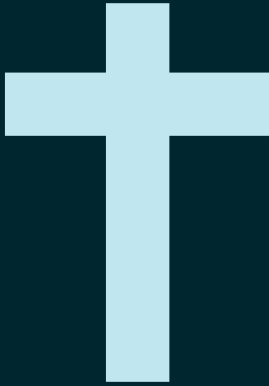

Bayiburu Ikwo

Ikwo: Bayiburu Ikwo Bible

Bayiburu Ikwo
Ikwo: Bayiburu Ikwo Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ikwo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

3867ef4e-3384-5ab4-a937-63476bb8a7bb

Contents

Mátiyu	1
Maku	80
Luku	127
Jonu	205
Ozi, Ndu Ishi-Ozi Jeru	265
Rómu	339
1 Kórintu	378
2 Kórintu	415
Galéshiya	439
Éfesosu	452
Fílipayi	464
Kolósi	474
1 Tesalonáyika	484
2 Tesalonáyika	492
1 Tímoti	497
2 Tímoti	509
Táyitosu	517
Fayilímọnu	521
Híburu	524
Jémusu	556
1 Pyita	564
2 Pyita	577
1 Jonu	585
2 Jonu	594
3 Jonu	596
Judu	598
Àphù	602

Ozi-Oma, Mátiyu deru

Eri Jisosu

(Luk 3:23-38)

¹ Ọwaa ẹ̀bẹ̀ri Jisosu Kuráyisutu: Jisosu Kuráyisutu shi l'eri Dévidi; Dévidi eshi l'eri Ébirihamu.

² Ébirihamu ẹ̀bẹ̀ri nna Áyizaku; Áyizaku ẹ̀bẹ̀ri nna Jékọpu; Jékọpu abẹ̀ru nna Júda mẹ́ ẹnwunna iya. ³ Júda ẹ̀bẹ̀ri nna Pérezu; mẹ́ Zera. Nne, mọ́ru ẹ̀pẹ́ ẹ̀bo ono ẹ̀bẹ̀ri Táma. Pérezu ẹ̀bẹ̀ri nna Hézurọnu; Hézurọnu abẹ̀ru nna Áramu; ⁴ Áramu ẹ̀bẹ̀ri nna Amínadabu; Amínadabu ẹ̀bẹ̀ri nna Náshọnu; Náshọnu abẹ̀ru nna Sálumọnu. ⁵ Sálumọnu ẹ̀bẹ̀ri nna Bówazu. Nne Bówazu ẹ̀bẹ̀ri Réhabu. Bówazu ẹ̀bẹ̀ri nna Óbẹdu. Onye ẹ̀bẹ̀ri nne iya ẹ̀bẹ̀ri Rutu. Óbẹdu abẹ̀ru nna Jesi. ⁶ Jesi abẹ̀ru nna onye eze ndiche ono; mbẹ̀ Dévidi.

Tọ́ ẹ̀bẹ̀ri iya ẹ̀bẹ̀ri; Dévidi abẹ̀kwanuru nna Sólomọnu. Onye ẹ̀bẹ̀ri nne Sólomọnu ẹ̀bẹ̀ri nwanyi ọ́bu, o shi lẹ́jẹ́ mbẹ̀ Uráya. ⁷ Sólomọnu ẹ̀bẹ̀ri nna Réhobuwamu. Réhobuwamu ẹ̀bẹ̀ri nna Abíja. Abayíja abẹ̀ru nna Ása. ⁸ Ása ẹ̀bẹ̀ri nna Jehoshafatu; Jehoshafatu ẹ̀bẹ̀ri nna Jóramu; Joram abẹ̀ru nna Uzáya; ⁹ Uzáya ẹ̀bẹ̀ri nna Jótamu; Jótamu ẹ̀bẹ̀ri nna Éhazu. Éhazu abẹ̀ru nna Hezekáya; ¹⁰ Hezekáya ẹ̀bẹ̀ri nna Manáse; Manáse ẹ̀bẹ̀ri nna Émọsu; Émọsu abẹ̀ru nna Josáya. ¹¹ Josáya abẹ̀ru nna Jẹkonáya mẹ́ unwunne iya unwoke l'ogege ono, a kpọ́ru ndu Ízurelẹ́ lẹ́ ndzẹ́; ẹ̀pẹ́ eje abẹ̀ru ohu lẹ́ Bábyilonu ono.

¹² Tọ́ ẹ̀bẹ̀ri iya ẹ̀bẹ̀ri; ndu Ízurelẹ́ eshitsu lẹ́phu Bábyilonu lata; Jẹkonáya abya abẹ̀ru nna Shiyá lutiye lẹ́; Shiyá lutiye lẹ́ abẹ̀ru nna Zerúbabelu. ¹³ Zerúbabelu ẹ̀bẹ̀ri nna Abíyudu; Abíyudu ẹ̀bẹ̀ri iya ẹ̀bẹ̀ri nna Eláyekimu. Eláyekimu abẹ̀ru nna Azọ́. ¹⁴ Azọ́ ẹ̀bẹ̀ri nna Zédọku; Zédọku ẹ̀bẹ̀ri nna Ákọmu; Ákọmu abẹ̀ru nna Elíyudu. ¹⁵ Elíyudu ẹ̀bẹ̀ri nna Eliyéza; Eliyéza ẹ̀bẹ̀ri nna Mátanu; Mátanu abẹ̀ru nna Jékọpu. ¹⁶ Jékọpu ẹ̀bẹ̀ri nna Jósẹfu; Jósẹfu ẹ̀bẹ̀ri iya ẹ̀bẹ̀ri nni Méri. Méri ẹ̀bẹ̀ri iya ẹ̀bẹ̀ri onye mọ́ru Jisosu, eeku Kuráyisutu.

¹⁷ Ọo ya ẹ̀bẹ̀ri l'ọ́ ẹ̀bẹ̀ri ọ́gbọ́ iri l'ẹ̀no tsube l'ọ́gbọ́ kẹ́ Ébirihamu pẹ́; rua l'ọ́gbọ́ kẹ́ Dévidi pẹ́. Yọ́ ẹ̀bẹ̀ri ọ́gbọ́ iri l'ẹ̀no tsube l'ọ́gbọ́ kẹ́ Dévidi pẹ́; rua teke ono, a kpọ́ru ndu Ízurelẹ́ lẹ́ ndzẹ́ laa Bábyilonu ono; bya adẹ́kwaphu ọ́gbọ́

iri l'èno ọdo tsube teke ono, a kpuru ndu Ízurelu lẹ ndzu laa Bábyilonu ono; rua teke a muru Kuráiyisutu.

Aamu Jisosu
(Luk 2:1-7)

¹⁸ Ọwaa ẹge e shi mua Jisosu Kuráiyisutu ndo-ọ: Lẹ Jófesu jeru okfu Méri, bu nne Jisosu; jebua. Tọ laakwanu nk'ia; k'ophu yele iya zejewaru. A bya amaru; Méri egbe dọwanu ime. Yọ buru Ume-du-Nsọ; bẹ ime ono shi l'ẹka. ¹⁹ Jófesu, bu nji iya ono; bẹ bukwanu onye doberu ẹka ndoo. Yoo mekwanu tẹ ya be me Méri iphe-iphere l'edzudzu ọha. Yọ chode ẹge ya e-me jika Méri; t'ẹ ba mma. ²⁰ Yọ rinyaa ya; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu abyakfutashia ya lẹ nro; bya asu iya: "Jófesu; nggube o-shi-l'eri Dévidi; ba atsushi egvu ọlu Méri. Nwata ono, ọ du ime iya ono bukwa Ume-du-Nsọ b'o shi l'ẹka. ²¹ Ọo-mu nwata nwoke. Iphe ọi-gu iya bu Jisosu; okfu l'oo-dzota ndu nk'ia l'ẹka iphe du ẹji, ẹphe meshiru."

²² Iphe-a l'ọ ha mekotaru; k'ophu iphe ono, Nnajiufu shi l'onu onye nkfuchiru iya kfua ono e-re; mbu iphe ono, o kfuru; su: ²³ "Lekwa! Lẹ nwamgboko, yele nwoke ta zebua a-tsuta ime; mua nwata nwoke, ẹpha iya a-bu Imánuwelu." Iphe Imánuwelu bu bu: "Nchileke no swiru ayi."

²⁴ Tọ du iya bu; Jófesu etehulephu; mee ya ẹge ono, ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu kfuru iya ono; duta Méri teke ono t'ọ buru nyee ya. ²⁵ Obenu lẹ Jófesu yele Méri ta zebukwanua jeye Méri ezeda; mua nwata nwoke ono. Jófesu agua nwata ono Jisosu.

2

Abyabya ndu mmamiphe,
shi ọzo ẹnyanwu-ahata

¹ Ọ bu teke Hérodu shi buru eze b'a muru Jisosu lẹ Bétulehemu Judiya. A mutsule iya phu; ndu mmamiphe, shi ọzo ẹnyanwu-ahata abyatashia Jerúsalemu; bya akpafashilaha ishi; l'asuje: ² "Nanu nwata obu, a muru, a-bu eze ndu Ju obu? L'ẹphe phuru mkpo-kpodo* iya l'ọzo ẹnyanwu-ahata; byatashia t'ẹphe bya abaaruru iya eja."

³ Eze, bu Hérodu anulephu iphe ono, ẹphe kfuru ono; yọ tsulaha ya l'ehu; tsulaha ndu Jerúsalemu mgburumburu l'ehu. ⁴ Yo chikuwaphu ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu ezije ekemu; ẹphe edzua. Yọ jilaha ẹphe ẹke obu, aa-mukpo Kuráiyisutu obu.

* 2:2 2:2 Mkpọ-kpodo ọwaa ta bukwa l'ọo ya bu Jisosu. Ọ kwa mkpọ-kpodo, ekoshi l'a muru iya.

⁵ Ẹphe asù iya: “L'ọ̀ bụ ịẹ Bétulehemu Judíya; ẹẹ aa-mu iya; ọ́ ẹ́ onye nkfuchiru Nchileke deru iya l'ẹ́kwọ; sù:

⁶ “ ‘Nggube Bétulehemu l'alì Judíya;

Mgbẹ ẹ tọ kwa nggu

katsua nwanshì

l'iphe bụ mkpukpu,

nweru ẹnya l'alì Judíya.

L'ime ngu

ẹẹ onye ishi e-shi lufuta;

bù iya bụ onye ishi,

e-leta ndu nke mu,

bù Ízurẹlu ẹnya.’ ”†

⁷ Ya ndono; Hérọdu abya ekua ndu mmamiphe ono, shi l'uzo ẹnyanwu-ahata ono l'edomi; bya kpafuta ẹphe ishi egbe teke mkpo-kpodo ono lufutakpooru gededede. ⁸ Yọ bya ezi ẹphe t'ẹphe je Bétulehemu; sù ẹphe: “Unu je atokpoo ẹhu; choo nwata obu. Teke unu phuru iya; unu abya ezia ya ẹya; k'ophu ya e-jekwaphu je abaaru iya ẹja.”

⁹ Ẹphe anutsulephu ozi ono, eze ziru ẹphe ono; yọ buru ẹphe atugbu. Ẹphe alufutalephu; nggube mkpo-kpodo ono, ẹphe phuhawaru l'uzo ẹnyanwu-ahata phu alufutakwa odo; bya evutakwaruphu ẹphe uzo; jeye; yọ bya erua ẹke, nwata ono no; vudo; keleruphu jingu l'imeli.

¹⁰ Ẹphe aphulephu mkpo-kpodo ono l'ẹke ono; ẹhu atsọo ẹphe ẹna nshinu. Ẹphe awata ote ẹswa. ¹¹ Ẹphe abahu l'ime ulo ono; phua nwata ono yele Méri, bụ nne iya. Ẹphe abya ebyishi ikpere l'alì; baaru nwata ono ẹja; bya ekpuhaa ẹda, ẹphe yeru ẹku ẹphe; meeru nwata ono iphe-oma. Iphe ẹphe nuru nwata ono bụ mkpola-ododo; furakinsensu; me meeru.

¹² E meebe; Nchileke abya ezia ẹphe ịẹ nro; t'ẹphe ba lahe azu ịẹ ọ́ Hérọdu. Ẹphe atugbua; shia uzo odo; lashia alì ẹphe.

Jisosu phe agba ala Ijiputu

¹³ Ya ndono; ndu mmamiphe ono atugbulephu; ojozi-imigwe, shi l'eka Nnajiufu abyakfutashia Joséfu ịẹ nro; bya asù iya: “Gbeshi; duta nwata ono yele nne iya lashia Ijiputu. Unu nodu l'ẹke ono jeye teke ya e-zi unu t'unu lata. Ịẹ Hérọdu abyakwa ocho ishi nwata ono.”

¹⁴ Tọ dọ iya bụ; Joséfu egbeshi l'enyashi; duta nwata ono yele nne iya; yọ buru ẹphe ọla Ijiputu. ¹⁵ Ẹphe anọo l'ẹke ono jeye Hérọdu anwuhu.

† 2:6 2:6 May 5:2.

Yọ buru iya bú l'iphe ono, Nnajiufu shihawa l'onu onye nkfuchiru Nchileke kfuwa ono eree. Ọ sọru: "L'ọ bú lẹ Íjiputu; bẹ Nwatibe iya nọ; ya eje ekufuta iya."‡

Egbushi unwegirima nshii
lẹ Bétulehemu

¹⁶ Yo be teke Hérođu maru lẹ ndu mmamiphe ono; bẹ bú ụgho; bẹ ẹphe ghọru iya; yọ vọru ọku ghua ẹhu. Yo wowaruphu ekemu tẹ t'e je egbushikota iphe bú ẹgirima unwoke, a mọru lẹ Bétulehemu phuu; mẹ ndu ọphu a mọru lẹ mkpụkpụ ọdo, nọ-pheru ẹphe mgburumgburu; shitakpo lẹ ndu a mọru k'ọphungu je akpaa lẹ ndu ọphu nọwaru afa labu. Iphe o gude mee ya ẹge ono bú ajiji phụ, ọ jiru ndu mmamiphe phụ; ẹphe akọru iya teke mkpọ-kpodo ono bebekpooru lufuta.

¹⁷ Ọ bú ẹge ono b'o shi ree mbụ iphe Jeremáya, bú onye nkfuchiru Nchileke kfuahawaru; sụ:

¹⁸ "A nuru ọzu-ẹkwa lẹ Ráma;
mbụ ẹkwa anwuhu;
mẹ oke nggumaphu.
Ọ bú Réchelu ara
ẹkwa unwu iya;
to kwe t'e gbota iya egbota;
okfu l'unwu iya gvuru."§

Jósefu pẹ shi lẹ Íjiputu alata

¹⁹ Tọ dụ iya bú; Hérođu anwuhulephu; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu abyakfutashia Jósefu lẹ nro; l'ẹphe nọ lẹ Íjiputu ono; sụ iya: ²⁰ "Gbeshi; duru nwata ono yẹle nne iya lashia azu lẹ Ízurelu; lẹ ndu, shi achọ ishi nwata ono; bẹ nwushihuakwaru nọ." ²¹ Yo gbeshi; duta nwata ono yẹle nne iya; yọ buru ẹphe ọla alí Ízurelu.

²² Jósefu anulephu lẹ Ákiléyosu, bú nwatibe Hérođu búwa iya bú eze, achí Judíya l'ọzori nna iya ono; tsuhu egvu oje oburu ẹke ono. A bya anmaaru iya ọkwa lẹ nro, bú iya meru iphe ọ tųgburu lashia Gálili. ²³ Yo rua; je akwata ufu buru lẹ Názaretu. Ọ bú ẹge ono b'e shi; iphe ndu nkfuchiru Nchileke kfuahawaru eree, sọru: "L'ee-ku iya onye Názaretu."

3

Ozi, Jónu Baputizimu ezi
(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Jón 1:19-28)

‡ 2:15 2:15 Hos 11:1. § 2:18 2:18 Jer 31:15.

¹ Ọ bụ teke ono; bẹ Ọnu Baputizimu byaru bya anọdu l'echi-ẹgu Judíya; l'ekfu okfu Nchileke; l'asuje: ² “Unu taa onwunu ọta iphe dụ ẹji, unu meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke; lẹ Nchileke abyaakwa okoshi lẹ ya bụ eze.” ³ Ọ kwa Ọnu ọwaa bụ onye ono, Azáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke kfuru okfu iya teke ono, ọ sọru:

“O nweru onye echi mkpu
l'echi-ẹgu; sụ:
‘T'e meeru Nnajiufu
uzo iya;
T'a chikwaaru iya oje ono
t'o vudo ntumu!’ ”*

⁴ Ya ndono; uwe, Ọnu shi eyeje bụ uwe, e gude ẹji inya-ivu mee. Yo gudeje akpọ-anụ kebudo onwiya l'ukfu. Iphe shi bụru nri iya teke ono aburu igube; mę manụ-ẹngu. ⁵ Tọ dụ iya bụ; ndu Jerúsalemu; ndu Judíya; mę ndu, bu l'uswe iya kẹ Jódanu mgburumgburu azafutakota byakfutashia ya; t'ẹphe nua iphe ookfu. ⁶ Ẹphe abya akoshitsua iphe dụ ẹji, ẹphe meshiru; yo mee ẹphe baputizimu lẹ Ẹnyimu Jódanu.

⁷ Ọnu aphulephu ikpoto ndu Fárisii; mę ndu Sádusii; ẹke ẹphe abya t'o mee ẹphe baputizimu; sụ ẹphe: “Unube unwu, ẹjo agwo mshiru-wa! ?Bụ onye sọru unu t'unu gbalaaru oke ẹhu-eghughu ono, Nchileke a-zube unu mbọku ono, ọo-nma mgboko ikpe ono? ⁸ Unu mĩa amimi l'ọ bụ oshi-ọmi. Nebyi, unu a-mị bụ umere, ekoshi l'unu tawaru onwunu ọta iphe dụ ẹji, unu meshiru; lakfuta-wa Nchileke. ⁹ Unu ba arikwa lẹ keshinu Ébirihamu bụ nna unu oche b'ẹ to nwedu iphe e-me unu. Unu ta makwa l'o be t'ẹ b'ọ dụ; bẹ Nchileke e-meshikwa mkpuma-wa, wushiru ẹge-a; yọ bụru unwu Ébirihamu. ¹⁰ Mbụ lẹ nta-a b'e byibeekwaru ogbu-nkụ l'iphe bụ ukfu oshi, nonu. Ọphu ẹ-ta mịdu nebyi, dụ mma; e gbutsua ya; chee l'ọku. ¹¹ Yẹbedua, bụ Ọnu gude mini eme unu baputizimu, ekoshi l'unu tawaru onwunu ọta iphe dụ ẹji, unu meshiru; ghawa umere lakfuta Nchileke. Obenu l'onye ọphu abya nụ; bẹ ka iya nshinu; lẹ ya te dzukpoduanu kẹ tẹ ya vuru akpọkpa iya; tso iya. Onye ono bụ Ume-dụ-Nsọ; mę ọku; bẹ oo-gude mee unu baputizimu. ¹² O gude ajakpa, oogudeje aphushi ẹswa lẹ witu; vuta ọphu bụ nebyi iya vuba l'ulo; kpota ọphu bụ mbeku iya; je enwuru ye l'ọku, ẹ-taa nyihudu anyihu!”

Ọnu eme Jisọsu baputizimu
(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

* 3:3 3:3 Azá 40:3.

¹³ Ya ndono; Jisọsu eshi Gálili byatashia Jódanu; byakfuta Jónu tẹ Jónu mee ya baputizimu. ¹⁴ Jónu esee t'ọ jịka; sụ iya: "L'ọ bụ yẹbedua, bụ Jónu; bẹ gbaru tẹ ya bya t'i mee ya baputizimu; nggu egbe sụ tẹ ya mee ngu."

¹⁵ Obenu lẹ Jisọsu sụru iya: "T'ọ haa t'e mee ya ru ẹge ono nta-a; l'ọ bụ ẹge ono; bẹ ẹphe e-shi medzua iphemiphe ọbule, Nchileke sụru t'ẹphe mee." Tọ dụ iya bụ; Jónu ekweta.

¹⁶ Onanu, e metsuleruphu Jisọsu baputizimu ono; Jisọsu eshi lẹ mini ono l'erufuta; igwe ekpuhaa; gheru onu. Yọ phụwaphu Ume Nchileke; yọ dulephu l'ọ bụ ndo; shi l'igweli phezita; bya anọdu iya l'ẹhu. ¹⁷ A nụwaphu olu, shi l'imigwe; sụ: "Ọwaa bụ Nwata iya kẹ nwoke, ya yeru obu; oomeje; ẹhu atso iya ẹn!"

4

Sétanu adata Jisọsu

(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

¹ Tọ dụ iya bụ; Ume Nchileke ono eduta Jisọsu duba l'echi-ẹgu tẹ Obutuswe data iya. ² Jisọsu erua ẹke ono; je anọdu ụkporo abali ugbo ẹbo: eswe l'enyashi l'ẹke ono; swikota aswiswi. E metsua; ẹgu agulaha ya. ³ Obutuswe, bụ nwandata abyakfutashia ya bya asụ iya: "Ọ -buru l'i bụ Nwatibe Nchileke; menua mkpuma-wa t'ọ ghoshia nri."

⁴ Jisọsu asụ iya: "Ẹkwo okfu Nchileke sụru l'ẹ tọ bụdu nri nwenkinyi iya; bẹ madzụ egudeje nọdu ndzụ. Iphe madzụ egudeje nọdu ndzụ bụ iphe bụ okfu, shi Nchileke l'ọnu."

⁵ Tọ dụ iya bụ; nggube Obutuswe ono eduru Jisọsu bahu lẹ Jerúsalemu, bụ obodo ono, dụ nsọ ono; je eworu iya dobe l'ọnungonu ẹke, katsua l'eli l'eze-ulo Nchileke; ⁶ sụ iya: "Ọ -buru l'i bụ Nwatibe Nchileke; kfudaedu l'ali; kẹ l'e deru l'ekwo okfu Nchileke; sụ:

Lẹ Nchileke e-zi
unwu ojozi-imigwe iya
t'ẹphe leta ngu ẹnya.
Ẹphe e-gbobe ẹka;

wota ngu t'ukfu ba dụ ngu!' " *

⁷ Jisọsu asukwa iya phụ: "Obenu l'e dekwaru iya phụ l'ekwo okfu Nchileke; sụ: 'Ba adatakwa Nnajiufu, bụ Nchileke ngu adata.' "

⁸ Ya ndono; Obutuswe ono edutakwaphu Jisọsu ọdo; nyihushia eze ugvu ọbu, ha l'eli l'ọ bụ ngunu; je ekoshikota iya ali-eze ndiphe mgburumburu; mẹ iphemiphe ọbule,

* 4:6 4:6 Egvu 91:11-12.

dụ mma, nọ iya nụ. ⁹ Yọ sụ Jisọsu: “Iphe ono l'ọ ha; bẹ ya a-nụkota ngu; m'ọ -bụru l'ìi-da l'alì; baaru iya ẹja.” ¹⁰ Jisọsu asụ iya: “Gbeshi l'ẹke ono Sétanu. Ẹkwo okfu Nchileke sụru: ‘L'ọo Nnajiufu, bụ Nchileke ngu bụ onye ìi-baru ẹja; bụru iya nkịnyị iya bụ onye ìi-nọdu l'ẹka.’ ”

¹¹ Ya ndono; Obutuswe ono aparu Jisọsu haa; ụnwu ojozi-imigwe abya eyeru Jisọsu ẹka.

Jisọsu awata ozi iya lẹ Gálili

(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Yo rulephu teke Jisọsu nuru l'a tųwaru Jọnu mkpọro; yo gbeshi jeshia Gálili. ¹³ Yo gbeshi lẹ Názaretu; lashia je eburu lẹ Kapániyomu l'iku eze ẹnyimu Gálili lẹ mgbaku Zébulọnu mẹ Náfutali; ¹⁴ k'ọphu iphe ono, o kfuru mbụ Azáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke ono e-re; mbụ iphe ono, o kfuru; sụ:

¹⁵ “Nggube alì Zébulọnu;
mẹ alì Náfutali,
l'ibyiya k'eze ẹnyimu ono,
nọ l'azụ Jódanu azụ iya
ọphu ono.
Nggube Gálili kẹ ndu
ọhodo!

¹⁶ Ndu ono, nọ l'ọchi ono
e-mekochaa phụ iphoro, ha nshinu.
Ndu ọphu buwa ebubu l'alì
ono, gbaru ọchi ono;
mbụ alì ono, bụ anwụhu
bụ iphe nọ iya nụ ono;
bẹ iphoro nwuakwaru phoo.”†

¹⁷ Jisọsu eshiwaphu teke ono wata ọra ozi-ọma, shi l'ẹka Nchileke arara; asuje: “Unu taa onwunu ụta iphe dụ ẹji, unu meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke; lẹ Nchileke abyaakwa okoshi lẹ ya bụ eze!”

Ndu mbụ, tsolahaaru Jisọsu

(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Yọ bụru lẹ Jisọsu etso iku Eze Ẹnyimu Gálili ogologo; b'ọ phuru unwunne labụ, egbuje ẹma. Onye lanụ bụ Sáyimonu, eekuje Pyita. Onye ọphu bụ Ánduru. Yọ phua ẹphe l'ẹke ẹphe atụ ntofu, ẹphe gude egbu ẹma; ¹⁹ sụ ẹphe: “Unu bya etsoru iya tẹ ya zia unu ẹge e shi eruko madzụ l'ọ bụ ẹma.” ²⁰ Yo gudekwadua ẹge ono ekfu; ẹphe apawaruphu ntofu ẹphe ono haa; bya etsoru iya.

²¹ Jisọsu akpiribe; bya aphua unwunne labụ ọdo, bụ: Jémusu Zébedi; mẹ Jọnu Zébedi l'ẹke ẹphe lẹ nna ẹphe;

† 4:16 4:16 Azá 9:1-2.

mbụ Zébedi nọ l'ugbo ẹphe; l'edokwazi ntofu ẹphe. Jisọsu ekua ẹphe. ²² Ekuku, ooku ẹphe; ẹphe apawaruphu ugbo ono haa; haa nna ẹphe ono; tsoru iya.

*Jisọsu ezi iphe; l'eme ndu
 ẹhu dụ ẹji; t'ẹphe ka mma
 (Luk 6:17-19)*

²³ Jisọsu etsoru Gálili phuu ejephe; l'ezi iphe l'iphe, bụ ụlo-ndzuko ndu Ju; l'ekfukwaphu okfu Nchileke: lẹ Nchileke abyawa okoshi l'ọo ya bụ eze. Yoo mekwaphu tẹ iphe bụ ndu iphe-ememe eme; mẹ ndu ẹhu tsuru ume; m'ọ -ruhuru; ọ buru egbe iphe-ememe; m'ọ bụ ẹhu, dụ idagha; t'ẹhu dukota ẹphe mma. ²⁴ Ẹpha Jisọsu edekota Siríya mgburumgburu. Ẹphe apatatsuaru iya iphe bụ ndu ẹhu dụ ẹji; ndu iphe-ememe, dụ iche iche emetsua; ndu, iphe eme ẹphe; eme ẹhuka nshinu; ndu ọgvu bu l'ẹhu; ndu ndakfuku; mẹ ndu ibe-ẹhu ẹphe nwuhutsuaru anwuhu; Jisọsu emekota ẹphe l'ẹphe ha; ẹhu adu ẹphe mma. ²⁵ Ikpoto ndu shitsua Gálili awutsoru iya; mẹ ndu shi ẹke, aza Mkpukpu-iri;‡ ndu shi Jerúsalemu; ndu shi Judíya; mẹ ndu shi azụ Jódanu azụ iya ọphu. Ẹphe atụko awụ gidigidi etso iya.

5

*Jisọsu nọ l'eli ugvu;
 ekfu okfu Nchileke*

¹ Jisọsu aphua mkporo-ọha ono; nyihushia eli ugvu; je adugaru anodu. Ndu etsoje ụzo iya abyakfutashia ya. ² Yo zilahaa ẹphe iphe; sụ ẹphe:

*Ọnu-ọma
 (Luk 6:20-23)*

- ³ “Ọnu-ọma bụ kẹ ndu
 wozitaru onwẹphe alị;
 kẹ l'ẹke Nchileke bụ eze bụ nk'ẹphe!
⁴ Ọnu-ọma bụ kẹ ndu aphụ byaru;
 kẹle Nchileke a-dụ ẹphe ike!
⁵ Ọnu-ọma bụ kẹ ndu dụ agu;
 kẹ l'ẹphe e-mekochaa nweru mgboko!
⁶ Ọnu-ọma bụ kẹ ndu
 ẹgu odobe-ẹka-ndoo agu
 l'ọ bụ ẹgu nri; mẹ ẹgu mini;
 kẹle Nchileke e-me t'ẹpho ji ẹphe!
⁷ Ọnu-ọma bụ kẹ ndu
 obu-imiko; kẹle Nchileke

‡ 4:25 4:25 Iphe ọdo, eeku ẹka-a bụ Dikapolisu, bụ iya bụ mkpukpu iri.

a-phukwaruphu ephe imiko!

⁸ Onu-oma bu ke ndu obu guru iphoro;
ke l'ephe e-mekochaa phu Nchileke!

⁹ Onu-oma bu ke ndu eme te
nchi du ndo; ke l'o bu ephe;
be ee-ku unwu Nchileke!

¹⁰ Onu-oma bu ke ndu aakpa ehu;
okfu l'ephe eme uche-obu Nchileke;
ke l'eke Nchileke bu eze bu nk'ephe!

¹¹ "Onu-oma bu nk'unu teke ndiphe akọ unu onu; l'akpa unu ehu; ebokota unu ibo; okfu l'unu kweru ke yebe Jisosu.

¹² T'ehu tsoo unu ena; unu etee eswa; ke l'obunggo unu ha nshinu l'imigwe. O kwaphu ege ono b'a kpaerberu ndu nkfuchiru Nchileke ono, vu unu uzo ono ehu."

Únú; me iphoro

(Mak 9:50; Luk 14:34-35)

¹³ "O bu unubedua bu unú ke mgboko. Olobu; unú - nonyaa; tso-buhu unú unú; ?unu e-me imagha mee ya t'o buru unú; tsolahaa unú unú odo? E to nwehekwa iphe odo, o dukwadu mma k'ememe; gbahaa t'e woru iya wushia; te madzu dzopyashia ya l'okpa.

¹⁴ "O bu unubedua bu iphoro ke mgboko. Mkpukpu, degeru l'eli ugvu b'e te domighejekwa edomi. ¹⁵ Temanu; be madzu te eyejekwa oku l'uroku; kpuchia ya iphe. Eke eewojueru iya tukobe bu l'eli agomu; k'ophu iphoro iya angashikotaru iphe bu ndu, no l'ulo ono. ¹⁶ Oo ya bu; te iphoro unu ngashikota ege ono l'eke ndiphe no; k'ophu ephe a-phukota iphe, du mma, unu emeebe; gude iya jaa Nna unu, bu l'imigwe ajaja."

Jisosu ezi k'ekemu

¹⁷ "Unu ba arikuwa l'iphe ya byaru bu te ya chikpoo ekemu Mosisu; me iphe ndu nkfuchiru Nchileke kfu. Iphe ya gbe byaa bukwa te ya bya emee ya t'o vuru ire. ¹⁸ Igwe agvu; ali agvu; obenu l'akpuru okfu lanu; m'o bu iphe lanu, e tsuru kpogun l'ekemu ono ta abyakwa bya erebuhu ire erebuhu jeye teke iphemiphe obule ono a-vukota. ¹⁹ Oo ya bu l'iphe bu onye mebyiru ekemu ono; m'o -ruhuru; o buru ophu katsukpo nwanshi; l'ezi ndu odo t'ephe mekwaaphu ege ono; o bu onye ono; be enya iya a-katsua alala l'eke Nchileke bu eze. Obenu l'iphe bu onye doberu ekemu ono; l'ezi ndu odo t'ephe dobekwa iya phu; onye ono a-bu onye ha nshinu l'eke Nchileke bu eze. ²⁰ Iphe ya ekfu bu l'o -budu l'unu ka ndu ezije ekemu; me ndu Farisii ono ome uche-obu Nchileke; be unu ta abahukwa l'eke Nchileke bu eze."

Jisọsu ezi k'ẹhu-eghughu Nchileke

21 “Unu nùhawaru lẹ teke ndiche b'a sùru: ‘Be gbukwa ọchi. L'onye gburu ọchi b'a kpùjekwa bya l'ifu onye ikpe.’” 22 Obenu lẹ yẹbedua ekfukwanuru unu l'iphe bụ onye nwunne iya eghu eghughu l'ẹnya b'a kpùjekwa je l'ifu onye ikpe. Iphe bụ onye meru nwunne iya iphe-iphere b'a kpùjekwa je l'ifu ndu ishi ikpe. Iphe bụ onye gude ọnu iya sù nwunne iya: ‘Nggube onye eswe;’ bẹ lajẹkwa l'ọku alì-maa. 23 Ọo ya bụ; teke bụ l'ì nọ l'ifu ẹnya-ngwẹja Nchileke; l'abya ọnu Nchileke iphe; bya anyata l'ọ nweru onye okfu nọru nggu l'iya; 24 paru iphe ono, ì byaru anunu ono haa l'ifu ẹke ono; vuru ọzo tũgbua; jeodu tẹ nggu l'iya doshia. E -metsua; nggu abya anụwaru Nchileke iphe ìnu iya.

25 “Teke onye gbaru ngu ẹkwo kpù ngu eje kọti; kebe ẹhu tẹ nggu l'iya doshia ya ẹgwegwa teke nggu l'iya nọkwadua l'esu-ọzo; ma lẹ teke unu e-ru; yọ kpuru ngu nù onye ikpe; onye ikpe ekwekputa ngu nù ọgbogu; ọgbogu akukata ngu chee lẹ mkpọro. 26 Kamenu; ẹke ono; bẹ ìi-nọdu: mgbe ẹ tì byadu bya alufuta alufuta jeye teke ìi-kfuebe okpoga, e gburu ngu. Ì -kfù-phodo m'ọ bụ afù b'ẹ ta ahakwa ngu.”

K'ori ogori

27 “Unu nùhawaru l'a sùru: ‘Be rikwa ogori.’” 28 Obenu lẹ yẹbedua ekfuru unu; sù: l'ọ -nwekpowaru onye leri nwanyi ẹnya; k'ọphu nwanyi ono gùru iya agugu ejekfu; onye ono; bẹ riakwaru ogori l'ime obu iya. 29 Ọo ya bụ; ọ -bùru l'ọ bụ ẹnya ẹka-utara ngu akpatajẹ t'i mee iphe dọ ẹji; swofuta l'iya phù tufaa! Ọ ka ngu mma l'i tufaru ibe-ẹhu ngu lanu; karia l'a pataru ngu lẹ mkpurophu je echee l'ọku alì-maa. 30 Teke bụ l'ọ bụ ẹka-utara ngu akpatajẹ t'i mee iphe dọ ẹji; gbubufu l'iya phù tufaa! Ọ kakwaru ngu mma l'i tufaru ibe-ẹhu ngu lanu; karia l'a pataru ngu lẹ mkpurophu je echee l'ọku alì-maa.”

K'ochifu nwanyi

(Mát 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

31 “E dekwaruphu; sù: ‘Tẹ nwoke, byajeru ọchifu nyee ya vujeoduru ọzo dee ẹkwo nù nwanyi ọbu lẹ ya ta luhedu; tẹmanu yọ chifude iya.’” 32 Obenu lẹ yẹbedua ekfuru unu; sù: O -nwekpowaru onye chifuru nyee ya; gufu lẹ yẹbe nwanyi eme k'ẹnyishi ẹji; onye ono; bẹ emekwa tẹ nwanyi ono riye ogori. Iphe bụ nwoke, luru nwanyi, a chifuru achifu erikwaphu ogori.”

K'ori angu

33 “Odo bụ l'unu nùhaakwaru lẹ ndu teke ono; bẹ asuje: ‘Teke ì ribuwaru angu l'ii-meru Nchileke iphe; mekwaaru

Nchileke iphe, i riburu angu k'ememe; ba hakwa iya.'
³⁴ Obenu le yebedua ekfuru unu; su: Unu be rijekwa angu le phuu. Unu be egudekwa igwe ria angu; l'o kwa igwe bu aba-eze Nchileke. ³⁵ Unu te egude ali ria angu; l'o kwa ali bu eke Nchileke adzobeje okpa. Unu tee gude Jerusalemu ria angu; ke l'o bu Jerusalemu bu obodo k'eze ono, ha nshinu ono. ³⁶ Unu be egudekpokwaanu ishi unu ria angu; ke l'unu ta adudu ike ome mbukpoonu m'oo akpuru egbushi lanu, no unu l'ishi: t'o chaa ucha m'o bu t'o jia uji. ³⁷ Iphe ii-kfuje nkinyi iya buphu: 'Iye' odo bu: 'Wawa.' O -nweru iphe odo, i kfuru yeru okfu labu ono bukwa Obutuswe b'o shi l'eka.

K'ogwata ugwo iphe

(Luk 6:29-30)

³⁸ "Unu nuhawaru lekemu Mosisu suru: 'Onye -meru; enya apyahu ibe iya; t'e mekwaaphu t'enya pyahulata iya. Onye chikwofuru ibe iya eze; t'onye obu chikwofulatakwapu ugwo iya.' ³⁹ Obenu le yebedua ekfuru unu; su: Be melatajekwa onye meru ngu ejo iphe ugwo ejo iphe, o meru ngu. O -nweru onye chiru ngu eka l'ishi-nchi eka-utara; dobfuaru iya k'uzo eka-ibyita t'o chifua ngu iya. ⁴⁰ Teke bu l'o nweru onye je agbaaru ngu ekwo le koti l'okfu uwe ime ehuru ngu; haa ya t'o yetafua uwe ugwehu ngu. ⁴¹ O -nweru onye yebutaru ngu te nggu l'iya yiru jee manyiru lanu; tsoru iya ru t'unu jee manyiru labu. ⁴² Madzu -ji ngu aji iphe; woru iphe obu nu iya. O -nweru onye byaru ngu onguta iphe; ba ajikakwa iya eya angenge."

K'oyeru ndu ohogu obu

(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ "Unu nuhawaru l'a suru: 'Unu yeru ndu onya unu obu; unu akpoo ndu ohogu unu ashi.' ⁴⁴ Obenu le yebedua ekfuru unu; su: Unu yeru ndu ohogu unu obu. Unu ekfujeru nu Nchileke l'okfu eka ndu, akpa unu ehuru; ⁴⁵ k'ophu unu a-buru unwu ke Nna unu ophu bu l'imigwe. L'o bu iya emeje t'enyanwu hata; chiaru ndu eme eji; me ndu eme ohuma; bukwaru iya phuru emeje te mini chiaru ndu eme iphe nhamunha; me ndu e-te emedu iphe nhamunha. ⁴⁶ Teke bu l'o bulephu ndu yeru unu obu; be unu eyejeru obu nwenkinyi iya; ?unu riru le Nchileke e-bu unu nggo. Bebekpoonu; ?to buhedu ege ndu akiriko emeje ndono. ⁴⁷ O -buleruphu ndu onya unu; be unu ekeleje ekele kpurumu; ?bu ngunu; be bu iphe obu, unu ka ndu odo ememe obu. ?to buhedu ege ndu e-ta madu Nchileke emeje

ndonon. ⁴⁸ Ọo ya bu t'unubedua buru ndu d̄eberu mma ege Nna unu ọphu bu l'imigwe bu onye d̄eberu mma."

6

K'ome iphe-oma

¹ "Unu kwabekwa enya t'unu be emeje iphe-oma unu jakpatangu; k'ọphu onyemonye a-phukota iphe unu eme. Odumeka; be Nna unu ọphu bu l'imigwe ta abyakwa bya ebu unu nggo iya.

² "Ọo ya bu; teke i meru iphe-oma; be ejekwa iya ọra arara l'edukfu. Be emekwa ege o-kfuru-iche-eme-iche phe emeje l'ime ọlo-ndzuko ndu Ju me l'echi esu-uzo. Epe emeje l'iya ph; k'ọphu aa-ja epe ajaja. Kamenu; te ya kakwaru unu; e buakwaru epe nggo iya. ³ Obenu le teke nggubedua eme iphe-oma; be ekwekwa te eka-ibyita ngu maru iphe eka-utara ngu eme; ⁴ k'ọphu iphe-oma, iime abukwanuru iphe, e meru l'edomi. Ọo ya bu; Nna ngu ono, aphuje iphe, eeme l'edomi ono ebukwanua ngu nggo iya."

K'okfu anu Nchileke

(Luk 11:2-4)

⁵ "Teke unu ekfu anu Nchileke; unu be emejekwa l'ọ bu o-kfuru-iche-eme-iche phe. Epehedua; be iphe, aduje epe mma bu t'epe je anmagaru l'echi ọlo-ndzuko ndu Ju; me l'iku esu-uzo; ekfu anu Nchileke; k'ọphu madzu a-phukota epe. Kamenu; te ya kakwaru unu; e buakwaru epe nggo iya. ⁶ Obenu le teke iikfu anu Nchileke; tugbua bahu l'ime ime ọlo ngu; nggu aguchia ibo ngu aguchi; kfuru nu Nchileke, bu Nna ngu, e ta aphudu enya. Ọo ya bu; Nna ngu ono, aphuje iphe, eeme l'edomi ono ebukwanua ngu nggo.

⁷ "Teke unu ekfu anu Nchileke; t'e b'ọ bukwa iphe unu kfuru; unu ekfulaga iya azu ọdo ogodo-orikoro l'ọ bu ndu e-ta madu Nchileke; eke epe anoduje aru le Nchileke anu okfu epe; me epe -kfushia ya l'igweligwe. ⁸ Ọo ya bu t'unu be yekwaru epe; le Nna unu be mahaakwaruru iphe unu abya iya ọsu t'ọ nu unu; temanu; be unu kfuderu iya eya.

⁹ "Owaa ege unu e-kfuje nu Nchileke ndo-ọ:

'Nggube Nna ayi ọphu bu l'imigwe;

T'e dobe epha ngu nsọ;

¹⁰ Koshinu l'ọ bu nggu bu Eze.

T'e mee iphe bu uche-obu ngu le mgboko;

ege eemeje iya l'imigwe.

¹¹ Nujenu ayi nri, e-dzu ayi l'uboku.

¹² Gwaru ayi nvu l'iphe du eji ayi;

ege ayi agujeru ndu ọdo

l'ophu epe meru ayi.

¹³ Be ekwekwa t'e nwuru
ayi ye l'iphe a-data ayi;
gbahaa t'i dzojee ayi t'ayi ba aba l'eka
Onye Ejo-Uboku ono.

¹⁴ " 'Kẹ l'ọ -buru l'unu agujeru ndu ọdo nvu l'iphe du eji, epe meshiru unu; Nna unu ophu bu l'imigwe agujekwaruphu unu nvu l'iphe du eji, unu meru. ¹⁵ Olobu; teke bu l'unu ta agujeduru ndu ọdo nvu l'iphe du eji, epe meru unu; to du iya bu le Nna unu ta abyadu bya aguru unu nvu l'iphe du eji, unu meru iya.

K'oswi aswiswi

¹⁶ " 'Teke unu aswi aswiswi; lekfu anu Nchileke; unu ba agbanwujekwa ifu l'ọ bu o-kfuru-iche-eme-iche phe. Ke l'ephe egbeshije; ifu aswinwushihu epe; k'ophu onyenonu a-ma l'ephe aswi aswiswi; ekfu anu Nchileke. Kamenu; te ya kakwaru unu; e buakwaru epe nggo iya. ¹⁷ Obenu; teke jiswi aswiswi; nggu aswaa ifu ngu aswaswa; jia manu; ¹⁸ k'ophu e ta amadu l'jiswi aswiswi; kpachikwaphu Nna ngu ono, e ta phudu l'enya ono. Oo ya bu; Nna ngu ono, aphuje iphe, eeme l'edomi ono ebukwanua ngu nggo iya.' "

Eku ke imigwe
(Luk 12:33-34)

¹⁹ "Unu ba akpakwa eku kuberu onwunu le mgboko-a; eke ọo-gba egba; mkpu ataa ya; ndu iphura eje egwoo ya. ²⁰ Unu gbe kpachia eku kuberu onwunu l'imigwe; eke, e to gbadu egba; mkpu ta ata iya; ndu iphura te eje iya egwota. ²¹ Iphe o bu bu l'ọ eke eku ngu, katsua ngu mkpa no; be obu ngu nokwaphu."

Urọku, no madzu l'ehu
(Luk 11:34-36)

²² "O kwa enya bu urọku k'ehu madzu. Oo ya bu le teke enya doru ngu edodo; ugwehu ngu abukotaru ngu iphoro iphoro. ²³ Obekwanu le teke bu l'enya te dodu ngu edodo; ugwehu ngu abukotaru ngu ekpuru-ochi ekpuru-ochi. Teke bu l'iphoro, no ngu l'ehu gbe buru ekpuru-ochi; ha! Iphe ophu ọo-gbakwanu l'ọo tsabalangu!"

Nchileke; me iphe enweru
(Luk 16:13; 12:22-31)

²⁴ "E to dudu onye a-chita Nnajiufu labu ejeru ozi l'ugbo lanu; t'e b'ọ kpọ nanu ashi; yeru onye ophu obu; ọdo bu l'o yeru ehuru l'ozi k'onye lanu; l'apa ozi k'onye ophu eka lanu. Unu te etsokwa uto ke Nchileke; l'achikwaphu nta okpoga.

K'òku wẹlengu
(Luk 12:22-31)

²⁵ “Oo ya bụ iphe ya sụru unu: t'unu ba akushi wẹlengu kẹ ndzụ unu: iphe unu e-ri; mę iphe unu a-ngụ nọdu ndzụ. ?Ndzụ ta akadunua ọburu ọgbodo iphe; karia nri? Unu ta akụ wẹlengu k'uwe, unu e-ye l'ẹhu. ?Ugwẹhu ta akadunua ọburu ọgbodo iphe; karia uwe? ²⁶ Unu lewaru unwenu, ephe l'eli. Mgbę ephe te emebedu iphe l'alị; ephe ta akpata akpata edobe l'ọba. Obenu lẹ Nna unu ọphu bu l'imigwe anọdujekwaru azụ ephe lẹ nri. ?T'unu ta madu l'unu ka nwenu ọburu ọkpobe iphe tọ? ²⁷ ?O nweru l'unu ha onye a-kunyaa wẹlengu; yekwaru onwiya ujiku ophu lẹ ndzụ iya?

²⁸ “?Buhunu ngunu kparu iphe unu akuhunu wẹlengu k'uwe oye l'ẹhu? Unu lewaru okfukfulike: Ọonoduje evu evuvu l'ẹgbudu. Obenu; mgbę ẹ to sekwa akanya; tọ tų ọwúú k'ọkwa uwe. ²⁹ Obenu; mgbę unu phuru-a ẹge Sólomonu yeberu uwe, ama mma; uwe iya ẹ-ta mabedu mma l'ọ bụ okfukfulike lanụ. ³⁰ Teke bụ lẹ Nchileke letaberu ẹwu, nọ l'ẹgbudu ẹnya ẹge ono: kẹ t'ọ mee ya t'ọ ma mma; mbụ iphe bụ: ọ -nọdu ndzụ l'ẹgbudu ntanụ; echile; e woru iya shia ite; ?tọ kaduru unu oleta ẹnya. Oo-wa! Unube ndu-wa, ekwekwe unu ẹ-ta badu ishi-wa!

³¹ “Unu ba anọdujeshi akuphe wẹlengu kẹ wo: ‘?Ngunu; bę unu e-ri;’ m'ọ bụ ‘?Ngunu; bę unu a-ngụ;’ m'ọ bụ ‘?Ngunu; bę unu e-ye l'ẹhu?’ ³² Ọ kwa egbe iphe, ndu ẹ-ta madu Nchileke anọduje achọ ndono. Nna unu kẹ imigwe makwaru-a l'iphe ono l'ọ ha; bę dukota unu mkpa. ³³ Ọphu buchia ya nụ bụ t'unu vuru ọzo chojee ẹge unu e-me tẹ Nchileke buru eze lẹ ndzụ unu; mee iphe bụ uche-obu iya. Oo ya bụ; iphe ono l'ọ ha aburu iphe, Nchileke e-yekwaru iya unu eyekwaru. ³⁴ Oo ya bụ; unu ba anọdujeshi akuphe wẹlengu k'echile; ọ bụ echile a-kụ wẹlengu k'ẹhu onwiya. Iphe-ẹhuka k'ujiku lanụ; bę dzuwaru mbọku onanu.”

7

K'ọnma ndu ọdo ikpe
(Luk 6:37-38, 41-42)

¹ “Unu ba anmakwa ndu ọdo ikpe; k'ọphu Nchileke ẹ-ta anmadu unu ikpe. ² Ishi iya aburu l'ọ bụ ẹge i gude kpee onye ọdo ikpe; bę Nchileke e-gudekwaphu kpee nggubedua. Yọ buru iphe unu gude turu iphe yeru madzụ; bę Nchileke e-gudekwaphu turu yeru unu. ³ ?Bụ ngunu kparu iphe i phuru nwiphe, laru nwanna ngu l'ẹnya; ọbu lẹ tị phukwanu ọphu ha l'ọ bụ osweru, gbaru ngu l'ẹnya

nke ngu? ⁴ Odo aburu: ?nanu ege ii-gbe su nwanna ngu: 'T'o gebe t'i wofu iya nwiphe, turu iya kpongu l'enya;' l'eke ophu ha l'o bu osweru gbakwaru ngu l'enya nke ngu? ⁵ Nggube o-kfuru-iche-eme-iche ono; vuru uzo tu-fuodu iphe ophu ha l'o bu osweru, gbaru ngu l'enya nke ngu; temanu nggu adu ike phufu uzo; tufu nwiphe ophu turu nwanna ngu kpongu l'enya.

⁶ "Unu be ewojekwaru iphe duru Nchileke nso turu nkuta; k'ophu ephe ta aghakobedu bya alabushia anu unu alabushi. Unu te ewojeru mgbubu unu, bu iphe aswa iya ha nshinu; wushiru ezi; yo gude okpa dzoo ya yogiriyogiri."

Oji aji iphe; ole-enya-iphe;
me oku eka l'uzo
(Luk 11:9-13)

⁷ "Unu kfujee t'a nu unu iphe; aa-nu iya unu! Unu chojee iphe; unu a-phu iya-a! Unu kujee eka l'uzo; aa-guharu iya unu! ⁸ Ke l'iphe bu onye suru t'a nu iya; be aanuje; onye choru nu achovuje; onye kuru eka; be aaguhajeru uzo. ⁹ ? Nanu l'unu ha, nweru onye bu; nwatibe iya -su t'o nu iya nri; yo gbe nu iya mkpuma? ¹⁰ ?O dudu buru teke o suru t'o nu iya ema; yo gbe nu iya agwo? ¹¹ Keshinu unube ndu ejo iphe amajeru-a; nu unwu unu iphe du mma; ?buchia Nna unu ke imigwe ta akaduru oma t'o nu unu iphe du mma; mbu unube ndu suru t'o nu iya unu.

¹² "Oo ya bu; unu mejeeru ndu odo iphe bu iphe, du unu te ndu odo meeru unu. O bu iphe ekemu; me ndu nkfuchiru Nchileke ezi ndono."

Uzo, du kpagungu
(Luk 13:24)

¹³ "Unu shia onu-uzo ono, du kpagungu ono bahu; okfu l'uzo ophu madzu eshije ala l'iyi; be onu iya ha usa; uzo iya adu ntse eshishi; ege ono b'a du l'igwe awu iya. ¹⁴ Obenu l'uzo onanu, madzu eshije bahu le ndzu ono; be onu iya du kpagungu; uzo iya adu ehuka eshishi; ndu phuru iya nu ahabe ahabe."

K'oshi-omi; me akpuru iya
(Luk 6:43-44)

¹⁵ "Unu zekwaaru ndu ono, anoduje adzushi ejo-ire; su l'ephe ekfuchiru Nchileke ono. Mbu ndu aduje agu l'ephe -bu aturu; 'a ma l'ephe bu agu, adzugbu aturu. ¹⁶ Unu egudewaru umere ephe; maru egbe ndu ephe bu. ?Aawotaje akpuru-era l'oshi aga? ?Te aawotaje uchokoro l'oshi uke? ¹⁷ O bu oshi, eh du mma amije akpuru, du mma; buru ejo oshi amije ejo akpuru. ¹⁸ Oshi, eh du mma ta amijekwa

ẹjo akpuru; ọphu ẹjo oshi 'amijekwa akpuru ọma. ¹⁹ Iphe bu oshi, ẹ-ta mǐdu akpuru, du mma; be ee-gbutsu egbutsu; chee l'ọku. ²⁰ Ọo ya bu l'unu e-gudekwaphu akpuru, ndu ono, adzu ẹjo-ire; su l'ẹphe ekfuchiru Nchileke ono mǐru; maru egbe ndu ẹphe bu."

Ya ta mabua ndu unu bu
(Luk 13:25-27)

²¹ "E to bukwa ẹge aaha eku iya: 'Nnajiufu! Nnajiufu!' bu ẹge aa-ha bahu l'ẹke Nchileke bu eze. O buphu onye meru iphe, bu uche-obu Nna iya ọphu bu l'imigwe a-bahu iya. ²² Mboku ikpe ono; be aa-du l'igw; su yebe Jisosu: 'Nnajiufu! Nnajiufu! ?O kwa l'ẹphe shi egudeje ẹpha ngu ekfuchiru Nchileke; gude iya shi achishi ogvu; shi gudekwa iya phu l'emeebe igweligwe iphe-ọphuleny ọdo?' ²³ Teke ono; be ya a-karu ẹphe: 'Le ya ta mabua ndu unu bu; unu gbeshi iya l'ifu unube ndu megburu onwunu l'ejo iphe!' "

K'umadzu ẹbo, akpu ọlo
(Luk 6:47-49)

²⁴ "Oo ya bu l'iphe bu onye anu okfu iya-a; l'emekota iya ememe a-du l'ọ bu nwoke, kwaru ẹnya; kpua ọlo iya l'eli mkpuma. ²⁵ Igwe abya achia mini; utso agbaa; oke pherephere epee: bukotakwaphu l'eli ọlo ono; ọlo ono ta da; okfu l'a turu okpa iya l'eli mkpuma.

²⁶ "Obenu l'iphe bu onye anu okfu iya-a; too me iya ememe; a-du l'ọ bu onye eswe, kpuru ọlo iya l'eli eveve. ²⁷ Igwe abya achia mini; utso agbaa; oke pherephere epee: bukotakwaphu l'eli ọlo ono; nggube ọlo aphufu daa gwoo; dakwanua iphe du biribiri!"

Ike, shi l'eka Jisosu

²⁸ To du iya bu; Jisosu ekfuebelephu iphe ono; iphe oozi adukota ndu nuru iya nu biribiri; ²⁹ ẹke ẹ too zidu l'ọ bu ndu ezije ekemu; yoo zi l'iya phu l'ọ bu onye ike no l'eka.

8

Jisosu eme onye ẹhu-labu;
t'ọ korohu

(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Jisosu eshilephu l'eli ugvu ono nyifuta; igweligwe madzu awuru tso iya. ² A bya ele ẹnya; onye lanu ọbu, ẹhu-labu eme abyakfuta Jisosu; bya ebyishi iya ikpere l'ifu; su iya: "Nnajiufu; o -buru l'ọ du ngu mma l'okpoma; be ii-menu iya-a te ya ka mma."

³ Jisosu amachiwaphu ẹka; byia nwoke ono; su iya: "O du iya-a mma l'okpoma; korohu!" Teke onophu; ẹhu-labu

ono agvuwaphu nwoke ono l'èhu; yò kòrohuwaphu. ⁴ Tò dù iya bù; Jisòsu asù iya: “Ba òkwa onye ii-kfuru iya! Tùgbulekwaphu; je eworu onwongu koshì onye achijeru Nchileke ẹja t'o lee ngu ẹnya. Nggu egworu ngweja, onye a gwòtaru l'iphe eme iya nù anùje; nù iya t'ò chìaru ngu ẹge Mòsisu ziru l'ekemu iya; k'òphu òha a-ma l'èhu dùwa ngu mma.”

Ekweta onye ishi soja

(Luk 7:1-10)

⁵ Ya ndono; Jisòsu abahùlephu Kapániyòmu; onye ishi soja ndu Rómu abyakfuta iya; bya aròo ya; ⁶ sù iya: “Nnajiufu; nwozi iya zèkwa l'ùlo; l'èke iphe eme iya nù emeshi iya ike; òphu ò ghadu aghagha. Ò hakwa iya nshinu l'èhu.”

⁷ Jisòsu asù iya: “Lẹ ya a-byaa bya emee ya t'ò dù mma.”

⁸ Onye ishi soja ono asù iya: “Nnajiufu; mẹ ya ta gbakwa kẹ t'ì bataru iya l'ufu. Ò búa t'ì kfua okfu l'ònu; nwozi iya a-dù mma. ⁹ Lẹ yẹbedua bù onye nò madzù l'ẹka; nwekwaruphu ndu soja, nò iya l'ẹka. Ya -sù onye òwaa t'o jee òwaa; yo jee. Ya -sù onye òphu t'ò bya; yò bya. Ya -sù nwozi iya t'o mee òwaa; yo mee ya.”

¹⁰ Jisòsu anùle iya phù; yò dù iya biribiri. Yò sù ndu tso iya nù: “Iphe ya ekfuru unu bù lẹ ya taa phùkwaa onye kwetaberu ẹge-a l'alì Ízurelù kpòonu. ¹¹ Iphe ya ekfuru unu bù l'aa-dù l'igwe; shi ùzo ẹnyanwu-ahata; mẹ l'ùzo ẹnyanwu-arìba bya; ẹphe lẹ Èbirihamu; Áyizaku; mẹ Jékòpu anòdu l'èke Nchileke bù eze ria nri. ¹² A chita ndu òphu ò gbaru òno l'èke ono, Nchileke bù eze ono; ghaa l'èkpuru-òchi ẹke aa-nòduje raa ẹkwa; taa ikireze.”

¹³ Jisòsu ekfutsua ẹge ono; bya asù onye ishi soja ono: “Jeshiwaru iphe iije; l'ò bù ẹge i kwetaru t'ò dùru ngu b'òdùru ngu.”

Nwozi nwoke ono akòrohuwaphu teke onophu.

Jisòsu agwò ndu iphe eme

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Jisòsu abya abata l'ùlo Pyita; phua nne nyee Pyita; l'èke ò zẹ azẹ; ẹhu enwu iya òku. ¹⁵ Yo woru ẹka byia nwanyi ono; ẹhu-òku ono apawaru iya phù haa. Yo gbeshi; kwalahaaru Jisòsu ẹbyee.

¹⁶ L'urẹnyashi mbòku ono b'e dutatsuaru Jisòsu igweligwe ndu òdo, ògvu butsua l'èhu; yo gude okfu-ònu iya chifukota ògvu ono l'ò ha; bya emee ndu òphunanu, iphe emetsua phù; ẹhu adùkota ẹphe mma. ¹⁷ Iphe-a meru t'iphe o kfuru; mbù Azáya, bù onye nkfuchiru Nchileke rekota;

mbụ iphe ono, o kfuru l'ẹke ono, ọ sụru: "O vutaru ẹhu-otsu-ume ayi; bya evutakwaphu iphe-ememe ayi."

Ndu, e-mekochaa etso Jisọsu
(Luk 9:57-62)

¹⁸ Jisọsu aphụa ikpoto ndu nọ-pheru iya mgburumgburu; sụ ndu etsoje ụzo iya: "Unu t'ẹphe dafụ azụ eze ẹnyimu azụ iya ọphu." ¹⁹ Onye lanụ lẹ ndu ezije ekemu abyakfutashia ya; bya asụ iya: "O-zi-iphe! Ya a-nọdu etso ngu eje iphe bụ ẹke iije."

²⁰ Jisọsu asụ iya: "Uphegu ebu l'enu; nwenu, ephe l'eli enweru ẹkfuna; obenu lẹ Abubu-Ndiphe te nwedu m'ọ ẹke oo-chebe ishi."

²¹ Onye ọdo lẹ ndu ono, etsoje ụzo iya ono asụ iya: "Nnajiufu; gebekwa tẹ ya je eliodu nna iya."

²² Jisọsu asụ iya: "Bya etsoru yẹbe Jisọsu; haa ndu nwuhuru anwuhu t'ẹphe lia ndu nk'ẹphe, nwuhuru anwuhu."

Oke pherephere anuru iya okfu
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Jisọsu abahulephu l'ugbo; ndu etsoje ụzo iya etsoru iya. ²⁴ Ya ndono; oke eyii-mini emelaha l'echi eze ẹnyimu ono; l'emekpo nshinu nshinu; k'ọphu akpara-mini esewa ọtuji mini l'ugbo ono. Obenu lẹ Jisọsu zẹlee; l'eku mgbenya. ²⁵ Ẹphe eje etee ya; sụ iya: "Nnajiufu; dzọo ẹphe; l'ugbo abyaakwa ẹphe ekpukpu."

²⁶ Jisọsu asụ ẹphe: "Oo-wa! Unube ndu-a, ekwekwe unu ta badu nwishi-a. ?Bụ ngunu meru iphe unu atsụ egvu?" Yo gbeshi teke ono; baaru oke pherephere ono; mẹ eze ẹnyimu ono mba. Ẹke ono l'ọ ha adakọta shikongu.

²⁷ Yọ dụ ndu ono biribiri; ẹphe ekfulahaa; sụ: "Bụ egbe nwoke ngunu dụ ẹge ọwaa, oke pherephere; mẹ eze ẹnyimu anuru okfu-a?"

Umadzu labu, ọgvu bu l'ehu
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Tọ dụ iya bụ; Jisọsu abya adafụ azụ eze ẹnyimu ono azụ iya kẹ alị ndu Gádara. Yo rua; yẹle unwoke labu ọbu, shilephu l'ikirikpọo ahadzu. Unwoke labu ono; bẹ ọgvu bu l'ehu. Ẹnari, ẹphe eme; bẹ ẹ-tọ dudu onye egvu ekweje t'ọ dụ ike je oswe l'uswe iya onanu. ²⁹ Ẹphe arashiwaphu; sụ: "Nggube Nwatibe Nchileke; ?bụ ngunu; bẹ nggu l'ẹphe ji. ? I byawaru t'ị bya eshi nta-a ọnu ẹphe aphụ ọphu; l'oge iya ẹbe ruwa?"

³⁰ Lẹ nwo-tenya l'ẹke ono b'o nweru igweligwe ezi, nọ iya nụ; l'akpa nri. ³¹ Ọgvu ono atuko rọo Jisọsu; sụ iya: "O

-buru l'ọo-chifu ẹphe; t'ọ hanuẹ ẹphe t'ẹphe wuẹba ezi ono l'ẹhu."

³² Jisọsu asu ẹphe t'ẹphe loberu. Ogvu ono awufuta unwoke ono l'ẹhu; je awuẹba ezi ono l'ẹhu. Ya ndono; ezi ono l'ọ ha eshi le mgbazita ugvu eze ẹnyimu ono wu-lihu; fọta ọso gidigidi; je aphulahunkota l'ime eze ẹnyimu ono; mini eworu ẹphe rigbushia.

³³ Ndu eche ezi ono agbakashihu gbaba le mkpukpu ono; je eworu iphe meru nu l'ọ ha doo; dokwaaruphu ẹphe iphe meru l'ẹhu ndu ono, ogvu shi buru l'ẹhu ono. ³⁴ Ndu mkpukpu ono l'ẹphe ha awufuta; byakfutashia Jisọsu; bya arọlahaa ya t'ọ gbeshiru ẹphe l'ibiyi nk'ẹphe.

9

Nwoke, iphe lonwuru

ibe-ẹhu lanu

(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Ya ndono; Jisọsu abya abahu l'ugbo; kpọ-swee eze ẹnyimu ono; yọ buru iya olata obodo, a nọdu hefuta iya gededede. ² Yo nweru ndu pataru iya nwoke, iphe lonwuru ibe-ẹhu lanu. Nwoke ono ze l'oshi-azee; ẹphe aparu iya bya. Jisọsu aphua ege ẹphe kweshibetaru ike le ya a-du ike mee te nwoke ono jee ije; yọ su nwoke ono: "Nwa iya; nweru iya obu; l'a guwaru ngu nu l'iphe du eji, i meshiru."

³ Ndu ezije ekemu, nọ l'ẹke ono aharu ekfu l'ime obu ẹphe; su: "Le nwoke-wa ekfurushikwa Nchileke."

⁴ Jisọsu amaleru-a iphe ẹphe ari; bya aji ẹphe: "?Bu ngunu meru iphe unu ari ejo oriri l'obu unu? ⁵ ?Bu ole ka ntse l'a suru: 'A guwaru ngu nu l'iphe du eji, i meshiru;' t'ọ bu t'a su-chia: 'Gbeshi; jalahaa ije.' ⁶ Ya e-koshi unu le Abubu-Ndiphe b'e ziru t'ọ gujeeru madzu nu l'iphe du eji, o meshiru le mgboko." Yo su nwoke ono, iphe lonwuru ibe-ẹhu lanu ono: "Gbeshi; pata oshi-azee ngu lashia!"

⁷ Nwoke ono ekwolihu; yọ buru iya alala. ⁸ Igweligwe ndu ono aphua iphe meru nu; tsulaha egvu; jalahaa Nchileke ajaja ege o meru te madzu du ike mee egbe iphe ono.

Jisọsu eku Mátiyu

(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Ya ndono; Jisọsu aparu eke ono haa; tugbua. Yo jenyaa; bya aphua nwoke lanu, aza Mátiyu; l'ẹke o dugaru l'ulo okpoga akiriko. Jisọsu asu iya: "Mátiyu; tsoru iya."

Mátiyu egbeshi tsoru iya.

¹⁰ A nonyaa teke ọdo; Jisọsu eje ori nri l'ulo Mátiyu. Eke ono; be igweligwe ndu akiriko; me ndu ọdo, bu ndu emeje iphe du eji byakwaruphu; ẹphe le Jisọsu; me ndu etsoje ọzo

iyá l'eri nri. ¹¹ Ndu Fárisii aphùle iya phù; jì ndu etsoje iya nù: “?Bù ngunu meru iphe onye ezije unu iphe etsoje ndu akirikò; mę ndu ọdo, bù ndu emeje iphe dọ eji l'eri nri?”

¹² Jisọsu anụa ya; sụ ẹphẹ: “Ndu ẹhu dọ mma; bẹ mkpa onye eme ogvu ta dukwaru. Ọ kwa ndu ẹhu dọ eji; bẹ mkpa onye eme ogvu duru. ¹³ Unu je amụa iphe ọ bụ; mbụ okfu ọwaa, ya abya ekfukfu-wa; lẹ Nchileke sọru: ‘L’iphe agụ iya nù ta bukwa t’unu gwajẹ iya agwagwa; ọ kwa t’unu phujeru madzụ imiko.’ Lẹ yẹbe Jisọsu ta byakwa oku ndu doberu ẹka ndoo. Ọ kwa ndu eme iphe dọ eji; bẹ ya byaru ekuku.”

Ajì lẹ k’oswi aswìswì

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Tọ dọ iya bụ; ndu etsoje ọzo Jọnu Baputizimu abyakfuntashia Jisọsu; bya ajì iya: “?Bù ngunu meru iphe ẹphẹ lẹ ndu Fárisii anọduje aswì aswìswì; l’ekfu anụ Nchileke; ndu etsoje ọzo ngu ta aswì?”

¹⁵ Jisọsu asụ ẹphẹ: “?O nweru ndu e kujeru ome ẹswanwanyì ọphungu; ẹphẹ egbe agụ aphù; l’ẹke nwoke, kuru ẹphẹ nọkwaa? Obenu l’oge abyakwa-a teke aa-nafù ẹphẹ onye ono, alù nwanyì, kuru ẹphẹ l’ẹswanwanyì ono. Ọ bụ teke ono; bẹ ẹphẹ a-wata ọswì aswìswì.

¹⁶ “Ẹ to nwedu onye gudeje ẹkwa ọphungu; je agbaa akahù uwe. Onye tọru iya ama; ẹkwa ọphungu ono emee akahù uwe ono t’o gbe karu alakahù. ¹⁷ To nwe onye wotajeru akuru-akù ọphungu, atù vavava; je ọgha l’akahù okurutu otumu. Ọ -tùkwaa ya phù ama; mę ono agbajashia otumu ọbu; mę ọbu awùshihu; otumu ọbu alakwaaphu l’iyi. Ọ bụ akuru-akù ọphungu; bẹ eeyeje l’otumu ọphungu, karu akaka. Ẹphẹ ẹbo ono atùkokwanu nọdu.”

Nwatibe onye ishi;

mę nwanyì, nsọ eme

(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Tọ dọ iya bụ; Jisọsu egudekwadua ẹge ono l’ekfu; onye ishi ọlò-ndzuko ndu Ju abyawaphu bya ebyishi iya ikpere l’ifu; sụ iya: “Lẹ nwatibe iya kẹ nwanyì bụlephu nta-a b’ọ nwùhuru. Wo iya t’ọ bya; bya ebyia ya ẹka. L’o -byiwa iya ẹka; bẹ ọo-nọdua ndzù ọdo.”

¹⁹ Jisọsu yẹle ndu etsoje ọzo iya egbeshi; tsoru iya.

²⁰ Ya ndono; yo nweru nwanyì, nsọ mewaru afa iri l’ẹbo mgburumgburu. Nwanyì ono eshia Jisọsu ọzo azù; pyota epyota; byia ya ẹka l’ọnu uwe iya. ²¹ L’ẹke nggùbe nwanyì shi sùhawa onwiya: “Lẹ ya -byikpoonu m’ọo ẹka l’uwe iya; bẹ ẹhu a-dù iya-a mma.”

²² Jisọsu aghachiwaphu; phua ya; sụ iya: “Nwa iya nwanyi; nweru iya obu. Ekwekwe ngu mewaru t'ehu dụ ngu mma.” Tsube teke onophu; nwanyi ono aduwaphu mma.

²³ Ya ndono; Jisọsu atugbua je abahụ l'ulo onye ishi ono; l'anuwaa uzu-ekwa, ada nụ; phuwaa ndu aphụ opu. ²⁴ Yọ sụ ephe: “T'ephe lufukota l'ephe ha; lẹ nwamgboko ono ta nwuhukwa anwuhu; l'ọ kwa mgbenya; bẹ ooku!”

Ephe eze iya ọchi. ²⁵ A chifutsulephu igweligwe ndu ono etezi; Jisọsu abya abahụ l'ime ụlo ono; je alota nwamgboko ono l'eka. Yo teta; gbeshi. ²⁶ Akọ iya angakotawaru uswe iya onanu mgburumburu.

Unwoke labu, atsu ishi akorohu

²⁷ Jisọsu eshi l'eke ono tugbua. Yo jenyaalephu; unwoke labu, atsu ishi etsoru iya; wata ochi mkpu; l'ara: “O-shi-l'eri Dévidi; phuaru ephe imiko!”

²⁸ Jisọsu abahulephu l'ulo; ndu ishi ono abyakfutashia ya. Jisọsu aji ephe: “?Unu kwetaru lẹ ya a-du-a ike mee t'unu korohu?”

Ephe asu iya: “Iyee; Nnajiufu!”

²⁹ Jisọsu abya ebyia ephe eka l'enya; sụ: “T'ọ dukwaru unu ege unu kwetaberu.” ³⁰ Enya amusashihi ephe; ephe aphulaha uzo. Jisọsu anmashiaru ephe okwa ike; t'ephe be emekwa t'o nweru onye a-maru nụ.

³¹ Ephe atugbulee je ekfukashia ke Jisọsu l'uswe iya ono mgburumburu.

Onye e-te ekfudu okfu okfu okfu

³² Ya ndono; ephe atugbulephu; e dutashiaru iya onye obu, ogvu bu l'ehu, e-te ekfudu okfu. ³³ Yọ chifulephu ogvu ono; nwoke ono ekfulaha okfu. Yọ dụ igweligwe ndu ono biribiri. Ephe asu: “L'ẹ ta phubukwaa egbe iya owaa l'ali Izurelu.”

³⁴ Ndu Farisii asu: “?A suru l'ẹ tọ budu ike k'ishi iphe, bu ogvu; bẹ oogudeje achishi ogvu ono.”

Ndu oru ha nwanshi

³⁵ Jisọsu atuko iphe bu obodo; me mkpukpu ejephe; ekfu okfu Nchileke l'ulo-ndzuko ndu Ju; l'ezi ozi-oma ke abubu, Nchileke bu eze; l'emetsua iphe bu ndu iphe-ememe eme; me ndu ehụ tsuru ume; m'o -ruhuru; o buru egbe ehụ, dụ idagha t'ehu dukota ephe mma. ³⁶ Yọ buje teke o phuru igweligwe ndu ono; imiko ephe egude iya; l'eke ike gvuru ephe; ephe ta ma ege ephe e-me iya. Ephe adulephu l'ọ bu igweligwe aturu, e-te nwedu onye nche, a-gbaru ephe mkpu. ³⁷ Yọ sụ ndu etsoje uzo iya: “L'iphe e meberu l'ali

kaakwaru. Obenu lẹ ndu a-kpata iya nù ha nwanshì. ³⁸ Unu kfuru nù Nnajiufu, nwe iphe e meberu l'alì t'o ye ndu ozi, e-je akpataru iya ẹya."

10

Ndu ishi-ozì iri ẹbo onò

(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Ya ndono; Jisọsu abya ekua ndu onò, etsoje ọzo iya onò ẹphe iri l'ẹbo. Ọ bya ezi ẹphe t'ẹphe gude ike chishije ọgvu; ẹphe emee iphe, bụ ndu iphe eme; mẹ ndu ẹhu tsuru ume; m'o -ruhuru; ọ bụru egbe ẹhu, dọ idagha t'ẹphe kọrohukota. ² Ẹpha ndu ishi-ozì onò ẹphe iri l'ẹbo bụ: onye kẹ mbụ bụ Sáyimonu, bụ iya; bẹ eekuje Pyita; mẹ nwunne iya, bụ Ánduru; mẹ Jémusu Zébedi; mẹ nwunne iya, bụ Jọnu Zébedi; ³ mẹ Fílipu; Batólomiyu; Tómosu; mẹ Mátiyu, onye ana akirikò; mẹ Jémusu, bụ nwatibe Álufiyọsu; mẹ Tádiyọsu; ⁴ mẹ Sáyimonu, bụ onye yì l'ọgbo ndu adzo t'alì ndu Ju nọduru ndu Ju; mẹ Júdasu Isukáriyọtu, bụ iya mekocharu deru Jisọsu ye.

Jisọsu ezifu ndu ishi-ozì

umadzu iri ẹbo

(Mak 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Tọ dọ iya bụ; Jisọsu ezi ẹphe iri l'ẹbo onò t'ẹphe je ekfua okfu Nchileke. Teke oozì ẹphe ozi onò b'o kfuru iya ẹphe kfushiaru iya ẹphe ike; sù ẹphe: "T'ẹphe ba tũkwa ọkpa lẹ kẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju; to nwe mkpũkpũ ndu Samériya, ẹphe a-bahù. ⁶ Iphe ẹphe e-me kwa t'ẹphe gbe tũgbulekwaphu jeshia kẹ ndu Ízurelu, bụ ndu, dọ l'ọ bụ unwu aturu, phushihuru ephushihu. ⁷ Ẹphe eje ezia ẹphe lẹ Nchileke abyaakwa okoshi l'ọo ya bụ eze! ⁸ Ẹphe emee ndu ẹhu dọ ẹjì t'ẹphe dọ mma; ẹphe emekwaaphu ndu nwuhuru anwuhu t'ẹphe teta nọdu ndzọ; ẹphe emee ndu ẹhu-labù eme t'ẹphe dọ mma; ẹphe achishia ọgvu l'ẹhu ndu, ọgvu bu l'ẹhu. Wo ẹphe: A nũru iya unu kẹ mmakanũ. Ọ kwaphu ẹge onò; bẹ unu a-nũkwa iya phũ ndu ọdo kẹ mmakanũ. ⁹ Unu be yekwa okpoga l'ẹkpa uwe unu; ¹⁰ unu te egude ẹda ije; ọphu unu 'eyekwa uwe ọdo; gufu ọphu unu yeru l'ẹhu; unu ta chĩru akpọkpa ọdo; unu tee wota oshi-ogude-l'ẹka. Iphe meru iphe ya sũru t'ẹ b'ọ dũshi iphe unu e-gude bụ l'ọo onye seru esese erije eriri.

¹¹ "Iphe bụ obodo m'ọ bụ mkpũkpũ, unu bahũru; unu vujeru ọzo lee ẹnya onye e-kwe tẹ unu bata. Onye -kweru t'unu bata; unu bulekwaruphu lẹ kẹ onye ọbu. Unu be jekwa obuphe ebuphe jeye teke unu e-gbeshi l'ibiyiyanu.

¹² Ufu, unu bahuru; unu vuru uto tua ephe: 'Ndo! T'ehu dukwa unu agu.' ¹³ Teke ephe -kweru t'unu nodu; o o ya bu l'ekele ehu-agu, unu keleru ephe aduru ephe ege unu kfu. Teke bu l'ephe te ekwedu t'unu nodu; o o ya bu te ekele ehu-agu unu laphutaru unu azu. ¹⁴ Eke, unu jeru; a jika unu; jika ochebe nchi l'okfu Nchileke, unu ekfu; unu lufu l'ufu mo bu le mkpukpu obu; jishia udzu-aja, no unu l'okpa gude koshi l'eka unu ta duhedu iya. ¹⁵ Kamenu; te ya karu unu: o-o-kakwaru ndu Sodomu me Gomora mma mboku ikpe ma l'ege o-du ndu mkpukpu ono!

Mkpamehu, abya nu
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

¹⁶ "Unu lekwa! Ya chiakwaru unu ye t'unu l'ephe gbaa eghirigha l'o bu onye chiru aturu ye yele agu agbaa eghirigha. O o ya bu t'unu kwakwaa enya l'o bu agwo; unu adu agu l'o bu ndo! ¹⁷ Unu zejekwaaru ndiphe; ke l'ephe a-kputatsukwaa unu kpu-jeru ndu ogbo ikpe; e chia unu echachi l'ulo-ndzuko; ¹⁸ kpuru unu teke ono jee l'ifu ndu govano; me l'ifu ndu eze; l'okfu eka iya; ege ee-shi t'ephe nua ozi-oma ono; te ndu e-ta budu ndu Ju nukwaa ya phu. ¹⁹ Teke ono, ephe a-kputa unu t'e kpee unu ikpe ono; unu ba ayokwa oshi iphe unu e-kfu; mo bu ege unu e-kfu iya; le teke o ruru; be Nchileke e-koshikwaa unu iphe unu e-kfu. ²⁰ Le to kwa unubedua ekfu iya l'onwunu; o kwa Ume ke Nchileke, bu Nna, bu l'ime unu ekfu iya.

²¹ "Nwunne a-kpuru nwunne iya nu t'e gbua; nna akpuru nwa iya nu t'e gbua. Unwegirima e-kwefuru ndu muru ephe ikè; kpuru ephe nu t'e je egbua. ²² Onyemonye obule e-gude ke l'unu bu ndu ke yebe Jisosu kpo unu ashi. Obenu l'onye ophu taru nshi jeye l'ikperazu; be Nchileke a-dzofutakwaa. ²³ Unu -bahu le mkpukpu lanu; a -kpa unu ehu; unu ahaa ya; jeshia mkpukpu odo. Kamenu; te ya karu unu: unu te ejegbakwaru mkpukpu, nokota le Izurelu te Abubu-Ndiphe ba abyawa-a.

²⁴ "Onye amu iphe l'eka onye ezije iphe ta akajekwa onye ono, oomu iphe l'eka iya ono onweru enya; ophu nwozi ta akajekwa nnajiufu iya. ²⁵ T'onye amu iphe l'eka onye ezi iphe maru l'oo-dakfukwa iya phu ege o dakfuru onye ezi iya iphe; yo dakfukwaphu nwozi ege o dakfuru nnajiufu iya. Ephe -kua nnajiufu, nwe ulo Biyelezebolu; ?buchia nu ndu ulo iya; be ephe ta akaduru ekfubyishi.

Onye aa-tsuje egvu
(Luk 12:2-7)

²⁶ “Ọo ya ẹ̀ bụ t'unu ba tsụkwa madzụ egvu; l'ẹ̀ tọ̀ ẹ̀ dukwa iphe e kpuchiru ekpuchi, ẹ̀ te emekochadua kpuhaa; ọ́phu 'ọ̀ dukwa iphe e domiru edomi, ẹ̀ te emekochadua mee t'a magbaru. ²⁷ Iphe ya ekfuru unu l'ọ́chi; ẹ̀ unu e-kfu l'echi oke-eswe. Iphe unu n̄rụ l'ẹ̀ke, aadzụ iya ndzụmuka; ẹ̀ unu e-je araa arara l'edzudzu ọ́ha. ²⁸ Unu ba atsụkwa ndu egbuje ugwehụ mmakanụ egvu; ẹ́phe -gbuebe ugwehụ; ẹ́phe ta aduhe ike gbua maa onye ọ́bu. Onye unu a-tsujẹ egvu bụ onye ono, bụ: o -gbuebe egbugbu; yo nwekwaruphu ike, oo-gude nwuru ugwehụ onye ọ́bu yẹle maa ya je echee l'ọ́ku alị-maa. ²⁹ ?Tọ̀ bụdunua ọkpaleboku ẹ́bo; ẹ̀ eereje penu labụ? Obenu l'ẹ̀ to nwekwa ọ́phu adajẹ l'alị; l'ẹ̀ b'ọ̀ bụ uche-ọ́bu Nna unu. ³⁰ A bya l'unubedua: iphe bụ ẹ́gbushi, nọ unu l'ishi b'a gụkotaakwaru ọ́gu nanu nanu. ³¹ Ọo ya ẹ̀ bụ t'unu ba atsujeshi egvu; l'unu bebekwa ka igweligwe ọkpaleboku ọ́ga mkpa.”

*Okfu l'edzudzu ọ́ha
l'a bụ kẹ́ Kuráýisutu
(Luk 12:8-9)*

³² “L'iphe bụ onye kfuru l'edzudzu ọ́ha lẹ̀ ya bụ kẹ́ yẹbe Jisọsu; ẹ̀ ya e-kfukwaphu kẹ́ onye ono l'ifu Nna iya, bu l'imigwe. ³³ Obenu l'iphe bụ onye kfuru l'edzudzu ọ́ha lẹ̀ ya ta madu yẹbe Jisọsu; ẹ̀ ya e-kfukwaphu kẹ́ onye ono l'ifu Nna iya, bu l'imigwe lẹ̀ ya ta madu onye ọ́bu.”

*Ẹ̀ tọ̀ bụkwa nchị-ọ́du-ndo;
ọ́ kwa ọ́gu
(Luk 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴ “Unu ba arịkwa lẹ̀ ya byaru tẹ̀ ya mee tẹ̀ nchị dū ndiphe ndo. Iphe ya byaru ta bụkwa tẹ̀ ya mee tẹ̀ nchị dū ndiphe ndo. O gbe bụkwaru ọ́gu, e gude ọ́gu-mbeke l'alụ; ẹ̀ ya gude bya. ³⁵ Iphe ọ́ bụ bụ lẹ̀ ya byawaru tẹ̀ ya lọta nwoke yẹle nna iya ifu dughabe; lọta nwa-nwanyi yẹle nne iya ifu dughabe; lọta nwa-nwanyi, alụ nji yẹ l'ifu nne nji iya dughabe. ³⁶ Ndu ọ́nu ọ́lo madzụ gẹdegede e-gbe bụru ọ́gu iya.

³⁷ “Iphe bụ onye yeru nna iya; m'ọ́ bụ nne iya obu karia ẹ́ge o yeru yẹbe Jisọsu ta agbakwa k'ọ́bu onye nk'iya. Iphe bụ onye yeru nwatibe iya kẹ́ nwoke; m'ọ́ bụ nwatibe iya kẹ́ nwanyi obu karia ẹ́ge o yeru yẹbe Jisọsu ta agbakwa k'ọ́bu nk'iya. ³⁸ Iphe bụ onye ẹ̀-te vutadu oshi-osweru k'ọ́nwu iya bya etsoru yẹbe Jisọsu ta agbakwa k'ọ́bu onye nk'iya. ³⁹ Iphe bụ onye achọ tẹ̀ ndzụ iya bụru iya uru erita lẹ̀ mgboko-a e-tufakwa ọ́gbodo ndzụ iya; onye gudekwanu

okfu ẹhu yẹbe Abubu-Ndiphe tufaa ndzụ iya lẹ mgboko-a; e-nweru ndzụ gbururu jeye.”

Obunggo

(Mak 9:41)

⁴⁰ “Iphe bụ onye gude obu iya kwe t'unu l'iya buru; bẹ bukwa yẹbe Jisọsu; bẹ onye ọbu gude obu iya kwe tẹ yẹle iya buru. Onye kwekwanuru tẹ yẹle yẹbe Jisọsu buru; bukwa onye ono, ziru iya tẹ ya bya ono; bẹ onye ọbu kweru tẹ yẹle iya buru. ⁴¹ Iphe bụ onye gude obu iya nụ onye nkfuchiru Nchileke oshi; okfu l'onye ono bụ onye nkfuchiru Nchileke; bẹ Nchileke e-bukwa nggo, eebuje ndu nkfuchiru Nchileke. Onye gudekwanu obu iya nụ onye doberu ẹka ndoo oshi; okfu l'onye ono bụ onye doberu ẹka ndoo; bẹ Nchileke e-bukwaphu nggo, eebuje onye doberu ẹka ndoo. ⁴² Iphe bụ onye cheberu onye lanụ l'ụnwegirima-a mini; mbukpoonu m'ọ bụ okoro mini oyi lanụ; okfu l'ọ bụ onye nk'iya; kamenu onye ono; bẹ Nchileke bufutajekwa nggo iphe ono, o meru ono.”

11

Ndu ozi Jọnu Baputizimu

(Luk 7:18-35)

¹ Jisọsu ezitsulephu ndu ono, etsoje ụzo iya ono iphe ẹphe iri l'ẹbo; shi ẹke ono tughua; je awata ozi ozi-oma; l'ara iya arara lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu.

² Ya ndono; Jọnu anọdu l'ulo-mkpọro nua iphe Kuráiyisutu ọbu, Nchileke kweru ukwa iya ọbu emeebe; zi ndu etsoje ụzo iya t'ẹphe je aji Jisọsu: ³ “?Bụ iya bụ onye ọbu, a-byanu ọbu; tọo t'ẹphe lee ẹnya onye ọdo?”

⁴ Jisọsu asụ ndu ono, Jọnu ziru ono: “Unu je akọoru Jọnu iphe unu gude nchi unu anu; mę ọphu unu gude ẹnya unu aphụ. ⁵ Unu sụ iya lẹ ndu ishi b'e mewaru; ẹphe aphụ ụzo; ndu ngvuru ejewa ije. Ndu ẹhu-labụ b'e mewaru; ẹphe aka mma. Ndu ada nkichi anụwa iphe lẹ nchi. Ndu nwuhuru anwuhu b'e mewaru; ẹphe eteta nọdu ndzụ. Ndu ukpa b'a rawaru ozi-oma ono arara; ẹphe anu iya. ⁶ Onu-oma bụ k'onye ya ta bụdu ukfu nọduru!”

⁷ Ndu ono, Jọnu ziru ono atughulephu; Jisọsu awata okfuru ikpoto ndu ono kẹ Jọnu; sụ ẹphe: “?Bụ ngunu; bẹ unu jeru aphuphu l'echi-egu? ?Bụ aswara, pherephere apanga apanga? ⁸?Bụ ngunu; bẹ unu jehunuru aphuphu? ? Unu jeru ọphu nwoke, yeru uwe, ama mma? Ndu eyeje egbe uwe, dụ ẹge ono kwa ndu ufu-eze. ⁹?Buhunu ngunu kparu iphe unu lufuru? ?Bụ t'unu phụ onye nkfuchiru Nchileke tọo? Iyee; ọ bụ iya ndono. Onye unu phuru bukwa onye

gbe ka onye nkfuchiru Nchileke ọkpobe akaka. ¹⁰ Ọ bụ iya bụ onye ono, Nchileke kfuru okfu ẹhu iya l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: 'Ọwaa bụ nwozi iya; ya ezi t'o vuru ụzo je abọ-oduru ngu ụzo.' ¹¹ Kamenu; tẹ ya karu unu: ẹ tọ dukwa onye ka Ọnu Baputizimu nshinu l'iphe bụ madzu, nwanyi muru amumu. Obenu l'onye bụ iya katsukpo ọla alì l'ẹke Nchileke bụ eze gbe kakwa Ọnu nshinu. ¹² Keshinu ọphu Ọnu Baputizimu byaru byeye nta-a; bẹ Nchileke shi koshita lẹ ya bụ eze; ndu ọhogu iya eshi keshinu ono meta t'ẹphe gude k'ẹhuka kpọshia ya; ndu ọkphehu ese t'ẹphe bahụ iya k'ẹhuka; mbụ ẹke ono, ọ bụ eze ono. ¹³ L'iphe bụ okfu, ndu nkfuchiru Nchileke kfuru l'ọ ha; mẹ ekemu, shi l'ẹka Mosisu; bya erua lẹ Ọnu; bẹ kfuhaakwaru k'ẹke Nchileke bụ eze ono. ¹⁴ Ọo ya bụ; teke bụ l'ọ dū unu k'ekweta; unu ekweta. L'ọ kwa Ọnu; bẹ bụ Eláyija ono, e kfuru l'ọo-bya ono. ¹⁵ T'onye nweru ẹnu-nchì; nụkwaa ya!

¹⁶ "Ọlobu; ?bụ ngunu; bẹ ya a-sụ l'ogbo kẹ nta-a dū l'ọ bụ iya. Ẹphe dū l'ọ bụ ẹgirima, nọ l'edukfu; l'eku ibe ẹphe oku; l'abaru onwẹphe mba; sụ: ¹⁷ 'L'ẹphe phuru unu opu; unu te kwe ote egvu; ẹphe agua egvu anwuhu; to ru unu l'ẹhu!' ¹⁸ Ishi iya aburu lẹ Ọnu byaru; l'aswi aswiswi; tọo ngu iphe aangụ angungu; ẹphe asụ l'ogvu bu iya l'ẹhu. ¹⁹ Yebe Abubu-Ndiphe abyaakwanua bya anodu; l'eri; l'angu; ẹphe egbe sụ t'e lenu: lẹ ya bụ o-ri-nri; buru ọ-ngụ-mẹ; buru ọnya ndu akirikọ; mẹ ndu eme iphe dū ẹji. Obenu l'iphe mmamiphe Nchileke eme b'e gude ama lẹ mmamiphe Nchileke bụ iphe dū nhamunha."

Iphe e-me ọha, jikaru Jisosu

(Luk 10:13-15)

²⁰ Jisosu abalahaaru mkpukpu ono l'ọ ha mba; mbu mkpukpu ono, ọ katsua omeshi igweligwe iphe-ophulenyaa ono; okfu l'ẹphe te kwedu taa onwẹphe uta iphe dū ẹji, ẹphe meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke. Yọ sụ ẹphe: ²¹ "Nshọo unubẹ ọha Kórazinu! Nshọo unubẹ ọha Betusáyida; kele ndege e -wotaru iphe-ophulenyaa, e meshiru unu mee lẹ Táya; mẹ Sayidónu; ẹphe gage eyehaakwa uwe-aphụ; gwọo onwẹphe lẹ ntụ teke teru ẹnya gude koshi l'ẹphe tawaru onwẹphe uta iphe dū ẹji, ẹphe meshiru; ghaa umere; lakfuta Nchileke! ²² Obenu lẹ ya ekfuru unu l'ọo-kakwaru ndu Táya; mẹ ndu Sayidónu mma mbọku ikpe; ma l'ẹge ọo-dū unubedua! ²³ Unubẹ ndu Kapániyomu; ?ọ dū unu t'e wolihu unu imeli t'unu tsukfuru l'igwe tọo. Wawakwa. ?Unu ta madu l'aa-gbenu nwutsua unu; nwuru unu ye l'ọku alì-maa. Okfu lẹ; ndege ọ -buru l'e wotaru iphe-ophulenyaa, e meshiru unu je emee lẹ Sódomu;

mẹ Sódomu anọdukwa nta-a. ²⁴ Obenu lẹ ya ekfuru unu sù l'ọo-karu ndu Sódomu mma mbọku ikpe; ma l'ẹge ọo-duru unubẹ ndu Kapániyomu!"

Byakfuta Jisọsu bya atuta ume
(Luk 10:21-22)

²⁵ Teke ono kwaphu; Jisọsu asù: "Lẹ ya ekele nggube Nna, bụ Nnajiufu kẹ igwe; mẹ alì ekele; l'i domiru iphe-a tẹ ndu kwaru ẹnya; mẹ ndu mmamiphe ba ma iya; nggu eworu iya koshichia ndu obu ẹphe guru iphoro l'ọ bụ k'unwegirima. ²⁶ Iyee Nna; ọ bụ ẹge ọ bụ uche-obu ngu; mẹ ẹge ọ tsọru ngu ẹnà t'i mee ya ndono.

²⁷ "Iphemiphe ọbule; bẹ Nna iya yeekwaru iya l'ẹka. Ẹ tọ dukwa onye maru Nwata ono; gbahaa Nna. Ophu 'ọ dukwa onye ọdo, maru Nna ono; gbahaa Nwatibe iya; ọdo bụ onye Nwatibe iya ono fọtaru; koshi iya ẹya.

²⁸ "Unu byakfuta yẹbe Jisọsu l'unu ha bụru ndu esegbu onwunu l'akanya; mẹ ndu vu ivu ẹra; ya e-zi iya unu t'unu tuta ume. ²⁹ Ya dọ agu; bya ejizita onwiya obu l'alì. Unu l'iya yìru; t'unu mụta iya iphe l'ẹka; ya e-me tẹ meji nmakfuru unu anmakfuru. ³⁰ L'iphe ya boru unu t'unu vuru ta bukwa iphe anyi ẹra; ivu nk'iya dukwa pherekpongụ."

12

Ajì lẹ kẹ mbọku ọtu-ume
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Yo be ujiku lanu, bụ mbọku ọtu-ume; Jisọsu phẹ l'eswe l'ẹgu ẹke, a kọru akpe. Ndu etsoje ọzo iya awata okwo akpe ono l'ata; l'ẹke ẹgu agukwanu ẹphe. ² Ndu Fárisii aphulephu ẹphe; sù Jisọsu: "Lenu! Mẹ ndu etsoje ọzo ngu emekwa iphe ẹ te emejedu mbọku ọtu-ume."

³ Jisọsu ajì ẹphe: "?Unu ta guvubua l'ẹkwo okfu Nchileke; iphe Dévidi meru ẹke ẹgu agụ yẹle ndu ẹphe l'iya yì? ⁴ L'ọ bahuru l'ọlo Nchileke; je ewota buredi, e gude achiru Nchileke ẹja taa; mbụ buredi, onye ọdo ẹ-ta hadu kẹ t'ọ taa; m'ọ bụ tẹ ndu yẹle iya yì taa ya. Ọ buphu ndu achijeru Nchileke ẹja nwenkinyi ẹphe bụ ndu atajẹ iya nù. ⁵ ?Tọ bụ l'unu ta gubua l'ẹkwo ekemu Mosisu lẹ ndu achijeru Nchileke ẹja jeru ozi mbọku ọtu-ume l'eze-ọlo Nchileke? Ẹphe eshi ẹge ono daka ekemu ono; ophu ikpe 'anmakwa nù ẹphe. ⁶ Ya ekfuru unu l'iphe, ka eze-ọlo Nchileke ono ike; bẹ nọkwa l'ẹke-a. ⁷ Ndege unu maru iphe ọ bụ mbụ iphe ọwaa, ẹkwo okfu Nchileke kfuru, sùru: 'L'iphe agụ yẹbe Nchileke ta bukwa t'unu gwajẹ iya agwagwa; ọ kwa t'unu phujeru madzụ imiko;' mẹ unu ta ga nmakwa ndu iswi dọ

mma ikpe. ⁸ L'ọ kwa yẹbe Abubu-Ndiphe bu Nnajiufu ke mbọku ọtu-ume."

Nwoke, iphe lọnwuru ẹka lanu
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Tọ dụ iya bu; Jisọsu aparu ẹke ono haa; tųgbua bya abahų l'ulo-ndzuko ndu Ju. ¹⁰ Yo nweru nwoke, iphe lọnwuru ẹka lanu, nọ iya nu. Ndu Fárisii, nọ l'ẹke ono achoro iphe ẹphe a-su le Jisọsu meru; bya aji iya: "Ọ bu omebyi ekemu t'e mee onye iphe eme t'ọ ka mma mbọku ọtu-ume tọ?"

¹¹ Jisọsu asu ẹphe: "Ọ -buru l'o nweru unu; onye, nweru aturu lanu; aturu ono adalahų le nsu mbọku ọtu-ume; onye ono; ?to jedu je akpufuta iya tọ. ¹² Madzu; ?tọ kadu aturu ọbu ọkpobe iphe tọ. Ọo ya bu l'ome iphe-oma mbọku ọtu-ume ta bukwa omebyi ekemu." ¹³ Yọ su nwoke ono, iphe lọnwuru ẹka lanu ono: "Ngwaa; machia ẹka ngu amachi!"

Yọ machia ya. Ẹka ono abya eteta tųshihu iya; dụ iya mma l'ọ bu ẹka ọphu. ¹⁴ Ndu Fárisii ono eshi l'ulo-ndzuko ono lufuta; bya achia idzu ẹge ẹphe e-shi gbua Jisọsu.

Onye ozi, Nchileke fọtaru

¹⁵ Ya ndono; Jisọsu amalẹruphu idzu ẹphe; shi l'ẹke ono tųgbua. A dụ l'igwe wu-tsoru iya; yo mee ndu ọphu iphe-ememe emetsua; ẹphe adukota mma l'ẹphe ha. ¹⁶ Yo kfushiaru iya ẹphe ike t'ẹphe be ekfujeshi onye ya bu l'edzudzu ọha. ¹⁷ Iphe ono mekotaru; k'ọphu oo-re; mbu iphe Azaya, bu onye nkfuchiru Nchileke kfuhawaru; su:

¹⁸ "Le Nchileke suru: ọwaa bu nwozi iya,
yẹbedua l'onwiya fọtaru.

Onye ono bu onye ya yeru
obu; buru onye emeje;
ẹhu atsọ iya ẹna.

Ya e-ye onye ono Ume iya l'ẹhu;
t'ọ kọoru iphe bu mbakeshi
le ya e-kpe ẹphe ikpe, dụ maa.

¹⁹ Ẹ too jekwa ọtu ntutego;
too je ochi mkpu;

ọphu ọ dukwa onye a-nu olu iya l'esu-uzo.

²⁰ Ẹ too mekwa te k'onye nowa le
iphe-ẹhuka gvụ.

Ọphu ọo-hakwa onye ẹ-te
vudoshidu ike t'o tufahu.

Oo-gudekpelephu ẹka iya ẹge
o gude iya jeye teke iphe dụ nhamunha
a-kapyabe ẹjo iphe.

²¹ Yọ buru iya bu onye iphe bu mbakeshi

a-nọdu ele ọnya iya.”

Jisọsu; mẹ Biyélezebọlu
(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Tọ dọ iya bọ; e dutashiaru Jisọsu nwoke lanu, ọgvu bu l'ẹhu. Ọgvu ono meru nwoke ono; yọo tsu ishi; too kfu okfu. Jisọsu abya emee ya; yọ phulaha ọzo; kfulaha okfu. ²³ Yọ dọ ndu ono l'ẹphe ha biribiri; ẹphe asu: “?Tọ bukwanu onye-wa bọ o-shi-l'eri Dévidi ọbu?”

²⁴ Ndu Fárisii anule iya phu; su: “L'ọ kwa ike kẹ Biyélezebọlu, bọ ishi k'ọgvu; bẹ nwoke-a egudeje achishi ọgvu-a.”

²⁵ Jisọsu amawaruphu iphe ẹphe ari; su ẹphe: “Ali-eze, kekahuru onwiya ẹbo; selaha okfu; bẹ chihwakwaru achihu. Ege ono b'ọ dukwaphu iphe bọ mkpukpu; m'ọ bọ ndu ọlo, kekahuru ẹbo. ²⁶ Ọ -buru lẹ Sétanu achifu Sétanu; iphe ọ bọ bọ l'okfu nọ l'ali-eze Sétanu. ?Nanu ege ee-me t'ali-eze iya ba chihu? ²⁷ Ọ -buru l'ọo Biyélezebọlu; bẹ ya gude achifu ọgvu; ?bọ ngunu; bẹ ndu nk'unu egudeje achifu ọgvu nk'ẹphe. Ọ kwa iya bọ l'ọo ndu nk'unu e-koshiwaru unu l'ikpe nmaru unu. ²⁸ Teke bukwanu l'ọo Ume Nchileke; bẹ ya gude achishi ọgvu; iphe ookoshi bọ lẹ Nchileke bọwa eze l'ẹke unu nọ.

²⁹ “Ọdo aburu; ?nanu ege madzọ e-shi gude ike bahu l'ulo nwoke mkparawa, akwara nọ l'ẹhu; je egwoo iphe iya; l'ẹ b'ọ vuoduru ọzo gude nwoke ono; kee ya ẹgbu; tẹmanu yo shide ishi lanu gwowaru iphe l'ulo ono.

³⁰ “Onye yele yẹbe Jisọsu ta bọdu ẹhu; bẹ bukwa onye ọgu iya. Onye ẹ-te tsodu iya achikobe achikobe; l'achikashikwa achikashi. ³¹ Ọo ya bọ lẹ ya ekfuru unu l'unwu eliphe; bẹ Nchileke a-gukwaru nvu l'iphe bọ iphe dọ eji, ẹphe meshiru l'ọ ha; mẹ ekfurushi, ẹphe kfurushikotaru Nchileke. Obenu l'onye kfuru okfu kfurushia Ume-dụ-Nsọ; bẹ Nchileke ta agukwaru nvu. ³² Iphe bọ onye kfuru Abubu-Ndiphe ejo okfu; bẹ Nchileke a-guru nvu; obenu l'onye kfuru Ume-dụ-Nsọ ejo okfu; bẹ Nchileke ta byakwa bya aguru nvu. E ta agukwaru iya nvu lẹ mgboko ọwaa; ta aguru iya nvu lẹ mgboko ọphu abya nu.”

Oshi-ọmi; mẹ akpuru iya
(Luk 6:43-45)

³³ “Ọ -buru liime t'i wọta akpuru, dọ mma l'oshi, i yeru; nggu evuru ọzo meodu oshi ọbu t'ọ dọ mma. Teke i haru oshi ọbu; yo mebyihu; nggu amaru l'akpuru iya a-dukwaphu eji. Kẹ l'egudeje akpuru, oshi miwu; maru egbe oshi, ọ bọ. ³⁴ Unubẹ unwu, ogiji mushiru-wa; ?

unu e-shi ishagha kfuwa okfu, du mma; l'eke unu du eji l'onwunu. L'o kwa iphe madzu ekfu l'onu bu iphe, jiru iya obu l'enwushihu enwushihu. ³⁵ Okpobe madzu eshije l'okpuberu iphe, no iya l'obu; wofuta okpobe iphe. Ejo madzu eshikwa nu l'ejo iphe, no iya l'obu; wofuta ejo iphe.

³⁶ "Te ya karu unu: mboku ikpe Nchileke; be onyemonye obule a-bya edoo ishi iphe bu mkpokoro okfu, shijewaru iya onu. ³⁷ L'o kwa okfu, shi madzu l'onu; be ee-gude gu onye obu l'onye doberu aka ndoo; buru okfu, shi madzu onu; be ee-gudekwaphu nmaa ya ikpe."

Eekfu te Jisosu koshi l'oo

Nchileke ziru iya

(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Ya ndono; yo nweru ndu ezije ekemu; me ndu Farisii, haru bya asu iya: "O-zi-iphe! Meeru ephe iphe-ophulanya, e-koshi ephe l'oo Nchileke ziru ngu l'oswiya."

³⁹ Jisosu asu ephe: "Ogbo nta-a pakkokwaaru eji; ephe te kwe nopyabe Nchileke l'eka. Ephe achọ iphe-ophulanya, e-koshi l'oo Nchileke ziru yebe Jisosu te ya bya; obu l'e to dukwanu iphe-ophulanya, e-koshi ephe iphe ono; gbahaa iphe meru l'ehu Jona, bu onye nkfuchiru Nchileke. ⁴⁰ Okfu l'o kwaphu ege ono, Jona noru abali eto: eswe l'enyashi l'epho eze ema ono; bu ege Abubu-Ndiphe a-no abali eto: eswe l'enyashi l'ime ali. ⁴¹ Ndu Ninive e-gbeshi mboku ikpe ono; nmaa ndu ogbo nta-a ikpe; kele ndu Ninive taru onwephe uta iphe du eji, ephe meshiru; ghaa umere; lakfuta Nchileke; l'okfu, Jona kfuru ephe. Olobu; unu lekwa: nta-a; be onye nyiberu Jona nokwa l'eke-a. ⁴² Nwanyi, bu eze ndu Sheba e-gbeshi mboku ikpe ono; nmaa ogbo nta-a ikpe; ke l'o shi l'eke ali jeberu bya te ya nu ke mmamiphe Solomonu. Olobu; lekwa: nta-a; be onye nyiberu Solomonu nokwa l'eke-a!"

Iphe akpaje ogvu ola azu

(Luk 11:24-26)

⁴³ "Obuje teke a chifuru madzu ogvu l'ehu; ogvu ono eje etsoru echi-egu eke mini e-ta nodu aghaphe; l'achọ eke onme anmee. Teke o jenyaa; to du eke o phuru; ⁴⁴ yo su te ya laphuedukwa azu l'akahu ulo iya phu, ya shi phu. Teke o byatashiaru; to nwe iphe bu iya nu; a zawa iya azaza; dokwazibebewa iya ohuma; ⁴⁵ yo je achita ogvu esaa odo, ka yebedua eji; ephe awuba; je eburu iya. Ndu nwoke ono abya aka eji; karia ege o shi du teke odungu. O bu ege ono; be o-du ogbo ke nta-a, megburu onwephe l'ejo iphe-a."

*Nne Jisọsu; mę unwunne iya
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)*

⁴⁶ Ya ndono; Jisọsu egudekwadua okfu ekfuru ndu ono; nne iya; mę unwunne iya abya abata; vudo l'ogbodufu zia ozi t'e kuaru ęphe Jisọsu; t'ęphe kfuru yeru iya. ⁴⁷ Yo nweru onye sųru iya t'o gebekwa; lę nne iya; mę unwunne iya phe nọkwa l'ogbodufu achọ t'ęphe kfuru yeru iya.

⁴⁸ Jisọsu aji onye ono, kfuru iphe ono: “?Bụ ndu ole bụ nne iya; mę unwunne iya ọbu?” ⁴⁹ Jisọsu amawaphu ndu etsoje ọzo iya ęka; sų: “Ọ bụ nne iya; mę unwunne iya phe ndọ-ọ nọ l'ęke-a! ⁵⁰ Ọ bụ onye meru iphe, nọ Nna iya, bu l'imigwe l'uche; bę bụ nwunne iya kę nwoke; bųru nwunne iya kę nwanyi; mę nne iya.”

13

*Ętu, eegude onye agha
nebyi iphe anma*

(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ L'akpųru ujiku lanų ono kwaphu; Jisọsu eshi l'ufu ono tųgbua jeshia l'iku eze ęnyimu. ² Madzų azaa ntųmatu; Jisọsu ekwekwaduphu je abahų l'ųgbo; je adųgaru anọdu tę ya kfuru nų ndu ono, nọ l'eli alį l'iku eze ęnyimu ono.

³ Yo gude ętu ętu zilahaa ęphe igweligwe iphe; sų:

“L'o nweru nwoke lanų, jeru ọgha nebyi iphe. ⁴ L'ọgha nebyi iphe ono b'o nweru ndu ọphu daru lę mkpoworo ọzo; ụnwenu abya atųtua ya. ⁵ Ndu aharu daa l'alį mkpuma ęke anų-alį ta kfubedu ọswa nọdu. E ji ekfua; yo fushiwaphu l'anų-alį ono, ę -ta hadu nshinu ono. ⁶ Anwų awatawaphu akpọkpo; woru ụnwu iru nebyi iphe ono kponwushia; kele ę t'ọ gbaędua akwara ọhuma. ⁷ Ndu ọdo daru l'alį ogvu. Yele ogvu ono efushia; yo vuta mbų ogvu ono; woru nebyi iphe ono kpagbushia. ⁸ Obenu l'o nweru ndu ọphu daru l'alį-ọtsu. Yọ bya efushia; vua; mįshia. Ndu aharu mįta ųkporo akpųru ugbo ise ise; ndu amįta ųkporo ęto ęto; ndu ọphu amįtatsua ųkporo l'iri; ųkporo l'iri.”

⁹ Jisọsu asų ęphe: “Onye nweru ęnu-chi; yọ nųa ya!”

*Iphe, kparu iphe Jisọsu
egudeje ętu ezi iphe*

(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Tọ dų iya bų; ndu etsoje ọzo iya abyakfuta iya bya asų iya: “?Ngųnu meru iphe i gude ętu ętu ekfuru ndu ono okfu?”

¹¹ Jisọsu asų ęphe: “Ọ bụ unubędua b'e meru t'unu maru iphe ono, e shi domigbaa edomi ono, bų iya bų k'ęke Nchileke bų eze. Obenu lę ndu onanu b'ę te mekwa t'ęphe

maru iya. ¹² Onye nweru nù; bẹ aa-nụfua ọdo t'ọ nweru nwegharu iya ẹka. Onye ẹ-te nwedu nù; bẹ nwiya ọphu o nweru enwenwe ọphu; bẹ ee-gbe natafua ya nù. ¹³ Ọo ya meru iphe ya gude ẹtu ẹtu ekfuru ẹphe okfu: l'ẹphe e-lee ẹnya nta; lee imo; tọ dọ iphe ẹphe ọphu. Ẹphe anụ nta nta imo; tọ dọ iphe aga ẹphe ẹnu-nchị; tọ dọ iphe edo ẹphe ẹnya. ¹⁴ Ọ bụ l'ẹhu ẹphe b'ọ reru; mbụ iphe ono, Azáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke kfuru ono; wo:

'L'ẹphe a-nga nchị nta;

ngaa imo;

to nwe iphe edo ẹphe ẹnya.

Ẹphe elee ẹnya nta; lee imo;

to nwe iphe ẹphe ọphu.

¹⁵ Okfu l'ẹphe kpọ-chishiwaru obu; swọ-chishiwa nchị; kpuchishia ẹnya. Ọdumeka mẹ ẹphe egudekwaa ẹnya ẹphe phua; gude nchị ẹphe nua; obu ẹphe emee t'ọ doo ẹphe ẹnya; mẹ ẹphe aghakọbe lakfuta yẹbe Nchileke tẹ ya dzọo ẹphe.'

¹⁶ "Ọnu-ọma bụ nk'unu; okfu l'unu gude ẹnya unu ọphu ọzo; gude nchị unu anụ iphe. ¹⁷ Kamenu; tẹ ya karu unu: lẹ ndu nkfuchiru Nchileke; mẹ igweligwe ndu, doberu ẹka ndoo b'ọ guru ẹgu ọphu iphe-a, unu ọphu-wa; ọbu l'ẹphe ta phudu iya. Yọ gụkwaaphu ẹphe ẹgu ọnu iphe-a, unu anụ-wa; ọbu l'ẹphe ta ndu iya.

Iphe ẹtu onye agha

nebyi iphe ono bụ

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ "Unu ngabekwa nchị nua iphe ẹtu onye ono, agha nebyi iphe ono bụ: ¹⁹ Ọ nweru ndu anuje kẹ ẹke Nchileke bụ eze; too do ẹphe ẹnya. Ejo onye ono; mbụ Obutuswe abya anafu ẹphe nebyi iphe ono, e kfuru, ye ẹphe l'obu ono. Ọ bụ ẹphebedua dọ l'ọ bụ ndu ọphu daru lẹ mkpoworo ọzo. ²⁰ Ndu ọphu daru l'alị mkpuma bụ ndu ọphu abuje teke ẹphe anukwadia okfu ono; ẹphe anatawa iya phụ l'ẹhu-ọtso-ẹna. ²¹ Obenu l'ẹ tọ bajedu ẹphe ọmi l'ẹhu; k'ọphu ọo-kpọ ukfu. Iphe-ẹhuka -byalephu; m'ọ bukwanu mkpamehu; okfu l'ẹphe kwetaru okfu ono; yọ buru iphe ẹphe a-kpakota daa; paru okfu ono haa. ²² Ndu ọphu, daru l'alị ogvu bụ ndu ọphu nuru okfu Nchileke; ọriri kẹ ndzu; mẹ ẹge ee-shi nweru ẹku akpalahaa okfu ono ẹhu. Tọ mihe amimi. ²³ Nebyi iphe ono ndu ọphu daru l'alị-ọtsu bụ ndu, anuje okfu ono; yo doo ẹphe ẹnya; ẹphe amishia nebyi;

mítatsua ụkpọro ise ise; ndu amịta ụkpọro ẹto ẹto; ndu amịta ụkpọro l'iri ụkpọro l'iri."

Etu, eegude ohu witu anma

²⁴ Jisọsu abya anmaaru ẹphe ẹtu ọdo; sụ: "Ege Nchileke e-shi koshi ẹ ya bụ eze a-dụlephu l'ọ bụ nwoke, wotaru ọkpobe akpuru witu je aghaa l'alị. ²⁵ Yo be l'enyashi ujiku lanụ; l'e kuwaru mgbenya; onye ọhogu nwoke ono eje achita ohu witu je aghakobe l'ẹke ono, ọ gharu witu ono. Yo ghagetsua ya; tugbua. ²⁶ Witu ono abya efushia; mishiya. Ohu iya ono efushikwaaphu; mishiya. Ọ bụ teke ono b'e gbe bya amaru l'ọ bụ ohu witu. ²⁷ Ya ndono; ndu ejeru nwoke, nwe ufu ono ozi abya asụ nwoke ono: 'Nnajiufu; ? tọ bụdunua ọkpobe akpuru witu b'ị gharu l'alị ngu ono? ? Nanụ ẹge ọ dū; bẹ ohu iya gbe nọduwa iya nū?' ²⁸ Nwoke ono asụ ẹphe: 'L'ọ kwa onye ọhogu iya; bẹ meru iphe ono.' Ndu ono, ejeru iya ozi ono asụ iya: '?Ephe e-je efeshia ya tọ?' ²⁹ Nwoke ono asụ ẹphe: 'Wawa! T'ẹphe haa ya ru; l'ẹphe -je iya efeshi; bẹ ẹka a-tsokwa ẹphe ntsọ; ẹphe efeshia witu. ³⁰ Ọo ya bụ; t'a haa ya t'ọ tuko vua jeye teke ee-bu witu. Teke ono; ya ekfuru ndu e-bu iya nū t'ẹphe vuru ụzo chiko ndu onanu bụ ohu iya ono; kee l'ukfu l'ukfu t'a kpọo ya ọku. Teke e metsuaru; ẹphe evuta ọphu bụ witu kuberu iya ẹ mgbabu iya.' "

Etu, eegude akpuru

oshi mọtadadu anma

(Mak 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹ Jisọsu abya anmaaru ẹphe ẹtu ọdo; sụ: "L'ẹge Nchileke e-shi koshi ẹ ya bụ eze a-dụlephu l'ọ bụ akpuru mọtadadu, nwoke lanụ wotaru ghaa l'ẹgu iya. ³² Akpuru iphe ono bụ iya katsukpo ọbu nwirikirikwẹkwe l'iphe bụ akpuru iphe aaku akuku. Obenu l'ọobuje teke ọ bya evua; yọ kakota iphe bụ oshi, aadza adzadza ẹ mgbabu; mbụ yọ bya aburu eze oshi; k'ọphu unwenu, ephe l'eli abyajẹ bya akpalahaa ẹkfuna l'ẹkali iya."

Etu, eegude iphe

ekoje-buredi anma

(Luk 13:20-21)

³³ Jisọsu abya anmaaru ẹphe ẹtu ọdo; sụ: "L'ẹge Nchileke e-shi koshi ẹ ya bụ eze a-dụlephu l'ọ bụ iphe ekoje-buredi, eeku yisutu, nwanyi hataru nwanshi; gwakobe ẹ ntụ iphe eegudeje eme buredi. Iphe ono jiru ẹkpa mbacha; yo woru iya je edobe; jeye; yọ bya ekoo ekoko."

Jisọsu gude ẹtu ezi iphe

(Mak 4:33-34)

³⁴ Jisọsu gude ẹtu ẹtu ẹge ono; zia ndu ono ozi-oma iya. Ẹ too kfuduru ẹphe okfu; l'ẹ b'o gude ẹtu. ³⁵ Iphe ono bu k'ophu oo-re; mbu iphe onye nkfuchiru Nchileke kfuru: su:

“Lẹ ya e-gude ẹtu ẹtu ekfuru ẹphe okfu.

Ya e-kfuru ẹphe iphe ono,
e shi keshinu mgboko
duberu domita.”

*Iphe ẹtu ono, eegude ohu iphe
anmashi ono bu*

³⁶ Ya ndono; Jisọsu aparu igwe oha ono haa; bahushia l'ulo. Ndu etsoje ọzo iya abyakfutashia ya; bya asu iya: “T'o konuaru ẹphe iphe o bu mbu ẹtu ke ohu witu ono t'o doo ẹphe enya.”

³⁷ Ọ su ẹphe: “Onye ono, agha nebyi iphe, du mma ono bu Abubu-Ndiphe. ³⁸ Ali ono aburu mgboko l'ophu; nebyi iphe ono, du mma ono aburu ndu Nchileke bu eze ẹphe. Onanu, bu ohu witu ono aburu unwu k'ohogu Nchileke, bu iya bu Ejo Onye ono. ³⁹ Ohogu ono, gharu akpuru ohu witu ono aburu Obutuswe. Teke ono, eebuta iya ebuta ono aburu ẹge ọo-du teke mgboko gvuderu. Ndu, ebu iya nu aburu unwu ojozi-imigwe. ⁴⁰ O bu ẹge ono, e fekoberu ohu witu; chikoo ya; je akpo ọku ono bu ẹge ọo-du teke mgboko agvu. ⁴¹ Abubu-Ndiphe e-zi unwu ojozi-imigwe iya t'ẹphe chishikota iphe bu ndu ono, kpataru te ibe ẹphe mee iphe du eji ono; me ndu meru ejo iphe l'ẹphe ha; ⁴² paru ẹphe chee l'o-tata-kfukfu ọku. Ẹke ono; be madzu a-ọdu raa ejo ẹkwa; taa ikireze. ⁴³ Obenu le ndu ophu doberu ẹka ndoo a-ọdu egbu nwiiwii l'o bu enyanwu l'ẹke Nna ẹphe bu eze. T'onye nweru enu-nchi; nukwaa ya!”

*Ẹtu, eegude iphe labu,
vu oke aswa anma*

⁴⁴ Ọ su: “Ẹke Nchileke bu eze du l'o bu iphe vu oke aswa, e domiru edomi l'egu. Onye lanu eje aphua ya; woru iphe kpuchia ya; teru eswa lashia; je ereshikota iphemiphe obule, o nweru; je azua ali ono.”

⁴⁵ Jisọsu asu: “Onye maru iphe ẹke Nchileke bu eze bu; emeje l'o bu onye agba ike-ike ngho, l'achọ okpobe mgbubu, ama mma t'o zua. ⁴⁶ Ọ phulephu ophu ere ire nshinu; lashia; je ereshikota iphemiphe obule, o nweru; je azua ya.”

Ẹtu, eegude ntofu anma

⁴⁷ Jisọsu asukwaphu: “L'ẹke Nchileke bu eze dukwa l'o bu ntofu b'a turu l'eze enyimu; yo je anmakotsua igweligwe ema, du iche iche. ⁴⁸ Ema ono ejilephu ntofu ono; b'a bya akpu ya; kpufuta eli nggodo. A bya anodu l'eli nggodo

ono; ƒọ ya; ƒọshia ndu ọphu dụ mma ye ọ nkata; kporu ndu ọphu dụ ẹji je enwushia. ⁴⁹ Ẹge ono; bẹ ọo-dụ teke mgboko a-gvu. Ẹnwu ojozi-imigwe a-lufuta; bya aƒọ ndu ẹjo iphe l'ẹke ndu doberu ẹka ndoo nọ; ⁵⁰ je achiru ẹphe ye l'ọ-tata-kfukfu ọku. Ẹke ono; bẹ madzụ a-nọdu raa ẹjo ẹkwa; taa ikireze."

Iphe ọphungu; mę akahụ iphe

⁵¹ Jisọsu aji ẹphe: "Ọ kwa l'iphe ono, ya ekfu ono doru-a unu ẹnya?"

Ẹphe asụ iya: "Iye!"

⁵² Ẹo sụ ẹphe: "Ọo ya bụ l'iphe bụ onye majiru ẹkwo okfu Nchileke ẹnya; bya aburu onye kwetawaru ọ Nchileke bụ eze iya; bẹ dulephu l'ọ bụ nwoke, nwe oke-ufu, achikoje iphe ọphungu; mę akahụ iphe gwoshia l'ulo iya ẹke o doru ẹku iya, dụ mkpa."

Aajika Jisọsu ọ Názaretu
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Jisọsu anmashibebetsua ẹtu ono; shi l'ẹke ono lufushia. ⁵⁴ Ẹo buri iya ọla mkpukpu iya. Yo rua; tugbua jeshia l'ulo-ndzuko ndu Ju; wata ẹphe ozi iphe. Yo zia iphe ono k'ọphu ọ dụ ndu nọ l'ẹke ono biribiri; ẹphe ajilaha: "Bụ awe; bẹ oke mmamiphe; mę iphe-ọphulenya ọwaa, oomeebe ọwaa shi iya? ⁵⁵ ?Tọ budunua ya bụ nwatibe kapyinta? ?Tọ budunua Méri bụ ẹpha nne iya? ?Tọ budunua Jémusu; mę Jósefu; mę Sáyi monu; mę Júdasu bụ unwunne iya? ⁵⁶ ?Ayi l'unwunne iya kę unwanyi l'ẹphe ha te budunua l'ẹke-a? ?Awe b'o shi mutatsua egbe iphe ọwaa?" ⁵⁷ Ẹhu agbanwuhu ẹphe ọku; ẹphe ajikawaphu okweta iphe ookfu.

Jisọsu asụ ẹphe: "Onye nkfuchiru Nchileke; bẹ aak-wabejekwaru ugvu l'ẹkemeke ọbule; gufukwaphu ọ mkpukpu iya; mę l'ufu iya." ⁵⁸ Tọ duhe igweligwe iphe-ọphulenya, Jisọsu mekwaduru l'ẹke ono; kę l'ẹphe ta chiduru ukfu kwęe ya.

14

Eebuta Jọnu Baputizimu ishi
(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)

¹ Tọ dụ iya bụ; yo be teke ono; Hérodu, bụ ọ-chi-ọha Gálili anụ ọdu Jisọsu; ² bya asụ ndu ejeru iya ozi: "M'ọ kwa Jọnu Baputizimu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ọdo. L'ọo ya meru iphe ọduje ike emeshibebe igweligwe iphe-ọphulenya ono."

³ Iphe meru nù bụ l'o nweru teke Hérođu shi zia t'e gude Jónu kee ya egbu; ye iya l'ulo-mkpọro l'okfu ẹka Heródiyasu. Heródiyasu ono bụ nyee Fílipu. Fílipu abụkwanuru nwunne Hérođu. ⁴ Ishi iya aburu ị Jónu shi asuje Hérođu l'iphe o meru ta dukwa mma; l'ọ nataru nwunne iya nyee ya; lulahaa. ⁵ Yo shi dụ Hérođu kẹ t'ọ gbua Jónu; obenu l'ọ shi atsụ ọha egvu; l'ẹke onyemonye kfukotaru ị Jónu bụ onye nkfuchiru Nchileke.

⁶ Ya ndono; yo rua mbọku, Hérođu emeje eswe-iphe, e gude anyata mbọku, a mụru yẹbe Hérođu; nwatibe Heródiyasu kẹ nwanyi abya etee egvu l'ifu ndu ono, byaru eswe-iphe ono. Yọ tsọ Hérođu ẹna; tsotabe iya ⁷ k'ophu o kweru nwamgbọko ono ukwa; riru angụ ye iya: "L'iphe ọ sụkpooru tẹ ya nù iya; bẹ ya a-nù iya."

⁸ Ya ndono; nne nwamgbọko ono ezi iya; yo je asụ Hérođu: "L'iphe dụ iya mma bụ t'e gburu ishi Jónu Baputizimu ye ị nwefere pẹe ya nta-a nta-a."

⁹ Ẹhu adanwuhulephu eze, bụ Hérođu. Obenu ị k'ophu o kwewaru ukwa; riwa angụ ye iya l'ifu edzudzu ọha ono, byaru iya eswe-iphe ono; yọ sụ t'ọ menua ị kẹ nwamgbọko ono. ¹⁰ Yo ziwaphu; e je ebuta Jónu ishi l'ulo-mkpọro; ¹¹ woru ye l'efere; paru iya pẹe nwamgbọko ono. Nggube nwamgbọko eworu iya nù nne ya. ¹² Ndu etsoje ụzo Jónu abya apata ogwo-ẹhu iya je elia. Ẹphe emeebe; je akọoru Jisọsu iphe, meru nù.

*Jisọsu anụ unu madzụ iri ẹbo
l'ukporo madzụ iri nri*

(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jón 6:1-14)

¹³ Jisọsu anulephu iphe ono, meru nù ono; shi ẹke ono gude ụgbo tughua jeshia ẹke ọ nọ nwenkinyi iya. Ndu ono anulephu ị Jisọsu tughwaru; wufu; shi ị mkpukpu ị mkpukpu gude okpa tsoru iya. ¹⁴ Jisọsu eshi l'ugbo ono lufuta bya aphua igweligwe ndu, doru l'ẹke ono; imiko ẹphe egude iya. Yo mee; ẹhu adu ndu ophu iphe emetsua mma.

¹⁵ A nonyaa l'uzo urenyashi; ndu etsoje ụzo iya abyakfuta iya; bya asụ iya: "Ị marua l'ẹ to nwedu ndu bu l'ẹke-a; nchi ejihuwa. Ophu t'ị sụ ndu-wa, zaru ẹge-a t'ẹphe bahugbaa l'edukfu l'edukfu-a; je akpata nri, ẹphe e-ri."

¹⁶ Jisọsu asụ t'ẹphe be jeshiru abahu; sụkwaphu ẹphe: "Unubedua; unu nunu ẹphe nri; t'ẹphe ria."

¹⁷ Ẹphe asụ iya: "L'iphe ẹphe gude l'ẹke-a bukwa ishi buredi ise; me ẹma labu nkinyi iya."

¹⁸ Yọ sụ ẹphe t'ẹphe chitaru iya ẹya l'ẹke-a. ¹⁹ Yọ bya asụ igweligwe ndu ono t'ẹphe nodugbaa anodu l'alị l'ẹke ono, ẹwu dụ nwa kirikiri ono. Jisọsu achita ishi buredi ise ono;

mẹ ẹma labu ono; palia ẹnya imeli; kele Nchileke ekele ke nri ono; washia ya; woru iya nu ndu etsoje uto iya. Ẹphe eje ekeshiaru igweligwe ndu ono. ²⁰ Onyenonu ataa ya; nyaa onwiya kingu. Ndu etsoje uto iya abya atutua ibiribe buredi; mẹ ẹma ono, bu ndu ophu e riphodoru eriphodo. Yo ji nkata-ivu iri l'ẹbo. ²¹ Unwoke, tso le ndu taru buredi ono; be ruru unu unwoke iri l'ẹbo l'ukporo unwoke iri;* kpachikwa unwanyi; mẹ unwegirima.

Jisosu eje ije l'eli mini

(Mak 6:45-52; Jon 6:15-21)

²² Jisosu asuwaphu ndu etsoje uto iya t'ẹphe bahu l'ugbo; vuru iya uto tugbua oje azu eze ẹnyimu azu iya ophu; te yebedua jeodu je ekfuru ndu ono t'ẹphe lashiwaru. ²³ Yo sutua t'ẹphe lawaru; bya atugbua jeshia l'ugvu nkinyi iya okfuru nu Nchileke. Yo be l'urenyashi; yo nodukwadua l'ugvu ono nkinyi iya; ²⁴ ugbo ono anoduwanu l'echi eze ẹnyimu ono. Pherephere eshi ẹphe ishifu; gude eyii-mini byakfutashia ẹphe. Yo mee; okpo ugbo ono atsulahaa ẹphe l'ehu. ²⁵ Iphe oha-enu anodulephu l'ifu; Jisosu ejeru ije l'eli mini eze ẹnyimu ono jekfushia ẹphe. ²⁶ Ẹphe aphule iya phu l'ẹke ooje ije l'eli mini ono; ẹhu anmalahaa ẹphe anmanma; ke l'ẹphe tubesu l'o bu maa. Ẹphe atsuhu egvu; wata ochi mkpu.

²⁷ E ji ekfu-a; Jisosu asu ẹphe: "T'obu shihu unu ike; l'o kwa yebedua. Unu ba tsushi egvu!"

Pyita eje ije l'eli mini

²⁸ Pyita asu iya: "Nnajiufu; o buruphu nggu l'oswiya; kfunuru iya te ya nyibata l'eli mini-wa; byakfuta ngu."

²⁹ Jisosu asu iya: "Byanu." Ya ndono; Pyita enyifuta l'ugbo ono; jeru ije l'eli mini ono jekfushia Jisosu. ³⁰ Ono o phuru eze eyii-mini ono, atu nu ono; yo tsulahaa egvu; watawaphu oda omi le mini ono. Yo rashia: "Nnajiufu; dzoo ya!"

³¹ Jisosu amachiwaphu ẹka; selita iya; su iya: "Oo-wa! Ekwekwe nke ngu apaa nwanshi. ?Bu ngunu kparu iphe i gbe bolahaa obu ẹbo?"

³² Yele Pyita abya abahu l'ugbo ono; oke pherephere ono ebuhuwaphu. ³³ Ndu ono, etsoje uto iya, no l'ugbo ono abya abaaru iya ẹja; su iya: "O buphu nggu bu Nwatibe Nchileke l'oswiya."

Jisosu agwo ndu iphe eme le Genesaretu

(Mak 6:53-56)

* 14:21 14:21 Iphe o bu bu 5,000.

³⁴ Ɛphe adaghatsùlephu mini ono; bya alùfuta lẹ Gẹnésaretu. ³⁵ Ndu ẹke ono ahùbewaphu Jisọsu ama; mewaphu; nzi ejegbaru l'obutobu l'ẹke ono; e dutashiaru iya iphe bụ ndu iphe eme l'ẹphe ha. ³⁶ Ɛphe arọo ya t'o kwe t'ẹphe byikpoonu ẹka m'o -ruhuru; ọ bụru l'ọnu uwe iya. Iphe bụ ndu byiru ẹka l'ọnu uwe iya ono adụkota mma.

15

Ome-l'alì ndiche ndu Ju (Mak 7:1-13)

¹ Ya ndono; yo nweru ndu Fárisii mẹ ndu ezije ekemu, shi Jerúsalemu byakfuta Jisọsu; bya aji iya: ² “?Bụ ngunu kparu iphe ndu etsoje ụzo ngu emebyi ome-l'alì ọphu shiru ndiche ayi pẹ l'ẹka? ?Ngunu meru iphe ẹphe ta akwojedu ẹka akwokwọ; tẹmanu ẹphe eride nri?”

³ Jisọsu asụ ẹphe: “?Bụ ngunu meru iphe unu paru ome ekemu, Nchileke sụru t'e meje haa; melahaa ome-l'alì ọphu unu ezi l'onwunu? ⁴ Nchileke tūru ekemu; sụ: 'Kwabẹ nne lẹ nna ngu ugwu;' sụkwaphu: 'Onye phuru nne iya; m'ọ bụ nna iya iphu t'e gbua ya egbugbu.' ⁵ Ọ -bụru l'unu sụru: 'L'iphe bụ onye sụru nne lẹ nna iya l'iphe ya ge e-gude yeru ẹphe ẹka; bẹ bụakwa iphe ya nūru Nchileke;' ⁶ bụnu iya bụ l'onye ono ta gbahedu t'ọ kwabẹ nne lẹ nna iya ugwu. Unu egude ome ome-l'alì unu; mee okfu Nchileke; yọ bụru iphe mmanu. ⁷ Unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche-wa! Azáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke kfuleruphu ẹge unu dū teke ono, o kfuchiru Nchileke; sụ:

⁸ “ 'Ndu-a bụlekwa ajaja eli ọnu;
bẹ ẹphe ajajẹ yẹbe Nchileke;
obu ẹphe nọkwaru ote-ẹnya.

⁹ Ɛja, ẹphe abaru iya bụ iphe iphòró.
Ɛphe wotaru ekemu ọphu madzụ meberu
l'ezi t'e tuje iya ekemu Nchileke.' ”

Iphe emerushije madzụ (Mak 7:14-23)

¹⁰ Jisọsu abya ekukoo madzụ l'igwe; sụ ẹphe: “Unu ngaberu iya nchi; k'ọphu iphe e-do unu ẹnya. ¹¹ Ɛ tọ bụkwa iphe madzụ eri l'ọnu emerushije onye ono. Ọ kwa iphe shi madzụ l'obu lufuta iya l'ọnu bụ iphe emerushije iya nū.”

¹² Ya ndono; ndu etsoje ụzo iya abya asụ iya: “?I marua lẹ ndu Fárisii; bẹ ẹhu shi eghu eghughu l'iphe ono, i kfuru ono?”

¹³ Yọ sụ ẹphe: “Iphe bụ oshi, ẹ-ta bụdu Nna iya k'imigwe gude ẹka iya dzabẹ iya; bẹ ee-fefukwa efefu. ¹⁴ Unu paruru ẹphe haa; l'ẹphe bụ ndu ishì, akpụ ndu ishì. Onye ishì

-kpuru onye ishì ibe iya bunu iya bu l'ephè a-tùkokwa nwulahu lè nsu."

¹⁵ Pyita asu iya: "Kõnuaru ephè iphe okfu ono, i kfulu ono bu."

¹⁶ Jisosu asu ephè: "Unu te nwekwaphu uche to? ¹⁷ ? Unu ta madu l'iphe eeri eriri bu l'onu; be ooshije bahu madzu l'epho. Yo shi eke ono; a nyifu iya. ¹⁸ Obe iphe shi l'onu madzu lufuta bu obu b'o shi iya; buru iya emeruje madzu. ¹⁹ O bu l'obu madzu; be ejo oriri eshije, akpataje ogbu madzu; ori ogori; ome ke nwanyi me ke nwoke; ozi iphura; odzu ejo-ire; me okfurushi madzu. ²⁰ O bu iphe ono emeruje madzu. Ogude eka, e ta kwodu akwokwo eri nri te emerujekwa madzu."

Ekweta Nwanyi, e-ta budu onye Ju
(Mak 7:24-30)

²¹ Jisosu egbeshi l'eke ono; jeshia ali, no-pheru Taya me Sayidonu mgburumburu. ²² A bya amaru; nwanyi Kenanu, bu l'eke ono abyakfutashia ya; bya echia mkpu; su iya: "Nnajiufu! Nggube o-shi-l'eri Dévidi; te imiko iya du ngu ru. Le nwatibe iya ke nwanyi; be ogvu bu l'ehu; gude iya l'agwa iya ochi."

²³ Obenu le Jisosu te yeduru iya onu. Ndu etsoje uzo iya abya aruo Jisosu; su iya: "To chifunu nwanyi-a, etsophe ephè; l'arachi ephè nchi-wa."

²⁴ Jisosu asu ephè: "Le to nwekwa eke odo, Nchileke ziru iya te ya jee; gbahaa te ya jee ke ndu Izurelu, bu ndu ophu du l'o bu unwu aturu, tufashihuru etufashihu."

²⁵ Nwanyi ono abya adaa pee l'ifu Jisosu; su iya: "Nnajiufu; byiko; yeru iya ru eka."

²⁶ Jisosu asu iya: "E to dukwa mma t'e wota nri, a ga nu unwegirima; nu unwu nkuta."

²⁷ Nwanyi ono asu iya: "Nnajiufu; o bua ege ono b'o du; obu; me nkuta erijekwaa eviriva nri ophu dashiru nu teke onye nwe iya nu eri nri."

²⁸ Jisosu asu iya: "Oo-wa! Nggube nwanyi owaa; ekwekwe nke ngu apaa! O kwaphu ege oogu ngu; be Nchileke e-meru ngu." Teke onophu; ada nwanyi ono aduwaphu mma.

Jisosu agwo ndu iphe eme

²⁹ Jisosu eshi eke ono tugbua odo tsoru iku Eze Enyimu Galili ogologo. Yo jenya; bya enyihu eli ugu; je anodu anodu. ³⁰ To du iya bu; igweligwe madzu awuru byakfutashia ya; dutsuaru ndu ngvuru; ndu ehuru te dzudu oke; ndu ishì; ndu e-te ekfudu okfu; mewaru igweligwe ndu

odo. Ēphe abya achiru ēphe doo Jisosu lē mgboro okpa; yo mee ēphe; ēphe akorohukota. ³¹ Ya ndono; iphe ono adukota igwe ndu ono biribiri; l'ēphe phuru ndu ē-te shidu ekfu okfu; ēphe ekfulahaa okfu; ndu ēhu te shidu dzua oke; ēhu edzukota ēphe oke; ndu ngvuru ejelahaa ije; ndu ishi aphulahaa uto. Ēphe ajalahaa Nchileke ndu Izurelu ajaja.

*Jisosu anu unu madzu iri nri
(Mak 8:1-10)*

³² Ya ndono; Jisosu ekua ndu etsoje uto iya; su ēphe: "Imiko igweligwe ndu-a dukwa iya; l'ēke yele ēphe nowaru abali eto nta-a; to du iphe ēphe gude, ēphe e-ri. Ya ta asu-ghekwanu ēphe t'ēphe swiru egu lashia; odumeka; be ēphe a-dashikwa mbà l'esu-uto."

³³ Ndu etsoje uto iya asu iya: "Bù awe l'echi-egu l'ēke-a; be ēphe a-phu buredi ophu e-dzu mkporo-oha-wa eriri?"

³⁴ Jisosu aji ēphe: "Bù ishi buredi ole; be unu gude?"

Ēphe asu iya l'o kwa ishi buredi esaa; owaa nwa ema, haru yiru iya nu.

³⁵ Yo su oha ono t'ēphe noshia l'ali. ³⁶ Yo bya achita ishi buredi esaa ono; owaa ema ono; bya ekele Nchileke ekele; bya eworu iya washia; chee ndu etsoje uto iya. Ndu ono, etsoje uto iya ono eworu iya keeru igweligwe ndu ono. ³⁷ Ēphe l'ēphe ha atuko rijishikota epho. Ndu etsoje uto iya abya atutua ibiribe buredi ono ophu wudurunu; yo ji nkata-ivu esaa. ³⁸ Ndu riru nri ono du unu unwoke ugbo iri,* a gufukwa unwanyi; me unwegirima.

³⁹ E metsua; yo su ndu ono t'ēphe lawaru; kfutsua ege ono; bya abahu l'ugbo; yo buru iya oje Magadanu.

16

*Ndu Farisii ekfu te Jisosu meeru ēphe iphe-ophulenyia
(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)*

¹ Ndu Farisii; me ndu Sádusii abyakfuta Jisosu t'ēphe gude okfu hata iya l'onya. Ēphe asu iya t'o menuaru ēphe iphe, e-koshi l'oo Nchileke ziru iya l'oswiya. ² Yo su ēphe: "Qobuje teke o bu l'urennyashi; be akpamigwe chahuru robongu; unu asu: 'L'uboku a-dukwa mma echile.' ³ Teke o bu l'utsu; unu asu: 'L'igwe e-phekwa pherephere; chia oke mini ntanu; okfu l'igwe ruru eruru ji ali.' Keshinu unu amajeru koo ege uboku a-du teke unu leru enya l'akpamigwe; ?nanu ege e meru; unu ta du ike oko iphe o bu mbu iphe, emegbaa l'ogbo nta-a. ⁴ Ogbo nta-a pakpokwaaruru eji; ēphe te kwe nopyabe Nchileke l'eka.

* 15:38 15:38 Iphe o bu bu 4,000.

Ɛphe achọ iphe-ophulenyá, e-koshi l'ọo Nchileke ziru yẹbe Jisọsu tẹ ya bya; ọbu l'ẹ tọ dukwa iphe-ophulenyá, e-koshi ẹphe iphe ono; gbahaa iphe, meru l'ẹhu Jona."

Yo kfuebe ẹge ono; paru ẹphe haa; tųgbua.

Onma ọkwa ẹ k'ẹjo nzizi

(Mak 8:14-21)

⁵ Ndu etsoje ọzo Jisọsu erua azọ eze ẹnyimu azọ iya ọphu; bya anyata l'ẹphe zaharu ogude buredi. ⁶ Jisọsu asọ ẹphe: "Unu kwabẹkwa ẹnya; zejekwaaru t'iphe ekoje-buredi ndu Fárisii; mẹ kẹ ndu Sádusii; be emebyi unu."

⁷ Ɛphe awata okfuru ibe ẹphe; sọ: "?M'ọ kwa l'ẹphe t'egudedu buredi; bẹ ookfu ẹge ono."

⁸ Jisọsu amawaruphu iphe ẹphe ekfu; sọ ẹphe: "Oo-wa! Ekwekwe nk'unu apaa nwanshi! ?Ngunu meru iphe unu ekfugbaaru ibe unu l'unu t'egudedu buredi? ⁹ ?To dokwaphu unu ẹnya? ?Unu ta nyatadu ẹge ya shi wota ishi buredi ise kedzuru unu madzọ iri l'ẹbo l'ukporo iri tọ? ?Bụ nkata-ivu ole; bẹ unu tųtu-jiru ọphu e riphodoru eriphodo? ¹⁰ ?Unu ta nyatakwapu kẹ ishi buredi ẹsaa ono, ya kedzukwaruphu unu madzọ iri ono? ?Bụ nkata-ivu ole; bẹ unu tutujikwaruphu ọphu e riphodoru eriphodo? ¹¹ ? Nanu ẹge e meru; bẹ unu ta madu l'ẹ tọ bọdu okfu buredi; bẹ ya ekfuru unu teke ono, ya sọ unu: 'T'unu zejekwaaru iphe ekoje-buredi ndu Fárisii; mẹ kẹ ndu Sádusii; t'ẹ b'ọ mebyi unu.' "

¹² Tọ du iya bọ; ẹphe abya amawaruphu l'ẹ tọ bọdu iphe, ekoje buredi b'ọ kfube ọsua ekfu t'ẹphe kwabẹkwaru ẹnya iya; l'iphe ọ sọ t'ẹphe zejekwaaru bọ iphe ndu Fárisii; mẹ iphe ndu Sádusii ezi.

Pyita ekfu onye Jisọsu bọ

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Ya ndono; Jisọsu pẹ abya erua ibyiya kẹ Sizaríya Fílipyai. Yọ jilaha ndu etsoje ọzo iya: "?Bọ onye; bẹ aasuje ẹ yẹbe Abubu-Ndiphe bọ?"

¹⁴ Ɛphe asọ iya: "L'ọ nweru ndu asuje l'ị bọ Jọnu Baputizimu; ndu asọ l'ị bọ Eláyija; ndu asọ l'ị bọ Jeremáya; ndu asọ l'ị bọ onye lanu ẹ ndu nkfuchiru Nchileke."

¹⁵ Yọ jì ẹphe: "Unubẹdua; ?unu sọkwanuru ẹ ya bọ onye?"

¹⁶ Sáyimonu Pyita asọ iya: "Ọ bọ nggu bọ Kuráyisutu ọbu, bọ iya bọ Onye Ndzọta ono, bọ Nwatibe Nchileke ono; mbu Nchileke ono, nọ ndzọ ono."

¹⁷ Jisọsu asọ iya: "Ọnu-ọma bọ kẹ nggube Sáyimonu Jona! L'ẹ tọ bukwa madzọ meru t'ị maru oswi-okfu ono. Ọ kwa Nna iya ọphu bu l'imigwe meru t'ị maru iya. ¹⁸ Tẹ ya karu

ngu: Ọ bụ nggu bụ Pyita, bụ iya bụ mkpuma; ọ bụ l'eli mkpuma-wa; bẹ ya a-kpụ chọchi iya. Ẹ to nwedu m'o - ruhuru; ọ bụru anwụhu, a-dụ ike mebyia ya. ¹⁹ Ya a-nu ngu ire-igodo kẹ ẹke Nchileke bụ eze.”

²⁰ Jisọsu ekfuebe ẹge ono; bya asụ ẹphe t'ẹ b'ọ duka onye ẹphe e-kfuru l'oo ya bụ Kuráyisutu ọbu, bụ iya bụ Onye Ndzota ono, Nchileke kweru ukwa iya ono.

Jisọsu ekfu lẹ ya e-je iphe-ẹhuka; nwụhu

(Mak 8:31—9:1; Luk 9:22-27)

²¹ Jisọsu adube teke ono kfulahaaru ndu etsoje ụzo iya; sụ: “Lẹ ya jefutajekwa Jerúsalemu; jekwaaphu iphe-ẹhuka, ha igwe l'ẹka ndu bụ ọgurennya; mẹ l'ẹka ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ l'ẹka ndu ezije ekemu; ẹphe eworu iya gbua. Ya -nọlephu abali ẹbo; k'eto; Nchileke emee ya; ya eshi l'onwu teta; bya anọdu ndzụ ọdo.”

²² Pyita ekuchi iya ekuchi; balahaaru iya mba; sụ iya: “Tuswekwa; Nnajiufu! Ọwaa te emekwa ngu.”

²³ Jisọsu aghachiwaphu; sụ Pyita: “Gbeshi iya l'ifu; nggube Sétanu-a. Ọ kwa ukfu b'i bụ; l'anochi iya ụzo. Uche ngu bukwa uche kẹ madzụ; ẹ tọ bukwa kẹ Nchileke.”

Otso Jisọsu

²⁴ Tọ dụ iya bụ; Jisọsu asụ ndu etsoje ụzo iya: “O - nweru onye ọ dụ t'ọ bụru onye etsoje iya nụ; t'onye ono wofu ẹnya l'ẹhu kẹ onwiya. T'onye ono vuta oshi-osweru k'onwu iya vuru tsoru iya. ²⁵ L'iphe bụ onye eme tẹ ya dzọ onwiya ndzụ l'onwiya; e-tufukwa ndzụ iya. Onye gudekwanu okfu ẹhu yẹbe Abubu-Ndiphe tufaa ndzụ iya lẹ mgboko-a e-nweru ndzụ gbururu jeye. ²⁶ Mbụ; ?bụ ngunu bụ uru, madzụ ritaru m'o -nwekotaru iphemiphe ọbule, nọ lẹ mgboko-a; tufaa ndzụ iya. M'ọ bụ; ?o nwekpooru iphe madzụ e-gudekpoo gbata ndzụ iya; m'o -tufawa iya? ²⁷ Lẹ Abubu-Ndiphe a-bya bya ekpee ndiphe ikpe. Teke ọo-bya; bẹ oo-gude ụgvù; l'egbu nwịnwii ẹge Nna iya egbu. Teke ono yele unwu ojozi-imigwe iya ayiru; yọ bya akfua onyemonye ọbule ụgwọ ẹge gbaru iphe o meru. ²⁸ Kamenu; tẹ ya karu unu: o nwetsukwaaru ndu, haru vudo l'ẹke-a, ẹ-ta anwuhudu nụ; gbahaa l'ẹphe phuru teke Abubu-Ndiphe a-buru eze; gude ugwu; mẹ ike, dụ biribiri; egbu nwịnwii abya.”

17

Jisọsu egbu nwịnwii

(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Abali ishingu eswelephu; Jisosu eduta Pyita; me Jémusu; me Jónu, bu nwunne Jémusu duru ephe jeshia l'eli ugvu obu, ha l'eli; je anodu iya nwenkinyi ephe. ² Nchileke emee; Jisosu achanwehu l'enya ephe. Ifu egbulaha ya nwijnwii l'ọ bu enyanwu. Uwe iya achakota biribiri; l'egbu nwijnwii l'ọ bu anwu echi-oke-eswe. ³ A bya ele enya; ephe aphuwaphu Mosisu; me Eláyija l'ẹke ono; ephe le Jisosu l'ekfu okfu. ⁴ Pyita akfulihu; su Jisosu: "Nnajiufu; o dukwa mma l'ephe no l'ẹke-a. Teke bu l'ọ du ngu mma; te ya tunua mkpu ẹto l'ẹke-a: nanu nke ngu; nanu ke Mosisu; nanu ke Eláyija."

⁵ Yo kpukwadurua okfu ono l'onu ekfu; urukpu, chageru ucha abya asakputa ephe. Olu-okfu eshi l'urukpu ono; su: "Owaa bu Nwata iya ke nwoke, ya yeru obu; oomeje; ẹhu atsọ iya ẹna. Unu nujekwaa iphe ookfu!"

⁶ Ndu ono, etsoje ọzo iya ono anua okfu ono; daa; kpubetsua ifu l'ali; ẹke ephe atsọ egvu. ⁷ Jisosu abya ebyia ephe ẹka; su ephe: "Unu gbeshi. Unu ba atsushi egvu." ⁸ Ephe egbeshi; bya achikaa enya; to nwehe onye odo, ephe phuru; gbahaa Jisosu nwenkinyi iya.

⁹ Ephe enyizitade l'ugvu ono; Jisosu ekfushiaru ephe ike t'e b'o dukwa onye ephe e-kfuru iphe ephe phuru jeye teke Abubu-Ndiphe e-shi l'onwu teta nodu ndzu.

¹⁰ Ephe aji Jisosu: "?Bu ngunu meru iphe ndu ezije ekemu asuje le Eláyija; be e-vuoduru ọzo bya?"

¹¹ Yo su ephe: "L'ọ bu oswi-okfu le Eláyija vufutajeodu ọzo bya bya edokwazi iphemiphe obule. ¹² Olobu; te ya kakwaru unu: le Eláyija byahaakwaru; ephe ta ma l'ọ bu iya; gbe woru iya mee ege du ephe mma. O kwaphu ege ono; be Abubu-Ndiphe e-shi ephe l'ẹka jee iphe-ẹhuka."

¹³ Yo buru teke ono; be ndu etsoje ọzo iya maru l'onye ookfuru ephe okfu iya su l'ọ byawaru; be bu Jónu Baputizimu.

*Jisosu agwo nwata nwoke, ogvu bu l'ehu
(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)*

¹⁴ Ephe alatashia azu l'ẹke ikpoto ndu ono no; nwoke lanu abyakfuta Jisosu; bya ebyishi iya ikpere l'ifu; su iya: ¹⁵ "Nnajiufu; phuaruru nwa iya nwoke imiko; le ndakfuku atu iya; kfubekpo atushi iya ike. O tuwaru iya chee l'oku; me le mini ugbo olemole. ¹⁶ Ya edutawaru iya ndu etsoje ọzo ngu; ephe ta du ike mee ya t'ọ du mma."

¹⁷ Jisosu asu ephe: "Oo-wa! Unube ogbo nta-a; ndu ẹjo okpoma, ẹ-te nwedu iphe unu ekwetaje-wa! ?Bu teke ole; be yele unu a-nota-be jeye? ?Teke ole; be ya a-tatabekpooru unu nshi jeye? Unu dutaru iya ẹya l'ẹke-a." ¹⁸ Ya ndono;

Jisòsu abya abaaru ọgvu ono mba; ọgvu ono aparu nwata ono haa. Shita teke ono; nwata ono aduwaphu mma.

¹⁹ E meebetsua; ndu etsoje ọzo Jisòsu abyakfutashia Jisòsu teke ọ nọ nwenkinyi iya; bya aji iya iphe meru iphe ephe ta dudu ike chifu ọgvu ono?

²⁰ Yọ sụ ephe: "L'ọ bụ l'ekwekwe unu ha nwanshị kparu iya. Kamenu; tẹ ya karu unu: Ekwekwe unu -habekpoonu nshinu l'ọ bụ nwa irikirikwekwe akpuru mosutadu; bẹ unu a-sukwa ugvu-wa: 'Ugvu; fọta onwongu l'ẹke-a je edobe l'ekaphu!' yọ folinuaphu onwiya. Ẹ to nwedu iphe a-kpọ unu ẹka ememe! ²¹ Ọ kwaphụ ọswi aswiswi; ekfu anụ Nchileke; bẹ ee-gude chifu egbe ọgvu ono. Ẹ to nwekwa iphe ọdo, e-meghe iya nụ."

Jisòsu ekfu k'anwuhu iya ọdo
(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Yo be ujiku lanu; ndu etsoje ọzo Jisòsu edzukobe l'ekalanu lẹ Gálili; Jisòsu asụ ephe: "Abubu-Ndiphe; bẹ ee-mekochaa kpuru ye ndiphe l'ẹka; ²³ ephe eworu iya gbua. Ọ -nọ abalị ẹbo; k'eto; Nchileke emee ya; yo shi l'onwu teta bya anodu ndzụ ọdo." Aphụ iphe ono, o kfuru ono akfubekpoo ọswa rua ephe l'ẹhu.

Ọtu akiriko eze-ulo Nchileke

²⁴ Teke Jisòsu; mẹ ndu etsoje ọzo iya ruru Kapániyomu; bẹ ndu akiriko eze-ulo Nchileke byakfutaru Pyita; bya aji iya: "Ọotuje akiriko eze-ulo Nchileke mbụ onye ezije unu iphe?"

²⁵ Pyita asụ ephe: "Ọ buru-abu?"

Pyita abatalẹphu l'ulo; onye ọdungu, kfuru okfu aburu Jisòsu. Yọ sụ Pyita: "Ọ Nanu ẹge ọ dū ngu; Sáyimonu; Ọ dū ngu l'ọ bụ ndu ole; bẹ atuje akiriko; m'ọ bụ utu mmanu ọdo; nū ndu eze kẹ mgboko-wa? Ọ bụ ndibe ndu eze; tọ ndu ọdo?"

²⁶ Pyita asụ iya l'ọo ndu ọdo.

Jisòsu asụ iya: "Ọo ya bụ lẹ ndibe ndu eze ta yidu iya. ²⁷ Ọlobu t'ẹ b'ọ dū l'ayi enge ephe ẹka l'ishi; tųgbua; jeshia ikokoro l'eze ẹnyimu. Iphe, bụ ẹma ọdungu, vu ọzo lọ ikokoro ngu; nmata iya. Teke i wofutaru iya; nggu anyahaa ya ọnu. Ii-phụ-a okpoga, e-dzu akiriko nggu l'iya l'ọnu iya ono. Wota iya; je atụa ya."

18

Onye katsukpo nū
(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Teke ono kwaphu; ndu etsoje ọzo iya abyatashia; bya asu iya: “?Bụ onye a-katsukpo nshinu l'ẹke Nchileke bụ eze?”

² Jisosu abya ekua nwata nshii; duta iya dobe ẹphe l'ifu; ³ bya asu ẹphe: “Kamenu; tẹ ya karu unu: Ọ -bụdu l'unu gbanweru bya adu l'ọ bụ unwegirima; bẹ unu ta abyakwa bya abahu l'ẹke Nchileke bụ eze. ⁴ Iphe bụ onye wozitaru onwiya alị bya adu l'ọ bụ nwata nshii-wa; bẹ bụ iya katsukpo nshinu l'ẹke Nchileke bụ eze. ⁵ Onye gude ẹpha yẹbe Jisosu nabata nwata nshii, ha ẹge-a; bẹ buakwa yẹbedua; bẹ onye obu nabataru.”

Okwa k'ome iphe du eji
(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ “Onye kpatakwanuru tẹ onye lanu l'unwegirima-a, wowaru onwẹphe ye iya l'ẹka-a shiswee ọzo ono b'ọ ga akakwaru mma l'a pataru o-ji-l'ẹka mkpuma, ha nshinu; nmaa ya l'olu; je enwuru chee l'ebo eze ẹnyimu. ⁷ Nsho unubẹ ndiphe! Kẹ l'iphe, jiru mgboko bụ iphe aloje madzu eye l'ome iphe du eji. E tọ dukwa ẹge e meru; iphe a-nodu e-se t'ọ loru madzu ye l'ome iphe du eji ta anọ. Obenu; nsho onye ophu egbe iphe ono e-shi l'ẹka!

⁸ “Ọ -buru l'ọ bụ ẹka ngu m'ọ bụ okpa ngu akpatajẹ ngu ome iphe du eji; bufu l'iya phu; tufaa! O gbe ka mma l'i bụ mkpurukpu ẹka; m'ọ bụ buru ngvuru; bahukpoonu l'okpuberu ndzu; karia l'ẹka ngu labu; m'ọ bụ okpa ngu labu dzuru ngu oke; e nwuru ngu chee l'oku, ẹ-ta nyihu anyihu gbururu jeye. ⁹ Ọ -buru l'ọ bụ ẹnya ngu akpatajẹ t'i mee iphe du eji; swofuta l'iya phu; tufaa! O kakwa mma l'i gude ẹnya lanu bahukpoonu l'okpuberu ndzu; karia l'ẹnya labu dzuru ngu oke; e chee ngu l'oku alị-maa.”

Etu, eegude aturu, jephuhuru ejepuhu anma
(Luk 15:3-7)

¹⁰ “Unu kwabekwa ẹnya t'ẹ b'ọ du teke unu a-su l'unu ta agubedu ẹgirima-wa iphe. Tẹ ya karu unu: l'unwu ojozi-imigwe ẹphe anojekwa l'ifu Nna iya, bu l'imigwe mkpurumkpuru. ¹¹ Abubu-Ndiphe byaru odzota ndu, phuhuru ephuhu.

¹² “?Nanukwanu ẹge o du unu? Ọ -buru l'o nweru onye nweru ukporo aturu ise; nanu ejepuhu; ?tọ hadu ukporo ẹno l'iri 'ẹ tete ophu l'ugvu l'ẹke ono; jeshia ocho onanu, jephuhuru ejepuhu ono. ¹³ Kamenu; tẹ ya karu unu: Ọ -phua ya; bẹ oo-kfubekpoo oswa tee eswa iya karia ukporo ẹno l'iri 'ẹ tete ophu, ẹ-te phuhudu ephuhu phu. ¹⁴ Oo ya bụ l'ẹ tọ bụdu uche-obu Nna unu ophu bu l'imigwe t'o nweru ẹgirima ono; m'ọ bụ onye lanu, a-la l'iyi.”

Kẹ nwanna, mesweru nū

¹⁵ “Teke nwanna ngu mesweru ngu; je je ekfuru iya iphe ọbu, o meru ngu ọbu. Je ekfuaru iya ẹya l'ẹke nggu l'iya nọ unu ẹbo. Teke ọ nataru iphe i kfuru iya; ọo ya bụ; nggu amaru lẹ nwanna ngu ono b'i dulatawaru azu. ¹⁶ Teke bụkwanu l'ẹ tọ natadu iphe i kfuru iya; dutafua onye lanu; m'ọ bụ umadzu ẹbo yeru onwongu; k'ọphu ọo-dụkwanu ẹge okfu Nchileke kfuru iya sụ: 'L'iphe bụ okfu, daru adada; t'ọ bụjeru ekebe, umadzu ẹbo m'ọ bụ ẹto l'agba; bẹ ee-gude kfushia ya.' ¹⁷ Teke bụ l'ẹ tọ natakwapu iphe ẹphe kfuru; wota iya je ekfuaru chọchi. Teke ẹ tọ natakwapu iphe chọchi kfuru; ọo ya bụ; unu eworu iya dobe l'ọ -bụ onye ọhodo; m'ọ bụkwanu l'ọ bụ onye ana akiriko.

¹⁸ “Kamenu; tẹ ya karu unu l'unu ha: 'Iphe bụ iphe unu keru ẹgbu lẹ mgboko-a b'e keekwaru ẹgbu l'imigwe. Iphe bụ iphe unu tọfuru l'ẹgbu lẹ mgboko-a b'a tọokwaruphu l'ẹgbu l'imigwe.

¹⁹ “Iphe ọdo, ya ekfuru unu bụ l'iphe, bụ iphe, unu dọ ẹbo nọdu lẹ mgboko-a; gude obu lanu kweta; kfuru nū Nchileke; iphe ọbu; bẹ Nna iya ono, bu l'imigwe ono e-meru unu. ²⁰ Kẹ l'iphe bụ ẹke, a dọ ẹbo; m'ọ bụ ẹto dzukobe; okfu l'ẹphe bụ ndu nk'iya; bẹ ẹphe l'iya nọkwa l'ẹke ono.”

K'onye ẹjo ọkpoma, ji ugwo

²¹ Pyita abyakfutashia ya bya asu iya: “Nnajiufu; ?bụ ugbo ole; bẹ nwanna iya e-meswe iya; ya agukotaru iya nvu? ? Bụ ugbo ẹsaa tọ?”

²² Jisosu asu iya: “Wawakwa; ẹ tọ bụkwa ugbo ẹsaa damu. Ọ bụ ugbo ẹsaa ẹsaa ugbo ukporo ẹto l'iri. ²³ Ọo ya bụ l'ọo ẹge-a; bẹ ọo-dụ teke Nchileke e-koshi lẹ ya bụ eze: Ọo-dụ l'ọ bụ onye eze, meru tẹ ya gbazia okpoga iya yele ndu ejeru iya ozi. ²⁴ Yọ wata l'iya phu agbazi; e dutashiaru iya onye ọphu ji iya ugwo ukporo-jomu-jomu; ²⁵ ọphu nwoke ono 'adudu ike kfu ya. Nnajiufu iya ono asu t'e ree ya; ree nyee ya; mẹ ẹgirima iya; mẹ iphemiphe ọbule, o nweru; t'a kfu ugwo ono. ²⁶ Nwoke ono aburu pẹ l'alị; byishi ikpere; ọlahaa nnajiufu iya ono; sụ iya: 'Nna; taaru nshi; lẹ ya a-kfukotakwa ngu-a okpoga ono l'ọ ha.' ²⁷ Imiko nwoke ono egude nnajiufu iya ono. Yọ paru iya haa; sụ iya t'ẹ b'ọ kfuhe iya ugwo ono lẹ phuu; t'ọ riwa iya ru.

²⁸ “Obenu lẹ nwozi ono gbeshileruphu alufu; je aphua nwozi ibe iya, ji iya ugwo okpoga, ẹ-ta badu ishi. Yọ fuaru onye ono, ji iya ugwo ono; wọ iya l'ẹkpiri; sụ iya: 'T'ọ kfu ya ugwo, o ji iya!' ²⁹ Nwozi ibe iya ono adaa pẹ l'alị; l'arọ iya; sụ iya t'ọ taaru nshi; lẹ ya a-kfukwa iya ẹya-a. ³⁰ Yọ

jíka-ghekpo tengu; kpuru iya je atuchia l'ulo-mkpọro; t'ọ nọdu l'ẹke ono jeye teke ọo-kfụ iya ụgwo ono. ³¹ Ndu ozi ibe ẹphe ọphunanu aphua iphe meru nu; ẹhu adashia ẹphe koo. Ẹphe eje eworu iya dooru nnajiufu ẹphe ono; dokotaru iya ẹge ọ muru ẹphe l'ọ ha. ³² Ya ndono; nnajiufu ẹphe ono eku iya; sụ iya: 'Nggube nwozi-a, ẹjo ọkpoma egbu egbugbu-wa! ?Ị phuru-a egbe ụgwo, i ji iya; ya ahakotaru ngu iya l'ọ ha; sụ t'ẹ b'ị kfụhe iya ẹya; okfu l'ị rọru iya aroro. ³³ ?Tọ gbadu kẹ t'ị phuru madzụ ibe ngu imiko ẹge ono, ya phuru ngu imiko ono?' ³⁴ Nnajiufu iya ono egude ẹhu-eghughu kwekputa iya je eye ndu ọgbogu l'eka t'ẹphe nua ya aphụ jeye teke ọo-kfuebe ụgwo, o ji l'ọ ha.

³⁵ "Ọ kwaphu ẹge ono; bẹ Nna iya ọphu bu l'imigwe e-me onyemonye ọbule l'ime unu, ẹ-te gudedu obu iya l'ọ ha gvaru nwanna iya, mesweru iya nu nvu."

19

K'ochifu nwanyi (Mak 10:1-12)

¹ Tọ dụ iya bu; Jisosu ekfuebelephu okfu ono; shi Gálili jeshia ibyiya kẹ Judiya, nọ l'azụ Jọdanu azụ iya ọphu. ² Madzụ azaa mkpẹkwo ọ -da; ọ dakoru; wuru tsoru iya. Yo mee; ẹhu adukota ẹphe mma l'ẹke ono.

³ Ndu Fárisii abyaa t'ẹphe gude okfu hata iya l'onya. Ẹphe aji iya: "Ọ dụ mma tẹ nwoke chifu nyee ya; m'o -ruhuru; ngunu mee?"

⁴ Yọ sụ ẹphe: "Unu ta madu l'e deru l'ekwo okfu Nchileke sụ l'onye meru madzụ l'odungu bu nwoke lẹ nwanyi b'o meru ẹphe; ⁵ metsua bya asụ ẹphe: 'Ọo ya meru iphe nwoke a-ha nne iya; haa nna iya yẹle nyee ya atugbabe; ẹphe ẹbo ono abya aburu onye lanu.' ⁶ Ẹphe ta abuhedu umadzu ẹbo. Ẹphe buwa onye lanu. Ọo ya bu; iphe Nchileke gudewa ẹka iya tugbabe nanu; t'ẹ b'o nwekwa madzụ nwigbaleke-oma, e-kekafu iya nu."

⁷ Ẹphe asụ iya: "Ngunu meru iphe Mosisu turu ekemu; sụ: 'Tẹ nwoke, byajeru ochifu nyee ya vujeoduru ụzo dee ekwo nu nwanyi obu lẹ ya ta aluhedu; temanu yọ chifude iya?' "

⁸ Jisosu asụ ẹphe: "Ọ bu okfu l'unu bu ndu ẹjo ọkpoma meru iphe Mosisu kweru t'unu chifuje nyee unu. Obenu lẹ shitakpo l'odungu b'ẹ tọ dūhaakwa ẹge ono. ⁹ Nta-a bu iphe ya ekfuru unu bu l'iphe bu onye chifuru nyee ya; je alua ọdo; bukwa ogori; bẹ oori; a gufukwa lẹ nwanyi obu eme k'enyishi ẹji."

¹⁰ Ndu ono, etsoje ọzo iya ono asụ iya: “Ọ -bụru ẹge ono b'ọ dū mbụ kẹ nwoke yẹle nyee ya b'ọ kalẹkwaphu mma t'a haa k'ọlu nwanyi lẹ phuu.”

¹¹ Yọ sụ ẹphe: “E tọ buebekwa madzụ l'ọ ha; bẹ a-dụ ike maru iphe okfu iya ono bụ. Ndu a-dụ ike maru iphe ọ bụ kwaphu ndu Nchileke koshiru iya. ¹² L'iphe kparu iphe madzụ ta alujedu nwanyi dukwa iche iche. O nweru ndu ẹ-te yeghejedu ime. Yọ bụru ẹge ono; bẹ ẹphe dū; a mụa ẹphe. O nweru ndu bụ madzụ hàrù ẹphe àháhá. Nweru ndu ọphu riburu l'ẹphe te emedu kẹ nwanyi; k'ọphu ẹphe a-ka ojeru Nchileke ozi ọhuma. T'onye maru lẹ ya a-dụ ike nata okfu ono natakwa iya.”

Jisọsu agọru ụnwegirima onu

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ A haru dutatsuaru Jisọsu ụnwegirima nshii t'o byibegbaa ẹphe ẹka; kfuru nụ Nchileke l'okfu ẹhu ẹphe. Ndu etsoje ọzo iya abaaru ndu ono, edutaru iya ụnwegirima ono mba. ¹⁴ Jisọsu asụ ẹphe: “Unu haa ẹgirima t'ẹphe byakfuta iya. Unu ba nashishi ẹphe anashi; l'ọ kwa ndu, dū ẹge ono; bẹ ẹke Nchileke bụ eze bụ nk'ẹphe.”

¹⁵ Yọ bya ebyibegbaa ụnwegirima ono ẹka; meebe tųgbua.

Nwata okoro, nweru iphe

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Ya ndono; yo nweru nwoke, byakfutaru Jisọsu; bya asụ iya: “O-zi-iphe! ?Bụ ngunu bụ iphe dū mma, ya e-me; k'ọphu ya e-nweru ndzụ gbururu jeye?”

¹⁷ Jisọsu asụ iya: “?Bụ ngunu meru iphe iikpa iya ishi iphe iphe dū mma bụ? Ọ bụphu onye lanụ bụ onye dugeru mma nwenkinyi iya. Ọ -bụru l'ọ dū ngu t'i bahụ l'ọkpube ndzụ; nggu emeje iphe ekemu kfuru.”

¹⁸ Nwata-okoro ono aji iya: “?Bụ ekemu ole ndono?”

Jisọsu asụ iya: “Be egbukwa madzụ; be erikwa ogori; be ezikwa iphura; ba adzujekwa ẹjo-ire; ¹⁹ kwabẹru nne lẹ nna ngu ugwu; nggu eyeru madzụ ibe ngu obu ẹge i yeru onwongu.”

²⁰ Nwata-okoro ono asụ iya: “L'iphemiphe ọbule ono; bẹ ya shiwa kwabẹtaru ẹnya. ?Nanuhunu iphe ọdo, phọdufuaru iya l'ememe?”

²¹ Jisọsu asụ iya: “Teke bụ lẹ ọogu ngu t'i dubebe mma; je je ereshikota iphe i nweru l'ọ ha; chiri okpoga iya nū ndu ukpa. Teke ono; nggu enweru ọkpobe iphe l'imigwe. I -meebe ẹge ono; nggu abya etsoru iya.”

²² Nwata-okoro ono anulephu onanu; ẹhu ejihu iya oyi. Yọ bụru iya atųgbu; l'ẹke o nweshikwanuru iphe ike.

²³ Jisosu asụ ndu etsoje ụzo iya: “Kamenu; tẹ ya karu unu: O dukwanu ẹhuka ẹge ee-me tẹ ndu nweru iphe bahụ l'ẹke Nchileke bụ eze! ²⁴ Ya ekfukwaru iya unu: O kakwa ntse t'e wota inya; pyoo l'enya ngga, aadzu ẹkwa; karia t'onye nweru iphe bahụ l'ẹke Nchileke bụ eze.”

²⁵ Ndu etsoje ụzo iya anụ l'iya phụ; yọ kpoo ẹphe okfu. Ẹphe aji iya: “?Bụ onye; bẹ Nchileke a-dzofutakwadu m'ọ-dụ ẹge ono?”

²⁶ Jisosu elee ẹphe ẹnya; bya asụ ẹphe: “L'ẹke, madzu nọ b'ọ bukwa 'ama-ẹge-ee-me-ia. Obenu l'ẹ tọ dudu Nchileke ẹge ono; kele Nchileke te nwedu iphe kpọru iya ẹka l'ememe.”

²⁷ Pyita asụ iya: “Lewaru! Ẹphebedua, hakotaru iphemiphe obule; bya etsoru ngu-a; ?bụ ngunu; bẹ ẹphe e-rita iya?”

²⁸ Jisosu asụ ẹphe: “Kamenu; tẹ ya karu unu: Teke yẹbe Abubu-Ndiphe a-bya adugaru l'aba-eze iya, egbu nwiiinwii; chilahaa mgboko ophungu ophu a-bya nụ; bẹ unubẹ ndu ono, etsoje iya nụ ono a-dugagbakwaaruphu l'aba-eze iri l'ẹbo; kpee ikfu iri l'ẹbo ndu Ízurelu ikpe. ²⁹ Iphe bụ onye hakotaru ụlo iya; m'ọ bụ unwunne iya: ndu k'unwoke; mẹ ndu k'unwanyị; m'ọ bụ nna iya; m'ọ bụ nne iya; m'ọ bụ unwegirima iya; m'ọ bụ alị iya l'okfu ẹka yẹbe Jisosu; bẹ Nchileke a-kfụ ugwo iya nkfungo ugbo ukporo ise. E -megekwaru; yo nweru ndzụ gbururu jeye. ³⁰ Obenu l'igweligwe ndu ophu vu ụzo nta-a e-mekochaa bụru ndu ikperazụ; ndu ophu bụ ndu ikperazụ aburu ndu ivuzọ.”

20

Ndu, eje ozi lẹ mgbo vayinu

¹ “Teke Nchileke e-koshi lẹ ya bụ eze; bẹ ọo-dulephu l'ọ bụ nnajiufu, nmaru ẹwa l'oswi ngguge; lufu je obuta ndu ozi t'ẹphe byaru iya ozi lẹ mgbo vayinu iya. ² Yẹle ndu ozi ono ekfubutsulephu aswa iya; bụ iya bụ aswa ozi nchi-ẹjihu; yọ chiru ẹphe ye lẹ mgbo vayinu ono. ³ Yo rudelephu l'ẹnyanwu agbakota; yọ lufu je aphua ndu ozi ọdo, vudotsua kẹ mmakanụ l'ọdu-ozì. ⁴ Yọ sụ ẹphe: ‘Unu tųgbukwaaphu je ejee ozi lẹ mgbo vayinu iya; lẹ ya a-kfua unu ugwo ẹge gbaru nụ!’ Ẹphe ekwe iya jeshia.

⁵ “Yo be l'echi oke-eswe; yọ lufukwa ọdo je achita madzu je eyekwaphu lẹ mgbo vayinu ono. Yo be l'ẹnyanwu-ogbufu-l'ishi; yo jekwaphu je achita ndu ozi ọdo je eyekwaphu lẹ mgbo vayinu ono. ⁶ Ẹnyanwu ekpodelephu zazaza; yọ lufukwa ọdo; je aphua ndu ọdo, nọ kẹ mmakanụ; ji ẹphe iphe kparu iphe ẹphe vudo kẹ mmakanụ l'ẹke-a keshinu

utsu? ⁷ Ẹphe asụ iya l'ẹ to nwedu onye chítaru ẹphe t'ẹphe jeru iya ozi. Yọ sụ ẹphe t'ẹphe tughua je etsoru ndu ọpflu ejekwaru iya phụ ozi lẹ mgbo vayinu iya.

⁸ “Ya ndono; yo be l'urenyashi; nwoke ono, nwe mgbo vayinu ono asụ onye ishi-ọru iya t'o kua ndu ozi ono kfula ẹphe ugwo ẹphe. T'o shi iya akfukfu lẹ ndu ọpflu byakperu azụ; kfula ya jeye lẹ ndu ọpflu vu ụzo bya phụ. ⁹ Ndu onanu, byaru l'enyanywu ekpowa zazaza ono alufuta; yọ kfula ẹphe aswa ozi nchi-ejihu l'ẹhu l'ẹhu. ¹⁰ Ndu k'odungu ono abyalephu; l'arikwanu lẹ aa-kfụ ẹphe iphe, kariru ẹge a kfuru ndu ọpflu. Obenu l'ọ kwaphu iphe, a kfuru ndu ọpflu b'a kfuhukwaruphu ẹphebedua. ¹¹ Ẹphe anatatsua ya; wata ọguru nnajiufu ono aphụ; ¹² sụ: ‘Ndu ọwaa, byakperu azụ-wa, ẹ-te jedu ozi ulori-wa b'i kfukwaruphu ayi l'ẹphe iphe lanụ; l'ẹke ayi jegbukwaru onwayi l'ozi ejegbu ntanụ phuu; yeru anwu, chiru ayi.’

¹³ “Yọ sụ onye lanụ: ‘Ọnya iya-e! M'ẹ tọ dukwa ẹke, ya meru ngu ẹji. ?Tọ budunua aswa ozi nchi-ejihu; be nggu l'iya kfuburu? ¹⁴ Wota okpoga, gbaru ngu nụ lashia; l'ọ bụ iya turu obu iya ama kfula ndu, ono byakperu azụ ono iphe, ya kfuru ngu. ¹⁵ ?Tẹ tọ bụdu iphe, dụ iya mma; be ya e-me l'iphe, bụ nk'iya? ?Tẹ iitabaru ẹphe ẹnya; okfu lẹ ya meru ndu ọpflu iphe-oma?’

¹⁶ “Ọo ya bụ lẹ ndu bụ ndu ivuzọ e-mekochaa bụru ndu ikperazụ. Ndu bụ ndu ikperazụ aburu ndu ivuzọ.”

*K'ugbo ẹto, Jisosu ekfu kẹ anwuhu iya
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)*

¹⁷ Ya ndono; Jisosu atughua; yọ bụru iya oje Jerúsalemu yele ndu etsoje ụzo iya. Ẹphe ejenyaa; yọ bya ekuchi ndu ono, etsoje ụzo iya ono; ẹphe iri l'ẹbo; sụ ẹphe: ¹⁸ “Lẹ nta-a; be ẹphe ejeekwa Jerúsalemu. L'ẹke ono; be ee-deru Abubu-Ndiphe nụ ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu ezije ekemu; ẹphe ekpee ya nkfugbu; ¹⁹ duru iya nụ ndu ẹ-ta madu Nchileke t'ẹphe jaa ya ewena; chia ya iphe; woru iya kpopyabe l'oshi-osweru. Ọ -nọo abali ẹbo; kẹ ẹto; Nchileke emee ya; yo shi l'onwu teta; bya anodu ndzụ ọdo.”

*Iphe nne unwu Zébedi arọ
(Mak 10:35-45)*

²⁰ Ya ndono; nne unwu Zébedi ẹphe ẹbo; mbụ nne Jémusu; mẹ Jonu abyakfutashia Jisosu. Nwanyi ono abya ebyishi ikpere l'alị l'ifu Jisosu tẹ ya rọta iya iphe.

²¹ Jisosu asụ iya: “?Nanụ ẹge ọ dụ?”

Yọ sù iya: “L’iphe ya ekfu bụ kẹ ụnwu iya-wa ẹphe ẹbo: t’i kwee ya ụkwa l’onye lanụ a-nọdu ngu l’ẹka-utara; onye ọphu anọdu ngu l’ẹka-ibyita l’ẹke, ị bụru eze.”

²² Jisọsu asụ ẹphe: “Unu ta makwa iphe unu arọ. ?Unu a-dụa ike ngụa l’okoro iphe-ẹhuka ono, ya abya angungu ono?”

Ẹphe asụ: “Iyee; l’ẹphe a-dụa ike.”

²³ Jisọsu asụ ẹphe: “Okoro, ya gude ngụa iphe; bẹ unu e-gudekwaa ngụa. Obenu lẹ kẹ t’a nọdu iya l’ẹka-utara; m’ọ bụ l’ẹka-ibyita ta bụkwa iya; bẹ ono nọ l’ẹka. Ono; bụ ndu, Nna iya kwakọberu iya b’ọ nọru.”

²⁴ Ụmadzu iri ndu ọphu anụlephu iphe unwunne labụ ono jeru; yo ghulaha ẹphe eghughu. ²⁵ Jisọsu ekukobewaphu ẹphe l’ẹkalanu; sù ẹphe: “Unu marua lẹ ndu ọhodo, a sùru l’ọo ẹphe bụ ishi anọduje akpa ndu ẹphe achị ẹhu; bya eyeru l’ọo onye nọ l’oke ọkwa anọduje eme tẹ ndu ọdo maru l’ọo ya ka nshinu. ²⁶ Nk’unu ta bụkwa ẹge ono; bẹ ọo-dụ. Onye ọ dụ t’ọ ha nshinu l’unu; tẹ onye ọbu yejeru ndu ọphunanu ẹka. ²⁷ Onye ọ dụ t’ọ bụru onye ivuzọ l’unu; t’onye ono wozita onwiya alị; dụ l’ọ bụ ohu, ejeru ndu ọphu ozi. ²⁸ Lẹ Abụbu-Ndiphe ta byakwa t’e yeru iya ẹka. Iphe ya gbe byachia kwa tẹ ya yeru ndu ọdo ẹka; ọdo bụ tẹ ya gude onwiya chjaru Nchileke ẹja t’ọ bụru iphe ya e-gude gbata ndzụ igwe ọha.”

Jisọsu agwọ unwoke labụ, atsụ ishi

(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Ẹphe eshilephu Jériko alufuta; a dụ l’igwe wụ-lihu tsoru iya. ³⁰ Ya ndono; ụmadzu labụ, atsụ ishi adugaru l’iku esu-uzo. Ẹphe anụa l’ọ bụ Jisọsu eswe; rangarahu: “Nnajiufu; nggube o-shi-l’eri Dévidi; phụaru ẹphe imiko-o!”

³¹ Ndu ono abaaru ẹphe mba; sù ẹphe t’ẹphe daa nwashị. Ẹphe akalẹ iya-a ọrashi ike; sù: “Nnajiufu; nggube o-shi-l’eri Dévidi; phụaru ẹphe imiko-o!”

³² Jisọsu abya evudo; kua ẹphe; jị ẹphe: “?Bụ ngunu b’ọ dụ unu tẹ ya meeru unu?”

³³ Ẹphe asụ iya: “Nnajiufu; menua t’ẹphe wata ọphu ụzo.”

³⁴ Imiko ẹphe egude Jisọsu. Yọ bya ebyia ẹphe ẹka l’ẹnya. Teke onophu; ẹphe awatawaphu ọphu ụzo; tsophelaha ya.

21

Jisọsu abahụ Jerúsalemu

(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jọn 12:12-19)

¹ Ẹphe erudelephu Ugvu Olivu; mę mgboro Betuféji, nọwa Jerúsalemu ntse; Jisọsu ezifu ndu etsoje ụzo iya ụmadzu

ẹbo; sù ẹphe: ² “Unu jee lẹ mkpukpu ono, nọ unu l'uzo ifu ono. Unu -rua lẹ mgbadamgba; bẹ unu a-phua nne nkakfu-igara; mẹ nwa iya, e liberu elibe. Unu toshia ya kputa bya. ³ A makwaru ama; o -nweru onye kfulu unu okfu; unu sù iya lẹ mkpa iya duru Nnajiufu. Aa-halekwaru iya phụ unu teke onophu.”

⁴ Iphe ono meru; k'ophu oo-re mbụ iphe onye nkfuchiru Nchileke kfulu; sù:

⁵ “Unu kfulu ndu Záyonu;
t'ẹphe lekwa;
l'eze ẹphe abyakfutaakwa;
O wozitaru onwiya alị;
nọdu l'eli nkakfu-igara agba abya;
mbụ l'eli nwa nkakfu-igara obu.”*

⁶ Tọ dọ iya bụ; ụmadzu ẹbo lẹ ndu ono, etsoje ụzo iya ono atugbuwa; je emee ya ẹge ono, Jisọsu kfulu ẹphe ono. ⁷ Ẹphe akpūtashiaru Jisọsu nne nkakfu-igara ono; mẹ nwa iya ono; chiru uwe ẹphe wukobe l'eli iya. Jisọsu abya adugaru l'eli iya. ⁸ Igweligwe ndu ono agbaru je achita uwe ẹphe tusa l'echi esu-uzo ono; ndu ophu eje ejikoo iru oshi; je atọru iya l'uzo. ⁹ Ikpoto ndu ophu nọ iya l'uzo ifu; mẹ ndu ophu awụ etso iya l'azu atuko l'atụ okookoko; asuje: “Wahoho-o! Ndewo-o! Ndewo-o! O-shi-l'eri Dévidi. Onye Nchileke goru onu-oma nọ b'ọ bụ; mbụ onye ono, Nnajiufu ziru t'ọ bya ono. Ndewo-o! Ndewo-o! Okaribe-Kakota-Nu, nọ l'imigwe!”

¹⁰ Yọ bahulephu lẹ Jerúsalemu; iphe bụ obodo ono l'ọ ha etehu kfulakfuka; aajitsua; sù: “?Bụ onye dọ ẹge-a? ?Bụ onye dọ ẹge-a?”

¹¹ Ikpoto ndu ono, tso iya nọ ono asu: “Ọ kwa iya bụ onye nkfuchiru Nchileke ono; mbụ Jisọsu, shi lẹ Názaretu Gálili bya.”

Jisọsu achishi ndu nghọ

l'eze-ulo Nchileke

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jọn 2:13-22)

¹² Ya ndono; Jisọsu abya abahụ l'eze-ulo Nchileke; bya achishikota iphe bụ ndu azu iphe; mẹ ndu ere iphe l'ime eze-ulo ono. Yọ bya enwutsushikota okpokoro ndu agbanwe okpoga; mẹ ekwechi ndu ophu eretsua ndo; ¹³ sù ẹphe: “E deru l'ekwo okfu Nchileke; sù: ‘L'ulo iya; bẹ ee-kuje ulo, aa-nọduje ekfu anụ iya.’ Ọbule nta-a; bẹ unu mewaru iya; yọ buru ulo ẹke ndu iphura edomije onwẹphe.”

* 21:5 21:5 Zek 9:9; Jọn 12:15.

¹⁴ E meebe; ndu ishi; mę ndu ngvuru abyakfuta iya l'eze-ulo Nchileke ono; yo mee ephe; ęhu adukota ephe mma. ¹⁵ Obenu lę ndu ishi ndu achijeru Nchileke ęja; mę ndu ezije ekemu phuru iphe biribiri ono, oomeshi ono; nukwaaphu ęke unwegirima ara l'ime eze-ulo ono; sų: "Ndewo-o! Ndewo-o! O-shi-l'eri Dévidi;" ęhu eghulaha ęphe eghughu.

¹⁶ Ęphe asų iya: "ʔİ nųwaru iphe ndu ono ara?"

Jisųsu asų ephe: "Iye; ʔunu ta guvubua ęke ono, e deru l'ękwo okfu Nchileke; sų: 'L'i mewaru unwegirima nshii; mę ndu ophu angų ęra t'ephe jaa ya okpobe ajaja?' "

¹⁷ Jisųsu ahaa ephe l'ęke ono; lųfu l'obodo ono; jeshia Bétani; je aradų lųfuta l'ųtsu iya.

Jisųsu atų oshi figu onu

(Mak 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Yo be lę nchi-ta-abọhu iya; ęgu agulaha Jisųsu l'ọolaphuta azų l'obodo ono. ¹⁹ Yọ phųa oshi figu l'iku esu-ųzo; tųgbua jeshia ęke o nọ; shi rua; to nwe nebyi, o phuru iya; kpachikwaphu mkpękwo iya nwenkinyi. Yọ sų oshi figu ono: "L'ę to nwehekwa l'į mįa nebyi odo gbururu jeye." E ji ekfu-a; oshi ono anwųkotawaphu kpa.

²⁰ Ndu etsoje ųzo iya aphųa ya; yọ dų ephe biribiri. Ęphe asų: "ʔNanu ęge o mųru; bę oshi figu-wa gbe nwųwanu kpa l'ohiyaa?"

²¹ Jisųsu asų ephe: "Kamęnu; tę ya karu unu: unu -kwetakpo; obu ta agba unu ębo; ę tọ bųlekwaa iphe ya meru oshi figu-wa; bę unu e-me nkinyi iya. Unu a-sųkwa; m'o -ruhuru; o -bųru ugvu-wa: 'Ngwaa; fọta onwongu chee l'eze ęnyimu!' Yo menuaphu ęge ono. ²² Oo ya bų; iphemiphe obule, unu gude jekfu Nchileke je ekfuru nų iya; t'ọ nų unu; unu -kwetawa l'ọo-nų iya unubę ọo-nų iya unu."

Aaji Jisųsu kę ike,

o gude eme iphe oome

(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Jisųsu ejeshia l'eze-ulo Nchileke je ezilaha iphe. Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ęja; mę ndu bų ọgurenya abyakfutashia ya; bya asų iya: "ʔBų egbe ike ngųnu b'i gude emeebe iphe ọwananu, iime-wa? ʔBų onye ziru ngu t'į bya iya ememe?"

²⁴ Jisųsu asų ephe: "Ya a-ji unu nwaji lanų; unu -saa ya ęya; ya akarun unu egbe ike, ya gude emeebe iya. ²⁵ ʔBų onye ziru Jonu t'ọ bya emee baputizimu: bų Nchileke; t'ọ bų madų?"

Ęphe alaa ya edzukashi l'onwephe; wo: "Ęphe -sų l'ọo Nchileke ziru iya; bę ọo-sųkwa ephe: 'ʔNgųnu mekwannuru

iphe ephe te kwetadu iphe o kfuru?' ²⁶ Ephe -sukwanu l'ò madzù ziru iya; ?ephe maru iphe oha e-me; l'èke iphe bù mkpukpu mgburumgburu kfukotawaru lẹ Jónu bù okpobe onye nkfuchiru Nchileke." ²⁷ Ephe asù Jisòsu: "L'ephe ta madu."

Jisòsu asù ephe: "Ò kwaphu ege ono; bẹ ya te ekfuduru unu onye ziru iya tẹ ya meje iphemiphe obule ono."

Etu k'unwunne labu

²⁸ Jisòsu asù ephe: "?Nanu ege o dù unu mbù iphe owaa, ya abya ekfuku-wa? L'o nweru nwoke lanù, mụru egirima unwoke labu. Yo be ujiku lanù; yọ sù onye k'ogurennya t'ò jeru iya ozi lẹ mgbo vayinu ntanù. ²⁹ Nwatibe iya ono asù iya: 'Wawa lẹ ya te ejedu.' Obenu l'e metsuaru; yọ riphu oriri azù; kwe jeshia ozi ono. ³⁰ Nwoke ono ejekfushia nwatibe iya kẹ nshiji; je ekfukwaaru iya phù ege ono. Nwata ono asù iya lẹ ya e-jee. Obenu l'e metsuaru; to jehe. ³¹ Nta-a bù; ?bù onye ole l'ephe ebo ono; bẹ meru uche-obu nna iya?"

Ephe asù iya l'ò bù onye k'odungu.

Jisòsu asù ephe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: lẹ ndu akirikò; mẹ unwanyi okpara e-vukotaru unu ụzo bahù l'èke Nchileke bù eze. ³² Kẹle Jónu Baputizimu byaru bya ekoshi unu okpobe ụzo, unu e-tso; unu te kweta nk'ia. Obenu l'ò bù ndu akirikò; mẹ unwanyi okpara; bẹ kweru nk'ia. Unu abya egude enya unu phù l'ephe kwetawaru; unu ta ta onwunu ụta iphe dù eji, unu meshiru; ghaa umere l'e metsuaru; kweta kẹ Jónu."

Etu kẹ ndu e buru ozi

(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ "Unu ngabekwa nchi; nua etu odo: O nweru nnajiufu lanu, koru mgbo vayinu; bya agbaa ya agbagba; woru nsu bua l'èke ophu aa-noduje adzoshi mee l'akporu vayinu ono. Yọ bya akpua nwulo-eli, ee-nyihuje nodu eleta iphe, a kuru lẹ mgbo vayinu ono. Yọ bya ebuta ndu ozi ye iya; yọ buru iya oje iphe odo. ³⁴ Yo be teke, eegbuje akporu vayinu; yo zi ndu ozi iya t'ephe jekfu ndu ozi ono t'ephe wọ ephe okè vayinu nk'ia. ³⁵ Ndu ozi ono etsua onye lanu lẹ ndu ono, e ziru ozi ono iphe; gbua onye ophu egbugbu; bya egude mkpuma tugbu onye k'eto. ³⁶ Tọ dù iya bù; yọ bya ezi ndu odo, karu l'igwe karia ndu k'odungu. Ndu ozi ono emekwaaphu ephe ege ephe mehawaru ndu ophu. ³⁷ E meebe; yọ bya ezi nwatibe iya gedegede; tubesu l'ephe akabe kwabe onye ophu bù nwatibe iya ugu. ³⁸ Ndu ozi ono aphulephu nwatibe iya ono; zua mgbede; su: 'Iyaa; owaa bù onye ali-a e-mekochaa buru nk'ia teke nna iya

nwùhuru. Unu bya t'èphe gbua ya; tẹ mgbo vayĩnu ono buru nk'èphe.' ³⁹ Èphe egude nwatibe iya ono; kpufuta iya l'azu mgbo vayĩnu ono; woru iya gbua."

⁴⁰ Jisosu aji èphe: "Ọ du unu l'ọ bu ngunu; be nwoke ono, nwe mgbo vayĩnu ono e-me ndu ozi ono teke o byaru l'onwiya?"

⁴¹ Èphe asu iya: "L'oo-bya egbushikota ndu ozi ono, ejo ọkpoma egbu egbugbu ono; mbu gbua èphe ejo egbugbu l'èphe ha; woru mgbo vayĩnu iya nu ndu ọdo, e-vulatajeru iya òkè iya nk'iya."

⁴² Jisosu aji èphe: "Unu ta gubua ẹke ono, e deru l'ekwo okfu Nchileke; su:

'Lẹ mkpuma ono,
ndu akpu ọlo jikaru ono;
bu iya mekocharu bya
aburu itso, gude ọlo ono.
Ono bu iphe Nnajiufu ayi meru;
yo buru iphe du ayi biribiri l'ènya!'

⁴³ "Ọo ya; be ya suru unu l'ẹke Nchileke bu eze, bu iya du l'ọ bu mgbo vayĩnu ono; be Nchileke a-nafu unu; woru iya nu ndu a-nuje iya òkè ọphu gbaru iya nu. ⁴⁴ Onye vukotaru mkpuma ono daa e-tsukwa yogiriyogiri. Onye ọ tųyabekwanuru; be oo-gwekwa egwegwe."

⁴⁵ Tọ du iya bu; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja me ndu Fàrisii anugetsulephu iphe ono; maru l'ọ bu èphe b'ọ gude nmaa ẹtu ono. ⁴⁶ Èphe esee ya egude; obenu l'èphe tsuhuru ọha ono, nọ l'ẹke ono egvu; kele ndu ọha wotaru iya l'ọ bu onye nkfuchiru Nchileke.

22

Ètu ẹswa-nwanyi (Luk 14:15-24)

¹ Jisosu abyakwaphu bya egude ẹtu zilahaa èphe iphe; su: ² "Lẹ teke Nchileke e-koshi lẹ ya bu eze; be ọo-dulephu l'ọ bu onye eze lanu, nwatibe iya luru nwanyi; yo shiaru nwatibe iya ono nri ẹswa-nwanyi. ³ Yo shiebe iya; bya ezi ndu, ejeru iya ozi t'èphe je ekua ndu e ziru nzi nri ẹswa-nwanyi ono. Ndu ọbu te kwe abyabya. ⁴ Yo bya ezikwaaphu ndu ozi iya ọdo; su èphe: 'Unu je asu ndu ono, e ziru nzi nri-wa lẹ ya megeekwaru: l'oke-eswi iya; me okiri iya; be ya gbushiakwaru; l'iphemiphe ọbule; be ya kwakọbekwaru. Unu su èphe t'èphe bya lẹ nri ẹswa-nwanyi ọbu!' ⁵ Ndu ono, e kuru lẹ nri ẹswa-nwanyi ono apale iya-a ẹka lanu; jeshitsua mkpa èphe: onye lanu jeru l'egu; onye ọphu ejeshia ore aswa iya. ⁶ Ndu ọphunanu

egude ndu ono, onye eze ziru ono; mee ephe iphe-iphere; woru ephe gbushia. ⁷ Ehu eghua onye eze ono ntumatu; yo zi ndu soja iya; ephe eje egbushikota ndu mgbugbu-madzu ono; tukota oku l'obodo ephe. ⁸ To du iya bu; onye eze ono abya ekua ndu ejeru iya ozi; su ephe: 'Nri eswa-nwanyi obu b'e megheekwaru ege oo-du. Obenu le ndu e ziru nzi iya ta gbakwa k'eriri iya. ⁹ Ngwaa; unu wufu le gbororo; je atuko iphe bu ndu unu phuru; kua t'ephe bya l'aji eswa-nwanyi obu.' ¹⁰ Ndu ozi ono abya awuba le gbororo; je erukoo iphe bu ndu ephe phuru: ndu oma; me ndu ejo iya; ephe abya eji ulo ono, eeme k'eswa-nwanyi ono.

¹¹ "Yo be teke eze ono byaru t'o phu ndu, byaru l'aji eswa-nwanyi ono; bya aphua nwoke lanu, e-te yedu uwe eswa-nwanyi ono; ¹² su iya: 'Onya-e; ?nanu ege e meru; nggu abata eke-a; l'e b'i ye uwe eswa-nwanyi owaa?' Nwoke ono ta ma iphe oo-kfu. ¹³ Nggube eze asu ndu ozi iya: 'Unu kekoo ya eka; me okpa; pata iya tua l'ekpuru-ochi ogbodufu, bu eke madzu a-nodu raa ejo ekwa; taa ikireze.'

¹⁴ Jisosu anmaebe etu ono; bya asu: "Le ndu, Nchileke kuru hakwa l'igweligwe. Obenu le ndu, o fotaru habe ahabe."

Aji k'otu akiriko

(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Ndu Farisii agashia ochi idzu ege ephe e-shi gude okfu, Jisosu ekfu hata iya l'onya. ¹⁶ Ephe aharu ye ndu nk'ephe; me ndu okpa ke Herodu t'ephe jekfu iya je ajia ya aji. Ephe erua; bya ajia ya ege e ziru ephe; su iya: "O-zi-iphe! Ephe maru l'i bu onye ire-lanu; yo bu leruphu uzo ke Nchileke; be iizi ogbodo ezizi; to du onye iile enya l'ifu; ti kpa ishi ege madzu beru. ¹⁷ ?Nanukpoo ege o du ngu: ?O bu omebyi ekemu Nchileke; me ephe -tije akiriko nu Siza, bu eze ndu Romu?"

¹⁸ Jisosu amawaru l'ephe aru ejo oriri; bya asu ephe: "? Bu ngunu meru iphe unu gude okfu ese iya ohata l'onya; unube o-kfuru-iche-eme-iche phe ono. ¹⁹ Unu koshiedu iya okpoga, unu egudeje atu akiriko obu."

Ephe ewotashiaru iya eya. ²⁰ Yo su ephe: "?Bu ishi onye; me epha onye b'e deru iya ege-a?"

²¹ Ephe asu iya l'o bu ke Siza.

Yo su ephe: "Oo ya bu t'unu woru iphe bu ke Siza; nu Siza. Unu eworu ke Nchileke nu Nchileke."

²² Ephe anulephu iphe ono, o kfuru ono; yo du ephe biribiri. Ephe aparu iya haa; yo buru ephe atugbu.

*Aji k'oshi l'õnwu teta**(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)*

²³ Lẹ mbọku ono kwaphu; yo nweru ndu Sádusii, byakfutaru Jisọsu; mbu ndu ọphu asuje l'ẹ te eshijedu l'õnwu teta nõdu ndzụ. Ẹphe abyakfutashia Jisọsu bya asu iya: ²⁴ "O-zi-iphe! Iphe Mosisu deru l'ẹkwo ekemu bu: 'Ọ -buru lẹ nwoke lunyaaru nwanyi; nwuhu; to muta nwa; te nwunne iya lupyabe nwanyi ono; k'ọphu ọo-mutaru onye onanu, nwuhuru anwuhu ono nwa.' ²⁵ L'ọ nweru unwunne ẹsaa, ẹphe l'ẹphe shi nõdu. Onye k'odungu alua nwanyi; nonyaa; bya anwuhu; l'ẹ b'ọ dobe m'ọo akọ lẹ mgboko. Yọ parụ nyee ya ọbu haaru nwunne iya. ²⁶ Onye k'ẹbo, bu otsota alupyabe nwanyi ono; nonyakwaaphu; nwuhu; l'ẹ b'ọ dobekwaphu akọ. Onye k'ẹto ẹge ono jeye l'onye k'ẹsaa. ²⁷ E meebe; nggube nwanyi nggu anwuhufua. ²⁸ Nta-a bu: o -rua teke ee-shi l'õnwu teta nõdu ndzụ; ?bu onye ole; be nwanyi ono a-buru nyee ya; ẹge ono ẹphe shi lukotahawa iya; ẹphe ẹsaa ono?"

²⁹ Jisọsu asu ẹphe: "Unu eshisweje iya eshiswe; ke l'ẹkwo okfu Nchileke te dodu unu ẹnya; to do unu ẹnya mbu ẹge ike Nchileke beru. ³⁰ Teke ndu nwuhuru anwuhu shiwa l'õnwu teta nõdu ndzụ; be ẹphe ta aluhekwa nwanyi; nwanyi ta aluhe nji. Teke ono; be ẹphe a-du l'ọ bu unwu ojozi-imigwe. ³¹ A bya lẹ ke oshi l'õnwu teta nõdu ndzụ; ? unu ta gubua iphe Nchileke kfuru unu l'onwiya. Ọ sọru: ³² 'L'ọ yebe Nchileke bu Nchileke ke Ẹbirihamu; buru Nchileke ke Ẹyizaku; bya aburu Nchileke ke Ẹkọpu.' To du iya bu lẹ ndu ono; be nõ ndzụ ntanụ; kele Nchileke ta budu Nchileke ndu nwuhuru anwuhu; ọ bu Nchileke ndu nõ ndzụ."

³³ Ikpoto ndu ono anule iya phu; iphe, oozu adu ẹphe biribiri.

*Ekemu ọphu kakọta nu**(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)*

³⁴ Ndu Fárisii anulephu l'iphe Jisọsu kfuru kporu ndu Sádusii okfu; ẹphe achikobewaphu onwẹphe. ³⁵ Onye lanu l'ẹphe, bu onye ezije ekemu egude aji eme t'ọ hata Jisọsu l'onya; bya asu iya: ³⁶ "O-zi-iphe! ?Nanukpoo ekemu ọphu kakọta nu l'iphe, bu ekemu?"

³⁷ Jisọsu asu iya: " 'Yeru Nnajiufu, bu Nchileke ngu obu ngu l'ọ ha. Gude ndzụ ngu l'ọ ha; me uche ngu l'ọ ha; yeru iya obu.' ³⁸ Ọ bu ono bu ekemu ọphu kakọta nu; buru iya katsukpo mkpa. ³⁹ K'ẹbo ya, dukwaphu mkpa ẹge ọdo bu: 'Yeru madzụ ibe ngu obu ẹge i yeru onwongu.' ⁴⁰ Ọ bu

l'ekemu labu-wa; be iphe bu ekemu l'ọ ha yele iphe ndu nkfuchiru Nchileke deru l'ekwo tukoru kpakọ."

?Kuráyisutu bu nwatibe onye?

(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

41 Yo be teke ndu Fárisii dzukoru l'ekalanu; Jisọsu aja iphe: 42 "Bukpo ngunu; be unu ari le ke Onye Ndzota ono, Nchileke kweru ukwa iya ono? ?Bu nwatibe onye b'ọ bu?"

Ephe asu iya: "L'ọo Nwatibe Dévidi b'ọ bu."

43 Yọ su ephe: "Bukwanu ngunu kparu iphe Ume Nchileke meru Dévidi; yoo kuje iya 'Nnajiufu;' bya asukwaphu:

44 " 'Le Nchileke suru
Nnajiufu yebe Dévidi:
Nodu iya l'eka-utara
jeye teke ya e-me ndu ohogu ngu
t'ephe buru iphe
ii-dzopyabe l'okpa.'

45 O -buru le Dévidi eku onye ono, Nchileke kweru ukwa iya ono 'Nnajiufu iya;' ?nanu ege e shi b'o gbe bya abuwaru nu Nwatibe Dévidi."

46 To du onye duru ike yeeru iya onu; to ka mma l'ọo akpuru okfu lanu. Keshinu mboku ono b'e to dubuhe onye tukwaduru ama oji Jisọsu aji ọdo.

23

Okwa ẹhu ndu ezije ekemu;

mẹ ndu Fárisii

(Mak 12:38-39; Luk 11:43, 46; 20:45-46)

1 To du iya bu; Jisọsu asu igweligwe ndu ono; me ndu etsoje uzo iya: 2 "L'ọo ndu ezije ekemu; me ndu Fárisii bu ephe ezije iphe ekemu Mosisu bu. 3 O kwa iya bu; te unu mejekwaa iphe bu iphe, ephe suru t'unu mee. Olobu; unu be mekwa ege ephebedua eme. L'ephebedua bukwa ekfukfu; be ephe ekfuje iya l'onu: ephe te emehe iya ememe l'eka. 4 Ephe eswetaje ivu, anyi era; du ehuka evuvu woru dee ndu ọdo l'ukuvu t'ephe vuru; obu l'ephebedua te eyekpokwaanu m'ọ bu mkpushi-eka lanu gude vuta ivu ono l'onwephe. 5 Iphe bu iphe ephe eme ememe; be ephe emejelephu l'ọo te madzu phu ephe. ?Unu ta phudu ege ephe edeje okfu Nchileke phosaphosa l'eli akpo, ephe ekfubeje l'atatifu; me ege onu uwe-nlokpuru ephe ahaje jikfujikfu. 6 Oduje ephe t'ọo buru ephe a-no l'eke aakatsukpo ephe okwaberu ugvu l'eke, e jeru eswe-iphe; me te oshi ophu katsukpo mma l'ulo-ndzuko ndu Ju buru

nk'èphe; ⁷ mę t'e keleje èphe l'ò -bụ oke amadụ phẹ l'èke, a ha l'igwe; kuje èphe: 'O-zi-iphe! O-zi-iphe!' ⁸ Unu be kwekwa t'e kuje unu 'O-zi-iphe'; kẹ l'ò bụ onye lanụ; bẹ unu nweru, ezije unu iphe; unubèdua l'unu ha abụru ụnwunna. ⁹ T'ẹ b'ò nwekwa onye nọ lẹ mgboko-a, unu e-kuje 'Nna'; l'ò kwa Nna lanụ; bẹ unu nweru; bụ iya bụ Nna ophu bu l'imigwe. ¹⁰ Ophu unu 'ekwekwa t'e kuje unu 'Nnajiufu'; l'ò kwa Nnajiufu lanụ; bẹ unu nweru; bụ iya bụ Kuráyisutu ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono. ¹¹ O gbe bụru t'onye katsukpo nshinu l'unu ha bụru onye a-nọduje eyeru ndu ophunanu ẹka; ¹² kẹ l'iphe bụ onye ewoli onwiya eli; bẹ ee-wozita ali; onye wozitakwanuru onwiya ali; bẹ ee-woli eli."

O -kfuru-iche-eme-iche phẹ

(Mak 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ "Nshọo unubẹ ndu ezije ekemu; mę ndu Fárisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu ewojeru ẹke Nchileke bụ eze guchia l'ifu ndiphe tẹ ndiphe ba abahụ iya. Bahụ abahụ; mgbẹ unu ta abahụdu l'onwunu; ophu unu 'ekwekwanu tẹ ndu abya abahụ; bahụ!

¹⁴ "Nshọo unubẹ ndu ezije ekemu; mę ndu Fárisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu bụ ndu eripyaje ụlo ụnwanyi, nji èphe ta nọhedu. Unu egudeje ẹregede ekfukpelephu ogologo okfu anụ Nchileke. Oo unubẹ Nchileke a-katsukpo ọnmashi ikpe ike!

¹⁵ "Nshọo unubẹ ndu ezije ekemu; mę ndu Fárisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu akpojeru ụgbo daa eze ẹnyimu; swee ẹkemeke ọbule; ẹge ee-me t'unu kfubuta m'ò -ruhuru ọ bụru onye lanụ yeru Nchileke. Teke unu kfotaleru iya phụ yeru Nchileke; unu emee ya; yọ ka unu ọdu ẹjo ụdudu; mbụkwa; yọ ka unu ọgba k'ọla l'ọku ali-maa ụgbo ẹbo!

¹⁶ "Nshọo unubẹ ndu atsu ishi; l'eme t'unu koshi onye ọdo ụzo; kẹ l'unu asuje: 'L'ẹ to nwedu iphe ọ bụ teke madzụ gude eze-ụlo Nchileke ria angụ; l'ò bụphu teke e gude mkpọla-ododo, nọ l'ime eze-ụlo Nchileke ria ya; bẹ unu asuje l'ono bụ ụgwo tukoru onye ọbu l'ishi.' ¹⁷ Unubẹ ndu-wa, eme eswe; l'atsụ ishi-wa! ?Buhunu ole ka? ?Bụ mkpọla-ododo eze-ụlo ono; tọo eze-ụlo ono l'onwiya, gbe bụru iya meru tẹ mkpọla-ododo ono bụru iphe kẹ Nchileke? ¹⁸ Unu ezijekwaphu ndu ọdo sụ l'onye gude ẹnya-ngweja Nchileke ria angụ b'ẹ to nwedu iphe ọ bụ; obenu l'ò bụ teke e gude iphe anunu, e doberu iya ria angụ; bẹ unu sụru l'ò bụwa ụgwo tukoru onye ọbu l'ishi. ¹⁹ Unubẹ ndu ishi! ?Bụ ole ka? ?Bụ iphe anunu ono; tọo ẹnya-ngweja

Nchileke, gbe b̄uru iya meru t'iphe ọbu, a n̄uru an̄unu ọbu b̄uru iphe kẹ Nchileke? ²⁰ Ọo ya b̄u; l'iphe b̄u onye gude ẹn̄ya-ngweja Nchileke l'eri anḡu; bẹ gudekwaphu iphemiphe ọbule, tukoru l'eli iya eri anḡu. ²¹ Onye gude eze-ulo Nchileke eri anḡu; bẹ gudekwaphu ulo ono yẹle Nchileke, bu iya n̄u eri anḡu. ²² Onye gude igwe eri anḡu; bẹ gudekwaphu aba-eze Nchileke; mẹ Nchileke, ad̄ugajeru iya n̄u eri anḡu!

²³ "Nsh̄o unubẹ ndu ezije ekemu; mẹ ndu F́arisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu agbakebeje je an̄u Nchileke ọzo lan̄u l'ọzo iri unu l'iphemiphe ọbule; je akpaa l'unwu iphe eerikpo eriri, d̄u l'ọ b̄u: agbo; mẹ ose-mkpọ jeye l'ahuji unu. Unu egbe paru ome ekemu l'ẹke ọ karu akaka paru haa; b̄u iya b̄u okpe ikpe nhamun̄ha; ọphuru madz̄u imiko; mẹ ovudoshi ike l'iphe e kfuru. Ọo iphe ono; bẹ unu gega at̄uko eme jeye lẹ ndu ọphunanu. ²⁴ Unubẹ ndu ats̄u ish̄i; l'eme t'unu koshi ndu ọdo ọzo. Unu azafuje nwiphe, ha l'ọ b̄u ndada lẹ mini angungu; gbe ele iphe ha l'ọ b̄u eswi o-le-wọo!

²⁵ "Nsh̄o unubẹ ndu ezije ekemu; mẹ ndu F́arisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu an̄ojuje asa az̄u okoro mẹ az̄u ochi; ọbu l'iphe jiru ime iya b̄u ọna ndu ọdo iphe l'ọzo, ẹ-ta d̄udu nhamun̄ha; mẹ ẹgu ome ẹjo iphe. ²⁶ Ngḡube ọphu F́arisii, ats̄u ish̄i! Vujenuru ọzo saodu ime okoro; mẹ ochi asasa. Ọo ya b̄u; az̄u iya egbufukwaphu; chalahaa ọcha!

²⁷ "Nsh̄o unubẹ ndu ezije ekemu; mẹ ndu F́arisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu d̄u l'ọ b̄u ili, e memaru emema, an̄ojuje ama mma l'eli ẹhu iya; 'a ma l'ime iya b̄u ọkp̄u madz̄u; mẹ iphe, rehuru erehu jiru iya ejiji. ²⁸ Ọ b̄u ẹge ono; bẹ unu an̄ojuje eme l'unu -b̄u ndu doberu ẹka ndoo; 'a ma l'iphe, jiru unu ẹhu b̄u okfu-iche; mẹ ome-iche yẹle ẹjo iphe!"

Ugwo, ndu ọgbo nta-a ji
(Luk 11:47-51)

²⁹ "Nsh̄o unubẹ ndu ezije ekemu; mẹ ndu F́arisii; unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ ono; kẹ l'unu akp̄ushije ọlo l'ẹn̄ya ẹke nna unu oche phe liru ndu ẹphe gbushiru, b̄u iya b̄u ndu nkfuchiru Nchileke; bya ememakwaaphu ẹke e liru ndu doberu ẹka ndoo emema; ³⁰ l'asuje: 'Ndege ọ b̄u l'unu n̄o teke nna unu oche phe n̄o; mẹ unu ta ge yekwa ẹka l'egbugbu, e gbushiru ndu nkfuchiru Nchileke.' ³¹ Unu eshi ẹge ono agba onwunu ama l'unu b̄uphu unwu ndu, gbushiru ndu nkfuchiru Nchileke. ³² Ọ d̄u mma; unu yenu ẹka; mefufua iphe ndiche unu phẹ meru mephodoru unu!

³³ Unube ẹjo agwo ono; unwu, ogiji mushiru ono. ?Unu e-mekwadu imagha nahu t'ẹ ba nma unu ikpe; kpuru unu ye l'oku ali-maa? ³⁴ Oo ya bu; unu hubekwa iya ama le ya e-zikwa ndu nkfuchiru Nchileke; me ndu mmamiphe; me ndu ezije ekemu t'ephe byakfuta unu. L'ime ephe; b'o nweru ndu ophu unu e-gbu egbugbu; nweru ndu ophu unu a-kpopyabe l'oshi-osweru; nweru ndu ophu unu e-chi echachi l'ulo-ndzuko; kpakota ephe ehuru l'obodo l'obodo. ³⁵ Oo ya bu k'ophu iphe bu ochi ndu doberu aka ndoo, e gbushiru le mgboko-a a-tukoru unu l'ishi; tsube l'ochi Ebelu, bu onye doberu aka ndoo jeye l'ochi Zekaraya Barakaya; mbu Zekaraya ono, e gburu le mgbaku eze-ulo Nchileke yele enya-ngweja iya ono. ³⁶ Kamenu; te ya karu unu: o kwa ogbo-wa, no nta-a; be aa-gwatakota ugwo iphe ono l'oha!"

Jisosu yeru Jerusalemu obu
(Luk 13:34-35)

³⁷ "Oo-wa Jerusalemu! Nngube Jerusalemu! I tukoru ndu nkfuchiru Nchileke egbushi; bya egude mkpuma atugbushi ndu e ziru t'ephe bya nke ngu. Ugbo olemole; be ya mewaru te ya chikobe unwu ngu l'ekalanu l'o bu ege nnukfu-oku egudeje eba iya chikobe unwu iya; ophu 'i kwedu! ³⁸ Lekwa: l'ufu ngu; be aa-gbakashi; egbara akfu ya! ³⁹ Kamenu te ya karu unu: Unu ta aphukewa iya odo jeye teke unu a-su: "Te Nchileke; goru onu-oma nu onye ono, gude epha Nnajiufu abya ono!" "

24

Aa-kukposhi eze-ulo Nchileke
(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Jisosu eshi l'ime eze-ulo Nchileke lufuta eme te ya tugbua; ndu etsoje uzo iya abyakfutashia ya t'ephe koshikota iya eze-ulo ono l'oha. ² Jisosu asu ephe: "?Unu ta phutsudua iphe-a l'oha? Kamenu; te ya karu unu: l'eemekochoa kukposhikota iphemiphe obule ono; k'ophu bu le to dukwa m'o bu mkpuma lanu, aa-ha t'o kpokfuru l'elibe iya."

Okwa iphe-ehuka, a-bya nu
(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Yo bya enyihu Ugwu Olivu; rua; je adugaru anodu. Ndu etsoje uzo iya abyakfuta iya k'iche; bya asu iya: "Kanuru ephe teke iphemiphe obule ono, i kfuru ono e-me; me iphe ee-gude maru teke i-bya odo; makwaruphu teke mgboko abyawa agvugvu."

⁴ Jisọsu asụ ẹphe: “Ọ bụpụ t'unu kwabẹ ẹn्या; t'ẹ b'ọ nwe onye e-duswe unu ụzo; ⁵ l'ọ nwekwaru igweligwe ndu a-zaru ẹpha yebe Kuráýisutu bya. Onye ọpụ nọnu; yọ sụ l'ọo ya bụ Kuráýisutu ọbụ; gude ẹge ono duswee igweligwe madzụ. ⁶ Unu a-nụ akọ ọgu, aalụ l'ẹke teru ẹn्या; mẹ ẹphupụ ọgu, aalụ l'ẹke dụ ntse. Tẹ meji ba agbabuhukwa unu; l'iphe ono l'ọ ha mefutajekwa. Obenu l'ẹ tọ bụkwaa ya bụ ishi kẹ mgboko. ⁷ Mba e-gbeshi tso mba ibe iya ọgu. Alì-eze egbeshikwaphu je etso alì-eze ibe iya ọgu. Ẹjọ ẹgu a-bya. Alì anmaa jijiji l'ẹke dutsua iche iche. ⁸ Obenu l'iphe ono l'ọ ha gbe bụkwaru adube; bẹ ọodube mbụ iphe-ẹhuka l'ọ bụ ẹge ime adubeje ome nwanyi k'ọdungu.

⁹ “Ọ bụ teke ono; bẹ aa-kpuko unu kpụ-jeru ndu ọgbo ikpe t'a kpaa unu ẹhu; woru unu gbushia. Iphe bụ mbakeshi e-gude kẹ l'unu bụ ndu kẹ yebe Jisọsu kpọo unu ashị. ¹⁰ Teke ono; bẹ igweligwe madzụ a-ha ekwekwe, ẹphe kweru kẹ Nchileke; gbakutaru iya azụ. Ẹphe e-deru ibe ẹphe ye; kpọo ibe ẹphe ashị. ¹¹ Igweligwe ndu, a-nọdu adzushi ẹjọ-ire sụ l'ọo Nchileke; bẹ ẹphe ekfuchiru a-byakwa lẹ mgboko bya edusweshia igweligwe madzụ ụzo. ¹² Keshinu iphe dụ ẹjọ a-kwatakpọ paa apaa teke ono; bẹ n-yemobu, igweligwe madzụ nweru l'ẹke ndu ọdo nọ e-jihu dẹ. ¹³ Obenu l'onye taru nshi jeye l'ikperazụ; bẹ Nchileke a-dzọfutakwa. ¹⁴ Ozi-oma; bẹ aa-raodu arara lẹ mgboko gbaa mgburumgburu tẹ iphe bụ mbakeshi nua ọkpobe okfu ono, bụ iya bụ lẹ Nchileke eku ẹphe t'ẹphe kwe tẹ ya bụru eze ẹphe. Ọo ya bụ; e -meebe teke ono; mgboko agvụ.

Ejọ akpamara

(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ “Unu a-phụ ẹjọ akpamara ọ-la-l'iyi ono, o kfuru okfu iya mbụ Dánẹlu, bụ onye nkfuchiru Nchileke ono; l'ẹke o vudo l'ẹke duru Nchileke nsọ. Tẹ nggube onye agụ ẹke ọwaa rịkwaa ọriri iphe ọ bụ t'ọ doo ngu ẹn्या! ¹⁶ Teke unu phuleru iya phụ; tẹ ndu, nọ lẹ Judíya rebelekwaphu lashia l'ugvu. ¹⁷ Tẹ onye ọpụ nọ l'ọkpoku; l'atuta ume be jekpokwaa ọbahu l'ulo lẹ ya eje ogwota iphe, nọ l'ulo iya. ¹⁸ T'onye ọpụ nọ l'ẹgu ba alahẹkwa azụ k'ọje ọchita uwe iya. ¹⁹ Nshọo ndu ọpụ dụ ime; mẹ ndu ọpụ nwa angukwadu ẹra teke ono. ²⁰ Unu kfuru nụ Nchileke; t'ọ kwe t'ẹ b'ọ bụbua l'oge winta; tọ bụ mbọku ọtu-ume; bẹ unu a-gba ọso ono. ²¹ Ishi iya bụ lẹ k'ọpụ Nchileke keru mgboko; byeye nta-a b'ẹ to nweđu eze iphe-ẹhuka ọpụ a-dụ l'ọ bụ kẹ mbọku ono; to nwekwanu ọpụ a-dụ ẹge ono ọdo. ²² Ndege Nnajiufu te gburu teke eze iphe-ẹhuka ono e-me mkpirikpi m'ẹ to nwekwa onye oo-mekochaa dzọta.

Obenu l'o gude okfu ẹhu ndu ọphu ọ ọtawaru afoṭa gbua teke ono mkpirikpi.

²³ “O -rua teke ono; o -nweru onye sūru unu: ‘Lekwa; l'ọ kwa Kuráiyisutu ọbu ndo-ọ;’ m'ọ kwanu: ‘Lenu; l'ọ kwa iya ndoφhu nọ lẹ ẹkaphu;’ unu be yekwaru iya ọnu. ²⁴ Iphe ọbu bụ lẹ ndu a-nọdu adzu-phe ejo-ire; sū l'ẹphe bụ Kuráiyisutu; mẹ l'ẹphe bụ ndu nkfuchiru Nchileke a-lufuta teke ono; bya emeshi eze iphe-ọphulenyia, dughbaa biribiri; ẹge ẹphe e-shi duswee ndiphe je akpaa lẹ ndu ono, Nchileke ọtawaru ono; m'ọ -buru l'ee-meghe iya. ²⁵ Obenu lẹ ya kfukotaakwaru iya unu l'ọ ha; ọmanu yo mede; ²⁶ k'ọphu bụ; o -nweru ndu sūru unu: ‘Unu lekwa; l'ọ nọkwa l'echi-ẹgu;’ unu ba alufukwa alufu. Ẹphe -sū unu: ‘Unu lekwa; l'ọ nọkwa l'ime ime ọlo;’ unu be eyekwaru ẹphe ọnu. ²⁷ L'ọ kwa ẹge ono ebemu-igwe echije taa; shi l'uzo ẹnyanwu-ahata lojaa akpamigwe jeye l'uzo ẹnyanwu-ariba ono bụ ẹge Abubu-Ndiphe e-me mbọku, ọo-bya.

²⁸ “Ọ kwa ẹke odzu daburu; bẹ udele edzukobeje.”

Abyabya Abubu-Ndiphe
(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ “Teke eze iphe-ẹhuka ono gvuleruphu; bẹ ẹnyanwu e-jikputakebe; ọnwa echibuhu echichi; mkpo-kpodo eshi l'igwe adashi. Iphemiphe ọbule, nọkota l'igwe; bẹ a-nmahu jijiji; lo-sweshihu. ³⁰ Teke ono; bẹ aa-phu iphe-ọhubama Abubu-Ndiphe l'akpamigwe. Teke ono; bẹ iphe bụ mba, nọ lẹ mgboko mgburumburu a-ra ejo ẹkwa; l'ẹke meji tofuru ẹphe. Teke ono; bẹ ẹphe a-phu Abubu-Ndiphe; ẹke ọo-nọ l'urukpu; shi l'igwe gude ike; mẹ biribiri; egbu oke nwjinwii abya. ³¹ Teke oke ọpyoku dalahaaru; bẹ ya e-zifu unwu ojozi-imigwe iya t'ẹphe jee l'ifu; jee l'azu; jee l'uzo ẹka-utara; jee l'uzo ẹka-ibyita lẹ mgboko gbaa mgburumburu jeye l'ẹke alị jeberu; igwe ejebe; je edutakota ndu nk'ia, ọ ọtawaru.”

Iphe oshi figu ezi
(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

³² “Unu gude oshi figu mụta iphe. Ọobuje; ọ -lagoon ẹkwo; teke ọ tushihuwaru; wata oru iru; unu amaru l'udzu-mini tuwaru l'ukfu. ³³ Ẹge ono; bẹ ọwaa du: teke unu phuru, iphemiphe ọbule-a emeshi; unu amaru lẹ Abubu-Ndiphe nọokwa ntse; mbụ l'o gbe nọduakwa l'ọnu-uzo. ³⁴ Kamenu; tẹ ya karu unu: l'ogbo ọwaa, nọ nta-a ta agvuebekwa jeye teke iphe ono l'ọ ha e-mekota. ³⁵ Igwe a-gvu; alị agvu; ọbu l'okfu, ya kfuru l'ọ ha te nweddu l'o rebuhu ire.”

?Bụ mbọku ole b'ọ bụ?

(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Mbọku ọbu; m'ọ bụ teke ọbu gędegede; te nwekwa onye maru iya nụ. E tọ dukpoduanu m'ọo unwu ojozi-imigwe, maru iya nụ; ọphu Nwatibe Nchileke yębedua ta amakwa iya phụ. Ọ bụlephu Nchileke, bụ Nna; bę maru nụ nwenkinyi iya. ³⁷ Ọ bụ ęge ọ dụ l'ogbo Nńwa teke ndiche phụ bụ ęge ọo-dụ teke Abụbu-Ndiphe a-bya. ³⁸ Teke ndiche ono; tẹmanu; bę eze utso ono bya agbaa; bę ęphe shi nọdu l'eri; l'angu; aluphe nwanyi ekephe nwanyi; jeye mbọku, Nńwa phę bahuru l'eze ụgbo, ọ kuru. ³⁹ Ndiphe ta makpọkwaanu iphe abya ęphe adakfu jeye teke eze utso ono byaru bya erigbushikota ęphe; tuko ęphe kpota. Ọ bụ ęge ono; bę ọo-dụ teke Abụbu-Ndiphe a-bya. ⁴⁰ Unwoke labụ a-nọ l'ęgu; a bya adzuchata onye lanụ; haa onye ọphu. ⁴¹ Unwanyi labụ a-nọdu atsụ nri; a bya adzuchata onye lanụ; haa onye ọphu.

⁴² “Ọo ya bụ; unu chee nche; ęge unu ta madu mbọku, Nnajiufu unu a-bya. ⁴³ Ọlobu: unu makwaruphu ọwaa: Ndege oke, bu l'ufu maru teke, iphura abya nk'ia l'enyashi; ọ gega amukwarua ęnya. M'ę tọ ge kwekwanu tę iphura tsufua ụlo iya; bata. ⁴⁴ Ọo ya bụ; tę unubędua l'onwunu kwabękwaphu ęnya; lę Abụbu-Ndiphe a-byakwa teke unu ę-te eledu ęnya iya.”

Nwozi, eegude ire iya ęka

(Luk 12:41-48)

⁴⁵ “?Bụ onye bụ nwozi, eletaru amadu ęnya l'ufu iya, bụ iya bụ onye koshiwaru lę ya gbaru kę t'e gude ire iya ęka; buru onye kwaru ęnya? Ọo ya bụ onye ono, nnajiufu iya doberu l'ufu iya t'ọonuje ndibe iya nri l'oruberu iya. ⁴⁶ Ọnuoma bụ kę nwozi ono, bụ teke nnajiufu iya lateru; yọ phụ l'ọo iphe, o ziru iya; bę oome. ⁴⁷ Kamenu; tę ya karu unu: nnajiufu iya ono e-wotakota ęku iya l'ọ ha ye nwozi ono l'ęka. ⁴⁸ Obenu lę teke ọ bụ nwozi ęjo ọkpoma; yọ rịa; sụ: 'Haa! Nnajiufu iya anọkwa anọno alata;' ⁴⁹ wata otsukashi ndu ozi ibe iya ndu ọphu iphe; rilahaa ęge dụ iya mma; tsolahaaru ndu ngunukaru męe l'angu męe; ⁵⁰ nnajiufu nwozi ono a-bya mbọku, ę too ledu ęnya iya; mę teke ę tọ madu; ⁵¹ bya agwaa ya ọchi; guru iya ye lę ndu ọphu bụ o-kfuru-iche-eme-iche phe. L'ęke ono; bę madzụ a-nọdu raa ęjo ękwa; taa iki reze.”

1 “Oo ya bu le teke Nchileke e-koshi le ya bu eze; be oo-dulephu l’o bu iphe meru l’ako agbaragiji unwu-mgboko iri, chitaru uroku epe jeshia onye jeru olu nwanyi ophungu ndzuta. 2 Umadzu ise l’unwu-mgboko ono bu ndu eswe; umadzu ise ophu aburu ndu kwaru enya. 3 Ndu onanu, bu ndu eswe ono gbeshiru chita uroku epe nkinyi iya; epe te gudehe manu odo. 4 Obenu le ndu onanu, kwaru enya ono gbeshiru; woru manu ye l’ekpemu gude k’iche; bya egudekwaphu uroku epe. 5 Onye ono, alu nwanyi ophungu ono anolahaa anono abyabya. A nonyaa; mgbenya awata oro unwu-mgboko ono jeye teke epe kukotaru mgbenya.

6 “Echi-abali ekelephu ebo; a rashia: ‘U-wii! Onye ono, jeru olu nwanyi ophungu ono alade-o! Unu lufuta bya eje iya ndzuta-o!’ 7 To du iya bu; unwu-mgboko ono awu-lihu; dokwazitsua uroku epe. 8 Ndu onanu, bu ndu eswe ono asu ndu ophu, kwaru enya phu: ‘Unu menuru nwa manu nk’unu yeru epe; l’oku anyihuakwa l’uroku nk’ephe.’ 9 Obenu le ndu onanu, kwaru enya ono suru epe: ‘?Teke e to dzuhekwanuru unu l’ephe eghe-e? Unu jekfubekwa ndu ere manu uroku; je akpata nk’unu.’ 10 Epe akwaa l’oje okpata manu; onye ono, alu nwanyi ophungu ono abya yele ndu ophu kwakoberu nu ayiru jeshia ome eswanwanyi ono l’enyashi ono. Epe awubalephu l’ulo; e woru ibo guchia.

11 “E meebe; unwu-mgboko ophu abya bya ekfulahaa: ‘Onye ishi-i! Onye ishi-i; guhaaru epe uzo!’ 12 Nwoke ono asu epe: ‘Kamenu; te ya karu unu: le ya ta makwa ndu, unu bu.’ ”

13 Jisosu asu: “Oo ya bu t’unu chekwaaphu nche; keshinu unu ta madu mboku obu; unu ta ma teke obu.”

Etu, ndu e yeru iphe l’eka
(Luk 19:11-27)

14 “Le teke Nchileke e-koshi le ya bu eze; be oo-dulephu l’o bu iphe meru l’ako nwoke, gbeshiru oje iphe odo; kua ndu ejeru iya ozi; bya eworu iphe iya l’o ha ye epe l’eka: 15 onyenonu l’ege nwa ike nk’iya beru. Onye lanu b’o nuru ukporo ekpa-ego ise; onye ophu b’o nuru ukporo ekpa-ego labu; bya anu onye k’eto ukporo ekpa-ego lanu. Yo buru iya atugbu. 16 Onye onanu, a nuru ukporo ekpa-ego ise ono ewotawaphu okpoga nk’iya je agbalahaa ngho; rita uru ukporo ekpa-ego ise odo tukobe iya. 17 Ege ono kwaphu; be onye onanu, a nuru ukporo ekpa-ego labu ono ritakwaruphu ukporo ekpa-ego labu odo tukobe l’okpoga nk’iya. 18 Obenu l’onye onanu, a nuru ukporo ekpa-ego

lanu ono jeru je egvua ali; woru okpoga nnajiufu iya ono libe.

¹⁹ “Tọ dụ iya bụ; a nọkwaru jeye; yo be ujiku lanu; nnajiufu ndu ono alata t'ephe l'iya gbazia okpoga ono. ²⁰ Onye onanu, a nuru ukporo ekpa-ego ise ono alufuta; chiru ukporo ekpa-ego ise odo tukobe iya; su nnajiufu iya ono: 'Nnajiufu; okpoga, i nuru iya dụ ukporo ekpa-ego ise; obu le nta-a b'ọ gbawaru mgburumburu.’

²¹ “Nnajiufu iya ono asu iya: 'I meru ohuma. I bu okpobe nwozi, koshiru l'i gbaru t'e gude ire ngu aka! Keshinu i koshiru l'i gbaru t'e gude ire ngu aka l'iphe, e-ta hadu nshinu; be ya e-me ngu onye ishi l'iphe ha nshinu. Bya t'ehu toko tsoo nggu le nnajiufu ngu ena!’

²² “Onye onanu, a nuru ukporo ekpa-ego labu ono abya alufuta; su iya: 'Nnajiufu; okpoga, i nuru iya dụ ukporo ekpa-ego labu; obu le nta-a b'ọ gbawaru mgburumburu.’

²³ “Nnajiufu iya ono asu iya: 'I meru iya ohuma. I bu okpobe nwozi, koshiru l'i gbaru t'e gude ire ngu aka! Keshinu i koshiru l'i gbaru t'e gude ire ngu aka l'iphe e-ta hadu nshinu; be ya e-me ngu onye ishi l'iphe, ha nshinu. Bya t'ehu toko tsoo nggu le nnajiufu ngu ena!’

²⁴ “Onye onanu, a nuru ukporo ekpa-ego lanu ono abya alufuta; bya asu iya: 'Nnajiufu; ya maru l'i kfube buru ejo madzu: ikpataje iphe l'eke e ti mebedu iphe; l'ejejekwaphu okpoko nebyi iphe l'eke e-ta budu nggu gharu iya iphe. ²⁵ Oo ya kparu iphe ya tsuhuru egvu je eworu okpoga ngu gvua ali libe iya. O kwa t'i nata iphe ngu.’

²⁶ “Nnajiufu iya ono asu iya: 'I phua nggube 'o-ga-lemkpa-wa, ejo okpoma egbu egbu-gbu-wa. O -buru l'i maru le ya akpataje iphe l'eke ya te mebedu iphe; l'ejejekwaphu okpoko nebyi iphe e-ta budu iya; be gharu iya nu; ²⁷ ? nanu ege e meru ti wotakpoonu okpoga iya je eyeru iya l'ulo-okpoga; k'ophu bu: ege-a, ya laru owaa; ya eje ewotakpoonu okpoga iya yele o-muru-nwa, tso iya nu?

²⁸ “ 'Ngwaa; unu nata onye mmanu ono okpoga ono; woru nu onye ophu nweru ukporo ekpa-ego iri phu. ²⁹ L'onye nweru nu; be aa-nufua odo t'o nweru nwegharu iya aka. Onye ophu e-te nwedu nu; be nwiya ophu o nweru enwenwe; be ee-gbe natafua ya nu. ³⁰ O -buru nwoke owaa, bu 'o-ga-lemkpa-wa; unu pata iya tua l'ekpuru-ochi ogbodufu, bu eke madzu a-nodu raa ejo ekwa; taa ikireze.’

Ikpe Ikperazu

³¹ “Teke Abubu-Ndiphe a-bya l'odu-biribiri nk'iya yele iphe bu unwu ojozi-imigwe l'ephe ha; be o-dugaru l'abaeze iya, egbu nwijnwii. ³² Teke ono; be iphe bu mbakeshi

e-dzu iya l'ifu. Yò bya afọ ẹphe afọfo ẹge ono, onye eche aturu afọshije aturu ẹ nebyi-eghu; dobe ẹphe iche iche ono. ³³ Ophu bu aturu; be oo-dobe l'uzo ẹka-utara iya; dobe nebyi-eghu l'uzo ẹka-ibyita.

³⁴ "Teke ono; be eze a-su ndu ophu no iya l'uzo ẹka-utara: 'Unu bya; unube ndu Nna iya goru onu-oma nu. Unu bya bya enweru mgboko ophungu ophu Nchileke kwakobehawaruru unu b'o kederu mgboko; ³⁵ ke l'egu guru iya; unu anu iya nri; mini agua ya; unu echebe iya mini; ya aburu mbyamumbya; unu edubata iya nk'unu; ³⁶ ya eshi agba otu; unu ewebe iya iphe; iphe eshi eme iya; unu abya iya ajiji; ya eshi nodu l'ulo-mkporo; unu abya iya agbaphe.'

³⁷ "Teke ono; be ndu ono, bu ndu doberu ẹka ndoo ono a-su iya: 'Nnajiufu; ?bunua teke ole; be ẹphe phuru ngu l'ẹke ẹgu agu ngu; nu ngu nri obu; odudu buru teke mini agu ngu; ẹphe echebe ngu mini? ³⁸ Mbụ; ?bunua teke ole; be ẹphe phuru ngu; nggu aburu mbyamumbya; ẹphe edubata ngu ẹ nk'ẹphe; odudu buru ẹke i gba otu; ẹphe ewebe ngu iphe l'ukfu obu? ³⁹ ?Bunua teke ole; be ẹphe phuru ngu; iphe eme ngu; m'o bu nggu anodu l'ulo-mkporo; ẹphe abya ngu ajiji?'

⁴⁰ "Teke ono; be onye ono, dugaru l'aba-eze ono a-su ẹphe: 'Kamenu; te ya karu unu: iphe bu teke unu mejekpowaru iya onye lanu, enya iya katsua alala l'unwunna iya-a; be buakwa yebedua; be unu meru iya!'

⁴¹ "Teke ono; be o-su ndu onanu, no iya l'uzo ẹka-ibyita ono: 'Unu gbeshi iya l'ifu; unube ndu Nchileke turu onu. Unu je awuba l'oku ono, enwu gbururu jeye ono, bu iya bu ẹke Nchileke kwakoberu Obutuswe yele unwu-ojozi iya; ⁴² ke l'egu guru iya; unu ta nu iya nri; mini agua ya; unu te chebe iya mini; ⁴³ ya aburu mbyamumbya; unu te edubata iya nk'unu; ya eshi agba otu; unu te webe iya iphe; iphe eshi eme iya; ya anodu l'ulo-mkporo; unu ta bya iya ajiji.'

⁴⁴ "Teke ono; be ẹphe a-su: 'Nnajiufu; ?bu teke ole; be ẹphe phujekpooru ngu ẹke ẹgu agu ngu; odudu buru ẹke mini agu ngu; m'o bu ẹke i bu mbyamumbya; m'o bu ẹke i gba otu? ?Teke ole; be ẹphe phujekpooru ngu l'ẹke iphe eme ngu; m'o bu ẹke i no l'ulo-mkporo; ẹphe ta bya eyeru ngu ẹka?'

⁴⁵ "Teke ono; be o-su ẹphe: 'Iphe ya eme te ya karu unu bu: ẹ keshinu unu ẹ-te mebukpooru iya nu m'o bu onye lanu, enya iya katsua alala ẹ ndu-wa; be unu ẹ-te mekwaru iya ẹya.'

⁴⁶ "Oo ya bu l'ẹphe e-je l'ẹke ẹphe a-nodu l'iphe-ehuka mkpurumkpuru gbururu jeye. Obenu ẹ ndu ophu bu

ndu, doberu ẹka ndoo e-je l'ẹke ẹphe e-nweru ndzu mkpurumkpuru gbururu jeye."

26

Idzu ishi Jisosu

(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Jọn 11:45-53)

¹ Ya ndono; Jisosu ekfugetsulephu okfu ono; bya asu ndu etsoje ọzo iya: ² "Ọ kwa l'unu marua l'ọ phoduwaru-a abali ẹbo; k'eto; yo rua mbu mboku, Aji Esweta adubeje? Ọ bu teke ono; be aa-kpuru Abubu-Ndiphe nu t'a kpopyabe l'oshi-osweru."

³ To du iya bu; ndu ishi ndu achijeru Nchileke aja; me ndu bu ogurennya mkpukpu abya edzukobe l'ogbodufu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke aja, eeku Kayafasu. ⁴ Epe abya achia idzu ege epe e-shi gude Jisosu l'edomi; gbua. ⁵ Epe asu: "L'e to bukwa l'ime aji-wa; epe -mee ya ege ono; be utsu a-dakwa."

Aakwabe Jisosu ugvu

le Betani

(Mak 14:3-9; Jọn 12:1-8)

⁶ Jisosu nlephu le Betani l'ulo Sayimonu, ehu-labu mejeru. ⁷ Eke ono b'o no gudekwadua nri l'eka; nwanyi lanu abyakfuta iya; paru nwa akpamu, ama ntumatu, manu senti jiru ejiji. Manu ono bu manu, vu oke aswa. Yo bya eworu manu senti ono wa Jisosu l'ishi. ⁸ Ndu etsoje ọzo iya aphule iya phu; ehu eghulaha epe eghughu. Epe asu: "Bu ngunu kparu iphe eemebyishi egiri manu owaa emebyishi? ⁹ M'a gage erekwa iya reta iya oke okpoga; wokpoorunu nu ndu ukpa."

¹⁰ Obenu le Jisosu maleru-a iphe epe ekfu. Yo bya asu epe: "O meru imagha; be unu ekfuchi nwanyi-a nchi; le nwanyi, unu elee enya l'o meru iya iphe du mma. ¹¹ Ndu ukpa; be unu l'epe anọ mkpurumkpuru; obu le yebedua; be yele unu ta anodu tekenteke. ¹² Iphe meru iphe o wuru iya manu-a kwa t'o shi nta-a kwakobeta iya; male mboku, ee-li iya. ¹³ Kamenu; te ya karu unu: l'iphe bukpo eke, a raru ozi-oma-wa le mgboko gbaa mgburumburu; be aa-kojekwa ako iphe-a, nwanyi-a meru-wa gudeje nyata nwanyi-a."

Judasu achita le ya

e-deru Jisosu ye

(Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Onye lanu l'ime umadzu iri l'ebo ono, etsoje ọzo iya ono, eeku Judasu Isukariyotu ejekfushia ndu ishi ndu ono,

achijeru Nchileke eja ono; ¹⁵ je aji ephe: “?Bụ ngunu; be unu a-nụ iya tẹ ya deru iya ye unu l'ẹka?” Ephe akfua ya ukporo pongu lẹ pongu iri. ¹⁶ Yo shi teke ono chọlahaa ọzo ege oo-shi deru Jisọsu ye ephe l'ẹka.

Nri-enyashi Nnajiufu

(Mak 14:12-26; Luk 22:7-23; Jọn 13:21-30)

¹⁷ Yo rua mbọku k'odungu l'oge Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko; ndu etsoje ọzo iya abyakfuta iya; bya aji iya: “?Bụ awe b'ọ dọ ngu t'ephe je akwakọberu ngu; t'i nọdu ria nri Aji Esweta ọbu?”

¹⁸ Yọ sụ ephe: “Unu tugbua bahu lẹ Jerúsalemu. O nweru nwoke lanu, unu e-jekfu. Unu sụ iya: 'Lẹ O-zi-iphe sụru l'oge iya ruakwaru eruru; l'ọ kwa lẹ nke ngu gẹdegede; be ya eme tẹ yele ndu etsoje ọzo iya nọdu gbaa Aji Esweta ọbu.' ”

¹⁹ Tọ dọ iya bụ; ndu etsoje ọzo iya emee ya ege ono, Jisọsu kfuru ephe ono. Ephe anọdu l'ẹke ono; kwakọbelahaa kẹ Aji Esweta ono.

²⁰ Yo be l'urenyashi; Jisọsu yele umadzu iri l'ẹbo ono, etsoje ọzo iya ono eje adọru l'eri nri ono. ²¹ Ephe erinyalephu nri ono; Jisọsu asụ: “Kamenu; tẹ ya karu unu: l'ọ kwa onye lanu l'ime unu e-deru iya ye.”

²² Yo rua ephe l'ẹhu; ephe ajilahaa ya l'ẹhu l'ẹhu; sụ: “Nnajiufu; ?bụ yebedua? ?tọ yebedua?”

²³ Jisọsu asụ ephe: “Ọ bụ-a onye yele iya tsutaru buredi l'ochi lanu-a bụ onye ọbu, e-deru iya ye ọbu. ²⁴ Abubu-Ndiphe bulekwaa ege e deru iya l'ekwo okfu Nchileke; be ọola. Ọlobu; nshọbukwaa onye ono, ee-shi l'ẹka iya deru Abubu-Ndiphe ye l'ẹka ndu achọ ishi iya ono! Ọ ga akakwaru onye ono mma l'ẹ ta mụdua ya amumu lẹ phuu.”

²⁵ Ya ndono; ọphu bụ Júdasu, bụ onye deru iya ye ọbu asụ: “Rabayi; ?bụ yebedua?”

Jisọsu asụ iya: “Ọ kwa nggu b'o shi l'ọnu.”

²⁶ Ephe egudekwadua nri ono l'eri; Jisọsu ewota buredi; kele Nchileke ekele; washia ya; woru iya nụ ndu ono, etsoje ọzo iya ono; sụ ephe: “Unu nata; taa; ọwaa bụ ugwehu iya.”

²⁷ Yo wotakwaphu okoro, mee nọ; kelebebe Nchileke ekele; woru iya nụ ephe; sụ: ²⁸ “Unu ngua ya l'unu ha; ọwaa bụ mee yebe Jisọsu; mbụ mee, e gude okfu ẹhu igweligwe madzọ lọkaa; k'ọphu Nchileke a-guru ephe nvu l'iphe dọ eji, ephe meshiru. Nchileke gude mee ya ono eme t'ogbandzọ, shi iya l'ẹka vuru ire. ²⁹ Tẹ ya karu unu: Ya ta anguhekwa mee, shi l'akpuru vayinu ọdo jeye mbọku ono, unu l'iya a-ngu kẹ ọphungu l'ẹke ono, Nna iya bụ eze ono.”

³⁰ Ẹphe agutsulephu egvu, ẹphe gude aja Nchileke ajaja; tugbua jeshia Ugvu Olivu.

Jisosu ekfu lẹ Pyita a-gbado iya

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jọn 13:36-38)

³¹ Jisosu asu ẹphe: “Unu l'unu ha a-paru iya haa gbakashihu l'enyashi-wa l'okfu ẹhu iya; bu iya bu ẹge e deru iya l'ekwo okfu Nchileke; su: ‘Lẹ Nchileke suru lẹ ya e-chigbu onye eche aturu; ikpo aturu ono agbakashihu.’

³² Obenu lẹ teke e metsuaru tẹ ya shi l'onwu teta nodu ndzu; bẹ ya e-vuru unu ọzo jeshia Gálili.”

³³ Pyita asu iya: “Ọ -bukpooru lẹ ndu ophu e-gude okfu ẹhu ngu paru ngu haa gbakashihu; yẹbedua ta ahakwa ngu.”

³⁴ Jisosu asu iya: “Kamenu; tẹ ya karu ngu: l'enyashi-wa; temanu oke-oku araa b'i kfuakwaru ugbo ẹto l'ẹ ti madu iya.”

³⁵ Pyita asu iya: “M'o -ruhuru a su lẹ nggu l'iya nwuhufutaje anwuhu; ẹ to nwekwa lẹ ya ekfua lẹ ya ta madu ngu.” Ndu ophunanu, bu ndu etsoje ọzo iya phu l'ẹphe ha etsotakwaphu ẹge ono, Pyita kfuru ono kfua.

Jisosu ekfu anu Nchileke

lẹ Getusémeni

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ E meebe; Jisosu yele ndu etsoje ọzo iya ejeshia ẹke eekuje Getusémeni. Ẹphe erutsulephu ẹke ono; yo su ndu ono, etsoje ọzo iya ono: “Unu dugaru l'ẹke-a tẹ ya kpiribe nwanshi je ekfuru nu Nchileke.” ³⁷ Yo duta Pyita; duta unwu Zébedi ẹphe ẹbo tugbua. Aphu eji iya obu; yo tsulahaa egvu. ³⁸ Yo bya asu ẹphe: “Ha! Egbe iya owaa: meji akfulekwa iya phu nkfu; l'ese iya agbabuhu. Unu nodu l'ẹke-a t'unu l'iya chee nche.”

³⁹ Yo kpiribelephu nwanshi; tẹ onwiya; daa; kpube ifu l'ali; wata okfu anu Nchileke wo: “Nna mu; o -buru l'ii-meghenu iya-a; manuru ẹge ii-me pafu okoro iphe-ẹhukawa tẹ ya ba angu iya. Olobu; t'ẹ b'o bukwa iphe, no iya l'uche l'e-me; o kwa ophu bu uche nke ngu e-me.”

⁴⁰ Yo latashia azu byakfutashia ndu ono, etsoje ọzo iya ono; rua; ẹphe ekuwa mgbenya. Yo su Pyita: “?Unu ta adukpoduanu ike t'unu l'iya muru ẹnya; chefua nche ugbo lanu; mbukponu m'o bu awa lanu?” ⁴¹ Unu chee nche; kfuru nu Nchileke; tẹ Sétanu ba adata unu. Obu madzu; bẹ onodujekpokwaa evushi evuvu ike. Obenu lẹ madzu l'onwiya ta adujedu ike.”

⁴² Yò lufu jeshia okfuru nù Nchileke kẹ ugbo ẹbo ya; sù: “Nna mu; ọ -bùru l'ẹ to nwehedu ẹge ii-shi nafu iya okoro iphe-ẹhuka-wa; gbahalephu lẹ ya ngufutaje iya b'ọ dukwaa mma; ọ kwa ọphu bụ uche-obu ngu e-me.” ⁴³ Yò bya bya aphukwaaphu ẹphe ọdo; ẹphe ekukwaphu mgbenya; kele mgbenya erotsua ẹphe.

⁴⁴ Jisọsu apakwaruphu ẹphe haa; tųgbua ọdo; bya eje ekfuru nù Nchileke k'ugbo ẹto; kfukwaaphu iphe o kfuhawaru. ⁴⁵ Yò lata azu byakfutashia ndu ono, etsoje ọzo iya ono bya asu ẹphe: “?Unu ekukwadu-a mgbenya; l'atuta ume? O ruakwaru! Abubu-Ndiphe; be aabyaakwa oderu ye ndu eme iphe du eji l'eka. ⁴⁶ Unu gbeshi t'ẹphe je. Unu lekwa; l'onye e-deru iya ye; be tųakwaru l'ukfu.”

Aakputa Jisọsu

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

⁴⁷ Ya ndono; Jisọsu egudekwadua ẹge ono l'ekfu; Júdasu, bụ onye lanu l'umadzu iri l'ẹbo ono abyawaphu yele igweligwe madzu ayiru. Ẹphe apagbaaru mma; me mgboro. Ndu ziru ẹphe bụ ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; me ndu bụ ọgurennya ndu Ju. ⁴⁸ Onye ono, deru iya ye ono, bụ iya bụ Júdasu ekfuhawaru ẹphe iphe, ya e-me t'ẹphe gude maru onye ọphu ọbu; sù ẹphe: “L'ọ onye onanu, ya e-je amichata ishi-uga gude kele iya ekele ono; be bụ iya nu; t'ẹphe kputa iya.”

⁴⁹ Júdasu ejetalephu phaaa byakfutashia Jisọsu; bya asu iya: “O-zi-iphe; ?edupho!” Yò bya amichata iya ishi-uga.

⁵⁰ Jisọsu asu iya: “Ọnya mu; jeru je emee iphe, i byaru ememe!”

Ẹphe azugudewaphu Jisọsu; kputa iya. ⁵¹ Onye lanu lẹ ndu ẹphe lẹ Jisọsu yi amia mma iya swangu; gbu ya nwozi eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; kwata iya nchi.

⁵² Jisọsu asu iya: “Miru mma ngu yepu azu l'obo; l'iphe bụ onye bụ o-gbu-mma e-shi lẹ mma laa. ⁵³ ?I riru lẹ ya ta asu-ghedu Nna iya t'ọ dzo ya; mbu yo ye unukurunu unwu ojozi-imigwe ẹgwegwa nta-a? ⁵⁴ Olobu; ya -mekwanua ẹge ono; ?nanukwanu ẹge ee-shi t'o ree mbu iphe, e deru l'ekwo okfu Nchileke: l'iphe-wa eme nu-a mefutaje?”

⁵⁵ Ya ndono; Jisọsu abya asu ikpoto ndu ono, byaru iya akputa ono: “?Unu chigbaa mma; me mgboro abya iya egude; ?ya bụ onye ana nfu. Mboku-mboku; be ye l'unu anoduje l'eze-ulo Nchileke; ya ezi unu iphe; unu te gudebua ya. ⁵⁶ Obenu l'iphe owaa l'ọ ha mewaru; k'ọphu iphe ndu nkfuchiru Nchileke deru l'ekwo okfu Nchileke e-mefutakota ẹge ẹphe kfuru iya.”

Ndu etsoje ọzo iya l'ẹphe ha aparu iya haa; gbakashihu.

*Jisosu nọ l'ifu ndu ogbo ikpe**(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jón 18:13-14, 19-24)*

⁵⁷ Ndu ono, byaru otuta Jisosu ono eduru iya jeshia ụlo Káyafasu, bụ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. Ẹke ono; bẹ ndu ezije ekemu; mę ndu bụ ogurennya gbe dzukohawanu. ⁵⁸ Pyita eshi etso iya ote-ẹnya ote-ẹnya jeye l'ogbodufu eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono. Pyita abya abahụ; je adugaru l'ẹke ndu nche dugaru; woru ẹnya ye tẹ ya phuedukwa ishi iya. ⁵⁹ Ndu ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono; mę ndu ogbo ikpe ono l'ephe ha acholaha iphe, ephe a-sụ lẹ Jisosu meru; ẹge ee-shi t'e kpee ya nkfugbu. ⁶⁰ To nwe iphe ephe phuru, bụ iphe o meru; e gudekwaru l'ephe dọ l'igwe gbaa ya ẹjo ekebe. A nonyaa; umadzu labu alufuta; ⁶¹ bya asu: “?Tọ dọ iphe-a sụru lẹ ya a-dụ ike mebyia eze-ulo Nchileke; gude abali ẹto kpukwazi iya.”

⁶² Eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono egbeshi bya asu iya: “?To nwe du onu, iyeru ndu-wa l'ekebe-wa, ephe agbagbaa ngu ẹge-a.” ⁶³ Yọ nọdu ngguingguji; to nwe iphe, o kfuru iya. Eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono asu iya: “Kfukwaa malẹ Nchileke ophu nọ ndzụ: ?Bụ nggu bụ Kuráyisutu obu; mbu Onye Ndzota ono, Nchileke kweru ukwa iya ono? ?Bụ nggu bụ Nwatibe Nchileke obu tọ?”

⁶⁴ Jisosu asu iya: “Ọ kwa nggu b'o shi onu. Obenu lẹ shita ntanu; bẹ unu a-phu yebe Abubu-Ndiphe l'ẹke ya dugaru l'eka-utara onye bụ iya bụ Okaribe-Kakota-Ike, bụ Nchileke; phu ẹge ọo-nọ l'urukpu shi l'igwe abya.”

⁶⁵ Eze onye ishi ono eworu uwe kẹ yebe eze onye ishi zijaa; sụ ephe: “O kfurushia epha Nchileke-o! ? Bupohunua egbe ekebe ngunu; bẹ ephe achokwadu ọdo? Nta-a; bẹ unu nwaru-a ẹke ookfurushi epha Nchileke. ⁶⁶ ? Ngunu; bẹ unu chitaru?”

Ephe atuko wu olu nanu; l'iphe gbaru iya nu bụ t'ọ nwuhu.

⁶⁷ Ndu awatawa iya phu ọvu onu-mini l'ifu; l'echi iya iphe. Ndu ọdo l'echi iya ẹka l'ishi-nchi; * ⁶⁸ sụ iya: “Nggube ophu sụru l'i bụ Kuráyisutu; kónua onye chiru ngu iphe.”

*Pyita ago lẹ ya ta madu Jisosu**(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jón 18:15-18, 25-27)*

⁶⁹ Pyita anodukwadia l'ogbodufu l'ẹke ono; nwamgboko, yele madzụ bu ebubu abya ejekfuta iya; bya asu iya: “M'i

* 26:67 26:67 Azá 50:6; Mak 14:65.

tsokwa lẹ ndu ẹphe lẹ nwoke Gálili ono; mbụ Jisọsu shi ayije.”

⁷⁰ Pyita atụa ẹgo l'ifu edzudzu ọha ono; sụ iya: “Lẹ ya ta makwa iphe iikfu.” ⁷¹ Pyita atụgbua jeshia ụzo ọnu nggangbo. Nwamgboko ọdo, yele madzụ bukwaphu ebubu aphua ya l'ẹke ono; kfulahaaru ndu, vudo l'ẹke ono: “L'onye ọwaa shikwa etso Jisọsu ọphu Názaretu.”

⁷² Pyita atụkwaa phụ ẹgo ọdo; ria angụ: “Ya - makpọkwaru nwoke ọwaa!”

⁷³ A nọnyaa nwanshi; ndu, vudotsua l'ẹke ono abya asụ Pyita: “Ba tushi ẹgo; l'ị yichachaa ya phụ; l'olu-okfu ngu gbawaru ngu ama.”

⁷⁴ Pyita awata oburu onwiya ọnu; ria angụ; sụ: “Ya - makpọkwaaru nwoke-wa, unu ekfu okfu iya-a tẹ Nchileke nụkwaa ya aphụ.”

E ji ekfu-a; oke-ọku ewowaruphu ọra raa. ⁷⁵ Pyita anyatawaphu iphe, Jisọsu kfuhawaru iya; lẹ: “Tẹmanu oke-ọku araa ọra; bẹ oo-kfu ugbo ẹto l'ẹ tọ madu iya.” Pyita ẹgbeshi; lufushia etezi je anọdu rashia ẹkwa ike.

27

Jisọsu nọ l'ifu Páyileti

(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jọn 18:28-32)

¹ Yo belephu l'ọnma-ẹwa ụtsu echile iya; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja l'ẹphe ha; mę ndu bụ ọgurennya ọgbo ikpe achia idzu t'ẹphe gbua Jisọsu. ² Ẹphe ekee Jisọsu; duta iya jekfushia Páyileti, bụ ọvano ẹphe.

Anwụhu Júdasu

(Ndu 1:18-19)

³ Júdasu, bụ iya bụ onye ono, deru iya ye ono aphulephu l'e kperu Jisọsu nkfugbu; talahaa onwiya uta. Yọ chita ụkporo pọngu lẹ pọngu iri ono chiphushiaru ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu bụ ọgurennya ono azụ; ⁴ sụ ẹphe: “Lẹ ya mewaru ẹjo iphe; okfu lẹ ya deru onye ẹ-te nwedu ẹjo iphe, o meru ye t'e gbua.”

Ẹphe asụ iya: “?Bụ onye akpa ngu ishi iya ono? Tọ bụdu t'i jẹwaru je amaru ẹge ii-me iya.”

⁵ Júdasu achita okpoga ono ghaa l'ime eze-ulo Nchileke; mee swii; tughua je eworu onwiya swi-gbua.

⁶ Obenu lẹ ndu ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono chitaru okpoga ono; sụ: “Okpoga-wa bukwa aswa mee ishi madzụ. Ẹ te eyekwa iya l'ẹke eeyeje okpoga eze-ulo Nchileke.” ⁷ Tọ dụ iya bụ; ẹphe achia idzu; wota okpoga ono je azua onye ọ-kpu-ite alị; woru alị ono mee ẹke ẹphe

e-lijke ndu mbyamumbya. ⁸ Oo ya kparu iphe a guberu ali ono "Egu-mee" tsube mboku ono byeyekwaa nta-a.

⁹ Oo ya bu l'o ree mbu iphe Jeremaya, bu onye nkfuchiru Nchileke kfuru wo: "L'ephe chitaru ukporo pongu le pongu iri ono, bu iya bu aswa, ndu Izurelu haru kweta l'ephe a-kfu l'ishi iya ono; ¹⁰ gude zua onye o-kpu-ite ali, bu iya bu ege Nnajiufu kfuru iya eya."

Páyileti aji Jisosu aji

(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jon 18:33-38)

¹¹ Jisosu evudo l'ifu govano; govano aji iya: "Bú nggu bu eze ndu Ju?"

Jisosu asu iya: "O kwa nggu b'o shi onu." ¹² Ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu bu ogurennya asu l'o meru igweligwe iphe du eji. Jisosu te kfu okfu yeru ephe.

¹³ Ya ndono; Páyileti asu iya: "Tí nudu igweligwe iphe du eji, ephe ekfu l'i meshiru?"

¹⁴ Jisosu ano-kirishia nggujungguji; to yeru iya m'oo onu lanu. Yo kwata ji govano enya.

Eekpe Jisosu nkfugbu

(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jon 18:39—19:16)

¹⁵ Iphe bu Aji Esweta, sweru esweswe; be govano atufujeru ndu ono onye mkporo ophu ephe suru t'o tufuru ephe; t'o laa. ¹⁶ Teke ono b'o nweru nwoke lanu, a maru amaru, eeku Barabasu, a turu mkporo. ¹⁷ To du iya bu; ndu ono edzukobelephu l'ekalanu; Páyileti aji ephe: "Bú onye ole b'o du unu te ya haaru unu t'o laa? Bú Barabasu; to bu Jisosu ophu eeku Kuráiyisutu?" ¹⁸ Eke o maru l'o bu enya-kfurukfuru; be kparu iphe ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja dufutaru iya Jisosu.

¹⁹ Páyileti adugakwaduru-a l'ulo-ikpe ono; nyee ya eziwaphu nzi t'a bya asu iya: "T'o pakwaru nwoke ono, bu onye doberu eka ndoo ono paru haa; le ya rokwaru nro l'enyashi jee iphe-oku l'okfu eka iya."

²⁰ Ndu ishi ndu ono, achijeru Nchileke eja ono; me ndu bu ogurennya ono akpatsua ikpoto ndu ono; su t'ephe kebekpelephu l'o bu t'e gbua Jisosu; hachiaru ephe Barabasu. ²¹ Govano aji ephe odo; su: "Bú onye ole l'umadzu ebo-wa; be ya a-haru unu t'o la?"

Ephe arashia; su: "Barabasu!"

²² Páyileti asu ephe: "Búkwanu ngunu; be ya e-me Jisosu ophu eeku Kuráiyisutu?"

Ephe atuko wukoo onu nanu l'ephe ha; su: "T'a kpopyabe iya l'oshi-osweru!"

²³ Páyileti aji ẹphe: “?Kẹ ngunu? ?Bụ egbe ẹjo iphe ngunu b'o meru?”

Ẹphe akakpọo ya rụ ọrashi ike; sụ: “T'a kpọpyabe iya l'oshi-osweru!”

²⁴ Tọ dọ iya bụ; Páyileti anọnyaa; bya amaru l'ẹ to nweduru iphe ya ekfuta iya; gbahaa nù l'utsu gbe ese adada; yo kuta mini; kwọo onwiya ẹka l'ifu mkporo-ọha ono; sụ: “L'ẹka iya ta dukwa l'ọchi nwoke-wa. Unu maakwaruru ẹge unu e-me iya l'onwunu.”

²⁵ Ndu ono atuko zua l'ẹphe ha; sụ: “T'ọchi iya tukoruru ẹphe l'ishi; mẹ l'ishi unwu ẹphe!”

²⁶ Páyileti abya ahaaru ẹphe Barábasu t'ọ laa; bya asụ t'e chia Jisọsu ẹchachi. E chiebe iya ẹchachi; yo duta iya nù t'e je akpọpyabewa iya rụ l'oshi-osweru.

Ndu soja aja Jisọsu ewena

(Mak 15:16-20; Jọn 19:2-3)

²⁷ Ndu soja gọvano ono eduru Jisọsu jeshia l'eze-ogbodufu gọvano. Yọ bya ekukobe ndu ogbo soja ono l'ẹphe ha.

²⁸ Ẹphe eyefu Jisọsu uwe iya; bya achita kpowula-kpowula uwe uswe yee ya; ²⁹ woru okpu-eze, ẹphe kparu l'ogvu kpube iya. Ẹphe abya eworu mgboro dẹe ya l'ẹka-utara; bya ebyishi iya ikpere l'ifu; aja iya ewena; asuje: “Ndzụ ngu ndzụ ogologo; Eze ndu Ju.” ³⁰ Ẹphe avua ya onu-mini; wota mgboro ono chia ya l'ishi nchipyabe. ³¹ Ẹphe ajaẹbetsua ya ewena; lafụ iya kpowula-kpowula uwe ono teke ono; woru uwe nk'ia yee ya; bẹ ẹphe dufuderu iya t'ẹphe kpọpyabe iya l'oshi-osweru.

Aakpọpyabe Jisọsu

l'oshi-osweru

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jọn 19:17-27)

³² Ẹphe awufutadelephu; phua nwoke lanu, bụ onye Sayirini, ẹpha iya bụ Sáyimonu. Ẹphe eyebuta iya t'o vuta oshi-osweru Jisọsu. ³³ Ẹphe abyarutalephu ẹke, eekuje Gọlugóta, bụ iya bụ “Okpokoro Ishi”; ³⁴ bya eworu mẹe, a gwakọberu ogvu, atso ile nù Jisọsu t'ọ ngua. Jisọsu abya ede iya onu; jika iya angungu.

³⁵ Ẹphe akpọpyabe iya l'oshi-osweru; bya eworu ẹnwa tua gude kee uwe iya.* ³⁶ Ẹphe adugaru anodu l'ẹke ono eche iya nche. ³⁷ Iphe ono, ẹphe suru l'o meru ono b'e deru kfube l'oshi-osweru ono. Iphe e deru bụ: “Ọwaa bụ Jisọsu; Eze ndu Ju.” ³⁸ Ẹphe kpọpyabekwaruphu ndu iphura labu l'ẹke ono: onye lanu nọ Jisọsu l'ẹka-utara; onye ọphu anodu iya l'ẹka-ibiyita.

* 27:35 27:35 Egvu 22:18.

³⁹ Ndu, eswe l'ẹke ono ekfubyishi iya; l'azuru iya ukwe; l'atụ l'ishi l'ishi; ⁴⁰ ekfushi; sụ: "Nggube ophu sụru l'ii-mebyishi eze-ulo Nchileke; gude abali ẹto kpụkwazi iya; dzonua onwongu. O -buruphu nggu bu Nwatibe Nchileke; shinu l'oshi-osweru ono nyifuta."

⁴¹ Ẹge ono b'o dukwaphu ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; ndu ezije ekemu; me ndu bu ogurenaya: ẹphe atuko aja iya ewena; asuje: ⁴² "Nta-a b'o dzoru ndu odo; to du ike dzoo onwiya. O -buru l'o bu eze ndu Izurelu; t'o nyifutanu l'oshi-osweru ono. Oo ya bu; ẹphe ekweta l'oo ya bu Kurayisutu obu. ⁴³ Mgbẹ o sụru l'o bu Nchileke; be ya ma. Ngwanu; te Nchileke obu dzonua ya nta-a; m'o -buru l'o du Nchileke mma ẹge o sụru l'oo ya bu Nwatibe Nchileke."

⁴⁴ Ndu iphura labu ono, a kpopyaberu ẹphe l'iya l'oshi-osweru ono ekfubyishikwa iya phu ẹge ono.

Anwuhu Jisosu

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

⁴⁵ Enyanwu egvuleruphu l'echi-ishi; nchi aburu pyiritikingu; jihu. Ekemeke obule agbakota tsabalangu jeye l'oke-eswe urenyashi. ⁴⁶ Yo be l'oke-eswe urenyashi ono; Jisosu echishia mkpu ike; sụ: "Elayi! Elayi! ?Lema sabakitani?" bu iya bu: "Nchileke iya! Nchileke iya! Ngunu meru iphe i paru iya haa nkinyi iya?"

⁴⁷ Ndu haru vudotsua l'ẹke ono anua ya; sụ: "M'o gbe eku Elayija." ⁴⁸ Onye lanu agbafuta; wota egwo-ncha tsee le me, shihuru uka; woru iya tsebe le nwoshi, du ogologo; nu iya t'o ngua.†

⁴⁹ Ndu ophunanu asu: "Unu ngabe t'ẹphe maru: ?bu Elayija, bu onye nkfuchiru Nchileke a-bya adzoo ya?"

⁵⁰ Jisosu echishia mkpu ike odo; tubua ume.

⁵¹ Ya ndono; ẹkwa, eegechitaje onu-uzo ime ulo obu, bu iya bu enya eze-ulo Nchileke; eshilephu l'uzo eli iya lalaphu tarara; lajahulephu ebo jeye l'uzo ali iya. Ali anmahu jijiji; oke mkpuma awashihutsua; ⁵² iphe bu ili eghekotaru onu; igweligwe ndu ke Nchileke, bu ndu, shi nwuhuhawa anwuhu eshi l'onwu tetatsua nodu ndu. ⁵³ Ẹphe eshi l'ime ili ono lufuta; le Jisosu shitsua l'onwu teta nodu ndu ono; tugbua jeshia Jerusalemu. A du l'igwe phu ẹphe.

⁵⁴ Onye ishi soja; me ndu soja iya ono, ẹphe l'iya no l'echi Jisosu nche ono aphua eke ali anma jijiji; mewaru iphe meru nu; meji agbabuhu ẹphe; ẹphe asu: "Nwoke-wa bukwapu Nwatibe Nchileke l'oswiya!"

† **27:48** 27:48 Egvu 69:21; Mak 15:36; Luk 23:36; Jon 19:28-29.

⁵⁵ O nweru igweligwe unwanyi, vudotsua ote-nya; l'ele t'ephe maru iphe eme nu. Unwanyi ono bu ndu, shi le Gálili tsoru Jisosu; l'eyeru iya aka. ⁵⁶ Méri ke Mágudala yikwa l'unwanyi ono. Méri ophu muru Jémusu; mua Joséfu ayikwaru iya phu. Onye odo bu nne unwu Zébedi: ephe ebo.

Eeli Jisosu

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁵⁷ Yo be l'urenyashi; onye oke amadu, shi Arimatiya abyatashia. Epha iya bu Joséfu. O bu onye lanu le ndu etsoje uzo Jisosu. ⁵⁸ Yo jekfushia Páyileti; je aruo ya t'o kwe te ya pata odzu Jisosu je elia. To du iya bu; Páyileti asu t'a pee ya eya. ⁵⁹ Joséfu apatsuta odzu ono; gude ekwa ocha, inyi e-ta nodu kwaa ya ege aakwaje odzu; ⁶⁰ bya eje enyobe iya l'ili ke yebe Joséfu, o turu k'ophungu l'ogba mkpuma. Yo swita eze mkpuma bechia onu iya; tugbua lashia. ⁶¹ Méri ke Mágudala; me Méri ophunanu nokwaphu l'eke ono; ephe adugaru anodu cheeru ili ono ifu.

Eeche ili ono nche

⁶² Yo be echile iya, bu iya bu mboku otu-ume; ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu Fárisii abya edzua l'ifu Páyileti; ⁶³ su iya: "Nnajiufu; me ephe nyatakwaru l'o nweru teke nwoke ono, dzugburu onwiya l'ejo-ire ono suseru teke o no; le: 'A -noo abali ebo gaa le ke eto; be ya e-shi l'onwu teta nodu ndzu odo.'" ⁶⁴ Zinua t'e cheje ili ono ogbodo echeche jeye l'abali k'eto ono; e menyaa; ndu etsoje uzo iya egbeshi je ezihaa odzu iya; kfulahakwaa l'o shi-wa l'onwu teta nodu ndzu. T'ejo-ire ke ikperazu ba kanu k'ivuzo."

⁶⁵ Páyileti asu ephe: "'O kwa l'unu nweru ndu soja, echeje nche? Unu tugbunua je atuchikpoo ya ege ike beru unu."

⁶⁶ Ya ndono; ephe atugbua je eworu iphe kpu-chishikpoo onu ili ono ohuma; mee ya iphe-ohubama; woru ndu nche ye iya. A wata iya oche nche.

28

Jisosu shi l'onwu eteta

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Mboku otu-ume esweebelephu; l'oswi ngguge-ngguge utsu mboku Sonde; Méri ke Mágudala; me Méri ophunanu atugbua jeshia l'ili ono. ² E ji ekfu-a; ali awatawaphu onma oke jijiji; ke l'o nweru ojozi-imigwe, shi l'eka Nnajiufu, shi

l'imigwe phezita; bya eswifu eze mkpuma ono; metsua nọ-kirishia l'eli iya. ³ Ụgbugba iya achalephu l'ọ bụ ebemu-igwe; uwe iya achalephu l'ọ bụ eberugo. ⁴ Ndu nche ono atsuhu egvu; nmahu kpakpakpa; dabutsuwarua l'ọ bụ ndu nwuhuru anwuhu.

⁵ Ojosi-imigwe ono asu unwanyi ono: “Unubedua; unu ba tsushi egvu. Ya makwaru-a l'ọo Jisosu ophu a kpopyaberu l'oshi-osweru; be unu achọ. ⁶ E to nọhekwa l'eke-a. O tetaakwaru ege ono, o kfuhawaru unu ono. Unu bya aphu eke o shi daburu. ⁷ Unu tugbulekwaphu nta-a je ekfuru ndu etsoje ụzo iya l'o shiakwa l'onwu teta nọdu ndzu. O vuakwa unu ụzo eje Gálili. O bụ l'eke ono; be unu a-phu iya. O kwa iphe ya byaru unu ezizi ndono.”

⁸ Ephe egude otsu-egvu; me ehu-otso-ena vuta oso; jeshiaru iya okoru ndu etsoje ụzo Jisosu.

⁹ A bya ele enya; Jisosu abyakfutashia unwanyi ono; bya ekele ephe: “Unu etehu-o!” Ephe agbakfube iya; bya adaa l'alj; gudegbaa ya eka l'okpa ephe ebo; baaru iya eja. ¹⁰ Jisosu asu ephe: “Unu ba atsukwa egvu. Unu tugbulekwaphu je ekfuru unwunna iya t'ephe jeekwaru Gálili; l'ọ kwa eke ono; be ephe a-phu iya.”

Iphe ndu nche ekfu

¹¹ Unwanyi ono atughua; nọdukwadua l'esu-uzo; ndu soja ono, eche nche ono aharu jeshikebe l'ime obodo; je akooru ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja iphemiphe obule ono, meru nu ono. ¹² Ndu ishi ono; me ndu bu ogurennya edzukobelephu; chia idzu; woru okpoga, ha nshinu nu ndu soja ono nggalazu; ¹³ su ephe: “Unu suje le ndu etsoje ụzo iya pyabataru teke unu eku mgbenya l'enyashi; bya ezita odzu iya. ¹⁴ A -makwarama; o -rua govano le nchi; unu be yekwa onu; ephe e-kfurua nu iya; haaru unu enge t'e b'o nwe iphe e-me unu.” ¹⁵ Ya ndono; ephe achita okpoga ono; mee ege e kfuru ephe. Yo buru iya bu l'ephe ekfua ege ono; ako ono edzuru ndu Ju; mbu byeyekwaa ntanu-a.

Jisosu ekoshi onwiya ndu etsoje iya nu

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23; Ndu 1:6-8)

¹⁶ To du iya bu; ndu ono, etsoje ụzo iya ono: ephe umadzu iri 'e nanu; atughua jeshia Gálili; l'ugvu ono, Jisosu tuhawaru ephe onu iya ono. ¹⁷ Ephe aphulephu Jisosu; bya abaaru iya eja; e gudekwaru l'o nweru ndu obu haru agba ebo wo: ?a maru bua ya? ¹⁸ Jisosu abyakfuta ephe; bya asu ephe: “Le Nchileke mewaru te iphe bu ike, no l'igwe; me le mgboko; nodu iya l'eka. ¹⁹ Oo ya bu; unu jee

l'iphe bú mbakeshi; je emee ephe t'ephe búru ndu etso ọ̀zo iya. Unu gude ephe kẹ́ Nna; mẹ́ kẹ́ Nwa; mẹ́ kẹ́ Ume-dụ-Nsọ́ mee ephe baputizimu. ²⁰ Unu ezia ephe t'ephe meje iphemiphe ọ̀bule ono, ya kfuru unu ono. Unu makwaru amaru lẹ́ yẹ̀bedua nọ́kwa-a swiru unu mbọ́ku-mbọ́ku; jeye teke mgboko a-gvụ́.”

Ozi-Ọma, Maku deru

Ozi, Jọnu Baputizimu ezi

(Mát 3:1-12; Luk 3:1-18; Jọn 1:19-28)

¹ Ọwaa bụ ishi ozi-ọma kẹ Jisọsu Kuráýisutu, bụ Nwatibe Nchileke. ² Ege o shi wata b'o deru l'ẹkwo mbụ Azáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke; lẹ Nchileke sọru:

“Ọwaa bụ onye ejeru iya ozi.

Ya e-zi iya t'o vuru ngu ọzo jee;

k'ọphu ọo-bọru ngu ọzo.

³ O nweru onye l'echi mkpu l'echi-ẹgu;

sụ: ‘T'e meeru Nnajiufu ọzo iya.

E doziaru iya oje iya t'o vudo ntumu!’ ”

⁴ Ya ndono; Jọnu abya anọdu l'echi-ẹgu; l'eme ndu madzu baputizimu; ezikwaphu ozi-ọma. Yoo kfuru ẹphe; sụ: “Unu taa onwunu ọta sefu ẹka l'iphe dụ ẹji, unu meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke; t'e mee unu baputizimu. Ọo ya bụ; ẹge Nchileke a-guru unu nvụ l'iphe dụ ẹji ọbu, unu meshiru ọbu.” ⁵ Ndu, nọkota l'alì Judíya; mę ndu Jerúsalemu mgburumgburu azafutakota byakfutashia ya t'ẹphe nua iphe ookfu. Ẹphe akọshitsua iphe dụ ẹji, ẹphe meshiru; yo mee ẹphe baputizimu lẹ Ẹnyimu Jọdanu.

⁶ Ya ndono; Jọnu bụ uwe, e gude ẹji inya-ivu mee bẹ ooyeje. Akpọ-anụ aburu iya akpọ-buleti, oogudeje kebudo uwe iya l'ukfu. Nri iya aburu igube; mę manụ-ẹngu. ⁷ O kfuru ndu ono l'o nweru nwoke, abyanụ, katabe iya nshinu; k'ọphu bụ lẹ ya te gbe dzukpoduanu kẹ tẹ ya furita efurita tọshia ya eri akpọkpa iya. ⁸ Lẹ yẹbedua, bụ Jọnu bụ mini bẹ ya gude mee unu baputizimu. Obenu lẹ nwoke ono bụ Ume-dụ-Nsọ bẹ oo-gude mee unu baputizimu.

Jọnu eme Jisọsu baputizimu

(Mát 3:13-17; Luk 3:21-22)

⁹ Ẹ ta nọhedu ọphu baru ishi; Jisọsu eshiwaphu Názaretu, nọ l'alì Gálili byakfutashia Jọnu; yo mee ya baputizimu lẹ Ẹnyimu Jọdanu. ¹⁰ Jisọsu eshilephu lẹ mini ono l'erufuta; phụwaphu igweli l'ẹke ookpuha; mę Ume-dụ-Nsọ ẹke ọ dulephu l'ọ bụ ndo; shi l'igweli ono phezita bya anọdu iya l'ẹhu. ¹¹ A nua olu, shi l'imigwe ono; sụ: “Ọo nggubedua bụ Nwatibe iya, ya yeru obu; iimeje: ẹhu atso iya ẹna.”

Sétanu adata Jisòsu

(Mát 4:1-11; Luk 4:1-13)

¹² Ya ndono; Ume Nchileke emewaphu Jisòsu; yò bahùshia l'echi-ègu. ¹³ Yò nòo l'èke ono ùkporo abalì èbo; Sétanu adatakòta iya. Ùnwu anù ègu jikwaruphu èke ono; ùnwu ojosi-imigwe abya eyeru iya èka.

Jisòsu awata ozi iya lẹ Gálili

(Mát 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ L'a tùtsuaru Jònu mkpòro bẹ Jisòsu bahùru l'alì Gálili; zilaha ozi-òma, shi l'èka Nchileke; ¹⁵ l'asuje: "Lẹ teke ono, Nchileke kweru ùkwa iya ono ruakwaru. Nchileke abyaakwa okoshi l'òo ya bụ eze. Unu taa onwunu ùta; sefu èka l'iphe dụ èji, unu meshiru; bya ekweta ozi-òma ono."

Ndu mbụ, tsolahaaru Jisòsu

(Mát 4:18-22; Luk 5:1)

¹⁶ Yò buru teke o tsoru iku Eze Ènyimu Gálili ogologo; b'ò phuru unwoke labụ, egbuje èma. Ndu ono bụ Sáyimonu; mẹ nwunne iya, bụ Ánduru. Yò phụa èphe èke èphe nọ; atụ ntofu. ¹⁷ Jisòsu asụ èphe: "Unu bya etsoru iya tẹ ya mee unu t'unu rukoje madzụ l'ò bụ onye eruko èma." ¹⁸ Yò gudekwadua ège ono ekfu; èphe apawaruphu ntofu èphe ono haa; tsoru iya.

¹⁹ Jisòsu akpìribelephu nwanshì bya aphụa unwunne labụ òdo l'èke èphe nọ l'ùgbo èphe l'edokwazi ntofu èphe. Ndu onanu bụ Jémusu Zébedi; mẹ Jònu Zébedi. ²⁰ Aphùphu, òophu èphe mbụ Jisòsu; kua èphe; èphe aparu nna èphe ono; mbụ Zébedi mẹ ndu, o buru ozi haa l'ùgbo ono; tsoru iya.

Nwoke, ògvu bu l'èhu

(Luk 4:31-37)

²¹ Èphe abya abahụ lẹ Kapániyòmu. Yo be mbòku òtu-ume; Jisòsu abya abahụ l'ùlo-ndzuko ndu Ju; je awata ozi iphe. ²² Ndu ono akpòo-beru; kẹ l'ège o gude ezi èphe iphe dụ biribiri; kẹ l'è too zidu iya l'ò bụ ndu òphunanu, ezije ekemu; oozì l'iya phụ l'ò bụ onye iké nọ l'èka.

²³ L'ime ùlo-ndzuko ono b'ò nweru nwoke, ògvu bu l'èhu, nọ iya nù. ²⁴ Nwoke ono arashia: "Bụ ngunu b'ì chọ èphe l'èka; nggùbe Jisòsu kẹ Názaretu. ?Ì byawaru èphe emebyishi? Ya makwaru-a onye ì bụ. Ì bụ onye dụ nsò, Nchileke ziru t'ò bya."

²⁵ Jisòsu abaarù ògvu ono m̀bà t'ò nòdu nwandoo; shi nwoke ono l'èhu lufuta.

²⁶ Ògvu ono arashia òra ike; lówaphu nwoke ono l'ò bụ ùta; shi iya l'èhu lufutashia. ²⁷ Yò dọ èphe biribiri; k'òphu

ephe wataru oji onwephe: “?Bụ ngunu dị ẹge-a? ?Ọ bụ iphe ophungu tọ? Ike b'o gude baaru ogvu mba; ephe emee iphe o kfulu!”

²⁸ Epha Jisọsu edekotawaphu alị Gálili mgburumgburu.

Jisọsu agwọ ndu iphe eme

(Mát 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹ Alufuta, Jisọsu pẹ alufuta l'ulo-ndzuko ono; ephe lẹ Jémusu; mẹ Jónu ayiru tugbua; jeshia l'ulo Sáyimonu mẹ Ánduru pẹ. ³⁰ Nne nyee Sáyimonu bẹ ẹhu enwu oku; yọ zẹru azẹe. Ephe eje ekfuwaru iya phụ Jisọsu l'ephe ruru ẹke ono. ³¹ Jisọsu ejekfubeshia ya je egude iya l'ẹka kpulia ya eli; ẹhu-oku ono aparu iya haa. Nwanyi ono awatawaphụ ephe okwaru ẹbyee.

³² L'enyanywu ribagetsuaru l'urennyashi; e dutatsuaru Jisọsu ndu, iphe emetsua; mẹ ndu ophu ogvu bu l'ẹhu. ³³ Ndu obodo ono abya adọjia ifu ụlo ono. ³⁴ Jisọsu emekota ndu ono, ome-l'ẹhu, dutsua iche iche eme ono; yọ dị ephe mma. Yọ bya achifukwaphu ogvu l'ẹhu ndu ophu ogvu bu l'ẹhu. Too kweje t'o nweru ogwu ono ophu e-kfu okfu; ke l'ephe makotahawaru onye o bu.

Jisọsu ekfu okfu Nchileke

lẹ Gálili

(Luk 4:42-44)

³⁵ Yo be l'iphe-oha-enu echile iya; tẹmanu bẹ nchi bohuderu; Jisọsu egbeshi l'ulo ono; jeshi ẹke, ọo-nọdu nwenkinyi iya; kfulu nụ Nchileke. ³⁶ Sáyimonu mẹ ndu ophunanu alaa ya achokashi. ³⁷ Ephe aphụ l'iya phụ; sụ iya l'onyemonye tukokwa achọ iya.

³⁸ Jisọsu asụ ephe: “Unu t'ephe je lẹ mkpukpu ndu ophu haru nọdugbaa ephe ntse; tẹ ya kfuaru ephe okfu Nchileke l'ẹke ono; l'ọo iphe ya byaru ndono.”

³⁹ Yo jekota ẹkemeke obule lẹ Gálili; ekfu okfu Nchileke l'iphe bụ ụlo-ndzuko ndu Ju; l'achishikwaphu ogvu, butsua madzụ l'ẹhu.

Jisọsu agwọ onye ẹhu-labụ

(Mát 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Yo be ujiku lanụ; onye ẹhu-labụ abyakfuta Jisọsu bya ebyishi iya ikpere l'ifu; rọo ya; sụ iya: “Ọ -bụru uche-obu ngu; bẹ ii-menu iya-a tẹ ya dị mma.”

⁴¹ Imiko nwoke ono egude iya; yọ machiwaphu ẹka; byia ya; sụ iya: “Ọ bụ uche-obu iya. Ngwaa; ka mma.”

⁴² Teke onophu; ẹhu-labụ ono agvuwaphu nwoke ono l'ẹhu; yọ bya adụ mma. ⁴³ Jisọsu anmashiaru iya okwa ike t'ọ tugbulekwaphu lashia l'ufu teke onophu; ⁴⁴ wo iya:

“Ba dukwa onye ii-kfuru iya. Tugbulekwaphu je eworu onwongu koshi onye achijeru Nchileke eja t'o lee ngu enya. Nnggu egworu ngweja, onye e metaru l'iphe eme iya nu anuje; nu t'o chiaru ngu ege Mosisu ziru l'ekemu iya; k'ophu oha a-makota l'ehu duwa ngu mma.”

⁴⁵ Nwoke ono egbe tugbulee je kfukashia iphe ono, Jisosu meru iya ono. Yo mee; to nwehe mkpukpu, Jisosu abahukwadu; t'e ba ma. Yo buru iya meru; Jisosu te ekwejehe alufuta l'edzudzu oha le mkpukpu ono. Ndiphe eshijewaru ekemeke obule awakfuta iya.

2

*Nwoke, iphe lonwuru
ibe-ehu lanu*

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ To du iya bu; a nolephu nwa abali olemole; Jisosu alatashia azu le Kapaniyomu odo. Yo ngakota ekemeke obule l'o nowa l'ufu. ² A dukpo l'igwe bya eji; k'ophu bu le to nwehedu eke uzo nokwadu; mbukponu m'o bu l'onu-ibo. Jisosu l'ezi ephe ozi-oma ono. ³ Umadzu eno aparu nwoke, iphe lonwuru ibe-ehu lanu pataru iya. ⁴ Ndu ono, doru ege ono te kwe t'ephe phua uzo pakfube iya Jisosu. Ya ndono; ephe eje eworu uzo bufua l'eli ulo ono le gedegede ibyiya ophu Jisosu no. Ephe eworu iphe ono nwoke ono ze ono pyoo l'eke ono, ephe bufuru ono; shi iya pazita iya l'ime ulo ono. ⁵ Jisosu aphua ege ephe kwetaberu le ya a-du ike mee te nwoke ono jee ije; yo su nwoke ono: “Nwa iya; a guwaru ngu nvu l'iphe du eji, i mekotaru l'o ha.”

⁶ Ndu ezije ekemu, haru nodu l'eke ono arilaha: ⁷ “?Bu ngunu be nwoke-wa ekfu ege-a? Ookfurushikwa Nchileke ekfurushi! Mb; ?bu onye a-du ike guaru madzu nvu l'iphe du eji, o meru; gbahaa Nchileke nwenkinyi iya?”

⁸ Jisosu egude obu iya mawaruphu iphe, ephe ar; bya aji ephe: “?Ngunu meru iphe unu ar; egbe oriri ono? ⁹ ? Bu ole ka ntse: ?bu t'a su nwoke-wa, iphe lonwuru ibe-ehu lanu-wa: ‘A guwaru ngu nvu l'iphe du eji, i meshiru;’ t'o t'a su chia ya: ‘Gbeshi; pata iphe aze ngu jelaha ije?’ ¹⁰ Ya e-koshi unu le yebe Abubu-Ndiphe b'e ziru te ya gujeru madzu nvu l'iphe du eji, o meshiru le mgboko-a.” Yo bya su nwoke ono, iphe lonwuru ibe-ehu lanu ono: ¹¹ “Ya suru ngu t'i gbeshi; pata iphe aze ngu lasha l'ufu!”

¹² Nwoke ono ezilihu; pata iphe aze ya ono; yo buru iya atugbu. Ephe atuko ele iya. Yo ji ephe enya; ephe ajalaha Nchileke ajaja asuje: “L'ephe ta phubukwaa onye meru egbe iphe ophu du ege owaa!”

Jisosu eku Lívayi
(Mát 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Jisosu alashia azu l'onu eze enyimu Gálili; igweligwe madzu awukfuta iya; yo wata ephe ozi iphe. ¹⁴ Yo jenyalephu l'esu-uzo; phua Lívayi Álufiyosu eke o dugaru l'ulo okpoga akiriko. Jisosu asu iya: "Lívayi; tsoru iya." Lívayi egbeshi; tsoru iya.

¹⁵ A nonyaa teke odo; Jisosu ejee ori nri l'ulo Lívayi. L'eke ono b'a du l'igwe; mbu ndu akiriko; me ndu odo, bu ndu ejo madzu; ephe etsoru Jisosu; me ndu etsoje uzo iya le nri ono. ¹⁶ Ndu ezije ekemu, bu nwa ndu ophu bu ndu okpa Fárisii aphulephu le Jisosu yele ndu ono, bu ndu emeje iphe du eji; me ndu akiriko ono l'eriko nri; ephe ajia ndu etsoje uzo Jisosu; su: "?Bu ngunu meru iphe Nnajiufu unu yee ndu akiriko; me ndu odo, bu ndu emeje iphe du eji erigba nri?"

¹⁷ Jisosu anua ya; su ephe: "Ndu ehudu mma be mkpa onye eme ogvu ta dukwaru. O kwa ndu ehudu eji be mkpa onye eme ogvu duru. Ya ta byakwa oku ndu doberu eka ndoo; o kwa ndu emeje iphe du eji be ya byaru ekuku."

Aji le k'oswi aswiswi
(Mát 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ Yo rua teke lanu; ndu etsoje uzo Jonu; me ndu Fárisii anodu l'aswi aswiswi; ekfu anu Nchileke. Yo nweru ndu byakfutaru Jisosu bya aji ya: "?Ngunu meru iphe ndu ophu etsoje uzo Jonu; me ndu ke Fárisii aswije aswiswi; ekfu anu Nchileke; ndu etsoje uzo ngu ta aswi?"

¹⁹ Jisosu asu ephe: "?O nweru ndu e kujeru l'eshwanwanyi ophungu; ephe egbe wata oswi aswiswi; l'eke nwoke, kuru ephe nokwaa? Ephe ta aswidu aswiswi l'eke ephe le nwoke ono, kuru ephe ono no. ²⁰ Obenu le mboku obu, aa-nafu ephe onye ono, alu nwanyi, kuru ephe l'eshwanwanyi ono nophu abya. Mboku ono be ephe a-kabe swia aswiswi.

²¹ "E to nwedu onye gudeje ekwa ophungu je agbaa akahu uwe. O -tua ya ama; k'ophungu ono alakata akahu uwe ono; mee t'enu iya karu nshinu. ²² To nwe onye wotajeru akuru-aku ophungu, atu vavava je ogha l'akahu okurutu otumu. O -tua ya ama; mee ono agbajashia otumu obu; mee obu ye l'otumu obu alaa l'iyi. O bu akuru-aku ophungu be eeyeje l'otumu ophungu, karu akaka."

Aji le ke mboku otu-ume
(Mát 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Yo be ujiku lanu, bu mboku otu-ume; Jisosu phe l'eswe l'egu eke a koru akpe. Ndu etsoje uzo iya awata okwo akpe

ono. ²⁴ Ndu Fárisii asuwaphu Jisòsu: “Lenu! ?Bù ngunu meru iphe ndu-wa kabẹ eme egbe iya owaa, ẹ tee mejedu mbòku ọtu-ume-wa?”

²⁵ Jisòsu aji ẹphe: “?Unu ta guvubua l'ẹkwo okfu Nchileke iphe Dévidi yẹle ndu ẹphe l'iya yi mejeru; ẹke iphe atsu ẹphe l'ẹhu; ẹgu l'agụ ẹphe? ²⁶ Iphe ono meru teke nwoke, eeku Abáyata shi búru eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. Dévidi abahushia l'ulo Nchileke je ewota buredi, dùru Nchileke lẹ nsọ; taa; mbù buredi, onye ọdo ẹ-ta hadu kẹ t'o wota taa; gbahaa ndu achijeru Nchileke ẹja. Dévidi taru iya; hakwaruphu nù ndu ẹphe l'iya yi ko.”

²⁷ Jisòsu asù ẹphe: “Mbòku ọtu-ume kwa t'ọ kwọo madzù bẹ Nchileke medoru iya; ẹ tọ bukwa madzù b'o meru t'ọ kwọo mbòku ọtu-ume. ²⁸ Ọo ya bú lẹ Abùbu-Ndiphe bú Nnajiufu k'iphemiphe ọbule; mbù je akpaa lẹ mbòku ọtu-ume.”

3

Nwoke, iphe lonwuru ẹka lanu
(Mát 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Ya ndono; Jisòsu alatashia azù l'ulo-ndzuko ndu Ju l'ẹke, ọ nọ; mbù nwoke, iphe lonwuru ẹka lanu. ² Ẹphe anọdu l'ege Jisòsu t'ẹphe maru: ?oo-mekwaphu t'ẹhu dù madzù mma mbòku ọtu-ume; t'ẹphe sù l'o meru ẹjo iphe. ³ Jisòsu asù nwoke ono, ẹka lanu nwùhuru anwùhu ono: “Lufuta l'ifu ẹke-a.” ⁴ Jisòsu asù ẹphe: “Tẹ ya jia unu aji: ?Ọ bú omebyi ekemu mbòku ọtu-ume t'e mee iphe-ọma; tọo t'e mee ẹjo iphe? ?Bù ọdzo madzù ndzù; t'ọ bú t'e gbua madzù egbugbu mbòku ono?”

Ẹphe te kfu okfu yeru iya.

⁵ Jisòsu avọo ẹphe ẹnya mgburumgburu. Yo rua ya l'ẹhu; okfu l'ẹphe bú 'anuma-anuma. Yo sù nwoke ono, ẹka lanu nwùhuru anwùhu ono: “Ngwaa; machia ẹka ngu amachi.” Yo machia ya. Ẹka ono abya eteta; dụwa iya phù mma. ⁶ Ndu Fárisii ono eshi l'ulo-ndzuko ono lufuta; jekfubeshia ndu ọkpà kẹ Hérodu; ẹphe agbakobewaphu chia idzu ẹge ẹphe e-shi gbua Jisòsu.

A dù l'igwe wu-tsoru Jisòsu

⁷ Jisòsu mẹ ndu etsoje ọzo iya atugbua jeshia l'eze ẹnyimu Gálili; a dù igwe shi lẹ Gálili tsoru iya; mẹwaru ndu ọphu shi Judíya; ⁸ mẹ ndu Jerúsalemu; ndu Idumíya; ndu ọphu shi azù Ẹnyimu Jódanu azù iya ọphu; mẹ ndu obutobu ndu Táya mẹ Sayidónu. Ndu ono wù-lihuru tsoru iya; okfu l'ẹphe nùru iphe Jisòsu eme. ⁹ Ndu ono ha nshinu k'ọphu Jisòsu sùru ndu etsoje ọzo iya t'ẹphe je achọo ugbo

kwabèru iya; k'òphu ikpoto ndu ono ta akpagbudu iya lè mkpa. ¹⁰ Iphe, meru èphe awu awukfuta iya aburu l'o mewaru igweligwe ndu iphe eme; èphe akòrohu; k'òphu bu lè ndu òdo, iphe emetsua kpalahaaru mkpa ège ee-me t'èphe byikpoo ya nu èka. ¹¹ Yoo buje teke oḡvu phuleruphu Jisòsu; yò dashia l'alì l'ifu iya; l'echi mkpu; ekfu "L'òo nggu bu Nwatibe Nchileke!"

¹² Jisòsu abaaru oḡvu ono màbà t'è b'o kfujeshi onye ya bu l'edzudzu oha.

Ndu ishi-ozì iri èbo ono
(Mát 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ E meebe; Jisòsu egbeshi jeshia l'eli ugvu; je anòdu kua ndu oḡphu dù iya mma; èphe abyakfutashia ya. ¹⁴ Yò bya afòta èphe umadzu iri l'èbo; gùà ndu ishi-ozì; sù èphe: "Ya fòtawaru unu t'unu l'iya nòdu. Ya e-zi unu t'unu je ezia ozi-oma; ¹⁵ zikwaphu unu t'unu gude ike chifuje oḡvu."

¹⁶ Umadzu iri l'èbo ono, o fòtaru ono bu: Sáyimonu oḡphu Jisòsu gùru Pyita; ¹⁷ mè Jémusu Zébedi; mè nwunne iya, bu Jónu Zébedi oḡphu Jisòsu gùru Ünwu Egbe-Igwe. ¹⁸ Ndu òdo bu Ánduru; Fílipu; Batólomiyu; Mátiyu; Tómosu; mè Jémusu, bu nwatibe Álufiyòsu; mè Tádiyòsu; mè Sáyimonu, bu onye yì l'ògbo, adzò tẹ alì ndu Ju nòduru ndu Ju; ¹⁹ mè Júdasu Isukáryòtu oḡphu deru Jisòsu ye.

Jisòsu; mè Biyélezebòlu
(Mát 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Ya ndono; Jisòsu alashia l'ufu; igweligwe madzù abya edzua òdo l'èke ono; k'òphu Jisòsu mè ndu etsoje ọzo iya bè ọzo ta dukpoduaru nu kẹ t'èphe ria nri. ²¹ Ndibe Jisòsu phẹ anụa ya; jeshia t'èphe kpulata iya; okfu l'èphe haru ekfu l'òḡvu yìwa iya èya.

²² Ndu ezije ekemu, shi Jerúsalemu abya bya ekfutsua l'ò bu Biyélezebòlu, bu iya bu ishi k'iphe bu oḡvu b'o gude achifu oḡvu.

²³ Jisòsu ekua ndu ono; èphe abyakfuta iya. Yo gude ètu ètu zilahaa èphe iphe; sù èphe: "Nanụ ège Sétanu e-shi chifu Sétanu? ²⁴ O -buru lè ndu, bu l'alì-eze lanụ woru onwèphe kekahu èbo; selahaa okfu bè alì-eze obu a-dakpòshihukwa. ²⁵ O -bukwaruphu lè ndu enya ọlo lanụ kekashiru onwèphe; tso onwèphe oḡu; enya ọlo obu echihukwa. ²⁶ Oo ya bu l'ò -buru lè Sétanu gude nseku kee onwiya iche iche; è to nwekwa ège oo-nò-be; nk'iya agvù. ²⁷ Odo bu l'è to nwedù onye a-dù-ghe ike baa l'ọlo nwoke, agburu-èhu nò; je egwota iya iphe; l'è b'o gudehaodu nwoke ono; kee ya ègbu; tẹmanu yo shide ishi lanụ gwowaru iphe

l'ulo ono ege du iya mma. ²⁸ Kamenu; te ya karu unu: aa-gukotaru madzu nvu l'iphe bu iphe du eji, onye obu meshiru l'o ha; me ekfurushi, o kfurushikotaru Nchileke. ²⁹ Obenu l'onye ophu kfuru kfurushia Ume-du-Nso b'e ta abyakwa bya aguru nvu; okfu l'o mewaru iphe du eji ke gbururu jeye."

³⁰ Jisosu kfuru ephe okfu-a; okfu l'ephe shi su l'ogvu bu iya l'ehu.

Nne Jisosu; me unwunne iya
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Nne Jisosu; me unwunne iya abya abata vudo l'ogbodufu; zia t'e kuaru iya ephe. ³² Teke ono b'a zaru igwe no-pee Jisosu mgburumburu; ephe asu iya: "Nenu: nne ngu; me unwunne ngu phe nokwa l'ogbodufu; achu ngu."

³³ Jisosu aji ephe: "?Bu ndu ole bu nne iya; me unwunne iya obu?" ³⁴ Yo lewaphu ndu ono, dugatsuaru l'eke ono enya mgburumburu; su ephe: "O bu nne iya; me unwunne iya phe ndo-o no l'eka-a! ³⁵ O bu iphe bu onye eme iphe, no Nchileke l'obu be bu nwunne iya ke nwoke; buru nwunne iya ke nwanyi; buru nne iya."

4

Etu, eegude onye agha
nebyi iphe anma
(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Yo be teke odo; Jisosu awatakwa ozi iphe l'iku eze enyimu. Madzu azaa ntumatu gbaphee ya mgburumburu; k'ophu o bahuru l'ugbo je adugaru; ndu ono adoo l'iku eze enyimu ono l'eli ali. ² Yo gude etu etu zilaha ephe igweligwe iphe. Teke oozi ephe iphe ono b'o suru ephe:

³ "Unu gebekwa nchi. L'o nweru nwoke lanu, jeru ogha nebyi iphe. ⁴ L'ogha nebyi iphe ono b'o nweru ndu ophu daru le mkpoworo uzo; unwenu atutua ya. ⁵ Ndu ahara daa l'ali mkpuma; fushikebewaphu; ke l'anu-ali ta nodu iya. ⁶ Anwu awatawaphu akpokpo; woru unwu iru nebyi iphe ono kponwushia; ke l'akwa iya te jerudu ime ali. ⁷ Ndu ahara daa l'ali ogvu; bya efushia. Yo vuta mbu ogvu ono; woru nebyi iphe ono kpagbushia; to mihe amimi. ⁸ Obenu le ndu ophu daru l'ali-otsu; byaru bya efushia; vaa; mishia. Ndu mitaru ukporo akporu l'akporu iri iri; ndu amita ukporo eto eto; ndu amita ukporo ise ukporo ise."

⁹ Jisosu asu ephe: "T'onye nweru enu-nchi; nukwaa ya."

*Iphe kparu iphe Jisosu
egudeje etu ezi iphe
(Mát 13:10-17; Luk 8:9-10)*

¹⁰ Yo rua teke Jisosu nọ nkinyi iya; ndu etso iya nụ; me umadzu iri l'ebo phụ abyakfutashia ya t'ọ kooru ephe iphe etu etu ono but̄sua. ¹¹ Jisosu asụ ephe: "Ọ bụ unubedua be eekoshi iphe ono, e shi domia edomi ono, bụ iya bụ k'eke Nchileke bụ eze. Obenu lẹ ndu ọdo be aanmaru iphemiphe ọbule ono l'etu etu. ¹² Ọo ya bụ k'ọphu ọo-buru iphe e dehawaru; sụ:

'L'ephe e-le enya nta;
lee imo;
tọ dụ iphe ephe aphụ.
Ephe angaa nchị nta;
ngaa imo;
tọ dụ iphe ephe anụ.
Ndege ẹ tọ dudu ẹge ono;
me ephe abyakfutakwaa Nchileke;
m'ọ gvaru ephe nvụ l'iphe dụ ẹji,
ephe meshiru.' "

*Iphe etu onye agha
nebyi iphe ono bụ
(Mát 13:18-23; Luk 8:11-15)*

¹³ Jisosu abya aji ephe: "Ọtu ono, ya nmaru unu ono te dodu unu enya ọtọ? ?Nanukpoo ẹge ee-me tẹ etu dojee unu enya? ¹⁴ Onye ono, agha nebyi iphe ono bụ okfu Nchileke be ọogha. ¹⁵ Ndu ono, nọ l'eshwara ụzo l'eke aagha okfu Nchileke ono bụ ndu ọphu anuje iya nụ. Anunu, ephe anukwadu iya-a; Sétanu abya anafu ephe okfu Nchileke ono, a gharu l'ime obu ephe ono. ¹⁶ Ndu ọphunanu dukwaphu l'ọ bụ nebyi iphe ọphu a gharu l'alị mkpuma. Ephe anu-gee okfu ono; nata iya l'ehu-otso-ena. ¹⁷ Obenu l'ẹ to nwedu akwara, ephe gbaberu l'ime onwephe. Ephe -kpolephu ukfu nwanshi; iphe-ehuka; m'ọ kwanu ome madzụ kpakpawowo l'okfu iphe onye ono kweru -byalephu; yọ buru iphe ephe a-kpakota daa; paru ozi ono haa. ¹⁸ Ndu ọphu adu l'ọ bụ nebyi iphe ọphu a gharu l'alị ogvu. Ephebedua abuje: ephe -nutsua okfu Nchileke ono; ¹⁹ ọriri ke ndzụ; ẹge ee-shi nweru ẹku; me iphe agugu ọdo abya akpalube; kpalahaa okfu ono ehụ; ọtọ mihe amimi. ²⁰ Obenu lẹ ndu onanu, bụ nebyi iphe, a gharu l'alị-otso ono; bụ ndu ọphu anutsujee okfu ono; ephe ewotawa iya phụ ye l'okpoma; yọ mja nebyi: ndu amita ukporo l'iri; ndu amita ukporo eto; ndu amita ukporo ise."

*E te eyejedu oku l'urọku;
kpuchia ya iphe
(Luk 8:16-18)*

²¹ Jisọsu asu epe: “? O nweru onye ewojeru oku ye l'urọku gbe woru ite kpuchia ya; m'ọ bu woru iya ye le mkpuli oshi-azee? ?Tọ budunua l'eli agomu be aatukobeje iya? ²² L'iphe bu iphe, e shi domia edomi be eemekochakwaa mee t'a phu l'enya; ege ono kwaphu be iphe bu iphe eeme l'edomi be eemekochakwaa mee t'a maru. ²³ T'onye nweru enu-nchi; nukwaa ya!”

²⁴ Jisọsu asukwaphu epe: “Unu ngabekwa nchi l'iphe unu anu! O kwa iphe unu gude turu nu onye odo be Nchileke e-gudekwaphu turu nu unu; mbu; oo-gbekwanu nu unu ophu ka nu. ²⁵ Onye nweru nu be Nchileke eyekwafuaru odo. Onye e-te nwedu nu be nwiya ophu o nwekpooru nu enwenwe be oo-gbe natafa ya nu.”

*Etu, eegude nebyi iphe
evu evuvu anma*

²⁶ Yo sukwaphu epe: “L'eke Nchileke bu eze dulephu l'ọ bu nwoke, je aghaa nebyi iphe l'ali. ²⁷ Enyashi mbokumoku; yo kuru mgbenya tehu echile iya; nebyi iphe ono efushia; l'evu; to ma ege omuje. ²⁸ Ali l'onwiya emeje te nebyi iphe ono vua; mishia akpuru. Nongini-nongini iya evujeru uzo lufuta bya akaa; yo bya afo ishi; yee nebyi. ²⁹ Teke nebyi iphe ono charu; nwoke ono ewota mma iya wata iya egbushi; okfu l'o ruwaru teke a kpataje iphe e meberu emebe.”

*Etu, eegude akpuru
oshi mosutadu anma*

(Mat 13:31-32, 34; Luk 13:18-19)

³⁰ Yo kfutsua ege ono; bya asu: “?Ngunu be ayi a-su l'eke Nchileke bu eze du l'ọ bu iya? ?Egbe etu ngunu be ayi egudenua ya nmaa? ³¹ O dulephu l'ọ bu akpuru mosutadu, bu iya kakota nwanshi l'iphe bu akpuru oshi, aaku akuku l'ali. ³² Obenu l'obuje teke e wotaru iya kua l'ogbodali; taa nodu ophu baru ishi; yo vua; buru eze oshi, katsukpo nshinu l'iphe bu oshi, aadzaje adzadza le mgbabu; ekali iya ajakashia; unwenu, epe l'eli abya akpalahaa ya ekfuna.”

³³ Yo buru etu, dugbaa ege ono be Jisọsu gude zia okfu Nchileke ege oo-ka epe odo enya. ³⁴ E too kfuduru epe okfu; le b'o gude etu. Teke yele ndu etsoje uzo iya nlephu; yo kofutatsuaru epe iphe okfu iya ono bukota t'o doo epe enya.

*Oke pherephere anuru iya okfu
(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)*

³⁵ Tọ dọ iya bụ; yo be l'urenyashi ujiku lanu ono; Jisosu asu ndu etsoje uto iya t'ephe l'iya dafu azu eze enyimu ono azu iya ophu. ³⁶ Ephe aparu oha ono haa; bakfube Jisosu l'ugbo eke o nohawa; ephe atugbuwa. Ugbo ndu odo l'etso ephe. ³⁷ Oke pherephere awatawaphu ephephe; eyii-mini atulaha mini eye l'ugbo ono; jeye; yo phoduwaa nwanshi te mini ji iya. ³⁸ Jisosu bu owaa, laruru l'azu ugbo ono; chebe ishi le pyilo; kulaha mgbenya. Ndu etsoje uto iya eje etewa iya phu; su iya: "O-zi-iphe! Ti kpakpouduaru ishi; me ugbo abyaakwa ephe ekpukpu."

³⁹ Jisosu etehu bya abaar pherephere ono mba; su eze enyimu ono: "Chaa! Daa ash!" Pherephere ono adawaphu ash; eke ono lo ha adakota nyongu. ⁴⁰ Jisosu aji ephe: "Ngunu meru iphe unu atsugvu? Unu te kwetadua ke Nchileke to?"

⁴¹ Ephe anmakota kpakpakpa; leke ephe atsugvu; jilaha onwephe: "Bu egbe nwoke ngunu du ege owaa, pherephere; me eze enyimu anuru okfu?"

5

Nwoke, ogvu bu l'ehu (Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Jisosu yele ndu etsoje uto iya abya erua l'azu eze enyimu l'azu iya ke ndu Gerasa. ² Jisosu alufutalephu l'ugbo ono; yele nwoke obu, shilephu l'ikiri-kpo ahadzu. Nwoke ono be ogvu bu l'ehu. ³ Nwoke ono bu ebubu l'ikiri-kpo. Ogvu ono be shihuru iya ike l'ehu; k'opu e too kwejededu t'e ketsua ya eketsu; mbukponu m'o -ruhuru; o buru mkporo b'a turu iya. ⁴ Tekenteke b'a tujehawa iya mkpakobe l'eka; me l'okpa; yo zubushia k'eka; chipyashia k'okpa. Agburu-ehu, no iya nu be to nwedu onye aduje ike lo-gude iya. ⁵ Eswe me enyashi mboku-mboku be onoduje aghaphe l'ikiri-kpo ono; me l'ugvu ugvu; l'echi mkpu; gude mkpuma agbuswashi onwiy ehu.

⁶ Yo nodu ote-enya pha Jisosu; vuta oso gbakfushia ya bya adaa ya l'ifu; ⁷ chia mkpu; su: "Jisosu, Nwatibe Nchileke ophu bu Okaribe-Kakota-Nu; bu ngunu be nggu l'iya ji. Ya arokwa ngu aroro: Nchileke anukwa iya-a: ba nukwa iya aphu." ⁸ Iphe meru iphe nwoke ono kfuru iphe ono bu le Jisosu be suhawaru ogvu ono to shi iya l'ehu lufu.

⁹ Jisosu aji iya epa iya.

Yo su iya: "L'epa iya bu 'Unubuku'; okfu l'ephe ha l'igweligwe." ¹⁰ Yo rolaha Jisosu; su: "Byiko; eka-l'ali; waa ikpere; te b'o chifushi ephe l'ali ono."

¹¹ Ya ndono; yo nweru igweligwe ezi, nọ lẹ mgbazita ugvu ono; l'ata nri. ¹² Ogvu ono arọlahaa Jisọsu; t'ọ haa ya tẹ ya wuba ezi ono l'ẹhu. ¹³ Jisọsu ekweta. Ogvu ono eshikota nwoke ono l'ẹhu wufuta bya awuba ezi ono l'ẹhu. Igweligwe ezi ono eshi lẹ mgbazita ugvu eze ẹnymu ono wu-lihu; fota oso gidigidi; je aphulahu l'eze ẹnymu ono; mini eworu iya rigbushia; mbu iphe ruru unu ezi ise.

¹⁴ Ndu eche ezi ono agbakashihu je eworu iya kfukashia lẹ mkpukpu; me lẹ ndu onu-egu. Ya ndono; ndu ono, e kfuru iya ono awufuta t'ephe bya aphu iphe meru nu. ¹⁵ Ephe abyakfutashia Jisọsu; bya aphua nwoke ono, unubuku ogvu shi buru l'ẹhu ono; eke o yeru uwe; dugaru adugaru; nwewaru nu egomunggo. Ephe atslahaa egvu. ¹⁶ Ndu ophu nọ teke iphe ono meru ewowaruphu iphe meru nwoke ono, ogvu shi buru l'ẹhu ono; me ezi ono kwaphu kooru ndu onanu, byaru k'ophungu ono.

¹⁷ Ephe arọlahaa Jisọsu t'o gbeshiru ephe l'ibiyia nk'ephe.

¹⁸ Jisọsu abyatashia obahu l'ugbo; nwoke ono, ogvu shi buru l'ẹhu ono arọ ya tẹ yele iya yiru.

¹⁹ Jisọsu ajika; su iya: "Lashia; lakfube ndibe unu; je ekfuaru ephe eze iphe Nnajiufu meru ngu; me ege o phuberu ngu imiko."

²⁰ Nwoke ono ekwe tugbua; laa okfukashi eze iphe Jisọsu meru iya lẹ mkpukpu Mkpukpu-iri. Iphe ono, Jisọsu meru ono adukota ephe l'ephe ha biribiri.

*Nwatibe Jáyirọsu;
me nwanyi, nsọ eme*

(Mát 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Jisọsu atugbua daa eze mini ono lashia azu l'azu iya ophu. Igweligwe madzu abya anọ-pee ya mgburumburu. Yo nodu l'iku mini ono. ²² Nwoke lanu, eeku Jáyirọsu, bu onye lanu lẹ ndu ishi ulo-ndzuko ephe abyakfuta Jisọsu; bya aburu iya pee l'iku okpa; ²³ roshikpoo ya ike; su iya: "Lẹ nwatibe iya ke nwanyi anwuhuakwa." Wo iya: "Byiko; t'o bya ebyia ya eka; k'ophu o-korohu; noduru iya ru ndzu."

²⁴ Yele Jisọsu ayiko tugbua. A du l'igwe zehu tsoru Jisọsu eka ebo-ebo; l'akpa iya mkpa.

²⁵ Yo nweru nwanyi unwurukpo lanu, nsọ-unwanyi mewaru afa iri l'ẹbo mgburumburu. ²⁶ Yo jewa iphe-ehuka l'eka igweligwe ndu eme ogvu. Iphemiphe obule, o nweru b'ọ tuko mepushibebewa; ophu 'o kadu mma; njo egbe akalee njo akaka atugbu. ²⁷ Yo nuhawa iphe Jisọsu emeje; tugbua shia Jisọsu uzo azu; pyobata l'eke ono, a zaru l'igwe

ẹge ono; bya ebyia uwe Jisọsu ẹka; ²⁸ kẹ l'ọ sụkwannuru onwiya: "Lẹ ya -denyiwa ẹka l'uwe Jisọsu bẹ ya a-kọrohu-a."

²⁹ Ebyibi, oobyi ẹka l'uwe Jisọsu ono; yo mebuhuwa iya phụ mbụ nsọ-únwanyi ono. Yo ruwa iya phụ l'ẹhu lẹ Jisọsu mewaru tẹ ya kọrohu l'iphe ono, eme iya nụ ono. ³⁰ Teke onowaphu; Jisọsu amawaruphu l'o nweru ike, shi iya l'ẹhu lufu. Yọ ghachiwaphu; jì igweligwe ndu ono: "?Bụ onye byiru ẹka l'uwe iya?"

³¹ Ndu etsoje iya nụ asụ iya: "?I phuru-a ndu akpa ngu mkpa; nggu ajikwaduru onye byiru ngu ẹka l'uwe?"

³² Jisọsu abya achikaa ẹnya tẹ ya maru: ?ya a-phụ onye meru iphe ono. ³³ Nwanyi ono atsulahaa egvu; ẹhu anmalahaa ya anmanma; kẹ l'ọ mawaru iphe o meru iya. Yọ lufuta; bya adaa Jisọsu l'ifu; woru ire-lanụ dooru iya. ³⁴ Jisọsu asụ iya: "Nwa iya nwanyi; ekwekwe ngu mewaru t'ẹhu dọ ngu mma. Laa l'ẹhu-agu; l'iphe eme ngu nụ b'e mewaru t'ọ dọ ngu mma."

³⁵ Jisọsu egudekwadua ẹge ono ekfu; ndu shi kẹ Jáyirọsu abyawaphu bya ezia Jáyirọsu lẹ nwatibe iya nwanyi ọbu nwuhwakwaru; ?o nwekwaduru k'ọphu oo-jekwadu okfuchi O-zi-iphe nchì.

³⁶ Jisọsu ta ngakpọduaru nchì l'iphe ẹphe ekfu. Yọ su onye ishi ọlo-ndzuko ono: "Ba tsushi egvu; ọ búa t'i kweta."

³⁷ Jisọsu atugbua; to nwe onye ọdo, o kweru t'o tsoru iya; gufuphu Pyita; Jémusu mẹ nwunne iya, bụ Jọnu. ³⁸ Ẹphe erua kẹ onye ishi ọlo-ndzuko ono; Jisọsu aphuwaphu ẹge ẹke ono swọkoberu l'ẹkwa mẹ mkpu. ³⁹ Yọ bya abata; jì ẹphe: "?Ngunu kparu iphe unu swọkoberu ẹge ọwaa l'ẹkwa? Mẹ nwata ono ta nwuhukwa anwuhu; ọ kwa mgbenya bẹ ooku!"

⁴⁰ Ẹphe eze iya ọchi. Yọ chishikota ẹphe etezi l'ẹphe ha; bya eduta nna nwata ono; mẹ nne iya; mẹ ndu ono, ẹphe l'iya yi ono. Ẹphe abahushia l'ẹke nwata ono zẹ. ⁴¹ Yọ bya esekputa nwata ono l'ẹka; sụ iya: "Talita kumi" bụ iya bụ: "Nwamgbọko nshì; ya suru t'i gbeshi egbeshi!"

⁴² Yo gbeshiwaphu; jephelahaa. Nwamgbọko nshì ono nọwaru afa iri l'ẹbo k'ọphu a muru iya. Iphe ono eji ndu, nọ l'ẹke ono ẹnya; ẹke ọ dọ ẹphe biribiri! ⁴³ Jisọsu asụ ẹphe t'ẹ b'ọ dukwa onye ẹphe e-me t'ọ maru; sụ ẹphe t'a nụ nwata ono iphe t'ọ ria.

6

Aajika Jisọsu lẹ Názaretu
(Mát 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Jisòsu egbeshi l'èke ono; yò buru iya òla ndu-èphe. Ndu etsoje ọ̀zo iya etsoru iya. ² Yo rua mbòku ọ̀tu-ume; yò wata ozi iphe l'ùlo-ndzuko ndu Ju. Ùlo ono, oozi iphe ono bè madzù ha igwe nòdu. Yò dù èphe biribiri mbù iphe Jisòsu ezi èphe. Èphe ajìlahaa: “?Bù awe bè nwoke-wa m̀tatsuaru egbe iphe ọ̀waa? ?Bù onye ziru iya egbe mmamiphe ọ̀wananu? ?Nanu ège o meru emeebe iphe-ọ̀phulenyà ọ̀waa, è ta ph̀bua oyeru iya-a? ³ ?Tò b̀dunua ya b̀ kapìnta-wa, b̀ nwatibe Méri-wa; mbù nwunne Jémusu; Jòsèsu; Júdasu; m̀ Sáyìmonu? ?Unwunne iya unwanyi ndu ọ̀phu ta b̀dunua l'èke-a bè ayi l'èphe t̀ko buru?” Iphe ono akpòshia èphe okweta iphe ookfu.

⁴ Jisòsu asù èphe: “Onye nkfuchiru Nchileke bè aak-wabejekwaru ugvu l'èkemeke ọ̀bule; g̀fukwaphu l̀ mkp̀kp̀u, ọ̀ nòdu vufuta; m̀ ndu ikfu iya; m̀ ndu ùlo iya.”

⁵ Ọ̀ b̀ iphe ono meru iphe è t̀ d̀du iphe dù biribiri, ha nshinu, Jisòsu meru l'èke ono; g̀fu nwa ndu ọ̀phu èhu ta d̀du mma, o byiberu èka; mee; èhu adù èphe mma. ⁶ Yò d̀a ya biribiri l'èphe ta ch̀duru ̀kfu kwè ya.

*Jisòsu ezifu ndu ishi-ozì;
umadzu iri èbo
(Mát 10:5-15; Luk 9:1-6)*

Ya ndono; yoo jephetsua l̀ mkp̀kp̀u l̀ mkp̀kp̀u l'èke ono; ezi okfu Nchileke. ⁷ Jisòsu ekukobe umadzu iri l'èbo ono; bya eworu èphe dzee èbo-èbo; zia èphe t'èphe je egude ike ch̀fuje ọ̀gvu. ⁸ Yo kfuaru iya èphe kfushiaru iya èphe ike: “T'è b'ò nwekwa iphe èphe e-gude eje; g̀fu oshi-ogude-l'èka. T'èphe be egudekwa nri; èphe te egude èda; èphe te eye okpoga l'èkpa uwe èphe. ⁹ T'èphe yekwaa akpòkpa; ọ̀le t'èphe be eyekwa uwe ọ̀do; a g̀fu ọ̀phu èphe yeru l'èhu.” ¹⁰ Yò s̀kwaphu: “Ufu, unu bah̀jewaru; a -nata unu; unu nòdulekwaphu l'èke ọ̀bu. Unu be ejekwa oburu l'èke ọ̀do jeye teke unu e-gbeshi l'ìbyiia onanu. ¹¹ Èke unu jeru; èphe -jìka unu; m'ò b̀ l̀ ndu ọ̀bu te kwedu ngabèru unu nchi; teke unu e-gbeshi; unu ajìshia udzu-èja, nò unu l'òkpa l'èke ono; gude koshi l'èka unu ta d̀hedu iya.”

¹² Ya ndono; èphe at̀gbua je ekfukashiru iya ndiphe t'èphe taa onwèphe ̀ta; sefu èka l'iphe dù èji, èphe meshiru; lakfuta Nchileke. ¹³ Èphe ach̀shitsua igwelìgwe ọ̀gvu l'èhu ndu ọ̀phu ọ̀gvu bu l'èhu; tetsua igwelìgwe ndu ọ̀phu iphe-ememe eme manù; èphe akòrohukota.

*Eebuta Jònu Baputizimu ishi
(Mát 14:1-12; Luk 9:7-9)*

14 Eze, bụ Hérođu anụ iphe Jisọsu eme l'ẹke o den-gashikotaru ẹkemeke ọbule. Ndu aharu ekfu l'ọ kwa Jọnu Baputizimu bẹ tetaru nọdu ndzụ ọdo. L'ọo ya meru iphe ọduje ike emeshibebe iphemiphe ọbule ono.

15 Ndu ọpflu asụ l'ọ bụ Eláyija; ndu asụwaru l'ọ bụ onye nkfuchiru Nchileke, yeru onye lanụ lẹ ndu kẹ ndiche.

16 Hérođu anụ l'iya pụ; sụ: "M'ọ kwa Jọnu-wa, ya zijeru; e je ebutaru iya ishi iya-a bẹ shiwa l'ọnwu teta bya anọdu ndzụ ọdo." 17 Iphe meru nụ bụ l'o nweru teke Hérođu zijeru; e gude Jọnu; kee ya ẹgbu; ye iya l'ulo-mkpọro l'okfu ẹka Heródiyasu. Heródiyasu ono bụ nyee Fílipu. Fílipu abụkwanuru nwunne Hérođu. Hérođu egbeshi je akfuta nyee nwunne iya ono lụlahaa. 18 Jọnu eshi asuje Hérođu: "Lẹ tọ dukwa mma t'ọ nata nyee nwunne iya lụlahaa."

19 Ẹhu eghulahaa Heródiyasu eghughu; yọ chọlahaa ẹge oo-shi gbua Jọnu. Tọ ma ẹge oo-me iya; 20 kele Hérođu anọduje atsụ Jọnu egvu; okfu l'ọ maru lẹ Jọnu bụ nwoke, doberu ẹka ndoo; dukwaruphu Nchileke iche. Ọ bụ iya meru iphe Hérođu woru iya dobe l'ẹke ẹ-tọ dudu iphe e-me iya nụ. Hérođu bẹ okfu, Jọnu anọduje ekfuru iya agbachije ẹnya; l'awa iya obu. Obenu l'ọ gudejelee ẹhu-ọtso-ẹna ngabẹru Jọnu nchị.

21 Yo rua ujiku lanụ; yọ dabaru Heródiyasu. Yọ bụru mbọku, Hérođu meru eswe-iphe, oogudeje anyata teke a mụru iya. Yo je ekukoo ndu ishi, achị obodo ẹphe; mę ndu ishi soja; mę ndu oke amadụ Gálili t'ẹphe byaru iya l'eswe-iphe ono. 22 Nwatibe Heródiyasu kẹ nwanyi abya etee egvu l'ifu ẹphe. Ẹhu atsọ Hérođu; mę ndu ono, byaru iya l'eswe-iphe ono ẹna. Eze, bụ Hérođu asụ nwamgbọko ono: "T'ọ kfulephu iphe dụ iya mma, ya a-nụ iya; ya a-nụ iya iphe ọbu." 23 Hérođu eworu angụ riaru nwamgbọko ono; sụ iya: "Iphe ị sụkpooru tẹ ya nụ ngu bẹ ya a-nụ ngu; m'ọ -ruhuru; ọ bụru nkere-ẹbo alị-eze iya."

24 Nwamgbọko ono atụgbua jekfushia nne iya je aji iya: "Bụ ngunu bẹ ya a-sụkpoo t'ọ nụ iya?"

Nne iya ono asụ iya: "L'ọ bụ ishi Jọnu Baputizimu."

25 Nggube nwamgbọko avuta ọso; gbakfushia eze; je asụ iya: "L'iphe dụ iya mma bụ t'ọ gburu ishi Jọnu Baputizimu ye l'efere; nụ iya nta-a nta-a."

26 Ẹhu adaa eze kọo; l'ẹke o ruru iya l'ẹhu nshinu. Obekwanu lẹ keshinu o riwaru angụ iya l'ifu edzudzu ọha ono, byaru iya eswe-iphe ono b'ẹ tọo gbanwehedu iphe o kfuru. 27 Hérođu eyefuwaphu onye soja lanụ lẹ ndu soja, eche iya nche t'ọ je ebuta Jọnu ishi; paru bya. Onye soja ono atụgbua je ebuta Jọnu ishi l'ulo-mkpọro ono; 28 woru

iya ye l'efere je apẹe nwamgbọko ono. Nggube nwamgbọko eworu iya je anụ nne iya. ²⁹ Ndu etsoje ụzo Jọnu anụa ya; je apata ogwo iya je elia.

*Jisọsu anụ unu madzụ iri ẹbo
l'ụkporo madzụ iri nri*

(Mát 14:13-21; Luk 9:10-17; Jọn 6:1-14)

³⁰ Ndu ishi-ozì ono ejeebe bya awulatakota; bya edooru Jisọsu iphe ẹphe mekotaru l'ọ ha; mẹ iphe ẹphe ziru. ³¹ Madzụ eji ẹke ono: ndu l'abya; ndu l'eje; k'ọphu bụ l'uzo ta adụkpoduaru nụ Jisọsu; mẹ ndu etsoje ụzo iya; mbụkpọ m'ọo kẹ ria nri. Jisọsu asụ ndu ono, etsoje ụzo iya ono t'ẹphe lufu je l'ẹke madzụ ta nọdu; tuta ume nwanshi. ³² Ẹphe ekwe wota ụgbo tughua jeshia l'ẹke ẹphe a-nọdu l'onwẹphe.

³³ A dụ l'igwe phua teke ẹphe atughbu; hụbewaphu ẹphe ama. Ndu ono eshitsuwaphu lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu gudegbaa ọkpa gbaru jeshia; vuru Jisọsu phẹ ụzo rua. ³⁴ Jisọsu eshi l'ugbo ono lufuta bya aphua igweligwe ndu ono l'ẹke ono. Imiko ẹphe egude iya; l'ẹke ẹphe dutsulephu l'ọ bụ igwe aturu, ẹ-te nwedu onye nche, a-gbaru ẹphe mkpu. Yọ wata ẹphe ozi igweligwe iphe. ³⁵ A nọnyaa l'uzo urenyashi; ndu etsoje ụzo iya abyakfuta iya bya asụ iya: “? I marua l'ẹke-a te nwedu ndu, bu iya nụ; nchi ejihuwaa. ³⁶ Ophu t'i sụ ẹphe t'ẹphe bahugbaa l'ufu l'ufu mẹ lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu ndu-a, bupheru mgburumgburu-wa je akpata nri, ẹphe e-ri.”

³⁷ Jisọsu asụ ẹphe: “Unubẹdua; unu nūnu ẹphe iphe t'ẹphe ria.”

Ẹphe asụ Jisọsu: “?Bụ t'ẹphe je azuta buredi ụkporo pọngu bya anụ ẹphe t'ẹphe taa tọ?”

³⁸ Jisọsu asụ ẹphe: “?Bụ ishi buredi ole bẹ unu nweru? Unu je amaru ẹge ọ ha.”

Ẹphe amaẹberu ẹge ọ ha; bya asụ Jisọsu: “L'ọ bụ ishi buredi ise; mẹ ẹma ẹbo.”

³⁹ Jisọsu asụ ẹphe t'ẹphe kekashia ndu ono l'itsutsu l'itsutsu; mee t'ẹphe nọdugbaa anọdu l'alì l'unwu iru ẹwu ono. ⁴⁰ Ndu ono abya anọ l'itsutsu l'itsutsu l'ụkporo ise ise; mẹ ụkporo ẹbo l'iri iri. ⁴¹ Jisọsu ewota ishi buredi ise ono; mẹ ẹma labu ono; palia ẹnya imeli; kele Nchileke ekele kẹ nri ono; washia ya; woru nụ ndu ono, etsoje ụzo iya ono t'ẹphe doberu iya ndu ono l'ifu. Yo wotakwaphu ẹma ono ẹphe ẹbo kekashiaru ẹphe l'ẹphe ha. ⁴² Ẹphe atuko l'ẹphe ha tajishia ẹpho. ⁴³ A bya atutukota ibiribe buredi; mẹ ẹma

ono, bu ndu ophu a taphodoru ataphodo; yo jilephu nkata-ivu iri l'ẹbo. ⁴⁴ Unwoke, tso ẹ ndu taru buredi ono du unu unwoke iri l'ẹbo l'ukporo unwoke iri.*

Jisosu eje ije l'eli mini
(Mát 14:22-33; Jon 6:15-21)

⁴⁵ Jisosu asuwaphu ndu etsoje ọzo iya t'ẹphe bahu l'ugbo vuru iya ọzo jeshia Betusáyida l'azu eze ẹnyimu ono azu iya ophunanu; te yẹbedua jeodu je ekfuru ndu ono t'ẹphe lashiwaru l'ufu. ⁴⁶ Yo sutsua ẹphe t'ẹphe lawaru; tugbua jeshia l'ugvu; okfuru nu Nchileke. ⁴⁷ Yo be l'ime ẹnyashi; ugbo ono anoduwanu l'echi eze ẹnyimu ono; Jisosu anodu nwenkinyi iya l'eli nggodo. ⁴⁸ Yo nodu l'ẹke ono phu ẹ ndu etsoje ọzo iya be okpo ugbo ono atsu l'ehu; kele pherephere shikwanu ẹphe ishifu. Iphe-ohafenun anodulephu l'ifu; Jisosu ejeru ije l'eli eze ẹnyimu ono tugbua; l'eme t'o sweta ẹphe. ⁴⁹ Ẹphe aphu l'iya phu ẹke ooje ije l'eli mini ono; tubesu l'oo maa. Ẹphe echia mkpu; ⁵⁰ ke l'ẹphe phukotaru iya l'ẹphe ha; ẹhu anmalahaa ẹphe anmanma; ẹke ẹphe atsu egvu.

E ji ekfu-a; Jisosu asu ẹphe: "T'obu shihu unu ike; l'ọ bua yẹbedua. Unu ba atsushi egvu." ⁵¹ Yo bya abakfube ẹphe l'ugbo ono; pherephere ono ebuhuwaphu; ẹphe eghechawaa onu nwandoo; ⁵² okfu l'iphe Jisosu meru l'ọ washiru ẹphe buredi ono te dodu ẹphe ẹnya; ke l'egomunggo ẹphe te rudu l'iphe ono.

Jisosu agwo ndu iphe eme ẹ Genésaretu
(Mát 14:34-36)

⁵³ To du iya bu; Jisosu phe esweebe mini ono; bya erua l'onu-mini Genésaretu; woru ugbo ono ngube l'ẹke ono. ⁵⁴ Ẹphe eshi l'ugbo ono lufuta; ndu ẹke ono ahubewaphu Jisosu ama; ⁵⁵ gbatatsua l'uswe iya ono mgburumburu; patsuaru ndu iphe eme l'ugboshi byatashia iphe bu ẹke ẹphe nukpooru ẹ Jisosu no. ⁵⁶ Ẹke o shikpooru mbu Jisosu: m'ọ bu l'ime mkpukpu-o; m'ọ bu l'obodo-o be ẹphe dutatsuaru ndu nk'ẹphe iphe emetsua je ezia l'oma-aswa; l'arọ Jisosu t'o kwe t'ẹphe byikpoonu ẹka m'o -ruhuru; o buru l'onunu uwe iya; t'ehu du ẹphe mma. E meebe; ẹge ẹphe ha; mbu ndu byiru iya ẹka l'ehu be korohukotaru nu l'iphe, eme ẹphe.

7

Ome-l'ali ndiche ndu Ju
(Mát 15:1-9)

* 6:44 6:44 Iphe o bu bu 5,000.

¹ Ndu Fárisii; mę ndu ezije ekemu, haru shi Jerúsalemu abya adokobe l'ęke ono dọ-pee Jisosu mgburumgburu. ² Ẹphe aphua l'o nweru ndu emebyi nsọ alı lę ndu etsoje ọzo Jisosu. Ishi iya aburu l'ęphe gude ęka, e merushiru emerushi l'eri nri; mbu okfu l'ęphe ta kwodu ęka akwokwo l'ęge ome-l'alı ndu Ju suru t'a kwọjee ya.

³ Iphe kparu iya nu aburu lę ndu Fárisii; mę iphe bu ndu Ju l'ęphe ha te erijedu nri; l'ęphe ę ba kwọ ęka akwokwo ęge ome-l'alı ndu Ju suru t'aakwoje iya, bu iya bu nsọ, shi ęphe lę ndiche. ⁴ Ẹphe te eri iphe mę ęphe -shi aswa lata; ę ba bu l'ęphe gudeodu mini mefu nsọ. Ẹge ono bę ęphe edobekwaphu nsọ alı ọdo, shi ęphe lę ndiche; mbu nsọ ęge e shi asa okoro; mę ite; mę iphe ọdo, e gude ope kpua; mę l'oshi-anodu.

⁵ Ndu Fárisii ono; mę ndu ezije ekemu aji Jisosu: “?Bu ngunu meru iphe ndu etsoje ọzo ngu te etsodu nsọ alı ọphu shiru ndiche l'ęka; ęphe egbe gudetsua ęka, e merushiru emerushi eri nri?”

⁶ Jisosu asu ęphe: “Azaya kfugbuleruphu okfu teke o kfuchiru Nchileke tukobe iya unu l'ishi unube o-kfuru-iche-eme-iche phe ono; mbu l'ęke ono, e deru l'ękwo okfu Nchileke; su:

'Lę ndu-wa kwa ajaja eli onu;
bę ęphe aja iya;
obu ęphe anoduru ote-ęnya.

⁷ Ẹphe abaru iya eja nggogo;
wota ekemu kę madzu l'ezi;
t'e tuje iya ekemu Nchileke.' ”

⁸ Jisosu asu ęphe: “Unu ewotaje ekemu kę Nchileke dochi; gbe wata odo nsọ alı kę madzu.”

⁹ Jisosu asukwaphu ęphe: “Mgbę ọ bu l'unu manukaru iphe meru iphe unu ajikaje ekemu Nchileke; k'ọphu unu a-nodu edo nsọ alı ọphu unu ezi l'onwunu. ¹⁰ Mosisu sukwaru: 'Kwaberu nne lę nna ngu ugvu;' sukwaphu: 'Onye ọphu kfuru nna iya; m'ọ bu nne iya ejo okfu b'e gbuje egbugbu.' ¹¹ Obenu l'unu ezi: 'L'ọ -buru l'o nweru onye suru nne lę nna iya l'iphe ya ge gude yeru ęphe ęka buakwa “kobanu”,' bu iya bu iphe a nuru Nchileke; ¹² bę unu gufuwaru onye obu t'ę b'ọ yeru nne lę nna iya ęka. ¹³ Unu eshi ęge ono gude ome nsọ alı, unu ezi ndu ọdo; mewaru igweligwe iphe ọdo, dutsua ęge ono, unu anoduje eme; mee okfu Nchileke; yo buru iphe mmakanu.”

*Iphe emerushije madzu
(Mát 15:10-20)*

¹⁴ Jisọsu ekukoo igweligwe ndu ono ọdo; bya asụ ẹphe: “Unu ngabẹru iya nchị l'unu ha; k'ọphu iphe e-do unu ẹnya. ¹⁵ Ẹ tọ bukwa iphe madzụ riru l'ọnu bẹ emeruje onye ọbu. Ọ chikwaa iphe shi madzụ l'ime lufuta emeruje onye ọbu. ¹⁶ T'onye nweru ẹnu-nchị; nụkwaa ya.”

¹⁷ Yọ halephu ọha ono bahushia l'ulo; ndu etsoje ọzo iya aji iya iphe okfu ono, o kfuru ẹphe ono bu. ¹⁸ Yọ sụ ẹphe: “? Unu te nwekwaphu egomunggo tọ? Unu ta madu l'iphe bu iphe madzụ riru l'ọnu te emerughedu onye ọbu; ¹⁹ keshinu ọphu ẹ-tọ budu l'obu b'ọ bahuru iya; gbahaa l'ẹpho; yo shi ẹke ono; a nyifu iya lẹ nshị.” Yo shiwaphu ẹge ono kfua l'iphe bukpo nri b'ẹ te nwedu ọphu e meruru emeru l'ifu Nchileke.

²⁰ Yọ sụ: “L'ọ bu iphe shi madzụ l'obu bẹ emeruje onye ọbu; ²¹ kẹ l'ọ bu l'ime obu madzụ bẹ ejo ọriri eshije lufuta, akpaje onye ọbu ome kẹ nwanyi mẹ ome kẹ nwoke; ozi iphura; ogbu ọchi; ²² ori ogori; ogvu ẹnya-kfurukfuru; ejo ọkpoma; ụgho; uru-alị; ijimẹnya; okfubyishi madzụ; oku onwonye ekuku; mẹ ome eswe. ²³ Iphe ono l'ọ ha shikota madzụ l'obu; bụru iya emerushije madzụ.”

*Ekweta Nwanyi, ẹ-ta budu onye Ju
(Mát 15:21-28)*

²⁴ Jisọsu egbeshi jeshia ibyiya kẹ alị Táya. Yo rua ẹke ono; je abahụ l'ulo lanụ; l'eme t'ẹ b'ọ dọ onye a-ma lẹ ya nọ l'ẹke ono; to nwehunu ẹge oo-shi domia onwiya. ²⁵ Ya ndono; yo nweru nwanyi lanụ, ọgvu bu nwatibe iya kẹ nwanyi l'ẹhu. Nwanyi ono anụ ọdu Jisọsu; byatashia bya aburu pẹ l'iku ọkpa iya. ²⁶ Nwanyi l'onwiya ta bukwa onye Ju. Ọ bu onye Girísu; ọbu l'a mụru iya lẹ Finíshiya, nọ lẹ Sáyira. Yọ rọo Jisọsu t'ọ chifu nwatibe iya ọgvu ono l'ẹhu. ²⁷ Jisọsu asụ iya: “T'ọ ngabe t'a nufu-odu ụnwegirima nri. Lẹ tọ dudu mma t'e wota nri, a gẹga nụ ụnwegirima; nụ ụnwu nkuta.”

²⁸ Nwanyi ono asụ iya: “Nnajiufu; ya makwaru-a; ọbu; mẹ ụnwu nkuta atụtujekwaa ẹviriva iya ọphu dashiru lẹ nri ẹgirima.”

²⁹ Jisọsu asụ iya: “Keshinu i yeru ọnu ẹge ono; lawaru; l'ọgvu ono hawaru nwatibe ngu.”

³⁰ Nggube nwanyi atugbua alala; rua ufụ; ọgvu ono apawaru nwatibe iya ono haa. Yọ zẹwaru nụ l'oshi-azẹ ya.

Jisọsu agwọ nwoke, ada nkichi

³¹ Ya ndono; Jisọsu abya ahaa ibyiya kẹ Táya je je eshia Sayidónu; mẹ ibyiya kẹ Mkpukpu-iri ono; yọ bụru iya oje Eze Ẹnyimu Gálili. ³² Ẹphe edutaru iya nwoke ọbu, ada nkichi; to kfu okfu ọhuma; rọo ya t'ọ byia ya ẹka. ³³ Jisọsu

edufuta iya iche nwenkinyi iya l'ẹke ono, ndu ophu no ono; bya achiru mkpushi-ẹka ye iya le nchi ephe ebo; gbuta onu-mini bya edee ya l'ire. ³⁴ Jisosu apalia enya lee l'imigwe; tsua ude bya asu nwoke ono: "Efata" bu iya bu "Guphohu!"

³⁵ Nchi nwoke ono ephe ebo agu-phohuwa iya phu; ire iya atushihu. Yo wata okfu okfu gbororo. ³⁶ Jisosu ekfushiaru iya ephe ike su t'e b'o du onye ephe e-kfuru iya. Obenu l'obuje teke o kfuru ege ono; ephe egbe ka iya ru ekfukashi. ³⁷ Yo dua ndu nuru iya nu biribiri etu. Ephe asu: "Ha! Ege oomemataje iphe ohuma. Ndu ada nkichi be oomejekwaphu t'ephe nua iphe le nchi; l'emeje ndu e-te ekfudu okfu t'ephe kfu okfu."

8

Jisosu anu unu madzu iri nri
(Mat 15:32-39)

¹ Yo be ujiku lanu, igweligwe madzu dzukoru odo; to nwe iphe ephe e-ri; Jisosu ekua ndu etsoje uzo iya; su ephe: ² "Limiko ndu-a dukwa iya; l'ẹke ya l'ephe nowaru abali eto nta-a; to du iphe ephe gude, ephe e-ri. ³ Ya -su t'ephe swiru egu la; be ephe a-dashikwa mbà l'esu-uzo; l'ẹke ephe hatsukwaaru shi eke teru enya."

⁴ Ndu etsoje uzo iya asu iya: "Bu awe l'echi-egu owaa be aa-phu nri ophu e-dzu ndu owaa eriri?"

⁵ Jisosu aji ephe: "Bu ishi buredi ole be unu nweru?" Ephe asu iya l'o bu ishi buredi esaa.

⁶ Yo su oha ono t'ephe noshia l'ali. Yo bya achita ishi buredi esaa ono bya ekele Nchileke ekele; woru iya washia; nu iya ndu etsoje uzo iya t'ephe kekashiaru igwe oha ono. Ephe eworu iya kee. ⁷ O nwekwaruphu unwu ibiribe ema, ephe chi, e ta hadu l'igwe. Jisosu ewotafukwaa ya phu; kele Nchileke ekele iya; bya eworu iya nu ndu etsoje uzo iya; t'ephe kekwaaru iya phu ndu ono. ⁸ Ndu ono ataa ya tajishia ephe; taphodo ophu a tutujiru nkata-ivu esaa. ⁹ Ndu riru nri ono rukwaru unu madzu ugbo iri.* Jisosu asu ephe t'ephe lawaru. ¹⁰ Yo bya abahuwaphu l'ugbo yele ndu etsoje uzo iya; yo buru ephe oje Dalumanuta.

Eekfu te Jisosu koshi
l'oo Nchileke ziru iya
(Mat 16:1-4)

¹¹ Ndu Farisii abyakfutashia Jisosu; ephe l'iya awata ntutego. Ephe eme t'ephe dataedu iya; bya asu iya t'o meeru ephe iphe e-koshi l'oo Nchileke ziru iya t'o bya

* 8:9 8:9 Iphe o bu 4,000.

l'oswiya. ¹² Jisọsu abya azua ume; su: “?Ngunu meru iphe ndu ogbo ke nta-a bukpelephu enya iphe-ophulenya, e-koshi l'oo Nchileke ziru iya te ya bya be ephe anoduje ele? Kamenu; te ya karu unu: E to nwekwa iphe-ophulenya, ee-koshi ephe.”

¹³ Jisọsu phe aparu ephe haa; bahushia l'ugbo; yo buru ephe oje azu eze enyimu ono azu iya ophu.

Onma okwa le k'ejo nzizi
(Mát 16:5-12)

¹⁴ Ndu etsoje uzo iya azahaa ogude nri; yo buruphu ishi buredi lanu be ephe gude nodu l'ugbo ono. ¹⁵ Jisọsu anmaaru ephe okwa: “T'ephe kwabekwa enya; zejeeru iphe ekoje-buredi ke ndu Farisii; me ke Herodu.”

¹⁶ Ephe awata okfuru ibe ephe: “M'o kwa l'ephe te gudedu buredi be ookfu ege ono.”

¹⁷ Jisọsu amawaruphu iphe ephe ekfu; su ephe: “?Bu ngunu meru iphe unu atukashi l'unu te gudedu buredi? ? Oriri unu te rudua l'iphe mu ekfu bu ke iphe ekoje buredi to? ?Nanu ege o du be iphe te edojedu unu enya? ¹⁸ ? Unu nweru enya; unu ta phu uzo to. ?T'unu nweru nchi; unu ta nu iphe? ?To nwedu iphe unu anyatajekpoo? ¹⁹ Le ya washiru ishi buredi ise, a nuru unu madzu iri l'ebo l'ukporo iri phu; ?bunua nkata-ivu ole b'a tutujiru ophu ephe taphodoru?”

Ephe asu iya l'o bu nkata-ivu iri l'ebo.

²⁰ Yo jikwaphu ephe: “Ishi buredi esaa ono, a nukwaruphu unu madzu iri phu; ?bunua nkata-ivu ole be unu tutujiru ibiribe iya?”

Ephe asukwa iya phu l'o bu nkata-ivu esaa.

²¹ Yo ji ephe: “?To dodua unu enya nta-a?”

Nwoke, atso ishi; aphu uzo

²² Ephe abya erua Betusayida; yo nweru ndu dutaru Jisọsu nwoke, atsu ishi; roo Jisọsu t'o byia ya aka. ²³ Jisọsu esekputa onye ishi ono l'eka; dufu iya le mkpukpu ono; vutsua ya onu-mini l'enya; bya ebyibe iya aka; ji iya: “? O nweru iphe i phuru?”

²⁴ Nwoke ono elee enya l'imeli; su iya le ya phuru madzu. Obenu l'ephe dutsua ya l'o bu oshi, eje ije.

²⁵ Jisọsu abya ewota aka byibe nwoke ono l'enya odo; enya amusaa ya. Yo phulahaa iphemiphe obule dachangu.

²⁶ Jisọsu asu iya t'o lalokwaphu; su iya t'e b'o bahuekwa l'ime Betusayida.

Pyita ekfu onye Jisọsu bu
(Mát 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Jisosu mę ndu etsoje ụzo iya atụgbua jeshia mkpukpu, nọgbaa lę Sizaríya Fílipayi. Ẹphe erua esu-ụzo; yọ jì ẹphe: “?Bụ onye bę ndiphe asuje lę ya bụ?”

²⁸ Ẹphe asụ iya: “L’o nweru ndu sụru l’i bụ Jọnu Baputizimu; nweru ndu asuje l’i bụ Eláyija; nweru ndu asuje l’i bụ onye lanụ l’ime ndu nkfuchiru Nchileke.”

²⁹ Yọ jì ẹphe: “Unubędua; ?unu sụkwanuru lę ya bụ onye?”

Pyita asụ iya: “L’o bụ nggu bụ Kuráyisutu ọbu, bụ iya bụ Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono.”

³⁰ Jisosu anmaaru ẹphe ọkwa t’ẹ b’ọ dukwa onye, ẹphe e-kfuru iya.

*Jisosu ekfu lę ya e-je
iphe-ẹhuka; nwụhu*

(Mát 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹ Ya ndono; Jisosu awata ozi ndu etsoje ụzo iya iphe; sụ ẹphe “Lę Abụbu-Ndiphe jefutajekwa iphe-ẹhuka, dụ igweligwe. Ndu bụ ọgurenya; mę ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ezije ekemu a-jika iya; woru iya gbua. A -nọ abalị ẹbo k’ẹto; ya eshi l’onwu teta; bya anọdu ndzụ ọdo.” ³² Yo kfua ya kfujaaru iya ẹphe ekfuja. Pyita ekuchi iya ekuchi; baaru iya mba; sụ iya: “Tuswekwa; t’ẹ b’ọ rịkwaru onwiya ẹjọ ọriri.” ³³ Jisosu aghachiwaphu; lee ndu etsoje ụzo iya ẹnya; gbọ-chia Pyita nchi; sụ iya: “Gbeshi iya l’ẹhu nggube Sétanu ono! Uche-obu ngu bụ uche-obu madzụ; ẹ tọ bụdu kę Nchileke.”

³⁴ Jisosu abya ekukoo igweligwe madzụ; mę ndu ono, etsoje ụzo iya ono t’ẹphe byakfuta iya. Yọ sụ ẹphe: “O -nweru onye ọ dụ t’ọ bụru onye etsoje iya nụ; t’onye ono wofu ẹnya l’ẹhu kę onwiya. T’onye ono vuta oshi-osweru k’onwu iya vuru tsoru iya. ³⁵ L’iphe bụ onye eme tę ya dzọo onwiya ndzụ l’onwiya e-tufakwa ndzụ iya; onye gudekwanu okfu ẹhu yębe Abụbu-Ndiphe yęle k’ozi-oma Nchileke tufaa ndzụ iya lę mgboko-a a-dzọta ndzụ iya. ³⁶ Mbụ; ?bụ ngunu bụ uru, madzụ ritaru m’o -nwekotaru iphemiphe ọbule, nọ lę mgboko-a; tufakwanua ndzụ iya? ³⁷ ?O nwekpooru iphe madzụ e-gudekpoo gbata ndzụ iya m’o -tufuwa iya? ³⁸ Kę l’onye ya dụ iphere; iphere iphe ya ezi l’ogbo ọwaa, rigburu onwẹphe l’ogori; megbua onwẹphe l’ẹjọ iphe-a -dụ iya; bę iphere onye ono a-dụkwaphu yębe Abụbu-Ndiphe teke ya e-gude ụgvù kę Nna iya, egbu nwịinwii yęle unwu ojozi-imigwe, dụ nsọ ayiru l’abya.”

9

¹ Yò sù ẹ̀p̄he: “Kamenu; tẹ̀ ya karu unu: l'ò nweru ndu haru vudo l'ẹ̀ke-a, ẹ̀-ta byadụ̀ bya anwùhu anwùhu; gbahaa l'ẹ̀p̄he phụ-oduru ẹ̀ge Nchileke e-gude ike koshi l'ọ̀o ya bụ̀ eze.”

Jisọsu egbu nwịinwii
(Mát 17:1-13; Luk 9:28-36)

² Abalị ishingu eswelephu; Jisọsu eduta Pyita; Jémusu; mę̀ Jọnu; duru ẹ̀p̄he je enyihu eli ugvu ọ̀bu, ha l'eli je anọ̀du nwenkinyi ẹ̀p̄he. A nọ̀nyaa; Jisọsu egbufu l'ifu ẹ̀p̄he; gbulahaa oswi kẹ̀ nwịinwii; ³ uwe iya achakọ̀ta pemu-pemu; l'egbu nwịinwii; k'ọ̀phu bụ̀ l'ẹ̀ to nwedu iphe nọ̀kpoo lẹ̀ mgboko-a, ee-gude saa uwe t'ọ̀ chaa ẹ̀ge ono. ⁴ Ya ndono; Eláyija yẹ̀le Mósisu ehee ẹ̀p̄he l'ifu; ekfu eyeru Jisọsu. ⁵ Pyita akfubirihu; sù Jisọsu: “Nnajiufu; ọ̀ dukwanu mma l'ẹ̀p̄he nọ̀ l'ẹ̀ke-a; t'ẹ̀p̄he tũnua mkpu ẹ̀to l'ẹ̀ke-a: nanu nke ngu; nanu kẹ̀ Mósisu; nanu kẹ̀ Eláyija.” ⁶ Iphe o gude kfua iphe ono bụ̀ l'ẹ̀ tọ̀ makpọ̀dua iphe oo-kfu; kẹ̀ l'ẹ̀p̄he atsukwanu egvu atsushi iya ike ẹ̀p̄he ẹ̀to ono.

⁷ Urukpu abya asakputa ẹ̀p̄he; olu eshi l'urukpu ono; sù: “Ọ̀waa bụ̀ Nwata iya kẹ̀ nwoke, ya yeru obu. Unu nujekwa iphe ookfu!” ⁸ Teke ono; teke onophu; ẹ̀p̄he achikaa ẹ̀nya; chikaa ẹ̀nya; to nwehe onye ẹ̀p̄he phuru l'ẹ̀ke ono; gufuphu Jisọsu nwenkinyi iya.

⁹ Ẹ̀p̄he enyizitade l'ugvu ono; Jisọsu ekfushiaru iya ẹ̀p̄he ike t'ẹ̀ b'ọ̀ dukwa onye ẹ̀p̄he e-kfuru iphe ẹ̀p̄he phuru jeye teke yẹ̀bẹ̀ Abubu-Ndiphe e-shi l'ọ̀nwu teta nọ̀du ndzụ̀.

¹⁰ Iphe ono, o kfuru ono anọ̀dukpelephu ẹ̀p̄he l'obu; ẹ̀p̄he ajigbaa ibe ẹ̀p̄he iphe ọ̀ bụ̀ mbụ̀ k'oshi l'ọ̀nwu teta nọ̀du ndzụ̀. ¹¹ Ẹ̀p̄he aji Jisọsu: “?Ngunu meru iphe ndu ezije ekemu asuje lẹ̀ Eláyija bẹ̀ e-vuoduru ọ̀zo bya?”

¹² Yò sù ẹ̀p̄he: “Ọ̀ bụ̀ oswi-okfu lẹ̀ Eláyija e-vuoduru ọ̀zo bya bya edozia iphemiphe ọ̀bule t'ọ̀ dọ̀ mma. Obenu; ? bukwanu ngunu bẹ̀ meru iphe ẹ̀kwo okfu Nchileke sùru lẹ̀ Abubu-Ndiphe e-je igweligwe iphe-ẹ̀huka; e mee ya iphe-iphere? ¹³ Tẹ̀ ya karu unu: Eláyija byahaakwaru; ẹ̀p̄he emewa iya ẹ̀ge dọ̀ ẹ̀p̄he mma; mbụ̀ ẹ̀ge e dekwaruphu l'ẹ̀kwo okfu Nchileke l'ẹ̀p̄he e-me iya.”

Jisọsu agwọ̀ nwata nwoke, ọ̀gvu bu l'ẹ̀hu
(Mát 17:14-21; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Jisọsu phẹ̀ abyakfuta ndu etsoje ọ̀zo iya ndu ọ̀phunanu, ẹ̀-te tsodu ẹ̀p̄he je l'ugvu phụ̀; bya aphua igweligwe ndu, dọ̀ru mgburumgburu l'ẹ̀ke ono. Ẹ̀p̄he lẹ̀ ndu ezije ekemu anọ̀duwa l'atụ̀ ntutego. ¹⁵ Aphuphu igwe ọ̀ha ono aphu Jisọsu; yọ̀ dọ̀ ẹ̀p̄he biribiri. Ẹ̀p̄he egude ọ̀so gbakfu iya je

ekele iya. ¹⁶ Jisosu aji ndu etsoje ọzo iya iphe ephe le ndu ezije ekemu aturu ntutego iya?

¹⁷ Nwoke lanu le ndu ono asu iya: "O-zi-iphe! Ya dutaru ngu nwatibe iya ke nwoke; okfu l'ogvu, guderu iya nu meru iya; too kfu okfu. ¹⁸ Ọo buje; o kparutawa iya ege ono; yo gude iya ta l'ali; yo talahaa ikireze; uphu akpushi iya l'onu; yo kpo keru. Iphe ono be ya suru ndu etsoje ọzo ngu t'ephe chifu ogvu ono; ephe ta dudu ike chifu iya."

¹⁹ Jisosu asu ephe: "Oo-wa! Unube ogbo nta-a, e-te nweđu iphe unu ekwetaje-wa! ?Bu teke ole be yele unu a-nota-be jeye? ?Teke ole be ya a-tataberu unu nshi jeye? Unu dutaru iya nwata obu." ²⁰ Ephe edutashiaru iya nwata ono.

Ogvu ono aphulephu Jisosu; zuta nwata ono ta l'ali; woru iya lochia. Uphu l'akpushi iya l'onu. ²¹ Jisosu aji nna nwata ono teke iphe ono shi iya.

Yo su iya: "L'o shikwa iya ru le nwata. ²² L'o tuakwaru iya chee l'oku; me le mini ugbo olemole; k'ophu o ga lawa l'iyi. Obenu; o -buru l'o nweru iphe i-du ike mee; byiko; phuru iya ru imiko; yeru iya aka."

²³ Jisosu asu iya: "?I suru l'o o -buru le ya a-du ike? Onye kweru ke Nchileke te nwekwa iphe a-kpo iya aka ememe."

²⁴ Nwoke ono arashiwaphu: "Ya kwewaru; yeru iya ru aka; te ya ba abuhe e-kwe-le-te-kwe."

²⁵ Jisosu aphu l'igweligwe oha ono be wuritaru nshinu; yo baaru ogvu ono mba; su iya: "Nggube ogvu ophu l'ada nkichi; tii kfu okfu; ya suru t'i shi nwata ono l'ehu lufuta. Ba laphuekwa iya azu odo."

²⁶ Ogvu ono echia mkpu; tuwaphu nwata ono onwuu-onwuu l'ali; woru iya lochia; bya eshi iya lufuta. Nwata ono adabuwarua l'o bu odzu; k'ophu bu le ndu ophu suru l'o nwuhwaru ka l'igwe. ²⁷ Jisosu abya egude aka selita iya; yo gbalihu.

²⁸ Jisosu abahulephu l'ulo; ndu etsoje ọzo iya ajilahaa ya l'edomi iphe meru iphe ephe ta dudu ike chifu ogvu ono?

²⁹ Jisosu asu ephe: "L'o kwa okfu anu Nchileke nwenkinyi be madzu e-gude chifu-ghee egbe ogvu owaa."

Jisosu ekfu k'anwuhu iya odo
(Mat 17:22-23; Luk 9:43b-45)

³⁰ Ephe egbeshi l'eke ono; shia Galili. Jisosu l'eme t'e b'o nwe onye a-ma nu; ³¹ okfu l'oozi ndu etsoje ọzo iya iphe. Yo su ephe: "Le Abubu-Ndiphe be aa-kputa kpuru iya ye ndiphe l'eka; ephe eworu iya gbua. Ephe -gbutsua ya; be ya a-no abali ebo k'eto; ya eshi l'onwu teta bya anodu ndzu odo."

³² Ẹphe anùtsua ya; iphe o kfuru te edo ẹphe ẹnya. Ẹphe aṭsùkwanu egvu ẹge ẹphe e-me j̄ia ya ẹya.

Onye katsùkpo nù

(Mát 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Ẹphe abya erua Kapániyọmu bya abahù l'ùlo; Jisọsu aji ẹphe: “?Bù ngunu bẹ unu shi ekfu l'esu-ùzo?”

³⁴ Ẹphe adakọta ashì; kẹle teke ẹphe nọ l'uzo bẹ ẹphe shi atùkashi k'onye katsùkpo nù l'ẹge ẹphe ha. ³⁵ Yọ bya anọdu anọdu; kua ẹphe iri l'ẹbo ono; sù ẹphe: “O -nweru onye ọ dọ t'ọ buru onye ivuzọ; t'onye ono buru onye ikperazọ mẹ onye a-nọdu ejeru onyemonye ọbule ozi.” ³⁶ Yo duta nwata nshii bya edobe ẹphe l'ifu. Yọ bya eheta nwata ono eheta; sù ẹphe: ³⁷ “L'iphe bù onye gude k'ẹpha iya nabata nwata nshii, ha ẹge-a; bẹ kwa yẹbedua bẹ onye ọbu nabataru. Onye nabatakwanuru yẹbedua ta bulekwaa yẹbedua b'ọ nabataru. Ọ nabatakwaruphu onye ono, ziru iya tẹ ya bya ono.”

Onye ẹ-ta nọduru ayi l'ẹjo oshi; bù-a onye nk'ayi

(Luk 9:49-50)

³⁸ Jọnu asù iya: “O-zi-iphe! Ẹphe phùkwaru nwoke lanù, gude ẹpha ngu achishi ọgvu. Ẹphe asù iya t'ẹ b'o meshi; okfu l'ẹ too tsodu ẹphe.”

³⁹ Jisọsu asù: “Unu ba nashishi iya; kẹ l'ẹ to nwedu onye gude ẹpha iya eme iphe dọ biribiri, e-kfughekwarduru iya ẹjo okfu ẹgwegwa ẹge ono. ⁴⁰ Onye ta nọduru ayi l'ẹjo oshi bẹ búa onye nk'ayi. ⁴¹ Kamenu; tẹ ya karu unu: l'iphe bù onye gude kẹ l'unu bù ndu kẹ Kuráyisutu kee unu mini t'unu ngua b'e bufutajekwa nggo iya.”

Ọkwa k'ome iphe dọ ẹji

(Mát 18:6-9; Luk 17:1-2)

⁴² “Iphe, bù onye kpataru tẹ onye lanù l'unwegirima-a, wowaru onwẹphe ye iya l'ẹka-a shiswee ọzo ono; b'ọ ga akakwaru mma l'a pataru eze o-ji-l'ẹka mkpuma; nmaa ya l'olu; je enwuru chee l'eze ẹnyimu. ⁴³⁻⁴⁴ Ọ -bùru ẹka ngu akpatajẹ ngu ome iphe dọ ẹji; bufu iya. L'ọ kakwaru ngu mma l'ì bù onye mburu-ẹka; bahù l'ọkpuberu ndzù; karia l'ẹka dzuru ngu oke; nggu alaa l'ọku alì-maa, bù ẹke ọku iya ta anyihudu anyihu. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ọ -bùru ọkpa ngu akpatajẹ ngu ome iphe dọ ẹji; bufu iya. L'ọ kakwaru ngu mma l'ì bù onye ngvuru; bahù l'ọkpuberu ndzù; karia l'ọkpa dzuru ngu oke; e chee ngu l'ọku alì-maa. ⁴⁷ Ọ -bùru l'ọ bù ẹnya ngu akpatajẹ ngu ome iphe dọ ẹji; nggu aswọfu iya; tufaa; l'ọ kakwaru mma l'ì gude ẹnya lanù bahù l'ẹke Nchileke bù eze; karia l'ẹnya labù dzuru ngu oke; e chee ngu l'ọku

alì-maa. ⁴⁸ Oku alì-maa ono bẹ unwu ikpiri-ẹka iya ta anwuhujedu anwuhu; ophu oku, eke l'ẹke ono 'anyihujedu anyihu.

⁴⁹ “Oku, ee-gude dàà ngu a-dù l'ọ bụ únú b'e yeru lẹ ndzu ngu gude iya kwakọbe ngu. ⁵⁰ Únú bụ iphe dù mma; ọbu l'únú -nonyaa; tsọ-buhu únú únú; ?unu e-shi ishi agha mee ya t'ọ bụru únú; tsọlahaa únú únú ọdo?”

“Unu mee ndzụ unu t'ọ bụru únú, a pyashiru; yọ tsua l'ẹke, unu nọ; unu l'ibe unu eburu l'ẹhu-agu.”

10

K'ochifu nwanyi

(Mát 19:1-12; Luk 16:18)

¹ Jisosu aparu ẹke ono haa; jeshia alì Judíya; mẹ mkpukpu, nọ l'azụ Ẽnyimu Jódanu. A dukwaphu igwe wụkfuta iya ọdo. Yọ wata ẹphe ozi iphe ẹge oozijehawa iya.

² Ndu Fárisii abya iya adata; jì iya: “?Ọ dù mma tẹ nwoke chifu nyee ya?”

³ Yọ sù ẹphe: “?Bụ ngunu bẹ Mósísu sùru t'unu meje?”

⁴ Ẹphe asù iya: “Lẹ Mósísu sùru tẹ nwoke, byajeru ochifu nyee ya vujeoduru ọzo dee ẹkwo nù nwanyi ọbu lẹ ya ta aluhedu; temanu yọ chifude iya.”

⁵ Jisosu asù ẹphe: “L'iphe meru iphe Mósísu deru unu ekemu ono ẹge ono bukwa okfu l'okpoma nmanukaru unu egbudegbu. ⁶ Obenu lẹ mbulembu teke Nchileke meru mgboko b'o meru nwoke; bya emee nwanyi. ⁷ Ọo ya meru iphe nwoke a-ha nne iya; haa nna iya; yẹle nyee ya tughabe. ⁸ Ẹphe ẹbo ono abya aburu nnanu. Ẹphe ta aduhedu ẹbo. Ẹphe bụwa onye lanu. ⁹ Ọo ya bụ; iphe Nchileke gudewaa ẹka iya tughabe nanu; t'ẹ b'o nwekwa madzụ nwigbaleke-oma, e-kekafu iya nu.”

¹⁰ Ẹphe abahulephu l'ulo; ndu etsoje ọzo iya ajia ya iphe okfu ono bụ. ¹¹ Yọ sù ẹphe: “Iphe bụ onye chifuru nyee ya; je alua nwanyi ọdo; bukwa ogori bẹ oori. ¹² Teke bụ l'ọ bụ nwanyi nonyaaru sù lẹ ya ta aluhedu nji iya; gbeshi je alua nji ọdo; kwaphu ogori bẹ oori.”

Jisosu agoru unwegirima onu

(Mát 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ A haru dutalahaaru Jisosu unwegirima t'o byibegbaa ẹphe ẹka. Ndu etsoje ọzo iya abalahaaru ndu ono, edutaru iya unwegirima ono mba. ¹⁴ Jisosu aphua ya; yo ghua ya eghughu; yọ sù ẹphe: “Unu haa unwegirima t'ẹphe byakfuta iya! Unu ba anashishi ẹphe anashi. L'ọ kwa ndu dù ẹge ono bẹ ẹke Nchileke bụ eze bụ nk'ẹphe. ¹⁵ Kamenu;

tẹ ya karu unu: l'iphe bụ onye ẹ-te gudedu obu, ụ́ ọ́ bụ k'unwegirima kweta l'ọ́o Nchileke bụ eze iya; ta abahụkwa l'ẹke Nchileke bụ eze." ¹⁶ Jisọsu ekutatsua unwegirima ono; biygbakota ẹphe ẹka; ọ́oru ẹphe ọ́nu.

Nwata okoro, nweru iphe

(Mát 19:16-30; Luk 18:18-30)

¹⁷ Jisọsu abyadelephu atugbu; nwoke lanụ agbakfutashia ya bya ebyishiru iya ikpere l'alị; sụ iya: "O-zi-iphe; nwoke, ụ́eberu mma! ?Bụ ngunu bẹ ya e-me; k'ọ́phu ya e-nweru ndzụ gbururu jeye?"

¹⁸ Jisọsu asụ iya: "Ọ meru agha bẹ iiku iya onye ụ́eberu mma? Ẹ to nwekwa onye ụ́geru mma; gbahaa Nchileke nwenkinyi iya. ¹⁹ ?Ị manaru-a iphe ekemu Nchileke kfuru: 'Be egbukwa madzụ; be erikwa ogori; be ezikwa iphura; ba adzụkwa ẹjo-ire; be emegbutakwa madzụ ibe ngu; kwabẹru nne lẹ nna ngu uguv.' "

²⁰ Nwoke ono asụ iya: "O-zi-iphe; keshinu ya bụ nwata ta ụ́kwa iphe ono ọ́phu ya dakajẹru."

²¹ Jisọsu elee ya ẹnya; bya eyewaru iya phụ obu; sụ iya: "Iphe lanụ bẹ phodufuaru ngu l'ememe; bụ iya bụ: je je erekota iphe i nweru l'ọ́ ha; nggu achiru okpoga iya nụ ndu ụ́kpa. Teke ono; nggu enweru okpobe iphe l'imigwe. I -meebe ẹge ono; nggu abya etsoru iya." ²² Nwoke ono anulephu iphe ono, Jisọsu kfuru ono; ẹhu adaa ya kọo; aphụ eji iya obu; yọ tugbua; kẹ l'ọ́ nweshikwanuru iphe ike.

²³ Jisọsu abya elee ndu etsoje ụ́zo iya ẹnya mgburumgburu; sụ ẹphe: "Iphe ọ ụ́kwanu l'ọ́o ẹhuka tẹ ndu, nweru iphe bahụ l'ẹke Nchileke bụ eze!"

²⁴ Iphe ono, o kfuru ono adụ ndu etsoje ụ́zo iya biribiri. Jisọsu asụkwaphu ẹphe ọ́do: "Unwegirima iya; iphe ọ ụ́ l'ọ́o ẹhuka mbụ ẹge madzụ e-me bahụ l'ẹke Nchileke bụ eze.

²⁵ L'ọ́ kakwa ntse t'inya pyoghata ẹnya ngga; karia t'onye nweru iphe bahụ l'ẹke Nchileke bụ eze."

²⁶ Ọ́waa akabakpọ́oru ndu etsoje ụ́zo iya ọ́du-biribiri; ẹphe asụ iya: "Bụ onye bẹ aa-dzọtakwadu; m'ọ́ -dụ ẹge ono?"

²⁷ Jisọsu elee ẹphe ẹnya bya asụ ẹphe: "L'ẹke madzụ nọ b'ọ́ bụkwa 'ama-ẹge-ee-me-ia. Obenu l'ẹ tọ ụ́du ẹge ono l'ẹke Nchileke nọ; kẹle Nchileke te nwedu iphe kpọru iya ẹka ememe."

²⁸ Pyita asụ iya: "Lewaru; ẹphebedua hakọtaru iphemiphe ọ́bule bya etsoru ngu-a."

²⁹ Jisọsu asụ iya: "Kamenu; tẹ ya karu unu: Ẹ tọ ụ́kwa onye gude okfu ẹhu yẹbe Jisọsu; mẹ k'ọ́zi-ọ́ma ono haa ụ́lo

iya; m'ò bụ unwunne iya ndu k'unwoke; m'ò bụ unwunne iya ndu k'unwanyi; m'ò bụ nne iya; m'ò bụ nna iya; m'ò bụ ẹgirima iya; m'ò bụ alì iya, ³⁰ ẹ ta akfuru ụgwò iya nkfungo ụgbò ụkporo ise l'ụwa ọwaa: l'ụlò; mę l'unwunne iya ndu k'unwoke-o; mę l'unwunne iya ndu k'unwanyi; mę lę nne; mę lę nna; mę l'ẹgirima; mę l'alì. Ọ kwaphu ẹge ono bę mkpamẹhu; mę iphe-ẹhuka e-tso iya. Obenu lę mgboko ọphu abyanụ bę oo-nweru ndzụ gbururu jeye. ³¹ Igweligwe ndu ọphu vù ụzò nta-a e-mekochaa bụru ndu ikperazụ; ndu ọphu bụ ndu ikperazụ abụru ndu ivuzọ."

*K'ugbo ẹto, Jisọsu ekfu kę anwụhu iya
(Mát 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Ẹphe anọdu l'esu-uzo, ẹphe shi eje Jerúsalemu; Jisọsu akparu ndu etsoje ụzò iya ye l'azụ; vutaru ẹphe ụzò. Yò dụ ndu ono, etsoje ụzò iya ono biribiri. Ndu ọphu etso ẹphe atsulahaa egvu. Yò kuchi ụmadzụ iri l'ẹbò ono ekuchi ọdò; wataru ẹphe okfuru iphe abya iya ememe. ³³ Yò sụ ẹphe: "Unu lekwa l'ẹphe ejeekwa Jerúsalemu. Abụbu-Ndiphe bę ee-dekwaru nụ ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ezije ekemu. Ẹphe e-kpee iya nkfugbu; duru iya nụ ndu ẹ-ta madu Nchileke. ³⁴ Aa-ja iya ewena; gbụshi iya ọnu-mini; chia ya iphe; woru iya gbua. Ya a-nọ abalì ẹbò; k'ẹto; ya eshi l'ọnwu teta; bya anọdu ndzụ ọdò."

*Iphe Jémusu; mę Jọnu arọ
(Mát 20:20-28)*

³⁵ Jémusu; mę Jọnu, bụ ụnwu Zébedi abyakfuta Jisọsu bya asụ iya: "O-zi-iphe! O nweru iphe ọ dụ ẹphe t'i meeru ẹphe."

³⁶ Jisọsu ajì ẹphe: "Bụ ngụnu b'ọ dụ unu tẹ ya meeru unu ọbu?"

³⁷ Ẹphe asụ iya: "T'ò kwe nụ t'ẹphe nonyabe iya: onye lanụ l'ẹka-utara; onye ọphu l'ẹka-ibyita teke ọo-buru eze l'ekoshi ọdu-biribiri iya."

³⁸ Jisọsu asụ ẹphe: "Unu ta makwa iphe unu ajì ajì iya. ? Unu a-dụa ike ngụa l'okoro* ono, ya angụ ono; m'ò kwanu t'e mee unu egbe baputizimu ọphu ee-me iya?"

³⁹ Ẹphe asụ iya: "Iyee; l'ẹphe a-dụa ike."

Yò sụ ẹphe: "Unu a-dụkwa-a ike ngụa iphe l'okoro, ya angụ; e mee unu egbe baputizimu e-me iya; ⁴⁰ ọbule; ọ-buru l'unu a-nọdu iya l'ẹka-utara; m'ò bụ l'ẹka-ibyita ta bụkwa iya b'ò nọ l'ẹka. Ono kwa ndu, Nchileke kwakọberu iya b'ò nọru."

* **10:38** 10:38 Iphe "okoro"; mę "baputizimu" bụ l'ẹke-a bụ iphe-ẹhuka. (Luk 12:50).

⁴¹ Umadzu iri ndu ophunanu anulephu iphe Jémusu me Jónu jeru; yo ghulaha e phe eghughu. ⁴² Jisòsu ekukobewaphu e phe; sù e phe: “Unu mawaru le ndu a sùru l’òo e phe bu ishi anòduje akpapyashi ndu e phe achi akpapyashi; bya aburu onye nò l’oke okwa anòduje eme te ndu odo maru l’òo ya ka nshinu. ⁴³ Obenu le nk’unu ta bukwa ege ono b’ò du. Onye o du t’ò ha nshinu l’unu; t’onye ono yejeru ndu ophunanu eka. ⁴⁴ Onye o du t’ò buru onye ivuzò l’unu; t’onye ono wozita onwiya ali buru nwozi l’eke ndu ophu nò. ⁴⁵ Le Abubu-Ndiphe ta byakwa t’e yeru iya eka. Iphe o byaru gbe bukwaru t’o yeru ndu odo eka; gude onwiya chiaru Nchileke eja t’ò buru iphe ya e-gude gbata ndzu igwe oha.”

Batimiyosu aphu uzo

(Mát 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ E phe abya erua Jéríko; Jisòsu me ndu etsoje uzo iya; me igweligwe ndu etso e phe atugbude; onye ishi, aza Batimiyosu anòduwa l’iku esu-uzo l’arò arò. Batimiyosu ono bu nwatibe Timiyosu. ⁴⁷ Yò nulephu l’ò bu Jisòsu ke Názaretu abya; chia mkpu; sù: “Jisòsu! Nwatibe Dévidi; phuru iya ru imiko!”

⁴⁸ E phe abaarú iya mba; sù iya t’ò daa ashí. Yò ka l’iya-a orashi ike: “O-shi-l’eri Dévidi; phuru iya ru imiko!”

⁴⁹ Jisòsu abya evudo; sù t’e kua ya.

E phe eje ekua ya; sù iya: “T’o nweru iya obu!” Wo iya t’o gbeshi; l’ookukwa iya oku.

⁵⁰ Yò chiru uwe iya ghaa; kfulihu byakfutashia Jisòsu.

⁵¹ Jisòsu aji iya: “?Bu ngunu b’ò du ngu te ya meeru ngu?”

Nwoke ono, atsù ishi ono asù iya: “Nnajiufu; menua ya te ya phua uzo.”

⁵² Jisòsu asù iya t’ò la; l’ekwekwe iya mewaru t’ehu du iya mma.

Teke onowaphu; nwoke ono awatawaphu ophu uzo; tsoru Jisòsu tugbua.

11

Jisòsu abahu Jerúsalemu

(Mát 21:1-11; Luk 19:28-40; Jón 12:12-19)

¹ E phe erudelephu Uguvú Olivu; me mgboro Betuféji me Bétani, nòwa Jerúsalemu ntse; yo zifu ndu etsoje uzo iya umadzu ebo; ² sù e phe: “Unu jee le mkpukpu ono, nò unu l’uzo ifu ono. Unu -rulephu be unu a-phua nwa nkakfu-igara, e liberu elibe, madzu te tsubua enyishi. Unu toshia ya; kpata bya. ³ Amakwaru ama; o -nweru onye jiru unu:

'?Nanụ ẹge ọ du?' unu sù iya: 'Lẹ mkpa iya duru Nnajiufu; l'ọo-kpùlatakwa iya-a nta-a nta-a.' "

⁴ Ẹphe atùgbua je aphua nwa nkakfù-ìgara ọbu l'ẹke e liberu iya l'ifu nggamgbo l'iku ọzo; laa ya atọta. ⁵ Ndu vudo l'ẹke ono aji ẹphe: "'Ngunnu meru iphe unu atọta nkakfù-ìgara ono?"

⁶ Ẹphe eworu ẹge ono, Jisọsu ziru ẹphe ono kfua. Ndu ono aparu ẹphe haa; ẹphe akputa iya tùgbua. ⁷ Ẹphe akputaru iya Jisọsu; chiru uwe ẹphe wukobe nkakfù-ìgara ono l'okpurukpazu; Jisọsu abya adugaru l'eli iya. ⁸ Ndu achita uwe ẹphe tọsaa l'echi esu-ọzo; ndu ọphu atusaa iru mkpẹkwo, ẹphe jitatsuaru l'egu l'ẹke ono. ⁹ Ndu ọphu nọ iya l'uzo ifu; mẹ ndu ọphu tso iya l'azụ l'atụ okokooko; asuje: "Ndewo-o! Ndewo-o! Onye Nchileke gọru ọnu-ọma nù b'ọ bụ; mbụ onye ono, Nnajiufu ziru t'ọ bya ono! ¹⁰ Tẹ Nchileke gọru ọnu-ọma nù ọkwa-eze nna ẹphe oche, bụ Dévidi; mbụ ọkwa-eze ono, abya nù ono! Ndewo-o! Ndewo-o! Ọkaribe-Kakọta-Nụ, nọ l'imigwe!"

¹¹ Jisọsu abya erua Jerúsalemu; bya abahụ l'eze-ulo Nchileke. Yọ bya elee ẹnya; gbua igo mgburumgburu l'iphe nọkota l'ẹke ono. Yele ndu etsoje ọzo iya ẹphe iri l'ẹbo atùgbua oje Bétani; kele nchi ejihuwa.

Jisọsu atụ oshi figu ọnu

(Mát 21:18-19)

¹² Yo be echile iya; ẹphe eshi Bétani l'ala azụ; ẹgu agulaha Jisọsu. ¹³ Yọ nọdu ote-ẹnya phua oshi figu l'ẹke o ruru iru; yọ tùgbua t'o je amaru: '?o -nweru akpuru, ọ-ọphụ iya. Yo rua; to nwe iphe ọ phuru iya; kpachikwaphu mkpẹkwo iya nwenkinyi iya; ke l'ẹ tọ gbadua teke figu amije. ¹⁴ Yọ sù oshi figu ono: "Ẹ to nwedụ lẹ madzụ awọta akpuru ngu ria ọdo."

Ndu etsoje ọzo iya anua iphe ono, o kfuru ono.

Jisọsu achishi ndu nghọ

l'eze-ulo Nchileke

(Mát 21:12-17; Luk 19:45-48; Jọn 2:13-22)

¹⁵ Ẹphe erua Jerúsalemu; Jisọsu abya abahụ l'eze-ulo Nchileke; wata ọchishi ndu azụ aswa; mẹ ndu ere aswa l'eze-ulo ono. Yọ bya enwutsushikota okpokoro ndu agbanwe okpoga; mẹ ekwechi ndu ọphu eretsua ndo. ¹⁶ To kwe t'o nweru onye e-gude iphe shi l'eze-ulo ono sweta. ¹⁷ Yo zilaha ẹphe iphe; sù: "'Unu ta madu l'e deru l'ẹkwo lẹ Nchileke sùru: 'L'ulo iya bẹ ee-kuje ulo, iphe bụ mbakeshi a-nọduje ekfu anụ iya.' Ọbule nta-a bẹ unu mewaru iya; yọ buri ulo, ndu iphura edomije onwẹphe."

18 Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ezije ekemu anụa iphe o kfulu; chọlahaa ẹge ẹphe e-me gbua ya. Ọle ẹphe atsukwanu iya egvu; okfu lẹ ndu ono l'ẹphe ha bẹ iphe oozu dọ biribiri.

19 Yo be l'urẹnyashi; Jisọsu phẹ eshi l'obodo ono lufu.

Iphe, eegude oshi figu ono amuta
(Mát 21:20-22)

20 Yo be l'utsu echile iya; ẹphe eswede bya aphua oshi figu ono, ọ turu onu unyaphua ya ono. Yo nwukotawanu kpaa jeye l'ogvu iya. 21 Pyita anyatawaphu iphe ono, meru unyaphua ono; sọ Jisọsu: "Nnajiufu! ?Lenu: mę oshi figu-wa, ị turu onu-wa nwukotawarunu kpaa."

22 Jisọsu asu ẹphe: "Unu gude Nchileke vudoshia ike l'ekwekwe, unu kweru. 23 Kamenu; tẹ ya karu unu: o -nwekpooru onye sọru ugvu-a: 'Ngwaa! Fọta onwongu je echee l'eze ẹnyimu;' obu ta agba iya ẹbo; yo kwetalephu l'iphe o kfulu e-me bẹ oo-melephu ẹge ono, o kfulu iya ono. 24 Oo ya bụ l'iphemiphe ọbule, unu sọru tẹ Nchileke nụ unu teke unu ekfu anu iya; bya ekweta l'ọ nwaru iya unu; iphe ono bẹ ọo-nu unu. 25 Teke unu ọdu ekfu anu Nchileke; o -nweru okfu, ọru unu l'onye ọdo; unu guaru onye ono nvu; k'ophu Nna unu ophu bu l'imigwe a-guru unu nvu l'iphe dọ ẹji, unu meshiru. 26 Ọ -buru l'unu ta guduru ndu ọdo nvu; nna unu ophu bu l'imigwe ta agukwaru unu nvu l'iphe dọ ẹji, unu meshiru."

Aaji Jisọsu kẹ ike,
o gude eme iphe oome
(Mát 21:23-27; Luk 20:1-8)

27 Ẹphe alatashia azu lẹ Jerúsalemu; Jisọsu ejephelaha a l'eze-ulo Nchileke. Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ezije ekemu; mę ndu bụ ọgurennya abyakfutashia ya. 28 Ẹphe aji iya: "?Bụ egbe ike ngunu b'i gude emeebe iphe ọwananu, iime-wa? ?Bụ onye ziru ngu t'ị bya iya ememe?"

29 Jisọsu asu ẹphe: "Lẹ ya a-ji unu nwaji lanu; unu -saa ya ẹya; ya akaru unu egbe ike, ya gude emeebe iya: 30 ?Bụ onye ziru Ọnu t'ọ bya ome baputizimu: bụ Nchileke t'ọ bụ madu? Unu saa ya ẹya."

31 Ẹphe alaa ya edzukashi l'ime onwẹphe; woo: "Ẹphe -sụ l'o shi Nchileke l'eka bẹ ọo-sukwa ẹphe: '?Ngunu mekwanuru iphe ẹphe te kwetadu iphe o kfulu?' 32 Ẹphe -sukwanu l'o shi madu l'eka; haa!" Yo buru egvu bẹ ẹphe atsụ ndu ọha; kẹ lẹ ndu ọha kfukotawaru lẹ Ọnu bụ ọgbodo onye nkfuchiru Nchileke. 33 Ya ndono; ẹphe asu Jisọsu: "L'ẹphe ta madu."

Jisosu asu epehe: “O kwaphu ege ono be ya te ekfuduru unu onye ziru iya te ya meje iphemiphe obule ono.”

12

Etu ke ndu e buru ozi

(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Jisosu awataru epehe onmaru etu; su epehe: “L'o nweru nwoke lanu, koru mgbo vayinu; bya agbaa ya agbagba; bya eworu nsu bua l'eke ophu aa-noduje adzoshi mee l'akporu vayinu ono. Yo bya akpokwaaphu nwulo-eli, ee-nyihuje nodu eleta iphe a kuru le mgbo vayinu ono enya. Yo bya ebuta ndu ozi ye iya; yo buru iya oje iphe odo. ² Yo be teke eegbuje akporu vayinu; yo zi nwozi iya t'o jekfu ndu ozi ono t'ephe woo ya okè vayinu nk'iya. ³ Epehe egude onye ono; tsua ya iphe; gbahe iya eka otu; nwufu iya; yo lashia. ⁴ Yo zi onye odo t'o jekfu epehe; epehe egudekwa iya phu; kujaa ya ishi; mee ya iphe-iphere. ⁵ Yo byakwa bya ezi onye odo; epehe eworu onye onanu gbua; mewaru igweligwe ndu odo: ndu be epehe tsuru iphe; ndu be epehe gburu egbugbu. ⁶ L'ikperazu iya; yo phodu-waa onye lanu, bu iya bu nwatibe iya ke nwoke, o yeru obu. Yo su nwatibe iya ono t'o jee; tubesu l'ephe a-kabee kwabe onye ophu bu nwatibe iya ugu. ⁷ Ndu ono, o buru ozi ono azu mgbede; su: 'Yaa! Owaa bu onye ali-a e-mekochaa buru nk'iya teke nna iya nwuhuru. Unu bya t'ephe gbua ya; k'ophu mgbo vayinu ono a-buru nk'ephe.' ⁸ Epehe egude onye ono; woru iya gbua; woru odzu iya tufaa l'azu mgbo vayinu ono.”

⁹ Ya ndono; Jisosu aji epehe: “?Bukpo ngunu be nwoke, nwe mgbo vayinu ono e-me? Oo-bya bya egbushikota ndu ozi ono; woru mgbo vayinu ono ye ndu odo l'eka. ¹⁰ ?Unu ta guvubua eke ono, e deru l'ekwo okfu Nchileke; su:

'Le mkpuma ono,
ndu akpu ulo jikaru ono
bu iya mekocharu bya aburu
itso, gude ulo ono.

¹¹ Ono bu iphe Nnajiufu ayi meru;
yo buru iphe du ayi biribiri l'enya.' ”

¹² Ndu ishi ndu Ju esee ya egude; l'eke epehe mawaru l'o bu epehe b'o gude nmaa etu ono. Obenu l'ephe tsuhuru oha ono, no l'eke ono egvu; paru iya haa gbackashihu.

Aji k'otu akirikio

(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ To du iya bu; a haru zi ndu Farisii; me ndu okpa ke Herodu t'ephe gude okfu, Jisosu ekfu hata iya l'onya. ¹⁴ Ndu ono, e ziru ono abya asu iya: “O-zi-iphel! Epehe maru li bu

onye ire-lanụ; tọ dụ onye iile ọnya l'ifu; tịi kpa ishi ẹge madzụ beru. Yọ bụleruphu ọgbodo ọzo kẹ Nchileke bẹ iizi. ?Tọ bụdunu omebyi ekemu Nchileke mẹ ẹphe -tuje akirikọ nụ eze ndu Rómu? ?Bụ t'ẹphe tuje iya; tọo t'ẹphe ba atujeshi?"

¹⁵ Jisọsu amawarụ l'ẹphe bụ okfuru-iche-eme-iche pẹ; sụ ẹphe: "¿Bụ ngunu bẹ unu ese iya adata? Unu nụ iya nụ okpoga ọbu tẹ ya leedu ọnya."

¹⁶ Ẹphe ewotaru iya ọya. Yọ sụ ẹphe: "¿Bụ ishi onye; mẹ ẹpha onye b'e deru iya ẹge-a?"

Ẹphe asụ iya l'ọ bụ kẹ Síza!

¹⁷ Jisọsu asụ ẹphe: "Ọo ya bụ; unu woru iphe ọphu bụ kẹ Síza; nụ Síza; unu eworu kẹ Nchileke nụ Nchileke."

Onu, Jisọsu yeru ẹphe adụ ẹphe biribiri.

Aji k'oshi l'ọnwu teta

(Mát 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Yo nweru ndu Sádusii, byakfutaru Jisọsu; mbụ ndu ọphu sụru l'ẹ te eshijedu l'ọnwu teta ọdu ndzụ. Ẹphe abyakfutashia Jisọsu bya asụ iya: ¹⁹ "O-zi-iphe! Mósísu deru ẹphe l'ẹkwo; sụ: Teke bụ lẹ madzụ nwụhuru; haa nyee ya; l'ẹ b'ọ mụtaru iya nwa; tẹ nwunne nwoke ọbu lụpyabe nwanyi ono; k'ọphu ọo-mụtaru onye onanu, nwụhuru anwụhu ono ẹgirima. ²⁰ L'ọ nweru unwunne ẹsaa, ọnu. Onye k'ọdungu abya alụ nwanyi; ọnyaa; nwụhu; l'ẹ b'ọ mụta nwa. ²¹ Onye k'ẹbo alụpyabe nwanyi ono; ọnyakwaaphu; nwụhu; l'ẹ b'ọ nwekwa nwa. Onye k'ẹto ẹge ono kwaphu; ²² jeye ẹphe ẹsaa ono alụkota nwanyi ono; nwụshihukota; to nwe nwa, ẹphe mụtaru. E meebe; nggube nwanyi; nggu anwụhufua. ²³ O -rua teke ee-shi l'ọnwu teta ọdu ndzụ; ?bụ nyee onye ole bẹ nwanyi ono a-bụ; ẹge ono ẹphe shi lụkotahawa iya ẹphe ẹsaa ono?"

²⁴ Jisọsu asụ ẹphe: "Ọ bụ iphe, meru iphe unu eshisweje iya ọbu ndono; kẹ l'ẹkwo okfu Nchileke te dodu unu ọnya; to do unu ọnya mbụ ẹge ike Nchileke beru. ²⁵ Teke ndu nwụhuru anwụhu shiwa l'ọnwu teta ọdu ndzụ bẹ ẹphe ta alụkwa nwanyi; ọphu nwanyi 'alụkwa nji. Teke ono bẹ ẹphe a-dụwaa l'ọ bụ unwu ojozi-imigwe. ²⁶ A bya lẹ kẹ oshi l'ọnwu teta ọdu ndzụ ono; ?unu ta gụbua l'ẹkwo Mósísu ẹke ono, o deru k'iru, ọku enwu raphuraphu ono? Ẹke ono bẹ Nchileke kfuru Mósísu l'ọo yẹbe Nchileke bụ Nchileke kẹ Ébirihamu; bụru Nchileke kẹ Áyizaku; bya abụru Nchileke kẹ Jékọpu. ²⁷ ?Tọ dụ iya bụ lẹ Nchileke ta bụdu Nchileke ndu nwụhuru anwụhu; ọ bụ Nchileke ndu ọdu ndzụ. Ọo ya bụ l'unu kfubekpoo ọsua shiswee ọzo."

Ekemu ophu kakota nu
(Mát 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Onye lanu le ndu ezije ekemu, no l'eke ono l'anu iphe ephe atu abya aphu ege Jisosu gude asa okfu ono ohuma. Yo ji Jisosu: "'Nanukpoo ekemu ophu bu iya katsukpo mkpa l'ekemu ono l'o ha?'"

²⁹ Jisosu asu iya: "Ekemu k'odungu bu: 'Unu nua ya; unube ndu Izurelu! Le Nnajiufu ayi, bu Nchileke bulekwa iya phu kpui bu Nnajiufu. ³⁰ Oo ya bu t'i yeru Nnajiufu, bu Nchileke ngu obu ngu l'o ha; nggu egude ndzu ngu l'o ha; me uche ngu l'o ha; me ike ngu l'o ha yeru iya obu.' ³¹ K'ebbo, tso iya bu: 'T'i yeru madzu ibe ngu obu ege i yeru onwongu.' E to nwehekwa ekemu odo, kariru ekemu labu-wa nshinu."

³² Onye ono, ezije ekemu ono asu iya: "O-zi-iphe! I kftakwaru iya. O kwa oswi-okfu b'i kfulu le Nchileke bu Nchileke lanu; l'e to nwehedu Nchileke odo, nonu gbahaa yebedua; ³³ me te madzu yeru iya obu iya l'o ha. T'o gude egomunggo iya l'o ha; gude ike iya l'o ha yeru Nchileke obu. Yo yeru madzu ibe iya obu ege o yeru onwiya. L'ome ekemu labu ono be dangokwaru ngweja-ukfuru; dangoo iphe, bu eja odo, aachijeru Nchileke l'o ha."

³⁴ Jisosu aphua l'o yeru iya onu l'o bu onye nweru egomunggo; su nwoke ono: "E ti nohekwa ote-nya l'eke Nchileke bu eze."

Jisosu ekfugetsua ege ono; to nwehe onye jebaaru otu ama k'oji iya aji odo.

?Kuráyisutu bu nwatibe onye?
(Mát 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Yo be teke Jisosu ezi iphe l'eze-ulo Nchileke; yo kfunyaa bya aji: "'Nanu ege e meru be ndu ezije ekemu suru le Kuráyisutu bu Nwatibe Dévidi; l'eke ³⁶ Dévidi l'onwiya be Ume-du-Nso meru; yo su:

'Le Nchileke suru Nnajiufu yebe Dévidi:

Nodu iya l'eka-utara

jeye teke ya e-me ndu ohogu ngu

t'ephe buru iphe

ji-dzopyabe l'okpa.'

³⁷ Dévidi l'onwiya eku iya Nnajiufu. ?Nanu ege e shi b'o gbe bya abuwarunu Nwatibe Dévidi?"

Okwa ehu ndu ezi ekemu;
me ndu Fárisii

(Mát 23:1-36; Luk 20:45-47)

Ehu atsuo igweligwe ndu, nuru iya nu ena. ³⁸ Teke oozie ephe iphe b'o suru ephe: "Unu kwabekwaru onwunu enya l'eke ndu ezije ekemu no; mbu ndu oduje mma t'ephe

kechishia onwephe l'uwe-nlọkpuru aghaphe; t'e keleje ephe l'ọ bu ndu oke amadu l'ẹke a du l'igwe; ³⁹ me te oshi ophu katsukpo mma l'ulo-ndzuko ndu Ju buru ephe a-noduje iya; me t'ọ buru ephe a-nọ l'ẹke, aa-katsukpo ephe okwaberu ugvu l'ẹke e jeru eswe-iphe. ⁴⁰ Ephe eripyaje nwanyi, maa tufuru; gude ẹregede ekfu anu Nchileke ogodo-orikoro. O bu ephe; be aa-ka onmashi ikpe ike!"

*Iphe nwanyi, maa tufuru
turu obu iya anu Nchileke
(Luk 21:1-4)*

⁴¹ Jisosu abya adugaru l'iku okpoko, echejeru Nchileke okpoga; lelaaha ndu eche okpoga l'okpoko ono. Ndu, nweru iphe abya eyetsua okpoga, ha nshinu. ⁴² Nwanyi lanu, nji iya e-ta nodedu, l'akpa ukpa abyatashia bya eworu afu labu chee. ⁴³ Jisosu abya ekua ndu etsoje uzo iya t'ephe bya. Yo su ephe: "Kamenu; te ya karu unu: l'ọ kwa nwanyi ukpawa, nji iya e-ta nodedu-wa be yeru iphe ka nu l'ephe ha. ⁴⁴ Ishi iya aburu le ndu ophu l'ephe ha shitsua l'eku ephe, tsuboru etsubo l'anu. Obenu le nwanyi-a be akpakpo ukpa; yo buru iphe o nweru l'ọ ha; mbu je akpaa l'iphe, o doberu, oo-gude kpata nri b'o wotaru bya echee-wa."

13

*Aa-kukposhi eze-ulo Nchileke
(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)*

¹ Jisosu eshilephu l'ime eze-ulo Nchileke l'alufuta; onye lanu le ndu etsoje uzo iya asu iya: "O-zi-iphe! Lenu mkpuma, dugbaa biribiri; me ulo, du biribiri, no l'ẹke-a!"

² Jisosu asu iya: "?I phuru eze-ulo ono, a kpuru; yo magbaa ege ono? Ee-mekochaa kukposhikota iphemiphe obule ono; k'ophu e to nwedu m'ọ bu mkpuma lanu, aa-ha t'ọ kpo-kfuru l'eli ibe iya."

*Okwa iphe-ehuka, a-bya nu
(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)*

³ Jisosu abya enyihu Ugvu Olivu; je adugaru; cheeru eze-ulo Nchileke ifu. Pyita; Jemusuu; Jonu; me Anduru aji iya l'edomi; su: ⁴ "?Bukpo teke ole be iphe ono e-me? ?Bu ngunu be ee-gude maru teke iphemiphe obule ono abyawa ememe?"

⁵ Jisosu ekfulahaaru ephe: "L'ọ buphu t'unu kwabe enya; t'e b'o nwe onye e-duswe unu uzo. ⁶ L'o nwekwaru igweligwe ndu a-zaru epha iya bya. Onye ophu nonu; yo su: 'L'oo ya bu iya'; gude ege ono duswee igweligwe madzu. ⁷ Teke unu nuderu akọ ogo, aalu l'ẹke teru enya;

mẹ ẹphuphu ọgu, aalụ l'ẹke dọ ntse; unu ba wakwa obu; l'iphe ono l'ọ ha mefutajekwa. Obenu lẹ teke mgboko a-gvụ te rukwaa. ⁸ Lẹ mba e-gbeshikwa tso mba ibe iya ọgu; ali-eze etso ali-eze ibe iya ọgu. Ali a-nma jijiji l'ẹke, dutsua iche iche. Ejo ẹgu a-bya. Iphe ono l'ọ ha gbe bukwaru adube bẹ iphe-ẹhuka adube ẹge ono, ime adubeje ome nwanyi k'odungu ono.

⁹ "Unu kwachakwaaru onwunu ẹnya. L'aa-kpọtukwaa unu kpụ-jeru ndu ọgbo ikpe; e chia unu iphe l'ulo-ndzuko. Unu e-vudo l'ifu ndu ọvano; mẹ l'ifu ndu eze l'okfu ẹka yẹbe Jisọsu; ẹge ee-shi t'ẹphe nụkwaaphu ozi-oma ono. ¹⁰ Obenu l'e vufutajeodu ọzo zidzuru ozi-oma ono l'iphe bụ mbakeshi. ¹¹ Teke ono, ẹphe a-kpufuta unu t'e kpee unu ikpe ono; unu be vukwaru ọzo wata ọyo ọshi iphe unu ekfu. Unu kfulekwaphu iphe bataru unu l'onu teke ono; l'ẹ tọ bukwa unubedia a-nodu ekfu iya l'onwunu; ọ kwa Ume-dụ-Nsọ a-nodu ekfu iya. ¹² Nwunne a-kpuru nwunne iya nụ; t'e gbua. Nna akpuru nwatibe iya; nụ t'e gbua. Ụnwegirima e-kwefuru ndu mụru ẹphe ikẹ; kpuru ẹphe nụ; t'e je egbua. ¹³ Onyemonye ọbule e-gude kẹ l'unu bụ ndu kẹ yẹbe Jisọsu kpọo unu ashị. Obenu l'onye ọphu taru nshi jeye l'ikperazu bẹ Nchileke a-dzofuta."

Ejo akpamara

(Mát 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴ "Unu a-phụkwa ejo akpamara ọ-la-l'iyi l'ẹke, ẹ-ta gbadu t'o vudo." Tẹ nggube onye agụ ẹke ọwaa rikwaa ọriri iphe ọ bụ t'o doo ngu ẹnya. "Teke unu phuleru iya phụ; tẹ ndu nọ lẹ Judiya rebelekwaphu lashia l'ugvu. ¹⁵ T'onye ọphu nọ l'okpoku l'atuta ume be ejehekwa okfu k'obahu l'ulo jee ogwota iphe, nọ l'ulo iya. ¹⁶ T'onye ọphu nọ l'egu ba alahakwa azụ k'oje ọchita uwe iya. ¹⁷ Nshọo ndu ọphu dọ ime; mẹ ndu ọphu he ẹgirima, angụ ẹra teke ono! ¹⁸ Unu kfuru nụ Nchileke; t'ẹ b'ọ búbua l'oge winta teke oyi atsuje. ¹⁹ Ishi iya aburu lẹ teke ono bẹ eze iphe-ẹhuka ọphu ta byabua keshinu Nchileke keru mgboko a-bya; ọphu to nwekwanu ọdo, bya a-dụ ẹge ono ọdo. ²⁰ Ndege Nnajiufu te gburu teke iphe-ẹhuka ono e-me mkpirikpi; m'ẹ to nwekwa onye ọo-ga emekochaa dzofuta. Ọle o gudewa okfu ẹhu ndu ọphu ọ fọtawaru t'ẹphe bụru ndu nk'iya gbua teke ono mkpirikpi.

²¹ "O nweru onye sụru unu teke ono: 'Lekwa: L'ọ kwa Kuráýisutu ọbu ndọ-ọ;' m'ọ kwanu: 'Lenu: ya ndọphu nọ l'ẹkaphu!' unu be eyekwaru iya onu. ²² Iphe ọbu bụ lẹ ndu a-nodu adzụ-phe ejo-ire sụ l'ọo ẹphe bụ Kuráýisutu; mẹ l'ẹphe bụ ndu nkfuchiru Nchileke a-lufuta bya emeshilaha

iphe-ophulenyanya, dugbaa biribiri ege ee-shi t'ephe duswee ndiphe; mbu je akpaa le ndu ono, Nchileke fotawaru ono; ndege o -buru l'ephe e-meghe iya. ²³ Oo ya bu t'unu kwabekwaphu enya; eshinu ya vuwaru uzo kfukotaru unu iphemiphe obule-a l'o ha; temanu yo mede."

Abyabya Abubu-Ndiphe

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ "Teke eze iphe-ehuka ono gvuleruphu be enyanwu e-jikputa; onwa echibuhu; ²⁵ mkpo-kpodo eshi l'igwe adashi. Iphemiphe obule, no l'igwe a-nmahu jijiji; lo-sweshihu. ²⁶ Teke ono be aa-phu Abubu-Ndiphe eke o no l'urukpu; gude ike, du biribiri; egbu nwijnwii abya. ²⁷ Oo-zifu unwu ojozi-imigwe iya t'ephe jee l'ifu; jee l'azu; jee l'uzo eka-utara; jee l'uzo eka-ibyita le mgboko mgburumburu; jeye l'eke ali jeberu; igwe ejebe; je edutakota iphe, bu ndu o fotaru."

Iphe oshi figu ezi

(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸ "Unu gude oshi figu muta iphe. Qobuje; o -lagee ekwo; teke o tushihuwaru; wata oru iru; unu amaru l'udzu-mini tuwaru l'ukfu. ²⁹ Ege ono be owaa du: teke unu phuru iphemiphe obule-a emetsuwaa; unu amaru le Abubu-Ndiphe nokwa ntse; mbu l'o nowa l'onu-uzo. ³⁰ Kamenu; te ya karu unu: l'ogbo owaa, no nta-a ta agvuebekwa jeye teke iphe ono l'o ha e-mekota. ³¹ Igwe agvu; ali agvu; obu l'okfu, ya kfuru l'o ha te nwedu l'o rebuhu ire."

?Bu mboku ole b'o bu?

(Mat 24:36-44; Luk 17:26-30, 34-36)

³² "Mboku obu; m'o bu teke obu gedegede te nwekwa onye maru iya nu. E to dukpoduanu m'oo unwu ojozi-imigwe, maru iya nu; ophu Nwatibe Nchileke 'amakwa iya. O bulephu Nchileke, bu Nna bu onye maru iya nu. ³³ Unu kwabekwa enya; chee nche; ke l'unu ta madu teke oo-buru. ³⁴ Oo-dulephu l'o bu nwoke, gbeshiru oje iphe odo; paru ufu iya haa; chiru ndu oozije ozi ye t'ephe lepyaberu iya eya enya. Yo bya ekeshiaru ephe ozi, ephe a-nodu eje l'ehu l'ehu. Yo rua l'onye ophu eche onu nggambo; yo nmaaru iya okwa; su iya t'o mukwaru enya. ³⁵ Oo ya bu t'unu chekwaaphu nche; keshinu unu ta madu teke nnajiufu, nwe ufu a-lata azu. E ta madu: ?bu l'urenyashi; ?t'o teke echibali keru ebo; ?t'o teke oke-okuru raru ora; ?t'o l'oo l'utsu be oo-lata. ³⁶ Oo ya bu; k'ophu e too tudu unu l'ukfu

teke unu eku mgbenya. ³⁷ O bu iphe ya ekfuru unu; be ya ekfukwaruphu onyemonye obule: 'Unu chee nche!' "

14

Idzu ishi Jisosu

(Mát 26:1-5; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)

¹ Teke ono b'o phoduleruphu abali ebo; temanu a gbaa Aji Esweta; me Aji Buredi, e te kodu ekoko. Ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu ezije ekemu acholaha a ege ephe e-shi gude Jisosu l'edomi; gbua. ² Ephe asu: "Le to bu kwa l'ime aji-wa. Le ephe -mee ya nta-a be utsu adakwa."

Aakwabe Jisosu ugvu

le Betani

(Mát 26:6-13; Jon 12:1-8)

³ Jisosu nolephu le Betani l'ulo nwoke, eeku Sáyimonu, ehu-labu mejeru Eke ono b'o no; gudekwadua nri l'eri; nwanyi lanu abata; paru nwa akpamu, manu nadu. Manu ono bu senti, vu oke aswa. Yo bya eworu akpamu ono kukpoo; woru manu senti ono wua Jisosu l'ishi. ⁴ Ehu eghulaha ndu haru nodu l'eke ono eghughu. Ephe ekfulahaaru onwephe: "?Bu ngunu kparu iphe eemebyishi egiri manu owaa emebyishi?" ⁵ M'a ge erekwa iya reta iya iphe kariru ukporo pongu le pongu iri; woru okpoga iya nu ndu ukpa." Ephe eshiwaphu ege ono baaru nwanyi ono mba.

⁶ Jisosu asu ephe: "Unu haa nwanyi-a! ?O meru imagha be unu ekfuchi iya nchi; ⁷ le nwanyi, unu elee enya l'o meru iya iphe du mma. Ndu ukpa be unu l'ephe anu mkpurumkpuru. Teke dukpolephu unu mma; unu emeeru ephe iphe-oma. Obenu le yebedua be yele unu ta anodu tekenteke. ⁸ Oo ege ike beru iya b'o meru-a; l'o teru iya manu l'ehu; gude kwakobe teke ee-li yebe Jisosu. ⁹ Kamenu; te ya karu unu: l'iphe bu eke, a raru ozi-oma le mgboko gbaa mgburumburu be aa-kojekwaphu ako iphe-a, nwanyi-a meru-wa gude nyata yebe nwanyi."

Judasu achita le ya

e-deru Jisosu ye

(Mát 26:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰ Judasu Isukariyotu, bu onye lanu l'umadzu iri l'ebo ono, etsoje uzo Jisosu ono ejekfushia ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; k'ophu oo-deru Jisosu ye ephe l'eka. ¹¹ Yo kfutsuaru iya ephe; ehu atsuo ephe ena; ephe ekweta iya

ụkwa l'ephe a-nụ iya okpoga. Júdasu achọlahaa ẹge oo-shi deru iya ye ephe l'ẹka.

Nri-enyashi Nnajiufu

(Mát 26:17-30; Luk 22:7-23; Jọn 13:21-30; 1 Kór 11:23-25)

¹² Yo be mbọku k'odungu l'oge Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko; bụ iya bụ mbọku, eegbuje nwaturu Aji Esweta; ndu etsoje ụzo Jisọsu aji iya: “?Bụ awe b'ọ dụ ngu t'ephe je akwakọberu ngu t'ị nọdu gbaa Aji Esweta ọbu?”

¹³ Jisọsu ezifu ụmadzu ẹbo ọ ndu etsoje ụzo iya; sụ ephe: “Unu tųgbua bahụ ọ Jerúsalemu. Nwoke, vu ite, mini nọ e-ekfuta unu. Unu tsoru iya. ¹⁴ Iphe bụ ẹke ọ bahuru; unu tsoru iya je asụ onye nwe ufu ono: ‘Lẹ O-zi-iphe sụru: ? Nanụ ụlo ndu ẹbyee ọphu bụ nk'iya, bụ ẹke yele ndu etsoje ụzo iya a-nọdu gbaa Aji Esweta ọbu?’ ¹⁵ Oo-koshi unu ime ụlo k'eli eli; mbụ eze agalaga ime ụlo, e dohawaru oshi ẹge ọo-dụ t'a nọdu iya ria nri. Ọ bụ l'ẹke ono bẹ unu akwakọberu ayi nri ọbu.”

¹⁶ Ndu ono, etsoje ụzo iya ono atųgbua je abahụ l'obodo ono. Yọ dųkotalephu ẹge ono, Jisọsu kfuru iya ephe ono. Ephe abya anọdu l'ẹke ono; kwakọbe kẹ Aji Esweta ono.

¹⁷ Yo be l'urenyashi; Jisọsu yele ụmadzu iri l'ẹbo ono abyatashia. ¹⁸ Ephe eridelephu nri ono; Jisọsu asụ ephe: “Kamenu; tẹ ya karu unu: l'ọ kwa onye lanụ l'ime unu ederu iya ye; mbụkwa onye yele iya eri nri l'ẹke-a.”

¹⁹ Yo rua ephe l'ẹhu; ephe awata iya oji nanụ nanụ; sụ: “?Bụ yẹbedua? ?tọo yẹbedua?”

²⁰ Jisọsu asụ ephe: “Ọ bụ onye lanụ l'unu iri l'ẹbo-wa; mbụ onye yele iya tsutaru nri l'ochi lanụ-a. ²¹ Lẹ Abụbu-Ndiphe bụlekwa ẹge e deru iya l'ẹkwo okfu Nchileke bẹ ọla. Obenu; nshọo onye ono, ee-shi l'ẹka iya deru Abụbu-Ndiphe ye l'ẹka ndu achọ ishi iya ono. Ọ ga karu onye ono mma l'ẹ ta mụdua ya lẹ phuu!”

²² Ephe egudekwadua nri ono eri; Jisọsu ewota buredi; kele Nchileke ekele; washia ya; woru iya nụ ephe; sụ ephe: “Unu nata; ọwaa bụ ugwehu iya.”

²³ Yo wotakwaphu okoro; kelebebe Nchileke ekele; woru iya nụ ephe; ephe eworu iya ngua l'ephe ha. ²⁴ Yọ sụ ephe: “Ọwaa bụ mee ya, e gude okfu ẹhu igwe ọha lọkaa. Nchileke gude mee ya ono eme tẹ ọgba-ndzụ, shi iya l'ẹka vuru ire. ²⁵ Kamenu; tẹ ya karu unu: ya ta anguhekwa mee, shi l'akpuru vayinu ọdo jeye mbọku ono, ya a-ngu k'ophungu lẹ mgboko ọphungu kẹ Nchileke ono.”

²⁶ Ephe agutsulephu egvu, ephe gude jaa Nchileke ajaja; tųgbua jeshia Ugwu Olivu.

*Jisosu ekfu lẹ Pyita a-gbado iya**(Mát 26:31-35; Luk 22:31-34; Jón 13:36-38)*

²⁷ Jisosu asu ẹphe: “Unu l'unu ha a-paru iya haa; gbakashihu, bu iya bu ẹge e deru iya l'ẹkwo okfu Nchileke; su:

“ Lẹ Nchileke suru lẹ ya e-chigbu onye eche aturu; aturu ono agbakashihu.’

²⁸ Obenu lẹ teke o metsuaru tẹ ya shi l'onwu teta nọdu ndzụ; bẹ ya e-vuru unu ọzo jeshia Gálili.”

²⁹ Pyita asu iya: “Ọ -bukpooru lẹ ndu ọphunanu a-paru ngu haa; gbakashihu; bẹ yẹbedua ta a-hakwa ngu.”

³⁰ Jisosu asu iya: “Kamenu; tẹ ya karu unu: l'enyashi-a gẹdegede; tẹmanu oke-ọku nchi-abọhu araa ọra ugbo ẹbo b'i kfuakwaru ugbo ẹto l'ẹ ti madu iya.”

³¹ Pyita akaba ya ru okfushi ike; su: “M'o -ruhuru a su lẹ nggu l'iya nwuhufutaje anwuhu; bẹ ya te ekfukwa lẹ ya ta madu ngu.”

Ndu ọphu l'ẹphe ha ekfukota ẹge ono.

*Jisosu ekfu anu Nchileke**lẹ Getusémeni**(Mát 26:36-46; Luk 22:39-46)*

³² Ẹphe ejeshia ẹke eekuje Getusémeni; rutsulephu ẹke ono; yọ su ndu ono, etsoje ọzo iya ono: “Unu nọdu l'ẹke-a tẹ ya kpịribe nwanshi je ekfuru nu Nchileke.”

³³ Yọ duta Pyita; mẹ Jémusu; mẹ Jónu. Meji awata iya ọkfu nkfu; yọ wata ọtsu egvu. ³⁴ Yọ su ẹphe: “Ha! Meji akfulekwa iya ọhu nkfu; l'ese iya agbabuhu. Unu nọdu l'ẹke-a chee nche.”

³⁵ Yọ kpịriblephu nwanshi; tẹ onwiya l'alị; wata okfu anu Nchileke; t'ọ mee t'iphe-ẹhuka kẹ nwa teke ono be ru iya l'ẹhu; m'ọ -buru l'ọ iphe e-kwe ememe. ³⁶ Yọ su: “Nna! Nna! Ọ bu nggu bu onye a-du ike mekota iphemiphe ọbule. Pafunu iya okoro iphe-ẹhuka-wa l'ẹhu. Ọlobu; t'ẹ b'ọ bukwa iphe nọ iya l'obu e-me. Ọ kwa ọphu bu uche-obu ngu e-me.”

³⁷ Yọ latashia azu bya aphua ẹphe; ẹphe eku mgbenya. Yọ su Pyita: “Sáyimonu; ?iiku mgbenya? ?Tị dudu ike muru ẹnya; chefua nche awa lanu? ³⁸ Unu chee nche; kfuru nu Nchileke; t'ẹ b'e nwuru unu ye l'iphe a-data unu. Obu madzụ bẹ ọonodujekpokwaa evushi evuvu ike; obenu lẹ madzụ l'onwiya ta dọjedu ike.”

³⁹ Yọ lufu jeshia okfuru nu Nchileke ọdo; kfukwaa-phu iphe ono, o kfuhawaru ono. ⁴⁰ Yọ lata azu bya aphukwaaphu ẹphe ọdo; ẹphe ekukwaphu mgbenya; l'ẹke

mgbɛnya erotsukwanua ɛphe; ɛphe ta ma iphe ɛphe e-kfuru iya.

⁴¹ Yɔ la azu k'ugbo ɛto ya bya asu ɛphe: “?Unu ekukwadua mgbɛnya; l'atuta ume? O dzuwaru. Teke obu ruakwaru. Abubu-Ndiphe be aabyakwa oderu ye ndu eme iphe du eji l'eka. ⁴² Unu gbeshi t'ɛphe je. Unu lekwa l'onye obu, e-deru iya ye obu byaakwaru.”

Aakputa Jisosu

(Mát 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

⁴³ Ya ndono; Jisosu egudekwadua ege ono l'ekfu; Júdasu, bu onye lanu l'umadzu iri l'ebbo ono abyawaphu. Ndu, tso iya nu adu l'igwe. ɛphe apagbaaru mma; me mgboro. Ndu ziru ɛphe bu ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu ezije ekemu; me ndu bu ogurennya ndu Ju. ⁴⁴ Júdasu ono, e-deru iya ye ono ekfuhawaru ɛphe iphe ya e-me t'ɛphe gude maru onye ophu obu. Yɔ su ɛphe: “L'oo onye onanu, ye e-tsuta onu l'ishi-uga gude kele iya ekele ono bu onye ophu unu a-kputa. Unu kwabekwaru iya enya.”

⁴⁵ Júdasu erua; tugbulekwaphu waa; jekfushia Jisosu je asu iya: “Rabayi!” Tsuwa iya phu onu l'ishi-uga. ⁴⁶ ɛphe azugudewaphu Jisosu; kputa. ⁴⁷ Onye lanu le ndu ono, vudo l'eke ono amia mma iya swangu; gbua ya nwozi eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja; kwata iya nchi. ⁴⁸ Jisosu asu ndu ono, byaru iya egude ono: “?Unu chigbaa mma; me mgboro abya iya egude; ?ya bu onye ana nfu? ⁴⁹ Mbokumboku be yele unu anoje l'eze-ulo Nchileke; ya ezi unu iphe; ophu unu 'egudebua ya. Obenu l'iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke mefutaje.”

⁵⁰ Ndu etsoje uzo iya l'ɛphe ha aparu iya haa; gbakashihu.

⁵¹ Yo nweru nwata okorobya lanu, tsoru Jisosu. To nwe iphe o yeru; gufu ekwa ocha, o tuphuberu onwiya. ɛphe akpachia ya; ⁵² yɔ mia onwiya; paru ekwa ocha iya ono haa; gbaru otu kfuru kwaseru.

Jisosu no l'ifu ndu ogbo ikpe

(Mát 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

⁵³ Ya ndono; ɛphe eduru Jisosu jeshia k'eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja; ndu ishi ophu achijeru Nchileke eja l'ɛphe ha; me ndu bu ogurennya; me ndu ezije ekemu abya edzua. ⁵⁴ Pyita eshi etso iya ote-enya ote-enya; tsoru iya jeye l'ogbodufu eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke eja ono. Yo je adugaru l'eke ndu nche no; nyalahaa oku. ⁵⁵ Ndu ishi ndu ono, achijeru Nchileke eja ono; me ndu ogbo ikpe ono l'ɛphe ha acholahaa iphe ɛphe a-su le Jisosu meru; ege eeshi t'e kpee ya nkfugbu. To nwe iphe ɛphe phuru, bu iphe

o meru. ⁵⁶ Ẹphe dọ l'igwe gbaa ya ẹjo ekebe; ọbu l'ekebe ẹphe ta dakọtadu.

⁵⁷ Ndu egbeshi dzua ẹjo-ire: ⁵⁸ "L'ẹphebedua gudekpok-waa nchị ẹphe nua teke ọ sọru: 'Lẹ ya e-mebyishi eze-ulo Nchileke-wa, bu ẹka b'e gude kpua ya-a; l'ime abali ẹto; ya akpua odo, ẹ te egudedu ẹka kpua.' " ⁵⁹ E guderu l'ẹphe kfuru ẹge ono; ekebe ẹphe ta dakotakpokwanu.

⁶⁰ Eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono egbeshi l'edzudzu oha ono; sọ Jisọsu: "?To nweddu ọnu, iiyeru ndu-wa l'ekebe-wa, ẹphe agbagbaa ngu ẹga-wa?"

⁶¹ Jisọsu adaa nwanshi; to yeru iya ọnu. Eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono aji Jisọsu odo: "?Bu nggu bu Kuráyisutu ọbu, bu Nwatibe Nchileke ọbu?"

⁶² Jisọsu asu iya: "Iyee; l'ọo yẹbedua bu iya. Unu a-phu yẹbe Abubu-Ndiphe l'ẹke ya dugaru l'ẹka-utara Okaribe-Kakota-Nu; phua ẹge ya e-gude urukpu ke imigwe l'abya!"

⁶³ Eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono eworu uwe nk'ia zija; sọ ẹphe: "?Bu egbe ekebe ngunu odo be ẹphe achokwadu. ⁶⁴ ?Unu nwaru iphe ookfu l'ekfubyishi Nchileke? ?Bu ngunu be unu chitaru?"

Ẹphe atuko sọ l'iphe gbaru iya nu bu t'ọ nwuhu.

⁶⁵ Ndu awata iya ọvu ọnu-mini; woru iya ifu kechia; chilaha ya iphe; sọ iya: t'ọ kọnua onye chiru iya iphe. Ndu nche akputa iya; chilaha ya ẹka.*

Pyita ago lẹ ya ta madu Jisọsu

(Mát 26:69-75; Luk 22:56-62; Jọn 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Pyita anodukwadia l'ogbodufu l'ẹke ono; onye lanu l'unwu-mgboko, ejeru eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono ozi abata; ⁶⁷ phua Pyita l'ẹke ọnya ọku. Yọ bya elee Pyita ẹnya; sọ iya: "M'i tsokwa lẹ ndu ẹphe l'ọphu Názaretu ono; mbu Jisọsu shi ayi."

⁶⁸ Pyita atua ẹgo; sọ iya: "Lẹ ya ta makwa; iphe iikfu te do iya ẹnya." Pyita atugbua jeshia ọzo ọnu-oguzo; oke-ọku arawaphu ọra.

⁶⁹ Nwamgboko ono aphua ya odo l'ẹke ono; kfulahaaru ndu vudo l'ẹke ono: "Lẹ nwoke-wa tsokwa ẹphe." ⁷⁰ Pyita atukwaa ya phu ẹgo odo.

A nonyaa nwanshi; ndu vudotsua l'ẹke ono asu Pyita: "Ba tushi ẹgo; l'i yichachaa ya-a. ?Ti budu onye Gálili?"

⁷¹ Pyita awata oburu onwiya ọnu; l'eria angu ekpu iya: "Ya -makpokwaaruu nwoke-wa, unu ekfu okfu iya-a!"

* 14:65 14:65 Azá 50:6; Mát 26:67.

⁷² Teke onophu; oke-ọku arawaphu ọra k'ugbo ẹbo ya. Pyita anyata iphe Jisọsu kfuhawaru iya: “Lẹ ẹmanu oke-ọku araa ọra ugbo ẹbo bẹ oo-kfu ugbo ẹto lẹ ya ta madu iya.” Yọ wata ọra ẹkwa.

15

Jisọsu nọ l'ifu Páyileti

(Mát 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Jọn 18:28-38)

¹ Yo be l'onmewa ọtsu iya; ndu ọgbo ikpe ono l'ẹphe ha, bu iya bu ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu bu ọgurennya mkpukpu; mẹ ndu ezije ekemu abya achia idzu. Ẹphe ekee Jisọsu eri; kputa iya jekfushia Páyileti. ² Páyileti aji Jisọsu: “?Bụ nggu bu Eze ndu Ju?”

Jisọsu asu iya: “Ọ kwa nggu b'o shi l'onu.”

³ Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja abya ekfushilaha igweligwe iphe, ẹphe suru l'o meru. ⁴ Páyileti asu iya ọdo: “?To nwekpodua onu, iye? ?Ọ kwa li nuru-a igweligwe iphe, ẹphe ekfugbaa li meru.”

⁵ Jisọsu te kfuhekwa okfu ọdo. Yo ji Páyileti ẹnya.

Eekpe Jisọsu nkfugbu

(Mát 27:15-26; Luk 23:13-25; Jọn 18:39—19:16)

⁶ L'iphe bu Aji Esweta, sweru esweswe bẹ Páyileti atufujeru ẹphe onye mkpọro lanu, ẹphe suru t'ọ tufuru ẹphe. ⁷ Yo nweru nwoke lanu, eeku Barábasu, a turu mkpọro. Barábasu tso lẹ ndu seru ọkwa-tsu gọvumentu l'ike; bya egbukwaaphu ọchi l'ogege ono. A tuko tuta ẹphe mkpọro. ⁸ Igwe ọha ono abya asu Páyileti t'o meeru ẹphe ẹge oomejehawa. ⁹ Páyileti aji ẹphe: “?Bụ tẹ ya haaru unu Eze ndu Ju ọto?” ¹⁰ Kẹ l'ọ mawaru l'ọ bu ẹnya-kfurukfuru bẹ kparu iphe ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja dufutaru iya Jisọsu.

¹¹ Ndu ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono akpalia ikpoto ndu ono; su ẹphe t'ẹphe kebe t'ọ hachiaru ẹphe Barábasu. ¹² Páyileti asu ẹphe: “?Bukwanu ngunu bẹ ya e-me nwoke ophu unu ẹkú Eze ndu Ju?”

¹³ Ẹphe atuta uzu; su: “Kpopyabe iya l'oshi-osweru!”

¹⁴ Páyileti asu ẹphe: “?Kẹ ngunu? ?Bụ egbe ẹjo iphe ngunu b'o meru?”

Ẹphe akakpọo ya ru ọrashi ike: “Kpopyabe iya l'oshi-osweru!”

¹⁵ Páyileti acholaha ẹge ya e-me mee t'ẹhu tso ikpoto ndu ono ẹna. Yọ haaru ẹphe Barábasu t'ọ laa; su t'e chia Jisọsu ẹchachi. E chiebe iya ẹchachi; yo duta iya nu t'e je akpopyabewa iya ru l'oshi-osweru.

*Ndu soja aja Jisosu ewena
(Mát 27:27-31; Jõn 19:2-3)*

¹⁶ Ndu soja ono eduru iya jeshia l'ogbodufu nnajiõha, bu Páyileti; epe ekukoo ndu soja ono l'ephe ha. ¹⁷ Epe achita kpowula kpowula uwe uswe yee Jisosu; woru okpu-eze, epe kparu l'ogvu kpube iya. ¹⁸ Epe abya ekele iya ekele ndu soja; su iya: "Ndzũ ngu ndzũ ogologo; Eze ndu Ju!" ¹⁹ Epe eworu oshi chia ya l'ishi; vĩa ya õnu-mini. Epe abya ebyishiru iya ikpere l'alĩ t'õduje l'ephe akwabe iya ugvu. ²⁰ Epe ajaebetsua ya ewena; bya eyefu iya kpowula kpowula uwe uswe ono; bya eworu uwe nk'iya yee ya; kputa iya t'ephe je akpopyabe iya l'oshi-osweru.

Aakpopyabe Jisosu

l'oshi-osweru

(Mát 27:32-44; Luk 23:26-43; Jõn 19:17-27)

²¹ Epe eyebuta nwoke lanũ, eswekwaru esweswe, eeku Sáyimonu, onye Sayirĩni t'o vuta oshi-osweru ono. Sáyimonu ono shikwaru l'egu alata. O bu iya bu nna Alẹguzánda; me Rúfõsu. ²² Epe eduru Jisosu rua eke eeku je Gõlugóta, bu iya bu "Okpokoro Ishi" ²³ bya eworu mee, a gwakõberu meeru; nu iya t'o ngua. Yõ jĩka iya angungu. ²⁴ Epe akpopyabe iya l'oshi-osweru; bya eworu uwe iya kekashiaru onwephe. Epe atua enwa t'ephe maru iphe onyenõnu e-wota.* ²⁵ O bulephu l'enyanwu-agbakota l'ũtsu be epe kpopyaberu iya l'oshi-osweru ono. ²⁶ Iphe ono, du eji, epe suru l'o meru ono b'e deru kfube l'oshi-osweru ono; su: "Eze ndu Ju." ²⁷ Epe akpopyabekwaphu umadzu labu õdo, bu ndu iphura l'oshi-osweru labu õdo: onye lanu anõdu Jisosu l'eka-utara; onye õphu anõdu iya l'eka-ibyita. ²⁸ Yõ buru ege ono b'e shi; yo ree mbu iphe e dehawaru l'ekwo okfu Nchileke; su: "A gũkoberu iya le ndu emebyi ekemu."

²⁹ Ndu eswe l'eke ono ekfubyishi iya; l'atũ l'ishi l'ishi; l'azuru iya ukwe: "Hõõ! Nggũbe õphu suru l'ii-mebyishi eze-ulo Nchileke; gude abali eto kpu-kwazi iya; ³⁰ dzõnua onwongu. Shinu l'oshi-osweru ono nyifuta!"

³¹ O kwaphu ege ono be ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu ezije ekemu tũko aja iya ewena. Epe ekfutsuaru onwephe: "Nta-a b'õ dzõru ndu õdo; tõ du ike dzõõ onwiya. ³² Tẽ Onye Ndzõta õbu, bu Eze ndu Ízurelu õbu nyifutanu l'oshi-osweru ono; k'õphu epe a-phũ iya; kweta l'õo ya bu Onye Ndzõta õbu l'oswiya."

* 15:24 15:24 Egvu 22:18.

Umadzu labu ono, a kpopyabekotaru ephe l'iya l'oshi-osweru ono ekfubyishikwa iya phu.

Anwuhu Jisosu

(Mát 27:45-56; Luk 23:44-49; Jõn 19:28-30)

³³ Enyanwu egvuleruphu l'ishi; nchi ejihu l'alì ono mgburumburu; ekemeke obule agbakõta tsùbalangu jeye l'oke-eswe urenyashi. ³⁴ Yo be l'oke-eswe urenyashi iya; Jisõsu echia mkpu; sù: "Eloyi! Eloyi! ?Lema sabakitani?" bu iya bu: "Nchileke iya! Nchileke iya! ?Bu ngunu meru iphe ì paru iya haa nkinyi iya?"

³⁵ Ndu haru vudotsua l'eke ono anua ya; sù: "Unu nua iya ru; m'õ kwa Eláyija be ooku." ³⁶ Onye lanu agbafuta; wota egwo-ncha; tsee le mee, shihuru uka; woru iya tsebe le nwoshi, du ogologo; nu iya t'õ ngua;† bya asu: "Unu ngabe t'ephe maru: ?bu Eláyija, bu onye nkfuchiru Nchileke a-bya ekufuta iya."

³⁷ Jisõsu echishia mkpu ike; tubua ume.

³⁸ Ya ndono; ekwa, eegechitaje onu-uzo ime ulo obu, bu iya bu enya eze-ulo Nchileke; eshilephu l'eli iya gbaa tarara; lajahu ebo jeye ali iya. ³⁹ Onye ishi ndu soja, vudo cheeru Jisõsu ifu anua teke ono, Jisõsu chishiru mkpu ike; tubua ume ono; sù: "Nwoke-wa bukwapu Nwatibe Nchileke l'oswiya!"

⁴⁰ O nweru unwanyi, vudo ote-enya; l'ele enya t'ephe maru iphe eme nu. Ndu ono bu Méri ke Mágudala; me Méri, bu nne Jémusu nshii; me Jósesu. Onye odo bu Salómi. ⁴¹ Unwanyi ono bu ndu shi etso Jisõsu l'ejeru iya ozi teke o shi nodu le Gálili. Unwanyi ndu odo nokwapu l'eke ono, bu ndu tsoru iya nu rua Jerúsalemu.

Eeli Jisõsu

(Mát 27:57-61; Luk 23:50-56; Jõn 19:38-42)

⁴² Teke ono buwa urenyashi mboku, ndu Ju akwakõbeje kwaberu echile iya, bu mboku õtu-ume. ⁴³ Ya ndono; Jósẽfu, bu onye Arimatía ejekfushia Páyileti. Jósẽfu ono bu onye nweru enya l'õgbo ikpe ndu Ju. O shihakpowa teke teru etete leta enya teke Nchileke e-koshi l'õo ya bu eze. Ya ndono; yo gude obu-nwoke jekfushia Páyileti je arõo ya te ya pata odzu Jisõsu je elia. ⁴⁴ Yõ du Páyileti biribiri l'o gbe nwuhu-kebewanu mbu Jisõsu. Yõ bya ekua onye ishi soja ono; ji iya: "M'õ bu oswi-okfu l'õ nwuhuwaru?" ⁴⁵ Páyileti anutatsulephu l'onu onye ishi soja ono l'õ nwuhuwaru; kweta te Jósẽfu je apatawaru odzu iya. ⁴⁶ Jósẽfu eje anmata ekwa õcha; bya apatsuta odzu Jisõsu; woru ekwa õcha ono

† 15:36 15:36 Egvu 69:21; Mát 27:48; Luk 23:36; Jõn 19:28-29.

nmaa ya; je eworu iya nyobe l'ili, a tūru l'ogba mkpuma. Yo metsua bya eswita mkpuma, dū egvu swichia ọnu ili ono. ⁴⁷ Méri kẹ Mágudala; mẹ Méri, nne Jósẹsu aphụa ẹke ono, e nyoberu odzu Jisọsu ono.

16

Jisọsu shi l'ọnwu eteta

(Mát 28:1-8; Luk 24:1-12; Jọn 20:1-10)

¹ Mbọku ọtu-ume ono eswelephu; Méri kẹ Mágudala; mẹ Salómi; mẹ Méri, nne Jémusu akpata manụ senti, dū iche iche t'ẹphe je etee odzu Jisọsu. ² Yo be mbọku Sonde, bụ mbọku mbụ l'idzu; ẹphe anmaa ẹwa jeshia l'ili ono l'ẹnyanwu-ahata. ³ Ẹphe ajitsua onwẹphe onye e-swifuru ẹphe eze mkpuma ono, e gude bechia ọnu ili ono? ⁴ T'ẹphe palia ẹnya; b'e gbe swifuwa nū eze mkpuma ono. ⁵ Abahụ, ẹphe abahụ l'ili ono; ẹphe aphuwaphu nwata okorọbya, nọ ẹphe l'ẹka ụtara yeru kpowula kpowula uwe ọcha. Yọ dū ẹphe biribiri; ẹphe atsulahaa egvu.

⁶ Onye ono asụ ẹphe: "T'ẹ b'ọ dushi unu biribiri. ?Ọ kwa ọ bụ Jisọsu kẹ Názaretu ọphu a kpọyaberu l'oshi-osweru bẹ unu achọ? O tetaakwaru nọdu ndzụ ọdo! Ẹ tọ nọhekwa l'ẹke-a! Unu lekwa ẹke, e shi nyobe odzu iya! ⁷ Ọlobu; unu tųgbua je ekfuru ndu etsoje ọzo iya mẹ Pyita l'o vuakwa unu ọzo jeshia Gálili. Ọ kwa l'ẹke ono bẹ unu a-phụ iya, bụ iya bụ ẹge o kfuhawaru unu."

⁸ Ẹphe eshi l'ẹke ono lufuta; vuta ọso; l'ẹke ẹhuanmanma mẹ biribiri iya guderu ẹphe. Otsu-egvu iya te kwe t'o nweru onye ẹphe a-dụ ike kfuru okfu nū.

⁹ Teke Jisọsu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ lẹ mbọku mbụ l'idzu b'o meru tẹ Méri kẹ Mágudala vuru ọzo phụa ya, bụ iya bụ nwanyi ono, ọ chifujeru ọgvu ẹsaa, bu iya l'ẹhu ono. ¹⁰ Méri ono eje ekfuru iya ndu ono, ẹphe lẹ Jisọsu shi ayi ono l'ẹke ẹphe dọkoberu; l'ara ẹkwa. ¹¹ Yo kfutsuaru ẹphe l'ọ nọ ndzụ; mẹ lẹ ya gude ẹnya iya phụa ya; ẹphe te kweta.

¹² E meebe; Jisọsu agbaa ụgbugba ọdo bya eworu onwiya koshi ụmadzu ẹbo lẹ ndu ono, etsoje ọzo iya ono l'ẹke ẹphe eje iphe. ¹³ Ndu onanu alatashia azụ je ekfuru iya ndu ọphunanu; ẹphe te kwekwaphu.

Jisọsu ekoshi onwiya

ndu etsoje iya nū

(Mát 28:16-20; Luk 24:36-49; Jọn 20:19-23; Ndu 1:6-8)

¹⁴ E meebe; Jisọsu ewokwaruphu onwiya koshi ụmadzu iri lẹ nanu ono l'onwẹphe l'ẹke ẹphe nọ eri nri. Yọ baaru ẹphe mbà l'ẹphe te ekwetajedu ekweta; mẹ l'ọkpoma

nmaru ẹphe egbudegbu; okfu l'ẹphe te kwetadu l'iphe ndu ono, phuru iya nu ẹ ya tetatsuaru ọdu ndu ono kfu bu oswi-okfu.

Unu jee mgboko kpoo-gbaa

je ekfukashia ozi-oma-a

¹⁵ Yo su ẹphe: "Unu jee ẹkemeke ọbule ẹ mgboko gbaa mgburumgburu je ekfukashia ozi-oma-wa ẹ onyemonye ọbule nu ya. ¹⁶ Onye ọphu kwetaru nu, e meru baputizimu be Nchileke a-dzofuta. Onye ọphu ẹ-te kwetadu nu be Nchileke a-nma ikpe. ¹⁷ Ndu ọphu woru onwẹphe ye iya l'eka be ee-gude iphe-ophulanya ọwaa hu be ama: ẹphe e-gude ẹpha ye be Jisosu chishia ọgvu; gudekwa iya phu ghaa okfu-ali ẹphe; kfulahaa l'okfu, Ume-du-Nso ekoshi ẹphe. ¹⁸ Ẹphe -chita agwo l'eka b'ẹ to nwedu iphe oome ẹphe. Ẹphe -ngua iphe egbu madu b'ẹ to nwedu iphe oome ẹphe. Ẹphe -byibe ndu iphe-ememe eme ẹka; ẹphe akorohu."

Jisosu ala l'imigwe

(Luk 24:50-53; Ndu 1:9-11)

¹⁹ Ya ndono; Nnajiufu, bu Jisosu ekfugetsuaru ẹphe okfu ono; Nchileke ewolia ya woba l'imigwe. Yo je adugaru l'eka-utara Nchileke. ²⁰ Ndu ono, etsoje uzo iya ono alaa je ezilahaa ozi-oma ono l'ekemeke ọbule. Nnajiufu l'eyeru ẹphe ẹka l'oji ono; shi l'iphe-ophulanya, ẹphe emetsua ekoshi l'oji-oma ono, ẹphe ezi ono bu l'eka iya b'o shi. Ono kwa ẹge o du.

Ozi-Oma, Luku deru

¹ Onye-ukfu-l'oha, bu Tiyofilosu;

A dūwa l'igwe wata ode akọ iphe ono, meeberu l'echilabu ayi ono l'ekwo. ² Ndu ono, deru iphe ono deleru iya phụ l'ẹge a kọru ayi mbụ ndu ophu gude ẹnya ẹphe phụa ya; megee bya aburu ndu, ezi ozi-oma ono ezizi. ³ Ọ dukwa mu phụ mma; Onye-ukfu-l'oha; te mu kọoru ngu iphe meru nụ l'okpa iya l'okpa iya; keshinu mu tọru nwẹhu vọ iphemiphe obule ono, daru nụ ono shitakpo le mbụ. ⁴ Iphe mu ede iya bu t'i maru okpobe okfu ono, bu onu b'e gudehawa zia ngu iya ono.

Ozi ke l'aa-mu Jonu Bapuzizimu

⁵ Teke Herodu shi buru eze, achi Judiya b'o nweru onye achijeru Nchileke aja, aza Zekaraya. Zekaraya shi l'ogbo ndu achijeru Nchileke aja, bu Abija phe. O luru nwanyi l'ikfu Eronu, bukwaphu ikfu ndu achijeru Nchileke aja. Epha nwanyi ono bu Elizabethu. ⁶ Epe ebo tuko buru ndu doberu aka ndoo l'ifu Nchileke. Epe tuko ekemu Nchileke l'o ha l'eme; l'etsokwaphu nsọ Nchileke l'o ha. E to dudu eke aata epe uta. ⁷ O bulephu l'ephe luru gbururu jeye epe akashihu; to nwe nwa, epe mutaru; okfu le Elizabethu ta atsudu ime.

⁸ To du iya bu; Zekaraya ejelaha ozi k'ochiru Nchileke aja l'ifu Nchileke; ke l'o bukwanu ndu ogbo nk'iya b'o ruberu mbu ozi k'ochiru Nchileke aja. ⁹ A turu enwa, bu nsọ, epe emeje; yo daaru iya mbu obahu l'ime ulo eke enya eze-ulo Nchileke no; oje okpo insensu oku. ¹⁰ Mkporo-oha ono akuru l'etezi; l'ekfu anu Nchileke l'o gbaru teke eeyeje oku l'insensu ono.

¹¹ Ojosi-imigwe, shi l'eka Nnajiufu esee Zekaraya l'uzo eka-utara enya-ngweja eke ono, aakpoje insensu oku ono. ¹² Meji agbabuhu Zekaraya l'o phuru iya. Yo tsulaha egvu. Ojosi-imigwe ono asu iya: ¹³ "Ba atsushi egvu Zekaraya; l'okfu, i kfuru nu Nchileke b'o nuakwaru. Nta-a; be Elizabethu, bu nyee ngu a-mutaru ngu nwata nwoke. Iphe yi-gu nwata ono bu Jonu. ¹⁴ Nwata ono e-me t'ehu tsou ngu ena; a du l'igwe tee eswa ke l'a muru iya! ¹⁵ Iphe obu bu le oo-buru onye nweru enya l'ifu Nchileke. E to ngukwa mee; too tsu onu l'iphe odo, bu iphe aangu angungu, eme l'enya. Ume Nchileke be e-shiru teke o no l'epho nne iya

buru iya eburu l'èhu. ¹⁶ Igweligwe unwu Ízurelu bẹ oo-me t'èphe lata azu lakfuta Nnajiufu, bu Nchileke èphe. ¹⁷ Oo ya bu onye e-gude Ume Nchileke; gude ike, du l'ò bu kẹ Eláyija, bu onye nkfuchiru Nchileke; vuru iya ụzo jee. Oo-gọ-zitaru unwegirima obu nna èphe. Oo-gọta ndu bu 'anumanuma pẹ; t'èphe kwaa ẹnya; tsoru ụzo ophu ndu doberu ẹka ndoo etso; k'ophu oo-shi iya mee tẹ ndu kẹ Nchileke l'èphe ha kwakọberu Nnajiufu."

¹⁸ Zekaráya aji ojozi-imigwe ono: "Nanụ ẹge ya e-shi maru l'iphe-a, i kfushiru-wa bu ire-lanu; l'ẹke ya kahụwaru akahụ; nyee ya akahụkwaphu ẹge ono?"

¹⁹ Ojozi-imigwe ono asu iya: "I marua l'oo yẹbedua bu Géburẹlu, anọje l'ifu Nchileke. O kwa Nchileke bẹ ziru iya tẹ ya bya ekfuru yeru ngu; zia ngu ozi-oma-wa; ²⁰ ophu 'i kwetadu l'okfu, ya kfuru ngu. Lekwa; shita nta-a bẹ onu a-buru ngu kpurumu: ẹ to nwehedu l'i kfu okfu odo jeye mbọku iphe-a l'ò ha e-rekota. Okfu iya-a e-rekota l'oruberu iya."

²¹ Mkpọro oha ono adọru eche Zekaráya; èphe ta ma iphe meru iphe oono anono l'ime eze-ulo Nchileke ono. ²² Yọ lufuta; tọ duhe ike kfuru okfu yeru èphe. Èphe amalẹruphu l'ò phuru àphù l'ime eze-ulo Nchileke ono; too kfuhe okfu lẹ phuu. Yọ buwaru-a ẹka bẹ oopheje gude l'ekfuru èphe okfu.

²³ Oge ozi iya l'ulo Nchileke agvulephu; yọ tugbua lashia nk'iya. ²⁴ A nonyaa; nyee ya; mbụ Elízabetu abya atsuta ime; nọkota l'ulo mkpurumkpuru onwa ise. ²⁵ Yọ sụ: "Nta-a bẹ Nnajiufu lewaru iya ẹnya; bya eshia ẹge-a nafu iya iphere l'ifu ndiphe."

Ozi l'aa-mụ Jisọsu

²⁶ Yo be l'onwa kẹ ishingụ k'ophu Elízabetu tsutaru ime; Nchileke abyakwaphu bya ezia ojozi-imigwe, bu Géburẹlu t'o je Názaretu l'alì Gálili; ²⁷ je ezia nwamgbọko lanu ozi. Èpha nwamgbọko ono bu Méri. Nwamgbọko ono bẹ nwoke ta chikahubua okpa. Onye eje okfu iya bu nwoke, aza Jósefu, shi l'awa eze ndiche ono; mbụ Dévidi. ²⁸ Géburẹlu abyakfuta nwamgbọko ono bya asu iya: "I dụphu mma; nggube onye Nchileke kwabẹru oke ugvu! Nchileke swikwaru ngu eswiru."

²⁹ Méri anulephu ekele ono; obu echia ya taa! Yọ rịa: "Bụ egbe ekele ngunu dụ ẹge-a?" ³⁰ Ojozi-imigwe ono asu iya: "Ba atsushi egvu Méri; lẹ Nchileke mewaru ngu eze-iphe-oma. ³¹ Lekwa; l'ii-tsuta ime; mụ nwata nwoke. Iphe ii-gu iya bu Jisọsu. ³² Oo-buru onye kfuẹbe oswa ha nshinu.

Iphe ee-ku iya bu Nwatibe Okaribe-Kakota-Nu. Nnajiufu, bu Nchileke e-me iya eze l'ọ bu onye iche iya ono; mbu Dévidi. ³³ Ọo-buru eze; chia ndu onu ọlo Jékoju gbururu jeyewaru; ọphu 'ọo-bubuhudu eze abubuhu gbururu jeye."

³⁴ Méri asu ojozi-imigwe ono: "Nanu ege oo-shi du ege ono l'ẹke nwoke ta chikahubua ya okpa?"

³⁵ Ojozi-imigwe ono asu iya: "Ume Nchileke a-tsopyabe ngu; ike ke Okaribe-Kakota-Nu abya emee ngu ire l'ehu. Ọo ya bu le nwata ono, ii-mu ono be ee-ku Nwa, du nsọ ke Nchileke. ³⁶ Ọdo bu; lekwa: abubu ngu, bu Elízabetu tsutaakwaru ime nwata nwoke; l'ẹke o kahwaru akahu ege-a. Onwa owaa ekwe iya onwa ishinguru; mbu onye ono, e shi eku onye e-ta tsudu ime ono; ³⁷ ke le Nchileke te nwedu iphe kporu iya eka l'ememe."

³⁸ Méri asu: "Mgbẹ ya nowaa! ?O kwa le ya nowa l'eka Nchileke. T'ọ duru iya ege i kfulu." Ojozi-imigwe ono atugbua lasha.

Méri eje ke Elízabetu phe

³⁹ E meebe; Méri ajikobe; gude oso; yọ buru iya oje mkpukpu lanu obu l'alị uguv Judiya. ⁴⁰ Yọ bya abata l'ulo Zekaraya; bya ekele Elízabetu ekele. ⁴¹ Elízabetu anulephu ekele Méri ono; nwata ono emee ya ukporo l'epho; Umedu-Nsọ akparuta Elízabetu l'ehu. ⁴² Yọ raa ya tororo; su: "Onye Nchileke goru onu-oma nu b'i bu l'unwanyi mgburumburu! Ege ono be Nchileke gokwaruphu nwata ono, no ngu l'epho ono onu-oma! ⁴³ ?Bu ngunu meru iphe e kweru te nggubedua, bu nne ke Nnajiufu iya bya nk'ia? ⁴⁴ Le teke ono, ya nuleruphu ekele ono, i keleru iya ono be nwata ono, no iya l'epho ono meru ukporo; l'ẹke ehu atso iya ena. ⁴⁵ Nggube nwanyi; te ehu tso ngu ena; okfu l'i kweru l'okfu ono, shi l'eka Nnajiufu rua ngu nchi ono e-re!"

Egvu, Méri agu gude aja Nchileke

⁴⁶ Méri asu:

"Ya gude obu iya aja Nnajiufu ajaja.

⁴⁷ Ya ete eswa Onye Ndzota iya,
bu Nchileke.

⁴⁸ Nchileke guberu yebe nwanyi,
no iya l'eka iphe;
bu iya bu yebe nwanyi,
wozitaru onwiya alị.

Ọgbo, nonu e-shi nta-a kulahaa ya:
onye a goru onu-oma nu;

⁴⁹ okfu le Okaribe,
bu Nchileke;

be mewaru iya iphe ha nshinu.

Èpha Nchileke dù nsọ.

⁵⁰ Ndu atsu Nchileke egwu;
bẹ Nchileke aphujeru imiko
tsube l'ogbo; rua l'ogbo.

⁵¹ O gudewa ẹka iya koshi ike iya.
O chikashiwaru ndu
gude ekuku l'ari ọriri l'obu ẹphe.

⁵² Ndu ike nọ l'ẹka b'ọ nafuje ike ẹphe;
bya apalishia ndu ọphu
onodu ẹphe laru alị.

⁵³ Ndu ẹgu agụ b'o gudeje
iphe dù mma nujishia ẹpho;
bya asụ ndu nweru iphe
t'ẹphe gbaru ẹka laa.

⁵⁴ O gbaru ndu nk'iya;
mbụ ndu Ízurelu mkpu;
kẹ l'ọ nyataru kẹ obu-imiko
iya l'ẹke ẹphe nọ,

⁵⁵ bukwanu iphe o kfuru
nna ayi oche pẹ, bụ iya bụ
Ébirihamu yẹle awa iya l'ẹphe ha!"

⁵⁶ Méri anọ-rua iphe ruru onwa ẹto lẹ kẹ Elízabetu pẹ;
yọ bụru iya alala.

Aamu Jonu Baputizimu

⁵⁷ Yo rua Elízabetu l'ezeda; yọ bya ezeda; mụa nwata
nwoke. ⁵⁸ Ndu obutobu ẹphe; mẹ ndu abubu ẹphe anua ẹge
Nnajiufu phụ-beru iya imiko; byatashia; ẹphe l'iya l'etee
ẹswa iya.

⁵⁹ Nwata ono anọlephu abalị ẹsaa; kẹ ẹsato iya; ẹphe
abyatashia ya obu útsù. Ẹphe emelaha t'ẹphe gụa ya nna
iya, bụ iya bụ Zekaráya. ⁶⁰ Nne iya asụ ẹphe: "Wawa; l'ẹ tọ
bùdu iya; l'iphe aa-gụ iya bụ Jonu."

⁶¹ Ẹphe asụ iya: "Ọ? phujeru abubu unu, aza egbe ẹpha
onanu?" ⁶² Ẹphe abya egude ẹka kfuru nụ Zekaráya; jì iya
iphe ọ dù iya t'a gụa nwata ono.

⁶³ Zekaráya amaa ẹka t'a nụ iya ekwekwerekwe, eedeje
iphe. Yọ bya edee: "L'ẹpha iya bụ Jonu." Yọ dukota
ẹphe biribiri. ⁶⁴ Teke ono teke onophu; ire atushihuwa
iya phụ. Yọ watawaphu okfu okfu; jalaha Nchileke ajaja.
⁶⁵ Ndu obutobu iya l'ẹphe ha atsulaha egvu. Akọ iphe
ono ejegbaru ẹke ono. Ndu ono, bu l'alị ugvu Judíya ono
anụkota iya. ⁶⁶ Iphe, bụ ndu nuru iphe ono edobe l'iya phụ

l'òkpoma; l'ajigbaa: “?Bụ egbe ngunu bẹ nwata ọwaa e-mekochaa bụru;” kẹ l'ò doru ẹnya lẹ Nchileke tūru iya ẹka t'ò bụru onye dū iche.

Zekaráya ekfuchiru Nchileke

67 Ume-dụ-Nsọ abya eji nna nwata ono; mbụ Zekaráya ẹhu; yọ wata okfuchiru Nchileke; sụ:

68 “T'a jaa Nnajiufu, bụ Nchileke

kẹ ndu Ízurẹlu ajaja;

kẹ l'ò byakfutawaru ndu nk'ia;

bya agbata ẹphe.

69 O dufutaru ayi Onye Ndzọta,

nyiberu anyibẹ,

shi l'eri onye ono,

nọ iya l'ẹka ono;

mbụ Dévidi.

70 Bụ iya bụ iphe o shi l'ọnu ndu

nkfuchiru iya, dūru iya iche kfua teke ndiche:

71 L'aa-dzọta ayi l'ẹka ndu ọhogu ayi;

mẹ l'ẹka ndu ono, ayi dū ashị ono.

72 T'ọ phụaru ayi imiko ono,

ọ sūru ndiche ayi phẹ lẹ ya a-phụ ono;

nyata ụkwa ono, dū nsọ, o kweru ono.

73 O rihakpowaruru onye iche ayi;

mbụ nna ayi Ébirihamu angu

74 lẹ ya a-nafuta ayi l'ẹka ndu ọhogu ayi;

k'ọphu ayi e-jelahaaru iya ozi l'ọ bụ ndu

ẹ-ta tsudu egvu;

75 bụru ndu bụ ndu nk'ia;

bya abụkwaruphu ndu doberu

ẹka ndoo l'ifu iya jeye l'oge

nka-ezekuna nk'ayi.

76 A bya lẹ nggube nwata ọwaa:

Iphe ee-ku ngu bụ onye nkfuchiru

Ọkaribe-Kakọta-Nụ;

kẹ l'ii-vuru Nnajiufu ọzo jee;

k'ọphu ii-bọ-oduru iya ọzo;

77 mee t'ẹphe maru lẹ Nchileke

a-guru ẹphe nvụ l'phe dū eji, ẹphe meshiru;

shi ẹge ono dzọta ẹphe.

78 Oo-gude ome-odoo ya

phụaru ayi imiko.

Oo-me tẹ ndzọta ọphu echi l'ọ bụ ẹnyanwu

hafuta bya echiaru ayi;

79 k'ọphu ọo-buru iphoru;

chiaru ndu ophu nọ l'ochi;
mbụ ndu ophu onwu nọdu swiru eswiru;
mẹ t'o duru ayi bahụ l'uzo ẹhu-agu."

⁸⁰ Nwata ono abya evua; kanwuru ẹhu; nweru ego-munggo. Yọ nọo l'echi-ẹgu jeye mbọku ọ lufutaru l'edzudzu oha lẹ Ízurẹlu.

2

Aamu Jisosu (Mát 1:18-25)

¹ Yo bụru teke ono bẹ eze, bụ Síza Ogósutosu tūru ekemu; sụ t'a gụa iphe bụ ndu bu l'alì-eze iya ógú; dekota ẹpha ẹphe l'ẹkwo. ² Ono bụ ógú ọdungu, e vutsukpo ụzo gụa. Teke a guru ọgu ono bụ teke Kwíriniyosu shi bụru gọvano ndu Siríya. ³ Ya ndono; onyenonu alashia ẹke a mụru iya; t'e dee ẹpha iya.

⁴ Tọ dụ iya bụ; Jósefu eshi lẹ Názaretu l'alì Gálili; jeshia Bétulehemu l'alì Judíya, bụkwanu ẹke a mụru eze ndiche; mbụ Dévidi; kele Jósefu shikwanu l'eri ẹphe; bya abụkwaruphu onye ufu ono gẹdegede. ⁵ Jósefu yẹle nwanyi ono, e doberu iya k'alulu ono; mbụ Méri ayiko tųgbua jeshia t'e dee ẹpha ẹphe. Teke ono bẹ Méri dụkwanu ime. ⁶ Yọ bụru teke ono, ẹphe nọ lẹ Bétulehemu ono b'ọ gbalẹru iya phụ l'ezeda. ⁷ Yọ bya ezeda; mụa nwata nwoke, bụ iya bụ ọkpara iya. Yo woru mpete ẹkwa phukpua ya; nyobe iya l'ikweswi; ke l'ẹ tọ dudu ẹke ẹphe a-nọdu l'ulo ndu-ije.

Ozi, eezi ndu eche aturu

⁸ O nweru ndu eche aturu, nọ l'ẹgbudu; l'eche igwe aturu ẹphe l'enyashi ono. ⁹ Ojosi-imigwe, shi l'ẹka Nchileke abyakfutashia ẹphe. Ọcha-vii ke Nnajiufu achaphee ẹke ono mgburumburu. Egvu abya ẹphe l'ẹhu. ¹⁰ Ojosi-imigwe ono asụ ẹphe: "Unu ba atsushi egvu; unu ngabe nchị; lẹ ya byaru unu ozi ozi-oma, e-me t'ẹhu tsọ madzụ kpoo-gbaa ẹna nshinu. ¹¹ Iphe ọbu bụ l'a mụru unu Onye Ndzọta ntau lẹ Mkpukpu Dévidi; Onye Ndzọta, bụ iya bụ Kurájisutu, bụ Nnajiufu! ¹² Ọwaa iphe unu e-gude maru ndọ-ọ: unu a-phụ nwaswa, a phukpuru mpete ẹkwa; woru iya nyobe l'ikweswi."

¹³ A bya ele ẹnya; igweligwe unwu ojosi-imigwe awukfuta ojosi-imigwe ono, nọhawanu ono; ẹphe ajalaha Nchileke ajaja asuje:

¹⁴ "T'ugvu bụru ke Nchileke, nọ l'imigwe; ẹhu-agu aburu ke ndiphe lẹ mgboko, bụ ndu kweru l'o yeru ẹphe obu!"

15 Ụnwu ojozi-imigwe ono awụfulephu l'ẹke ono wụba l'imigwe; ndu ono, eche aturu ono ekfulahaa: "T'ẹphe jee-dukwa Bétulehemu; je aphuedu iphe-a, meru nụ, Nnajiufu turu ẹphe onu iya-a."

16 Ẹphe egbeshiwaphu ẹgwegwa ono tųgbua; rua; bya aphua Méri yele Jósefu; phukwaaphu nwata ono, ze l'ikweswi ono. 17 Ẹphe aphuebe l'iya phụ; bya etsota iphe ono, e kfuru ẹphe l'ẹka nwata ono; kooru ndu nọ l'ẹke ono. 18 Yọ dua ndu ono, nuru iya nụ ono biribiri; mbụ iphe ono, ndu ono, eche aturu kọru ẹphe ono. 19 Méri eworu iphe ono l'ọ ha suchia l'obu; rịlahaa ya ariri. 20 Ndu ono, eche aturu ono emeebe; lashia azụ; l'etushi Nchileke ẹpha; aja iya ajaja ke iphe ono l'ọ ha, ẹphe nukotaru le nchi; bya aphua ya l'anya ono. Yọ dukotalephu ẹge ono, ojozi-imigwe ono kfuru iya ẹphe ono.

Eebu Jisọsu útsù

21 Idzu eswelephu; e woru útsù bua nwata ono; gụa ya Jisọsu, bụ iya bụ ẹpha phụ, ojozi-imigwe gụha-oduru iya; b'a tsutaderu ime iya phụ.

Ekufu Jisọsu eze-ulo Nchileke

22 Yo rua teke ẹphe e-me nsọ, ẹphe emeje, bụ iya bụ t'a safu nwata ono yele nne iya mmerushi ẹge ekemu, shi l'ẹka Mosisu suru t'e meje iya; ẹphe ekuru nwata ono jeshia Jerúsalemu t'e ye iya l'ẹka Nnajiufu, 23 bụ iya bụ iphe e deru l'ekemu Nnajiufu; su: "L'iphe bụ nwa odungu le nwoke be ee-dobejeru Nnajiufu iche." 24 Ẹphe jekwaruphu je anụ ngweja t'a chiaru Nchileke; bụ iya bụ ẹge e kfuru iya l'ekemu Nnajiufu. Ngweja ono bụ: a -phudu kparakobe labụ; e gude ndo labụ.

25 Tọ dụ iya bụ; yo nweru nwoke lanụ, bu le Jerúsalemu, ẹpha iya bụ Símiyọnu. Símiyọnu bụ nwoke, doberu ẹka ndoo, Nchileke duru le nsọ; shihakpowa ele ẹnya teke obu, Nchileke a-dzofuta ndu Ízurelu obu. O bụ onye Ume Nchileke nọ l'ẹhu. 26 Ume Nchileke ono mehawaru t'ọ maru l'ẹ to nwedu l'ọ nwuhu jeye teke ọo-phụ-odu Kuráýisutu obu, shi Nnajiufu l'ẹka obu. 27 Ume Nchileke ono eduru iya bahụ l'eze-ulo Nchileke. Yo be teke ndu muru Jisọsu ku iya bata t'ẹphe meeru iya iphe ekemu kfuru; 28 Símiyọnu abya ekuta iya heru; jalahaa Nchileke; su:

29 "Nnajiufu; hawaru nta-a te yẹbe onye ono,
nọ ngu l'ẹka ono laa l'ẹhu-agu;
bụ iya bụ iphe i kfuru.

30 Le ya gudewa ẹnya iya phụ Onye Ndzọta,

31 i fọtaru t'iphe bụ mbakeshi phugbaru.

³² Iphoro, bụ iya bẹ ee-gude mee tẹ
 ndu ọhodo maru ngu;
 mę iphoro, a-buru ugvu ndu nke ngu,
 bụ Ízurelu.”

³³ Nna nwata ono; mę nne iya eghechaaphu ọnu nwandoo l'iphe ono, Símiyọnu kfuru l'ẹka nwata ono; l'ẹke ọ dọ ẹphe biribiri. ³⁴ Símiyọnu abya agooru ẹphe ọnu; sọ Méri, bụ nne nwata ono: “Nwata-wa bẹ Nchileke ọtaakwaru t'ọ buru: e -vukota a daa; bukwaruphu a -kùbe ẹka e gbeshi; nọduru igweligwe madzọ lẹ Ízurelu. Ọ bukwapu onye aa-dụ l'igwe jika; ³⁵ e shi ẹge ono maru egbe iphe ẹphe ari l'obu ẹphe. Nggubedua bẹ aphụ a-nọdu agbajashi obu l'ọ bụ mma b'e gude sụwaa ngu ọkpoma; mbụ l'okfu ẹhu iya.”

³⁶ O nwekwaruphu nwanyi, aza Ana, bụ onye nkfuchiru Nchileke. Ana bụ nwatibe Fánuwelu, shi l'ikfu Ásha pẹ. Ọ bụ ọgbodo nwanyi ọgurennya, nji iya kuru akuku; lua ya afa ẹsaa. ³⁷ Nji iya ono anwuhu; yo buru eburu gbururu jeye yọ gbaa ukporo afa iche iche ugbo ẹno l'afa ẹno tọ habua eze-ulo Nchileke ahaha. Ọonoduje abaru Nchileke ẹja; aswikwaphu aswiswi; ekfu anụ Nchileke: eswe l'enyashi mkpurumkpuru. ³⁸ Ana abyakwaphu teke ono bya ekele Nchileke ekele; bya ekfuaru ndu nọkota l'ẹke ono kẹ nwata ono. Ndu ono, o kfuru iphe ono bụ ndu shi ele ẹnya tẹ Nchileke gbata Jerúsalemu.

Aalaphu azụ lẹ Názaretu

³⁹ Tọ dọ iya bụ; ndu ono, mụru nwata ono emeebe iphe ono l'ọ ha; bụ iya bukwanu ẹge ekemu Nnajiufu kfuru; yọ buru ẹphe ọla nk'ẹphe lẹ Názaretu l'alị Gálili. ⁴⁰ Nwata ono abya evua; shihu ike; kwaa ẹnya; Nchileke l'emere iya eze-iphe-oma.

Nwata ono; nọ l'eze-ulo

Nchileke

⁴¹ Afa l'afa bẹ ndu mụru Jisọsu ejeje Jerúsalemu; ọgba Ajị Esweta. ⁴² Jisọsu anọlephu afa iri l'ẹbo; ẹphe atuko jeshikwaa Jerúsalemu ẹge ẹphe ejejehawa. ⁴³ Ẹphe agbaẹbelephu ajị ono; yọ buru ẹphe alala. Nwata ono; mbụ Jisọsu akwaa lẹ Jerúsalemu; ndu mụru iya nụ ta ma. ⁴⁴ Ẹphe atugbua alala; tubesu l'o tso ẹphe. Ẹphe egbe jewa ije ujiku ophu bẹ ẹphe wataderu iya achọcho; chọkashilaha ya l'ẹke ndu abubu ẹphe; mę ndu ẹphe maru nọ. ⁴⁵ Ẹphe achọọ ya chọọ chọọ; ẹphe ta phụ iya. Ẹphe achọru iya lashia azụ lẹ Jerúsalemu ọdo. ⁴⁶ Ẹphe achọọ ya abalị ẹbo; ga lẹ k'eto ya bẹ ẹphe je aphua ya l'eze-ulo Nchileke; ẹke yele ndu Ju, ezije iphe nọ; yo gebe

nchị l'iphe ẹphe ekfu; l'ajikwaphu ẹphe aji. ⁴⁷ Iphe ookfu adukota ndu nuru iya nu biribiri; mbu ẹge iphe dokwanuru iya ẹnya; me ẹge o gude asa aji ohuma. ⁴⁸ Ẹphe aphu l'iya phu mbu ndu muru iya nu; yo kpoo ẹphe okfu. Nne iya asu iya: "Nwa iya; ?nanu ẹge o du b'i meru ẹphe egbe iya owaa. ?I marua le yele nna ngu be shi keshinu ono chiru obu l'eka l'eke ẹphe achọ ngu."

⁴⁹ Yo su ẹphe: "?Nanu ẹge o du be unu achọ iya? ?Unu ta mahaada l'o gbaru iya ono l'ulo Nna iya to?" ⁵⁰ Iphe ono, o kfuru ono te do ẹphe ẹnya.

⁵¹ Yo tsoru ẹphe lashia azu le Nazaretu; l'anuru ẹphe okfu. Nne iya atuko iphe ono l'o ha suchia l'okpoma. ⁵² Jisosu l'evu; l'aka okwa ẹnya eje. Yo kafuuru ono Nchileke l'obu; nodukwa iya phu madzu.

3

Ozi, Jonu Baputizimu ezi

(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Jon 1:19-28)

¹ Yo be l'afa, kwe Tayibiriyosu Siza afa iri l'ise; k'ophu o duberu ochi ndu Romu. O bu teke ono be Ponchosu Payereti shi buru govano ndu Judiya; Herodu aburu o-chi-oha ndu Galili. Nwana Herodu ke nwoke, eeku Filipu aburu o-chi-oha ndu Ituriya; me ndu Tirakonayitisu. Laisenyasu aburu o-chi-oha ndu Abilini. ² Teke ono kwaphu be Anasu me Kayafasu shi buru eze ndu ishi ndu achijeru Nchileke aja. O bu teke ono be Jonu Zekaraya shi buru l'echi-egu; Nchileke abya ekua ya; zia ya ozi. ³ Ya ndono; Jonu etsoru iphe bu ohamoha, buru Enyimu Jodanu mgburumburu jegbaru; l'ara iya arara; asuje: "Unu taa onwunu uta; sefu aka l'iphe du eji, unu meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke; t'e mee unu baputizimu; k'ophu Nchileke a-guru unu nvu l'iphe du eji, unu meshiru." ⁴ Bu iya bu ẹge e deru iya l'ekwo Azaya, bu onye nkfuchiru Nchileke; su:

"O nweru onye l'echi mkpu l'echi-egu; su:

T'e meeru Nnajiufu uzo iya;

T'a chikwaaru iya oje ono t'o vudo ntumu!

⁵ Eke, sudaru asuda be ee-nwuchi enwuchi.

Ugvu k'eze iya; me ugvu

ke nshii;

be ee-gbuzitakota.

Iphe, bu eke uzo gwọ-jiru agwo-ji

be ee-me t'o kfuru ntumu.

Eke o du nkwo-godo nkwo-godo

be ee-me t'o yiko ayiko; kwọ akpehu.

⁶ Madzu kpoo gba a-phu ẹge

Nchileke e-shi dzọta ndu nk'iya."

⁷ Ya ndono; Jọnu asụ ikpetuma ndu wufutaru t'e mee ẹphe baputizimu: "Unube ndu-a, ikputu mụshiru-wa! ?Bụ onye sụru unu t'unu gbalaaru oke ẹhu-eghughu ono, Nchileke a-zube unu mbọku ono, ọo-nma mgboko ikpe ono? ⁸ Unu mịa amimi l'ọ bụ oshi-ọmi. Nebyi, unu a-mi bụ umere, e-koshi l'unu tawaru onwunu ụta iphe dụ ẹji, unu meshiru; ghaawa umere lakfuta-wa Nchileke. Unu ba arikwa le keshinu Ẹbirihamu bụwa nna unu oche; b'ẹ to nwedu iphe e-me unu. Unu ta amakwa l'ọ be ke t'ẹ b'ọ dụ; be Nchileke e-meshikwa mkpuma-wa, wushiru ẹge-a: yọ bụru unwu Ẹbirihamu! ⁹ Mbụ le nta-a b'e byibekwaru ogbu-nkụ l'iphe bụ ukfu oshi, nonu. Ophu ẹ-ta mịdu nebyi, dụ mma; e gbutsua ya; chee l'ọku."

¹⁰ Ikpetuma ndu ono ajia ya; sụ: "?Bụ ngunu be ẹphe e-me nta-a?"

¹¹ Yọ sụ ẹphe: "T'onye nweru uwe ugwehu-labụ; nụ onye ẹ-te nwedunu nanu. T'onye nweru nri mekwaa ya phụ ẹge onye ophu meru."

¹² Ndu akiriko byakwaruphu t'o mee ẹphe baputizimu. Ẹphe asụ iya: "O-zi-iphe! ?Bụ ngunu be ẹphebedua e-me?"

¹³ Yọ sụ ẹphe: "Unu ba anaghatajeshi iphe a sụru t'unu nataje l'akiriko."

¹⁴ Ndu soja abyakwaphu; bya aji iya: "?Ẹphebedua eghee; ẹphe e-mekwanu iya imagha?"

Yọ sụ ẹphe: "Unu be egudejehe okpehu ana madzụ iphe. Unu te eboje madzụ ibo iphe ẹ to medu ẹge ee-shi t'unu naa ya iphe iya. Odo bụ t'ugwo, a kfuru unu dzujeeru unu."

¹⁵ Ndu ono atubata onwephe. Ẹphe atuko rilahaa l'obu ẹphe; sụ: "Ọo-bukwaru-a nwoke-wa bụ Kuráyisutu obu."

¹⁶ Jọnu asụ ẹphe: "Le yebedua kwa mini be ya egudeje eme unu baputizimu. Obenu le nwoke ophu abya nụ be kakwa iya l'ishi; ka iya l'okpa; mbụ le ya te dzukupkwaanu ke te ya toshia ya eri akpokpa iya. Onye ono, abyanu ono bụ Ume-dụ-Nso; me oku be oo-gude mee unu baputizimu nk'iya. ¹⁷ O gudekwa ajakpa, oogudeje aphushi ẹswa witu; vuta ophu bụ nebyi iya vuba l'ulo; kpota ophu bụ mbeku iya je enwuru ye l'oku, ẹ-ta anyihudu anyihu."

¹⁸ Jọnu ezia ẹphe ozi-oma; gude ẹge ono kasaa ẹphe enunchi l'uzo, dụ igweligwe. ¹⁹ Obenu le Jọnu kfuru o-chi-oha, bụ Hérodu ẹjo iphe o meru ye iya l'eka; bụ iya bụ ke Heródiyasu, bụ nyee nwanna ke yebe Hérodu; mewaru ke ẹjo iphe odo, Hérodu meeberu. ²⁰ Hérodu emefua ophu ka njọ tsoke ono; kpata Jọnu je echee le mkporo.

*Jõnu eme Jisõsu baputizimu**(Mát 3:13-17; Mak 1:9-11)*

²¹ Tõ du iya bu; ndu ono abya; Jõnu emekota epe baputizimu. Jisõsu abyakwaphu; yo mee ya. Jisõsu anõdukwadua ekfu anõ Nchileke; igwe ekpuhaa gheru õnu. ²² Ume-du-Nsõ adulephu l'õ bu ndo; phezita; bya anõdu iya l'õhu. A nua olu, shi l'imigwe ono; su: "I bu Nwata iya, ya yeru obu; iimeje: õhu atso iya ẽna."

*Eri Jisõsu**(Mát 1:1-17)*

²³ A muru Jisõsu; yo nõlephu ukporo afa l'afa iri; dube oje ozi iya. A suru l'õ bu nwatibe Jõsefu, bu nwatibe Heli; ²⁴ Heli bu nwatibe Mátatu. Mátatu aburu nwatibe Lívayi. Lívayi bu nwatibe Méliki; Méliki aburu nwatibe Jánayi. Jánayi bu nwatibe Jõsefu; ²⁵ Jõsefu aburu nwatibe Matatáyasu. Matatáyasu bu nwatibe Émõsu; Émõsu aburu nwatibe Náhumu. Náhumu bu nwatibe Hésuli; Hésuli aburu nwatibe Nágayi. ²⁶ Nágayi bu nwatibe Máatu; Máatu aburu nwatibe Matatáyasu. Matatáyasu bu nwatibe Sémeyinu; Sémeyinu aburu nwatibe Jõseku. Jõseku bu nwatibe Joda; ²⁷ Joda aburu nwatibe Jowánanu. Jowánanu bu nwatibe Risa; Risa aburu nwatibe Zerúbabelu. Zerúbabelu bu nwatibe Shiyálutiyõlu; Shiyálutiyõlu aburu nwatibe Neri. ²⁸ Neri bu nwatibe Méliki; Méliki aburu nwatibe Adi. Adi bu nwatibe Kõsamu; Kõsamu aburu nwatibe Elumádamu. Elumádamu bu nwatibe Eru; ²⁹ Eru aburu nwatibe Jõshuwa. Jõshuwa bu nwatibe Eliyéza; Eliyéza aburu nwatibe Jõrimu. Jõrimu bu nwatibe Mátatu; Mátatu aburu nwatibe Lívayi; ³⁰ Lívayi bu nwatibe Símiyõnu; Símiyõnu aburu nwatibe Júda. Júda bu nwatibe Jõsefu; Jõsefu aburu nwatibe Jónamu. Jónamu bu nwatibe Eláyekimu; ³¹ Eláyekimu aburu nwatibe Melíya. Melíya bu nwatibe Mena; Mena aburu nwatibe Matáta. Matáta bu nwatibe Nétanu; Nétanu aburu nwatibe Dévidi. ³² Dévidi bu nwatibe Jesi; Jesi aburu nwatibe Óbeðu. Óbeðu bu nwatibe Bówazu; Bówazu aburu nwatibe Sálumõnu. Sálumõnu bu nwatibe Náshõnu; ³³ Náshõnu aburu nwatibe Amínadabu. Amínadabu bu nwatibe Áduminu; Áduminu aburu nwatibe Anì. Anì bu nwatibe Hézurõnu; Hézurõnu aburu nwatibe Pérezu. Pérezu bu nwatibe Júda; ³⁴ Júda aburu nwatibe Jékõpu. Jékõpu bu nwatibe Áyizaku; Áyizaku aburu nwatibe Ébirihamu. Ébirihamu bu nwatibe Téra; Téra aburu nwatibe Nehõ. ³⁵ Nehõ bu nwatibe Sérugu; Sérugu aburu nwatibe Reyu. Reyu bu nwatibe Pélegu; Pélegu aburu nwatibe Iba. Iba bu nwatibe

Shéla; ³⁶ Shela aburu nwatibe Káyinanu. Káyinanu bu nwatibe Afákusadu; Afákusadu aburu nwatibe Shemu. Shemu bu nwatibe Nówa; Nówa aburu nwatibe Lémeku. ³⁷ Lémeku bu nwatibe Metúsela; Metúsela aburu nwatibe Ínoku. Ínoku bu nwatibe Jáředu; Jáředu aburu nwatibe Mahálalilu. Mahálalilu bu nwatibe Káyinanu; ³⁸ Káyinanu aburu nwatibe Ínosu. Ínosu bu nwatibe Şetu; Şetu aburu nwatibe Ádamu; Ádamu aburu nwatibe Nchileke.

4

Sétanu adata Jisosu

(Mát 4:1-11; Mak 1:12-13)

¹ Ume-dụ-Nsọ abya eji Jisosu ẹhu; yo shi lẹ Jódanu latashia. Ume-dụ-Nsọ eduta iya; ² yo je anọo ụkporo abali ẹbo l'echi-ẹgu; Obutuswe adatakọta iya. L'ime ụkporo abali ẹbo ono b'ẹ to nweduru nri, shiru iya onu. Yọ nọ-dzulephu ụkporo abali ẹbo ono; ẹgu agulaha ya.

³ Obutuswe asụ iya: "Ọ -buru l'ị bu Nwatibe Nchileke; kfunuru mkpuma-wa t'ọ gho nri!"

⁴ Jisosu asụ iya: "E dekwaru iya edede l'ekwo okfu Nchileke; sụ: 'L'ẹ tọ bụdu nri nwenkinyi iya bẹ madzu egudeje nọdu ndzu.' "

⁵ Obutuswe ono eduru iya lashia l'ephekerephe; t'a kwaa jia ẹnya ugbo lanu b'o koshikotawaru iya ali-eze ndiphe mgburumgburu; ⁶ bya asụ iya: "L'ọo nggu bẹ ya e-me t'ị buru onye a-nọdu achikota iphemiphe obule-a l'ọ ha; mę iphe, bu iphe dụ mma, nọ iya nu; kẹ l'ọ bu yebe Obutuswe b'e yeru iya l'eka; yọ buru onye dụ iya mma l'okpoma bẹ ya a-nu iya. Oo ya bu lẹ: ⁷ ị -bakpọwaru iya eja; ya ahaaru ngu iya l'ọ ha."

⁸ Jisosu asụ iya: "E dekwaru iya edede l'ekwo okfu Nchileke; sụ: 'L'ọo Nnajiufu, bu Nchileke ngu bu onye ị-baru eja; buru iya nkinyi iya bu onye ị-nọdu l'eka.' "

⁹ Obutuswe ono abya eduru iya jeshia Jerúsalemu; je eworu iya dobe l'onungonu eke, katsua l'eli l'eze-ulo Nchileke; sụ iya: "Ọ -buru l'ị bu Nwatibe Nchileke; shinu l'eli eke-a kfuda l'ali; ¹⁰ l'e dekwaru iya l'ekwo okfu Nchileke; sụ: 'Lẹ Nchileke e-kfuru unwu ojozi-imigwe iya t'ephe leta ngu ẹnya; chee ngu nche. ¹¹ Epe e-gbobe eka; wota ngu tẹ ụkfu ba dụ ngu l'okpa!' "

¹² Jisosu asụkwa iya phụ: "E dekwaru iya edede l'ekwo okfu Nchileke; sụ: 'Ba adatakwa Nnajiufu, bu Nchileke ngu adata.' "

¹³ Obutuswe ono adatagelephu Jisosu; paru iya haa kẹ nwa teke ono.

Jisosu awata ozi iya lẹ Gálili
(Mát 4:12-17; Mak 1:14-15)

¹⁴ Jisosu anọdu l'ike Ume-dụ-Nsọ ono latashia Gálili. E kfunduru okfu iya l'iphe bụ ndu bupheru Gálili mgburungburu. ¹⁵ Yoo zi iphe l'ime ọlo-ndzuko ndu Ju; onyenonu aja iya mma.

Aajika Jisosu lẹ Názaretu
(Mát 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Tọ dụ iya bụ; yọ bya abahụ lẹ Názaretu, bụ iya bụ ẹke a nọdu hefuta iya. Yo be mbọku ọtu-ume; yọ bya abahụ l'ọlo-ndzuko ẹge ọobahujehawa. Yo rua; bya egbeshi tẹ ya gụa iphe. ¹⁷ A bya eworu ẹkwo, Azáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke deru; nụ iya. Yọ bya aphushia ẹkwo ono; chọ-vu ẹke ọbu, e deru sù:

¹⁸ "Ume Nnajiufu nọ mu l'ẹhu;
kẹ l'ọ fọtawaru mu tẹ mu je ezia
ndu ụkpa ozi-ọma.
O ziru mu tẹ mu je ezia
ndu a kpuru lẹ ndzụ l'aa-ha ẹphe;
mẹ tẹ mu je emee ndu ìshì
t'ẹphe wata ọphu ụzo;
mẹ tẹ mu je emee ndu aakpa ẹhu
t'ẹphe nweru onwẹphe;

¹⁹ mẹ tẹ mu araa ya arara:
l'afa, Nnajiufu a-dzọta
ndu nk'ia ruakwaru."

²⁰ Yo woru ẹkwo ono gwọo; woru iya nụ-phu onye ejeru ndzuko ozi azụ; bya adugaru anọdu. Iphe bụ ndu nọ l'ọlo-ndzuko ono achiru ẹnya dzeeru iya. ²¹ Yo kfulahaaru ẹphe: "L'ọo ntanụ bẹ iphe-a, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke, unu nuru-wa reru ẹge e deru iya."

²² Ẹphe azukota mgbede. Okfu ọma, shi iya l'ọnu adukota ẹphe biribiri. Ẹphe asụ: "Tọ bụdunua nwatibe Jófesụ ndọ-ọ?"

²³ Yọ sù ẹphe: "O doru iya ẹnya l'unu a-nmaru iya ẹtu: 'T'ọphu eme ọgvu; metanu onwiya l'iphe eme iya nụ. L'unu nụwaru iphe ya meeberu lẹ Kapániyomu; tẹ ya menua ya l'alì iya l'ẹke-a.' " ²⁴ Yọ sù ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: l'iphe onye nkfuchiru Nchileke ekfu b'ẹ te ekwejekwa nata ọhuma l'alì iya.

²⁵ "Unu nyatakwa l'unwanyi, maa tufutsuaru dukwa-a l'igwe lẹ Ízurelụ l'oge kẹ Eláyija; bụ iya bụ teke ono, igwe buchiru mini afa ẹto l'ọnwa ishingụ; ẹjo-ẹgu abya l'alì ono gbaa mgburungburu ono. ²⁶ Ẹ tọ dukwa unwanyi ono m'ọo nanụ, Nchileke ziru Eláyija t'ọ yeru ẹka; gbahalephu

nwanyi obu, nji iya ta nohedu, bu le Zarefatu, no l'ali Sayidonu b'e ziru iya t'o jee nk'iya. ²⁷ Ndu ehu-labu hakwaphu l'igwe le Izurelu teke Elayisha, bu onye nkfuchiru Nchileke shi nodu. Ophu 'o dudu m'oo onye lanu, o meru t'o korohu l'ehu-labu iya; gbahalephu Nemanu, bu onye Siriya."

²⁸ Epe anulephu onanu; ehu awata oghu iphe bu ndu no l'ulo-ndzuko ono eghughu l'ephe ha. Epe aswo-lihu; ²⁹ chifu iya le Nazaretu. Epe eduta iya je enyihu onungonu eli ugvu, bu iya bu eke mkpukpu epe tukoru; melahaa t'ephe shi l'eke ono nwufu iya t'o bya asua ishi l'ali. ³⁰ Yo gbeshilee; je anyijahu igweligwe ndu ono; yo buru iya alufu.

Nwoke, ogvu bu l'ehu
(Mak 1:21-28)

³¹ To du iya bu; Jisosu atugbua; bahushia le Kapaniyomu l'ali Galili. Yo be mboku otu-ume; yo je anodu l'ezi epe iphe. ³² Ndu ono akpo-beru l'ege o gude ezi iphe; ke l'okfu iya adalephu kpaa kpaa. ³³ Yo nweru nwoke lanu, ogvu bu l'ehu, no l'ulo-ndzuko ono. Nwoke ogvu ono echia mkpu; su: ³⁴ "Taa! ?Bu ngunu be nggu l'ephe gba; nggube Jisosu ophu Nazaretu. ?I byawaru epe emebyishi. Ya makwaru-a onye i bu: i bu onye du nsok ke Nchileke."

³⁵ Jisosu abaaru ogvu ono mba t'o nodu nwandoo; shi nwoke ono l'ehu lufuta. Ogvu ono atutsua nwoke ono l'ali l'edzudzu oha ono; shi iya l'ehu lufuta; to du eke o mekaru nwoke ono iphe.

³⁶ Yo du epe biribiri; epe ekfulahaa; su: "?Bu egbe okfu ngunu du ege-a? Nwoke owaa egudeje agburu-ehu me ike; su te ogvu shi madu l'ehu wushia; yo kwe wushia." ³⁷ E kfugbaru okfu Jisosu l'ekemeke obule l'iphe bu mkpukpu, no-pheru eke ono mgburumburu.

Jisosu agwo ndu iphe eme
(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jisosu eshi l'ulo-ndzuko ono lufuta; bya abahushia le ke Sayimonu. Yo rua; ehoku l'enwu nne nyee Sayimonu. Epe ekfuaru Jisosu t'o gbaaru iya mkpu. ³⁹ Jisosu abya evudonyabe iya; baaru ehoku ono mba. Ehoku ono aparu nwanyi ono haa. Nwanyi ono ekwolihu; watawaruphu epe okwaru ebye.

⁴⁰ Enyanwu aribadelephu; iphe bu onye nweru onye iphe-ememe, dutsua iche iche eme; edutaru iya Jisosu. Jisosu ebyikota epe eka; mee; epe akorohu. ⁴¹ Ogvu

eshitsua igweligwe ndu o bu l'ehu awushi; l'aratsua: "Oo nggubedua bu Nwatibe Nchileke."

Obenu le Jisosu abajeru ephe mba; jika t'ephe be ekfufuta okfu; ke l'ephe makotawaru l'oo ya bu Kurayisutu obu.

Jisosu ekfu okfu Nchileke

le Judiya

(Mak 1:35-39)

⁴² Nchi abohulephu; Jisosu atugbua jeshia eke o nodu nwenkinyi iya. A du l'igwe wata iya achokashi; chonyaa ya bya achov-u iya; melahaa t'ephe sedo iya t'e b'o hahe ephe.

⁴³ Yo su ephe: "Le ya zifutajekwaphu ndu mkpukpu odo ozi-oma ke eke Nchileke bu eze ono; okfu l'o bu iphe ono b'e ziru iya te ya bya."

⁴⁴ Yo tsoru ulo-ndzuko ndu Ju le Judiya l'ara okfu Nchileke arara.

5

Ndu mbu, tsolahaaru Jisosu

(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)

¹ Yo be ujiku lanu le Jisosu no l'iku Eze Enyimu Genesaretu; a du l'igwe zeta gidigidi zekfuta iya t'ephe nua okfu Nchileke. ² Yo phua ugbo labu, no l'onu-eka ono. Ndu egbu ema, shi nodu l'ugbo ono alufutawa je anodu l'asa ntofu ephe asasa. ³ Jisosu abya abahu l'ugbo ono nanu: l'ophu bu ke Sayimonu; bya asu Sayimonu t'o nwuribe ugbo ono nwanshi le mini. Yo bya adugaru anodu l'ugbo ono; zilahaa ndu ono iphe.

⁴ Yo kfugetsulephu iphe, ookfu; su Sayimonu: "T'o kporibefua ugbo ono l'eke, mini ka ogvu; k'ophu ephe aghaa ntofu ephe; nmata ema."

⁵ Sayimonu asu iya: "Nnajiufu; me ephe tukokwa enyashi ophu sekota ege ephe e-me gbuta iya; yo buru ke mmanu. Olobu; k'ophu i kfuwaru ege-a be ya a-chikwaru-a ntofu obu ghaa le mini obu." ⁶ Ephe emee ya ege ono, o kfuru ono; gbua ema, jiru ntofu ono; k'ophu o gbe eme t'o lakaa ntofu obu alaka. ⁷ Ephe epheeru ibe ephe ndu ophu, no l'ugbo ophu eka t'ephe bya eyeru ephe eka. Ephe abya egbujia ema l'ugbo labu ono; k'ophu ugbo obu wataru emimi.

⁸ Sayimonu Pyita aphu l'iya phu; buru Jisosu pee l'ifu; su iya: "Nnajiufu; byiko gbeshi l'eke ya no; le ya kwa onye emeje iphe du eji." ⁹ Biribiri ema, ephe gburu egude Pyita; me ndu yele iya yi. ¹⁰ Ege ono b'o dukwaphu unwu Zebedi, bu iya bu Jemusu; me Jonu; ephe le Sayimonu tukoru shi egbu ema ono.

Ya ndono; Jisòsu asù Sáyìmonu: “Ba atsùshi egvu; tsube ntanù bè ìi-nòdu eruko madzù l'ò bú onye eruko ẹma.”

¹¹ Ẹphe akpùfutatsù a ụgbò onò l'ònu-ẹka; hakòta iphemiphe ọbule; tsolahaa Jisòsu.

Jisòsu agwọ onye ẹhu-labù

(Mát 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Yo be ụjiku lanù lẹ Jisòsu nọ lẹ mkpùkpù lanù; nwoke ọbù, ẹhu-labù dzuru ẹhu abyatashia. Yọ phùlẹphu Jisòsu; daa; buaru iya ifu l'ali; rọlahaa ya; sù iya: “Nnajiufu; ọ-bùru uche-ọbù ngu bè ìi-menu iya-a tẹ ya dù mma.”

¹³ Jisòsu amachiwaphu ẹka; byia ya; sù iya: “Ọ bú uche-ọbù iya. Ngwaa; t'ẹhu dù ngu mma.” Teke onophu; ẹhu-labù onò agvùwaphu nwoke onò l'ẹhu. ¹⁴ Jisòsu akaru iya t'ẹ b'ọ dükwa onye oo-kfuru iya; wo iya: “Tugbulekwaphu je eworu onwongu koshi onye achijeru Nchileke ẹja t'o lee ngu ẹnya; nggu egworu ngweja, onye e metaru l'iphe eme iya nù anùje; nù iya t'ọ chiaru ngu ẹge Mòsisu tùru l'ekemu iya; k'ọphu ọha a-makòta l'ẹhu dùwa ngu mma.”

¹⁵ Obenu l'ò gbe kalẹ okfukashi kẹ Jisòsu; k'ọphu igweligwe madzù dzukoru t'ẹphe nù lẹ nchi; mẹ t'e mee ẹphe t'ẹphe dükota mma l'iphe-ememe, emetsua ẹphe. ¹⁶ Obenu lẹ Jisòsu atsulajele azù je anọdu l'echi-ẹgu; kfuru nù Nchileke.

Nwoke, iphe lọnwuru

ibe-ẹhu lanù

(Mát 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ Yo be ụjiku lanù lẹ Jisòsu nọ l'ezi iphe; ndu Fárisii; mẹ ndu ezije ekemu adugaru l'ẹke onò. Ẹphe shitsua lẹ mkpùkpù lẹ mkpùkpù, nọ lẹ Gálili; mẹ Judíya; mẹwaru Jerúsalemu bya. Ike Nnajiufu, bú Nchileke anọdu Jisòsu l'ẹhu; mee ya t'ọ dù ike omeshi ndu iphe eme t'ẹhu dükota ẹphe mma. ¹⁸ Yo nweru nwoke lanù, iphe lọnwuru ibe-ẹhu lanù, e gude oshi-azẹe paru bya. Ẹphe achonyaa ẹge ẹphe e-me vubata iya bya edobe Jisòsu l'ifu; ¹⁹ tọ dù; kẹle madzù dọ-jiru ẹke onò adọ-ji. Ẹphe aparu iya nyihu ọlò onò; je eworu ụzọ bufua l'eli iya; shi iya pyofu oshi-azẹe onò, nwoke onò zẹ onò; patsuta iya l'ifu ẹke Jisòsu nọ. ²⁰ Jisòsu aphua ẹge ẹphe kwetaberu lẹ ya a-dù ike mee tẹ nwoke onò jee ije; yọ sù iya: “Nwoke ibe mu; a gụwaru ngu nvù l'iphe, dù ẹji, i mekotaru l'ọ ha.”

²¹ Ndu ezije ekemu; mẹ ndu Fárisii awata iya ariri; sù: “? Bú egbe madzù ngunu dù ẹge-a, ekfurushi ẹpha Nchileke ẹga-wa? Mbù; ?bù onye a-dù ike gụaru madzù nvù l'iphe dù ẹji, o meru; gbahaa Nchileke nwẹnkinii iya.”

²² Jisosu amawaruphu iphe ephe ekfu; su ephe: “?Bu ngunu meru iphe unu ari egbe oriri owaa? ²³ ?Bu ole ka ntse l'a suru: 'A guwaru ngu nvu l'iphe du eji, i meshiru;' to bu t'a su-chia: 'Gbeshi; jelahaa ije'? ²⁴ Ole ya e-koshi unu le Abubu-Ndiphe b'e ziru t'o gujeeru madzu nvu l'iphe du eji, onye ono meru le mgboko-a.” Yo su nwoke ono, iphe lonwuru ibe-ehu lanu ono: “Oo nggu be ya ekfuru. Gbeshi; pata oshi-azee ngu lashia.”

²⁵ Nwoke ono ezilihu l'edzudzu oha ono; pata ugboshi iya; yo buru iya alala; l'aja Nchileke ajaja. ²⁶ Ndu ono eghechawaa onu nwandoo; l'eke biribiri iya gudekotaru ephe. Ephe ajalahaa Nchileke ajaja; su: “L'ephe akabekwa phua iphe kporu ephe okfu ntanu.”

Jisosu eku Lívayi

(Mát 9:9-13; Mak 2:13-17)

²⁷ E metsua; Jisosu atugbua je aphua onye ana akiriko lanu, aza Lívayi; l'eke o dugaru l'ulo okpoga akiriko. Jisosu asu iya: “Lívayi; tsoru iya.” ²⁸ Yo haa iphemiphe obule ono; gbeshi tsoru iya.

²⁹ Lívayi abya akwaaru iya eze ebyee le ke yebedua, bu Lívayi. Ndu akiriko azaa l'igwe; ephe le ndu odo bya anodu; ephe l'ephe atuko l'eri nri ono. ³⁰ Ndu Fárisii; me ndu ezije ekemu atsolahaa gbudagbuda; su ndu etsoje uzo iya: “?Bu ngunu meru iphe unu le ndu akiriko; me ndu odo, emeje iphe du eji eri l'anguko ege owaa?”

³¹ Jisosu asu ephe: “Ndu ehuru du mma be mkpa onye eme ogvu ta dukwaru. O bu ndu ehuru du eji be mkpa onye eme ogvu duru. ³² Ya ta byakwa oku ndu doberu eka ndoo; o kwa ndu eme iphe du eji be ya byaru t'ephe taa onwephe uta iphe du eji, ephe meru; ghaa umere lakfuta Nchileke.”

Aji le k'oswi aswiswi

(Mát 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³ Ndu Fárisii ono asu iya: “Ndu etsoje uzo Jonu aswije aswiswi tekenteke; l'ekfu anu Nchileke; ege ono be ndu etso ayi aswije; obu le ndu etsoje nggubedua erilee; l'angu ege du ephe mma.”

³⁴ Jisosu aji ephe: “?Unu emeje te ndu byaru ome eswanwanyi ophungu swia aswiswi; l'eke onye kuru ephe nokwaa? ³⁵ Obenu le mboku obu, aa-nata ephe onye ono, alu nwanyi, kuru ephe l'eswe-iphe ono nophu abya; mboku ono be ephe a-kabe swia aswiswi.”

³⁶ Yo bya anmaaru ephe etu; su: “E ta alakatajekwa uwe ophungu; gude gbaa akahu uwe. Onye turu iya ama; onye ono alakaa ke ophungu ono; ophu iphe o byikataru

lẹ kẹ ọphungu ono yẹle akahụ iya ono ta adagbadu nanụ. ³⁷ To nwe onye wotajeru akuru-akụ ọphungu, atụ vavava je ọgha l'akahụ otumu. Ọ -tụkwaa ya phụ ama; m̄e ono agbajashia otumu ọbu; m̄e ọbu yẹle otumu ọbu alakota l'iyi. ³⁸ Ọ bụ akuru-akụ ọphungu bẹ eeyeje l'otumu ọphungu, karu akaka. ³⁹ Ẹ to nwedụ onye ngụ-gejeeru akahụ m̄e, k'ọphungu gujekwaduru ọdo; ẹke ọosuje l'akahụ iya ono kakwa mma."

6

Aji lẹ kẹ mbọku ọtu-ume
(Mát 12:1-8; Mak 2:23-28)

¹ Yo be mbọku ọtu-ume; Jisọsu eswewaa l'egu ẹke, a kọru akpe. Ndu etsoje ọzo iya awata okwo akpe ono; wata iya aswashị; l'ata. ² Ndu Fárisii aharu sụ ẹphe: "Bụ ngunu meru iphe unu kabẹ eme egbe iya ọwaa, ẹ tee mejedu mbọku ọtu-ume-wa?"

³ Jisọsu asụ ẹphe: "Unu ta agụ-vubua l'ẹkwo okfu Nchileke iphe Dévidi mejeru l'ẹke ẹgu agụ yẹle ndu ẹphe l'iya yi? ⁴ L'ọ bahuru l'ulo Nchileke je ewota buredi, e gude achiru Nchileke ẹja woru taa; mbụ buredi, onye ọdo ẹ-ta ahadu kẹ t'o wota taa; gbahaa ndu achijeru Nchileke ẹja nwenkinyi ẹphe. Yọ tatsua ya; bya ahakwaru iya phụ hẹ ndu ẹphe l'iya yi; ẹphe ataa."

⁵ Jisọsu asụ ẹphe: "L'ọ kwa yẹbedua, bụ Abubu-Ndiphe bụ Nnajiufu kẹ mbọku ọtu-ume."

Nwoke, iphe lónwuru ẹka lanu
(Mát 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ Yo be mbọku ọtu-ume ọdo; Jisọsu abya abahụ l'ulo-ndzuko; je ezilahaa iphe. Yo nweru nwoke, nọ l'ẹke ono, iphe lónwuru ẹka-utara iya. ⁷ Ndu ezije ekemu; m̄e ndu Fárisii egelahaa Jisọsu; t'ẹphe maru: ọo-mekwaphu t'ẹhu dū madzụ mma mbọku ọtu-ume; k'ọphu ẹphe a-chọkwanu ọphu ẹphe a-sụ l'o meru. ⁸ Obenu lẹ Jisọsu maru iphe ẹphe ari; bya asụ nwoke ono: "Gbeshi bya evudo edzudzu ọha-wa l'ifu." Nwoke ono egbeshi je evudo edzudzu ọha ono l'ifu. ⁹ Jisọsu asụ ẹphe: "Tẹ ya jiedukwa unu: Ọ bụ omebyi ekemu mbọku ọtu-ume t'e mee iphe-oma; ọto t'e mee ẹjo iphe? Bụ t'a dzoje ndzụ; ọto t'a lajẹ ndzụ l'iyi?" ¹⁰ Yọ bya enyoo; lephekota ẹphe ẹnya l'ẹphe ha; bya asụ nwoke ono: "Ngwaa; machia ẹka ngu amachi." Yọ machia ya. Ẹka ono abya eteta; dūwa iya phụ mma.

¹¹ Ẹphe aswo-lihu; wata ọchi idzu iphe ẹphe e-me Jisọsu.

Ndu ishi-ozì iri ẹ̀bo onò
(Mát 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Yo be ujiku lanu; Jisosu ejeshia eke, ugvu ha l'igwe; t'o nodu kfuru nu Nchileke. Yo nodu l'eke onò kfukota nu Nchileke enyashi phuu. ¹³ Nchi abya abo; yo kua ndu etsoje uzo iya; bya afoa epe umadzu iri l'ebò; gua epe ndu ishi-ozì iya. ¹⁴ Ndu onò bu: Sáyimonu, o guru Pyita; owaa Ánduru, bu nwanne iya; me Jémusu; me Jonu; me Filipu; me Batólomiyu; ¹⁵ me Mátiyu; me Tómosu; owaa Jémusu, bu iya bu Jémusu Álufiyosu; me Sáyimonu, onye yi l'ogbo, adzo t'ali ndu Ju noduru ndu Ju; ¹⁶ me Júdasu, bu nwatibe Jémusu; me Júdasu Isukáriyotu, bu iya mekocharu deru Jisosu ye.

Jisosu ezi iphe; l'eme ndu ẹ̀hu du eji; t'ẹ̀phe ka mma
(Mát 4:23-25)

¹⁷ Jisosu abya enyizita l'ugvu onò; epe l'iya abya anodu le mgbazita iya; epe l'ikpetuma ndu odo, etso iya nu; me igweligwe ndu shigbaa le Judiya phuu; me Jerúsalemu; me ndu iku enyimu Táya me Sayidónu. Ndu onò bukota ndu byaru t'ẹ̀phe nua iphe oozi; me t'o mee te iphe, emegbaa epe du epe mma. ¹⁸ Iphe bu ndu ogvu akpa ẹ̀hu be ẹ̀hu dukota mma. ¹⁹ Ikpetuma ndu onò atuko eme t'ẹ̀phe byigbaa ya eka; okfu l'ike, shi iya l'ẹ̀hu emeje t'ẹ̀hu dukota epe mma l'ẹ̀phe ha.

Onu-oma; me aphu
(Mát 5:1-12)

²⁰ Jisosu atangobe enya; lee ndu etsoje uzo iya; su epe: "Onu-oma bu k'unube ndu ukpa;

okfu l'ẹ̀ke Nchileke bu eze bu nk'unu.

²¹ Onu-oma bu k'unube ndu egu agu nta-a;

okfu l'ẹ̀pho e-ji unu.

Onu-oma bu k'unube ndu ara ekwa nta-a;

okfu l'unu a-chia ochi.

²² Onu-oma bu nk'unu teke

aakpo unu ashì; l'akpofu unu akpofu;

l'ako unu onu; l'eku unu ejo madzu;

okfu l'unu kweru ke Abubu-Ndiphe.

²³ "T'ẹ̀hu tsoo unu ena mboku onò; t'unu kfu-lihu tee eswa; ke l'obunggo unu ha nshinu l'imigwe; okfu l'o bu ege onò be nna epe oche shi mee ndu nkfuchiru Nchileke.

²⁴ "Olobu; nshoo unube ndu nweru iphe;

okfu l'unu natagewaru iphe ruberu unu.

²⁵ Nshoo unube ndu epho jiru nta-a;

okfu l'egu a-gua unu.

Nshoọ unube ndu achi ọchi nta-a;
okfu l'unu a-raa ẹkwa; gua aphu.

²⁶ “Nshoọ unu teke onyemonye ọbule a-nọdu ekfu l'unu eme ọhuma; okfu l'ọ kwaphu ẹge ono be nna ẹphe oche phe shi kfuaru ndu gude ugho ekfuchiru Nchileke.”

Oyeru ndu ọhogu obu
(Mát 5:38-48; 7:12a)

²⁷ “Obenu l'iphe ya ekfuru unube ndu anu iya nu bu: Unu yeru ọhogu unu obu; mejeru onye unu du ashị ọhuma; ²⁸ gojeru ọnu-oma nu onye turu unu ọnu; kfujueru nu Nchileke k'onye koru unu ọnu. ²⁹ Madzu -chia ngu ẹka l'ishi-nchi; dobefuaru iya ishi-nchi ọphu. Ọ -buru le madzu yetaru ngu uwe ugwehu ngu; haa ya t'o yetafua ngu uwe ime ẹhu ngu. ³⁰ Madzu -bya ngu ọrota iphe i nweru; nukwa iya ẹya. Ọ -buru le madzu wotaru iphe ngu; ba jhekwa iya aji iya. ³¹ Unu mejeru ndu ọdo ẹge ọ du unu te ndu ọdo meuru unu.

³² “Ọ -buleruphu l'ọo ndu yeru unu obu be unu eyejeru obu nwenkinyi; ?bu egbe uru ngunu be unu ritaru iya; kele ndu eme iphe du eji kwaphu ndu yeru ẹphe obu; be ẹphe eyejeru obu. ³³ Ọ -buleruphu l'ọo ndu emeru unu ọhuma be unu emejeru ọhuma; ?bu egbe uru ngunu be unu ritaru iya; ele ndu eme iphe du eji emejekwaa ẹge ono. ³⁴ Ọ -buleruphu l'ọo ndu unu ele ẹnya l'unu a-phi iphe l'eka nata be unu ejeje ugwo; ?bu egbe uru ngunu be unu ritaru iya. Ndu eme iphe du eji ejejekwaa ndu eme iphe du eji ibe ẹphe ugwo; t'ẹphe nata iphe ha l'ọ bu ọphu ẹphe jeru ugwo iya. ³⁵ Iphe unu e-mejehia bu t'unu yeru ọhogu unu obu; mejeeru ẹphe ọhuma. Unu jeje madzu ugwo; haa ole ẹnya t'a kfu ya unu; k'ọphu obunggo unu a-ha nshinu. Ọo ya bu; unu aburu unwu ke Ọkaribe-Kakota-Nu, bu Nchileke. Le ndu ẹ-ta madu iphe-oma; me ndu bu ejo madzu be Nchileke emejekwaru-a obu-oma. ³⁶ Unu buru ndu obu-imiko ẹge Nna unu bu onye obu-imiko.”

K'onma ndu ọdo ikpe
(Mát 7:1-5)

³⁷ “Unu ba turushijekwa ndu ọdo; k'ọphu Nchileke e-te ekpedu unu ikpe. Unu ta anma madzu ikpe l'ime obu unu; k'ọphu Nchileke ẹ-ta anmadu unubedua ikpe. Unu gujeeru ndu ọdo nvu; k'ọphu Nchileke a-gujekwaruphu unu nvu. ³⁸ Unu nuje madzu iphe; k'ọphu Nchileke a-nujekwaphu unu. Iphe Nchileke a-paru de unu l'eka bu iphe e yejiru eyeji; nmawoo ya anmawo; bya atsua ya atsutsu; yo ji godogodo; awushihu awushihu. Ke l'ọ bu iphe unu gude

turu iphe yeru madzu be Nchileke e-gudekwaphu turu iphe yeru unu.”

³⁹ Yo bya anmaaru ephe etu; su: “Onye ishi; ?ooduje onye ishi ibe iya. ?Epe ta atukodu nwulahu l'ime nsu to. ⁴⁰ Onye amu iphe l'eka madzu ta akajekwa onye ezi iya iphe onweru enya. Onye ono, amu iphe ono kwa: o muta-gee iphe eezi iya; yo bya aha l'o bu onye ono, ezi iya eya ono.

⁴¹ “?Bu ngunu kparu iphe i phuru nwiphe, laru nwanna ngu l'enya; obu l'e ti phukwanu ophu ha l'o bu osweru, gbaru ngu l'enya nke ngu? ⁴² Odo bu: ?nanu ege i gbe su nwanna ngu: 'T'o ngabe t'i wofu iya nwiphe, turu iya kpongu l'enya;' l'eke e ti phukwa ophu ha l'o bu osweru, gbaru ngu l'enya nke ngu? Nggube o-kfuru-iche-eme-iche ono; vuru uzo tufuodu iphe ophu ha l'o bu osweru, gbaru ngu l'enya nke ngu; temanu nggu adu ike phufu uzo; tufu nwiphe ophu no nwanna ngu l'enya.”

Oshi-omi; me akpuru iya
(Mat 7:15-20; 12:33-35)

⁴³ “E to nwedu oshi, ehu du mma, mijeru ejo akpuru; ophu 'o dukwa ejo oshi, mijeru akpuru oma. ⁴⁴ Eegudeje akpuru, oshi miru; maru egbe oshi o bu. E ta awotajekwa uchokoro l'oshi aga; ophu 'aawotajekwa akpuru-era le eri-egbara. ⁴⁵ Okpobe madzu eshije l'okpuberu iphe no iya l'obu; wofuta okpobe iphe. Ejo madzu eshijekwaphu l'ejo iphe no iya l'obu; wofuta ejo iphe; ke l'o bu iphe jiru iya obu l'enwushihu enwushihu be onoduje ekfu l'onu.”

K'umadzu ebo, akpu ulo
(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “?Bu ngunu kparu iphe unu anoduje eku iya: 'Nnajiufu; Nnajiufu;' l'unu e-be emeje iphe ya suru t'unu mee? ⁴⁷ Iphe bu onye byakfutaru iya nu; bya anu okfu iya; mee ya ememe be ya e-koshi unu onye o du l'o bu iya. ⁴⁸ O du l'o bu nwoke, akpu ulo; bya awamia ali awami; tu okpa iya l'eli mkpuma. Yo be teke utso gbaru; mini abya ekpua ulo ono; to ngakpoduanu m'oo anganga; okfu l'o wamiru okpa iya awami; kpua ya ohuma. ⁴⁹ Obenu l'onye anu okfu iya; too me iya ememe; du l'o bu onye kpuru ulo l'eli ali mmakanu; to wa oswa; k'ophu o turu okpa iya. Yo be teke utso byaru; yo phufuru l'ekaphu gwoo; daa; zee yogiriyogiri.”

7

Ekweta onye ishi soja
(Mat 8:5-13)

¹ Jisosu ekfuebe iphe ookfuru ndu jiru eke ono; bahushia Kapaniyomu. ² Yo nweru onye ishi soja ndu Rómu, iphe eme nwozi iya; l'emeshikpoo ya ike; k'ophu oobyawa anwuhu. Nwozi iya ono b'o yeru obu nshinu. ³ Onye ishi soja ono anulephu ke Jisosu; bya ezia ndu bu ogurennya ndu Ju t'ephe je arọ Jisosu t'ọ bya emee t'ehu du nwozi iya ono mma. ⁴ Ephe abyakfutashia Jisosu; bya aroshikpoo ya ike: "T'ọ makwaru iphe oo-me; le nwoke ono kwa onye gbaru ke t'o yeru iya eka; ⁵ ke l'o yeru ndu ali ephe obu; buru iya kpuru ephe ulo-ndzuko ephe-a."

⁶ Jisosu etsoru ephe jeshia. Ufu nwoke ono adulephu ntse; onye ishi soja ono ezia ndu onya iya t'ephe byakfuta Jisosu bya asu iya: "Nnajiufu; ba anyishi onwongu ije; le ya ta gbakwa ke ti bataru iya l'ufu. ⁷ Ege ono be ya ta gbakwaphu ke te ya byakfuta ngu ntse l'onwiya. O bua ti kfua okfu l'onu; nwozi iya a-dua mma. ⁸ Le yebedua bu onye no madzu l'eka. Yo nwekwaruphu ndu soja, no iya l'eka. Ya -su onye owaa t'o jee owaa; yo jee ya. Ya -su onye ophu t'ọ bya; yo bya. Ya -su nwozi iya t'o mee owaa; yo mee ya."

⁹ Jisosu anulephu iphe ono; yo du iya biribiri. Yo ghachi; bya asu mkporo-oha ono, etso iya nu ono: "L'ali Izurelu kponu; be ya ta phukwaa onye kwetaberu ege-a."

¹⁰ Te ndu ono kwaa rua ufu be nwozi ono gbe kawanu mma.

*Jisosu eme nwatibe nwanyi,
mma tufuru; t'o teta*

¹¹ E ta nodu ophu baru nwishi; yo tugbua jeshia Nenu. Ndu etsoje uzo iya; me igweligwe ndu odo awuru tsoru iya. ¹² Yo rutadelephu onu-uzo, e shi abahu mkpukpu ono; a pawaru odzu nwoke obu, bu iya bu nne iya nwa lanu eje elili. Nne iya ono bu owaa, nji iya e-ta nohedu-a. Ndu mkpukpu ono adu l'igwe wufuta bya eswiru nwanyi ono. ¹³ Ya ndono; Nnajiufu aphulephu nwanyi ono; imiko iya egude iya. Yo su nwanyi ono: "T'o gberuma; te b'o rahe ekwa." ¹⁴ Jisosu abya ebyia eka l'ekpakpara ono, odzu ono ze ono. Ndu ono, pa iya nu ono evudo. Yo su odzu ono: "Nwokorobya; ya suru ngu ti gbeshi." ¹⁵ Onye ono, nwuhuru anwuhu ono egbeshi; wata okfu okfu. Jisosu eduru iya nu nne iya.

¹⁶ Egvu eria ephe ehuru l'ephe ha; ephe ajalaha Nchileke ajaja; su: "Eze onye nkfuchiru Nchileke alufutaru ephe-o! Nchileke kpakfutawaru ndu nk'ia-o!"

¹⁷ E kfugbaru okfu Jisosu l'ali Judiya mgburumburu me le ndu bupheru Judiya mgburumburu.

*Ndu ozi Jõnu Baputizimu
(Mát 11:1-19)*

¹⁸ Ndu etsoje ọ̀zo Jõnu akọ̀kotaru Jõnu iphe ono l'ọ̀ ha. ¹⁹ Jõnu abya ekua ndu etsoje ọ̀zo iya ọ̀madzu ẹ̀bo; bya ezi ẹ̀phe t'ẹ̀phe je ajià Nnajiufu: “?Bụ̀ iya bụ̀ onye ọ̀bu, a-byanu ọ̀bu; tọ̀ t'ẹ̀phe lee ẹn̄ya onye ọ̀do?”

²⁰ Ndu ono erua bya asụ̀ Jisọ̀su: “Lẹ̀ Jõnu Baputizimu zikwaru t'ẹ̀phe bya ajià: ‘?Bụ̀ nggu bụ̀ onye ọ̀bu, abyanu ọ̀bu; tọ̀ t'ẹ̀phe lee ẹn̄ya onye ọ̀do?’ ”

²¹ Teke ono bẹ̀ Jisọ̀su meshileruphu igweligwe ndu ẹ̀hu dọ̀ ẹ̀ji; ẹ̀phe akọ̀rohu. Ndu ẹ̀jo iphe-ememe eme; mẹ̀ ndu ọ̀gvu bu l'ẹ̀hu; b'o mekotaru; ẹ̀phe aka mma. Igweligwe ndu ọ̀phu atsụ̀ ishì b'o mekwaruphu; ẹ̀phe aphulaha ọ̀zo. ²² Yọ̀ sụ̀ ndu ono, Jõnu ziru ono: “Unu je akọ̀oru Jõnu iphe unu gude ẹn̄ya unu phụ̀; mẹ̀ iphe unu gude nchì unu n̄a. Unu sụ̀ iya lẹ̀ ndu ishì b'e mewaru; ẹ̀phe aphụ̀ ọ̀zo. Ndu ngvuru ẹ̀jewa ije. Ndu ẹ̀hu-labụ̀ b'e mewaru; ẹ̀phe akakọ̀ta mma. Ndu nkìchi anụ̀wa iphe lẹ̀ nchì. Ndu nwuhuru anwuhu b'e mewaru; ẹ̀phe eteta; nọ̀du ndzụ̀. Ndu ụ̀kpa b'e ziwaru ozi-ọ̀ma. ²³ Ọ̀nu-ọ̀ma bụ̀ k'onye ya ẹ̀-ta bụ̀du ụ̀kfu nọ̀duru!”

²⁴ Ndu ono, Jõnu ziru ono atụ̀gbulephu; Jisọ̀su awata okfuru ikpetuma ndu ono kẹ̀ Jõnu; sụ̀ ẹ̀phe: “?Bụ̀ ngunu bẹ̀ unu jeru aphuphu l'echi-ẹ̀gu? ?Bụ̀ aswara, phẹ̀rephere apanga apanga? ²⁵ ?Bụ̀ ngunu bẹ̀ unu jehunuru aphuphu? ? Unu jeru ọ̀phu nwoke, yeru uwe, ama mma? ?Unu ta amadụ̀ lẹ̀ ndu kwaru ngwa oke amadụ̀; bya eburu l'eri ọ̀va ọ̀va bụ̀ ndu bu l'ufu ndu eze? ²⁶ ?Bụ̀ ngunu ọ̀do bẹ̀ unu jefuaru aphuphu? ?Bụ̀ onye nkfuchiru Nchileke tọ̀o? Ya s̄uru unu: Iyee; ọ̀ bụ̀ iya ndono. Onye unu phuru bụ̀kwa onye gbe ka onye nkfuchiru Nchileke ọ̀kpobe akaka. ²⁷ Ọ̀ bụ̀ iya bụ̀ onye ono, Nchileke kfuru okfu ẹ̀hu iya l'ẹ̀kwo okfu Nchileke; sụ̀: ‘Ọ̀waa bụ̀ nwozi iya. Ya e-zi iya t'o vuru ngu ọ̀zo je je abọ̀-oduru ngu ọ̀zo.’ ²⁸ Tẹ̀ ya karu unu: ẹ̀ tọ̀ dụ̀kwa onye ka Jõnu l'iphe bụ̀ iphe madzụ̀ m̄uru lẹ̀ mgboko-a. Obenu l'onye bụ̀ iya bẹ̀ ọ̀nodu iya katsukpo ọ̀la alì l'ẹ̀ke Nchileke bụ̀ eze gbe kakwa Jõnu nshinu.”

²⁹ Ndu ono l'ẹ̀phe ha jeye mẹ̀ ndu akiriko anụ̀ iphe Jisọ̀su kfuru; sụ̀ lẹ̀ Nchileke bụ̀ onye doberu ẹ̀ka ndoo; lẹ̀ Jõnu metsuaru ẹ̀phe baputizimu. ³⁰ Obenu lẹ̀ ndu Fárisii; mẹ̀ ndu ezije ekemu jikaru uche-ọ̀bu Nchileke l'onwẹ̀phe; bya aburu ndu Jõnu ẹ̀-te mehedu baputizimu.

³¹ Jisọ̀su asụ̀: “?Bunua ngunu bẹ̀ ya a-turu ọ̀gbo nta-a yeru? ?Bukpo ngunu bẹ̀ ẹ̀phe dọ̀ l'ọ̀ bụ̀ iya? ³² Ẹ̀phe dulephu l'ọ̀ bụ̀ ẹ̀girima, nọ̀ l'edukfu; l'eku ibe ẹ̀phe oku; sụ̀: ‘Ẹ̀phe phuru unu opu; unu te kwe ote egvu. Ẹ̀phe agua

egvu anwuhu; unu ta ra ekwa.' ³³ Kele Jonu Baputizimu be byaru nu; to nwe iphe o kweru eriri; too ngu mee. Unu asu l'ogvu bu iya l'ehu. ³⁴ Yebe Abubu-Ndiphe abyaakwanua bya anodu eri; l'angu; unu asu t'e nenu: le ya bu o-rinri; buru o-ngu-mee; buru onya ndu akiriko; me ndu eme iphe du eji. ³⁵ Obenu le ndu kwetaru mmamiphe Nchileke; ekoshi le mmamiphe iya bu okpobe mmamiphe."

*Jisosu no le ke Sáyimonu,
onye Fárisii*

³⁶ To du iya bu; onye Fárisii lanu abya ezia Jisosu t'o bya t'ephe ria nri. Yo rua ke nwoke ono; bya anodu ke nri obu. ³⁷ Nwanyi obu, bu nwanyi okpara le mkpukpu ono anulephu l'o no l'ulo onye Fárisii l'eri nri; wota akpamu manu senti obu, l'ere ntumatu; byatashia. ³⁸ Yo bya evudo Jisosu l'iku okpa; wata ora ekwa. Yo kwashilaha Jisosu enya-mini l'okpa; gude egbushi, no iya l'ishi efucha iya eya; etsuta iya onu l'okpa ono; bya eworu manu senti ono wu ya l'okpa ono phe ebo. ³⁹ Onye Fárisii ono, kuru iya oku nri ono aphule iya phu; ria: "Le ndege nwoke-wa bu onye nkfuchiru Nchileke l'oswiya; o gega maru onye nwanyi-a, ebyi iya eka ege-a bu; kele nwanyi ono megburu onwiya l'ejo iphe."

⁴⁰ Jisosu asu iya: "Sáyimonu; o nweru iphe ya e-kfuru ngu."

Sáyimonu asu iya: "O-zi-iphe! ?Bukwa ole?"

⁴¹ Jisosu asu iya: "Nwoke lanu be nweru umadzu ebo, o jeru ugwo. Onye lanu ji iya ugwo ukporo pongu labu le pongu iri. Onye ophu ejiru iya ugwo pongu ise kpu. ⁴² A nonyaa; ephe ta du ike kfu ya ugwo ono. Yo pakotaru ephe haa; ephe ebo; su t'ephe riwa iya ru. ?Bu onye ole be a-ka iya oyeru obu l'ephe ebo ono?"

⁴³ Sáyimonu asu iya: "Le ya arikwa l'o bu onye onanu, o haru okpoga ophu ka nshinu ono."

Jisosu asu iya: "I kfutaru iya." ⁴⁴ Yo bya aghaa enya l'eke nwanyi ono no; su Sáyimonu: "?I phuru nwanyi-a? Ya bataru l'ulo ngu; ti nu iya mini te ya kwoo okpa. Ole o gude enya-mini kwoo ya okpa; bya egude egbushi, no iya l'ishi fuchaa ya eya. ⁴⁵ E ti tsutadu iya onu k'ekele. Obenu le keshinu ya bataru b'e to hadu iya otsuta onu l'okpa. ⁴⁶ E ti wukwa iya manu l'ishi; gude kwaaruu iya ebyee. Ole nwanyi-a gude manu senti, eshi mkpo; l'ere ire nshinu wukota iya l'okpa. ⁴⁷ Oo ya be ya eme te ya karu ngu: A gwaru nwanyi-a nu l'iphe, bu iphe, du eji, o meshiru. Oo ya kparu iphe o yeru iya obu nshinu. Obenu l'onye a guru nu l'iphe, ha nwanshi eyeje obu nwanshi."

⁴⁸ Yọ sụ nwanyi ono: “A guwaru ngu nvụ l'iphe dụ eji ngu l'ọ ha.”

⁴⁹ Ndu ono, ẹphe l'iya eri nri ono awata iya ekfukfu; sụ: “?Bụ onye ndọ-ọ; mbụ onye ọphu agujefuaru madzụ nvụ l'iphe dụ eji, onye ọbu meru?”

⁵⁰ Jisọsu asụ nwanyi ono: “Ekwekwe ngu dzọwaru ngu. Lashia l'ẹhu-agu.”

8

Unwanyi, etso Jisọsu

¹ Lẹ ntso-l'ọhu ono; Jisọsu atụko obodo; mę mkpụkpu lẹ mkpụkpu ejephe; l'ara ozi-oma k'ẹke Nchileke bụ eze arara. Ụmadzụ iri l'ẹbo ono etsokwaru iya phụ; ² męwaru ụnwanyi, Jisọsu haru mee t'ẹhu dụ ẹphe mma. Mbụ ndu ọ chifutsuaru ọgvu, bu ẹphe l'ẹhu; mę l'iphe-ememe mmanu ọdo. Ụnwanyi ono bụ: Méri ọphu eekuje Mágudala; mbụ onye Jisọsu chifuru ọgvu ẹsaa l'ẹhu; ³ mę Jowána; nyee Kúza, bụ onye ishi ndu eletaru Hérodu ẹnya l'ẹkù iya; mę Suzána; męwaru igweligwe ndu ọdo. L'ẹphe ha gude iphe ẹphe nweru eyeru Jisọsu phẹ ẹka l'ozì ẹphe.

Etu, eegude onye

agha nebyi iphe anma

(Mát 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴ Ya ndono; ndiphe abya azaa; dzua l'ẹke ọ nọ. Ndu ono bụ ndu shitsua lẹ mkpụkpu, dụ iche l'iche. Yo gude ẹtu; sụ ẹphe:

⁵ “Lẹ nwoke lanụ jeru ọgha nebyi iphe iya. L'ọgha nebyi iphe ono b'ọ nweru ndu ọphu daru lẹ mkpoworo ụzo. E gude ọkpa dzọpyashia ya; ụnwenu abya atutua ya. ⁶ Ndu ahara daa l'alị mkpuma. Efufu, oofushikwada; yọ kụnwushihuwaphu; kele mini ta nọdu lẹ mkpuma ono. ⁷ Yo nweru ndu ọphu daru l'alị ọgvu. Yele ọgvu ono atụko fushia; l'evu; jeye ọgvu ono akpagbushia ya. ⁸ Yo nwekwaruphu ndu ọphu daru l'alị-ọtsu. Yọ bya efushia; vuta; mja; mıtatsua ụkporo ise ise.”

Jisọsu ekfutsua ẹge ono; bya araa ya arara; sụ: “T'onye nweru ẹnu-nchị; nụkwaa ya.”

Iphe, kparu iphe Jisọsu

egudeje ẹtu ezi iphe

(Mát 13:10-17; Mak 4:10-12)

⁹ Ndu etsoje ụzo iya ajia ya iphe ẹtu ono bụ. ¹⁰ Yọ sụ ẹphe: “Ọ bụ unubedua b'e meru t'unu maru iphe ono, e shi domigbaa edomi ono bụ, bụ iya bụ k'ẹke Nchileke bụ eze. Obenu lẹ ndu ọdo b'a tukuru iphemiphe ọbule ono anmaru

l'ẹtu ẹtu; k'ọphu bu l'ẹphe e-le ẹnya nta; lee imo; tọ du iphe ẹphe aphu. Ẹphe anua nta nua imo; tọ du iphe aga ẹphe ẹnu-nchi."

*Iphe ẹtu onye agha
nebyi iphe ono bu*

(Mát 13:18-23; Mak 4:13-20)

¹¹ "Owaa iphe ẹtu ono bu ndo-o: Nebyi iphe ono be bu okfu Nchileke. ¹² Ndu ọphu daru l'ẹswara ọzo; du l'ọ bu ndu ọphu nutsuleruphu okfu ono; Obutuswe abya anafu ẹphe okfu ono, e kfuru, no ẹphe l'ime obu ono; t'ẹphe be kweta t'a dzofuta ẹphe. ¹³ Ndu ọphu daru l'alì mkpuma; du l'ọ bu ndu ọphu bu teke ẹphe nuru okfu ono be ẹphe natakpọoru iya l'ẹhu-otso-ena. Obenu l'ẹ tọ gbadu ẹphe ogvu l'obu. Ẹphe ekweta kpọo ukfu nwanshi; iphe-adata abyatashia; ẹphe agwọbe iya; dashikota. ¹⁴ Ndu ọphu daru l'alì ogvu; bu ndu ọphu nutsuleruphu okfu ono; jenya; oke mgbamuche; ẹku; me iphe-otso-ena, no le ndzu ẹphe akpanuka ẹphe ẹhu; ozi-oma ono te rehe ẹphe ire l'ẹhu. ¹⁵ Ndu ọphu daru l'alì-otsu; bu ndu ọphu nuru okfu ono; bya egude ogbodo obu-oma gudeshia ya ike; taa nshi; kfukashia okfu Nchileke ono jeye teke ndu ọdo kwetaru."

*E te eyejedu oku l'uroku;
kpuchia ya iphe*

(Mak 4:21-25)

¹⁶ "E to nwekwa onye yejeru oku l'uroku; gbe woru iphe kpuchia ya; m'ọ kwanu gbe wota iya nwua le mkpuli oshi-azee. O bu l'eli agomu be aatukobeje iya; k'ọphu onyemonye obule, bataru nu a-phu iphoro iya.

¹⁷ "Ke l'ẹ to nwekwa iphe e domiru edomi, e te emekochadua wofuta l'iphoro; to nwe iphe eeme le mpya, e te emekochadua mee t'a maru l'iphoro.

¹⁸ "Unu kwabekwa ẹnya l'iphe unu anu le nchi; l'onye nweru nu be Nchileke a-nufukwaa ọdo. Onye e-te nwedu nu be nwiya ọphu o tubesu le ya nweru be oo-gbe natafukwaa ya nu."

Nne Jisosu; me unwunne iya

(Mát 12:46-50; Mak 3:31-35)

¹⁹ E meebe; nne Jisosu; me unwunne iya abyakfutashia ya. Obenu l'ẹphe ta dudu ike phu iya; kele madzu ha l'igwe l'ẹke ono. ²⁰ Yo nweru onye jeru je asu iya: "Le nne iya; me unwunne iya nokwa l'etezi; eme t'ẹphe l'iya phu."

²¹ Yo su: "Le to nwekwa ndu ọdo, bu nne iya; me unwunne iya ọdo; gbahaa ndu nuru okfu Nchileke; l'eme iya ememe."

Oke pherephere anuru iya okfu
(Mát 8:23-27; Mak 4:35-41)

²² Yo be ujiku lanu; Jisosu yele ndu etsoje uzo iya abahu l'ugbo. Yo su ephe t'ephe l'iya dafu azu eze enyimu ono azu iya ophu. Ephe akporu ugbo ono tugbua; ²³ jenyaa; mgbenya atsụ Jisosu. Oke pherephere egude eyii-mini byakfutashia ephe l'echi mini ono. Mini awujilaha ugbo ono; ephe awalaha awawa. ²⁴ Ephe eje etee Jisosu; su iya: "Nnajiufu; Nnajiufu; ugbo abyaakwa ephe ekpukpu."

Yo gbeshi je abaaru oke pherephere ono; me eyii-mini ono mba. Yo buru kengu; eke ono adakota shikongu. ²⁵ Yo su ephe: "?Nanuhunu ekwekwe unu obu?"

Ephe atsulaha egvu; gude ehuanmanma jilaha onwephe: "?Bu egbe onye ngunu du ege owaa, pherephere ye eyii-mini anuru okfu?"

Nwoke, ogvu bu l'ehu
(Mát 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶ Jisosu phe abya erua l'alị ndu Gérasa, no cheeru Galili ifu. ²⁷ O kwadua alufuta, oolufuta l'ugbo; nwoke obu, ogvu jiru ehuanmanma, shi le mkpukpu ono agbakfutashia ya. Nwoke ono b'o tewaru enya; k'ophu o yeberu uwe l'ehu; k'ophu o buru k'obu l'ulo. Yo buru l'ikirikpo b'o bu. ²⁸ Yo phulephu Jisosu; chia mkpu bya aburu iya pee l'ifu; chia mkpu; su: "Jisosu, Nwatibe Nchileke ophu bu Okaribe-Kakota-Nu! ? Bu ngunu be nggu l'iya ji. Ya arokwa ngu aroro: ba anukwa iya aphu." ²⁹ Iphe meru iphe nwoke ono kfuru iphe ono bu le Jisosu be suhawaru ogvu ono t'o shi nwoke ono l'ehu lufuta. Ke l'ugbo olemole be abuje; ogvu ono byawa ege ono; a tua ya mkpakobe l'eka; me okpa; l'echi iya nche. Obenu l'oojikojeele iphe ono zubushia; ogvu ono aloru iya lashia l'echi-egu.

³⁰ Jisosu aji ya: "?Epha ngu bu ngunu?"

Yo su iya: "L'epha iya bu Unubuku;" okfu l'ephe ha l'igwe wuba iya l'ehu. ³¹ Ogvu ono atuko roo ya te b'o sukwa t'ephe wuba l'ime Iduma Maa ono.

³² Yo nweru igweligwe ezi, no l'iku ugvu l'eke ono ata nri. Ephe arolahaa Jisosu t'o kwe t'ephe wubachia ezi ono l'ehu. Ya ndono; Jisosu ekweta t'ephe wuba iya. ³³ Ogvu ono awufuta nwoke ono l'ehu; je awuba igwe ezi ono l'ehu. Ezi ono afota oso; shi le kperekpere eke ono; je aphulahu l'eze enyimu ono; mini eworu ephe rigbushia.

³⁴ Ndu shi eche ezi ono aphulephu iphe meru nu; gbakashihu; je eworu iya dooru ndu, bu l'ime mkpukpu; me ndu ophu bu l'ime obodo. ³⁵ Ndu madzu awufuta jeshia t'ephe je aphu iphe, meru nu. Ephe abyakfuta Jisosu; bya

aphua onye obu, ogvu shi l'ehu wufuta obu l'eke o nonyabe iya; gbe yewanu uwe; nwewarunu egomunggo. Ephe atsulahaa egvu. ³⁶ Ndu phuru iphe meru nu akooru ephe ege e gude dzota onye ono, ogvu shi bujia ehuru ono. ³⁷ Ya ndono; ndu bupheru mkpukpu Gerasa mgburumburu arolahaa Jisosu t'o gbeshiru ephe l'ali; ke l'egvu guderu ephe. Jisosu abahushia l'ugbo; lashia azu. ³⁸ Nwoke ono, a chishiru ogvu l'ehu ono arolahaa Jisosu te yele iya yiru.

Jisosu te kwe; su iya: ³⁹ "Laa ndu-unu je ekfukashia iphe Nchileke meru ngu."

Nwoke ono atugbua; tsoru mkpukpu ono l'ekfukashi iphe Jisosu meru iya.

Nwatibe Jáyirosu;

mẹ nwanyi, nsọ eme

(Mát 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Jisosu alatalephu azu; igweligwe ndu ono anabata iya ohuma; okfu l'ephe shi elehawa enya iya. ⁴¹ Yo nweru nwoke lanu, aha Jáyirosu, bu onye ishi ulo-ndzuko. Yo bya adaa Jisosu l'iku okpa; l'arọ iya; l'eyeru iya eka-l'ali t'o bya nk'iya. ⁴² Ishi iya aburu l'ọo nwata-nwanyi lanu be nwoke ono mutaru. Iphe nwata ono nowaru bu iphe du l'ọ bu afa iri l'ebo. Nwata ono l'ese anwuhu.

Jisosu etsoru iya jeshia; madzu awu gidigidi; akpa mkpa; letso iya eka labu. ⁴³ Yo nwekwaruphu nwanyi lanu, nsọ mewaru mkpurumkpuru: afa iri l'ebo, yi le ndu ono. Nwanyi ono be tukowaru iphemiphe obule, o nweru mephushikota l'eka ndu eme ogvu; to du onye ophu metaru iya nu. ⁴⁴ Yo shia Jisosu ọzo azu; pyota byia onu-uwe iya eka; kperengu: nsọ ono ebuhu. ⁴⁵ Jisosu asu: "?Bu onye byiru iya eka?"

To du onye kweru l'ọo ya. Pyita asu iya: "Nnajiufu; ?mbu l'igweligwe madzu ekpo ngu raturutu eka labu; l'akpa ngu mkpa ege-a."

⁴⁶ Jisosu asukwaphu: "L'o nweru onye byiru iya eka; kele ya maru l'o nweru ike, shi iya l'ehu lufu."

⁴⁷ Nwanyi ono amaru le ya te edomikotadu iya. Yo gude ehuru-anmanma je adaa Jisosu pee l'ifu; bya araa ya arara l'ifu edzudzu oha ono iphe kparu iphe ya byiru eka l'uwe Jisosu; kfukwaaphu ege ya gude dukebewaphu mma teke ono teke ono. ⁴⁸ Jisosu asu iya: "Nwa iya nwanyi; ekwekwe ngu mewaru t'ehu du ngu mma. Lashia l'ehu-agu!"

⁴⁹ Yo gudekwadua ege ono l'ekfu; onye shi ke onye ishi ulo-ndzuko ono abya asu nwoke ono: "Ophu ti haa O-zi- iphe; be ekfuchihe iya nchi; le nwatibe ngu ke nwanyi ono be ike gvukwaru."

⁵⁰ Jisòsu anụa ya; sụ iya: “Ba atsushi egvu; ọ bụa t'i kweta! I -kweta bẹ nwatibe ngu a-dụ-a mma.”

⁵¹ Jisòsu abyarutalephu ufu ono; tọ dūhe onye o kwekwaduru tẹ yẹle iya yiru bahụ l'ulo ono; gbahaa Pyita; Jonu; Jémusu; mę nne lę nna nwata ono. ⁵² Iphe bụ onyenonu l'agụ aphụ; ara ẹkwa nwata ono. Jisòsu asụ: “Unu ba agushi aphụ; l'ẹ t'ọ nwuhudu anwuhu. Ọo mgbenya bẹ ooku.”

⁵³ Ẹphe eze iya ọchi; kẹ l'o doru ẹphe ẹnya lę nwata ono bụ anwuhu b'ọ nwuhuru. ⁵⁴ Yọ bya alọta nwata ono l'ẹka; kua ya; sụ: “Nwata; teta.” ⁵⁵ Nwata ono eteta; latashia azu l'òrù iya; kwolihi. Jisòsu asụ t'a nụ iya iphe t'o ria. ⁵⁶ Yọ dū ndibe ẹphe biribiri. Yọ sụ t'ẹ b'ọ dukwa onye ẹphe e-kfuru iphe ono, meru nụ ono.

9

Jisòsu ezifu ndu ishi-ozì
umadzu iri ẹbo

(Mát 10:5-15; Mak 6:7-13)

¹ Jisòsu abya ekukobe umadzu iri l'ẹbo ono l'ẹkalanu; bya eyeshiru ẹphe ọku t'ẹphe gude ike chifuje ọgvu; m'o -ruhuru; ike ọgvu ọbu dū idagha; mę t'ẹphe meje tẹ madzụ ka mma l'iphe-ememe, eme iya nụ. ² Yọ bya ezia ẹphe t'ẹphe je araa k'ẹke Nchileke bụ eze arara. Ọdo bụ t'ẹphe meje ndu iphe eme t'ẹphe ka mma. ³ Yọ sụ ẹphe: “Unu ba adukwa iphe unu e-gude gbeshi ije. Unu be egudekwa nwoshi-ogude-l'ẹka; unu ta apa ẹda; unu te egude nri; unu te egude okpoga; unu te eye akpata uwe labụ. ⁴ Iphe bụ ufu, unu bahuru; unu nọdulekwaphu l'ẹke ono. Unu -shi ẹke ono; unu ejeshia mkpukpu ọdo. ⁵ Iphe bụ ẹke unu jeru, a jikaru unu; unu lufuta lę mkpukpu ọbu; jishia udzu-eja, nọ unu l'okpa; gude koshi l'ẹka unu ta dūhedu iya.”

⁶ Ẹphe atugbua; jephelaha lę mkpukpu lę mkpukpu; ezi ozi-oma; l'emekwaphu t'ẹhu dū ndu iphe emetsua mma l'ẹkemeke ọbule.

Iphe agbachi Hérodu ẹnya

(Mát 14:1-12; Mak 6:14-29)

⁷ Ọ-chị-ọha, bụ Hérodu anụkota iphe ono, meru nụ ono; yọ gbachia ya ẹnya. Yo nweru ndu sụru l'ọ bụ Jonu tetaru nọdu ndzụ ọdo. ⁸ Ndu asụ l'ọo Eláyija lufutaru; ndu asụ l'ọo onye lanụ l'akahụ ndu nkfuchiru Nchileke tetaru. ⁹ Hérodu asụ: “Jonu bụ ọwaa, ya ziwaru; e je ebutaru iya ishi-a? Buhunu onye bụ onye ọwaa, ya anụ ọdu iya ẹge-a?” Yo selahaa ẹge ee-shi tẹ yẹle Jisòsu phụ l'ifu l'ifu.

*Jisosu anụ unu madzụ iri ẹbo
l'ụkporo madzụ iri nri*

(Mát 14:13-21; Mak 6:30-44; Jọn 6:1-14)

¹⁰ Ndu ishi-ozì onò ejegee; bya alata; bya akòkotaru Jisosu iphe ẹphe meru l'ọ ha. Yo duta ẹphe; ẹphe ayìru jeshia Betusáyida nwenkinyi ẹphe. ¹¹ Igwelìgwe ndu onò anụa ya; wụ-tsoru iya. Yọ nabatakpọọ ẹphe ọhuma; bya awataru ẹphe okfuru kẹ ẹke Nchileke bụ eze; l'emetsua ndu iphe eme t'ẹphe ka mma; mbụ ndu ọ dụ t'ẹphe ka mma.

¹² Yo be l'uzo urẹnyashi; umadzu iri l'ẹbo onò abyakfutashia ya; bya asụ iya: "Ọphu t'ì sù igwelìgwe ndu-a t'ẹphe bahugbaa lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu; mẹ l'ufu l'ufu ndu-a, bupheru mgburumgburu-wa je akpata nri, ẹphe e-ri; chọọ ẹke ẹphe a-radụ; kẹ l'ẹke-a, ẹphe nọ-a te nwekwa ndu bu iya nụ."

¹³ Yọ sù ẹphe: "Unubedua; unu nñu ẹphe iphe t'ẹphe ria."

Ephe asụ iya: "Mẹ mkpakọ iphe ẹphe gude l'ẹke-a kwa ishi buredi ise; mẹ ẹma labụ nkinyi iya. ?Tọọ t'ẹphe je l'onwẹphe je akpataru igwelìgwe ndu ọwaa nri?" ¹⁴ Ndu, nọ l'ẹke onò; bẹ rukwaru unu unwoke iri l'ẹbo; l'ụkporo unwoke iri.*

Jisosu asụ ndu onò, etsoje ọzo iya onò: "T'ẹphe mee ẹphe t'ẹphe nọdugbaa anọdu l'itsutsu l'itsutsu: ụkporo ẹbo-ẹbo l'iri-iri."

¹⁵ Ẹphe abya emee ya ẹge onò: doo ndu onò; ẹphe anọdukota anọdu l'ẹphe ha. ¹⁶ Yọ bya ewota ishi buredi ise onò; mẹ ẹma labụ onò; bya apalia ẹnya imeli; kele Nchileke ekele kẹ nri onò; washia ya; woru iya nù ndu etsoje ọzo iya t'ẹphe woru iya doberu igwelìgwe ndu onò l'ifu. ¹⁷ Ẹphe atụko ria ya rijishia ẹpho. Ndu etsoje ọzo iya abya atụtukobe unwu ibiribe iya ọphu ẹphe riphodoru; yo ji nkata-ivu iri l'ẹbo.

Pyita ekfu onye Jisosu bu

(Mát 16:13-19; Mak 8:27-29)

¹⁸ Yo be teke Jisosu nwenkinyi iya nọ; l'ekfu anụ Nchileke yele ndu etsoje ọzo iya anọdu l'ẹke onò. Yọ jì ẹphe: "Ọ Bụkpo onye bẹ ndiphe asuje lẹ ya bụ?"

¹⁹ Ẹphe asụ iya: "L'ọ nweru ndu asuje l'ì bụ Jọnu Baputizimu; nweru ndu asuje l'ì bụ Eláyija; nweru ndu asuje l'ọo onye lanụ l'akahụ ndu nkfuchiru Nchileke bẹ tetarunu."

²⁰ Yọ jì ẹphe: "Ọ Unubedua; unu sụkwanuru lẹ ya bụ onye?"

* 9:14 9:14 Iphe ọ bụ bụ 5,000.

Pyita asụ iya: “Ọo nggu ịụ Kuráýisutu ọbu, ịụ iya ịụ Onye Ndzọta ono, shi l'ẹka Nchileke ono.”

*Jisọsu ekfu ịẹ ya e-je
iphe-ẹhuka; nwụhu*

(Mát 16:20-28; Mak 8:30—9:1)

²¹ Yọ nmaaru ẹphe ọkwa; sụ ẹphe t'ẹ b'ọ dukwa onye ẹphe e-kfuru iphe ono; ²² sụ ẹphe: “Lẹ yẹbe Abụbu-Ndiphe jefutajekwa iphe-ẹhuka, ha igweligwe. Ndu ịụ ọgurennya; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu ezije ekemu a-jiika iya; woru iya gbua. A -nọo abalị ẹbo; kẹ ẹto; Nchileke emee ya: ya eshi l'ọnwu teta; bya anọdu ndzụ ọdo.”

²³ Jisọsu asụ ẹphe l'ẹphe ha: “O -nweru onye ọ dụ t'o tsoru iya; t'onye ono wofu ẹnya l'ẹhu k'onwiya. T'onye ono vuta oshi-osweru k'ọnwu iya mbọku-mbọku; tso iya. ²⁴ L'iphe ịụ onye eme ịẹ ya dzọo onwiya ndzụ l'onwiya; e-tufakwa iya etufua. Obenu l'onye gudekwanu okfu ẹhu yẹbe Abụbu-Ndiphe tufaa ndzụ iya; a-dzọta onwiya ndzụ. ²⁵ Mbụ; ?ịụ ngunu ịụ uru, madzụ ritaru; m'o -nwekotaru iphemiphe ọbule, nọ ịẹ mgboko-a; tufaa ndzụ iya; laa onwiya l'iyi. ²⁶ Kẹ l'onye ya dụ iphere; okfu, ya ekfu adụ iya iphere; onye ọbu ịẹ iphere iya a-dukwapu yẹbe Abụbu-Ndiphe mẹ ya nọdulephu l'ọcha-vii iya l'abya; mẹ l'ọcha-vii kẹ Nna iya; mẹ l'ọcha-vii kẹ ụnwu ojozi-imigwe, dụ nsọ. ²⁷ Ọle; kamenu; ịẹ ya karu unu: l'o nwetsuaru ndu haru vudo l'ẹke-a, ẹ-ta hadu kẹ nwụhu anwụhu; gbahaa l'ẹphe phụ-oduru ẹge Nchileke shi ekoshi l'ọo ya ịụ eze.”

Jisọsu egbu nwiiinwii

(Mát 17:1-8; Mak 9:2-8)

²⁸ A nọlephu iphe ruru abalị ẹsato; k'ọphu o kfuru iphe ono; yo duta Pyita; mẹ Jọnu; mẹ Jémusu jeshia eli ugwu; okfuru nụ Nchileke. ²⁹ Yo kfunyalephu nụ Nchileke; ifu iya agbanwee; iphe ịụ uwe iya egbufu; gbulahaa oswi kẹ nwiiinwii. ³⁰ A bya ele ẹnya; akahụ ndiche ụmadzu ẹbo ọdo anọduwa ekfu anụ iya. Ụmadzu ẹbo ono ịụ Mosisu; mẹ Eláyija. ³¹ Ẹphebedua anọdukwaphu l'ọcha-vii imigwe; ẹphe ịẹ Jisọsu l'ekfu kẹ anwụhu, ọo-nwụhu, ịụ iphe Nchileke tumberu l'oo-me iya ịẹ Jerúsalemu. ³² Teke ono ịẹ Pyita mẹ ndu ẹphe l'iya yi gbe kumiwanu mgbenya ekumi. Ẹphe etehu; bya aphụa ọcha-vii iya ono; phụkwaaphu ụmadzu ẹbo ono, ẹphe l'iya vudo l'ẹke ono. ³³ Ụmadzu ẹbo ono abyadelephu ọha Jisọsu; Pyita asụ iya: “Nnajiufu; ọ dukwanu mma l'ẹphe nọ l'ẹke-a. T'ẹphe tụnua ada ẹto: nanụ nke ngu; nanụ kẹ Mosisu; nanụ kẹ Eláyija.” Pyita ta mahẹdu iphe ookfu.

³⁴ Yoo kfukwadua ẹge ono; urukpu abya asakputa ẹphe. Pyita pẹ ẹphe ẹto awata ọtsu egvu l'urukpu ono sakputaleruphu ẹphe. ³⁵ Olu-okfu eshi l'urukpu ono; sụ: "Ọwaa bụ Nwata iya kẹ nwoke, ya ọtaru. Unu nujekwaa iphe ookfu!"

³⁶ Olu-okfu ono ekfuebelephu iphe ono; onye a phuru l'ẹke ono abụwarunu Jisọsu nwenkinyi iya. Ẹphe anọ-kirishia kẹ nwa teke ono; tọ dọ onye ẹphe kfuru iphe ono, ẹphe phuru ono.

Jisọsu agwọ nwata nwoke, ọgvu bu l'ẹhu
(Mát 17:14-18; Mak 9:14-27)

³⁷ Yo be echile iya l'ẹphe nyizitatsuaru l'eli ugvu ono; a dọ l'igwe wụ-kfuta iya. ³⁸ Ya ndono; nwoke lanụ l'igwe ndu ono arashia; sụ: "O-zi-iphe! Ya arọ ngu t'i lenua nwatibe iya-a ẹnya; kele nwata ono bụ iya bụ nwa lanụ, ya nweru. ³⁹ L'o nweru egbe ọgvu, abyajẹ iya nù; ọ -byawa iya ẹge ono; yọ rangarahu; yọ tọ iya l'ọ bụ ndakfuku; k'ọphu ọphu anọduje akpushi iya l'ọnu. Ọ -nụebele iya phụ aphụ ẹge ono; tẹmanu yọ haa ya. ⁴⁰ Ya arọ ndu etsoje ọzo ngu t'ẹphe chifu ọgvu ono; ẹphe ta adu ike."

⁴¹ Jisọsu asụ ẹphe: "Oo-wa! Unubẹ ọgbo nta-a, bụ ndu ẹjo ọkpoma, ẹ-te nwedu iphe unu ekwetaje-wa! ?Bụ teke ole bẹ ya a-tataberu unu nshi?" Yọ sụ nwoke ono: "T'o gude nwatibe iya ono bya."

⁴² Nwata ono abyadelephu; ọgvu ono atuta iya tuta l'alị; alọ iya l'ọ bụ uta. Jisọsu abya abaaru ọgvu ono mba; mee nwata ono; yọ dọ mma. Yo duru iya nù nna iya. ⁴³ Ẹphe l'ẹphe ha eghechaaphu ọnu; l'ele ẹge ike Nchileke habe nshinu.

Jisọsu ekfu k'anwuhu iya ọdo
(Mát 17:22-23; Mak 9:30-32)

Yọ tuko dukwadua ẹphe biribiri; mbụ igweligwe iphe Jisọsu emeebe; yọ sụ ndu etsoje ọzo iya: ⁴⁴ "T'okfu-wa bamikwaa unu lẹ nchị ọhuma: lẹ Abụbu-Ndiphe bẹ eemekochoa kpuru ye ndiphe l'ẹka." ⁴⁵ Ẹphe ta ma iphe o kfuru; kẹ l'o domiru iya ẹphe edomi t'ẹ b'o doshi ẹphe ẹnya. Ẹphe atsuhukwanu egvu ẹge ẹphe e-shi jì iya ẹya.

Onye katsukpo nù
(Mát 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Ndu etsoje ọzo iya atulaha ntuṭego onye ọphu katsukpo nshinu l'ẹphe ha. ⁴⁷ Jisọsu amawaruphu iphe ẹphe ari; bya ekuta nwata nshì donyabe onwiya; ⁴⁸ bya asụ ẹphe: "L'onye gude kẹ yẹbe Jisọsu koshi lẹ ya yeru nwata nshì-wa obu buakwa yẹbedua bẹ onye ono ekoshi

lẹ ya yeru obu. Onye koshiru lẹ ya yeru yẹbe Jisọsu obu koshiakwaruphu lẹ ya yeru onye ono, ziru iya tẹ ya bya ono obu; kẹ l'ọ bụ onye ẹnya iya katsua alala l'unu ha bụ iya bụ onye katsua nshinu."

Onye ẹ-ta nọduru ngu l'ejo oshi bẹ bụ-a onye nke ngu (Mak 9:38-40)

⁴⁹ Jọnu asụ iya: "Nnajiufu; mę ẹphe phukwaru onye gude ẹpha ngu achifu ogvu. Ẹphe asụ iya t'ẹ b'o meshi l'ẹ too tsodu ngu l'ọ bụ ẹphebedua."

⁵⁰ Jisọsu asụ iya: "Unu ba anashishi iya ẹya; l'onye ta nọduru unu l'ejo oshi bẹ bụ onye nke unu."

Ndu Samériya ajika Jisọsu

⁵¹ Yo rudelephu ntse ntse; mbụ teke ee-kuta Jisọsu kuba l'imigwe; yọ tugbua lẹ ya jefutaje Jerúsalemu. ⁵² Yọ haru ndu ozi ono zi t'ẹphe vuru iya ọzo je. Ndu ozi ono atugbua je abahụ mkpukpu, nọ lẹ Samériya t'ẹphe doziaru iya iphe. ⁵³ Ophu ndu ẹke ono 'ekwedu nata iya; okfu l'o cheberu ifu eje Jerúsalemu. ⁵⁴ Jémusu; mę Jọnu, bụ ndu etsoje ọzo iya aphua ẹge iphe obu dọ; bya asụ iya: "Nnajiufu; ọ dọ ngu t'ẹphe mee tẹ ọku shi l'igwe bya ekepyashia ẹphe tọ?"

⁵⁵ Jisọsu aghachiwaphu gbọ-chia ẹphe nchị. ⁵⁶ E meebe; ẹphe eshi l'ẹke ono jeshia mkpukpu ọdo.

Ndu, e-mekochaa etso Jisọsu

(Mát 8:19-22)

⁵⁷ Ẹphe ejenyalephu l'esu-ọzo; nwoke lanu asụ iya: "Lẹ ya e-tsojekpelekwa ngu phụ eje iphe bụ ẹke iije."

⁵⁸ Jisọsu asụ iya: "Uphegu ebu l'enu; unwenu, ẹphe l'eli enweru ẹkfuna; obenu lẹ Abubu-Ndiphe te nwekpoduanu ẹke oo-chebeje ishi." ⁵⁹ Jisọsu asụ onye ọdo: "Tsuru mu."

Onye onanu asụ iya: "Nnajiufu; gebekwa tẹ ya je eliodu nna iya."

⁶⁰ Jisọsu asụ iya: "Haa ndu nwuhuru anwuhu t'ẹphe lia ndu nk'ẹphe, nwuhuru anwuhu. Nggw egbeshi nggubedua je araa kẹ ẹke Nchileke bụ eze arara."

⁶¹ Onye ọdo asụ iya: "Nnajiufu; ya e-tsokwaru ngu-a; ọle tẹ ya jeodu je ekfuru ndibe iya ẹge ya eje iya."

⁶² Jisọsu asụ iya: "Ọ-pa-ọgu agha ẹnya l'azụ ta ayikwa l'ozi k'ẹke Nchileke bụ eze."

10

Ògbà ẹbo-ẹbo eje ozi ozi-oma

¹ E meebe; Nnajiufu abya bya afọta ukporo umadzu ẹto l'umadzu iri l'ẹbo ọdo; dzee ẹphe ẹbo-ẹbo; t'ẹphe vuru iya ọzo jekota l'iphe bụ mkpukpu l'ọ ha; mękpo iphe bụ

ẹke yẹbedua l'onwiya abya ejeje. ² Yọ sù ẹphe: "L'iphe e meberu l'alì chashìakwaru ha nshinu; obenu lẹ ndu ozi, akpata iya akpata ha nwanshì. Unu kfuru nù Nnajiufu, nwe iphe e meberu l'alì t'o ye ndu ozi, a-bya akpataru iya ẹya. ³ Unu tughua jeshia. Unu lekwa lẹ ya chìakwaru unu ye t'unu l'ẹphe gbaa ẹghirigha l'ọ bụ onye chitaru unu aturu ye; ye l'ágú agbaa ẹghirigha. ⁴ Unu be gudekwa ẹkpa, eeyeje okpoga; unu te egude ẹda mmanu; m'ọ bụ akpọkpa. Unu be ejejekwa ọnodu tūtushije-oduru madzú atūtushi ekele l'esu-uzo. ⁵ Iphe bụ ufu, unu bahuru; unu vujeoduru uzo; sù: 'T'ẹhu dukwa unu agu l'ufu-wa.' ⁶ Ọ -bùru l'onye ẹhu-agu bẹ nọ l'ẹke ono; ẹhu-agu unu aburu nk'iya. Teke ẹ-tọ dudu; ẹhu-agu unu alaphutaru unu azụ. ⁷ Unu nọdujephu l'ufu ono rijee; ngujee iphe bụ iphe ẹphe nuru unu; l'onye ese akanya bẹ gbakwaru kẹ t'ọ natajẹ ugwo iphe o seru akanya iya. Unu be buphekwa l'ufu l'ufu. ⁸ Teke unu bahuru lẹ mkpukpu, ẹphe nataru unu ọhuma; unu rijekwa iphe, bụ iphe, ẹphe nuru unu. ⁹ Unu emee ndu iphe eme lẹ mkpukpu ono t'ẹphe ka mma. Unu ekfuru ẹphe: 'Lẹ Nchileke abyaakwa ẹphe ọburu eze.' ¹⁰ Ọ -bùru l'unu bahuru lẹ mkpukpu; ẹphe ta nata unu; teke unu lufutaru esu-uzo; asù ẹphe: ¹¹ 'L'udzu-ẹja mkpukpu ẹphe, nọ unu l'ọkpa bẹ unu jifuakwaru ẹphe-o! L'iphe ẹphe a-maru bukwa lẹ Nchileke abyaakwa ọburu eze!' ¹² Tẹ ya kakwaru unu: ọo-kakwaru ndu Sódomu mma mbọku ikpe ma l'ẹge ọo-duru ndu mkpukpu ono!"

Iphe e-me ọha, jìkaru Jisọsu

(Mát 11:20-24)

¹³ "Nshọo unubẹ ndu Kórazinu! Nshọo unubẹ ndu Betusáyida; kẹle ndẹge e -wotaru iphe-ophulenyà, e meshiru l'ẹke unu nọ; mee lẹ Táya; mẹ Sayídonu; ẹphe gage eyehaakwa uwe-aphu; gwọo onwẹphe lẹ ntụ teke teru ẹnya; gude koshi l'ẹphe tawaru onwẹphe ụta iphe dọ ẹji, ẹphe meshiru; ghawa umere; lakfuta Nchileke! ¹⁴ Obenu l'ọo-karu ndu Táya; mẹ ndu Sayídonu mma mbọku ikpe; ma l'ẹge ọo-duru unubẹdua. ¹⁵ Unubẹ ndu Kapáníyomu; ọọ dọ unu l'ee-wolihi unu imeli t'unu tsukfuru l'igwe ọọ. Wawakwa. Aa-kwatsutakwa unu; kwaru ngu ye l'ọku alí-maa."

¹⁶ Yọ sù ndu etsoje uzo iya: "L'onye nuru iphe unu kfuru; nwaru iphe ya kfuru. Onye jìkaru unu; jìkakwaruphu yẹbedua. Onye jìkakwanuru yẹbedua; bukwapu onye ya shi l'ẹka bya b'ọ jìkaru."

*Ndu Jisọsu ziru ozi;
alata l'ẹhu-otso-ẹna*

17 Ụkporo ụmadzu ẹto l'ụmadzu iri l'ẹbo ono ejegee; bya awulatakota l'ẹhu-ọtso-ẹna; bya asụ Jisọsu: "Nnajiufu; iphe bụ ọgvu l'ọ ha bẹ ẹphe gude ẹpha ngu kakọta ike!"

18 Jisọsu asụ ẹphe: "Ya shia ele Sétanu l'o shi l'igwe daa l'ọ bụ ebemu-igwe. 19 Ya nụwaru unu ike t'unu dzopyabeje agwọ; mę akpị l'ọkpa; mę t'unu kakọta iphe bụ ike kẹ Obutuswe, bụ onye ọhogu unu ono ike; tọ dụ iphe eme unu. 20 Obenu l'ẹ-tọ bukwa l'unu ka ọgvu ike bẹ ẹhu a-nọdu atso unu ẹna. T'ẹhu tsoje-chia unu ẹna l'e dewaru ẹpha unu l'ẹkwo l'imigwe."

Jisọsu ete ẹswa

(Mát 11:25-27; 13:16-17)

21 Teke ono bẹ Ume-dụ-Nsọ meru; Jisọsu etelaha ẹswa; bya asụ: "Ya ekele ngu ekele nggube Nna, bụ Nnajiufu nwe igwe; nweru alị; kẹ l'i domiru iphe-a tẹ ndu kwaru ẹnya; mę ndu mmamiphe ba ma iya. Yo gbe buchiaru ndu obu gụru iphoro l'ọ bụ k'unwegirima b'i koshiru iya. Iyee Nna! Ọ bụ ẹge ọ bụ uche-obu ngu; mę ẹge ọ tsọru ngu ẹna t'i mee ya ndono.

22 "Iphemiphe ọbule bẹ Nna iya yeekwaru iya l'ẹka. Ẹ tọ dukwa onye maru onye Nwatibe Nchileke bụ; gbahaa Nna. Ọphu 'ọ dukwa onye maru Nna bụ; gbahaa Nwatibe iya ono; ọdo bụ onye Nwatibe iya ono fọtaru; koshi iya ẹya."

23 Jisọsu yele ndu etsoje ọzo iya anọdulephu nwenkinyi ẹphe; yọ ghachi; sụ ẹphe: "Ọnu-ọma bụ k'unube ndu gude ẹnya unu phua iphe-a, unu aphụ-wa. 24 Unu marua lẹ ndu nkfuchiru Nchileke; mę ndu eze, ha igweligwe b'ọ gụru ẹgu ọphu iphe-a, unu aphụ-wa; ọbu l'ẹphe ta phudu iya. Ọ gụkwaruphu ẹphe ẹgu ọnu iphe-a, unu anụ-wa; ọbu l'ẹphe ta nudu iya."

Etu onye Samériya, nweru obu-ọma

25 Ya ndono; onye ezije ekemu lanụ egbeshi; gude aji eme tẹ ya hata Jisọsu l'ọnya; bya asụ iya: "O-zi-iphe! ?Bụ ngunu bẹ ya e-me tẹ ya nweru ndzụ gbururu jeye?"

26 Jisọsu asụ iya: "Bụ ngunu b'e deru l'ẹkwo ekemu? ? Bụ ngunu b'i gụ-taru iya?"

27 Nwoke ono asụ iya: "L'ẹkwo ekemu suru t'i yeru Nnajiufu, bụ Nchileke ngu obu ngu l'ọ ha. T'i gude ndzụ ngu l'ọ ha; gude ike ngu l'ọ ha; gude uche ngu l'ọ ha; yeru Nchileke obu. Nggụ eyeru madzụ ibe ngu obu ẹge i yeru onwongu."

28 Jisọsu asụ iya: "I kfutaru iya; i -mewa iya ẹge ono b'ii-nweru ndzụ."

²⁹ Nwoke ono l'emekwanu tẹ ya koshi lẹ ya bụ onye doberu ẹka ndoo; bya akuchata iya; jì Jisọsu: “?Bukwanu onye bụ madzụ ibe iya?”

³⁰ Jisọsu anmaaru iya ẹtu; sụ: “L'o nweru nwoke lanụ, shi Jerúsalemu eje Jériko. Yẹle ndu iphura edzuda l'ụzo. Ẹphe egude iya; tsua ya iphe; tsugbube iya ubele. Ẹphe agbabe iya ọtu; paru iya haa; gbakashihu; yọ nọduwa-a dzedze ndzụ. ³¹ Yo mee ẹge o meru; yo nweru onye achijeru Nchileke eja, eswe l'ẹke ono. Yọ bya akpo-luta nwoke ono; kwe gbangoo ya; shia ụzo ọdo; yọ bụru iya atugbu. ³² Nwoke lanụ, shi l'eri ndu Lívayi abyatashikwaaphu oswe l'ụzo ono. Yo rua bya aphua nwoke ono; gbangokwaa ya phụ; shia ụzo ọdo tugbua. ³³ Obenu l'o nweru nwoke Samériya, ejekwaru iphe ọdo. Yo rua ẹke ono, nwoke ono daburu ono; bya aphua ya; imiko iya egude iya. ³⁴ Yọ bya ejekfu iya; bya ekebegbaa ya iphe l'onye, nọtsua ya l'ẹhu; l'o debegeeru iya ẹya manụ; gbaa ya ẹya mee. Yọ bya apata iya tukobe l'anụ, oogudeje evu iphe; pata iya paruta ụlo ndu ẹbyee; bya edobe iya l'ẹke ono; nọdu leta iya ẹnya. ³⁵ Yo be echile iya; yọ chifuta shiru iri; chiru nụ onye eleta ụlo ndu ẹbyee ono ẹnya; sụ iya: 'T'o letakwa nwoke ono ẹnya. Teke ya laru azụ; o -nweru iphe ọdo, o phuru iya; ya akfughachi iya ẹya.' Wo iya:

³⁶ “?Bụ onye ole l'umadzu ẹto ono meru umere, koshiru lẹ nwoke ono, vukotaru ndu iphura ono bụ madzụ ibe iya?”

³⁷ Onye ono, ezije ekemu ono asụ iya: “L'ọ bụ onye onanu, phuru iya imiko ono.”

Jisọsu asụ iya: “Laa; je emejee ẹge ono.”

*Jisọsu akpafu kẹ Mátá;
mẹ Méri*

³⁸ Ya ndono; ẹphe atugbua; jeshia iphe ẹphe eje. Ẹphe jenyaa; Jisọsu abahụ l'oma mkpukpu lanụ. Nwanyi ophu ẹpha iya bụ Mátá edubata iya lẹ nk'ẹphe t'ẹphe kwaarụ iya ẹbyee. ³⁹ Nwanyi ono bẹ nweru nwanyi ọdo, bụ nwunne iya, ẹpha iya bụ Méri. Méri eje anonyabe Nnajiufu; l'ege nchị l'iphe oozị. ⁴⁰ Ophube Mátá eyenuka ẹhu l'ome kẹ nri. A nonyaa; Mátá ejekfushia Jisọsu; je asụ iya: “Nnajiufu; ?tji yedu onu lẹ nwunne iya haru iya ozi-a; ya eje iya nwenkinyi iya? Kfunuru iya t'ọ bya eyetaru iya ẹka.”

⁴¹ Nnajiufu asụ iya: “Mátá; Mátá; ị kụnukaru photophoto; l'alụ-gbushi onwongu lẹ mee ọwaa; mee ọwaa. ⁴² Ọle ọ kwanu iphe lanụ bụ iphe dụ mkpa nwenkinyi iya. Méri ahataakwanua ọkẹ iphe ono ophu ka mma. Tọ bụhe l'aa-nafukwadu iya ẹya anafu.”

11

Jisosu ezi ege ee-kfuje anụ

Nchileke

(Mát 6:9-13; 7:7-11)

¹ Yo be ujiku lanụ; yo nweru eke, Jisosu nọ l'ekfu anụ Nchileke. Yo kfuebe l'iya phụ; onye lanụ lẹ ndu etsoje ụzo iya asụ iya: "Nnajiufu; zinua ephē ege eekfuje anụ Nchileke ege Jōnu ziru ndu etsoje ụzo iya."

² Jisosu asụ ephē: "Teke unu ekfu anụ Nchileke; unu sụje: " 'Nna; t'e dobe epha ngu nsọ.

Koshinu l'ọo nggu bụ Eze.

³ Nujenu ayi nri, e-dzu ayi l'ụboku;

⁴ nggu aguaru ayi nvụ

l'iphe dū eji ayi l'ọ ha;

ege ayibedua agujeru

iphe bụ onye meshiru ayi.

Be ekwekwa t'e

nwuru ayi

ye l'iphe a-data ayi.' "

⁵ Jisosu asụ ephē: "T'e wota iya l'onye lanụ l'unu ha e-je kẹ ọnya iya l'echi-abali; je asụ iya: 'Ọnyà-e! Jenua ya ụgwọ ishi buredi ẹto; ⁶ l'ọnya iya, shi iphe ọdo bẹ byaru nụ; ya te nwe iphe ya a-nụ iya.' ⁷ T'e wotakwa iya phụ l'ọnya iya ono a-nọdu l'ime ụlo; sụ iya: 'T'ẹ b'ọ kfuchihe iya nchị! Lẹ ya guchiwaru ụlo; swọbewa iya iphe yele ụnwu iya azẹwa azẹe. Ya te egbeshighe abya ngu ọnu buredi kẹ nta-a.' ⁸ Tẹ ya kakwaru unu: Ọ -bụru l'ẹ t'ọ gbeshidu bya iya ọnu buredi ono; okfu l'ọ bụ ọnya iya bẹ oo-gudekpoonu kẹ nchi, ookfuchi iya; iphere ta adụ iya; bya anụ iya iphe ọ byaru t'ọ nụ iya.

⁹ "Ọ bụ iya meru iphe ya ekfuru unu; sụ: Unu kfujee t'a nụ unu iphe; aa-nụ iya unu! Unu chojee iphe; unu a-cho-vu iya! Unu kujee eka l'ụzo; aa-guharu iya unu! ¹⁰ Kẹ l'iphe bụ onye sūru t'a nụ iya bẹ aanuje; onye choru nụ aphuje; onye kuru eka bẹ aaguhajeru ụzo. ¹¹ ?Nanụ l'unu ha bụru nna, nweru onye ophu bụ: nwatibe iya -sụ t'ọ nụ iya eṃa; yọ nụ iya agwọ. ¹² Teke ọ sūru t'ọ nụ iya ekwa-ọku; yọ nụ iya akpị? ¹³ Keshinu unubẹ ndu ejo iphe amajeru-a nụ ụnwu unu iphe dū mma; ?buchia Nna unu k'imigwe ta akaduru ọma t'ọ nụ unu Ume Nchileke; mbụ unubẹ ndu sūru t'ọ nụ iya unu."

Jisosu; mē Biyélezebōlu

(Mát 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴ Yo be teke ọdo; yo nweru nwoke, Jisosu achifu ọgvu, bu iya l'ẹhu. Ọgvu ono meru nwoke ono too kfu okfu. Yọ

lufulephu nwoke ono l'ehu; nwoke ono awata okfu okfu. Yọ dọ igweligwe ndu ono biribiri. ¹⁵ Yo nweru ndu sọru l'ọo Biyélezebọlu, bụ iya bụ ishi k'iphe bụ ọgvu bẹ Jisọsu egudeje achịshi ọgvu.

¹⁶ Yo nweru ndu ọphu byaru t'ephe bya adata iya; sụ iya t'o menuaru ephe iphe-ophulenyaa, e-koshi l'ọo Nchileke ziru iya l'oswiya. ¹⁷ Jisọsu amawaruphu iphe ephe ari; bya asụ ephe: "L'iphe, bụ ali-eze, keru onwiya ẹbo; selahaa okfu bẹ chihuakwaru achihu. Ege ono kwaphu b'ọ dọ iphe, bụ ufu, keru onwiya ẹbo. ¹⁸ Ọ -buru l'okfu nọ lẹ kẹ Sétanu; ?nanu ege ee-me tẹ ali-eze iya ba achihu; m'ọ -buru l'unu sọru l'ọo Biyélezebọlu bẹ ya gude achifu ọgvu. ¹⁹ Ọ -buru l'ọo Biyélezebọlu bẹ ya egudeje achifu ọgvu; ?bụ ngunu bẹ ndu nk'unu egudeje achifu ọgvu nk'ephe? Ọ kwa iya bụ l'ọo ndu nk'unu e-koshiwaru unu l'ikpe nmaru unu. ²⁰ Teke bukwanu l'ọo ike kẹ Nchileke bẹ ya egudeje achifu ọgvu ọbu; ọo ya bụ l'ono ekoshi lẹ Nchileke bụwa eze l'ẹke unu nọ.

²¹ "Nwoke mkparawa, akwara nọ l'ehu -kwaa ngwa-ọgu ọhuma; nọdu eche ufu iya nche; ?tị madu l'ẹ t'ọ dudu iphe eme iphe iya nọ? ²² Obenu lẹ teke onye ka iya ike byaru bya afuaru iya; mekputa iya; yọ naa ya ngwa-ọgu ono, bụ iphe o doberu ẹnya ono; gwoo iphe iya ono; kekashia.

²³ "Onye yele yebe Jisọsu ẹ-ta bụdu ẹhu bẹ bukwa onye ọgu iya. Onye ẹ-te tsodu iya achikobe achikobe; l'achikashikwa achikashi."

*Iphe akpajẹ ọgvu ọla azu
(Mát 12:43-45)*

²⁴ "Ọbuje teke a chifuru madzụ ọgvu l'ehu; ọgvu ono eje etsoru echi-egu ẹke mini ẹ-ta nọdu aghaphe; l'achọ ẹke ọo-nmẹ anmẹ. O -jenyaa; tọ dọ ẹke ọ phuru; yọ sụ tẹ ya laphuedukwa azu l'akahu ọlo iya phu. ²⁵ Teke o ruru; a zawa iya azaza; doziwa iya ọhuma; ²⁶ yo je je achita ọgvu ẹsaa ọdo, ka yebedua ẹji; ephe awuba; je eburu iya. Ọo ya bụ lẹ ndzụ nwoke ono abya aka ẹji; karia ege o shi dūhawa l'odungu."

Okpobe iphe ekweru

²⁷ Jisọsu ekfuebelephu ege ono; nwanyi lanu lẹ ndu ono arangarahu; sụ: "L'iphe kwekwaru nwanyi ọphu tsuru ime ngu; bya echee ngu ẹra!"

²⁸ Jisọsu asụ iya: "Wawakwa! L'iphe gbekwa kwechiaru ndu anuje okfu Nchileke; l'eme iya ememe!"

Eekfu tẹ Jisọsu koshi l'ọo
Nchileke ziru iya
(Mát 12:38-42)

²⁹ Yo be l'igweligwe ndu ono aka nshinu; Jisọsu ekfulahaa: "L'ogbo nta-a pakpọkwaaru eji. Ephe anọduje acho iphe-ophuleny, e-koshi l'ọo Nchileke ziru yebe Jisọsu tẹ ya bya. Obenu l'ẹ t'ọ dudu iphe-ophuleny, e-koshi ephe iphe ono; gbahaa iphe, meru l'ẹhu Jona. ³⁰ Mbụ l'ọo ẹge Jona shi bụru ndu Nínive iphe-ophuleny; bụ ẹge Abụbu-Ndiphe a-buru iya ndu ogbo nta-a. ³¹ Nwanyi, bụ eze ndu Sheba e-gbeshi mbọku ikpe; nma ogbo nta-a ikpe; kẹ l'o shi l'ẹke igwe jeberu; alì ejebe; bya tẹ ya nua okfu mmamiphe Sólomọnu. Olobu lekwa: nta-a bẹ onye nyiberu Sólomọnu nọokwa l'ẹke-a. ³² Ndu Nínive e-gbeshi mbọku ikpe ono; nmaa ndu ogbo nta-a ikpe; kẹle ndu Nínive tawaru onwẹphe ọta iphe dọ eji, ephe meshiru; ghawa umere lakfuta Nchileke; l'okfu, Jona kfuru ephe. Olobu lekwa: nta-a bẹ onye nyiberu Jona nọokwa l'ẹke-a."

Urọku, nọ madzụ l'ẹhu
(Mát 5:15; 6:22-23)

³³ "Ẹ to nwedu onye abuje: o -yetsua oku l'urọku; yo gbe woru iya je edobe l'azụ-utsulo; m'ọ kwanu woru ite kpupyabe iya. Owojeru iya tukobe l'eli agọmu ẹge iphe bụ onye bataru nū a-phụ iphoro iya. ³⁴ Ẹnya ngu bụ iya dọ ọdudu urọku k'ẹhu ngu. Teke ẹnya doru ngu edodo; ugwehu ngu abukotaru ngu iphoro iphoro. Teke ẹnya ẹ-te dodu ngu edodo; ugwehu ngu abukotaru ngu ẹkpuru-ochi ẹkpuru-ochi. ³⁵ Oo ya bụ t'i letakwa ẹnya t'ẹ bẹ iphoro ono, nọ ngu l'ẹhu ono ba ghọ ẹkpuru-ochi. ³⁶ O -buru l'ugwehu ngu bukota iphoro iphoro; tọ dọ ẹke ọogba ochi; ọo ya bụ l'ọo-nodu enwu l'ọ bụ urọku; iphoro iya angashia."

Nshọo ndu Fárisii;
mẹ ndu ezije ekemu

(Mát 23:1-36; Mak 12:38-40)

³⁷ Jisọsu ekfugelephu okfu ono; onye Fárisii lanu abya asu iya t'ọ bya eria nri lẹ nk'iya. Yo kwe tsoru iya; je anọdu kẹ nri ono. ³⁸ Yọ dọ onye Fárisii ono biribiri lẹ Jisọsu te vuoduduru ọzo kwọ ẹka, bụ nsọ, duru ephe; b'o rideru nri ono. ³⁹ Nnajiufu asu iya: "Unubẹ ndu Fárisii anọduje asa azu okoro; l'asa azu ochi; obenu l'iphe jiru unu obu bụ ọna ndu ọdo iphe l'ẹka-ike; mẹ ẹjo okpoma. ⁴⁰ Unubẹ ndu eswe; tọ bụhedu Nchileke, kpuru azu iya bẹ kpukwaruphu ime iya. ⁴¹ O l'agha: unu wota iphe nọ l'ime okoro; mẹ iphe nọ l'ime ochi; gude meeru ndu ukpa iphe-oma; unu aphụ: kẹ nsọ nsọ l'iphemiphe obule ebuhu.

42 “Nsho unube ndu Fárisii! Unube ndu evudojeru evudo; nu Nchileke ɔzo lanu l'uzo iri unu l'agbo; me olubu; me iphe bukpo mkpekwo, eeri eriri; gbe paru odobe eka ndoo me oyeru Nchileke obu haa. Oo iphe ono be unu gega atuko eme; jeye le ndu ophunanu.

43 “Nsho unube ndu Fárisii! Unube ndu oduje t'unu buru ndu ishi l'ulo-ndzuko; l'adujekwaphu unu t'e ekeleje unu ekele k'iche l'eke a ha l'igwe. 44 Nsho unu! L'eke unu du l'o bu ili, takahuru atakahu, e ta aphujedu enya; madzu -jeta; yo bya eswee l'eli iya; too ma l'ime iya rehuru erehu.”

45 Onye lanu, bu onye ezije ekemu asu iya: “O-zi-iphe! Keshinu iikfu ege-a b'i bakobekwaru ephe le mbà ono.”

46 Jisusu asu iya: “Nshokwaphu unube ndu ezije ekemu! Unu ewojeru ivu era, du ehuka evuvu bo ndiphe; obu l'unubedua te ebyikwanu ivu ono eka t'o ka mma l'oo mkpushi-eka lanu. 47 Nsho unu; l'eke unu akpushije ulo ndu nwuhuru anwuhu l'enya eke ndiche unu litsuaru ndu ephe gbushiru, bu ndu nkfuchiru Nchileke. 48 Oo ya bu l'unu ekoshi l'unu kweru l'iphe ndiche unu phe meru du mma; eka unu adukwa iya phu; okfu l'ephe gburu ephe egbugbu; unubedua akpushiru ephe ulo ndu nwuhuru anwuhu l'eke e liru ephe. 49 Oo ya meru iphe Mmamiphe Nchileke suru: ‘Le ya e-zi ndu nkfuchiru Nchileke; me ndu-ozu t'ephe jekfu ephe. Ndu ono, ya e-zi ono be aa-haru gbua egbugbu; haru kpaa ephe ehuh.’ 50 Oo ya bu l'aa-gwata ogbo nta-a ugwo ochi ndu ono, bu ndu ndiche ephe shiru teke e keru mgboko gbushita ono; 51 shitakpoo le mee ke Ebelu jeye le ke Zekaraya, bu onye e gburu le mgbaku enyan-gweja Nchileke ye eze-ulo Nchileke. Te ya karu unu: o kwa ogbo owaa be aa-gwata ugwo mee ephe.

52 “Nsho unube ndu ezije ekemu! L'eke unu chitaru ireigodo ulo mmamiphe. Bahuh abahu; mgbe unu ta abahudu; l'akposhikwaphu ndu eme t'ephe bahuh t'ephe ba bahushi.”

53 Jisusu eshilephu eke ono tugbude; ndu ezije ekemu me ndu Fárisii ono akfube oswa tsolahaa ya okfu; gbakushilahaa ya okfu l'igwe; 54 l'egakwa iya phu ngge t'ephe gude okfu iya hata iya l'onya.

12

O-kfuru-iche-eme iche ndu Fárisii
(Mát 10:26-27)

1 Teke ono kwaphu; l'unukuru unu madzu zakodzuru l'eke ono; zaa ke mkpekwo -daa o dakoru; yo vuru ɔzo kfulahaaru ndu etsoje ɔzo iya: “T'ephe zekwaaru iphe ekoje-buredi ndu Fárisii, bu iya bu o-kfuru-iche-eme-iche

phẹ ono. ² Lẹ to nwekwa iphe e kpuchiru ekpuchi, ẹ t'e mekochadua kpuhaa; to nwe iphe e domiru edomi, ẹ t'e mekochadua mee t'a maru. ³ Iphe i kfuru l'ochi bẹ a-anukota l'iphoro; raa iphe ị dzuru lẹ ndzụmuka l'ime ụlo ngu arara l'edzudzu ọha."

*Onye aa-tsujẹ egvu
(Mát 10:28-31)*

⁴ "Tẹ ya karu unubẹ ndu ònyà iya: unu ba atsukwa ndu egbu ugwehu mmakanu egvu; mbu ndu bu: ephe -gbuebe iya to nwehe iphe odo, ephe a-du ike mebaa. ⁵ Tẹ ya karu unu onye unu a-tsujẹ egvu. Onye unu a-tsujẹ egvu bu onye ono, bu: o -gbuebe ugwehu; yo nwekwaruphu ike, oo-gude nwuru madzu chee l'oku ali-maa. Iye; o kwa onye unu a-tsujẹ egvu ndono!

⁶ "Tọ budunua okpaleboku ise bẹ eereje penu labu? Obenu lẹ Nchileke ta dukwa unwu okpaleboku m'oo nanu, oozahaje. ⁷ Mbu l'iphe bu egbushi, no unu l'ishi b'ọ gukotaakwaru ogo nanu nanu. Unu ba atsushi egvu; l'unu bebekpo ka igweligwe okpaleboku oga mkpa."

*Okfu l'edzudzu ọha;
l'a bu ke Kuráyisutu
(Mát 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸ "Odo bu tẹ ya karu unu l'onye kfuru l'edzudzu ọha lẹ ya bu nk'ia bẹ yẹbe Abubu-Ndiphe e-kfukwaphu k'onye ono l'edzudzu unwu ojozi-imigwe teke Nchileke e-kpe ikpe. ⁹ Obenu l'onye kfuru l'edzudzu ọha lẹ ya ta madu yẹbe Jisosu bẹ ya e-kfukwaphu l'edzudzu unwu ojozi-imigwe lẹ ya ta madu onye obu.

¹⁰ "Iphe bu onye kfuru Abubu-Ndiphe ejo okfu bẹ aa-guru nvu. Obenu l'onye kfurushiru Ume Nchileke b'ẹ ta abyadu bya aguru nvu.

¹¹ "Teke bu l'ephe kpu unu bya edobe l'ulo-ndzuko; me ifu ndu ishi; me ifu ndu govumenti; unu ba ayokwa oshi iphe unu e-kfu; m'ọ bu ege unu e-kfu iya; gude kpefu; ¹² kele Ume Nchileke e-koshikwaa unu iphe unu e-kfu teke ono."

Etu oke amadu, eme eswe

¹³ Nwoke lanu lẹ ndu ono, jiru eke ono asu iya: "O-zi-iphe; ronua nwunne iya t'o kwe t'ephe kee iphe nna ephe doberu ephe."

¹⁴ Jisosu asu iya: "Nggube nwoke ono; ?bu onye meru iya tẹ ya buru unu onye ikpe me onye okè." ¹⁵ Jisosu asu mkporo ọha ono: "Unu tokwaa ehu zejeeru iphe bu iphe akpataje oye enya l'eku ke mgboko-a; l'ogbodo ndzu madzu

te shikwa l'ẹku, ọ kpataru akpata; m'o -ruhuru; ẹku ọbu ha ihagha."

¹⁶ Yọ nmaaru ẹphe ẹtu; sù: "Lẹ nwoke lanu, nweru iphe bẹ meberu iphe l'alì; bya akpata iya iphe ha nshinu. ¹⁷ Yọ rilahaa l'ime onwiya; sù: '?Nanu ẹge ya e-me iya; ẹge-a ẹ-tọ dūhedu ẹke, ya a-kūbebebe iphe iya-a?' ¹⁸ Yọ sù: 'Lẹ ya a-fọkashi ọba iya l'ọ ha; bya agbaa ọdo, kfube ọswa ka nshinu; vuwaruru iphe ya kpataru; mẹ ngwoko ngwoko iya ọdo doo ya. ¹⁹ Teke ono; ya asù onwiya: Ọ dabawaru iya! Iphe, ya nweru nta-a e-dzukpooru iya jeyewaru. Nta-a buwa tẹ ya tuta ume; ria; ngua; tee ẹswa onwiya!'

²⁰ "Obenu lẹ Nchileke sùru iya: 'Onye eswe! Ẹnyashi-a bẹ jì-ha ndzù ngu ono. Iphemiphe ọbule-a, i doberu onwongu-wa; ?bù onye e-ri iya.' "

²¹ Jisọsu asù: "L'ọ bù ẹge ono bẹ ọduje onye kparu ẹku kuberu onwiya; tọ dū iphe ọ bù l'ifu Nchileke."

K'ọku wẹlengu
(Mát 6:25-34)

²² Jisọsu asù ndu etsoje ọzo iya: "Ọo ya bù iphe ya sùru unu: t'unu ba akushi wẹlengu kẹ ndzù unu: iphe unu e-ri; ọdo bù k'ẹhu unu: iphe unu e-ye l'ẹhu. ²³ Ishi iya aburu lẹ ndzù ka nri; ugwehu aka uwe ọburu ọgbodo iphe. ²⁴ Unu lewaru ọphegu! Mgbẹ ẹ t'oo mebedu iphe l'alì; tọo kpata akpata; to nwe ọlo ọkwakobe iphe; tọo gba ọba. Obenu lẹ Nchileke anọdujekwaru azù iya lẹ nri. ?T'unu ta madu l'unu ka unwenu ọburu ọkpobe iphe tọo? ²⁵ ?O nweru l'unu ha onye a-kunyaa wẹlengu; yekwaru onwiya ujiku ophu lẹ ndzù iya? ²⁶ Ọo ya bù; ọ -buru l'unu ta adudu ike mee nwiphe habe nwanshì ẹge ono; ?buhunu ngunu kparu iphe unu akuhunu wẹlengu k'iphe ọdo waru. ²⁷ Unu lewaru okfukfulike. Ọonoduje evu evuvu. Obenu; mgbẹ ẹ too sekwa akanya; tọo tū òwúú kẹ ọkwa uwe. Obenu; mgbẹ unu phuru-a ẹge Sólomonu yeberu uwe, ama mma; uwe iya ẹ-ta matadu mma l'ọ bù okfukfulike lanu. ²⁸ Teke bù lẹ Nchileke letaberu ẹwu, nọ l'ẹgbudu ẹnya ẹge ono: kẹ t'ọ mee ya t'ọ ma mma; mbù iphe bù: ọ -nọdu ndzù l'ẹgbudu ntanu; echile; e woru iya shia ite; ?tọo kaduru ọma tẹ ya leta unu ẹnya. Oo-wa! Unubẹ ndu-a, ekwekwe unu ẹ-ta badu nwishi-wa! ²⁹ Unu ba anọdujeshi akuphe wẹlengu k'iphe unu e-ri; mẹ iphe unu a-ngu. ³⁰ L'ọ kwa iphe dū ẹge ono bẹ iphe bù mbakeshi anọduje ayọ ọshi iya. Nna unu amakwaru-a l'ọ dū unu mkpa. ³¹ Unu chọ-chia ẹke Nchileke bù eze. Ọo ya bù; iphe ono l'ọ ha aburu iphe Nchileke e-yekwaru unu yekwaru."

Èku imigwe
(Mát 6:19-21)

³² “Unu ba atsushi egvu unube ndokobe aturu, e-ta hadu l'igwe; ke l'ò dù Nna unu mma ogbodo adudu t'o mee t'unu bukwaruphu eze l'èke o bu eze. ³³ Unu reshia iphe unu nweru l'ò ha; gude mee iphe-oma. Unu meeru onwunu eka okpoga ophu e-ta akahudu akahu; kparu eku unu dobe l'imigwe, bu eke e too ladu ali alala; kele ndu iphura te ezitadu iya l'èke ono; mkpu ta ata iya. ³⁴ Iphe o bu bu l'ò eke eku ngu, katsua ngu mkpa no be obu ngu nokwaphu.”

Ndu ozi, mu enya

³⁵ “Unu nmashia anuma unu ike l'ukfu; unu egburu oku ye l'uroku unu t'o nwu enwunwu. ³⁶ Unu du l'ò bu unwu-okoro, mu enya; l'eche nnajiufu epe t'ò lata eswa-nwanyi, o jeru. Ege epe a-guhakwanuru iya uzo teke o kuru eka l'uzo. ³⁷ Onu-oma bu ke ndu ozi ono, nnajiufu epe bya a-bya; epe amuru enya. Kamenu; te ya karu unu: orukota onwiya; bya anu epe oshi; kwashiaru epe nri l'onwiya. ³⁸ Onu-oma bu ke ndu ozi ono; m'ò -buru teke echi-abali keru ebo; m'ò bu l'iphe oha-enu be nnajiufu epe byakfutaru epe; epe amukwaduru enya. ³⁹ Obenu l'agha: unu makwaruphu owaa: Ndege oke, bu l'ufu maru teke iphura abya nk'iya; o gega mukwarua enya. M'e to ge ekwekwa t'iphura tsufua ulo iya; bata. ⁴⁰ Unubedua l'onwunu; unu kwabekwaphu enya; le Abubu-Ndiphe abyakwa teke unu e-te eledu enya iya.”

Ozi, e yeru ngu l'eka; be aa-ji ngu aji iya
(Mát 24:45-51)

⁴¹ Pyita asu iya: “Nnajiufu; ?bu epehedua; be jinmaru etu owaa; too onyemonye obule?”

⁴² Nnajiufu asu: “?Bu onye bu nwozi, eletaru madzu enya l'ufu iya; mbu onye e gude ire iya eka; buru onye kwaru enya? O bu onye ophu nnajiufu iya doberu l'ufu iya te onuje ndibe iya okè nri epe l'oruberu iya. ⁴³ Onu-oma bu ke nwozi ono teke bu le nnajiufu iya a-lata; bya aphua l'oome iphe ono, o ziru iya ono. ⁴⁴ Kamenu; te ya karu unu: le nnajiufu iya ono e-wotakota eku iya l'ò ha ye nwozi ono l'eka. ⁴⁵ Obenu le teke nwozi ono riru; su: 'Haa! Nnajiufu iya anokwa anono alata;' wata otsu ndu ozi nwoke ono iphe: unwoke me unwanyi; rilahaa ege du iya mma; ngulahaa mee; yo tsulahaa ya atsutsu; ⁴⁶ nnajiufu nwozi ono a-bya mboku, e too ledu enya iya; me teke e to madu; bya agwaa ya ochi; guru iya yekobe le ndu ophu bu anuma-anuma.

⁴⁷ “Onye ozi, marua uche-obu nnajiufu iya; tọ kwakọbe akwakọbe; m'ọ kwanu to me iphe bụ uche-obu nnajiufu iya ono bẹ ee-chi ẹchachi kpachaa akpacha. ⁴⁸ Obenu l'onye ẹ-ta madu iphe bụ uche-obu nnajiufu iya -meta iphe ẹchachi bẹ ee-chipete iphe echipete. Iphe bụ onye a nuru iphe ha nshinu bẹ ee-lekwaphu ẹnya iphe ha nshinu l'ẹka. Onye e yekwanuru iphe kafu nshinu l'ẹka bẹ aa-jikwaphu aji iphe kafu nshinu.

E tọ bukwa nchi-odu-ndo;
ọ kwa ọgu

(Mát 10:34-36)

⁴⁹ “Ya byaru ọtu ọku l'eliphe. Ọ dụ iya t'a sụ l'o gbe adzụwa adzụdu! ⁵⁰ O nweru baputizimu, e mefutaje iya; bụ iya bụ lẹ ya jefutaje iphe-ẹhuka. Obu te ekwedu anmakfuru iya anmakfuru jeye teke oo-me. ⁵¹ ?Unu tubesu lẹ ya byaru ome tẹ nchi dụ ndiphe ndo? Wawakwa; ya ekfuru unu lẹ ya byachiaru agbaghashi; ⁵² kele dube nta-a bẹ ufu, a dụ ise buru a-kpakashihu: ụmadzu ẹto aburu ọgu ụmadzu ẹbo; ụmadzu ẹbo aburu ọgu ụmadzu ẹto. ⁵³ Ẹphe a-kpakahu: nna a-buru ọgu nwatibe iya; nwatibe aburu ọgu nna iya. Nne a-buru ọgu nwa-nwanyi iya; nwa-nwanyi aburu ọgu nne iya. Nne nji a-buru ọgu nyee nwa iya; nyee nwa aburu ọgu nne nji iya.”

Ọmaru ẹge ụboku gbaru

(Mát 16:2-3)

⁵⁴ Yọ sụkwaphu mkpọro ọha ono: “Ọobuje teke unu phuru igwe; yo rua eruru l'uzo ẹnyanwu-ariba; unu asu l'igwe a-yọ viriviri mini. E -megenuaphu; yọ dunuphu ẹge ono. ⁵⁵ Teke unu phuru ụguru alufuta; unu asu l'ọnanwu agbahụwa. E -meebe; yọ dunuphu ẹge ono. ⁵⁶ Unubẹ okfuru-iche-eme-iche pẹ ono! Unu amajẹ lee ẹnya l'eli lee l'alị; kọta ẹge ụboku gbaru. Ọlobu; ?nanu ẹge e meru; unu ta aduje ike kọo iphe nta-a dụ l'ọ bụ iya.

T'e edoshjee okfu, ada nu

(Mát 5:25-26)

⁵⁷ “?Bụ ngunu kparu iphe unu ta achijedu idzu l'ime obu unu; fọta iphe dụ nhamunha; mee? ⁵⁸ Onye gbaru ngu ẹkwo -kpuru ngu l'eye kọti; kebe ẹhu tẹ nggu l'iya doshia ya l'esu-uzo; t'ẹ b'ọ kpuru ngu je anu onye ikpe. Onye ikpe ekwekputa ngu nu ọgbogu; ọgbogu eje atua ngu mkpọro. ⁵⁹ Kamenu; ẹke ono bẹ ii-nodu: mgbe ẹ to nwedu l'i lufuta jeye teke ii-kfuebe okpoga e gburu ngu. I -kfu-phodo iya m'ọo afu; ẹ ta ahakwa ngu.”

13

*Izimana 'anọdu;
anwuhu etso iya.*

¹ Yo nweru ndu nọ l'ẹke ono, kfuru Jisọsu kẹ ndu Gálili, Páyileti gbushiru l'ẹke ẹphe achiru Nchileke ẹja; mee ẹphe agwakọbe lẹ mee iphe e gburu Nchileke. ² Yọ sụ ẹphe: “? Unu tubesu lẹ ndu Gálili ono kakọta ndu Gálili ọdo ome iphe dọ ẹji; okfu l'e gbushiru ẹphe ẹge ono? ³ Ya asụ unu: Wawa! Lẹ teke unu ta atadu onwunu ụta iphe dọ ẹji, unu meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke bẹ unu a-lakotakwaphu l'iyi ẹge ono l'unu ha! ⁴ Tọọ ụmadzu iri l'ẹsato ono, eze origodo-origodo ụlo-eli Sayilówamu daru; tugbushikota ono; ?unu tubesu l'ẹphe ka ndu Jerúsalemu ọpflu ome ẹjo iphe tọ. ⁵ Ya sụru unu: Wawa! Lẹ teke bụ l'unu ta atadu onwunu ụta iphe dọ ẹji, unu meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke bẹ unu a-lakotakwaphu l'iyi ẹge ono l'unu ha!”

Oshi, ẹ-ta mịdu amimi

⁶ Yọ bya anmaa ẹtu-wa; sụ: “L'ọo nwoke lanu bẹ nweru oshi figu, o yeru lẹ mgbo vayinu iya. Yọo byajẹ iya agbaphe tẹ ya maru: ?m'ọ mịtaru akpuru. To nwe iphe ọpfluje iya. ⁷ Yọ sụ nwozi mgbabu ono: ‘?I phuru-a. Afa ẹto mgburumgburu bẹ ya byawaru ole ẹnya akpuru lẹ figu-wa; to nwe iphe ọ mịtaru? Nta-a bụ t'i gbutsua ya! ?Bụ ngunu meru iphe ọo-nọdu emebyishiru iya alị?’ ⁸ Onye ozi mgbabu ono asụ iya: ‘Byiko; t'ọ hafua ya ru afa lanu-a tẹ ya gvupheedu ukfu iya mgburumgburu; yee ya ọzu. ⁹ Teke bụ l'ọ mịnuru amimi afa ọdo; ọo ya bụ l'ọ dọ mma. Teke ẹ tọ dudu; ọo ya bụ; nggu egbutsuwa iya ru.’ ”

*Nwanyị, oshiakfụ eme
akorohu mbọku ọtu-ume*

¹⁰ Yo be mbọku ọtu-ume; Jisọsu anọdu l'ụlo-ndzuko ndu Ju ono nanu; ezi iphe. ¹¹ Yo nweru nwanyị, nọ l'ẹke ono, ọgvu mewaru iphe-ememe afa iri l'ẹsato. Ọgvu ono alotawa iya fobe efobe; too kweje t'ọ machia onwiya amachi. ¹² Jisọsu aphuwaphu nwanyị ono; bya ekua ya; sụ iya: “Nwanyị oma! I nwewa onwongu l'iphe ono, nggu l'iya eme ono!” ¹³ Yọ bya ebyibe nwanyị ono ẹka iya ẹphe ẹbo; nwanyị ono amachiwaphu onwiya; nọkwazi nhamunha teke onoflu. Yo tulaha Nchileke ẹpha.

¹⁴ Ẹhu eghulaha onye ishi ụlo-ndzuko eghughu lẹ Jisọsu meru t'onye iphe eme dọ mma mbọku ọtu-ume. Onye ishi ono asụ ndu ono: “Abalị ishingu b'e doberu kẹ ojeje ozi; unu byajẹ t'e mee unu t'unu dọ mma l'iphe eme unu l'ime abalị ishingu ono; unu ba abyajeshi mbọku ọtu-ume.”

¹⁵ Nnajiufu asụ iya: “Unubẹ o-kfuru-iche-eme-iche phẹ-wa! ?Unu ta tufujedu eswi unu l'ẹhu l'ẹhu mẹ nkakfụ-igara unu l'ọka iya; chiru iya t'o je anguta mini mbọku ọtu-ume tọ? ¹⁶ Nwanyi-wa, bụ awa Ébirihamu-wa, Sétanu keru ẹgbu keshinu afa iri l'ẹsato-wa; ?tọ gbadu kẹ t'a tọfu iya l'ẹgbu ono mbọku ọtu-ume tọ?” ¹⁷ Yo kfuebelephu ẹge ono; iphere egude ndu ono etsophe iya okfu ono; igweligwe ndu nọ l'ẹke ono atuko ete ẹsua k'eze iphe ono, Jisọsu emeshibebe ono.

Ẹtu, eegude akpuru

oshi mọsutadu anma

(Mát 13:31-33; Mak 4:30-32)

¹⁸ Jisọsu asụ: “?Bụ ngunu bẹ ẹke Nchileke bụ eze dụ l'ọ bụ iya? ?Bụ ngunu bẹ ya a-turu iya yeru? ¹⁹ Ọ dụ l'ọ bụ akpuru mọsutadu, nwoke lanu wotaru kua lẹ mgbabu iya. Yo fua; vuta buru eze oshi k'ẹka iya; k'ophu unwenu, ephe l'eli byaru bya akpalahaa ẹkfuna l'ẹkali iya.”

²⁰ Yo sụkwaphu ẹphe: “?Bụkpoo ngunu bẹ ya a-turu ẹke Nchileke bụ eze yeru? ²¹ Ọ dụ l'ọ bụ iphe ekoje buredi, eeku yisutu, nwanyi hataru nwanshi; gwakọbe lẹ ntụ iphe eegudeje eme buredi. Iphe ono jiru ẹkpa mbacha; yo woru iya je edobe; jeye; yọ tuko bya ekoo ekoko.”

Ụzo, dụ kpagungu

(Mát 7:13-14, 21-23)

²² Jisọsu etsoru ụzo Jerúsalemu, ooje; l'eswetsua obodo mẹ mkpukpu; ezi iphe. ²³ Yo nweru onye suru iya: “Nnajiufu! Ndu aa-dzofuta; ?ẹphe a-ha nwanshi tọ?”

Yo sụ ẹphe: ²⁴ “Unu kpata ụzo; shia ụzo, dụ kpagungu bahụ; okfu l'aa-dụ igweligwe chọo abahụ; obu l'ẹphe ta adudu ike. ²⁵ A -nonyawaa; onye nwe ụlo gbeshi woru ụzo guchia; unu evudo l'etezi akụ ẹka l'ụzo asuje: ‘Nnajiufu; gụhaaru unu ụzo!’ Yọ sụ unu: ‘Lẹ ya ta makwa ẹke unu shio!’ ²⁶ Teke ono; unu awata okfu: ‘L'unu shikwa nọdu l'ifu iya ria; ngụ. Ọdo aburu l'o shi ezijekwaphu iphe l'edukfu unu.’ ²⁷ Obenu l'ọo-sụkwaphu: ‘Lẹ ya suru unu lẹ ya ta madu ẹke unu shi bya. Unu gbeshi iya l'ifu l'unu ha; unubẹ ndu megburu onwunu l'ẹjo iphe!’ ²⁸ Ẹke ono bẹ unu a-nọdu raa ẹkwa; taa ikireze teke unu a-nọdu ele Ébirihamu; mẹ Áyizaku; mẹ Jékọpu ẹke ẹphe nọ l'ẹke Nchileke bụ eze; unubedua aburu ndu a chifuru achifu. ²⁹ Madzụ e-shi ụzo ẹnyanwu-ahata; shi l'ụzo ẹnyanwu-ariba; shikwaphu l'ụzo isheli; mẹ l'ụzo ọhuda bya anọdu lẹ nri l'ẹke Nchileke bụ eze. ³⁰ Unu makwaru amaru l'o nweru ndu bụ ndu

ikperazu, e-mekochaa buru ndu ivuzo; nwekwaruphu ndu bu ndu ivuzo, e-mekochaa buru ndu ikperazu.”

*Jisosu yeru Jerúsalemu obu
(Mát 23:37-39)*

³¹ Teke ono kwaphu b'o nweru ndu Fárisii, byaru bya asu iya: “T'o shilekwaphu l'ẹke-a tugbua nta-a; le Hérodu achokwa t'o gude ya.”

³² Yo su ẹphe: “Unu je ezia uphegu ono le ya achifu ogvu; l'eme t'ehu du ndu iphe eme mma ntanu yele echile. O -be mboku k'eto ya; ozi iya agvu. ³³ Oke ege o du ege o du be ya a-nodukpelekwaphu eje iphe, ya eje ntanu; me echile; me nwarechi; ke le to du du eke odo, onye nkfuchiru Nchileke e-phuhu odo; gbahaa le Jerúsalemu.

³⁴ “Oo-wa Jerúsalemu! Jerúsalemu. I tukoru ndu nkfuchiru Nchileke egbushi; bya egude mkpuma atugbushi ndu e ziru t'ẹphe bya nke ngu. Tekenteke be ya meru te ya chikobe unwu ngu l'ekalanu ege nnukfu-oku egudje ebà iya chikobe unwu iya; ophu 'i kwedu! ³⁵ Lekwa: l'ufu ngu be aa-gbagharu agbagharu! Te ya karu unu: Unu ta aphuhekwa iya odo jeye teke unu a-su: ‘Te Nchileke; goru onu-oma nu onye ono, gude epha Nnajiufu abya ono!’ ”

14

Jisosu eme onye iphe eme t'o korohu

¹ Yo be mboku otu-ume lanu; Jisosu ejeshia ori nri l'ulo onye ishi lanu, bu onye okpa ndu Fárisii. Epe ebyibe iya enya; l'ege iya ngge. ² Ya ndono; nwoke obu, ehuekoko eme abya evudo iya l'ifu. ³ Jisosu abya ekfuru yeru ndu ezije ekemu; me ndu Fárisii; su epe: “?O bu omebyi ekemu mbu ome onye ehue du eji t'o du mma mboku otu-ume; te to bu du?”

⁴ Epe te kfu okfu yeru iya. Yo bya eduta onye ono; mee ya; ehue adu iya mma. Yo metsua bya asu iya t'o lashia. Yo lashia. ⁵ Jisosu asu epe: “?Nanu l'unu ha, onye nwatibe iya ke nwoke; m'o bu oke-eswi iya a-dalahu le welu mboku otu-ume; t'e b'o me egwegwa je agufuta-kebe iya?”

⁶ Epe ta mahẹ ege epe e-yeru iya onu l'okfu ono.

*Okwa ebyee;
me owozita onwonye ali*

⁷ Yo bya anmaaru ndu ono, e kukoru ke nri ono etu l'ẹphe fotatsuaru oshi, ndu nweru enya je adugatsuaru. Yo su epe: ⁸ “Teke bu l'e kujeru ngu oku nri eswa-nwanyi; be ejejekwa je ebegeru l'oshi, ndu nweru enya: 'amakwaru ama; o nweru onye ka ngu onwe enya, e zikwaruphu nzi

nri ẹswa-nwanyi ono. ⁹ Onye ono, kuru unu oku nri ẹswa-nwanyi ono a-byakwa bya asụ ngu: 'T'i gbeshi tẹ nwoke-wa nọdu.' Nnggu egbe teke ono rigobe iya; je anọ-zita l'oshi, ndu laru alị nọ. ¹⁰ Obenu lẹ teke e kuru ngu oku nri; tųgbulekwaphu je anọdu l'oshi ndu laru alị; k'ọphu bụ teke onye kuru unu oku byaru; yọ sụ ngu: 'Ọnyà-e; gbeshi bya l'ẹke-a, ndu ka onweru ẹnya nọ-wa.' Ọo ya bụ; a kwabẹ ngu ugvu l'ifu onyemonye ọbule, nnggu l'ẹphe nọ l'eri nri ono. ¹¹ Kẹ l'iphe bụ onye ewoli onwiya eli bẹ ee-wozita alị; onye wozitakwanuru onwiya alị bẹ ee-woli eli."

¹² Yọ sụkwaphu nwoke ono, kuru iya oku nri ono: "Teke bụ l'iizi nzi nri; m'ọ kwanu l'iizi t'a byaru ngu l'eswe-iphe; be ezijekwa ndu ọnyà ngu pẹ; m'ọ bụ unwunne ngu pẹ; m'ọ bụ ndu abụbu ngu pẹ; m'ọ bụkwanu ndu obutobu ngu pẹ, nweru iphe. Iphe ọbu bụ l'ẹphe e-ziphulata ngu azụ; e shi l'ẹke ono; yọ bụru ụgwo iphe i meru ẹphe; bẹ ẹphe akfụ ngu. ¹³ Ọ bụchia teke i shijeru nri eswe-iphe; nnggu ezijee ndu ụkpa; ndu ibe-ẹhu ẹphe ẹ-te dzudu oke; ndu ngvuru; mẹ ndu ishì. ¹⁴ Ọo ya bụ; ọnu-ọma aburu nke ngu; kẹ l'ẹphe ta akfuchihughedu ngu ụgwo iya. Teke Nchileke a-kfụ ngu ụgwo iya bụ teke ndu doberu ẹka ndoo e-shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ."

Ẹtu eze eswe-iphe
(Mát 22:1-10)

¹⁵ Onye lanụ lẹ ndu ẹphe l'iya nọ l'eri nri ono anụ iphe ono, o kfuru ono; sụ iya: "Iphe ẹhu a-tsọkwanu onye ono, e-ri nri l'ẹke Nchileke bụ eze ono."

¹⁶ Jisọsụ asụ iya: "L'o nweru nwoke, kwakọbejeru ọkwa eze ẹbyee; bya ezia t'a dụ l'igwe byaru iya l'ajị ono. ¹⁷ Yọ gbaa teke ẹphe a-wata eswe-iphe ono; yo zia nwozi iya t'o je ekushia ndu ono, e ziru nzi t'ẹphe bya ono; l'iphemiphe ọbule b'a kwaziwaru ẹge ọo-dụ. ¹⁸ E ziebe iya ẹphe; ẹphe atụko l'ẹphe ha; sụ t'a haa ẹphe. Onye kẹ ọdungu sụru iya: 'Byiko haa ya rụ; l'o nweru alị, ya zuru k'ọphungu, ya eje aphụphu nta-a.' ¹⁹ Onye ọphu asụ iya: 'Byiko; haa ya rụ; lẹ ya zuru oke eswi iri, aajigbaje ẹbo-ẹbo; gude eje ozi; ya eje tẹ ya je amaru ẹge o shi arụ-tabẹ ọru.' ²⁰ Onye ọdo asụ iya: 'Lẹ ya luru nwanyi ọphungu; ya ta adudu ike abya.'

²¹ "Onye ozi ono abya eworu iphe ono kọoru nnajiufu iya. Nwoke, nwe ufu ono egude ẹhu-eghughu sụ nwozi ono: 'Ngwaa; gude ọso lufu je je etsoru ogborogbo-uzo mkpụkpu; mẹ woroworo tuko iphe bụ ndu ụkpa; ndu ibe-ẹhu ẹphe te dzudu oke; ndu ishì; mẹ ndu ngvuru chita.' ²² E meebe; nwozi ono eje asụ iya: 'Nna; iphe i sụru t'e mee b'e meekwaru; ọbu l'ẹ ta nọ-chishigekwa ẹke, gbaru l'anọdu.'

²³ Nnajiufu nwozi ono asụ iya: 'Ngwaa; je etsoru ụzo l'ụzo; mę iphe bụ woroworo ęgu je achịta madzụ tẹ ufụ iya ji ejiji. ²⁴ E to nwedụ m'ọ bụ onye lanụ lę ndu ono, e zihawaru nzi nri ono, e-de ọnu lę nri iya.' "

Iphe otso Jisọsu ephuje
(Mát 10:37-38)

²⁵ Teke ono; a kfulbe ọswa ha igweligwe etso Jisọsu; yọ ghakọbe bya asụ ęphe: ²⁶ "Onye abyakfuta iya nụ; nna onye ọbu ta dụ onye ọbu ashị; mę nne iya; mę nyee ya; mę unwu iya; mę unwunne iya unwoke; mę unwunne iya unwanyi; mbụ je akpaa lę ndzụ yębedua; kamęnu onye ono te etsoghekwa iya. ²⁷ Onye ę-te vutadu oshi-osweru ọnwu k'ęka iya; tsoru iya; te etsokotaghekwa iya. ²⁸ ?Nanu l'unu ha, onye arị kę ọku ụlo-eli; t'ę b'o vuru ụzo nọ-duodu anọdu; pyaa iphe oo-phu iya; maru: ?ya nwekpoorunu okpoga, e-dzu iya nụ. ²⁹ Ọdumeka; tọ bụdu: o -moebe ụlo ono; tọ dųhe ike kpuchia ya. Teke ono; ndu phuru iya nụ awata iya ọja ewena; sụ: ³⁰ 'Nwoke ọwaa wataru ọkpu ụlo; tọ dųhe ike kpụ-ghee ya-o!' ³¹ Ọobuje: onye eze-gbeshi jekfushia onye eze ibe iya ọgu-egbe; yo vuru ụzo nọ-duodu anọdu; rịa ya ariri; sụ: ?a maru bụ ụkporo unu ndu soja l'unu ise bę ya e-gude ejekfu onye gude ụkporo unu ndu soja labụ l'unu iri abyakfuta iya ọgu. ³² Ọdumeka; yọ bụru teke onye ọphu nọkwaduru ote-ęnya bę oo-yefu madzụ t'e je edoshia okfu ọbu. ³³ Ọo ya bụ; l'unu ha te nwekwa onye tsuru kę bụru onye etso iya nụ; m'ọ -bụdu l'onye ọbu swekotaru ęnya l'iphe o nweru l'ọ ha."

Únú, tsuhuru etsuhu
(Mát 5:13; Mak 9:50)

³⁴ "Únú bụ iphe dụ mma. Obenu; únú -nonyawa; tsọbuhu únú únú; ?ee-shi ishi agha mee ya t'ọ bụru únú; tsọlahaa únú únú ọdo. ³⁵ E tọ dųhekpokwanu m'ọo mma k'oye l'alị; m'ọ bụ k'oye l'ikpọzu. Ee-woru iya wushia awushi. T'onye nweru ęnu-nchị; nụkwaa ya."

15

Aturu, ephuhu ephuhu
(Mát 18:12-14)

¹ Ndu akiriko mę ndu ọdo, eme iphe dụ ęji awata ọkpirita ntse t'ęphe ngabę nchị l'iphe Jisọsu ekfu. ² Ndu Fárisii; mę ndu ezije ekemu awata ọtso gbudagbuda; sụ: "Nta-a bę nwoke ọwaa anataję ndu eme iphe dụ ęji; ęphe l'iya atụko eriko nri." ³ Jisọsu abya anmaaru ęphe ętu; sụ ęphe:

⁴ “O -būru l'onye lanụ l'unu ha nweru ụkporo aturu ise; nanụ ephuhu; ?tọ hadu ụkporo ẹno l'iri lẹ tete ọphu l'echi-ẹgu; je achọo ono, phuhuru nụ ono jeye teke ọo-phụ iya. ⁵ O -phụ l'iya phụ; yọ pata iya tukobe l'ukuvu; teru ẹswa lashia. ⁶ Teke o ruru ufu; yo kukota ndu ọnyà iya; mę ndu obutobu iya; sụ ẹphe: ‘T'ẹphe bya emeede iya ẹswa; lẹ ya phụwaru aturu iya-a, shi phuhu ephuhu-wa-o.’ ⁷ O bụ ẹge ono bẹ ẹhu-ọtso-ẹna a-ka nshinu l'imigwe l'ishi onye lanụ, eme iphe dụ ẹji, taru onwiya ụta iphe dụ ẹji iya; ghaa umere lakfuta Nchileke; ma l'ụkporo madzụ ẹno l'umadzu iri lẹ tete, doberu ẹka ndoo, mkpa ọta onwẹphe ụta ta aduduru.”

Okpoga, ephuhu ephuhu

⁸ “Odo bụ: ?Nanụ nwanyi, e-nweru shiru iri; tẹ shiru olu tufahu; t'ẹ b'ọ mụta ọku ye l'uroku; zakọta ụlo; leghee ẹnya eleghe jeye teke ọo-phụ iya. ⁹ Teke ọ phuru iya; yo kukoo ndu ọnyà iya; mę ndu obutobu iya; sụ ẹphe: ‘Unu bya emeede iya ẹswa; lẹ ya phụwaru shiru olu iya-a, shi phuhu ephuhu-wa!’ ¹⁰ Ẹge ono kwaphu bẹ unwu ojozi-imigwe e-te ẹswa onye lanụ, eme iphe dụ ẹji, taru onwiya ụta iphe dụ ẹji, o meru; ghaa umere lakfuta Nchileke.”

Nwata, jephuhuru nụ

¹¹ Jisọsu anmaa ẹtu ọdo; sụ: “L'o nweru nwoke lanụ, mụtaru unwokoro labụ. ¹² Onye kẹ nwata anọnyaa; bya asụ nna iya ono: ‘T'o kee iphe iya; nụ iya ọphu ruberu iya nụ.’ Nna ẹphe ono eworu iphe o nweru keeru ẹphe ẹbo ono. ¹³ Ta nọdu ọphu baru nwishi; onye kẹ nwata ono ajikobewaphu nwiphe o nweru; yọ būru iya oje mkpukpu, teru ẹnya. Yo je anọdu l'ẹke ono; kpaphushibebe okpoga ono lẹ wuruwururu. ¹⁴ Yọ kpakashigelephu iphemiphe ọbule ono, a nuru iya ono; ejo-ẹgu abya l'alị ono; yọ kpalahaa nri. ¹⁵ Yọ lakfushia onye lanụ lẹ ndu a muru l'alị ono. Onye ono ezia ya tẹ oochejeru iya ezi iya l'ẹgu. ¹⁶ Ẹgu emee ya; k'ọphu ọduje iya t'a sụ l'a nuru iya nụ ẹgbo iphe aawushijeru ezi ono tẹ ya taa. Obenu l'ẹ tọ dukpoduanu onye nuru iya ẹya nụ. ¹⁷ A nọnyaa; egomunggo ala iya azụ; yọ sụ: ‘?Bunua umadzu ole lẹ ndu nna iya ebuje ozi bẹ erije nri; riphodo iya eriphodo; ya abya anọdu l'ẹke-a; ẹgu abya iya egbugbu ẹge-a? ¹⁸ Yọ sụ lẹ ya e-gbeshi lakfube nna iya; je asụ iya: “Nna; ya meswewaru Nchileke; bya emeswe ngu. ¹⁹ Ya ta gbahekwa kẹ t'i kukwadia ya nwatibe ngu ọdo. Mejewa iya nụ ẹge iime ndu i buru ozi.” ²⁰ Yo gbeshi lakfubeshia nna iya ono.

“Yọ nọdukwaduru ote-ẹnya; nna iya ono aphua ya; imiko iya egude iya. Yọ vuta ọso; je anmaa nwatibe iya ono

akpa; tsuta iya onu. ²¹ Nwatibe iya ono asu iya: 'Nna; ya meswewaru Nchileke; bya emeswee ngu. Ya ta gbahakwa ke t'i kukwadia ya nwatibe ngu odo.' ²² Nna iya ono asulee unwokoro ono, ejeru iya ozi ono: 'Unu chita uwe-nlokpuru phu, katsua mma phu bya eyee ya. Unu agbabe iya echi mkpushi-eka; yee ya akpokpa. ²³ Unu akputa ada-eswi, eba no gbua t'ephe taa; mee eswa; ²⁴ kele nwatibe iya-wa shi nwuhuwa anwuhu; ole nta-a b'o nowa ndzu. O shi gbaphuhu agbaphuhu; ole nta-a b'a phuwaru iya.' Epe awata ote eswa.

²⁵ "Teke ono be okpara nwoke ono noru l'egu. Yo larutadelephu ufu ntse ntse; l'anuwa oda nkwa; me egvu. ²⁶ Yo bya ekua onye lanu le ndu ejeru nna iya ozi; ji iya: '?Bu ngunu be eeme le nk'ephe?' ²⁷ Onye ono asu iya: 'Le nwunne ngu lataru-o; nna ngu egbua ada-eswi, eba no; okfu l'o phuru iya le ndzu odo.'

²⁸ "Ehu eghulaha okpara nwoke ono eghughu; to kwe obata l'ufu. Nna iya ono abya ejekfu iya; je aruo ya; su iya t'o bataru. ²⁹ Yo su nna iya ono: 'I phu-a; afa olemole-wa be ya jekotawaru ngu ozi; to dubua iphe i zijeru iya, ya tujeru ngu ego ememe. Obenu l'e ti nubukwaa ya mbu m'oo mkpi te ya gude mee eswa ye le ndu onya iya phe. ³⁰ Yo be le nwatibe ngu owaa laru; mbu onye jeru je atuko iphe ngu mepushiaru unwanyi okpara; nggu egbe gbuaru iya ada eswe, eba no.' ³¹ Nna iya ono asu iya: 'Nwa iya; ?o kwa le nggu l'iya l'anonua tekenteke; iphe bu iphe ya nweru aburu nke ngu. ³² O gbaru t'e mee eswa; okfu le nwunne ngu-a shi nwuhu anwuhu; obu le nta-a b'o nowa ndzu odo. O shi phuhu ephuhu; obu le nta-a b'a phuwaru iya.' "

16

Onye ishi, kwaru enya l'ozu nnajiufu

¹ Jisosu asukwaphu ndu etsoje uzo iya: "L'o nweru nwoke lanu, nweru iphe; bya enwekwaruphu onye ishi ndu ejeru iya ozi. A nonyaa; ama abya agbaaru nwoke ono l'onye ishi ndu ozi iya ono emebyishi iphe iya emebyishi. ² Nwoke ono ekua onye ishi ndu ozi iya ono; su iya: '?Bu ngunu be ya anu ege-a l'iime-wa? Ngwaa; koshi iya ege i gude eletaru iya iphe iya enya; ke l'e ti buheduru iya onye ishi ndu ozi iya odo.' ³ Onye ishi ozi ono abya aria ya; su: '?Bunua ngunu be ya e-me le nnajiufu iya abya iya onafu ishi ndu ozi iya-a? L'e-ba bu l'ike okori du iya; yo dukwanu iya iphere oje aru. ⁴ Ya mawaru iphe ya e-me te ndiphe kweje te ya bataru epe l'ufu teke a chifuleru iya phu l'obu ishi ndu ozi ono.'

⁵ “Yọ bya ekukoo ndu ji nnajiufu iya ono ụgwọ nanụ nanụ. Yọ jì onye k'òdunḡu: ‘?Bụ ngụnu b'i ji nnajiufu iya ụgwọ iya?’ ⁶ Onye ono asụ iya l'ọ kwa ụgwọ ụkporo ite manụ ise. Yọ sụ iya: ‘Ngwaa; nggu ẹkwo-ụgwọ ngu; nọ-zita ẹgwegwa; dee ya ụgwọ ụkporo ite manụ ẹbo l'iri.’ ⁷ Yọ jì onye ọdo: ‘Nggụbedua; ngụnu b'i ji?’ Onye onanu asụ iya l'ọo ụkporo ẹkpa witu ise. Yọ sụ iya: ‘Nggụ ẹkwo-ụgwọ ngu; dee ụkporo ẹkpa witu ẹno.’ ”

⁸ “Ya ndono; nnajiufu onye ishi-ozì ono, ẹ te gudedu ire iya ẹka ono ajaa ya ajaja; okfu l'o meru umere onye kwaru ẹnya. Kẹ l'unwu eliphe ka ọkwa ẹnya l'iphemiphe ọbule, ẹphe l'ogbo ẹphe eme; karia ndu nọ l'iphoro kẹ Nchileke.”

⁹ Jisọsu asụkwaphu: “L'ọo ya bụ iphe ya ekfuru unu: t'unu gude ẹku kẹ mgboko-a shitaru onwunu ọnyà; k'ọphu bụ teke ẹku ọbu gvuleruphu; e duru unu lashia l'ufu, ẹ-ta byadụ bya echihu echihu.

¹⁰ “Onye e gude ire iya ẹka l'iphe ha nwanshì bẹ ee-gudekwaphu ire iya ẹka l'iphe ha nshinu. Onye ẹ-te dobedu ẹka ndoo l'iphe ha nwanshì te edobekwa ẹka ndoo l'iphe ha nshinu. ¹¹ Ọo ya bụ; ọ -bụru l'ẹ t'e gudedu ire unu ẹka l'ẹku kẹ mgboko-a; ?nanụ ẹge ee-shi gude ire unu ẹka l'ẹku ọphu bụ ọkpobe ẹku? ¹² Tẹmanu; ọ -bụru l'ẹ t'e egudedu ire unu ẹka l'iphe onye ọdo; ?bụ onye a-nụ unu iphe ọphu a-bụru nk'unu.

¹³ “E tọ dudu nwozi, a-chịta nnajiufu labụ ejeru ozi l'ugbo lanụ; t'ẹ b'ọ kpọ onye lanụ ashì; yeru onye ọphu obu; ọdo bụ l'o yeru ẹhu l'ozì k'onye lanụ; l'apa ozi k'onye ọphu ẹka lanụ. Unu te etsoghekwa ụzo kẹ Nchileke; l'achikwaphu nta okpoga.”

*Jisọsu ezi iphe bụ
uche-obu Nchileke*

(Mát 11:12-13; 5:31-32; Mak 10:11-12)

¹⁴ Ndu Fárisii atụko iphe ono l'ọ ha nụkota; bya awata ọturu Jisọsu mgbọnu; okfu l'ẹphe yenukaru okpoga ẹnya. ¹⁵ Yọ sụ ẹphe: “Ọ bụ unubedua eme onwunu ndu doberu ẹka ndoo l'ifu ndiphe; ọbu lẹ Nchileke marua obu unu; kẹ l'iphe madzụ riru l'ọ bụ iphe-oma gbe bụru ẹjo iphe l'ẹnya Nchileke.

¹⁶ “Ekemu, shi l'ẹka Mósìsu; mẹ okfu ndu nkfuchiru Nchileke nọkwaa jeye teke Jọnu Baputizimu byaru. Keshinu ono b'a dọberu ozi ozi-oma kẹ ẹke Nchileke bụ eze; onyenọnu adzọlaha ụzo abahụ iya. ¹⁷ Obenu l'ọ kakwa ntse tẹ igwe mẹ alị gvụ; malẹ t'akpuru okfu ekemu ono nanụ bụru iphe mmakanụ.

18 “Onye chifuru nyee ya; je alua nwanyi odo; bukwa ogori be oori. Onye lukwanuru nwanyi, nji iya chifuru achifu erikwaphu ogori.”

Oke amadu yele Lazarosu

19 “O nweru oke amadu lanu, eyeje egiri uwe, ere ire mkpurumkpuru. Ege ono be onoduje eri ova ova mbokum-boku. 20 Yo nwekwaruphu onye ukpa, onya aba, epha iya bu Lazarosu. Lazarosu ono agwojeru l'onu nggamgbo oke amadu ono. 21 Yoo duje iya t'a su l'a nuru iya nu eviriva nri, eshije l'okpokoro nri oke amadu ono adashi teke oke amadu ono eri nri. Ophu ka nu bu le nkuta awujeru bya iya omicha onya ono.

22 “A nonyaa; onye ukpa ono anwuhu; unwu ojozi-imigwe ekuta iya je edonyabe Ebirihamu l'imigwe. Oke amadu ono abya anwuhukwaphu; e lia ya. 23 Yo nodu l'ali-maa eke o no l'iphe-ehuka; palia enya; phua Ebirihamu l'ote-enya; phukwaaphu Lazarosu eke o nonyabe Ebirihamu. 24 Yo rashia: ‘Nna iya Ebirihamu; te imiko iya du ngu ru! Zinua Lazarosu t'o tseeru mkpushi-eka le mini; bya edenyi iya l'ire t'o gua ya egugu; le ya ejekwa oke iphe-ehuka l'oku-wa.’

25 “Obenu le Ebirihamu suru iya: ‘Nyatakwa le teke i shi nodu le mgboko b'i natakotaru iphe-oma nke ngu; ege ono be Lazarosu natakotaru iphe-ehuka teke ono. Nta-a be ehudwa iya agu; nggubedua anodukwanu l'oke iphe-ehuka. 26 A gufukpoonu ono b'o nweru ogè, ha nshinu, no-buharu ayi l'unu; t'e b'o du onye shi l'ibyia owaa a-bya eke unu no; too du onye shi eke unu no, a-daghanu byakfuta ayi.’ 27 Nwoke ono asu iya: ‘L'o du mma.’ Wo iya: ‘Keshinu ophu o du ege ono; byiko Nna; zinua Lazarosu ke nna iya 28 l'unwunne iya dukwa ise l'eke ono. T'o je anmaaru ephe okwa t'ephe ba abyakfutabua ya l'eke-a, ya ejenwu ehue ege-a.’

29 “Ebirihamu asu iya: ‘Unwunne ngu phe nwewaru ekwo Mosisu; me l'ekwo ndu nkfuchiru Nchileke; t'ephe nujee iphe ndu onanu ekfuru ephe.’

30 “Yo su iya: ‘Wawa Ebirihamu nna; o -buru le madzu shi l'ali-maa gbeshi jekfu ephe; be ephe a-kabekwaa taa onwephe uta.’

31 “Ebirihamu asu iya: ‘Ephe -anudu okfu Mosisu; ephe ta nu ke ndu nkfuchiru Nchileke; o kwaphu ege ono be ephe te ekwetadu; m'o -ruhuru; o nweru onye shi l'onwu teta nodu ndzu.’ ”

17

Okwa k'ome iphe du eji

(Mát 18:6-7, 21-22; Mak 9:42)

¹ Jisosu asu ndu etsoje uto iya: "O doru enya lo nwetsuaru iphe e-mekochaa mee te madzu shiswee uto ke Nchileke. Obenu; nshoo onye ophu oo-shi l'eka! ² O gega karu onye ono mma l'a pataru o-ji-l'eka mkpuma, ha nshinu; nmaa ya l'olu; je enwuru iya ye l'eze enyimu; ma l'ome t'onye lanu l'egirima-a shiswee uto ono. ³ Unu kwaberu onwunu enya!

"Teke o bu le nwanna ngu mesweru ngu; kfuru iya enya. Teke bu l'o taru onwiya uta iphe du eji, o meru; gvaru iya nvu. ⁴ Teke bu l'o mesweru ngu ugbo esaa ujiku lanu; byakfutakota ngu ugbo esaa ono bya asu ngu le ya tawaru onwiya uta iya; ghawa umere; guktakwaru iya nvu."

Ekweta

⁵ Ndu ishi-ozu asu Nnajiufu: "Nna; menua te ekwekwe ephe kafia oshihu ike!"

⁶ Nnajiufu asu ephe: "Ndege o buru l'ekwekwe, unu kweru ke Nchileke habekpoonu l'o bu nwa irikirikwekwe akpuru mosutadu lanu me unu adujekwaa ike su m'oo eze oshi sikamayinu-wa: 'Fofu l'ukfu; je adzabe onwongu l'echi eze enyimu!' Yo mee ya."

Iphe gbaru nwozi l'ememe

⁷ "T'a sukwaru l'onye lanu l'unu ha be nweru nwozi lanu, akoru iya okori l'egu; m'o kwanu l'oocheru iya aturu. Teke bu le nwozi ono shi l'egu lata; ?ii-su iya t'o byalékwa nta-a bya adugaru anodu ria nri. ⁸ ?Iphe ii-gbechia kfuaru iya ta budu t'o shiaru ngu nri-enyashi egwegwa; yo je eyee uwe iya; pafutaru ngu nri t'i riodu; temanu yo ride nk'iya. ⁹ ?Ootu nwozi ono epha ege ono, o jeru ozu ono, o ziru iya ono too. ¹⁰ O kwaphu ege ono be unu du. Unu -meebelephu iphe e ziru unu; unu asu: 'L'unu bu ndu ozu, e-ta gbadu k'otu epha; l'o bu iphe gbaru unu l'ememe be unu meru.' "

Jisosu eme umadzu iri, bu ndu ehulabu t'ephe korohu

¹¹ Le Jisosu ejelephu l'esu-uzo, e shi eje Jerusalemu be ooswetalephu mgbaku Sameriya me Galili. ¹² Yo bahulephu l'oma mkpukpu lanu; umadzu iri, ehulabu eme awukfutashia ya; ¹³ noduru ote-enya; kpolahaa mkpu asuje: "Jisosu; Nnajiufu; phuaruru ephe imiko-o!"

¹⁴ Jisosu aphua ephe bya asu ephe: "T'ephe je te ndu achijeru Nchileke eja gbuedu ephe igo!"

Ɛphe awuru tugbua; ɛhu-labu ono agvukota ɛphe l'ehu; ɛphe aduwaphu mma. ¹⁵ Onye lanu aphulephu le ya duwa mma; ghakobe lashia azu; l'atu okokooko; aja Nchileke ajaja. ¹⁶ Yo bya erua eke Jisosu no; buru l'ali pee l'iku okpa Jisosu; kpube ifu l'ali; etu Jisosu epha. Onye lanu ono bu onye Sameriya. ¹⁷ Jisosu asu: “?To budunua umadzu iri b'e meru t'ephe du mma? ?Nanuhunu umadzu tete ophu? ¹⁸ ? To duhedu onye odo, o ruru l'ehu ke t'o bya ekele Nchileke ekele; gbahalephu nwoke-wa, shiru ali odo-wa?” ¹⁹ Yo su nwoke ono: “Gbeshi jeshia iphe iije; l'ekwekwe, i kweru ke Nchileke mewaru t'ehu du ngu mma.”

Nchileke abyaakwa obu eze
(Mat 24:23-28, 37-41)

²⁰ Ndu Farisii aji Jisosu: “?Buhunu teke ole be Nchileke e-koshihunu le ya bu eze obu?” Yo su epe: “L'e t'o nwekwa ahuma, e-meodu t'e gude maru le Nchileke abyawa oburu eze obu. ²¹ Ophu to dukwa onye a-su: 'Lekwa iya ndo l'ek-e-a; odo bu l'oo ya ndophu;' kele Nchileke buakwa eze l'obu unu nta-a.”

²² Yo su ndu etsoje uzo iya: “L'uboku nophu abya teke oduje unu t'a su l'unu nokpooru nu ujiku lanu l'eke Abubu-Ndiphe bu eze; obu; mgbe unu ta anodu iya. ²³ O nweru ndu a-su unu: 'Unu lekwa iya l'ekaphu; m'o kwanu t'unu lekwa iya l'ek-e-a!' Unu be ejekwa; unu te etso epe. ²⁴ L'o kwa ege ebemu-igwe echije taa l'akpamigwe; shi l'eka iya owaa lojaa jeye l'eka iya ophu; bu ege Abubu-Ndiphe e-me mboku oo-bya. ²⁵ Obenu l'o jefutajeodu iphe-ehuka nshinu; ogbo nta-a ajika iya. ²⁶ O bu ege o du l'oge ke Nowa phu; bu ege oo-du teke Abubu-Ndiphe a-bya. ²⁷ Teke ono be epe no l'eri; l'angu; aluphe nwanyi; ekephe nwanyi ni jeye mboku, Nowa phe bahuru l'eze ugbo, o kuru. Eze utso abya bya agbaa; mini erigbushikota ndu ophu l'ephe ha. ²⁸ Ege ono b'o dukwaphu l'oge ke Lotu. Epe shi eri; l'angu; agba ngho; ako iphe l'ali; akpushi ulo. ²⁹ Yo be mboku, Lotu lufuru le Sodomu; oku nshi-egbe eshi l'igwe; chia gbaragbara l'o bu mini; bya ekegbushikota epe l'ephe ha. ³⁰ Ege ono be oo-du mboku, Abubu-Ndiphe e-he kfulangu.”

³¹ “T'onye no l'okpoku; iphe iya anodu l'ime ulo be ejekwa iya egwota. T'onye no l'egu be ejehekwa ola azu l'ufu. ³² Nyatakwa iphe meru nyee Lotu. ³³ Iphe bu onye acho te ndzu iya buru iya uru-erita le mgboko-a; e-tufakwa ogbodo ndzu iya. Obenu l'iphe bu onye tufakwanuru ndzu iya le mgboko-a; e-nweru ndzu gbururu jeye.” ³⁴ Jisosu asukwaphu epe: “Te ya karu unu: l'enyashi mboku ono be umadzu ebo a-ze l'oshi-aze lanu; a dzuchata onye

lanu; haa onye ophu. ³⁵ Unwanyi labu a-nodu atsu nri; a dzuchata onye lanu; onye ophu akwaa. ³⁶ Umadzu labu a-nodu l'egu; a dzuchata onye lanu; onye ophu akwaa."

³⁷ Ndu etsoje uzo iya aji iya: "Nnajiufu; ?bu l'egbe awe be iphe ono e-me?"

Yo su ephe: "L'o kwa eke odzu daburu be udele edzukobeje."

18

Etu nwanyi, maa tofuru; me onye ikpe

¹ Jisosu abya anmaaru ephe etu, o gude ekoshi ephe t'ephe kfuje nu Nchileke; t'ephe ba asuje l'ike ekfukfu iya gvwaru ephe. ² Yo su ephe: "Le mkpukpu lanu b'o nweru onye ikpe, bu iya nu. Onye ikpe ono ta atsu du Nchileke egvu; to du iphe o guberu madzu. ³ O nwekwaruphu nwanyi lanu, nji iya ta nohedu, bu le mkpukpu ono. Tekenteke be nwanyi ono abyakfutaje onye ikpe ono l'arọ iya: 'Byiko; t'o kpefunu iya l'eka onye okfu adaru yee ya.' ⁴ Onye ikpe ono ajikanyaa; jikanyaa; bya aria; su: 'La marua le ya ta atsu du Nchileke egvu; to nwe onye ya guberu iphe. ⁵ Obenu le nwanyi-a kfuchishinukawaru iya nchi. Ya e-kperu iphe iya nu iya; odumeka b'o -byaphenyaa be ooyaru njorehu nu iya.' "

⁶ To du iya bu; Nnajiufu asu: "?Unu nuwaru iphe ejo onye ikpe ono kfuru? ⁷ ?Unu tubesu le Nchileke ta akaduru okpefu ndu o fotaru afota egwegwa; mbu ndu anoduje araku iya: eswe l'enyashi? ?Oo-gbe bya anoo anono oyeru ephe eka to? ⁸ Wawakwa. Te ya karu unu; l'oo-kpefukwa ephe egwegwa. Obenu; Abubu-Ndiphe -byalephu; ?o phua ndu e-kwe nodu iya l'eka le mgboko-a?"

Etu onye Farisii; me onye akiriko

⁹ Jisosu abya anmaaru ndu tubesu l'ephe doberu eka ndoo; l'akpo ndu odo ebo-ebo l'afu etu-wa; su ephe: ¹⁰ "L'o nweru umadzu labu, bahuru l'eze-ulo Nchileke je okfuru nu Nchileke. Onye lanu bu onye Farisii; onye ophu aburu onye ana akiriko. ¹¹ Onye Farisii ono egbeshi je akwegeru; bya ekfuru nu Nchileke; su iya: 'Nchileke; ya etu ngu epha le ya te emedu ejo iphe l'o bu ndu odo; mbu-a; l'o bu ege nwoke-wa, bu onye ana akiriko-wa emeje. Kele ya te ezidu iphura; ya te emegbu madzu emegbu; ya te eme ke nwanyi. ¹² Ya aswije aswisi abali ebo l'idzu; ekfu anu Nchileke. Iphe, bu iphe ya dzutaru edzuta l'o ha be ya ekeje uzo iri; woru uzo lanu nu Nchileke.'

13 “Onye onanu, bu onye akiriko ono ejeru je evudo otenya; to palikpoduanu ifu apali; gbahaa lo kuberu aka l’olu;” su: ‘Nchileke; te imiko yebe onye eme ejo iphe du ngu ru.’ ” 14 Jisosu asu ephe: “Te ya karu unu: onye onanu, bu onye ana akiriko ono byakwa bya ala nk’iya; Nchileke aguwa iya nu l’onye doberu aka ndoo; haa onye ophu; ke l’iphe bu onye ewoli onwiya eli be ee-wozita ali; onye wozitakwanuru onwiya ali be ee-woli eli.”

Jisosu agoru unwegirima onu

(Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)

15 A haru dutalahaaru Jisosu egirima nshii t’o byigbaa ephe aka; ndu etsoje uzo iya aphua ya; baaru ndu ono, edutaru iya egirima ono mba. 16 Ya ndono; Jisosu abya ekua ephe; su ephe: “Unu haa egirima tephe bakfuta iya. Unu ba anashishi ephe anashi; lo kwa ndu du ege ono be eke Nchileke bu eze bu nk’ephe. 17 Kamenu; te ya karu unu: l’iphe bu onye e-te gudedu obu, du lo bu k’unwegirima kweta loo Nchileke bu eze iya; ta abahukwa l’eke Nchileke bu eze.”

Nwata okoro, nweru iphe

(Mat 19:16-30; Mak 10:17-31)

18 Yo nweru onye ishi ndu Ju, jiru Jisosu; su iya: “O-ziphe; nwoke, daberu mma! ?Bu ngunu be ya e-me te ya nweru ndu gbururu jeye?”

19 Jisosu asu iya: “?Nanu ege o du be iiku iya onye daberu mma? E to nwekwa onye odo, bu onye dugeru mma; a gufu Nchileke nwenkinyi iya. 20 ?O kwa li mawaru ekemu-wa: ‘Be erikwa ogori; be egbukwa madzu; be ezikwa iphura; ba adzuka ejo-ire; kwaberu nne le nna ngu ugu.’”

21 Nwoke ono asu iya: “Le keshinu ya bu nwata be ya shi kwabetaru iphemiphe obule ono enya; ophu lo dukwa ophu ya mebyijeru.”

22 Jisosu anulephu iphe o kfulu; su iya: “Iphe lanu be phodufuaru ngu lememe: bu iya bu ti je je erekota iphe i nweru lo ha; chita okpoga iya keeru ndu ukpa. Oo ya bu; nggu enweru okpobe iphe l’imigwe. I -meebe ege ono; nggu abya etsoru iya.” 23 Nwoke ono anulephu iphe ono; ehuru adaa ya koo; eke o nweshikwanuru iphe ike.

24 Jisosu elenyaa ya; su iya: “Iphe o dukwanu loo ehuka te ndu nweru iphe bahu l’eke Nchileke bu eze! 25 O kakwa

* 18:13 18:13 Iphe a kwata dee lekwo Giriku; l’eke-a kwa le nwoke ono tsuru aka lokpoma. L’ome-l’ali ndu Ju bu aka be madzu etsuje lokpoma gude koshi l’iphe ruru iya l’ehu.

ntse t'e wota inya; pyoo l'anya ngga; karia t'onye nweru iphe bahu l'eke Nchileke bu eze!"

²⁶ Ndu nuru iya nu aji: "Buhunu onye be aa-dzofuta; m'o-du ege ono?"

²⁷ Jisosu asu ephe: "L'iphe kporu madzu l'ememe be dukwa Nchileke ntse ememe."

²⁸ Pyita asu Iya: "Lewaru ephebedua, haru ufu ephe; bya etsoru ngu-a."

²⁹ Yo su ephe: "Kamenu; te ya karu unu: l'e t'o dukwa onye gude ke eke Nchileke bu eze; haa ulo iya; haa nyee ya; haa nwunne iya; haa ndu muru iya nu; haa unwu iya, ³⁰ Nchileke ta akfuru ugwo iya nkfungo nta-a; yo nweru ndzu gbururu jeye l'ogbo ophu abya nu."

*K'ugbo eto, Jisosu ekfu k'anwuhu iya
(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)*

³¹ Jisosu abya eduta umadzu iri l'ebo ono; su ephe: "Unu lekwa l'ephe ejeekwa Jerusalemu. Iphemiphe obule, ndu nkfuchiru Nchileke deru le ke Abubu-Ndiphe be erekotakwa l'o ha! ³² Le aa-kporu iya ye ndu e-ta madu Nchileke l'eka; ephe ajaa ya ewena; mee ya iphe-iphere; vya ya onu-mini. ³³ Ephe e-chi iya echachi; bya eworu iya gbua. O -noo abali ebo; ke eto; yo shi l'onwu teta bya anodu ndzu odo."

³⁴ To du iphe ono m'oo nanu, doru ndu etsoje uzo iya enya; okfu ono atuko gbachia ephe enya; ke l'e meru t'ephe ba ma iphe o kfuru.

*Jisosu agwo onye ishi, arọ arọ
(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)*

³⁵ Jisosu erudelephu Jeriko; yo nweru nwoke, atsu ishi, no l'iku esu-uzo arọ arọ. ³⁶ Yo nua igidi ndu awuswe nu; jilaha iphe ada nu.

³⁷ Ephe asu iya l'o kwa Jisosu, onye Nazaretu l'eswe.

³⁸ Yo rangarahu: "Jisosu Nwatibe Dévidi; phuru iya ru imiko!"

³⁹ Ndu no l'uzo ifu abaaru iya mba; su iya t'o daa nwanshi. Yo ka l'iya-a orashi ike: "Nwatibe Dévidi; phuru iya ru imiko!"

⁴⁰ Jisosu abya evudo; zia t'e dutaru iya eya. Yo rutalephu ntse; Jisosu aji iya: ⁴¹ "Bu ngunu be du ngu te ya meeru ngu?"

Yo su iya: "Nnajiufu; o bu te ya phua uzo-o."

⁴² Jisosu asu iya: "Wata ophu uzo obu; l'ekwekwe, i kweru ke Nchileke mewaru ngu t'i du mma."

⁴³ Teke onophu; yọ watawaphu ophu ọzo; bya etsoru Jisọsu phẹ aja Nchileke ajaja. Iphe bụ onye phuru iya nụ; yọ jaa Nchileke ajaja.

19

Jisọsu yẹle Zakíyọsu

¹ Jisọsu abya abata Jériko; swelaha ya esweswe. ² Yo nweru nwoke, aza Zakíyọsu, bụ iya bụ onye ishi ndu akirikiko. Yo nwekwanuru iphe nshinu. ³ Zakíyọsu-wa shihawa achọ ege ya e-me maru onye bụ Jisọsu. Obenu lẹ mkpa, aakpa l'ẹke ono te kwedu t'ọ kpata ọzo; okfu l'ọ ha mkpụrukpu. ⁴ Tọ dū iya bụ; yo vuru ọzo gbachia je enyihu eli oshi sikamo; je anọdu tẹ ya phụ Jisọsu; okfu lẹ Jisọsu e-shi ẹke ono swee. ⁵ Jisọsu abyarutalephu ẹke ono; bya apalia ẹnya; phụ ya; bya eku iya: "Zakíyọsu; nyizita ẹgwegwa; l'ọo ọlo ngu bẹ ya nọfutaje ntanụ."

⁶ Yo nyifutakebewaphu; gude ẹhu-ọtso-ena dubata Jisọsu l'ufu iya. ⁷ Ẹhu eghulaha iphe, bụ ndu phuru iya nū eghughu; ẹphe ekfulaha; sụ: "Nenu; nwoke-wa abahụ jeshia t'a kwaarū iya ẹbyee lẹ kẹ nwoke-wa, megburu onwiya l'ẹjo iphe-a."

⁸ Zakíyọsu egbeshi bya asụ Nnajiufu: "Nnajiufu; iphe, bụ iphe ya nweru enweru bẹ ya e-ke ọzo ẹbo; nū ndu ụkpa ọzo lanụ. Ọ -bụru l'o nweru onye ya rijeru nriru; ya akfughachi iya onye ọbu iphe ha l'ọ bụ iphe ya riru iya ugbo ẹno."

⁹ Jisọsu asụ iya: "Ntanụ ọwaa b'a dzofutaru ndu ufu-wa; keshinu nwoke-wa l'onwiya bụkwaphu nwatibe Ébirihamu. ¹⁰ Lẹ yẹbe Abụbu-Ndiphe kwa ndu phuhuru epuhu bẹ ya chọru bya; k'ophu ya a-dzọta ẹphe."

Ẹtu, eegude ndu e yeru

iphe l'ẹka anma

(Mát 25:14-30)

¹¹ Ẹphe anụnyalephu iphe ono, ookfushi ono; yọ wataru ẹphe ọnmaru ẹtu; okfu l'ọ nọ-wa Jerúsalemu ntse; ọdo bụ l'ẹphe shi tubesu lẹ Nchileke abyakebewa okoshi lẹ ya bụ eze. ¹² Ya ndono; yọ sụ ẹphe: "L'o nweru nwoke, shi l'eri ndu eze. Nwoke ono ejee ọha ọbu, teru ẹnya; t'e chia ya eze; tẹmanu yọ lata. ¹³ Yọ bya ekua ndu ejeru iya ozi ụmadzu iri; keeru ẹphe ọngụ iri; sụ ẹphe: 'Unu gude iya gbaa ngho jeye tẹ ya lata.' ¹⁴ Ọle nwoke ono dū ndu alị iya ashị. Ẹphe eyefu ndu ozi t'ẹphe tso nwoke ono azụ azụ je asụ l'ẹ t'ọ dudu ẹphe mma t'ọ bụru nwoke ono a-bụru ẹphe eze.

15 “E chibegelephu nwoke ono eze ono; yọ lata bya ezia t'e kuaru iya ndu ono, ejeru iya ozi, ọ nɔtsuaru okpoga ono; tẹ ya maru iphe ẹphe ritatsuaru lẹ ngho ẹphe obu. 16 Onye k'odungu abya evudo iya l'ifu; sụ iya: ‘Nna; ọngụ olu ngu ono tukobekwaru onwiya ọngụ iri ọdo.’ 17 Yọ sụ iya: ‘I meru ọhuma; ị bụ nwoke. Keshinu i yeru ẹhu l'iphe ha nwanshi bẹ ya yewaru ngu mkpukpu iri l'ẹka t'ị buru onye ishi ẹphe.’ 18 Onye k'ẹbo abya asụ iya: ‘Nna; ọngụ olu ngu ono tukobekwaru onwiya ọngụ ise ọdo.’ 19 Onye eze ono asụ iya: ‘Ọ kwaphu mkpukpu ise bẹ ịi-buru ishi ẹphe.’

20 “Onye ọdo abya asụ iya: ‘Nna; ọwaa ọngụ olu ngu. Ya wolekwaru iya phụ kechia lẹ nwa mpete ẹkwa; 21 okfu lẹ ya atsụ ngu egvu l'ị dụnukaru ẹhuka. Iiwotaje iphe ẹ ti dobedu; l'akpatajẹ iphe ẹ ti mebedu.’ 22 Onye eze ono asụ iya: ‘I phua nggube iphe ono, ejo ọkpoma egbu egbugbu ono! Okfu-ọnu ngu bẹ ya e-gude nma ngu ikpe. Ọ -buru l'ị maru lẹ ya dụ ẹhuka; l'ewotaje iphe ya ẹ-te dobedu; l'akpatajẹ iphe ya ẹ-te mebedu; 23 ?bụ ngunu meru iphe ẹ ti yeduru iya okpoga iya l'ulo-okpoga; k'ọphu bụ: ẹge-a, ya larụ-wa mẹ ya eje ewota iya nụ yele ọ-muru-nwa, tso iya nụ.’

24 “Yọ bya asụ ndu vudo l'ẹke ono: ‘Unu nata iya okpoga ono; woru nụ onye ọphu nweru ọngụ iri phụ.’ 25 Ẹphe asụ iya: ‘Ii-nhi; ?buchia yẹbedua, nweru ọngụ iri?’ 26 Yọ sụ ẹphe: ‘Te ya karu unu: onye nweru nụ bẹ Nchileke a-nufua ọphu ka nshinu; onye ẹ-te nwedu nụ bẹ ee-gbe natafua nụ nwiya ọphu o nweru enweru obu. 27 A bya lẹ ndu okfu iya-a, bụ ndu ẹ-te kwedu l'ọo ya a-bụ eze ẹphe-wa; unu chita ẹphe bya edobe l'ifu iya gbushikota ẹphe.’ ”

Jisọsu abahu Jerúsalemu

(Mát 21:1-11; Mak 11:1-11; Jọn 12:12-19)

28 Jisọsu ekfugelephu iphe ono, ookfu ono; jeshia Jerúsalemu, ooje. 29 Yọ byarutalephu ugvu, eekuje Olivu, nọ lẹ mgboro Betuféji mẹ Bétani; zia ndu etsoje ọzo iya ọmadzu ẹbo; sụ ẹphe: 30 “Unu jee lẹ mkpukpu ono, nọ unu l'ọzo ifu ono. Unu -rulephu ọnu-ọzo, e shi abahu mkpukpu ono; bẹ unu a-phua nwa nkakfu-igara, e liberu elibe, madzụ te tsubua ẹnyishi. Unu toshia ya; kputa bya ẹke-a. 31 Teke bụ l'o nweru onye jiru unu: ‘?Iphe kparu iphe unu atọta iya?’ unu sụ iya lẹ mkpa iya duru Nnajiufu.”

32 Ya ndono; ndu ono, e ziru ozi ono atugbua bya erua; yọ buleruphu ẹge ono, o kfuru iya ẹphe ono b'ọ dụ. 33 Ẹphe atọshidelephu nkakfu-igara ono; ndu nwe iya nụ asụ ẹphe: “?O meru agha bẹ unu atọshi nkakfu-igara ono?”

³⁴ Ẹp̄he asụ ẹp̄he: “Lẹ mkpa iya d̄uru Nnajiufu.” ³⁵ Ẹp̄he abya akp̄taru iya Jis̄osu; woru uwe ugwehu ẹp̄he wukobe iya; bya eyeru Jis̄osu ẹka; yọ d̄ugaru l'eli iya. ³⁶ Yọ gbach̄idelephu atugbu; ẹp̄he eyetats̄ua uwe ugwehu ẹp̄he; t̄oru iya l'esu-uzo.

³⁷ Yo rudelephu Jerúsalemu ntse; n̄odulephu lẹ mgbazita Ugwu Olivu; iphe b̄u ikpetuma ndu ono, etsoje iya n̄u ono etelaha a ẹswa; ech̄i mkpu aja Nchileke ajaja kẹ eze iphe ono, o meru; ẹp̄he aph̄ukota ono. ³⁸ Ẹp̄he asụ: “Onye Nchileke ḡoru ọnu-oma n̄u bẹ eze ono b̄u; mb̄u onye ono, Nnajiufu ziru t'ọ bya ono. Tẹ nch̄i d̄u ndoo l'imigwe; t'ugwu t̄oru Nchileke, b̄u Ọkaribe-Kak̄ota-N̄u!”

³⁹ Ndu F̄arisii, ȳi l'ikpetuma ndu ono aharu s̄u Jis̄osu: “O-ziphe! ?T'ị gb̄o-chidu ndu etsoje uzo ngu nch̄i?”

⁴⁰ Yọ s̄u ẹp̄he: “Tẹ ya karu unu: ndu-a -n̄odu ndoo; bẹ mkpuma, n̄o l'al̄i a-wu-lihukwa wata ochi mkpu ono l'onwiya.”

Jis̄osu ara ẹkwa Jerúsalemu

⁴¹ Jis̄osu erudelephu Jerúsalemu; palia ẹnya; lee ya; ralahaa ẹkwa; s̄u: ⁴² “Ngḡube Jerúsalemu; ndẹge ị makp̄okwanu aru iphe e-me tẹ nch̄i d̄u ngu ndo; obenu lẹ nta-a b'e domiwaru iya t'ẹnya ngu ba ph̄u iya. ⁴³ L'ujiku lan̄u bẹ ndu ọhogu ngu a-f̄uru ngu; gvua ògè n̄o-phe ngu mgburumgburu; n̄o-chia ngu uzo nri; shi ẹkemeke ọbule ripyabe ngu; ⁴⁴ gbupyata nggu l'unwu ngu kpakparakpa. Ẹ to nwekwa m'ọ b̄u mkpuma lan̄u, ẹp̄he a-ha t'ọ kp̄o-kfuru l'eli ibe iya; okfu l'ẹ t̄i madu teke a byaru ngu adz̄ofuta.”

Jis̄osu ach̄ishi ndu ngh̄o l'eze-ulo Nchileke

(Mát 21:12-17; Mak 11:15-19; J̄on 2:13-22)

⁴⁵ Jis̄osu abya abah̄u l'eze-ulo Nchileke; wata ọchishi ndu ere iphe. ⁴⁶ Yọ s̄u ẹp̄he: “E deru l'ẹkwo lẹ Nchileke s̄uru: ‘Ulo iya a-b̄uru ulo, aa-n̄oduje ekfu an̄u iya;’ unu egbe bya eworu iya mewanu ulo, ndu iphura edomije onwẹp̄he.”

⁴⁷ Yọ wata ọno l'eze-ulo Nchileke ono; ezi iphe mb̄oku-mb̄oku. Ndu ishi ndu ach̄ijeru Nchileke ẹja; m̄e ndu ezije ekemu; m̄ewaru ndu nweru ẹnya l'ọha ono ach̄olahaa ẹge ẹp̄he e-me gbua ya. ⁴⁸ Ẹp̄he ta ma ẹge ẹp̄he e-me iya; l'ẹke onyemonye ọbule d̄o-pheru iya mgburumgburu; ngabẹ nch̄i l'iphe ookfu.

20

*Aaji Jisosu ke ike,
o gude eme iphe oome*

(Mát 21:23-27; Mak 11:27-33)

¹ Yo be ujiku lanu le Jisosu no l'ezi ndu ono iphe l'eze-ulo Nchileke; l'ara ozi-oma ono arara; ndu ishi ndu achijeru Nchileke aja; ndu ezije ekemu; me ndu bu ogurennya awukfutashia ya; ² bya asu iya: "Karu ephe: ?bu egbe ike ngunu b'i gude emeebe iphe owaa, iime-wa? ?Bu onye ziru ngu ti bya iya ememe?"

³ Jisosu asu ephe: "Le yebedua a-jikwaphu unu aji. Unu kaeduru iya: ⁴ ?Bu onye ziru Jonu to bya emee baputizimu: bu Nchileke to bu madzu?"

⁵ Ephe alaa ya edzukashi l'onwephe; woo: "Ephe -su l'o shi l'eka Nchileke be oo-sukwa ephe: '?Ngunu mekwanuru iphe ephe te kwetadu iphe o kfulu?' ⁶ Ephe -sukwanu l'oo madzu ziru iya be ndu oha a-tugbushikwa ephe le mkpuma; ke l'o doru oha enya le Jonu bu onye nkfuchiru Nchileke."

⁷ Ya ndono; ephe asu iya l'ephe ta makwa onye ziru iya nu.

⁸ Jisosu asu ephe: "O kwaphu ege ono be ya te ekfuduru unu onye ya deru ike l'eka eme iphemiphe obule ono."

Etu ke ndu e buru ozi

(Mát 21:33-46; Mak 12:1-12)

⁹ Yo wata onmaru ndu ono etu-wa; su ephe: "Le nwoke lanu koru mgbo vayinu; bya ebuta ndu ozi ye iya; yo buru iya oje ime mba odo e-ke oo-no odu. ¹⁰ Yo be teke aawoje akpuru vayinu; yo zi nwozi iya to jekfu ndu ozi ono t'ephe woo ya okè iya nk'iya. Ephe egude onye ono; tsua ya iphe; gbabe iya aka otu; nwufu iya; yo lashia. ¹¹ Yo bya ezi onye odo; ephe etsukwaa ya phu iphe; mee ya iphe-iphere; gbabe iya aka otu; nwufukwa iya phu; yo lashia. ¹² Yo zikwaphu onye k'eto; ephe etsukwaa ya phu iphe; chifu iya. ¹³ Nwoke ono, nwe mgbo vayinu ono asu: 'L'o duwa mma; le ya mawaru iphe ya e-me nta-a. Ya e-ye nwatibe iya, ya yeru obu; l'ephe a-kabee kwabe nwatibe iya ono uguv.' ¹⁴ Ndu ozi ono aphulephu nwatibe iya ono; zu mgbede; su ibe ephe: 'Owaa bu onye ali-a e-mekochaa buru nk'iya teke nna iya nwuhuru. Unu bya t'ephe gbua ya; k'ophu mgbo vayinu ono a-buru nk'ephe.' ¹⁵ Ephe achifu iya le mgbo vayinu ono; je eworu iya gbua.

"Mbù; ?o du unu l'o bu ngunu be nwoke, nwe mgbo vayinu ono e-me ephe? ¹⁶ Oo-bya egbushikota ndu ozi ono; woru mgbo vayinu iya ye ndu odo l'eka."

Oha ono anutsulephu iphe ono; tuko su: "Te njo gbakwa egbudu!"

17 Yò bya atabẹ ẹphe ẹnya; jì ẹphe: “?Buhunu ngunu bẹ bụ iphe ọbu, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

'Lẹ mkpuma ono,
ndu akpụ ụlo jìkaru ono
bụ iya mekocharu bya aburu
itso, gude ụlo ono.'

18 Onye vukotaru mkpuma ono daa e-tsukwa yọgiri-yogiri. Onye ọ tųpyabekwanuru bẹ oo-gwekwa egwegwe.”

Ajì k'ọtu akirikò

(Mát 22:15-22; Mak 12:13-17)

19 Ndu ezije ekemu; mę ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja eselaha t'ẹphe gude iya teke ono; kẹ l'ẹphe mawaru l'ọ bụ ẹphe b'o gude nmaa ẹtu ono; egvu ọha ono te kwe ẹphe.

20 Ẹphe awata iya oge ngge; bya ezi ndu ngge t'ẹphe meje l'ẹphè bụ oswi madzụ; tųbe nvọ l'iphe o kfuru mbụ Jisọsu; k'ọphu ẹphe a-kpuru iya ye l'ẹka onye nwe ike, bụ iya bụ gọvano, shi Rómu. 21 Ẹphe ajì Jisọsu; sụ iya: “O-zi-iphe! Ẹphe maru lẹ iikfufe okfu nhamunha; l'ezi iphe nhamunha; ọphu 'ọ dudu onye iileje ẹnya l'ifu; gbahaa ụzo Nchileke b'i gude ire-lanụ ezi. 22 ?Tọ bụdu omebyi ekemu Nchileke mę ẹphe -tųjee akirikò nụ Síza, bụ eze ndu Rómu?”

23 Yọ mawaruphu ụgho, nọ ẹphe l'obu; sụ ẹphe: 24 “Unu koshiedu iya nụ shiru olu lanụ.” Wo ẹphe: “?Bụ ishi onye mę ẹpha onye b'e deru l'okpoga-a ẹge-a?”

Ẹphe asụ iya: “L'ọ bụ kẹ Síza.”

25 Yọ sụ ẹphe: “Oo ya bụ; unu woru iphe ọphu bụ kẹ Síza; nụ Síza; woru kẹ Nchileke; nụ Nchileke.”

26 Ẹphe ta dųhe ike nọdu l'edzudzu ọha ono shi l'okfu-ọnu iya gude iya. Ẹge o gude kfua okfu ono adụ ẹphe biribiri. Ẹphe te kfuhe okfu ọdo.

Ajì k'oshi l'ọnwu teta

(Mát 22:23-33; Mak 12:18-27)

27 Yo nweru ndu Sádusii, byakfutaru Jisọsu; mbụ ndu ọphu asuje l'ẹ te eshijedu l'ọnwu teta nọdu ndzụ. 28 Ẹphe abyakfutashia Jisọsu; bya asụ iya: “O-zi-iphe! Mósísu dekwaru l'ẹkwo ekemu; sụ: Teke bụ lẹ madzụ nwuhuru; tọ mụta nwa; tẹ nwunne onye ono lųpyabe nyee ya; mųtaru iya nwa. 29 Sụ iya l'o nweru unwunne ẹsaa, nọnu; kẹ ọgurennya alųnyaa nwanyi; haa ya nwuhu l'ẹ-ba mųtakwa nwa. 30 Onye kẹ ẹbo alųpyabe nwanyi ono; lųnyakwaa ya phụ; nwuhu; l'ẹ-ba mųtakwa nwa. 31 Onye k'ẹto ẹge ono kwaphu; jeye; ẹphe ẹsaa alųgbakota nwanyi lanụ ono; nwushihukota; ẹphe ta mųtakwa nwa-a. 32 E megee; nggube nwanyi; nggu anwuhufu-a. 33 O -rua teke ee-shi

l'õnwu teta nõdu ndzũ; ?bũ nyee onye ole bẽ nwanyi ono a-bũ ege ono epehe shi lukotahawa iya ono epehe esaa?"

³⁴ Jisõsu asũ epehe: "L'õnwu õgbo nta-a alũshi nwanyi; unwanyi alũshi nji. ³⁵ Ole ndu a guru lẽ ndu gbaru k'oshi l'õnwu teta nõdu ndzũ bya eburu lẽ mgboko õphu a-byanũ ta alũkwa nwanyi; õphu nwanyi 'alũkwa nji. ³⁶ Epehe ta anwũhuhedu anwũhu õdo; kẹ l'ẽpehe l'õnwu ojozi-imigwe bũwa nanũ. Keshinu epehe bũwa ndu shi l'õnwu teta nõdu ndzũ bẽ epehe bũakwa unwu Nchileke. ³⁷ O -buru kẹ okuli ndu nwũhuru anwũhu; ekwo Mõsisu koshiru iya l'ẽke o kfuru k'iru, õku enwu raphuraphu. Eke ono bẽ Mõsisu kuru Nchileke: 'Nchileke kẹ Ebiriamu; Nchileke kẹ Ayizaku; mẹ Nchileke kẹ Jekõpu.' ³⁸ Oo ya bũ lẽ Nchileke ta bũdu Nchileke ndu nwũhuru anwũhu. O bũ Nchileke ndu nõ ndzũ. Ishi iya bũ l'onyemonye õbule bũkwa onye nõ ndzũ l'enya Nchileke."

³⁹ Ndu ono, ezije ekemu ono aharu sũ iya: "O-zi-iphe! I kfuru õhuma." ⁴⁰ Iphe meru iphe epehe kfuru iya ege ono bũ l'ẽpehe ta atũhedu ama õji iya aji õdo.

?Kuráyisutu bũ nwatibe onye?

(Mát 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹ Jisõsu abya asũ ndu Fárisii ono: "?Nanũ ege e meru b'a sũru lẽ Kuráyisutu õbu bũ Nwatibe Dévidi; ⁴² l'ẽke Dévidi l'onwiya kfukwaru l'ekwo Egvu Nchileke; sũ:

" 'Lẽ Nchileke sũru Nnajiufu yebe Dévidi:

Nõdu iya l'eka-õtara;

⁴³ jeye teke ya e-me ndu õhogu ngu

t'ẽpehe bũru iphe

ii-dzõpyabe l'õkpa.'

⁴⁴ Tõ dũ iya bũ lẽ Dévidi kuru iya 'Nnajiufu.' ?Nanũhunũ ege e meru b'õ bũ nwatibe iya?"

Okwa ehu ndu ezije ekemu

(Mát 23:1-36; Mak 12:38-40)

⁴⁵ Jisõsu anõdu l'edzudzu õha ono sũ ndu etsoje uto iya: ⁴⁶ "Unũ kwabekwaru onwunu enya l'ẽke ndu ezije ekemu nõ; mbũ ndu bũ iphe adũje epehe mma bũ t'ẽpehe kechishia onwẽpehe l'uwe-nlõkpuru epehe; t'eekeleje epehe l'õ bũ oke amadũ l'ẽke a dũ l'igwe; tẹ oshi õphu katsũkpo mma l'ũlõndzuko ndu Ju bũru epehe a-nõduje iya; mẹ t'õ bũru epehe a-nõduje l'ẽke aa-katsũkpooru epehe õkwaberu ugvu l'ẽke e jeru eswe-iphe. ⁴⁷ Epehe eripyaje unwanyi, maa tũfuru; gude ẽregede ekfu ogologo okfu anũ Nchileke. O bũ epehe bẽ aa-ka õnmashi ikpe ike."

21

*Iphe nwanyi, maa tufuru
turu obu iya anu Nchileke*

(Mak 12:41-44)

¹ Jisosu abya apalia ɛnya; phu ndu nweru iphe eke ephe echegbaa okpoga ephe l'okpoko, eechejeru Nchileke okpoga l'eze-ulo Nchileke. ² Yo phua nwanyi ukpa, nji iya ta nohedu; eke nwanyi ono bya echee afu labu. ³ Jisosu asu ephe: "Kamenu; te ya karu unu: le nwanyi ukpa-wa, nji iya ta nohedu-wa be nuwaru iphe ka ke ndu ophunanu l'ephe ha. ⁴ Ishi iya aburu le ndu ophu l'ephe ha hatatsuaru eku ephe, tsushitsuaru etsushi ahata bya echee. Obenu le nwanyi-a akpa ukpa nshinu; obu l'o wokotaru iphe o gude buru bya echee."

Aa-kukposhi eze-ulo Nchileke

(Mat 24:1-2; Mak 13:1-2)

⁵ Yo nweru ndu kfuphenyaleruphu k'eze-ulo Nchileke ono: ege e gude egiri mkpuma, du egvu kpumata iya; me iphe a nugbaaru Nchileke, no iya nu; Jisosu asu ephe: ⁶ "Teke o bu iphe owaa, unu ele ɛnya-a; o nwekwaru mboku, ee-mekochaa kukposhikota iphe ono akukposhi; mbu; e to dukwa m'o bu mkpuma lanu, aa-ha t'o kpo-kfuru l'eli ibe iya."

Okwa iphe-ehuka, a-bya nu

(Mat 24:3-14; Mak 13:3-13)

⁷ Ephe ajia Jisosu; su iya: "O-zi-iphe! ?Bukpo teke ole be iphe ono e-me? ?Bu ngunu bu iphe ee-gude maru teke iphe ono abyawa ememe?"

⁸ Yo su ephe: "L'o buphu t'unu kwabe ɛnya; t'e b'o nwe onye e-duswe unu uzo; l'o nweru igweligwe ndu azaru epha iya bya. Onye ophu nonu; yo su l'oo ya bu iya; sukwapu l'oogbaakwa teke obu. Unu be etsokwa ephe. ⁹ Teke unu nuderu ak'o ogu; me le mkpaka aswo-lihu l'ibiyia owaa m'o bu l'ibiyia ophu; unu ba atsukwa egvu; ke l'iphe ono l'o ha mefutajekwa; obu le teke ikperazu ono ta abyalokwapu le burigedengu ege ono."

¹⁰ Yo su ephe: "Le mba e-gbeshi tso mba ibe iya ogu; ali-eze etso ali-eze ibe iya ogu. ¹¹ Ali onma jijiji a-nodu anma ege du egvu. Ejo egu; me oke ome-l'ehu a-nodu eme l'eke, dutsua iche iche. Ahuma; mewaru eze iphe-ohubama odo a-nodu emegbaa l'akpamigwe. ¹² Obenu l'agha; temanu t'iphe ono mee be ephe e-vuoduru uzo kpaa unu eh; kpu-koo unu jee l'ulo-ndzuko ndu Ju t'e kpee unu ikpe; tua unu mkporo. Aa-kpu-koo unu je edobe l'ifu ndu eze; me l'ifu

ndu gòvano l'okfu ẹka iya. ¹³ Ọ bụ teke ono bẹ gbaru tẹ unu koshi l'edzudzu ọha l'unu bụ ndu nk'iya. ¹⁴ Unu be ejekwa ọri-odu iphe unu e-kfu gude kpefu onwunu. ¹⁵ Ya e-me t'unu maru okfu; maru iphe; k'ọphu ndu unu l'ẹphe ese okfu ta amadu ẹge ẹphe e-ye ọnu l'iphe unu kfulu; ọphu ẹphe 'atukputadu unu l'ẹgo. ¹⁶ Ndu mụru unu; mbụ je akpa l'unwunne unu; ndu abubu unu; mẹ ndu ọnyà unu pẹ e-deru unu ye t'e gbua. O nweru unu ndu ọphu aa-haru gbua egbugbu. ¹⁷ Onyemonye ọbule e-gude kẹ l'unu bụ ndu kẹ yẹbe Jisọsu kpọo unu ashị. ¹⁸ Obenu l'agha: ẹgbushi, nọ unu l'ishi ta aladu l'iyi; k'ọphu ọburu unubedua. ¹⁹ Unu tajekwaa nshi; l'ọ kwa ọ-ta-nshi atatajẹ ọgbodo ndzụ."

Ejo akpamara

(*Mát 24:15-21; Mak 13:14-19*)

²⁰ Jisọsu asụ ẹphe: "Teke unu phuleruphu ndu soja; ẹphe anọ-peehe Jerúsalemu mgburumgburu; unu amaru l'emebyi iya dūwa ntse. ²¹ Ọo ya bụ tẹ ndu, nọ lẹ Judíya rebelekwaphu ọso lashia l'ugvu. Tẹ ndu ọphu nọ l'ime mkpukpu wufukwa; ọphu ndu ọphu nọ l'ẹgu 'ejehekwa ọlata l'ime mkpukpu ọdo; ²² kẹ l'ono kwa teke Nchileke ahụ ndiphe ahụhụ; t'e shi ẹge ono t'iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke rekota. ²³ Nshọbukwaa unwanyi ọphu dū ime; mẹ ndu ọphu he ẹgirima, angụ ẹra teke ono. Ishi iya aburu l'ẹjo iphe-ẹhuka, ẹ-ta dudu kẹ ekfukfu a-bya l'eliphe; Nchileke egude oke ẹhu-eghughu; kpee ndu Ízurẹlu ikpe. ²⁴ Aa-haru ẹphe gbua lẹ mma; haru ẹphe kpua lẹ ndzụ laa iphe bụ mbakeshi. Ndu ọhodo a-dzọ Jerúsalemu pyakapyaka jeye teke oge kẹ ndu ọhodo e-dzu."

Abyabya Abubu-Ndiphe

(*Mát 24:29-31; Mak 13:24-27*)

²⁵ "Iphe-ọhubama a-nọdu eme l'ẹnyanwu; mẹ l'ọnwa; mẹ lẹ mkpọ-kpodo. L'eliphe bẹ ọda ọchoku-mini eze ẹnyimu a-nọdu ede ekiri; k'ọphu bụ lẹ mejí a-gbabushihu ndiphe mgburumgburu; l'ẹke ẹphe atsụ egvu. ²⁶ Madzụ a-nọdu avẹhu avẹhu; ẹke ọotsu egvu teke aa-nọdu ele ẹnya iphe abya ememe lẹ mgboko; kẹ l'iphemiphe ọbule, nọkota l'igwe a-nmahu jijiji; lọ-sweshihu. ²⁷ Teke ono bẹ ẹphe a-phụ Abubu-Ndiphe l'ẹke ọ nọ l'urukpu; acha vii; gude ike iya, ha nshinu abya. ²⁸ Teke iphemiphe ọbule ono watawaru ememe; unu kwolihu; palia ẹnya l'ooruwa teke aa-gbata unu."

Iphe oshi figu ezi

(*Mát 24:32-35; Mak 13:28-31*)

²⁹ Jisosu abya anmakwaaruphu ephe etu-wa; su ephe: “Unu lewaru enya l'oshi figu; me oshi ndu ophu l'oh ha. ³⁰ Oobuje; o -watawa oru iru; unu elewa iya-a l'onwunu; l'udzu-mini tɔwaru l'ukfu. ³¹ Ege ono be iphe owaa du. Teke iphe-a kparamkparamu watawaru ememe; unu amaru le teke Nchileke e-koshi le ya bu eze duwa ntse.

³² “Kamenu; te ya karu unu: l'ogbo-wa, no nta-a ta agvuebekwa jeye teke iphe ono l'oh ha e-mekota. ³³ Igwe a-gvu; ali agvu; obu l'okfu, ya kfuru l'oh ha te nweddu l'o rebuhuru ire.”

Iphe gbaru unu; bu oche nche

³⁴ “Unu kwabekwaru onwunu enya. Unu be ekwekwa te ike gvu unu; okfu l'unu eri ova ova; l'angunuka me; l'achophe eku ke mgboko. Odumeka be mboku ono a-tukwa unu l'ukfu; ³⁵ ke l'iphe bu ndu mgboko mgburumburu be onmakwa l'oh bu onya. ³⁶ Unu cheje nche tekenteke; l'ekfu anu Nchileke ege unu a-du ike vudoshia ike teke iphemiphe obule ono e-mede. Teke o meeberu t'unu bya evudo Abubu-Ndiphe l'ifu.”

³⁷ Ya ndono; Jisosu abya anodu l'eze-ulo Nchileke mbokumboku l'ezi iphe. O -belephu l'enyasi; yo je aradu l'ugvu, eekuje Olivu. ³⁸ Nchi -bohulephu; a wuru wu-kfuta iya l'eze-ulo Nchileke t'ephe nu iphe ookfu.

22

Idzu ishi Jisosu

(Mat 26:1-5; Mak 14:1-2; Jon 11:45-53)

¹ Yo be l'oge Aji Buredi, e te kodu ekoko, eekuje Aji Esweta duwa ntse; ² ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu ezije ekemu achokashilaha ege ephe e-shi gbua Jisosu. Obenu l'ephe atsu oha egvu.

Judasu achita le ya

e-deru Jisosu ye

(Mat 26:14-16; Mak 14:10-11)

³ Setanu abya epheba Judasu l'obu. Judasu ono be epha etushi iya bu Isukariyotu, bukwa-a onye lanu l'umadzu iri l'eho ono. ⁴ Yo tugbua jekfushia ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu ishi ogbogu, echeje eze-ulo Nchileke nche; je ekfuru ephe ege ya e-shi deru Jisosu ye ephe l'eka. ⁵ Ehu atsolaha epe ena; ephe ekweta iya okpoga. ⁶ Judasu ekweta ege ono; watawaphu ole enya teke gbaru nu, ya e-deru Jisosu ye ndu ono l'eka t'oha ba ama.

Nri-enyashi Nnajiufu

(Mát 26:17-30; Mak 14:12-26; Jón 13:21-30; 1 Kór 11:23-25)

⁷ Ya ndono; mbọku Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko ono erua, bu iya bu mbọku, eegbuje nwaturu, e gude anyata mbọku Aji Esweta ono. ⁸ Jisosu abya ezi Pyita; me Jonu; su ẹphe: "Unu je akwakoberu ayi nri-enyashi Aji Esweta obu t'ayi bya eria."

⁹ Ẹphe asu iya: "Bụ awe b'ọ du ngu t'ẹphe je anodu kwakobe iya?"

¹⁰ Yọ su ẹphe: "Teke unu bahuleruphu le Jerúsalemu be nwoke, vu ite mini a-byakfuta unu. Unu tsoru iya bahu l'ufu, ọo-bahu. ¹¹ Unu su onye nwe ufu ono l'ọo O-zi-iphe suru t'o koshi unu eke yele ndu etsoje uzo iya a-nodu gbaa Aji Esweta obu. ¹² Oo-duta unu bahu l'ime ọlo k'eli eli. Ime ọlo obu hakpoọ ọsa; e dow a iya oshi ẹge ọo-du. Unu kwakoberu iya ẹphe l'ẹke ono."

¹³ Ẹphe atugbu a bya erua; yọ bu leruphu ẹge o kfuru b'ọ du. Ẹphe anodu l'ẹke ono; kwakobelahaa ke Aji Esweta ono.

¹⁴ Yọ gbalẹphu teke eerije nri ono; Jisosu yele ndu ishi-ozu iri l'ẹbo ono abya anodu l'eri nri ono. ¹⁵ Jisosu asu ẹphe: "L'ogushikpokwaa ya ike t'unu l'iya rifuodu nri Aji Esweta-wa; temanu ya ejede iphe-ẹhuka. ¹⁶ Mbụ; te ya karu unu: Ya te erihakwa iya ọdo jeye teke ee-ri okpobe iya l'ẹke Nchileke bu eze."

¹⁷ Yọ bya ewoliu okoro; bya ekele Nchileke ekele; su ẹphe: "Unu naru ngugbaru iya l'unu ha. ¹⁸ Le ya ekfuru unu le shita nta-a jeyewaru be ya ta angubahekwa me, shi l'akpuru vayinu jeye teke Nchileke e-koshi l'ọ bu eze."

¹⁹ Yọ bya ewota buredi; bya ekelekwaphu Nchileke ekele; bya eworu iya wakashiaru ẹphe; su: "Owaa bu ugwehu iya, a nuru l'okfu ẹhu unu; unu meje iya gude nyataje iya."

²⁰ Ẹge ono kwaphu l'ẹphe rigeeru nri; yọ bya anu ẹphe okoro ono; su ẹphe: "Okoro-wa ekoshi ogba-ndzu ophungu ono, shi l'ẹka Nchileke ono. O gude mee nk'iya, ya lokaru l'okfu ẹhu unu; mee t'ogba-ndzu, shi iya l'ẹka vuru ire."

²¹ "Obenu l'agha; unu makwaru amaru l'onye e-deru iya ye be ye l'iya eyekokwaa ẹka le nri. ²² Le Abubu-Ndiphe alalekwaa l'ẹge o gbaru iya l'alala. Obenu; nsho onye ono, ee-shi l'ẹka iya deru iya ye l'ẹka ndu achọ ishi iya ono."

²³ Ẹphe awata ojifashi ibe ẹphe onye obu l'ẹphe ha; su: "Bụ onye e-mekpoo iphe du ẹge ono?"

Ntutego onye ka nu

²⁴ Ndu etsoje ụzo iya awata ọdzo ọnya onye ka nụ.
²⁵ Jisọsu asụ ọphe: “Ndu bụ eze ndu eze ị mgboko-
 a anọduje akpapyashi ndu ọphe achi akpapyashi. Ndu
 bụ ndu ishi, achi l'ike; b'e egbe anọduje eku 'o-me-l'uko.’
²⁶ Obenu ị nk'unu ta ụkwa ẹge ono. Ẹge ọo-du-chia bụ:
 t'onye bụ ishi l'unu ha ụje l'ọ bụ iya katsua ọbu nwata;
 t'onye ishi ụje l'ọ bụ nwozi. ²⁷ ?Bụ onye ka nshinu l'onye
 ụgaru eri nri; ma l'onye akwaru iya nri ono? ?Tọ bụdu
 onye ọphu ụgaru eri nri ka nshinu? Obenu ị yẹbedua
 bụ nwozi bẹ ya bụ l'ẹke unu nọ. ²⁸ L'iphe-adata iya l'ọha
 bẹ unu l'iya nọkotakpooru. ²⁹ Oo ya bụ l'ọ bụ ẹge Nna iya
 meru iya eze; bẹ ya e-me unu; ³⁰ t'unu ria; ngwa l'ẹke ya bụ
 eze; ụgagbaaru l'aba-eze; kpee ikfu iri l'ẹbo ndu Ízurẹlu
 ikpe.”

Jisọsu ekfu ị Pyita a-gbado iya

(Mát 26:31-35; Mak 14:27-31; Jọn 13:36-38)

³¹ A nọnyaa; Jisọsu ekua Pyita: “Sáyimonu; Sáyimonu;
 Sétanu sụkwaru t'a haa ya tẹ ya datakọta unu l'unu ha;
 k'ọphu ya á-phúchá unu l'ọ bụ onye aphúcha ẹswa ereshi.
³² Obenu ị ya kfuwaru nụ Nchileke tẹ ekwekwe ngu ba
 afọnga afọnga. Oo ya bụ teke i laphutaleruphu azụ lakfuta
 iya; nggu eje emee ụnwunna ngu t'ẹphe vudoshia ike.”

³³ Pyita asụ iya: “Nnajiufu; ya kwakọbeekwaru onwiya
 k'otso ngu jee mkpọro; m'ọ bụ laa maa.”

³⁴ Jisọsu asụ iya: “Tẹ ya karu ngu; Pyita: oke-ọku nchi-
 abọhu -bya ara ọra; b'ị tuakwaru ẹgo ụgbo ẹto; l'ẹ tị madu
 onye ya bụ.”

Okpoga; ẹda; mẹ mma

³⁵ Ya ndono; Jisọsu asụ ọphe: “Teke ono, ya ziru unu
 t'unu je; sụ t'ẹ b'ọ ụkwa iphe unu e-gude eje ono: t'unu be
 egudekwa iphe eeyeje okpoga; m'ọ bụ ẹda; m'ọ bụ akpọkpa;
 ?o nwekpooru iphe ụko iya ụru unu?”

Ẹphe asụ iya l'ẹ to nwekwa.

³⁶ Yọ sụ ọphe: “Obenu ị nta-a bụ: t'onye nweru nwẹda,
 eeyeje okpoga wota iya; nyakwaruphu ẹkpa iya; t'onye ẹ-
 te nwedu ogu-mbeke; ree ukpo iya; zuta iya. ³⁷ Ị ẹ ya eme
 tẹ ya karu unu l'iphe-a, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke-wa e-
 rekota ẹge e deru iya l'ẹhu iya; mbụ ẹke ono, ọ sụru: 'L'a
 gụkoberu iya ị ndu eme ẹjo iphe.' L'iphemiphe ọbule, e
 deru k'ẹhu iya e-rekota ẹge e deru iya.”

³⁸ Ẹphe asụ iya: “Nnajiufu; lekwa mma labụ, ọphe gude.”
 Yọ sụ: “L'ọ ụwa mma.”

Jisọsu ekfu anụ Nchileke; ị Ugwu Olivu

(Mát 26:36-46; Mak 14:32-42)

³⁹ Jisọsu alufuta; tugbua jeshia le Ugvu Olivu ege ojeje hawa. Ndu etsoje uto iya etsoru iya. ⁴⁰ Yo rua eke ono bya asu epe: "Unu kfukwaru nu Nchileke te be nwuru unu ye l'ipe a-data unu."

⁴¹ Yo haa epe; kpribe jee ipe ha lo bu oha-ekamkpuma; byishiwaphu ikpere l'eke ono; kfu ru nu Nchileke; su iya: ⁴² "Nna; o -buru lo bu uche-obu ngu; pafunu iya okoro ipe-ehuka-wa l'ehu. Olobu; te bo bukwa ipe no iya l'uche e-me; o kwa ophu bu uche ngu e-me." ⁴³ Ojosi-imigwe eshi l'imigwe bya esee ya l'ifu; bya awata iya odu ike to nweru iya okpoma. ⁴⁴ Obu awalaha ya awawa; l'awashi iya eya ike. Yo kafu aru okfu anu Nchileke. Ephuru, shi iya l'ehu adutsulephu lo bu mee; adashi patapata l'ali.

⁴⁵ Yo kfue beleruphu nu Nchileke; gbeshi; bya ejekfushia ndu etsoje uto iya; rua; epe ekutsuwa mgbenya aphu. ⁴⁶ Yo su epe: "?Bu ngunu kparu ipe unu eku mgbenya? Unu gbeshi kfu ru nu Nchileke te be nwuru unu ye l'ipe a-data unu."

Aakputa Jisosu

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:3-11)

⁴⁷ Jisosu akpukwaduru-a okfu lonu; mkporo-oha-a ezebata; epe le nwoke ono, epha iya bu Judasu ono, bu onye lanu l'umadzu iri l'ebo ono. Yo buru iya du mkporo-oha ono. Yo bya akpita Jisosu ntse ntse te ya tsuta iya onu gude kele iya. ⁴⁸ Jisosu asu wa iya phu: "Judasu; ?bu otsuta onu k'ekele bi gude ederu Abubu-Ndiphe eye te gbua."

⁴⁹ Yo be teke ndu nonyabe iya nu phuleruphu ipe abya iya ememe; epe asu: "Nnajiufu; ?tepe gbuwaru mma?" ⁵⁰ Onye lanu lime epe amifuta mma iya; gbua ya ohu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja; kwata iya nchi ekatara.

⁵¹ Obenu le Jisosu suru: "Be emehewa odo." Jisosu abya ebyia ya eka le nchi ono; yo du iya ege o duhawa iya.

⁵² Jisosu asu ndu ishi ono, achijeru Nchileke eja ono; me ndu ishi ogbogu, echeje eze-ulo Nchileke nche; me ndu bu ogurennya, byaru iya egude: "?Unu chigbaa mma; me mgboro abya iya egude. ?Ya bu onye ana nfu." ⁵³ Unu l'iya shi anokpoo mboku-mboku l'eze-ulo Nchileke; unu te ebyibua ya eka ke egude. Obenu le nta-a bo gbaru unu l'ememe iya. Nta-a be ike Obutuswe, bu ike ekpuru-ochi achijewa."

Ego Pyita

(Mat 26:57-58, 69-75; Mak 14:53-54, 66-72; Jon 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Ẹphe akpachia Jisosu; kpuru iya jeshia ufu-eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja. Pyita etso ẹphe ote-ẹnya ote-ẹnya l'uzo azu. ⁵⁵ Ẹphe aphunwulephu oku l'ogbodufu ono; bya adọ-phae ya mgburumgburu l'anya; Pyita abya anonyabe ẹphe. ⁵⁶ A nonyalephu; nwata mgboke, ejeje ozi-ulo l'eke ono aphua Pyita l'eke Pyita no l'iphoro oku ono; yo tube Pyita ẹnya; su: "Nwoke-wa be yele Jisosu-wa shifukwaa ayi."

⁵⁷ Pyita agoo; su iya: "Nwanyi ibe iya; ya ta makwa onye o bu."

⁵⁸ A notalephu nwanshi; onye odo aphukwaa ya phu; bya asu: "Me nggubedua yikwa le ndu etsoje iya nu."

Pyita asu iya: "Nwoke ibe iya; ya ta ayikwa-o!"

⁵⁹ A nokpowaru-oo jeye onye odo abya ekébéképélèphù: "L'o kwa okpobe okfu be ya ekfu; le nwoke-wa be yele Jisosu shikwa ayi; keshinu o bu onye Gálili."

⁶⁰ Pyita asu: "Nwoke ibe iya; ya ta makwa iphe iikfu."

Yo gudekwadua ẹge ono ekfu; oke-oku arawaphu ora. ⁶¹ Nnajiufu abya aghaa ẹnya; lee Pyita. Pyita anyatawaphu okfu ono, Nnajiufu kfuru iya ono; bu iya bu iphe ono, o kfuru; su iya le temanu oke-oku araa ora ntanu owaa b'o tatakwaru ego ugbo eto le ya ta madu iya. ⁶² Pyita egbeshi; lufushia etezi je anodu rashia ekwa ike.

Eetsu Jisosu iphe; l'aja iya ewena

(Mát 26:67-68; Mak 14:65)

⁶³ Ndu ono, no l'eche Jisosu nche ono ajalaha ya ewena; l'echi iya iphe. ⁶⁴ Ẹphe eworu iya ẹnya kechia; l'aji iya: "T'o koeduru ẹphe onye chiru iya iphe!" ⁶⁵ Ẹphe ekfushibebewaru igweligwe okfu odo, ẹphe gude ko ya onu.

Jisosu no l'ifu ndu ogbo ikpe

(Mát 26:59-66; Mak 14:55-64; Jon 18:19-24)

⁶⁶ Nchi abya aboju; ndu bu ogurennya ndu Ju abya edzukota; me ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu ezije ekemu; ẹphe akpuru iya jekfushia ndu ogbo, ekpeje ikpe. ⁶⁷ Ẹphe asu: "Kanuru ẹphe; ?bu nggu bu Onye Ndzota obu, Nchileke kweru ukwa iya obu?"

Jisosu asu ẹphe: "Ya -karu unu; mgbe unu te ekwetadu. ⁶⁸ Ya -jia unu aji be unu te eyeduru iya ẹya onu. ⁶⁹ Obenu le shita ntanu be yebe Abubu-Ndiphe a-dugaru l'eka-utara Okaribe-Kakota-Ike, bu Nchileke."

⁷⁰ Ẹphe atuko; su: "?Bu iya bu l'oo nggu bu Nwatibe Nchileke obu too?"

Yo su ẹphe: "O kwa unu suru l'oo ya bu iya."

⁷¹ Ẹp̄he asụ: “?Bụ egbe ekebe ngunu bẹ ẹp̄he elehunu ẹn̄ya iya ọdo? Ẹp̄he n̄waru iya l'ọnu iya l'onwẹp̄he.”

23

Jis̄osu nọ l'ifu Páyileti

(Mát 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; J̄on 18:28-38)

¹ Ya ndono; mkporo-ọha ono awụ-lihu; kp̄ta Jis̄osu kp̄ujeshiaru Páyileti. ² Ẹp̄he erulephu ẹke ono; bya awata okfushi iphe ẹp̄he s̄uru l'ọ meru; s̄u: “L'ẹp̄he ph̄uru nwoke-wa l'ẹke oodusweshi ndibe ẹp̄he. Ọ j̄ikaru t'ẹp̄he ba at̄ushi ak̄iriko n̄ Siza; s̄ukwaphu l'ọo ya b̄u eze ẹp̄he ono, Nchileke s̄uru l'ọo-bya ono.”

³ Ya ndono; Páyileti aji Jis̄osu; s̄u iya: “?Bụ nggu b̄u Eze ndu Ju?”

Jis̄osu as̄u iya: “Ọ kwa nggu b'o shi ọnu.”

⁴ Páyileti as̄u ndu ishi, achijeru Nchileke ẹja; m̄ ẹ mkporo ọha ono: “L'ẹ t'ọ dukwa iphe, ya ph̄uru, nwoke-wa metaru.”

⁵ Ẹp̄he akaru okfushi ike; s̄u: “L'ọ t̄ukoru Judíya zigbaru iphe egbuka mkp̄ukpu egbuka. Ọ wataru iya ezizi lẹ Gálili; ziru iya ẹge ono gb̄ururu byeye l'ẹke-a.”

Jis̄osu nọ l'ifu Hér̄odu

⁶ Páyileti an̄ulephu iphe ndu Ju ono kfuru; bya aji: “? Ọ b̄u onye Gálili?” ⁷ Yọ mal̄eruphu lẹ Jis̄osu b̄e shi ib̄yiya ọphu Hér̄odu achi; s̄u t'e duru iya jekfu Hér̄odu. Hér̄odu an̄odukwanu lẹ Jerúsalemu teke ono. ⁸ Hér̄odu aph̄ulephu Jis̄osu; ẹhu ats̄o ya ẹna; okfu l'ọ shihawa teke teru etete; ch̄ota t̄e ya ph̄u iya; l̄e ya n̄waru ak̄o iya; ch̄okwanua ẹge ya e-me haru ph̄u iphe d̄u biribiri, oomeje. ⁹ Yọ b̄uru iphe kparu iphe ọ j̄iru iya aji ogologo ndono. Ọbe Jis̄osu ta d̄udu ọnu, o yeru iya. ¹⁰ Ndu ishi, achijeru Nchileke ẹja; m̄ ndu ezije ekemu abya evudo evudo kfushilaha iphe ẹp̄he s̄uru l'ọ meru; l'ara iya arara. ¹¹ Hér̄odu; m̄ ndu soja iya at̄uko wata ọja Jis̄osu ewena. A n̄onyaa; Hér̄odu ezi ẹp̄he; ẹp̄he eje ach̄ita uwe, ama nt̄umatu, b̄u uwe ndu oke amad̄u woru yee ya; bya akp̄u-phuru iya Páyileti azu. ¹² Keshinu mb̄oku ono; Páyileti ye l̄e Hér̄odu ad̄ube shilaha ogbodo ọnyà; k̄e l'ẹp̄he shikwanu n̄oduru onwẹp̄he l'ẹjo oshi teke iphe ono ẹ-ta adad̄a.

Eekpe Jis̄osu nkfugbu

(Mát 27:15-26; Mak 15:6-15; J̄on 18:39—19:16)

¹³ Páyileti abya ekukobe ndu ishi, achijeru Nchileke ẹja; ndu gude ọha; m̄ ọha l'ophu; s̄u ẹp̄he: ¹⁴ “Unu shi dutaru iya nwoke-wa s̄u l'oodusweshi ndu ndu-unu edusweshi. Ya ajīebe-wa iya aji l'ifu unu; t̄o d̄u iphe ono l'ọ ha, unu s̄uru

l'o meru ono, gbe nweru ophu ikpe iya nmaru iya. ¹⁵ Ege ono kwaphu be e-to nwedu iphe Herodu phuru, meru iphe o suru t'a kpu-phutaru iya ephe azu. Unu phukwa le t'o dukwa iphe nwoke-wa metaru ke t'a kfugbua ya. ¹⁶ Ya a-su t'e chia ya echachi; paru iya haa."

¹⁷ L'iphe bu Aji Esweta, sweru esweswe b'a suru te Payerleti tufujeru ephe onye lanu le ndu mkporo t'o laa.

¹⁸ Mkpoko oha ono atua uzu; su: "Kpaphua nwoke owaa; hachiaru ephe Barabasu t'o laa." ¹⁹ Barabasu ono bu nwoke, a turu mkporo l'o gburu ochi; me k'agbaghashi, o gbaghashiru mkpuku; te eyeheru govumenti onu.

²⁰ Payerleti abyakwa bya ekfuru yeru ephe odo; leke oomekwanu te ya haa Jisusu. ²¹ Ephe atuko tua uzo odo; su: "Kpopyabe iya l'oshi-osweru! Kpopyabe iya l'oshi-osweru!"

²² Payerleti asukwaphu odo k'ugbo eto ya: "?Ishi iya aburu le ngunu? Bu egbe ejo iphe ngunu b'o meketeeu? Me t'o dukwa ejo iphe ya phuru, o meru. Ikpe ta nmakwa iya; k'ophu ee-kpe iya nkfugbu. Iphe e-me nu bu le ee-chi iya iphe; paru iya haa."

²³ Ephe azulee gwogwogwo l'ekfushi iya ike t'a kpopyabe iya l'oshi-osweru. Ephe aranyaa; rata. ²⁴ Payerleti abya ebua ikpe; su te nk'ephe mee; ²⁵ bya aparu nwoke-wa, e shi tua mkporo ochi ke utsu, daru nu-wa haaru ephe; bukwanu iya bu onye ephe shi su t'a haaru ephe. Yo su t'a kpopyabe Jisusu l'oshi-osweru, bu iya bu iphe du ephe mma.

Aakpopyabe Jisusu

l'oshi-osweru

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

²⁶ Ya ndono; ephe akpuru Jisusu tugbua. Ephe erua l'esu-uzo; bya egude onye Sayirini, shi iphe ala, epha iya bu Sayimonu. Ephe eyechia ya; bo iya oshi-osweru, Jisusu vu su t'o vuru iya tso Jisusu l'azu.

²⁷ Mkpoko oha ono l'eze gbigbigbi etso iya l'azu; mekpowaru unwanyi, ara ekwa; atso aphu Jisusu. ²⁸ A nonyaa; Jisusu abya aghaa enya; lee ephe; su ephe: "Unwanyi Jerusalemu; unu ba arashi ekwa iya. Unu raa ekwa onwunu; me ekwa unwu unu. ²⁹ Ishi iya aburu l'uboku abyaphu teke ephe a-su: 'Onu-oma bu k'unwanyi, e-ta tsubua ime; mbu nwanyị, nwa e-ta ngubua era.' ³⁰ Teke ono be o-odu ephe t'ugvu zee zekputa ephe; kpopyabe ephe. ³¹ T'e lewaru ege e meru oshi onyingu; akamaka oshi okponku."

³² O nwekwaruphu umadzu ebo odo, meru ejo iphe aakpukwaphu eje akfugbu: ephe le Jisusu. ³³ Ephe abyarutalephu eke obu, eekuje "Okpokoro Ishi";

woru Jisọsu kpọpyabe l'oshi-osweru l'ẹke ono. Ẹphe akpọpyabekwaphu ụmadzu labụ ono, meru ẹjo iphe ono: onye lanụ l'ẹka-utara iya; onye ọpflu l'ẹka-ibyita iya. ³⁴ Jisọsu asụ: "Nna; gụaru ẹphe nvi; l'ẹphe ta madu iphe ẹphe eme."

Ẹphe atụa ẹnwa gude kee uwe iya. ³⁵ Mkpọro-ọha ono evudo chiru ẹnwa yeru iya. Ndu ono, gude ọha ono l'aja iya ewena; asuje: "Mgbẹ ọodzofutaje ndu ọdo; t'ọ dzofutanu onwiya m'ọ -buru iya bu Kuráiyisutu ọbu, shi l'ẹka Nchileke, bu iya bu onye ọbu, ọ fọtaru ọbu."

³⁶ Ndu soja l'ajakwa iya phụ ewena. Ẹphe abyakfuta iya bya anụ iya mēe, shihuru ụka t'ọ ngwa;* ³⁷ sụ iya: "Ọ -buru nggu bu Eze ndu Ju; dzonua onwongu!"

³⁸ O nwekwaruphu iphe e deru; kfube l'oshi-osweru ono, sụru: "Ọwaa bu Eze ndu Ju." E deru iya l'okfu Giriku; dee ya l'okfu Látinu; dekwaa ya phụ l'okfu Hiburu.

³⁹ Onye lanụ lẹ ndu ono, a kpọpyabekotaru ẹphe l'iya ono ajakwa iya phụ ewena; sụ iya: "?Tọ budu nggu bu Kuráiyisutu ọbu? Dzonua onwongu; dzọ ẹphe."

⁴⁰ Onye ọpflu agbọ-chia ya nchi; sụ iya: "Chaa! ?Tii tsudu Nchileke egvu l'a nmaru nggu lẹ nwoke-wa egbe ikpe lanụ? ⁴¹ Ikpe nk'ẹphe aburu ikpe, du maa: l'ẹphe eri-wa uru iphe ẹphe meru. Obenu lẹ nwoke-wa ta dudu iphe o meru ẹji."

⁴² Yọ sụ Jisọsu teke ono: "Nyatakwa iya n; Jisọsu; teke ji-buru eze bya."

⁴³ Jisọsu asụ iya: "Kamenu; tẹ ya karu ngu: ntanụ ọwaa bẹ nggu l'iya a-nọ l'ogbodufu Nchileke."

Anwụhu Jisọsu

(Mát 27:45-56; Mak 15:33-41; Jọn 19:28-30)

⁴⁴ Ẹnyanwu egvuleruphu l'echi ishi; nchi aburu pyiritikingu; jihu. Ẹkemeke ọbule agbakọta tsabalangu jeye l'oke-eswe urenyashi. ⁴⁵ Ẹnyanwu ejikputa; ẹkwa, eegechitaje ọnu-uzo ime ọlo ọbu, bu iya bu ẹnwa eze-ọlo Nchileke agbalẹphu tarara: lajahụ ẹbo. ⁴⁶ Jisọsu echia mkpu; sụ: "Nna; ya yeru ngu ume iya l'ẹka." Yo kfuebelephu ẹge ono; tubua ume.

⁴⁷ Onye ishi ndu soja aphulephu iphe meru n; jalahaa Nchileke ajaja; sụ: "Haa! Nwoke-wa kwaphụ onye doberu ẹka ndoo l'oswiya."

⁴⁸ Ndu ono, dzuru l'ẹke ono t'ẹphe phụ iphe ada n; aphulephu iphe meru n; kutsuaru ẹka† l'olu awụ ala; ẹke aphụ jiru ẹphe ọkpoma. ⁴⁹ Iphe bu ndu maru Jisọsu

* **23:36** 23:36 Egvu 69:21; Mát 27:48; Mak 15:36; Jọn 19:28-29. † **23:48** 23:48 Gufua iphe e deru l'alj alj Luk 18:13.

ohuma; je akpaa l'unwanyi, shi Gálili tsoru iya evudokota ote-nya; l'ele iphe ono l'ọ ha.

Eeli Jisosu

(Mát 27:57-61; Mak 15:42-47; Jọn 19:38-42)

⁵⁰ O nweru nwoke obu, epha iya bu Jósefu. O bu onye Ju, shi Arimatíya. Nwoke ono tso le ndu ogbo ikpe; buru okpobe madzu; bukwaruphu onye doberu eka ndoo.

⁵¹ Obu l'e to nweddu teke o kwejeru l'idzu, ono, ndu ogbo ikpe chiru ono; me iphe epe meru Jisosu. O gbe shi elehawa nya teke obu, Nchileke e-koshi l'oo ya bu eze obu.

⁵² Nwoke ono ejekfushia Páyileti; je aroo ya t'o kwe te ya pata odzu Jisosu je elia. ⁵³ E meebe; yo je apatsuta odzu ono; gude ekwa ocha kwaa ya; pata iya je enyobe l'ili, a turu le mkpuma. Ili ono b'e t'e libua odzu. ⁵⁴ Mboku ono bu mboku, echile iya a-buru mboku otu-ume, bu iya bu mboku, e te ejejedu ozi le phuu; mboku otu-ume ono egbe adubewa adube.

⁵⁵ Unwanyi ono, epe le Jisosu shi le Gálili yiru ono etsokwaruphu Jósefu. Epe erua bya elee nya l'ili ono; hube iya ama; phukwaaphu ege e nyoberu odzu Jisosu ono. ⁵⁶ Epe alaa; bya akwakota iphe eshi mkpo; me manumbeleke, epe e-te odzu ono.

Yo rua mboku otu-ume; epe atua ume l'ege ekemu epe kfuru iya.

24

Jisosu shi l'onwu eteta

(Mát 28:1-10; Mak 16:1-8; Jọn 20:1-10)

¹ Yo be le nchi-abohu mboku mbu l'idzu, bu iya bu mboku Sonde; unwanyi ono egude manumbeleke ono, epe kwakobehawaru ege oo-du ono gude jeshia l'ili ono.

² Epe erua; e swifuwanu eze mkpuma ono, e gude swichita onu ili ono. ³ Epe abya abahu l'ime iya; epe ta phuhe odzu Jisosu. ⁴ Epe evudo l'eke ono aru iphe ono. Yo ji epe nya. A bya ele nya; unwoke labu, yeru uwe, acha vii evudonyabewa epe.

⁵ Epe atsujee egvu ege-a; wotsuaru ifu kpube l'ali. Unwoke ono asu epe: "Bu ngunu meru iphe unu achu onye no ndu l'eke ndu maa no?"

⁶ E to nohekwa l'eke-a. O tetaakwaru nodu ndu odo. Unu nyatakwa iphe o kfuru unu teke o shi nodu le Gálili:

⁷ 'Le yebe Abubu-Ndiphe be ee-deru ye l'eka ndu eme iphe du eji; a kpopyabe iya l'oshi-osweru; o be le mboku k'eto ya; ya eteta nodu ndu odo.' "

⁸ Ẹnya agbaruwapu ẹphe l'okfu Jisosu ono. ⁹ Ẹphe eshi l'ili ono lata; bya eje akọoru iya ụmadzu iri lẹ nanu phu; mewaru ndu ophu l'ẹphe ha. ¹⁰ Ụnwanyi ono bu Méri ke Mágudala; me Jowána; me Méri, nne Jémusu; mewaru unwanyi odo, ẹphe l'ẹphe yi. Ẹphe akọoru ndu ishi-ozu iphe ono. ¹¹ Iphe ono adulee ẹphe wujiwuji lẹ nchi: ẹphe te kwe l'ọ bu oswi-okfu. ¹² Pyita ekwolihu; gbaru jeshia l'ili ono. Yo rua; bya efurita; nyoo ime ili ono. Yo buleruphu ẹkwa-odzu ono b'ọ phuru kpurumu. Yo ghakobe lashia l'ufu. Yo ji iya ẹnya mbu iphe ono, meru nu ono.

Ako, aako eje Eméyosu
(Mak 16:12-13)

¹³ Mboku ono kwaphu be ndu etsoje uzo iya ụmadzu ebo yi l'eje mkpukpu, eekuje Eméyosu. Tsube le Jerúsalemu jeye l'ẹke ono du manyiru esaa. ¹⁴ Ẹphe akọkpelephu akọ iphemiphe obule ono, mekotaru nu ono. ¹⁵ Ẹphe egudekwadua akọ ono akọ; arikuwa iya phu l'obu ẹphe; Jisosu l'onwiya ejekfuta ẹphe; ẹphe l'iya ayiru. ¹⁶ E kwechia ẹphe ẹnya: ẹphe ta hubehe iya ama. ¹⁷ Yo su ẹphe: “?Bu egbe akọ ngunu be unu akọ tsoru ogborogbo-uzo ege-a?”

Ẹphe abya evudo; l'ẹke aphu jiru ẹphe obu. ¹⁸ Onye lanu l'ụmadzu ebo ono, ẹpha iya bu Kuliyopasu aji iya: “?Bulephu nggu bu onye, byaru abyabya le Jerúsalemu, ẹ-ta madu iphe ono, meeberu l'ẹke ono l'ohiyaa?”

¹⁹ Yo ji ẹphe: “?Bu ngunu ndono?”

Ẹphe asu iya: “Mbu ke Jisosu, bu onye Názaretu; mbu onye nkfuchiru Nchileke; mbu onye karu ẹnya ogbodo akaka l'iphe bu iphe eeme ememe; me l'okfu-onu l'ifu Nchileke; me l'ifu oha. ²⁰ Oo ya be ndu ishi, achijeru Nchileke eja; me ndu ishi ayi kputaru iya nu; e kpee ya nkfugbu; woru iya kpopyabe l'oshi-osweru. ²¹ Mbu onye-a, ẹphe shi ele ẹnya l'oo ya a-gbafuta Ízurelu-a. A kpachikpokwanu ono l'ọ ha; ntanu gbe ekweekwa iya abali ẹto, iphe ono meru. ²² Ophu ka nu bu l'o nweru unwanyi okpa ayi, bya ekfukpooru iphe teru ayi ukfu. Ụnwanyi ono be nmaru ewa jee l'ili ono. ²³ Ẹphe eshi rua; ophu 'o duhedu onye phukwaduru odzu iya; ẹphe alata bya asu l'ẹphe phukwaru odo-o: l'ẹphe phukwaru aphu; l'ẹphe phukwaru unwu ojozi-imigwe, suru ẹphe le Jisosu nokwa ndu-o! ²⁴ Ndu ayi ẹphe anọ ahara jee l'ili ono. Ẹphe eshi rua; yo buruphu ege unwanyi ono kfuru b'ọ du; obu le yebedua be ẹphe ta phudu.”

²⁵ Jisosu asu ẹphe: “Oo-wa! Eswe nk'unu apaa; unube ndu angale angale okweta iphe ono, ndu nkfuchiru Nchileke

kfuru ono! ²⁶ ?Tọ gbadu Kuráyisutu obu l'oje iphe-ẹhuka ono; bahu l'ẹke e-koshi ugvu, Nchileke kwabẹru iya tọ?" ²⁷ Jisọsu abya eshikpowaru l'iphe bu ẹkwo Mosisu; me ẹkwo ndu nkfuchiru Nchileke kọwashiaru ẹphe iphe ono, e deru iya ono nanu nanu.

²⁸ Ẹphe erutadelephu mkpukpu ono, ẹphe eje ono; yo melahaa l'oome te ya sweta tugbufua. ²⁹ Ẹphe esedo iya; su iya: "Bya t'ẹphe radu; le nchi-ejihuwa; uboku agvuwaa." Yo kwe tsoru ẹphe t'ẹphe l'iya radu. ³⁰ Ya ndono; ẹphe abyadelephu ori nri; yo wota buredi ono; kele Nchileke ekele; bya awashia ya; woru iya nu ẹphe. ³¹ Ẹnya asahu ẹphe teke ono; ẹphe ahubewaphu onye o bu ama! Yo mihi tuu; ẹphe aphu-beru iya. ³² Ẹphe awata okfuru ibe ẹphe: "O kwa l'o shi aphu ẹphe uphu l'okpoma teke o shi ekfu anu ẹphe l'uzo; tuko iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke ekfujashiru ẹphe ekfujashi."

³³ Ẹphe ekwolihuwaphu teke onophu; gbaphushia azu le Jerusalemu. Ẹphe eshi rua; umadzu iri le nanu ono anokobewa l'ekalanu; me ndu ẹphe l'ẹphe no, bu iya bu ³⁴ ndu suru le Nnajiufu tetaakwaru nodu ndu l'oswiya; le Saiyimonu phukwaru iya.

³⁵ Tọ du iya bu; ẹphebedua abya akọ iphe ono, meru l'uzo ono; kọ ẹge ẹphe shi hube iya ama le teke ono, o washiru buredi ono.

Jisọsu ekoshi ndu etsoje iya nu onwiya

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jon 20:19-23; Ndu 1:6-8)

³⁶ Ẹphe egudekwadua ẹge ono ekfu; Jisọsu evudo-wa ẹphe l'ifu; su ẹphe: "T'ẹhu dukwa unu agu."

³⁷ Ẹphe elua; meji atofu ẹphe. Ẹphe etubesu l'ọo maa be ẹphe phuru. ³⁸ Yo su ẹphe: "?Bu ngunu be unu atsuru egvu. ?Bu ngunu meru iphe obu agba unu ẹbo? ³⁹ Unu phukwa ẹka iya; me okpa iya: te unu maru l'ọ bu yebedua gedegede. Unu gude iya ẹka; unu aphuwaru: le maa te enwejedu anu-ẹhu; me okpu ẹge-a, unu ele le ya nweru-a."

⁴⁰ Yo kfugee ẹge ono; bya ekoshi ẹphe ẹka iya; me okpa iya. ⁴¹ Ẹhu-ena; me biribiri, o du ẹphe emee; ẹphe ta akfube oswa kweta okpobe ekweta. Yo jiwaphu ẹphe: "?O nweru iphe eri eriri, unu gude l'ẹke-a?" ⁴² Ẹphe abya anu iya ema-egheghe. ⁴³ Yo nata iya nodu ẹphe l'ifu l'ẹke ono taa ya.

⁴⁴ Yo su ẹphe: "L'iphe-a bukotakwa iphe, ya shi kfuru unu teke unu l'iya no: l'iphemiphe obule, e deru dekuta iya l'ekwo ekemu Mosisu; me le ke ndu nkfuchiru Nchileke; me l'ekwo Egvu Nchileke be rekotaje nu ẹge e deru iya."

⁴⁵ Yọ bya amụsaa ẹphe egomunggo tẹ iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke doo ẹphe ẹnnya. ⁴⁶ Yọ sụ ẹphe: "L'e deru sụ ẹ Kuráyisutu jefutaje iphe-ẹhuka; nwụhu; o -be mbọku k'ẹto ya; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; ⁴⁷ sụ l'ee-gude ẹpha iya kfua ẹ Nchileke a-guru madzụ nvụ l'iphe dụ ẹji teke onye ọbu taru onwiya ụta iphe dụ ẹji, onye ọbu meru. Ee-shi ẹ Jerúsalemu gude ẹpha iya ono kfudzuru iphe bụ mbakeshi ẹ mgboko mgburumgburu. ⁴⁸ Ọ bụ unu e-kfuru ndu ọdo k'iphemiphe ọbule-a, unu gude ẹnnya unu phụko-wa. ⁴⁹ Unu lekwa: ẹ ya e-zilatakwaru unu iphe ono, Nna iya kweru unu ụkwa iya ono. Unu nọdukwa ẹ mkpụkpu-wa jeye teke Nchileke e-gude ike, shi l'imigwe nùá unu ànùnù; unu anata ike, shi l'imigwe."

Jisọsu ala l'imigwe

(Mak 16:19-20; Ndu 1:9-11)

⁵⁰ Ya ndono; Jisọsu abya eduru ẹphe jeye ẹ Bétani; bya apalia ẹka iya eli; gọlahaaru ẹphe ọnu. ⁵¹ Yo gudekwadua ọnu ono agọru ẹphe; haa ẹphe lasha. Nchileke ewolia ya woba l'imigwe. ⁵² Ẹphe abaaru iya ẹja; bya alaphushia azụ ẹ Jerúsalemu. Ẹhu atsọ ẹphe ntumatu. ⁵³ Ẹphe erua; bya anọlahaa l'eze-ulo Nchileke mkpụrumkpuru ekele Nchileke ekele.

Ozi-Ọma, Jõnu deru

Okfu, ghoru madzu

¹ Lẹ mbulembu bẹ Okfu Nchileke ono nọhawa. Okfu ono yẹle Nchileke nọhawa. Okfu ono aburu Nchileke. ² Onye ono bẹ yẹle Nchileke shihawa lẹ mbulembu nọduta. ³ Ọ bụ l'ẹka iya bẹ Nchileke shi kee iphemiphe ọbule. Ẹ tọ dudu iphe lanu, e keru ekeke ọphu ẹka iya ẹ-ta adudu. ⁴ Ọo ya bẹ ndzu shi l'ẹka iya. Yọ buru ndzu ono, shi iya l'ẹka ono bẹ bụ iphoro, nọru ndiphe. ⁵ Iphoro ono echi l'ẹkpuru-ọchi ono; ọphu ẹkpuru-ọchi ono ta dúbua ike sakputa iya.

⁶ O nweru nwoke ọbu, Nchileke yeru t'ọ bya. Ẹpha iya bụ Jõnu. ⁷ Iphe ọ byaru bụ tẹ ya bya ekfua kẹ iphoro ono. Ọ byaru tẹ ya bya ekfuaru iya ọha; k'ọphu ẹphe a-nu ozi ono; kweta. ⁸ Ẹ tọ kwa Jõnu bụ iphoro ono. Iphe ọ byaru kwa tẹ ya bya akaru ẹphe ẹge iphoro ono du. ⁹ Ọ bụ iphoro ono bẹ bụ ọgbodo iphoro; bụ iya bụ iphoro ono, byaru lẹ mgboko-a bya anọduru ndiphe kpamukpamu ono.

¹⁰ Ọo ya bụ lẹ Okfu Nchileke ono nọhawa lẹ mgboko-a. Ọ bụ l'ẹka iya bẹ Nchileke shi kee mgboko; obenu lẹ ndiphe ta madu onye ọ bụ. ¹¹ Ọ byakfutaru ndu nk'iya; ndu nk'iya ajika l'ẹphe ta anatadu iya. ¹² Obenu l'iphe bụ ndu nataru iya nu; woru onwẹphe ye iya l'ẹka b'ọ sụakwaru t'ẹphe buru unwu Nchileke. ¹³ Abubu ono, ẹphe bụ unwu Nchileke ono ta bukwa ẹge aamuje madzu b'a muru ẹphe; tọ bụ l'ọo ẹgu nwa meru; a mua ẹphe; ọphu ọ bukwa ẹge madzu ritaru iya l'obu. Onye muru ẹphe bukwa Nchileke.

¹⁴ Ya ndono; Okfu ono abya aburu madzu; ayi l'iya ebua. Ayi gude ẹnya ayi phua ọdu-biribiri iya, bụ ọdu-biribiri ruberu iya nu; keshinu ọ bụ iya bụ Nwa nwoke lanu, Nna iya, bụ Nchileke mutaru. Iphe bụ ndzu iya bulephu eze-iphe-ọma; mẹ ire-lanu.

¹⁵ Jõnu abya ekfulahaa kẹ Nwatibe Nchileke ono; ara iya arara asuje: "Ọo ya bụ onye ọbu, ya shi ekfuru unu okfu iya teke ono, ya suru unu: 'Onye abya nu bẹ ka iya l'ishi ka iya l'ọkpa; kẹ l'ọ nọha-oduru b'a muderu yẹbe Jõnu.' "

¹⁶ Eze-iphe-ọma nk'iya nyiberu anyibe. Yọ buru l'eze-iphe-ọma iya ono bẹ ooshije emeru ayi eze-iphe-ọma; mbu; o -megee; yo mekwasekwaphu kẹ etsushi iya tukobe iya.

17 Nchileke shi l'ẹka Mósísu tɔ́aru ayi ekemu. Ophube eze-
iphe-oma; mę ire-lanɔ́ eshikwanu l'ẹka Jisọ́su Kuráyisutu
bya. 18 Ẹ to nwekwa onye gudeje-wa ẹnya phua Nchileke;
gufu Nwa lanɔ́ ono yẹle Nchileke, bụ Nna tɔ́gbaberu
bɔ́ru nanɔ́ ọgbodo abɔ́ru ono bę bụ onye koshiru ayi ẹge
Nchileke dɔ́.

Ozi, Jónu Baputizimu ezi

(Mát 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-18)

19 Tọ dɔ́ iya bụ; ndu Ju shi Jerúsalemu eyefu ndu achijeru
Nchileke ẹja; mę ndu shi l'eri Lívayi phẹ t'ẹphe je aji Jónu
onye ọ bụ. Ẹphe erua je aji iya Jónu.

20 Jónu eyelekwaruphu ẹphe ọnu. Ẹ tọ jikakwa lẹ ya te
yeduru ẹphe ọnu l'iphe ẹphe jiru iya. O gbe kakwaru ẹphe
hoo-haa: "Lẹ tọ kwa yẹbedua, bụ Jónu bę bụ Onye Ndzọta
ọbu, Nchileke kweru ụkwa iya lẹ ya e-zi t'ọ bya ọbu."

21 Ẹphe aji iya: "Yọ bɔ́hunuru onye b'ị bụ? Bụ nggu bụ
Eláyija?"

Yọ sọ ẹphe: "Wawa! Lẹ ya ta abụkwa Eláyija."

Ẹphe aji pyabe iya ọdo: "Bụ nggubedua bụ onye
nkfuchiru Nchileke ọbu, ẹphe ele ẹnya iya ọbu too?"

Yọ sụkwaphu ẹphe: "Wawa!"

22 Ẹphe asụ iya: "Yọ bụkpohunuaru onye b'ị bụ? Yeru
ẹphe okfu l'ẹda t'ẹphe wolaaru ndu, ziru ẹphe. ?Nanɔ́ ẹge
i kfkupooru okfu ẹhu ngu ọbu?"

23 Jónu asụ ẹphe: "Ọo yẹbedua bụ onye ono, Azáya deru
nk'íya l'ẹkwo; sụ:

" 'Olu onye ono, echi mkpu l'echi-ẹgu; sụ:

Unu mee ụzo,

Nnajiufu e-shi t'ọ kfulu ntumu.' "

24 Ya ndono; ndu ono, byaru ọji Jónu aji ono kwa ndu
Fárisii bę ziru ẹphe. 25 Ẹphe aji Jónu: "Ọ -bɔ́ru l'ẹ t'ị bɔ́du
Kuráyisutu; tịi bụ Eláyija; tịi bụ onye nkfuchiru Nchileke;
?nanɔ́hununu ẹge ọ dɔ́; bę iime baputizimu?"

26 Jónu asụ ẹphe: "Iye! Yẹbedua bụ mini bę ya gude eme
baputizimu. Obenu l'ọ nweru onye unu l'íya tɔ́ko nọdu,
unu ta madu; bụ iya bụ onye ọbu, abya nɔ́ ọbu. 27 Onye
ono, abya nɔ́ ono bę kakwa yẹbe Jónu nshinu. Ọ katabe
iya nshinu; k'ọphu bụ lẹ ya te dzukpoduanu kẹ tẹ ya furita
efurita tọshia ya eri akpọkpa iya."

28 Ẹke iphe-a l'ọ ha mekotaru bụ lẹ Bétani l'azụ Ẹnyimu
Jódanu azụ iya ọphu, bụ ẹke Jónu shi emeshi ndiphe
baputizimu.

Jisọ́su bụ Nwaturu Nchileke

²⁹ Ya ndono; yo be echile iya; Jõnu aphũ Jisõsu ẽke ooje abyakfuta iya; sũwaphu: “Unu lekwa onye bũ Nwaturu, shi l'ẽka Nchileke. Ọ kwa yẽbedua meru onwiya Nwaturu, oo-gude chĩa ẽja gude nwefu iphe dũ ẽji, ndiphe meru. ³⁰ L'ọ kwa iya bũ onye ọbu, ya shi atũru unu ọnu iya ọbu: ‘L'ọ nweru onye abya nũ, bũ onye ka iya l'ishi ka iya l'ọkpa; kẹ l'ọ nõha-oduru b'a mũderu yẽbe Jõnu.’ ³¹ Yẽbedua l'onwiya te shikwa maru onye ọbu. Obenu l'ọ bũ k'ọphu ndu Ízurelu a-maru iya bẹ ya byaru bya egude mini eme baputizimu.”

³² Jõnu ekfukwaaphu iphe o gude ẹnya iya phũ: “Lẹ ya phũru Ume Nchileke ẽke o shi l'imigwe dũ l'ọ bũ ndo; bya anọdu iya l'ẹhu. ³³ Yẽbedua, bũ Jõnu te shikwa maru iya; ọbu l'onye ono, ziru iya tẹ ya bya egude mini mee baputizimu ono sũru iya: ‘Ọ bũ onye ono, ya a-phũ Ume Nchileke; yo shi l'imigwe bya anọdu iya l'ẹhu ono bũ iya bũ onye ọbu, e-gude Ume-dũ-Nsọ mee baputizimu ọbu!’ ³⁴ Nta-a bẹ ya gudewa ẹnya iya phũ; l'ekfukwaphu l'ọo ya bũ Nwatibe Nchileke.”

Ndu mbu, etso Jisõsu

³⁵ Yo bekwa echile iya; Jõnu yẹle ndu etsoje ọzo iya ọmadzu ẹbo atũko vudo l'ẹke ono. ³⁶ Yọ phũa Jisõsu ẽke oosweta; sũ: “Unu lekwa Nwaturu ọbu, shi l'ẽka Nchileke ọbu.”

³⁷ Ọmadzu ẹbo ono, etsoje iya nũ ono anũlephu iphe ono, o kfuru ono; paru Jõnu haa; tsoru Jisõsu. ³⁸ Jisõsu aghaa ẹnya; phũ l'ẹphe etso iya; jĩ ẹphe: “?Bũ ngũnu bẹ unu achọ?”

Ephe asũ iya: “Rábyai; ?bũ awe bẹ ñiraduje?” Iphe Rábyai bũ bũ: O-zi-iphe.

³⁹ Yọ sũ ẹphe: “Unu byanũ bya aphũ iya.” Ya ndono; ẹphe etsoru iya je je aphũ ẽke ọoraduje; ẹphe l'iya anọfufuwaru mbọku ono. Teke ono, ẹphe byaru ono bũ l'oke-eswe urenyashi.

⁴⁰ Ẹpha onye lanũ l'ọmadzu ẹbo ono, nũru okfu Jõnu; gbatoru Jisõsu ono bũ Ánduru, bũ nwunne Sáyĩmonu Pyita. ⁴¹ Ánduru eje achọ-vukebewaphu nwunne iya; mbũ Sáyĩmonu; sũ iya: “L'ẹphe phũakwaru Mezáyá ọbu.” Iphe Mezáyá bũ bũ: Kuráyisutu, bũ iya bũ l'ọo ya bũ onye ono, Nchileke kweru ọkwa iya ono. ⁴² Yo duta Sáyĩmonu dutashiaru Jisõsu.

Jisõsu elee ya ẹnya; sũ iya: “Ọ bũ nggu bũ Sáyĩmonu Jõnu. Iphe aa-nọdu eku ngu nta-a bũ Kéfasu. Iphe Kéfasu bũ bũ Pyita.” Iphe Pyita bũ bũ: mkpuma.

Jisõsu eku Fĩlipu yẹle Natániyelu

43 Yo be echile iya; Jisòsu achìta kẹ oje Gálili. Yọ phụa Fílipu; sù iya: "T'o tso ru iya." 44 Fílipu ono bụ onye Bétusáyida; bukwaruphu lẹ Bétusáyida ono b'o shi mbụ Ánduru yẹle Pyita. 45 Fílipu ekwe iya hm; je achọlahaa Natáníyelu. Yọ chọ-vule iya phụ bya asụ iya: "L'ẹphe phụakwaru onye ọbu, Mósísu deru okfu ẹhu iya l'ẹkwo ekemu; ndu nkfuchiru Nchileke edekwaa ya phụ. Ọo ya bụ onye ọbu, bụ Jisòsu kẹ Názaretu, bụ nwatibe Jósefu."

46 Natáníyelu aji iya: "Ọ nwekpooru iphe dụ mma, e-shi lẹ Názaretu?"

Fílipu asụ iya t'ọ byanu bya egude ẹnya iya phụ iya.

47 Jisòsu aphulephu Natáníyelu ẹke ooje l'abya; sù iya: "Ọwaa ọkpobe onye Ízurelu, ẹ-te nwe du ẹkworo."

48 Natáníyelu asụ iya: "Nanụ ẹge i meru maru iya?"

Jisòsu asụ iya: "Ya phuhawaru ngu ru teke i nọ l'ukfu oshi figu phụ; tẹmanu Fílipu abya ekua ngu."

49 Natáníyelu asụ iya: "Ọ bụ nggubedua bụ Nwatibe Nchileke ọbu! Ọ bụ nggu bụ Eze ndu Ízurelu!"

50 Jisòsu asụ iya: "Bụ l'ọo lẹ ya sùru ngu lẹ ya phuru ngu l'ukfu oshi figu phụ bẹ kpataru iphe i kwetaru. Ii-phukwaru iphe ọdo, ka ọwaa." 51 Sù iya: "Kamenu; tẹ ya karu ngu: l'unu a-phụ igweli ẹke o gheru ọnu; unwu-ọjozi Nchileke enyiba enyiba l'imigwe; l'enyizitakwaphu enyizita awụ awụ-kfuta yẹbe Abubu-Ndiphe."

2

Eeke nwanyi lẹ Kena

1 A nọlephu ujiku labụ; yo be k'eto ya; yo nweru ẹke, eeke nwanyi lẹ Kéna Gálili. Nne Jisòsu anọdukwaphu l'ẹke ono. 2 Jisòsu yẹle ndu etsoje ọzo iya; b'e zikwaruphu t'ẹphe bya ome ẹswa-nwanyi ono; ẹphe atuko bya. 3 Mee ẹswa-nwanyi ono agvulephu; nne Jisòsu abya asụ iya: "Lẹ ndu-a te nwehekwa mee."

4 Jisòsu asụ iya: "Nwanyi! Hanụ ya. L'ògè teke ya e-me iphe ono, ẹnya dụ ngu ono te erukwa-a."

5 Nne iya ono asụ ndu akwa nri l'ulo ono: "Iphe, bụ iphe ọ sùru unu t'unu mee; unu mekwaa ya."

6 Yo nweru eze ite ọkpopya ishingu, e gude ọra kpushia, sugbaaru l'ẹke ono. Ọ bụ egbe ite ono bẹ ndu Ju egudeje eme nsọ kẹ ọsafu onwonye mmerushi. Iphe ejije ite ono nanụ bụ ọkporo galonu; m'ọ kwanụ ọkporo galonu l'iri. 7 Jisòsu asụ ndu ono, akwa nri-nwanyi ono: "Unu gude mini kujishia eze ite ono ekujishi l'ọ ha." Ẹphe ekujishia ya; yo jigbaa gungu gungu. 8 Yọ sù ẹphe: "Ngwaa; unu

gbatawa iya ru je anu onye ishi eswa-nwanyi-a.” Epe ekwe gbata iya je anu iya. ⁹ Onye ishi eswa-nwanyi ono abya etsua onu le mini ono, ghowaru mee ono; yo gbachia ya enya eke egbe mee onanu shi. O buphu ndu ono, l'akwa nri, bu epe kutaru mini ono be maru eke o shi. To du iya bu; yo bya ekua nwoke ophu alu nwanyi obu; ¹⁰ su iya: “Ibe ngu evujeodu uzo pashia mee ophu du mma t'a nguodu. Teke mee notsulephu madzu l'enya; teke ono; yo pashia ayarabuku. Nggubedua gbe kpado mee ophu du mma byeye egbe nta-a!”

¹¹ Jisosu meru iphe-ophulanya mbulembu iya ono le Kena Galili gude koshi odu-biribiri nk'ia. Ndu etsoje uzo iya ekweta nk'ia.

¹² E metsulephu iphe ono; Jisosu yele nne iya; me unwunne iya ndu k'unwoke; me ndu etsoje uzo iya atugbua jeshia Kapaniyomu. Epe eje anoo nwa abali olemole l'eke ono.

*Jisosu achishi ndu ngho
l'eze-ulo Nchileke*

(Mat 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Yo rua teke Aji Esweta, ndu Ju duwa ntse; Jisosu atugbua jeshia Jerusalemu. ¹⁴ Yo rua; je abahu l'eze-ulo Nchileke; bya aphua ndu, no l'eke ono ere eswi; me aturu; me ndo. Yo phukwaaphu ndu agbanwe okpoga; eke epe no l'eke ono agbanweshi okpoga l'eli okpokoro epe. ¹⁵ Yo bya achita udo; meta echachi; gude iya chikashia epe l'ephe ha; chikashia aturu epe; me eswi epe ono l'eze-ulo Nchileke ono; bya aghakashia ophu bu akpuru okpoga, ndu ono gude agbanweshi okpoga ono; nwuta okpokoro epe kpubetsua ifu l'ali. ¹⁶ Yo bya abaaru ndu ophu ere ndo mba; su epe: “Unu chishia iphe ono l'eke-a. ?Bu onye ziru unu t'unu gude ulo Nna iya mee ulo aswa.” ¹⁷ Enya agbarua ndu etsoje uzo iya l'iphe ono, e deru l'ekwo okfu Nchileke ono, suru: “L'obu, ya yeru ulo ngu evukwa iya oku l'ehu.”

¹⁸ Ya ndono; ndu Ju asu iya: “?Nanu iphe ii-meru koshi epe, epe e-gude maru l'iphe ono, i meru ono b'i meru l'oruberu iya.”

¹⁹ Jisosu eyeeru epe onu; su: “Unu chikposhia eze-ulo Nchileke-wa; o bu abali eto kpuu be ya e-gude kpukwazi iya; yo du ege o duhawa.”

²⁰ Ndu Ju ono asu iya: “Ahaa! ?I suru l'oo abali eto be ii-gude kpo-kwazi ulo-wa; mbu ulo ophu naru epe ukporo afa ugbo ebo l'afa ishingu b'i suru l'oo abali eto nkinyi be ii-gude kpuphu iya azu?”

²¹ Obenu l'èphe ta madu l'eze-ulo Nchileke ophu Jisosu ekfuru be bu onwiya gèdegede. ²² Oo ya kparu iphe teke ono, o nwuhutsuaru, Nchileke meru iya; yo shi l'onwu teta nodu ndzu ono be ndu etsoje uzo iya nyataru l'o kfuhawaru ephe iphe ono; ephe ekweta iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke; kwetakwaphu okfu ophu shi Jisosu l'onu.

E to dudu onye

Jisosu ta amaru

²³ Teke ono, Jisosu nokwadu le Jerúsalemu, aagbakwadu Aji Esweta ono b'a dukpo igweligwe kweta nk'iya. Ishi iya aburu l'èphe phuru iphe-ophulenyia, o meshiru. ²⁴ Obenu le Jisosu te gudedu ire ephe eka; okfu l'o makotaru ege onyemonye obule du. ²⁵ E to budu ke t'a bya akolahaaru iya ege madzu du; kele yebedua l'onwiya makotaru iphe no madzu l'obu.

3

Nikodimosu akpakfuta Jisosu

¹ O nweru nwoke lanu, epha iya bu Nikodimosu. Nikodimosu ono tso l'okpa ndu Farisii. O bukwaphu onye ishi ndu Ju. ² Yo be l'enyashi ujiku lanu; yo gbeshi byakfuta Jisosu; bya asu iya: "L'èphe makwaru-a l'i bu onye ezije mmamiphe; l'oo Nchileke ziru ngu t'i bya. Ishi iya bu l'e t'o dudu madzu, e-meghe egbe iphe biribiri owaa, i meebe-e; a gufu le Nchileke yeru iya eya eka."

³ Jisosu asu iya: "Kamenu; te ya karu unu: o -buru l'e ta mudu madzu odo be onye obu ta abyakwa bya aphu eke Nchileke bu eze."

⁴ Nikodimosu asu iya: "?Nanu ege ee-shi mua madzu odo teke o kahwaru akahu? ?Oo-bahu nne iya l'epho je anodu t'a mua ya k'ugbo ebo to?"

⁵ Jisosu asu iya: "Kamenu; te ya karu ngu: o -buru l'e t'e gudedu mini yele Ume-du-Nso mua madzu odo be onye ono ta abyakwa bya abahu l'eke Nchileke bu eze. ⁶ Onye madzu muru; me iphe shi madzu l'eka tukokwa buru ke madzu. Iphe Ume-du-Nso muru; me iphe shi l'eka Ume-du-Nso atukokwanu buru ke Ume-du-Nso. ⁷ T'e b'o dukwa ngu biribiri le ya suru l'a mufutaje unu odo. ⁸ Pherephere anoduje ephe ala eke, du iya mma; nggu anulephu ukporo iya; obe ti makwa eke o shi eshishi; ti ma eke oophe ala. Ono kwa ege o du iphe bu onye Ume-du-Nso muru ndono."

⁹ Nikodimosu asu iya: "?Nanukpoo ege ee-me te owaa mee?"

¹⁰ Jisosu asu iya: "?I bu onye ezi iphe le Izurelu; iphe owaa te do ngu enya? ¹¹ Kamenu; te ya karu ngu: l'oo iphe

ayi maru bẹ ayi ekfuje; buru iphe ayi phuru l'enyanya bẹ ayi atuje onu iya. Obenu l'unu te kwetadu iphe ayi ekfu. ¹² O -buru lẹ ya kfuru unu iphe kẹ mgboko-a; unu te kweta iya; ? nanukwanu ẹge unu e-shi kweta teke ya kfuru unu ẹge iphe kẹ imigwe dū. ¹³ Ẹ tọ dukwa onye bahujewaru l'imigwe; a gufu onye ono, shi l'imigwe bya ono; bu iya bu yẹbedua, bu Abubu-Ndiphe. ¹⁴ O kwa ẹge ono, Mosisu gudeje mgboro woliala agwo ono, e gude ope kpua l'echi-egu ono; bu ẹge e wolifutaje Abubu-Ndiphe; ¹⁵ ẹge bukwanu: onye woru onwiya ye iya l'eka; onye obu enweru ndzu gbururu jeye.

¹⁶ "Lẹ Nchileke yenukaru ndiphe obu; yetaberu iya ephe; k'ophu o bu Nwa lanu, o nweru kpuu b'o woru nu; k'ophu onye wokwanuru onwiya ye Nwa iya ono l'eka ta aladu l'iyi; yo nwechiaru ndzu gbururu jeye. ¹⁷ Iphe Nchileke gude zi Nwatibe iya t'o bya lẹ mgboko ta bukwa t'o bya ekpee ndiphe ikpe. Iphe o byaru buchikwaa t'o buru l'eka iya bẹ ee-shi dzoo ndiphe. ¹⁸ Onye no iya l'eka b'e ta anmakwa ikpe; o bu l'onye te kwetadu woru onwiya ye iya l'eka b'a nmahaakwaruru ikpe; okfu l'onye ono te kwetadu kẹ Nwa lanu ono, bu Nwatibe Nchileke ono. ¹⁹ Ẹge Nchileke e-bu ikpe ono bu l'iphoro ono byaru lẹ mgboko; ndiphe ajika iya; gbe hatachia ekpuru-ochi; kẹ l'oo ejo iphe bẹ ephe chiru eka ye. ²⁰ L'iphe bu onye eme ejo iphe bẹ akpoje iphoro ashi; onye ono te eshitajedu eke iphoro no; e -menyaa; ejo iphe obu, oomeebe lufuta iphe. ²¹ Obenu l'onye eme ire-lanu alufutaje bya anodu l'eke iphoro no; k'ophu onyemonye obule a-phugbaru iya; maru l'iphe oome bẹ shi l'eka Nchileke."

Jisosu yele Jõnu Baputizimu

²² E meebetsua; Jisosu yele ndu etsoje uzo iya atugbua jeshia ali Judiya. Ephe akpo uku l'eke ono; yoo meshi madzu baputizimu. ²³ Jõnu l'onwiya emekwaphu baputizimu nk'iya lẹ Inonu. Inonu ono nonyabe Selimu ntse ntse. Yo nodu l'eke ono emeshi baputizimu; okfu lẹ mini tufuru ephe ehul' l'eke ono. Madzu awu awukfu iya l'eke ono; yoo meshi ephe baputizimu. ²⁴ Teke ono abukwanuru teke e ta tuduaru Jõnu chee lẹ mkporo.

²⁵ To du iya bu; ndu etsoje uzo Jõnu; ephe l'onye Ju lanu atukfuru ego kẹ nsọ osafu onwonye mmerushi. ²⁶ Ephe aphuta iya jekfuta Jõnu; bya asu iya: "?! nyatakwaduru-a onye obu, nggu l'iya shi nodu l'azu Jodanu; mbu onye i shi atu onu iya-a? O kwa iya no l'eke-a nta-a eme baputizimu; madzu awu ejekfu iya-a."

²⁷ Jõnu asu epehe: “E to dukwa onye nweru iphe o bya a-nata; e-ba bu iphe Nchileke nuru iya. ²⁸ Unubedua l'onwunu kabekwa buru ndu eto, nuru teke ya suru; l'e t'o kwa yebe Jõnu bu Kurayisutu obu, bu onye Nchileke kweru ukwa iya; obu l'e ziru iya te ya vuru iya uzo bya. ²⁹ O kwa nwata-okoro, eje olu nwanyi be nwanyi ono, aabya oke nji ono noru. Onya nwata-okoro ono abyajekwa; o -vudo l'eke onya iya ono no anu iphe ookfu; ehu atso iya etu. O bu yebe Jõnu bu onya Jisõsu. Yo buru iphe ono meru iphe ehu atso iya ena atsofu iya l'ishi nta-a. ³⁰ Epha Jisõsu kafutaje ode ude eje; ke yebe Jõnu aka ola ali eje.”

Onye shi l'igwe bya

³¹ “Onye ono, shi l'igwe bya ono be bu iya bu onye kakota nshinu l'a ha. Onye shi le mgboko-a bulephu ke mgboko-a; iphe onoduje ekfu abuleruphu ke ndu mgboko-a. Onye onanu shi l'imigwe bya ono bu iya kakota nshinu l'a ha. ³² Oo iphe o nuru le nchi; phua l'enya be onoduje ekfu; obe e to nwedu onye kweru nata ozi iya. ³³ Onye nataru ozi, oozu be gude-wa ono kweta l'oo Nchileke bu iya. ³⁴ L'onye ono, Nchileke yeru ono be bu onye ekfu okfu, Nchileke kfu. Ishi iya aburu le Ume-du-Nso, Nchileke nuru iya be to hatadu ahata nu iya. ³⁵ Nchileke, bu Nna yeru Nwatibe iya ono obu; woru iphemiphe obule ye iya l'eka. ³⁶ Onye wowaru onwiya ye Nwatibe iya ono l'eka be nwewaru ndzu gbururu jeye. Obenu l'iphe, bu onye e ta nuduru Nwatibe Nchileke ono okfu be ndzu te erubekwa eka. O bu oke ehu-eghughu ke Nchileke be a-noduwaru onye obu l'ehu gbururu jeyewaru.”

4

Jisõsu yele nwanyi Sameriya

¹ Ndu Farisii abya anua le ndu, awu etso Jisõsu; yo meshi epehe baputizimu be ka l'igwe karia ndu ophu awu etso Jõnu; yo meshi epehe baputizimu; ² e guderu l'e to nwedu onye Jisõsu gude eka iya mee baputizimu; gbahaa ndu etsoje uzo iya emeje iya epehe. ³ Jisõsu anulephu iphe ada nu le ke baputizimu ono l'eke ndu Farisii no; gbeshi le Judiya lashia azu le Galili. ⁴ Uzo, o shi eje Galili ono dabuharu Sameriya.

⁵ Ya ndono; Jisõsu ejenyaa; bya erua mkpukpu ndu Sameriya lanu, eeku je Saiyika. Saiyika ono nonyabe ali, Jekõpu nuru nwatibe iya, bu Josefu. ⁶ O nwekwaruphu welu, Jekõpu turu, no l'eke ono. Teke Jisõsu ruru eke ono

bù l'ènyanwu-ogvuru-l'ishi. Yò bya bya eru iya; ike ije agvù-wa iya. Yò bya anòzita l'iku wèlu ono.

⁷ Yò nweru nwanyi, byaru oseta mini lè wèlu ono. Nwanyi ono bù onye Samériya. Jisòsu asù iya t'ò kee ya nù mini tẹ ya ngà. ⁸ Teke ono bẹ ndu etsoje ụzo iya jeru l'ime mkpukpu; ọkpata nri, ẹphe e-ri.

⁹ Nwanyi Samériya ono asù iya: “?Nanù ẹge o gude nggu aburu onye Ju l'ekfuru yẹbe onye Samériya tẹ ya kee ngu mini t'ì ngà?” Iphe meru iphe nwanyi ono kfuru ẹge ono bù lè ndu Ju; ẹphe lè ndu Samériya te emegbadu iphe.

¹⁰ Jisòsu asù iya: “Ha! Ndege ì -maru iphe-oma, Nchileke emejeru madzù; ọdumeka buru l'ì -maru onye ọbu, sùru ngu t'ì kee ya nù mini tẹ ya ngà; m'ọ buru nggubedua ge egbe ọọ ya; yo chebe ngu mini, anuje ndzù t'ì ngà.”

¹¹ Nwanyi ono asù iya: “Ya sùru ẹge-a: ẹge ẹ ti nwekwanu iphe ii-gude seta mini; wèlu bù ọwaa, bù ẹnya ruru ọkpa te ru-wa; ?bù awe b'ì shi nweru mini ọphu, anuje ndzù ọbu? ¹² ?Tì bya aka ochechoroche ayi Jékọpu, bù iya turu ayi wèlu-wa; tuebè iya bya angà ya mini; unwu iya angà ya; elu iya angukwaa ya phù?”

¹³ Jisòsu asù iya: “L'iphe bù onye nguru mini lè wèlu-wa bẹ mini a-gukwa ọdo. ¹⁴ Obenu l'onye nguru mini ọphu ọ bù yẹbedua a-nù iya ẹya bẹ oo-bu ẹgu mini gbururu jeye. Lè mini ọphu ya a-nù onye ono a-nọduwa iya ru l'ẹhu; buru nwogvu, a-nọdu amushi mini, anuje ndzù gbururu jeye.”

¹⁵ Nwanyi ono asù iya: “Byiko; nunu iya egbe mini onanu tẹ ya ngà; k'ọphu oo-bu iya ẹgu mini gbururu jeye; ya ahakwanu ọgbatoshije ẹke-a lè ya abya okuta mini.”

¹⁶ Jisòsu asù iya t'ò je ekua nji iya tẹ yẹle iya yìru bya.

¹⁷ Nwanyi ono asù iya: “Mẹ ya ta alukwa nji.”

Jisòsu asù iya: “I kfuru ire-lanù; l'ì sùru l'ẹ tì lùdu nji. ¹⁸ Iphe meru iphe ya sùru l'ọ bù ire-lanù b'ì kfuru bù l'ì lùwaru unwoke ise. Tẹmanu bẹ onye ọphu nggu l'iya bu nta-a ta bukpokwanu m'ọọ nji ngu. Iphe i kfuru bù ire-lanù.”

¹⁹ Nwanyi ono asù iya: “Nta-a bẹ ya mawaru l'ì bù onye nkfuchiru Nchileke. ²⁰ Nna ẹphe oche phẹ bẹ bù l'eli ugwu-a bẹ ẹphe shi anọduje abaru Nchileke ẹja. Unubedua, bù ndu Ju abya asù l'ọ bulephu lè Jerúsalemu bẹ aa-nọduje abaru Nchileke ẹja.”

²¹ Jisòsu asù iya: “Nwanyi; kwe nk'iya. L'oge eruakwa teke ẹ-tọ dūhedu onye a-nọkwadu l'ugwu-a l'abaru Nchileke, bù Nna ẹja; ta anọ lè Jerúsalemu abaru iya ẹya. ²² Unubè ndu Samériya abaru iphe unu ta madu ẹja. Ọle ẹphebe ndu Ju bù iphe ẹphe maru bẹ ẹphe abaru ẹja; okfu lè

ndzofuta bu le ndu Ju b'o shi. ²³ Obenu l'oge obu abyakwaa; mbukwa nta-a gedegede; teke ndu abaru Nchileke, bu Nna eja okpobe abaru e-gude Ume-du-Nso; gude obu ephe l'ọ ha abaru iya eja ege ọ gbaru. L'ọ kwa egbe ndu du ege ono be bu ndu ọ du Nchileke mma t'ephe bajeru iya eja. ²⁴ Nchileke bu Ume. Ndu abaru iya eja gundefutaje Ume-du-Nso abaru iya eja ogbodo abaru."

²⁵ Nwanyi ono asu iya: "Ya makwaru-a le Mezaya obu a-bya; bu iya bu onye eekuje Kurayisutu. Teke ọ byaru be ọo-tuko iphemiphe obule kokotaru ephe."

²⁶ Jisusu asu iya: "M'ọ kwa yebedua, ekfu eyeru ngu nu-wa be bu Kurayisutu obu."

²⁷ Ephe egude iya ekfu; ndu etsoje uzo Jisusu alata. Yo ji ephe enya l'ephe bya aphua le Jisusu yee nwanyi ekfu okfu. Obenu l'ẹ to nwekwanu onye jiru nwanyi iphe ọcho? M'ọ kwanu ji Jisusu iphe meru iphe ookfu eyeru iya?

²⁸ Tọ du iya bu; nwanyi ono agwobe ite, ooku mini l'ẹke ono; gbagbua gbaba le mkpukpu ono je echiku madzu; su ephe: ²⁹ "Unu byakpoduaphu bya aphu nwoke, koshikotaru iya iphe, bu iphe ya shi meta keshinu. Ya ta makwa ọo-bu iya bu Kurayisutu obu, Nchileke kweru ukwa le ya e-zi t'ọ bya obu." ³⁰ Ephe eshi le mkpukpu ono ku-gbuhu wu-kfuta Jisusu.

³¹ Nwanyi ono atugbutsulephu; ndu etsoje uzo Jisusu arọ Jisusu t'ọ kaberu ria nri!

³² Jisusu asu ephe: "Le ya nweru nri, ya eri, ephe ẹ-ta madu."

³³ Ya ndono; ndu etsoje uzo iya akpakashilaha onwephe ishi; su: "Ọo-nwenua onye kabẹ wotaru iya nri tọ?"

³⁴ Yọ su ephe: "Iphe bu nri iya bu te ya mee iphe du onye ono, ziru iya nu ono mma l'obu; me te ya mekota ozi, o ziru iya; mefu iya l'ishi. ³⁵ ?Tọ budu unu anmajẹ ẹtu; su: 'Mgbẹ ọ buwa onwa ẹno; yo rua teke eegwotaje iphe e meberu l'alị.' Obe ya ekfuru unu t'unu palikpoduaphu enya gbua igo l'egu; phu ege iphe e meberu iya kashiwaru akaka; duwa ke akpata! ³⁶ Onye akpata iphe ono akpata be aakfuje ugwo ozi iya. Onye ono achikobe nebyi iphe anodu ekalanu ngaberu ndzu gbururu jeye. Oo ya bu k'ophu ndu aku iphe akuku; me ndu ophu akpata iya akpata atuko teko-o eswa nanu. ³⁷ O bu eke ono be okfu obu, e kfuru reru; mbu okfu ono, suru: 'L'onye lanu emebe emebe l'alị; onye ophu l'akpata iya akpata.' ³⁸ Ya ziru unu t'unu je akpata iphe e meberu l'egu eke unu te jedu ozi iya. O kwa ndu ọdo jeru ozi l'egu ono. Ole ọ kwa unubedua be unu l'ephe gbawa mgba eri uru iphe ephe seru akanya iya."

³⁹ Igweligwe ndu Samériya, shi lẹ mkpukpu ono abya bya eworu onwephe ye Jisosu l'eka; okfu lẹ nwanyi ono sūru ephe: "L'ọ koshikotaru iya iphe bu iphe ya shi meta keshinu." ⁴⁰ Yo be teke ndu Samériya byakfutaru Jisosu; ephe arọo ya t'ephe l'iya notanyafua. Yo kwe; ephe l'iya anọo abali ẹbo lẹ mkpukpu ono.

⁴¹ Ephe akafukpooru l'igwe gude ke okfu, shi iya l'onu kweta. ⁴² Ephe asu nwanyi ono: "L'ẹ to buhekwa iphe ophu i kfuru kparu iphe ephe kwetaru. Iphe kparu iphe ephe kwetaru bukwa l'ephe gudewa nchi ephe nua; byakwaphu bya amawaru l'oo oswi-okfu l'oo onye owaa bu onye obu, bu iya bu okpobe Onye Ndzota ndu mgboko-a l'oswiya."

Jisosu agwo nwatibe onye ishi

(Mat 8:5-13; Luk 7:10)

⁴³ Yo notsulephu abali ẹbo l'ẹke ono; gbeshi; yo buru iya oje Galili. ⁴⁴ Lẹ Jisosu l'onwiya kfuhaakwaru: "L'onye nkfuchiru Nchileke b'e ta akwabejekwa ugvu l'ali iya." ⁴⁵ Yo rua Galili; ndu Galili anata iya ohuma; okfu l'ephebedua phukotaru iphemiphe obule, o mekotaru lẹ Jerusalemu teke ono, a gbaru aji ono; kele ephebedua jekwaruphu lẹ Aji Esweta ono.

⁴⁶ Yo bya atugbua lashia azu lẹ Kena, bu iya bu mkpukpu phu, o mejeru mini; yo gho me phu. Yo nweru onye ishi lanu lẹ ndu ishi govumenti, ehū ta dudu nwatibe iya mma lẹ Kapaniyomu. ⁴⁷ Nwoke ono anulephu lẹ Jisosu shiwa lẹ Judiya bya Galili; jekfushia ya je arọo ya; t'ọ byaruta bya emee nwatibe iya ke nwoke t'ehū du iya mma; l'ọ nookwa dzeedzee ndzu. ⁴⁸ Ya ndono; Jisosu asu iya: "Unu 'egudedu enya unu pha iphe-ophulenia; me iphe-ohubama, dugbaa biribiri be unu te ekwetakwa."

⁴⁹ Nwoke ono asu iya: "Nwoke oma; byiko byaru t'ephe je; e menyaa; nwatibe iya ono anahu iya nwuhu."

⁵⁰ Jisosu asu iya: "Tugbua lashia; lẹ nwatibe ngu a-noduru ngu-a ndzu."

Nwoke ono ekwelekwaphu okfu, Jisosu kfuru iya tugbua; yo buru iya alala. ⁵¹ Yo nodukwada l'uzo; ndu ejeru iya ozi abya iya ndzuta bya asu iya lẹ nwatibe iya ono korohuakwaru.

⁵² Yo bya aji ephe egbe teke nwata ono duberu agbakerehu. Ephe asu iya: "L'ọ bulekwaphu l'orifu-nri eswe unyaphua* be ehoku ono zehuru iya l'ehu." ⁵³ Nna nwata ono amawaruphu l'ọ bu oge teke ono gedegede be Jisosu sūru iya te ya la; lẹ: "Nwatibe iya a-noduru iya-a ndzu." To

* **4:52** 4:52 Teke ono bu enyanwu ogbufu l'ishi; m'ọ kwanu teke kuloku kuru nanu l'eswe unyaphua.

dụ iya bụ; nwoke ono yele ndu ụlo iya abya eworu onwephe ye Jisọsu l'ẹka.

⁵⁴ Onanu aburu iphe-ophuleny a k'ẹbo, Jisọsu meru k'ophu o shi lẹ Judiya rua Gálili.

5

*Jisọsu agwọ nwangvuru,
nọ l'iku okpuru*

¹ E meebetsua; yo be l'oge aji ndu Ju; Jisọsu atugbua jeshia Jerúsalemu. ² Lẹ Jerúsalemu ono b'o nweru nwa okpuru, nọ iya nụ. Onu-uzo ẹke, eeshije abahu iya dụ ise. Iphe ndu Hibururu eekuje okpuru ono bụ Bétusáta. O nọ lẹ mgboro Onu-oguzo Aturu. ³ Ndu iphe eme adu l'igwe zegbaaru l'ẹke ono: mbu ndu ishi; ndu ngvuru; me ndu ibe-ehu lanu nwuhutsuaru anwuhu. Ephe atuko zeshia l'ẹke ono; kwaberu teke mini ono a-tunga atunga; ⁴ ke l'ẹ ta anojedu ophu baru nwishi; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu ephezita l'okpuru ono bya atungaa mini ono atunga. Yoo buje; onye iphe eme, vuru uzo tsee okpa lẹ mini ono teke ojozi-imigwe ono tungatsuaru iya; yo korohu l'iphe eme iya nụ. ⁵ Yo nweru nwoke lanu, nọ l'ẹke ono, nyawaru nnya ukporo afa l'afa iri l'esato. ⁶ Jisọsu abya aphua ya; maru l'o shiwa teke teru enya dabutaru l'ẹke ono; bya asu iya: “?O dụ ngu mma t'e mee ngu t'i korohu to?”

⁷ Nwoke ono, iphe eme ono asu iya: “Nwoke oma; o kwa lẹ ya tẹ nwedu madzu, bu onye a-kwota iya ye lẹ mini ono teke a tungaru iya. Ke l'obuje teke ya a-nodu eme tẹ ya ye iya okpa; onye odo evuwaru iya nụ uzo.”

⁸ Jisọsu asu iya: “Gbeshi gwota utute ngu wata oje ije.” ⁹ Teke ono teke onophu; nwoke ono akorohuwaphu; gwotawaphu utute iya; jelahaa ije.

Mboku, iphe ono meru bu mboku otu-ume. ¹⁰ Ya ndono; ndu Ju asu nwoke ono, e meru; yo korohu l'iphe, shi eme iya nụ ono: “Ntanu kwa mboku otu-ume; ?ti madu l'i dakawaru ekemu l'i pa utute ngu eje ege ono?”

¹¹ Yo su ephe: “L'o kwa nwoke ono, meru iya; ya akorohu ono be suru iya: ‘Tẹ ya gwota utute iya wata oje ije.’ ”

¹² Ephe aji iya: “?Bu egbe madzu ngunu be nwoke obu bu, suru ngu t'i gwota utute ngu wata oje ije?”

¹³ Ophu ka nụ bu lẹ nwoke ono, e meru; yo korohu ono ta mahedunu onye meru iya eya nụ. Iphe kparu iya nụ aburu lẹ Jisọsu byaru bya aphu ege a zaru l'igwe dzua l'ẹke ono; to nwehu pyofu.

¹⁴ A nonyaa; Jisọsu abya aphu nwoke ono odo l'ezeulo Nchileke; su iya: “Lekwa; i korohuakwaru nta-a. Be

eyehenuphu ẹka l'ome iphe ɖu ẹji ọdo; e -menyaa; iphe ọdo, ka njo dakfuta ngu."

¹⁵ Nwoke ono atugbua; je akọoru ndu Ju l'ọ bu Jisọsu bu onye ọbu, meru iya; ya akọrohu ọbu. ¹⁶ Ọ bu iphe ono kparu iphe ndu Ju chilahaaru nta Jisọsu; okfu l'ọ bu mbọku ọtu-ume b'o meru iphe ono. ¹⁷ Ya ndono; Jisọsu asu ẹphe: "Nna iya ejelekwaa ozi ẹge ooje iya; yẹbedua l'ejekwaphu."

¹⁸ Iphe ono, Jisọsu kfuru ono emee ndu Ju akafukpooru ọcho ẹge ẹphe e-shi gbua ya. Iphe kparu iphe ẹphe wataru ọcho ishi iya ta abukwa l'ọ tururu nsọ mbọku ọtu-ume ẹphe; ọphu ka ẹphe ẹhuka bukwa l'o gbe ekufuanu Nchileke "Nna iya"; bu iya bu le yele Nchileke ha ẹnyanhamunha.

Ike ke Nwa ono

¹⁹ Ya ndono; Jisọsu asu ẹphe: "Kamenu; te ya karu unu: le to nwekwa iphe Nwa ono egudeje ike ke ẹka iya eme l'onwiya, ẹ-ta buɖu iphe ọ phuru, Nna iya eme; ke l'ọ kwa iphe Nna eme; bukwapu iphe Nwa emeje. ²⁰ Nna be yeru Nwatibe iya obu; lekoshije iya iphemiphe ọbule, oome l'onwiya. Oo-koshifukwaa ya ru iphe ka ọwaa nshinu t'o mee; k'ọphu ọo-ɖu unu biribiri. ²¹ L'ọ bu ẹge ono, Nna emeje ndu, nwuhuru anwuhu; ẹphe eshi l'onwu teta gbeshi; yo nu ẹphe ndzu ono; bu ẹge Nwatibe Nchileke ono a-nu ndu ɖu iya mma ndzu. ²² E to dukwa onye Nna ekpeje ikpe l'onwiya; k'ikpe b'o wookwaru ye Nwatibe iya ono l'eka; ²³ k'ọphu ndiphe mgburumgburu a-kwabẹje Nwa ono uguv ẹge ẹphe akwabẹje Nna. Onye, ta akwabedu Nwa ono uguv ta akwabekwa Nna, bu iya bu onye ziru iya nu.

²⁴ "Kamenu; te ya karu unu: iphe bu onye anu okfu iya bya ekweta k'onye ono, ziru iya te ya bya ono be nweru ndzu gbururu jeye. E to nwehedu l'onye ono evudo t'e kpee ya ikpe; o shiwa l'onwu baa le ndzu. ²⁵ Kamenu; te ya karu unu: teke ọbu abyakwaa; mbu; l'o ruakwaru teke ndu nwuhuru anwuhu a-nu olu ke Nwatibe Nchileke ono. Iphe bu ndu nuru iya nu a-no ndzu. ²⁶ Ke l'ọ bu ẹge ndzu shi Nna l'onwiya l'eka; bu ẹge Nna mekwaruphu te ndzu shi Nwa ono l'eka. ²⁷ Ọ nuru Nwatibe iya ono ike t'o kpeje ikpe; bua ikpe; ke l'ọo ya bu Abubu-Ndiphe. ²⁸ T'owaa ba adukwa unu biribiri; l'oge abyaakwa teke iphe bu ndu ze l'ime ili l'ẹphe ha a-tuko nu olu iya; ²⁹ shi l'ime ili lufuta. Ndu ọphu shi eme ọhuma e-teta nweru ndzu. Ndu ọphu shi ye ẹka l'ejo iphe phu etetakwaphu t'e kpee ẹphe ikpe; nma ẹphe ikpe."

*Iphe ekoshi l'ike nọ
Jisọsu l'ẹka*

³⁰ “È to nwekwa iphe ya egudeje ike k'ẹka iya eme. Ọ kwa ẹge Nchileke sùrú tẹ ya kpee ikpe bẹ ya ekpeje iya; ikpe iya abùrú ikpe vudo nhamúnha. Ishi iya bú lẹ ya te ekpedu ẹge dù iya mma l'obu. Ọ búlephu ẹge ọ dù onye ono, ziru iya nù ono mma l'obu bẹ ya ekpeje.

³¹ “Ọ -bùrú lẹ ya bya aghachi; wata ọtu ọnu onwiya; ọ kwa iya bú l'iphe ọbu, ya ekfu ọbu ta búdu ire-lanù. ³² Obenu l'o nwekpooruru onye ọdo, bú iya a-tù ọnu iya; mbù l'ọphu ya túberu nvọ bú l'iphe onye ono e-kfu l'ẹhu iya bẹ bú ọkpobe okfu. ³³ Unu yeru ndu ozi t'ẹphe byakfuta Jónu; Jónu ekfuwaru unu k'ọkpuberu okfu ono. ³⁴ Iphe ya ekfu ta búkwa lẹ ya eme tẹ madzù bya atúlaha ọnu iya; iphe ya gude adzọta ọkpa l'okfu ono, Jónu kfuru ono kwa k'ọphu aa-dzọta unu. ³⁵ Jónu l'onwiya bú urọku, enwu enwunwu; l'eke jajaja. O shikwaa evu unu evuvu t'unu kpọo ọkfu nwanshi; nọdu l'iphoro iya; tetota ẹswa. ³⁶ Iphe ya meshiru kakwa ọtu ọnu mu ma l'ọphu Jónu túrú. Ishi iya abùrú l'ozi ono, Nna iya ziru iya tẹ ya bya ejee jefu l'ishi ono; mbù ozi ono l'ọ ha, ya eje nta-a ono bẹ atù ọnu iya: l'ọ bú-a Nna ziru iya tẹ ya bya. ³⁷ Nna iya ono, bú iya ziru iya ono bú onye atù ọnu iya. Unu ta nùbukwaa olu Nna iya ono; t'ọ bú l'unu phujewaru iya; k'ọphu unu maru ẹge ọ dù. ³⁸ Okfu ono, shi Nna iya l'ọnu ono ta kwata ọswa buru unu eburu l'obu; okfu l'unu te ewoduru onwunu ye onye ono, o ziru t'ọ bya ono l'ẹka. ³⁹ Unu anọduje enyocha iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; tubesu l'ọo l'ẹke ono bẹ unu e-shi nweru ndzù gbururu jeye. Ẹkwo okfu Nchileke ono tükokwa l'atù ọnu yẹbe Jisọsu. ⁴⁰ Obenu l'unu kwefuru ike l'unu ta abyakfutadu iya ẹge unu e-nweru ndzù.”

⁴¹ “È to nwekwa teke ya ele ẹnya tẹ ndiphe jaa ya ajaja. ⁴² Obenu lẹ ya makwaru l'unu te yeduru Nchileke obu. ⁴³ Ọ bú ike kẹ Nna iya bẹ ya gude bya; unu ajika iya. Ọ -bùrú l'onye ọdo gude ike kẹ ẹka iya bya; onye onanu bẹ unu a-nata. ⁴⁴ ?Nanù ẹge unu e-mehunu woru onwunu ye yẹbe Jisọsu l'ẹka; l'unubẹ ndu abuje ibe unu -aja unu ajaja; yọ tsọ unu ntumatu? Unu ta achoro ọzo, unu e-shi tẹ Nchileke ono, bú Nchileke nwenkinyi iya ono jaa unu. ⁴⁵ Unu ba arikwa l'ọo yẹbedua e-je edoo ẹge unu dù l'ifu Nna iya. Ọ kwaru Mosisu ono, bú iya bú onye ọbu, unu tukoberu obu ọbu bẹ e-do ẹge unu dù. ⁴⁶ Ndege ọ -bù l'unu kweru kẹ Mosisu; unu gage kwetakwaphu kẹ yẹbedua; kẹle Mosisu dekwaru dekuta iya l'ẹkwo iya. ⁴⁷ Obenu; keshinu ọphu unu

te kwetadu iphe Mósísu deru; ?nanu ege unu e-shi kweta l'okfu ke yebe Jisosu."

6

*Jisosu anu unu madzu iri l'ebo;
l'ukporo madzu iri nri*

(Mát 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ E metsulephu; Jisosu atugbua dafu azu Eze Enyimu Gálili azu iya ophu; bukwa iya phu bu Eze Enyimu Tay-ibériyasu. ² Mkporo-oha awu etso iya l'eke ephe phuwaru iphe-ophulenyanya ono, o meshiru teke ono, o meshiru ndu iphe eme; ephe akorohukota ono. ³ Jisosu ekwelephu nwandoo bya enyihu eke obu, bu o-ka-l'ugvu ugvu; je adugaru anodu yele ndu etsoje uzo iya. ⁴ Teke ono be Aji Esweta ndu Ju tuwaru l'ukfu. ⁵ Jisosu abya apalia enya; phu le mkporo-oha awu abyakfuta iya. Yo ku Filipu; su iya: " ? Bu awe be ayi a-zuta buredi te ndu-wa ria nri?" ⁶ Iphe meru iphe o kfuru iphe ono bulekwaphu t'o maru iphe Filipu eme. Odumeka be yebedua makwaru-a iphe oo-me.

⁷ Filipu asu iya: "Me buredi ukporo pongu te edzukwa; k'ophu o rugbakpoo nu ephe onu ilile."

⁸ Onye lanu le ndu etsoje uzo iya; mbu Anduru, bu nwunne Sáyimonu Pyita asu iya: ⁹ "O nwekwaru nwata nwoke, no l'eke-a, gude ishi buredi balí ise; me ema labu. Obenu; ?bu ngunu b'o bu; le mkporo-oha ophu ha ege-a?"

¹⁰ Jisosu asu ephe: "Unu kfuru ephe t'ephe dugagbaaru anodu l'alí." Iphe bu mkporo-oha ono abya anoshia l'alí. Eke ono be unwu iru ewu hakwanu nshinu. Ndu bu iya unwoke le ndu ono rukwaru unu madzu iri l'ebo; l'ukporo madzu iri.* ¹¹ Jisosu abya achita buredi ono; kelebebe Nchileke; bya ekeshiaru iya oha ono, doru l'alí ono. Yo bya ewota ophube ema mekwaa ya phu ege ono. Onyenonu eria ege o guru iya. ¹² Ephe erijishibebe ephe l'ephe ha; yo su ndu etsoje uzo iya: "Ngwaa; unu tutukobe ibiribe iya ophu ephe riphodoru t'e b'o du ophu a-la iyi." ¹³ Ephe abya eshi ishi lanu tutua unwu ibiribe ibiribe iya ophu shi l'ishi buredi ise ono; tutu-jia ya nkata-ivu iri l'ebo; mbu ophu ndu ono riphodoru.

¹⁴ Ndu ono aphulephu iphe-ophulenyanya ono, o meru ono; su: "O kwaphu oswi-okfu l'o bu nwoke-wa bu onye nkfuchiru Nchileke obu, a-bya le mgboko-a." ¹⁵ Jisosu amaru l'ephe abya iya egude t'e chibe iya eze k'ehuka; yo pyofu lashia azu l'ugvu-ugvu ono nwenkinyi iya.

* 6:10 6:10 Iphe o bu bu 5,000.

*Jisòsu eje ije l'eli mini**(Mát 14:22-33; Mak 6:45-52)*

¹⁶ Yo be l'urenyashi; ndu etsoje ụzo iya agbada l'eze ẹnyimu; ¹⁷ nyida l'ugbo; kpọru iya t'ẹphe ụta uswe ụfu jeshia Kapániyọmu. A nọ jeye ọchi ekpua ẹhu; Jisòsu ta byakfutawa ẹphe. ¹⁸ A nọnyaa; oke pherephere ephelaha; k'ọphu eze ẹnyimu ono wataru ọtu akpara atushi iya ike; eyii awata ememe l'eze ẹnyimu ono. ¹⁹ Ẹphe akpọ-wa ụgbo iphe ha l'ọ bụ manyiru ẹto; l'ejewa ẹ ke ẹno ya teke ẹphe phuru Jisòsu ẹke ooje l'eli mini l'eze ẹnyimu ono; eje abyakfuta ẹphe l'ugbo ono; meji atọfu ẹphe. ²⁰ Yọ sụ ẹphe: "Unu ba atsushi egvu; ọ kwa yẹbedua!" ²¹ Yọ bụru l'ọ kfuru ẹge ono meru iphe o lulahaaru ẹphe l'obu t'ẹphe bya edubata iya l'ugbo ono. E gude iya ekfu; ụgbo ẹphe etsubewaphu l'ọnu ẹke, ẹphe eje.

A dụ igwe achọ Jisòsu

²² Yọ be echile iya; mkporo-ọha ono, nọ l'azụ eze ẹnyimu ono azụ iya ọphu ono aphua l'ọ bụ ụgbo lanụ likwadurua l'ẹke ono. Ẹphe amakwaruphu ẹ Jisòsu te tsodu ndu etsoje ụzo iya bahụ l'ugbo; l'ọ bụ ndu etsoje ụzo iya bẹ tųgburu nụ nkinyi ẹphe. ²³ Obenu l'ọ nwekwaruphu igweligwe ụgbo ọdo, shitsua Tayibériyasu bya etsuru l'iku ẹke ono, ẹphe nọdu taa buredi ẹ Nnajiufu kelebeberu Nchileke ekele ono. ²⁴ Ọha ono amalẹruphu ẹ Jisòsu ta nọdu l'ẹke ono; ndu etsoje ụzo iya ta nọ iya; ẹphe adzuta ụgbo nk'ẹphe jeshia Kapániyọmu ọcho Jisòsu.

Jisòsu bụ nri, anụ ndzụ

²⁵ Ẹphe abya achọ-vu iya l'azụ eze ẹnyimu ono azụ iya ọphu; jì iya: "Buhunu teke ole b'ì byaru ẹke-a?"

²⁶ Jisòsu asụ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: l'iphe meru iphe unu achọ-phe iya nta-a ta bukwa l'ọo l'unu phuru iphe iphe-ophulenyia, ya meru ekoshi. Iphe meru iphe unu achọ-phe iya; kwa ẹ ya nuru unu buredi; unu ataa; ẹpho adugbaa unu mma. ²⁷ Unu be esegbushihe onwunu l'akanya nri, ala iyi. Unu sechia akanya nri ọphu a-nọduje anụ unu ndzụ gbururu jeye. Nri onanu bụ Abubu-Ndiphe a-nụ iya unu. Ishi iya aburu l'ọo yẹbe Abubu-Ndiphe bẹ Nchileke, bụ Nna meru t'e shi iya l'ẹka; phụ ike, ekoshi l'ọo iphe ono bẹ Nna gude sụ tẹ ya bya."

²⁸ Ẹphe abya ajì iya: "Bụ ngunu bẹ ẹphe e-me t'ọ bụru iya bụ l'ẹphe ejeje ozi Nchileke?"

²⁹ Yọ sụ ẹphe: "Iphe bụ ozi Nchileke bụ t'unu woru onwunu ye onye ono, Nchileke ziru t'ọ bya ono l'ẹka."

³⁰ Ya ndono; ephe asu iya: “?Bù iphe-ophulenyà, dù idagha bè ii-me koshi ephe; k'ophu ephe e-gude enya ephe phù; kweta woru onwephe ye ngu l'èka obu? ?Nanù iphe ii-me obu? ³¹ Lè teke ndiche bè nna ephe oche phe rikwaru mana teke ono, ephe nò l'echi-egu ono; bù iya bù iphe obu, e deru ekwo okfu Nchileke; sù: 'L'ò nùru ephe nri, shi l'imigwe t'ephe ria.' ”

³² Jisòsu asu ephe: “Kamenu; tẹ ya karu unu: nri onanu, Nna iya shi l'èka Mòsisu nù unu ono bukwa nri ophu shi lẹ mgboko-a. O kwa nri ophu Nna iya egudeje èka iya nù unu bè bù ogbodo nri ophu shi l'imigwe. ³³ L'ò kwa onye ono, shi l'imigwe bya ono bè bù nri obu, Nchileke anuje obu. O bù onye ono anuje ndiphe ndzù.”

³⁴ Ephe asu iya: “Nnajiufu; nujenu ephe egbe nri onanu tekenteke.”

³⁵ Jisòsu asu ephe: “L'ò kwa yèbedua gèdegede bù nri ono, anù ndzù ono. Onye abyakfuta iya nù bè egu ta agùhekwa odo. Odo abùru l'onye woru onwiya ye iya l'èka bè mini ta agùhedu odo. ³⁶ O lẹ ya kfuakwaru iya unu l'unu phùwaru iya; obenu l'unu te kwedu woru onwunu ye iya l'èka. ³⁷ Obenu l'iphe bù ndu Nna iya yeru iya l'èka a-byakfutakota iya. Onye bukwanu onye byakfutaru iya nù b'ẹ te nwedu lẹ ya achifu iya. ³⁸ Iphe obu bù lẹ ya shi l'imigwe bya. Iphe ya byaru ta kwa tẹ ya bya emee uche-obu nk'iya. O kwa uche-obu kẹ onye ono, ziru iya abyabya ono bè ya byaru ememe. ³⁹ Iphe bù uche-obu onye ono, ziru iya nù ono bù t'ẹ b'ò dù ndu ono l'ephe ha, o yeru iya l'èka ono, a-nahù iya tufahu; mbukwa m'ò bù onye lanù; gbahaa tẹ ya mee ephe t'ephe tuko l'ephe ha teta nòdu ndzù mbòku ikperazù ono. ⁴⁰ Ishi iya bù l'iphe dù Nna iya mma bù t'onnyemonye obule, phuru Nwatibe iya ono; woru onwiya ye iya l'èka; nweru ndzù gbururu jeye. Ya emekwaaphu onye obu t'ò shi l'onwu teta nòdu ndzù mbòku ikperazù ono.”

⁴¹ Ya ndono; ndu Ju ataderu iya nwurinwuri l'èke ono; èke ehu eghu ephe eghughu; okfu l'ò sùru: “L'òo yèbedua l'onwiya bù nri obu, shi l'imigwe bya obu.” ⁴² Ephe asu: “? Tò budunua nwoke-wa bù Jisòsu, bù nwatibe Jòsèfu; mbù onye ephe majiru nna iya; mẹ nne iya enya? ?Nanù ege o shi bya asu nta-a lẹ ya shi l'imigwe bya?”

⁴³ Yò sù ephe: “Unu ba atahẹ nwurinwuri l'ime onwunu; ⁴⁴ l'ẹ to nwedu onye a-byakfuta iya nù; a gufu l'òo Nna iya ono, ziru iya nù ono bè kuritaru iya onye obu. Yèbedua l'onwiya agbe teke ono mee onye obu; yo shi l'onwu teta nòdu ndzù mbòku ikperazù ono. ⁴⁵ Ndu nkfuchiru Nchileke dekwaru l'ekwo; sù: 'L'ò bù Nchileke e-zi onnyemonye obule

iphe.' L'iphe bú onye nùru kẹ Nna ono; bya anọdu Nna ono l'ẹka; mụta ẹka iya; ono onye a-byakfuta yẹbe Jisọsu. ⁴⁶ Iphe ya ekfu ta bukwa l'o nweru onye phujewaru Nna ono; gbahakwaa onye ono, shi l'ẹka Nchileke bya ono. Oo yẹbedua bú onye phujewaru iya nù. ⁴⁷ Kamenu; tẹ ya karu unu: l'onye woru onwiya ye iya l'ẹka bẹ nweru ndzụ gbururu jeye. ⁴⁸ O kwa yẹbedua, bú Jisọsu bú nri, anuje ndzụ. ⁴⁹ Nna unu oche phe bẹ riru mana l'echi-egu; nwushihulee. ⁵⁰ Obenu lẹ nri owaa, shi l'imigwe-wa bẹ bú nri ophu anuje ndzụ; mbụ nri ophu onye riru iya nù ta anwuhuhedu anwuhu. ⁵¹ O kwa yẹbe Jisọsu bú nri, nọ ndzụ, shi l'imigwe bya. Iphe bú onye riru nri ono a-nọ ndzụ gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Nri ono, ya a-nụ ono bú anụ-ẹhu iya. Ya e-woru iya nù l'okfu ẹhu ndu mgboko-a kpmukpamu; k'ophu bú: onye riru iya nù; yọ nọdu ndzụ."

⁵² Ndu Ju awata ntutego; jilaha: "?Nanụ ẹge nwoke owaa e-me nù ẹphe anụ-ẹhu iya t'ẹphe taa?"

⁵³ Jisọsu asụ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: o -buru l'unu ta tadu anụ-ẹhu Abụbu-Ndiphe; ngua mee ya bẹ unu te enwekwa ndzụ l'ime onwunu. ⁵⁴ Iphe bú onye atakwanu anụ-ẹhu yẹbe Jisọsu; l'angu mee ya bẹ nwewaru ndzụ gbururu jeye. O bú onye ono bẹ ya e-me t'o shi l'onwu teta nọdu ndzụ mbọku ikperazụ ono. ⁵⁵ Ishi iya bú l'anụ-ẹhu iya kwata buru ogbodo nri eriri; mee ya abukwaruphu ogbodo iphe-angungu. ⁵⁶ Onye eri anụ-ẹhu iya; l'angukwaphu mee ya nọwa iya l'ime; yẹbedua anọdu onye ono l'ime. ⁵⁷ O bú Nna ono, bú iya bú ishi ndzụ ono bẹ ziru iya tẹ ya bya. Yọ buru iya bẹ ya gude nọdu ndzụ. O kwaphu ẹge ono bẹ iphe bú onye taru anụ-ẹhu yẹbe Jisọsu e-gude iya nọdu ndzụ. ⁵⁸ Oo ya bú l'ono bú nri ono, shi l'imigwe bya ono. E tọ bukwa egbe nri ophu ochechoroche unu phe rieberu; nwushihulee. Iphe bú onye riru nri owaa a-nọwaru ndzụ gbururu jeye lẹ tutu yoyo."

⁵⁹ Iphe ono bú iphe Jisọsu tuko kfushikota teke oozi iphe l'ulo-ndzuko ndu Ju lẹ Kapaniyomu.

Okfu ndzụ gbururu jeye

⁶⁰ Ya ndono; igweligwe ndu etso Jisọsu anulephu owaa; sụ: "Haa! Okfu owaa atakwa ẹra lẹ nchi. E tọ bukwa iphe anunu."

⁶¹ Jisọsu amalẹru-a; l'ẹ b'ọ dọ onye kọru iya ẹya nù; lẹ ndu etso iya nù ata nwurinwuri kẹ okfu ono. Yọ sụ ẹphe: "?Bụ iphe ono, ya kfuru unu ono egbu unu egghu tọ? ⁶² ? Nanụ ẹge ọo-dụ mẹ unu phua Abụbu-Ndiphe; yọ kwaseru ala imeli ẹke o shi nọduhawa? ⁶³ O kwa Ume Nchileke bẹ anuje ndzụ. Ophu bú anụ-ẹhu madzụ bẹ bukwa iphe

mmanu, ẹ-te nwedu ọphu ọ yi. Okfu ono, ya shi kfushitaru unu ono bẹ bukwa ume; bukwaruphu ndzu. ⁶⁴ Obenu; m'o nwekwaru l'unu ha-a ndu ọphu ẹ-te woduru onwẹphe ye iya l'ẹka." Iphe kparu iya nū bụ lẹ Jisọsu shiru lẹ mbụlembu maru ndu ọphu ọbu, ẹ-te ekwedu woru onwẹphe ye iya l'ẹka; makwaruphu onye ọphu e-mekochaa deru iya ye. ⁶⁵ Yọ sụ: "Ọo ya bụ iphe ya gude sụ unu l'ẹ to nwedu onye a-byakfutaghe iya nū; ẹ-ba bụ l'ọo Nna b'o shi l'ẹka."

⁶⁶ Yo kfutsulephu ẹge ono; igweligwe ndu ono, shi etso iya nū ono atsuphushia azụ; ẹphe tee tsojehe iya ejephe. ⁶⁷ Jisọsu asụ ụmadzu iri l'ẹbo ono, etsoje ụzo iya ono: "Unubẹdua; ?unu e-je iya ije agha? ?Unu alakwaphu azụ tọ?"

⁶⁸ Sáyimonu Pyita asụ iya: "Nnajiufu; ?bụ onye ole ọdo bẹ ẹphe a-lakfube? Ọo nggubedua gude okfu, anuje ndzu gbururu jeye. ⁶⁹ Ẹphe ekwetaakwa; bya amakwaruphu l'ọo nggu bụ onye ono, dū nsọ, shi l'ẹka Nchileke ono."

⁷⁰ Jisọsu asụ ẹphe: "?Tọ dū yẹbedua fọtaru unubẹ ụmadzu iri l'ẹbo-wa. Obenu l'onye lanū l'ime unu gbe bụwaru nū Obutuswe?" ⁷¹ Onye ookfu iya ele ẹnya aburu Júdasu, bụ nwatibe Sáyimonu Isukáryotu; kẹ l'ọ bụ Júdasu bụ onye e-mekochaa deru iya ye; e gudekwaru l'ọ bụ onye lanū l'ụmadzu iri l'ẹbo ono, etsoje ụzo iya ono.

7

Jisọsu yele unwunne iya phe

¹ E meebelephu; Jisọsu ejephelaha lẹ Gálili; tọ dū iya t'o je ojephe lẹ Judiya; kẹle ndu Ju, nọ ẹke ono achọ ishi iya l'ẹnya-mee. ² Teke ono bẹ aji ndu Ju tųwaru l'ukfu; bụ iya bụ Aji Mkpù. ³ Ya ndono; unwunne iya asụ iya: "T'o gbeshikwaphu l'ẹke-a jeshia Judiya; k'ọphu ndu etsoje ụzo iya a-phụ eze iphe dū biribiri oome. ⁴ L'ẹ to nwekwa onye anọduje edomí iphe oome edomí; m'ọ -bụru l'onye ọbu eme tẹ ọha maru iya. Wo iya: Keshinu ị tųkowa egbe eze iphe dū ẹge ono emeshi; menua tẹ ndu mgboko magbaru ngu." ⁵ Iphe ọbu bụ lẹ ndu ọphu bụ unwunne iya l'onwẹphe te kwetakpoduanu nk'ia.

⁶ Ya ndono; Jisọsu asụ ẹphe: "L'oge nk'ia te erukwa-a. Obenu l'unubẹdua ta dudu teke unu gbeshiru, unu te jedu. ⁷ Ndu mgboko te nwekwa l'ẹphe akpọo unu ashi. Obenu lẹ yẹbedua bẹ ẹphe kpọru ashi. Iphe meru iphe ẹphe kpọru iya ashi bụ lẹ ya anọduje ekfuru iya ẹphe hoo-haa l'ọ bụlephu ejo iphe bẹ ẹphe eyeje ẹka. ⁸ Unu tųgbua jeshia l'aji, unu eje; lẹ yẹbedua b'ẹ tọ gbakwaa l'oje l'aji ọbu.

Ishi iya aburu l'oge teke ya e-me iphe ono, ɛnya dũ unu ono ta agbadua." ⁹ Yo kfuebe ɛge ono; kwaa lɛ Gálili l'ɛke ono.

Jisõsu nọ lɛ Aji Mkpù

¹⁰ Unwunne iya egbeshitsulephu jeshia l'aji ono; Jisõsu epyota epyota jekwushia ɛphe. ¹¹ Ndu Ju etsoru achokashi iya l'ɛke ono, aagba aji ono l'ajigbaa: "Nanuhunu iya? ? Nanuhunu iya?"

¹² ɛphe adzũ-phelephu taphatapha iya l'ɛke ono, e jiru ejiji ono. Yo nweru ndu sũru: "L'ọ kwa ọkpobe madzũ." Ndu ọphu asũ: "Iye-e! L'ọ bũ eduphu b'o gbe eduphuje madzũ." ¹³ Obenu l'ɛphe gude ọtsu-egvu ndu Ju; to nwehunu onye dũru ike kfufua ya ekfufu; k'ọphu aa-nũ iya.

¹⁴ Yo rulephu l'echi aji ono; Jisõsu abaa l'eze-ulo Nchileke je ezilaha iphe. ¹⁵ Yọ dũ ndu Ju biribiri. ɛphe asũ: "Nanũ ɛge nwoke-wa meru matabe ɛkwo ɛge-a; l'ɛ b'ọ tũbua ọkpa l'ɛke aamuje ɛkwo lɛ phuu?"

¹⁶ Yọ sũ ɛphe: "Iphe ya ezi ta bũkwa iya b'o shi l'ɛka. Onye o shi l'ɛka bɛ bũkwa Nchileke ono, ziru iya nũ ono.

¹⁷ Onye ọogu t'o mee iphe bũ uche-obu Nchileke a-makwaa mɛ iphe-a, ya ezi-a: ?o shi Nchileke l'ɛka; tọo ike k'onwiya bɛ ya gude ezi iya. ¹⁸ Onye gude ike k'onwiya ekfu bɛ bũkwa onwiya bɛ oome t'a jaa ajaja. Obenu l'iphe bũ onye eme t'onye ono, ziru iya nũ ono jaa ya ajaja; bũkwa onye koshiru l'ọ gbaru t'e gude ire iya ɛka; to nwe ɛke ntũjo nọ iya l'ɛhu. ¹⁹ ?Tọ bũdu Mõsisu doberu unu ekemu; tọ dũ unu l'unu ha, onye emeje iphe ekemu ono kfuru? ?Bũkpo ngũnu kparu iphe unu achọ ishi yɛbe Jisõsu?"

²⁰ Oha ono asũ iya: "L'ọ kwa ọgvu guderu ngu! ?Bũ onye achọ ishi ngu ọbu?"

²¹ Jisõsu asũ ɛphe: "Mgbɛ ọ bũkwadu-a akpuru iphe lanũ bɛ ya meru mbọku ọtu-ume; unu avọru ọku ghũa ɛhu. ²² Ọ kwa-a lɛ Mõsisu sũru: a -mujee nwata nwoke; ọ -nọlephu abalì ɛsaa; k'ɛsato iya t'e bua ya útsù. Unu ebu iya ɛphe: ebu iya m'o -ruhuru; ọ bũru mbọku ọtu-ume; e guderu l'ɛ tọ bũdu Mõsisu bɛ wataru iya nũ; l'ọ bũkpooru ochechoroche unu phe wataru iya. ²³ Ọ -bũru l'iphe unu ebuje madzũ útsù mbọku ọtu-ume bũ k'ọphu unu te emebyidu ekemu Mõsisu; ?bũhunu ngũnu meru iphe unu vọru ọku ghũa ɛhu; okfu lɛ ya meru nwoke, ɛhu ɛ-ta dũdu mma; yọ korohu mbọku ọtu-ume. ²⁴ Ọphu t'unu haa ole madzũ ɛnya l'ifu ekpe iya ikpe. Unu kpeje ikpe nhamũnha."

Ọo Jisõsu bũ Kuráýisutu ọbu

²⁵ Ya ndono; yo nweru ndu Jerúsalemu haru; sũ: "Tọ bũdunua nwoke ọbu, aachokashi t'e gude gbua ọbu ndọ-ọ

²⁶ gbe bya anọdu asa ẹge-a l'edzudzu ọha-a; a chiru ẹnya yeru iya; to nwe onye wotaru iya ẹya nū. ?Ọ -bụ lẹ ndu achijeru Nchileke ẹja mawaru l'ọo ya bụ Kuráyisutu ọbu, Nchileke kweru ụkwa iya ọbu tọo? ²⁷ Mę teke Kuráyisutu ọbu a-bya b'ẹ to nwekwa onye a-ma ẹke o shi bya. Obenu lẹ nwoke ọwaa bẹ ayi kabekwa maru ẹke o shi."

²⁸ Ya ndono; Jisọsu ezinyaa iphe l'eze-ulo Nchileke ono; raaru iya ẹphe arara; sụ: "?Unu makpọoru nū onye ya bụ amama ophu? ?Unu makpọoru-a ẹke ya shi eshishi? Ẹ tọ bukwa ike k'eka iya bẹ ya gude bya. Onye ono, bụ iya ziru iya tẹ ya bya ono bukwa onye ire-lanụ; ọbu l'unu ta madu onye ono. ²⁹ Ọo yẹbedua maru onye ọbu; okfu l'ọo ẹke o nọ bẹ ya shi bya. Yọ buru iya ziru iya tẹ ya bya."

³⁰ Ẹphe achode ẹge ẹphe e-shi gude iya; ọbe ẹ to nwe du onye sūru iya ẹka; kẹ l'oge nk'iya te erudia. ³¹ Obenu lẹ ndu shi lẹ mkporo-ọha ono kweta nk'iya kwata halẹe nshinu. Ẹphe asụ: "Teke Kuráyisutu ọbu byaru; ?oo-mefua iphe-ophuleny, a-dakata ophu nwoke-wa shi keshinu teke-wa meta."

Eeye ndu nche t'ẹphe je egude Jisọsu

³² Ndu Fárisii abya anua taba-taba, mkporo-ọha ono tuko adzụ lẹ kẹ Jisọsu. Ya ndono; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu Fárisii abya eyefu ndu nche t'ẹphe je egude Jisọsu. ³³ Tọ dū iya bụ; Jisọsu asụ: "L'ọ kwa tẹ yele unu nọfua nwanshii; ya alakfushia onye ono, ziru iya tẹ ya bya ono. ³⁴ Unu a-chọ iya nta chọo ya imo; unu ta achọ-vu iya; ophu 'o bukwanu l'ẹke ya nọ bẹ unu ha kẹ abyabya."

³⁵ Ndu Ju ono ajilaha onwẹphe: "?Bunua awe bẹ nwoke-wa atụ egomunggo k'alala, ẹphe ta achọ-vughedu iya ọbu? ?Ọ kwakọ k'oje Girisu, bụ ẹke ndu Ju gbakashihuru je eburu; mbụ tẹ ya je ẹke ono je ozi ndu Girisu iphe tọo? ³⁶ ? Bukpoo ngunu b'ọ bụ mbụ iphe ono, o kfuru ono: 'L'unu a-chọ iya nta chọo ya imo; unu ta aphụ iya.' Ọdo aburu: 'L'ẹke ya nọ; bẹ unu ta hadu k'abyabya?' "

Mini, anuje ndzụ

³⁷ Yo be mbọku okpufu l'aji ono; bukwanu iya bụ mbọku, kakọta mkpa l'aji ono; Jisọsu egbeshi raa ya tororo wo: "Ọ -buru l'o nweru onye mini agụ; tẹ onye ọbu byakfuta iya bya anguta ogbodo mini. ³⁸ L'onye woru onwiya ye yẹbe Jisọsu l'eka bẹ iphe ono, e deru l'ekwo okfu Nchileke ono e-rekwa l'ẹhu iya, sūru: 'L'ọo l'ime ẹhu onye ono bẹ nggele ono, atsoshi mini, anuje ndzụ ono a-nọdu.' " ³⁹ Ọ bụ kẹ Ume-dụ-Nsọ bẹ Jisọsu gude kfua iphe ono, o kfuru ono; bụ iya bụ Ume-dụ-Nsọ, ndu woru onwẹphe ye iya l'eka a-nata.

Iphe ọbu aburu l'ẹ ta nūdua ẹphe Ume-dụ-Nsọ teke ono; okfu lẹ Jisọsu bẹ Nchileke te wolidua dobe l'ẹke ọdu-biribiri yẹbe Nchileke nọ l'imigwe.

Ndu ọha eke onwẹphe ẹbo

⁴⁰ Ụphodu lẹ ndu ono anulephu iphe ono, o kfuru ono; sụ: “Ha! Ọ kwa nwoke-a bụ onye nkfuchiru Nchileke ọbu, ẹphe ele ẹnya iya ọbu l'oswiya.”

⁴¹ Yo nweru ndu ọphu sụru: “L'ọo ya bụ Kuráýisutu ọbu, Nchileke kweru ụkwa iya lẹ ya e-zi t'ọ bya ọbu.”

Obenu l'o nwekwanuru ndu ọphu, sụru: “?Bunu-a lẹ Gálili bẹ Kuráýisutu ọbu e-shi bya tọo? ⁴² L'ẹkwo okfu Nchileke sụkwaru lẹ Kuráýisutu ọbu bụ l'eri Dévidi bẹ ooshi. L'ọo lẹ Bétulehemu bẹ aa-mụ iya, bụ iya bụ mkpụkpu, Dévidi shi buru gẹdegede.” ⁴³ Tọ dọ iya bụ; ndu ono egude okfu ẹhu Jisọsu ono kee onwẹphe ẹbo. ⁴⁴ Yo nweru ndu ọphu chọru ụzo, ẹphe e-shi gude iya l'ẹke ono; ọbu l'ẹ to nwedu onye sụru iya ẹka.

Ndu ishi ndu Ju;

bụ e-kwe-lẹ-te-kwe

⁴⁵ Ndu nche ono, ẹphe ziru ozi ono alaphuta azụ lakfuta ndu ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono; mẹ ndu Fárisii ono, bụ ẹphe ziru ẹphe ozi ono. Ẹphe erua; ndu ono, ziru ẹphe ozi ono aji ẹphe: “?Bụ ngunu kparu iphe unu ta kpụtahedu iya?”

⁴⁶ Ndu nche ono asụ ẹphe: “Ha-o! L'ẹphe ta phụbukwaa onye ekfu l'ọ bụ nwoke onanu.”

⁴⁷ Ndu Fárisii aji ẹphe: “?O duswefukwaaruphu unubedua tọo? ⁴⁸ ?Akọ kọjeru unu l'o nweru onye ishi ẹphe; m'ọ bụ onye Fárisii, wojewaru onwiya ye iya l'ẹka tọo? ⁴⁹ A bya abya l'igwe ọha-wa, bụ ekemu Mósisu bẹ ẹphe ta madu-a bẹ Nchileke tųakwaru ọnu.”

⁵⁰ Ya ndono; Nikodímọsu, bụ onye lanụ lẹ ndu Fárisii, bụkwa iya phụ bụ onye phụ, jekfujeru Jisọsu phụ asụ ẹphe: ⁵¹ “E -tsode iphe ekemu ẹphe kfuru; bẹ ẹphe ta anmakwa madzụ ikpe; l'ẹphe 'ẹ be vuoduru ụzo nuta okfu, shi onye ọbu l'ọnu; maru iphe ọbu, o meru ọbu.”

⁵² Ẹphe asụ iya: “Nggubedua; ?i bụfua onye Gálili tọo? Jenu je eleghee ẹnya eleghe l'ẹkwo okfu Nchileke; nggu aphụ l'ẹ to nwedu onye nkfuchiru Nchileke, e-shi lẹ Gálili.”

⁵³ Ẹphe awụkahu; onyenọnu alashia nk'iya.

8

*Nwanyi, e guderu l'ẹke
oori ogori*

¹ Yēbedua, bụ Jisọsu atụgbua jeshia Ugvu Olivu. ² Yo rulephu l'ọnmewa ụtụ echile iya; yọ laphu azụ l'eze-ulo Nchileke. A dụ l'igwe zakọo bya adọ-phae ya mgburung-buru. Yọ bya adugaru anọdu; zilaha a ẹphe iphe. ³ Ya ndono; ndu ezije ekemu; mę ndu Fárisii akpuru nwanyi, ẹphe guderu l'ẹke oori ogori kpukfuta iya; kpụta iya bya edobe ẹphe l'ifu l'ẹke ono. ⁴ Ẹphe asụ Jisọsu: "O-zi-iphe! Nwanyi-a bę ẹphe jebudoru l'ẹke oori ogori. ⁵ L'ekemu ẹphe; bę Mósisi sụru t'e gudeje mkpuma tugbua onye a phuru, eme egbe iphe-a. ?Nanụ ẹge ọ dụ ngu t'e mee ya?" ⁶ Iphe ono, ẹphe ekfu ono bụkwa ẹregede okfu bę ẹphe agbaru iya t'ẹphe maru: ?o nweru iphe ẹphe e-gude gude iya; sụ l'ọo ono bụ ọphu o meru. Jisọsu abya etsukfuru etsukfuru; gude mkpushi-ẹka delaha iphe l'alị.

⁷ Ẹphe ajinyaa ya aji; jinyaa ya aji; yo gbeshi sụ ẹphe: "Ọ-buru l'o nweru l'unu ha ẹke-a; onye ọphu te mebua iphe dụ ẹji; t'onye ọbu vuru ụzo wota mkpuma tịa nwanyi-a."

⁸ Yọ bya etsukfuru ọdo; gudekwa mkpushi-ẹka delaha iphe l'alị. ⁹ Ẹphe anulephu onanu; gbakashihulaha nanụ nanụ. Ẹphe eshi lę ndu ọphu bụ ọgurennya alufu jeye teke ọ bụwa-a Jisọsu bę ẹphe haru nkinyi iya yęle nwanyi ono, vudo iya l'ụzo ifu ono. ¹⁰ Jisọsu abya apashia; sụ iya: "Nwanyi; ? nanuhunu ẹphe? ?To nwehedu onye vudo nụ tẹ ya nmaa ngu ikpe ọbu?"

¹¹ Nwanyi asụ iya: "Ẹ to nwehekwa; Nnajiufu."

Jisọsu asụ iya: "Ahaa! Yēbedua ta anmakwa ngu phụ ikpe. Tugbua lasha; ọbu; be emehkwa iphe dụ ẹji ọdo."

Jisọsu bụ iphoro kę ndiphe

¹² Jisọsu ekfuru nụ ẹphe ọdo wo: "Ọo yēbedua bụ iphoro kę ndiphe; iphe bụ onye etso iya nụ bę ta byadu bya eje ije l'ẹkpuru-ọchi; gbahaa iphoro bę a-nọ iya l'ẹhu."

¹³ Ndu Fárisii asụ iya: "Oghoo! Nta-a bę nggubedua atụ ọnu onwongu. Iphe ono, iikfu ono te nwekwa ọphu bụ ire-lanụ."

¹⁴ Jisọsu asụ ẹphe: "Wawa; ya -atụkpoonu m'ọo ọnu onwiya bę iphe ya ekfu bụkotakwa ire-lanụ; kęle ya maru ẹke ya shi; makwaruphu ẹke ya ala. Ọbe unubedua ta madu ẹke ya shi; unu ta ama ẹke ya ala. ¹⁵ Unu ekpeje ikpe l'ọ bụ madzụ. Yēbedua ta dukwa onye ya ekpe ikpe. ¹⁶ Tẹmanu; ọ -bụkpooru nụ lę ya ekpe ikpe bę ikpe nk'iya bụkwa ikpe, dụ maa. Ishi iya bụ l'ẹ tọ bụdu yēbedua nwęnkinyi iya ekpe ikpe ono. Ọ bụ Nna iya ono, bụ onye ziru iya tẹ ya bya ono bę bụ onye yęe ya ekpe iya. ¹⁷ L'e dekwaru l'ẹkwo ekemu unu; sụ l'umadzu ẹbo -agbakpowa ekebe bę iphe ono bụnuphu oswi-okfu. ¹⁸ Ya atukwa

onu onwiya; Nna iya ono, bu iya ziru iya te ya bya ono atukwaphu iya phu."

¹⁹ Ephe aji iya: "?Nanu Nna ngu obu?"

Jisosu asu epe: "Unu ta makwa yebe Jisosu; unu ta ama Nna iya. Ndege o -buru l'unu maru yebedua; unu gega amakwaruphu Nna iya."

²⁰ Okfu ono be Jisosu no l'eke aakwakobeje okpoga, a nuru Nchileke kfushia teke o no l'ime eze-ulo Nchileke ono ezi iphe; ophu o dudu onye suru iya eka k'egude; okfu l'oge teke ee-gude iya te erudua.

Unu ta abyadu eke ya ala

²¹ Jisosu asu epe odo: "Ya a-la; unu a-cho iya nta cho ya imo; unu ta acho-vu iya. Unu evuru iphe du eji, unu meru l'ishi ege unu vu iya; nwushihu. Eke obu, ya ala obu be unu ta hakwa ke abyabya."

²² Ya ndono; ndu Ju asu: "Owaa, o suru: 'L'eke ya ala be epe ta sudu ke abyabya-a;' ?oo-kabe eje okfugbu onwiya too."

²³ Yo su epe: "Unubedua shi l'eke laru ali; obu le yebedua shi l'imeli. Unubedua bu ndu ke mgboko-a; obenu le yebedua ta budu onye ke mgboko-a. ²⁴ Ya suru unu l'oo ya meru iphe unu e-vuru iphe du eji, unu meru; unu evuru iya l'ishi ege unu vu iya; nwushihu; mbu yo buru ege ono be unu a-noduwaru l'iphe du eji unu obu; nwushihu; a gufulephu l'unu byaru bya ekweta l'oo ya bu 'Onye ono, ya suru le ya bu ono.' "

²⁵ Ephe aji iya: "?Bu onye bi bu?"

Yo su epe: "O bu iphe ono, ya shikpelephu le mbulembu kfutaru unu ono be ya bu. ²⁶ O nweru igweligwe iphe ya ekfu kfukuta unu; mekwaphu igweligwe iphe ya e-kpe unu ikpe iya. Obe onye ono, ziru iya nu ono be bu onye irelanu; temanu b'o bu iphe ya nutaru onye ono, ziru iya nu ono l'onu be ya araje arara te ndiphe nu."

²⁷ Ndu ono ta ma l'oo Nchileke, bu Nna be ookfu ekfuturu. ²⁸ Jisosu asu epe: "Teke unu wolileruphu Abubu-Ndiphe kpopyabe l'oshi-osweru be unu a-ma teke ono l'oo ya bu 'Onye ono, ya suru le ya bu ono;' l'o bulephu iphe Nna ziru iya be ya anoduje ekfu. ²⁹ Temanu me onye ono, ziru iya nu ono ta habukwaa ya nkinyi iya. O nokwaa swiru iya; ke l'o bulephu iphe du Nna iya ono mma l'obu be ya anoduje eme tekenteke."

³⁰ Igweligwe ndu nuru teke Jisosu ekfu okfu ono ekweta nk'ia.

Ohu le amadu

³¹ Tò dù iya bụ; Jisọsu asụ ndu Ju ono, kwetaru nk'iya ono: "Ọ -bụru l'unu kwetaru l'emekpelephu iphe ya ekfu bẹ unu bụakwa ọkpobe ndu etsoje ụzo iya. ³² Unu a-makwanuru ọkpobe okfu ono; yọ bụru ọkpobe okfu ono a-tọfu unu l'ẹgbu; mee t'unu ba abụhe ohu."

³³ Ẹphe asụ iya: "Mẹ ẹphe shikwa l'eri Ẹbirihamu; ọphu ọ bụdu l'ọ nweru ẹphe onye bụjeru ohu. ?Buhunu ole bụ kẹ l'aa-tọ ẹphe l'ẹgbu; mee t'ẹphe ba bụhe ohu."

³⁴ Jisọsu asụ ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: l'iphe bụ onye eme iphe dù ẹji bẹ bụ ohu kẹ iphe dù ẹji. ³⁵ Ohu te ebujeekwaruru l'ulo nnajiufo iya gbururu jeye. Ọ kwa nwa, a mụru amumu l'ufu ebuje iya gbururu jeye. ³⁶ Ọo ya bụ; ọ -bụru lẹ Nwa ono bẹ mewaru t'unu ba bụhe ohu; bunu iya bụ l'a tọwaru unu l'ẹgbu ọkpobe atoto. ³⁷ Ya makwaru-a l'unu shi l'eri Ẹbirihamu; ọle unu emelee t'unu gbua ya; okfu l'unu te kwedu tẹ okfu iya ree unu ire l'ẹhu. ³⁸ Iphe ya ekfu okfu iya bụ iphe ya gude-wa ẹnya iya phụa l'ẹke Nna nọ. Iphe unubedua eme aburu iphe unu nuru l'ọnu nna unu."

³⁹ Ẹphe asụ iya: "M'ọ kwa Ẹbirihamu bụ nna ẹphe."

Jisọsu asụ ẹphe: "Ndege unu bụ unwu Ẹbirihamu; me unu emenu-a iphe Ẹbirihamu meru. ⁴⁰ Obenu lẹ nta-a bẹ unu achọ ẹge unu e-shi gbua ya; mbụ yẹbe onye bụ irelanu, ya nuru Nchileke l'ọnu bẹ ya kfuru unu. Ẹ tọ bụkwa egbe iphe dù ẹge ono bẹ Ẹbirihamu meru. ⁴¹ Ọ bụ iphe nna unu meru bẹ unu eme."

Ẹphe asụ iya: "Ẹ ta gbatakwa ẹphe l'okpara. M'ọ kwa Nna lanu bẹ ẹphe nweru, bụ iya bụ Nchileke."

⁴² Yọ sụ ẹphe: "Ndege ọ bụ Nchileke bụ Nna unu; unu gage yeru yẹbe Jisọsu obu; kẹ l'ọ bụ ẹke Nchileke nọ bẹ ya shi bya. Ya ta nonyakwaa bya egude ike k'onwiya bya. Ọ kwa Nchileke ziru iya tẹ ya bya. ⁴³ ?Nanu ẹge e meru bẹ iphe ya ekfu te edojedu unu ẹnya. Iphe kparu iya nù bụ l'unu te kwetadu l'unu a-nụ okfu iya. ⁴⁴ Unu bụ unwu Obutuswe. Yọ bụru Obutuswe ono bụ nna unu. Iphe dù unu mma l'obu bụ t'unu mee iphe dù nna unu ono mma l'obu. O shikpolephu lẹ mbulembu butaru mgbugbu-madzu. Ẹka iya ta dúbua l'ire-lanu; okfu l'ome ire-lanu ta nọdu ya l'ẹhu. Teke ọ dzuru ẹjo-ire bẹ ookfulekwaphu iphe ruberu egbe onye ọ bụ. Ishi iya aburu l'ọ bụ onye ẹjo-ire. Yọ bụkwaru iya phụ bụ nna ẹjo-ire l'onwiya. ⁴⁵ Obenu lẹ yẹbe Jisọsu ekfuje ire-lanu. Ọo ya meru iphe unu te kwetadu nk'iya. ⁴⁶ ?O nweru l'unu ha onye e-gbeshi; sụ l'owaa bụ iphe dù ẹji, ya mejeru ndo-ọ? Teke bụ l'ọo ire-lanu bẹ ya ekfu; ?bununu kparu iphe unu te kwedu lẹ nk'iya bụ iya. ⁴⁷ Onye

bù Nchileke bù Nna iya anòduje anù okfu Nchileke. Iphe kpataru unu ta anùje okfu Nchileke; bù l'unu ta bùdu unwu Nchileke."

Jisòsu yele Ébirihamu

⁴⁸ Ndu Ju ono asù Jisòsu: "¿Ì rìru l'ò bù èphe ekfuswe mè èphe -sù l'ì bù onye Samériya; ògvu eburu ngu l'èhu?"

⁴⁹ Jisòsu asù èphe: "È to nwekwa ògvu, bù iya l'èhu. Ò kwa Nna iya bè ya akwabè ugvu; unubèdua ta akwabè yèbe Jisòsu ugvu; ⁵⁰ l'è-ba bù lè ya achò t'a jaa ya ajaja. O nweru onye lanù òdo nkìnyi iya, achò t'a jaa yèbe Jisòsu ajaja. Ò bù onye ono e-kpe ikpe. ⁵¹ Kamènu; tẹ ya karu unu: iphe bù onye eme iphe ya ekfu; onye ono ta abyadù bya anwùhu anwùhu gbururu jeye."

⁵² Ndu Ju asù iya: "Nta-a bè èphe makpòoru l'ògvu bù ngu l'èhu l'oswiya. Ébirihamu nòkpokwaarù nta; nòo imo; meebe nwùhule. Ège ono b'ò òkòta iphe bù ndu nkfuchiru Nchileke. Nggùbedua abya asù èphe: 'L'iphe bù onye eme okfu ngu ta abyadù bya anwùhu anwùhu gbururu jeye lè tutu yoyo.' ⁵³ ¿Ì bya aka nna èphe Ébirihamu èkuku, mekocharu nwùhu anwùhu tò? Ndu nkfuchiru Nchileke anwùshihukotakwaphu. ¿Bù onye bè ìisukpòoru l'ì bù?"

⁵⁴ Jisòsu asù èphe: "Ò -bùru l'òo tẹ ya bya ajalaha onwiya ajaja mè ajaja, ya aja onwiya tẹ ge nwekwa iphe òo-ga bùru. Ò bù Nna iya ono, unu sùru l'òo Nchileke unu ono ajajè iya ajaja. ⁵⁵ Yèbedua maru iya. Obenu l'unubèdua ta amakwanù iya. Ndège ò bùru lè ya ta madu iya; m'ò bùru èjo-ire bè ya adzù l'ò bù unubèdua. Obenu lè ya maru iya; l'emeje iphe o kfuru. ⁵⁶ Onye iche unu; mbù Ébirihamu bè èhu tsòru èna l'o gude ènya iya phà mbòku, yèbe Jisòsu a-bya lè mgboko-a. Ò phùru iya; èhu atsòo ya èna."

⁵⁷ Ndu Ju asù iya: "¿Ège tii nò-rudua ùkporo afa èbo l'afa iri-wa; b'ì gbe phùwanu Ébirihamu?"

⁵⁸ Jisòsu asù èphe: "Kamènu; tẹ ya karu unu: m'a byakwa bya amù Ébirihamu; ya anòduhawa."

⁵⁹ Ya ndono; èphe akpakò mkpuma t'èphe tùa ya. Yo domia onwiya; shi l'eze-ùlo Nchileke ono lùfu.

9

Nwoke, ìshì shi l'èpho aphu ụzo

¹ Jisòsu ejekwaru èke ooje; bya aphà nwoke, shi òtsu ìshì l'èpho nne iya. ² Ndu etsoje ụzo iya ajì iya: "¿Bù onye ole meru iphe dù èjì: ¿bù nwoke meru iphe dù èjì; t'ò bù ndu mùru iya nù, kparu iphe a bya amù iya; yò tsùwa ìshì?"

³ Jisòsu asù ẹ̀phe: “Lẹ̀ tọ̀ bụ̀kwa l'ọ̀o lẹ̀ nwoke-a meru iphe dọ̀ ẹ̀jị; t'ọ̀ bụ̀ l'ọ̀o ndu mụ̀ru iya nọ̀ kparu iya ọ̀otsu ìshì. Iphe kparu iya nọ̀ bụ̀ t'e gbe shi lẹ̀ ìshì ono, ọ̀otsu ono; phụ̀ ẹ̀ge ike Nchileke reberu ire l'ẹ̀hu iya. ⁴ Ayi jefutaje ozi kẹ̀ onye ono, bụ̀ iya ziru yẹ̀be Jisòsu ono teke iphoro dọ̀kwadu. L'ẹ̀nyashi abyaakwa; teke ẹ̀ to nweđu onye hakwadu k'oje ozi. ⁵ Lẹ̀ nta-a ya nọ̀kwadua lẹ̀ mgboko-a bẹ̀ ya bụ̀kwa iphoro kẹ̀ ndu mgboko-a.”

⁶ Yo kfutsua ẹ̀ge ono; bya agbùshi ọ̀nu-mini l'alị; bya egude ọ̀nu-mini ono gwọ̀tota nwiphe ẹ̀poto tee nwoke ono l'ẹ̀nya; ⁷ sù iya: “Tugbua je aswaa ifu ngu l'okpuru Sayilówamu.” Iphe Sayilówamu bụ̀ bụ̀ “Onye e ziru”. Tọ̀ dọ̀ iya bụ̀; nwoke ono atugbua jeshia je aswaa ifu l'okpuru ono; latashia azu; l'aphuwa ọ̀zo.

⁸ Ndu obutobu ẹ̀phe; mẹ̀ ndu shi aphuje iya l'ẹ̀ke ọ̀oro arọ̀ ajilaha; sù: “?Tọ̀ bụ̀dunu-a nwoke-a, shi anọ̀duje arọ̀ arọ̀-ọ̀ ndọ̀-ọ̀?”

⁹ Ndu aharu sù l'ọ̀ kwa iya phụ̀. Ndu asù: “Wawa; l'ẹ̀ tọ̀ bụ̀kwa iya; l'ọ̀ kwa onye yeru iya nọ̀.”

Nwoke ono asù l'ọ̀ kwa-a yẹ̀bedua.

¹⁰ Ẹ̀phe aji iya ẹ̀ge e meru b'ọ̀ phulahaaru ọ̀zo?

¹¹ Yọ̀ sù ẹ̀phe: “L'ọ̀ kwa nwoke ọ̀bu, eeku Jisòsu bẹ̀ gwọ̀totaru ẹ̀poto tee ya l'ẹ̀nya phẹ̀ ẹ̀bo; wo iya: ‘Tẹ̀ ya tugbua je aswaa ifu l'okpuru Sayilówamu.’ Ya ndono; ya atugbua je aswaa ifu; watawaphu ọ̀phu ọ̀zo.”

¹² Ẹ̀phe aji iya ẹ̀ke Jisòsu ọ̀bu nọ̀.

Yọ̀ sù ẹ̀phe lẹ̀ ya ta makwa.

Ndu Fárisii aji

nwoke ìshì ono aji

¹³ Ẹ̀phe eduta nwoke ono, shi atsu ìshì ono dukfuta ndu Fárisii. ¹⁴ Mbọ̀ku ono, Jisòsu metotaru ẹ̀poto tee nwoke ono l'ẹ̀nya; yọ̀ phulaha ọ̀zo ono bụ̀ mbọ̀ku ọ̀tu-ume. ¹⁵ Ndu Fárisii abya ajikwa iya ọ̀do ẹ̀ge e shikpooru b'ọ̀ phụ̀deru ọ̀zo. Yọ̀ sù ẹ̀phe: “L'ọ̀ teru iya ẹ̀poto l'ẹ̀nya phẹ̀ ẹ̀bo; ya eje aswaa ifu; wata ọ̀phu ọ̀zo.”

¹⁶ Ndu Fárisii aharu; sù: “Lẹ̀ nwoke ono te shikwa l'ẹ̀ka Nchileke. Ọ̀dumeka; ?nanụ̀ ẹ̀ge e meru t'ọ̀ dobeje nsọ̀, nọ̀ lẹ̀ mbọ̀ku ọ̀tu-ume.”

Ndu ọ̀phu asù: “Ìyèè! ?Nanụ̀kpoo ẹ̀ge onye eme iphe dọ̀ ẹ̀jị e-me emekota egbe iphe-ọ̀phuleny, dọ̀gbaa ẹ̀ge ono?” Olu ẹ̀phe agbaa iche iche; ẹ̀phe ekee onwẹ̀phe ẹ̀bo.

¹⁷ A nonyakwaa; ndu Fárisii abya aji nwoke ono ọ̀do; sù iya: “Yeedu ọ̀nu. ?Nanụ̀ iphe ìiri lẹ̀ kẹ̀ nwoke ono; keshinu o mewaru ngu; nggu aphu ọ̀zo?”

Yọ̀ sù ẹ̀phe: “L'ọ̀ bụ̀ onye nkfuchiru Nchileke b'ọ̀ bụ̀.”

18 Ndu Ju ono te kwe lẹ nwoke ono shi atsụ ìshì; e mewa iya; yọ wata ọphu ụzo nta-a. A nọnyaa; ẹphe eje ekua ndu mụru nwoke ono, e meru: yọ phụlahaa ụzo ono; jì ẹphe: 19 “?Bụ onye ọwaa bụ nwatibe unu ọbu, unu shi sụ l'a bya mụ; yoo tsuwa ìshì-a? ?Nanụ ẹge e meru b'ọ bya aphụlahaa ụzo nta-a?”

20 Ndu mụru nwoke ono asụ: “L'ẹphe makwaru-a l'onye ọwaa bụ nwatibe ẹphe; makwaru-a l'o shi ọtsu ìshì l'ẹpho nne iya. 21 Obenu l'ẹge e shiru; yọ bya aphụde ụzo nta-a bẹ ẹphe ta makwa; ọphu tọ bụkwanu l'ẹphe gbe maru onye ọbu, meru t'ọ wata ọphu ụzo ọbu. Unu jikwaa ya; l'ẹ tọ bụhekwa nwata. Unu jì iya; yẹbedua e-kfuwaru l'ọnu iya.” 22 Iphe, meru iphe ndu mụru nwoke ono gude kfua ẹge ono bụ l'ẹphe atsụ ndu Ju egvu; okfu lẹ ndu Ju kfuhawaru iya kepyaa ya akụ l'o -nweru onye gude ọnu kfua l'edzudzu ọha l'ọo Jisọsu bụ Kuráyisutu ọbu; ẹphe ebufu onye ọbu t'ẹ b'ọ batajẹhe l'ụlo-ndzuko ẹphe. 23 Ọ bụ iya meru iphe ndu mụru nwoke ono sụru: “T'ẹphe jikwaa ya; l'ẹ tọ bụhekwa nwata nshì.”

24 Tọ dụ iya bụ; ẹphe abyakwa bya eku nwoke ono, shi atsụ ìshì ono k'ugbo ẹbo; sụ iya: “Kwabẹ Nchileke nkinyi iya ugvu; nggu ekfuaru ẹphe ire-lanụ; l'ẹphebedua l'onwẹphe marua lẹ nwoke ono bụ ẹjo madzụ.”

25 Yọ sụ ẹphe: “Ọ -buru lẹ nwoke ono bụ ẹjo madzụ bẹ ya ta makwa. Obenu l'iphe lanụ, ya ka ogude ẹka bụ lẹ ya shi atsụ ìshì; ọle nta-a bẹ ya aphụwa ụzo.”

26 Ẹphe aji iya: “?Nanụ ẹge ọ mụru nggu l'iya? ?Nanụ ẹge o meru ngu, meru; nggu awata ọphu ụzo?”

27 Yọ sụ ẹphe: “L'ọ kwa-a iphe lanụ-wa, ya kfuhawaru unu; unu ta ngaru iya nchị-wa. ?Bụ ngunu kparu iphe unu eme t'unu nufua ya ọdo? ?Tọ dụ unu t'unu bụru ndu etsoje ụzo iya tọ?”

28 Ẹphe awụpyabe iya iphu; wo iya: “Bụkwaru onye etsoje ụzo iya nggubedua. Ẹphebedua kwa ụzo kẹ Mosisu bẹ ẹphe etso. 29 L'ọo Mosisu bẹ ẹphe maru, Nchileke kfuru okfu nụ; obenu lẹ nwoke ọwaa bẹ ẹphe ta makwa ẹke o shi.”

30 Nwoke ono, shi atsụ ìshì ono ebua; jì ẹphe: “?Yọ bụru ngunu? Ọwaa dukwa iya biribiri! Unu ta madu ẹke o shi; ọle o mekwaru iya; ya aphụ ụzo. 31 Iphe doru ẹnya bụ lẹ Nchileke ta angajeduru ndu eme iphe dụ ẹji nchị. Obenu l'onye abaru Nchileke ẹja; l'eme uche-ọbu iya; bẹ ọongajeru nchị. 32 Lẹ keshinu mgboko dūberu b'ẹ tọ dūbukwaa onye nujeru l'o nweru onye meru onye a bya bya amụ; yoo

tsuwa ishì; yò wata òphu ọ̀zo. ³³ Ndege nwoke-a te eshiru Nchileke l'ẹ̀ka m'ẹ̀ tọ̀ dukwa iphe ọ̀ gẹ̀ga dọ̀ ike ememe."

³⁴ Ẹ̀phe avuuru iya pyii; wo iya: "ʔIime t'i zia ẹ̀phe ngunu; lẹ̀ nggube onye ngupyaberu ome iphe dọ̀ ẹ̀ji l'ẹ̀ra?" Ẹ̀phe achifu iya.

Otso ishì kẹ̀ ndu Fárisii

³⁵ Jisosu anu l'ẹ̀phe chifuwaru nwoke ono; bya eje achọ̀-vu iya; ẓi iya: "ʔI kweru kẹ̀ Abubu-Ndiphe?"

³⁶ Nwoke ono asu Jisosu: "ʔBọ̀ onye bọ̀ Abubu-Ndiphe? Kanuru iya ẹ̀ya; k'òphu ya e-kweta nk'ia!"

³⁷ Jisosu asu iya: "I gudeekwa ẹ̀nya ngu phua ya; e bebekpoonu; yò bọ̀ru iya ekfu anu ngu nta-a."

³⁸ Nwoke ono asu iya: "Owoo! Nnajiufu; ya kwetaakwaru;" bya ebua ifu l'alì; baaru iya ẹ̀ja.

³⁹ Jisosu asu iya: "Iphe, meru iphe ya byaru lẹ̀ mgboko bọ̀ tẹ̀ ya kpee ikpe; k'òphu ndu atsu ishì a-wata òphu ọ̀zo; ndu òphu aphu ọ̀zo awata ọ̀tsu ishì."

⁴⁰ Ndu Fárisii, haru nonyabe iya nu; anukota okfu ono; bya aji iya: "ʔIkfu l'ẹ̀phebedua atsufukwaaphu ishì tọ̀ ngunu?"

⁴¹ Jisosu asu ẹ̀phe: "Ndege unu atsu ishì m'ẹ̀ tọ̀ dukwa iphe dọ̀ ẹ̀ji, gẹ̀ga nọ̀ unu l'ẹ̀hu. Obenu lẹ̀ keshinu unu suru l'unu aphu ọ̀zo bẹ̀ unu vukwaphu iphe dọ̀ ẹ̀ji unu l'ishi ẹ̀ge unu vu iya."

10

Onye eche aturu

¹ Jisosu asu ẹ̀phe: "Kamenu; tẹ̀ ya karu unu: onye ẹ̀-te shidu l'onu ọ̀zo bahu l'odu-aturu; onye ono -shia ibiyi ọ̀do nyiba iya enyiba; kamenu onye ono bọ̀ onye iphura; bọ̀ru onye ana nfu. ² Obenu onye shiru onu ọ̀zo bahu l'ẹ̀ke, aachibaje aturu; onye ono bọ̀ onye eche aturu ono. ³ Oo onye ono bẹ̀ onye eche ẹ̀ke ono, aachibaje aturu ono aguhajeru ọ̀zo; bọ̀ru onye eche aturu ono bẹ̀ aturu ono anuje olu iya. Ookuje aturu nk'ia ẹ̀pha l'ẹ̀hu l'ẹ̀hu; chita iya; l'eduzi iya ọ̀zo. ⁴ Teke ọ̀ chifutabebeleruphu aturu nk'ia; yo vutaru iya ọ̀zo; aturu ono l'ọ̀ ha awu etso iya; kẹ̀ l'ọ̀ maru olu iya. ⁵ Ẹ̀ too kwekwa etso onye ọ̀do. Ọ̀-phua onye ọ̀do; yo gbe agbaru iya ọ̀so; okfu l'ẹ̀ tọ̀ madu olu ndu shi uswe."

⁶ Ono aburu ẹ̀tu; Jisosu anmaaru iya ẹ̀phe. Obenu l'ẹ̀ to dodu ẹ̀phe ẹ̀nya; mbu iphe ookfu.

Jisosu; onye obu-oma, eche aturu

⁷ Tõ dù iya bù; Jisõsu asù ephè òdo: “Kamenu; tẹ ya karu unu: l'òo yẹbedua bù ònu-ùzo ẹke, aachibaje aturu. ⁸ Iphe bù ndu vu iya ùzo bya bukota ndu iphura; buru ndu abali-d'egvu. Obenu l'aturu ono ta ngaduru ephè nchi.” ⁹ Oo yẹbedua bù ònu-ùzo ono. Onye shiru iya bahù bẹ aadzofutakwa. Onye ono e-shi iya bata; shikwa iya phù lufu; phua ẹke oo-ta nri ẹge aturu aphuje. ¹⁰ Iphe onye iphura abyajẹ bù tẹ ya zita iphe; gbushia egbushi; mẹ tẹ ya laa iphe l'iyi. Obenu l'iphe yẹbedua byadoru bù k'ophu aturu ono e-nweru ndzù; nwee ya nweru k'etsutsu iya.

¹¹ “Oo yẹbedua bù onye obu-oma obu, eche aturu obu. Onye obu-oma eche aturu egudeje kẹ aturu iya ono tũa ishi ndzù iya. ¹² Onye ophu e butaru ebuta apajeru aturu ono haa; gbalaa teke o phuru ẹke agù abya; okfu l'ẹ tọ bùdu iya bù onye eche aturu ono; tọ bù iya nwe iya. Agù ono -ruta; yọ abya akfupyabe aturu ono; chikashia ya. ¹³ Onye ono, e butaru ebuta ono agbalaje; okfu l'ọ bulephu ebuta b'e butaru iya. Ẹ tọ kpadu ishi aturu ono.” ¹⁴ “Oo yẹbedua bù onye obu-oma ono, eche aturu ono. Ya maru ndu ophu bù nk'iya; ndu ophu bù nk'iya amaru iya. ¹⁵ O kwaphu ẹge ono bẹ Nna iya maru iya; yẹbedua amaru Nna iya. Ya egudeje kẹ aturu iya ono tũa ishi ndzù iya. ¹⁶ Ya nwekwaruphu aturu òdo, ẹ-te tsodu ndu owaa. Ya jefutajekwa je achitafua ya; yọ tuko anù olu iya. Oo ya bù; yọ tuko nmagbabe buru ikpo aturu lanù; nweru onye lanù, a-nòdu eche iya nù.

¹⁷ “Iphe meru iphe Nna iya yeru iya obu bù okfu lẹ ya turu ishi ndzù iya; k'ophu ya a-nataphu ndzù iya obu azù òdo. ¹⁸ Ẹ to nwekwa onye nafuru iya ẹya. O kwa yẹbedua chiru obu iya; tũa ishi ndzù iya obu. Oo yẹbedua b'ọ nọ l'ẹka tẹ ya tũa ya; bukwaru iya phù b'ọ nọ l'ẹka tẹ ya nataphu iya azù òdo. O bù iphe ono bẹ Nna iya ziru iya tẹ ya mee.”

¹⁹ Ndu Ju egudekwaphu okfu ono, Jisõsu kfuru ono kejaa onwephe ẹbo. ²⁰ Igweligwe ephè asù: “L'ọ kwa ogvu bu iya l'ẹhu. L'ifu bohukwaru iya. ?Bù ngunu meru iphe unu ngaberu nchi l'iphe ono, ookfu ono?”

²¹ Ndu ophu asù: “L'okfu owaa, o kfushi-wa ta bukwa okfu onye ogvu bu l'ẹhu. ?Unu phujeru ẹke ogvu duru ike mee onye atsù ishi; t'ọ wata ophu ùzo òdo?”

Ndu Ju ajika Jisõsu

²² Yo be l'oge, eemeje eswe-iphe lẹ Jerúsalemu; bù iya bù eswe-iphe, e gude anyata teke e megeru eze-ulo Nchileke; goru iya ye Nchileke l'ẹka. Teke ono bù oge oyi atsujẹ nshinu. ²³ Yọ buru l'oge winta; Jisõsu l'akpape l'eze-ulo Nchileke; l'ẹke iya kẹ Onu-oguzo Sólomonu. ²⁴ Tõ dù iya bù; ndu Ju abya adọ-pee ya mgburumgburu; jì iya:

“?Bùkpohunua a nọ-beru ìnobe agha bẹ ii-me t'obu be ekoheru ẹphe ekoru? Kfunuru ẹphe hoo-haa: ?Bù nggu bù Kuráyisutu ọbu tọ?”

²⁵ Jisọsu asù ẹphe: “Ya kfuhaakwaru iya unu; ọbe unu te kwetadu. Iphe bù ozi ono, ya eje ono, bù ozi ono, Nna ziru iya tẹ ya jee ono bùkotakwa iphe agbaru iya ekebe. ²⁶ Obenu l'unu te kwetadu; okfu l'unu ta ayidu lẹ ndu ọphu bù aturu kẹ yẹbe Jisọsu. ²⁷ Aturu nk'iya anọduje anu olu iya. Ya maru iya; yọ nọduje awu etso iya. ²⁸ Ya anuje iya ndzụ gbururu jeye; to nwe l'ọ laa l'iyi; tọ dọ onye ha kẹ t'ọ nafu iya ẹya l'ẹka. ²⁹ Nna iya ono, bù iya woru iya ye iya l'ẹka ono bẹ kakọta iphemiphe ọbule nshinu; ọphu 'ọ dudu onye a-dụ ike nafu iya Nna iya l'ẹka. ³⁰ Yẹbedua yẹle Nna iya bù nanu.”

³¹ Ya ndono; ndu Ju akpakokwaa mkpuma k'ugbo ẹbo t'ẹphe tugbu ya. ³² Jisọsu asù ẹphe: “Ya koshiakwaru unu igweligwe ozi, dọ mma, shi iya l'ẹka. ?Bùkpohunua ole l'iphe ono, ya meshiru ono bẹ unu e-gude tugbu iya lẹ mkpuma?”

³³ Ndu Ju asù iya: “E tọ kwa k'ozi, dọ mma, i jeru bẹ ẹphe eme t'ẹphe tugbu ngu lẹ mkpuma. Iphe meru iphe ẹphe eme t'ẹphe tugbu ngu lẹ mkpuma kwa l'iikfubyishi ẹpha Nchileke; l'ẹke ọ bù nggube madzụ mmanu bẹ wotaru onwongu mebe Nchileke.”

³⁴ Jisọsu asù ẹphe: “?T'e dedu iya edede l'ẹkwo ekemu lẹ Nchileke sọru: 'L'unu bọtsua 'nchí l'ẹhu l'ẹhu.' ³⁵ Ayi makwaru l'iphe ẹkwo okfu Nchileke kfuru te enwedu echikpo. Ọ -buru lẹ Nchileke kuru ndu ono, o yeru okfu iya l'ẹka ono 'nchí l'ẹhu l'ẹhu; ³⁶ ?o meru imagha bẹ unu sọru l'ọo ekfurushi bẹ ya ekfurushi ẹpha Nchileke; okfu lẹ ya sọru: 'L'ọo yẹbedua bù Nwatibe Nchileke.' Mbù; ọ kwa Nchileke ono fọtaru iya; zi iya tẹ ya bya lẹ mgboko. ³⁷ Ọ -buru l'iphe-a, ya emegbaa-wa te shidu l'ẹka Nna iya; unu be kwetakpohekwa nk'iya. ³⁸ Obenu lẹ teke ọ bùkwanu l'ọ bù iphe shi l'ẹka Nna iya bẹ ya emegbaa-wa; unu kwetakpoonu l'iphemiphe ọbule ono, ya emegbaa ono shia l'ẹka Nna iya; m'ọ -ruhuru; unu 'ekwetakpodua nù kẹ yẹbe Jisọsu. Unu -kweta; ọo ya bù; yo doo unu ẹnya: unu amaru lẹ Nna nọ iya l'ime; yẹbedua anọdu Nna l'ime.”

³⁹ Ẹphe awu-lihukwa ọdo t'ẹphe kpachia ya l'ẹke ono; yọ nyifu ẹphe l'ẹka.

⁴⁰ Yọ tugbukwaa ọdo je adaghaa Jọdanu; lufu azu iya ọphu; rua ẹke ono, Jónu shi anọduje emeshi baputizimu l'odungu ono; nọdu l'ẹke ono. ⁴¹ A dọ l'igwe wu-kfuta iya. Ẹphe ekfutsua: “Lẹ Jónu te mekwa iphe dọ biribiri; ọbu

l'iphe bu iphe o kfuru l'ehu nwoke-a bukotakwa oswi-okfu."
 42 A du l'igwe kweta nk'iya l'eke ono.

11

Anwuhu Lázarosu

1 O nweru nwoke lanu, aza Lázarosu, bu onye Bétani; ehú ta du iya mma. Bétani bu iya bu mkpukpu, Méri yéle nwunne iya ké nwanyi, bu Máta bu. 2 Méri owaa bu iya bu nwanyi ono, wotajeru manu-mbeleke, eshi kwékwékwé bya etee Nnajiufu, bu Jisosu l'okpa labu; gude egbushi fucha ya eya ono. O bu nwunne iya ké nwoke, bu Lázarosu; be iphe eme obu. 3 Ya ndono; unwunne iya ndu k'unwanyi ono ezia ozi t'e je ekfuru Jisosu l'onya iya-a, o yeru obu-wa be ehú ta adukwa mma.

4 Jisosu anule iya phu; su: "L'ehu owaa be yele ishi Lázarosu ta ayikwa. L'iphe meru iphe oome kwa k'ophu eegude iya kwabe Nchileke ugvu; shikwa iya phu jaa Nwatibe Nchileke ono ajaja."

5 Jisosu yeru Máta; me nwunne iya ké nwanyi; me Lázarosu obu nshinu. 6 Ya ndono; Jisosu anutsulephu l'ome-l'ehu guderu Lázarosu; yo kpoo ukfu; nofua abali ebo l'eke ono, o no ono. 7 E metsua; yo su ndu etsoje uzo iya: "Unu gbeshi t'ephe la azu le Judiya."

8 Ndu etsoje uzo iya asu iya: "M'o buwokwaa be ndu Ju shi ese t'ephe gude mkpuma tugbua ngu; ?bu iya bi suru le ji-la azu l'eke ono odo?"

9 Jisosu asu ephe: "?To budunua awa iri l'ebo be no l'eswe ujiku lanu? Iphe bu onye eje ije l'eswe ta akpakotajekwa iphe daa; ké l'onye ono gude iphoro ké mgboko aphu uzo.

10 Obenu l'o -buru l'enyashi be madzu eje ije be onye obu akpakotaje iphe daa; okfu l'e to nwedu iphoro, no iya l'ehu."

11 Yo kfuebelephu ege ono; wo ephe: "Onya ephe; mbu Lázarosu be mgbenya tsuakwaru; ole ya e-jewa te ya je etee ya le mgbenya ono."

12 Ndu etsoje uzo iya asu iya: "Nnajiufu; o -buru l'oo mgbenya be ooku b'o buakwa iya akorohu teke o tehuru."

13 Ephe gbe tubesu l'oo mgbenya be ookfu okfu iya. Obenu l'iphe Jisosu ekfu teke ono bu l'oo nwuhuwaru. 14 Ya ndono; Jisosu abya ekfujaa iya ephe ekfuja: "Le Lázarosu nwuhuakwaru. 15 L'o kwa l'okfu ehú unu b'o gude ehú atso iya ena; le ya ta nodu l'eke ono. O bu iphe ono e-me t'unu kweta nk'iya. Unu tugbua t'ephe jekfu iya."

16 Tómosu, bu onye eekuje "Ejima" asu ndu ephe l'iya tukó etso uzo Jisosu: "T'ephe tso ru Nnajiufu je; k'ophu ephe l'iya a-nwuhukota l'eka lanu."

*Jisòsu l'onwiya bu
oteta-l'onwu; buru ndzu*

¹⁷ Tò dù iya bù; Jisòsu abyaruta bya aphua lẹ Lázarusu gbe nòwanu abali ẹno l'ime ili. ¹⁸ Bétani bẹ nonyabekwaa Jerúsalemu ntse. Ọ dulephu iphe ha l'ọ bù manyiru ẹbo; m'e -shi Jerúsalemu. ¹⁹ Ọo ya meru iphe ndu Ju dù igweligwe wuru bya ọkporu Máta yẹle Méri ifu kẹ nwunne ẹphe ono, nwuhuru nù ono.

²⁰ Máta anulephu lẹ Jisòsu abya; gbakfube iya. Méri yẹbedua adugaruru anọdu l'ulo. ²¹ Máta abya asu Jisòsu: "Nnajiufu; ndege i nọ l'ẹke-a; mẹ nwunne ayi nwoke-a ta ga nwuhukwa. ²² Ọle jeyekwa m'ọo nta-a bẹ ya makwarua l'ẹ to nwedu iphe i suru Nchileke t'o meeru ngu, ẹ to mederu ngu."

²³ Jisòsu asu iya: "Lẹ nwunne ngu kẹ nwoke e-tetakwaa nọdu ndzu."

²⁴ Máta asu iya: "Ya makwarua l'oo-teta ọdo nọdu ndzu teke iphe bù madzu kpamukpamu e-shi l'onwu tetakota nọdu ndzu lẹ mbọku ikperazu."

²⁵ Jisòsu asu iya: "Ọ kwa yẹbedua, bù Jisòsu bù onye emeje ndu nwuhuru anwuhu; ẹphe eshi l'onwu teta; ya anu ẹphe ndzu. Iphe bù onye woru onwiya ye iya l'ẹka a-nọdu ndzu; m'o -ruhuru; onye obu nwuhu anwuhu. ²⁶ Iphe, bù onye nọ ndzu; wowaru onwiya ye iya l'ẹka te nwekwa l'ọ nwuhu anwuhu gbururu jeye. I kwetaru l'okfu iya ono; tẹ ti kwetadu?"

²⁷ Máta asu iya: "Iyee! Nnajiufu; ya kwetakwaru-a l'ọ bù nggu bù Kuráyisutu obu, bù Nwatibe Nchileke ono, bù iya bù onye obu, a-bya lẹ mgboko-a."

Enya-mini agbakahu

Jisòsu l'anya

²⁸ Máta ekfutsulephu ẹge ono; tugbua je ekuchi nwunne iya; mbu Méri ekuchi; tọo nwehu su iya: "O-zi-iphe nọkwa l'ẹke-a; l'ookukwa ngu oku." ²⁹ Méri anule iya phu; kwolihuwaphu jekfushia Jisòsu. ³⁰ Teke ono bẹ Jisòsu ta batakwaa l'ime mkpukpu ono. Ọ bukwa dua l'ẹke ono, Máta jekfuru iya ono b'ọ nọ. ³¹ Ndu Ju ono, ẹphe lẹ Méri nọ l'ulo; ẹphe ayọru iya kẹ nwunne iya ono aphulephu ẹge o zilihuru lufushia etezi; wu-lihu tsoru iya; l'ẹke ẹphe tubesu lẹ oojewa l'ili; tẹ ya je anọdu l'ẹke ono raa ẹkwa.

³² Ya ndono; Méri abyaruta ẹke Jisòsu nọ. Aphuphu, o phu Jisòsu; dawa iya phu l'iku ọkpa; su iya: "Nnajiufu; ndege i nọhawa l'ẹke-a; mẹ nwunne iya kẹ nwoke-a ta ga nwuhukwa."

³³ Jisòsu aphùlephu Méri ẹke ọora ẹkwa; mẹ ndu Ju ono, tso iya nù ono ẹke ẹphe tũkokwaruphu ara ẹkwa; yo rua ya l'ẹhu; mbù kfùbekpoo ọswa rua ya l'ime meji. ³⁴ Yò jì ẹphe: “?Bù awe bẹ unu liru iya?”

Ẹphe asù iya: “Nnajiufu; byanù bya aphù iya.”

³⁵ Ẹnya-mini agbakahùwaphu Jisòsu l'ẹnya. ³⁶ Ya ndono; ndu Ju asù: “Nshòo! Unu lekpoduanu ẹge o yeberu Lázaròsu obu.”

³⁷ Yo nweru ndu ọphu haru; sù: “?Bù iya bù lẹ nwoke-wa, bù iya meru onye ishi; yò phùlahaa ọzo-wa ta ge emedunua Lázaròsu t'ẹ b'ọ nwùhushi tọ?”

Lázaròsu tetaru;

nọdu ndzù

³⁸ Yo rua Jisòsu l'ẹhu ọdo; yò tũgbua jeshia l'ili l'ẹke ono, e liru Lázaròsu ono. Ili ono bẹ bù ọgba b'e gude eze mkpuma bechia ọnu iya. ³⁹ Jisòsu asù ẹphe: “T'ẹphe nwufu-eze mkpuma ono.”

Ya ndono; Mátá, bù nwunne nwoke ono, nwùhuru anwùhu ono asù iya: “Nnajiufu; mẹ ọo-nọdukwa eshiwa nshi. Ntanù kweekwa iya abalì ẹno k'ọphu e liru iya.”

⁴⁰ Jisòsu asù iya: “?Ya ta sùhadunu ngu-a l'i -kweta b'ii-gude ẹnya ngu phù ẹge Nchileke e-gude koshi ẹge ya dù-be biribiri.” ⁴¹ Tọ dù iya bù; ẹphe abya enwufu mkpuma ono; Jisòsu abya apalia ẹnya imeli; sù: “Nna; ya ekele ngu ekele; okfu l'ì nùwaru olu iya! ⁴² Ya makwarùá l'ẹ to nwedu teke ẹ tìi nùjedu olu iya. Obenu l'ọ bù ndu-a, vudotsua l'ẹke-a bẹ ya gude okfu ẹhu ẹphe ekfu okfu-a; k'ọphu ẹphe e-kweta l'ọo nggu ziru iya tẹ ya bya.” ⁴³ Yo kfuebelephu ẹge ono; bya arashia ya ike; sù: “Lázaròsu; lùfuta!” ⁴⁴ Nwoke ono, nwùhuru anwùhu ono alùfuta yẹle mbacha, e gude kegbabetsua ya ẹka m'ọkpa; ọwaa ẹkwa-odzu, e gude phuchia ya ifu. Jisòsu asù ẹphe: “Unu tọshia ya iphe ono; haa ya t'ọ tũgbua.”

Idzu ishi Jisòsu

(Mát 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵ Igweligwe ndu Ju ono, ẹphe lẹ Méri yì ono aphùá iphe ono, Jisòsu meru ono; kweta nk'iya. ⁴⁶ Obenu l'o nweru ndu ọphu haru jekfube ndu Fárisii je akọoru ẹphe iphe Jisòsu meru. ⁴⁷ Ya ndono; ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; mẹ ndu Fárisii akpọkoo ndu ọgbo ikpe, etsoje ẹphe ekpe ikpe; sù ẹphe: “?Bù ngunu bẹ ẹphe e-mekpoo? Lẹ nwoke-wa emekwa igweligwe iphe-ọphulenyá. ⁴⁸ Ẹphe -haa ya t'ọ meru iya tũgbua bẹ iphe bù madzù phuu a-tũkokwa kweta

nk'iyá; ndu Rómu abya atúko eze-úlo ẹ̀phe-wa tsupyashia; lụ́a mba ẹ̀phe-wa kpamu.”

⁴⁹ Obenu l'onye lanụ́ l'ẹ̀phe, ẹ̀pha iya bụ́ Káyafasu, bụ́ iya bụ́ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹ́ja k'afa onanu sụ́ru ẹ̀phe: “L'ẹ́ tọ́ nwekwa iphe unu maru lẹ́ phuu. ⁵⁰ ?Unu ta madu l'ọ́ ka mma t'onye lanụ́ nwụ́-chiaru ọ́ha; karia tẹ́ ndu alị́-a l'ẹ̀phe ha bụ́ru kpurupyata?” ⁵¹ Okfu ono bụ́kwa iya-a b'ọ́ shi ọ́nu bụ́ l'oswiya; ọ́bu l'ẹ́ tọ́ kwa iya gude ike k'onwiya kfuá ya. Obenu lẹ́ keshinu ọ́phu ọ́ bụ́ iya bụ́ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹ́ja k'afa onanu b'ọ́ phuru lẹ́ Jisọ́su e-mekochaa nwụ́-chiaru ọ́ha ọ́nwu. ⁵² Ẹ́ tọ́ bụ́lekwa mba ono nwenkinyi bẹ́ ọ́o-nwụ́-chiru. Ọ́ kwaphu ẹ́ge ono; bẹ́ ọ́o-chikobe unwu Nchileke ono, gbakashihuru; dzuru mgboko ono; t'ẹ̀phe bụ́ru nanụ́.

⁵³ Dụ́be mbọ́ku ono kwasẹ́ru; ndu Ju eshibekpelephu idzu ẹ́ge ee-shi kpaphua Jisọ́su. ⁵⁴ Tọ́ dụ́ iya bụ́; Jisọ́su akpabuhu l'edzudzu ọ́ha ẹ́ke ndu Ju nọ́. Yo shi l'ẹ́ke ono tų́gbua jeshia alị́ ọ́bu, nọ́nyabe echi-ẹ́gu; je abahụ́ lẹ́ mkpụ́kpụ́, eekuje Ífuremu. Yọ́ laa ẹ́ke ono je anọ́du yẹ́le ndu etsoje ụ́zo iya.

⁵⁵ Teke ono bẹ́ Aji Esweta ndu Ju tų́waru l'ụ́kfu. Igweligwe ndu shigbaa l'alị́ ndu Ju atúko jeshia Jerúsalemu t'ẹ̀phe je emeodu nsọ́ kẹ́ ọ́safu onwonye mmerushi; tẹ́manu a bahụ́de l'aji ono. ⁵⁶ Ẹ̀phe atúko l'elephe ẹ́nya Jisọ́su. Ẹ̀phe edzukoo l'eze-úlo Nchileke; l'ajitsua ibe ẹ̀phe: “?Ẹ́ge ẹ̀phebedua arikpoo ya? Mbụ́; ?ọ́o-bya l'aji-a tọ́?” ⁵⁷ Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹ́ja; mẹ́ ndu Fárisii ekfuhawa iya kepyia ya akụ́: “L'ọ́ -nweru onye maru ẹ́ke ọ́ nọ́; t'onye ọ́bu bya agbaaru ẹ̀phe ama t'ẹ̀phe je egude iya.”

12

Aakwabẹ́ Jisọ́su ugu

lẹ́ Bétani

(Mát 26:6-13; Mak 14:3-9)

¹ Yo wudu-waa abalị́ ishingu t'e kpuba lẹ́ Aji Esweta ono; Jisọ́su ejeshia Bétani. Bétani bụ́ mkpụ́kpụ́, Lázarusu bu; bụ́ iya bụ́ nwoke ono, o mejeru; yo shi l'ọ́nwu teta nọ́du ndzụ́ ono. ² Jisọ́su erua ẹ́ke ono; ẹ̀phe eshiaru iya ite ẹ́byee. Yọ́ bụ́ru Máta bẹ́ bụ́ onye ọ́phu akwashị́ nri; Lázarusu yẹ́bedua etsoru lẹ́ ndu ẹ̀phe lẹ́ Jisọ́su tų́koru eri nri ono. ³ Ya ndono; Méri egbeshi je ewota akpamu ọ́bu, ọ́ nọ́ mbụ́ manụ́-mbeleke, e gude nadụ́, guru egugu mee. Manụ́ ono bẹ́ aazụ́ l'oke aswa. Yo wota iya bya etee Jisọ́su l'ọ́kpa; gude ẹ́gbushi, nọ́ iya l'ishi efucha iya ẹ́ya. Mkpọ́ manụ́ ono atúko ụ́lo ono gvua kfurukfuru. ⁴ Tọ́ dụ́ iya bụ́; Júdasu Isukáryọ́tu, bụ́ onye lanụ́ lẹ́ ndu etsoje ụ́zo iya, bụ́ iya bụ́

onye ọbu, e-mekochaa deru iya ye ọbu; atufulephu ọnu; sụ:
⁵ “?Bunua ngunu meru iphe ẹ te redu ẹgiri manụ-a erere; reta iya ụkporo pọngu lẹ pọngu iri; woru okpoga iya keeru ndu ụkpa?” ⁶ Iphe meru iphe o kfuru iya kwa l'ọ bụ onye iphura. Ọ bụ iya egudeje ẹda, ẹphe eyeje okpoga. Yoo yeje ẹka l'ẹda ono gbeta iya iphe.

⁷ Jisọsu asụ iya: “Sefu nwanyi-a ọnu l'ẹhu. Haa ya t'ọ kwakọbe iphe o gude ngaberu mbọku, ee-li yebe Jisọsu. ⁸ Ndu ụkpa bẹ unu l'ẹphe nọ tekenteke. Obenu lẹ yebedua bẹ unu l'iya ta anọdu tekenteke.”

Idzu kẹ t'e gbua Lázarọsu

⁹ Yo be teke igweligwe ndu Ju nuru lẹ Jisọsu nọwa lẹ Bétani; ẹphe awuru jeshia ẹke ono. Ẹ tọ bụlekwaa k'ẹhu Jisọsu bẹ ẹphe gude je kpụ. Ẹphe jekwaruphu ọphu Lázarọsu, bụ iya bụ onye ono, Jisọsu meru: yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono. ¹⁰ Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja achia idzu l'ẹphe e-gbukwaphu Lázarọsu. ¹¹ Ishi iya aburu l'ọ bụ okfu ẹhu iya bẹ igweligwe ndu Ju anashihu ndu ishi ẹphe; agbakashihu ejegbaa okweta kẹ Jisọsu.

Jisọsu abahụ Jerúsalemu

(Mát 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Yo be echile iya; igweligwe ndu ono, byaru ọgba Aji Esweta ono anụa lẹ Jisọsu abya Jerúsalemu. ¹³ Ẹphe achitagbaa ẹkwo-igu; wụ-lihu bya iya ndzuta; l'atu okokooko asuje: “Ajaja bụ kẹ Nchileke-o! Onye a ọrọ ọnu-ọma nụ b'ọ bụ; mbụ onye ono, Nnajiufu, bụ Nchileke ziru t'ọ bya ono. Tẹ Nchileke ọrọ ọnu-ọma nụ Eze ndu Ízurelu!”

¹⁴ Ya ndono; Jisọsu abya aphụa nwa nkakfụ-igara bya aduḡaru l'eli iya; bụ iya bụ ẹge e deru iya l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

¹⁵ “Unubẹ ndu Záyonu; unu ba atsushi egvu; lẹ nta-a bẹ eze unu duḡaru l'eli nwa nkakfụ-igara abya.”*

¹⁶ Iphe ono adukota ndu etsoje ọzo iya wujiwuji lẹ nchi l'odungu. Obenu l'ọ bya ebelephu teke ono, Nchileke kubataru Jisọsu l'imigwe; kwabẹ iya eze uguvono; ẹphe egbe bya anyata teke ono l'ẹkwo okfu Nchileke kfuru iphe ono. Mbụ; ẹphe egbe mehawaru iya nụ iphe ono, ẹkwo okfu Nchileke kfuru ono.

¹⁷ Teke ono, Jisọsu kuru Lázarọsu; mee ya; yọ nọdu ndzụ ọdo; shi l'ẹke, e liru iya lufuta ono b'a ha l'igweligwe nọdu l'ẹke ono. Yọ bụru igweligwe ndu ono, nọ l'ẹke ono bẹ je ekfukashiaru ndu ọdo iphe ono, meru nụ ono. ¹⁸ Ọo

* 12:15 12:15 Zek 9:9; Mát 21:5.

ya kparu iphe mkporo-oha zafuru bya iya ndzuta. Epe nuhawaru l'oo Jisosu be meru iphe ono, du biribiri ono. ¹⁹ Ndu Farisii l'asuje ibe epe: "Unu lewaru l'iphe ayi ese te enwekwa ishi. Unu phwaru ege ndu mgboko l'ophu zehuru etso iya."

Ndu Girisu, haru acho Jisosu

²⁰ Ndu Girisu haru yiru le ndu ono, jeru obaru Nchileke eja le Jerusalemu teke ono, aagba aji ono. ²¹ Epe abya awukfuta Filipu. Filipu bu onye Betusayida, bu mkpukpu no le Galili. Epe asu iya: "Nwoke; ?nanu ege epe e-me t'ephe le Jisosu phu?"

²² Filipu eje ekfuru iya Anduru. Anduru yele Filipu ayiru je ekfuru iya Jisosu. ²³ Jisosu asu epe: "Iyaa! O ruakwaru mbu teke aa-phu Abubu-Ndiphe l'odu-biribiri iya. ²⁴ Kamenu; te ya karu unu: l'o kwa ege akpuru witu adalahuje l'ali rehu ewa; bu ege yebedua nwuhufutaje. O -buru le ya ta nwuhudu; be ya dulekwaa nanu l'o bu akpuru witu lanu. Obenu le ya -nwuhu; ya adu l'o bu akpuru witu lanu ono, mekocharu vuta; bya amishia nebyi ono; bu iya bu l'igweligwe madzu e-shi iya l'eka nweru ndzu ophungu. ²⁵ Onye yeru obu le ndzu iya etufaje iya etufa. Obenu l'onye ndzu iya du ashile le mgboko-a be e-gude iya gbata ndzu gbururu jeye. ²⁶ Onye o du t'o buru onye ejeru iya ozi; t'onye obu bya etsoru iya; k'ophu bu eke ya no t'o bukwaruphu eke ono be onye ono, ejeru iya ozi ono a-nodu. Onye bu onye ejeru iya ozi be Nna iya a-kwabegwu."

Jisosu ekfu k'anwuhu iya

²⁷ Jisosu asu: "Nta-a be okpoma awakwa iya awawa. ?Bu ngunu be ya e-kfu? ?Bu te ya su: 'Nna dzonua ya nta-a'? Tuswekwa! L'eke o bu iphe-a, abya ememe l'oge nta-wa be ya gude bya. ²⁸ Byiko; Nna menua t'a phu odu-biribiri ephanu!"

Ya ndono; olu eshiwaphu l'imigwe; su: "Ya mehaakwaru; a phu odu-biribiri ono. Ya e-mefukwaa t'a phu iya odo."

²⁹ Mkporo-oha ono, vudo l'eke ono anua olu ono; su: "L'o kwa igwe deru edede!"

Ndu asu: "L'o kwa ojozi-imigwe kfuru yeru iya."

³⁰ Jisosu asu epe: "O kwa l'okfu ehuru k'unubedua be olu ono gude daa; e to bukwa l'okfu ehuru ke yebedua b'e kfuturu iya. ³¹ O kwa nta-a be bu teke Nchileke e-kpe ndu mgboko-a ikpe. O kwa nta-a be aabya ochikpo ike k'onye ono, bu iya bu ishi, achile ndu mgboko-a ono. ³² Teke ono, ee-shi l'ali woliala yebe Jisosu eli ono be ya a-tuko madzu kparamukpamu

duta t'èphe tsoru iya." ³³ O kfuru iya ège ono gude koshi ège ya e-shi nwùhu.

³⁴ Oha ono asù iya: "L'èphe nùwaru iphe e deru l'èkwo ekemu: lè Kuráyisutu òbu a-nò gbururu jeye. ?Nanùhunu ège e gude; nggu asù lè Abùbu-Ndiphe nwùhufutaje? ? Bùkpohunua onye bù Abùbu-Ndiphe òbu?"

³⁵ Jisòsu asù èphe: "L'iphoro ono bùfukwaa nwanshì b'òo-nòfuaru unu. Unu lòshinuphu ije nta-a, iphoro ono nòkwadurua unu; tẹ bẹ òchi ba agbakfu unu. L'onye eje ije l'èkpuru-òchi ta amajèkwa èke, òda-kpu l'eshi. ³⁶ Ophu t'unu kweta k'iphoro ono teke iphoro ono nòkwadua swiru unu; ège unu a-bùru ndu bu l'èke iphoro nọ."

Ndu Ju bù e-kwe-lè-te-kwe

Jisòsu ekfuebelephu iphe ono; tũgbua je edomia onwiya t'èphe ba phù iya. ³⁷ O bù oswi-okfu lè Jisòsu mekotaru igweligwe iphe dù biribiri l'ifu èphe; òbu l'èphe te kwetadu l'òo ya bù onye òbu, Nchileke ziru t'ò bya òbu; ³⁸ k'òphu iphe ono, Azáya, bù onye nkfuchiru Nchileke kfuru ono e-rekota ège o kfuru iya; sù:

"Nnajiufu; ?bù onye

kwetaru ozi, ayi ziru?

?Bù onye b'e meru t'ò maru l'èka

Nnajiufu dù iya?"

³⁹ Oo ya meru iphe èphe te kwetadu; kẹle Azáya kfukwaruphu òdo; sù:

⁴⁰ "Lè Nchileke mewaru èphe;

èphe atsùlahaa ishì; mekwaaphu èphe;

òbu anmaa èphe kpungu!

E menyaa; èphe egude ñnya èphe phua ọzo;

òriri erua èphe alì;

èphe agbanwee

lakfutashia ya tẹ ya mee t'èphe ka mma."

⁴¹ O bù Jisòsu bẹ Azáya ekfu okfu iya ono; kẹ l'ò phùhawaruru òdu-biribiri iya.

⁴² Obenu l'a dùlee l'igwe kweta l'òo ya bù onye òbu, Nchileke ziru t'ò bya òbu; mbù jeyekpo lè ndu ishi. O bùlephu l'èphe ta dùdu ike kfufuta iya; kẹ l'èphe atsùkwanu ndu Fárisii egvu; e menyakwaa; e bufu èphe t'èphe ba abatajẹhe l'ùlo-ndzuko. ⁴³ Iphe òbu bù l'èphe ka oye ñnya l'ajaja òphu ndiphe aja èphe; karia ajaja òphu Nchileke ga aja èphe.

*Okfu, Jisòsu kfuru
e-kpe madzù ikpe*

⁴⁴ Jisòsu araa ya arara: “L'onye woru onwiya ye yèbe Jisòsu l'èka ta bukwa yèbe Jisòsu bè onye obu woru onwiya ye l'èka. O kwa onye ono, ziru iya tẹ ya bya ono bè onye obu woru onwiya ye l'èka. ⁴⁵ Onye phuru iya nu bè phwakwaru onye ono, ziru iya tẹ ya bya ono. ⁴⁶ Lẹ yèbedua byaru tẹ ya buru iphoro l'eli mgboko-a; k'ophu bukwanu: onye woru onwiya ye iya l'èka; t'onye ono ba anoduhe l'èkpuru-ochi. ⁴⁷ Onye anu iphe ya ekfu; too me iya ememe bè ya te ekpekwa ikpe; kele ya ta byakwa tẹ ya kpee ndiphe ikpe. Iphe ya byachiaru bukwa tẹ ya dzoo ndiphe. ⁴⁸ Onye jikaru iya nu; jika onata iphe ya ekfu bè nwekwaru onye e-kpe iya ikpe. O bu okfu ono, ya kfuru ono bè bu onye e-kpe iya ikpe mboku ikperazu! ⁴⁹ Ishi iya aburu l'ẹ to budu ike ke ẹka iya bè ya gude ekfu. O bu Nna ono, bu iya ziru iya tẹ ya bya ono bè bu onye karu iya iphe ya e-kfu; me ege ya e-kfu iya. ⁵⁰ Ya makwaruphu l'iphe ono, o suru tẹ ya kfua ono anuje ndzu gbururu jeye. Oo ya bu l'iphe bu iphe ya ekfu bè bulephu iphe Nna suru tẹ ya kfua bè ya ekfu.”

13

*Jisòsu akwo ndu
etsoje uzo iya okpa*

¹ Yo rua mboku nchi-ta-abohu iya a-bu mboku obahu le Aji Esweta ono; Jisòsu amawaru l'ogè nk'ia eruwa, bu iya bu teke ya e-gbeshi le mgboko-a lakfushia Nna iya. Jisòsu shikpelephu l'odungu yetaru ndu, bu ndu nk'ia le mgboko-a obu; mbu yeeru iya ephe gbururu jeye l'ikperazu.

² Ya ndono; yo be teke Jisòsu yele ndu etsoje uzo iya tukoru nodu l'eri nri-enyashi. Obutuswe yehawaruru Judasu Isukariyotu, bu nwatibe Sáyimonu oriri l'okpoma t'o deru Jisòsu ye ndu ohogu iya l'èka. ³ Jisòsu amakaruphu le Nna iya bè yekotaru iya iphemiphe obule l'èka; makwaruphu l'oo l'èka Nchileke bè ya shi bya; bukwaruphu Nchileke bè ya alakfube; ⁴ kwe gbeshi l'èke ono, o no l'eri nri-enyashi ono; yefu uwe ugwehu iya wushi; bya achita anuma oghu-ehu kee onwiya l'ukfu. ⁵ Yo bya ekuru mini ye le gbangugbangu oghu-ehu; wata okwocha ndu etsoje uzo iya okpa; gude anuma oghu-ehu ono, o keru l'ukfu ono efucha ephe mini l'okpa. ⁶ Yo bya abyaruta eke Sáyimonu Pyita no; Pyita asu iya: “Tuswekwa! Nnajiufu; ?buchia nggubedua gbe abya iya okwo okpa?”

⁷ Jisòsu asu iya: “Iphe ya eme b'ẹ ti makwa nta-a. O kwaa l'e -megee bè oo-do ngu-a enya.”

⁸ Pyita asu iya: “E jekwa ephopho. E ti kwokwa yèbedua okpa le phuu!”

Jisõsu asu iya: "Lẹ ya akwõdu ngu õkpa ono bẹ nggu l'iya e-bukahukwa."

⁹ Sáyimonu Pyita asu iya: "Nnajiufu; õ -duakwa ẹge ono; ba akwõkwa iya õkpa nkinyi iya. Kwõkwaa ya ẹka; nggu asaa ya ishi."

¹⁰ Jisõsu asu iya: "L'onye ghũwaru ẹhu bẹ mkpa õghu ẹhu ọdo ta duhekwaru. Ọ bu õkpa bẹ onye ọbu akwoje; keshinu ẹ to nwedu ẹke inyi dekuru iya l'ẹhu lẹ phuu. Unubedua achakotakwa degedege; ọle ẹ tọ buẹbekwa unu l'unu ha."

¹¹ Iphe Jisõsu gude su l'ẹ tọ buẹbedu l'ẹphe ha bu l'ọ maru onye ọphu e-mekochaa deru iya ye.

¹² Ya ndono; yọ kwõchabebelephu ẹphe õkpa ono; bya achita uwe ugwehu iya yee ẹge o yehawaru iya; je anọdu l'ẹke, o shi nọduhawa. Yọ jì ẹphe: "?Unu makpõoru iphe ono, ya meru unu ono? ¹³ Unu anọduje eku iya O-zi-iphe; l'eku iya Nnajiufu. Yọ bukwarua oswi-okfu; kẹ l'ọ bu iphe ya bu ndono. ¹⁴ Ọo ya bu; ọ -bũru l'ọo yẹbedua, bu Nnajiufu; bũru O-zi-iphe bẹ gbe kwõchaa unu õkpa; ọo ya bu l'ọ gbaru t'unu kwoje ibe unu õkpa ẹge ono, ya kwõru iya unu ono. ¹⁵ L'ọ kwa iphe, unu e-letaje ẹnya eme bẹ ya meru koshi unu ono; k'õphu unubedua e-mejekwa iya phũ ẹge ono, ya meru iya unu ono. ¹⁶ Kamenu; tẹ ya karu unu: lẹ nwozi ta akajekwa onye nwe iya nu; tọ bukwanu l'onye e ziru ozi akajẹ onye ziru iya ẹya nu. ¹⁷ Unu makotaru-a iphe-a l'ọ ha. Ọ -bũru l'unu tũko iya eme ememe bẹ Nchileke a-gõru unu õnu.

¹⁸ "Ẹ tọ kwa unu l'unu ha bẹ ya ekfuru. Ya makwarua ẹge ndu, ya fõtaru du. Obenu l'iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke mefutaje ẹge e deru iya: 'L'onye riru nri iya gbe bya emede iya iphe a-tsũru iya nu.'* ¹⁹ Ya ekfukwaru iya unu nta-a, ẹ to medua; ẹge bu teke o mederu; unu ekweta l'ọo ya bu 'Onye ono'. ²⁰ Kamenu; tẹ ya karu unu: l'onye bu onye nataru onye ya ziru ozi; nataakwaru yẹbedua. Onye bu onye nataru yẹbedua nataakwaruphu onye ọphu ziru yẹbedua tẹ ya bya."

Jisõsu ekfu l'ee-deru iya ye

(Mát 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Jisõsu ekfuebelephu iphe ono l'ọ ha; õkpoma echia ya taa. Yọ su ẹphe: "Kamenu; tẹ ya karu unu: l'onye lanu l'unu ha e-deru iya ye ndu achì nta iya l'ẹka."

²² Ndu ono, etsoje ọzo iya ono abya elegba onwẹphe ẹnya; l'ẹke egbe okfu ono gbachiru ẹphe ẹnya; ẹphe ta ma onye ọphu bu onye ookfuru ekfuru. ²³ Onye lanu lẹ ndu etsoje ọzo iya, bu iya bu onye ọphu Jisõsu katsua oyeru obu

* 13:18 13:18 Egvu 41:9.

bę nõnyabekwanu iya ntse teke ono. ²⁴ Sáyimonu Pyita ajibuaru onye ono ęnya; sụ iya t'ọ jịedu iya onye ookfuru.

²⁵ Onye ono akafua ọnonyabe Jisõsu ntse; sụ iya: "Nnajiufu; ?bụ onye bę iikfu ele ęnya?"

²⁶ Jisõsu asụ iya: "L'ọ kwa onye onanu, ya a-nụ awawa buredi, ya tsutaru l'iphe-a, eeri nri-a bę bụ onye ọbu." Yọ bya etsutawaphu awawa buredi ono; woru iya nụ Júdasu, bụ nwatibe Sáyimonu Isukáryõtu. ²⁷ Júdasu ataębelephu buredi ono; Sétanu epheba iya l'ẹhu. Jisõsu asụ iya: "Ngwaa! Iphe, bụ iphe jibya ememe; mee ya ęwegwa." ²⁸ To nwe l'ephe ha l'eri nri ono, maru iphe kparu iya okfu okfu ono. ²⁹ Ndu arĩa lę keshinu ọphu ọ bụ Júdasu egudeje ękpa okpoga ephe; bę iphe Jisõsu ekfuru iya bụ t'ọ zụtatsua iphe ephe e-gude eme kę aji ọbu; m'ọ kwanu l'iphe Jisõsu ekfuru Júdasu bụ t'ọ nụ ndu ụkpa iphe.

³⁰ Ya ndono; yọ natatsulephu awawa buredi ono; tugbuwaphu; lufushia. Yọ bụwarunu ęnyashi.

Ekemu ọphungu

³¹ Ya ndono; Júdasu alufutsulephu; Jisõsu asụ: "Ọ bụ nta-a b'e koshiru ọdu-biribiri kę Abụbu-Ndiphe. Ọ kwaphu l'ẹka iya b'e shi aphụ ọdu-biribiri kę Nchileke. ³² Ọo ya bụ; ọ -buru lę Abụbu-Ndiphe meru t'a phụ ọdu-biribiri kę Nchileke; ọ kwaphu ęge ono bę yębedua, bụ Nchileke e-mekwaphu t'e shi iya l'ẹka phụ ọdu-biribiri kę Abụbu-Ndiphe; mbụkwaa nta-a nta-a. ³³ Ụnwu iya yęle unu ta anọhekwa ọphu baru nwishi. Unu a-chọkashilaha ya; ọlobu iphe ya kfuru ndu Ju bę ya ekfuru unu nta-a: 'L'ẹke ya eje bę unu ta ahakwa kę t'unu bya.' ³⁴ Ekemu ọphungu bę ya aturu unu! Unu yeru ibe unu obu; mbụ; t'ọ bụlekwaruphu ęge ya yeru unu obu bę unu e-yeru iya ibe unu. ³⁵ Ọ bụ obu ono, unu e-yeru ibe unu ono bę ndu ọdo e-shi maru l'unu bụ ndu etsoje ụzo iya."

Jisõsu ekfu lę Pyita a-gbado iya

(Mát 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Sáyimonu Pyita aji iya: "Nnajiufu; ?bụ awe bę jila ọbu?"

Jisõsu asụ iya: "L'ẹke ya ala b'ę tịi dukwa ike tsoru iya ala nta-a. Ọ kwa alakfuta bę ii-mekochaa lakfuta iya l'ẹke ono."

³⁷ Pyita asụ iya: "¿Bụ ngunu mekwanuru iphe ya ta adudu ike tsoru ngu nta-a? Mę ya e-swekwa ęnya lę ndzụ iya l'okfu ẹhu ngu."

³⁸ Jisõsu asụ iya: "¿I suru l'ii-sweghe ęnya lę ndzụ ngu l'okfu ẹhu iya? Kamenu; tę ya karu ngu: tẹmanu tę oke-ọku

nchi-abõhu raa ora b'i tuakwaru ego ugbo eto l'et ti madu onye ya bu."

14

*Oo Jisõsu bu uzo,
e shi alakfu Nna*

¹ Jisõsu asu ephe: "T'okpoma ba awakwa unu awawa. Unu woru onwunu ye Nchileke l'eka; unu ewokwaruphu onwunu ye yebedua l'eka. ² L'ufu Nna iya be ulo, ebu ebubu ha l'igwe. Ndege e -to duru ege ono; ?nanuhunu ege ya g'e-me su unu le ya ejeru unu omeru eke unu e-buru. ³ Teke ya jeru je emeeberu unu eke obu be ya a-bya odo; bya eduta unu yeru onwiya; k'ophu bu: eke ya bu be unu e-bukwaruphu. ⁴ Unu mawaru eke ya ala; bya amakwaruphu uzo, ya shi ala iya."

⁵ Tõmosu asu iya: "Nnajiufu; me ephe ta makwa eke obu, jila obu. ?Nanu ege ephe meru maru uzo, e shi ala eke obu?"

⁶ Jisõsu asu iya: "L'oo yebe Jisõsu l'onwiya bu uzo ono; buru okpobe okfu ono; bya aburu ndzu ono. E to nwekwa onye l'abyakfuta Nna, e-ta budu l'eka yebe Jisõsu be onye obu e-shi. ⁷ Nta-a, unu maru iya-a be unu a-makwaruphu Nna iya. Dube nta-a be unu mawaru Nna; bya aphwakwa iya."

⁸ Filipu asu iya: "Nnajiufu; koshi nu ephe Nna obu; ege obu a-la ephe l'oru iya."

⁹ Jisõsu asu iya: "Filipu; keshinu teke-wa be unu l'iya shi noduta; ti ma iya. Onye phwaru yebedua phwakwaru Nna. ?Nanuhunu ege e meru; nggu asu te ya koshi unu Nna obu? ¹⁰ ?Ti kwetadu le yebedua no Nna l'ime; Nna anodu yebedua l'ime? Okfu, ya ekfujeru unu ta bukwa ike ke eka iya be ya egudeje ekfu iya. O bu Nna ono, bu iya l'ime ono eshije iya l'ime eje ozi iya. ¹¹ O bulephu t'unu kweta le ya no Nna l'ime; Nna anodu yebedua l'ime. O -dukpoduanu; unu egude k'iphe ono, ya emeshi ono kweta okfu iya. ¹² Kamenu; te ya karu unu: l'iphe bu onye no yebe Jisõsu l'eka a-dukwaphu ike mee iphe-a, ya emeshi-wa. Onye obu a-kakpokwaaru ome ophu kariru owaa; ke le yebedua alakfuwa Nna. ¹³ Iphe bukpo iphe unu shi l'eka iya su te Nna meeru unu; be ya e-meru unu; k'ophu ee-shi l'eka Nwa; phu odu-biribiri ke Nna. ¹⁴ O -nwekpooru iphe unu shi iya l'eka su te ya meeru unu; be ya e-meru unu."

Ukwa Ume-du-Nso

15 “Ọ -bùru l'unu yeru iya obu; unu mekotaje ekemu, ya tũru unu. 16 Ya e-kfuru Nna; yọ nũ unu Agbarike ọdo, a-nọduwaru swiru unu gbururu jeye lẹ tutu yoyo. 17 Agbarike ono, Nna a-nũ unu ono bũ Ume-dũ-Nsọ; bũ iya bũ Ume k'ire-lanũ; bũ onye ndiphe ta abyadũ bya anata; okfu l'ẹphe ta aphũdu iya; ẹphe ta ma iya. Obenu l'unubẹdua maru iya; kẹ l'o bu ebubu l'ime unu. Ọ bũ ẹge ono bẹ ọo-nọduwaru l'ime unu tũgburu.

18 “Ya ta ahakwa unu ẹka. Ya a-byakfutakwaa unu. 19 Ọ phọduru nwanshĩ nta-a; ndiphe ta aphũhe iya ọdo. Obenu l'unubẹdua a-phũ iya. Keshinu ya nọ ndzũ bẹ unubẹdua a-nọkwaphu ndzũ. 20 Mbọku ono bẹ unu a-ma lẹ ya nọ Nna iya l'ime; unubẹdua anọdu yẹbedua l'ime; yẹbedua anọdukwapu unu l'ime.

21 “Ọ bũ onye maru ekemu ono, ya tũru ono; l'emekwaa ya phũ ememe bũ onye yeru iya obu. Onye yeru iya obu bẹ Nna iya e-yekwaruphu obu. Yẹbedua l'onwiya e-yekwaru onye ọphu obu; woru onwiya koshi onye ọbu.”

22 Tọ dũ iya bũ; Júdasu; ẹ tọ bukwa Júdasu Isukáriyọtu; asũ iya: “Nnajiufu; ?nanũ ẹge ii-shi koshi ẹphe onwongu; tọo l'ọo ndiphe bẹ ii-koshi onwongu ọbu tọo?”

23 Jisọsu asũ iya: “Onye yeru iya obu emeje iphe ya ekfu. Nna iya eyeru iya obu. Yẹbedua yẹle Nna iya abyakfuta onye ọbu; ẹphe l'iya eburu eburu. 24 Onye te yeduru iya obu te emejedu iphe ya ekfu. Ọdo bũ l'okfu-wa, unu anũ-wa ta bukwa okfu iya. Ọ kwa okfu Nna ono, bũ iya bũ onye ziru iya nũ ono.

25 “Ya kfukotaakwaru unu iphe-a l'ọ ha kpamu nta-a, unu l'iya nọkwadu. 26 Obenu lẹ Agbarike ono, bũ iya bũ Ume-dũ-Nsọ ono, Nna e-shi iya l'ẹka zitaru unu ono e-zikotawaru unu iphemiphe ọbule; nyatakwaruphu unu iphemiphe ọbule, ya kfuhawaru unu.

27 “Ọ bũ ẹhu-agu bẹ ya aharu unu. Ọ kwa ẹhu-agu nk'iya bẹ ya anũ unu. Ẹ tọ kwa egbe ẹhu-agu, ndiphe anũje bẹ ya anũ unu. T'obu ba awakwa unu awawa; ọphu unu atsũkwa egvu. 28 Unu nũwaru teke ya sũru unu: ‘Lẹ ya alawaa; ọbu le ya a-byakfutakwaa unu ọdo.’ Ndege unu yeru iya obu; unu gẹga anọdu ete ẹswa lẹ ya alakfube Nna; kẹle Nna ono ka yẹbedua. 29 Nta-a bẹ ya tũkookwa iphemiphe ọbule dojashiaru unu malẹ teke oo-mede; k'ọphu bũ: teke o mederu t'unu kweta. 30 Ya te ekfuhekwaru unu okfu ogologo ọdo; kẹ l'onye ono, bũ iya bũ ishi, achi ndu mgboko-a ono abya-wa. Ọ bũ; ?bũ ngũnu b'o me iya. 31 Ndiphe mafutaje lẹ ya yeru Nna obu. Ọ bũ iya kparu iphe ya anọduje eme iphemiphe ọbule ẹge o ziru iya ẹya.”

Yo kfuebe ẹge ono; sù ẹphe: “Ngwaa; unu gbeshi t'ẹphe lufu l'ẹke-a.”

15

Jisosu bu ọkpobe oshi vayinu

¹ Jisosu asù ẹphe: “Ọ bụ yẹbedua, bụ ọkpobe oshi vayinu ono. Nna iya aburu onye eletaje mgbo vayinu ono ẹnya. ² Iphe bụ ẹkali, kfutaru iya l'ẹhu, ẹ-ta amijedu nebyi bẹ ọokwafuje. Ẹkali ndu ọphu amije nebyi bẹ ọkochaje akocha; k'ọphu ọo-dụ mma; kafuaru amimi. ³ Okfu ono, ya kfuru nù unu ono bẹ mewaru unu; unu adu-gewa mma. ⁴ Unu nọdu iya l'ẹhu; tẹ ya nọdukwapu unu l'ẹhu. Ọ bụ ẹge ẹkali-oshi vayinu ta amị-ghedu nebyi k'eka iya; ẹ-ba bụ l'ọ kfutaru l'oshi vayinu; bukwapu ẹge unu te eyeghedu nebyi; ẹ-ba bụ l'unu l'iya tugbaberu buru nanu.

⁵ “Oo yẹbedua bụ oshi vayinu ọbu; unubedua aburu ẹkali iya. Onye ọphu nọ yẹbedua l'ẹhu; ya anodu onye ọbu l'ẹhu; onye ono bụ onye a-mi nebyi mshikpoo ya ike; kẹ l'ẹ to nwekwa iphe unu a-dụ ike eme lẹ phuruphuru mẹ yele unu 'abudu nanu. ⁶ Iphe bụ onye ẹ-ta anopyabedu iya l'ẹhu bẹ ee-tufa etufa l'ọ bụ ẹkali-oshi, a kwafuru akwafu; yọ kpoo nkụ. Egbe ẹkali ọphu dụ ẹge ono b'aa-chita chiru ye l'oku; ọku ekepyashia ya. ⁷ Ọ -buru l'unu anopyabe iya l'ẹhu; okfu iya eburu unu eburu l'ẹhu b'ẹ to nwekwa iphe dụ unu mma, unu suru t'e meeru unu, ẹ te emeduru unu. ⁸ Owaa bụ ẹge ee-shi koshi ọdu-biribiri kẹ Nna iya: mbu t'unu mia nebyi mshikpoo ya ike; shi ẹge ono koshi l'unu bụ ndu etsoje uzo iya. ⁹ Ọ bụ ẹge Nna yeru iya obu bụ ẹge ya yeru unu. Unu nopyabekwapu l'obu ono, ya yeru unu ono. ¹⁰ Ọ -buru l'unu eme iphemiphe ọbule, ya kfuru unu t'unu meje bẹ unu a-nopyabekwaa lẹ n-yemobu nk'iya; mbu ẹge ono, yẹbedua mekotaru iphe bụ iphe Nna iya suru iya tẹ ya mee; nopyabe lẹ n-yemobu kẹ Nna iya ono.

¹¹ “Iphe-a l'ọ ha bẹ ya tukookwa kfukotaru unu; k'ọphu ẹhu-otso-ena nk'iya a-buru nk'unu; ọdo bụ t'ẹhu-otso-ena unu dzua edzudzu. ¹² Owaa bụ iphe ya aturu unu ekemu iya; sù: t'unu yeru ibe unu obu ẹge ya yeru unu obu. ¹³ Ẹ to nwekwa egbe obu ọdo, madzụ e-yeru ibe iya, ka owaa: lẹ madzụ gude kẹ okfu ẹhu ndu ọnyà iya; swee ẹnya lẹ ndzụ iya; kweta anwuhu. ¹⁴ Unu bugba ndu ọnyà iya; mẹ unu emee iphemiphe ọbule, ya kfuru t'unu meje. ¹⁵ Ya te ekuhekwa unu unwu-ozì iya phẹ ọdo; lẹ nwozi ta amajekwa iphe nnajiufu iya eme. Obenu lẹ ya kuwaru unu ndu ọnyà iya phẹ; okfu l'iphemiphe ọbule, ya nutaru l'onu Nna iya bẹ ya mekotawaru t'unu maru. ¹⁶ Ẹ tọ bukwa unubedua

fotaru iya. O gbe bukwaru yēbedua fotaru unu dobe ichē; k'ophu unu a-dū l'ọ bụ oshi-omi; mīa nebyi, a-nọ gbururu jeye. Ọo ya bụ; iphe bụ iphe unu shi iya l'eka sū tẹ Nna nū unu; bẹ ọo-nū unu. ¹⁷ Ọwaa bụ ekemu, ya atū anū unu: unu yeru ibe unu obu.”

Okpo-ashi kẹ ndiphe

¹⁸ “Ndu mgboko -kpọo unu ashị; unu nyatakwa l'ephe vuhaoduru ọzo kpọo yēbedua ashị bẹ ephe kpọderu iya unu. ¹⁹ Ndege unu bụ ndu kẹ mgboko-a mē ndu mgboko eyekwarua unu obu; l'unu bụ ndu nk'ephe. Obenu lẹ ya fotaru unu lẹ mgboko-a dobe ichē; unu ta abuhe nk'ephe. Ọo ya meru iphe ephe kpọru unu ashị. ²⁰ Unu nyatakwa okfu ono, ya kfuru unu ono: 'Lẹ nwozi ta akajekwa nnajiufu iya.' Ọ bụ ege ephe kparu yēbedua ẹhu bụ ege ephe akpa unu. Ọ -būru l'ephe te medu iphe ya kfuru bẹ ephe te emekwa iphe unu ekfu. ²¹ Obenu l'iphe ono l'ọ ha bẹ ephe a-tụko emekota unu; okfu l'unu bụ nk'iya; ephe ta ma onye ono, ya shi l'eka bya ono. ²² Ndege ọ -būru lẹ ya ta byaru bya ekfuaru ephe okfu; m'ẹ tọ ga abukwa ephe ome iphe dū eji. Obenu lẹ nta-a, ya byawaru-wa b'ẹ tọ dūhekwa iphe ephe e-gude gọfu kẹ iphe dū eji, ephe meru. ²³ Iphe bụ onye ya dū ashị bẹ Nna yēbe Jisọsu dukwaphu ashị. ²⁴ Ndege ọ -būru lẹ ya ta nọdudu ephe l'ifu mekota iphe ono, ẹ-ta dūdu onye ọdo, a-dū ike mee ya ono; m'ẹ tọ ga abukwa ephe ome iphe dū eji. Obenu lẹ nta-a bẹ ephe gude ẹnya ephe phukota iphemiphe obule ono, ya meshiru ono; kpọo ya ashị; kpọkwaaphu Nna iya ashị. ²⁵ Iphe ono vuru ege e deru iya l'ekwo ekemu: 'L'ephe kpọru iya ashị; l'ẹ-ba dū iphe, ya meru ephe.'

²⁶ “Ya e-shi Nna iya l'eka zia Agbarike ono; yọ lakfuta unu. Agbarike ono bẹ bụ Ume-dū-Nsọ, bụ iya bụ Ume ire-lanū ophu shi Nna iya l'eka. Ọ -byalephu; yo kfua okfu ẹhu yēbe Jisọsu yeru unu. ²⁷ Unubedua l'onwunu bụfukwaaphu ndu a-nọdu ekfu iphe unu gude ẹnya unu phua lẹ kẹ yēbe Jisọsu; okfu lẹ ya l'unu shikpelephu lẹ mbulembu nọduta.

16

¹ “Ya kfushikotaakwaru unu iphe-a; k'ophu ẹ te emedu unu t'unu shiswee ọzo. ² Ndu Ju e-bufukwa unu t'unu ba abatajehē l'ulo-ndzuko ephe. Teke obu abyaakwa; teke bụ: onye gbujeru unu; yọo rīnu lẹ ya ejeru Nchileke ozi. ³ Iphe, kparu iphe ephe a-nọdu eme iya ege ono bụ l'ephe ta madu Nna; ephe ta ma yēbedua, bụ Jisọsu. ⁴ Ole ya tükookwa iphe-a l'ọ ha kfuaru unu; k'ophu bụ: teke ono -rulephu; unu anyatajẹ lẹ ya kfuhawaru iya unu.”

Ozi, Ume-du-Nsõ ejeje

“Iphe-a bẹ ya te kfuhaakwaru unu l'òdungu; okfu lẹ ya nõkwadua swiru unu. ⁵ Nta-a bẹ ya alakfuwa onye ono, bụ iya ziru iya tẹ ya bya ono. Obenu l'ẹ tọ dudu l'unu ha onye ajijekpoo ya ẹke ya ala. ⁶ Yo gbe bụru lẹ ya kfulu unu iphe-a l'ọ ha bẹ ẹhu gbe rụ-shihu unu. ⁷ Ọle tẹ ya mekwaa ya t'ọ doo unu ẹnya; l'ọ gbe kakwaru unu mma lẹ ya laru. L'ọ -bụru lẹ ya ta aladu bẹ Agbarike ono ta abyakfutakwa unu. Obenu lẹ ya -lalephu ẹke ono bẹ ya e-zi iya t'ọ byakfuta unu. ⁸ Ọ -byalephu bẹ oo-koshi ndiphe l'ẹ tọ bụdu iphe ẹphe ari l'iphe dọ ẹji bụ; b'ọ bụ; koshi ẹphe l'ẹ tọ bụdu iphe ẹphe riru l'ọ bụ; mbụ odobe-ẹka-ndoo; b'ọ bụ; koshikwaphu ẹphe l'ẹ tọ bụdu iphe ẹphe riru l'ikpe Nchileke bụ; b'ọ bụ. Yo shi ẹge ono koshi ẹphe l'ikpe nmaru ẹphe. ⁹ Oo-koshi ẹphe l'ẹphe meru iphe dọ ẹji; okfu l'ẹphe te woduru onwẹphe ye yẹbe Jisõsu l'ẹka; ¹⁰ koshi ẹphe iphe bụ odobe-ẹka-ndoo kẹ Nchileke; kẹ l'ọo lẹ ya doberu ẹka ndoo meru iphe ya alakfube Nna; unu ta abya l'aphụ iya ọdo. ¹¹ Yo koshikwaphu ẹphe iphe ikpe Nchileke bụ; okfu l'onye ono, achi mgboko-a ono b'e kpewaru ikpe.

¹² “Okfu, ya gage ekfuru unu dukpokwaa l'igwe. Ọlobu; ya -kfueberu iya unu; bẹ ọo-paarun unu l'igwe nta-a. ¹³ Teke Ume-du-Nsõ, bụ iya bụ Ume ire-lanụ ono byaleruphu bẹ ọo-tuko iphe bụ ọkpobe okfu ono l'ọ ha kpọ-zikotaru unu ụzo iya; okfu l'ẹ tọ bụdu ike kẹ ẹka iya bẹ oo-gude ekfu. Ọ bụlephu iphe o gude nchị iya nua bẹ oo-kfuje. Yo kfukwaaruphu unu iphe e-me nụ l'uzo ifu. ¹⁴ Ọ bụ yẹbedua e-koshi unu ọdu-biribiri kẹ yẹbe Jisõsu; kẹ l'oo-wota iphe ọ nuru iya l'ọnu bya akọoru unu. ¹⁵ Iphemiphe ọbule, bụ kẹ Nna bukota kẹ yẹbe Jisõsu. Ọo ya meru iphe ya sụru l'oo-wota iphe ọ nuru yẹbe Jisõsu l'ọnu bya akọoru unu.”

Ndu raru ẹkwa; a-chi ọchi

¹⁶ “O wuduoduru nwanshi; unu ta aphuhe iya. A -nõkwaphu nwanshi; unu aphukwaa ya phụ ọdo.”

¹⁷ Ndu etsoje ụzo iya ahara jilaha onwẹphe: “?Bụ egbe okfu ngunu bẹ ookfuru ẹphe ẹge ọwaa? O gbe sụ: ‘L'ọ wuduoduru nwanshi; unu ta aphuhe iya. A -nõkwaaphu nwanshi; unu aphukwaa ya phụ ọdo;’ byakwaphu bya asụ: ‘Ya alakfube Nna.’ ” ¹⁸ Ẹphe asụ: “?Bukpohunua ole bụ kẹ: ‘L'ọ wuduoduru nwanshi?’ Ẹphe ta makwa iphe ookfu.”

¹⁹ Jisõsu amaru l'ẹphe abya iya ọji aji; ji ẹphe: “?Unu aji onwunu kẹ iphe-a, ya shi kfua: ‘L'ọ wuduoduru nwanshi; unu ta phuhe iya. A -nõkwaaphu nwanshi; unu aphukwaa ya phụ ọdo?’ ²⁰ Kamenu; tẹ ya karu unu: l'unu a-ra ẹkwa;

gua aphu. Ole ndiphe be ehu a-nõdu atso ena. Unu atso aphu; obu l'aphu unu ono a-ghokwaru unu onu-õchi. ²¹ O bu teke ime eme nwanyi be õonoduje ahu iya oku; okfu le teke oo-je iphe-ehuka nk'iya ruwaru. Obenu le teke o mufutaleruphu nwata obu; nwanyi ono azahashia iphe-ehuka ono, shi swiru iya nu ono; telahaa eswa le ya edobe ako le mgboko-a. ²² O kwaphu ege o du unu ndono: nta-a be unu no l'aphu. Obenu l'ujiku lanu be yele unu aphukwaa odo. Teke ono be unu a-mu onu-õchi; to nwe onye a-nafukwadu unu ehu-otso-ena unu.

²³ "O -rulephu teke ono b'e to duhekwa iphe unu aji iya aji iya. Kamenu; te ya karu unu: l'iphe bu iphe unu shi l'eka iya su te Nna nu unu; be oo-nu unu. ²⁴ E to dubukwaa iphe unu shi iya l'eka su t'a nu unu byeyekwaa nta-a. Unu kfuru Nchileke t'o nu unu iphe mkpa iya duru unu; oo-nu iya unu. Oo ya bu k'õphu ehu-otso-ena unu e-dzu edzudzu."

Jisõsu meekwaru mgboko eriri

²⁵ "Ya gudewa etu-okfu etu-okfu kfuaru unu iphe-a. Ooruakwa teke ya te egudehedu etu ekfuru unu okfu; mbu ya atõgbojeru unu okfu ke Nna iya ono t'o daburu ifu. ²⁶ O -rulephu teke ono be unu ee-gude epha iya; su te Nna nu unu iphe, mkpa iya duru unu. Ya ta sukwa le ya e-gude k'okfu ehu unu kfuru yeru iya. ²⁷ Ishi iya bu le Nna l'onwiya yeru unu obu; okfu l'unu yeru yebedua obu bya ekweta le ya shi l'eke Nchileke no bya. ²⁸ Ya shi l'eke Nna no byatashia le mgboko-a. Nta-a be ya ahawa mgboko-a alakfube Nna."

²⁹ To du iya bu; ndu etsoje uzo iya asu: "Aa-o! Mgbe nta-a b'i tuko-wa iphemiphe obule towashiaru epe atowashi; e ti kfuhedu iya l'etu etu ege iikfuje. ³⁰ Nta-a be epe maru l'i makõtaru iphemiphe obule. E to gbahakwa ke t'o nweru onye a-bya ajide ngu njikponu. L'oo ya meru iphe epe kwetaru l'i shi l'eke Nchileke no bya."

³¹ Jisõsu aji epe: "?Unu kwetawaru nta-a? ³² Teke obu abyaakwa; mbu l'o ruakwaru eruru teke aa-chikashi unu nanu nanu; onyenõnu alaa nk'iya; unu ahaa ya. Obenu le ya ta anõdukwa nkinyi iya; kele Nna no swiru iya. ³³ Ya kfuakwaru unu iphe-a; k'õphu ehu a-du unu agu; me unu l'iya -tugbabe buru nanu. Unu e-jekwa iphe-ehuka le mgboko-a; olobu t'unu nwekwaru iya obu. Ya meekwaru mgboko-a eriri; turu okokooko kpua ya."

17

Jisõsu ekfu anu Nchileke

¹ Jisõsu ekfugelephu okfu ono; bya apalia ifu imeli; ele ẽnya l'igweli; sũ: "Nna; teke õbu ruakwaru. Menua tẽ ndiphe phu õdu-biribiri kẽ Nwatibe ngu; k'õphu Nwatibe ngu ono e-mekwaphu tẽ ndiphe phu õdu-biribiri nke ngu. ² Ɔ bũ nggu nũru iya ike; ya kakõta iphe bũ madzũ kpamukpamu; k'õphu õo-nũje ndu ono, i yeru iya l'ẽka ono ndzũ gbururu jeye. ³ Ndzũ gbururu jeye õbu abũru t'ẽphe maru ngu; mbũ nggũbe onye, bũ nggu nwenkinyi ngu bũ õkpobe Nchileke kpũ. Ɛphe amakwaruphu Jisõsu Kuráyisutu, bũ iya bũ onye ono, bũ nggu ziru iya t'õ bya ono. ⁴ Ya nõkwa lẽ mgboko-a; koshi ndiphe õdu-biribiri nke ngu; keshinu ya jedzuwaru ozi, i sũru tẽ ya bya ejee ejedzu. ⁵ Nna; menua tẽ ya nõdu l'õdu-biribiri ono, ya shihawa nõdu l'ifu ngu ono nta-a; mbũ l'õdu-biribiri, nggu l'iya shiru lẽ mgboko ta dũbedua nõduta.

⁶ "Ya meekwaru ndu ono, i fõtaru lẽ mgboko-a ye iya l'ẽka ono t'ẽphe maru ngu. Ɔ bũ nggũbedua nwehawa ẽphe. Yõ bũru nggu yeru iya ẽphe l'ẽka. Ɛphe mekotaakwaru okfu ngu. ⁷ Nta-a bẽ ẽphe mawaru l'iphemiphe õbule, i nũru iya shi ngu l'ẽka; ⁸ okfu lẽ ya ziwaru ẽphe ozi ono, i ziru iya ono. Ɛphe anatawa iya; makwaruphu l'õo ire-lanũ; l'õ bũ l'ẽke i nõ bẽ ya shi bya; bya ekwetakwaphu l'õo nggu ziru iya tẽ ya bya.

⁹ "Ya ekfu anũ ngu l'okfu ẽhu ẽphe. Ɛ tõ bukwa ndiphe bẽ ya ekfu anũ ngu l'okfu ẽhu ẽphe. Ɔ kwa ndu ono, i yeru iya l'ẽka ono bẽ ya ekfu nk'ẽphe; okfu l'ẽphe bũ nke ngu. ¹⁰ Iphe bũ iphe bũ nk'iya bukwapu nke ngu. Iphe bũ iphe õphu bũ nke ngu abũru nk'iya. Ɔ kwa ẽphe ekoshi õdu-biribiri nk'iya. ¹¹ Lekwa lẽ nta-a bẽ ya alakfutaakwa ngu. Ya ta anõhekwa lẽ mgboko; õbu l'ẽphebedua nõkwadua lẽ mgboko. Nna, dũ nsõ; gude ike ono, nõ l'ẽpha ngu ono kwakõbe ẽphe; mbũ ẽpha ngu ono, i nũru iya ono; k'õphu ẽphe a-bũru nanũ ẽge nggu l'iya bũ nanũ. ¹² Teke ono, ya shi nõdu swiru ẽphe ono bukwa ike, nõ l'ẽpha ngu ono, i nũru iya ono bẽ ya shi gude kwakõbe ẽphe. Ya cheekwaru ẽphe; tõ dũ m'õ bũ onye lanũ, phuhuru ephuhu; a gũfukwa onye lanũ õphu bũ onye õphu kũru õgu eyifu. Nkiya adũkwanu ẽge ono; k'õphu iphe e deru l'ẽkwo okfu Nchileke e-rekota. ¹³ Obenu lẽ nta-a bẽ ya alakfutawa ngu. Iphe-a l'õ ha bẽ ya tũkowa ekfushi nta-a, ya nõkwadua lẽ mgboko; k'õphu ẽphe e-nweru ẽhu-õtso-ẽna nk'iya l'õbu ẽphe; nweru iya t'õ dzua ẽphe edzudzu l'ẽhu. ¹⁴ Ya kfuwaru ẽphe okfu, shi ngu l'õnu; ndiphe akpõo ẽphe ashĩ; okfu l'ẽphe ta bũdu ndu kẽ mgboko õwaa; ẽge yẽbedua l'onwiya ta bũdu kẽ mgboko. ¹⁵ Ya te ekfukwa anũ ngu t'i wofu ẽphe

lẹ mgboko; gbahaa t'i kwakọbe ẹphe; t'ẹphe ba adalahubua l'ẹka ẹjo Onye ono; mbụ Obutuswe. ¹⁶ Ọ bukwapu ẹge yẹbedua ta bụdu onye kẹ mgboko ọwaa bụ ẹge ẹphebedua ta bụdu ndu kẹ mgboko ọwaa. ¹⁷ Okfu ngu bụ ọkpobe okfu; gudenu ọkpobe okfu nke ngu ono mee ẹphe t'ẹphe bụru nke ngu. ¹⁸ Ọ bukwapu ẹge i ziru iya tẹ ya bya lẹ mgboko bụ ẹge ya ezikwapu ẹphe t'ẹphe je lẹ mgboko. ¹⁹ Ọ kwa l'okfu ẹhu ẹphe; bẹ ya gude onwiya chia ẹja; ẹge ee-shi t'ẹphebedua bụru ndu nke ngu ọgbodo aburu.

²⁰ “E tọ bukwa l'okfu ẹhu ndu ọwaa nkinyi ẹphe; bẹ ya ekfu anụ ngu. Ya ekfukwapu anụ ngu l'okfu ẹhu iphe bụ ndu, nuru ozi-oma ono, ẹphe ezi ono; woru onwẹphe ye yẹbedua l'ẹka. ²¹ Ya ekfukwapu anụ ngu t'i mee t'ẹphe bụru nanụ l'ẹphe ha. Nna; t'ọ buleruphu ẹge nggubedua, bụ Nna nọ iya l'ẹhu; yẹbedua anọdu ngu l'ẹhu bụ ẹge ẹphe a-nọdu ayi l'ẹhu bụru nanụ; k'ọphu ndiphe e-kweta l'ọ bụ nggu ziru iya tẹ ya bya. ²² Ọdu-biribiri ono, i nuru iya ono bẹ ya wookwaruphu ye ẹphe l'ẹka; k'ọphu ẹphe a-buru nanụ ẹge nggu l'iya bụ nanụ. ²³ Ya -nọdu ẹphe l'ime; nggubedua anọdu iya l'ime; ọo ya bụ; ẹphe a-bụ-gheeru nanụ ọgbodo aburu; k'ọphu ndiphe a-ma l'ọo nggu ziru iya; makwaruphu l'ọ bụ ẹge i yeru iya obu bụ ẹge i yeru ẹphe.

²⁴ “Nna; i wowaru ẹphe ye iya l'ẹka. Iphe ya ekfu aburu t'ọ bụru ẹke ya nọ bẹ ẹphe a-nọkwaphu. Ọo ya bụ k'ọphu ẹphe e-gude ẹnya ẹphe phụ ọdu-biribiri nk'iya; mbụ ọdu-biribiri, i nuru iya; okfu l'i yeru iya obu b'e kederu mgboko. ²⁵ Nggube Nna, bụ onye doberu ẹka ndoo; ndiphe ta makwa ngu. Obenu lẹ yẹbedua makwaru ngu-a; ndu-a amaakwaru l'ọo nggu ziru iya tẹ ya bya. ²⁶ Ya mewaru; ẹphe amaru ngu. Ya e-mekwapu t'ẹphe magheeru ngu amaghe; k'ọphu obu ono, i yeru iya ono a-nọdu ẹphe l'ẹhu; yẹbedua anọdukwapu ẹphe l'ẹhu.”

18

¹ Jisọsu ekfuebetsua nụ Nchileke yẹle ndu etsoje ọzo iya ayiru tughua je adafu azu nwa nggele Kídironu. Yo nweru mgbabu, nọ l'azu nggele ono azu iya ọphu. Jisọsu yẹle ndu etsoje ọzo iya awuba lẹ mgbabu ono. ² Júdasu, bụ iya bụ onye ọbu, e-deru iya ye ọbu bẹ mahaakwaruphu ẹke ono; kẹle Jisọsu yẹle ndu etsoje ọzo iya edzukojuhawa l'ẹke ono tekenteke.

Aakputa Jisọsu

(Mát 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

³ Tọ dọ iya bụ; Júdasu egbeshi byatashia ẹke ono. Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu Fárisii eyeru iya ndu

soja ndu Rómu; bya eyeru iya ndu nche eze-ulo Nchileke; ephe l'iya atuko yiru. Ephe achigbaaru uroku; chiru itsu-oku; me ngwa-ogu gude abya. ⁴ Jisosu amahawaru iphe abya iya ememe; gbeshi jeshia ephe ndzuta; je aji ephe: “? Bu onye be unu achọ?”

⁵ Ephe asu iya: “L’o bu Jisosu; ophu Nazaretu.”

Jisosu asu ephe: “L’o kwa yebedua bu iya.”

Judasu, bu iya bu onye obu, e-deru iya ye obu be ephe l'iya vudokwaa l'eke ono. ⁶ Teke ono, Jisosu suleruphu ephe: “L’o kwa yebedua bu iya ono” be ephe tsoru nyikunyiku laa azu; je adashia l'ali. ⁷ Yo ji ephe odo: “? Bu onye be unu achọ?”

Ephe asu iya: “L’o bu Jisosu; ophu Nazaretu.”

⁸ Jisosu asu ephe: “Ya suru unu l’oo yebedua bu iya. O -buru l’oo ya be unu achọ; oo ya bu te ndu owaa tugbunua lashia.” ⁹ Ono aburu k’ophu okfu, shi iya l’onu e-rekota, o kfuru; su: “Nna; e to dukwa m’o bu onye lanu, phuhuru nu le ndu ono, i yeru iya l’eka ono.”

¹⁰ Ya ndono; Sáyimonu Pyita eturu mma. Yo mia mma ono; gbua ohu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja; kwata iya nchi eka-utara. Epha ohu ono bu Málukosu. ¹¹ Jisosu asu Pyita: “Miru mma ngu ye l’obo. ?Iri le ya ta angu-ghedu iphe-angungu, no l’okoro iphe-ehuka ono, Nna iya nuru iya ono?”

Aakpu Jisosu akpukfu Anasu

¹² Ya ndono; ndu soja ono; me onye ishi ephe; me ndu nche ndu Ju egude Jisosu; woru iya kee. ¹³ Ephe evuru uzo kputa iya kpukfube Anasu. Anasu bu iya bu nna nyee Káyafasu. Yo bukwanuru Káyafasu bu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja k’afa onanu. ¹⁴ O bukwapu Káyafasu owaa bu onye ono, kfujeru ndu Ju l’o ka mma t’onye lanu nwu-chiaru oha onwu ono.

Pyita ago; le ya ta madu Jisosu

(Mát 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Sáyimonu Pyita etsokwapu Jisosu; mekwaphu onye odo, yi le ndu etsoje uzo Jisosu. Onye ono, etsoje uzo Jisosu ono be eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja mahawaru. Oo ya meru iphe o tsoru Jisosu bahu l’ulo-ikpe l’ogbodufu eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke eja ono. ¹⁶ Pyita evudo l’ogbodufu l’onu-uzo ulo-ikpe ono. Onye ophunanu, etsoje uzo Jisosu phu etso iya bahu l’ulo-ikpe ono; bu iya bu onye ono, eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja mahawaru ono. Onye ono alufuta je ekfuru nu nwata mgboko, bu iya eche onu-uzo ono nche. Yo haa ya; yo duta

Pyita dubata. ¹⁷ Nwata mgboko ono, eche õnu-uzo ono asu Pyita: “?Tì yidunua lẹ ndu etsoje nwoke-wa, e guderu-wa?”

Pyita asu iya: “Tuswekwa; ẹ tọ kwa iya.”

¹⁸ Ndu eezije ozi; mę ndu nche egude icheku mekwawa oku; vudo gbaa ya mgburumgburu; l'anya iya; kę l'oyi atsukwa nı. Pyita abya evudonyabe ẹphe l'ege ẹka l'oku.

Ánasu aji Jisõsu aji

(Mát 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹ Ya ndono; eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja abya aji Jisõsu kę ndu etsoje uzo iya; mę k'iphe õonoduje ezi.

²⁰ Jisõsu asu iya: “Ya tukowaru iphe ono l'ọ ha rawaru ndiphe tororo. Iphe ono, ya ziru ono l'ọ ha bę ya nõdu l'ulo-ndzuko ndu Ju; mę l'eze-ulo Nchileke, bu ẹke ndu Ju edzukobeje zia. Ẹ tọ dukwa iphe ya kfujeru l'edomi. ²¹ ?Bu kę ngunu b'i gude aji ya aji? Jĩnu ndu nuru iphe ya kfuru; l'ẹphe marua iphe ya kfuru ẹphe.”

²² Jisõsu ekfulephu ẹge ono; onye lanu lẹ ndu nche ono, vudonyabe iya nı agbakpawaphu onwiya byiaru iya ẹya l'ishi nchi; su iya: “?I marua l'oo eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja bę igbakushi okfu ẹge ono?”

²³ Jisõsu asu: “Ọ -buru l'o nweru ejo okfu, ya kfuru; kfunuaru iya edzudzu oha-a. Ọ -bukwanuru l'iphe ya kfuru bua ire-lanu; ?nanu ẹge e meru; nggu echi iya ẹka?”

²⁴ Jisõsu anodukwaphu l'eri ono, e keru iya ono; Ánasu asu t'a kpı-jeru iya Káyafasu, bu iya bu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja.

Pyita atı ẹgo odo;

lẹ ya ta madu Jisõsu

(Mát 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵ Sáyimonu Pyita evudokwaphu l'iku oku ono; l'ege ẹka l'oku. A nonyaa; ẹphe asu iya: “?Tì yidunua lẹ ndu etsoje uzo nwoke-wa?”

Pyita agoo; su: “Tuswekwa; ẹ tọ kwa iya.”

²⁶ Onye lanu lẹ ndu ejeru eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono ozi, bu abubu nwoke ono, Pyita kwataru nchi ono aji Pyita; su iya: “?Ya ta phudunua nggu l'iya l'ime mgbabu phı?”

²⁷ Pyita agokwaaphu odo. Teke ono teke onophu; oke-oku arawaphu ora.

Jisõsu nõ l'ifu Páyileti

(Mát 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ Ya ndono; ẹphe akpufuta Jisõsu l'ulo Káyafasu; kpuru iya jeshia l'ufu-eze govano, bu onye Rómu; l'achi ẹke ono. Yọ buleruphu oswi nchi-abohu. Obenu lẹ ndu Ju te kwedu

óbahu l'ufu-eze gòvano; l'èke èphe eme t'èphe ba tũru nsò; k'òphu èphe a-yìru lẹ ndu e-ri iphe Ajì Esweta ono. ²⁹ Ya ndono; Páyileti alufuta; jekfushia èphe l'etezi je ajì èphe: “?Bũ ngũnu bũ iphe unu sũru lẹ nwoke-a meru?”

³⁰ Èphe asũ iya: “L'èphe ta ga kpũtakwaru ngu nwoke-a; ndẹge ẹ to nweru ẹjò iphe o meru.”

³¹ Páyileti asũ èphe: “Unu kpũta iya unubèdua je ekpee ya ikpe ẹge unu ekpeje l'ome-l'alì unu.”

Ndu Ju asũ iya: “M'a tũkwaru èphe ekemu t'èphe ba akfugbujeshi madzũ.” ³² Iphe ono abũru k'òphu iphe Jisòsu kfuru erekota; bũ iya bũ iphe ono, o kfuru; gude kaa egbe anwũhu, ya a-nwũhu ono.

³³ Páyileti abya abahũ l'ũlo-ikpe ono ọdo; bya ekua Jisòsu; sũ iya: “?Bũ nggũbedua bũ Eze ndu Ju?”

³⁴ Jisòsu ajì iya: “?Bũ nggũbedua tũtaru ọtu-ọma ajì iya ajì ono; tọo ndu ọdo kọru ngu l'ọo iphe ya kfuru ndono?”

³⁵ Páyileti asũ iya: “?Ya bũ onye Ju? ?Tọ bũdu ndu alì ngu; mẹ ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja bẹ kpũru ngu bya anũ iya? ?Bũ ngũnu b'i meru?”

³⁶ Jisòsu asũ iya: “Abũbu, ya bũ eze te shikwa lẹ mgboko-a. Ndẹge abũbu, ya bũ eze shi lẹ mgboko-a; mẹ ndu etsoje ọzo iya awọta ọgu; k'òphu ẹ ta ga akpũduru iya nũ ndu Ju. Obenu l'abũbu, ya bũ eze te shidu lẹ mgboko-a.”

³⁷ Páyileti asũ iya: “Ha! ?Bũ iya bũ l'ì bũ eze tọo?”

Jisòsu asũ iya: “Ọ kwa nggu b'o shi ọnu. Ọ kwa tẹ ya bũru eze b'e gude mũa ya; bũru iya bẹ ya gude bya mgboko; k'òphu ya e-koshi ndiphe iphe bũ ọkpobe okfu. Iphe bũ ndu etso ọkpobe okfu ono anọduje anũ olu iya.”

³⁸ Páyileti ajì iya: “?Bũkpo ngũnu bũ ọkpobe okfu?”

Eekpe Jisòsu nkfugbu

(Mát 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

Ya ndono; Páyileti ekfuebe ẹge ono; lufushia etezi je asũ ndu Ju ono ọdo: “L'ẹ tọ dũkwa ẹjò iphe, ya phũru, o meru. ³⁹ Obenu; keshinu ome-l'alì unu bũ tẹ ya tũfujeru unu onye mkpọro lanũ t'ọ laa; m'a gbadelephu Ajì Esweta; ?ọ dũ unu tẹ ya haaru unu Eze ndu Ju?”

⁴⁰ Èphe aswọ-lihu; sũ: “Waawa. Ẹ tọ bũdu onye ọwaa; ọ bũ Barábasu b'ii-haru èphe t'ọ la!” Barábasu ọbu, èphe sũru t'a haaru èphe ọbu; bũkwa onye anajẹ nfũ.

19

1 Tọ dũ iya bũ; Páyileti abya akpũta Jisòsu; sũ t'e chia ya ẹchachi. ² Ndu soja egude ogvu kpaa okpu-eze; kpube iya l'ishi; bya achita uwe-nlọkpuru, eke uswuswe yee ya.

³ Ëphe abyakfuta iya l'ekfushi: “Ëphe ekele ngu-o; nggũbe Eze ndu Ju!” Ëphe echikwa iya phũ ęka.

⁴ Páyileti alufutakwaphu ọdo bya asũ ęphe: “Unu lekwa lę ya a-kpufutakwaru unu nwoke-wa; t'unu maru l'ę tọ dudu ejo iphe ya phũru, o meru.” ⁵ Ya ndono; Jisõsu alufutashia; kpuru okpu-eze ono, e gude ogvu kpa a ono; yekwaaphu uwe-nlọkpuru uswuswe ono. Páyileti asũ ęphe: “Unu lekwa nwoke ọbu ndọ-ọ.”

⁶ Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ęja; mę ndu nche aphũ l'iya phũ; chishia mkpu; sũ: “Kpopyabe iya l'oshi-osweru! Kpopyabe iya l'oshi-osweru!”

Páyileti asũ ęphe: “Unubedua; unu kpũta iya je akpopyabe iya l'oshi-osweru. Lę yębedua ta dukwa ejo iphe ya phũru, o meru.”

⁷ Ndu Ju asũ iya: “Lę keshinu o gude ọnu iya sũ l'ọo ya bũ Nwatibe Nchileke ọbu; bukwa t'a kfugbua ya; l'ọ kwa ęge ekemu ęphe kfuru ndono.”

⁸ Páyileti anũebe iphe shi ęphe l'ọnu; kafũaru ọtsu egvu. ⁹ Yọ bya abahũshia ọdo l'eze-ũlo ono; bya aji Jisõsu: “?Ị bũnua onye awe?”

Jisõsu te yeru iya ọnu. ¹⁰ Yọ sũ iya: “?Tii yeduru iya ọnu? ?O doru ngu-a ęnya l'ọo yębedua bę oore l'ọnu iya? Ya -sũ t'a ha ngu; a haa ngu. Ya -sũ t'a kfugbua ngu; a kpopyabe ngu l'oshi-osweru.”

¹¹ Jisõsu asũ iya: “Ë ti gage nwekwa egbe ike onanu l'ęke ya nọ; ndęge ę tọ bũru lę Nchileke, bu l'imigwe nũru ngu iya. Ọo ya bũ l'iphe dũ ęji k'onye ono, deru iya ye ngu l'ęka ono bę kakwa nke ngu nshinu.”

¹² Páyileti anũlephu okfu ono; chọde ọzo, ya e-shi haa ya t'ọ laa. Obenu lę ndu Ju ono chiru mkpu; sũ iya: “I - haa nwoke-a t'ọ laa; a maru l'ę ti tsohekwa lę ndu k'eze, bũ Siza!”

¹³ Páyileti anũtsulephu iphe ono l'ọ ha; dufuta Jisõsu etezi; bya adũgaru l'aba-ikpe, nọ l'ęke ọbu, eekuje: “Ọnuno Mkpuma.” Iphe eekuje iya l'okfu Hĩburu bũ Gábata. ¹⁴ Yo rudelephu l'ęnyanwu-ogvuru-l'ishi lę mbọku nchi-abọhu a-bũru mbọku ọbahu lę Aji Esweta ono; Páyileti asũ ndu Ju: “Unu lekwa eze unu.”

¹⁵ Ëphe echishia: “Kfugbua ya! Kfugbua ya! Kpopyabe iya l'oshi-osweru!”

Páyileti aji ęphe: “?Unu ekfu tę ya kpopyabe eze unu l'oshi-osweru tọ?”

Ndu ishi ndu achijeru Nchileke ęja asũ iya: “Ëphe te nwekwa eze ọdo; a gũfu eze, bũ Siza.”

¹⁶ Ya ndono; Páyileti akpũru Jisõsu nũ ndu soja t'ęphe je akpopyabe iya l'oshi-osweru.

*Aakpopyabe Jisõsu**l'oshi-osweru**(Mát 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)*

17 Tõ dù iya bù; ephe akputa Jisõsu; ephe l'iya ayiru tugbua. Yõ buru iya vu oshi-osweru iya; vua ya jeye l'èke õbu, eekuje Okpokoro Ishi. Iphe eekuje èke ono l'okfu Híburu bù Gõlugõta. 18 Yõ buru l'èke ono bè ephe kpopyaberu iya l'oshi-osweru. Ephe kpopyabekwaruphu unwoke labu õdo l'èke ono: onye lanu l'èka iya õwaa; onye õphu l'èka iya õphu. Jisõsu anõdu ephe l'echilabu. 19 Páyileti abya edee iphe kfube l'oshi-osweru ono. Iphe, o deru bù: "JISÕSU; ONYE NÁZARËTU; EZE NDU JU." 20 Igweligwe ndu Ju agua iphe ono, Páyileti deru kfube l'oshi-osweru ono; kè l'èke ono, a kpopyaberu Jisõsu ono te tedu enya lè mkpukpu ono. Iphe ono, e deru ono b'e deru l'okfu Híburu; mè l'okfu Látinu; mè l'okfu Giríku. 21 Ya ndono; ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; mè ndu Ju eje asu Páyileti: "T'è b'o deshi l'õ bù 'Eze ndu Ju.' T'o dechia 'Lè nwoke-a sùru l'õo yèbedua bù Eze ndu Ju.' "

22 Páyileti asu ephe: "L'iphe ya deru bè ya deekwaru."

23 Ndu soja ono akpopyabetsua Jisõsu l'oshi-osweru ono; bya achita uwe iya; kee ya uto eno. Onyenõnu lè ndu soja ono ahata uto lanu. Ephe abya achitakwaphu uwe ime ehú iya. Ono, bù uwe ime ehú ono b'e shi l'imeli kpaa mkpalanu ege ono jeye l'uto alí. E to nwedú èke a gbagbaberu iya agbagbabe m'õo ekalanu. 24 Ndu soja ono asu ibe ephe: "T'ephe ba alakakwa iya alaka; t'ephe tuchia ya enwa; maru onye õo-laru."* Iphe ono aburu k'õphu iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke e-ree, e deru; sù:

"L'ephe kekashiru uwe iya l'ime onwephe.

Õphube iphe ya eyeje l'ime ehú;

bè ephe turu enwa;

t'ephe maru onye a-chita iya nu."

Õ bù iphe ndu soja ono meru ndono.

25 Ndu vudonyabe oshi-osweru Jisõsu ono teke ono bù nne iya; mè nwunne nne iya kè nwanyi; mè Méri, bù nyee Kulõpasu; mè Méri kè Mágudala. 26 Jisõsu aphulephu nne iya; mè onye ono, etsoje uto iya, o yeru obu ono èke ephe vudonyabe èke ono; sù iya: "Nwanyi; lekwa nwatibe ngu kè nwoke."

27 Yõ sukwapu onye ono, etsoje uto iya ono: "Lekwa nne ngu." Shitakpelephu mbõku ono; onye ono, etsoje uto Jisõsu ono eduta Méri lashia nk'ia yele iya eje eburu.

* 19:24 19:24 Egvu 22:18.

*Anwuhu Jisõsu**(Mát 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)*

²⁸ Onanu emeebetsua; Jisõsu amaru l'iphemiphe õbule gvõkotawaru; yõ sù: "Lẹ mini agu iya." Iphe ono abõkwaruphu k'õphu iphe e deru l'ẹkwõ okfu Nchileke e-
rekota ẹge e deru iya.

²⁹ Yo nweru ite, sùru l'ẹke ono, mẹe vayinu, shihuru ụka jiru iya ejiji. Ẹphe ewota ẹgwo-ncha tsee lẹ mẹe ono, shihuru ụka ono; bya ewota iya tsebe l'õnunu ẹkali-oshi isopu; machiaru iya t'o rua ya l'õnu.[†] ³⁰ Jisõsu angõtalephu mẹe ono, shihuru ụka ono; sù: "Ọ gvõwaru!"

Yõ tụa ishi kpokongu; tubua ume.

Aanmafu Jisõsu mgberemẹku

³¹ E meebetsua; ndu Ju arõo Páyileti t'ẹphe je akwoshia ndu ono, a kpõpyaberu l'oshi-osweru ono ọkpa; ẹge aa-patsushi ẹphe; vufu. Iphe kparu iya nù aburu lẹ mbõku ono bụ mbõku, nchi-abõhu iya a-buru mbõku ọtu-ume; ẹphe emekwanu t'odzu ba akpõgbaaru l'oshi-osweru lẹ mbõku ọtu-ume; keshinu ọphu mbõku ọtu-ume onanu bụ mbõku ọtu-ume ọphu dù iche l'ajị ẹphe ono. ³² Ya ndono; ndu soja ono abya akwoshia onye k'ivuzõ ọkpa; kukwoshikwaaphu onye ọphu; bụ iya bụ ndu ono, a tukurõ ẹphe lẹ Jisõsu kpõpyabe l'oshi-osweru ono. ³³ Ẹphe erua ẹke Jisõsu nõ; phụa l'o gbe nwuhuhawaru. Ẹphe ahaa ya; ẹphe ta kukwoshihe yẹbedua ọkpa. ³⁴ Obenu l'onye soja lanu wotaru arwa; sua ya lẹ mgberemẹku. Teke onophu; mee yẹle mini agbaa ẹghirigha; shi l'õnya arwa ono l'awushi patapata. ³⁵ Ọ kwa onye phuru teke iphemiphe õbule-a mekotaru bẹ kfuru ẹge ọ dù. Iphe ono, o kfuru ono bükotakwa ire-lanu. Yẹbedua l'onwiya makwarua l'õo ire-lanu mbụ iphe ya ekfu. Ọo ya bụ t'unubedua kwetakwaphu. ³⁶ Iphe ono l'õ ha mekotaru; k'õphu iphe e deru l'ẹkwõ okfu Nchileke e-re, e deru; sù: "L'ẹ tõ dukwa ọkpu iya m'õo nanu, ejihu ejihu." ³⁷ O nwekwaruphu ẹke ọdo, e deru l'ẹkwõ okfu Nchileke; sù: "L'ẹphe e-gude ẹnya ẹphe lee onye ono, ẹphe sùru arwa ono."

*Eeli Jisõsu**(Mát 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)*

³⁸ E metsua; Jósẹfu, bụ onye Arimatiya ejekfube Páyileti; je arõo ya tẹ ya pata odzu Jisõsu. Páyileti ekweta t'õ pata iya. Ya ndono; yo je apatsuta iya pata pafu. Jósẹfu bükwaphu onye etso ụzo Jisõsu; õbu l'ootso iya lẹ mpya; l'ẹke ọotsu ndu Ju egvu. ³⁹ Nikodímõsu abyakwaphu.

[†] **19:29** 19:29 Egvu 69:21; Mát 27:48; Mak 15:36; Luk 19:28-29.

Nikodímõsu bụ iya bụ nwoke phụ, byakfutajeru Jisõsu l'enyashi phụ. Ya ndono; yọ byatashia; gude męeru, a gwakõberu alozu. Manụ ono eshi mkpõ nshinu. E -wota manụ ono tukobe l'igwe, aatuje ęra iphe bę ęra iya hakwa l'õ bụ ęra ękpa únú labụ. ⁴⁰ Ęphe eje apatsuta odzu Jisõsu; bya egude ękwa ọcha, bụ ękwa-odzu yele manụ ono, eshi kwękwekwe ono gude kwaa ya; bụ iya bụ ęge ndu Ju akwaję odzu l'ome-l'alı ęphe. ⁴¹ L'ęke ono, ęphe kpõpyaberu Jisõsu l'oshi-osweru ono b'o nweru mgbabu, nõnyabe iya nụ. O nweru ili, dũ l'õ bụ ọgba, a waru k'ophungu le mgbabu ono. Ili ono b'ę te libua odzu ọdo. ⁴² Ya ndono; ęphe apata Jisõsu je eye l'ęke ono; keshinu mbõku ono bụwa mbõku nchi-abõhu iya a-buru mbõku ọtu-ume; ili ono anõdufua ntse l'ęke ono.

20

Jisõsu shi l'õnwu eteta

(Mát 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-12)

¹ Yo rua l'utsu mbõku Sonde le nchi-abõhu dukwadu ęerigeri; Méri ke Mágudala abyatashia l'ili ono teke ọchi nõkwadua; bya aphua le mkpuma ono, e gude bechia õnu ili ono b'e swifuwaru. ² Yo gude ọso gbakfu Sáyimonu Pyita; me onye ọphunanu, etsojekwaphu ọzo Jisõsu, Jisõsu yeru obu phụ; je asụ ęphe: "L'a pafuakwaru Nnajiufu l'ili ono; tọ bụ l'ęphe maru ęke a tọgboru iya."

³ Pyita yele onye onanu, etsojekwaphu ọzo Jisõsu ono egbeshi; tugbua jeshia l'ili ono. ⁴ Ęphe ębo atuko gude ọso; ọbu l'onye onanu, etsojekwaphu ọzo Jisõsu ono gbagharu Pyita; vuru iya ọzo gbarua ili ono. ⁵ Yọ bya efurita efurita; nyoo ime ili ono; phua ękwa ọcha ono, e shi gude kwaa Jisõsu ono; l'ęke ọ wushiru l'ęke ono. Obenu l'ę tọ bahudu l'ime ili ono. ⁶ Tọ dũ iya bụ; Sáyimonu Pyita etsowa iya-a l'azụ; rua bya abahụ l'ime ili ono; bya aphua ękwa ọcha ono ęge ọ wushiru; ⁷ me ękwa ono, e shi gude phuchia ya ishi ono. Ękwa onanu yele ękwa ọcha phụ ta wushikwaru l'ękalanu. A phukowanu ękwa onanu, shi nõdu iya l'ishi phụ aphuko; dobe iche. ⁸ Tọ dũ iya bụ; onye ono, etsojekwaphu ọzo Jisõsu, vuru ọzo gbarua ili ono abya abahukwaphu; bya egude ęnya iya phua; kweta. ⁹ Byeye teke ono b'ę to gbe edokwa-a ęphe ęnya; mbụ iphe ono, e deru l'ękwo okfu Nchileke, sũru le Jisõsu shifutaje l'õnwu teta nõdu ndzụ ono. ¹⁰ Tọ dũ iya bụ; umadzu labụ ono, etsoje ọzo Jisõsu ono atugbua; onyenõnu alashia nk'iya.

Jisõsu ekoshi onwiya
Méri ke Mágudala

(Mát 28:9-10; Mak 16:9-11)

¹¹ Méri evudo l'iku ili ono; ara ẹkwa. Yọ ranyaa ẹkwa; bya efurita efurita; nyoo ime ili ono; ¹² bya aphua ojozi-imigwe labu, yeru uwe ọcha; dugaru l'ẹke ono, e shi nyobe odzu Jisõsu ono: onye lanu adugaru l'uzo ishi; onye ọphu adugaru l'uzo ọkpa. ¹³ Ẹphe aji iya: "Nwanyi; ?bu ngunu be jiraru?"

Yọ su ẹphe: "L'ẹphe pataru odzu Nnajiufu iya; ya ta ma ẹke ẹphe pataru iya; togbu."

¹⁴ Ekfukfu, ookfukwadu iya-a; yọ ghachiwaphu; phua Jisõsu ẹke o vudo. Obenu l'ẹ to madu l'ọo Jisõsu. ¹⁵ Jisõsu asu iya: "Nwanyi; ?bu ngunu be jiraru; ?bu onye be icho?"

Méri edobenu l'ọo onye eche mgbabu ono; su iya: "Ọ - buru nggu pataru iya; byiko; tunuru iya onu ẹke i paru iya je atogbo; te ya je apata iya."

¹⁶ Jisõsu ekuwa iya phu: "Méri!"

Méri abya aghachi; gude okfu Hiburu su iya: "Rabónayi;" bu iya bu O-zi-ipe.

¹⁷ Jisõsu asu iya: "T'ẹka ngu be erukwa iya l'ehu; le ya ta alarukwaa l'imigwe jekfube Nna iya. Ọlobu; tugbu je ekfuru ununna iya phe le ya alawa l'imigwe alakfube onye ono, bu Nna iya; buru Nna unu ono; mbu iya bu onye ono, bu Nchileke iya; bya abukwaruphu Nchileke unu ono."

¹⁸ Ya ndono; Méri ke Mágudala ejekfube ndu ono, etsoje uzo Jisõsu ono; su ẹphe: "Le ya gudeekwa ẹnya iya ẹphe ẹbo phu Nnajiufu; l'ọ kwa iya ziru ozi ono."

Jisõsu ekoshi onwiya;
ndu etsoje iya nu

(Mát 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ Yo be l'urenayashi mboku mbu l'idzu, bu iya bu mboku Sonde; ndu etsoje uzo iya aswo-chishikota iphe l'ulo, ẹphe dokoberu; l'ẹke ẹphe atsụ ndu Ju egvu. A bya ele ẹnya; Jisõsu anoduwa l'ẹke ono; kele ẹphe; su ẹphe: "T'ẹhu dukwa unu agu." ²⁰ Yo keletsua ẹphe; bya ekoshi ẹphe ẹka iya ẹphe ẹbo; koshikwaphu ẹphe mgberemeku iya. Ehu atsọ ndu etsoje uzo iya ẹna teke ono, ẹphe phuru Nnajiufu ono. ²¹ Yọ su ẹphe ọdo: "T'ẹhu dukwa unu agu. Ọ bu ẹge Nna iya ziru iya; ya abya-wa; bu ẹge ya ezi unu t'unu je."

²² Yo kfutsua ẹge ono; bya atushi ẹphe Ume; su ẹphe: "Unu nata Ume-du-Nso. ²³ Iphe, bu onye unu guru nvu l'iphe du eji, o meru be Nchileke guakwaruphu nvu. Onye unu ta guduru nvu l'iphe du eji, o meru be Nchileke ta agukwaru nvu."

Tómosu; ọ-phụ-l'ẹnya-o-kwe

²⁴ Ya ndono; Tómosu ọphu eekuje Ejima ta nọ l'ẹke ono teke ono, Jisọsu byaru ono. Tómosu yikwa l'umadzu iri l'ẹbo ono, etsoje ọzo Jisọsu ono. ²⁵ Tọ dụ iya bụ; e meebetsua; ndu ọphunanu, ẹphe l'iya etsojekwaphu ọzo Jisọsu phụ asụ iya: "L'ẹphe phụakwaru Nnajiufu ọbu."

Tómosu asụ ẹphe: "Lẹ ya te ekwetakwa; gbahaa lẹ ya gude ẹnya iya phụ ichii nturu ono l'ọbechere-ẹka iya; mbụ rụa mkpushi-ẹka iya l'ẹnya nturu ono l'ẹka iya; pyokwaaphu ẹka iya lẹ mgberemẹku iya. Ọ dudu bẹ ya te ekwetakwa."

²⁶ Ya ndono; a nọlephu abalị ẹsato; ndu etsoje ọzo iya edzukokwaa ọdo l'ulo; ẹphe lẹ Tómosu. A tuko ulo swọchishia aswọchishi. Jisọsu abyalẹ-ẹ bya evudo ẹphe l'echi; kele ẹphe ekele; sụ ẹphe: "T'ẹhu dukwa unu agu." ²⁷ Yo kfuebe ẹge ono; bya asụ Tómosu: "Ngwaa; rụa ya mkpushi-ẹka ngu l'ẹka; nggu emee ya ẹka lẹ mgberemẹku. Tómosu; ba abuhe e-kwe-lẹ-te-kwe. Kwetaje."

²⁸ Tómosu asụ iya: "Nnajiufu mu; mbụ Nchileke mu!"

²⁹ Jisọsu asụ iya: "Bụ okfu l'ị phuru iya kparu iphe i kwetaru? Onu-oma bụ kẹ ndu ẹ-ta phudu iya nụ; kwetale-e."

Iphe e dedoru ẹkwo-a

³⁰ Jisọsu meshikwaruphu igweligwe iphe ọdo, dụgbaa biribiri, ẹ t'e dedu l'ẹkwo-a; l'ifu ndu etsoje ọzo iya.

³¹ Obenu lẹ ndu ọwaa, e deru-wa; b'e deru; k'ọphu unu e-kweta l'ọo Jisọsu bụ Kuráiyisutu ọbu, Nchileke kweru ukwa iya ọbu, bụ iya bụ Nwatibe Nchileke; mẹ t'unu woru onwunu ye iya l'ẹka; k'ọphu unu e-shi iya l'ẹka nweru ndzụ.

21*Jisọsu ekoshi onwiya umadzu ẹsaa lẹ ndu etsoje ọzo iya*

¹ E metsua; Jisọsu ewofuaru onwiya koshi ndu etsoje ọzo iya l'iku Eze Ẹnyimu Tayibériyasu. Ọwaa ẹge o meru:

² Lẹ Sáyimonu Pyita yẹle Tómosu, ọphu eekuje Ejima; mẹ Natániyelu kẹ Kéna lẹ Gálili; mẹ unwu Zébedi ẹphe ẹbo; mẹfua umadzu ẹbo ọdo lẹ ndu etsoje ọzo Jisọsu tuko nọdu l'ẹkalanu. ³ Sáyimonu Pyita asụ ẹphe: "Yẹbedua ejeekwa ogbu ẹma."

Ẹphe asụ iya l'ẹphe e-tsokwa iya. Ẹphe egbeshi; je awuba l'ugbo; tugbua. Obenu l'ẹnyashi ono b'ẹ to nwedu m'ọ bụ uba, ẹphe pyaru ishi. ⁴ Nchi abọhudelephu; Jisọsu abya evudo l'ọnu-mini ono. Obenu lẹ ndu etsoje ọzo iya ta madu l'ọ bụ iya. ⁵ Yọ sụ ẹphe: "Unwu mu; ọo nweru iphe unu gbataru?"

Ɛphe asu iya l'ẹ to dukwa.

⁶ Yọ su ẹphe: "Unu ghaa ntofu unu l'uzo ẹka-utara ugbo ono; gbuta ẹma." Ɛphe abya aghaa ntofu ono; ẹphe ta du ike kpubata iya l'ugbo; l'ẹke ẹma, ẹphe gburu kfube oswa ha igwe.

⁷ Ya ndono; onye onanu etsoje uzo Jisosu, Jisosu yeru obu ono asu Pyita: "L'ọ kwa Nnajiufu!" Sáyimonu Pyita anulephu l'ọ bu Nnajiufu; chita uwe iya yekebe; l'ẹke o shi yeshia ya; buru le mini ono voo; gvufushia. ⁸ Ndu etsoje uzo iya ndu ophu akwaa l'ugbo ono; akpu ntofu ono, ẹma jiru tungu ono akpufuta eli nggodo; l'ẹke ẹphe ta nohedu ote-ẹnya l'eli nggodo. Ɛphe nowa iya-a ntse ntse iphe ha l'ọ bu ukporo ntụ-okpa iche iche ugbo ise. ⁹ Ɛphe enyifutalephu nggodo; phua oku, e gude icheku mekwaa l'ẹke ono. Ɛphe aphua ẹma, daburu l'oku ono; phukwaaphu buredi. ¹⁰ Jisosu asu ẹphe: "Unu hata ẹma obu, unu gburu obu gude bya."

¹¹ Sáyimonu Pyita eje abahukwa l'ugbo ono; je akpufuta ntofu ono eli nggodo. Iphe jiru iya nu abuleruphu okporokpo okporokpo ẹma. Ẹma, no iya nu l'ọ ha tuko du ukporo ẹma ẹsaa l'ẹma iri l'ẹto. E gudekwaru l'ẹma, no le ntofu ono ha nshinu; ntofu ono ta dukwa m'ọ ẹke o taru kingu. ¹² Jisosu asu ẹphe: "Unu bya akpoo uchi." To nwe ndu ono, etsoje uzo iya ono onye turu iya ama k'oji iya onye o bu; l'ẹke ẹphe tuko mawaru l'ọ bu Nnajiufu. ¹³ Jisosu abya ewota buredi ono nu ẹphe; nufukwaaphu ẹphe ẹma ono.

¹⁴ Ekoshi ono, o koshiru ẹphe onwiya ono kweekwa ugbo ẹto, o woru onwiya koshi ndu etsoje uzo iya l'o shitsua l'onwu teta nodu ndzu.

Jisosu yele Pyita

¹⁵ Ɛphe eriebe okpuchi ono; Jisosu eku Sáyimonu Pyita: "Sáyimonu; nwatibe Jonu; ?i ka iya oyeru obu karia ẹge ndu owaa l'ẹphe ha yeru iya?"

Pyita asu iya: "Iyee; Nnajiufu; i mawaru le ya yeru ngu obu."

Jisosu asu iya: "Nuje unwu aturu iya nri." ¹⁶ Yọ bya eku iya k'ugbo ẹbo; su iya: "Sáyimonu; nwatibe Jonu; ?i yeru iya obu?"

Pyita asu iya: "Iyee; Nnajiufu; i mawaru le ya yeru ngu obu."

Jisosu asu iya: "Letaje aturu iya ẹnya." ¹⁷ Yọ byakwaphu bya eku ya k'ugbo ẹto; su: "Sáyimonu; nwatibe Jonu; ?i yeru iya obu?"

Ẹhu adalephu Pyita koo; kele Jisosu jiru iya k'ugbo ẹto; ?m'o yeru iya obu? Yọ su iya: "Nnajiufu; nggubedua

l'onwongu makõtaru iphemiphe õbule; ì maru lẹ ya yeru ngu obu."

Jisõsu asu iya: "Nuje aturu iya nri." ¹⁸ Su iya: "Kamenu; tẹ ya karu ngu: lẹ teke o bu ngu l'ikoro b'o bu nggu egbeshije; wota ekwa ngu weru; lobe jeshia eke, du ngu mma. Obenu lẹ teke ì kahuleruphu bẹ ii-chili eka ngu ephe ebo; onye odo abya ewebe ngu ekwa; duta ngu jeshia eke ta dudu ngu k'ejeje." ¹⁹ Okfu ono b'o kfuru gude koshi egbe onwu, Pyita a-nwu; gude koshi odu-biribiri Nchileke. Jisõsu ekfuebe ege ono; su Pyita t'o tsoru iya.

Jisõsu yele onye ophunanu, etsojekwaphu uzo iya phu

²⁰ Pyita abya aghaa enya; phu onye ophunanu, etsojekwaphu uzo Jisõsu, Jisõsu yeru obu phu; l'ẹke ootso ephe. O bu iya bu onye ono, nonyabe Jisõsu teke ono, ephe eri nri-enyashi phu; bu iya jiru iya; su: "Nnajiufu; ?bu onye bu onye obu, e-deru ngu ye obu?" ²¹ Pyita aphu l'iya phu; su Jisõsu: "Nnajiufu; ?nanu ege ke onye owaa du?"

²² Jisõsu asu iya: "O -buru l'o bu uche-obu yebe Jisõsu l'oo-nodu ndzu jeye teke ya a-bya odo; ?nke ngu bu ole. O bulephu t'i tsoru yebe Jisõsu."

²³ Ya ndono; unwunna ekfulahaa iphe ono, o kfuru ono; l'onye onanu, etsojekwaphu uzo Jisõsu ono ta anwuhuhedu anwuhu. Obenu l'iphe Jisõsu kfuru ta bukwa l'ẹ to nwuhuhedu anwuhu. Iphe o kfuru bu: "O -buru uche-obu yebe Jisõsu l'oo-nodu ndzu jeye teke ya a-bya odo; ?nke ngu bu ole."

²⁴ O bu onye ono, etsojekwaphu uzo Jisõsu ono bu iya bu onye ekfu iphe o gude enya iya phu l'iphe-a l'o ha. O kwa iya phu deru iphemiphe obule-a. Ayi maru l'iphe o kfuru bukota ire-lanu.

Mkpõ-chi ishi iya

²⁵ O nwekwaruru igweligwe iphe odo, Jisõsu meshiru. Ege o du mu bu lẹ ndege e jeru t'a tuko iya l'o ha dekota l'ekwo nanu nanu; me mgboko-a l'oha ta ge edzukwa odobe ekwo, e dekotaru iya.

Ozi, Ndu Ishi-Ozi Jeru

¹ Onye-ukfu-l'oha, bu Tiyofilosu; ekwo, mu vu uzo deeru ngu be mu deru iphe bu iphe Jisosu meru; me iphe bu iphe o ziru l'oh ha shitakpo le mbu; ² jeye teke Nchileke wobaru iya l'imigwe. O byaru bya ala l'imigwe; yo shi l'eka Ume-du-Nso karu ndu ono, o fotaru t'ephe buru ndu ishi-ozu iya ono iphe ephe e-me. ³ O jeru iphe-ehuka; bya anwuhu; nwuhutsua; bya eteta nodu ndzu. Yo bya anoo ukporo abali labu. Lime ukporo abali labu ono b'o woru onwiya koshi t'ephe maru le ya no ndzu. O koshibetaru ephe onwiya; k'ophu e-to nwedu ephe onye atu ego ke wo: ?a maru m'o noo ndzu. Ephe gude enya ephe phua ya; yo kfuaru ephe ege Nchileke, bu eze eshi medzua iphe o watawaru ememe. ⁴ Yo nweru teke ephe l'iya nokobe; yo su ephe: "Unu ba alufukwa le Jerusalemu. Unu nodukwa kwaberu iphe ono, Nna suru le ya a-nu ono, bu iya bu iphe-oma-wa, ya kfuru unu-wa. ⁵ Le Jonu gude mini mee baputizimu; o bu l'a -nolephu nwa abali olemole nta-a be ee-gude Ume Nchileke mee unu baputizimu."

⁶ Ya ndono; ndu ishi-ozu ono edzukobelephu ephe le Jisosu; ephe aji iya: "Nnajiufu; ?o gbawaru teke in-nuphu ndu Izurelu ali-eze ephe obu azu too?" ⁷ Jisosu asu ephe: "Le to gbadu unu l'oma mboku obu me teke obu, Nna iya gudewa aka iya ta l'onwiya. ⁸ Obenu le Ume-du-Nso a-bya unu l'ehu; mee unu; unu eshihu ike; k'ophu unu e-je Jerusalemu; jee Judiya; jee Sameriya; jekotakpoo ekemeke obule le mgboko gbaa mgburumburu; je ekfua iphe unu phuru, meru l'ehu iya."

Jisosu ala l'imigwe

(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁹ Yo kfugetsulephu ege ono; ephe atuko ele iya enya; Nchileke ewolia ya; urukpu eworu iya domia.

¹⁰ Ephe evudo elekwadua enya l'akpamigwe l'eke ono l'o mihugetsuaru ono; unwoke labu, yeru uwe ocha abya evudonyabe ephe; ¹¹ su ephe: "Unube unwoke Galili; ?bu ngunu meru iphe unu vudo ele akpamigwe. Jisosu ono, e dufuru l'eke, unu no lashia l'imigwe ono be buhukwaphu ege ono, unu ele iya; yo bahu l'imigwe ono bu ege oo-gude bu odo."

Onye e gude edochi enya Judasu

¹² To du iya bu; ephe eshi l'ugvu ono, eekuje Olivu ono latashia Jerusalemu. Ugvu ono be du iphe ha l'oh

bụ mkpirikpi manyịru; m'e -shi lẹ Jerúsalemu. ¹³ Ẹphe erulephu Jerúsalemu; bahùshia l'ime ọlọ k'eli eli; shi lẹ k'alị laa lẹ k'eli iya, bụ iya bụ ẹke ẹphe nọkpoo anọno. Ndu ono bụ: Pyita; Jọnu; Jémusu; Ánduru; Fílipu; Tómosu; Batólomiyu; Mátíyu; Jémusu Álufiyọsu; ọwaa Sáyimonu, onye adzọ t'alị ndu Ju nọduru ndu Ju; męfua Júdasu, bụ nwatibe Jémusu. ¹⁴ Ẹphe l'unwanyị nọkwaphu l'ẹke ono; mękwaphu Méri, bụ iya bụ nne Jisọsu; mę unwunne Jisọsu kwaphu. Ẹphe atọko l'ẹphe ha je anọdu l'ẹkalanu; gude obu lanu ekfu anu Nchileke.

¹⁵ Yo be ujiku lanu l'ẹphe dzukoberu ẹge ono; ẹphe rukwaru ụkporo ishingu l'ẹke ono; Pyita egbeshi; sụ ẹphe: ¹⁶ "Unwunna mu; iphe ono, e dehawaru l'ẹkwo okfu Nchileke l'oo-me ono rekotaakwaru; bụ iya bụ iphe ono, Ume-dụ-Nsọ shihawa l'ọnu Dévidi kfuwa lẹ kẹ Júdasu ono; bụ iya bụ onye ono, du ndu byaru bya egude Jisọsu ono. ¹⁷ Júdasu ono b'e shi gụru yeru ayi; yo shi yịru l'oje ozi-wa, ayi eje-wa."

¹⁸ O gude okpoga, a kfulu iya l'ẹjo iphe o meru; zua alị. Yo metsua daa; sugbua onwiya; ẹpho agbafuhu iya; akurepho iya l'ọ ha ekposhihu. ¹⁹ Iphe bụ ndu Jerúsalemu mgburumgburu anụkota iphe ono, meru nụ ono. Ẹphe eworu alị ono gụa Akeludáma l'okfu-alị ẹphe, bụ iya bụ "Egu-mee."

²⁰ "L'e dekwaru l'ẹkwo Egvu-Ọma; sụ:

T'ẹgbara kfulkwaa l'ufu iya;

t'ẹ b'ọ dukwa onye e-bu iya ebubu.*

E dekwaphu; sụ:

T'onye ọdo nọ-chikwaa ọnya iya

l'oje ozi, o shi eje.†

²¹ "Ọo ya bụ l'aa-fofa onye lanu t'o tsoru ayi. T'onye ono bukwaru onye tsohawaru ayi jekota ẹkemeke ọbule, ayi lẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu jekpooru; ²² tsube teke Jọnu shi eme baputizimu jeye mbọku, e dufuru Jisọsu ono l'ẹke ayi nọ kuba l'imigwe. Onye ono e-tsoru l'ekfu iphe ayi phuru lẹ kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu; bụ iya bụ l'ọ shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ."

²³ Ya ndono; ẹphe abya akfube ụmadzu ẹbo: Jósẹfu, ọphu eekuje Basábasu, ẹpha etushi iya bụ Jósutosu; ọwaa onye ọdo, eekuje Matáyasu. ²⁴ Ẹphe abya ekfuru nụ Nchileke; sụ: "Nggube Nnajiufu; nggube onye maru obu onyemonye ọbule; koshi ẹphe onye ọphu ị fọtaru l'ime ụmadzu ẹbo-wa ²⁵ t'ọ nọ-chia ọnya Júdasu; bụru onye ishi-ozí; meje iphe

* 1:20 1:20 Egvu 69:25. † 1:20 1:20 Egvu 109:8.

ono, Júdasu haru; lasha eke gbaru iya nu ono.” ²⁶ Epe eworu enwa tua; yo daaru Matáyasu. E woru iya yekobe le ndu ishi-ozí iri le nanu ono.

2

Abyabya Ume Nchileke

¹ Yo be mboku aji Péntikósutu gedegede; epe atuko l'ephe ha dzukobe l'ekalanu. ² E ji ekfu; ephuphu, shi l'imigwe ederu kfukakfuka l'ọ bu ephuphu oke pherephere bya ejilephu ọlo ono, epe dọru ono ejiji. ³ Epe aphua iphe dutsua l'ọ bu ire-oku, jakashiru ajakash; kekashia onwiya bya anodutsua epe l'ishi l'ehu l'ehu. ⁴ Ume Nchileke eji epe ehú l'ephe ha. Epe aghaa okfu-alí epe; gudegbaa okfu-alí ọdo kfulahaa okfu ege Ume Nchileke ono meru t'ephe kfua.

⁵ Ya ndono; yo nweru ndu Ju, jiru Jerúsalemu; mbu ndu Ju, Nchileke duru le nsọ, shigbaa le mba, no le mgboko mgburumburu. ⁶ Ikpetuma ndu ono anulephu ephuphu ono; gbakodzua. Yo kpo onyemonye obule okfu; l'eke onyemonye obule nuru eke eekfu okfu-alí iya. ⁷ Yo du epe biribiri; ji epe enya. Epe ajilaha; su: “Ndu-a, ekfu okfu-a; ?ephe ta budunua ndu Gálili to. ⁸ ?Nanu ege e meru be ayi anutsua okfu-alí ayi l'ehu l'ehu? ⁹ Mbu okfu ayibe ndu Pátíya; ndu Mídiya; ndu Ílamu; ndu shi Mesopotémiya; ndu shi Judíya; ndu shi Kapadósiya; ndu Póntusu; ndu shi Éshiya; ¹⁰ mekpọ ayibe ndu shi Firíjiya; me Pamfíliya; me ayibe ndu shigbakpo Íjiputu; me ndu shi Sayiríni, no l'alí Líbiya; jeyekpo le ndu byaru abyabya, shi Rómu; ¹¹ me ndu Ju; ndu amu eka ndu Ju; ndu Kiritu; me ndu Arébiya. Ayi atuko anutsua eke epe gude okfu-alí ayi ekfu okfu eze iphe, Nchileke emeebe.” ¹² Yo du epe biribiri; ji epe enya. Epe ajitsua ibe epe: “?Bu ngunu be egbe iphe owaa bukpo?” ¹³ Yo nweru ndu gude mgbonu su l'ọ me emetsua epe l'enya.

Pyita asa okfu

¹⁴ Ya ndono; Pyita egbeshi yele ndu ishi-ozí ophu epe iri le nanu bya evudo. Pyita abya awata iya; raa ya arara; su: “Ndu Judíya ibe mu; me iphe, bu ndu bu le Jerúsalemu mgburumburu; unu gebekwa-o! Unu ngabekwa nchi l'iphe-a, ya abya ekfukfu-wa-o: ¹⁵ Ndu-a ta ngukwa mee, bu iya bu iphe unu ari. ?To budu nta-a be enyanwu agbakota? ¹⁶ Iphe owaa gbe bukwaru iphe ono, onye nkfuchiru Nchileke; mbu Jówelu kfuru teke ndiche; su: ¹⁷ “ 'L'owaa bu iphe Nchileke kfuru:

L'o -rua l'oge ikperazu;
 bẹ ya a-wushiru ndiphe
 mgburumburu Ume iya.
 Ụnwu unu ndu k'unwoke;
 mẹ ndu k'unwanyi
 e-kfuchiru Nchileke.
 Ụnwu-okorọbya unu a-phụ àphù;
 ndu k'ogurennya arọ nrọ.

18 Iye! Teke ono bẹ ya a-wushi
 Ume iya ono: wushi iya unwoke;
 mẹ unwanyi, ejeru iya ozi.
 Ẹphebedua ekfuchilahaaru Nchileke.

19 Ya e-meshi iphe-ophulenyà
 l'akpamigwe; meshia iphe dụ biribiri
 lẹ mgboko.
 Aa-phụ mee; ọwaa ọku;
 mẹ urukpu ẹnwuru-ọku.

20 Ẹnyanwu a-gbahụ tsùbalangu;
 ọnwà ekelahaa l'ọ bụ mee;
 tẹmanu Eswe kẹ Nnajiufu eruta,
 bụ iya bụ eze mbọku ono,
 a-dụ biribiri ono.

21 Iphe bụ onye rakuru Nnajiufu;
 bẹ ọo-dzọfuta.*

22 “Unubẹ ndu Ízurelu; ọ kwa Jisọsu kẹ Názaretu ono
 bụ nwoke ono, Nchileke shi l'iphe-ophulenyà; mẹ iphe jiru
 ẹnnya, dughbaa biribiri, Nchileke gude iya meshia l'ifu unu
 ono mee t'o doo unu ẹnnya l'ọo yẹbe Nchileke ziru iya. Iphe
 ono l'ọ ha bẹ unu makọtaru ọhuma l'onwunu. 23 Obenu
 l'a kpuru iya nụ unu; unu eshi l'ẹka ndu ẹ-ta madụ ekemu
 kpọpyabe iya l'oshi-osweru; woru iya gbua. Iphe ono aburu
 iphe Nchileke mahawaru amama bya achia ya achichi dobe.
 24 Obenu lẹ Nchileke tọfuwaru iya l'ẹgbu, ọnwu shi kee ya;
 bya emee; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; kẹ l'ọnwu ta dudu
 ike lọpyabe iya. 25 Lẹ Dévidi kfukwaru kẹ Jisọsu; sụ:

“ ‘Lẹ ya aphuje Nnajiufu iya tekenteke.

Tekenteke b'ọ nọ iya
 l'ẹka-utara
 t'ẹ b'ọ dụ iphe e-me iya nụ.

26 Ọ bụ iya kparu iphe
 ọkpoma atsọ iya ẹna;
 ya agụ egvu; l'ete ẹswa.
 Ya maru lẹ ya -nwuhutsua;
 bẹ ii-dobe iya ndzụ ọdo.

* 2:21 2:21 Jów 2:28-32.

27 Ya maru l'ẹ tji hadu iya l'ali-maa.

Ẹ tji hadu onye nke ngu,
i yeru obu t'o rehu erehu.

28 I koshiwaru iya ụzo ndzụ.

li-me t'ẹhu tsọo ya ẹna; kele nggu l'iya bu.'

29 "Ụnwunna iya; ya a-togboru unu ke nna ẹphe oche, bu Dévidi ẹba. E to bulekwa a l'ọ nwuhuru anwuhu nwenkinyi; obenu l'e liru iya elili. Ili iya nokwaa l'ẹke-a byeye nta-a. ³⁰ Obenu l'o shi buru onye nkfuchiru Nchileke. O maru le Nchileke kweru iya ukwa; riru angu yeru iya ẹya: le ya e-shi l'awa iya fota onye a-nọ-chi iya l'okwaeze iya. ³¹ O phuru iphe Nchileke e-mekochaa mee; kfua le Kuráyisutu e-shi l'onwu teta nọdu ndzụ, bu iya bu teke ono, o sọru:

'L'ẹ to hadu iya l'ali-maa;
anụ-ẹhu iya te rehu erehu.'

32 Nchileke mewaru Jisọsu ono; yo shi l'onwu teta nọdu ndzụ, bu iya bu ọwaa, ayi tukoru atu onu iya-a. ³³ Oo ya bu le Nchileke woliru iya eli woru dobe l'ẹka-utara iya. O natakwaru Ume-dụ-Nsọ l'ẹka Nna, bu iphe-oma, Nchileke kweru ukwa iya. Iphe-a, unu phuru-wa; me iphe-a, unu anụ le nchi-wa bukwa iphe-oma ono, bu iya bu Ume iya ono, o wushiru ayi ono. ³⁴ Ẹ to bukwa Dévidi be laru l'imigwe l'onwiya; le yebedua l'onwiya sukwaru:

'L'ẹ Nchileke sọru Nnajiufu yebe Dévidi:
Nọdu iya l'ẹka-utara

35 jeye teke ya e-me ndu ohogu ngu

t'ẹphe buru iphe
ii-dzọpyabe l'okpa.'

36 "Oo ya bu; t'o doo Ịzurelu mgburumgburu ẹnya le Nchileke mewaru Jisọsu ono, unu kpọpyaberu l'oshi-osweru ono t'o buru Nnajiufu; buru Kuráyisutu, bu iya bu Onye Ndzota ono."

37 Ya ndono; ẹphe anutsu l'iya phụ; yo rua ẹphe l'anụ; ẹhu adaa ẹphe kọo. Ẹphe asụ Pyita; me ndu ishi-ozii ọphu: "Ụnwunna ayi; ?bu ngunu be ayi e-me?"

38 Pyita asụ ẹphe: "Unu taa onwunu uta iphe dụ ẹji, unu meru; ghaa umere lakfuta Nchileke; t'e gude epha Jisọsu Kuráyisutu mee unu baputizimu l'unu ha l'ẹhu l'ẹhu te Nchileke gvaru unu nvu l'iphe dụ ẹji ono, unu meru ono; unu anata iphe-oma, bu iya bu Ume-dụ-Nsọ. ³⁹ L'iphe ono be Nchileke kwekwaru ukwa iya le ya e-meru iya unu; meru iya unwu unu; meru iya iphe bu ndu nokwadu ote-ẹnya; me iphe bu ndu Nnajiufu, bu Nchileke ayi e-ku."

⁴⁰ Pyita ekfuebe ẹge ono bya ekfukwaaphu igweligwe okfu ọdo kfushia ya ike; bya anmaaru ẹphe ọkwa; sụ: “Ọphu t'unu dzọo onwunu l'ogbo-wa, ala l'iyi-wa.” ⁴¹ Tọ dọ iya bụ; ẹphe adụ l'igweligwe nata ozi-oma ono; kweta; e mee ẹphe baputizimu. Mbọku ono bẹ iphe ruru unu madzụ ugbo ẹsaa l'ụkporo madzụ iri bya ayiru lẹ ndu kwetaru nụ.

Umere ndu chọchi ọdungu

⁴² Ẹphe akfube ọswa yeru ẹhu mkpụrumkpuru l'ọnu iphe, ndu ishi-ozu ono ezi ẹphe; l'atụkoje nọkobe l'ọ bụ unwunne lanụ; gbaru mgba eri Nri Nnajiufu; ekfu anụ Nchileke.

⁴³ Onyemonye ọbule atsulahaa egvu. Ndu ishi-ozu ono emetsua iphe-ọphulanya; mẹ iphe dọ biribiri l'igweligwe. ⁴⁴ Iphe bụ ndu woru onwẹphe ye Jisọsu l'ẹka l'ẹphe ha atụko gbaru mgba l'iphemiphe ọbule, ẹphe nweru enweru. ⁴⁵ Ẹphe ereshikota ẹku ẹphe; mẹ iphe bụ iphe ẹphe nweru enweru; keeru onyemonye ọbule l'ẹge mkpa haru onye. ⁴⁶ Mbọku-mbọku; ẹphe atụko tųgbabe nanụ je anọdu l'eze-ulo Nchileke. Ẹphe atụkoje gbaru mgba eri Nri Nnajiufu l'ufu l'ufu; gudekwaphu ẹhu-otso-ena; mẹ obu iphoro eri iphe bụ iphe ẹphe eri eriri. ⁴⁷ Ẹphe ekelekepelephu Nchileke ekele; bụru ndu nọ ndiphe mgburumgburu l'obu. Nnajiufu l'eyekwaru ẹphe ndu, ọ dzọru k'ophungu mbọku-mbọku.

3

Onye ngvuru eje ije

¹ Yo be ujiku lanụ; Pyita yẹle Jọnu ayiru ejewa eze-ulo Nchileke l'oke-eswe urenyashi nọlephu l'ifu, bụ iya bụ teke eekfufe anụ Nchileke. ² Yo nweru nwoke, shi k'ophu a mụru iya dabutaru ngvuru, aapa eje odobe l'ọnu ẹke eeshije abata, eeku “Ọnu-uzo Ẹgiri”. Nwoke ono bẹ aapatajẹ mbọku-mbọku bya edobe l'ọnu-uzo ono t'ọ roje ndu, abahụ l'eze-ulo Nchileke ono iphe. ³ Yọ phulephu Pyita yẹle Jọnu; ẹke ẹphe abata l'eze-ulo ono; rọkwaaphu ẹphe iphe. ⁴ Pyita yẹle Jọnu eworu ẹnya dabẹ iya. A nọnyaa; Pyita asụ iya: “Lee ayi ẹnya!” ⁵ Yo lelaha ẹphe ẹnya; tubesu l'ọ nweru iphe ẹphe abya iya anunu. ⁶ Pyita asụ iya: “Ya te nwekwa okpoga; ọbu l'ọphu ya nweru bẹ ya a-nu ngu;” sụ iya: “L'ike kẹ Jisọsu Kuráyisutu, bụ onye Názaretu; gbeshi nta-a jelaha ije.” ⁷ Yọ lọta nwoke ono l'ẹka-utara; lọ-lia ya eli. E ji ekfu ọwaa; ọkpa iya ẹphe ẹbo; mẹ nkwo iya atụko tųshihu iya. ⁸ Yọ kfụ-lihu; vudo evudo; jelaha ije; tsoru ẹphe bahụ l'eze-ulo Nchileke ono. Yọo kfụ-phe; ete ẹswa; l'etushi Nchileke ẹpha. ⁹ Onyemonye ọbule aphua ya ẹke oojephe; l'etushi Nchileke ẹpha; ¹⁰ hụbetsuwa iya phụ

ama: l'ọo ya bụ onye-wa, shi nọdu lẹ Ọnu-uzo Ẹgiri l'eze-ulo Nchileke l'arọ arọ-wa. Yọ dọ ẹphe biribiri; ji ẹphe ẹnya; mbụ iphe ono, e meru iya ono.

*Pyita asa okfu
l'eze-ulo Nchileke*

¹¹ Ndu ono l'ẹphe ha aphulephu ẹge ọogba-tso Pyita yẹle Ọnu l'ekemeke ọbule; ẹphe awuru bya adọru; nọdu ele iya l'ọnu-ulo ọphu eekuje "Ọnu-uzo Sólomọnu". Yọ kfube ọswa dọ ẹphe biribiri. ¹² Pyita aphulephu ndu ono; sụ ẹphe: "Unubẹ ndu Ízurelu; ?bụ ngunu meru iphe iphe-a dọ unu biribiri. ?Bụ ngunu meru iphe unu ele ẹphe ẹnya; yo gbe dọ l'ọ bụ ike k'ẹka ẹphe; bẹ ẹphe gude mee tẹ nwoke-wa jee ije; ọ dudu bụru l'ọo k'ẹge ẹphe bụ-tabẹ ndu akwabẹru Nchileke ugvu. ¹³ Ọ kwa Nchileke kẹ nna ẹphe oche phẹ; mbụ Nchileke ono, bụ Nchileke kẹ Ẹbirihamu; bụru Nchileke kẹ Áyizaku; bya aburu Nchileke kẹ Jékọpu ono bẹ gude-wa iphe-a, meru nụ-wa; koshi ọdu-biribiri kẹ Nwatibe iya, bụ Jisọsu. Mbụ onye ono, unu kpuru ye l'ẹka ndu Rómu; bya ajikakwa iya phụ l'ifu Páyileti ono. Páyileti ekpebuhawa lẹ ya a-ha iya t'ọ la. ¹⁴ Unu ajika onye ono, dọ nsọ; bụru onye doberu ẹka ndoo ono. Yo gbe bụchiaru onye ọphu gburu ọchi bẹ unu suru t'a haaru unu t'ọ la. ¹⁵ Unu eshi ẹge ono gbua onye gude ndzụ. Obenu lẹ Nchileke meru t'ọ shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; bụ iya bụ oswi-okfu-wa, ayi agbaru ọdzori-wa. ¹⁶ Nwoke-wa, unu phuru-wa; mbụ onye-wa, unu maru-wa bụkwa ike kẹ Jisọsu ono; bẹ meru iya; yọ dọ mma; okfu l'ẹphe kweru l'ike nọ l'ẹpha iya. Mbụ; ọ bụ ekweta, shi l'ẹka Jisọsu bẹ meru nwoke-wa l'ifu unu l'unu ha-wa; yo dzua oke ẹge-a.

¹⁷ "Ndibe ayi; ya marua l'iphe meru iphe unu lẹ ndu ishi unu meru Jisọsu ẹge ono bẹ shitaru lẹ 'amagama unu. ¹⁸ Nchileke eshi l'ẹke ono mee iphe o kfuru l'ọnu ndu nkfuchiru iya l'ẹphe ha teke ndiche; sụ lẹ Onye Ndzọta ono, o kweru ụkwa iya ono e-je iphe-ẹhuka. ¹⁹ Ọo ya bụ; t'unu taa onwunu ụta iphe dọ ẹji, unu meru; ghaa umere. Unu laphuta azụ lakfuta Nchileke t'ọ fuchafu unu iphe dọ ẹji, unu meshiru; ²⁰ k'ọphu ẹhu-agu e-shikwaphu l'ẹka Nnajiufu byakfuta unu; m'ọ zilephu Onye Ndzọta ono, ọ fọtahawaru unu ono. Onye ono bụ Jisọsu. ²¹ Ọo-nọdu l'imigwe jeye teke Nchileke e-me iphemiphe ọbule; t'ọ dọ ẹge o shi dọ; mbụ iya bụ iphe ono, Nchileke shi l'ọnu ndu nkfuchiru iya kfuaru ayi teke ndiche ono. ²² Mosisu kfukpokwaaru; sụ: 'Lẹ Nnajiufu, bụ Nchileke bẹ e-shi l'unwunna unu zia onye nkfuchiru Nchileke ẹge o ziru yẹbedua. Onye ono bẹ

unu a-nujeru okfu l'iphemiphe obule, o kfulu. ²³ Onye ẹ-ta ngabeduru onye nkfuchiru ono nchi be ee-bufu ebufu l'ẹke ndibe Nchileke no; mee t'ọ laa l'iyi.' ²⁴ Iphe bu ndu nkfuchiru Nchileke l'ephhe ha; shitakpo le Samuwelu je akpaa le ndu ophu etso iya nu l'ephhe ha be tuko kfukota okfu iphe-a, eme nta-wa. ²⁵ Iphe ono, Nchileke shi l'onu ndu nkfuchiru iya su l'oo-me ono be bu unu b'o gude kfua ya; okfu l'oo unu bu unwu ndiche unu, Nchileke kweru ukwa teke ono, o suru Ebirhamu: 'O bu l'eri ngu be ya e-shi gooru mgboko mgburumgburu onu.' ²⁶ Nchileke yeru onye ejeru iya ozi, bu Jisusu; su t'o vuru uzo byakfuta unu bya agooru unu onu-oma; bu iya bu l'oo-me unu l'ehu l'ehu t'unu ghaaru ejo iphe ono, unu eme ono azu."

4

Pyita asa okfu l'ifu ndu ishi ndu Ju

¹ Epe akpukwaduru-a okfu ono, epe ekfuru ndu Ju ono l'onu; ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja; me ndu Sadiusii; me onye ishi ogbogu eze-ulo Nchileke awukfuta epe. ² Ehu eghulaha epe eghughu; okfu l'umadzu ebo ono, ezi iphe ono l'ara iya arara; le keshinu Jisusu tetaru nodu ndu be ee-mekochaa shi l'onwu teta nodu ndu. ³ Epe akputa epe je atuchishia; kele nchi jihuwaru. Epe anoo jeye le nchi-ta-abo iya. ⁴ Obenu l'igweligwe ndu, nuru ozi Pyita phe ono woru onwephe ye Jisusu l'eka. Ndu, bu unwoke le ndu ono be rukwaru unu madzu ugbo iri l'ebo le ukporo madzu iri.

⁵ Yo be le nchi-ta-abo iya; ndu ishi ndu Ju; ndu bu ogurennya epe; me ndu ezije ekemu abya edzukoo le Jerusalemu. ⁶ Nwoke, eeku Anasu, bu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja nokwaphu l'ẹke ono; me Kayafasu; me Jonu; me Aleğuzanda; mewaru iphe bu ndu shigbaa l'eri ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja. ⁷ Epe abya akpuru ndu ishi-ozu ono dobe epe l'ifu; jilaha epe ike onye epe gude eme iphemiphe obule ono; me onye ziru iya epe.

⁸ Ume Nchileke abya eji Pyita ehu; yo su epe: "Unube ndu ishi; me ndu bu ogurennya Izurelu; ⁹ teke bu l'iphe unu ekpe epe ikpe iya ntanu bu k'iphe, du mma, epe meru onye no l'iphe-ehuka; bu iya bu ege e gude mee nwoke ngvuru-wa t'o jee ije; ¹⁰ to du iya bu t'unube ndu no l'ẹke-a; me iphe bu ndu Izurelu mgburumgburu makwaru l'ọ bu ike ke Jisusu Kurayisutu ke Nazaretu be meru iphe nwoke-wa duwa mma; vudo unu l'ifu ege-a. Jisusu bu onye ono, unu kpopyaberu l'oshi-osweru l'onwunu ono; Nchileke

emegekwanu-a bya emee ya; yo shi l'onwu teta nọdu ndzụ.
 11 O bụ Jisọsu ono b'e deru nk'iyia l'ekwo okfu Nchileke; sụ:
 'L'ọo mkpuma ono, unubẹ ndu
 akpụ ụlo jikaru ono;
 bụ iya mekochaaru bya aburu
 itso, gude ụlo ono.'*

12 E to nwekwa onye ọdo, a-dụ ike dzọta ayi; gbahaa Jisọsu Kuráyisutu nkinyi iya. Ophu tọ dukwa epha onye ọdo lẹ mkpuli igwe ọwaa, Nchileke meru t'a maru, bụ epha, a-dụ ike dzọta madzụ; gbahaa kẹ Jisọsu ono nkinyi iya."

13 Ephe anụbelephe ege Pyita yẹle Jonu asa okfu ono kpaa kpaa; l'ẹke ephe bukwa madzụ mmanu, e-ta bụdu l'ephe guru ekwo; yo ji ephe ẹnya. Ẹnya eje agbarua ephe lẹ Pyita phẹ bẹ ephe lẹ Jisọsu shi ayi. 14 Yọ kpọo ephe okfu; l'ẹke nwoke ọbu, e meru t'ọ dụ mma ọbu vudokwaa l'ẹke ono. 15 Ephe asụ Pyita phẹ t'ephe lufu l'ulo-ikpe ono t'ephe chĩa idzu. Ephe alufulephu; ephe awata ọchi idzu. 16 Ephe asụ: "Bụ ngunu bẹ ephe e-me ndu-a? Iphe bụ Jerúsalemu mgburumgburu makọtaakwaru l'ọo ephe; bẹ Nchileke shi l'ẹka; mee tẹ nwoke-wa kọrohu. E te egbe atụdu iya ẹgo. 17 Iphe ephe e-me t'a haa okfukashi iphe-a l'alị Ju bụ t'ephe yeshia ephe egvu ike: t'ephe be ekfuhekwa kẹ Jisọsu ono ọdo."

18 Ephe ekua Pyita phẹ; bya anmashiaru ephe ọkwa ike t'ephe be ephotabahekwa kẹ Jisọsu; m'ọ kwanu gude epha iya zia iphe l'edzudzu ọhodo.

19 Pyita yẹle Jonu asụ ephe: "Unu ghanua hata: ?Bụ ole ka mma l'ifu Nchileke: ?bụ t'ayi nujeru Nchileke okfu; tọ t'ayi nujeru unubedua okfu. 20 L'ephe ta ahakwa okfu iphe ephe phuru l'ẹnya bya anua ya lẹ nchi." 21 Ephe abya akfube ọswa yeshia Pyita phẹ egvu ike; paru ephe haa; ephe atugbua. Tọ dụ iphe ephe maru, ephe a-dzọbe ọkpa hua ephe àhùhù; kẹle ndiphe aja Nchileke ajaja k'iphe ono, meru nụ ono; 22 okfu lẹ nwoke ono, e gude ụzo, dụ biribiri mee; yọ dụ mma ono bẹ nọwaru iphe, kariru ụkporo afa ugbo ẹbo.

*Ndu kẹ Nchileke ekfu anụ
 Nchileke; t'ọ nụ ephe ike*

23 A halephu Pyita phẹ; ephe atugbua jekfushia ndu, ephe l'ephe ayije; je akọkotaru ephe iphemiphe ọbule ono, ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu bụ ọgurennya kfuru ephe ono. 24 Ephe anụbelele iya phụ; bya egude obu lanụ kfube ọswa kfuru nụ Nchileke; sụ iya: "Nnajiufu, bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ. O bụ nggu doberu igwe; dobe alị;

* 4:11 4:11 Egvu 118:22.

dobe eze ẹnnyimu; mę iphe, bu l'ime iya. ²⁵ Nggube onye gude ike Ume-dụ-Nsọ mee onyiche ẹphe, bụ Dévidi, bụ onye shi ejeru ngu ozi; yo dee l'ẹkwo; sụ:

'Bụ ngunu meru iphe ẹhu ẹghu
iphe bụ mbakeshi ẹghughu?
?Nanụ ẹge ọ dụ; bẹ ndiphe achi ẹjo idzu,
ẹ-te nwedu ishi?

²⁶ Ndu eze, achi mgboko
akwakọbe onwẹphe k'ọgu;
Ndu ishi edzukokwaphu t'ẹphe
kpọshia iphe kẹ Nnajiufu ayi;
mę k'onye ono, ọ fọtaru ono;
mbụ Jisọsu.†

²⁷ Ọ bụ oswi-okfu lẹ Hérọdu; Pónchosu Páyileti; ẹphe lẹ ndu ọhodo; mę ndu Ízurelụ dzukoru lẹ Jerúsalemu; chia idzu t'ẹphe tso Nwatibe ngu ono, dụ nsọ ono ọgu; mbụ Jisọsu ono, i teru manụ ono. ²⁸ Obenu l'iphe ono tuko bụru t'ẹphe mee iphe ị chihawaru l'idzu l'ọo ẹge ono bẹ ee-me iya. ²⁹ Nta-a; Nnajiufu! Lewaru egbe ọnwu, ẹphe anmashiru ayi. Yenu ayibe ndu ejeru ngu ozi ike l'ẹhu t'ayi ba atsujeshi egvu lẹ phuu k'okfu okfu ngu ono. ³⁰ Yeta nụ ẹka; mee ndu iphe eme t'ẹphe ka mma; mę t'ayi gude ẹpha Jisọsu, bụ Nwatibe ngu, dụ nsọ; meshia iphe-ọphulenyia; mę iphe-ọhubama, dughbaa biribiri."

³¹ Ẹphe ekfugelephu nụ Nchileke; ẹke ono, ẹphe nọ ono atuko nmahu jijiji. Ume Nchileke abya eji ẹphe ẹhu; ẹphe abya akwata ọswa zilahaa ozi-oma Nchileke; ẹphe ta tsuhe egvu.

Ndu kẹ Nchileke gba mgba l'iphe ẹphe

³² Tọ dụ iya bụ; ndu ono, kweru l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu ẹphe ono l'ẹphe ha atuko tughbabe bụru nanụ. Obu ẹphe aburu nanụ. To nwe onye ọphu asujekwadu l'iphe ya nweru bụ kẹ ẹka iya. Iphemiphe ọbule bẹ ẹphe tuko tughbabe gbaru mgba. ³³ Ndu ishi-ozii egude ike asa iya l'edzudzu ọha t'o doo madzụ ẹnya lẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu shiwa l'ọnwu teta nọdu ndzụ. Nchileke akfubekpoo ọswa emeru ẹphe eze-iphe-oma, ha nshinu l'ẹphe ha. ³⁴ Iphe bụ l'ẹphe ha aphukota iphe mkpa iya duru ẹphe; l'ẹke ndu, nweru ali; m'ọ bụ ọlo reshiru iya; chitakota okpoga, ẹphe retaru iya ³⁵ chita-shiaru ndu ishi-ozii ono. Ẹphe ewotaje iya keeru onyemonye ọbule l'ẹge mkpa iya ha.

³⁶ Ọ bụ ẹge ọ dụ ndono, kparu iphe Jósefu mekwaruphu nk'iya ẹge ono. Jósefu ono bụ onye Lívayi, a mụru lẹ

† 4:26 4:26 Egwu 2:1-2.

Sáyipurọsu. Ndu ishi-ozí gúru íyá Bánabásu; bú íyá bú onye anụje onye ọdo ọkpú-íkike. ³⁷ Yẹbedua bẹ woru alị, o nweru ree; bya achịta okpoga íyá nùkóta ndu ishi-ozí.

5

Ananáyasu yẹle Safáyira

¹ Ya ndono; nwoke lanụ, eeku Ananáyasu yẹle nyee ya, bú Safáyira abya erekwaaphu alị nk'ẹphe. ² Ananáyasu ahaphodo aswa alị ono dobe; nyee ya amakwarua. Yọ chịtashiaru ndu ishi-ozí uwudu íyá; bya asụ ẹphe l'ọwaa kwa mkpakọ iphe ẹphe retaru l'alị ẹphe ndọ-ọ. ³ Ya ndono; Pyita asụ íyá: "Ananáyasu; ?ngunu kparu iphe i kweru tẹ Sétanu bata ngu l'obu bya emee t'ị dzuaru Ume-dụ-Nsọ ẹjọ-ire; mbụ t'ị kweta haphodo okpoga, i retaru l'alị ngu ono?" ⁴ Teke ono, ẹ ti shidu ree alị ono; ?tọ bụdu nke ngu b'ọ bú tọ? L'ị retsuaru íyá; ?tọ bụkwaphu nggu bẹ okpoga íyá nọ l'ẹka; buru nggu maru iphe, dụ ngu mma, ị ga e-gude íyá mee? ?Bụ ngunu meru iphe i kweru t'egbe iphe ono bata ngu l'obu? Ẹ tọ bụkwa madzụ b'ị dzuru ẹjọ-ire. Ọ kwa Nchileke." ⁵ Anunu, Ananáyasu anụ iphe ono; yọ ngabuhu daa gbaa; nwuhu. Iphe bú ndu nuru íyá nụ atsulahaa egvu. ⁶ Ụnwu-okorọbya awụ-lihu bya akwaa ya; pafụ; pata íyá je elia.

⁷ A nọlephu iphe, ha l'ọ bú awa ẹto; nyee ya abata; tọ mawa iphe meru nụ. ⁸ Pyita asụ íyá: "?Bụphu iphe nggu lẹ nji ngu retaru l'alị unu ndọ-ọ?"

Yọ sụ íyá: "Iye; l'ọ kwa íyá ndono."

⁹ Pyita asụ íyá: "?Ngunu kparu iphe nggu lẹ nji ngu chiru idzu t'unu data Ume Nchileke adata? Lekwa ndu jeru oli nji ngu ẹge ẹphe abata l'ọnu-ụzo. Ọo ẹphe a-pafufukwaa ngu phụ." ¹⁰ Ekfukfu, ookfukwadu íyá-a; nwanyi ono angabuhukwaphu daa gbaa l'iku ọkpa Pyita l'ẹke ono; nwuhu. Ụnwu-okorọbya ono erutashia; yọ nwuhuwanu. Ẹphe apata íyá je elinyabe nji íyá. ¹¹ Iphe bú ndu chọchi mgburumgburu; mewartu ndu ọdo, bú ndu nuru iphe ono atsujee egvu ẹge-a; nmahu ruuruu.

Ndu ishi-ozí akafuaru omeshi iphe-ophulenyá

¹² Ndu ishi-ozí ono emeshiaru ẹphe igweligwe iphe-ophulenyá; mẹ iphe-ọhubama, dughbaa biribiri l'ẹke ono. Ndu ono, kweru kẹ Nnajiufu ono l'ẹphe ha atughabe nanụ je anọkobe l'ẹkalanu lẹ Ọnu-ụzo Sólomonu l'eze-ulo Nchileke. ¹³ To nwe ndu ẹ-ta yiđu l'ogbo ono, jeru ọtu ama kẹ otsoru ẹphe; e gudekwaru l'iphe ẹphe eme kfube ọswa

dụ ẹphe ugvu l'ẹnya. ¹⁴ Obenu l'igweligwe madzụ byalẹru-a bya eworu onwẹphe ye Nnajiufu l'ẹka: unwoke mẹ unwanyi. ¹⁵ Ẹphe egude k'iphe ono, ndu ishi-ozii eme ono; pashia ndu iphe eme je edobegbaa l'iku esu-uzo; nyobegbaa ẹphe l'oshi-azẹe; mẹ l'utute; k'ọphu ọo-buru: Pyita -swetade tẹ nwonyonyo iya haru rua ẹphe l'ẹhu. ¹⁶ Igweligwe ndu, shi lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, nonyabetsua Jerúsalemu agbakodzua; patatsuaru ẹphe ndu nk'ẹphe, iphe eme; mẹ ndu ọgvu bu l'ẹhu. E mee; ẹphe adukota mma.

*Aakpa ndu ishi-ozii ẹhu
ọdokwa*

¹⁷ Eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu etsoje iya nụ, bụ iya bụ ndu tso l'ogbo ndu Sádusii abya iya ọwaa mbụ ijimẹnya. ¹⁸ Ẹphe atuta ndu ishi-ozii ono je achiru ye lẹ mkporo. ¹⁹ Yo be l'enyashi; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu abya agụhashia ụzo ụlo-mkporo ono; bahu je edufuta ndu ishi-ozii ono; bya asu ẹphe: ²⁰ "Unu je evudo l'ime eze-ulo Nchileke; kfuaru ndiphe okfu ndzụ, shi l'ẹka Kuráyisutu." ²¹ Ndu ishi-ozii ono ekwe iya. Yo be l'utsu iya; ẹphe eje anodu l'eze-ulo Nchileke; wata ozi iphe.

Ya ndono; eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu etsoje iya nụ; abya ekukoo iphe bụ ndu ọgbo ikpe ono l'ẹphe ha; mbụ iphe bụ ndu ishi ndu Ízurelu t'ẹphe chĩa idzu. Ẹphe ezia t'e je akpufuta ndu ishi-ozii ono lẹ mkporo; kpataru ẹphe. ²² Ndu ono, e ziru ono erua; ẹphe ta phuhe ẹphe l'ulo-mkporo ono. Ẹphe alaphushia azu; je asu ndu ikpe ono: ²³ "L'ẹphe shikwa rua; a tuchia ụlo-mkporo atuchi; tuchikpoo ya gbagbaradingu; ndu nche anodu l'onu ụlo-mkporo ono eche nche. Ẹphe abya atuhaa ụzo; to nwe onye ẹphe phuru l'ime iya." ²⁴ Onye ishi ndu ọgbogu eze-ulo Nchileke ono; mẹ ndu ishi, achijeru Nchileke ẹja anua iphe ono; yo ji ẹphe ẹnya. Ẹphe arilahaa iphe e-me nụ. ²⁵ Nwoke lanu agbabata bya asu: "Unu marua l'unwoke ono, unu tuchiru lẹ mkporo ono be no l'eze-ulo Nchileke ezi ndu no l'ẹke ono iphe?" ²⁶ Onye ishi ndu soja ono eduta ndu soja iya; ẹphe l'iya ayiru je achita ndu ishi-ozii ono; chiphuta azu. Ẹphe te gudekwa ike chita ẹphe; ke l'ẹphe atsu egvu: e -menyaa; ndiphe egude mkpuma tugbushia ẹphe.

²⁷ Ẹphe akputa ndu ishi-ozii ono bya edobe l'ifu ndzuko ndu ọgbo ikpe ono. Eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono ajilahaa ẹphe aji; su ẹphe: ²⁸ "O kwa l'ẹphe nmaru unu okwa nmashiaru iya unu ike t'unu be egudehe ẹpha nwoke ono zia iphe odo? Unu egude iphe ono, unu ezi ono zigbaru Jerúsalemu. Iphe unu emelephu bu t'unu tukobe ẹphe ochi nwoke ono l'ishi."

²⁹ Pyita phẹ asụ ẹphe: “Ọ kwa iphe Nchileke sūru t'ẹphe mee bẹ ẹphe e-meje. Ẹ tọ kwa ọphu madzụ kfurū. ³⁰ Ọ kwa Nchileke kẹ nna ẹphe oche phẹ bẹ meru tẹ Jisọsu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ l'unu kpọpyabetsuaru iya l'oshi-osweru; yọ nwụhu. ³¹ Nchileke ewolia ya dobe l'ẹka-utara iya; mee ya Nnajiọha mẹ Onye Ndzọta; k'ọphu oo-shi ẹge ono koshi ndu Ízurelụ ụzo, ẹphe e-shi taa onwẹphe ụta iphe dụ ẹji, ẹphe meru; ghaa umere lakfuta Nchileke t'ọ gụaru ẹphe nvụ l'iphe dụ ẹji, ẹphe meshiru. ³² Ọ kwa iphe ono bẹ ẹphe atụ ọnu iya. Ọ kwa phụ ẹge ono bẹ Ume-dụ-Nsọ ọphu Nchileke anuje onye emeje iphe o kfurū atụkwaphu ọnu iya.”

³³ Ndu ikpe ono anutsule iya phụ; vọru ọku ghua ẹhu; sụ l'ẹphe e-gbushi ndu ishi-ozī ono. ³⁴ Onye lanụ l'ime ẹphe, eeku Gaméliyelu egbeshi t'o yee ọnu. Gaméliyelu ono tso l'ọkpa ndu Fárisii; bukwaruphu onye ezije ekemu; mbụ onye ndiphe akwabẹru ugwu. Yọ sụ t'a chịta ndu ishi-ozī ono chifu ogbodufu. ³⁵ A chifutsua ẹphe ogbodufu; yọ sụ ndu ikpe ono: “Unubẹ ndu Ízurelụ! Unu gebe-o! Unu kwabekwa ẹnya l'iphe unu abya ome ndu-wa. ³⁶ L'unu marua l'o nwehawaru teke nwoke, eeku Tiyúdasu sụjeru lẹ ya bụ onye ha nshinu. Ndu ruru unu madzụ etsolahaa ya. E gbua ya. Ndu ono, shi etso iya nụ ono agbakashihu. Ọgbo ono, ọ wataru ono alaa. ³⁷ E meebe; teke phụ, a gụjeru ọgu phụ; Júdasu, bụ onye Gálili alufutakwa; zakọtakwaphu ndu ọphu tsolahaaru iya nụ. E gbukwaa ya phụ; ndu ono, shi etso iya nụ ono atụko gbakashihu. ³⁸ Ọ bụ ẹge ono bẹ kẹ ndu-a abya adudu nta-a. Tẹ ya kfurū unu: t'ẹ b'ọ dukwa iphe unu e-me ndu-a. Unu pakwaru ẹphe haa. Ọ -buru l'iphe-a, ẹphe eme-wa bẹ shi l'ẹka madzụ bẹ ọo-lakwaa. ³⁹ Teke bukwanu l'ọo Nchileke b'o shi l'ẹka bẹ unu ta akpọshi-ghekwa iphe ẹphe eme. L'o -shi Nchileke l'ẹka bẹ unu e-mekochakwaa gbe bya amaru l'ọo Nchileke l'onwiya bẹ unu etso ọgu!”

⁴⁰ Ndu ikpe ono ekwe; mee iphe Gaméliyelu kfurū. Ẹphe ekuā ndu ishi-ozī ono; chia ẹphe iphe; bya asụ ẹphe t'ẹ b'ọ dūhekwa mbọku, ẹphe e-gudekwadu ẹpha Jisọsu ekfu okfu ọdo. Ẹphe emeebe; paru ẹphe haa. ⁴¹ Ndu ishi-ozī ono eshi l'ifu ndzuko ndu ọgbo ikpe ono lufuta; ẹhu atsọshi ẹphe lẹ Nchileke gụru ẹphe lẹ ndu dụ mma kẹ oje iphe-ẹhuka l'okfu ẹhu Jisọsu. ⁴² Ẹphe ta ha ozi iphe l'eze-ulo Nchileke; mẹ l'ufu l'ufu mbọku-mbọku; l'ara ozi-oma ono arara: l'ọo Jisọsu bụ Onye Ndzọta ọbu, Nchileke kweru ụkwa iya ọbu.

6

*Aafota umadzu esaa t'ephe
yeru ndu ishi-ozì eka*

¹ A nonyaa; lẹ ndu etsoje ọzo Jisọsu aka nshinu akaka eje; ndu Ju, bụ ndu ọphu okfu-alì ẹphe bụ Giriku awata ọgushiru ndu Ju ọphu okfu-alì ẹphe bụ Híburu aphụ. Iphe kparu iya nụ abụru lẹ mbọku-mbọku bẹ ọobuje: a -wata oke nri; ta akpadu ishi unwanyi nk'ẹphe; ndu ọphu maa tufuru. ² Ndu ishi-ozì ono ẹphe iri l'ẹbo abya ekua ndu etsoje ọzo Jisọsu l'ẹphe ha; sụ ẹphe: "L'ẹ tọ dukwa mma t'ẹphe gude okfu iphe eeri l'ọnu haa ozi ozi Nchileke. ³ Ọo ya bụ; unwunna; unu fọta umadzu esaa l'ime unu; t'ayi ye ẹphe okfu nri-a l'ẹka. Ndu ọbu a-bụ ndu, madzụ amaru ẹka ọma; bụru ndu Ume-dụ-Nsọ jiru ẹhu; bụkwaruphu ndu maru mmamiphe. ⁴ Ẹphebedua, bụ ndu ishi-ozì l'onwẹphe anọduplehu l'okfu anụ Nchileke; mẹ l'ozì ozi-ọma."

⁵ Ẹphe azukota gberegbedem l'iphe ono, ndu ishi-ozì sụru t'e mee ono. A bya afọta Sutívinu, bụ nwoke, kweru kẹ Nnajiufu ọkpobe ekwekwe, Ume-dụ-Nsọ jikwaruphu ẹhu; bya afọta Fílípú; Pọrókorosu; Nikénọ; Táyimọnu; Pámẹnasu; mẹ Níkolasu, onye Ántiyọku, bụ onye ọhodo, meru onwiya onye Ju. ⁶ Ndu ono, etsoje ọzo Jisọsu ono abya eduta ẹphe byakfuta ndu ishi-ozì. Ẹphe abya ebyibe ẹphe ẹka l'ishi; kfuru nụ Nchileke l'okfu ẹhu ẹphe.

⁷ A kabakpọoru ọnu okfu Nchileke l'ekemeke ọbule. Ndu etso ọzo Jisọsu lẹ Jerúsalemu akfubekpoo ọswa l'aka nshinu akaka eje. Igweligwe ndu achijeru Nchileke ẹja ekweta ozi-ọma ono; bya eworu onwẹphe ye Nnajiufu l'ẹka.

Aakputa Sutívinu

⁸ Sutívinu ono abụru onye Nchileke emeru eze-iphe-ọma; gude iya l'eme ire; k'ọphu oomeje eze iphe-ọphulenyà, dū biribiri l'ifu ndiphe. ⁹ Ya ndono; yo nweru ndu shi l'ulo-ndzuko ndu Ju. Ndu ono bẹ nweru teke ẹphe shi bụru ohu. Ẹke ẹphe shitsua bụ Sayiríni; Alẹguzándiriya; Silísiya; mẹ Éshiya. Tọ dū iya bụ; ẹphe abyakfutashia Sutívinu; ẹphe l'iya awata ntutego. ¹⁰ Obenu lẹ Ume Nchileke nuru Sutívinu mmamiphe; k'ọphu ọobuje teke o yeru ọnu; to nwehedu onye amajekwadu iphe oo-kfu. ¹¹ Ẹphe eje ebuta madzụ; kfua ẹphe ụgwo t'ẹphe sụje: "L'ẹphe nuru ẹke Sutívinu ekfurushi Mósísu yẹle Nchileke." ¹² Ẹphe eshi ẹge ono kpalia ndiphe; mẹ ndu bụ ọgurennya ndu Ju; mẹ ndu ezije ekemu. Ẹphe abya akputa Sutívinu kpụ-jeru ndu ndzuko ọgbo ikpe; ¹³ je eduta ndu byaru bya agbalahaa ya ekebe; l'ẹbo iya ibo: "Lẹ nwoke-wa ta dukpokwaa

teke ẹ ọtọ nojeru ekfubyishi eze-ulo-wa, du nsọ-wa; me ekemu Mosisu. ¹⁴ L'ephe nukwaru ẹke ọ sọru le Jisosu-wa, bu onye Nazaretu-wa e-mekochaa lakashia eze-ulo-wa; gbanweshikota ome-l'alị ephe, shi l'eka Mosisu." ¹⁵ Iphe bu ndu no l'ulo-ikpe ono atuko dabẹ Sutivinu ẹnya l'ifu. Ifu egbu l'iya phụ oswi ke nwijnwii l'ọ bu ifu ojozi-imigwe.

7

Onu, Sutivinu eye

¹ Eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja aji Sutivinu: "Dukwanuphu; ?bu iphe ndu-a kfuru bu iphe meru nu?"

² Sutivinu asu ephe: "Ndu nke mu; unu gebekpoduaphu-o! Le Nchileke ophu gbaru t'aatukoje kwabe iya uguv meru t'onychie ayi, bu Ebirhamu phua ya. Teke ono be Ebirhamu bukwadua le Mesopotemiya. E to ladua Haranu. ³ Ya ndono; Nchileke asu t'ọ haa alị iya; haa unwunna iya; tugbua jeshia alị, ya e-koshi iya. ⁴ Yọ haa alị Kaludiya; tugbua jeshia je eburu le Haranu. Nna iya anwuhulephu; Nchileke emee ya; yọ bya eburu l'alị-a, unu bu ntanua. ⁵ E to nwekwa alị ono ophu Nchileke nuru iya t'ọ buru nk'iya teke ono; mbukpo m'ọ bu alị, ha l'ọ bu ntụ-ọkpa lanu. Obenu le Nchileke kweru iya ukwa le ya anu iya eya t'ọ buru nk'iya; buru ke nwanwanwanwanwa iya. Teke Nchileke kfuru Ebirhamu iphe-a be Ebirhamu te gbe amutakwaa nwa. ⁶ Nchileke sọru Ebirhamu: 'Lawa iya e-mekochakwaa laa alị ọdo je aburu ohu. Unu afa mgburumgburu; be ee-mee ephe aphu. ⁷ O bu le ndu ono, gbaru ephe ohu ono; be ya a-hù àhùhù. Ephe eshikwa nu l'alị ono lufuta; bya abaaruru iya eja l'ẹke-a.'* ⁸ Nchileke abya ekwe Ebirhamu ukwa; bya edobe ome-l'alị ke obu utsu t'ọ buru iphe-ohubama k'iphe ono, o kweru ukwa iya ono. Ya ndono; Ebirhamu abya amuta Ayizaku. Ayizaku anolephu abalị esaa; yo be kesato iya; yo bua ya uguv. O kwaphu ege ono be Ayizaku buru Jekopu. Yọ bukwaruphu ege ono be Jekopu bukwaru iya phụ ochechoroche ayi phe; ephe iri l'ẹbo.

⁹ "Ochechoroche ayi phe ono egude ẹnya-kfurukfuru; ree Josefu ndu Ijiputu. Obenu le Nchileke nodu swiru Josefu ohuma ohuma; ¹⁰ dzokota iya l'iphe-ehuka iya l'ọ ha; bya anu iya umere oma; me mmamiphe le k'onye eze ndu Ijiputu, bu iya bu Fero. Fero emee Josefu; yọ buru iya bu

* 7:7 7:7 Mbụ 15:13-14.

onye achikota alì Íjiputu l'ophu; bukwaru iya phụ bụ ishi l'iphe bụ ufu Fero l'oha.

¹¹ “A nọnyaa; ẹjọ-ẹgu abya abya l'alì Íjiputu mgburungburu; mę l'alì Kėnanu. Iphe ono aburu eze iphe-ẹhuka. Ochechoroche ayi phę te nwehe iphe ẹphe e-ri. ¹² A nọnyaa; Jėkọpu abya anua lę nri nọ lę Íjiputu; bya ezi ochechoroche ayi phę t'ẹphe jee. Yọ buru ejeje k'odungu ndono. ¹³ Yo be lę k'ugbo ẹbo; Jósefu emee t'ẹphe maru lę ya bụ nwunne ẹphe. Fero eshikwaphu ẹge ono maru ndu ufu Jósefu. ¹⁴ Tọ dụ iya bụ; Jósefu abya ezia ozi t'e je asụ nna iya; mbụ Jėkọpu t'ọ lata Íjiputu yęle ndibe iya l'ẹphe ha, bụ ndu kpakọru dụ ụkporo madzụ ugbo ẹto l'umadzu iri ise. ¹⁵ Tọ dụ iya bụ; Jėkọpu alaa Íjiputu, bụ iya bụ ẹke yęle ochechoroche ayi buru jeye ẹphe anwushihu. ¹⁶ E vukotaru odzu ẹphe laa Shékemu je elia l'ili, Ébirihamu gudehawa okpoga iya zuta ndu ikfu Hamọ lę Shékemu l'ẹke ono.

¹⁷ “Yo rudelephu teke ono, Nchileke e-meru Ébirihamu iphe ono, o kweru iya ụkwa iya ono; ndibe ayi, bu lę Íjiputu azụwanu ha l'ọ bụ ngunu. ¹⁸ A nọnyaa; onye eze ọdo, ẹ-ta madụ onye Jósefu bụ achilaha ndu Íjiputu. ¹⁹ Yọ gbáláháárú ndibe ayi ono ẹjọ ẹregede; wata ome nna ayi oche phę aphụ; k'ophu ọ tųru ẹphe ekemu t'e tufajee nwęgbu teke a mųru iya; k'ophu ẹ tọo nọdudu ndzụ.

²⁰ “Ọ bụ teke ono b'a mųru Mosisu. Mosisu aburu ẹgiri nwata, dụ mma l'ifu Nchileke. E hee ya l'ime ụlo ime ụlo ọnwa ẹto. ²¹ Yo be teke a pataru iya je edobe; gbado iya; nwatibe Fero kę nwanyi eje eheta iya; hee ya; hefuta. Yọ buru nwatibe iya. ²² E zikota iya iphe, bụ ẹkwo, aamuje amumu lę Íjiputu teke ono. Yo shi ẹge ono buru eze madzụ l'okfu-ọnu; mę l'iphe, eeme l'ẹka.

²³ “Mosisu anọlephu ụkporo afa labụ; rịlaha lę ya e-je ajia ndu alì iya, bụ iya bụ ndu Ízurelu. ²⁴ Yọ phua onye lanụ l'ẹke onye Íjiputu eme iya ẹji. Yo jekfu ẹphe; je agbalahaaru onye kę Ízurelu ọdzori. Yo gude okfu iphe ono chigbulekwaphu onye kę Íjiputu ono l'ẹke ono; shi ẹge ono melata ụgwo iphe o meru onye Ízurelu ono. ²⁵ Mosisu etubesu lę ndu nk'ia a-maru lę Nchileke e-mekochaa shi l'ẹka iya mee t'ẹphe nweru onwẹphe. Obenu l'ẹ to dodu ẹphe ẹnya. ²⁶ Yo be echile iya; yọ phua ẹke ndu Ízurelu labụ alụ ọgu; jeshia tę ya je egboo ẹphe; doshiaru ẹphe iphe adaru ẹphe. Yọ sụ ẹphe: 'Unu gebe! ?Unu ta madu l'unu bụ unwunne lanụ? ?Ngunu meru iphe unu eme t'unu meka onwunu iphe?'

27 “Onye onanu, achọ okfu ono enwufu Mósísu; sù iya: ‘? Bù onye meru ngu onye ishi; mę onye ikpe ęphe? 28 ?Tọ bù l'i mewa t'i gbua ya ęge i gburu onye Íjiputu unyaphua?’ 29 Mósísu anụlephu iphe ono; gbafụ l'alì Íjiputu; gbalaa; je eburu l'alì Mídiya. Yọ nọdu l'ẹke ono mụta unwegirima ębo.

30 “A nọlephu ụkporo afa labụ; Mósísu aphua ojozi Nchileke l'echi-ęgu Ugvu Sáyınayi. Ojozi ono nọkwanu l'ọku, enwu l'iru. 31 Mósísu ele iya ęnya; yọ dụ iya biribiri. Yo jekfubedele iya phụ tẹ ya je amaru iphe ọ bụ; nua olu Nnajiufu l'ọku ono. Olu ono asụ iya: 32 ‘Oo yębedua bụ Nchileke kę nna ngu oche phę; bụ iya bụ Nchileke kę Ébirihamu; bụru Nchileke kę Áyizaku; bya aburu Nchileke kę Jékọpu.’† Mósísu awata ọtsu egvu; tọ tųhe ama ole ęnya l'ẹke ono ọdo.

33 “Ya ndono; Nnajiufu asụ iya: ‘T'o yefu akpọkpa iya; l'ẹke ono, oovudo ono; bę bụkwa alì, dụ nsọ. 34 Ya lewaru ęnya; phụ egbe aphụ, eeme ndibe iya lẹ Íjiputu. Ya nụwaru ude, ęphe atsụ; byaakwanua tẹ ya dzọọ ęphe. Ngwaa; bya tẹ ya zi ngu t'i je Íjiputu.’‡

35 “Yọ bụkwaru-a Mósísu-a, ndu Ízurelụ jìkaru; jì iya onye meru iya onye ishi; mę onye ikpe ęphe-wa. Nchileke shi l'ẹka ojozi iya, Mósísu phuru l'iru, enwu ọku; fọta iya; zi ya t'o je aburu onye ishi; mę onye a-gbafuta ęphe. 36 Mósísu emeshia iphe-ọphulenyà, dųgbaa biribiri lẹ Íjiputu bya eshi lẹ Íjiputu ono dufuta ęphe; bya emeshikwaaphu iphe-ọphulenyà, dųgbaa biribiri lẹ Eze Ęnyimu Uswe; mę l'echi-ęgu, ęphe nọru ụkporo afa ugbo ębo.

37 “Ọ kwa iya bụ Mósísu ono, sụru ndu Ízurelụ: ‘Lẹ Nchileke e-shikwa l'unu zifu onye nkfuchiru iya; ęge-a, o ziru Iya-a.’§ 38 Yọ bụru Mósísu ono bę nọ-chiru ęnya ndu Ízurelụ teke ono, ęphe dzukoru lẹ Ugvu Sáyınayi l'echi-ęgu ono. Ọo ya shi anatajẹ iphe ojozi-imigwe ono, byakfutaru iya l'ugvu ono shi ekfujẹ; kfuaru ochechoroche ayi phę. Ọo ya shi l'ẹka Nchileke; nata okfu ono, anụ ndzụ ono kfuaru ayi.

39 “Obenu lẹ ndiche ayi phę nyilerua nchị ęphe manụ l'iphe ono; jìka iya. Yọ dụ ęphe t'a sù l'ęphe gbe laphu azụ lẹ Íjiputu; 40 sù Éronu: ‘T'o metaru ęphe nte, e-vutaru ęphe ụzo. Lẹ Mósísu-a, bụ iya shi lẹ Íjiputu dufuta ęphe-wa; bę ta mahędu ęge o jeru iya.’* 41 Ọ bụ teke ono bę ęphe

† 7:32 7:32 Awụ 3:6. ‡ 7:34 7:34 Awụ 3:5, 7, 8, 10. § 7:37 7:37 Dit 18:15.

* 7:40 7:40 Awụ 32:1, 23.

kpuru ntekpe, du l'ò bu nweswi; wata iya agwagwa. Epe awata ogworu iphe ono eja; l'emuru iya eswà; mbu iphe, bu epebedua gude eka epe kpu ya.[†] 42 To du iya bu; Nchileke ewofu epe enya; epe awata ogwa mkpo-kpodo, nogbaa l'igwe, bu iya bu iphe, e deru l'ekwo ndu nkfuchiru Nchileke le Nchileke suru:

'Ukporo afa labu;
be unu gbushiru anu
gude gwaa nte l'echi-egu.
?O nweru ophu unu gude
gwaa yebedua.[‡]

43 ?To budu ulo nte Molèku; be unu vutaru;
bya evuta mkpo-kpodo, unu kpuru;
yo du l'ò bu ke nte Réfanu?
Iphe ono bu iphe unu gude eka unu meshia;
t'unu bageru iya eja.
Oo ya kparu iphe ya a-chita
unu chighaa Bábýlõnu.'

44 "Ndiche ayi phe shi nweru ulo-ekwa ndzuko, epe shi egvubeje l'iphe, bu eke epe jeberu l'echi-egu ono. Yo buru ulo-ekwa ndzuko ono, ekoshije le Nchileke no-a swiru epe. E meru ulo-ekwa ono ege Nchileke suru Mosisu t'e mee ya, bukwanu iya bu egbe iya ophu o koshihawaru iya. 45 Ndiche ayi phe eworu ulo-ekwa-du-nsò ono; ye ogbo ophu etso epe l'eka. Ogbo onanu agwota iya; tsoru Jõshuwa je anaa ndu mbakeshi ali epe; mbu ali, Nchileke l'onwiya chishihawaru ndu bu iya nu. Ulo-ekwa-du-nsò ono anodu l'eke ono jeye l'ogbo ke Dévidi. 46 Dévidi aburu onye ye Nchileke du le mma. Yo su Nchileke to haa te ya kparu yebe Nchileke ke Jekopu ulo. 47 E mekochaa; yo buru Solomonu kpuru Nchileke ulo ono.

48 "Obenu le Nchileke, bu Okaribe-Kakota-Nu te ebujedu l'ulo, madzu gude eka kpu, bu iya bu iphe Azaya, bu onye nkfuchiru Nchileke, kfuru su le Nchileke suru:

49 " 'Igwe bu aba-eze iya;
eliphe aburu oshi-odzobe-okpa iya.
?Bu egbe ulo ngunu be unu a-kpuru iya?
?Bu egbe awe be ya a-noduje iya
tuta ume obu?

50 ?To budu yebedua
gude eka iya mee iphe ono l'ò ha?'S

⁵¹ “Unube ndu ejo okpoma-wa; unube ndu-wa, l'adagbu okfu Nchileke le nkichi-wa; unube ndu, kpọ-chiru obu; kpọchia nchi t'unu ba nu ozi Nchileke; l'ajikakwaphu Ume-du-Nso ege ndiche unu jikaru iya. ⁵² ?O nweru ndu nkfuchiru Nchileke m'ọ bu onye lanu, ndiche unu e-ta kpadu ehu? Ndu ophu Nchileke ziru ozi be epe gbukotaru egbugbu; mbu ndu bu epe raru iya arara teke ono; l'onye lanu ono nwenkinyi, bu iya doberu eka ndoo ono e-mekochakwaa bya. Yo be nta-a; yo bya abya; unu ederu iya ye; woru iya gbua. ⁵³ O bu unu be Nchileke shi l'eka unwu ojozi-imigwe iya tularu ekemu iya; unu ta ngaru ekemu ono nchi.”

Aatugbu Sutivinu le mkpuma

⁵⁴ Ndu ogbo ikpe ono anodu anu okfu ono; yoo ta epe era le nchi. Epe atagbaa ikireze; l'eke ehu eghu epe eghughu. ⁵⁵ Obenu le Ume-du-Nso bya eji Sutivinu ehu; yo palia enya lee l'imeli; phu ogbu nwjinwii ke Nchileke; phukwaaphu Jisusu l'eke o vudo Nchileke l'eka-utara. ⁵⁶ Yo su epe: “Unu phukpoduaphu imigwe ege o gheru onu; Abubu-Ndiphe evudo l'uzo eka-utara Nchileke!”

⁵⁷ Epe echishia mkpu; gude mkpushi-eka swo-chishia nchi epe; wu-lihu ugbo lanu; je azugude Sutivinu; ⁵⁸ kputa iya kpu fu le mkpukpu ono t'epe je atugbua ya le mkpuma. Ndu, eje iya atugbu achiru uwe epe wushiru nwoke, eeku Solu. ⁵⁹ Epe awata iya otu mkpuma ono; yo kua Nchileke; su iya: “Nnajiufu, bu Jisusu; natakwa ndzu mu!” ⁶⁰ Yo byishi ikpere; chia mkpu; su: “Nnajiufu; ba agukwaru ejo iphe-a, epe eme iya-a yeru epe.” Yo kfuebe ege ono; ike agvu iya.

8

¹ Solu eshi ekwe l'ishi l'ishi teke e shi egbu Sutivinu.

Solu akpa chochi ehu

Ya ndono; e shiwaphu mboku ono gedegede wata okpashi chochi, no le Jerusalemu ehu ike. A chikashibebe ndu ono, kweru nu ono l'epe ha; gufukwa ndu ophu bu ndu ishi-ozu. Epe agbakashi hu dzuru ali Judiya; me ali Sameriya. ² Uphodu le ndu, Nchileke duru le nsọ abya araa ekwa Sutivinu rashia ya ike; pata iya je elia.

³ Solu ekebekpelephu ehu te ya chikaa chochi obu; bya etsoru l'ejephe l'ufu l'ufu; l'akpu ko unwanyi; me unwoke eye l'ulo-mkporo.

Ozi-oma eru Sameriya

⁴ To du iya bu; ndu ono, kweru nu ono, a chikashiru; epe edzuru ekemeke obule ono ezilee ozi-oma ke Jisusu.

⁵ Fílipu ejeshia Samériya je ekfukashiaru ndu ẹke ono l'ọ Jisọsu bụ Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono. ⁶ Ndu ẹke ono anụlephu iphe ookfu bya aphụkwaaphu iphe dụ biribiri oomeshi; gebekotaru iya nchị. ⁷ Ẹphe aphụa ẹke ọgvu echitsua oke mkpu alufutatsua l'ẹhu ndu o bu l'ẹhu; phụkwaaphu l'igweligwe ndu ibe-ẹhu ẹphe nwuhutsuaru anwuhu; mę ndu ngvuru b'e mekotaru: ẹhu adu ẹphe mma. ⁸ Ẹhu-otso-ena ke iphe ono edzuru mkpukpu ono.

⁹ Yo nweru nwoke lanu, ẹpha iya bụ Sáyimonu, bu le mkpukpu ono, anọduje eme amamanshi. Yoo nọduje eme iphe dugbaa ndu Samériya biribiri; sụ l'ẹ to nwehedu onye ha l'ọ bụ iya. ¹⁰ Ndu mkpukpu ono l'ẹphe ha; azafuje l'awu awu-kfuta iya: nwata mę ọgurennya; sụ: "L'ọ ya bụ ike Nchileke ono, eekuje Eze Ike ono." ¹¹ O shi-wa teke teru etete meta amamanshi; k'ọphu onyemonye ọbule tuko gube-wa iya ọkpobe madzụ. ¹² Ya ndono; Fílipu abyalẹphu bya ezia ẹphe ozi-oma ke l'ọ Nchileke bụ eze; mę ke l'ọ Jisọsu bụ Onye Ndzọta ono; ẹphe ekweta woru onwẹphe ye Jisọsu l'ẹka. A bya emeshia ẹphe baputizimu: unwanyi mę unwoke. ¹³ Sáyimonu l'onwiya ekwetakwaphu. E mekwaa ya phụ baputizimu; yọ nọlahaa Fílipu ntse-ntse. Yoo ghechajewaa ọnu nwandoo teke ọ phuru eze iphe-ophulenyaa, dugbaa biribiri, Fílipu emeshi.

¹⁴ Ndu ishi-ozii, nọ Jerúsalemu anu le ndu Samériya natawaru okfu Nchileke. Ẹphe ezi Pyita ye le Jonu t'ẹphe je ẹke ono. ¹⁵ Ẹphe abyaruta bya ekfuru nu Nchileke te ndu ono, yewaru onwẹphe l'ẹka Jisọsu ono nata Ume-dụ-Nsọ. ¹⁶ Kele teke ono be bukwa dua l'ẹpha Nnajiufu, bụ Jisọsu b'e meru ẹphe baputizimu; tọ dụ-wa onye ọphu natawaru Ume-dụ-Nsọ. ¹⁷ Ya ndono; Pyita ye le Jonu abya ebyibe ẹphe ẹka; ẹphe anata Ume-dụ-Nsọ ono.

¹⁸ Sáyimonu aphụa l'ẹphe nataru Ume Nchileke le ndu ishi-ozii ono byibetsuaru ẹphe ẹka ono; bya ekwe Pyita ye le Jonu okpoga; ¹⁹ sụ: "T'ẹphe menua te ya nweru egbe ike ono; k'ọphu ọo-buje: onye ya byibejeru ẹka; yọ nata Ume-dụ-Nsọ."

²⁰ Pyita asu iya: "Nggwu l'okpoga ngu lakwaa l'iyi. ?I tubesu l'ji-zuta iphe Nchileke nuru ke mmakanu azuta? ²¹ Ẹ ti yikwa l'ozii-wa; ke l'okpoma ngu ta dudu mma l'ifu Nchileke. ²² Taa onwongu uta ejo ọriri ngu ono; kfuru nu Nchileke t'a maru; ?oo-guru ngu nvu k'ejo ọriri ono, i riru ono. ²³ Le ya maru l'ọ bụ enya-kfurukfuru jiru ngu ẹhu; ome ejo iphe ekewa ngu ẹgbu."

²⁴ Sáyimonu asu Pyita phe: "Byiko; unu kfuru nu Nchileke t'e b'ọ dū iphe ono, unu kfuru ono ọphu e-me iya nu."

25 Ya ndono; Pyita yele Jonu akotsulephu akọ iphe Jisosu meru; ziebe ozi-oma Nchileke l'ẹke ono; laphushia azu le Jerusalemu. Teke ẹphe ala be ẹphe tsoru ezi ozi-oma ono le mkpukpu le mkpukpu le Sameriya.

Filipu yele onye Itiyopiya

26 Ojozi Nnajiufu abyakfuta Filipu bya asu iya: "Kwakobe jeshia uzo ohuda. Tugbua li -lufu uzo ono, shi le Jerusalemu dabua echi-egu jeshia Gaza ono." 27 Filipu akwakota; yo buru iya ejeje. Yo rulephu esu-uzo ono; phua onye Itiyopiya, kfubekpo buru oke amadu. Nwoke ono b'a haru ahaha. Yo buru iya eletaru Kandesi, bu ezewanyi Itiyopiya enya l'eku iya. O shi jee obaru Nchileke aja le Jerusalemu. 28 Yo nodu l'ugbo-inya agba ala; l'agu okfu Nchileke l'ekwo, Azaya, bu onye nkfuchiru Nchileke deru. 29 Ume Nchileke asu Filipu t'o je l'ugbo-inya ono je anonyabe iya. 30 Filipu ejenyabe iya ntse bya anua eke ogu ekwo Azaya; ji iya: "?O doru ngu-a enya mbu iphe igu?"

31 Nwoke ono asu iya: "?Nanu ege oo-shi doo ya enya m'o nweddu onye akpoziru iya eya?" Su Filipu t'o nyibata te yele iya nodu l'ime ugbo-inya ono. 32 Eke ono, ogu l'ekwo okfu Nchileke ono bu eke ono, Azaya deru; su:

"Onye ono du l'o bu nwaturu,
aakpu eje egbugbu;
O no nwandoo l'o bu
nwaturu, eebiyishi eji;
To kfu m'oo akpuru okfu lanu.

33 E meru iya iphe-iphere;
Nmaa ya ikpe inyigirinyi.
?Bu onye a-tukota onu ege awa iya gbaru;
L'ẹke a gbakwofuru ndzu
iya gbakwofu le mgboko."

34 Nwoke ono aji Filipu; su iya: "Byiko; ?bu onye be onye nkfuchiru Nchileke ono ekfuru? ?Okfu okfu ehuru onwiya; te ookfu okfu ehuru onye odo?" 35 Filipu awata iya ozi iphe; shiwaphu l'iphe ono, ogu ono wata iya ozi ozi-oma ke Jisosu. 36 ẹphe ejenyaa; bya erua eke mini no. Nwoke ono asu Filipu: "?To budu mini ndo-o? ?Bu ngunu kparu iphe e tii medu iya baputizimu l'ẹke-a?"

37 Filipu asu iya: "I -gudewaa obu ngu l'o ha kweta be ee-mekwa ngu-a baputizimu."

Yo su iya: "Iye-o! Ya kwetawaru l'oo Jisosu Kurayisutu bu Nwatibe Nchileke."

38 Nwoke ono asu onye anga ugbo-inya ono t'o vudo. Yo bya evudo. Filipu yele nwoke ono ayiru je eruba le

mini. Fílipu emee ya baputizimu. ³⁹ Èphe erufutalephu lẹ mini ono; Ume Nchileke emee Fílipu; yo mihu; nwoke ono ta phuhe iya ọdo. Onye Itiyópiya ono atugbua jeshia iphe ooje; ẹhu atsoshi iya ẹna. ⁴⁰ Èke a phuru Fílipu ọdo abụwaruru lẹ Azótosu. Yoo je; l'ekfukashi okfu Nchileke l'ekemeke ọbule, o swetakpooru jeye yo rua Sizaríya.

9

Jisosu afuru Sọlu l'uzo Damásukosu (Ndu 22:4-16; 26:12-18)

¹ Sọlu anọdukwaduru l'eyeshi ndu etso ọzo Jisosu egvu ike; l'eseshikwa iya phụ ike tẹ ya gbushia ephe. Yọ tugbua jekfu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; ² je asụ iya t'o deru ẹkwo nụ iya, ya e-koshije l'ulo-ndzuko ndu Ju teke ya ruru Damásukosu; k'ọphu bụ; ya -phụa onye etsoje Ọzo Nnajiufu l'ẹke ono; ya akputa iya kpuru bya Jerúsalemu: m'ọ bụ nwoke m'ọ bụ nwanyi.

³ Yọ tugbua; byadẹlephu oru Damásukosu; iphoro, shi l'imigwe achalephu vii; chaphee ya mgburumgburu. ⁴ Yọ daa l'alì mbụ Sọlu; bya anụa olu, sụru iya: "Sọlu! Sọlu! ? Bụ ngunu meru iphe ịkpa iya ẹhu?"

⁵ Sọlu aji iya: "Bụ onye b'i bụ; Nnajiufu?"

Olu ono asụ iya: "L'ọo ya bụ Jisosu, bụ onye-wa, ịkpa ẹhu-wa. ⁶ Gbeshi; bahụ lẹ mkpukpu ono; aa-karu ngu-a iphe ii-me."

⁷ Yọ kpokpoo ndu ẹphe lẹ Sọlu yi okfu; kẹ l'ẹphe anụ olu ono; ẹphe ẹ-ba phuhunu onye ekfu iya nụ. ⁸ Sọlu egbeshi bya amụsaa ẹnya; ọphu ọphuhedu ọzo. Ẹphe egude iya ẹka; duru iya duba lẹ Damásukosu. ⁹ Yọ nọkota abalì ẹto phuu; tọ phụ ọzo; to ri nri; to nwe iphe-angungu, shiru iya ọnu.

¹⁰ Yo nweru onye etsoje ọzo Jisosu, bu lẹ Damásukosu, aza Ananáyasu. Yọ phụa àphù; Nnajiufu abyakfuta iya; bya asụ iya: "Ananáyasu!"

Yọ za iya: "Owe; Nnajiufu."

¹¹ Yọ sụ iya: "Kwakọbe jeshia l'uzo ono, eekuje Ọzo-Vudo-Ntumu ono. I -rua l'ulo Júdasu; nggu ajia aji onye Tásosu, eeku Sọlu. Ọ nọ l'ẹke ono ekfu anụ Nchileke; ¹² bya aphụa àphù; phụa nwoke, eeku Ananáyasu ẹke ọ byaru bya ebyibe iya ẹka l'ishi; k'ọphu ọo-wata ọphu ọzo."

¹³ Ananáyasu asụ iya: "Nnajiufu; a dụwa l'igwe kfuaru iya okfu nwoke ono; kfukotaru iya ejo iphe, o meru ndu nke ngu lẹ Jerúsalemu. ¹⁴ A sụru lẹ ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja ziru iya t'ọ bya bya akputa iphe, bụ onye sụru l'ọo nggu bụ Nnajiufu iya."

¹⁵ Nnajiufu asụ iya: “T’o jeru; l’ọo yẹbedua ƒotarụ Sọlu t’o jeeru iya ozi; mee tẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju; mẹ iphe bụ ndu bụ eze; mękpọ ndu Ízurelụ maru onye ya bụ. ¹⁶ Lẹ ya e-koshi iya iphe-ẹhuka, oo-jekota l’okfu ẹka iya.”

¹⁷ Tọ dụ iya bụ; Ananáyasu atụgbua bya erua; bya abahụ l’ulo ọbu; bya ebyibe Sọlu ẹka; sụ iya: “Nwunne iya Sọlu; l’ọ kwa Nnajiufu, bụ Jisọsu bẹ sụru tẹ ya bya. Ọ bụ Jisọsu ono bụ onye koshiru ngu onwiya l’uzo teke i shi abya ẹke-a. Ọ sụru tẹ ya bya emee t’i phulahaazọ ọdo; mẹ t’i nata Ume-dụ-Nsọ.” ¹⁸ Teke ono teke onophu; iphe dụ l’ọ bụ ẹkiri eshi Sọlu l’ẹnya pẹ ẹbo daa; yọ wata ọphu ọzo. Yo gbeshi; e mee ya baputizimu. ¹⁹ Yọ bya eria nri; ike adụ iya.

Sọlu ekfu okfu Nchileke

lẹ Damásukọsu

Sọlu yele ndu etsoje ọzo Jisọsu anọo nwa abali olemole lẹ Damásukọsu. ²⁰ Yọ wata ojephe l’ulo-ndzuko ndu Ju; l’ekfuru ẹphe l’ọo Jisọsu bụ Nwatibe Nchileke ono.

²¹ Yọ dụ ndu nuru iya nụ biribiri. Ẹphe asụ: “? Tọ bụdunua nwoke-wa bẹ shi egbushi ndu sụru l’ọo Jisọsu bụ Nnajiufu ẹphe-wa lẹ Jerúsalemu? Iphe o gude bya ẹke-a kwa tẹ ya bya akpọtatsua ẹphe kpụ-jeru ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja.”

²² Sọlu ekfulee okfu Nchileke ekfushi iya ike atụgbu. Yoo koshi l’ọo Jisọsu bụ Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono; l’eyetsuaru iya ẹphe l’ẹnya iya l’ẹnya iya iphe kparu iphe ọ dụ ẹge ono; k’ọphu ndu Ju, nọ lẹ Damásukọsu te nwehedu ọnu-okfu.

²³ A nọkpowaru-o; jeye ndu Ju abya achia idzu kẹ ogbu Sọlu. ²⁴ Ẹphe awata oche nche: eswe l’ẹnyashi l’obu-edukfu mkpụkpụ ono ẹge ee-shi phua Sọlu; gbua. Obenu l’ama bya agbaaru iya. ²⁵ Yo be l’ẹnyashi; ndu ọnya Sọlu eworu iya ye lẹ nkata, a turu eri; pyoo ya l’enu ọzo, e buru l’uphokpuma mkpụkpụ ono; e shi ẹke ono pazita iya.

Sọlu ala azụ lẹ Jerúsalemu

²⁶ Sọlu atụgbua bya erua Jerúsalemu; jeshia tẹ ya jekfube ndu etsoje ọzo Jisọsu. Ẹphe atụko tsuhu Sọlu egvu; kẹ l’ẹphe te kwedu l’ọ bụwa onye etsoje ọzo Jisọsu. ²⁷ Ya ndono; Bánabasụ abya eyeta ẹka; duru iya jekfushia ndu ishi; bya akọoru ẹphe ẹge Sọlu shi phua Nnajiufu l’esu-ọzo; kọkwaaruphu ẹphe ẹge Nnajiufu l’onwiya shi kfuru yeru Sọlu. Yọ bya atụaru ẹphe ọnu ẹge Sọlu gude wata okfushi okfu ike lẹ Damásukọsu lẹ kẹ Jisọsu.

²⁸ Tọ dụ iya bụ; ndu ishi-ozì ono ekweta t’o jeje ẹge dụ iya mma lẹ Jerúsalemu. Yo gude ẹpha Nnajiufu l’ekfukashi

okfu Nchileke; yọ da kpa a kpa. ²⁹ Yẹle ndu Ju, atsụ Giríku elijeru lẹ ntùtego. A nọnyaa; ẹphe eselaha a t'ẹphe gbua ya. ³⁰ Ndu kẹ chọchi abya anụ ya; duta Sọlu dufu Sizariya; bya eyeru iya ẹka; yo jeshia Tásosu.

³¹ Yọ buru iya bu lẹ nchị adu chọchi ndoo; kẹ nwa teke ono; bu iya bu ndu ophu nokota lẹ Judiya; mẹ Gálili; mẹ Samériya. Chọchi l'evu; l'aka oshihu ike eje. Ẹphe emekpelephu uche-obu Nchileke. Ume-du-Nsọ l'eyekwaru ẹphe madzụ; obu l'aka ẹphe oshihu ike.

Pyita eje Lída yẹle Jópa

³² Pyita etsoru ẹkemeke obule l'eje. Yo be ujiku lanu; yo jeshia tẹ yẹle ndu kẹ Nchileke, bu lẹ Lída jia. ³³ Yo rua ẹke ono; bya aphua nwoke, eeku Eniyasu, iphe lonwuru ibe-ẹhu lanu; k'ophu o turu iya ye l'ulo; yo nowa afa esato; to gbeshibua egbeshi. ³⁴ Pyita eku iya: "Eniyasu! Gbeshi; lẹ Jisosu mewaru t'i ka mma. Shi l'ẹke ono, iize ono lufuta." Iniyasu egbeshiwaphu. ³⁵ Iphe bu ndu bu lẹ Lída; mẹ lẹ Sheronu aphua lẹ Iniyasu bẹ dūwa mma; l'ejephe; ẹphe ekweta l'ọo Jisosu bu Nnajiufu ẹphe.

³⁶ Lẹ Jópa b'o nweru nwanyi, bu onye kẹ Kuráyisutu. Mkpuru-mkpuru bẹ onoduje eme ohuma; l'eyekwaruphu ndu e-te nwe du ege ẹphe maru iya onwephe ẹka. Ẹpha nwanyi ono bu Tabyita, bu iya bu "Dokasu" l'okfu Giríku; m'ọ bu umoro. ³⁷ A nọnyaa l'ogege ono; iphe awata iya ememe. Yọ nwuhu. A bya aghuebe iya ẹhu; je enyobe iya l'ime ulo k'eli eli. ³⁸ Ya ndono; ndu etsoje ọzo Jisosu, bu lẹ Jópa anu lẹ Pyita bẹ nọ lẹ Lída, dukwaa ntse lẹ Jópa ono. Tọ du iya bu; ẹphe ezi umadzu labu t'ẹphe je ekua Pyita ẹgwegwa. ³⁹ Pyita akwakobewaphu; tsoru ẹphe. Yo rua; e duru iya nyihu ime ulo k'eli eli. Unwanyi, nji ẹphe ẹ-ta nọhedu adọ-pee Pyita mgburumburu; tuko ara ẹkwa; l'ekoshitsua ya uwe, nwanyi ono kwashiru teke o nọ ndu. ⁴⁰ Pyita achikashia ẹphe l'ẹke ono; bya ebyishi ikpere; kfuru nu Nchileke. Yọ bya aghaa ẹnya lee odzu ono; bya asu: "Tabyita; gbeshi!" Yọ musaa ẹnya; phulephu Pyita; gbeshi dugaru adugaru. ⁴¹ Pyita abya aloa iya l'ẹka; yeru iya ẹka; yo vudo evudo. Pyita abya ekua ndu chọchi l'ẹphe ha; mẹ unwanyi ono, nji ẹphe ẹ-ta nọhedu ono; bya eduru Tabyita nu ẹphe lẹ ndu. ⁴² E kfugbaru iphe ono, meru nu ono lẹ Jópa mgburumburu. A du igwe kweta l'ọo Jisosu bẹ bu Nnajiufu.

⁴³ Pyita eburu l'ulo Sáyimonu; nọo anono lẹ Jópa. Sáyimonu ono bukwanu onye emekwaje akpo-anu t'ọ du k'ophu ee-gude iya eme nka.

10

Pyita ejekfu Koníliyosu

¹ O nweru onye ishi ndu soja, bu lẹ Sizaríya, ẹpha iya bu Koníliyosu. Koníliyosu bu onye ishi soja ndu Rómu, achi ndu soja ụkporo ise lẹ “Ọgbo-amị ndu Ítali.” ² Koníliyosu ono bu onye akwabeje Nchileke ugwu. Yẹle ndibe iya l'ẹphe ha bẹ Nchileke duru lẹ nsọ. Ndu Ju, ẹ-te nwedu ẹge ẹphe maru iya onwẹphe; bẹ ọonoduje anụ iphe nshinu. Ọ kwaphụ ẹge ono bẹ ọonoduje ekfu anụ Nchileke tekenteke. ³ Yo be ujiku lanụ l'ẹnyanwu gbụfuwaru l'ishi; yọ phụa àphụ; elekpo ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nchileke dachangu l'ẹke ọ bataru bya ekua ya: “Koníliyosu!”

⁴ Koníliyosu egude ọtsu-egwu bya elee ojozi-imigwe ono ẹnya; za iya: “Owe-e! ?Bụkwa ole Nnajiufu?”

Ojozi-imigwe ono asụ iya: “Nchileke nụakwaru ekfukfu, iikfuje anụ iya; bya anataakwaphu iphe-oma ono, iimeshije ono. Nchileke nyatawaru ngu. ⁵ Ye madzụ t'ẹphe je Jópa je ekua nwoke lanụ, aza Sáyimonu, iphe eekuje iya bu Pyita. ⁶ O shi eshishi bya; nọdu l'ụlo nwoke akanya akpo-anụ, eeku Sáyimonu. O buphu lẹ mgboro eze ẹnymu.” ⁷ Ojozi-imigwe ono, shi ekfu anụ iya ono atụgbulephu; Koníliyosu ekua ndu ejeru iya ozi ụmadzu ẹbo bya eyeru ẹphe onye soja lanụ. Onye soja ono bụkwaphu onye Nchileke duru lẹ nsọ. Ọ yị lẹ ndu katsua ọnokube Koníliyosu ntse ejeru iya ozi. ⁸ Koníliyosu abya akọberu ẹphe iphe meru nụ; bya ezifu ẹphe t'ẹphe jeshia Jópa. Ẹphe atụgbua jeshia.

⁹ Yo rua nchi-ta-abọhu iya teke ndu ozi ono abyawa oru Jópa; Pyita enyihu eli okpotsu ụlo ono l'echi oke-eswe; jeshia okfuru nụ Nchileke. ¹⁰ A nọnyaa; ẹgu agụlahaa ya. Yọ dụ iya t'a sụ lẹ ya riwaru nri. Nri eshikwaduru l'ọku. Ya ndono; yọ dụ iya l'ọ bu mgbenya jipyaberu iya ẹnya. ¹¹ Yọ phụa ẹge imigwe gheru ọnu; phụa iphe, shi l'igwe ala l'alị; mbu iphe dụ l'ọ bu ẹkwà, ha nshinu, e gude l'ishishi iya phẹ ẹno ewozita l'alị. ¹² L'ime ẹkwà ono b'ẹ to nwedu egbe anụ, nweru ọkpa ẹno, nọ lẹ mgboko-a, ẹ-ta nọru iya nụ; to nwe anụ, akpụ l'alị, ẹ-ta nọru iya nụ; to nwe egbe nwenu, ephe l'eli, ẹ-ta nọru iya nụ. ¹³ Yọ nua olu, sụru iya: “Pyita; ngwa; gbeshi gbua; ria!”

¹⁴ Pyita asụ iya: “Nnajiufu; wawakwa; kẹ lẹ ya te ribukwaa iphe ẹ-ta gbadụ k'eriri; m'ọ bụkwanu iphe, aaso nsọ.”

¹⁵ Olu ono asụkwa iya phụ: “Ba adụkwa teke ịi-sụ l'iphe Nchileke sụru t'ẹ b'a sọshi nsọ bẹ aasọ nsọ.” ¹⁶ Iphe ono emelephu ẹge ono ugbo ẹto. E meebe; e wolia ya woba l'imigwe.

¹⁷ Pyita arilaha iphe àphù ono, ọ phuru ono bu. Yọ gbachia ya ẹnya. Yọ buru teke ono bẹ ndu ono, Kọniliyosu ziru ono chọ-vuru ẹke ọphu bu ọlo Sáyimonu; vudowa l'ọnu-ọzo. ¹⁸ Ẹphe ekua oku; jì mẹ Sáyimonu ọphu eekuje Pyita nọ ẹke ono.

¹⁹ Pyita anọdukwadua l'arị iphe àphù phụ bu; Ume Nchileke asụ iya: "L'ọ nwekwaru ọmadzu ẹto, achọ ngu nụ. ²⁰ Gbeshilekwaphu nyizita; je tsoru ẹphe. Be ejekwa ọbo obu ẹbo; l'ọ kwa yẹbedua ziru t'ẹphe bya." ²¹ Pyita enyifuta je asụ ẹphe: "L'ọ kwa yẹbedua bẹ unu achọ ọbu: ?Unu byaru ngunu?"

²² Ẹphe asụ iya: "L'ọ kwa Kọniliyosu, bu onye ishi soja ndu Rómu, achị ọkporo ndu soja ise bẹ ziru ẹphe t'ẹphe bya. Ọ bu onye obu-ọma; buru onye akwabeje Nchileke ugvu. Ọ bu onye ndu Ju eyeru ugvu nshinu nshinu. Ojozi-imigwe suru iya t'o zia t'ị bya l'ọlo iya; k'ọphu ọo-nụ okfu, ii-kfu." ²³ Pyita abya eduta ẹphe; ẹphe eje aradụ aradụ.

Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; yo gbeshi tsoru ẹphe. Ụnwunna, bu lẹ Jọpa ahakwaruphu tsoru iya. ²⁴ Yo be mbọku ọphu tso iya nụ; yo rua Sizaríya, bu ẹke Kọniliyosu yẹ l'abubu iya l'ẹphe ha; mẹ ndu ọnyà iya, o ziru t'ẹphe bya nọ echeru Pyita. ²⁵ Pyita erutalephu l'ọlo ono; Kọniliyosu agbakfu iya; buru iya pẹ l'ifu; kele iya ekele. ²⁶ Pyita akpụlia ya; sụ iya t'o gbeshi egbeshi; lẹ ya bụa madzụ ẹge ọ bu. ²⁷ Pyita egudewaru okfu ekfuru Kọniliyosu; ẹphe abahu l'ime ọlo Kọniliyosu, bu ẹke Pyita phuru igwe ọha, dọru iya nụ. ²⁸ Yọ sụ ẹphe: "L'unubedua marua l'onwunu l'ọ du lẹ nsọ l'ome-l'alị ẹphebe ndu Ju; t'onye Ju kpakfu onye ẹ-ta bụdu onye Ju; m'ọ kwanu t'o nweru iphe yẹle onye ẹ-ta bụdu onye Ju a-nọdu emegba. Obenu lẹ Nchileke koshiwaru iya t'ẹ b'o nwekwa onye ya a-soje nsọ; ọphu too nwe onye ya a-suje l'ẹ t'ọ gbadu kẹ tẹ ya denyi iya ẹka. ²⁹ Ọ kwa iya meru iphe ya te jekpodua ọkpa ishi iphe, eekuru iya; ya egbeshilekwaphu tsoru ndu, unu ziru t'ẹphe bya iya ekuku. Iphe ya aji nta-a aburu: ?Bụ ngunu bẹ unu ekuru iya?"

³⁰ Kọniliyosu asụ iya: "L'ọ bu egbe nta-a nwaraswaphu-a; l'oke-eswe urẹnyashi nọlephu l'ifu bẹ ya nọ l'ọlo iya; ekfu anụ Nchileke. Ya bya ele ẹnya; onye yeru uwe, chakotaru pemu-pemu evudowa iya l'ifu. ³¹ Yo ku iya: 'Kọniliyosu!' Ya aza iya. Yọ sụ iya: 'Lẹ Nchileke nọakwaru iphe mu anọduje ekfu anụ iya. L'ọ nyatawaru iphe-ọma, mu emeje. ³² Wo tẹ mu ye madzụ t'e je ekua Sáyimonu ọphu eekuje Pyita t'ọ bya. O shi eshishi bya; nọdu l'ọlo Sáyimonu onye akanya akpọ-anụ, bu l'iku eze ẹnymu.' ³³ Tọ du iya bu; ya eyelekwaphu madzụ teke onophu t'a bya ekua

ngu. Nggwu emekwaa ọhuma ege-a, i byaru-wa. Nta-a be ẹphe nọkotaakwa l'ifu Nchileke; ngabẹ nchị t'ẹphe nwa iphe Nchileke suru t'i kfulu ẹphe."

Onu, Pyita eyeru Koniliyosu

³⁴ Ya ndono; Pyita awata oye onu; su: "Le nta-a b'o dowaru iya enya le Nchileke ta akpodu mkpocha l'ẹke madzu no. ³⁵ E too kfulu le madzu shi l'ali owaa; o dudu buru ali ophu. Iphe bu onye atsụ iya egwu; l'emeje iphe-oma be du-wa iya mma. Onye ono b'o natawaru. ³⁶ Nchileke ziru ndu Izurelu ozi; bya eshi l'eka Jisosu Kurayisutu zia ẹphe ozi-oma k'ehu-agu. O bu Kurayisutu ono bu iya bu Nnajiufu onyemonye obule. ³⁷ Unu mawaru iphe, wataru ememe le Galili jeye yo medzuru Judiya mgburumgburu le Jonu zitsuaru ozi ke baputizimu. ³⁸ Unu nuwaru ke Jisosu, bu onye Nazaretu: ege Nchileke meru: Ume-du-Nso eji iya ehu; bya emee; ike adu iya; k'ophu o tukoru ekemeke obule jekota; l'eme iphe du mma; l'atofuje iphe bu onye Setanu keru egbu; mee ya; yo du mma; okfu le Nchileke no swiru iya. ³⁹ Epehedua gudekota enya ẹphe phu iphe Jisosu meru le Jerusalem; me l'ali ndu Ju mgburumgburu. Ndu Ju akputa iya kpopyabe l'oshi-osweru; yo nwuhu. ⁴⁰ Obenu le Nchileke meru; yo shi l'onwu teta nodu ndzu l'o notsuaru abali eto l'ili. Yo bya emee t'o koshi onwiya le ya no ndzu. ⁴¹ E to bukwa madzu kpamukpamu b'o koshiru onwiya. O bulekwapu epehedua, l'atu onu iya-a; mbu epehebe ndu Nchileke fotahawaru afota b'o koshiru onwiya. Epehe l'iya nokpooru ria nri; ngwa iphe-angungu le Nchileke metsuaru t'o shi l'onwu teta nodu ndzu ono. ⁴² O ziru ẹphe t'ẹphe je ezia ozi-oma ono t'o rudzuru onyemonye obule. Su t'ẹphe je araaru iya ndiphe arara; l'o bu iya be Nchileke meru onye e-kpe ndu, no ndzu; me ndu, nwuhuru anwuhu ikpe. ⁴³ Ndu nkfuchiru Nchileke l'ẹphe ha kfulu iya. Epehe suru l'iphe bu onye woru onwiya ye iya l'eka be Nchileke e-gude k'epha iya gwaru nvu l'iphe du eji, onye obu meru."

Nchileke anu ndu e-ta budu ndu Ju Ume-du-Nso

⁴⁴ Pyita akpukwadurua okfu ono l'onu ekfu; Ume Nchileke abya ejikota iphe bu ndu anu okfu ono ehu. ⁴⁵ Yo kpo ndu ke Kurayisutu ono, ẹphe le Pyita yi ono okfu; le Nchileke nukwaruphu ndu e-ta budu ndu Ju Ume-du-Nso.

⁴⁶ Ke l'ẹphe nuru eke epehe ghatsuaru okfu-ali ẹphe; gudetsua okfu, Ume-du-Nso ekoshi ẹphe ekfu okfu; aja Nchileke ajaja. Pyita asu: ⁴⁷ "Keshinu ndu-wa natawaru Ume Nchileke ege epehedua nataru-a; ?buhunu ngunu akposhi t'e b'e me ẹphe baputizimu." ⁴⁸ Yo su t'e gude epha

Jisosu Kuráýisutu meshia ephe baputizimu. E meebe; ephe arọo ya t'ephe l'iya nọfua nwa abalì olemole.

11

Iphe meru lẹ Sizaríya

¹ Ndu ishi-ozí; mẹ ụnwunna, nọ lẹ Judíya mgburumgburu anụa lẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju nataru okfu Nchileke. ² Pyita alaphulephu azụ lẹ Jerúsalemu; ndu Ju awata iya ọta ụta; ³ jì iya: “?Bụ ngunu meru iphe i jeru kẹ ndu akpapyì tẹ nggu l'ephe rigba nri?” ⁴ Pyita eshilephu l'ishi kọkotaru ephe iphe meru nụ l'ọ ha nanụ nanụ; sụ ephe:

⁵ “Lẹ ya nọ lẹ Jọpa l'ekfu anụ Nchileke. A nọnyaa; yo gbe dū l'ọ bụ mgbenya jìpyaberu iya ẹnya. Ya phụa àphù; phụa ẹkwa, ha ụsa, e gude l'ishishi iya phẹ ẹno shi l'imigwe apazita l'alì. Ẹkwa ono abyaruta l'iya phụ ntse bya evudo. ⁶ Ya abya elezita iya ẹnya ọhuma; phụkota iphe bụkpo anụ, nweru ọkpa ẹnọ; mẹkpo iphe, bụ anụ-ẹgu-ẹgbudu; mẹkpo iphe bụ anụ, akpụ l'alì; mẹkpo iphe bụ ụnwenu, ephe l'eli. ⁷ Ya anụa olu, sụru iya: ‘Pyita! Ngwaa; gbeshi gbua iphe ono ria!’ ⁸ Ya asụ iya: ‘Nnajiufu; wawakwa; lẹ ya te erikwa. L'iphe ẹ-ta gbadụ k'eriri; m'ọ kwanu iphe aasọ nsọ te shibukwaa ya ọnu.’ ⁹ Okfu ono, shi l'imigwe ono asụ iya: ‘Ba adụkwa teke jì-sụ l'iphe Nchileke sụru t'ẹ b'a asọshi nsọ bẹ aasọ nsọ.’ ¹⁰ Iphe ono emee ẹge ono ugbo ẹto. E meebe; e wolihu iphe ono woba l'imigwe. ¹¹ Teke ono kwaphu bẹ ụmadzu ẹto, e shi lẹ Sizaríya zia t'ephe bya ekua ya byarutaleruphu l'ụlo, ya nọ. ¹² Ume Nchileke asụ iya tẹ ya tsolekwaruphu ephe; tẹ ya be ejekwa ọbo obu ẹbo. Ụnwunna-wa, nọ l'ẹke-a ephe ishingu etsoru iya je Sizaríya ọbu; ephe atụko bahụ l'ụlo Konìliyọsu. ¹³ Konìliyọsu akọoru ephe lẹ ya phuru ojozi-imigwe, bya evudo l'ime ụlo iya. Ojozi ono asụ iya t'o ye madzụ t'e je ekuaru iya nwoke, aza Sáyimonu, iphe eekuje iya bụ Pyita. ¹⁴ Sụ iya lẹ Pyita ono e-kfuru iya okfu, Nchileke, e-gude dzọfuta yẹle ndibe iya. ¹⁵ Ya ndono; ya abya abyaruta bya awatalẹphu okfu okfu; Ume-dụ-Nsọ abya eji ephe ẹhu ẹge ono, o jiru iya ephebedua lẹ mbụ ono. ¹⁶ Ya anyata lẹ Nnajiufu sụru: ‘Lẹ Jọnu gude mini mee baputizimu; ọbu l'ephebedua ee-gude Ume-dụ-Nsọ mee ya.’ ¹⁷ O doru ẹnya lẹ Nchileke nuru ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju iphe ono, ọ nuru ephebedua, bụ ndu Ju teke ono, ephe nataru Jisosu Kuráýisutu l'ọo ya bụ Nnajiufu ephe ono. Ọo ya bụ; ?bụ onye bẹ ya bụ kẹ tẹ ya akpọshi iphe Nchileke eme.”

¹⁸ Ya ndono; ephe anụtsule iya phụ; tabuhu Pyita ụta bya awata okele Nchileke ekele teke ono; sụ: “L'ọo ya bụ lẹ

Nchileke hakwaruphu ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ụzo t'ẹphe taa onwẹphe ụta iphe dụ eji, ẹphe meru; gbanwee umere; nata ndzụ ophungu."

Aawata Chọchi ị ẹ Ántiyọku

¹⁹ Ndu a chikashiru ị mkpamẹhu, a kparu ndu chọchi teke ono, e gburu Sutivinu ono agbakashihu jeshia Finishiya; mẹ Sáyipurọsu jeyekpo ị Ántiyọku. Yọ bụleruphu ndu Ju nwenkinyi bẹ ẹphe ezi ozi-oma ono teke ono. ²⁰ Obenu ị ndu chọchi ono, ndu ophu shi Sáyipurọsu; mẹ Sayirini tughuru je je ekfukashiaru ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, bugbaa l'ẹke ono ozi-oma kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu. ²¹ Nchileke eyeru ẹphe ẹka; a dụ igweligwe kweta l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu.

²² E kfukashia kẹ ekwekwe ono; k'ophu o ruru ndu chọchi Jerúsalemu ị nchi. Ndu chọchi Jerúsalemu eye Bánabasu t'o je Ántiyọku. ²³ Yo rua je aphua egbe eze-iphe-oma, Nchileke emeru ndu ono. Ehu atsọo ya ẹna. Yọ sụ ẹphe t'ẹphe gudekpelekwaphu ire-lanụ nọdushia ike l'ẹka Nnajiufu ẹge ẹphe tumberu l'obu ẹphe; ²⁴ kẹle Bánabasu ono bụkwanu okpobe madzụ. Ume-dụ-Nsọ jiru iya ẹhu; yo gude obu iya l'ọ ha kweta kẹ Nchileke. Ya ndono; Nnajiufu akafua oyekwa ndu ha l'igwe ị chọchi.

²⁵ E meebe; Bánabasu atughua jeshia ocho Sọlu ị Tásọsu. ²⁶ Yọ bya aphua ya; duta iya byatashia Ántiyọku. Ẹphe ẹbo ono anọo mkpurophu afa l'ẹke ono; ẹphe ị ndu chọchi anọdu; ẹphe ezikota igweligwe madzụ ozi-oma ono. O kwa ị Ántiyọku b'e vutsukpo ụzo kua ndu etso ụzo Jisọsu "ndu kẹ Kuráiyisutu".

²⁷ Teke ono b'o nweru ndu nkfuchiru Nchileke, shi ị Jerúsalemu bya Ántiyọku. ²⁸ Onye lanụ bẹ ẹpha iya bụ Ágabọsu. Ágabọsu egbeshi gude ike Ume Nchileke sụ l'ẹjo-ẹgu abyakwa ị mgboko mgburumgburu. Ejo ẹgu ono emekochaa bya abyaa teke Kulódiyosu bụ eze alị ono. ²⁹ Ndu kẹ Kuráiyisutu ono achia idzu t'onyenonu tua iphe ẹge ike iya beru t'e wolaaru unwunna, bụ ndu ophu bu ị Judiya. ³⁰ Ẹphe emee ya ẹge ono. E woru iphe obu, a tataru obu nụ Bánabasu yele Sọlu; ẹphe ewolaaru ndu, e meru ogurenya chọchi.

12

Eegbu Jémusu; atuchi Pyita

¹ Yọ bụru teke ono bẹ eze, bụ Hérodu haru dabẹ ndu chọchi ẹka; k'ophu ọo-kpufu ẹphe mbeke. ² Yo gude

Jémusu, bú nwunne Jónu; buta iya ishi. ³ Yo bya aphua l'egbugbu, ya gburu nwoke ono bẹ dú ndu Ju mma; yo gundefua Pyita. Teke o guderu Pyita bú l'ephe agba Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko. ⁴ Yo gude Pyita; tũa ya mkpọro. A bya eye ndu soja iri l'ishingu t'ephe dúje ẹno-ẹno l'eche iya nche. Iphe Hérodu shi arị bú l'ọo teke a gbaẹberu aji ono; ya akpufutaru iya ọha. ⁵ Ya ndono; Pyita anọdu l'ulo-mkpọro; ndu chọchi ekfukpelephu anụ Nchileke l'okfu ẹhu iya.

Ojozi-imigwe, shi l'ẹka

Nnajiufu adzo Pyita lẹ mkpọro

⁶ Yo be l'enyashi, bú nchi -bọhu; a kpuru Pyita kpufutaru ọha; Pyita anọdu eku mgbenya; ndu soja labu anọru iya ye l'echilabu; l'eche iya nche. E woru mkpakọbe labu ye iya l'ẹka. Ndu soja anodugbaa l'eche nche l'ọnu-uzo ọka-mkpọro ono. ⁷ A bya ele ẹnya; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu evudowa l'ẹke ono, Pyita nọ ono. Ulo-mkpọro ono mgburumburu achakọtalephu kẹ phoo. Ojozi-imigwe ono abya enwua Pyita ẹka; tee ya; wo iya: "Ngwaa; tehu!" Mkpakọbe ono, e yeru Pyita l'ẹka labu ono agbabushihu; dashia l'alị. ⁸ Ojozi-imigwe ono asu iya: "Ngwaa; chita uwe ngu yee; nggu eyee akpokpa ngu ẹgwegwa." Pyita abya emee ẹge e kfuru iya. Ojozi-imigwe ono asu iya: "Chita ukpo ngu tuphua onwongu; tso iya azu." ⁹ Pyita etsoru iya; ephe eshi l'ulo-mkpọro ono lufushia. Pyita ta ma l'iphe ono, ojozi ono eme ono bẹ bú iphe, meru ememe. Yo tubesu l'ọ bú nrọ bẹ ya arọ. ¹⁰ Ephe abya esweta ndu nche kẹ ivuzọ; bya esweta ndu kẹ ẹbo; gbururu jeye: ephe ejerua ọnu-uzo, eeshije abata lẹ mkpukpu ono. Eke ono b'e gude ibo-igwẹ guchia ọnu iya; ọgu-nggamgbo ono aguhaa l'onwiya; ephe abya esweta; tugbua. Ephe etsoru mgbadamgba lanu l'ime mkpukpu ono. Ya ndono; a bya ele ẹnya; ojozi-imigwe ono emihuwanu; paru Pyita haa nkinyi iya.

¹¹ Pyita egbe bya amaru iphe, shi eme nu teke ono. Yo su: "L'ọo nta-a b'ọ doru iya ẹnya l'iphe-a bẹ bú iphe eme lẹ madzu. L'ọ bú Nnajiufu bẹ yeru ojozi-imigwe iya; yọ bya adzo ya l'ẹka Hérodu; dzọ ya l'ẹka iphemiphe ọbule, ndu Ju shi arị l'ephe e-me iya."

¹² Yọ maleruphu ẹke ọ nọ; tugbua teke ono jeshia kẹ Méri pẹ, bú iya bú nne Jónu Maku. A dú l'igwe dzua l'ẹke ono; l'ekfu anụ Nchileke. ¹³ Pyita abya akua ẹka l'ibo. Nwata mgboko ọbu, yele madzu bu agbaru jeshia ọmaru onye ọbu. Epha nwata mgboko ono bú Róda. ¹⁴ Yọ nua olu Pyita; ẹhu atsọ ya ntumatu; k'ophu bú l'ẹ to gbe gühahedu nu ọlo ọbu. Yo gbe gbaphu azu je echiaru ephe mkpu: l'ọ kwa

Pyita bẹ vudo l'ọnu ọzo ono. ¹⁵ Ẹphe asu iya: “?Bụ ogvu eme ngu tọ?” Yoo kfushilee iphe ookfu ike. Ẹphe asu l'oo-me buru l'ọo ojozi-imigwe Pyita.

¹⁶ Pyita l'akukwaphu ẹka ẹge ọoku iya. E meebe; ẹphe aguhaa ọzo ono. Yọ dọ ẹphe biribiri l'ẹphe phuru iya. ¹⁷ Yo meeru ẹphe ẹka popopo t'ẹphe dobekwa ọnu ndo; ngaberu iya nchi. Yọ bya eshi ishi lanu kọoru ẹphe ẹge Nnajiufu shi dufuta iya lẹ mkporo ono. Yọ su ẹphe t'ẹphe kọoru iya Jemusuu; mẹ ndu ọphu bu unwunna. Yo kfutsua ẹge ono tugbua jeshia ibyiya ọdo.

¹⁸ Yo be l'utsu; yo ji ndu soja ono, nọ lẹ nche ono ẹnya ẹge Pyita jekpooru iya. Ẹphe agbakashilaha kata kata kata ẹge ẹphe e-me iya. ¹⁹ Hérodu asu t'a choo Pyita. A choo ya nta; choo ya imo; ta phu iya. Yọ jibe ndu nche ono aji; bya ezi t'e je ebutatsua ẹphe ishi.

E metsua; Hérodu eshi lẹ Judiya jeshia Sizariya; je anota l'ẹke ono.

Hérodu erehu lẹ ndzu

²⁰ A nonyaa; okfu adaaru Hérodu yele ndu Táya; mẹ ndu Sayidónu. Hérodu avoru oku ghua ẹhu. Ẹphe afo madzu; woru ẹphe ye t'e je arọ Hérodu. Ẹphe evuru ọzo je arọbutaodu Bulásutosu, bu iya bu onye eleta ẹnya l'ufu-eze; bẹ ẹphe jekfuru eze teke ono je arọ ya t'e doshia okfu ono; okfu l'ọ bu l'ali ẹke ọ bu eze b'e shi ewotaru ndu ndu-ẹphe nri eriri.

²¹ Yo be mboku, Hérodu yeru okfu ono; yọ bya eyee uwe eze iya; bya asugaru l'aba-eze iya; wata okfu l'eyeru ndu ono. ²² Ẹphe atua uzu; wo: “Ẹ tọ buhekwa madzu mmakanu ekfu okfu-wa-o! Ọ buakwa iya bu nchi-o!” ²³ Teke ono teke onophu; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu abya echitakpelephu Hérodu tua gbaa; okfu l'ọ haru; e wota ugvu, gharu t'a kwabẹ yẹbe Nchileke nwenkinyi iya gbe akwabẹ yẹbedua. Ẹhonwu abya eripyabe iya; yọ nwuhu.

²⁴ Okfu Nchileke akakporu abarahu dzuru ekemeke obule; a kakporu ọdu l'igwe kweta kẹ Nnajiufu.

Aafota Bánabasuu yele Sọlu

t'ẹphe je ozi-oma

²⁵ Bánabasuu yele Sọlu ejeebe ozi, e ziru ẹphe; shi lẹ Jerúsalemu laphushia azu lẹ Ántiyoku. Ẹphe eduta Jonu Maku; ẹphe l'iya ayiru.

13

¹ Lẹ chochi, nọ lẹ Ántiyoku b'o nweru ndu nkfuchiru Nchileke, nọ iya nu; mẹ ndu ezije okfu Nchileke. Ẹpha

ẹphe bụ Bánabasu; mę Símiyọnu, onye ẹpha etushi iya bụ Náyija, bụ iya bụ Nwuji; mę Lúsiyọsu, bụ onye Sayiríni; mę Sọlu; mę Manéyenu, onye bụ yẹle Hérọdu, bụ eze b'e hefutaru l'ufu lanụ. ² Yo be ujiku lanụ, ẹphe nọkobe; l'abaru Nchileke ẹja; aswi aswiwi ekfu anụ iya; Ume-dụ-Nsọ asụ ẹphe: "Unu fọfuru iya Bánabasu yẹle Sọlu t'ẹphe je ẹjeeru iya ozi, ya kuru ẹphe t'ẹphe jeeru iya."

³ Ẹphe abya aswi-gee aswiwi ono; kfuwa nụ Nchileke bya bya ebyibe ẹphe ẹka; bya ezifu ẹphe t'ẹphe je.

Iphe meru lẹ Sáyipurosu

⁴ Keshinu ọ bụ Ume-dụ-Nsọ ziru Bánabasu yẹle Sọlu t'ẹphe jeeru iya ozi; ẹphe atụgbua jeshia Selúsiya je abahụ l'ụgbo-mini; jeshia ikfuli Sáyipurosu. ⁵ Ẹphe ẹjerua Sálamisú; bya ekfua kẹ Nchileke l'ụlo-ndzuko ndu Ju, nọgbaa l'ẹke ono. Ẹphe lẹ Jọnu Maku ayịkwaruphu t'oojejeru ẹphe ẹka.

⁶ Ẹphe atụgbua kwasẹru ikfuli ono jeye: ẹphe abya erua Páfọsu. L'ẹke ono bẹ ẹphe phuru onye Ju, eme amamanshi; sụkwaphu lẹ ya ekfuchiru Nchileke. Ẹpha iya bụ Ba-Jisọsu. ⁷ Yẹle ọ-chị-ọha, achị ikfuli ono eshikwanu ọnya. Ẹpha ọ-chị-ọha ono bụ Séjiiyosu Pọlosu. Ọ-chị-ọha ono bẹ bụ nwoke, kwata maru iphe nshinu. Yọ bya ekua Bánabasu yẹle Sọlu; okfu l'ọ dū iya tẹ ya nwa okfu Nchileke. Ẹphe abyakfutashia ya. ⁸ Ya ndono; Ba-Jisọsu eselahaa tẹ ya kpọshia iphe Sọlu phẹ byaru; ẹke tọ dudu iya t'eze nwoke ono kwe kẹ Nchileke. Iphe eekuje Ba-Jisọsu l'okfu Giríku bụ Élimasu, bụ iya bụ onye amamanshi. ⁹ Ya ndono; Ume-dụ-Nsọ abya eji Sọlu ẹhu. Ẹpha ọdo, eekujekwaphu Sọlu bụ Pọlu. Pọlu abya áphùbe onye amamanshi ono ẹnya; ¹⁰ sụ iya: "Nggube nwatibe Obutuswe-a! Nggube onye anọduje emebyishi iphemiphe ọbule, dū mma emebyishi! Ẹ to nwedu egbe ụgho, ẹ tị ghọdu; to nwe egbe ẹregede, ẹ tị gbadu. ?Bụ teke ole b'ii-hakpọo ogude ẹjo-ire ekfubyishi ọkpobe okfu kẹ Nchileke? ¹¹ Nta-a bẹ Nchileke e-byi ngu ẹka. Tsube nta-a bẹ ii-watalẹphu ọtsu ishì. Yọ bụru ẹge ono bẹ ii-tsụ iya nọo nwabalị olemole."

Teke onophu; ẹnya agbawa iya phụ tsụbalangu. Yo bukulahaa ebuku; chọlahaa onye e-gude iya ẹka. ¹² Ọ-chị-ọha ono aphua iphe ono, meru nụ ono; woru onwiya ye Nnajiufu, bụ Jisọsu l'ẹka; kẹ l'iphe kẹ Jisọsu ono, e ziru iya ono bẹ dūru iya biribiri.

Iphe, meru lẹ

Ántiyọku Pyisídiya

¹³ Pọlu phẹ abya abahụ l'ugbo lẹ Páfọsu; jeshia Péga, bụ mkpụkpu, nọ lẹ Pamfíliya. Ẹphe erua ẹke ono; Jọnu Maku aparu ẹphe haa; laphushia azụ lẹ Jerúsalemu. ¹⁴ Ẹphe eshi lẹ Péga tughua jeshia Ántiyọku Pyísídiya. Yo be mbọku ọtu-ume; ẹphe abahushia l'ụlo-ndzuko ndu Ju; je adụgaru anọdu. ¹⁵ A gụebe iphe aagụ agụgu, shi l'ẹkwo ekemu Mósísi; mę ọphu shi l'ẹkwo ndu nkfuchiru Nchileke; ndu ishi ụlo-ndzuko ono asụ t'e kfuru Pọlu phẹ: "Ndibe ayi; ọ - bụru l'o nweru iphe, unu e-kfu gude ọ́a ndu-wa, nọ l'ẹke-a ike; unu kfua ya-o." ¹⁶ Ya ndono; Pọlu egbeshi; bya apaliaru ẹphe ẹka t'ẹphe nọdu nwandoo.

Yọ sụ ẹphe: "Unubẹ ndu Ízurelu ibe iya; mę ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju; unubẹ ndu Nchileke ọ́ru lẹ nsọ. ¹⁷ Nchileke kẹ ndu-wa, bụ ndu Ízurelu-a; bẹ ọ́taru ndiche ẹphe; mee ẹphe; ẹphe aha l'igwe teke ẹphe shi bụru ndu mbyamubya l'alí Íjiputu. Nchileke gude eze ike nk'ia dufuta ẹphe l'alí Íjiputu. ¹⁸ Yọ takpẹlephu nshi; ọ́a ẹphe ụkporo afa ugbo ẹbo l'echi-ẹgu. ¹⁹ Yọ lụa; lụfu mba ẹsaa l'alí Kénanu; bya ewota ndibe iya dochia ẹke ono, ndu ono shi buru ono. ²⁰ Ẹphe abya ebua l'alí ono unu afa l'ụkporo afa labụ l'afa iri.

"Yọ bya eyelahaaru ẹphe ndu ikpe jeye l'ogbo kẹ onye nkfuchiru iya, bụ Sámuwelu. ²¹ Yo be teke a nọnyaaru; yọ ọ́ ẹphe t'a sụ l'ẹphe nweru eze; Nchileke abya afoataru ẹphe Sọlu, bụ iya bụ nwatibe Kishu, shi l'eri Bénjaminu t'ọ́ bụru eze ẹphe. Yọ bụru eze ono; ọ́ia ẹphe ụkporo afa ugbo ẹbo. ²² Nchileke ewofulephu onye onanu; bya afoata Dévidi t'ọ́ bụru eze ẹphe. Nchileke kfuru okfu ẹhu Dévidi; sụ: 'L'ọ́ Dévidi, bụ nwatibe Jesi bụ onye nọ iya l'obu; onye e-mekota iphemiphe ọ́bule, ya tọ́beru.'

²³ "Ọ́ bụ o-shi-l'eri Dévidi ono, bụ iya bụ Jisọsu bẹ Nchileke meru Onye Ndzọta kẹ ndu Ízurelu, bụkwanu iya bụ iphe Nchileke kweru ụkwa iya. ²⁴ Tẹmanu Jisọsu abya bẹ Jọnu vuhawaru ọ́zo raaru iya ndu Ízurelu mgburumgburu arara t'ẹphe taa onwẹphe ọ́ta iphe ọ́ ẹji, ẹphe meru; ghaa umere lakfuta Nchileke t'e mee ẹphe baputizimu. ²⁵ Yo rudelephu teke Jọnu abyawa ojege ozi iya; yọ sụ ẹphe: '?Bụ onye bẹ unu tubesu lẹ ya bụ? Ẹ tọ́ kwa yẹbedua bụ onye ono, unu ele ẹnya iya ono. Obenu l'onye onanu e-mekochaa tso iya l'azụ; mbụ onye ya te dzukpoduanu kẹ tẹ ya tọ́fu eri akpọkpa, o yeru l'ọ́kpa.'

²⁶ "Ụnwunna iya; unubẹ ndu, shi l'eri Ébirihamu; mę ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, nọ l'ẹke-a; unubẹ ndu ọ́phu Nchileke ọ́ru lẹ nsọ: Ọ́ bụ unu l'ẹphe; bẹ Nchileke ziru ozi ono t'e zia l'ọ́o

Jisosu adzọ ndzụ. ²⁷ Ndu bu lẹ Jerúsalemu; mę ndu ishi ẹphe ta makpọkwaanu l'ọo Jisosu bụ Onye Ndzọta ono. Ẹ to dokpoduanu ẹphe ẹnya; mbụ okfu, ndu nkfuchiru Nchileke, aaguru ẹphe iphe bụ mbọku ọtu-ume, mutaru amụta. E meebe; ẹphe egbe mee nụ t'iphe ndu nkfuchiru Nchileke ono kfuru rekota ẹge e kfuru iya; bụ iya bụ teke ẹphe kperu Jisosu nkfugbu. ²⁸ Ẹphe asụ tẹ Páyileti haa t'e gbua ya; l'ẹ-ba bụ l'o nweru iphe, ẹphe maru, ẹphe a-sụ l'ọo iphe kparu iphe e gude egbu iya. ²⁹ Ẹphe emeebelephu iphemiphe ọbule, ẹkwo okfu Nchileke kfuru lẹ nk'iya; bya eshi l'oshi-osweru ono pazita iya; lia. ³⁰ Obenu lẹ Nchileke meru t'o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. ³¹ E meebe; yo woru onwiya koshi ndu ẹphe l'iya shi lẹ Gálili yiri jee Jerúsalemu. O koshiru ẹphe onwiya abalị olemole. Nta-a bẹ ẹphe vudotsua ekfuru ndu Ízurelụ iphe ẹphe phụ-butaru lẹ kẹ nk'iya. ³² Iphe ẹphe byaru bụ t'ẹphe bya akọoru unu ozi-ọma ono, bụ iya bụ l'iphe ono, Nchileke kweru ndiche ẹphe ụkwa iya ono ³³ b'o meekwaru ẹphebe o-shi-l'eri ẹphe teke ono, o meru Jisosu; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono. Yọ bụru iphe ono bụ iphe e deru lẹ Egvu-ọma k'ẹbo; sụ:

“ Ị bụ Nwatibe iya kẹ nwoke;
tsube ntanụ; bẹ ya bụwa
Nna, mụru ngu nụ.’*
³⁴ Nchileke kfukwaruphu lẹ k'oshi l'ọnwu mee ya t'o teta nọdu ndzụ t'ẹ b'ọ nwụhuhe anwụhu; ọphu ọ bụru k'orehu erehu; sụ:

“ ‘Ya e-meru unu iphe-ọma ono, dọ nsọ,
ẹ-ta arụhudu arụhu ono,
ya kweru Dévidi ụkwa iya ono.’†

³⁵ Ọo ya meru iphe o kfukwaruphu l'ẹke ọdo; sụ:
“ ‘Ẹ tii kwedu t'onye nke ngu,
i yeru obu rehu erehu.’‡

³⁶ “Iphe ono ta bụkwa Dévidi b'e kfuture iya; kẹle Dévidi meru uche-obu Nchileke l'ogbo nk'iya. Yọ bya anwụhu; e lia ya l'ẹke, e liru nna ayi oche phẹ; yọ nọdu l'ẹke ono rehu.

³⁷ Obenu l'onye ono, Nchileke meru; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono te rehudu erehu.

³⁸ “T'o dokwaa unu ẹnya; unwunna mu; l'ọo Jisosu ono bẹ Nchileke shi l'ẹka iya tọ-fuaru unu ọzo, unu e-shi t'ọ gụaru unu nvụ l'iphe dọ ẹji, unu meru. ³⁹ L'ekemu Mósisu ta dukwa ike mee unu t'unu bụru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. Obenu lẹ teke unu gudewa obu unu l'ọ ha woru onwunu ye Jisosu ono l'ẹka bẹ Nchileke a-gụkotaru unu nvụ

* 13:33 13:33 Egvu 2:7. † 13:34 13:34 Azá 55:3. ‡ 13:35 13:35 Egvu 16:10.

l'iphe bu iphe du eji, unu meru. ⁴⁰ Oo ya bu; t'unu letakwa enya te iphe ono, ndu nkfuchiru Nchileke kfulu ono be me unu. Le epehe sukwaru:

⁴¹ " 'Unu nenu; unube ndu
ono, akpo Nchileke
ebo-ebo l'afu ono;
T'o jikwa unu enya;
t'unu laa l'iyi;
ke l'iphe ya e-me l'ogbo unu-a
be unu ta byadu bya
ekweta l'o bu oswi-okfu;
m'o -ruhuru e kfularu iya unu.' "§

⁴² Polu yele Banabasu alufudelephu l'ulo-ndzuko ono; ndu ono aruo epehe t'ephe lafukwaa azu mboku otu-ume ophu tso iya nu; bya akofuaru epehe iphe ono. ⁴³ Ndu ono agbakashihulephu; ndu Ju; me ndu ohodo, meru onwephe ndu Ju etsoru Polu yele Banabasu phe. Polu phe ekfushiaru iya epehe ike; t'ephe ba ahakwa eze-iphe-oma, Nchileke meru epehe.

⁴⁴ Yo be mboku otu-ume odo; yo phodu nwanshi me iphe bu mkpukpu ono phuu awufutakota bya l'ulo-ndzuko ono onu okfu Nchileke. ⁴⁵ Ndu Ju aphulephu igwe oha ono; jilahaaru epehe ijimenya; wata onashi iphe Polu ezi anashi; l'ephu iya iphu. ⁴⁶ Polu me Banabasu awata iya okfushi ike; mbu epehe ta tsu egvu. Epehe asu: "Oo unubedua, bu ndu Ju b'o gbaru ke t'e vuru uzo zia ozi-oma-wa. Obenu le keshinu unu jikaru iya; unu te kwe l'unu du k'onwe ndzu gbururu jeye be ayi a-ha unu; cheeru ndu e-ta budu ndu Ju ifu nta-a. ⁴⁷ L'o kwa iphe ono bu iphe Nnajiufu fotaru ayi; zia ayi teke ono, o suru:

" 'Ya fotaru unu t'unu buru
iphoro ke ndu e-ta budu ndu Ju.
T'unu gude ozi ono,
Nchileke e-shi dzofuta ndiphe ono
jegbaru mgboko.' "*

⁴⁸ Ndu e-ta budu ndu Ju anua ya; ehu atsuo epehe ena; epehe ajalaha ozi-oma ke Nnajiufu, bu Jisosu ajaja. Ndu ono, Nchileke guhawaru le ndu e-nwe ndzu gbururu jeye ono abya ekweta ke Kurayisutu; woru onwephe ye iya l'eka.

⁴⁹ Ozi-oma ke Nnajiufu edzuru ekemeke obule l'uswe iya ono. ⁵⁰ Ndu Ju akpalia unwanyi, e-ta budu ndu Ju, bu ndu nweru enya le mkpukpu ono; bukwaruphu ndu amu eka ndu Ju. Ndu Ju ono akpalia unwanyi ono; me ndu bu ishi le

mkpukpu ono; l'eyeshiru ephe oku t'ephe chifu Polu phe. Ephe awata okpa Polu yele Banabasu ehu; chifu ephe l'ali ono. ⁵¹ Ndu ishi-ozu ono ajishiaru ephe udzu-eja, no ephe l'okpa; tugbua; yo buru ephe oje Ayikoniyoumu. ⁵² Ehu atsuo ndu ke Kurayisutu, no le Antiyoku ena. Ume-du-Nso ejikota ephe ehu.

14

Iphe, meru le Ayikoniyoumu

¹ A bya erua le Ayikoniyoumu; Polu yele Banabasu abya abahuwaphu l'ulo-ndzuko ndu Ju; je ekfutakpoo okfu ono; k'ophu igweligwe ndu Ju me ndu Girisu kwetaru woru onwephe ye Kurayisutu l'eka. ² Obenu le ndu Ju onanu, e-te kwetadu nu ono; jeru je akpalia ndu ophu e-ta budu ndu Ju; l'eyeshiru ephe oku; k'ophu ephe kporu unwunna ono ashi. ³ E meebe; ndu ishi-ozu ono anodu l'eke ono; kpo ukfu ogologo. Ephe anodu l'eka Nnajiufu; asa nk'ia kpaa kpaa. Nnajiufu emee te ike ome iphe-ophuleny; me iphe-ophubama, dugbaa biribiri du ephe; shi ege ono koshi l'iphe ono, ephe ezi le k'eze-iphe-oma iya ono buphu ire-lanu. ⁴ Ndu mkpukpu ono ekee onwephe ebo: ndu asu l'oo ke ndu Ju bu iya; ndu asu l'oo ke ndu ishi-ozu ono bu iya.

⁵ Ndu ono, e-ta budu ndu Ju ono; ephe le ndu ophu bu ndu Ju; me ndu ishi ephe achia idzu t'ephe ripyabe ndu ishi-ozu ono; tugbushia ephe le mkpuma. ⁶ Ya ndono; ama abya agbaaru ndu ishi-ozu ono; ephe agbalaa jeshia Lisutura; me Dabi, bu mkpukpu labu, notsua le Layikoniya; mewaru ndu odo, bunyabetsua ephe. ⁷ Eke ono be ephe je anodu l'ezi ozi-oma ono.

Iphe, meru le Lisutura; me Dabe

⁸ Le Lisutura b'o nweru nwoke lanu, iphe lonwushiru okpa phe ebo. Yo buleruphu ngvuru keshinu nne muru iya. To jebua ije; yo buleruphu anodu be onoduje. ⁹ Yo nodukpelephu l'eke o no; ngabe nchi l'iphe Polu ekfu. Ya ndono; Polu aphulephu l'o kwetawaru k'ophu ee-me iya t'o ka mma l'iphe, eme iya nu; yo bya adabe nwoke ono enya l'ifu; ¹⁰ kfushia okfu ike; su iya: "Gbeshi; vudo evudo l'okpa ngu!" Nwoke ono akfulihu; tsoru ekemeke obule dzo-phelaha. ¹¹ Ikpetuma ndu ono aphulephu iphe Polu meru; gude okfu-ali ephe, bu iya bu okfu ndu Layikoniya chilaha o-ji-l'eka-togbo: "L'o kwa oke agwa, doberu ephe; be ghoshiru madzu byakfuta ephe!" ¹² Ephe asu le Banabasu bu oke agwa, eekuje Zeyusu; Polu aburu

agwa ophu eekuje Hémisu; keshinu o bu iya ekfu okfu. ¹³ Ya ndono; onye agwaje Zeyúsu eshi l'eze-ulo agwa ono, nofuru anofu iche le mkpukpu ono chita oke-eswi yele igu-oshi; byatashia l'obu-edukfu mkpukpu ono te yele igwe oha ono gbua; gude chiaru ndu ishi-ozí ono eja.

¹⁴ Bánabasu yele Pólu anulephu iphe ephe abya ememe; lajahutsua uwe ephe ebo; gbachia gbakfube igwe-oha ono; je adajahu ephe l'echi; chia mkpu; su: ¹⁵ "Ndu-ayi; ?bu ngunu be unu eme ege ono. ?Unu ta madu l'ephe bua madzu ege unu bu. Iphe ephe byaru bu t'ephe zia unu ozi-oma; t'ephe mee unu t'unu tuko agwa ono, e-te nweđu iphe, o bu ono haa; byakfuta Nchileke, no ndzu; mbu Nchileke, bu iya meru igwe; mee ali; bya edobe eze enyimu; me iphemiphe obule, bu iya nu. ¹⁶ Le mbu b'o haru ndiphe; ephe eshi uzo, du ephe mma. ¹⁷ Obenu l'oogudejelee iphe du mma, oome koshi onye ya bu. Oochijeru unu mini. Iphe unu meberu l'ali be oomeje t'o yee nebyi l'oge iya. Oonujije unu ephe; l'emeje t'obu atso unu ena." ¹⁸ Ndu ishi-ozí ono ekfutsuaru ephe ege ono; yo bulerua k'ehuka be ephe gude lo-de mkpukpu ono t'ephe be ejehe ochi eja ono, ephe tuperu k'achichi ono.

¹⁹ E gudekwadua ono ekfu; ndu Ju, shi Antiyoku Pyisidiya; me Ayikóniyomu abyaruta; bya ekfuta ikpetuma ndu ono yeru onwephe; ephe awata otu Pólu mkpuma. Ephe atua ya mkpuma ono jeye ephe etubesu l'o nwuhwaru. Ephe abya akpu ya wuruwuru; kpu le mkpukpu ono. ²⁰ Obenu le ndu ke Kuráysutu byaru bya anophe ya mgburumburu; yo gbeshi; ephe alashia azu l'ime mkpukpu ono. Yo be le nchi-ta-abohu iya yele Bánabasu ayiru jeshia Débi.

*Pólu phe alaphu azu le
Antiyoku Siriya*

²¹ Pólu yele Bánabasu ezia ozi-oma ke Nchileke nshinu le Dabi. Ephe ekfubuta ndu ha igwe; ephe etsolaha uzo Jisosu. Ephe atugbua teke ono laphu azu le Lisutura; shiwaru eke ono lufuta Ayikóniyomu; shikwaphu le Ayikóniyomu lufuta Antiyoku Pyisidiya. ²² Ephe eje je emee te okpoma shihu ndu ke Kuráysutu, no l'eke ono ike. Ephe abya eye ephe okpu-ikike t'ephe nodushia ike l'iphe ono, ephe kwetaru ono. Iphe, bu ekemeke obule, ephe jeru; ephe ezi ndu ono t'ephe makwaru l'ayi jefutaje igweligwe iphe-ehuka temanu ayi abahu l'eke Nchileke bu eze. ²³ Ephe abya afotagbaa madzu; meshia ephe ndu bu ogurenaya le chochi le chochi. Ephe abya aswia aswiswi;

kfuru nū Nchileke; bya eworu ephe ye l'eka Nchileke, bu iya bu onye ephe kweru l'oo ya bu Nnajiufu ephe.

²⁴ Ephe ejeebetsua Pyisídiya; shi iya jeshia Pamfiliya. ²⁵ Ephe abya ekfuebetsua okfu ke Nchileke ono le Péga; jeshia Atáliya. ²⁶ Ephe eshi eke ono jeshia Ántiyòku, bu iya bu eke ono, e yeoduru ephe l'eka Nchileke t'oomejeru ephe eze-iphe-oma l'oje ozi ono, ephe jefuru nta-a ono.

²⁷ Ya ndono; ephe erua Ántiyòku; bya achikobe ndu chochi l'ekalanu; kooru ephe iphemiphe obule, Nchileke gude ephe mee; kooru ephe ege Nchileke shi guhaaru ndu e-ta budu ndu Ju uzo t'ephe kweta nk'iya. ²⁸ Pòlu me Bánabasu; ephe le ndu ke Kuráýisutu anoo anono l'eke ono.

15

Ndzuko Jerúsalemu

¹ O nweru ndu shi le Judíya bya awata ozi unwunna ono: "L'ò -budu l'ephe buru útsù ege ekemu Mósísu kfuru; b'e to nwekwa l'a dzofuta ephe." ² Ephe le Pòlu phe atukfuru ntutego. Pòlu yele Bánabasu abalaha; su l'iphe, ephe ekfu bu ejo-ire. A nonyaa; a bya achia idzu su le Pòlu; me Bánabasu; me ndu ke Kuráýisutu, haru nodu le Ántiyòku e-je Jerúsalemu je ekfuru ndu ishi-ozí; me ndu e meru ogurennya chochi iphe ono, ada nu ono.

³ Ya ndono; ndu chochi abyanu bya ezi ephe; ephe ejeshia. L'ephe shi eje be ephe shiru Finíshiya; lufuta Samériya jeshia. Ephe ekfukashi iya l'ekemeke obule ege ndu e-ta budu ndu Ju shi ghakobe bya ekwetawa l'oo Jisòsu bu Nnajiufu. Ozi ono atsokota unwunna ena nshinu. ⁴ Pòlu phe erua Jerúsalemu; ndu chochi; me ndu ishi-ozí; me ndu e meru ogurennya chochi akfube oswa natakpoo ephe ogbodo anata. Ephe abya akokotaru ephe iphe, Nchileke gude ephe mee. ⁵ Ndu bu ndu okpa Fárisii, haru buwaru ndu ke Kuráýisutu teke ono egbeshi; su: "Le ndu ono, e-ta budu ndu Ju ono bufutajekwaphu útsù; e zia ephe l'ephe mefutajekwaphu ekemu, Mósísu turu."

⁶ Ndu ishi-ozí; me ndu e meru ogurennya chochi abya edzukobe t'e kfu okfu ono. ⁷ E kfunyakpele iya phu; tukashinyaa ya; Pyita egbeshi; su ephe: "Unwunna iya; ?o kwa l'unu marua le teke tewaru enya be Nchileke fotajeru iya te ya je ezia ndu e-ta budu ndu Ju ozi-oma ono t'ephe nua; kweta l'oo Jisòsu bu Nnajiufu ephe. ⁸ Nchileke, bu iya maru okpoma madzu koshiru ayi le ya nataru ephe; okfu l'ò nuru ephe Ume-du-Nso ege o nuru ayibedua. ⁹ O bu iphe ayi bu be ephe bukwaphu l'ifu Nchileke. Ishi iya

aburu l'ò safuwaru ephe iphe dù eji, ephe meru; okfu l'ephe wotawaru onwephe ye iya l'eka. ¹⁰ Nta-a; ?bù ngunu meru iphe unu eme t'unu data Nchileke; sù l'òo t'ephe meje iphe ekemu kfuru. Ome ege ono bukwa ivu era be unu ebo ephe; mbù ivu era, ayi e-ta dùdu ike vughee; ophu nna ayi oche phe ta dukwaphu ike vughee ya. ¹¹ Wawakwa-o! Ayi kwetaru le Nnajiufu ayi, bù Jisosu e-gude k'eze-iphe-oma iya dzofuta ayi. Yò bukwaruphu ege oo-dzo ephe ndono."

¹² Igwe oha ono adaa rigbidingu; ngabe nchi. Pòlu yele Bánabasu akolahaa iphe-ophulanya; me iphe-ophubama, dugbaa biribiri, Nchileke gude ephe meshiaru ndu e-ta bùdu ndu Ju. ¹³ Ephe akoebe l'iya phù; Jémusu egbeshi; sù ephe: "Unwunna iya; unu ngabekwa nchi l'iphe-a, ya abya ekfukfu-wa. ¹⁴ Le Sáyimonu Pyita kowaru ayi ege Nchileke meru teke o beberu fotalahaa ndu e-ta bùdu ndu Ju t'ephe buru ndu nk'iya. ¹⁵ Iphe ndu nkfuchiru Nchileke kfuru yele okfu Pyita ono eje adakota; bukeruphu iphe lanu; bù iya bù ege e deru iya l'ekwo okfu Nchileke:

¹⁶ "Le Nnajiufu sùru:

'E -meebe; be ya a-lata;

bya akpukwaa ulo Dévidi

ono, daru adada ono.

Ya e-gude mkpokpo

ozo-ulo ono kpukwazi iya odo;

¹⁷ k'ophu ndu ophu wafuru nu

a-watakwanu ocho uzo ke

Nnajiufu; bù iya bù iphe

bù mbakeshi, ya kukotaru

t'ephe bya aburu nk'iya.

Ono iphe Nnajiufu ekfu;

yebedua, meru;*

¹⁸ a mahawaru iphe ono l'ò ha teke teru etete.'

¹⁹ "Oo ya bù l'onu, yebe Jémusu eye bù t'ayi be ejekwa ome iphe a-tsu ndu e-ta bùdu ndu Ju, abya otso Nchileke l'ehu; ke t'ayi sù t'ephe tukoje iphe ekemu kfuru mekotaje.

²⁰ T'ayi gbe dechia ekwo nu ephe t'ephe be erijekwa iphe a gwaru nte; ke l'e merushiru iya emerushi; ophu to dukwa onye yele onye e to ludu alulu a-ze aze-nwoke-ye-nwanyi. Ephe ta ataje anu, a swi-gburu aswi-gbu. Ephe t'erije mee iphe. ²¹ L'ekemu Mosisu b'e shiwa teke teru enya guta l'ulo-ndzuko. E to nwedu mboku otu-ume, sweru esweswe, e ta aguru iya. Ege ono b'aanoduje ara iya arara le mkpukpu le mkpukpu."

Ekwo, e deru nu ndu ke Kuráyisutu, e-ta bùdu ndu Ju

* 15:17 15:17 Émọ 9:11-12.

²² Ya ndono; ndu ishi-ozí; mę ndu e meru ọgurenya chọchi; mękpọ ndu chọchi l'ophu abya achia idzu; haru madzu fọta yeru Pọlu yele Bánabasu t'ẹphe je Ántiyọku. Ndu ẹphe fọtaru bu: Júdasu, eekuje Basábasu; mę Sáyilasu. Ọmadzu ẹbo ono tuko yiru ẹ ndu ishi ẹ chọchi. ²³ A bya edee ẹkwo nọ ẹphe. Iphe, e deru bu:

“Ayibe ndu ishi-ozí; mę ndu, e meru ọgurenya chọchi, bu unwunna unu ekele unu ekele l'unu ha unube unwunna, ẹ-ta bọdu ndu Ju, nọ ẹ Ántiyọku; mę ẹ Siríya; mę ẹ Silísiya. ²⁴ Ayi nuru l'o nweru ndu shi l'ogbo ayi-wa bya egude okfu-ọnu agbaghashi unu obu t'ẹhu be egvuru unu egvuru. Ẹ to nwekwa ayi, onye ziru ẹphe t'ẹphe bya ome ẹge ono. ²⁵ Ọ bu iya meru iphe ayi gude obu lanu chia idzu; sọ l'ayi a-fọta madzu; zi t'ẹphe byakfuta unu. Ndu ẹphe ẹ ndu ono, a fọtaru ono a-yi bu Bánabasu yele Pọlu, bukwanu ndu ẹgiri ọnya ayi phe. ²⁶ Bánabasu yele Pọlu bu ndu ono, tųwaru ndzu ẹphe l'okfu ẹhu Nnajiufu, bu Jisọsu Kuráyisutu ono. ²⁷ Ayi yeru Júdasu yele Sáyilasu t'ẹphe bya l'onwẹphe; gudewaru ọnu kfuaru unu iphe-a, ayi deru edede-wa. ²⁸ Ẹ Ume-dụ-Nsọ be koshiwaru iya ayi t'ayi be ebohe unu ivu ọdo; gbahalephu ishi okfu-a, bu iya bu: ²⁹ T'unu be erijekwa iphe, a gwaru nte; ophu unu 'erijekwa mee iphe; unu ta ataje anu, a swi-gburu aswi-gbu; too nwe onye e-jekfufe nwanyi, ẹ ta bọdu nyee ya. Unu -mewa iya ẹge ono; be ọo-duru unu ẹ mma. Unu buru ke nta-a.”

³⁰ A sọ ndu ono, e ziru ozi ono t'ẹphe jeshia. Ẹphe atugbuwa; bya erua Ántiyọku; bya achikobe ndu chọchi ono l'ẹkalanu; woru ẹkwo ono nọ ẹphe. ³¹ Ẹphe agutsulephu ẹkwo ono; ẹhu atsoshilaha ẹphe ẹna k'ozí ono, meru t'ẹphe zua ume ono. ³² Júdasu; mę Sáyilasu, butsukwaaphu ndu nkfuchiru Nchileke l'onwẹphe abya ekfuaru unwunna ono okfu; nọ anọno; adu ẹphe ike t'obu shihu ẹphe ike; emekwaphu te ekwekwe, ẹphe kweru ke Kuráyisutu kafua oshihu ike. ³³⁻³⁴ Ẹphe anonyaa l'ẹke ono; unwunna ono edufu ẹphe; sọ ẹphe t'ẹphe towaru ẹhu. Ẹphe atugbuwa laphushia azu ẹ Jerúsalemu lakfushia ndu ziru ẹphe ozi.

³⁵ Pọlu yele Bánabasu eje akwaa ẹ Ántiyọku; l'ezí okfu Nnajiufu; ara iya arara; ẹphe ẹ ndu ọdo.

Pọlu mę Bánabasu aswikahu

³⁶ Yo be ujiku lanu; Pọlu asu Bánabasu: “T'ẹphe laphu azu l'iphe bu mkpukpu ono, ẹphe mewaru t'a nua okfu Nnajiufu ono; je agbaphetsua unwunna ono; shi ẹge ono makwanuru ẹge ẹphe eme ala.” ³⁷ Bánabasu asu t'ẹphe

duta Jónu Maku t'èphe l'iya yìru. ³⁸ Pòlu asù l'ò ka mma t'èphe be edutahe onye ono, gbalarunu l'èphe nò lè Pamfiliya èphe l'iya; t'ò tsohe èphe jefu ozi ono. ³⁹ Èphe atùta-be iya ègo; k'òphu a nònnyaarú; èphe aswìkahu; shia iche iche. Bánabasú eduta Maku jeshia Sáyipuroşu. ⁴⁰ Pòlu eduta Sáyilasú tughua. Ùnwunna eworú èphe ye l'èka Nchileke tẹ Nchileke mejeru èphe eze-ìphe-òma. ⁴¹ Pòlu ejekota Siríya; mẹ Silísiya; l'eme t'obu shihu ndu chòchi, nògbaa l'ìbyiya ono ike.

16

Tímoti etso Pòlu; mẹ Sáyilasú

¹ Pòlu phẹ abya ejerua Débi mẹ Lísutura. Yo nweru onye kẹ Kuráýisutu, bu l'èke ono. Èpha iya bụ Tímoti. Tímoti bụ nwanyi Ju mụru iya. Nwanyi ono bụkwaphu onye woru onwiya ye Kuráýisutu l'èka. Nna Tímoti bụ onye Gírísú. ² Ònu awùkoru ùnwunna, bu lè Lísutura; mẹ ndu òphu bu lè Ayikóniyomu lè Tímoti bụ òkpobe madzú. ³ Pòlu asù lè ya e-duta Tímoti tẹ yèlè iya yìru. Yo duta iya bya ebua ya útsù. Iphe kparu iphe o buru iya ugvu bụ l'iphe bụ ndu Ju, bukota l'èke ono mawaru lè nna Tímoti bụ onye Gírísú. ⁴ E meebe; èphe l'iya ayìru tughua. Iphe bụ mkpùkpù, èphe swetarú; èphe akòkotarú ndu kẹ Kuráýisutu idzu ono, ndu ishi-ozì; mẹ ndu, e meru ògurennya chòchi chìru lè Jerúsalemu ono. Èphe ekfujeru èphe t'èphe meje iphe ono, a chìru l'idzu ono. ⁵ Tò dọ iya bụ; e mee chòchi ono l'ò ha; yò kabaa oshihu ike l'ekwekwe, èphe kweru kẹ Kuráýisutu; l'akakwaru l'igwe mbòku-mbòku.

Àphù, Pòlu aphù lè Túrowasú

⁶ Èphe esee t'èphe bahù lè Éshiya; kfuá okfu Nchileke l'èke ono; Ume-dù-Nsọ te kwe. Èphe ekwe je adabua alì Firíjiya; mẹ Galéshiya. ⁷ Èphe erua Mísiya; see t'èphe bahù lè Bitíniya; Ume Jisòsu te kwe. ⁸ Èphe eje adabua alì Mísiya jeshia Túrowasú. ⁹ Yo be l'ènyashi l'èphe ruru Túrowasú; Pòlu aphùà àphù; phùà onye Masedóniya. Yò bya evudo Pòlu l'ifu; sù iya: "Byiko; dabunua byatashia Masedóniya bya eyeru èphe èka." ¹⁰ Pòlu aphù-gelephu àphù ono; ayi akwakòbewaphu teke ono teke ono; yò búrú ayi oje Masedóniya; okfu l'ò dowaru ayi ènya lè Nchileke eku ayi t'ayi bya ezia èphe ozi-òma kẹ Nchileke l'èke ono.

Lidíya anata Jisòsu t'ò búrú Nnajiufu iya lè Fílipayi

¹¹ Tò dọ iya bụ; ayi egude ùgbo shi lè Túrowasú tughua jẹ akpòghaa jeshia Sámoturesu; shiwaru èke ono kpòru

bahụ ịe Niyápolisu ịe nchi-ta-abọhu iya. ¹² Ayi eshi ịe Niyápolisu gude ọkpa bamiwaru l'ime Fílipayi, bụ iya bụ ishi alị Masedóniya. Ọ kwaphụ ịe mkpụkpu ono bẹ ndu shi Rómu bu. Ayi anọ nwabalị olemole ịe mkpụkpu ono. ¹³ Yo be mbọku ọtu-ume; ayi eswee obu-edukfu mkpụkpu ono jeshia l'iku ẹnyimu. Ẹke ono bẹ ayi tubesu l'ọ bụ ẹke ndu Ju edzukobeje ekfu anụ Nchileke. Ayi erua bya anọzita; wata okfuru unwanyi, dzukoberu l'ẹke ono okfu Nchileke. ¹⁴ Onye lanụ l'unwanyi ono, nuru okfu ayi ono bẹ bụ Lidíya. Lidíya ono bụ onye Tayitáyira. Ọgba nghọ ẹkwa uswe. Ọ bụ nwanyi, ẹ-ta bụdu onye Ju; ọbu ịe Nchileke duru iya ịe nsọ. Nnajiufu, bụ Nchileke abya ekpuhaa ya obu; yọ ngabẹ nchị l'iphe Pọlu ekfu. ¹⁵ E mee yẹle ndibe iya baputizimu. Yọ sụ: "T'ayi bata nụ bya anọta ịe nk'iya; m'ọ -buruphu l'ayi kwewaru ịe ya bụ-wa onye nataru Jisọsu ọgbodo anata t'ọ bụru Nnajiufu iya." Yọ ronyaa ayi; ayi ekwe jeshia.

Pọlu nọ ịe mkpọro ịe Fílipayi

¹⁶ Yo be ujiku lanụ; ayi eje-wa ẹke aanọduje ekfu anụ Nchileke. Ayi aphụ nwata mgbọko, bụ ohu. Nwata mgbọko ono bẹ ọgvu bu l'ẹhu; k'ọphu ọohajeru akọ iphe e-me teke ọdo. Yo gude ọgba ẹja ono kfubekpo l'akparu ndu nwe iya nụ okpoga nshinu. ¹⁷ Yo tsolahaa ayi ịe Pọlu; l'echi mkpu asuje: "Ịe ndu-wa bụkwa ndu, ejeru Ọkaribe-Kakọta-Nụ ozi-o! Ẹphe akọru unu ọzo, ee-shi dzọfuta unu-o!" ¹⁸ Mbọku-mbọku; yoo kfukwaphu iphe ono. A nonyaa; iphe ono, ookfu ono aka ọdu Pọlu ashị; k'ọphu ẹ tọ dūhedu ike ọta nshi. Pọlu aghachiwaphu; sụ ọgvu ono: "Ya gude ẹpha Jisọsu, bụ Kuráyisutu; sụ ngu t'ị lufu nwata ono l'ẹhu!" Ekfukfu, ookfukwadu iya-a; ọgvu ono alufuwaphu nwata ono l'ẹhu teke onophu.

¹⁹ Ndu, nwe nwata mgbọko ono aphulephu l'ọgvu ono lufuwaru iya l'ẹhu; k'ọphu ẹ tọ kpataheduru ẹphe okpoga; ẹphe egude Pọlu yẹle Sáyilasu; kpuru ẹphe kpufu aswa; kpukfu ndu ikpe; ²⁰ bụ iya bụ ndu ikpe Rómu; je asụ ẹphe: "Ịe ndu-wa bụ ndu Ju, byaru ẹphe ọkpataru okfu ịe mkpụkpu. ²¹ Ẹphe ezi ome-l'alị, ẹ-ta bụdu ekemu alị ẹphebe ndu Rómu. Ọphu ọ bụdu l'ẹphe etso ome-l'alị, dū ẹge ono." ²² Igwe-ọha ndu ono awu-lihu wukputa Pọlu pẹ t'ẹphe nua ẹphe aphụ. Ndu ikpe ono asụ t'a labashia uwe Pọlu mẹ Sáyilasu; chia ẹphe iphe. ²³ E chiebe ẹphe ẹchachi ono kpachaa ẹphe akpacha; nwuru ẹphe nwuba l'ulo-mkpọro. A sụ onye eche ọlo-mkpọro ono t'ọ tuchikwaa ẹphe ọhuma ọhuma l'ulo-mkpọro ono. ²⁴ Onye echeje ọlo-mkpọro ono egudenu kẹ l'e kfuru ẹge ono woru ẹphe ye

l'ime ime ụlo-mkpọro ono; bya eworu ẹphe ọkpa pyoshia l'enu oshi, a tufushiru ụzo.

²⁵ Echi-abali ekelephu ẹbo; Pọlu mę Sáyilasu anọdu ekfu anụ Nchileke; agụkwaphu egvu anụ iya. Ndu ẹphe l'ẹphe nọ l'ụlo-mkpọro l'ẹke ono anọdu ngaberu ẹphe nchi. ²⁶ A bya ele ẹnya; ali anmalahaa jijiji; nmaa nmaa jeye lę ntọ-l'ali ụlo-mkpọro ono. E gudekwadu iya-a ekfu; ibo ụlo-mkpọro ono agụhashikota gheru onu. Mkpọro, a turu onyemonye ọbule aphushihukota. ²⁷ Onye ono, eche ụlo-mkpọro ono etehu bya elee ẹnya; ụlo-mkpọro ono agụhashiwanu ghetsuaru onu. Yo tubesu lę ndu, nọkota l'ụlo-mkpọro ono gbalagewaru. Yọ mĩa mma iya sawangụ tẹ ya gbua onwiya. ²⁸ Pọlu arashia; sụ iya: "Be emekwa! Ba adukwa iphe ii-me onwongu; l'ẹphe nọkotakwaa l'ẹke-a!"

²⁹ Onye ono, eche ụlo-mkpọro ono asụ t'a mụtaedu ọku. Yo gude ẹhu-anmanma; ẹke ọotsu egvu gbachia je adaa gbaragadangu l'iku ọkpa Pọlu yele Sáyilasu. ³⁰ Yọ bya edufuta ẹphe bya asụ ẹphe: "Ndu mu; ?bụ ngunu bę ya e-me t'a dzofuta iya?"

³¹ Pọlu phę asụ iya: "Ọ bụ t'i woru onwongu ye Jisọsu, bụ Nnajiufu l'ẹka tẹ Nchileke dzọo nggu lę ndibe ngu l'unu ha." ³² Pọlu phę abya ekfuaru iya kę Nnajiufu; kfukwaaru iya phụ ndu nọkota l'ụlo iya l'ẹphe ha. ³³ Onye eche ụlo-mkpọro ono abya eduta ẹphe teke ono kwaphu l'enyashi ono je asachaa ẹphe ọnya l'ẹke ono, e chibashiru ẹphe ẹhu ono. E meebe; e mee yele ndibe iya baputizimu l'enyashi ono kwaphu. ³⁴ Yo duta Pọlu; mę Sáyilasu lashia nk'iya je anụ ẹphe nri; ẹphe eria. Ẹhu atsọo yele ndibe iya ẹna; kele nta-a bę ẹphe byawaru bya amaru Nchileke ono, bụ iya bụ ọgbodo Nchileke ono.

³⁵ Yo be l'utsu; ndu ikpe Rómu ono ezia ndu ọgbogu ẹphe t'ẹphe je ezia t'a haa Pọlu phę t'ẹphe laa.

³⁶ Onye eche ụlo-mkpọro ono abya ezia ya Pọlu; sụ iya: "Lę ndu ishi sụkwaru t'a haa nggu lę Sáyilasu t'unu laa. Unu tọkpolekwaphu nwẹhu lashia nta-a l'odoo."

³⁷ Obenu lę Pọlu sụru ndu ọgbogu ono: "M'ę te jekwa ẹphe okpe ikpe t'ọ ka mma l'ikpe nmaru ẹphe; e chia ẹphe iphe l'edzudzu ọha; l'ẹke ẹphe bukwa ndu Rómu; nwuru ẹphe ye l'ụlo-mkpọro. Nta-a bę ẹphe sụru t'ẹphe laa lę mpya. Ono t'emedu ẹphe! T'ẹphe bya l'onwẹphe bya atufu ẹphe."

³⁸ Ndu ọgbogu ono eje ekfuru ndu ikpe ono ẹge ono. Egvu erua ẹphe l'ẹhu l'ẹphe nuru lę Pọlu yele Sáyilasu bụ ndu Rómu. ³⁹ Ẹphe eje je arọ Pọlu phę arọro. E metsua; ẹphe edufuta ẹphe l'ụlo-mkpọro ono bya arọ ẹphe t'ẹphe

lufuru ephe le mkpukpu ono. ⁴⁰ Polu yele Sáyilasu alufuta l'ulo-mkporo ono bya ejeshia ke Lidiya. Yo buru l'eke ono be ephe jekfuru unwunna je eyeshitsuaru ephe oku t'obu shihu ephe ike; yo buru ephe atugbu.

17

Iphe, meru le Tesalonáyika

¹ Polu yele Sáyilasu atugbua ije; je adabua Amfípolisu; me Apolóniya. Ephe abahu le Tesalonáyika eke ulo-ndzuko ndu Ju no. ² Polu abya ejee l'ulo-ndzuko ono, bu iya bu ege oomejehawa. Yo dukfube jee ya oge otu-ume eto. Yo gude iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke asaru ephe okfu; ³ bya emee okfu Nchileke t'o doo ephe enya; koshi ephe le Onye Ndzota ono, e deru l'oo-bya ono, bu iya bu Kuráyisutu be jefutaje iphe-ehuka; nwuhu; le Nchileke mefutaje iya t'o shi l'onwu teta nodu ndzu. Yo su ephe: "L'oo Jisosu-wa, ya ekfuru unu okfu iya-a be bu Onye Ndzota ono, Nchileke kweru ukwa iya ono." ⁴ Yo nweru ndu ophu Polu yele Sáyilasu haru kfubuta; ephe alaaru ephe. Yo nwekwaruphu igweligwe ndu Girisu, Nchileke duru le nsó; me igweligwe unwanyi, a maru epha ephe, ephe kfutakwaruphu yeru onwephe.

⁵ Obenu le ndu Ju wataru ephe ojiru ijimanya. Ephe eje achita ndu bu mbuko-mbuko madzu l'aswa; bya agbaa ogbo. Ephe abya akpakaa mkpukpu ono; mkpukpu agbalahaa gharaghara. Ephe ezeru gidigidi zeba le ke Jesonu; eke ephe achó Polu yele Sáyilasu t'ephe kpufutaru ephe oha. ⁶ Ephe ta phu ephe; ephe ekwe kputa Jesonu; bya ahakwaruphu unwunna ayi odo kputa yeru iya. Ephe akpuru ephe kpu-jeru ndu ikpe mkpukpu je asu ephe: "Le ndu-wa, toko mgboko agha ishi-okfuru-a; be byarutaakwaru eke-a; ⁷ Jesonu edubata ephe nk'iya. Ekemu eze, bu Siza be ndu ono l'ephe ha tukookwa chikpoo; su l'o nweru eze odo, nonu, epha iya bu Jisosu." ⁸ Ehu agbangahu ndu oha; me ndu ikpe mkpukpu ono l'ephe nuru iphe ono. ⁹ A bya egbe Jesonu yele ndu ono, e guderu ono okpoga, ephe a-sube; bukwanu teke e to nwehedu shikongu odo, ephe meru le mkpukpu ono; a chilataru ephe okpoga ephe azu. Ephe abya asube okpoga ono; a haa ephe; ephe alashia.

Iphe, meru le Beríya

¹⁰ Yo be l'enyashi; unwunna ono emelephu egwegwa; dufu Polu yele Sáyilasu; su t'ephe jeshia Beríya. Ephe erua Beríya; bya ejeshia l'ulo-ndzuko ndu Ju. ¹¹ Ndu eke ono aka onwe obu iphoro karia ndu Tesalonáyika. Yoo gu

ephē ọnu ozi-oma ono. Mbọku-mbọku; ephē agụ ẹkwo okfu Nchileke t'ephē maru: iphe, Pọlu phẹ ekfu: ?ọ bụa oswi-okfu. ¹² Tọ dū iya bụ; a dū l'igwe kweta l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu je akpaa l'igweligwe ụnwanyi Girisu, a maru epha ephē; mẹ ndu k'unwoke. ¹³ Ndu Ju, bu lẹ Tesalonáyika abya anụa lẹ Pọlu eziakwa okfu Nchileke lẹ Beríya; byatashia l'ẹke ono t'ephē bya agbaghashia ọha ono obu. Ephemē abya eyeshiaru ọha ono ọku; woru ephē kpalia. ¹⁴ Ụnwunna ono edufukebewaphu Pọlu t'o rua iku eze ẹnyimu. Yọ bụwaru-a Sáyilasụ mẹ Tímoti kwaru lẹ Beríya. ¹⁵ Ndu, edube Pọlu edurua ya Átensu; laphushia azụ lẹ Beríya. Pọlu asụ ephē tẹ Sáyilasụ mẹ Tímoti byakfutakwa iya ẹgwegwa.

Iphe, meru lẹ Átensu

¹⁶ Pọlu anọdu lẹ Átensu chelahaa Sáyilasụ yẹle Tímoti. Yọ phụa ẹge agwa tuko mkpukpu ono naru. Yọ hushilaa ya ọku ike l'okpoma. ¹⁷ Ephemē lẹ ndu Ju; mẹ ndu Girisu, amụ ẹka ndu Ju anọduje l'ulo-ndzuko ndu Ju l'ekfu kẹ Nchileke. Yoo jejekwaphu aswa mbọku-mbọku; yẹle nwa ndu ọphu ọ phuru l'ẹke ono ekfukwaphu kẹ Nchileke. ¹⁸ Yo be ujiku lanu; yọ daru Pọlu yẹle ndu ezi mmamiphe, shi l'ogbo, eeku Epikuriya mẹ Sutóyiku, byaru ọnu iphe ookfu. Ndu aji: “? Bụkwa ole bẹ ọwaa, ẹ-te nwedụ iphe ọ maru-wa ekfu?”

Ndu asụ: “L'ọ dukwa l'o nweru agwa ndu ọdo, ọotu ọnu iya.” Iphe meru iphe ephē ekfu ẹge ono bụ lẹ Pọlu ekfu kẹ Jisọsu mẹ k'oshi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. ¹⁹ Ephemē eduta Pọlu dufutashia ya l'ugvu ọgbo Ariyópagosu; bya asụ iya: “L'ọ dū ephē t'ephē maru iphe ọphungu ọwaa, iikfu okfu iya-a. ²⁰ L'iphe ephē nuru, iikfu bẹ bụgbaa ephē nchị ọphungu. L'ọ dū ephē t'ephē maru iphe ọ bụ.” ²¹ Iphe meru iphe ephē ekfu ẹge ono bụ lẹ ndu Átensu mgburumgburu mēkpo ndu mbyamumba, bu iya nū ta dūhedu iphe ọdo, ephē ejeje ọdo; gbahaa t'ephē nūa iphe ọphungu; mẹ t'ephē kfuia iphe ọphungu, eme nū.

²² Ya ndono; Pọlu abya evudo l'ifu ndu ọgbo Ariyópagosu ono; sụ ephē: “Átensu; unu gebekwa-o! Ya phuru l'unu yenukaru ẹhu l'agwa. ²³ Lẹ teke ya ejephe lẹ mkpukpu-wa bẹ ya phutsuaru ẹnya agwa unu. Ya phukwaruphu ẹnya agwa ọphu e deru; sụ: ‘Ọwaa bụ k'agwa ọphu ẹ-ta madu epha iya.’ Onye ono, unu abaru ẹja; l'unu ẹ-ba ama iya ono bụ onye ọbu, ya ekfuru unu okfu iya ọbu.

²⁴ “Ọo ya bụ Nchileke, bụ iya meru mgboko; mee iphemiphe ọbule, nọ l'ime iya. Ọo ya bụ Nnajiufu igwe mē ali. E too bujekwa l'ulo, madzụ gude ẹka kpua. ²⁵ Ọphu mkpa iphe, madzụ e-jeta nū iya ta dukwaru iya; kẹ l'ọ bụ

iya anụ ndzụ; l'anụ ume; l'anụ madzụ iphemiphe ọbule.
²⁶ Ọ bụ Nchileke lanụ ono meru onye ivuzọ; bya eshi l'onye lanụ ono mee iphe bụ ọhamoha, nọkota lẹ mgboko mgburumburu. Ọ bụ iya tubuhawaru teke ẹphe a-nọ-bebe; tubuhaakwaphu ẹke ókè alí ẹphe a-kpa. ²⁷ Iphe, meru iphe Nchileke meru iphemiphe ọbule ono ẹge ono bụ k'ọphu ndiphe a-chọ iya chọ-vu iya; mę ẹphe -raa ẹka iya; keshinu Nchileke te nwedu onye ọ nọ ote-ẹnya l'ayi ha; mbụ m'ọo onye lanụ. ²⁸ Kele

“ ‘Oo ya gude ndzụ ayi;

buru iya meru iphe ayi ejephe ẹge-a;

buru iya meru iphe ayi nọ anọno ophu.’

Ọ ọ́a l'ọ bụ ọwaa, ndu wataru k'ife gụru; sụ:

“ ‘L'ayi tuko buru unwu iya.’

²⁹ “Keshinu ayi tuko buru unwu Nchileke; t'ayi ba ariekwa lẹ Nchileke ọ́ l'ọ bụ iphe, e gude ope wụa; m'ọ bukwanu iphe, a kpuru l'ura; ọdumeka buru iphe e gude oshi pyia. Ọ́ri madzụ te rukwa l'ẹge Nchileke gbaru; ọ́phu ọ́ buru k'ogude ome nka ekoshi ẹge ọ́ gbaru. ³⁰ Nchileke leswetaakwaru teke ẹ te shidu maru iya. Nta-a b'ọ́ sụru t'onnyemonye ọ́bule, nọ l'ẹke ọ́ nọ taa onwiya ọ́ta iphe ọ́ ẹ́i, o meru; ghaa umere lakfuta iya. ³¹ L'o dobekwaru mbọku, oo-kpe ndiphe mgburumburu ikpe nhamunha. Onye oo-gude kpee ikpe ono bụ nwoke ọ́bu, ọ́ ọ́taru l'onwiya. Iphe o gude mee t'onnyenonu maru l'iphe ono e-mekota ẹge ya tumberu bụ l'o meru t'onye ono shi l'onwu teta nọdu ndzụ ọ́do.”

³² Pọlu ekfutalephu kẹ oshi l'onwu teta nọdu ndzụ ono; ẹphe aharu tulahaaru iya mgbonu. Yo nwekwaruphu ndu ọ́phu sụru: “T'ẹphe bya teke ọ́do t'o kfufua onanu.” ³³ Pọlu aparu ẹphe haa; yọ́ buru iya atugbu. ³⁴ Yo nweru ndu tsoru iya nụ; kweta l'ọ́o Jisọsu bụ Nnajiufu ẹphe. Dayonisiyọsu, onye gba l'ọ́gbo Ariyopagosu yí lẹ ndu ono, kwetaru nụ ono; mę nwanyi, aha Dámarisu; męwaru ndu ọ́do.

18

Iphe, meru lẹ Kórintu

¹ E meebe; Pọlu eshi lẹ Átensu jeshia Kórintu. ² Yo rua ẹke ono; phua onye Ju, eeku Akwíla. Ẹke a nọ mụa Akwíla amumu bụ lẹ Póntusu. Yele nyee ya; mbụ Pyirisíla shikwadia Ítali laa Kórintu teke ono; okfu l'eze, bụ Kulódiyosu sụru t'iphe bụ ndu Ju mgburumburu gbeshi lẹ Ítali. Pọlu ejee t'ẹphe l'iya jia. ³ Yo rua; ẹphe l'iya anọdu; yo tsoru ẹphe jelahawaru ozi okwe ẹkwa; kẹ l'ọ́ bụ okwe ẹkwa, eegudeje eme ọ́lo-ẹkwà bẹ ẹphe gude buru. Pọlu l'onwiya

bukwaphu onye ekweje ekwa. ⁴ Yoo jeje l'ulo-ndzuko ndu Ju mboku otu-ume, sweru esweswe t'ephe wata okfu ke Nchileke. Yoo me te ya kfuta ndu Ju; me ndu Girisu yeru Jisosu.

⁵ Sáyilasú yele Tímoti eshi le Masedóniya latsulephu; Pòlu efupyabe ifu l'okfu ke Nchileke mboku-mboku. Yoo koshi ndu Ju l'oo Jisosu bu Onye Ndzota ono, Nchileke kweru ukwa iya ono. ⁶ Teke ephe jikaru; kfulahaaru iya ejo okfu; yo jia uwe iya kpaphungu; su ephe: "Eka iya swoo; okpa iya swoo. T'ochi unu tukokwaru unu l'ishi. Nta-a buakwa ndu e-ta budu ndu Ju be ya e-jekfuje." ⁷ Yo paru ephe haa; je eburu le ke onye Girisu, eeku Tishosu Jósutosu. Tishosu ono bu onye Nchileke duru le nsó. Ufu iya nonyabe ulo ndu Ju. ⁸ Onye ishi ulo-ndzuko ono, bu Kirisuposu be yele ndibe iya kwetawaru l'oo Jisosu bu Nnajiufu ephe. A hakwaphu igweligwe le Korintu nua ke Jisosu ono; wowaru onwephe ye Jisosu l'eka; e mee ephe baputizimu.

⁹ Yo be l'enyashi ujiku lanu; Pòlu aphua àphù; Jisosu asu iya: "Pòlu; ba atsukwa egvu! Kfukwaphu iphe iikfu. Ba adukwa teke ii-ha iya. ¹⁰ Ya nokwaa swiru ngu. E to nwekwa onye a-furu ngu nu; meka ngu iphe; l'a dukwa l'igwe mbu ndu, bu ndu nk'iya le mkpukpu-wa." ¹¹ Pòlu anoo le mkpukpu ono afa lanu l'onwa ishingu; zikota ndu eke ono okfu Nchileke.

¹² Yo buru teke Gáliyo bu onye ishi, achí Akáya be ndu Ju bya anokobe gbako eka gude Pòlu kpuru jeshia kotu. ¹³ Ephe asu le Pòlu eme t'o mee ndu ndu-ephe t'ephe bajeru Nchileke eja l'uzo, e-ta budu ege ekemu kfu.

¹⁴ Pòlu ejeshia oye onu; Gáliyo asu ndu Ju ono: "Ndege iphe-a bu okfu ke l'e mesweru; o dudu buru l'oo l'e meru ejo iphe; me ya asu: Iyee! L'o dua mma te ya yeeru unube ndu Ju onu. ¹⁵ Obenu le keshinu iphe unu adzo bu k'epha; me okfu-onu; me ekemu unu; unu jekwa je edoshia ya l'onwunu. Ya te ekpejekwa egbe ikpe ono." ¹⁶ Ya ndono; yo chishia ephe l'ulo-ikpe ono. ¹⁷ Ephe egude Sósutenisu, bu onye ishi ulo-ndzuko ndu Ju ono; tsua ya iphe l'ifu ulo-ikpe ono. Gáliyo te yeru ephe onu.

Pòlu alaphu azu le Antiyoku

¹⁸ Pòlu yele unwunna anolephu le Korintu abali olemole; yo paru ephe haa yele Pyirisila me Akwila ayiru bahu l'ugbo; jeshia Siriya l'o kpushi-getsuaru ishi le Kenkiriya; okfu l'iphe o kweru Nchileke ukwa iya b'o mewaru. ¹⁹ Ephe abya erua Efesosu; Pòlu ahaa Pyirisila me Akwila l'eka ono; bahushia l'ulo-ndzuko; yele ndu Ju awata okfu ke Nchileke.

²⁰ Ẹphe arọo ya t'ẹphe l'iya nọnyafua; to kwe. ²¹ Yọ tugbudelephu; sù ẹphe lẹ ya a-byakwaa ọdo; m'ọ -buru uche-obu Nchileke. Yọ bahu l'ugbo lẹ Ẹfesọsu; tugbua.

²² Yo rulephu Sizaríya; bya egude ọkpa jeshia Jerúsalemu; je ekele ndu chọchi ẹke ono. Yo shiwaru ọzo eli eli jeshia Ántiyọku. ²³ Yọ nọlephu nwanshí lẹ Ántiyọku; gwolia ọdo. Yo je eshia alí Galéshíya mẹ Firíjía; eme t'obu kafua ndu kẹ Kuráyisutu l'ibíyía ono oshihu ike.

*Apólосу nọ lẹ Ẹfesọsu;
mẹ Kórintu*

²⁴ O nweru onye Ju, ẹpha iya bu Apólосу, a muru lẹ Ałeguzándiriya, byaru Ẹfesọsu. Ọ maru okfu okfu; bya amaru iphe, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke mashia ya ike. ²⁵ E ziru iya kẹ Ọzo Nnajiufu; yọo nọduje evukpoo ya evuvu okfuru ndu ọdo kẹ Jisọsu ono; l'ezikwa iya phụ ezizi. Ọojikojekpoo kẹ Jisọsu tọo l'ọkpa iya l'ọkpa iya. Obenu l'ẹke ọ maberu; bẹ bulephu kẹ baputizimu ọphu Jọnu shi emeje. ²⁶ Yo kfulahaa kẹ Nchileke l'ulo-ndzuko ndu Ju l'ẹ-ba tsu egvu. Pyirisíla yẹle Akwíla anua iphe ookfu; bya eduru iya laa nk'ẹphe je akafua ya ozimata Ọzo kẹ Nnajiufu. ²⁷ Apólосу asu lẹ ya e-je Akáya. Unwunna, nọ lẹ Ẹfesọsu asu l'ọ dukwa mma nshinu. Ẹphe abya ederu ẹkwo nu iya tẹ ndu kẹ Kuráyisutu, nọ l'ẹke ono nata iya ọhuma. Yo rua; kfube ọsua yeru ẹphe ẹka nshinu; mbu ndu shi l'eze-iphe-oma, Nchileke eme kweta l'ọo Jisọsu bu Nnajiufu ẹphe. ²⁸ Yọo tukputaje ndu Ju lẹ ntutego l'edzudzu ọha; l'egudeje iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke ekoshi ẹphe ọhuma ọhuma l'ọo Jisọsu bu Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ukwa iya ono. Mbu yoo kfukputaje ẹphe; k'ọphu ẹ to nwedu onye amajekwadu ọnu, oo-ye.

19

Pọlu nọ lẹ Ẹfesọsu

¹ Teke ono, Apólосу nọ lẹ Kórintu ono bẹ Pọlu kwaseru shia ọzo ẹnyanwu-aríba; lufuwaru Ẹfesọsu. Yo rua ẹke ono bya aharu phua ndu etso ọzo Jisọsu. ² Yọ jí ẹphe: “? Unu nataru Ume-dụ-Nsọ teke ono, unu kwetaru l'ọo Jisọsu bu Nnajiufu unu ono?”

Ẹphe asu iya: “Wawa; l'ẹphe ta anubukpokwaanu l'ọ nweru iphe aza Ume-dụ-Nsọ.”

³ Yọ jí ẹphe: “?Bụ egbe baputizimu ngunu b'e meru unu?”

Ẹphe asu iya l'ọo baputizimu kẹ Jọnu.

⁴ Pọlu asụ ẹphe: “Lẹ Jọnu shikwa emeje baputizimu t'e gude koshi lẹ madzụ bẹ tawaru onwiya ụta iphe dụ ẹji, o meru; ghawa umere lakfuta Nchileke. Iphe ọdo, o shi ekfufuaru ndu Ju bụ t'ẹphe woru onwẹphe ye onye ono, abya nụ ono l'ẹka, bụ iya bụ Jisọsu.”

⁵ Ẹphe anụtsua iphe ono, Pọlu kfuru ono; e gude ẹpha Nnajiufu, bụ Jisọsu mee ẹphe baputizimu. ⁶ Pọlu abya ebyibe ẹphe ẹka; Ume-dụ-Nsọ abya eji ẹphe ẹhu. Ẹphe aghaa okfu-alị ẹphe; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi ẹphe; bya awatakwaphu okfuchiru Nchileke. ⁷ Ndu ono rukwaru ụmadzu iri l'ẹbo.

⁸ Pọlu anọkota ọnwá ẹto mgburumgburu; kfukota kẹ Nchileke l'ẹ ba tsụ egvu l'ụlo-ndzuko ndu Ju. Ẹphe l'iya anọdu adzọ okfu ono. Yọo nọduje eme t'o doo ẹphe ẹnya l'ozi-oma kẹ ẹke ono, Nchileke bụ eze ono bụ ọkpobe okfu. ⁹ Obenu lẹ ndu ono haru kpọ-chia nchi; ẹphe te kweta iphe Pọlu ekfu. Ẹphe awatawaphu okfubyishi Ụzo kẹ Nnajiufu ekfubyishi l'ẹke ono. Pọlu aparu ẹphe haa; duta ndu kẹ Kuráiyisutu ono; yọ bụru iya atụgbu. Mbọku-mbọku; yo je asa okfu l'ụlo, eedzukoje k'ọmu iphe lẹ kẹ Tiránọsu. ¹⁰ Yo mee ya ẹge ono afa labụ; k'ọphu bụ l'iphe bụ ndu, bu l'alị Ẹshiya: ndu Ju; mẹ ndu Girísu nụkotaru okfu Nnajiufu, bụ Nchileke.

Unwu Sukíva

¹¹ Nchileke eshi l'ẹka Pọlu emeshi iphe-ọphulenyá, ẹ-te mejehaadu nụ; ¹² k'ọphu ọobuje: e -shi iya l'ẹhu wota akachifu; m'ọ bụ mpete ẹkwa ọdo je ẹke ndu iphe eme nọ; iphe-ememe ọbu alaa; ọgvu, bu ẹphe l'ẹhu alufukota. ¹³ Yo nwekwaruphu ndu Ju, tsoru ejephe; l'achishitsua ọgvu, bugbaa madzụ l'ẹhu. Ẹphe eseje t'ẹphe gude ẹpha Jisọsu l'eme iya. Ẹphe asuje ọgvu ono: “Lẹ ya gude ẹpha Jisọsu, bụ onye ono, Pọlu ekfu okfu iya ono ekfuru ngu t'ì lufu.” ¹⁴ Yo nweru nwoke Ju lanụ, bụ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja, aza Sukíva. Nwoke ono mụtaru ụnwegirima unwoke ẹsaa. Yo be ujiku lanụ; ụnwegirima ono esekwaphu t'ẹphe gude ẹpha Jisọsu chifu ọgvu l'ọ bụ ndu ọphunanu.

¹⁵ Ọgvu ono, ẹphe eme t'ẹphe chifu ono asụ ẹphe: “Jisọsu bẹ ya maru; bya amaru Pọlu. Unubẹdua; ?unu bụ ndu ole?”

¹⁶ Onye ono, ọgvu bu l'ẹhu ono egude ejo ọkphehu, nọ iya nụ tso ẹphe ọgu; mee ẹphe ẹsaa ono eriri; mbụ mekatsua ẹphe iphe; gbahekota ẹphe ọtu. Ẹphe eshi l'ụlo ono gbalashia. ¹⁷ Ndu Ju mẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, bukota lẹ Ẹfesọsu anụ iphe ono; tsulahaa egvu. A kwabẹlahaa ẹpha Nnajiufu, bụ Jisọsu ọgbodo ugvu. ¹⁸ Igweligwe ndu,

bụ ndu wowaru onwephe ye Kuráýisutu l'ẹka awuru bya bya akoshilaha iphe ephe shi emeje; bya egbukatsua oswi, ephe shi kegbaaru ndu odo. ¹⁹ Ndu amamanshi achita ekwo, ephe shi egudeje eme iya chikobe l'ekalanu; kpoo ya oku l'ifu oha. A bya edzee iphe aswa ekwo ono bu; yo buru ukporo ekpa-ego iri l'ebo l'ekpa-ego iri. ²⁰ E shi ege ono; okfu Nchileke ekoshi ege oorebe ire; kafua ejegbaru; kafukwaaphu oshihu ike eje.

Utsu ada le Efesosu

²¹ Iphe ono emeebelephu; Ume-du-Nso emee Polu; yo kfua ya kepyaa ya aku; le ya jefutaje Masedoniya; me Akaya; shi iya jeshiwaru Jerusalemu. Yo su le ya -jeebe eke ono be ya e-jekwaphu Romu. ²² Yo bya ezi ndu, eyejeru iya eka umadzu ebo, bu iya bu Timoti yele Erasutosu t'ephe vuru iya uzo je Masedoniya. Yebedua anonyafua le Eshiya.

²³ Teke ono be mkpaka, ha nshinu bataru le Efesosu; l'okfu Uzo ke Nnajiufu ono. ²⁴ Ishi iya aburu l'o nweru onye akpu uzu, eme nka nshinu, egudeje mkpola-ocha akpushi unwu iphe, adugbajee l'o bu eze-ulo eze-nwanyi ndu Efesosu, epha iya bu Atemis. Epha onye uzu ono bu Dimitiriyosu. Yeke ndu akpushijeru iya iphe ono egude iya akpa okpoga, du egvu. ²⁵ Yo bya ekukobe ndu ono l'ekalanu; me iphe bu ndu uzu ibe iya l'ephe ha; su ephe: "Ndu mu; unu marua l'oo iphe-a, ephe eme-wa be ephe gude aba. ²⁶ ? O kwa l'unu gude-e nchi unu l'anu; gude enya unu l'ele iphe nwoke-a, bu Polu-a eme? O suru l'agwa, madzu gude eka dobe ta budu iya le phuu. Nta-a b'o gude-wa ege ono kfuta ndu ha igweligwe le Efesosu yeru onwiya; yo phodu m'o jegbaru ali Eshiya mgburumburu. ²⁷ Iphe du eji, no iya nu bu l'ozu-wa, ephe eje-wa a-zalahaa ejo epha; eze-ulo eze-nwanyi te nwehe iphe oo-bukwadu. Odo aburu l'eze-nwanyi ono, ali Eshiya; me mgboko mgburumburu abaru eja ono be aa-gbado."

²⁸ Ikpetuma ndu ono anunyalephu iphe ono, ookfu ono; ehu agbanwuhu ephe oku l'ehu-eghughu. Ephe arashia: "Atemis Efesosu bu eze agwa-o!" ²⁹ Utsu awata adada le mkpukpu ono. Ephe edzuketawaphu egwegwa; gude Gayosu; me Arisutakosu, bu ndu Masedoniya labu, ephe le Polu ayije; kpuru ephe kpufuru oha l'eke oha edzukoje. ³⁰ Polu l'onwiya ejeshia te ya jekfu ikpetuma ndu ono; ndu ke Kuráýisutu te kwe. ³¹ Ndu nweru enya le Eshiya, bu ndu onya iya ezia ozi t'e je ezia Polu; su iya: "Byiko t'e b'o tukwa okpa atutu l'eke ono, eedzukoje ono." ³² Kele teke

ono bẹ utsu ono adakpẹlephu gidigidi lẹ ndzuko ono. Ndu ara kẹ nne ẹphe; ndu ara kẹ nna ẹphe; l'ẹke ọ phọduru mẹ ẹge ẹphe ha kuru l'ẹke ono ta ma ishi iphe ẹphe gbafutaturu; ẹphe ta ma iphe, ada nọ. ³³ E tubesu l'ọo Alẹguzánda akpa iphe ono; okfu lẹ ndu Ju fọfutaru iya; nwuru iya ye l'ifu ikpetuma ndu ono. Alẹguzánda apalia ẹka t'e gebekwa tẹ ya dofu iya onwiya. ³⁴ Ẹphe aphulephu l'ọ bụ onye Ju; l'ẹphe ha atuko gude olu lanu ralahaa: "Atémisu Éfesosu bụ eze agwa! Atémisu Éfesosu bụ eze agwa!" Ẹphe aralephu iphe ono mkputuma lanu-o jeye iphe ha l'ọ bụ awa labu eswe-e.

³⁵ E meebe; onye seketiri obodo ono ekebe ẹhu mee; a rabua iphe ono. Yọ sụ ẹphe: "Éfesosu-u! Ẹ to nwedu onye ẹ-ta madu l'ọo Éfesosu bụ mkpukpu, nwe eze-ulo Atémisu; buru ẹphe abaru eze mkpuma ono, gbaru iche, shi l'igwe daa ono ẹja. ³⁶ Ẹ to nwedu onye a-sụ l'ọo ẹjire. Ọo ya bụ; t'unu daa ashio! Unu be emehakwa l'ọ bụ ndu ẹ-te nwedu egomunggo. ³⁷ Unu kputawaru ndu-a bya ẹke-a; l'ẹ ba bụ l'ẹphe zitaru iphe l'eze-ulo eze-nwanyi; tọ dọ ẹjo okfu, ẹphe kfuru iya. ³⁸ Ọ -buru lẹ Dimítiriyosu mẹ ndu, ejeru iya ozi nweru ndu, ẹphe sọru l'o nweru iphe ẹphe meru; mbọku ikpe kọtu nọlephu anọno; tẹmanu bẹ ndu achi mkpukpu nọkwaphu anọno l'ẹke ono. T'ẹphe je ẹke ono je ekfua ya! ³⁹ Teke bukwanu l'o nweru iphe ọdo, unu ekfu; unu ekfua ya teke mkpukpu dzuru ẹge ẹphe edzujẹ. ⁴⁰ L'ọgu, nọru ayi nta-a bukwa l'aa-sụ l'ọo ayi kparu utsu ntanu-a; l'ẹ-ba bụ l'o nweru ishi iphe bukwanu: e -kude ayi; t'ayi gude iya kpefu onwayi l'egbe mkpu ọwaa, a gbaru ẹge-a." ⁴¹ Yo kfuebe iphe ono; sụ ẹphe t'ẹphe laa-o. Ẹphe awukahu lashia.

20

Iphe, meru lẹ Masedóniya;

mẹ lẹ Girísu

¹ Utsu ono adazitalephu; Pọlu abya ekukobe ndu kẹ Kuráyisutu; bya adua ẹphe ike t'ẹphe ba atsukwa egvu. Yo kelebebe ẹphe; yọ buru iya oje Masedóniya. ² Yọ tuko ẹke ono l'ọ ha jekota; kfushiaru ẹphe iphe dọ l'igweligwe; gude dọ ẹphe ike. E meebe; yo jeshia Girísu. ³ Yọ nọ l'ẹke ono onwa ẹto. A nọnyaa; yọ kwakọta jeshia t'ọ bahu l'ugbo; jeshia alẹ Siríya. Obenu lẹ keshinu ndu Ju chiru idzu l'ẹphe l'iya e-me l'uzo bẹ yẹbedua chitakwaruphu lẹ ya a-laphu azu je je eshia Masedóniya; lashia. ⁴ Ndu, ẹphe l'iya yi l'ije ono bụ Sopéta, bụ nwatibe Pírosu onye Beríya; Arisutákosu; mẹ Sekúndosu. Ndu onanu bụ ndu Tesalonáyika. Ndu ọdo bụ Gáyosu onye Débe; Tíkíkosu

mẹ Tirófimosu. Ndu onanu bu ndu Éshiya. Onye ọdo bu Tímoti. ⁵ Ndu ono evuru ọzo je anọdu lẹ Túrowasu l'echi iya. ⁶ A gbaebe Ají Buredi, ẹ te kodu ekoko; ayi abahụ l'ugbo lẹ Filipayi; tughua. A nọlephu abalị ise; ayi abyakfuta ẹphe lẹ Túrowasu. E rua ẹke ono; ayi abya anọ abalị ẹsaa l'ẹke ono.

Ejeje ikperazu, Pọlu eje

Túrowasu

⁷ Yo be lẹ mbọku mbụ l'idzu; ayi edzukobe t'ayi ria Nri-nyashi Nnajiufu. Pọlu awataru ẹphe okfuru okfu; ke l'ọkwakokwanu k'ọla echile iya. Yo kfulephu okfu ẹge ono-o jeye echi-abalị ekee ẹbo. ⁸ Urọku hakwa l'igwe l'ime ọlo k'eli eli ẹke ayi dzuru. ⁹ Nwata okoro lanụ, aza Yútikọsu adugaru adugaru l'ọnu windo. Pọlu ekfunyalephu okfu ono; mgbenya erolaha Yútikọsu. A nọnyaa; mgbenya ono atsu iya ọgbodo atsutsu. Yo shi lẹ mkpọ-kfu ọlo-eli ono lẹ k'eto ya ono ngabuhu; bya awaa onwiya l'alị. E jeshia ya apali; yọ nwuhuwa. ¹⁰ Pọlu abya enyizita; bya adakobe iya; nmapyabẹ iya onwiya; gbakua ya ẹka; sụ: "Unu ba aragbushihe onwunu; l'ọ nọwa ndzụ." ¹¹ Yọ tughua laphu azụ; je awajaa buredi ono kee; ẹphe ataa. Yo kfulahaaru ẹphe okfu ọdo; kfu ya jeye nchi abọhu; yọ buru iya alala. ¹² Ẹphe eduta nwokorọbya ono lẹ ndzụ. Yọ buru iphe e gude ọda ẹphe ike tẹ ọkpoma shihu ẹphe ike.

Pọlu shi lẹ Túrowasu

eje Militọsu

¹³ Ayi atughua bya abahụ l'ugbo-mini; kpọru jeshia Ásọsu t'ayi kpọta Pọlu l'ẹke ono; l'ẹke ọ sụkwanuru t'ayi gude ugbo-mini byakfuta iya; lẹ ya e-gudewaru ọkpa lufuta ẹke ono. ¹⁴ Yọ byakfuta ayi lẹ Ásọsu; ayi akpọta iya l'ugbo tughua jeye ayi erua Mitilini. ¹⁵ Ayi eshi ẹke ono tughua; yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ayi eshi l'ẹke ono gude ugbo swee mgboro Kíyọsu. Yo be echile iya; ayi akpọ-rua Sámọsu. Nchi abya abọhu tsobe echile iya ono; ayi akpọ-rua Milétusu; ¹⁶ okfu lẹ Pọlu kfuhawaru lẹ ya e-swe Éfesọsu esweswe tẹ ya be eje ọkpọ ọkfu lẹ Éshiya. Yọ ọdu iya ọkoku; l'ẹke oome tẹ ya kebe ẹhu jerua Jerúsalemu tẹmanu yo rua mbọku Péntikọsutu.

Pọlu ekfuru ndu Éfesọsu; t'ẹphe nọkwa ọhuma

¹⁷ Pọlu anọdu lẹ Milétusu zia nzi t'e je ezia ndu e meru ọgurenya lẹ chọchi Éfesọsu t'ẹphe bya t'ẹphe l'iya phụ. ¹⁸ Ẹphe erua; Pọlu asụ ẹphe: "L'unubedua l'onwunu marua ẹge ya shi emeje teke ono, unu l'iya nọ ono; keshinu ya

byaru alì Èshiya. ¹⁹ Ya wozitaru onwiya alì ejeru Nnajiufu ozi. Ya gude ẹnya-mini; gude iphe-ẹhuka, byakfutakotaru iya nù, shiebe l'ẹjo idzu, ndu Ju achiru iya eje ozi ono. ²⁰ Unu marua l'ẹ to nwedu iphe bụ k'ụzo ono, Nchileke e-shi dzọo unu ono, ya ẹ-ta ọgboduru unu ẹba. Ẹ to nwekwa ẹke ya kfuchiru iya unu ekfuchi m'ọ bụ ẹkalanu. Ya raru iya unu arara; zia ya unu ezizi l'edzudzu ọha mę lę nk'unu l'ufu l'ufu. ²¹ Ya nmaru ndu Ju; mę ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ọkwa; sụ t'ẹphe taa onwẹphe ụta iphe dụ ẹji, ẹphe meru; ghaa umere; lakfuta Nchileke bya ekweta l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu ẹphe. ²² Nta-a bę ya e-mekwa ẹge Ume-dụ-Nsọ ziru iya. Ya e-je Jerúsalemu; l'ẹ-bọ bụkwa lę ya maru iphe, e-me iya nù l'ẹke ono. ²³ L'ọo l'iphe ya malẹruphu bụ lę Ume Nchileke emeje iya lę mkpụkpu lę mkpụkpu; ya aphụa lę mkpọro; mę iphe-ẹhuka, ha nshinu nọ l'ẹche iya lę Jerúsalemu. ²⁴ Obenu l'ẹ to nwekwanu iphe ya guberu ndzụ iya. Ọ bunu tę ya jefukpoonu ozi iya l'ishi; mbụ tę ya jefubebe ozi ono, Nnajiufu, bụ Jisọsu ziru iya tę ya jee ono, bụ iya bụ tę ya kfukashiaru ndiphe ozi-ọma lę Nchileke a-phuru ẹphe imiko.

²⁵ "Nta-a bę ya mawaru l'unubę ndu ono, ya tsoru jephee; zia ozi-ọma l'ọo Nchileke bụ eze ono ta aphụbahekwa ya ọdo. ²⁶ Ọo ya kparu iphe ya ekfuru unu; sụ: o -nweru unu onye laru l'iyi bę ẹka yẹbe Pọlu ta dọhekwa iya. ²⁷ Lę ya tükookwa iphemiphe ọbule, Nchileke tųberu ọgboru unu ẹba. Ẹ tọ dükwa ọphu ya kpuchiru unu ekpuchi m'ọo nanụ. ²⁸ Unu letakwa onwunu ẹnya. Unu eletakwaphu unwu aturu ono, Ume-dụ-Nsọ yeru unu l'ẹka ono ẹnya. Unu bụru ndu, azụ ndu chọchi; mbụ chọchi, Nchileke gude mee, Nwatibe iya lọkaru l'oshi-osweru mee t'ọ bụru nk'iya. ²⁹ Ya maru lę ya -tųgbutsulephu bę ndu ẹjo nzizi a-wụbata l'ọ bụ ẹjo agụ; bya achikashia unu to nwekwa ẹge ee-me t'ẹphe be byi ẹka l'igwe aturu ono. ³⁰ O nweru teke aa-nonyaa; ndu, shikwaa l'ime unu awata ọdzu ẹjo-ire. Ẹphe e-gude iya ẹge ono; melahaa t'ẹphe rata ndu kweru kę Kuráýisutu t'ẹphe tsoru ẹka ẹphe. ³¹ Ọo ya bụ; t'unu kwabekwa ẹnya. Unu nyatajẹkwa lę ya kfube ọswa gude ẹnya-mini; kebe ẹhu eme unu t'unu tsoru ụzo, vudo nhamunha. Ya ziru iya unu l'ẹhu l'ẹhu: eswe l'ẹnnyashi afa ẹto phuu.

³² "Nta-a bę ya eye unu l'ẹka Nchileke. Ya ziwaru unu ozi-ọma kę eze-iphe-ọma, Nchileke meru ndiphe. Ọ bụ ozi-ọma ono bę e-che unu; bụru iya a-dụ ike l'emetse unu emetse; bụkwaru iya phụ a-nọdu eme t'unu lę ndu ọdo, bụ ndu kę Nchileke gbaru mgbá l'iphe ono, Nchileke doberu ndu nk'iya ono. ³³ Ẹ to nwekwa onye yẹbe Pọlu sụjeru t'ọ nù

iya afu; m'ò bu penu; m'ò bu uwe. ³⁴ Unu marua l'ò bu ẹka iya-wa ẹphe ẹbo bẹ ya gude seta iphe, bu iphe mkpa iya duru iya; mẹ iphe, bu iphe mkpa iya duru ndu yele iya yi. ³⁵ Ya gudewa ẹge ono koshi unu l'ayi a-nòduje ejeshi ozi ike; k'òphu ayi e-gude ẹge ono yeru ndu ẹ-ta dudu ẹge ẹphe maru iya onwẹphe ẹka. T'ayi nyatajẹkwa iphe ono, Jisosu, bu Nnajiufu kfuru l'onwiya ono; sù: 'L'ònu ọphu a ọoru nù onye anù anùnu kakwa k'onye ọphu anata anata.'

³⁶ Pọlu ekfuebe iphe ono; byishi ikpere yele ndu ono l'ẹphe ha; kfuru nù Nchileke. ³⁷ Yọ byadẹ atugbu; ẹphe atuko wata ẹkwa; je arukota iya; miçhata iya ishi-uga. ³⁸ Yọ buru iphe ono, o kfuru l'ẹphe ta aphuhedu iya ọdo ono bẹ katsukpo ẹphe oru l'ẹhu. Ẹphe eduru iya jeshia l'ugbo-mini.

21

Pọlu eje Jerúsalemu

¹ Ayi ekfutsuaru ẹphe l'ayi alawaa; bya abahù l'ugbo; kpọlephu nhamunha ẹge ono jeye ayi alufuta lẹ Kọsu. Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ayi akpọ-rua Ródu. Ayi eshi ẹke ono kpọru jeshia Pátara. ² Ayi erua; bya aphua ugbo-mini, eswe eje Finíshiya; bahù iya; tugbua. ³ Ayi akporulephu ẹke ayi elewa Sáyipurosu ẹnya; bya ejiru Sáyipurosu ono ye l'uzo ẹka-ibyita; kpọru jeshia Siríya. Ayi abyarutalephu Táya, bu iya bu ẹke aabya ogwoshi iphe, ugbo-mini ono vu; ayi enyishia; ⁴ chọo ndu kẹ Kuráýisutu l'ẹke ono. Ayi aphua ẹphe; ayi l'ẹphe anọo abali ẹsaa. Ume Nchileke emee; ẹphe aphua iphe, e-me Pọlu lẹ Jerúsalemu; bya anmaaru iya okwa t'ẹ b'o jekwa. ⁵ Ayi anọlephu abali ẹsaa l'ẹke ono; tugbua jeshia iphe ayi eje. Ẹphe l'ẹphe ha; mbu jeye l'unyomu ẹphe; mẹ unwegirima ẹphe awuru tsoru ayi jeye ayi awufutabebe lẹ Táya. Ayi awufutabebelephu; bya atuko byishi ikpere l'ali l'ònu-ẹka eze ẹnyimu ono; kfuru nù Nchileke. ⁶ Ẹphe edufutsua ayi; ayibedua abahù l'ugbo; ẹphebedua awuru lashia ibyiya nk'ẹphe.

⁷ Ayi eshi lẹ Táya l'ẹke ono kpọru tugbua; bya akpobata l'ali Tọleméyisu, bu ẹke ayi nọ-buhuru l'ugbo l'ije ayi ono. Ayi abya eje ekelebebe unwunna; ayi l'ẹphe anọo ujiku ophu l'ẹke ono. ⁸ Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ayi egude okpa tugbua bya erua Sizaríya. Ayi erua bya abahù l'ufu Fílipu, bu onye l'ezi ozi-oma; ayi l'ẹphe anọdu. Fílipu yi l'unwoke ẹsaa phu, a fọtaru t'ẹphe yeje ẹka phu. ⁹ O mutaru unwu-mgboko ẹno, ẹ-ta ludua nji. Unwu-mgboko ono ẹphe ẹno tuko ekfuchiru Nchileke. ¹⁰ Ayi anokpoo abali

olemole l'ẹke ono. Ayi anonyaa; nwoke lanu, ẹpha iya bu Ágabosu eshi Judíya bya. Ágabosu ono bu onye nkfuchiru Nchileke. ¹¹ Yọ byakfuta ayi bya ewota akpo, Pọlu ekebudoje uwe iya; kegbabe onwiya ẹka; me okpa; bya asu: "Lẹ Umedu-Nsọ sọru: 'L'onye nwe akpo-wa be ndu Ju e-ke ẹge-a lẹ Jerúsalemu; kpuru iya nu ndu ẹ-ta madu Nchileke.' "

¹² Ayi anu-getsua ya; ayi lẹ ndu, nọ l'ẹke ono awata ọro Pọlu t'ẹ b'o jeshi Jerúsalemu. ¹³ Yọ sọ: "Ekwa ọwaa, unu ara ọwaa bu ke ngunu? Me unu gbe eyekwa iya obu-ote. Ya kwakọbeekwaru ogude ẹhu ke Nnajiufu, bu Jisọsu nwuhu lẹ Jerúsalemu; ẹ tọ buledua t'e kee ya ẹgbu kpurumu."

¹⁴ Ayi ekfua nta kfua imo; to kwebata. Ayi aparu iya haa; sọ: "T'iphe nọ Nnajiufu l'uche mee."

¹⁵ Ayi anonyaa l'ẹke ono; bya akwakọbe jeshia Jerúsalemu. ¹⁶ Unwunna, nọ lẹ Sizariya aharu tsoru ayi. Ẹphe edua ayi durua ufu onye ayi eje onodu nk'iya, ẹpha iya bu Menésonu. Menésonu ono bu onye Sáyipuros, shiwa l'odungu buru onye ke Kuráyisutu.

Pọlu eje oji Jémusu

¹⁷ Ayi erua Jerúsalemu; unwunna anatakpo ayi okpobe anata. ¹⁸ Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ayi lẹ Pọlu ayiko jeshia t'ayi lẹ Jémusu jia. Ayi eshi rua; ndu e meru ogurennya chochi egbe dzukotawa l'ẹke ono. ¹⁹ Pọlu ajiebe ẹphe; bya eshi ishi lanu kọkotaru ẹphe iphe Nchileke gude ozi, ya jeru ndu ẹ-ta budu ndu Ju meeru ẹphe. ²⁰ Ẹphe anutsulephu iphe ono, o kfuru ono; bya atuko kele Nchileke ekele. Ẹphe asu Pọlu t'o lewaru ẹge ẹphe du l'ẹke-a. "Sọ iya l'ikpetuma ndu Ju be kwetaakwaru l'ọo Jisọsu bu Nnajiufu ẹphe. O kwaphu ẹge ono be oovu ẹphe ẹhu; mbu ekemu, shi l'ẹka Mosisu. ²¹ E kfuwaru ẹphe lẹ iizi ndu Ju mgburumburu, bugbaa l'alì ọdo t'ẹphe gwọbe ekemu, shi l'ẹka Mosisu; t'ẹphe be ebujeshi unwegirima ẹphe útsù; ẹphe t'etshe ome-l'alì ndu Ju. ²² ?Nanu ẹge ee-me iya nta-a; kele ndu Ju nujekwa l'ì latawaru." ²³ Ẹphe asu iya: "Iphe ii-me bu: l'o nweru umadzu ẹno, kweru Nchileke ukwa l'ẹphe e-doheru iya onwẹphe nsọ: ba kpu ishi; ba ngu mee. Tọ du iya bu; ndu ono abya atubuwa teke ẹphe e-meshi iphe ono. ²⁴ Teke obu, ẹphe tuburu obu eruakwanua. O kwa t'i je etsoru ẹphe mee nsọ, tso iya nu. Nggwu akfufuaru ẹphe ugwo iphe, iphe ono e-phu ẹphe; k'ophu ẹphe a-kpushikwanu ishi. Onyemonye obule amakwanuru l'iphemiphe obule ono, a tuko ekfu lẹ iime ono be bukota ẹjo-ire. Ẹphe amaru lẹ nggubedua l'onwongu atukojekwaa ẹge ekemu Mosisu kfuru emekota. ²⁵ O -buru ke ndu ẹ-ta budu ndu

Ju, bu-wa ndu wowaru onwephe ye Kuráyisutu l'eka be ayi chihaanarua idzu; dewa ekwo-ozí zilaaru ephe; su ephe t'ephe be erijeshi iphe, a gwaru nte. Ephe ta ataje mee iphe. Ephe ta ataje anu, a swi-gburu aswi-gbu. Ophu too nwe onye yele onye e too ludu alulu a-zeje azee-nwoke-ye-nwanyi."

²⁶ Ya ndono; Polu abyanu bya eduta umadzu eno ono yeru onwiya. Yo be le nchi-ta-abohu iya; ephe l'iya eje emee nsó ono l'eze-ulo Nchileke. Ephe eshi ege ono mee; a makotaru l'a -nofu abali esaa be yele ndu ophu e-gude iphe bya t'a chiaru ephe eja l'ehu l'ehu ege gbaru nu.

E guderu Polu l'eze-ulo Nchileke

²⁷ Abali esaa ono l'agvwa; yo be ujiku lanu; ndu Ju, shi Eshiya aharu phua Polu l'ime eze-ulo Nchileke. Ephe akpalia igweligwe madzu l'eke ono; yeshiaru ephe oku; ephe abya egude Polu; ²⁸ chishia mkpu; su: "Izuru; o-ji-l'eka-togbo-o; unu gbaru bya-o! Unu bya eyeta eka-o! Owaa nwoke-wa, tsoru ekemeke obule ejephe; l'ezi iphe; ekfubyishi ndibe ayi; ezibyishi ekemu Mosisu; ekfubyishik-waphu eze-ulo Nchileke-wa-o! Ophu ka njo bu l'o dutaru ndu e-ta budu ndu Ju dubata l'eze-ulo Nchileke; shi ege ono merushia eke duru Nchileke le nsó." ²⁹ Iphe meru iphe ephe ekfu ege ono bu l'ephe phujeru eke Polu yele onye Efesosu, epha iya bu Tirofimosu yi ejephe le Jerusalemu. Ephe etubesu le Polu du nwoke ono bahu l'eze-ulo Nchileke.

³⁰ Mkpukpu agbalaaha gharaghara. Ephe agbakodzua; bya akputa Polu kpufuta iya l'ime eze-ulo Nchileke guchishikebe onu-uzo eze-ulo Nchileke ono teke onophu. ³¹ Ephe emekwadia t'ephe gbua Polu; yo ruwaphu eze onye ishi soja ndu Romu, l'achi eke ono le nchi l'utsu ada le Jerusalemu. ³² Eze onye ishi ono achita-kebewaphu ndu ishi soja; me ndu soja ephe egwegwa; gbakfushia ndu ono. Ephe aphulephu eze onye ishi soja ono yele ndu soja ono; tsubuhu Polu iphe. ³³ Eze onye ishi soja ono abya ejekfu Polu je egude iya; bya asu t'a tua ya mkpakobe labu. Yo jide teke ono: "?Bu onye b'o bu? ?Bu ngunu b'o meru?" ³⁴ Ndu echi l'o meru owaa; ndu echi l'o meru ophu. Ephe ekfuphelephu iphe e-te dodu enya; k'ophu onye ishi ndu soja ono ta mahedu iphe bu l'oo iphe meru nu ndo-wa. Yo su te ndu soja kpuba Polu le mbareke ndu soja. ³⁵ Ephe akpuru iya rua eke, eeshije abata mbareke ono; pata iya apata; eke mkpukpu ono ede igidi t'ephe gbua ya. ³⁶ Ephe eze gidigidi etso iya l'azu; l'echi: "Chigbua ya! Chigbua ya!"

Pọlu eme t'ọ dzọo onwiya

³⁷ Ẹphe ejeshia t'ẹphe paba Pọlu ẹ mbareke ndu soja ono; yọ sù eze onye ishi ndu soja ono: “?Tẹ ya kfuwaru iya ru iphe?”

Eze onye ishi ndu soja ono asù iya: “Inhi! ?I gbe maru okfu Giríku? ³⁸ ?Bù iya bù l'ẹ tọ bùdu nggu bù ọphu Íjiputu ono, kpaworua ọgu; chíta unu ndu mgbugbu-madzù iri chíba l'echi-ẹgu; ẹphe eje anọdu-wa? ?Tọ bùdu nggu?”

³⁹ Pọlu asù iya: “Wawa; ẹ ya bukwa onye Ju, a mọru l'alí Silísiya gẹdegede. Ya shikwa Tásosu, bù mkpukpu nweru ẹnya. Byiko; tẹ ya kfururu nù ndu-wa!”

⁴⁰ Eze onye ishi ndu soja ono ekweta t'o yee ọnu. Pọlu abya evudo ẹ mkpọ-kobe ẹke eeshije enyiba l'ulo; bya achiliaru ikpetuma ndu ono ẹka t'ẹphe gebe tẹ ya yee ọnu. Ẹphe adalephu rígbidingu; Pọlu egude okfu Híburu kfulahaaru ẹphe okfu:

22

¹ “Unube unwunna iya; mẹ nna iya phe: unu ngabe nchi tẹ ya dofu onwiya iphe-a l'ifu unu-o!” ² Ẹphe anọa l'ookfu okfu Híburu; to nwehe onye mekwaduru m'ọo pyimu. Pọlu awata oye ọnu l'okfu ono; sù ẹphe:

³ “Lẹ ya bù onye Ju, a mọru ẹ Tásosu Silísiya. Ẹke ya nọ vufuta bù ẹ Jerúsalemu l'ẹke-a. Onye ziru iya ẹkwo bù Gaméliyelu. Ọ kfube ọswa zishia ya ekemu ndiche ẹphe ike. Ọ kwa ẹge oovu unu ẹhu; mbù iphe kẹ Nchileke ntanu-a bù ẹge o shi evu iya. ⁴ Ndu etso Ẫzo Nnajiufu ono bẹ ya shi akpashi ẹhu ike; mbù shi egbutsujee ẹphe egbugbu. Ya shi egudeje unwoke ẹphe mẹ unwanyi ẹphe; tọ ẹphe mkpọro. ⁵ Eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu bù ọgurennya ọgbo ikpe unu l'ẹphe ha bẹ a-gbakwa ekebe l'iphe-a, ya ekfu-wa bù oswi-okfu. Ya jeru je anata ẹphe ẹkwo, e deru nù unwunna ẹphe ndu Ju, bu ẹ Damásukọsu; bya ejeshia ẹke ono tẹ ya gudekota ndu kweru kẹ Jisọsu tọ ẹphe mkpọro; kpọta bya ẹ Jerúsalemu t'a hù ẹphe àhùhù.”

Ẹge ndzù Pọlu gude gbanwee

⁶ “Ya ndono; ya atugbua; rudelephu Damásukọsu l'ẹnyanwu abyawa ogvuru l'ishi; iphoro eshi l'igwe; bya enwua oswi kẹ viji; nwuphee ya mgburumgburu. ⁷ Ya adaa l'alí; nọa olu, eku iya nù; sù: ‘Sọlu! Sọlu! ?Bù ngunu meru iphe ìkpa iya ẹhu?’

⁸ “Ya aji iya: ‘?Bù onye b'ì bù; Nnajiufu?’

“Yò sù iya: ‘L’òo yèbedua bụ Jisòsu kẹ Názaretu-wa, ìkpa ẹhu-wa.’”⁹ Ndu yẹle iya yì aphùkota iphoro ono. Obenu l’ẹphe ta nùdu okfu ono, onye ono ekfu anụ iya ono.

¹⁰ “Ya aji iya: ‘Nnajiufu; ?bụ ngunu bẹ ya e-me?’”

“Yò sù iya: ‘Tẹ ya gbeshi bahụ Damásukòsu. Ya -rua ẹke ono; bẹ aa-kòru iya-a iphemiphe ọbule, Nchileke sùru l’ii-meru iya.’”¹¹ Iphoro ono emee; ya atsùlahaa ìshì. Ndu yẹle iya yì akpùru iya l’ẹka; ẹphe abahụ lẹ Damásukòsu.

¹² “Ẹphe erua ẹke ono; yo nweru nwoke, ẹpha iya bụ Ananáyasu, Nchileke duru lẹ nsọ. Oomekota iphe ekemu kfulu; bụru onye ndu Ju, bukota l’ẹke ono akwabẹru ugwu.¹³ Yò byakfuta iya bya evudonyabe iya; sù iya: ‘Sọlu nwunne iya; ngwa; wata ọphu ụzo ọdo!’ Teke onophu; ya awatawaphụ ọphu ụzo; bya aphua ya.¹⁴ Yò sù iya: ‘Lẹ Nchileke ndiche ẹphe; bẹ fọtawaru yẹbe Pọlu tẹ ya maru iphe, nọ yẹbe Nchileke l’uche; tẹ ya phua onye ono, bụ iya nwẹnkinyi iya doberu ẹka ndoo ono; bya anua iphe ookfu l’onwiya.¹⁵ L’iphe meru iphe ọ dọ ẹge ono bụ lẹ ya a-gbaru iya ọdzori l’ifu ndiphe mgburumgburu; kfuaru onyemonye ọbule iphe ono, ya phuru ono; mẹ ọphu ya nuru.¹⁶ Nta-a bụ; ?bụ ngunu ọdo bẹ ya ngabẹru. Wo tẹ ya gbeshi t’e mee ya baputizimu; safu iya iphe dọ ẹji, ya meru; mẹ ya kfua lẹ ya natawaru Jisòsu; t’ọ bụru Nnajiufu iya.’”

Nchileke ezi Pọlu t’o je ezia ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ozi-oma

¹⁷ “Ya ndono; ya alaphushia azụ lẹ Jerúsalemu. Ya anọdu l’eze-ulo Nchileke ẹke ya ekfu anụ Nchileke; phua àphù; ¹⁸ phua Nnajiufu; yò sù iya: ‘Tẹ ya mee ẹgwegwa lufu lẹ Jerúsalemu; kẹle ndu ẹke-a ta angakwa nchị l’iphe iikfu k’ẹhu iya.’”¹⁹ Ya asụ iya: ‘Nnajiufu; ẹphe makọtaru ọhuma ọhuma ẹge ya shi ejeje l’ime ulo-ndzuko ndu Ju je atụa ndu, woru onwẹphe ye ngu l’ẹka mkpọro; sù t’e chia ẹphe iphe.²⁰ Teke e gburu onye ekebe ngu, bụ Sutívinu bẹ ya nọkwa l’ẹke ono; zua mgbede l’egbugbu, e gburu iya dọ mma. Yò bụru yèbedua, bụ Pọlu nọ swiru uwe ndu, je je atugbua ya nụ.’”²¹ Nnajiufu asụ iya tẹ ya tugbua l’ije iya; lẹ ya e-zi yẹbe Pọlu ẹke teru ẹnya tẹ ya jekfu ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju.”

Pọlu mẹ eze onye ishi sọja

²² Ndu ono adakpẹlephu nwanshị; gebe nchị l’iphe Pọlu ekfu; jeye yo kfulephu kẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ono; ẹphe aswo-lihu; sù: “Unu wofu iya! Unu wofu iya! Unu gbu ya! Unu gbu ya! Ẹ tọ bukwa onye gbaru k’ono ndzụ!”²³ Ẹphe atụ wọwowo; gude uwe ẹphe l’ekpoka udzu agha l’imeli; ẹke ẹhu eghu ẹphe eghughu.²⁴ Eze onye ishi ndu sọja ono

asụ tẹ ndu soja kpụba Pọlu lẹ mbareke ndu soja l'ẹke ono. Yọ sụ ẹphe t'ẹphe chia ya ẹchachi t'a maru: ?m'oo-kfu iphe kparu iphe ndu Ju adaji ẹge ono. ²⁵ A bya ekeebe Pọlu ẹgbu t'e chia ya ẹchachi ono; yọ sụ onye ishi ndu soja lanu, vudo l'ẹke ono: "Ekemu ndu Rómu; ?ọ sụru t'eechijee onye Rómu iphe l'ẹ be ekpe iya ikpe; maru iphe o meru?"

²⁶ Onye ishi soja ono anụ ya bya ejekfube eze onye ishi ndu soja ono; je asụ iya: "?Ị marua iphe ịibya ememe? ?Ị marua lẹ nwoke-wa bụ onye Rómu?"

²⁷ Eze onye ishi ndu soja ono abya ejekfushia Pọlu; je aji iya: "?Ị bụ onye Rómu l'oswiya?"

Pọlu asụ iya: "Iye."

²⁸ Eze onye ishi ndu soja ono asụ lẹ ya kfukwaru oke okpoga bẹ ya buderu onye Rómu.

Pọlu asụ iya: "Obekwanu l'a mụru yẹbedua gẹdegede; ya aburu onye Rómu."

²⁹ Ndu ono, shi abya oji Pọlu aji ono ebuhaa ya ẹka. Eze onye ishi ndu soja ono atsulahaa egvu l'ọ nuru lẹ Pọlu bụ onye Rómu. Yọ buru nwa Rómu b'ọ turu mkpakọbe.

Pọlu nọ l'ifu ọgbo ikpe ndu Ju

³⁰ Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; eze onye ishi ndu soja ono asụ t'a tofu Pọlu mkpakọbe. Yọ bya ezia tẹ ndu ishi achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ọgbo ikpe ndu Ju l'ẹphe ha dzukota. Ẹphe edzukotalephu; yo duta Pọlu bya edobe ẹphe l'ifu. Iphe ọochokpoo aburu t'ọ maru ishi iphe kparu iphe ndu Ju guderu Pọlu.

23

¹ Pọlu abya atakobe ndu ọgbo ikpe ono ẹnya l'ifu; sụ ẹphe: "Ụnwunna iya; ẹ to nwekpodua iphe ya maru, ya mejeru byeye nta-a, bụ iphe ya a-sụ l'ọ bụ iya awa iya obu l'ifu Nchileke." ² Ya ndono; Ananáyasu, bụ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja agbalihulephu sụ tẹ ndu vudonyabe Pọlu chia ya ẹka l'ọnu. ³ Pọlu asụ iya: "Ọ kwaphu ẹge ono bẹ Nchileke e-chi ngu iphe nggube oshi-ẹpoto ono, e teru ndzu l'eli iya ono. Nta-a; b'ị nọ l'ẹke-a eme t'i gude ekemu kpee ya ikpe; l'emebyikwaphu ekemu ọbu emebyi; keshinu ị sụru t'e chia ya iphe."

⁴ Ndu vudonyabe Pọlu asụ iya: "Chaa! ?Tị madu l'ọo eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja bẹ ịiko ọnu ẹge ono?"

⁵ Pọlu asụ: "Aa; wakwa ẹka-l'alị; ụnwunna iya. Ya te shikwa maru l'ọ bụ iya bụ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. L'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; sụ: "T'ẹ b'ị kfukwaru ndu achị ndibe unu ẹjo okfu." "

⁶ Tọ dọ iya bụ; Pọlu amawaruphu lẹ ndzuko ndu ọgbo ikpe ono dọ ọzo ẹbo: l'ọgbo ndu Sádusii nọ iya; ọgbo ndu Fárisii anọdu iya. Yọ rashia: “Ụnwunna iya; ya yikwa l'ọgbo ndu Fárisii. Ndu mọru iya nọ eshikwaphu l'ọgbo ndu Fárisii. Iphe e gude ekpe iya ikpe bụkwa lẹ ya ele ẹnya lẹ ndu nwuhuru anwuhu bẹ Nchileke e-me ujiku lanu t'ẹphe teta nọdu ndu.”

⁷ Ekfutsuta, ookfutsuta iphe ono; ndu ọgbo kẹ Fárisii; mẹ ndu ọgbo kẹ Sádusii awata ọswo ọswo. Ọgbo ikpe ono ekekahu onwẹphe ẹbo; ⁸ kẹle ndu kẹ Sádusii sọru lẹ Nchileke t'emedu ndu nwuhuru anwuhu t'ẹphe teta nọdu ndu ọdo; sọ l'ụnwu ojozi-imigwe ta nọdu; to nwe ndu ọdo, ẹ te egudejedu ẹnya phua, nọnu. Obenu lẹ ndu kẹ Fárisii tuko iphe ono kwetakota. ⁹ Ndu ọphu atulee wọwowo aka nshinu eje. Ndu ezije ekemu; ndu ọphu bụ ọgbo kẹ ndu Fárisii ahara gbeshi ekfushi iya ike: “Lẹ to nwedu iphe dọ ẹji, ẹphe maru, nwoke-wa meru! ?A maru bụ maa; tọ ojozi-imigwe kfujewaru nọ iya?”

¹⁰ A nọnyaa; ọswo ọbu akaria ẹka; k'ọphu eze onye ishi ndu soja ono tubesu l'ẹphe alakashiwa Pọlu nanu nanu. Yọ sọ tẹ ndu soja iya ye ishi je akpufuta Pọlu; kpubata lẹ mbareke ndu soja ọdo.

¹¹ Yo be l'enyashi iya; Nnajiufu, bụ Jisọsu abya evudonyabe Pọlu; sọ iya: “Gudekpelekwa iya phụ ẹge iigude iya; Pọlu! O kwa ẹge i gbaru ọdzori iya lẹ Jerúsalemu l'ẹke-a bụ ẹge i jefutaje je agbaaru iya ẹya lẹ Rómu.”

Aachi idzu ishi Pọlu

¹² Nchi abọhulephu; ndu Ju abya edzukobe; ria nte l'ẹphe te eridu nri; to nwe iphe ẹphe a-ngu; ẹ ba bụ l'ẹphe gburu Pọlu. ¹³ Ẹphe karikwaru ụkporo madu labu; mbu ndu ono, chiru idzu ono. ¹⁴ Ẹphe abyakfutashia ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu bụ ọgurennya ndu Ju; bya asu ẹphe: “Ẹphe riakwaru nte l'ẹphe ta akpadu nri l'ọnu; ọphu ẹphe 'etsudu okoro l'ọnu; ẹ ba bụ l'ẹphe gburu Pọlu. ¹⁵ Ọo ya bụ; t'unu lẹ ndu ọgbo ikpe zia eze onye ishi ndu soja Rómu t'o dutaru unu Pọlu. Unu mee ya t'o tubesu l'unu eme t'unu jifua ya aji. Ẹphe a-kwabẹ; gbua ya l'uzo tẹmanu yo rua ẹke-a.”

¹⁶ Ya ndono; nwata okoro bya lanu, bụ nwunne Pọlu kẹ nwanyi bẹ mọru iya nọ anu k'ejo idzu ono; kwe bahu lẹ mbareke l'ẹke ono je ekfuaru iya Pọlu. ¹⁷ Pọlu abya ekua onye ishi ndu soja lanu; sọ iya: “T'o duta onye-wa jekfu eze onye ishi ndu soja. L'o nweru iphe, oo-kfuru iya.” ¹⁸ Onye ishi ndu soja ono eduta iya jekfushia eze onye ishi ndu soja

ono; je asụ iya: “L'ọ bụ onye mkpọro ono; mbụ Pọlu; bẹ kuru iya nụ; sụ t'e dutaru ngu nwokorọbya-a; l'ọ nweru iphe dụ mkpa, oo-kfuru ngu.”

¹⁹ Eze onye ishi ndu soja ono abya eduta iya je anọdu iche; jia ya l'edomi: “?Nanụ ẹge ọ dụ?”

²⁰ Yọ sụ iya: “Lẹ ndu Ju chiru idzu l'ẹphe a-sụ ngu t'i duta Pọlu dufutaru ndu ọgbo ikpe echile; lẹ ndzuko ọgbo ikpe achọ t'ẹphe jifua ya aji. ²¹ Ọlobu; ba angakwa nchi; l'ọ nwekwaru ndu, kariru ụkporo unwoke labụ, e-ke l'ụzo; kwabẹru iya. Ẹphe riakwaru nte l'ẹphe te eridu nri; to nwe iphe ẹphe a-ngụ; ẹ ba bụ l'ẹphe gburu Pọlu. Nta-a bẹ ẹphe kwabẹkwaru akwabẹ; t'ẹphe nua olu ngu lẹ ee-duta iya-a bya.”

²² Eze onye ishi ndu soja ono asụ nwata-okoro ono t'ẹ b'ọ dụkwa onye ọo-kfuru lẹ ya dowaru iya ẹya; sụ iya t'ọ lawaru. Yọ lashia.

Edu Pọlu edujeru nnajiọha, bụ Fílikusu

²³ Eze onye ishi ndu soja ono abya ekua ndu ishi soja iya ẹbo; sụ ẹphe: “Unu guta ụkporo ndu soja iri; unu agutakwaphu ụkporo ndu inya ẹto lẹ ndu inya iri; mẹ ụkporo ndu arwa iri ọdo, bụ ndu a-chiru ara. Unu kwakọbe ẹphe k'ọje Sizariya l'ori nri-enyashi ntanụ-a. ²⁴ Unu hakwaruphu inya mekwaaru Pọlu, ọo-nọdu agba t'unu duru iya je anụ nnajiọha, bụ Fílikusu lẹ chiriri werere.”

²⁵ Eze onye ishi ndu soja ono abya edee ẹkwo; sụ:

²⁶ “Kulódiyosu Lísiyasu ede iya anụ Nnajiọha, bụ Fílikusu. Ya ekele ngu. ²⁷ L'ọo bụ ndu Ju guderu nwoke-wa l'eme t'ẹphe gbua ya. A nọnyaa; ama abya agbaaru iya l'ọ bụ nwa Rómu. Ya egude ndu soja iya je anafu iya ẹphe. ²⁸ Ya emelaha tẹ ya maru iphe o meru, kparu iphe ẹphe guderu iya. Ya eduru iya jekfu ndzuko ndu ọgbo ikpe ẹphe. ²⁹ Ya aphua l'iphe o meru ta bụdu iphe dụ kẹ t'a kfu-gbua ya akfu-gbu; ọphu ọ dụkpoduanu kẹ t'a tụa ya mkpọro. Iphe ẹphe ekfu l'ọ meru bụ okfu kẹ ekemu alị ndu Ju. ³⁰ Ya anụ lẹ ndu Ju chiru idzu t'ẹphe gbua ya l'ụzo; sụ t'e gude iya byakfuta ngu-wa. Ya asụ ndu ọbu, ekfu iphe o meru ọbu t'ẹphe byakfuta ngu bya ekfu iya l'ifu ngu.”

³¹ Ndu soja ono abya emee ẹge e ziru ẹphe. Ẹphe egude Pọlu jee l'enyashi ono jeye lẹ Antipátirisu. ³² Yo be echile iya; ndu soja ndu ọphu gude ọkpa alaphushia azụ lẹ mbareke. Ndu onanu, gude inya ono eduru iya jeshia. ³³ Ẹphe edurua ya Sizariya; bya eworu ẹkwo ono nụ ọvano; duru Pọlu ye iya l'ẹka. ³⁴ Ọvano agubebe ẹkwo ono; bya aji Pọlu ẹke, a mụru iya. Yọ nulephu l'ọ bụ onye Silísiya; ³⁵ sụ iya: “L'ii-yewaru ọnu teke ndu ebo ngu ibo

rutaru.” Yò sù t'e je edobe Pòlu l'ufu-eze Héròdu; che iya nche.

24

Ibo, eebo Pòlu

¹ A nòlèphu abalì ise; Ananáyasu, bụ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ l'uphodu ndu bụ ọgurennya l'ogbo ikpe ndu Ju; ẹphe l'onye l'ọya, aza Tẹtálosu ayịru jeshia Sizariya. Ẹphe erua; bya atụko iphe ẹphe sùru lẹ Pòlu meru dokotaru gòvano Fílikusu. ² A bya ekua Pòlu; Tẹtálosu awata okfu iphe, ẹphe sùru l'o meru; sù:

“Onye-ukfu-l'ọha, bụ Fílikusu. Ọ bụ ẹge i doberu ẹka achị ayi meru iphe nchị dụ ayi ndo. Ọ bụ ẹnya, ị kwaru meru iphe a gbanweshitsuaru iphemiphe ọbule ono, a gbanweshiru ono t'ọ duru ayi lẹ mma. ³ Ayi ekele ngu ekele l'ekemeke ọbule kẹ iphemiphe ọbule ono, i meru ayi ono. ⁴ Ya te ejekwaru ngu ru okfuru ogologo okfu. Iphe ya arọ ngu; byiko; bụkwa t'i kweru nua iphe-a, ẹphe abyaru ngu ekfuru-wa. Ẹphe e-gbulekwaru ngu iya phụ mkpirikpi. ⁵ Nwoke-wa bẹ ẹphe phụwaru l'ọ bụ onye emeje t'ẹjọ iphe tsa nwunne. Ọokpaje utsu l'iphe bụ ẹke ndu Ju nọ lẹ mgboko mgburumgburu. Ọo yẹbedua bụ ishi ndu ẹjọ ọgbo ono, bụ ọgbo ndu Názaretu. ⁶ O seru ẹge ya e-shi merushia eze-ulo Nchileke; ayi egude iya t'ayi kpee ya ikpe l'ẹge ekemu-alì ayi kfuru. ⁷ Obenu l'eze onye ishi ndu soja, bụ Lísiyasu bya eye iya ẹka; gude ike nata iya ayi; ⁸ sù tẹ ayibe ndu, guderu iya nù bya l'ifu ngu. I -jia ya aji bẹ ị-phụwaru iphe ọbu, ayi ekfuru ngu l'o meru ọbu.” ⁹ Ndu Ju ọphunanu eye iya ẹka; sù l'iphe Tẹtálosu kfuru bụkota oswi-okfu.

Pòlu edofu onwiya l'ifu

Fílikusu

¹⁰ Gòvano abya epheeru Pòlu ẹka t'ọ watawaru oye ọnu. Pòlu asụ iya:

“Lẹ ya marua l'i shiwa keshinu afa olemole ọphu sweru nù nọduta l'ishi ikpe l'alì-a. Ọo ya meru iphe ẹhu beberu atso iya ẹna tẹ ya dofu onwiya l'ifu ngu. ¹¹ Ẹ tọ karikwaa abalì iri l'ẹbo, ya jeru Jerúsalemu ọbaru Nchileke ẹja. Jikwaa ẹphe t'a maeduru: ?bụ iya ẹjọ-ire. ¹² Ndu Ju te nwekwa teke ẹphe phuru l'o nweru onye yele iya atu ntutego; to nwe ẹke, ẹphe phuru, ya kparu utsu, ada l'ime eze-ulo Nchileke; m'ọ bụ l'ulo-ndzuko ẹphe; ọdudu bụru l'ime mkpukpu. ¹³ Ọdo bụkpoonu t'ẹphe koshi l'ibo ono, ẹphe boshiru iya ono nweru ọphu bụ oswi-okfu. ¹⁴ Ọphu ya kweru bụ lẹ ya abaru Nchileke ndiche ayi phẹ ẹja lẹ Ụzo

Nnajiufu ono, ephe ekuje ejo ogbo ono. Ya tukokwaruphu iphemiphe obule, e deru l'ekwo ekemu Mosisu; me l'ekwo ndu nkfuchiru Nchileke kweta. ¹⁵ O kwa iphe ndu-wa ele enya iya be ya elekwaphu enya iya, bu iya bu le Nchileke e-mekochaa mee onyemonye obule t'o shi l'onwu teta nodu ndzu: me ndu oma; me ndu ejo iphe. ¹⁶ Yo buru iphe ono be ya ekebeje ehu eme t'obu ba nma iya ikpe l'ifu Nchileke; me l'ifu madzu.

¹⁷ "To du iya bu; ya anobebe afa olemole l'eke odo; bya alata ali iya te ya wolataru ndu ali iya okpoga, eegude eyeru ephe eka; mekwaphu te ya bya egwooru Nchileke ngweja. ¹⁸ O kwa le ya metsuaru nsu, tso ngweja ono be ndu Ju, haru shi Eshiya lata phuru iya l'ogbodufu eze-ulo Nchileke l'eke ono. E to nwekwa ndu ephe l'iya yi; to nwe utsu, ya kpatsuru le mkpukpu. ¹⁹ O kwa ndu Ju ono, shi Eshiya ono b'o gbaru t'ephe bya l'ifu ngu l'eke-a; bya ekfu-a iphe ephe suru le ya meru obu; m'o -nweru iphe ephe e-kfu. ²⁰ Odo bu te ndu-wa, no l'eke-a kfunua ejo iphe obu, ephe phuru ya meru, bukpo iphe e gega nma iya ikpe teke ono, a jiru iya aji l'ifu ndzuko ndu ogbo ikpe ephe ono; ²¹ gbahakwaa iphe lanu ono, ya nokwa-a l'ifu ndzuko ndu ogbo ikpe ono kfushia ike; su: 'L'iphe unu gude ekpe iya ikpe ntanu-a bukwa le ya kweru le Nchileke e-mekochaa mee ndu nwuhuru anwuhu t'ephe shi l'onwu teta nodu ndzu.' "

²² To du iya bu; keshinu Filikusu makotawaru ke Uzo Nnajiufu ono ohuma; yo su t'ephe la; le ya e-kpe ikpe ono teke eze onye ishi ndu soja, bu Lisiyasu byaleruphu. ²³ Yo su te onye ishi soja ndu Romu, Polu no l'eka letakwa iya enya ohuma. Olobu; t'o hakwaa ya t'o tusaru ehu; te ndu onya iya byaje t'ephe l'iya jia; t'ephe jejeru iya iphe bu mkpa iya.

Polu ekfu okfu l'ifu Filikusu; me Durusila, bu nyee ya

²⁴ A nolephu abali olemole; Filikusu eduru nyee ya, bu Durusila, bu nwanyi Ju byatashia. Yo bya ezi; e je ekua Polu. Ephe angaberu iya nchi; yo kfulahaa k'oworu onwonye ye l'eka Kurayisutu, bu Jisosu. ²⁵ Polu ekfukwadua okfu ke odobe eka ndoo; ke okpadeje onwonye; me ke mboku ikpe, abya nu; Filikusu atsulahaa egvu. Yo su iya t'o jewaru ke nta-a; le ya e-ku iya-a odo teke uzo du iya. ²⁶ Iphe o shi ari bu le Polu a-nu iya eka-azu. Yo buru iya meru iphe obuje: nta-a nta-a; yo kua Polu t'ephe bo uja.

²⁷ A nolephu afa labu; Filikusu alufu l'okwa iya; nwoke odo, epha iya bu Poshosu Fesutosu abya anochia enya iya.

Fílikusu aparu Pọlu haa l'ụlo-mkpọro; l'ẹke oome t'o mee iphe dụ ndu Ju mma.

25

Pọlu ekfu l'ọo eze ndu Rómu e-kpe ikpe iya

¹ A nọlephu abalị ẹto k'ọphu Fésutosu lakfutaru ndu ono, ọ bụ nnajioha ẹphe ono; yo shi ọ Sizaríya jeshia Jerúsalemu. ² E rua ẹke ono; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ishi ndu Ju abya ekfulahaaru iya iphe ẹphe sụru ọ Pọlu meru. Ẹphe arọ ya; ³ t'o meeru ẹphe iphe-oma, bụ iya bụ t'o mee ọ Pọlu lata azụ ọ Jerúsalemu. Ẹphe achikwanu idzu ono t'ẹphe kee l'uzo; gbua Pọlu. ⁴ Obenu ọ Fésutosu sụru ẹphe ọ Pọlu nọkwa ọ mkpọro ọ Sizaríya. "Ọ yẹbedua, bụ Fésutosu habewaa nwanshi; ya alaphushia azụ l'ẹke ono. ⁵ Tę ndu ishi unu tsoru iya je Sizaríya; ọ -bụru l'o nweru iphe dụ ẹji, o meru; t'ẹphe bya ekfua ya l'ẹke ono."

⁶ Ẹphe ọ Fésutosu anọ iphe dzuru abalị ẹsato m'ọ bụ abalị iri l'ẹke ono b'ọ laderu Sizaríya. Yo be ọ nchi-ta-abọhu iya; yo je anọdu l'ulo-ikpe; bya asụ t'e dubata Pọlu. ⁷ Pọlu abatalẹphu; ndu Ju, shi Jerúsalemu abya akpọ-pee ya mgburumgburu; kfushilaha igweligwe akpamara, ẹphe sụru l'o meshiru. Ọphu ọ dụ ọphu ẹphe dụru ike koshi l'ọ bụ oswi-okfu m'ọo nanu. ⁸ Pọlu abya edolaha tę ya dofu onwiya; sụ: "L'ẹ to nwekwa teke ya kfuswejeru ekemu ndu Ju; ọphu ọ dukwa teke ya kfuswejeru eze-ulo Nchileke; ọ dudu bụru Síza."

⁹ Fésutosu emelaha tę ya mee iphe dụ ndu Ju mma; bya asụ Pọlu: "Ọ dụ ngu mma t'i je Jerúsalemu t'e kpee ngu ikpe iphe-a, ẹphe sụru l'i meru-wa l'ifu mu l'ẹke ono?"

¹⁰ Pọlu asụ iya: "L'ẹ ya vudo-wa l'ifu ọgbo ikpe k'eze ndu Rómu, bukwanu iya bụ ẹke gbaru t'e kpee ya ikpe. Nggubedua l'onwongu maru l'ẹ to nwedu ẹjo iphe ya meru ndu Ju. ¹¹ Kẹle ndẹge ya meru ẹjo iphe; metakwanu iphe gbaru kẹ t'e kpee ya nkfugbu; mę ya asụ: ?ya atsuhunu egvu anwuhu. Obenu ọ teke iphe ẹphe sụru ọ ya meru ta bụdu oswi-okfu; b'ẹ to nwekwa onye ha kẹ tę ya kpuru iya nu ẹphe. Iphe ya kfuru bụ tę ikpe iya laa l'ifu Síza."

¹² Tọ dụ iya bụ; Fésutosu yele ndu ọgbo ikpe ono efogbatsua ishi; yọ sụ Pọlu: "L'ẹ keshinu ị sụru tę ikpe ngu laa l'ifu Síza; bukwa l'ifu Síza ono bę ii-je."

*Pọlu nọ l'ifu Agirípa;
mę Baníisu*

¹³ Yo be ujiku lanu; onye eze, ẹpha iya bụ Agirípa; mę nwunne iya kẹ nwanyi, ẹpha iya bụ Baníisu abya Sizaríya

t'ephē kele Fésutosu. ¹⁴ Ephemē anọlephu abalı olemole l'ẹke ono; Fésutosu abya eworu kẹ Pọlu kọoru Agirípa. Yọ sụ iya: "L'o nweru nwoke, Fílikusu haru iya l'ụlo-mkpọro. ¹⁵ Teke ya jeru Jerúsalemu; bẹ ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu bụ ọgurennya ọgbo ikpe ẹphe kfulahaaru iya ẹjọ iphe ẹphe sụru l'o meshiru. Ephemē asụ tẹ ya nmaa ya ikpe.

¹⁶ "Ya asụ ẹphe l'ẹ tọ bụkwa ome-l'alị ndu Rómu t'a kpuru onye bụlephu ibo bẹ eebo iya; nụ; l'ẹ-ba bụ lẹ yẹle ndu ọodaru ẹphe l'iya nọ ifu l'ifu t'o doo ẹnya; mbụ iphe ọbu, a sụru l'o meru ọbu. ¹⁷ Yo be mbọku, ẹphe dzuru l'ẹke-a; ya te jekpohee ọkpo ụkfu. Ya ejeshiwaphu l'ụlo-ikpe ono lẹ nchita-abọhu iya; sụ t'e je edubata nwoke ọbu. ¹⁸ Ndu, ebo iya ibo egbeshi; tọ dụ ẹjọ iphe, ya shi arị l'o meru, nweru ọphu ẹphe sụru l'o meru. ¹⁹ Iphe ẹphe kfuleruphu aburu okfu ụzo, ẹphe abajeru Nchileke ẹja; mẹ kẹ onye ọbu, a sụru l'ẹpha iya bụ Jisọsu, nwuhwaru nụ; obenu lẹ Pọlu sụru l'ọ nọo ndzụ. ²⁰ Ya ta ma iphe ya e-me l'okfu, dụ ẹge ono. Ya ajia Pọlu tẹ ya maru: ?ọ dụ iya mma t'o jee Jerúsalemu t'e kpee ya ikpe iphe ẹphe sụru l'o meru ọbu l'ẹke ono? ²¹ Pọlu ajika; sụ t'e che iya nche jeye teke eze, bụ Síza e-kpe iya ikpe. Ya ekwe; sụ t'e che iya nche jeye teke ya e-zi iya t'o jekfu eze, bụ Síza ọbu."

²² Agirípa asụ Fésutosu: "Ọ dụkwa iya t'a sụ lẹ ya nuru olu nwoke-wa l'onwiya kwaphu." Fésutosu asụ iya t'ọ haa; echile bẹ ọo-nụ-a olu iya.

²³ Yo be nchi-ta-abọhu iya; Agirípa yẹle Baníisu abya akwakpẹlephu onwẹphe ọgbodo ngwa ndu eze. Ephemē abya abahụ l'ụlo-ikpe ono ẹphe l'eze ndu ishi soja; mẹ ndu, a maru ẹpha ẹphe lẹ mkpukpu ono. Fésutosu abya ezi teke ono t'e je eduta Pọlu dubata. ²⁴ Fésutosu awata okfu; sụ: "Ọnyibe, bụ Agirípa; mẹ unubẹ ndu, nọkota l'ẹke-a; unu lekwa nwoke-wa, iphe bụ ndu Ju mgburumgburu: ndu ọphu nọ l'ẹke-a; mẹ ndu ọphu nọ lẹ Jerúsalemu tukuru echi ichi iya-a. Ephemē echi mkpu sụ t'ẹ b'ọ nọduhe ndzụ. ²⁵ Obenu l'ẹ to nweđu iphe ya phuru, o meru, bụkwanu iphe dụ kẹ t'e gude kpee ya nkfugbu. Keshinu o gude ọnu iya sụ tẹ ikpe iya la l'ifu eze, bụ Síza; bẹ ya sụkwaru lẹ ya e-zi t'e dulaaru iya Síza ọbu. ²⁶ Obenu lẹ ya ta madụ iphe bụ iphe, ya e-deru eze, bụ Síza l'ẹkwo l'ọo iphe o meru ndọ-ọ. Ọ kwa iphe kparu iphe ya dufutaru iya unu ndono; dufutaru ngu iya nggubedua gẹdegede; Eze Agirípa; k'ọphu ọo-bụkwanuru: e -leebe ẹnya l'ikpe-a; ya amakwanuru iphe ya e-de. ²⁷ L'ọ dụkwa yẹbedua l'ọ bụ umere onye eswe; mbụ mẹ ya -sụ t'e duru onye mkpọro je; lẹ ya ẹ-be koshi iphe a sụru l'ọo iphe o meru."

26

Pọlu edofu onwiya l'ifu Agirípa

¹ Agirípa abya asu Pọlu: "A haakwaru nta-a t'i doo nke ngu; i -makwaru iphe ii-do; dokwaa ya." Pọlu abya apalia eka; kele iya ekele; bya awata edodo; su:

² "Eze, bu Agirípa; ehu atso iya ena l'i kweru te ya vudo ngu l'ifu; kfu okfu; dofu onwiya ntanu-a l'iphemiphe obule, ndu Ju suru le ya eme. ³ Iphe ehu atso iya ena bu l'i maru ome-l'ali ndu Ju ohuma; bya amaru iphe epe anoduje adzokashi. Byiko; ngabekpelekwaphu nchi ohuma l'iphe-a, ya abya ekfukfu-wa.

⁴ "Iphe bu ndu Ju mgburumburu makotaru ege ndzu iya du shitakpoo teke ya bu nwata; kele ya shilephu l'odungu buru l'ali iya me le Jerusalemu. ⁵ Epe makwaruphu; m'o -bukpooru nu l'ephe e-kweta gbaa ekebe iya; le ya shilephu l'odungu gbaru l'ogbo ono, katsukpo otube nvo l'ekemu Nchileke ayi ono, bu iya bu ogbo ke ndu Farisii. ⁶ Nta-a be ya vudo l'eke-a; eekpe iya ikpe; okfu le ya ele enya iphe ono, Nchileke kweru nna ayi oche phe ukwa le ya eme ono. ⁷ Oo iphe ono, o kweru ukwa iya ono be ikfu iri l'ebo ndibe ayi phe elekpoo enya iya; gude ehu-anmanma iya abaru Nchileke eja: eswe l'enyashi. Nta-a Onyibe; be ndu Ju suru le ya mesweeru; okfu le ya ele enya iphe lanu ono. ⁸ ?Bu ngunu kparu iphe otsu unube ndu Ju l'ehu okweta le Nchileke e-me ndu, nwuhuru anwuhu t'ephe shi lonwu teta nodu ndzu?

⁹ "Yebedua l'onwiya shikwaphu tubesu le ndege o nweru iphe ya e-me; gude mebyia iphemiphe obule, lakpooru le ke epha Jisosu, bu onye Nazaretu me ya emekwaa ya. ¹⁰ Ono bu iphe ya meru le Jerusalemu. Ya jeru je anata ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja ekwo, ekoshi l'oo epe ziru iya. Ya eje akputatsua igweligwe ndu ke Kurayisutu; tushia epe mkporo. Teke e kperu epe nkfugbu; ya azua mgbede l'o dua mma t'a kfugba epe. ¹¹ Ugbo olemole be ya zitsuaru; e chia epe iphe l'iphe bu ulo-ndzuko ndu Ju; ege ee-shi t'ephe su l'ephe te kwetahedu iphe ono, epe kwetaru ono. Epe shi du-tabe iya eji; k'opu bu le ya shi egbeshije jeshia ali odo je epe egude."

Pọlu akọ ege ndzu iya shi gbanwee

¹² "Yo buru iphe ono meru iphe ya tugburu jeshia Damasukosu. Ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja ekwe te ya je; yo buru epe be ya gbaberu okpa je. ¹³ Ya ndono; Onyibe; yo buru l'echi oke-eswe le ya no l'uzo be ya phuru

iphoro, ka ɛnyanwu, nọ l'akpamigwe ogbu nwjii. Yọ nọ-
phee yẹle ndu yẹ l'iya yi mgburumburu. ¹⁴ Ayi adakọta
gbaragadangu gbaragadangu l'alì. Ya anọ olu, e gude okfu
Araméyiku eku iya: 'Sọlu! Sọlu! ?Bụ ngunu meru iphe
iikpa iya ɛhu? Ọ kwa onwongu bẹ iimebata. Ishi iya aburu
l'ọ dulekwaphu l'ọ bụ eswi, emeka onwiya iphe; l'ẹke ọogba
achi lẹ mkpirikpi-oshi, onye nwe iya nọ gude achi iya.' ¹⁵ Ya
aji iya: '?Bụ onye b'ì bụ; Nnajiufu?' Nnajiufu asu iya: 'L'ọ
ya bụ Jisọsu, onye ya akpa ɛhu.' ¹⁶ Wo mu: 'Tẹ mu gbeshi
vudo evudo. Iphe kparu iphe ya abyakfuta mu bụ tẹ ya gwa
mu lẹ ndu ejeru iya ozi. Sụ tẹ mu je ekfukashiaru ndu ọdo
iphe-a, mu phuru lẹ kẹ nk'ia ntanu-a; ọdo bụ iphe ya e-
koshi mu l'uzo ifu. ¹⁷ Ya a-dzọfuta mu l'ẹka ndu Ízurelu;
mẹ l'ẹka ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, bụ iya bụ ndu ya ezi mu tẹ
mu je alì ẹphe. ¹⁸ Mu e-je emee t'ẹphe musaa ɛnya; k'ọphu
ẹphe e-shi l'ochi lufuta bata l'iphoro; mẹ k'ọphu ẹphe e-
shi l'ẹka Sétanu lufuta byakfuta Nchileke. Ọo ya bụ; ẹphe
-kwelephu l'ọo ya bụ Nnajiufu ẹphe; Nchileke aguaru ẹphe
nvu l'iphe dọ ẹji, ẹphe meru; guru ẹphe yekobe lẹ ndu ọphu
ọ fọtaru t'ẹphe bụru ndibe iya.' "

Pọlu ekfu k'ozi iya

¹⁹ "Ya ndono; nggube Eze, bụ Agirípa; ya ta jikakwa
ome iphe ono, ya nuru ono teke ono, ya phuru ọphụ ono,
shi l'imigwe ono. ²⁰ Ya vu ọzo jee Damásukosu; bẹ ya
jederu Jerúsalemu; mẹ alì Judíya mgburumburu bẹ ya
bya adzọbe jeshia alì kẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. Ishi iya
aburu tẹ ya karu ẹphe t'ẹphe taa onwẹphe ọta iphe dọ
ẹji, ẹphe meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke. Sụ ẹphe
t'ẹphe meje iphe, e-koshi l'ẹphe mewaru ẹge ono l'oswiya.
²¹ Ọ kwa iya kparu iphe ndu Ju guderu iya l'ẹke ya nọ
l'eze-ulo Nchileke; ese t'ẹphe gbua ya. ²² Obenu lẹ Nchileke
eyekpelekwaru iya phụ ẹka byeye ntanu-a. Ọ kwa iya kparu
iphe ya bya evudo l'ẹke-a; l'agba ekebe t'onnyemonye ọbule
nua ya: nwata mẹ ọgurennya; ya te ekfu iphe ọdo; gbahaa
iphe ono, Mosisu mẹ ndu nkfuchiru Nchileke kfuru sụ l'oo-
me ono. ²³ Ẹphe suru lẹ Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru
ukwa iya ono jefutaje iphe-ẹhuka. E -meebe; yọ bụru iya
a-bụ onye Nchileke e-vuru ọzo mee t'o shi l'ọnwu teta nọdu
ndzụ; bya ekfukashiaru ndu Ju mẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju
l'ọo ya bụ iphoro, Nchileke e-shi dzọta ẹphe."

Ọnu, Agirípa eye

²⁴ Pọlu edonyalephu iphe ono; Fésutosu arangarahu; sụ
iya: "Pọlu; ọ bụ ọgvu eme ngu! Ọ bụ oke ẹkwo, ị guru agba
ngu ishi gharaghara!"

²⁵ Pọlu asụ Fésutosu: “Onye-ukfu-l'ọha; ọgvu te emekwa iya. Iphe ya ekfu dokwaru iya ọnya; bya abụkwaruphu oswi-okfu. ²⁶ ?Tọ bụdu Agírípa ndọ-ọ! Iphe-a, ya ekfu-wa b'ọ makọtahaakwaru ọhuma. Ya ekfukwaru iya phụ unu hoo haa; kẹ l'ọ dokpooru yẹbe Pọlu ọnya l'ẹ to nwedụ iphe ono ọphụ ẹ tọ nùhaadua; keshinu ẹ to nwedụ ọphụ e meru l'edomi. ²⁷ Nggụbe Eze, bụ Agírípa: ?I kwetaru iphe ndu nkfuchiru Nchileke kfuru? Ya makwaru-a l'i kwetaru!”

²⁸ Agírípa asụ Pọlu: “?I tubesu l'ọ bụwaphu ẹge ono bẹ ii-kfutakebewa iya phụ tẹ ya bụru onye kẹ Kuráýisutu?”

²⁹ Pọlu asụ iya: “M'ọ bụ nta-a-o; m'ọ bụ l'ọo nọ ọdu-o; iphe ya ekfu anụ Nchileke bụ tẹ nggu lẹ ndu-wa, nọkota l'ẹke-a, anụ iphe-a, ya ekfu nta-nu-a bụru iphe ya bụ; kpachikwa kẹ mkpakọbe-wa, a turu iya-a.”

³⁰ Yo kfuebelephu ẹge ono; eze, bụ Agírípa; gọvano; mẹ eze-nwanyi, bụ Baníisu atụko wụ-lihu wụfu. ³¹ Ẹphe alufulephu tuko kfulahaaru ibe ẹphe lẹ nwoke ono te metakwa iphe okfu k'oje mkpọro; ọphụ ọ bụru kẹ akfugbu.

³² Agírípa asụ Fésutosu: “Ndege nwoke-wa ta sụwaru tẹ ikpe iya laa l'ifu Síza; mẹ aa-ga ahakwa iya t'ọ la.”

27

Pọlu nọ l'ugbo-mini eje Rómu

¹ Yo be teke a chọru iya; yọ wụkoo l'ayi a-nọ l'ugbo eje Ítali; e woru Pọlu yẹle ndu mkpọro ọdo ye Júliyọsu, bụ onye ishi ndu soja Rómu, l'achi ụkporo ndu soja ise l'ẹka. Onye ono bụ onye ishi ndu Ọgbo soja Ọgósutosu. ² Ayi atụko baa l'ugbo-mini, shi Adaramítíyọmu l'abya oje ọdu ugbo-mini, nọgbaa lẹ nkụpe-nkụpe mini alị Éshiya. O nwekwaruphu nwoke Masedóniya, a mụru lẹ Tesalonáyika, ẹpha iya bụ Arisutákọsu, ayi l'iya tuko nọdu l'ugbo ono; tųgbua. ³ Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ayi erua Sayídónu. E rua ẹke ono; Júliyọsu ekweta tẹ Pọlu je ekeletsua ndu ọnyà iya phẹ; k'ọphụ ẹphe a-nụtsua ya unwu iphe bụ mkpa iya. ⁴ Ayi eshikwa l'ẹke ono tųgbua ọdo. Phẹrephere eshi ayi ishifu. Yọ bụru iya meru iphe ayi tųgburu kwasẹru ụzo ẹnyanwu-ahata l'uzo ikfuli Sáyipurosu ibyiya ọphụ phẹrephere t'ephedu. ⁵ Ayi egude ugbo ono dabua mini Síliya; mẹ Pamfíliya; bya abata l'ọdu ugbo Máyira lẹ Lísiya. ⁶ E rua ẹke ono; onye ishi soja ono aphụa ugbo-mini, shi Alẹguzándiriya l'eje Ítali. Yọ chọru ayi ye iya.

⁷ Ayi atọkpelephu nwẹhu abalị olemole; gude iya l'eje. Yọ tsụkpoo ayi l'ẹhu bẹ ayi ruru iku Náyidọsu. Phẹrephere te kwehekpo t'ayi shia ono. Ayi agọzia; shia ụzo ikfuli Kiritu

l'ifu iya kẹ Saamóni. ⁸ Oshi mgboro Saamóni ono atsukpoo ayi l'ẹhu. Ayi abya ekebekpoo ẹhu bẹ ayi ruru ẹke, eeku Odu Ụgbo-oma. Ẹke ono bẹ dụwa ntse lẹ Lasíya.

⁹ Ayi eshi ẹge ono nọo anọno l'ẹke ono; k'ọphu ayi nọru jeye teke ije-ugbo atsujẹ l'ẹhu. Ayi abya anọ-swetakwaphu teke ndu Ízurelu emeje ome-l'alí ọswi aswiswi. Tọ dụ iya bụ; Pọlu anmaaru ndu ugbo ono; mẹ ndu soja ẹphe ọkwa; sụ ẹphe: ¹⁰ "Ndu mu; iphe ya phuru bụ l'ije-ugbo ayi-wa emekochaa dụ ẹhuka nshinu. Ẹ tọ bụlekwa l'ivu, nọ l'ugbo-wa; mẹ ugbo l'onwiya a-la l'iyi; ayibedua a-lọkwa ishi ayi alọlo." ¹¹ Yọ bụlerua iphe onye ishi ugbo; mẹ onye nwe ugbo kfuru bẹ onye ishi ndu soja ono nuru. Ẹ tọ kfubeduru ọswa yee ọnu l'okfu kẹ Pọlu. ¹² Keshinu ọdu ugbo-mini ono ta bụdu ẹke aa-nọ-ghe l'oge winta; ọnu aka awuko: t'e shi l'ẹke ono tųgbua; t'a maru: ?mẹ ẹphe a-dụ ike kpọrua Fínikusu? Fínikusu bụ ọdu ugbo-mini, nọ lẹ Kirítu. Eke eeshije bahụ l'ọdu ugbo-mini ono dụ ẹbo: nanụ nọ foo ọnu l'e gude ala ụzo ẹka-utara; m'a -nọdu; chebe ifu l'ụzo ẹnyanwu-ariba; ọphu anọdu foo ọnu l'e gude ala ụzo ẹka-ibyita. Yọ bụru ẹke ono; bẹ ẹphe a-nọ-ghe teke ono, oke oyi atsujẹ ono.

Oke pherephere abyakfuta ẹphe l'echi eze ẹnyimu

¹³ Pherephere eshi l'ụzo ọhuda wata ophe nwanshị nwanshị; ẹphe ariya l'ẹphe a-dụa ike mekota iya ẹge ẹphe tųberu. Ẹphe alọ-lita ọngu;* chee l'ugbo ono wata ọkpo mgboro mgboro Kirítu. ¹⁴ A nọlephu nwanshị; oke pherephere, shi l'ụzo ishi-eli abyatashia. ¹⁵ Oke pherephere ono aturu ugbo ono tųgbua; to kwehe shia ibyiya ono, pherephere shi abya ono. Ayi ta mahe ẹge ayi e-me iya. Ayi apaakwaduru iya phụ haa tẹ pherephere ono paru ayi tųgbua. ¹⁶ Ayi eswedelephu l'iku nwa ikfuli Káwuda; pherephere t'epheshihe ike ẹge o shi ẹphe. Ayi ekeshikpoo ẹhu kpuru nwugbo kẹ nshii, eeligbabeje l'eze ugbo chee l'eze ugbo ono. ¹⁷ A kpubatatsulephu nwugbo nshii ye l'ugbo-mini ono; ẹphe abya egude eri kee ugbo-mini ono mgburumgburu; mbụ kee ya; yo shihu dingu dingu. Ẹphe atsulahaa egvu; wo: ?a maru ugbo ono te ejedunu je eliru l'eveve mini Líbiya. Ẹphe alọ-zita ẹkwa-ugbo† ono; ugbo ono atọo ẹhu jelahaa. ¹⁸ Oke pherephere ono ephewaphu k'ẹhuka ẹhuka; l'akwanga ayi; k'ọphu a

* **27:13** 27:13 Ọngu bụ igwe, e meru; yọ dụ l'ọ gbaru ẹbà, eegudeje lọ-gude ugbo tẹ mini ba apata iya. † **27:17** 27:17 Ẹkwa-ugbo bụ ẹkwa, eekobeje l'eli ugbo-mini; pherephere egude iya l'apa ugbo ọbu.

wataru ọchishi ivu, nọ l'ugbo ono etufashi lẹ mini lẹ nchi-ta-abọhu mbọku ono. ¹⁹ Yo be lẹ mbọku kẹ ẹto ya; ẹphe egude ẹka ẹphe l'onwẹphe mịshilaha iphe e gude mee ugbo ono etufashi lẹ mini. ²⁰ A nọo abali olemole; ayi te gude ẹnya ayi phụ ẹnyanwu; m'ọ bụ mkpọ-kpodo. Oke phẹphẹre ono te kwe adazita. Yo mee k'ọphu ayi ta arihedu kẹ ndzu ọdo.

²¹ Ẹphe anọo anọno; to nwe iphe ẹphe riru. Tọ dọ iya bụ; Pọlu egbeshi bya ejekfube ẹphe je asụ ẹphe: "Ndu mu; ndẹge unu kweru nk'ia; haa ọlufuta lẹ Kiritu mẹ ayi ta ge tufashikwa iphemiphe ọbule-a, ayi tufashiru-wa; mẹ iphe-a, mebyishihuru nụ-wa. ²² Nta-a bẹ ya arọ unu t'obu shihu unu ike. Ẹ to nwekwa m'ọo onye lanu, ishi iya ephu iya; ọ bụlephu ugbo-wa a-la l'iyi. ²³ L'enyashi-wa, sweru nụ-wa bẹ ojozi Nchileke; mbụ Nchileke ọphu ya bụ nk'ia; bụru iya bẹ ya ejeru ozi byakfutaru iya; ²⁴ bya asụ iya: 'Pọlu; ba atsushi egvu; l'i jefutaje je evudo l'ifu Siza. Odo bụ lẹ Nchileke e-gudekwaphu okfu ẹhu nggube Pọlu dzọo iphe bụ ndu nggu l'ẹphe nọ l'ugbo-wa l'ẹphe ha.' ²⁵ Ọo ya bụ; ndu mu; t'obu shihu unu ike. O dokpooru iya ẹnya lẹ Nchileke e-mekota iphe ono ẹge e kfuru iya ẹya l'ọ ha. ²⁶ Obenu l'ọ nweru ikfuli, ugbo-wa e-je anguru."

²⁷ Ya ndono; yo be l'enyashi kẹ abali iri l'eno ya; oke phẹphẹre ono apakwaphu ayi akwasẹ lẹ mini Mediterenianu ono. Yo rudelephu echi-abali; ndu ugbo ono asụ l'ọ dukwa l'ali dọwa ayi ntse. ²⁸ A bya eworu ọnyi[‡] libe l'eri; chee lẹ mini ono; tọ ya. Ogvu mini ono aburu iphe dọ l'ọ bụ ọkporo ntụ-ẹka. A nonyakwaaphu; bya atọo ọnyi ono ọdo; yọ bụwarua ntụ-ẹka iri l'ise. ²⁹ Ẹphe atsulahaa egvu l'ugbo ono e-je ekwoo onwiya l'eze mkpuma; rikashihu. Ẹphe achita ọngu-ugbo ẹno l'azu ugbo ono; ye lẹ mini; yọ lẹ-gude ugbo ono. Ẹphe ayolahaa tẹ nchi bọhu-kebe. ³⁰ Ndu ugbo ono emelaha t'ẹphe paru ugbo ono haa; kfulashihu lẹ mini. Ẹphe aparu ugbo kẹ nshii phụ ye lẹ mini. Ẹphe emee ẹge ono t'e tubesu l'ẹphe eje oshi ifu eze ugbo ono ye ọngu-ugbo phụ lẹ mini. ³¹ Pọlu asuwaphu onye ishi soja ono; lẹ ndu ugbo ono -kfufukwa bẹ unu laakwaru. ³² Ndu soja ono abya ebufu eri nwugbo nshii ono; mini apata iya kwaseru.

³³ Nchi abyawa abọhu; Pọlu arolahaa ẹphe t'ẹphe kabẹru ria nri; sụ ẹphe: "Nta-a bẹ unu nọwaru abali iri l'eno; to nwe iphe unu riru. ³⁴ Byiko; unu riaru nri tẹ ike dọ unu; lẹ to nwekwa m'ọ bụ ẹgbushi, nọ unu l'ishi, etufahu nụ."

[‡] 27:28 27:28 Ọnyi bụ iphe anyi ẹra, eeyeje eri chee lẹ mini t'e gude maru ẹge ogvu mini hatabe tsube l'ugbo-mini rua l'ali.

³⁵ Yo kfuebe ege ono; bya ewota buredi; kele Nchileke ekele l'ifu epehe l'ephe ha; washia ya; wata atata. ³⁶ Epehe abya enweru iya obu teke ono; rikota nri l'ephe ha. ³⁷ Iphe ayi du ndu l'ugbo ono bu ukporo madzu ugbo iri l'eto l'umadzu iri l'ishingu. ³⁸ Onyemonye obule eritsulephu nri; a pashia ereshi, e vu l'ugbo ono tushia le mini t'ugbo ono du npehe.

Ugbo-mini etsukposhihu

³⁹ Nchi abohulephu; ndu ugbo ono ta mahe uswe iya ophu epehe no anono. Iphe epehe maru bulephu l'ali duwa epehe ogbata ntse. Epehe aphua eke mini gwo-jiru agwo-ji; phua l'eke ono be ali duwa bachara bachara l'onu-eka ono. Epehe asu t'ephe maru: ?epehe e-meghe t'ugbo ono je eliru l'eveve l'iku mini ono. ⁴⁰ Epehe egbubushia eri, gudetsua ongu-ugbo ono; hakota iya le mini; bya atoshia okpukpu, e gude kegbabetsua eyari, eegudeje ago-zi ugbo ono ifu teke ono kwaphu. Epehe abya aphulia ekwa, no l'eli oshi, no l'ifu ugbo ono; k'ophu pherephere a-watakwanu onwu ugbo ono. Epehe atokpelephu eh u ago-zi iya ifu jeye yo lashia l'ibiyiyanu, mini gwo-jiru agwo-ji ono. ⁴¹ Obenu l'ugbo ono gbabaru l'ikpo eveve, no l'ime mini ono; ishi iya eje eliru l'eke ono; k'ophu ugbo ono kwaru l'eke ono. Oke eyi-mini ono etsukposhia azu ugbo ono yogiriyogiri.

⁴² Ndu soja ono arilaha k'ogbushi ndu mkporo ono t'e b'o du onye ophu e-gvufu nu; nahu gbalaa. ⁴³ Obenu l'onye ishi ndu soja ono emenu t'o dzoo ishi Polu. Yo su iphe bu ndu, maru ogvu mini t'ephe kfufu; vuru uzo gvufu eli nggodo; ⁴⁴ te ndu ophu gudegbaa eka l'ekpete ugbo ono me l'ibiribe oshi ugbo ono; gude iya gvufuta. Yo buru ege ayi meru gvufukota ndono; to nwehe ayi onye iphe mekwaduru.

28

Iphe, meru le Moluta

¹ Ayi egvufutatsulephu eli nggodo; bya amaru l'ikfuli ono bu Moluta be eeku iya. ² Ndu eke ono aphuaru ayi imiko nshinu. Epehe abya akpoberu ayi oku t'ayi nyaru; l'eke igwe achikwanu mini; oyi atsu. ³ Polu erubata nwa nku; eye l'oku ono; agwo eshiwa iya phu wufuta; l'okpomoku oku ono ruru iya l'ehu. Yo wufuta bya atakfuru Polu l'eka. ⁴ Ndu eke ono aphua ege ejo agwo ono takfuru Polu l'eka; l'atu eregede; epehe ekfulaha; su: "Le nwoke-wa gbukwaru ochi. Mini b'o gvuwaru gvufuta; obu l'ali te edobekwa iya ndzu." ⁵ Obenu le Polu phelerua eka kpaling; pheta agwo ono chee l'oku; to nwekpoonu eke o mekaru Polu iphe le phuu. ⁶ Epehe achiru enya ye; ele teke eka ono e-ko Polu

ekoko; m'ò bú teke oo-behu daa gbaa; nwùhu; to nwe. A nnyaa; ephe aphua l'è to nwedu iphe meru iya nù; ephe aghawa iya nù; sù lè Pòlu bú oke agwa.

⁷ Nwoke, achi ikfuli ono; bẹ alì iya nòru bya asukfuru l'èke ono. Epha nwoke ono bú Pubulusu. Pubulusu abya egbobe ẹka nata ayi; bya achita ayi jeshia nk'ia; je akwaaru ayi ẹbyee abalì ẹto. ⁸ Ayi eshi rua; nna iya azẹwaru l'ẹhu-òku; mẹ l'ẹpho-atsutsu. Pòlu abya abahù l'ime ọlo iya; bya ekfuru nù Nchileke; bya ebyibe iya ẹka; mee ya; yọ dọwaphu mma. ⁹ Ya ndono; iphe ono emeebelephu; iphe bú ndu iphe emetsua l'ikfuli ono awùru byatashia; e mee ephe; ephe adukota mma. ¹⁰ Ephe anyako ayi iphe nshinu; shi ẹge ono kwabẹ ayi ugvu. Yo rua l'ayi byaderu atugbu; ephe egwotakotakpelephu iphe bú mkpa ayi; yejiaru ayi l'ugbo.

Pòlu phẹ shi Móluta eje Rómu

¹¹ Ayi anọtsua ọnwa ẹto l'èke ono; tsoru ugbo, shi Aleguzándiriya tugbu. Ugbo ono; bẹ eekuje “Ụnwu Ejima”. Ugbo ono; bẹ nọkotawaru oge winta ono l'odu-ugbo ndu ikfuli ono. ¹² Ayi abya erua Sáyirakusu; bya anọ l'èke ono abalì ẹto. ¹³ Ayi eshi ẹke ono kpọlephu mgburumburu mgburumburu jeye ayi erua Rijiyo. Yo be lè nchi-ta-abọhu iya; pherephere eshi ayi l'uzo azu phelaha. Yo be nwarechi iya; ayi erua Putiyóli. ¹⁴ Yo nweru ndu kẹ Kuráiyisutu, ayi phuru l'èke ono. Ephe arọ ayi t'ayi l'ephe nọ abalì ẹsaa; ayi ekweta; nọ ẹge ono. E meebe; ayi atugbu jeshia Rómu. ¹⁵ Ndu kẹ Kuráiyisutu lè Rómu bú ọwaa nuhawaru l'ayi abya; byatashia ayi ndzuta; byarutatsuaru aswa Ápyiyosu; mẹ mkpukpu, eeku “Ọl-nri-ẹto”. Pòlu aphua ephe; bya ekele Nchileke; obu aka iya oshihu ike.

Pòlu nọ lè Rómu ekfu okfu Nchileke

¹⁶ Ayi abya erua Rómu; a paru Pòlu haa; yo buru l'onwiya. E ye onye soja; yoo che iya nche.

¹⁷ A nọlephu abalì ẹto; Pòlu abya ekua ndu bú ndu ishi ndu Ju ndzuko. Ephe edzulephu; yọ sù ephe: “Ụnwunna iya; a turu iya mkpọro lè Jerúsalemu; kpuru iya nù ndu Rómu; l'è-be nwe iphe ya meru ndibe ayi; to nwe iphe ya mebyiru l'ome-l'alì, shi le nna ayi oche phẹ. ¹⁸ Ndu Rómu ajibe iya aji; bya emelaha t'ephe haa ya; l'èke ephe phuru l'è to nwedu iphe ya metaru k'akfugbu. ¹⁹ Ndu Ju ajika; e nwupyabe iya k'ẹhuka; ya asù l'ikpe iya a-la l'ifu eze nnajioha; l'è bo nwe iphe ya e-bebekpo sù l'ọo iphe ndibe ayi meru iya. ²⁰ O bú iya meru iphe ya kuru unu; kẹ l'ọ dọ iya tẹ yele unu kfugba. Iphe kparu iphe unu phuru iya lè

mkporo-a, a tūru iya l'eka-wa kwa lẹ ya ele ẹnya onye ono, ayibe ndu Ju ele ẹnya iya ono."

²¹ Ẹphe asụ iya: "Lẹ tọ dukwa ẹkwo, e shi lẹ Judiya detaru ẹphe, ekfu okfu ẹhu ngu. Ophu tọ dukwa nwanna ayi, byaru bya ekfua okfu ẹhu ngu k'ẹji; o dudu buru l'o nweru iphe dū ẹji, i meru. ²² Oogukwa ẹphe t'ẹphe nua olu ngu; okfu l'ẹphe maru l'ekemeke obule bẹ eekfulephu l'ogbo-wa, iigba-wa ta dudu mma."

²³ Ẹphe atūaru Pọlu onu mbọku, ẹphe e-dzu. Yo be mbọku ono; ẹphe akfube oswa zaa l'igwe bya ẹke Pọlu nọ. Pọlu eshi l'utsu kọoru ẹphe iphe ya phuru, bụ iya bụ ẹge Nchileke shiwa ekoshi l'ọo yẹbe Nchileke bụ eze. Yọ kọo ya t'o doo ẹphe ẹnya ohumu; kọ-jia ya nchi. Yo gude iphe, e deru l'ekwo ekemu Mosisu mẹ l'ekwo ndu nkfuchiru Nchileke mee tẹ ya kfuta ẹphe yeru Jisọsu. ²⁴ Yo nweru ndu ophu gude iphe ookfu kweta l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu ẹphe; nweru ndu ẹ-te kwedu nū. ²⁵ Ẹphe egude k'iphe ono kekashia onwẹphe iche l'iche. Ẹphe abyade atugbu; Pọlu asụ ẹphe: "Aa; iphe-a, Ume-dū-Nsọ shi l'onu onye nkfuchiru Nchileke, bụ Azaya kfuaru ndiche unu phe-wa bukwa oswi-okfu.

²⁶ "O sūru:

" 'Je ekfuru ndu-wa l'ẹphe
a-nga nchị nta;
ngaa ya imo;
to nwe iphe e-do ẹphe ẹnya.
Ẹphe elee ẹnya nta;
lee imo;
to nwe iphe ẹphe aphụ.

²⁷ Okfu l'ẹphe kpo-chiwaru
obu; swọ-chi-wa nchị;
tanyibe ẹnya;
Obiyanu mẹ ẹphe
egudee ẹnya phụ;
gude nchị ẹphe nua;
obu ẹphe emee t'o doo
ẹphe ẹnya;

m'ẹphe aghakobekwaa
byakfuta iya tẹ ya dzọ ẹphe.' "

²⁸ Pọlu asụ ẹphe: "Iphe unu a-maru bụ l'ozi-oma ndzota ono, Nchileke kweru ukwa iya ono b'o ziwaru t'e ezia ndu ẹ-ta budu ndu Ju. E zia ya ẹphe; ẹphe anatawa iya." Ono kwa olu Pọlu. ²⁹ Yo kfuebe ẹge ono; ndu Ju ono atulahaa ẹgo l'ime onwẹphe; wukashihu.

³⁰ Pọlu ajita ulo buru; akfu ugwo iya. Yo bua l'ẹke ono afa labu; l'anataje iphe bụ onye byaru iya ajiji. ³¹ Yoo kfu ẹge

Nchileke shi ekoshi l'ọo yẹbe Nchileke bụ eze; l'ezikwaphu iphemiphe ọbule ịe kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu. Yọo sa iya ẹge dụ iya mma; tọo tsụ egvu; to nwe onye akpọshije iya ẹya nụ.

Èkwo, Pọlu deru nù Ndu Rómu

¹ Èkwo-ozì ọwaa shì l'èka mubẹ Pọlu, bụ onye ejeru Kuráýisutu Jisọsu ozi. Ọ bụ Nchileke kuru mu tẹ mu buru onye ishi-ozì iya ono, rewaru nù ono.

² Ozi-ọma ono bụ iphe Nchileke shihawa l'ọnu ndu nkfuchiru nk'iya kwee ụkwa iya teke teruru etete; bya edekwaa ya phụ edede l'èkwo okfu Nchileke. ³ Ozi-ọma ono bụ kẹ Nwatibe iya, bụ iya bụ Nnajiufu ayi Jisọsu Kuráýisutu. A -bya lẹ kẹ madzụ, ọ bụ; bụ l'a mụru iya; yọ buru o-shi-l'eri Dévidi. ⁴ A -bya lẹ kẹ Nchileke, ọ bụ; bụ lẹ Nchileke shi l'ike ọphu o gude mee ya; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ekoshi l'ọ bụ Nwatibe iya. ⁵ Ọ bụ iya bẹ Nchileke shi l'èka meeru mu eze-iphe-ọma kẹ tẹ mu buru onye ishi-ozì; duru ndu, shi l'iphe bụ mbakeshi duba l'uzo, ẹphe e-shi kweta; meje iphe, e deru l'èkwo okfu Nchileke; ⁶ mbụ jeye l'unu bẹ ndu Rómu, bụ ndu Nchileke kuru t'unu buru kẹ Jisọsu Kuráýisutu.

⁷ Ọo ya bụ lẹ mu ede èkwo-wa anụ unu l'unu ha lẹ Rómu; mbụ unubẹ ndu Nchileke yeru obu bya ekua unu t'unu buru ndibe iya: Tẹ Nchileke, bụ Nna; mẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-ọma; yo mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu.

Pọlu ekfu k'oje Rómu

⁸ Iphe bụ ivuzọ bụ lẹ mu shi Jisọsu Kuráýisutu l'èka ekeleru unu Nchileke l'unu ha; okfu l'e kfuwaru k'ekwekwe, unu kweru kẹ Nchileke kfudzuru iya eliphe mgburumgburu. ⁹ L'ọ kwa Nchileke maru lẹ mu anọduje ekfuru iya okfu ẹhu unu: eswe l'enyashi teke mu ekfu anụ iya. Ọ bụ Nchileke ono bẹ mu gude obu mu l'ọ ha ejeru ozi kẹ òzì ozi-ọma kẹ Nwatibe iya ono; mbụ Jisọsu. ¹⁰ Mu anọduje ekfu anụ iya t'o gude obu-ọma iya mee tẹ mu kabẹ kpata ụzo bya agbaphee unu nta-a. ¹¹ L'ọ kfubekpokwaa ọswa agushi mu agugu ike; tẹ mu l'unu phụ ẹge mu e-me t'iphe-ọma, shi Ume-dụ-Nsọ l'èka rube unu ẹka. Ọo ya bụ; mu eshi l'abyabya ono, mu a-bya ono mee t'obu shihu unu ike. ¹² Iphe, mu ekfu bụ l'ekwekwe, unu kweru e-me t'obu shihu mu ike; ekwekwe nke mu emekwaaphu t'obu shihu unu ike. Ọo ya bụ; ayi eshi ẹge ono yeru onwayi ẹka.

¹³ Iphe unu a-maru; unwunna mu; bụ l'ọonoduje agu mu tekenteke tẹ mu bya agbaphee unu. Obenu lẹ keshinu teke ono byeye nta-a b'ọ nweleruphu iphe akpọshije mu

abyabya. Mu atụ-buje lẹ mu a-bya ẹge mu a-haru ndu ndu-unu kfubutaru Kuráyisutu ẹge-a mu ekfukwa iya phụ lẹ mba ọdo, ẹ-ta bụdu ndu Ju-wa. ¹⁴ Mu jikwa onyemonye ọbule ụgwo ozi-ọma ono. Mu ji iya ndu eme mbeke; jiru iya ndu eme imọswa imọswa. Mu ji iya ndu maru ẹkwo; jiru iya ndu ẹ-ta madụ ẹkwo. ¹⁵ Ọ bụ iya kparu iphe ọogu mu agụgu tẹ mu bya ezikwaaphu unubẹ ndu ọphu nọ lẹ Rómu.

Ike ọphu Nchileke gude adzọ ndiphe

¹⁶ L'iphere ozi-ọma ono, mu ezi ono ta adụkwa mu. Ọ kwa ozi-ọma ono bụ ike ọphu Nchileke gude adzọ iphe bụ ndu woru onwẹphe ye Kuráyisutu l'ẹka. O gude iya voru ụzo adzọ ndu Ju; ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju etsota ẹphe. ¹⁷ L'ọ kwa ozi-ọma ono; bẹ Nchileke gude ekoshi ẹge ndiphe e-shi dobe ẹka ndoo l'ifu iya. Ẹge ndiphe e-shi dobe ẹka ndoo ono; te nwekwa iphe ọdo; gbahaa oworu onwonye ye Kuráyisutu l'ẹka; kwe nk'iya; shi l'ọdungu jeye lẹ ikperazụ. Bụ iya bụ ẹge e deru iya l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "L'onye woru onwiya ye Nchileke l'ẹka; shi ẹge ono dobe ẹka ndoo a-dzụkwaru."*

Madzụ kpoo-gbaa;

bẹ ikpe Nchileke nmaru

¹⁸ Iphe Nchileke e-gude oke ẹhu-eghughu iya mee ndiphe b'o shi l'imigwe koshiwa; mbụ oke ẹhu-eghughu lẹ ndiphe kpọru yẹbe Nchileke ẹbo-ẹbo l'afụ; l'eme ẹjo ememe. Ẹphe gude ẹjo ememe, ẹphe eme arushi ọkpobe okfu ono arushi. Mbụ lẹ Nchileke a-gwa ẹphe ọchi; ¹⁹ okfu l'iphe kẹ Nchileke, gbaru madzụ l'amama bẹ doru ẹphe ẹnya ọhuma; kẹle Nchileke koshiru iya ẹphe l'onwiya. ²⁰ Keshinu teke Nchileke meru mgboko bẹ madzụ shikwa l'iphe Nchileke meshiru; maru egbe onye Nchileke bụ, bụ iya bụ l'ẹ te egudejedu ẹnya phụ iya. Ọ bụ oswi-okfu l'ẹ te egudejedu ẹnya phụ iya; ọbu lẹ madzụ gudewa uche-ọbu iya maru l'ike iya, nyiberu anyibẹ ta agvudu agvugvu; tẹmanu bụ l'ọ bụ yẹbedua gẹdegede bụ Nchileke. Ọo ya bụ l'ẹphe ta agofughedu. ²¹ Lẹ madzụ machacharua lẹ Nchileke nọ; l'ọ gbaru tẹ aakwabeje iya ugu; keleje iya ekele. Obenu l'ẹphe ta akwabedu iya ugu l'ọ bụ Nchileke; ọphu ẹphe ekelejedu iya ekele iphe oome. Iphe gbe mechia nụ; bụ l'egomunggo sweshihuru ẹphe; ọriri ẹphe abụwaru iphe mmanụ. To nwehe iphe edojekwadu ẹphe ẹnya; obu agbahawa ẹphe tsabalangu. ²² Ẹphe gude kẹ l'ẹphe sụru l'ẹphe maru iphe; gbe akakpọru ọburu ndu eswe. ²³ Ẹphe woru ugu, ẹ

* 1:17 1:17 Hab 2:4.

gęga kwabę Nchileke ono, a-nọ gburu jeyewaru ono tutehu atutehu; bya bya abalahaaru ntękpe ęja; mbu ntękpe, a pyigbaaru; yọ dọ l'ọ bu madzu, ę-ta dudu teke ọo-nọ-be; ọdo bu; yọ dọphu l'ọ bu nwenu, ephe l'eli; ọdo bu anu; ọdo bu agwo.

²⁴ Ọo ya kparu iphe Nchileke paru ephe haa t'ephe melahaa ęjo ememe, bu iphe agu obu ephe; ephe awata ome ęjo ememe, rehuru erehu; ephe le madzu ibe ephe awata ogude ęhu ephe eme onwephe ęjo ememe. ²⁵ Madzu adube ọbaru iphe Nchileke keru ekeke ęja; akwabę iya ugvu; gbe haa Nchileke ono, meshiru iya nu ono; mbu onye ọ gbaru ke t'ayi tuje ephe gbururu jeye le tutu yoyo. Ono kwa ęge ọ dọ. Ọo ya bu le madzu woru iphe bu oswi-okfu ke Nchileke ye l'azu; gbe kweta iphe ọphu bu ęjo-ire.

²⁶ Yọ buru iphe ono kparu iphe Nchileke paru madzu haa; ephe awata ọji tototo; eme iphe, dọ ideyideyi. Ke t'unwanyi hajee ojekfu unwoke, bu iphe Nchileke gude kee ephe; wata ojekfu unwanyi ibe ephe! ²⁷ Ọ kwaphu ęge ono be unwoke haru ojekfu unwanyi, bu iphe gbaru ephe; ęgu ojekfu unwoke ibe ephe anọduje enwu ephe raphuraphu l'ọ bu ọku l'ęhu. Nwoke yele nwoke ibe iya awata azeze. Ephe adubenu ọphu uru, gbaru ephebe ndu egomunggo sweshihuru l'ęhu ephe.

²⁸ Keshinu ndiphe te kwedu ọmaru iphe bu ọkpobe okfu ke Nchileke; Nchileke aparu ephe haa; ephe arilahaa ọriri, ę-te nwedu ishi; melahaa iphe, ę-ta gbadu ephe l'ememe. ²⁹ Ọphu ọ dudu egbe ęjo ememe; me iphe ę-te vudodu nhamunha, ephe te medu; k'ọphu o tsuboru ephe ęhu etsubo ebushihu ebushihu. Ephe ajitsua tototo t'ephe naa iphe, ę-ta budu nk'ephe; edoberu ibe ephe ọkpoma nshi. Ęnya-kfurukfuru akaria ephe ęka l'ęhu; ephe egbu ọchi; esephe okfu; l'aghọ-phe ugho; buru ndu ęjo-obu; l'asụ asụ. ³⁰ Ephe ekfujeru ibe ephe ęjo okfu-azu; buru ndu Nchileke dọ ashị; l'egudeje obu-ọku eme ibe ephe ęjo iphe-iphere; buru ndu eku onwephe ekuku; l'asa nsasa. Ọ bulephu ęge ee-me mee ęjo iphe be ephe anọduje ari; ọphu ephe 'ekwejedu ome iphe nne me nna ephe kfuru. ³¹ Ephe bu ndu, ewotaje iphe dọ mma gube iya ęjo iphe; ephe azua gbururu l'ęjo iphe bu iphe dọ mma; ọphu ọ dudu iphe ephe kweru ukwa iya, ephe emeje. Ephe te nwedu obu-oma l'ęke ibe ephe nọ; tọo dọ onye ephe aphujeru imiko. ³² Ndu machacharua l'obu ephe iphe bu uche-obu Nchileke; maru le ndu eme ęge ono be Nchileke e-kpe nkfugbu, bu iphe gbaru ephe. Ephe machacharua ęge ono l'emekwa

iyá phụ. Ẹ tọ búlekwa l'ẹphẹ eme iyá l'onwẹphẹ; ẹphẹ gbe azújekwa gbúruru lẹ ndu, eme ẹge ono eme ọhuma.

2

Ikpe Nchileke nmaru onyemonye ọbule

¹ Ọo ya kparu iphe mu sùru l'ẹ tji gọfukwa nggube onye ọphu anma onye ọdo ikpe l'obu; m'o -ruhuru; i búru egbe onye ngunu. Ọ bú iphe ono, iikfu l'ime obu ngu l'onye ọdo meru ẹji; sù l'ikpe iyá nmaru iyá ono bẹ nggubedua gudekwaphu ọnu ngu anmakwaphu onwongu ikpe iyá; kele nggubedua, ekpe ikpe emekwaphu iphe ono, inma onye ọdo ikpe iyá ono l'onwongu gẹdegede. ² Ii-súkwa mu ru: L'iphe ayi maru bú l'ẹge Nchileke gude ekpe ikpe l'anma ndu, eme ẹge ono ikpe bẹ vudo nhamunha. ³ Okishi-oma! ?I tubesu lẹ teke inmaje ndu eme egbe iphe ono ikpe; gbe l'emekwa iyá phụ l'onwongu; ?i tubesu l'ii-nahụ ikpe kẹ Nchileke tọo. ⁴ ?T'i wotaru eze àgù ono, ha nshinu, Nchileke eme ono akpọ ẹbo-ẹbo l'afu? ?Iiri lẹ Nchileke bú onye eswe; kẹ l'ọobuje; madzụ -mee ẹjo iphe l'o meru iyá; yọ paru iyá haa; l'ata nshi nshinu? Tì madụ l'iphe kparu iphe Nchileke anọduje emeru ngu àgù àgù bú l'oome t'ì taa onwongu ọta iphe dọ ẹji, iime; ghaa umere lakfuta iyá. ⁵ Obenu lẹ nta-a b'i nweru ẹjo ọkpoma; kwefu ike; k'ọphu àgù, Nchileke eme te emedu ngu t'ì taa onwongu ọta. Ọo ya bú lẹ iime t'iphe-ẹhuka nke ngu ka nshinu mbọku ikpe ono, Nchileke e-koshi oke ẹhu-eghughu iyá; mẹ ẹge ikpe nk'iyá dọ, bú iyá bú ikpe iyá ono, vudo nhamunha ono. ⁶ Mbọku ono bẹ Nchileke e-bukwa onyemonye ọbule nggo l'ẹge gbaru iphe o meru. ⁷ Ndu taru nshi nọdu eme iphe dọ mma; kebe ẹhu achọ tẹ Nchileke jaa ẹphẹ ajaja; kwabẹ ẹphẹ ugvu bẹ ọo-nu ndzụ gbúruru jeye; mbụ ndu keberu ẹhu achọ ndzụ ọphu ẹphẹ a-nọdu, ẹphẹ ta anwuhuhedu anwuhu. ⁸ Obenu lẹ ndu ono, bú ndu kwefuru ike ono; mbụ ndu ono, ẹ-ta ngadu nchì l'ọkpuberu okfu ono; mbụ ndu gbe búru iphe ẹphẹ etso bú iphe ẹ-te vudodu nhamunha; ndu ono bẹ Nchileke a-zube oke ẹhu-eghughu iyá ono, ha nshinu ono. ⁹ Iphe bú ndu, eme ẹjo iphe bẹ oke ọtsu-egvu a-byakfuta; Nchileke emee; ẹphẹ ejee iphe-ẹhuka. Oo-vuru ọzo nùkushi iyá ndu Ju; tẹmanu ndu ẹ-ta búdu ndu Ju etsota iyá. ¹⁰ Obenu l'iphe bú onye eme iphe dọ mma l'ifu Nchileke bẹ Nchileke a-ja ajaja; kwabẹ iyá ugvu; bya emee; ẹhu adụ iyá agu gbúruru jeye lẹ tutu yoyo. Oo-vuru ọzo meeru iyá ndu Ju; tẹmanu ndu ẹ-ta búdu ndu Ju etsota iyá. ¹¹ Kele Nchileke ta adudu onye oole ẹnya l'ifu.

¹² Iphe, bụ onye ẹ-ta madụ ekemu Mósisu; mee iphe dū ẹji bẹ Nchileke a-nma ikpe; ẹphe a-laa l'iyi m'o -ruhuru; ẹphe ta ma ekemu. Iphe bụkwanu ndu Ju, bụ ndu maru ekemu gbe emelee iphe dū ẹji bẹ Nchileke e-gudekwaphu ekemu ono nmaa ikpe. ¹³ L'ẹ tọ bụkwa ndu anụje ekemu lẹ nchị bẹ bụ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; ọ kwa ndu eme iphe ekemu kfuru bụ ndu Nchileke a-gụ lẹ ndu doberu ẹka ndoo. ¹⁴ Lẹ teke ọ bụ lẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, bụ iya bụ ndu ẹ-ta madụ ekemu Mósisu bẹ egudeje uche ẹphe eme iphe ekemu kfuru; tọ dū iya bụnu l'ẹphe ekoshi l'ẹphe maru iphe gbaru ẹphe l'ememe; m'o -ruhuru; ẹphe ta ma ekemu Mósisu. ¹⁵ Umere ẹphe ekoshi l'iphe ekemu kfuru bẹ Nchileke dewaru l'obu ẹphe. Tẹmanu bẹ egomunggo ẹphe anọdujekwaphu ekoshi iya ẹphe; keshinu ọphu ọriri ẹphe anọduje anma ẹphe ikpe; l'ahajekwaruphu aharu ẹphe enge l'ugbo lanu ono. ¹⁶ Mbọku ono, Nchileke e-kpe ikpe ono b'oo-shi Kuráyisutu l'ẹka kpee madzụ ikpe iphe madzụ asumije l'egomunggo. Ọ bụ iphe ozi-oma ono, mu anọduje ezi unu ono kfuru ndono.

Ndu Ju; ẹphe l'ekemu Mósisu

¹⁷ A bya l'ẹhu nggubedua, bụ onye Ju: iitu onwongu onye Ju bya eworu obu ye l'ome ekemu unu; bya egude ọnodu nggu lẹ Nchileke asa nsasa. ¹⁸ I maru iphe bụ uche-obu Nchileke; ekemu iya ekoshije ngu iphe gbaru ngu l'ememe; mẹ iphe ẹ-ta gbadu ngu l'ememe. ¹⁹ I makahawaru l'i bụ onye edu ndu ishì; bụkwaruphu iphoro kẹ ndu ọphu nọ l'ochi. ²⁰ Nggụ aburu onye akpoziru ndu eme eswe ọzo bya aburu onye ezi ndu dū l'ọ bụ unwegirima iphe. O doru ngu ẹnya l'i maru ekemu Nchileke, bụ iya b'i shi tuko ọkpobe iphe gbaru madzụ l'amama lẹ kẹ Nchileke tuko maebekotaru. ²¹ Ọo ya bụ; keshinu ọphu iinoduje ezi ndu ọdo iphe; ?bụ ngunu kparu iphe ẹ tii zidu onwongu nggubedua. Nggube onye ara iya arara t'ẹ b'e ezijeshi iphura; ?tii zikwanu iphura nggubedua. ²² Nggube onye ekfu t'ẹ b'e erijeshi ogori; ?tii rikwanu ogori nggubedua? Nggube onye ono, agburu nte tųphee; ?tii jejekwanu ozita iphe e doberu l'eze-ulo, a kpugbaaru nte l'iphura? ²³ Nggube onye ono, asa nsasa lẹ Nchileke turu ekemu doberu ngu ono; ?tii nọdujekwanu emebyishi ekemu ọbu emebyishi; gude iya eme Nchileke iphe-iphere? ²⁴ L'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; sụ: "Ndu ọhodo, bụ iya bụ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ekfubyishi Nchileke; yọ bụru umere unubẹ ndu Ju kparu iya."

²⁵ Uru nọkwa l'obu utsù bụ oswi-okfu; ọbu l'ọ kwaphu m'ọ -bụru l'iimejee iphe ekemu kfuru. Ọ -bụru lẹ iinoduje

emebyi ekemu emebyi bẹ nggu l'onye ẹ-te budu útsù zẹkwaa l'oshi lanu. ²⁶ Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ dụ onye ẹ-te budu útsù. Teke onye ẹ-te budu útsù emewa iphe ekemu kfuru bẹ Nchileke a-gụkwa iya phụ l'onye buru útsù. ²⁷ Ọo ya bụ lẹ ndu ono, ẹ-ta bụdu ndu Ju; ẹphe te bu útsù ono a-nma unu ikpe; unubẹdua, bụ ndu Ju; nweru ekemu, e deru l'ẹkwo; bya ebua útsù; gbe l'emebyikwaphu ekemu obu emebyi. ²⁸ Lẹ madzụ bụ onye Ju ta bụkwa l'ọo l'a bụ iya l'ẹnya ndiphe. Obu útsù ta bụ ọphu e buru l'anụ ẹhu, eegude ẹnya ele. ²⁹ Ọkpobe onye Ju kwa onye bụ iya nụ l'ime onwiya. Obu útsù ọphu bụ iya nụ ta bụkwa ọphu e buru; okfu l'ọo iphe e deru l'ẹkwo ekemu tẹ eebuje. Obu útsù ọphu bụ iya nụ kwa ọphu e buru l'ime ọkpoma onwonye; mbụ ọphu Ume Nchileke buru madzụ l'ime ọkpoma onye obu. Egbe onye ono ta bụkwa madzụ ajajẹ iya ajaja; ọ kwa Nchileke bẹ ajajẹ iya nụ.

3

¹ ?Bụkwanu ngunu bẹ onye Ju gude ka onye ẹ-ta bụdu onye Ju mma? ?Nanụkwanu uru, nọ l'obu útsù? ² Uru kwatakpọkwaa nọdu iya nshinu. Ẹ tọ dukpokwa ụzo, uru ẹ-ta nọru iya. K'odungu kpọedua bụ l'ọ bụ ndu Ju bẹ Nchileke woru okfu, o kfuru ye l'ẹka. ³ A makwarua l'ẹphe haru bụru ndu ẹ-ta gbadu t'e gude ire ẹphe ẹka teke ono. Obekwanu; ?a ge egude l'ẹphe dụ ẹge ono; sụ lẹ Nchileke bẹ te evudoshijedu ike l'iphe o kfuru tọ? ⁴ Tụswekwa! T'e koshichikwaa lẹ Nchileke bụ onye ire-lanụ ẹge ọ bụ iya; m'o -ruhuru; l'aa-sụ lẹ madzụ mgburumgburu bụkota ndu ntuphu-ire. Ọo ya bụ iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "Ọ bụ okfu ngu; Nchileke; bẹ ee-shi koshi l'ị bụ onye vudo nhamunha. Ẹ tọ dudu teke e kuru ngu ikpe t'ẹ b'i kpefu."*

⁵ Teke ọ bụkwanu l'ọ bụ ba agba kẹ t'e gude ire ayi ẹka emeje t'a phụ ẹge Nchileke evudoshibeje ike l'iphe o kfuru; ?buhunu ngunu bẹ ayi e-kfu? ?Ayi a-sụ lẹ Nchileke meru iphe ẹ-te vudodu nhamunha l'ọ zuberu ndiphe oke ẹhu-eghughu iya tọ? Aji, mu aji nta-a bẹ mu ajikwa ẹge madzụ ọdo ajije. ⁶ ?Ayi a-sụ lẹ Nchileke meru iphe ẹ-te vudodu nhamunha tọ? Tụswekwa! Ọ -bụ l'ọ dụ ẹge ono; ?nanụ ẹge Nchileke g'eshihunu ekpe ndiphe ikpe.

⁷ Iphe mu ekfu bụ: teke ọ bụ l'ayi bụ ndu ntuphu-ire; yọ bụru ntuphu-ire ono gbe emeje t'a ka ọmaru lẹ Nchileke bụ

* 3:4 3:4 Egvu 51:4,

onye ire-lanụ; jaa ya ajaja; ?ngunu kparu iphe Nchileke a-nmakwadu ayi ikpe l'ayi eme eji? ⁸ ?Bụ ngunu kparu iphe ayi ta asudu t'ayi mewaru ejo iphe tughburu ege ee-shi tẹ k'oma lufuta? O nweru ndu ahajeru ekfurushi mu nụ; l'ebo mu ibo; lẹ mu sụru t'e meje ejo iphe; ege k'oma e-shi iya lufuta. Ikpe, Nchileke a-nma ndu ono bẹ ọo-nma ephe l'o ruberu iya.

Ikpe nmaru onyemonye

⁹ ?Nta-a-e! Onodu ayibe ndu Ju; ?ọ ka kẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju mma tọo? Wawakwa! Ayi ta kakpokwaa ephe mma lẹ phuu. Iphe ayi koshiru bụ l'ayibe ndu Ju; mę ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju bẹ tuko buru ndu ejo iphe pyitaru l'ekpiri.

¹⁰ Ọo ya bụ iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke; sụ:

“L'ẹ tọ dudu m'ọo onye lanụ,
doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke.

¹¹ Tọ dụ m'ọ bụ onye lanụ,
nweru egomunggo;
Tọ dụ m'ọ bụ onye lanụ,
eseje tẹ ya maru Nchileke.

¹² Onyemonye obule ghawaru Nchileke azụ;
Ephe l'ephe ha yifuwaru.
E tọ dudu ephe onye eme
iphe dụ mma mbukwa m'ọo onye lanụ.†

¹³ Okfu, eshije ephe l'onu anoduje eshi nshi
l'ọ bụ ili, gheru onu.
Yọ buru ire ephe;
bẹ ephe gudeje eduphushi ibe ephe.
Okfu, shi ephe l'onu egbu
madzụ egbugbu l'ọ bụ ẹra ejo agwọ.

¹⁴ Iphe jiru ephe onu bụ ophu iphu yele okfu,
e gude okpoma nshì ekfu.

¹⁵ Ogbu madzụ te enwedu iphe ephe guberu iya;
Mbụ l'ephe akwabeje akwabe iya.

¹⁶ Ụzo, ephe shiru abujeru kpurupyata.
Umere ephe aburu aphụ tsuru ndu ọdo.

¹⁷ Ephe ta madụ iphe emeje tẹ nchị dụ ndoo;

¹⁸ ophu ephe atsukpoduanu
Nchileke egvu lẹ phuu.”

¹⁹ Ophu ka ayi ọdo ọnya bụ l'iphe bụ iphe, e deru l'ekwo ekemu Nchileke bẹ bụ ndu a tūru ekemu ono nụ b'e gude ẹhu ephe dee ya. Ọo ya bụ k'ophu ẹ to nwedu onye a-gofu nụ; t'onu buru onyemonye obule shikpirikidingu. Ọdo bụ t'onyemonye obule shi ege ono buru onye ikpe nmaru l'ifu Nchileke. ²⁰ Ishi iya bụ l'ẹ tọ dukwa onye a-sụ lẹ ya e-shi

† 3:12 3:12 Egvu 14:1-3; 53:1-3.

l'ome iphe ekemu kfuru buru onye doberu eka ndoo l'ifu Nchileke; keshinu iphe ekemu emeje bu l'oomeje te madzu maru le ya mewaru iphe du eji.

Odobe-eka-ndoo, shi l'ekweta

²¹ Obenu le nta-a be iphe ono, ekwo ekemu; me ndu nkfuchiru Nchileke kfuru ono meekwaru. Nchileke meekwaru iphe gbaru yebe onye doberu eka ndoo. O koshiwaru ege ndiphe e-shi dobe eka ndoo. E to buhedu ekemu b'o gude eme iya. ²² Ogujewa ndiphe le ndu doberu eka ndoo l'ifu iya; m'o -buru-a l'ephe woru onwephe ye Jisosu Kuráyisutu l'eka nkinyi iya. Iphe bu onye wowaru onwiya ye Kuráyisutu l'eka be oguje l'onye doberu eka ndoo. E to nweddu onye ogufuje m'o bu onye lanu; ²³ okfu l'onnyemonye obule mewaru iphe du eji; shi ege ono nafu onwiya ugvu, du biribiri, Nchileke meru t'o kwabe iya. ²⁴ Obenu le Nchileke gudewa obu-imiko meeru onnyemonye obule eze-iphe-oma; nata ephe t'ephe buru ndu doberu eka ndoo. Iphe ono abuleruphu iphe-oma, Nchileke meru ayi. Uzo, o shi buru iphe-oma, Nchileke meru ayi bu le Nchileke shiwa l'eka Kuráyisutu gbata ayi l'eka iphe du eji, topyitaru ayi l'ekpiri. ²⁵ Nchileke koshiru Kuráyisutu l'edzudzu oha t'o buru eja, safuru iphe du eji, ndiphe meru. Yo buru mee, Kuráyisutu lokaru teke ono, o nwuhuru ono be Nchileke egudje guaru madzu nvu l'iphe du eji, o meru; mbukwa ndu wowaru onwephe ye Kuráyisutu l'eka. Nchileke shi ege ono mee te ya koshi le ya bu onye doberu eka ndoo. Teke ndiche shi abuje; onye meru iphe du eji; Nchileke atalee nshi; to yedu l'iya-a onu. ²⁶ Obenu le nta-a be ookoshi ege ooshije mee ndiphe t'ephe buru ndu doberu eka ndoo; kele yebedua l'onwiya eme te ya koshi le ya doberu eka ndoo; bya abukwaruphu onye emeje iphe bu ndu wowaru onwephe ye Kuráyisutu l'eka l'ephe ha; t'ephe buru ndu doberu eka ndoo l'ifu iya.

²⁷ ?O nwekwaduru onye nweru iphe oo-gude asa nsasa l'ifu Nchileke nta-a too? E to nwekwa. ?Yo buru ngunu? ?Bu iphe-oma, ayi metaru l'onwayi be Nchileke ele too? Wawakwa! O kwa oworu onwayi ye Kuráyisutu l'eka be oole kpuu. ²⁸ L'iphe ayi maru nkinyi iya bu le Nchileke agujekwaphu madzu l'onye doberu eka ndoo nkinyi iya; m'o -buru l'onye ono woru onwiya ye Kuráyisutu l'eka. E to bukwa le madzu eme iphe ekemu kfuru. ²⁹ Nchileke; ?o bu Nchileke ke ndu Ju nkinyi iya too? ?To buhedu Nchileke ke ndu e-ta budu ndu Ju too? Wawakwa; o bukwaphu Nchileke ke ndu e-ta budu ndu Ju. ³⁰ O kwa Nchileke lanu be nonu. Yo buru Nchileke lanu ono aguje

ndu Ju, woru onwèphe ye Kuráýisutu l'èka lẹ ndu doberu èka ndoo; bukwaru iya phụ agụje ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, wokwaruphu onwèphe ye Kuráýisutu l'èka lẹ ndu doberu èka ndoo. ³¹ Ayi -sụ l'ọ bụpụ oye onwonye Kuráýisutu l'èka nkinyi iya bẹ Nchileke ele; ?bunu iya bụ l'ẹ to nwehedu iphe ayi guberu ekemu obu? Tụswekwa; iphe ayi eme gbe bukwaru tẹ ekemu vuru ogbodo ire.

4

Iphe leta; mee kẹ Ébirihamu

¹ ?Nanụ ẹge ọ muru nna ayi oche, bụ Ébirihamu? ² Lẹ teke ọ bụ l'ọo iphe-oma, Ébirihamu metaru kparu iphe Nchileke gụru iya l'onye doberu èka ndoo l'ifu iya; m'o nweru iphe ọ ga egude asa nsasa. Obenu l'ẹ to nwekwanu iphe o gude asa nsasa l'ifu Nchileke. ³ Ọo ya bụ iphe e deru l'èkwo okfu Nchileke; sụ: “Lẹ Ébirihamu woru onwiya ye Nchileke l'èka. Nchileke agụaru iya ẹya l'onye doberu èka ndoo.” ⁴ Onye jeru ozi b'ẹ ta asujekwa l'iphe, a nuru iya l'ozi ono bụ iphe ẹwoma; gbahaa l'ọ bụ ụgwo, gbaru iya nụ b'a kfulu iya. ⁵ Obenu lẹ teke o nweru onye woru onwiya ye Nchileke l'èka; onye obu ta tukobehe obu l'ọo iphe-oma, ya gude èka iya meta bẹ Nchileke e-gude gụa ya l'onye doberu èka ndoo bẹ Nchileke e-gudekwa-a kẹ l'onye ono woru onwiya ye iya l'èka gụa ya l'onye doberu èka ndoo; mbụ Nchileke ono, emeje ndu meru iphe dụ ẹji t'èphe buru ndu doberu èka ndoo ono. ⁶ Ọ kwaphu iphe dụ ẹge ono bẹ Dévidi dzọberu okpa ekfu teke ono, o kfulu k'ọnu-oma ọpụ a gọru ndu doberu èka ndoo; l'ẹ-ba bụ l'ọ bụ ndu gude èka ẹphe meta tẹ Nchileke nata ẹphe. ⁷ Ọ sụru:

“Ọnu-oma bụ kẹ ndu

Nchileke gụru nvụ

l'iphe ẹphe mesweru;

mbụ ndu Nchileke safukotawaru

iphe dụ ẹji, ẹphe meru.

⁸ Ọnu-oma bụ k'onye Nnajiufu

ẹ-ta gụkoduru iphe dụ ẹji,

o meru.”

⁹ ?Bụlephu ndu buru útsù nkinyi ẹphe; bẹ Nchileke ekfu l'èke-a t'ọnu-oma buru nk'èphe? ?Tẹ ndu akpapyi yi iya-a? Ayi kfuluhawaru; sụ: “Lẹ Ébirihamu woru onwiya ye Nchileke l'èka; Nchileke agụaru iya ẹya l'odobe èka ndoo.” ¹⁰ ?Bụ teke ole b'ọ gụru iya ẹya? ?Ọ gụru iya teke ẹ too budua útsù; t'ọ bụ l'ọ butsuaru útsù? Ọ gụ-oduru iya l'onye doberu èka ndoo b'o buderu útsù. ¹¹ Útsù ono, o buru ono aburu iphe-ọhubama, koshiru lẹ Nchileke gụ-oduru iya

l'onye doberu ẹka ndoo; kẹ l'o woru onwiya ye Nchileke l'ẹka b'o buderu útsù; k'òphu Ébirihamu a-bùru nna k'iphe bù ndu woru onwẹphe ye Nchileke l'ẹka; ndu Nchileke gùru lẹ ndu doberu ẹka ndoo l'ẹ-ba bù l'ẹphe buhaoduru útsù. ¹² Ọ bụkwaphu nna ndu buru útsù. Obenu l'ẹ tọ bụkwa nna ẹphe; kẹ l'ẹphe buru útsù. Iphe meru iphe ọ bù nna ẹphe bù l'ẹphe tsoru ẹka nna ayi Ébirihamu, woru onwiya ye Nchileke l'ẹka b'o buderu útsù.

Ọphu bù ishi bù ekweta

¹³ Nchileke kweru Ébirihamu yẹle awa iya ụkwa iphe; sù ẹphe l'ọ bù ẹphe e-nweru mgboko. Nchileke te kwekwanu Ébirihamu ụkwa iphe ono; okfu l'o meru iphe ekemu kfulu. Ọ kwa okfu l'o woru onwiya ye Nchileke l'ẹka; Nchileke agua ya l'onye doberu ẹka ndoo. ¹⁴ Ndege ọ bụlephu ndu eme iphe ekemu kfulu bẹ e-nweru mgboko ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono; mẹ oworu onwonye ye Nchileke l'ẹka aburu iphe mmakanu; mẹ ụkwa iphe Nchileke kweru ta ge evukwanu ire. ¹⁵ L'iphe ekemu emeje bụlephu l'ọokpataje tẹ Nchileke zube ndiphe oke ẹhu-eghughu iya. L'ọ kwa teke a maru l'ekemu nọ b'a maru lẹ eemesweje iphe ekemu kfulu.

¹⁶ Ọo ya kparu iphe iphe ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono bù iphe, shi l'oworu onwonye ye iya l'ẹka; ẹge ee-shi t'ọ buru iphe shi l'eze-iphe-oma, oome. Ọo ya bù; e shi ẹge ono; ụkwa iphe ono aburu iphe Nchileke kweshiru ike doberu iphe bù ndu awa Ébirihamu. Ẹ tọ bụlekwaphu ndu emeje iphe ekemu kfulu nkinyi iya. Nchileke dobekwaru iya phụ iphe bù ndu woru onwẹphe ye Nchileke l'ẹka l'ọ bù Ébirihamu. L'ọ kwa Ébirihamu bù nna ayibe ndu woru onwayi ye Nchileke l'ẹka l'ayi ha kpakparakpamu. ¹⁷ Bù iya bù iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sù lẹ Nchileke sùru: "Ya mewaru ngu nna k'igwe mba." Ọo ya bù lẹ Ébirihamu bù nna ayi l'ifu Nchileke, bù onye o yeru onwiya l'ẹka; mbù Nchileke, emeje ndu, nwuhuru anwuhu t'ẹphe nọdu ndzù ọdo; l'emejekwaphu iphe ẹ-te shihaadua nọdu nù t'ọ bya anọdu. ¹⁸ Ébirihamu woru onwiya ye Nchileke l'ẹka; bya anọdu ele ẹnya iphe teke ẹ-ta dudu ẹke ọ dzọberu ọkpa ele ẹnya iya. Tọ dọ iya bù; yọ buru nna k'igwe mba; bù iya bù iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sù: "L'awa ngu a-hatabe l'igwe l'ọ bù mkpọ-kpodo, nọ l'igwe." ¹⁹ Teke ono bẹ Ébirihamu nọkwaru iphe ruru ụkporo afa ise k'òphu a mọru iya. Ọ maru lẹ ya ta aduhedu ike oye ime. Obenu l'ẹ to nwedu teke o yenyaaaru onwiya l'ẹka Nchileke; kpọlahaa l'ọhu l'ọhu; okfu lẹ ya kawaru nka lịkpahu alịkpahu; ẹhu ta

nọhe iya ndzụ; m'ọ bụ t'ọ jekpoonu ọri kẹ nyee ya, bụ Séra, ọ maru l'ẹ tọ tsudu ime. ²⁰ Ẹ to nwedu teke obu gbajeru iya ẹbo l'iphe Nchileke kweru iya ukwa iya; kẹ l'ẹ tọ dudu teke ẹ to kwedu kẹ Nchileke kweshia ya ike. Ọ kwaberu Nchileke ugvu; bya akafua oyeshi onwiya ike l'ẹka Nchileke. ²¹ Ọ dokporu iya ẹnya ọgbodo edodo lẹ Nchileke a-dụ ike mekotakpo iphe o kweru iya ukwa iya. ²² Ọo ya kparu iphe Nchileke guru iya eyeye ono, o woru onwiya ye yẹbe Nchileke l'ẹka ono l'odobẹ-ẹka-ndo. ²³ Ẹ tọ bukwa l'okfu ẹka Ẹbirihamu nkinyi iya b'e gude dee iphe ono, e deru; su: "L'ọ guru iya ẹya." ²⁴ Ọ kwa l'okfu ẹka ayibedua b'e gudekwaphu dee ya; mbụ ayibe ndu, Nchileke e-mekochaa gua lẹ ndu doberu ẹka ndoo; bụ iya bụ ayibe ndu woru onwayi ye Nchileke l'ẹka; mbụ Nchileke ono, bụ onye meru Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono. ²⁵ Jisọsu ono bẹ Nchileke haru; yo gude onwiya gwoo ẹja; nwuhu; k'ọphu oo-nwefu ayi iphe dụ ẹji, ayi meru. Nchileke abya emee ya; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; ẹge ee-shi tẹ ya gua ayi lẹ ndu doberu ẹka ndoo.

5

Ọdu-lẹ-mma onye lẹ Nchileke

¹ Ọo ya bụ lẹ Nchileke gwaru ayi lẹ ndu doberu ẹka ndoo; okfu l'ayi woru onwayi ye iya l'ẹka. Nta-a bẹ ayi shi-wa l'ẹka Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráyisutu; ẹhu adu ayi agu l'ọnodu ayi lẹ Nchileke. ² Ọ bụ Jisọsu Kuráyisutu ono shi l'eyeye, ayi yeru iya onwayi l'ẹka duba ayi l'eze-iphe-oma ọwananu, ayi gude nọdu ndzụ-wa. Ẹhu anọduje atso ayi ẹna l'ayi ele ẹnya l'ayi lẹ Nchileke e-mekochaa gbaru mgbá l'ọdu-biribiri iya. ³ Ẹ tọ bụlekwa onanu nwenkinyi iya bẹ ẹhu anọduje atso ayi ẹna ya. Ẹhu anọdujekwaphu atso ayi ẹna teke ayi eje iphe-ẹhuka; okfu l'ayi mawaru l'ọ bụ l'iphe-ẹhuka bẹ ayi eshije mụta ọta-nshi. ⁴ Yọ bụru ọta-nshi emeje t'ayi shihu ike teke aadata ayi. ⁵ Ọphu ole-ẹnya-iphe ono, ayi ele ono te emebyijekwa ayi ifu. Ẹge e meru too mebyije ayi ifu bụ lẹ Nchileke l'onwiya mewaru t'ayi maru l'ime obu ayi ẹge ya yeberu ayi obu. Ụzo, o shi mee t'ayi maru bụ l'ọ nuru ayi Ume-dụ-Nsọ. Yọ bụru Ume-dụ-Nsọ ono emeje t'ayi maru n-yemobu Nchileke ono.

⁶ L'ọ bukjaduru teke ẹ tọ dudu ike, nọ ayi k'ome iphe dụ mma l'ifu Nchileke bẹ Kuráyisutu byaru bya anwu-chiaru ndu eme ẹjo iphe ọnwu. Iphe ono aburu teke Nchileke tumberu b'ọ meru. ⁷ Ọotsukpokwaa l'ẹhu ẹge ee-shi phua onye e-woru ndzụ iya tuta l'okfu ẹka onye doberu ẹka ndoo. Aa! A -chọde iya achọcho bẹ aa-phukwaa onye a-dughe

ike nwùhu l'okfu ẹka onye bụ onye ọma. ⁸ Obenu ịe Kuráýisutu nwùhuru l'okfu ẹka ayi teke ayi bụkwaduru ndu eme ẹjo iphe; shi ẹge ono koshi ịe Nchileke yenukaru ayi obu. ⁹ Ọo ya bụ ịe keshinu Nchileke shiwa l'anwùhu, Jisọsu nwùhuru gụa ayi ịe ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya bẹ oo-gbe kakkpọkwaaru ọdu ike shi l'ẹka Kuráýisutu ono dzọta ayi t'ẹ b'ọ zube ayi oke ẹhu-eghughu iya. ¹⁰ Keshinu ayi shi bụru ọhogu Nchileke; Nchileke abya eshi-wa l'anwùhu, Nwatibe iya nwùhuru me-wa ayi; ayi aburu ndu ọnya iya bẹ nta-a, ayi bụ-wa ndu ọnya iya-a bẹ ndzụ Kuráýisutu ọphu nọ ayi l'ẹhu a-kakkpọkwaaru ayi adzọfuta l'oke ẹhu-eghughu Nchileke. ¹¹ Obenu l'ẹ tọ bụlekwá onanu nkinyi iya; ayi etekwaphu ẹswa l'ọnodu ayi ịe Nchileke. Iphe ono aburu iphe shi l'ẹka Jisọsu Kuráýisutu, bụ iya bẹ meru; ayi abụwaru ọnya Nchileke nta-a.

Ádamu; mę Kuráýisutu

¹² Ọ kwa nwoke lanụ bẹ iphe dụ ẹji shi l'ẹka bata ịe mgboko. Ọnwu eshikwaphu l'iphe ono, dụ ẹji ono batakwaphu ịe mgboko. Ọnwu eshi ẹge ono nọdu swiru iphe bụ madzụ kparamukpamu; okfu l'on'yemonye ọbule mewaru iphe dụ ẹji. ¹³ Iphe ono, dụ ẹji ono bẹ dzuhawaru eliphe bẹ ekemu byaderu. Obenu l'ẹ ta gudu iphe dụ ẹji l'ọ bụ iphe dụ ẹji l'ẹke ẹ ta tudu ekemu dobe. ¹⁴ Obenu l'ọnwu shilee l'ogbo kẹ Ádamu phẹ egbu ndiphe jeye l'ogbo kẹ Mósísu phẹ. O gbutsukwaaru gbua ndu ẹ-te meswedu ekemu ẹge Ádamu mesweru.

Ádamu l'onwiya bụ nwonyonyo Kuráýisutu, bụ iya bụ onye onanu, e-mekochaa bya ono. ¹⁵ Obenu l'iphe-ọma kẹ Nchileke b'ẹ ta atụkwaru eyeru iphe dụ ẹji kẹ Ádamu. Iphe o gude dụ iche pakwaru nshinu. Ádamu meru iphe dụ ẹji. A dụ igweligwe nwùhu; okfu l'o meru iphe dụ ẹji. Obekwanu ịe Nchileke mewaru ndu ha igweligwe eze-iphe-ọma. Eze-iphe-ọma ono; mę iphe-ọma, shi l'ẹka iya, bụ iya bụ nwoke lanụ ono; mbụ Jisọsu Kuráýisutu nyịbekwanuru anyịbe. ¹⁶ Ọ nyịberu anyịbe; k'ọphu iphe-ọma ono kwata danyia iphe ono, dụ ẹji, nwoke ono; mbụ Ádamu meru ono. L'ikpe, Nchileke kperu kẹ iphe dụ ẹji kẹ nwoke lanụ ono bẹ nmakotaru ndiphe mgburumgburu. Obenu l'iphe-ọma ọphu Nchileke meru nyịberu igweligwe iphe dụ ẹji. Yọ bụru iphe-ọma ono bẹ meru t'ọ guje ndiphe ịe ndu doberu ẹka ndoo. ¹⁷ Ọ bụ emeswe, onye lanụ mesweru bẹ ọnwu shi l'ẹka onye lanụ ono wata ọchi l'ọ bụ eze. Obenu l'ayi shi l'ẹka Jisọsu Kuráýisutu nata iphe ka nshinu. Iphe bụ ndu, nataru eze-iphe-ọma kẹ Nchileke ono, nyịberu anyịbe ono;

owaa iphe-oma, bu iya bu odobe-eka-ndoo; ndu ono l'ephe ha e-shi l'eka onye lanu ono, bu iya bu Jisosu Kuráiyisutu ndodu ndzu; chilahaa l'ọ bu eze.

¹⁸ Ọo ya bu l'ọ bu ẹge emeswe lanu, Adamu mesweru kparu iphe Nchileke nmakotaru onyemonye obule ikpe; bukwapu ẹge Nchileke shi l'odobe-eka-ndoo Kuráiyisutu mee te ikpe laaru onyemonye obule t'ephe ndodu ndzu.

¹⁹ Kẹ l'ọ bu ẹge nwoke lanu meru iphe Nchileke suru t'e b'o meshi; e shi ẹge ono; Nchileke anmakota madzu kparamu ikpe; bukwapu ẹge e shi l'eka onye lanu phu, meru iphe Nchileke suru t'o mee phu; Nchileke agua igweligwe madzu le ndu doberu eka ndoo l'ifu iya.

²⁰ Iphe kparu iphe e metsuaru tua ekemu bukwa t'a kafia omaru ẹge iphe du eji habe nshinu. Obenu l'ọ bu teke a ka omaru ẹge iphe du eji habe nshinu; eze-iphe-oma ke Nchileke akfube oswa kafukwaaphu nshinu. ²¹ Ọ bu onwu be iphe du eji shi ekoshi ẹge ya eretabe ire. Ọ kwaphu ẹge ono be eze-iphe-oma ke Nchileke shi l'odobe-eka-ndoo ekoshi ẹge ya eretabe ire. Yọ buru odobe-eka-ndoo ono, shi l'eka Nnajiufu ayi; mbu Jisosu Kuráiyisutu ono edu ayi eduba le ndzu gbururu jeye.

6

¹ ?Bu awe be ayi a-sube iya ishi nta-a? ?Ayí a-nduje eme iphe du eji; k'ophu eze-iphe-oma ke Nchileke a-ka nshinu to? ² Tuswekwa! E to dukwa ẹge ono. L'a -bya l'ome iphe du eji be ayi nwuhwakwaru anwuhu l'eke o no. ?Nanuhunu ẹge iphe du eji e-shi gudekwadu ndzu ayi? ³ E shiwa le baputizimu tugbabe ayi le Kuráiyisutu Jisosu nanu. ?Unu ta madu l'ọ bu baputizimu ono tugbaberu ayi l'anwuhu ono, o nwuhuru ono? ⁴ Le teke ono, e meru ayi baputizimu ono be ayi l'iya tukookwa nwuhu; a tuko ayi l'iya likota. Ọo ya bu l'ọ bu ẹge ono, Kuráiyisutu gude akpabiri ike ke Nna; shi l'onwu teta ndodu ndzu odo ono; bukwapu ẹge ayi a-du ike ndodu ndzu ophungu.

⁵ Ọ -buru l'ayi le Kuráiyisutu tugbaberu buru nanu l'anwuhu, du l'ọ bu ophu o nwuhuru; o bunu iya bu le Nchileke e-mekwapu t'ayi tuko shi l'onwu teta ẹge ono, o meru iya; ayi l'iya anodu ndzu ophungu ono. ⁶ Ophu ayi maru ndo-o: bu l'e wotaru akahu iphe ayi shi buru tuko yele Kuráiyisutu kopyabe l'oshi-osweru. Ọo ya bukwanu k'ophu ee-mebyi ike ke ejo-obu ono, ayi shi nweru teke ono, bulephu iphe du eji shi zu ayi unwu l'ehu ono; ẹge ayi ta abuhedu ohu k'iphe du eji. ⁷ L'ọ kwa teke madzu nwuhuru bu teke o nahuru ome iphe du eji. ⁸ Ọ -buru

l'ayi lẹ Kuráyisutu tųgbabewaru nwųhu bẹ ayi maru l'ayi l'iya a-tųkokwaphu nọdu ndzų. ⁹ L'iphe doru ayi ẹnya bų lẹ keshinu Nchileke meru tẹ Kuráyisutu shi l'ọnwu teta nọdu ndzų b'ẹ tọo nwųhuhedu anwųhu ọdo. Ọnwu ta hadu kẹ t'ọ ka iya ike ọdo. ¹⁰ Anwųhu ọphu ọ nwųhuru b'ọ nwųhuru ugbo lanų kpų; k'ọphu oo-gude iya mekputa iphe dų ẹji. Ndzų ọphu ọ nọ nta-a abųru tẹ yele Nchileke bųru nanų jeyewaru. ¹¹ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ unu a-guje onwunu l'unu bųwa ndu nwųhuru anwųhu l'ẹke iphe dų ẹji nọ. Obenu lẹ keshinu unu lẹ Kuráyisutu Jisọsu tųgbabewaru bųru nanų bẹ bų-wa Nchileke bẹ unu nọduru ndzų.

¹² Unu be kwekwa tẹ iphe dų ẹji bųru iya a-nọdu achi unu l'ọ bų eze l'ẹhu unu ọwaa, bų ẹhu ọphu a-nwųhu anwųhu-wa; k'ọphu oo-meje unu t'unu mee iphe dų ẹji, agų unu. ¹³ Unu be kwekwa wota iphe, nọ unu l'ẹhu; m'ọ -ruhuru; ọ ha nwanshị ihagha haaru iphe dų ẹji t'ọ bųru iphe, oo-gude ejekfu iphe vudo nhamųnha ọgu. Iphe unu e-mechia bų t'unu wotabebe onwunu haaru Nchileke; l'unu bųwa ndu shi l'ọnwu teta lųfuta bya anọdu ndzų. Ọo ya bų k'ọphu Nchileke e-gude unu alų ọgu iphe vudo nhamųnha. ¹⁴ Iphe dų ẹji ta akahẹdu unu ike; keshinu ọphu ekemu te kehedu unu ẹgbu; kẹle nta-a bẹ Nchileke gudewa eze-iphe-ọma iya tọshia unu l'ẹgbu ekemu ono.

Ọbu ohu kẹ odobe-ẹka-ndoo

¹⁵ Nta-a; ?ọ bų l'ayi a-nọduwaru eme iphe dų ẹji okfu l'eze-iphe-ọma kẹ Nchileke tọshiwaru ayi; ekemu te kehe ayi ẹgbu tọo? Tųswekwa! ¹⁶ Unu ta mahaadų lẹ teke unu woru onwunu tọgboru madzų; melahaa iphe onye ọbu kfuru l'ọ bų ohu iya; bẹ unu bų-wa ohu iya. Teke ọ bų l'unu woru onwunu tọgboru iphe dų ẹji; bųru ohu iya; bųnu iya bų l'unu a-nwųhu anwųhu, bų iphe tso iphe dų ẹji. Teke bųkwanu l'unu woru onwunu tųpyabe l'ọnu iphe Nchileke kfuru; ọo ya bų l'ọo-gų unu lẹ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya. ¹⁷ Ọ nweru teke unu shi bųru ohu iphe dų ẹji. Obenu lẹ mu ekele Nchileke ekele; lẹ nta-a bẹ unu gudewa obu unu l'ọ ha eme iphe bų ọkpobe okfu ono ẹge e ziru iya unu. ¹⁸ Keshinu a tọwaru unu l'ẹgbu, iphe dų ẹji shi kee unu; bẹ unu bųwa ohu k'odobe-ẹka-ndo. ¹⁹ Mu gudekwa ẹhu ohu; mẹ Nnajiufu anmaru unu ẹtu okfu-a; ọdumeka bẹ iphe mu ekfu te edokwa unu ẹnya. Teke ọdungu bẹ unu shi woru onwunu tọgboru ẹjo umere, rehuru erehu; mẹ ome iphe ẹ-te vudodu nhamųnha ẹge ee-shi t'iphe dų ẹji kakpọoru nshinu. Ọ bųkwaphu ẹge ono bẹ unu e-wotakota onwunu l'ọ ha tųpyabe l'ome iphe vudo nhamųnha ẹge ee-shi tẹ ndzų unu bųkotaru kẹ Nchileke.

²⁰ Teke unu shi b̄uru ohu k'iphe d̄u ẹ̄ji b̄ukwa iphe ono, d̄u ẹ̄ji ono shi b̄uru nnajiufu unu. Ẹ̄ t̄o b̄ukwa odobe-ẹ̄ka-ndoo. ²¹ ?B̄uhunu egbe uru nḡunu b̄e unu ritaru l'ẹ̄jo iphe ono, unu shi eme ono; mb̄u iphe ono, iphere iya n̄onyaaru bya ad̄u unu nta-a ono? L'ẹ̄ke ishi iya tsuberu b̄ukwa l'anw̄uhu. ²² Obenu l̄e nta-a b'a t̄owaru unu l'ẹ̄gbu ono, iphe d̄u ẹ̄ji shi kee unu ono; unu ab̄uwaru ohu k̄e Nchileke. Uru, unu ritaru iya ab̄uru l̄e ndz̄u unu b̄ukotawa k̄e Nchileke. Ẹ̄ke o jeberu ab̄uru l̄e ndz̄u gbururu jeye. ²³ L'ugwo, iphe d̄u ẹ̄ji akf̄uje madz̄u kwa ọ̄nwu. Iphe-oma, Nchileke an̄uje ab̄ukwanuru ndz̄u gbururu jeye ọ̄phu shi l'ẹ̄ka Jis̄osu Kurá̄yisutu, b̄u Nnajiufu ayi.

7

Ẹ̄tu iphe emeje n̄u l'alulu

¹ Ẹ̄nwunna mu; ọ̄ kwa unu b̄e mu ekfuru nta-a; unub̄e ndu t̄uko maru ekemu. ?Unu ta madu l'ọ̄ b̄u teke madz̄u n̄o ndz̄u; b̄e ekemu vu ire l'ẹ̄hu iya; onye ọ̄bu nw̄uhuwaru; k'ekemu alaa? ² Unu gudenu nwanyi, al̄u n̄ji gee ya. Nwanyi, al̄u n̄ji n̄ofutaje l'ẹ̄ka n̄ji iya jeye teke n̄ji iya ọ̄bu l'a-n̄o-bebe. N̄ji iya ono nw̄uhuwa; b'o nweekwa onwiya. Ekemu ono, shi l̄opyabe iya l'ẹ̄ka n̄ji iya ono te vuhekwa ire l'ẹ̄ke ọ̄ n̄o. ³ B̄u iya b̄u; ọ̄ -b̄uru l'o je aluru n̄ji ọ̄do teke n̄ji iya n̄okwadu ndz̄u; a s̄u l'ọ̄ b̄u ogori b̄e oori. Teke b̄ukwanu l̄e n̄ji iya nw̄uhuwaru; ọ̄ b̄u teke ono b'ọ̄ b̄u nwanyi, ee-keghe n̄ji ọ̄do. Ekemu ta l̄opyabehekwa iya. Ẹ̄ t̄o b̄uhedu iya ori ogori teke o je je aluru n̄ji ọ̄do. ⁴ Ọ̄ kwa ẹ̄ge ono b'ọ̄ d̄u l'ẹ̄hu unu; ẹ̄nwunna mu. Ọ̄ b̄u ekemu shi b̄uru n̄ji unu. Obenu l'unu l̄e Kurá̄yisutu t̄ugbabewaru nw̄uhu. Ọ̄o ya b̄u l̄e keshinu ọ̄phu unu nw̄uhuwaru b̄e ekemu ta b̄uhedu n̄ji unu. Ẹ̄ to nwehedu iphe unu l'iya jikwadu ọ̄do. E metsua; unu abya an̄odu ndz̄u ọ̄do teke ono, Kurá̄yisutu tetaru n̄odu ndz̄u ono. Nta-a b̄e b̄uwa onye ono, shi l'ọ̄nwu teta n̄odu ndz̄u ono b̄u n̄ji unu; k'ọ̄phu ayi a-n̄odu ndz̄u, vudo nham̄uha; meje iphe d̄u Nchileke mma. ⁵ L̄e teke ono, ayi shi n̄odukwadu ndz̄u ono, ayi shi eme ẹ̄ge ọ̄ ḡuru ayi ono b̄e ẹ̄gu ẹ̄jo iphe ono meru ayi t'ayi meje iphe d̄u ẹ̄ji. Ȳo b̄uru ekemu meru t'ẹ̄gu ome iphe ono, d̄u ẹ̄ji ono nwu ayi taphutaphu l'ẹ̄hu. Iphe tso ome iphe ono, d̄u ẹ̄ji ono ab̄ukwanuru anw̄uhu. ⁶ Obenu l̄e nta-a; b̄e Nchileke mewaru ayi t'ẹ̄ b'ọ̄ d̄uhe iphe ayi l'ekemu e-nwegbabe l̄e phuu. Ayi nw̄uhuwaru; nah̄u iphe ono, shi kee ayi ẹ̄gbu ono. Ọ̄o ya b̄u l'ayi etsowa ọ̄zo ndz̄u ọ̄phungu, ọ̄phu shi l'ẹ̄ka Ume-d̄u-Ns̄o; ejeru Nchileke ozi. Ayi te etsohedu

akahụ ụzo ono, bụ iya bụ ekemu ono, e deru l'ekwo ono; gude eje iya.

Ekemu; mę iphe dụ ęji

⁷?Bụ ngunu bę ayi e-kfu nta-a? ?Ayi a-sụ l'ekemu l'onwiya bụ iphe dụ ęji tọ? Tụswekwa! Ayi te ekfukwa ęge ono. Obenu lę mu tę ga madụ iphe bụ iphe dụ ęji; ndęge ekemu ta nọ. Mu tę ga ma iphe bụ ijimęnya; ndęge ekemu ta sụ: "T'ę b'i jikwa ijimęnya."* ⁸ Iphe dụ ęji eshinu l'ekemu ono, sụru t'ę b'i jishi ijimęnya ono kpata ụzo; shi iya kpatsushia mu iphe bụ ęgu ęjo iphe, dụ iche iche. Kęle ęke ekemu ta nọdu bę iphe dụ ęji bụkwa iphe nwuhuru anwuhu. ⁹ O nweru teke mu shi nọdu; mu ta ma k'ekemu ono, sụru t'ę b'e jijeshi ijimęnya ono. Tọ dụ iya bụ; k'ekemu ono abyalęphu ęge-a; iphe dụ ęji eteta jakerehu; ¹⁰ ekemu ono ekpeekwanua mu nkfugbu. Ekemu ono gędegede; mbụ ekemu, ga ge koshi mu ụzo ndzụ gbururu jeye egbe kpee mu nkfugbu. ¹¹ Okfu l'iphe dụ ęji kpataru; ụzo gude ekemu ono ghọ-gbua mu; shi l'ekemu ono; woru mu gbua.

¹² Oo ya bụ l'ekemu l'ọ ha shi Nchileke l'ęka; iphe ono, e deru l'ekemu ono eshikwaphu Nchileke l'ęka; bụru iphe vudo nhamunha; bya adụ mma. ¹³?Bụ iya bụ l'ọo iphe ono, dụ mma ono gbe kpataru mu ọnwu-wa tọ? Tụswekwa; ę tọ bụkwa iya. O bụ iphe dụ ęji gude iphe ono, dụ mma ono kpataru mu ọnwu; ęge ee-shi tę iphe dụ ęji bụru iphe aaphụ l'ọ bụ iphe dụ ęji. Yọ bụru iya bụ lę Nchileke shi l'iphe e deru l'ekemu eme t'iphe dụ ęji koshikota onwiya ęge yebe iphe dụ ęji dụ-be ęji.

Uzo iphe labụ, akpa ęnya

l'ęhu madzụ

¹⁴Iphe ayi maru bụ l'ekemu shi l'ęka Ume Nchileke; obenu lę mu bụ madzụ mmakanụ, bụ iya bụ onye, iphe dụ ęji gbaru ęge aagbaję ohu. ¹⁵ Umere mu l'onwomu agbachije mu ęnya; okfu lę mu te emejedu iphe dụ mu kę tę mu mee. Iphe mu emejechia bụ iphe dụ mu ashị ememe. ¹⁶ O -bụru l'iphe mu gbe emeje bụ iphe, mu marua l'ę tọ dudu mu mma; ọo ya bụ l'ookoshi lę mu kweru l'ekemu dụ mma. ¹⁷ Oo ya bünü l'e -kfude iya ekfukfu b'ę tọ bụkwa mbędua l'eme iphe ono, dụ mu ashị ono. Iphe eme iya nụ bụ iphe ono, dụ ęji, buwa mu ebubu l'ęhu ono. ¹⁸ L'iphe mu maru bụ l'ę to nwekpodua iphe dụ mma, nọ mu l'obu lę phuu; bụ iya bụ l'obu egbe onye mu shi bụru teke mu shi anọduje eme ęjo iphe aguebe mu nụ. Mu eseje tę mu mee iphe dụ mma, dụ mu kę ememe; ọbu lę mu ta adujedu ike mee ya. ¹⁹ Okfu

* 7:7 7:7 Awụ 20:17; Dit 5:21.

lẹ mu t'emejedu iphe dụ mma, dụ mu t'a sụ lẹ mu meru iya. Ọ bụlephu ẹjo iphe ono, ẹ-ta dudu mu tẹ mu mee ya ono bẹ mu emeje. ²⁰ Ọ -buru l'iphe mu anọduje eme; gbe buru iphe ẹ-ta dudu mu mma; ọo ya bụ l'e -kfude iya ekfukfu; b'ẹ tọ bụdu mbẹdua l'eme iya. Iphe eme iya nụ bụ ẹjo iphe ono, buwa mu ebubu l'ẹhu ono.

²¹ Ọo ya bụ lẹ mu shi ẹge ono; maru l'ọ bụ ẹge-a bẹ iphe kẹ mgboko-a dụ; l'ọ bụ teke mu eme tẹ mu mee iphe dụ mma; yọ bụleruphu ẹjo iya akpatajẹ mu ọzo l'ẹhu. ²² L'ime onwomu; bẹ ekemu kẹ Nchileke adubejekpokwaa mu mma l'obu; l'atsọ mu ẹna. ²³ Obenu lẹ mu phuru ekemu ọdo, dukpokwaaru iche, anọduje adzọ ọzo l'ẹhu mu. Ekemu onanu bẹ yele ekemu ọphu dụ mu mma l'egomunggo anọduje adzọ ọzo. Ekemu onanu, bụ ekemu ọdo ono atuje mu mkporo; kpuru mu kpẹe iphe dụ ẹji, bụ ọphu ekemu, ọotujeru mu kpụ mu lẹ ndzụ. ²⁴ Nshọbukwaa mu nshọ! ?Bụ onye a-dzọ mu l'egbe ọnodu ọwaa, mu nọ nta-a, bụwa anwuhu-wa? ²⁵ Mu ekele Nchileke ekele. Mu shi l'ẹka Jisọsu Kuráýisutu, bụ Nnajiufu ayi, bụ iya dzọru mu l'ọnodu ono ekele Nchileke ekele.

Ọo ya bụ lẹ mbẹdua l'uche-obu mu kwa ohu k'ekemu, shi l'ẹka Nchileke bẹ mu bụ. Obenu l'obu kẹ egbe onye ono, mu shi buru ono kwa ohu kẹ ekemu kẹ iphe dụ ẹji bẹ mu bụ.

8

Ume, anụ ndzụ ọphungu

¹ Ọo ya bụ lẹ nta-a b'ẹ to nwehekwa ikpe, Nchileke anmakwadụ ndu, ẹphe lẹ Kuráýisutu tugbaberu buru nanu. ² L'ekemu ọphu Ume Nchileke aturu unu nta-a bụ ike, eshije l'ẹka Kuráýisutu Jisọsu duru madzụ bahụ l'ọzo ndzụ. Yọ buru ike ono tofwaru unu l'ike k'ekemu, bụ iya eshije l'iphe dụ ẹji duru madzụ bahụ l'anwuhu. ³ Iphe ekemu ta dudu ike mee; okfu lẹ madzụ ta adujedu ike mee ẹge ekemu kfuru bẹ Nchileke mewaru. O yewaru Nwatibe iya; yọ bya aburu madzụ; nweru anụ-ẹhu, iphe dụ ẹji anọduje akpa ọzo l'ọ bụ anụ-ẹhu nk'ayi; bya eworu onwiya chia ẹja; nwefu iphe dụ ẹji, ayi meru; shi ẹge ono mebyia ike k'iphe dụ ẹji ono. Nchileke eshi l'ẹhu ono, Kuráýisutu nweru ono nma iphe dụ ẹji ikpe. ⁴ Iphe, kparu iphe Nchileke meru iphe ono bụ k'ọphu ayi a-dụ ike meebe iphe ono, vudo nhamunha, ekemu kfuru ono. Lẹ nta-a bụwa Ume Nchileke edu ayi lẹ ndzụ ayi; tọ bụhedu ọbu egbe madzụ ono, ayi shi buru teke ayi shi anọduje eme ẹjo iphe, agbebe ayi ono edu ayi. ⁵ Ndu eme iphe egbe madzụ ọbu, ẹphe shi buru sọru t'ẹphe mee bụlephu ẹge ẹphe e-me mee iphe dụ ẹphe

mma bẹ ẹphe anọduje ese. Ndu emekwanu iphe Ume-dụ-Nsọ sọru t'ẹphe mee aburu iphe dụ Nchileke mma bẹ ẹphe anọduje ese. ⁶ L'ose anya k'ome iphe dụ Ume-dụ-Nsọ mma bukwa ndzụ; buru ẹhu-agu. Ose anya k'iphe agu obu egbe madzụ ono, ayi shi buru teke ono, ayi shi anọduje eme ẹjo iphe, agubebe ayi ono abukwanuru onwu bu uru, eeritaje iya. ⁷ Yọ buru iya meru iphe onye buplephu iphe, agu iya nu bẹ ọonoduje ese ẹza iya; abuje ọhogu Nchileke. Ẹ too mejedu iphe ekemu Nchileke kfulu; mbụ l'ẹ tọo dujukwa ike eme iya ememe ophu. ⁸ Ndu emeje iphe agubebe obu ẹphe ta abyakwa bya a-dụ ike ome iphe dụ Nchileke mma.

⁹ Obenu l'unubedua te emejedu uche unu. Ọ bụwa iphe Ume-dụ-Nsọ ekfu bẹ unu eme; mbukwa m'ọ -buru-a lẹ Ume kẹ Nchileke buphu ebubu l'ime unu. Iphe bụ onye ẹ-te nwedu Ume ono, Kuráyisutu anụ ono l'ẹhu iya ta bukwa onye nk'ia. ¹⁰ A makwarua l'unu a-nwuhu; okfu l'unu mewaru iphe dụ ẹji. Obenu; ọ -buru lẹ Ume kẹ Kuráyisutu bu unu ebubu l'ẹhu bẹ Ume ono bukwa unu ndzụ; okfu lẹ Nchileke guwaru unu lẹ ndu doberu ẹka ndoo. ¹¹ Teke ọ bụ lẹ Ume kẹ Nchileke ono, meru tẹ Jisọsu shi l'onwu teta nọdu ndzụ ono bu l'ime unu; ọo ya bụ lẹ yẹbedua ono, meru tẹ Kuráyisutu Jisọsu shi l'onwu teta nọdu ndzụ ono e-mekwaphu t'ẹhu unu ono, bụ ophu a-nwuhu anwuhu ono nọdu ndzụ. Nchileke e-shi lẹ Ume-dụ-Nsọ ono, bu unu l'ẹhu ono mee iphe ono.

¹² Ọo ya bụ; unwunna mu; o nweru iphe gbaru ayi l'ememe. Obenu l'iphe ono, gbaru ayi l'ememe ono ta bukwa t'ayi meje iphe, agu egbe obu phụ, ayi shi nweru phụ. ¹³ Lẹ teke unu eme iphe shigbaa l'uche-obu unu ono bẹ unu a-nwuhukwa anwuhu. Obenu lẹ teke unu shi l'ẹka kẹ Ume-dụ-Nsọ kpagbua umere ono, shigbaa l'uche-obu unu ono; t'ọ buru iphe nwuhuru anwuhu; k'ophu unu a-nọdu ndzụ. ¹⁴ L'ọ kwa ndu kweru tẹ Ume-dụ-Nsọ buru onye edu ẹphe; bẹ bụ unwu Nchileke. ¹⁵ Lẹ Ume-dụ-Nsọ, Nchileke nuru unu ta bukwa Ume, e-me t'unu buru ohu l'ifu Nchileke; m'ọ bụ t'ọ mee t'unu gbe bya atsulahaa Nchileke egvu ọdo. Iphe Ume ono gbe emeje bụ l'ooomeje t'unu buru unwu Nchileke. Keshinu Ume ono bu ayi ebubu l'ẹhu bẹ ayi ekuje Nchileke "Nna; Nna." ¹⁶ Ọ bụ Ume Nchileke ono bẹ emeje t'ọ doo ayi ẹnya l'obu ayi l'ayi bụwa-a kẹ Nchileke. ¹⁷ Ọo ya bụ l'ọ -buru l'ayi bụwa unwu iya; ọ bụ iya bụ l'ayi bụwa ndu Nchileke a-nụ iphe o kweru unwu iya ukwa iya. Ọo-nụ ayi iphe ono, ọ nwaru Kuráyisutu ono. Ọ -buru-a l'ayi lẹ Kuráyisutu tugbaberu eje iphe-ẹhuka bẹ Nchileke e-mekochakwaa mee t'ayi gbaru mgba

l'òdu-biribiri kẹ Kuráyisutu.

Ọdu-biribiri ophu nọ l'ifu

¹⁸ Iphe doru mu ẹnya bụ l'iphe-ẹhuka ọwananu, ayi eje nta-a te dzukpoduanu kẹ t'e wota iya turu yeru egbe ọdu-biribiri, Nchileke e-mekochaa woru ayi dobe. ¹⁹ Iphemiphe ọbule, Nchileke keru ekeke bẹ ẹhu anma anmanma tẹ ya phụ-kebe teke Nchileke e-koshi ụnwu iya l'ọdu-biribiri ono. ²⁰ Okfu l'iphemiphe ọbule ono, Nchileke keru ekeke ono bẹ Nchileke turu ọnu t'ọ tuko buru iphe laru l'iyi. Ẹ tọ bụkwa iphemiphe ọbule, Nchileke keru ekeke meru iphe dọ ẹji l'onwiya. Ọ kwa iphe tso ikpe, Nchileke nmaru madzụ lẹ madzụ mesweru. Obenu lẹ Nchileke mekwaruphu tẹ iphemiphe ọbule ono, o keru ekeke ono; lekwaphu ẹnya ²¹ l'ujiku lanu; bẹ ya a-goshi ọnu ono, ya turu iya t'o rekarashihu ono. Teke ono bẹ oo-me t'iphemiphe ọbule ba abụheru ohu k'iphe dọ ẹji; yọ bụ-chiaru ọdu-biribiri k'ụnwu Nchileke. ²² Iphe ayi maru bụ lẹ byeyekwaa nta-a; bẹ iphemiphe ọbule, Nchileke keru ekeke atsugbakwaa ude l'ọ bụ nwanyi, ime eme. ²³ Ẹ tọ bụlekwa iphe Nchileke keru ekeke nkinyi iya. Ayibedua l'onwayi, bụ ndu nwewaru Ume Nchileke; mbụ Ume, Nchileke yeru ayi l'ẹhu gude ekoshi lẹ ya e-mekochaa meeru ayi iphe ono, ya kweru ayi ụkwa iya ono; atsukwaphu ude; ẹge ono ayi ele ẹnya lẹ Nchileke e-koshi l'ọ nataru ayi l'ẹke ọ nọ t'ayi buru ụnwu iya ono, bụ iya bụ teke Nchileke a-gbata ẹhu ayi l'ọ hà. ²⁴ Nchileke dzofutawaru ayi; ọbu l'adzota ono bẹ ayi elekwadu ẹnya teke oo-dzu oke. Ndege ọ -buru l'ayi natawaru iphe, ayi ele ẹnya iya; m'ẹ tọ ga adukwa iphe ayi ga anọdu elekwadu ẹnya iya. ?Bụ onye lejeru ẹnya iphe o gbe natawa? ²⁵ Teke bụ l'ayi ta natadua iphe, ayi ele ẹnya iya; ọo ya bụ l'ayi a-ta nshi; nọdukwaphu ele ẹnya iphe ọbu.

²⁶ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ Ume Nchileke anọduje eyeru ayi ẹka; okfu l'ike ta adudu ayi k'ota nshi; l'ẹ b'ọ bụ l'ayi maru ẹge eekfuje anu Nchileke ẹge gbaru ayi. Ọo ya bụ l'ọo Ume-dụ-Nsọ l'onwiya egudeje ude ophu bulephu yẹbedua maru iphe o kfuru gude ekfu anuru ayi Nchileke. ²⁷ Ọ bụ Nchileke, bụ yẹbedua enyoje ime obu madzụ bẹ mawaru iphe bụ uche-obu kẹ Ume-dụ-Nsọ; okfu lẹ Ume-dụ-Nsọ anọduje ekfu anuru ẹphe Nchileke; mbụ ndu nk'iya l'ẹge ọ dọ Nchileke mma.

²⁸ Ayi maru l'iphe bụ iphe, eme l'ẹhu ndu yeru Nchileke obu anọduje eme l'ẹge ọo-duru ẹphe lẹ mma; mbụ ndu Nchileke kuru ẹge ọ tuberu. ²⁹ Ishi iya bụ lẹ Nchileke mahawaru ndu nk'iya tẹmanu bẹ mgboko dūbederu; bya afotahawa ẹphe t'ẹphe buru ndu a-dụ ẹge Nwatibe iya

dụ; tẹ Nwatibe iya ono buru ọgurennya m'a gudekwanu unwunna iya l'ophu. ³⁰ Ọ bụ ndu, Nchileke ọtatahawaru b'o kuru. Yọ buru ndu ono, o kuru ono b'o gụru lẹ ndu doberu ẹka ndoo. Yọ buru ndu ono, ọ gụru lẹ ndu, doberu ẹka ndoo ono b'o doberu l'ọdu-biribiri iya.

N-yemobu Nchileke l'ẹhu ayi

³¹ ?Nanụ ẹge ayi e-dobe ọnu yee l'iphemiphe ọbule ono nta-a? Ọ -buru lẹ Nchileke agbaru ayi ọdzori; ?bụ onye e-meghe ayi ngunu. ³² Nchileke ta kfu kwewa Nwatibe iya ẹka. O duru iya ye t'ọ bya anwu-chiaru ayi l'ayi ha ọnwu. Keshinu ọphu Nchileke shi ẹge ono; nụ ayi Nwatibe iya ono; ?bụ egbe iphe ngunu b'ẹ to shidu l'ẹka Nwatibe iya ono nụ ayi kẹ mmanụ. ³³ ?Bụ onye bẹ dzuru kẹ oku ndu, Nchileke ọtataru afota ikpe? Ẹ to nwekwa. Kẹ l'ọ bụ Nchileke l'onwiya gbe me-wa t'ikpe ba nma ẹphe. ³⁴ ?Bụ onye bẹ dzuru k'ọnma ẹphe ikpe? Ẹ to nwekwa. Kẹ l'ọo Kuráyisutu Jisọsu l'onwiya bụ onye gude okfu ẹhu ẹphe nwuhu. Ọphu tọ bụlekwa onanu nkinyi iya: o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ je anọdu l'ẹka-utara Nchileke ekfu anuru ayi Nchileke. ³⁵ ? O nwekpooru iphe a-kpọshighe tẹ Kuráyisutu be eyeheru ayi obu? ?Bụ oje iphe-ẹhuka? ?Tọo bụ oke mkpa? ?Bụ ome madzụ kpakpawowo? ?Tọo ẹgu ememe? ?Tọo ba ọphu iphe owe l'ukfu? ?Tọo iphe ọlo ishi onwonye alọlo? ?Tọo l'e gbugburu ayi lẹ mma bẹ e-meghe iya nụ? ³⁶ Ọ dụ l'ọ bụ iphe, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

“Ọ bụ l'okfu ẹhu ngu;

b'ẹ to nwedu mbọku, anwuhu

ta anọdujedu achị ayi.

Aanọduje eme ayi l'ọ bụ aturu,

a chitaru eje egbu.”*

³⁷ Ephoru ephopho! Iphe ono l'ọ ha e-mekota; ọbụ l'ayi eshije l'ẹka onye ono, yeru ayi obu ono shihu ike; mekputakota iya. ³⁸ L'ọphu doru mu ẹnya bụ lẹ anwuhu ta tsudu iya; ndzụ ta tsu iya; tọ tsu iya mbụ unwu ojozi-imigwe; unwu ejo maa ta tsu iya. Iphe, bụ iphe eme nta-a; mẹ ọphu e-mekochaa mee l'uzo ifu ta fu iya; to nwe iphe, bụ ike ọdo, furu iya nụ. ³⁹ Igwe ta fukwa iya; alị ta fu iya. To nwe iphe, bụ iphe Nchileke keru ekeke, ha kẹ ọkposhi tẹ Nchileke be eyeheru ayi obu, o shi l'ẹka Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráyisutu yeru ayi.

9

Nchileke; mẹ ndu ọ ọtataru

* 8:36 8:36 Egvu 44:22.

¹ Iphe mu ekfu bukwa oswi-okfu. Mu bukwa onye ke Kuráyisutu; mu ta adzúkwá ejo-ire. Ume-dụ-Nsọ bu mu ebubu l'ime obu; l'emeje t'obu mu maru iphe gbaru iya nù òhuma. Ọ bú obu mu ono meru t'o doo mu ẹnya lẹ mu ta adzúdu ejo-ire. ² Aphụ jiru mu obu. Ọphu o nwedu teke ẹ tọ nọdujedu atsụ mu l'ẹhu; k'ọphu ooruje mu l'anụ mee; ³ mẹ mu nyata ndu nke mu, mu l'ẹphe bú mee lanụ. Ọduje mu t'a sụ lẹ mu bú onye Nchileke turu ọnu tẹ mu lẹ Kuráyisutu ba atụgbabehe; m'ọ -bụru l'ọo iphe a-dzọ ẹphe. ⁴ Ọ bú ẹphe bú unwu Ízurelụ; bụru ẹphe; bẹ Nchileke fọtaru t'ẹphe bụru unwu iya. Ọ bú ẹphe b'o koshiru ọdu-biribiri iya. Ọ bú ẹphe b'o kweshiru ukwa iphe tukobe lẹ ndzụ, ẹphe l'iya gbaru; bụru ẹphe b'ọ turu ekemu nù. Yọ bụru ẹphe b'o koshiru ẹge ẹphe a-bajeru iya ẹja; bụru ẹphe b'ọ nuru iphe o kweshiru ẹphe ukwa iya. ⁵ Ọ bú ẹphe bú awa ochechoroche ayi pẹ; Kuráyisutu aburu eri ẹphe m'a -bya l'abubu ọphu ọ bú madzụ. T'e tujee Nchileke, kangokotaru iphemiphe ọbule ẹpha gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dụ.

⁶ Iphe mu ekfu ta bukwa l'iphe ono, Nchileke kfuru ono bẹ búwa iphe mmakanụ; ke l'ẹ tọ bụebekwa ndu, shi lẹ Ízurelụ bú ọgbodo ndu Ízurelụ. ⁷ Ẹ tọ bụebekwa ẹphe l'ẹphe ha bú ọgbodo unwu Ébirihamu; okfu l'ẹphe shi l'awa iya. Lẹ Nchileke sụkwaru Ébirihamu: "L'ọ kwa ndu, shi l'eri Áyizaku kpụu bẹ bú ndu a-buru unwu ngu." ⁸ Iphe, iphe ono ekoshi bú l'ẹ tọ búdu iphe bú ndu, a mụru amumu mmakanụ bẹ bú unwu Nchileke. Ọ bú ndu, Nchileke kweru Ébirihamu ukwa l'ọo-mụta bú ndu, aagụ l'ọgbodo unwu Ébirihamu. ⁹ L'ẹge Nchileke gude kwee Ébirihamu ukwa iphe ono bú l'ọ sụru iya: "Elenu akele bẹ ya a-bya agbaphee ngu; Séra amụta nwata nwoke."

¹⁰ Ẹ tọ bụlekwa onanu nkinyi iya. Ọ kwaphu ẹge ọ dụ l'ẹhu unwu Ribéka ẹphe ẹbo ndono. Ẹphe shi lẹ nna lanụ, bú iya bú Áyizaku, bú ochechoroche ayi. ¹¹⁻¹² Yọ bukwanuru ẹge ee-shi t'afọta, Nchileke fọtaru onye lanụ bụleruphu ẹge ọ tūbehawaru l'uche iya; meru iphe ọ sụru Ribéka: "Onye ke ọgurennya l'unwu ngu ono a-nọduje ejeru onye ke nwata ozi." Iphe ono b'o kfuru b'a mụderu ẹphe amumu; mbụ teke ẹ ta dụdua iphe ẹgirima ono dzuwaru ememe; ọphu aa-sụ l'ẹphe meru ọhuma; m'ọ bú l'ẹphe meru ẹji. Ọo ya bú lẹ ndu ọphu Nchileke fọtaru bụlephu ẹge ọ tūberu l'uche iya. Ẹ tọ bukwa ke l'ọ bú ọhuma, ẹphe metaru l'onwẹphe. ¹³ Bú iya bú iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ lẹ Nchileke sụru: "Jékọpu bẹ ya yeru obu; Íso

bẹ ya kpọru ashị.”

¹⁴ ?Nanụ ẹge ayi e-ye iya ọnu nta-a? ?Ayi a-sụ lẹ Nchileke te emedu iphe vudo nhamunha tọo? Ejepho! ¹⁵ Kẹ l'ọ sūru Mósisu: “O -nweru onye ọ dụ yẹbe Nchileke tẹ ya meeru obu-oma; ya emeeru iya ẹya. Teke o nweru onye dụ iya tẹ ya phụaru imiko; ya aphụaru iya ẹya.” ¹⁶ Ọo ya bụ l'ọ bụlephu obu-imiko bẹ Nchileke egudeje afọta madzụ. Ẹ tọ bụkwa uche-obu madzụ; m'ọ bụ l'ọ bụ iphe madzụ metaru l'ike k'ẹka iya bẹ ọogu. ¹⁷ L'ẹkwo okfu Nchileke kfukwaru sụ lẹ Nchileke sūru Fero: “Iphe, kparu iphe ya meru ngu eze bụlekwaphu tẹ ya gude ngu koshi ẹge ike iya ha; ọdo bụ k'ọphu ndiphe mgburumgburu e-shi ẹge ono maru onye ya bụ.” ¹⁸ Ọo ya bụ lẹ Nchileke emejeru madzụ ẹge yẹbe Nchileke túburu l'uche iya. O nweru ndu ọophujeru imiko; nweru ndu, ọokpo-chije ọkpoma ẹphe.

Ẹhu-eghughu; mẹ obu-imiko kẹ Nchileke

¹⁹ A makwaru-a l'onye lanụ l'ime unu e-gbeshi jĩa mu; sụ: “O -būru l'ọ dụ ẹge ono; ?bụ ngunu mehunuru bẹ Nchileke atajekwaphu madzụ ụta? Nchileke -túbewa l'ọo iphe ya eme ndọ-ọ; ?bụ onye tsukwaduru iya akpọshi?” ²⁰ Obenu; nggube madzụ mmanu ọphu sūru l'iphe Nchileke meru ta dudu mma; ?iitu onwongu ngunu? Ite, a kpuru l'ura ta ajijekwa onye kpuru iya nū: “?O meru imagha b'i gude kpua ya ẹge-a, i kpuru iya-a?” ²¹ ?Tọ bụdu ọ-kpụ-ite maru ẹge oo-me ụra iya? O -dụ iya t'o gude ụzo ụra lanụ ono kpua ite labụ: tẹ nanụ būru ite, ama mma, ee-yeje iphe a zuru l'oke aswa; ọphu aburu ite, ee-yeje iphe ọdo; ?tọo kpudu iya?

²² ?Bụ ngunu bẹ ii-kfu; m'ọ -būru l'ọo Nchileke eme ẹge ono? O nweru ndu Nchileke meru tẹ ya gude koshi oke ẹhu-eghughu iya mẹ ẹge ike iya habe. A makwaru lẹ ndu ono gbawaru ẹge ọ ge gudewa oke ẹhu-eghughu iya mebyia ẹphe; ọbu lẹ ọotaru ẹphe nshi nshinu. ²³ O nwekwaruphu ndu ọphu Nchileke gude eme tẹ ya koshi l'ọdu-biribiri nk'iya te nwedụ ẹtu. Ndu onanu b'ọ phuru imiko; bụ iya bụ ndu ono, ọ tubuhawaru l'ẹphe l'iya a-gbaru l'ọdu-biribiri iya ono. ²⁴ Yọ būru ayibedua bụ ndu onanu, ọ phuru imiko ono. Ẹ tọ bụlekwaa lẹ ndu Ju b'o shi fọta ayi nwenkinyi; o shikwaphu lẹ ndu ọhodo, ẹ-ta bụdu ndu Ju fọta ayi. ²⁵ Yọ būru iphe ono b'o kfuru l'ẹkwo Hosáya; sụ:

“Lẹ ndu ono, ẹ-te shidu būru ndu nk'iya ono;

bẹ ya e-ku 'ndu nk'iya.'

Nwanyi ono, ya te shidu yeru obu ono;

bẹ ya e-ku 'o-ri-ẹku iya.'

²⁶ Yọ būru l'ẹke ono,

a nọduru; sụ ẹphe l'ẹphe
ta abụdu ndu nk'iya ono;
bẹ aa-nọdu kua ẹphe
'unwu Nchileke, nọ ndzu.' "

²⁷ Azáya, bụ onye nkfuchiru Nchileke chikwaruphu mkpu ẹhu ndu Ízurelu; sụ: "L'ẹ to nwedu m'o -ruhuru; unwu Ízurelu ha l'igweligwe l'ọ bụ ẹja, nọ l'alị; ọ kwa nwa ndu ẹ-ta badu ishi bẹ aa-dzofuta. ²⁸ Onanu aburu kele Nnajiufu e-mekota iphemiphe ọbule, o kfuru ndiphe. Oo-mekotakpoo ya ẹgwegwa; mee ya ọhuma ọhuma ẹge ọo-du." ²⁹ Ọ dukwaa l'ọ bụ iphe Azáya kfuhawaru ọmanu b'o mederu. Ọ sụru: "Ndege Nnajiufu ayi; mbụ Ọkaribe-Kakota-Ike te kwedu t'awa ayi chihu; mę ayi agvụ l'ọ bụ Sodomu; mbụ m'o mee ayi iphe o meru Gómóra."

Ukfu, adu ndu Ízurelu l'okpa

³⁰ Nta-a; ?bụ awe bẹ ayi a-subekwanu iya ishi? Ẹke ayi a-sube iya ishi bụ lẹ ndu ono, ẹ-ta bụdu ndu Ju; ẹphe te shi l'ese tẹ Nchileke gụa ẹphe lẹ ndu doberu ẹka ndoo ono bẹ Nchileke gụwaru lẹ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya; okfu l'ẹphe woru onwẹphe ye Kuráyisutu l'ẹka. ³¹ Obenu lẹ ndu Ízurelu, bụ ndu keberu ẹhu eme iphe ekemu kfuru ẹge eeshi tẹ Nchileke gụa ẹphe lẹ ndu doberu ẹka ndoo ta dudu ike mekota iya. ³² ?Bukwanu ngunu kparu iya? Iphe kparu iya nụ bụ l'ẹphe te sedu tẹ Nchileke gude kẹ l'ẹphe woru onwẹphe ye iya l'ẹka; gụa ẹphe lẹ ndu doberu ẹka ndoo. Ẹphe gbe gudechia iphe ẹphe gude ike ẹka ẹphe meta ese iya. Yọ buru l'ẹke ono bẹ mkpuma ono kporu ẹphe ukfu; ³³ bụ iya bụ iphe ono, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ lẹ Nchileke sụru:

"Unu phududuphu!

Ya wowaru mkpuma,
a-nọdu adu ndiphe
ukfu ngube lẹ Záyonu;
mbụ oke mkpuma,
ẹphe e-vukotaje daa;
Obenu l'onye woru onwiya
ye onye ono l'ẹka;
ta byadu bya akwa izimana."

Ọ bụ mkpuma ono bẹ ẹphe vukotaru; yọ buru ukfu du ẹphe l'okpa.

10

¹ Unwunna mu; iphe du mu mma l'obu; buru iphe mu anọduje ekfu anu Nchileke t'o meeru iya ndu alị mu, bụ iya bụ ndu Ju bụ t'ọ dzofuta ẹphe. ² L'ophu dokpooru mu ẹnya

bụ l'ooovu ẹphe ẹhu t'ẹphe meje uche-obu Nchileke. Ono bẹ mu agbakpọoru ẹphe ọdzori iya. Obenu l'ẹge ẹphe gude eme iya bẹ ẹphe te gudedu ogbodo mmamiphe eme iya. ³ Keshinu ẹphe ta amadụ ẹge Nchileke eshije mee madzụ t'ọ buru onye doberu ẹka ndoo; bẹ iphe ẹphe achọ bụ obuta ụba k'ẹka ẹphe; shi ẹge ono meta tẹ Nchileke gua ẹphe lẹ ndu doberu ẹka ndoo. Ẹphe eshi ẹge ono jịka omeje iphe bụ uche-obu Nchileke. ⁴ Lẹ Kuráýisutu bẹ meekwaru tẹ ekemu ba abụhe ụzo, Nchileke shi agụ madzụ l'onye doberu ẹka ndoo; k'ọphu iphe bụ ndu, wokwanuru onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka a-buru ndu, Nchileke a-gụ lẹ ndu doberu ẹka ndoo.

Ndzofuta bụ k'onnyemonye

⁵ Ọwaa bụ ẹge Mósisu deru kẹ ndu eme tẹ Nchileke gua ẹphe lẹ ndu doberu ẹka ndoo; okfu l'ẹphe eme iphe ekemu kfuru: Ọ sụru l'iphe, bụ onye eme iphe ekemu kfuru e-shikwa iya nọdu ndzụ. ⁶ Obenu l'ọwaa bụ iphe, e deru lẹ k'uzo, Nchileke e-shi gua ndu woru onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka lẹ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya. E deru; sụ: “Ba dukwa teke ii-je ọri wo: ?Bụ onye a-dụ ike laa l'imigwe; mbụ je ekuzita Kuráýisutu? ⁷ Ọphu tọo dukwa teke ii-je ọri; sụ: ? Bụ onye a-bahụ l'alị-maa; mbụ shi iya kufuta Kuráýisutu?” ⁸ ?Bụ ngunu b'e deru? Iphe e deru bụ: “L'okfu Nchileke nọ ngu ntse. Ọo ya bụ iphe iikpu l'ọnu; buru iya bẹ ii-nọduje ari l'ọkpoma.” Ọo ya bụ ozi-ọma ono, ayi ezi ono; bụ iya bụ l'onye Nchileke nataru bụ onye woru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka. ⁹ Teke ọ bụ l'i gude ọnu ngu kfu ya kfushia ya ike l'ẹke ndu ọdo nọ l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu ọbu; bya egude ọkpoma ngu l'ọ ha kweta lẹ Nchileke meru iya; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; bẹ Jisọsu a-dzọta ngu. ¹⁰ Onye gude obu iya l'ọ ha woru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka bẹ Nchileke a-gụ l'onye doberu ẹka ndoo. Onye gude ọnu iya kfufuta iya l'edzudzu ọha; bẹ Kuráýisutu a-dzọta. ¹¹ L'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; sụ: “L'iphe bụ onye woru onwiya ye iya l'ẹka ta abyakwa bya akwa izimana.” ¹² Ẹ to nwehekwa mkpocha, nọ iya nụ: l'onye ọwaa bụ onye Ju; onye ọphu ta bụ onye Ju ta dūhekwa; kẹ l'ọ bụhukwaphu Nnajiufu lanụ ono bụ Nnajiufu ẹphe l'ẹphe ha. Yọo nọduje emeru iphe bụ ndu ekfu anụ iya nụ eze-iphe-ọma, kfube ọswa ha nshinu. ¹³ Kẹ l'e dekwaruphu; sụ: “L'iphe bụ onye akpọ-ku ẹpha Nnajiufu bẹ ọo-dzọta.”*

¹⁴ Obenu; ?nanụ ẹge ẹphe e-shikwanu akpọ-ku iya; l'ẹphe be vuoduru ụzo woru onwẹphe ye iya l'ẹka? ?Nanụ ẹge

* 10:13 10:13 Jów 2:32.

ẹphe e-shi woru onwẹphe ye iya l'ẹka; l'ẹphe ba nùbua ẹke eekfu okfu iya? ?Nanụkwanu ẹge ẹphe e-shi nua ẹke eekfu okfu iya; m'ọ -bùru l'ẹ to nwedu ndu ezi ozi-ọma? ¹⁵ ?Nanụkwanu ẹge ndu, ezi ozi-ọma e-shi je ozi-ọma m'ọ -bùru l'ẹ te zidu ẹphe t'ẹphe je iya ezizi? Ọ kwa iya meru iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sù: "Iphe ẹhu atsọkwanu ẹphe kẹ ndu ono, byaru ozi ozi-ọma ono." ¹⁶ Obenu l'ẹ tọ bụebedu ndu e ziru ozi-ọma ono l'ẹphe ha bẹ kwetaru iya nù. Kẹle Azáya kfukwaru; sù: "Nnajiufu; ?bùhunu onye bẹ kweru okweta iphe ọ nùru ayi l'ọnu?" ¹⁷ Ọo ya bụ l'oworu onwonye ye Kuráýisutu l'ẹka bẹ shi l'ọnuta ozi-ọma. Ozi-ọma ono bụkwanu ozi-ọma, shi l'okfu kẹ Kuráýisutu.

¹⁸ A bya l'ẹhu ndu Ízurelù; mu aji; sù: ?Bù anunu bẹ ẹphe ta nùdu ozi-ọma ono tọo? Wawakwa! Ẹphe nùchachakwaaru iya-a; l'iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke sùkwaru:

"Ndu ozi-ọma ono rakwaru
okfu Nchileke arara;
a nùgbaru olu ẹphe
l'ẹkemeke ọbule lẹ mgboko."

¹⁹ Iphe mu aji ọdo abùru: ?Bù ẹnya bẹ ozi-ọma ono te shidu doo ndu Ízurelù tọo? Wawakwa! K'odungu bụ lẹ Mósìsù l'onwiya; bẹ yewaru ọnu l'iphe ono, mu jìru ono l'ẹke o deru lẹ Nchileke sùru:

"Yẹbe Nchileke e-gude mba,
ẹ-ta bụdu ọgbodo mba
meru okopho ye unu l'ẹhu.
Ya egude mba, eme eswe
kpatsua unu ẹhu-eghughu."

²⁰ Azáya akafúa ya ru okfushi ike; teke ọ raru iya tororo lẹ Nchileke sùru:

"O gbe bùru nù ndu
ẹ-te shidu achọ yẹbe Nchileke;
bẹ phuru iya nù.
Yọ bùru ndu ẹ-te shidu
aji aji iya bẹ ya koshiru onwiya."

²¹ Yo bekwanu l'ẹhu kẹ ndu Ízurelù; yọ sù: "L'ẹ to nwedu teke ya ta amachijedu ẹka tẹ ndu jìkaru iphe ya ekfu; kwefuru iya ike laphuta azụ byakfuta iya."

11

Nchileke ta jìka-gekwa ndu Ízurelù l'ẹphe ha

¹ Ọo ya bẹ mu ajikwaphu; ọdo sù: ?Bù ajika bẹ Nchileke jìkawaru ndu nk'iya tọo? Tùswekwa! Ẹ tọ jìkakwa ẹphe. Mbẹdua l'onwomu bụkwaa onye Ízurelù;

mu shikwa l'eri Ébirihamu; bya abụkwaruphu onye ikfu Bénjaminu. ² Nchileke ta jìkakwa ndu nk'iya, bụ ndu o vu ụzo fọtahawa. ?Unu ta amadu iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke; mbụ ege Eláyija gude chia Nchileke ichi-ẹhu ndu Ízurelu. Ọ sụru Nchileke: ³ "Nnajiufu; ị phurua l'ephe gbugewaru ndu ekfuchiru ngu nụ; bya atuko ẹnya-ngweja ngu nwukposhibebe. Ọ bụwa-a yẹbedua nwenkinyi iya; bẹ phoduru nụ; ephe esekwaphu t'ephe gbufua ya."* ⁴ Obenu; ?bụ ngunu bẹ Nchileke kfuru iya? Ọ sụru iya: "Eláyija; ?tị madu lẹ ya doberu unu madzụ iri l'ẹsaa l'ụkporo madzụ iri, bụ ndu ẹ-te wotabua ikpere byishiru Balu l'ephe abaru iya ẹja." ⁵ Ọ kwaphu ege ono b'ọ dū nta-a. O nwekwaru nwa ndu Nchileke gudelephu k'eze-iphe-oma, oome haru fota. ⁶ Nchileke gudelephu k'eze-iphe-oma, oome fota ephe. Ẹ tọ bụdu k'iphe ephe gude ike k'eka ephe meta b'o gude fota ephe. Ndege o gude k'iphe ephe shi l'ike k'eka ephe meta fota ephe; mę eze-iphe-oma kẹ Nchileke ta ga abụhekwa eze-iphe-oma.

⁷ ?Bụ awe bẹ ayi a-sube okfu ono ishi nta-a? Ẹke ayi a-sube iya ishi bụ l'ẹ tọ bụbedu ndu Ízurelu l'ephe ha bẹ phuru ụzo iphe ephe achọ. Ọ bụlephu ndu ono, Nchileke fọtaru ono bẹ bụ ndu o ruberu ẹka. Ndu ophu l'ephe ha bẹ Nchileke woru nchị kpọ-chishia; kpọ-chishia obu ephe; ⁸ bụ iya bụ iphe, e deru l'ekwo okfu Nchileke; sụ: "Lẹ Nchileke nuru ephe egomunggo, ẹ-te edzudu edzudzu; nụ ephe ẹnya; k'ophu ephe ta aphudu ụzo; nụ ephe nchị; k'ophu ẹ-to nwedu iphe ephe e-gude iya anụ; mbụ byeyekwa nta-a."† ⁹ Dévidi edekwaaphu; sụ:

"Tẹ nri, ephe doberu k'eriri;
ghokwaa ọnya-ekobe; hata ephe;
anụ, ephe gburu k'ogwa
Nchileke aburu ọnya; nmata ephe.

¹⁰ Tẹ ẹnya kpukwaa ephe ishi.
Tẹ ekwebe nyajikwaa ephe ẹbo;
gbururu jeyewaru."‡

¹¹ Ọo ya bẹ mu aji odo; sụ: Ndu Ízurelu; ?ephe kpakotaru iphe k'ophu ephe darukpooru ali; ephe ta dūhe ike gbeshi odo tọ? Tụswekwa! Ẹ tọ dukwa ege ono. Ọ bụ okpa, ephe hasweru kparu iphe Nchileke wataru odzofuta ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju; k'ophu ee-shikwanu ege ono tẹ ndu Ízurelu wataru ephe okoru okopho. ¹² Ọ bụ emeswe, ndu Ju mesweru kparu iphe; uru kwata gbaaru ndiphe mgburumgburu. Iyi, yitaru ndu Ju abụkwaruphu uru;

* **11:3** 11:3 1 Eze 19:10, 14. † **11:8** 11:8 Dit 29:4; Azá 29:10. ‡ **11:10** 11:10 Egvu 69:22, 23.

gbaaru ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. Ọo ya bụ l'uru ge egbe kakpọkwaaru nshinu ọkpobe akaka; ndege ndu Ízurẹlu l'ẹphe ha laphutakotaru azụ byakfuta Nchileke.

Ndzọta kwaa kẹ ndu ọhodo

¹³ Nta-a bụkwa unubẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju bẹ mu ekfu eyeru. Mu eme tẹ unu maru lẹ Nchileke mewaru mu onye ishi-ozì t'ọ bụru mbẹdua a-nọduje ezi ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ozi-oma ono. Keshinu ọ dọ ẹge ono bẹ ozi ono anọduje eme t'ẹhu atso mu ẹna. ¹⁴ K'ọphu bụ: Nchileke -kwe; mu egudeje iya eme tẹ ndu alì mu ono wataru unu okoru okopho; tẹ mu shi ẹge ono haru ẹphe dzọta. ¹⁵ L'ọ kwa teke ono, ẹphe jìkaru Nchileke ono bẹ Nchileke gbe mee tẹ yẹle ndiphe bya adu lẹ mma. ?Bụ ngunu e-mekwanu mẹ Nchileke natalẹphu ẹphe ọdo? Iphe e-me nụ bụ ndu nwuhuru anwuhu e-eshi l'ọnwu teta nọdu ndzọ ọdo.

¹⁶ Obenu l'ọphu unu a-maru bụ l'e -wotawa iphe ọdungu, a wataru l'ishi buredi gude chọaru Nchileke ẹja; bẹ ishi buredi ono l'ọphu bụkotaakwa nk'iya. Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ dọ l'oshi. Teke bụ l'ogvu iya bụ kẹ Nchileke; bẹ ẹkali iya l'ọ ha bụkotaakwaphu nk'iya. ¹⁷ Ndu Ju dọ l'ọ bụ oshi olivu ufu, a haru ẹkali iya kwashia. Unubẹdua, ẹ-ta bụdu ndu Ju dọ l'ọ bụ ẹkali-oshi olivu ẹgu, e wotaru bya edekfube l'ẹke a kwafuru ẹkali iya k'ufu phụ; yo shi ẹke ono dzọta. Nta-a bẹ unu shi-wa l'ogvu olivu onanu, bụ k'ufu ono l'amita mini; gude nọdu ndzọ. ¹⁸ Ọo ya bụ; t'unu be jekwa ọsu l'ẹ to nwedu iphe ẹkali ọphunanu, a kwashiru akwashì phụ bụ. Mbụ; ?bụ kẹ ngunu bẹ unu e-gude eku onwunu ekuku? Unu nyatakwa l'ẹ tọ bụdu unu gude ọgvu oshi ono; l'ọ buchia ọgvu oshi ono bẹ gude unubẹdua.

¹⁹ Ii-sukwaru: "L'a kwafuwaru ẹkali-oshi ono; k'ọphu aanyapyabẹ unubẹdua." ²⁰ Ono kwaa oswi-okfu! Obenu l'iphe kparu iphe a kwafuru ẹphe kwa l'ẹphe te woduru onwẹphe ye Kuráyisutu l'ẹka. Unubẹdua abya adzua; vudoshia ike; okfu l'unu woru onwunu ye iya l'ẹka. Ọo ya bụ t'unu ba anọdukwa etse etsetse iya. Ọ kwa t'unu gbe kwabẹru onwunu ẹnya. ²¹ Nchileke ta hakwa ndu Ju, bụ ẹphe dọ l'ọ bụ ọkpobe ẹkali-oshi phụ, shi l'ufu phụ kẹ mmanụ. ? Buchia nggubedua; bẹ ọo-ha tọ? ²² Ọ bụ ẹge ono; bẹ ii-gudewaru maru lẹ Nchileke emeje odoo; makwaruphu l'oomeje madzọ iphe kpangangu. O meru ndu jìkaru iya nụ iphe-kpangangu; l'emekwanuru nggubedua odoo; mbụkwa teke i kweru nọpyabe l'odoo ọbu, oomeru ngu ọbu. Ọdumeka bẹ ọo-kwafukwa ngu phụ ẹge ọ kwafuru ndu ọphu. ²³ Ọ -buru lẹ ndu kẹ Ju haru ojika eze-iphe-oma ono; bẹ Nchileke e-wolekwarua ẹphe dobephu azụ

l'ẹke ẹphe shi nọdu; lẹ Nchileke a-dụkwaa ike dobephu ẹphe azụ l'ẹke ẹphe shi nọduhawa. ²⁴ Unu lewaru. Unubẹ ndu, ẹ-ta bụdu ndu Ju dụ l'ọ bu ẹkali-oshi olivu ẹgu. A bya akwata unu l'ẹke ono je edekfube l'oshi olivu ufu phụ; mbụ yọ bụru iphe e meru ẹge ẹ te emejhaadu iya. Ndu Ju adụkwanu l'ọ bụ ẹkali-oshi olivu ufu phụ. Oo ya bụ l'oo-gbe karu Nchileke ntse owota ẹkali ono, o shi kwafụ akwafụ ono dekfube l'oshi, o shi nọduhawa.

Obu-imiko Nchileke bụ k'onnyemonye

²⁵ Ụnwunna mu; o nweru ogbodo iphe, unu ta mahaadụ, mu eme t'unu maru; k'ọphu unu te ejejedu ọri l'unu manụkaru iphe. Iphe unu a-maru bụ l'ẹ tọ bụkwa ẹge ọkpoma nmaru ndu Ízurelụ kpungu nta-a bụ ẹge ọnmawa iya rụ ẹphe jeyewaru. Teke ẹjo ọkpoma ẹphe ono a-nọ-bebe bụkwa teke ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, Nchileke fọtaru l'a-tụko laphutabebewa azụ lakfuta iya. ²⁶ Oo ya bụ; teke ono; a tükowaru iphe bụ Ízurelụ l'ẹphe haa; dzọo; bụ iya bụ iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

“Onye Ndzọta e-shi lẹ

Záyọnu bya.

Oo-wofukota unwu

Jékoṣu ẹjo iphe,
ẹphe shi eme l'ẹhu.”

²⁷ Nchileke asụ:

“L'ọo ọwaa bụ ọgba-ndzụ,
e-shi iya l'ẹka:

Ya a-gụkotaru ẹphe nvụ

l'iphe dụ ẹji, ẹphe meru.”§

²⁸ A -bya lẹ kẹ ozi-ọma ono; gbe bụkwaru iphe kweru unu; l'ẹphe bụ ọhogu Nchileke; okfu l'ẹphe jikaru ozi-ọma ono. Obenu l'a -bya lẹ kẹ afọta, Nchileke fọtaru ndu Ju bẹ ẹphe bụakwa ndu, Nchileke yeru obu; shita l'okfu ẹhu ndiche ayi phẹ. ²⁹ Lẹ Nchileke ta agbanwejekwa iphe ọ rihawaru k'ememe l'ẹhu ndu ọ fọtaru t'ẹphe bụru ndu nk'iya; mbụ ndu ọ fọtaru bya emeeru ẹphe iphe-ọma. ³⁰ L'unubẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju shi bụru ndu, ẹ-te kwedu ome iphe Nchileke kfuru. Obenu lẹ nta-a bẹ Nchileke phuru unu imiko; okfu lẹ ndu Ju te ekwejedu ome iphe o kfuru. ³¹ Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ dụ ndu Ju. Nta-a bẹ ẹphe te kwekwaphu ome iphe Nchileke kfuru ẹge ee-shi tẹ Nchileke phuru ẹphe imiko ẹge ọ phuru unu. ³² Oo ya bụ lẹ Nchileke haru onnyemonye ọbule ọzo t'ẹphe be kweshi ome iphe o kfuru; k'ọphu ya a-phuru onnyemonye ọbule imiko.

§ 11:27 11:27 Azá 59:20, 21; 27:9; Jer 31:33, 34.

Odu-biribiri Nchileke

³³ Ha-oo! Ege Nchileke dū-be biribiri! E to nwekwa onye maru ege oo-tū-be onu ege o kwata-beru enya; ophu mmamiphe iya 'enwekwaphu etu. E to nwekwa onye ha ke omaebe iphe o tūberu; ophu 'o dukwa onye ha k'okoshi uzo, Nchileke eshije eme iphe iya! ³⁴ O dūa l'o bụ iphe okfu Nchileke kfurū; sū:

“?Bū onye maru

uche-obu Nnajiufu?

?Bū onye sūjeru iya

l'oo iphe oo-me ndo-o?

³⁵ ?Bū onye nūjeru iya iphe;

k'ophu oo-sū t'o kfu kwaa ya ugwo iya?”

³⁶ Oo ya keru iphemiphe obule. Yō buru iya bē iphemiphe obule shi l'eka iya nōdu; bukwaru iya phū bē iphemiphe obule nō-turu. T'ugvu buru kē Nchileke gbururu jeye lē tutu yoyo. Ono kwa ege o dū.

12*Ono ndzū l'ojeru Nchileke ozi*

¹ Oo ya bụ; unwunna mu; keshinu ophu Nchileke aphuru ayi imiko ege ono bē mu arō unu t'unu woru onwunu nū Nchileke ogbodo anūnu. Unu buru iphe, nō ndzū, unu gude achiru Nchileke eja; mbū iphe unu doberu Nchileke nsō bya aburu ophu dū Nchileke mma. Ono bụ iphe bū okpobe obaru Nchileke eja ndono; buru ono bū iphe gbaru iya nū. ² Unu be kwehekwa t'e nwuru unu ye t'unu meje ege unwu eliphe eme. Iphe unu e-mejehia bū t'unu haaru Nchileke onwunu tē Nchileke gbanwejee obu unu; t'uche unu buru iphe ophungu; k'ophu unu a-dūje ike maru iphe, bū uche-obu Nchileke; bū iya bū iphe dū iya mma; buru iphe o nataru; bya aburu iya bū iphe dūeberu mma.

³ Iphe mu gude ekfurū unu iphe-a; bukwa lē Nchileke mewaru mu eze-iphe-oma. Mu ekfurū unu l'unu ha t'unu ba ariekwaru onwunu ege unu ta ahadu. Iphe unu e-mejehia bū t'unu zijee obu l'alī; maru iphe unu arī. Nchileke nūwaru onyemonye obule òkè iphe-oma, shi l'ekwekwe, onye obu kweru nk'iya. O kwa iphe e-koshije onyemonye obule iphe oo-nōduje arīru onwiya ndono. ⁴ L'o kwa ege o dū l'ēhu madzū ndono; l'ugwēhu lanū emokashijekwa ibe-ēhu l'igweligwe; tūko emegbaa iphe dū iche iche. ⁵ O kwaphu ege ono bē ayi dū l'igweligwe. Obenu l'ayi shikwa l'atūgbabe, ayi lē Kuráyisutu tūgbaberu buru ugwēhu lanū. Nta-a; bē ayi dū l'o bū ibe-ēhu iche l'iche; onyenonu;

yoo me t'ibe-ẹhu ibe iya dzua oke. ⁶ Ayi nwegbaarú iphe-oma, Nchileke meru nù ayi l'ẹhu l'ẹhu; onye l'ẹge eze-iphe-oma nk'ia ha. Nta-a bụ t'ayi gudeje iya mee iphemiphe obule ẹge gbaru nù. Teke ọ bụ l'o nweru onye Nchileke meru iphe-oma t'o kfuchijeru yẹbe Nchileke; t'onye ono kfujekwa iya ẹge o koshiru iya ẹya l'ekwekwe, o kweru. ⁷ Teke ọ bụ onye Nchileke meru iphe-oma k'ojeru chọchi ozi; t'onye ono yekwaru chọchi ẹka. Teke ọ bụ onye Nchileke gụru l'ozi iphe ezizi; t'onye ono zijekwa iya. ⁸ Teke ọ bụ onye o yeru l'odu madzụ ike; t'onye ono dujekwa madzụ ike. T'onye anụ ibe iya iphe; nujekwa iya l'obu iphoro. T'onye nọ l'ishi; keshijekwaa ẹhu jeshi ozi ike. T'onye aphuru onye ọdo imiko phujekwa iya l'ẹhu-otso-ena.

⁹ Yejekwaru madzụ ibe ngu obu ogbodo eyeru. Bujeru uba yeru ẹjo iphe; nggu akweshia ẹka ike l'ome iphe bụ iphe-oma. ¹⁰ T'onyenonu yejeru ibe iya obu ogbodo eyeru gude koshije l'unu tuko buru unwunna lanu. ¹¹ T'onyenonu kajekwa okwabe ibe iya ugvu. Hakwaa tẹ Ume-du-Nso meje ngu irè l'ẹhu ẹge oo-me t'ojeru Nnajiufu ozi vuje ngu evuvu l'obu. ¹² T'iphe ono, unu ele ẹnya iya ono meje t'ẹhu tsọ unu ẹna. Unu atakwaphu nshi teke unu eje iphe-ẹhuka. Unu ba atugbekwa ẹka l'okfu anụ Nchileke. ¹³ Unu yejeru ibe unu, unu l'ẹphe tuko buru ndu kẹ Nchileke ẹka lẹ mkpa, nọru ẹphe. Unu keshijekwa ẹhu kwaa ẹbyee, byaru unu.

¹⁴ Unu gojeru onu-oma nù ndu, akpa unu ẹhu. Unu asuje Nchileke t'o meeru ẹphe ohuma; t'ẹ b'ọ tuphukwa ẹphe l'onu. ¹⁵ Teke ndu ọdo eme ẹswa; unu tsokwaru ẹphe mee ẹswa. Teke ndu ọdo ara ẹkwa; unu tsokwaru ẹphe raa ẹkwa. ¹⁶ T'uche unu l'ibe unu bujekwaru nanu. Unu be edobejekwa onwunu ẹge unu ta ahadu. Iphe unu e-gbe mejechia; bụ t'unu lẹ ndu ẹnya laru megbaje. Unu ba abujekwa nwomaru-omachaa.

¹⁷ Unu be egudejekwa ẹjo iphe kfu madzụ ugwo ẹjo iphe onye obu meru unu; gbahaa t'unu kebeje ẹhu mee iphe onyemonye obule maru l'oo iphe, du mma. ¹⁸ Unu kebeje ẹhu seje mee t'unu l'onyemonye obule nodu lẹ nchi-odu-ndoo l'iphe bụ iphe unubedia l'onwunu eme. ¹⁹ Ndu, mu yeru obu; unu ba agwatajekwa ugwo iphe, e meru unu. Unu hajekwaa tẹ Nchileke gude oke ẹhu-eghughu iya melata onye obu. L'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; sụ lẹ Nchileke sụru: "L'oo yẹbe Nchileke nwe kẹ emelata; bukwaru iya phụ a-kfu ugwo. Ono bụ iphe Nchileke kfuru ndono." ²⁰ Ọ buchia iphe, unu e-meje bụ: teke ọ bụ l'onye nggu l'ia nọ l'okfu bẹ ẹgu agụ; nù iya nri t'o ria. Teke mini agụ iya; nù iya mini t'ọ ngua. Lẹ teke iime iya ẹge ono bẹ

bụ iphere bẹ iimeta ekpu iya l'ishi; k'ophu ọo-hụ iya ọku l'ẹhu. ²¹ Unu be ekwejekwa tẹ ẹjo iphe mekputa unu. Unu gudejechia iphe-oma lua ẹjo iya.

13

Onuru gòvumentì okfu

¹ T'onyemonye ọbule mejekwa iphe ndu gòvu-mentì sùru t'e meje. L'ẹ to nwekwa gòvumentì, byajẹru bya abùru gòvumentì m'ọ -bùdu l'ọ shi Nchileke l'ẹka. L'ọ kwa Nchileke bẹ yeru ndu ọphu nọ iya nù nta-a. ² Ọo ya bụ; l'onye ekwefuru gòvumentì íkè bụkwa ndu ishi, Nchileke yeru bẹ onye ono ekwefuru íkè. Ndu emekwanu ẹge ono bụkwa ikpe bẹ ẹphe eseta ekpu onwẹphe. ³ Lẹ ndu eme iphe vudo nhamunha t'atsujekwa ndu gòvumentì egvu. Ndu atsujẹ ndu ishi egvu bụkwa ndu eme ẹjo iphe. Teke bụ l'ọ dọ ngu t'ẹ b'ì tsushi onye ishi, achi nù egvu; ọo ya bụ t'ì mejenu iphe vudo nhamunha; ẹge onye ishi, achi nù a-ja ngu ajaja k'iphe i meru. ⁴ L'onye ishi, achi nù bụkwa nwozi Nchileke. Iphe ooje abùru iphe a-dùru ngu lẹ mma. Obenu lẹ teke i mekwanuru iphe ẹ-ta dudu mma; tsukwaa ya egvu; l'ẹ t'e yekwa iya t'ọ hùje madzù àhùhù kẹ mmakanu. Ọ bụ nwozi Nchileke; buri onye àhù ndu eme ẹjo iphe àhùhù gude ekoshi oke ẹhu-eghughu kẹ Nchileke. ⁵ Ọo ya kparu iphe unu e-meje iphe gòvumentì kfulu. Ẹ tọ bulekwaa ẹge ee-shi t'unu gbalaaru oke ẹhu-eghughu Nchileke; ọ bụkwaphu t'unu meje iphe unu maru l'ime obu unu l'ọ gbaru unu l'ememe.

⁶ Ọo ya kparu iphe unu a-kfujẹ akirikò mbeke. Lẹ ndu gòvumentì kwa Nchileke bẹ ẹphe ejeru ozi; ẹphe anọduje ese t'ẹphe jee ya ẹge ọ gbaru. ⁷ Ọo ya kparu iphe unu e-mejeru ẹphe iphe ruberu ẹphe. Onye o ruberu t'a turu akirikò nù; unu turu akirikò nù iya. Onye o ruberu t'a turu utu nù; unu turu utu nù iya. Onye o ruberu t'e yeru ẹso; unu yeru iya ẹso. Onye o ruberu t'a kwabẹ ugvu; unu kwabẹ iya ugvu. Ọo ya bụ; t'unu mejeru onyemonye ọbule iphe ruberu iya nù.

Oyeru madzù ibe ngu obu

⁸ T'ẹ b'ọ dukwa ugwo ọdo, unu e-jijeru madzù; gbahaa ugwo iphe lanu ono, unu ji ono, bụ iya bụ t'unu yeru ibe unu obu. Onye yeru ibe iya obu mekotaakwaru iphe, ekemu Nchileke sùru t'e meje. ⁹ L'ẹke iphe bụ ekemu l'ọ ha; bụ iya bụ: be erikwa ogori; be egbukwa ọchi; be ezikwa oshi; be ejijekwa ijimanya; mewaru unwu ekemu ọdo, yigbaa ya nù; ekemu ono l'ọ ha je edzekfua ishi l'ekemu lanu-a, bụ

iya bụ: “T’i yeru madzụ ibe ngu obu ẹge i yeru onwongu.”
¹⁰ Onye yeru madzụ ibe iya obu te emejekwa onye ọbu ẹjo iphe. Ọo ya kparu iphe n-yemobu bụ omeebe iphe ekemu kfulu.

Kwakọbe k'abyabya Kuráiyisutu

¹¹ Iphe mefuaru iphe unu a-tụkoje iphemiphe ọbule ono eme bụ l'ẹge nta-a gbaru; mbụ l'o ruwaru teke unu e-shi lẹ mgbenya tehu. Ishi iya bụ lẹ nta-a bẹ teke aa-dzọta ayi kaakwa ntse ma l'ẹge o shi tebe ọnya dube l'odungu teke ono, ayi woru onwayi ye Kuráiyisutu l'ẹka ono. ¹² Abali kehakwaruru ẹbo; nchi-abọhu duakwa ntse. Ọo ya bụ; unu t'ayi gwọbenu iphe eeme l'ochi; kwaa onwayi ngwa-ọgu ọphu ayi e-gude alụ ọgu l'iphoro. ¹³ T'ayi watanụ ome umere, gbaru ayi l'ememe l'iphoro k'eswe. T'ayi haa ori l'angu-sweshi onwayi ifu; mę ọngunuka męe. T'ayi haa ome kę nwanyi; mę ome kę nwoke; mękpo ẹjo umere ọdo. Ayi ahakwaaphụ osephe okfu; haa ijimęnya. ¹⁴ Iphe unu e-gbe mee bụ t'unu tükokpelephu umere Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráiyisutu mekotaje l'ọ ha. Unu ba ahakwaru obu egbe madzụ ono, unu shi bụru ono ụzo; k'ọphu unu te emejedu ẹjo iphe, agụ iya nụ.

14

Ba aturushije ibe ngu

¹ Unu kwejekwa nabata onye kwetawaru l'ọo Jisọsu Kuráiyisutu bụ Nnajiufu iya; ekwekwe iya te shihuwa ike. Ọlobu t'unu l'iya be ejejekwa ọtu ẹgo l'iphe ọ sụru l'ọo ọwaa bụ ẹge ọ dū iya. ² O nweru ndu ẹ-ta dudu iphe ẹphe asọ nsọ eriri. Obenu l'onye ọphu kwetawaru nụ; to shihuwa ike l'ekwekwe, o kweru phụ atsukwanu egvu: e menyakwaa; ya eria ya; yọ bụru iya ome iphe dū ẹji. Iphe oorije nwęnkinyi abuleruphu mkpękwo-ophe. ³ Ọo ya bụ t'onye ono, ẹ-ta dudu iphe ọoso nsọ eriri ono ba akpọkwa onye ọphu ẹbo-ẹbo l'afụ l'ẹ too ridu ẹge ya eri. Ọphu t'onye ọphu bulephu mkpękwo-ophe bę oorije phụ ba aturushijekwa onye ọphu ẹ-te nwedu iphe ọoso nsọ eriri phụ. Ishi iya bụ lẹ Nchileke nataakwaruphu yębedua. ⁴ ?Bụ onye b'ị bụ; kę t'ọ bụru onye ejeru onye ọdo ozi bę iiturushi. Ọ bụ Nnajiufu iya a-nma iya ikpe l'oome ẹji; m'ọ bụ l'oome ọhuma. Obekwanu l'ọo-nọdu eme iya-a ọhuma; kele Nnajiufu iya bę sụru l'oome iya-a ọhuma; t'o meru tųgburu.

⁵ O nweru onye a-fọta eswe ujiku lanụ dobe lẹ mbọku ono kakọta iya ndu ọphu mkpa; nweru onye a-nọdu arị l'ẹ to nwedu eswe mbọku ọphu ka ibe iya mkpa. T'onyenọnu vudoshia ike l'ọphu o vudo. ⁶ Onye rịru l'o nweru mbọku

ophu ka ibe iya; eme iya gude l'akwabe Nnajiufu ugvu. Onye ẹ-ta dudu iphe ọoso nsọ eriri; eri iya gude l'akwabe Nnajiufu ugvu. Kẹ l'ookelejeodu Nnajiufu ekele; ẹmanu yo ride iya. Onye ophu nweru iphe ophu ọosuje ẹ ya te eridu; eme iya gude akwabe Nnajiufu ugvu; l'ekelejekwaphu Nchileke ekele kẹ nwa ndu ophu, oorije. ⁷ Ẹ to nwekwa l'ayi ha onye nọ ndzụ, nọ-turu iya onwiya; to nwe onye anwuhu anwuhu, anwuhu-turu iya onwiya. ⁸ Ayi -nọdu ndzụ bukwa Nnajiufu bẹ ayi nọ-turu iya. Teke ayi nwuhuru anwuhu; kwaphu Nnajiufu bẹ ayi anwuhu alakfube. Ọo ya bụ l'ayi bụ kẹ Nnajiufu: mẹ ayi -nọ ndzụ; mẹ ayi -nwuhuru anwuhu. ⁹ Kẹle Kuráýisutu nwuhu-getsuaru bya anọdu ndzụ; k'ophu ọo-buru Nnajiufu ndu, nwuhuru anwuhu; mẹ kẹ ndu, nọ ndzụ. ¹⁰ Okishi-ọma; ?nanu ẹge e meru; bẹ ịiturushi nwanna ngu? ?O meru imagha; bẹ ịikpo iya ẹbo-ẹbo l'afu? ?Tị madu l'ayi e-mekochaa l'ayi ha vudokota Nchileke l'ifu; onye bụ iya l'e-kpekota ayi ikpe? ¹¹ L'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; sụ:

“Lẹ Nchileke sụru:

Kamenu;

l'iphe bụ madzụ e-mekochaa

byishiru iya ikpere.

Iphe, bụ madzụ e-gude

ọnu iya kfu l'ọo ya bụ Nchileke.”*

¹² Ọo ya bụ l'onyemonye ọbule a-nọdu Nchileke l'ifu doo edo ẹhu onwiya.

Be emekwa t'onye ọdo daa

¹³ Ọo ya bụ t'ayi ba aturushijeshi ibe ayi. Ọ buchia t'ayi tuko tubua t'ayi ba abujeru ukfu du ibe ayi l'okpa; m'ọ -bụ meta iphe e-me t'o mee iphe du ẹji. ¹⁴ Keshinu mu ẹ Nnajiufu, bụ Jisosu tugbabewaru buru nanu bẹ ophu dokpooru mu ẹnya ọgbodo edodo bụ l'ẹ to nwehedu iphe eeri eriri, mu asokwadu nsọ. Teke bukwanu l'o nweru onye sụru l'iphe, du ẹge-a bẹ ya asọ nsọ; ọo ya bụ; iphe ono aburu iphe aasọ nsọ l'ẹhu k'onye onanu. ¹⁵ Teke ọ bụ l'i gude iphe iiri l'ọnu mekata nwanna ngu; ọo ya bụ l'ẹ tii mehedu iphe ekoshi l'i yeru iya obu. Ọo ya bụ t'iphe, iiri l'ọnu ba akpatakwa ẹ nwanna ngu ono, Kuráýisutu nwuchiru ọnuw ono laa l'iyi. ¹⁶ T'iphe ono, ị sụru l'ọ bụ iphe, du ngu mma ono be evutakwa ẹjo ẹpha. ¹⁷ L'iphe bụ ẹ Nchileke bụ eze ta bukwa eriri; mẹ angungu. Iphe bụ ẹ Nchileke bụ eze bukwa odobe-eka-ndoo; nchị-odu-ndo; mẹ ẹhu-otso-ena ophu shi l'eka Ume-du-Nso. ¹⁸ Iphe bụ onye

* 14:11 14:11 Azá 45:23.

ejeru Kuráýisutu ozi l'uzo, dū ẹge ono eme iphe dū Nchileke mma; l'emekwaphu iphe dū ndiphe mma.

¹⁹ Oo ya bụ t'ayi t̄belephu l'ome iphe ono, emeje t̄ nchị dū ndoo ono; mbụ iphe a-n̄duje eme t'ibe ayi vudoshia ike l'ekwekwe, ẹphe kweru k̄ Nchileke. ²⁰ Be egudekwa k'iphe eeri l'ọnu mebyia iphe Nchileke eme. Ẹ to nwekwa iphe eeri eriri, ọphu aasọ nsọ l'ifu Nchileke. Obenu l'iphe ta dudu mma bụ t̄ madzū mee t̄ ndu ọdo shi l'iphe o riru l'ọnu mee iphe dū ẹji. ²¹ Ọ kakwa mma t'ẹ b'ị tashị anụ; t̄i ngụ m̄e; t̄o dukpo iphe ii-je ememe, bụ iphe e-gbe mee t̄ nwanna ngu mee iphe dū ẹji. ²² Iphe i kweru; iphe i kweru l̄ k̄ iphe ono, e kfushiru ono; t'ọ b̄lekwaruphu iphe n̄duru nggu l̄ Nchileke. Ọnu-oma kwa k'onye meru iphe ọ r̄iru l'ọ dū mma k'ememe; t̄o dū teke obu iya ata iya uta l'a -maruru m̄e ya te me iya ẹge ono. ²³ Obenu l̄ teke bụ l'obu madzū ata iya uta l'iphe ọobyia eriri; ọo ya bụ l̄ Nchileke a-nma iya ikpe teke o riru iya; okfu l'iphe oome ta b̄du ẹge ọ dū iya l'obu b̄e oome iya. Iphemiphe ọbule, madzū eme; ọkpoma iya ta azuru iya mgbede l'ọ dū mma b'ọ b̄kwa onye ọbu ome iphe dū ẹji.

15

Ọmuta ẹka Kuráýisutu

¹ Ayibe ndu ọphu kwetawaru k̄ Nchileke; obu eshihuwa ayi ike a-n̄duje ataru ndu ọphu ekwekwe ẹphe ẹ-te shihudua ike nshi; l'eyeru ẹphe ẹka l'ẹke, atsū ẹphe l'ẹhu. T'ayi be emejelekwaphu ẹhu ayi ẹhu ayi. ² O gbe b̄uru t̄ onyenonu l'ayi ha meje iphe dū nwanna iya mma; mbụ iphe a-d̄uru iya l̄ mma. Oo ya bụ k'ọphu obu a-kakwanu iya oshihu ike l'iphe k̄ Nchileke. ³ L̄ Kuráýisutu ta b̄kwa ẹhu iya ẹhu iya b'o shi emeje. Iphe meru n̄ b̄lephu iphe ono, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke l̄ k̄ ẹhu iya ono: "L'iphe b̄ ẹjo iphe e kfuru ngu b̄kwa ȳbedua vutaru ọnu iya." ⁴ L'iphemiphe ọbule, e deru teke ndiche b'e dekwaru t'ọ zia ayi iphe. Oozije ayi ọta-nshi; l'adū ayi ike; k'ọphu ayi a-n̄du ele ẹnya iphe Nchileke kweru ayi ụkwa iya. ⁵ T̄ Nchileke ono, bụ iya emeje t̄ ayi ata nshi; l'ad̄jekwaphu ayi ike ono mee t'unu gude ome umere Kuráýisutu Jis̄osu t'obu b̄uru unu nan̄. ⁶ Oo ya bụ k'ọphu unu a-t̄ko l'unu ha tugbabe gude obu lan̄; gudekwaphu olu lan̄ aja Nchileke ajaja; mbụ Nchileke, bụ iya b̄ Nna k̄ Nnajiufu ayi Jis̄osu Kuráýisutu.

Ozi-oma b̄ k̄ madzū mgburumgburu

⁷ Ọọ ya bụ; t'ọ shije unu l'obu t'unu l'ibe unu tughabe ẹge Kuráýisutu hakwaruphu; unu l'iya atughabe. Ọ kwa ẹge ono bẹ unu e-meje; k'ọp̄hu aa-jakwanu Nchileke ajaja. ⁸ L'iphe, mu ekfu bụ lẹ Kuráýisutu byaru bya aburu nwozi ndu Ju; ẹge ee-shi t'ọ mee t'iphe ono, Nchileke kweshiru ndiche ayi phẹ ụkwa iya ono rekota. Yo shi ẹge ono koshi lẹ Nchileke bụ onye ire-lanụ, emeje iphe o kfulu. ⁹ Iphe ọdo, ọ byakwaruphu bụ k'ọp̄hu ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju a-ja Nchileke ajaja l'ọ phunukaru ẹphe imiko; bụ iya bụ iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke:

“L'ọọ ya meru iphe
ya e-tu ngu ẹpha l'ẹke
iphe, bụ mbakeshi nọ.
Ya e-gude ẹpha ngu
gụa egvu; jaa ngu ajaja.”*

¹⁰ E dekwaruphu; sụ
“T'unubẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju;
Unu lẹ ndu Nchileke ọtaru
tụkokwa tee ẹswa!”†

¹¹ A sụkwaphu ọdo:
“Unubẹ mbakeshi;
unu jaa Nnajiufu
ajaja l'unu ha.
Unubẹ ndiphe l'unu ha;
unu tua ya ẹpha!”‡

¹² Azáya abyakwaphu bya ekfua; sụ:
“L'ọ-shi-l'eri Jesi a-bya!
Ọ bụ iya a-bya aburu ishi
kẹ iphe bụ mbakeshi.
Yọ bụru iya;
bẹ ẹphe a-chiru ẹnya tupyoo.”§

¹³ Tẹ Nchileke, onye bụ iya emeje t'ayi lee ẹnya iphe, o kweru ụkwa iya; mee tẹ ẹhu-ẹna unu dzua oke; yo mekwaaphu t'ẹhu-agu bụru nk'unu l'unu ha; okfu l'unu kweru nk'iya. Ọọ ya bụ k'ọp̄hu unu e-gude ike kẹ Umedụ-Nsọ kakkpọru ole ẹnya iphe ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono.

*Iphe kparu iphe Pọlu deru
ẹkwo-wa ẹge-a*

¹⁴ Ụnwunna mu; unubẹdua bẹ mu makwaru majia unu ẹnya l'iphe unu maru bụlephu ome iphe kfulẹ ọswa dụ mma; l'unu maru iphe bụ uche-obu Nchileke ọkpobe amaru; k'ọp̄hu unu dzuwaru ọkpoziru ibe unu

* 15:9 15:9 2 Sám 22:50. † 15:10 15:10 Dit 32:43. ‡ 15:11 15:11 Egvu 117:1.

§ 15:12 15:12 Azá 11:10.

uzo. ¹⁵ Obenu l'o nwekwaru nwiphe mu eme tẹ mu haru nyataru unu. Yọ bụru iya meru iphe iphe mu ederu unu l'ekwo-wa ahajeru ada ike-ike ike-ike. Mu deru iya ege ono; mu ta tsu egvu; okfu lẹ Nchileke kwaberu mu ugvu, ha nshinu; ¹⁶ mee tẹ mu bụru nwozi Kuráýisutu Jisọsu l'ejeru ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ozi. Mu eje ozi l'ọ bụ onye achiru Nchileke ẹja l'ozi-oma ono, shi l'eka Nchileke ono. Oo ya bụ k'ophu ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju a-bụkwanuru ẹja, Nchileke a-nata; bụkwaruphu iphe Ume-dụ-Nsọ e-me t'ọ bụru iphe e doberu Nchileke nsọ. ¹⁷ Oo ya bụ lẹ mu anọdu etu onwomu ẹpha k'ozi, mu ejeru Nchileke; keshinu mu lẹ Kuráýisutu tugbabewaru bụru nanu. ¹⁸ Ẹ to nwekwa iphe, mu atụ ama ekfukfu; gbahaa iphe ono, Kuráýisutu gbe shi mu l'eka mee ono, bụ iya bụ l'o meru tẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju bya aburu ndu, eme iphe Nchileke kfuru. Iphe ono bẹ Kuráýisutu gude okfu-ọnu mu; mę iphe mu eme ememe mee; yọ dọ ege ono. ¹⁹ O gudekwaphu ike kẹ ome iphe-ophuleny, dugbaa biribiri; mę ike kẹ Ume-dụ-Nsọ mee ya. Oo ya kparu iphe mu anọdujephu ara ozi-oma kẹ Kuráýisutu ono arara l'ekemeke obule: shita lẹ Jerúsalemu jeye lẹ Ilirikumu. ²⁰ Yọ buleruphu iphe lanu, anọduje evu mu evuvu l'obu bụ oje okfu okfu Nchileke. Obenu l'ẹ tọ bụkwa tẹ mu je iya ekfukfu l'ẹke a mahawaru kẹ Kuráýisutu; tẹ mu be egbe gbeshi je akpulahaa ọlo l'eli ọkpa-ọlo, onye ọdo watahawaru. ²¹ O dọ l'ọ bụ iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke:

"Lẹ ndu, ẹ te kfubuaru nk'ia
 e-gude ẹnya ẹphe phụ iya.
 Ndu ẹ-ta núbua kẹ nk'ia
 bẹ kẹ nk'ia ono e-do ẹnya."*

Pọlu e-je tẹ yẹle ndu Rómu jia

²² O bụ iphe ono kpọshihawaru mu ugbo olemole tẹ mu ba abya ndu-unu. ²³ Obenu lẹ nta-a bẹ keshinu mu jeebawaru iphe gbaru mu l'ejeje l'ibiyia ọwaa; bya anọwa afa olemole, mu shi seta ege mu e-me tẹ mu bya tẹ mu l'unu jia ²⁴ bẹ mu arikwa lẹ mu e-meghe iya nta-a. Mu ari lẹ mu a-bata mę mu jedelephu Supénu. Mu l'unu kpọtsua ụkfu nwanshị t'obu shia mu ike; unu eyetaru mu ẹka l'ije mu obu. ²⁵ O -buru kẹ nta-a bụkwa ndu kẹ Nchileke, nọ lẹ Jerúsalemu bẹ mu gude iphe ewojeru t'ẹphe mee ẹke atsu ẹphe l'anu. ²⁶ Lẹ ndu kẹ Kuráýisutu, nọ lẹ Masedóniya; mę Akáya chiru idzu; tua iphe t'a nụ ndu kẹ Nchileke, nọ lẹ Jerúsalemu, ẹ-te nwedu ege ọ haru ẹphe. ²⁷ Ẹphe chikpooru obu ẹphe; nụ iphe ono. Tẹmanu b'e -jedekpoo

* 15:21 15:21 Azá 52:15.

ya ekfukfu bẹ unu marua l'ọ dọ-wa l'ọ bọ ọgwo; ẹphe ejiru iya ndu kẹ Nchileke, nọ lẹ Jerúsalemu. Lẹ teke ọ bọ lẹ ndu ẹ-ta bọdu ndu Ju tso gbaru mgba l'iphe-oma ono, shi l'ẹka Ume-dọ-Nsọ ono, Kuráýisutu meru; nọ ndu Ju ono; ọo ya bọ l'ọ gbaru t'ẹphe gudeje ẹku ọphu ẹphe kpataru akpata gude yeru ndu Ju ono ẹka. ²⁸ Teke mu jegeleruphu ozi ono; nọ-gee ẹphe okpoga ono, a tọtaru ono; yọ bọru mu oje Supénu; mu eshiwaru ono bata teke ono. ²⁹ Ọphu mu maru bọ lẹ teke mu byaru bẹ mu e-me t'iphe-oma, shi l'ẹka Kuráýisutu dzua edzudzu l'ẹke unu nọ.

³⁰ Ọnwunna mu; mu arọ unu t'unu gude kẹ ẹhu Nnajiufu ayi, bọ Jisọsu Kuráýisutu; ọwaa n-yemobu ọphu shi Ume-dọ-Nsọ l'ẹka gude lọ-ede mu ọgu ono; kfuje nọ Nchileke l'okfu ẹhu mu: ³¹ tẹ Nchileke be ekwe tẹ ndu, jikaru ozi-oma ono l'alì Judíya fọaru mu l'uzo; ọdo bọ t'iphe mu gude eje dọkwaphu ndu kẹ Nchileke, nọ lẹ Jerúsalemu mma anata. ³² Ọo ya bọ; ọ -bọru uche-obu Nchileke bẹ mu e-gude ẹhu-ẹna byakfuta unu tẹ mu l'unu nọta; k'ọphu ọo-bọwa mu ru ọtuta ume. ³³ Tẹ Nchileke, bọ iya emeje t'ẹhu dọ ayi agu swikwaru unu. Ono kwa ege ọ dọ.

16

Pọlu ekeletsua ndu ọ maru l'ẹhu l'ẹhu

¹ Mu eme t'unu maru nwanna ayi nwanyi, bọ Fíbi; onye ejeru chọchi, nọ lẹ Kenkiríya ozi. ² Unu gude okfu ẹka Nnajiufu ayi nata iya ọgbodo anata l'ẹge ọ gbaru ndu kẹ Nchileke. Unu eyeru iya ẹka l'iphe bọ iphe mkpa iya dọru iya l'ẹke unu nọ; l'ọ yekpookwaru ndu l'igwe ẹka jeyekpokwa lẹ mbẹdua l'ishi onwomu.

³ Unu keleru mu Pyirisíla yẹle Akwíla; ndu ayi l'ẹphe tọkoru ejeru Kuráýisutu Jisọsu ozi; ⁴ ndu gude okfu ẹhu mu; lọo ishi ẹphe alọlo. Ẹ tọ bọlekwa mbẹdua nwenkinyi mu ekele ẹphe ekele k'iphe ẹphe meru mu. Iphe bọ chọchi, nọ l'alì ndu ẹ-ta bọdu ndu Ju mgburumgburu ekelekwaphu ẹphe. ⁵ Ọ kwaphu ege ono bẹ unu e-keleru mu chọchi ono, edzukoje l'ọlo ẹphe ono.

Unu kelekwaru mu phọ Epenítósu, bọ ọkpobe ọnya mu, mu yeru obu. Ọo ya bọ onye vukotakpo ọzo woru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka lẹ Éshiya. ⁶ Unu kelekwaru mu phọ Méri; onye jeru unu ozi jeshia ya ike. ⁷ Unu ekelekwaru mu phọ Andurónikosu yẹle Júniyasu; mbọ ndu mu l'ẹphe bọ ndu Ju lanu; bya abọru ndu mu l'ẹphe shi tọko nọdu lẹ mkpọro. Ẹphe bọ ndu kfubekpo ọswa dọru onyemonye ọbule lẹ nsọ; m'a -bya l'ẹke ndu ishi-ozi nọ; tẹmanu bẹ ẹphe vu mu ọzo bọru kẹ Kuráýisutu.

⁸ Unu kelekwaru mu phụ Ámpuliyatọsu; mbụ ọnya mu, nọ mu l'obu; onye mu l'iya tuko nọdu Nnajiufu l'ẹka. ⁹ Unu ekelekwaphu Ubánọsu; onye ayi l'iya tuko ejeru Kuráýisutu ozi; mękwaphu onye ono, mu yeru obu ono; mbụ Sutákisu. ¹⁰ Unu ekelekwaphu Apélısu; onye gudewa umere iya koshi lẹ ya vudoshi ike l'ekwekwe, o kweru kẹ Kuráýisutu. Unu ekelekwaphu ndibe Arisutóbulosu. ¹¹ Unu ekelekwaphu Heródiyọnu; onye mu l'iya tuko bụru ndu Ju. Unu ekelekwaphu ndu bu lẹ kẹ Nasısosu, bụ ndu nọwa l'ẹka Nnajiufu.

¹² Unu kelekwaphu Tirayifına yẹle Tirayifósa, bụ ndu ejeru Kuráýisutu ozi ejeshikpoo ya ike. Unu kelekwaru mu phụ onye mu yeru obu, bụ Pésisu; mbụ onye jewaru Kuráýisutu ozi jeshikwaa ya phụ ike. ¹³ Unu ekelekwaphu Rúfọsu, bụ onye ono, gbaru iche l'ojeshi ozi kẹ Nnajiufu ike ono. Unu kelekwaru mu phụ nne iya; mbụ nne iya ono, dühukwaphu l'ọ bụ nne nke mu ono. ¹⁴ Unu kelekwaru mu phụ Asínkiritọsu yẹle Fulégonu; mę Hémisu; Páturobasu; Hėmasu; mękpowaru ụnwunna ọdo, ẹphe l'ẹphe tuko nọdukota l'ẹke ono. ¹⁵ Unu kelekwaru mu phụ Fılológosu; mę Júliya; mę Nírıyọsu yẹle nwanne iya kẹ nwanyi; mę Olımpasu; mękpowaru iphe bụ ndu kẹ Nchileke, ẹphe l'ẹphe nọ l'ẹke ono.

¹⁶ Unu kelekwa ibe unu ekele; nmata ẹphe akpa. Ndu kẹ Kuráýisutu, nọkota l'iphe bụ chọchi l'ọ ha ekelekota unu ekele.

Okwa ikperazu

¹⁷ Ụnwunna mu; mu arọkwa unu arọro t'unu letakwa ẹnya mę l'ògvù ndu ono, anọduje eme tẹ ékwò nọdu ono; mbụ ndu egudeje ẹge ono akpakashị iphe, ndu chọchi kweru l'ọ bụ ọkpobe okfu akpakashị. Iphe ẹphe anọduje eme bẹ yẹle iphe ono, e ziru unu ono ta adagbajękwa. Unu bukwaru ụba yeru ẹphe. ¹⁸ Lẹ ndu, eme ẹge ono ta bukwa Nnajiufu ayi, bụ Kuráýisutu bẹ ẹphe ejeru ozi. O kwa iphe ẹkpiri iya dụ ẹphe; bẹ ẹphe ejeru iya. Ẹphe ekfuje okfu; tee ya manụ; gude ire-gorogorogoro edusweshi ndu ẹ-ta madụ iphe bụ ejo iphe ụzo. ¹⁹ Ẹ to nwedu onye ẹ-ta nụwaru ẹge unu shi ekoshibe iphe ozi-ọma ono kfuru l'ememe, unu eme iya. Yọ bụru iphe ono kparu iphe ẹhu anọduje atso mu ẹna. Obenu l'ọ dụ mu t'a sụ t'unu gudeje mmamiphe majeru iphe bụ iphe dụ mma; sefuje ẹka l'iphe ẹ-ta dudu mma. ²⁰ Nchileke, bụ iya bụ onye nchị-odu-ndoo shi l'ẹka; e-mekwa ẹgwegwa mebyia ike kẹ Sétanu. Oo ya bụ teke ono; Nchileke emee t'unu fupya Sétanu l'ọkpa.

Tẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu mekwaaru unu eze-
iphe-oma.

²¹ Tímoti, mu l'iya tuko eje ozi ekelekwaphu unu. Lúsiyọsu yẹle Jésonu; mẹ Sosípeta pẹ, bụ ndu ayi l'ẹphe tuko buru ndu Ju ekelekwaphu unu.

²² Mbẹdua, bụ Tésíhíyọsu ekelekwaphu unu. Ọ bụ mbẹdua ederu Pọlu ẹkwo-ozí-wa; bya aburu onye unu l'iya shi l'ẹka Kuráýisutu tughabe buru nanu.

²³ Gáyọsu-a, mu bu l'ufu iya-a; mbụ onye bụ lẹ nk'iya bẹ chọchi l'opfu edzukoje; ekelekwaphu unu. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ Ẹrásutosu; mbụ onye ọwaa, bụ iya edobejeru ọha okpoga-wa ekelekwaphu unu yẹle nwanna ayi, bụ Kwótosu.

²⁴ Tẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu l'unu ha eze-iphe-oma.

Pọlu aja Nchileke ajaja; gude iya l'akpo-chi ozi-wa ishi

²⁵ T'ayi jaa Nchileke ajaja; l'ọo ya a-dụ ike mee t'unu vudoshia ike l'ekwekwe, unu kweru nk'iya. Yọ buru ozi-oma ono, mu ezi ono bẹ oogudeje eme t'unu vudoshia ike; mbụ ozi-oma ono, ekfu kẹ Jisọsu Kuráýisutu; l'ekoshikwaphu iphe ono, Nchileke shi l'ọdungu teke ẹ ta madu domita edomi ono. ²⁶ Yọ buru iphe ono b'o gbe bya emee nta-a t'a maru. Nta-a bẹ ọkpobe okfu ono shiwa l'iphe ndu nkfuchiru Nchileke deru lufuta iphè; a makotaru iya. Nta-a bẹ Nchileke ono, ẹ-ta dudu teke aa-sụ l'o shi; tọ dụ teke aa-sụ l'ọo-nọ-bebe ono; ziwaru: e mewa ọkpobe okfu ono; iphe bụ mbakeshi amakotaru iya; k'opfu ee-kweta ekweta; l'anuru iya okfu.

²⁷ T'e shi l'ẹka Jisọsu Kuráýisutu jaa Nchileke ajaja; mbụ Nchileke lanu ono, bụ yẹbedua nkinyi iya bụ Nchileke; bukwaru iya phụ nwe kẹ mmamiphe ono. T'a jaa ya ajaja gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dụ.

Ekwo ké mbụ, Pọlu deru nụ Ndu Kórintu

¹ Ekwo-ozí ọwaa shi l'ẹka mbẹdua, bụ Pọlu; mubẹ onye ono, Kuráýisutu Jisọsu kuru; mee tẹ mu buru onye ishi-ozí iya ono. Ekuku ono, o kuru mu ono aburu iphe, bụ uche-ọbu Nchileke. Onye mu l'iya gba mgba ede ẹkwo-wa bụ nwanna ayi Sósutenisu.

² Ndu ayi edejeru iya bụ chọchi ké Nchileke, bụ ndu ọphu nọ lẹ Kórintu. Ayi gude iya ekele unubẹ ndu Nchileke doberu iche t'unu buru ndu dụ nsọ; okfu l'unu lẹ Kuráýisutu Jisọsu tughaberu buru nanu. Ayi edekwa iya phụ anụ iphe bụ ndu nọ l'ẹkemekẹ ọbule; mbụ iphe bụ ndu abajeru Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu ẹja. Jisọsu ono bụ Nnajiufu ẹphe; bya abụkwaruphu Nnajiufu k'ayịbedua.

³ Tẹ Nchileke, bụ Nna; mẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-oma; yo mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu.

*Ekele ké iphe-oma,
shi l'ẹka Kuráýisutu*

⁴ Mu anọduje ekeleru unu Nchileke ekele k'eze-iphe-oma, o shi l'ẹka Kuráýisutu Jisọsu meeru unu. ⁵ L'unu lẹ Kuráýisutu tughaberu buru nanu; unu eshi ẹge ono báhú; buru eze l'iphemiphe ọbule, shi iya l'ẹka. Unu atuko okfu-ọnu makọtaru; tuko mmamiphe makọtaru. ⁶ Ozi ké Kuráýisutu ono b'e mewaru; yọ nọshia unu ike ọkpobe anọshi l'ọbu; ⁷ k'ọphu bụ l'ẹ tọ dudu iphe bụ iphe Ume Nchileke anụ anunu m'ọo nanu, nweru ọphu duru unu ọko ẹge ono unu eche teke Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu a-la azu; koshi onwiya l'ọdu-biribiri iya ono. ⁸ Jisọsu ono e-me unu t'unu vudoshia ike; shihu dundu dundu jeye l'ikperazu. Ọo ya bụ; t'ẹ b'ọ dụ ẹke aa-ta unu uta mbọku ono, Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu e-kpe ikpe ono. ⁹ Nchileke evudoshije ike l'iphe o kfulu. Yọ buru Nchileke ono bẹ kuru unu t'unu lẹ Nwatibe iya, bụ Jisọsu Kuráýisutu buru nanu; gbaru mgba l'iphemiphe ọbule; mbụ onye ono, bụhukwaphu Nnajiufu ayi ono.

Ékwò, nọ lẹ Chọchi

¹⁰ Ọ kwa Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu bẹ mu nọ l'ẹka; l'arọ unubẹ unwanna ayi; t'olu buru unu nanu l'iphemiphe ọbule. Ọo ya bụ t'unu ba awata okworu onwunu ékwò. Unu tughabekwa ọkpobe atugba buru

nanu. T'oriri buru unu nanu; idzu aburu unu nanu. ¹¹ L'iphe ono, mu gude ekfu ono; unwunna mu; bukwa le ndibe Kulóyi byakwaru bya akóoru mu iya; kójaaru mu iya akója; l'unu kwaru le ntutego. ¹² Mbú l'iphe mu ekfu bu l'a sùru l'unu anóduje adzò ɛnya. Onye ophu asu: "Le ya bu ke Pòlu;" onye ophu asu: "Le ya bu ke Apólosu;" onye ophu asu: "Le ya bu ke Pyita;" onye ophu asu: "Le ya bu ke Kuráyisutu." ¹³ ?E gbe kekashiwanu Kuráyisutu ekekashi tó. ?Bú mubé Pòlu bé gude k'ehu unu nwuhu l'oshi-osweru; tó Kuráyisutu. Mbú; ?bunua epha ke mbedua, bu Pòlu b'e gude mee unu baputizimu.

¹⁴ Mu ekele Nchileke ekele le ndege e tó buru Kirísupòsu yele Gáyòsu nkinyi ephe; me mu asu l'e tó dudu l'unu ha; onye mu gude eka mu mee baputizimu; m'oo onye lanu. ¹⁵ Oo ya bu; t'e b'o du onye a-su l'e gude epha mu mee ya baputizimu te mu buru nnajiufu iya. ¹⁶ Ahaa; ndu, mu mefuaru baputizimu bu Sutéfanasu yele ndibe iya. E to dokwa mu ɛnya l'o nwenarua onye odo, mu meru baputizimu odo; m'a -gufu ndu onanu. ¹⁷ E tó bukwa ome baputizimu bé Kuráyisutu yeru mu te mu bya emeje. Iphe o ziru mu te mu bya emeje bukwa te mu bya ezije ndiphe ozi-oma ono. Te mu be egudekwa okfu, ekoshi mmamiphe ndiphe ezi iya; e menyakwaa; o tunyia irè, nò l'anwuhu, Kuráyisutu nwuhuru l'oshi-osweru.

Kuráyisutu bu ike; buru mmamiphe, shi l'eka Nchileke

¹⁸ L'okfu ke anwuhu Kuráyisutu l'oshi-osweru ono bé bukwa iphe éswè l'ɛnya ndu, ala iyi. Obenu l'ayibe ndu aadzofuta adzofuta b'o bu ike, shi l'eka Nchileke. ¹⁹ Iphe obu bu l'e deru iya edede l'ekwo okfu Nchileke; le Nchileke sùru:

"Mmamiphe ndu maru iphe;

bé ya e-mebyishi.

Ya emee ɛnya, ndu kwaru ɛnya kwaru

t'o buru iphe mmakanu."

²⁰ Mbú; ?buhunu awe bé ndu mmamiphe nò nta-a? ?Bú awe bé ndu maru oke ekwo nò nta-a? ?Bú awe bé ndu maru okfu le mgboko-a nò? Nchileke meekwaru te mmamiphe, ndiphe maru buru iphe éswè.

²¹ A makwaru-a le Nchileke meru madzu; k'ophu madzu e-shi le mmamiphe, o nuru iya; maru iya; obu le madzu gude le ya manukaru mmamiphe; gwobe ogude mmamiphe ono maru Nchileke. Oo ya kpataru; Nchileke asu le ya e-shi l'iphe ono, ndu maru iphe sùru l'o bu iphe éswè ono, bu iya bu ozi-oma ke anwuhu ono, Kuráyisutu nwuhuru

l'oshi-osweru ono, ayi ezi ono; gude iya dzọo madzụ. Onye bụ onye nataru ozi-oma ono bę Nchileke dzọtawaru. ²² Lę ndu Ju bụ iphe-ophulenyanya bę ęphe sụru t'e meru koshi ęphe. Ophube ndu Girísu abụru mmamiphe bę ęphe achọ. ²³ Obenu l'ozí, ayi ezi bụ l'a kpọpyaberu Kuráýisutu l'oshi-osweru. Ono abụru iphe adụ ndu Ju ụkfu l'ọkpa; bya abụru iphe-éswè l'ęnya ndu ę-ta bụdu ndu Ju. ²⁴ Obenu lę ndu Nchileke kuru; mbụ ndu Ju; mę ndu ę-ta bụdu ndu Ju bę Kuráýisutu ono bụ ike Nchileke; bya abụkwaruphu mmamiphe, shi l'ẹka Nchileke. ²⁵ L'iphe Nchileke eme, ụda l'ọ bụ iphe éswè; gbe kakwa mmamiphe ndiphe nshinu. Iphe ophu ụda l'ọ bụ arụhu bę Nchileke rụhuru akakwaphu ụnwu-eliphe ike.

Ege Nchileke emeje iphe iya

²⁶ Oo ya bụ; ụnwunna mu; unu nyatajẹkwa iphe unu shi bụru tẹmanu Nchileke ekua unu. Unu te shikwa ha l'igwe maru iphe l'ọ bụ ęge ndiphe, maru ẹkwo amajęru. Unu te shi ha l'igwe nweru ęnya; ndu ophu ndu oke amadụ mụru ta ba nwishi. ²⁷ Obenu lę Nchileke fọtalerua iphe, ụdụ éswè éswè l'ęnya ndiphe; gude iya mee t'iphere gude ndu maru iphe. Yọ bya afọtakwaphu iphe rụhuru arụhuru l'ęnya ndiphe; gude iya mee ndu, agburu-ẹhu nọ iphe-iphere. ²⁸ Nchileke fọtaru iphe ęnya iya laru l'eliphe; mbụ iphe ndiphe ta gubedu iphe; mbụ iphe ęphe sụru l'ę tọ dudu iphe o bụ; gude iya tura iphe, ndiphe riru l'ọ bụ ọkpobe iphe; mee ya t'ę b'ọ dụ iphe ọo-bụ. ²⁹ Oo ya bụ t'ę b'o nwe akpuru onye lanụ, a-saghe nsasa l'ifu Nchileke. ³⁰ Obenu l'unubedua bę Nchileke mewaru; unu lę Kuráýisutu Jisọsu atụgbabewa bụru nanụ. Yọ byakwaphu bya emee Kuráýisutu; yọ bụru mmamiphe kę ayibedua. O kwa iya b'o shi l'ẹka; yọ bụru iya bụ l'ayi bụ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. Ayi shi l'ẹka iya bụru ndibe Nchileke; bya abụru ndu, o gbataru l'iphe dụ eji, pyítaru ayi l'ẹkpiri. ³¹ O bụ iya bụ l'ọ laru l'iphe ẹkwo okfu Nchileke kfuru; sụ: "T'onye o dụ t'ọ saje nsasa; t'onye ono saje nsasa k'iphe Nnajiufu meru."

2

Kuráýisutu l'oshi-osweru

¹ Ụnwunna ayi; teke ọdungu ono, mu byakfutaru unu; bya unu ozi ozi-oma kę Nchileke ono, dokpooru ęnya l'ọ bụ ọkpobe okfu ono bę mu te gudekwa ire-oma zia ya unu. Mu ta bya unu okoshi lę mu mụru ẹkwo; bụru nwa o-maru-omachata. ² Ishi iya abụru lę mu kfuwaru iya kepyaa ya akụ; lę mu te emetakpodua umere l'ẹke unu nọ l'o nweru

iphe mu maru; gbahaa Jisòsu Kuráyisutu nwẹnkinini; bu iya bu onye a kpòpyaberu l'oshi-osweru. ³ Odo bu lẹ teke ono, mu l'unu shi nòdu ono bẹ ike te shidu du mu. Mu shi atsushikpo egvu ike; ẹhu eshi anmakwa mu phụ anmanma. ⁴ Iphe mu kfulu ekfukfu; mẹ ozi, mu ziru ezizi ta bụdu iphe mu gude ire-oma k'ophu manukaru nụ kfu; ẹge ee-shi t'e kweta iya. Iphe gbe mee nụ bu lẹ mu koshiru unu l'ọ bu Ume Nchileke yẹle ike kẹ Nchileke l'ere ire l'okfu ono; ⁵ k'ophu ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráyisutu te eshidu lẹ mmamiphe kẹ madzụ; gbahaa t'o gbe shi l'ike kẹ Nchileke.

Mmamiphe Nchileke

⁶ Oobujekwa; mu lẹ ndu kanwụwaru ẹhu l'iphe kẹ Ume Nchileke ekfu; mu egude mmamiphe ekfu eyeru ẹphe. Oke ẹ tọ kwa egbe mmamiphe ophu shi l'ẹka ndiphe; ophu ọ bukwa mmamiphe ophu shi l'ẹka ndu, ike nọ, l'achi mgboko-a. Ẹphebedua; bẹ Nchileke emewa ike ẹphe t'ọ buru iphe mmakanu. ⁷ Mmamiphe ophu mu egudeje ekfu bukwa mmamiphe ophu Nchileke shi domia edomi, bu mmamiphe ophu o meru tẹ ndiphe ba ma. Mmamiphe ono aburu lẹ tẹmanu tẹ Nchileke mee mgboko b'ọ tubuhakpowaruru l'ayi l'iya a-gbaru mgba l'odu-biribiri iya. ⁸ Ẹ tọ dukwa ndu achi ndiphe mgburumgburu m'ọ bu onye lanu, maru mmamiphe ono. Ndege ọ bu l'ẹphe maru iya; mẹ ẹphe tẹ ga kpòpyabekwa Nnajiufu ono l'oshi-osweru; mbu Nnajiufu ono yẹle Nchileke gba mgba l'odu-biribiri iya ono. ⁹ Obenu l'iphe ono, e deru l'ẹkwo okfu Nchileke suru:

“L'iphe ẹnya ta phubua;
 ophu nchi 'anubua ya;
 tọ bu l'egomunggo
 ri-vujewaru iya:
 bu iya bẹ Nchileke
 kwakoberu ndu yeru iya obu.”

¹⁰ Nchileke shi l'ẹka Ume nk'iya koshi ayi iphe ono, o shi domia edomi ono. L'unu maru lẹ Ume Nchileke avofutaje iphemiphe obule, bu iphe e domiru edomi; je akpaa l'idzu, Nchileke chiriru l'ime obu iya dobe kẹ ememe. ¹¹ ?Bu onye maru iphe nọ ibe iya l'obu? ?Tọ bụdu onyenonu maru iphe nọ l'obu nk'iya? O kwaphu ẹge ono b'ẹ tọ dudu onye maru iphe, nọ Nchileke l'uche; gufu Ume Nchileke. ¹² Ẹ tọ bukwa ume ndiphe bẹ ayi nataru; ọ kwa Ume, shi Nchileke l'ẹka bẹ ayi nataru; bu iya bu Ume, e-mekwanu t'ayi makotaru iphe-oma, Nchileke meshiru ayi.

¹³ Oo ya bu l'ẹ tọ bukwa okfu, e gude mmamiphe ndiphe zia ayi bẹ ayi egudeje ekfu iphe ono. Iphe ayi egudeje

ekfu iya bukwa okfu, Ume Nchileke ziru ayi. Oo ya bu l'ayi ewojeru okpobe okfu, shi Ume Nchileke l'eka akoru ndu, Ume Nchileke bu l'ehu; t'o doo ephe enya. ¹⁴ Madzu mmakanu, Ume Nchileke te budu l'ehu ta anatajekwa iphe shi Ume Nchileke l'eka. Ke l'iphe ono aduje iya eswe eswe l'enya. E too dojedu iya enya; t'o bya bya amaru uru iya; m'o -budu le Ume Nchileke, no iya l'ehu eyeru iya eka. ¹⁵ Obenu l'onye Ume Nchileke bu l'ehu amajeru uru iphemiphe obule; maru iphe yebedua l'eme; ophu madzu mmakanu ta adujekwanu ike maru iphe onye ono eme. ¹⁶ Bu iya bu iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke; su:

“?Bu onye maru uche-obu

Nnajiufu, bu Nchileke;

k'ophu oo-kokwanu ru iya eya?”

Obekwanu l'ayibedua nweru uche-obu ke Kurayisutu, bu iya emeje t'ayi ri oriri ege ori.

3

Ndu ejeru Nchileke ozi

¹ Unwunna mu; mu te kfughekwaru unu okfu, eekfuru ndu Ume Nchileke bu l'ehu. Le keshinu unu dukwadua l'o bu ndu etso uzo ke ndu mgboko-a be mu kfuru unu okfu, eekfuru ndu bukwadua nwaswa l'iphe ke Kurayisutu.

² Oo ya kparu iphe mu cheru unu era; mu ta nu unu nri; ke l'unu te shidu dzukwanua eriri iya. Mbụ jeyekwa m'oo nta-a be unu te edzukpokwaanu eriri iya. ³ Ke l'unu emekwadua umere ndiphe. Le keshinu unu ejikwadua ijimenya; l'adzokwadua enya; bu nu iya ekoshi l'unu etsokwadua uzo ke ndu mgboko-a; l'unu emekwadua umere ndiphe. ⁴ Le teke onye owaa suru: “Le yebedua bu ke Polu;” onye ophu asu le yebedua kwa ke Apolosu; ?unu ta madu l'unu emekwadua umere l'o bu ndu, Ume Nchileke te budu l'ehu?

⁵ Mbụ; Apolosu obu; ?o bu onye? Too Polu; ?o bu onye? E to nwekwa iphe odo, ayi bu; gbahaa ndu ejeru Nchileke ozi; ndu koshiru unu uzo, unu shiru bya eworu onwunu ye Jisosu l'eka. L'ayi ha nwegbaaru iphe Nnajiufu suru t'ayi meje l'ehu l'ehu. ⁶ Iphe ayi meru du l'o bu ege-a, aakuje akpuru oshi-wa. Mbēdua be kuru akpuru oshi ono akuku. Yo fuebe; Apolosu agbaa ya mini. Obenu l'o bukwanu Nchileke bu onye meru t'o vua evuvu. ⁷ Onye kuru akpuru oshi ono akuku; me onye gbaru iya mini te nwekwa iphe o kfube buru aburu. K'onye ophu bu iphe kwa ke Nchileke, bu iya meru iya t'o vua evuvu. ⁸ L'onye, aku iphe akuku; me onye, agba iya mini tukokwa buru ozi lanu be ephe eje.

Obenu l'ẹphe ha l'ẹhu l'ẹhu bẹ Nchileke e-bu nggo: onye l'ẹge ozi iya gbaru. ⁹ L'ọ kwa Nchileke bẹ ayi l'iya tuko gbaru mgba eje ozi ono. Unubedua adu l'ọ bu ẹke Nchileke koru okfu.

Unu dukwaphu l'ọ bu ọlo, Nchileke akpu akpukpu. ¹⁰ Mu gude iphe-oma ono, Nchileke yeru mu l'eka te mu gude jeeru iya ozi ono; mee iphe onye manukaru okpu ọlo emeje. Mu turu okpa-ọlo; onye ọdo akpukwanu ọlo obu akpukpu. Obenu; t'onye akpu ẹge okpu letakwa ẹnya; maru iphe, okpu l'eli okpa-ọlo obu. ¹¹ Le Nchileke bẹ gudeekwa ẹka iya tua okpa-ọlo obu. O kwa Jisosu Kurayisutu bu okpa-ọlo ono. E to nwekwa onye ha k'osweta okpa-ọlo ono, Nchileke tularu l'onwiya ono; je atua okpa-ọlo ọdo. ¹² E -rua l'eli okpa-ọlo ono b'o nweru ndu e-gude mkpola-ododo l'akpu iya; ndu egude mkpola-ocha; ndu egude mkpuma, aazu l'oke aswa. Yo nwekwaruphu ndu bu oshi bẹ ẹphe e-gude akpu nk'ẹphe; ndu e-gude eta; ndu abururu ekete bẹ ẹphe e-gude akpu nk'ẹphe. ¹³ Obenu l'onyenonu bẹ a-marua ẹge iphe o gude kpu nk'iya bu-beru okpobe iphe mboku ikpe ono, Nchileke e-woru iya tua ẹba ono. L'oku, a-dzu mboku ono bẹ bu: o -dzuebe; a phu ozi, onyenonu jeru ifu. Oku ono a-dzu iya; daa ya; koshikwanu ẹge o gbaru. ¹⁴ Onye oku e-te kedu iphe o gude kpu ọlo l'eli okpa-ọlo ono; onye ono bẹ Nchileke e-bu nggo. ¹⁵ Onye oku kekwanuru nk'iya; yo laaru iya l'iyi. Obe yebedua l'ishi onwiya bẹ aadzofutakwaa. Obenu l'adzofuta nk'iya a-duwaa l'ọ bu onye a lofutaru l'oku enwunwu.

¹⁶ ?Unu ta madu l'unu bu eze-ọlo Nchileke; le Ume Nchileke bu unu ebubu l'ẹhu to? ¹⁷ Onye emebyi eze-ọlo Nchileke emebyi bẹ Nchileke e-mebyikwaphu. L'eze-ọlo Nchileke dukwa nsọ; unubedua l'onwunu abukwanuru eze-ọlo iya obu.

¹⁸ T'e b'o nwekwa l'unu ha, onye e-meje onwiya iphuruphuru-ẹnya. T'onye arị le ya maru iphe l'ogbo owaa hakwaa egbe oriri ono; bya aburu onye eswe; k'ophu oburu onye maru iphe ogbodo amaru. ¹⁹ L'iphe ndiphe guberu mmamiphe le mgboko-a bẹ bukwa iphe eswe l'ẹnya Nchileke. L'e deru iya edede l'ekwo okfu Nchileke; su: "L'ọ bu Nchileke bẹ anmataje ndu, kwaru ẹnya l'ẹnya, ẹphe kwaru." ²⁰ A bya edekwaa ya phu l'ekwo okfu Nchileke; su: "Nnajiufu makwaru-a l'egomunggo ndu, maru iphe bu iphe iphòró." ²¹ Oo ya bu; t'e b'o nwekwa onye e-gudeje madzu asa nsasa. L'e -kfudekpoo ya ekfukfu bẹ iphemiphe obule tukokwa buru iphe unu iphe unu: ²² m'ọ bu Polu; m'ọ bu Apólosu; m'ọ bu Pyita; m'ọ bu mgboko

mkpurophu; mę ndzụ; mę ọnwu; iphe eme nta-a; mę iphe e-me l'uzo ifu. Iphemiphe ọbule ono tuko bukotaruru iphe unu. ²³ Unubedua atukokwanu buru iphe ke Kurayisutu; Kurayisutu aburu ke Nchileke.

4

*Iphe ndu ishi-ozu ke
Kurayisutu ekoshi ayi*

¹ Unu be dobejekwa ayi l'ayi -bu ndu ọdo; gbahaa ndu ozi ke Kurayisutu; ndu Nchileke yeru t'ephe letaje ęnya l'okfu Nchileke ono, bu okfu ọphu Nchileke shi domia edomi ono. ² Ẹ to nwekwa iphe ọdo, nọ onye eleta ozi ęnya l'eka ememe; gbahaa t'ọ buru onye gbaru te Nnajiufu iya gude ire iya eka. ³ Mu ta akpakwa ishi l'unu ege mu ngge; m'ọ kwanu le madzụ kperu mu ikpe k'ozu, mu jeru. Bebekpoonu: mbedua l'ishi onwomu ta dukpokwaanu teke mu sjeru l'oo ege-a be mu du. ⁴ Ke l'e to nwekwa iphe mu phuru onwomu l'ehu, bu iphe mu a-su l'ọ bu eke ono be bu eke, mu shisweru uzo. O le e to bukwa ono koshiru le mu kpefuwaru. O bu Nnajiufu bu onye e-kpe mu ikpe. ⁵ Oo ya bu t'unu ba dushi onye unu a-nodu anmawa ikpe; l'e b'o ruwa teke aa-nma ikpe. Ikpe bu teke Nnajiufu byaru; yo kpee ya. Ono bu teke oo-wofuta iphe e shi domia edomi l'ekpuru-ochi; bya edobe l'iphoro. Yo bya eworu idzu, madzụ chiru l'okpoma iya k'ememe woru tua eba. Ono bu teke Nchileke a-ja onyemonye ajaja, ruberu iya nu.

⁶ Unwunna mu; o kwa ege ee-shi t'o doo unu ęnya be meru iphe mu wotaru iphemiphe ọbule ono dobe l'ehu mu le Apolosu. Mu gude ehuru mu le Apolosu nmaaru unu etu t'ọ buru l'unu amuta iphe l'iphe ono, e kfuru; su: "Unu be emeghatajekwa iphe, e deru l'ekwo okfu Nchileke." T'e b'ọ dukwa unu l'unu ha, onye e-gudeje onye lanu eku onwiya; woru onye ọphu mee jolajola. ⁷ Oo ya meru iphe mu aji; su: ?Bukpo ngunu b'i gude kangoo onye ọdo? ?Bu ngunu b'i nweru, e-ta budu iphe Nchileke nuru ngu? O -bukwanuru l'ọ bu Nchileke nuru ngu iya; ?bu ngunu meru iphe i gbe gude iya eku onwongu; l'e to buhedu iphe, a nuru ngu anunu?

⁸ ?Epho gbe jikotawanu unu! ?Unu gbe nwekotawarunu iphemiphe ọbule! Unu gbe bukotawarunu ndu eze; ayibedua ta bu! O dukwa-a mma; l'o gbe dukwa mu nu t'a su l'unu bukotawa eze. Ndege unu bukotawa eze; me ayi abya t'ayi l'unu tuko buru eze; nweru ęnya. ⁹ Obenu l'ọ dukwa mu l'ayibedua, bu ndu ishi-ozu Kurayisutu be Nchileke woru dobe l'ikperazu. Ayi nwa l'ọ bu ndu, e

doberu kẹ akfugbu l'edzudzu ọha; mbụ t'ayi bụru iphe mgboko mgburumburu, bụ iya bụ ndiphe; mę ụnwu ojozi-imigwe a-byaję oleta eleta. ¹⁰ Ayi gude k'okfu ẹhu Kuráýisutu bụru ndu eswe. Unubędua eshikwanu l'ẹka Kuráýisutu bụru ndu maru iphe. Ayi bụ ndu ụvo ta nọdu; obenu l'unubędua bę ike nọ. Ayi bụ ndu a tųru jolajola; ọbu l'unubędua b'a kwabęru ugwu. ¹¹ Ẹgu anọdujekwa agụ ayi; mbụkwa byeye nta-a. Mini anọduje agụ ayi; ayi ewe nkaraba iphe; eebo ayi gbingu gbingu; ayi etsoru ẹkemeke ọbule aghaphe; ayi te nwe ufu; ¹² ayi egbe gude ẹka ayi ese akanya ẹge ayi e-meje anụ onwayi nri. Teke madzụ tųru ayi ọnu; ayi agọru ọnu-ọma nụ onye ọbu. A -kpaa ayi ẹhu; ayi atagbua ya lę nshi. ¹³ Teke e kfubyishiru ẹpha ayi ekfubyishi; ayi egude olu odoo kfuru nụ onye ọbu. Ayi gbe bya adụkwa ndiphe l'ọ bụ ikpọzu; mbụ iphe dụ ideyideyi, e gude ẹza zafụ l'ẹkemeke ọbule. Ọ kwa iphe ayi bụ ndiphe l'ęnya ndono byeyekwaa eswe, dụ g'ọo ntanụ.

¹⁴ Iphe mu gude ederu unu iphe-a ta bụkwa tẹ mu mee t'iphere gude unu. Iphe mu gbe emechia bụkwa tẹ mu mee unu t'unu tsoru ụzo, vudo nhamunha; l'unu kwa ụnwu mu, mu yeru obu. ¹⁵ L'ę to nwekwa m'ọ -ruhuru unu nweru ụnukurunu ndu eleta unu ęnya l'ụzo kẹ Kuráýisutu; nna unu ta dụkwa l'igwe. Ọ kwa mbędua bụ nna unu, nųru unu ndzụ, shi l'ẹka Kuráýisutu; keshinu ọ bụ mbędua byaru bya ezia unu ozi-ọma ono. ¹⁶ Ọ kwa iya meru iphe mu arọ unu: Byiko; t'unu letaru umere mu. ¹⁷ Ọ kwa iya kparu iphe mu ziru Tímoti t'ọ byakfuta unu. Tímoti ono bę keshinu ọ bụ mu ziru iya otso ụzo Nnajiufu b'ọ bụwa nwa mu, mu yeru obu. Tímoti ono koshiwaru lę ya gbaru tẹ mu gude ire iya ẹka. Ọo ya bụ t'ọ byakfuta unu bya akafụa ọnyataru unu ẹge mu egudeje etso ụzo kẹ Kuráýisutu ono; mbụ ẹge mu ezije iya l'iphe bụ chọchi kpamukpamu l'ẹkemeke ọbule.

¹⁸ O nweru l'unu ha ndu ọphu wataru oku onwẹphe ekuku; tubesu lę mu ta alahędu azụ abya unu agbaphe. ¹⁹ Obenu l'ę ta anọhedu ọdu; mu abyakfuta unu; mę Nchileke -kwenu. Teke ono bę mu e-gude ęnya mu ele iphe ndu ono, eku onwẹphe ekuku ono a-dụkpo ike mee; tọ bụ l'ẹphe bụ ọ-pa-ọnu-'a-pa-ẹka. ²⁰ Iphe bụ lę Nchileke bụ eze ta bụkwa okfu, eekfu l'ọnu; ọ kwa iphe gude ike ere ire. ²¹ ? Bụ ole bę unu hataru? ?Bụ tẹ mu gude ẹchachi byakfuta unu? ?Tọo tẹ mu gude obu iphoru byakfuta unu lę nchi ndo?

5

Ụru-alị, haru nọdu lę chọchi

¹ Mu anúkwa l'unube ndu chóchi haru aru ali. Mbú l'ejo uru-ali, unu haru aru du-tabe eji; k'ophu bu le ndu e-ta madu ekemu Nchileke ta atukpodua ya nu ama ememe. Ke te mu nu le nwoke edutaje nyee nna iya doberu onwiya l'ulo iya l'o bu nwanyi, oolu alulu. ² Mbú; unu egbe gudekwa iya ru l'eku onwunu ekuku. ?Unu ta madu l'o gbaru t'unu gbe daa ehu iphe unu meru. Mbú; t'unu bufukwa onye ono, meru iphe ono l'eke unu no. ³ O bu oswi-okfu le mu l'unu ta nodu l'ifu l'ifu. Obenu l'obu mu nokwaa l'eke unu no. Oo ya kparu iphe mu gude ike ke Nnajiufu, bu Jisosu Kuráiyisutu nma onye ono, meru ahuma ono ikpe; le mu no l'eke ono. ⁴ Unu -gude epha ke Nnajiufu ayi, bu Jisosu nokobe; obu mu etsokwaruphu unu nodu l'eke ono; ike ke Nnajiufu ayi, bu Jisosu anodukwa iya phu; ⁵ ono bu teke unu e-woru onye ono ye Sétanu l'eka t'o mebyia ugwehu iya; k'ophu Nchileke a-dzofuta ndzu iya mboku Eswe ke Nnajiufu ayi.

⁶ Ekuku ono, unu eku onwunu ono ta dukwa mma. ? Unu ta madu l'oo nwa-ochi-l'eka iphe shihuru uka, ekolije buredi be ekolije ishi buredi mkpurophu? ⁷ Unu too nwehu sashia akahu iphe ekoje-buredi ono, bu iya bu iphe du eji; k'ophu unu a-du l'o bu buredi ophungu; bya adu mma. L'o bu ege ono be Kuráiyisutu meru unu t'unu du keshinu teke ono, o safuru unu iphe du eji, unu meru ono, bu iya bu teke ono, o woru onwiya mee nwaturu Aji Esweta; gude chiaru ayi Nchileke eja ono. ⁸ Oo ya bu; t'ayi wata ogba aji ono ege o gbaru nta-a, bu iya bu t'ayi be egudekwa buredi ophu akahu iphe ekoje-buredi no, bu iya bu ejo iphe; me nshiruma; gude agba iya. Unu t'ayi gude buredi ophu iphe ekoje-buredi e-ta nodu, bu iya bu ndzu, ekworo e-ta nodu; me ire-lanu gude gbaa ya.

⁹ Mu dehaakwaru unu ekwo; su t'unu le ndu eme ke nwanyi me ndu eme ke nwoke be emegbajekwa. ¹⁰ Ndu mu ekfuru ta bukwa ndu ta madu Nchileke; l'eme egbe iphe ono; m'o bukwanu ndu enya-kfurukfuru; m'o bu ndu ana nfu; m'o bukwanu ndu agwa nte. Ndu onanu be unu -jeshiaru epe ezeru bulekwaphu t'unu gbeshi; lufu le mgboko-a tengu! ¹¹ Iphe mu shi ekfu bukwa t'unu bujeru uba yeru onye kuru onwiya nwanna; gbe l'eme ke nwanyi; m'o bukwanu l'oome ke nwoke; m'o bu l'o bu onye enya-kfurukfuru; m'o bukwanu l'o bu onye agwa nte; odo bu l'o bu onye ekfujeru ibe iya okfu-azu; m'o bukwanu l'o bu onye angunuka mee; m'o bu onye ana nfu. T'unu l'egbe onye ono be erigbakwa nri.

¹² O -buru ke ndu e-ta madu Jisosu; ?nke mu bu ole

k'okpe ẹphe ikpe? O kwa Nchileke e-kpe ẹphe ikpe. Ndu ọphu gbaru t'unu kpee ẹphe ikpe kwa ndu ọphu yia le ndu chochi. ¹³ Ndu ọphu l'ẹphe ha; kwa Nchileke e-kpe ẹphe ikpe. L'ekwo okfu Nchileke sukwaru: "T'e chigbukwaa njo l'igbo, o beru; te odo be ebehe iya."

6

Ogbaru unwunna ekwo

¹ ?Nanu ẹge e meru; yo buje teke o bu l'o nweru nwanna l'ime unu, okfu adaru yele ibe iya; yo gbe paru iya jekfushia ndu ẹ-ta madu Nchileke t'ẹphe kpeshia? ?Nanu ẹge e meru; ẹphe te gbe apajejeru iya ndu ke Nchileke ibe ẹphe t'ẹphe kpeshia? ² To ?l'unu ta madu l'oo unube ndu ke Nchileke be bu ndu e-mekochaa kpee ndiphe kparamu ikpe? O du mma; keshinu o bu unu e-mekochaa kpee ndiphe kparamu ikpe; ?unu ta kabedu dzua t'unu kpeshia unu ibiribe okfu ono to? ³ ?Unu ta madu l'oo ayibedua e-mekochaa kpee unu ojozi-imigwe ikpe? Yo buchiarunu okfu k'eliphe owaa be unu t'adudu ike kpeshia. ⁴ O -buru l'egbe okfu ono daru unu; ?bu ngunu kparu iphe unu apataje iya je odoru ndu ẹ-ta dudu iphe unube chochi guberu ẹphe? ⁵ Iphe mu gude ekfu iphe-a bukwa t'iphere iya du unu. ?To nwekpodua; m'o bu onye lanu l'unu ha, maru iphe; k'ophu oo-doshijeru unube unwunna ono okfu, adaru unu to? ⁶ Yo gbe abujeru: nwanna -gbeshi; yo je agbaaru nwanna iya ekwo l'ifu ndu ẹ-ta madu Nchileke.

⁷ Ogba ekwo ono, unu anoduje agbaru ibe unu ono bukwa iphe du eji be unu anoduje emeta ekpu onwunu l'ishi. ?Bu iya bu l'unu ta adudu ike tagbua ejo iphe e mekataru unu le nshi to? ?To kachidua mma l'o gbe buru unubedua be onye odo gude ugho emegbuta? ⁸ Unubedua l'onwunu egbe emeje ibe unu eji; gude ugho emegbuta ibe unu l'eke ibe unu ono buhukwaphu nwanna unu gedegede! ⁹ ?Unu ta madu le ndu ẹ-te dobedu eka ndoo be uzo ta noduru l'eke Nchileke bu eze? Unu be ekwenuphu t'e duswee unu uzo. Ndu uru-ali; ndu agwa nte; ndu eri ogori; me unwoke, ejekfuje unwoke ibe ẹphe azee-nwoke-yeenwanyi; ndu ono be uzo ta nokwaru l'eke Nchileke bu eze. ¹⁰ Ndu iphura; ndu enya-kfurukfuru; ndu angunuka mee; ndu ekfuru madu okfu-azu; me ndu ana nfu ta dukwa m'o bu onye lanu l'ẹphe ha, a-bahu l'ẹke Nchileke bu eze. ¹¹ Yo bukwaru-a ẹge ono be unu shi haru emegbaa. Obenu le Kurayisutu safuwaru unu iphe du eji, unu meru; bya emee unu ndu ke Nchileke, duru Nchileke iche. O bu l'eka

Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu; mę l'ęka Ume-dụ-Nsọ; bę Nchileke shi gụa unu lę ndu doberu ęka ndoo l'ifu iya.

Ehu ngu l'ọ ha bụ kę Nchileke

¹² O nweru onye a-sụ l'a hawaru iya ụzo tę ya meje ęge dụ iya mma. Ọ bụa ęge ọ dụ; ọbu l'ę tọ kwa iphemiphe ọbule bę bụ: i -mee ya; yọ duru ngu lę mma. A haru mu ụzo tę mu meje iphemiphe ọbule ęge dụ mu mma; ọbu lę mu t'ekwekwa t'o nweru iphe e-wota mu mee tę mu dụ l'ọ bụ ohu iya. ¹³ A nọnyaa; onye lanụ asụ: “?Ọ kwa l'e meru nri t'ọ laję l'ępho; bya emekwaaphu ępho t'e riye nri ye iya?” Ọ dọ ęge ono; obenu lę Nchileke e-mekochaa tuko ụzo iphe labụ ono mebyishia. L'iphe, meru iphe Nchileke meru ęhu madzụ ta bukwa t'ọoruje uru-alị. Ọ kwa Nnajiufu, bụ Jisọsu b'o meru iya doberu; Nnajiufu l'onwiya abukwaruphu Nnajiufu k'ęhu madzụ. ¹⁴ Ọ bụ Nchileke kuliru Nnajiufu; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. Ọ bukwapu ęge ono b'oo-gude ike iya kulia ayibedua.

¹⁵ ? Ọ dụ l'unu ta madụ l'ugwęhu unu bụ ibe-ęhu Kuráyisutu tọo? ? Nanụ ęge mu e-gbe wota ibe-ęhu Kuráyisutu je eworu yegbabe l'ęhu nwanyi ọkpara? Tụswekwa! ¹⁶ ?Tọ bụ l'unu ta madu l'onye nwoke, jeru yele nwanyi ọkpara azęe bę wotawaru ęhu iya je atugbabe lę kę nwanyi ọkpara ọbu; ęphe aburu onye lanụ? Iphe ọbu bụ l'e dekwaru iya edede l'ękwo okfu Nchileke; sụ: “L'ęphe ębo l'a-buru onye lanụ.” ¹⁷ Obenu l'onye yeę Nnajiufu, bụ Jisọsu tųgabekpooru buru nanụ bę yele Jisọsu ono bukwapu nanụ lę Ume Nchileke.

¹⁸ Ndu mu; unu buru ụba yeru uru-alị. Iphe bụ iphe dụ ęji ọdo, eemekpoo ememe ta dukwa ọphu emebyi anụ-ęhu madzụ. Obenu l'onye arụ uru-alị; bę bukwa anụ-ęhu iya bę oomerushi emerushi. ¹⁹ ?Unu ta madu l'ugwęhu unu bụ eze-ulo, dụ nsọ kę Ume-dụ-Nsọ ono, bu l'ime unu ono; mbụ Ume-dụ-Nsọ ono, unu nataru l'ęka Nchileke ono? Ọo ya kparu iphe ę tọ bųhedu unu nwe onwunu. ²⁰ Unu bụwa aswa, Kuráyisutu zuru azuzu. Ọo ya bụ t'unu gude ugwęhu unu kwabę Nchileke ugvu.

7

A bya lę k'ọlu nwanyi

¹ A bya abya lę k'iphe ono, unu deru mu ękwo iya ono. Ọnu, mu eye bukwa l'ọ dukwaa mma tę nwoke be ejeshi ọlu nwanyi. ² Obekwanu l'ọ bụ tę nwoke ba awata ome kę nwanyi; meru iphe mu ekfu; sụ: tę nwoke, nọnu lųjee nwanyi. Nwanyi, nọnu eje alụa nji. ³ Tę nwoke lajęru nyee ya l'ulo ęge gbaru nų; keshinu ọolu iya alulu. Ęge ono

bẹ nwanyi a-lajeru nji iya l'ulo ẹge gbaru nū; l'ọ kwanu iya bụ nji iya. ⁴ Lẹ nwanyi, aalụ alulu ta bukwa iya nwe ẹhu iya. Ọ kwa nwoke nwe ẹhu nyee ya. Ẹge ono b'ẹ tọ bukwapu nwoke nwe ẹhu nk'iya. Ọ kwa nwanyi nwe ẹhu nji iya. ⁵ Tẹ nwoke ba ajikajekwa nyee ya azẹ; ọphu nwanyi ajikajekwa nji iya azẹ; gufukwa l'unu chiru iya achichi t'unu haa onwunu kẹ nwa teke ono; k'ọphu unu e-woru obu unu l'ọ ha dobe; l'ekfu anụ Nchileke ọgbodo ekfukfu. Ọlobu; teke ọbu, unu tuburu k'okfu anụ Nchileke ọbu gvulephu; unu watakwa azẹze ọdo; e menyaa; Sétanu nwuru unu ye l'ome iphe dū ẹji; okfu l'unu ta adujedu ike kpade onwunu.

⁶ Obenu l'iphe-a, mu ekfuru unu-wa bukwa lẹ mu kwetaru t'ọ dū ẹge ono; ẹ tọ bukwa l'ọ bụ ekemu, a turu atutu dobe edobe. ⁷ E -kfudekpoo ya ekfukfu bẹ iphe dukpoonu mbedua mma bukwa tẹ madzụ kpmukpamu nodukota ẹge-a, mu nọ-wa. Obenu l'onyenonu nwegbaaruru iphe-oma, dū iche, Nchileke yeru iya l'ẹka: onye nk'iya a-dū ẹge-a; onye nk'iya a-dūwaru ẹge ọdo.

⁸ A bya lẹ kẹ ndu ẹ-ta aludu nji; mẹ ndu ta aludu nwanyi; mẹ unwanyi ọphu nji ẹphe ta nọhedu: ndu onanu bẹ iphe mu ekfuru ẹphe bụ l'ọ karu ẹphe mma t'ẹphe nodulephu: t'ẹphe be ejehe ọlu nji; nwoke te ejehe ọlu nwanyi; t'ẹphe tuko nọdu ẹge-a, mu nọ-wa. ⁹ Obenu; ọ -buru l'ẹphe ta adudu ike kpade onwẹphe; tẹ nwoke lukwaa nwanyi; nwanyi ejekwa je aluru nji. Lẹ ono kalẹkwaphu mma ma lẹ madzụ ata nshi atakworu eze l'iphe agushi iya ike.

¹⁰ Ndu ọphu aluwa nji; mẹ ndu ọphu aluwa nwanyi bẹ mu aturu ekemu. Obenu l'ẹ tọ bukwa mbedua l'atu iya; ọ kwa Nnajiufu ayi, bụ Jisosu. Ọ suru tẹ nwanyi, luru nji ba ahakwa nji iya. ¹¹ Teke bukwanu l'ọ hawaru iya ahaha; tẹ nwanyi ọbu kwakwaa ẹge ono: t'ẹ b'ọ jehekwa ọlu nji ọdo. Ọdumeka t'ọ laphu azu lẹ k'akahu nji iya tẹ yele iya doshia; sukwapu tẹ nwoke ba adukwa teke ọo-chifu nyee ya.

¹² A bya lẹ kẹ ndu ọphunanu bẹ bụ mu ekfu iya; ẹ tọ buhekwa Nnajiufu. Teke ọ bụ l'onye kẹ Kuráyisutu alu nwanyi, ẹ-te kwedu kẹ Kuráyisutu; tẹ nwoke ọbu ba achifukwa iya; m'ọ -buru lẹ nwanyi ọbu kweru-a lẹ yele iya a-nọdu alua. ¹³ M'ọ bukwanu l'ọo nwanyi, kweru kẹ Kuráyisutu; alu nwoke, ẹ-te kwedu kẹ Kuráyisutu: tẹ nwanyi ọbu be egbeshikwa lẹ kẹ nji iya ọbu; m'ọ -buru lẹ nwoke ono kweru-a lẹ yele iya a-nọdu alua. ¹⁴ Lẹ nwoke, ẹ-te kwedu kẹ Kuráyisutu; l'alu nwanyi, kweru kẹ Kuráyisutu; bẹ shiakwa l'ẹka nyee ya buru kẹ Nchileke. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ nwanyi, ẹ-te kwedu kẹ Kuráyisutu;

l'alụ nwoke, kweru kẹ Kuráýisutu; shiakwaphu l'ẹka nji iya bụru kẹ Nchileke. Ndege ẹ tọ -duru ẹge ono; me unwu unu aburu ndu aaso nsọ. Obekwanu l'ẹge ọ dọ nta-a; be ẹphe dọakwa nsọ. ¹⁵ Ọlobu; teke bụ lẹ nwanyi ono, ẹ-te kwedu kẹ Kuráýisutu ono b'ọ dọ t'ọ gbeshi lẹ kẹ nji iya ono, woru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka ono; m'ọ kwanu l'ọo nwoke b'ọ dọ t'ọ chifu nyee ya; okfu lẹ nyee ya ọbu woru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka; t'onye ono mekwaa ẹge ọ dọ iya mma l'okpoma. Ọ -dụwa ẹge ono be bụ iya bụ l'onye ọphu wowaru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka; mbụ nwanyi; m'ọ bụ nwoke b'ẹ te eyebutakwa eyebuta ome iphe; keshinu ọ bụ t'ẹhu dọ ayi agu be Nchileke kuru ayi oku iya. ¹⁶ Nggube nwanyi, wowaru onwongu ye Kuráýisutu l'ẹka; ? i meru imagha maru lẹ nji ngu te eshifudua ngu l'ẹka woru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka? Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ dọ nggube nwoke, wowaru onwongu ye Kuráýisutu l'ẹka; ?i meru imagha maru lẹ nyee ngu te eshidu ngu l'ẹka wofuaru onwiya ye Kuráýisutu l'ẹka?

T'onyenọnu nọdu l'ẹge Nchileke doberu iya

¹⁷ Ọ bụlephu t'onyenọnu mejelephu iphe Nnajiufu, bụ Nchileke keru nụ iya t'ọ meje; mejekwa iya phụ ẹge Nchileke sọru t'ọ meje iya teke ono, ọ kuru iya ono. Ono bụ ekemu, mu atụ edoberu iphe bụ chọchi l'ẹkemeke ọbule. ¹⁸ Iphe mu ekfu bụ t'onye gudewa ome-l'alị ndu Ju bua útsù b'ọ byaderu bya aburu onye kẹ Kuráýisutu; be ejehekwa ọyo ọshi iya. T'onye byaru bya aburu onye kẹ Kuráýisutu teke ọ bụkwadu akpapyi; be ejehekwa iya ebubu. ¹⁹ Kẹ l'e buru útsù; te bu; te nwekwa iphe ọ bụ l'ifu Nchileke. Ọphu bụ iya nụ bụ t'e meje iphe Nchileke sọru t'e meje. ²⁰ Ọo ya bụ t'onyenọnu dulephu ẹge ọ dọ teke Nchileke kuru iya. ²¹ Teke ọ bụ l'ị bụ ohu teke Nchileke kuru ngu; ba ayọhekwa ọshi; karikwaa l'ị maru ọzo, ii-shi gbaa onwongu; nggu emenua ya; nweru onwongu. ²² L'onye Nchileke kuru teke onye ọbu bụ ohu; yọ bya yẹle Kuráýisutu abya atụgbabe; t'onye ono nyatakwa lẹ Nnajiufu tọfuwaru iya l'ẹgbu, iphe dọ ẹji keru iya. Ẹge ono be onye ta bụdu ohu teke Nchileke kuru iya byaru bya aburu ohu Nnajiufu, bụ Jisọsu. ²³ Unu bụkwa aswa, Kuráýisutu zuru azuzu. Ọo ya bụ; unu ba alahẹkwa azụ je aburu ohu kẹ ndu mgboko-a. ²⁴ Unwunna mu; byiko; t'onyenọnu dulekwaphu ẹge ọ dọ teke Nchileke kuru iya. T'onyenọnu nọpyabekwa l'atụgbabe, yẹle Nchileke tųgbaberu.

*Ndu ẹ-ta alúdu nji;
mẹ ndu ẹ-ta alúdu nwanyi*

²⁵ A bya l'ẹhu k'unwanyi, ẹ-ta lúdu nji; mẹ unwoke, ẹ-ta lúdu nwanyi; ẹ to nwekwa ekemu, mu a-sù lẹ Nnajiufu tǔru doberu unu. Obenu lẹ mu e-ye ọnu, gbaru mu nù; keshinu e shiwa l'imiko ọphi Nchileke aphuru mu; mu aburu onye koshiwaru lẹ mu gbaru kẹ t'e gude ire mu ẹka.

²⁶ L'iphe mu arikwa bu l'ẹge iphe-ọtsu-l'ẹhu habe nshinu nta-a bẹ iphe kakwa mma bukwa t'onyenonu nọduleruphu onwiya ẹge ọ nọ. ²⁷ Teke bu lẹ jilúwa nwanyi; ba sùkwa l'ẹ tiji lúhedu. Teke bukwanu l'ẹ ti lúdua nwanyi; be ejehekwa ọkpa ishi k'alúlu. ²⁸ Ọle ẹ tọ bukwa ome iphe dú ẹji; m'i -je alúwa nwanyi. Teke bukwanu lẹ nwamgbọko jeru je alúru nji; ẹ tọ bukwa iya phú ome iphe dú ẹji. Iphe mu ekfu bu lẹ ndu alú nwanyi; mẹ unwanyi, alú nji bẹ tukwa iphe-ọtsu-l'anú kẹ mgboko ọwaa l'ukfu. Ọphi tọ dúkwanu mu t'unu dalahú l'iphe-ọtsu-l'anú, ha ẹge ono.

²⁹ Mbú; iphe mu ekfu ndọ-ọ; unwunna mu; bu l'uboku agvụakwa. Shita nta-a tǔgburu: tẹ ndu, alú nwanyi metajekpooru l'ẹphe ta lúdu. ³⁰ Tẹ ndu ọphi atso aphú metajekpooru l'ẹ to nwedu iphe atso ẹphe l'ẹhu. Ndu ọphi ẹhu atso ẹna emetajekpooru l'ẹhu te shidu atso ẹphe ẹna. Tẹ ndu nweru aswa, ẹphe azú metajekpooru l'ẹ to nwedu iphe ẹphe azú. ³¹ Tẹ ndu emekpo iphe ẹphe eme lẹ mgboko-a metajekpooru l'ẹ tọ dúdu iphe iphe ono bu. Lẹ mgboko-a; mbú ẹge-a, ọ dú-wa ta dúhekwa teke ọo-nọ-bebe.

³² Iphe mu eme tẹ mu karu unu bu t'unu haa ọyo-phe ọshi. L'iphe nwoke ta lúdu nwanyi ekfufe búlephu ẹge ya e-me jeeru Nnajiufu, bu Jisọsu ozi; bu iya bu ẹge ya e-me meje iphe atso Jisọsu ẹna l'ọkpoma. ³³ Obenu l'onye alú nwanyi bẹ iphe ọonoduje ayọ ọshi iya bu iphe kẹ mgboko; bu iya bu ẹge ya e-me meje iphe atso nyee ya ẹna l'ọkpoma. ³⁴ Yo shi ẹge ono; chíta ọzo iphe labú l'arí. Ẹge ono bẹ nwanyi, ẹ-ta alúdu nji; mẹ nwamgbọko, ẹ-ta alúbua nji dú: iphe ẹphe yeru ẹhu búkwaphu ẹge ẹphe e-me jeeru Nnajiufu ozi; ẹge ẹphe e-me woru ẹhu ẹphe m'oriri ẹphe nùebe Nchileke; t'ẹhu ẹphe m'oriri ẹphe l'ọ ha búru nk'íya. Obenu lẹ nwanyi, alú nji bẹ iphe ọoyo ọshi iya bu iphe kẹ mgboko-a; bu iya bu ẹge ya e-me mee iphe atso nji iya ẹna l'ọkpoma.

³⁵ Iphe, meru iphe mu tuko iphe-a l'ekfushi bukwa lẹ mu eme tẹ mu yeru unu ẹka. Mu te emekwa tẹ mu nashia unu iphe. Iphe mu gbe eme bukwa tẹ mu mee t'unu meje iphe dú nhamunha, gbaru unu l'ememe; t'ẹ b'o nwe iphe a-nafuje unu egomunggo l'oje ozi Nchileke ono.

³⁶ Teke bú lẹ nwoke lubutsuaru nwanyi; yọ nọnyaa; dụ iya lẹ ya t'emedu umere ẹge ọ gbaru l'ẹke nwanyi ono nọ; mbụ; ọ -buru l'onye ono ta dudu ike kpadekota onwiya; t'onye ọbu mekwaa ẹge dụ iya mma; t'onye ono jekwa t'e kee ya nwanyi ono. Ẹ tọ bukwa iya ome iphe dụ ẹji. ³⁷ Obenu; onye obu shihuru ike; yo ribua ya l'obu iya; kfua ya kfushia ya ike l'ẹ tọ gbadua teke ẹphe a-lu; m'ọ -buru l'ọ maru l'ẹ tọ tsudu iya l'ẹhu; lẹ ya a-dua ike kpade onwiya; ẹ tọ dukwa ẹji mẹ nwoke ono -sụ l'ẹ tọ gbadua teke ya e-je t'e kee ya nwanyi ono. Onye ono mekwaru iphe dụ mma. ³⁸ Bụ iya bú l'onye jeru; e kee ya nwanyi, ọ lubuhawaru alubu bẹ mekwaru ọhuma. Onye hakwanuru nk'iya; kakwaru ome ọhuma.

Nwanyi, nji iya e-ta anohedu

³⁹ Nwanyi, alu nji bẹ nji iya nwekwa enwenwe; mẹ nji iya -nọdukwadua ndzu. Mbọku, a nọnyaaru; nji iya nwuhu; dube mbọku ono b'ẹ tọ dūhekwa iphe gude iya nū t'ẹ b'ọ je ọlu onye ọdo. Obenu; t'ọ lukwaa onye kẹ Kuráýisutu. ⁴⁰ Obenu l'ẹhu ga ka iya ọtso ẹna; m'ọ -buru l'ọ haru ọlu nji ọdo. Ọ kwa ẹge mubẹ Polu yeru ọnu ndono. Mu arikwaa lẹ Ume Nchileke bukwa mu phụ l'ẹhu.

8

K'ori iphe, a gwaru nte

¹ Ọnu, mu eye lẹ k'iphe a gwaru nte bú l'a makwaru-a l'unu sūru l'ayi tuko maru iphe. Iphe ọmaru iphe ẹge ono, unu sūru l'unu maru ono emeje bú l'oomeje madzụ tẹ ooku onwiya ekuku. Obenu lẹ n-yemobu anọduje emeli chọchi emeli. ² O -nweru onye arije lẹ ya maru iphe bẹ onye ono ta amarukwaa iphe ẹge ọ gbaru iya l'amama. ³ Obekwanu l'onye yeru Nchileke obu bẹ Nchileke makwaru-a.

⁴ A bya abya lẹ kẹ ori iphe e meru nte; iphe bebekpo doo ayi ẹnya bú l'ẹ tọ dudu iphe bú iphe aagwa agwagwa, nweru iphe ọ bú lẹ phuu; mbụ l'ọo okoropho iphe mmakanu b'ọ bukota. Ayi makwaruphu l'ẹ to nwedu Nchileke ọdo, nọnu; gufu Nchileke lanu ono nwenkinyi; ⁵ m'ọ -ruhuduru o nweru igweligwe iphe, nọ l'igwe mẹ lẹ mgboko, bugbaa iphe ephebaje l'iphe; relahaa ire; a wataru iya ọbaru ẹja. Ẹ -kfude iya ekfukfu bẹ iphe e doberu edobe; l'abaru ẹja hakwa l'igweligwe. Iphe aasugbajee l'ọ bú uwa madzụ ahakwaphu l'igwe. ⁶ Obekwanu l'iphe, doru ayibedua ẹnya bú lẹ Nchileke bú Nchileke lanu kpūu; bú iya bú Nna, iphemiphe ọbule shikota l'ẹka; buru iya bẹ ayi nọru ndzụ. Ọ kwaphu Nnajiufu lanu kpūu nọ; bú iya bú Jisusu Kuráýisutu: onye bú iya bẹ Nchileke shi l'ẹka iya kekota

iphemiphe obule; yò bukwanuru iya bẹ ayi shi l'ẹka nọdu ndzụ.

⁷ Obenu l'unu maru l'ẹ tọ bụdu madzụ l'ọ ha maẹberu iphe ẹge ono. L'ọ nweru ndu gudekwadua ome-l'ali ẹphe; k'ophu obojuje: ẹphe -eri iphe e meru nte nta-a; uche ẹphe anọdukwadu iya: l'ọ bụ iphe e meru nte. Ẹphe arilaha lẹ nri ono, ẹphe riru ono bẹ merushiwaru obu ẹphe. E shi ẹge ono; obu ẹphe adụ l'ọ bụ iphe e merushiru emerushi l'ifu Nchileke; keshinu obu ẹphe anọdujekwadua ekfuru ẹphe l'iphe ono, ẹphe meru ono ta dudu mma. Iphe kparu iya nụ aburu l'okpuberu okfu ono, ẹphe maru ono te shihudua ẹphe ike l'obu. ⁸ Obe ẹ tọ bukwa nri e-me t'ayi ka ononyabe Nchileke ntse. ?Mẹ ayi riru iya-o; ?mẹ ayi te ri iya-o; ayi ta akakwa ẹji; ophu ayi ta akakwa mma l'ifu Nchileke.

⁹ O bulephu t'unu kwabẹ ẹnya l'iphe unu eme; maru t'unubedua, okpobe okfu, unu maru shihuwaru ike l'obu be eduru ndu ophu okpobe okfu ono te shihudua ike l'obu ye t'ẹphe dalahụ l'ome iphe dụ ẹji. ¹⁰ T'e wota iya lẹ nggube onye maru iphe bẹ nọ l'ulo nte; l'eri iphe e meru nte; nggu adugakwadurua l'eri iya; onye okpobe okfu ono te shihudua ike l'obu ejebudo ngu; ?tị madu l'i gbe eyeru iya okpu-ikike t'o je eye onwiya l'ori iphe ono, e meru nte ono? ¹¹ Onye ono, okpobe okfu ono te shihudu ike l'obu ono eshi l'iphe nggubedua maru ono; laaru onwiya l'iyi; mbụ nwanna ono, Kuráiyisutu nwuhuru l'okfu ẹhu iya ono. ¹² Oo ya bụ lẹ teke unu meru ẹge ono bẹ unu meswewaru unwunna unu; okfu l'unu mekatawaru ẹphe l'obu; l'ẹke okpobe okfu ono te shihudua ẹphe ike l'obu. O kwa iya phụ bụ l'unu shiwa l'ẹhu unwunna unu ono meswee Kuráiyisutu. ¹³ Oo ya kparu iphe mu sụru: o -buru l'ọo iphe eeri l'onu; a-kpata tẹ nwanna mu mee iphe dụ ẹji; mu ebuchilephu kẹ ọta anụ kpamukpamu. T'ẹ b'ọ bụ mu; bẹ nwanna mu e-shi l'ẹka; wata ome iphe dụ ẹji.

9

Pọlu jikaru iphe ruberu iya nụ

¹ ?O nweru madzụ, bụ iya atujeru mu iphe mu e-me tọ? ?Mu ta bụdu onye ishi-ozí tọ? ?Mu te gudedu ẹnya mu phụa Nnajiufu ayi ono; mbụ Jisọsu? Mbụ; ?tọ bụdu unu bụ iphe ekoshi lẹ mu jeru Nnajiufu ozi; okfu l'unu l'iya tughabewaru buru nanu? ² O -buru lẹ ndu ọdo ta gubedu mu onye ishi-ozí Jisọsu; mu aburu iya nụ l'ẹke ophu unu nọ. O bụ unubedua bụ iphe-ohubama, ekoshi lẹ mu bụ onye ishi-ozí Nnajiufu; kẹ l'unu byawaru bya aburu ndu ẹphe lẹ Nnajiufu tughaberu buru nanu.

³ Qwaa iphe mu asajeru nū ndu asuje l'iphe Pọlu eme ta bụdu iya: ⁴ Mu asuje ephe: ?To rubedu mu t'a nuje mu nri; mę iphe aangụ angungu k'ozì, mu eje tọo? ⁵ Mbụ ?tọ gbadụ mu tẹ mu eme ege ndu ishi-ozì ọdo emetsua; mbụ ome l'ọ bụ unwunne Nnajiufu phe; mę Pyita phe? ?Mbụ; lụta nwanyi, etso ụzo kẹ Kuráyisutu; dujeru eje iphe bụ eke mu eje. ⁶ ?Tọ bụlephu mu lẹ Bánabasu kpụu; bẹ sefutaje akanya nri ayi? ⁷ ?Akọ kọjeru unu l'onye soja, eje ọgu; bụkwa iya phụ akfụ onwiya ụgwọ? ?T'akọ kọjeru unu l'o nweru onye kụbejeru vayinu; to de ọnu l'akpuru, shi iya nū? ?T'a kọjeru unu lẹ madzụ doberu aturu; to riswebua iphe shi l'aturu ono?

⁸ ?Ọ dū unu lẹ mu ekfu iphe-a l'ọ bụ iphe ndiphe ekfuje tọo? Wawakwa! Ọ kwa iphe ekemu kfukwaruphu ndono. ⁹ L'e dekwaru iya l'ekwo ekemu, Nchileke turu nū Mosisu; sụ: "Unu be ekechijekwa eswi ọnu teke ọodzoshiru unu witu unu." ?Ọ dū unu l'ọ bụ eswi bẹ Nchileke ayọ ọshi iya ege ono tọo? ¹⁰ Wawakwa! Ọ kwa okfu ẹhu ayi b'ọ kfube ekfu ono? Ọ kwa ayi b'e deturu iphe ono. L'unu marua l'onye akọ ọkọri anọduje akọ iya; l'ele ẹnya l'iphe oo-rita iya. Onye echishi ẹswa l'iphe ọ kọru akọko a-nọdujekwaphu echishi iya; dobe ẹnya l'iphe oo-rita iya. ¹¹ Teke ọ bụru l'ayi kụwaru iphe-ọma, shi l'ẹka Ume Nchileke l'ime unu l'ọ bụ ẹga-wa, aakuje akpuru iphe l'egu-wa; ?ọ kariru ayi ẹka mę ayi -shi unu l'ẹka kpatajẹ iphe eele ẹnya; ria; nọdu ndzụ? ¹² Keshinu ọphu unu ekweje l'o ruberu ndu ọdo t'ephe rita unu iphe l'ẹka; ?tọ kachiduaru ayibedua erube t'ayi shi unu l'ẹka rita tọo?

Ọ rubekpokwaa ayi; ọle ayi ta túbukwaa ya ama. Ọ bụ-chikwa-a nshi; bẹ ayi anọduje atagbu iphemiphe ọbule; ege ee-me t'ayi be gbe atuchi ụzo ozi-ọma kẹ Kuráyisutu atuchi. ¹³ ?Unu ta madụ lẹ ndu eje ozi l'eze-ulo Nchileke bẹ Nchileke sụru t'ephe rijee nri, shi l'eze-ulo l'ẹke ono. Ndu eche ẹnya-ngweja Nchileke eketajekwa iphe e gude chiaru Nchileke ẹja l'ẹnya-ngweja ono. ¹⁴ Ọ kwaphu ege ono bẹ Nnajiufu turu iya l'ekemu; sụ tẹ ndu ezi ozi-ọma rijee iphe, shi l'ozì-ọma ono, ephe ezi ono.

¹⁵ Obenu lẹ mu ta jibukwa-a unu ajị iphe dū ege ono. Ọphu tọ bụkwa l'ekwo-wa, mu ederu unu-wa bụ lẹ mu sụru l'iphe ono ruberu mu nta-a. Ọ kachikwaa mu mma lẹ mu nwuhuru anwuhu; m'o be kẹ tẹ mu kwe t'o nweru onye e-me tẹ nsasa ono, mu asa ono bya aburu mkpokoro okfu. ¹⁶ Unu maru l'iphe mu anọduje asa nsasa iya ta bụkwa lẹ mu ezi ozi-ọma ono. Ọzì ozi-ọma ono bụ iphe mu mefutaje. Nshọbukwaa mu nshọ m'ọ -buru lẹ mu te

ezidu iya. ¹⁷ Ndege ọ -buru lẹ mu ezi ozi-oma ono; yọ buru ozi, mu ziru onwomu; me mu elede enya obunggo, ruberu mu nụ. Obenu lẹ mu eje iya l'ọ bụ ozi, Nchileke yeru mu l'eka. Mu eje iya egbe iya ọwaa ohu ejeje ozi, Nnajiufu iya ziru iya-a. ¹⁸ ?Bụ ngunu bẹ bụ mu obunggo iya nta-a? Iphe bụ mu obunggo iya bụ lẹ mu a-nọdu ezi ozi-oma ono kẹ mmanu; mu ta ana aswa iya, bụ iphe, gbaru mu nụ l'ozino.

Ome iphemiphe ọbule l'okfu ozi-oma ono

¹⁹ A makwaru-a l'ẹ to nwedu madụ, bụ iya atujeru mu iphe mu eje; to nwe onye mu bụ ohu iya. Obenu lẹ mu gudewa ẹka mu mebe onwomu ohu onyemonye ọbule; ẹge ee-shi tẹ mu gude ozi-oma ono kafua okfubutaru Kuráiyisutu igweligwe madụ. ²⁰ L'ọbuje teke mu lẹ ndu Ju nọ; mu awata ome umere ndu Ju; ẹge ee-shi tẹ mu kfubutaru Kuráiyisutu ndu Ju. Ẹ tọ bụkwa ekemu Mósisu bẹ mu gude buru. Ọle ọbuje teke mu lẹ ndu gude ekemu Mósisu buru nọ; mu awata ome l'ọ bụ onye gude ekemu Mósisu buru; ẹge ee-shi tẹ mu kfubutaru Kuráiyisutu ndu ono, gude ekemu buru ono. ²¹ Ẹge ono b'ọ dukwaphu: teke mu lẹ ndu ẹ ta madụ k'ekemu Mósisu nọ; mu ahakwanua k'ekemu; ẹge ee-shi tẹ mu kfubutaru Kuráiyisutu ndu ẹ-ta madụ k'ekemu Mósisu. Iphe ono ta bụkwa lẹ mu te etsodu ekemu Nchileke. Ishi iya kwa l'ọ ekemu kẹ Kuráiyisutu bẹ mu kẹbe gude buru. ²² Teke mu lẹ ndu ọkpobe okfu, ẹphe maru te shihudu ike l'obu nọ; mu eme l'ọ bụ onye ọkpobe okfu ono te shihudu ike l'obu; ẹge ee-shi tẹ mu kfubutaru Kuráiyisutu ndu ono. Ọo ya bụ l'iphe bụ iphe onyemonye ọbule sụru lẹ ya bụ; mu abụkwaruphu iphe ọbu; ẹge ee-shi l'iphe bụ ọzo, mu a-dụ ike; haru ndiphe kfubutaru Kuráiyisutu t'ọ dzọfuta ẹphe.

²³ Iphe ono, mu emekota ono bụ k'ozio-oma ono bẹ mu gude eme iya; ẹge ee-shi tẹ mu tsoru gbaru mgba l'iphe-oma, nọ iya nụ. ²⁴ ?Unu ta mahaadua l'ọbuje: a -tuko agba ọso; iphe bụ ndu atụ ẹgo ọso ono atuko agba iya. Ọlobu onye lanu nwenkinyi emekochajee nata obunggo ọso ọbu. Ọo ya bụ t'unu kebe ẹhu l'ọso ono; k'ọphu unu a-buru ndu a-nata obunggo iya. ²⁵ Onyemonye ọbule, akwakọ k'otu ntutego ọso ekebeje ẹhu akpade onwiya l'iphe bụ iphe oome ememe. Ishi iya bụ k'ọphu ọo-nata obunggo, tso l'ọso ono; mbụ obunggo, ẹ-ta akpọdu ọkfu; yo mebyihu. Obenu l'ayibedua, bụ ndu etso ọzo Kuráiyisutu akpadeje onwayi ẹge ayi a-nata obunggo ọphu a-nọ gbururu jeye. ²⁶ Ọo ya kparu iphe mu agba ọso ono tẹ mu gbarua ishi ẹke a tuburu. Yọ bụkwaruphu iphe ono meru; mu te etsu ẹka l'ọ

bù onye etsu ẹka lẹ phẹrephere. ²⁷ O gbe búru onwomu bẹ mu anọduje etsu iya l'etsushi iya ike; k'ọphu mu a-kpade onwomu ogbodo akpade t'ẹ b'ọ bú: mu -kfutatsua ndu ọdo yeru Kuráýisutu; mu egbe búru onye ọphu Nchileke e-mekochaa jìka ajìka.

10

Ọnma ọkwa

¹ Ụnwunna mu; iphe mu eme bú t'unu nyatakwa ẹge ọ mụru nna ayi oche phẹ. Unu nyatakwa l'ẹphe l'ẹphe ha bẹ nọkotaru lẹ mkpuli urukpu ono. Ẹphe l'ẹphe ha jekotaru ije l'alì ọkponku ono; swee eze ẹnyimu ono. ² Ẹphe l'ẹphe ha bẹ Nchileke gude urukpu ono; mẹ eze ẹnyimu ono mee baputizimu; t'ẹphe búru ndu etso Mósísu. ³ Ẹphe l'ẹphe ha rikotaru egbe nri lanu ono, shi l'imigwe ono; ⁴ ngukotakwaphu mini ono, shi l'ẹka Ume Nchileke ono. Unu marua l'ẹphe nguru mini, shi lẹ Mkpuma ono, ẹ ta phudu l'ẹnya ono. Mkpuma ono bú iya bú Kuráýisutu. Yọ búru Mkpuma ono bẹ tsoru ẹphe ono. ⁵ Obenu l'e metsukwaaru; ndu ọphu meru iphe ẹ-ta dudu Nchileke mma l'ọkpoma l'ime ẹphe aka l'igwe. Ndu onanu bẹ dakotaru ọdaleba l'echi-ẹgu teke ono.

⁶ Iphemiphe ọbule ono tükokwa búru iphe alọ ayi ẹka lẹ nchì: t'ayi kwaa ẹnya; t'ẹgu ome ẹjọ iphe ba agushi ayi ẹge ọ guru ndu onanu. ⁷ Unu t'ayi ba agwakwa nte ẹge ẹphe haru gwaa teke ndiche ono; bú iya b'e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sù: "Lẹ Ízurelu dọru l'eri; l'angu; nonyaa; wu-lihu; telahaa egvu."* ⁸ Unu t'ayi be eyekwa ẹka l'uru-alì ẹge ẹphe shi haru ye; e meebetsua; ụkporo unu madzu labu; unu madzu iri ẹsaa l'ukporo madzu iri† anwushihi l'ujiku lanu.‡ ⁹ Unu t'ayi be ejekwa ọdata Nnajiufu adata, bú ẹge ẹphe haru data iya teke ndiche ono; agwo atagbushia ẹphe.§ ¹⁰ Unu t'ayi ba agujekwa aphu ẹge ẹphe haru gaa; Ojosi-imigwe, mgbugbu-madzu eshi Nchileke l'ẹka bya eworu ẹphe gbushia.*

¹¹ Iphe ono l'ọ ha mekotaru l'ehu ẹphe t'ọ búru iphe e gude anmaru ayi ọkwa. A bya edeshia ya edeshi l'ẹkwo t'ọ búru iphe e gude ezi ayi iphe; l'unu marua l'ogbo ọwaa, ayi nọ nta-wa bú teke iphemiphe ọbule a-gvu.

¹² Ọo ya bú t'onye arì lẹ ya vudoshiwa ike; vudokwa kwabẹ ẹnya; e -menyakwaa; ọ daa. ¹³ Ẹ to nwekwa iphe byawaru t'o nwuru unu ye l'ome iphe du ẹji, ẹ-ta búdu egbe

* **10:7** 10:7 Awu 32:1-6. † **10:8** 10:8 Iphe ọ bú bú 23,000. ‡ **10:8** 10:8 Ógú 25:1-18. § **10:9** 10:9 Ógú 21:5-6. * **10:10** 10:10 Ógú 16:41-49.

iya ophu abyakfutajekwaphu ndu odo. Obenu lẹ Nchileke bu onye evudoshije ike l'iphe o kfulu. E too kwedu t'e nwuru unu ye l'ome iphe du eji; nwughata iya ege ike ota-nshi unu beru. O gbe buru teke eenwu unu eye l'ome ejo iphe; be ookoshikwaphu unu uzo, unu e-shi nahu; du ike tagbua ya le nshi.

¹⁴ Oo ya bu; ndu mu yeru obu; unu haa ke ogwa iphe aagwa agwagwa. ¹⁵ O kwa okfu, eekfujeru ndu nweru egomunggo be mu ekfulu unu. Unu gudewaru enya unu lee l'iphe ono, mu ekfu ono. ¹⁶ Okoro ono, ayi egudeje angu iphe l'anyata nri Nnajiufu; me ayi kelebebe Nchileke ekele iya ono; ?to bu du mee Kurayisutu be ayi gba mgba l'okoro ono to? To buredi ono, ayi awashije ata ono; ?to bu du ehu Kurayisutu be ayi tukokwaphu gbaru mgba ono? ¹⁷ Keshinu o bu buredi lanu ono be nonu; ayi tukokwa buru ehu lanu; m'o -ruhuduru ayi hakpo l'igwe ihagha; keshinu ayi toko gbaru mgba ata buredi lanu ono.

¹⁸ Unu lewaru iphe ndu Izurelu emeje: Le ndu Izurelu atajekwa anu ono, e gude charu Nchileke eja l'enya-ngweja iya ono. Iphe bu ndu taru iphe ono, a nuru Nchileke ono; shiakwa l'atata ono, ephe taru iya ono, ephe le Nchileke atugbabe buru nanu. ¹⁹ ?Unu maru iphe mu eme te mu kfua l'eke ono? ?Unu tubesu l'iphe mu ekfu bu l'iphe aagwa agwagwa; m'o kwanu iphe a tushiru iya nweru iphe o bu to? ²⁰ Wawakwa! Iphe mu ekfu bu l'iphe ephe agwaje mbu ndu ta bu du ndu Izurelu bu ogvu be ephe agwajeru iya. E to bukwa Nchileke be ephe agwajeru iya. Ophu mu te ekwekwanu t'unu l'ogvu tugbabe buru nanu. ²¹ Unu ta ahakwa ke t'unu angu iphe shi l'okoro ke Nnajiufu; l'angukwaphu ophu shi l'okoro k'ogvu. O kwaphu ege ono be unu ta ahadu ke t'unu eri nri l'okpokoro Nnajiufu; l'erikwaphu nri l'okpokoro k'ogvu. ²² ?To ayi e-gbe l'akpatsu Nnajiufu okopho to? ?O du unu l'ayi ka Nchileke ike to?

Ome iphe l'ogvu nwanne ngu

²³ Unu suru l'a haru onyemonye obule t'o meje iphe du iya mma. Ono kwaa oswi-okfu. Obekwanu l'e to bukwa iphemiphe obule bu: e -mee ya; yo duru onye obu le mma. A haru onyenonu t'oomeje iphemiphe obule ege du iya mma; obenu l'e to bu du iphemiphe obule be emeli chochi emeli. ²⁴ T'e b'o nwekwa onye a-noduje elelephu enya iphe a-duru iya le mma. T'onyenonu choje-chia iphe a-duru ibe iya le mma.

²⁵ Iphe bukpo anu, eere l'aswa, i zuru; taje ya. T'anu, i zuru l'aswa ba abukwa iphe e-me t'i wata owaa obu; k'ophu

ii-wata okpa ishi eke o shi. ²⁶ L'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; sụ: "Lẹ mgboko mgburumgburu; mę iphemiphe obule, nọ iya nụ bę bukotakwa kę Nchileke."

²⁷ Teke onye ę-te kwedu kę Kuráýisutu kuru ngu oku nri; nggu ekweta l'ii-je; teke i ruru; rilekwaphu iphe bụ iphe, e gwofutaru ngu t'i ria: Be ekwekwa t'iphe ono wata ngu owaa obu; k'ophu ii-wata okpocha mkpocha kę eke o shi. ²⁸ Obenu lę teke bụ l'o nweru onye vuwaru ụzo sụ ngu: "L'iphe-a bukwa iphe a gwaru nte;" be erikwa iphe obu; ma l'ogvù onye ono, kfuru ngu iya nụ ono; ma l'ogvù obu onma ikpe. ²⁹ Obu onma ikpe, mu ekfu kwa kę onye ono, kfuru ngu iya nụ ono. Ẹ tọ bukwa nke ngu. Obenu l'ę tọ bukwa obu kę onye odo a-nọdu anma mbędua ikpe kę tę mu ba atusashiru ẹhu. ³⁰ O -buru lę mu ekeleje Nchileke ekele; ria nri mu; ?nanuhunu ęge e meru; yọ buru iphe ono, mu keleru Nchileke ekele; ria ono bę ee-gbe agburu mu tuphee?

³¹ Oo ya bụ; ?mę unu riru nri-o; ?mę unu nguru iphe aangụ angungu-o; iphe unu eme iphe unu eme; unu meje iya t'ọ buru iphe unu gude aja Nchileke ajaja. ³² Unu ba abukwa ukfu; dụ onye odo l'okpa: ?m'ọ bụ onye Ju; ?m'ọ bụ onye ę-ta bụdu onye Ju; ?m'ọ bukwanu chọchi kę Nchileke. ³³ T'ọ bulekwaphu ęge ono, mu emeje ono bę unu e-meje; mbụ ęge mu anọduje eme tę mu mee iphemiphe obule t'ọ dụ onyemonye obule mma l'obu. Mu ta achojekwa iphe a-duru mu lę mma; gbahaa iphe a-duru igweligwe ndu odo lę mma ęge ee-shi t'a dzofuta ẹphe.

11

¹ Oo ya bụ; t'unu meje umere mu; ęge mu emeje umere kę Kuráýisutu.

K'oke iphe l'ishi; abaru Nchileke ęja

² Mu anọduje aja unu ajaja l'unu anyataję mu teken-teke; bya egudeshikwaaphu ęka ike l'iphe ono, mu byaru bya ezia ya unu ono. ³ Obenu l'iphe mu eme t'unu makwaruphu bụ l'ọ bụ Kuráýisutu bụ ishi kę iphe bụ onye nwoke; nwoke bukwanu ishi kę nwanyi, oolu alulu. Yọ buru Nchileke bụ ishi kę Kuráýisutu. ⁴ Onye bụ nwoke ekfu anụ Nchileke l'ęke aabaru Nchileke ęja; m'ọ bukwanu l'ookfuchiru Nchileke; kpuru okpu l'ishi; onye ono emechishikwa Kuráýisutu ifu. ⁵ O -bukwanuru l'onye kę nwanyi ekfu anụ Nchileke; m'ọ bukwanu l'ookfuchiru Nchileke; to kechi iphe l'ishi; nwanyi obu bukwa nji iya bę oomechishi ifu. Nwanyi ono yęle nwanyi, kpushiru ishi akpushi bulephu iphe lanu. ⁶ Teke bụ lę nwanyi te ekechidu

iphe l'ishi; t'ò kpashĩnua ya akpashĩ? Obenu lẹ keshinu ọ bụ iphe-iphere kẹ tẹ nwanyi kpashĩa ẹgbushi akpashĩ; m'ò bụkwanu t'ò kpushia ya akpushi; ọo ya bụ t'unwanyi kechijee iphe l'ẹgbushi. ⁷ Lẹ nwoke b'ẹ tọ gbakwa t'o nweru iphe oo-gude kpuchia ishi iya; keshinu Nchileke meru iya t'o yeru yẹbedua; yọ bụru iya ekoshi ẹge Nchileke dọ-be biribiri. Obenu lẹ nwanyi bụlephu onye ekoshi ẹge nwoke dọ-be biribiri. ⁸ Unu nyatakwa l'ẹ tọ bụkwa nwoke bẹ Nchileke gude iphe, shi l'ẹhu nwanyi mee; o gbe bụkwaru nwanyi b'o gude iphe, shi l'ẹhu nwoke mee. ⁹ Ọphu tọ bụkwa ọgvú nwanyi b'o gude mee nwoke; ọ bụ ọgvú nwoke b'o gude mee nwanyi. ¹⁰ Ọo ya meru iphe nwanyi e-kechije iphe l'ishi; gude koshi l'ọo nji iya nwe iya; ọdo aburu l'ọgvú unwu ojozi-imigwe. ¹¹ Ọlobu; ẹge ọ dọ ẹge ọ dọ; m'ẹ tọ dọkwa iphe nwanyi bụ; m'e -wofu nwoke; ọphu tọ dọkwa iphe nwoke bụ; m'e -wofu nwanyi l'atugbabe ono, ayi lẹ Kuráyisutu tugbaberu ono. ¹² Ọ kwa iphe shi l'ẹhu nwoke bẹ Nchileke gude mee nwanyi; yọ bụkwanuru nwanyi bẹ amuje nwoke. Obenu l'ẹphe ẹbo shikota Nchileke l'ẹka, bụ iya keru iphemiphe ọbule.

¹³ Unu lewa iya ru ẹnua l'onwunu; ?ọ gbaru kẹ tẹ nwanyi nọduje l'ẹke aabaru Nchileke ẹja; ekfu anụ Nchileke; l'ẹ b'ò kechi iphe l'ishi tọo. ¹⁴ ?Unu ta madu l'ẹge madu gbaru b'ò bụ ome onwonye iphe-iphere; mẹ nwoke -haa ẹgbushi; yo ruba iya l'ọnu? ¹⁵ Obenu lẹ teke nwanyi nweru ẹgbushi ogologo b'ò bụ-chiaru iya iphe o gude ama mma. Ẹgbushi ogologo bẹ Nchileke nuru nwanyi t'ò bụru iphe e-kpuchije iya ishi. ¹⁶ Teke bụ l'ò nweru onye atụ iya ẹgo l'ẹ tọ dudu ẹge ono; iphe lanu, mu ekfu bụ l'ayi te nwekwa ome-l'alị ọdo, ayi gude abaru Nchileke ẹja; ọphu chọchi kẹ Nchileke te nwehekwaphu.

Nri-ẹnuyashi Nnajiufu

¹⁷ Iphe ọwaa, mu abya ekfukfu-wa bẹ mu ta ajakwa unu ajaja iya. Ishi iya aburu l'edzuko, unubẹ chọchi edzukoje bẹ abuje: o be kẹ t'o gbe yeta ẹka; yo gbe l'akpachishi ndu ọdo ọzo akpachishi. ¹⁸ E -bebekpoo ya l'ọdungu bụ lẹ mu nọwaru l'unu anọduje abọ onwunu ẹbo; mbụ; ọ dọkwa mu l'iphe ono haru bụru ire-lanu. ¹⁹ Mu makwaru-a l'ọ bụ oswi-okfu l'ẹ to nwedu ẹge ee-me t'olu unu ba aharu gbaa iche iche. Ọo ya bụkwanu ẹge aa-majeru ndu ọphu eme iphe gbaru l'ememe. ²⁰ Teke ono, unu edzukobeje ono ta bụkwa nri-ẹnuyashi Nnajiufu bẹ unu erije; ²¹ keshinu ọobuje: unu -gbeshi; onyenonu apata nri nk'iya l'eri; l'angu. E -ritsua ya; ẹgu agulee ndu ọo-nọdu agu; mẹe l'atsụ ndu ọphu ọo-nọdu atsụ. ²² Ha! ?Unu te nwedu ọlo, unu a-nọduje l'ufu ria nri

ọbu ọtọ? Ọọtọ bukpelephu ọọchi kẹ Nchileke bẹ unu akpọ ẹbo-ẹbo l'afu; eme ndu ọphu ẹ-te nwedu ẹge ọ haru ẹphe iphe-iphere? ỌBu ngunu bẹ mu e-kfukpooru nẹ unu? ỌMu a-nọdu etu unu ẹpha iya ọtọ? Wawakwa! Mu te etukwa.

²³ Iphe ono, mu ziru unu ono bukwa Nnajiufu l'onwiya kfuru mu iya; lẹ yẹbedua, bụ Jisọsu wotaru buredi l'enyashi mbọku ono, e deru iya ye ono; ²⁴ bya ekelebebetsua Nchileke; bya eworu buredi ono washia; bya asu: “Ọwaa bụ ugwehu iya, ya gude ọia ẹja l'okfu ẹka unu. Unu meje iya; gude nyata iya.”

²⁵ Ẹge ono b'o wotakwaruphu okoro ono l'e ritsuaru nri-enyashi ono bya asu: “Okoro-wa ekoshi ọgba-ndzu ọphungu, shi l'ẹka Nchileke, bụ iya bụ ọgba-ndzu, o gude mee yẹbe Jisọsu; mee t'o vuru ire. Iphe bụ teke unu nguru iya; unu egudeje iya nyata iya.” ²⁶ Iphe bụ teke unu riru nri-wa; ngua l'okoro-wa bẹ unu ekfukashiakwa k'anwuhu, Nnajiufu nwuhuru l'oshi-osweru gbururu jeye teke Nnajiufu ọbu a-bya ọdo.

²⁷ Ọo ya bụ; iphe bụ onye taru buredi ono; m'ọ bụ l'ọ nguru mee, shi l'okoro kẹ Nnajiufu; l'uzo iya ẹ-ba du nhamunha; onye ono bẹ Nchileke a-nma ikpe l'o meru ahuma gbua ugwehu Nnajiufu jeye lẹ mee ya. ²⁸ Ọo ya bụ tẹ madzu tuje-odukwa onwiya ghachaa; temanu yo taa buredi ono; ngua iphe ono, shi l'okoro ono. ²⁹ L'onye eri; l'angu; l'ẹ b'o letaodu ẹnya; makahu iphe ugwehu Kurayisutu bụ; l'eritakwa ikpe ekpu onwiya; l'angutakwaphu ikpe ekpu onwiya. ³⁰ Ọ kwa iphe ono kparu iphe ẹhu tsuru igweligwe unu ume; ndu aze l'iphe-ememe; ndu bẹ onwu haru gbushiwanu. ³¹ Obenu lẹ teke ayi vuwaru ọzo kpee onwayi ọkpobe ikpe; ọo ya bụ lẹ Nchileke te ekpehedu ayi ikpe; hua ayi ahuhu ẹge ono. ³² Obenu lẹ teke bukwanu lẹ Nnajiufu kperu ayi ikpe; kpetsua ya; bya a hua ayi ahuhu; iphe oome iya bukwa t'ẹ b'ọ chigbabehe ayi lẹ ndiphe; tuko nma ayi ikpe.

³³ Ọo ya bụ; unwunna mu; teke unu edzukobe kẹ nri Nnajiufu ono; unu nọduje cheodu ibe unu. ³⁴ Ọ -buru l'o nweru unu onye ẹgu agu; t'onye ono riodu nri l'ufu. Ono bụ iphe unu e-meje ndono; e menyaa; Nchileke nma unu ikpe k'edzukobe, unu edzukobeje. Yọ buru ẹge k'onanu du ndono.

A bya lẹ k'iphe ndu ọphu nanu; ono buwaru mu -bya; mu eyefua ya onu.

12

*Iphe-oma, shigbaa l'eka**Ume-du-Nso*

¹ A bya abya le ke iphe-oma, shigbaa l'eka Ume-du-Nso; unwunna mu; be mu e-mekwa t'o doo unu enya. ² Unu manaru le teke unu te shidu kwe ke Kurayisutu be unu shikwa maru ege onodu unu shi du. Teke ono bu ogvu be unu shi nodu l'eka; yoo lo-phe unu alo-phe; iphe bu teke o guderu unu; yo deta unu deru nu ntেকে, bu iphe e-te kfudu okfu. ³ O kwa iya kparu iphe mu eme t'o doo unu enya l'e to nwekwa onye bu onye gude Ume Nchileke l'ekfu okfu, l'a-su: "Te Jisusu bukwaru onye vu onu;" to nwe onye a-du ike kfua l'oswiya le Jisusu bu Nnajiufu; gbahaa l'o gude Ume-du-Nso ekfu iya.

⁴ Iphe-oma, shi l'eka Ume-du-Nso dukwa iche l'iche. Obenu l'o kwa Ume lanu kpuu bu Ume anukota iphe-oma ono. ⁵ Ege ono be uzo, e shi ejeru Nnajiufu ozi dukwaphu iche iche. Obenu l'oo Nnajiufu lanu ono b'a tuko ejeru ozi obu. ⁶ Ike, Nchileke eyeje madzu l'ehu t'o gude meje iphe dukwa iche iche. Obenu l'o kwa Nchileke lanu emekotaje ike ono t'oo re ire l'ehu iphe bu onye o yeru iya l'ehu. ⁷ Nchileke shi l'eka onyemonye obule l'ehu l'ehu ekoshi ege ike Ume-du-Nso erebe ire t'o buru iphe a-baru onyemonye obule uru. ⁸ Onye lanu be Ume-du-Nso ono eyeje ike l'ehu; k'ophu oo-kfuje okfu, ekoshi le Nchileke nuru iya mmamiphe. Yo ye onye odo ike l'ehu; k'ophu oo-kfuje okfu, ekoshi l'o maru Nchileke ogbodo amaru. Yo bukwaru-a Ume-du-Nso lanu ono. ⁹ Yo bya eye onye odo ike l'ehu; ike k'okweta ke Nchileke; gude iya l'eme iphe dugbaa biribiri. Yo bukwarua Ume-du-Nso lanu ono. B'o bya eye onye ophu ike l'ehu k'omeje onye iphe-ememe eme t'o korohu; bukpelekwaphu Ume-du-Nso lanu ono. ¹⁰ B'o bya eye onye odo ike l'ehu ke omeje iphe-ophulunya; bya eye onye odo ike l'ehu k'okfuje okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru; bya eye onye odo ike l'ehu k'okokahuje iphe shi l'eka Ume-du-Nso; me ophu, e-te shidu l'eka iya. B'o bya eye onye odo ike l'ehu k'oghaje okfu-ali iya; kfulahaa l'okfu, Ume-du-Nso ekoshi iya; bya eye onye odo ike l'ehu k'okoje iphe, iphe eekfu l'okfu, Ume-du-Nso ono koshiru bu. ¹¹ Yo bukwarua Ume-du-Nso lanu tuko anukota iphemiphe obule ono. Oomejeru onyemonye obule iphe-oma, du iche iche ege o turu obu iya ama l'oo-me iya.

*Ugwehu lanu yele iphe
motagbaaru iya nu*

¹² Lẹ chọchi kẹ Kuráyisutu dukwa l'ọ bụ ugwehu lanu. Ugwehu madzu emokashijekwa ibe-ehu igweligwe. A makwaru-a l'o mokashiru ibe-ehu igweligwe l'oswiya; obu l'ọ bulekwa ugwehu lanu ege o bu iya. ¹³ Ayi l'ayi ha: ? m'i bu onye Ju; ?m'i budu onye Ju; ?m'i bu ohu; ?m'i bu amadu; Ume-du-Nso tukokwaphu ayi tugbabe; ayi aburu ugwehu lanu teke ayi meru baputizimu; toko gbaru mgba le Ume-du-Nso ono, bu iya be eyeje ayi ike l'ehu ono.

¹⁴ L'ugwehu l'onwiya ta kpukokwa ophu. O mokashikwaru ibe-ehu l'igweligwe. ¹⁵ O -buru l'okpa a-su: le keshinu ya ta budu eka be ya ta bukwa iphe motaru l'ugwehu; ?bu ono koshiru iya oburu iphe motaru l'ugwehu to? ¹⁶ Nchi -su: le keshinu ya ta budu enya be ya ta bukwa iphe motaru l'ugwehu; ?bu ono koshiru iya oburu iphe motaru l'ugwehu to? ¹⁷ Ndege ugwehu l'ophu toko buru enya lanu; ?bu ngunu b'a ge egudeje anu iphe? Ndege o buru l'ugwehu l'ophu toko buru nchi lanu; ?bu awe b'a ge egudeje anu nshishi iphe? ¹⁸ Obenu l'ege o meru bu le Nchileke meru ugwehu madzu bya emokashia ya ibe-ehu ibe-ehu ege du iya mma. ¹⁹ Ndege iphemiphe obule ono toko kpukokota ophu; me ugwehu ta ga nokwa. ²⁰ Obenu le nta-a; b'o mokashiru ibe-ehu igweligwe. Yo tukokwa-a buru ugwehu lanu.

²¹ Oo ya bu le to nwekwa teke enya e-gbe gbeshi su eka: ?I garu iya le ngunu? Ophu to nwekwa teke ishi e-gbe gbeshi su okpa: ?I garu iya le ngunu? ²² Ege o du bu l'o gbe bukwaru nu ibe-ehu ayi ibiyia onanu, gbaru l'ọ bu iya be enya iya katsua alala ono; be gbe yihukwaru-a l'iphe aga mkpa. ²³ Ibe-ehu ayi ibiyia onanu, ayi riru l'e to gbadu ke okwabe ugvu ono; be ayi akwaje ngwa; akwabe iya ugvu, du iche. Ibiya ono, ayi akwachi akwachi ono; be ayi gbe akajenu oleta enya; ²⁴ mbu letakpoo ya egbe enya ophu mkpa iya ta duduru ibiyia odo. Obenu le Nchileke wolerua ehu madzu dzekfua nanu ege ono; bya eworu ugvu, ha nshinu kwabe ibe-ehu ibiyia onanu, e-ta akwabedu ugvu ohuma ono. ²⁵ O kwanu iya bu k'ophu ibe-ehu ye ibe-ehu ibe iya te ejedu okpa enya; gbahaa t'ephe tokoje leta ibe ephe enya. ²⁶ Teke iphe-ehuka byakfutaru ibe-ehu lanu; yo byakfutakwaphu iphe bu ehu phuu. Teke bu l'a kwaberu ibe-ehu lanu ugvu; ehu l'ọ ha etegbaru eswa iya.

²⁷ O kwa unube chochi bu ugwehu Kuráyisutu; onyemone obule l'ehu l'ehu aburu ibe-ehu, motaru iya nu. ²⁸ Nchileke abya ekoshi onyemone obule iphe oo-nodu eme. O vuru uzo fota ndu ophu bu ndu ishi-ozu; bya afota ndu ophu; ephe aburu ndu ekfuchiru iya nu. Yo gbeshi odo;

bya afòta ndu k'èto; ephe aburu ndu a-nòdu ezi iphe; b'ò bya afòtakwaphu ndu ophu, o yeru ike l'èhu t'èphe meje ndu iphe eme t'èphe kòrohu; bya afòta ndu a-nòdu eyeje ẹka; bya afòta ndu a-nòdu akpò-zijeru chòchi ọzo; mẹ ndu a-ghajẹ okfu-alì ephe; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi ephe. ²⁹ Ẹ tọ bụkwa chòchi l'ophu bụkota ndu ishi-ozì; ophu ephe 'abụkotakwa ndu nkfuchiru Nchileke; m'ò bụ ndu ezi iphe. Ẹ tọ bụkwa ọha nwekotaru ike k'ome iphe-ophulenyà. ³⁰ Ophu 'ò bụkwa ọha bẹ Nchileke yeeberu ike l'èhu k'ome onye iphe eme t'ò kòrohu; tọ bụ ọha aghaẹbeje okfu-alì ephe; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ koshiru ephe; tọ bụ ọha aduje ike ọko iphe iphe eekfu l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ono koshiru. ³¹ T'onyenonu yeru ẹhu l'ose ẹge ya e-me meje iphe ono ophu ka ọga mkpa.

Obenu lẹ nta-a; bẹ mu e-koshi unu ọzo ophu bụ iya kakòta.

13

N-yemobu

¹ Ẹ to nwekwa mẹ mu aghajẹ okfu-alì mu; gude iphe bụ okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshije madzụ l'ekfu okfu; mbụ gudetsua gude okfu unwu ojozi-imigwe l'ekfu; n-yemobu -rùhu mu l'èhu bẹ mu azujilekwaa l'ò bu mkpòkpo nggogo m'ò bụkwanu eze mgbìrigba, azụ yogoroyogoro. ² Ẹ to nwekwa mẹ Ume Nchileke yetsuaru mu ike l'èhu tẹ mu kfuje okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru; mbụ; mu abya amaru Nchileke ọkpobe amaru; bya amakòtakpooru iphemiphe ọbule, o shi domia edomi; bya akwatakpọ kweta kẹ Nchileke ono kweshia ya ike; k'ophu bụ: mu -sụ ugvu t'ò fòta l'ẹke, ọ nọ je anòdu l'ẹke ọdo; yọ fòta; mu -kwetakotakpokwaa kẹ Nchileke ẹge ono; mu te yeru madzụ ibe mu obu b'ẹ to nwekwa iphe mu bụ. ³ Ẹ to nwekwa mẹ mu wotakotaru iphe mu nweru enweru l'ò ha mee iphe-oma; bya ekwetakpokwaa kwe woru onwomu nù t'a kpọ ọku; mu te yeru madzụ ibe mu obu; ẹ tọ dukwa uru, mu ritaru iya.

⁴ N-yemobu emeje madzụ t'ò ta nshi l'iphemiphe ọbule, dagbaru yẹle onye ono, o yeru obu ono. Yọ bụru oyeru ndu ọdo obu emeje madzụ t'ò nweru obu-oma. Ọ bụ n-yemobu emeje tẹ madzụ be ejiru onye o yeru obu ijimènya. Onye yeru ndu ọdo obu te ekudu onwiya ekuku; too tu onwiya oke ẹpha. ⁵ Oyeru ndu ọdo obu emeje tẹ madzụ be eme iphe ẹ-ta dudu mma l'ènya. Yọ bụkwaru iya phụ emeje madzụ t'ẹ b'ò bụ onye-ònwà. Onye yeru ndu ọdo obu ta makwa k'obu-ọku; tọ ma k'odo iphe l'ọkpoma. ⁶ Onye yeru madzụ

ibe iya obu te etejekwa ẹswa l'iphe ẹ-te vudodu nhamunha. Ọ buchia iphe vudo nhamunha b'o teje ẹswa iya. ⁷ Onye yeru madzụ obu ta aswịjedu ụswi l'iphe bu iphe onye ono meru iya. Yọ buru oyeru ndu ọdo obu emeje tẹ madzụ kweta lẹ k'oma l'iphe bu iphe byaru nụ. Oyeru madzụ obu emejekwaphu tẹ madzụ le ẹnya lẹ k'oma l'iphemiphe ọbule. Oyeru madzụ obu emejekwaphu madzụ t'o vudoshia ike l'iphe bu ẹge iphe ọbu dukpo.

⁸ N-yemobu a-nọdukwa gbururu jeye. Ike k'okfu okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru e-mekochaa gvụ. Ẹge ono bẹ k'ogha okfu-alị madzụ; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi e-mekochaa gvụ. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ọmaru Nchileke ọkpobe amaru a-gvụkwaphu. ⁹ Amama, ayi maru Nchileke nta-a peheru. Ekfuchita, ayi ekfuchitaru iya nta-a epehu. ¹⁰ Obenu lẹ teke iphe ọphu dzuru oke byaru; bẹ ndu ọphu pehuru epehu ta anọhedu.

¹¹ Teke mu shi buru nwata bẹ mu shi ekfuje l'ọ bu ụnwegirima; shi nweru egomunggo ụnwegirima; shi arije ọriri ụnwegirima. Mu abya aburu onye bu ọgurennya; tuko umere ẹgirima gwọbe. ¹² Lẹ nta-a bẹ ayi gudekwa onyo aphụ iphe ono l'ọ ha inyoki-inyoki. O -rua teke ono bẹ ayi lẹ Kuráyisutu a-phụgba onwayi ifu l'ifu. Nta-a bẹ mu maru iphemiphe ọbule ẹka lanụ ẹka lanụ. O -rua teke ono bẹ mu a-makọtaru iphemiphe ọbule ọkpobe amama; ẹge Nchileke makọtaru mbẹdua nta-a.

¹³ Ọo ya bu l'uzo iphe ẹto, a-nọdu nụ bu: ekwekwe; ole-ẹnnya-iphe; mẹ n-yemobu. Iphe ono ẹphe ẹto te nwedu l'ọ gvụ. Ọ bu l'ọphu katsukpo nụ bu n-yemobu.

14

*Oyefua ọnu l'iphe-oma,
shi l'ẹka Ume-dụ-Nsọ*

¹ Ọo ya meru iphe mu ekfuru unu; sụ: T'unu keshia ẹhu yeru madzụ ibe unu obu. Ọlobu; t'iphe-oma ono, dụ iche l'iche, shigbaa l'ẹka Ume-dụ-Nsọ ono gushijekwa unu ike. Ketekete k'iphe-oma k'okfuje okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru. ² L'onye gharu okfu-alị iya; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi iya ta bukwa madzụ bẹ ookfu anụ; ọ kwa Nchileke bẹ ookfu anụ. Ẹ to nwekwa onye ọdo, ookfu anụ; keshinu ẹ to nwedu onye maru iphe ookfu. O gude Ume Nchileke ekfu iphe Nchileke shi domia edomi. ³ Obenu l'onye ekfu okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru bẹ bu madzụ bẹ ookfu anụ. O shi ẹge ono emeli onyemonye ọbule emeli; l'eyeshiru ẹphe ọku: t'obu shihu ẹphe ike; l'adukwaphu ẹphe ike. ⁴ Onye gharu okfu-alị iya; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi iya

búkwa onwiya bẹ oomeli. Obenu l'onye ọphu ekfuje okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru iya bẹ bụ chọchi bẹ oomeli emeli.

⁵ Iphe gęga dụ mu mma bụ t'iphe bụ l'unu ha ghajęe okfu-alị unu; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi unu. Obenu l'ọ ga ka mu rụ mma l'unu ekfuchiru Nchileke. L'onye ekfuchiru Nchileke kapyabękwa onye gharu okfu-alị iya; kfulahaa okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi iya; gbahakwaa l'o nweru onye nọ l'ęke ono, duru ike ọko iphe ookfu, bụkwanu k'ọphu okfu ono a-buru iphe emeli chọchi emeli. ⁶ Ụnwunna mu; mu -byakfuta unu bya aghaa okfu-alị mu; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi mu; ?nanu uru, unu e-rita iya? Unu ta anụkwa iya; gbahakwa lę mu byaru bya ekoshibebe unu iphe ọphungu, shi l'ęka Nchileke; ọdo bụ lę mu byaru bya ezilahaa unu ọmaru Nchileke ọgbodo amaru; m'ọ bụkwanu lę mu byaru bya ekfulahaaru unu okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru mu; m'ọ bụ lę mu bya awata ozi unu iphe Nchileke kfuru.

⁷ Unu lewaru iphe dụ l'ọ bụ opu; m'ọ bụ ogumogu, ę ta bụdu madzụ. Unu marua l'ę to nwedu onye ama iphe ookfu; gụfu l'ọ dafutaru ọda ọhuma. ⁸ Teke bụ l'onye egbuje ụpyoku ọgu te egbufudu iya ęge eegbuje iya t'a maru l'ọgu abya; ?bụ onye a-kwakọbe kę ọgu? ⁹ Ọo ya bụ l'ọ bụ ęge ono b'ọ dukwaphu l'ęhu unu. Teke bụ l'unu gharu okfu-alị unu; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi unu; mbụ; unu ekfu okfu, ę-ta kfubedu dofu madzụ ęnya; ?nanu ęge madzụ e-shihunu maru iphe eekfu? ?Unu ta madu l'okfu, unu ekfu a-tụko buru ọgba egbe eye l'ęgbudu? ¹⁰ Ę ta atụkwa iya ęgo l'okfu-alị, dughbaa iche iche jiru lę mgboko-a. Obenu l'ę to nwedu m'ọo nanu, te edojedu ndu ekfu iya nu ęnya. ¹¹ Ọ -buru lę mu ta anudu okfu-alị ọbu; bunu iya bụ lę mu bụ ọha-ntsụ l'ęnya onye ekfu iya nu; onye ekfu iya nu aburu mbędua ọha-ntsụ. ¹² Ęge ono b'ọ dụ l'ęhu unu: Keshinu iphe-ọma, shi l'ęka Ume-dụ-Nsọ agushi unu ike; unu keshia ęhu t'ọ ha unu nshinu l'ęhu; k'ọphu ọo-bụkwanuru iphe-ọma, a-kfubeje ọswa emeli chọchi emeli.

¹³ Ọo ya bụ; t'onye aghaję okfu-alị iya; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi iya; kfujekwaruphu nu Nchileke t'ọ nu iya ike, oo-gudeje kọo ya; t'a maru iphe ookfu. ¹⁴ Lę teke mu gharu okfu-alị mu; gude okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi mu; ekfu anu Nchileke bẹ bükwa obu mu ekfu anu Nchileke; egomunggo mu ta yikwa iya. ¹⁵ ?Bükwanu ngunu ọdo gbaru mu l'ememe? Iphe mu e-me bụ lę mu e-gude Ume Nchileke, bu mu l'obu; bya egudekwaphu egomunggo mu ekfu anu Nchileke. Mu e-gude Ume Nchileke, bu mu l'obu; bya egudekwaphu egomunggo mu; agụ egvu anu Nchileke.

¹⁶ Ọ -bùru l'i gude Ume-dù-Nsọ, bu ngu l'obu ekele Nchileke ekele; ?nanuhunu ẹge onye ọdo, nọ l'ẹke ono, ẹ-ta madu okfu, i gude ekele Nchileke ekele e-me kwee: "Ono kwa ẹge ọ du;" m'ọ -madu iphe iikfu? ¹⁷ Onye onanu b'ẹ too melikwa emeli; m'ọ -ruhuru; ekele, iikele Nchileke atsokpoo oswi ke ẹngerenge.

¹⁸ Mu ekele Nchileke ekele le mbedua l'onwomu kakota unu oghaje okfu-alì mu; kfulahaa l'okfu, Ume-dù-Nsọ ekoshi mu. ¹⁹ Obenu l'ọ be ke te mu nodu l'ẹke chochi dzukoberu; ghaa okfu-alì mu; gude okfu, Ume-dù-Nsọ ekoshi; kfuwa unukurunu okfu; mu ahatachia ogude egomunggo mu kfuwa nwakpuru okfu ise, nweru ishi; k'ophu mu e-gudekwanu iya zia ndu ọdo iphe. ²⁰ Unwunna mu; unu ba ariekwa oriri l'ọ bu unwegirima nshiji. A -bya le ke ome ẹjo iphe; unu dukwa l'ọ bu nwaswa. Teke e ruru l'egomunggo; unu enweru egomunggo ndu bu ogurenaya. ²¹ L'e dekwaru l'ekwo ekemu Nchileke; le Nnajiufu, bu Nchileke suru:

"Ya e-gude okfu-alì ọdo;
gude okfu ndu oha-ntsù;
kfuwa yeru ndu-wa.
Olobu; ?ephe gbe angaru iya nchi."

Ono iphe Nnajiufu ekfu ndono.

²² Ọo ya bu l'ogha okfu-alì onye; kfulahaa l'okfu, Ume-dù-Nsọ ekoshi bu iphe e meru t'ọ bu iphe a-du ndu te kwedu ke Kuráyisutu l'ọ bu iphe-ohubama; ẹ to bukwa ke ndu ke Kuráyisutu. L'okfu okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru ta bukwa ke ndu te kwetadu ke Kuráyisutu; ọ bukwa ke ndu kwetaru nu.

²³ Ọo ya bu; teke bu le chochi mkpurophu dzukoberu; onyemonye obule atuko ghaa okfu-alì iya; kfulahaa l'okfu, Ume-dù-Nsọ ekoshi; a nonyaa; onye shi eshishi abatashia; m'ọ bu onye te kwedu ke Kuráyisutu abyakfuta unu; ? ndu ono ta asuleduphu l'ọo ogvu eme unu? ²⁴ Obenu; ọ -bùru l'onnyemonye obule ekfuchiru Nchileke; onye ẹ-te kwedu ke Kuráyisutu; m'ọ bu onye ọdo, shi eshishi bata; ?ti madu l'iphe ono, eekfushi ono a-awahu iya obu; yo kpọ-phu egomunggo azu; bya amaru le ya bu ẹjo madzu. ²⁵ Iphe ono, ọonu ono atuko iphe, ọ riru l'egomunggo vọ-lishia avọ-lishi. Yo bu ru pee l'alì; wata obaru Nchileke ẹja; watakwaphu okfu; su: "Ọ bu oswi-okfu l'unu le Nchileke nọ phu l'eka-o!"

Iphe eeme ememe le Chochi

²⁶ Unwunna mu; ?ọ du unu l'ọ bu ngunu be mu ekfu ono? Iphe mu ekfu bu: teke unube chochi dzukobejeru; onye egude Egvu-oma; onye egude okfu Nchileke l'ezi iphe; onye

ekoshi unu iphe ọphungu, shi l'ẹka Nchileke; onye aghaa okfu-alì iya; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi iya; ọdo bu; onye akọ iphe okfu ono bu. T'onye, emekpo iphe oome mee ya t'ọ buru iphe ee-gude melia unu emeli. ²⁷ Ọ -buru l'o nweru ndu agha okfu-alì ẹphe; ekfu l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi; t'ọ buru-a nwụmadzu ẹbo m'ọ bu ẹto nwẹnkinini. Ọlobu; t'ẹphe hajekwa iya ahaha: onye -kfutsuje; onye ekfua; onye lanu l'ime unu akọo iphe okfu ono bu. ²⁸ Ọ -buru l'ẹ to nwedu onye nọ l'ẹke ono, a-kọ-ghe iphe okfu ono bu; t'ẹphe tųkokwa dobe onu ndo; tẹ onyenonu kfujelephu nu onwiya; kfukwaphu nu Nchileke. ²⁹ Tẹ ndu ekfu okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru dųjekwa ẹbo; m'ọ bu ẹto; ndu ọphu eleghee iphe ẹphe kfuru ẹnya eleghe. ³⁰ Teke ọ bukwanu l'onye ọdo, nọ lẹ ndzuko l'ẹke ono bẹ Ume-dụ-Nsọ koshiru iphe shi iya l'uche; tẹ onye k'odungu phụ, shi ekfu okfu phụ dakwaa ashị. ³¹ Ọ dųkwa mma t'unu l'unu ha kfuchijeru Nchileke. Ọle t'a ahajẹ iya ahaha; k'ọphu onyemonye ọbule e-shi iya mụta iphe; e shi iya yeshiru onyemonye ọbule ọku t'obu shihu iya ike. ³² Onye Ume-dụ-Nsọ nuru iphe-oma k'okfuje okfu, ekoshi ozi, Nchileke ziru adųjekwaa ike kpade onwiya teke ookfu iya. ³³ Lẹ Nchileke ta bukwa Nchileke mkpaka. Ọ kwa Nchileke ẹhu-agu.

³⁴ A bya l'ẹke unwanyi nọ; unu meje ẹge iphe bu chọchi ọdo, bu chọchi Nchileke emeje, bu iya bu t'unwanyi dajekwaa kfunu mẹ chọchi -dzukobe. Unwanyi b'ẹ te kwekwa t'ẹphe yejee onu l'okfu l'ẹke chọchi dzuru. T'ẹphe gbe wozitajechia onwẹphe alì; kẹ l'ọ bu ẹge ẹkwo okfu Nchileke kfuru iya ndono. ³⁵ Ọ -buru l'o nweru iphe dų ẹphe kẹ t'ẹphe kpata ishi iya; teke ẹphe ruru ufu; ẹphe akpata iya nji ẹphe. L'ọ kwa iphe-iphere t'unwanyi vudoje l'ẹke chọchi dzuru edzudzu; kfu okfu.

³⁶ Mbụ; ?unu tubesu l'ọo l'ẹka unu bẹ okfu Nchileke shi tọo? ?T'unu arì l'ọo unu beberu nu-sweru okfu Nchileke tọo? ³⁷ Onye arì lẹ ya bu onye nkfuchiru Nchileke; m'ọ bu lẹ ya nataru iphe-oma, shi l'ẹka Ume Nchileke; t'o doo onye ono ẹnya l'iphe-a l'ọ ha, mu deru nu unu-wa bu ekemu, shi l'ẹka Nchileke. ³⁸ Onye ẹ-ta agụbedu iphe-a l'ọ ha iphe; t'ẹ ba agụbekwaphu onye ọbu iphe.

³⁹ Ọo ya bu; unwunna mu; t'ọ gujekwa unu ẹgu okfuchiru Nchileke; ọphu unu 'akpọshikwa ọgha okfu-alì onye; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi. ⁴⁰ Ẹge ọ dų bụlephu t'e meje iphemiphe ọbule ẹge ọ gbaru; mẹ l'oruberu iya.

15

Oshi l'onwu teta kẹ Kuráýisutu

¹ Ụnwunna ayi; nta-a bẹ mu eme tẹ mu nyatafuaru unu kẹ ozi-oma ono, mu zihawaru unu ono. Ozi-oma ono bẹ unu nataru. Yọ bụru iya meru iphe unu vudoshi ike l'ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráýisutu. ² Ọ kwa ozi-oma ono, mu ziru unu ono; bẹ Kuráýisutu gude dzofuta unu; mbukwa mẹ unu -gudeshia ya ike ẹge mu ziru iya unu; gufukwa l'ekwekwe unu, kweru bẹ bụ ekwekwe mmakanụ.

³ Iphe ono, katsua mkpa, e yeru mu l'eka, mu ziru unu ono; bukwaruphu iphe e dehawaru l'ekwo okfu Nchileke l'ọ ẹge ọ dū ndono; bụ lẹ Kuráýisutu nwuhuru l'okfu iphe dū ẹji, ayi meshiru. ⁴ L'ọ nwuhutsuaru; e lia ya. Yọ nọ abalị labụ; yo be k'eto ya; Nchileke ekulia ya. Yọ bukpelekwaruphu ẹge e dehawaru iya l'ekwo okfu Nchileke. ⁵ L'ọ woru onwiya koshi Pyita; Pyita egude ẹnya iya phụ iya. E metsua; yo woru onwiya koshi ndu ishi-ozí iri l'ẹbo ono; ẹphebedua egudekwaphu ẹnya ẹphe phụ iya. ⁶ E metsua; yo wokwaruphu onwiya koshi ụnwunna ayi; ndu ghataru unu madzụ l'ụkporo ugbo ise; l'ugbo lanụ; ẹphe egudekota ẹnya ẹphe phụ iya. O nwekwaru ndu ophu haru nwuhuwa nū lẹ ndu ono. Ọ bụ lẹ ndu ophu nọkwadua ndzụ nta-a kakwa l'igwe. ⁷ E metsua; yọ bya eworu onwiya koshi Jémusu; b'ọ bya eworu onwiya koshi ndu ophunanu, bukwapu ndu ishi-ozí ono l'ẹphe ha.

⁸ Yo be l'ikperazụ iya; yọ bya eworu onwiya koshi mu; mu egude ẹnya mu phụ iya. Mbẹdua bẹ unu marua l'onye ishi-ozí nke mu b'a tsuru mu atsutsu. Yo gbe dū l'ọ bụ ọwaa, aasuje lẹ nwata b'a muru l'ẹ b'ọ ka akaka. ⁹ Iphe obu bụ l'ọ bụ mbẹdua bẹ ẹnya mu katsua alala l'iphe bụ ndu ishi-ozí Jisosu l'ẹphe ha; mbụ lẹ mu ta agbakpọduanu kẹ tẹ eeku mu onye yì lẹ ndu ishi-ozí Jisosu. Ishi iya aburu lẹ mu shi akpa chọchi kẹ Nchileke ẹhu. ¹⁰ Obenu lẹ Nchileke gude eze-iphe-oma nk'ia; mee mu; mu aburu onye mu bụ ntanụ. Ẹ tọ bukwa l'eze-iphe-oma ono, Nchileke meru mu ono bụ iphe ẹ-te vudu ire. Mu gbekwa bya akakọta ndu ishi-ozí ndu ophu l'ẹphe ha ojeshi ozi ike. A makwaru-a l'ẹ tọ bụdu mbẹdua eme iya l'onwomu; l'ọ bụ ike kẹ Nchileke l'ere mu ire l'ẹhu. ¹¹ Ọo ya bụ; ?m'ọ bụ mu ziru unu ozi ono; ?m'ọ bụ ẹphebedua; ọ kwa iphe lanụ bẹ ayi tuko ezi; bya aburu iphe lanụ ono bẹ unu kweru.

Oshi l'onwu teta nk'ayi

¹² Keshinu ozi ono, ayi ezi ono bụ lẹ Nchileke mewaru Kuráýisutu; yo shi l'onwu teta nọdu ndzụ; ?nanuhunu ẹge e meru; unu aharu sụ lẹ Nchileke te emedu ndu nwuhuru anwuhu t'ẹphe shi l'onwu teta nọdu ndzụ ọdo? ¹³ Ọ -bụru l'ọ bụ oswi-okfu lẹ Nchileke te emedu ndu

nwùhuru anwùhu t'èphe teta nòdu ndzù òdo; ọọ ya bụ lẹ Nchileke te medu Kuráýisutu t'o shi l'ònwu teta nòdu ndzù. ¹⁴ Ọ -bùkwanuru lẹ Nchileke te medu Kuráýisutu t'o shi l'ònwu teta nòdu ndzù; ọọ ya bụ l'iphe ono, ayi pata ezi ono bẹ bụ iphe mmakanù. Ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráýisutu abùkwaruphu iphe mmakanù. ¹⁵ E tọ bụlekwa iphe mmakanù kpù. Ookoshikwaphu l'ayi ágbà Nchileke ire; keshinu ayi ekfu lẹ Nchileke meru Kuráýisutu; yo shi l'ònwu teta nòdu ndzù. E -metsunua; ọphu Nchileke emehedu ndu nwùhuru anwùhu t'èphe shi l'ònwu teta nòdu ndzù l'oswiya; ọọ ya bụ l'ayi adzù ẹjo-ire. ¹⁶ Lẹ teke ọ bụ lẹ Nchileke te emedu ndu nwùhuru anwùhu t'èphe shi l'ònwu teta nòdu ndzù; ọ bunu iya bụ lẹ Nchileke te mekwaphu Kuráýisutu t'o shi l'ònwu teta nòdu ndzù. ¹⁷ Teke ọ bụkwanu lẹ Nchileke te medu Kuráýisutu t'o shi l'ònwu teta nòdu ndzù òdo; ọọ ya bụ l'ekweta, unu kwetaru kẹ Kuráýisutu bụ iphe ìphòró; iphe dù ẹji, unu megbaaru anòdukwadua unu l'èhu ẹge ọ nọ iya unu. ¹⁸ Ọọ ya bụ lẹ ndu ono, ẹphe lẹ Kuráýisutu tughaberu buri nanu bẹ ẹphe nwùhuderu ono bẹ lawaru l'iyi. ¹⁹ Teke bụ l'ọ bụ lẹ ndzù ọwaa, ayi nọ nta-wa nkinyi iya bụ ẹke ayi elebebe ẹnya iphe Kuráýisutu e-meru ayi; ọọ ya bụ l'ayi bụ ndu, gbaru kẹ t'a katsuaru ayi ọkuru nshọ lẹ mgboko-a.

²⁰ Obenu l'ẹ tọ dudu ẹge ono. Iphe bụ ire-lanu bụ lẹ Nchileke meru Kuráýisutu; yo shi l'ònwu teta nòdu ndzù. Yọ buri iya bụ onye ọdungu, Nchileke meru; yo shi l'ònwu teta nòdu ndzù; gude iya ekoshi ayi l'ọọ oswi-okfu lẹ ya e-mekochaa mee tẹ ndu nwùhuru anwùhu teta nòdu ndzù. ²¹ Ọ kwa ẹge ono, ọnwu shi l'ẹka nwoke lanu bya abarahù ono bụkwaphu ẹge ono bẹ oteta l'ònwu nweru ndzù ọphungu shikwaphu l'ẹka nwoke lanu. ²² L'ọ kwa ẹge madzù kpamukpamu anwùhuje; okfu l'èphe shi l'èhu Ádamu; bụkwaphu ẹge ono bẹ iphe bụ ndu ẹphe lẹ Kuráýisutu tughaberu buri nanu e-teta nweru ndzù ọphungu. ²³ Obenu l'onymonye ọbule bẹ Nchileke e-me t'o teta nòdu ndzù m'o -rubele iya phù; Kuráýisutu, bụ iya bụ onye ọdungu-wa bẹ bụ ivuzọ; ndu bụ ndu nk'ia etsota iya teke ọọ-bya. ²⁴ E -metsua; yo rua teke ikperazù, bụ teke Kuráýisutu e-woru ike, o gude buri eze; ye Nchileke, bụ Nna l'ẹka; teke ono bẹ oo-me tẹ ike iphe bụ ọ-chi-ọha; mẹ ọ-nọ-l'oke-ọkwa; mẹ ike o-gude-ike phẹ l'èphe ha dakota. ²⁵ Okfu lẹ Kuráýisutu bífutaje eze, achì mgboko-a gbururu jeye teke ọọ-dzọpyabe iphe bụ ndu ọhogu iya l'ọkpa. ²⁶ Ọhogu k'ikperazù, oo-mebyi ìrè iya bụ anwùhu. ²⁷ L'ẹ dekwaru l'ẹkwo okfu Nchileke; sù: "Lẹ Nchileke

mewaru t'ò dzòpyabe iphemiphe òbule l'òkpa." Ophu doru ẹnya abùru lẹ Nchileke gùfuru onwiya l'iphemiphe òbule ono, o meru tẹ Kuráyisutu dzòpyabe l'òkpa ono. ²⁸ O bú teke Nwa kẹ Nchileke búlephu ishi iphemiphe òbule bẹ oo-woru onwiya ye l'ẹka Nchileke ono, meru t'ò búru ishi iphemiphe òbule ono; k'òphu Nchileke a-bùru mkpakọ ishi iphemiphe òbule.

²⁹ Odumeka; mu asù: ?ee-mekwanu ndu ono imagha; bú iya bú ndu e meru baputizimu l'okfu ẹhu ndu nwùhuru anwùhu? ?Bú ngunu bẹ ẹphe ele ẹnya iya? O -bùru l'ò bú oswi-okfu mbù iphe eekfu lẹ Nchileke te emedu ndu nwùhuru anwùhu t'ẹphe teta nọdu ndzù; ?bú kẹ ngunu b'e gudekwanu eme baputizimu l'okfu ndu ono? ³⁰ ?Bú ngunu meru iphe ayi anọduje alọ ishi ayi alọlo tekenteke? ³¹ Ẹnwunna mu; ọ kwa ekuku, mu egudeje unu eku onwomu kẹ atùgbabe, ayi l'unu tùgbaberu lẹ Kuráyisutu; meru iphe mu ekfu iphe-a; sù lẹ mu ebegejekwaru anwùhu ebegeru l'ọnu mbọku-mbọku. ³² ?Bú ngunu bú uru, mu ritakpooru iya? E -kfudekpoo ya l'ò bú iphe meru l'ẹhu madzù bẹ mu sùru: ?bú ngunu bú uru, mu ritakpooru iya; ẹge mu l'anwùhu lùru ọgu lẹ Ẹfesọsu l'ò bú onye ye l'anù-ẹgu-ẹgbudu lùru ọgu-a? ?Nanù uru iya m'ò -bùru lẹ Nchileke t'emekochadua mee ndu nwùhuru anwùhu t'ẹphe teta nọdu ndzù ọdo? O bú iya bú t'ò laa l'iphe aanmajẹ l'ẹtu; sù: "T'ayi watawaru ori; l'angu ẹge dù ayi mma; teke o beru echile; ayi anwùshihuwaru."

³³ Unu be ekwekwa t'e duswee unu ọzo. A sùkwaru l'ejo ọyi emebyije umere ọma. ³⁴ Ophu tẹ ifu doo unu edodo; t'unu haa ome ejo iphe. Mu ekfukwa ọwaa tẹ mu kfuru iphere ye unu l'ifu: L'ò nwekwaru l'unu ha ndu ophu e-ta makpọduanu Nchileke lẹ phuu.

Ẹhu ophu ee-gude shi l'ọnwu teta

³⁵ O nweru onye a-nọnyaa nù; yọ jì: ?Nanùkpoo ẹge Nchileke e-shi mee tẹ ndu nwùhuru anwùhu teta nọdu ndzù? ?Bú egbe ugwehu, dù idagha bẹ onye ọbu e-gude lùfuta? ³⁶ Nggùbe adukputa! ?Tì madu l'iphe ì kọru l'alì t'erutajedu ọdo; m'ò búdu l'ò vuoduru ọzo rehu ẹwa. ³⁷ Unu lewaru oshi-ọmi. Ẹ tọ kwa ẹge ọdu teke o vufutaru; bú ẹge ọduje; ayi akùya ya. Iphe ayi akùje búkwa akpùru iya; mbù; dù l'ò bú akpùru akpe; m'ò bú akpùru iphe ọdo, dùgbaa iche l'iche. ³⁸ Obenu lẹ Nchileke egudeje ẹka iya meru ọgbugba nù iya ẹge dùlephu yẹbe Nchileke mma l'obu. Ọonuje akpùru iphemiphe òbule ọgbugba, gbaru iya nù.

³⁹ L'unu maru l'anụ-ẹhu iphemiphe ọbule ta bụbebedu iphe lanụ. Madzụ nweru akpẹhu nk'ia; anụ enweru akpẹhu nk'ia; nwenu enweru akpẹhu nk'ia; ẹma enweru nk'ia.

⁴⁰ Iphe nọ l'imigwe nweru ugbugba nk'ia. Iphe nọ l'alị enweru ugbugba nk'ia. Ọbe biribiri kẹ ugbugba iphe nọ l'imigwe bẹ dụ iche; biribiri k'ugbugba iphe ọphu nọ l'alị adụkwaphu iche. ⁴¹ Ẹnyanwu nweru biribiri nk'ia iche; biribiri kẹ ọnwa adụ iche; biribiri kẹ mkpọ-kpodo adụkwaphu iche. Biribiri kẹ mkpọ-kpodo bụ l'o nweru ọphu akajẹ ibe iya ekeke.

⁴² Ọ bụ ẹge ono bẹ ọo-dụ teke Nchileke e-me ndu nwuhuru anwuhu t'ẹphe shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. Ẹhu madzụ dụ l'ọ bụ akpuru iphe a kuru l'alị. Ọ bụ iphe e-rehu erehu. Ọbe teke Nchileke e-me ẹhu ono t'o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ọphungu bẹ ọo-buru iphe ta abyahedu bya erehu erehu ọdo. ⁴³ Ẹhu madzụ, e liru elili bẹ ike ta nọhedu; ẹmanu b'ọ dükwaphu oyi. Ọphu Nchileke e-me t'o teta e-nweru agburu-ẹhu; bya aburu ẹgiri iya, dụ biribiri. ⁴⁴ Teke e liru iya b'ọ bụ iphe shi nweru ndzụ k'unwu-eliphe. Teke Nchileke e-me t'o teta b'ọo-buru iphe nweru ndzụ, bụ kẹ Ume Nchileke. O nweru ẹhu ọphu nweru ndzụ, bụ k'unwu-eliphe. Obenu l'o nwekwaruphu ẹhu ọphu nweru ndzụ, bụ kẹ Ume Nchileke. ⁴⁵ L'e dekwaru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "Lẹ Nchileke meru onye ivuzọ, bụ Ádamu t'ọ buru madzụ, nọ ndzụ." Yọ bya emee Ádamu kẹ ikperazụ-a, bụ iya bụ Kuráyisutu t'ọ buru Ume, anụ ndzụ. ⁴⁶ Ẹ tọ bụkwa ugbugba, shi l'imigwe evujeru ụzo. Ọ kwa ugbugba k'eliphe evujeru ụzo; kẹ imigwe etsota iya. ⁴⁷ Ádamu kẹ mbụ bẹ Nchileke gude ẹja, shi l'alị mee. Ádamu k'ẹbo shikwanu l'imigwe. ⁴⁸ Madzụ kpamukpamu nweru ẹhu, dụ l'ọ bụ kẹ Ádamu ọphu e gude ẹja, shi l'alị mee. Obenu lẹ ndu bụ kẹ Ádamu ọphu shi l'imigwe e-nweru ẹhu, dụ l'ọ bụ nk'ia, bụ iya bụ ẹhu ọphu shi l'imigwe. ⁴⁹ Ọ bụlephu ẹge ayi yeru onye ono, Nchileke gude ẹja, shi l'alị mee ono; bụkwaphu ẹge ayi e-yeru onye ono, shi l'imigwe ono.

Teke Kuráyisutu a-bya ọdo

⁵⁰ Ụnwunna mu; iphe mu ekfu abya bụ: L'iphe nweru anụ-ẹhu mę mee ta abahụkwa l'ẹke Nchileke bụ eze. Ọphu iphe erehujẹ erehu ta anọjekwa gbururu jeye.

⁵¹ Unu kpaa iphe lẹ nchị tẹ mu kọoru unu iphe Nchileke shi domia edomi: Ayi l'ayi ha t'anwushihukotakwa; a tuko ayi gbanweshikota. ⁵² Mbụ l'a bya ele ẹnya bẹ Nchileke gbanwekotawaru ayi; m'e -gbulephu ụpyoku ikperazụ ono.

E -gbulephu upyoku ono; bẹ Nchileke e-me ndu nwùhuru anwùhu t'èphe tetakota nõdu ndzù ọdo; k'ọphu ẹphe ta abyahẹdu bya anwùhu anwùhu ọdo; yọ gbanwekotakwaphu ayibedua. ⁵³ Iphe unu a-maru bụ l'ugwẹhu ọwaa, e-rehu erehu-wa chitafutajekwa ugwẹhu ọphungu, ẹ-te erehodu erehu yee onwiya l'ọ bụ uwe. Ugwẹhu ọwaa, a-nwùhu anwùhu-a chitafutajekwaphu ugwẹhu ọphu bụ 'anwùhu anwùhu yee onwiya l'ọ bụ uwe. ⁵⁴ Teke ugwẹhu-wa, e-rehu erehu-wa chitaleruphu ugwẹhu ọphu ẹ-te erehodu erehu yee onwiya; ugwẹhu ọwaa, a-nwùhu anwùhu-wa achita ọphu ẹ-ta anwùhodu anwùhu yee onwiya. Ọ bụ teke ono bẹ iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke e-re ẹge e deru iya. Ọ sùrù:

“Lẹ Nchileke mekputawaru anwùhu;
lee ya.”*

⁵⁵ “Nggube anwùhu;
?nanùhunu ike ọbu,
iigudeje eme madzù
eriri ọbu?”†

Mbù; ?nanùhunu írè ngu ọbu?”†

⁵⁶ Iphe anwùhu gude eme ire bụ iphe dù ẹji; ike k'iphe dù ẹji eshikwanu l'ekemu. ⁵⁷ Ọlobu; t'ayi kelekwa Nchileke ekele; yẹbedua, meru t'ayi shi l'ẹka Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu emekota iphemiphe ọbule ono eriri.

⁵⁸ Ụnwunna mu, mu yeru obu; unu vudokwa vudoshia ike; unu be kwekwa t'e mee unu t'unu tengaa etenga. T'ẹka unu kangojekwa l'ọjeru Nnajiufu ozi, nyiberu anyibẹ tekenteke; keshinu unu maru l'akanya, unu gude ike kẹ Jisọsu l'ese ta abụdu unu nsegbu-akanya.

16

Okpoga, e gude eyeru ndu kẹ Kuráýisutu ẹka

¹ A bya lẹ kẹ okpoga ono, unu gude obu-oma unu anù ndu kẹ Nchileke, bu lẹ Jerúsalemu ono. Iphe mu ekfu bụ t'unu meje iya ẹge ono, mu ziru chọchi, nõgbaa lẹ Galéshiya t'èphe meje ono. ² Iphe bụ chọchi, sweru esweswe t'onyenonu wofutaje iphe l'ẹge ẹka ruru iya; kwakọbe iche; t'ẹ b'ọ bụ teke mu byaru; tẹmanu unu egbe nakọlahaa ya teke ono. ³ Teke mu byaleruphu; mu edee ẹkwo ye l'iphe ono, unu nùru ono woru nù ndu, unu a-foṭa t'èphe wolaa ya Jerúsalemu. ⁴ Teke ọ bụ l'ọ gbaru k'ọphu mu e-je; mu l'èphe ayiru jeshia.

Iphe Pọlu riru k'ememe

* 15:54 15:54 Azá 25:8. † 15:55 15:55 Hos 13:14.

⁵ Mu a-kpakfutakwaa unu teke mu shilephu Masedóniya; lẹ mu arikwa k'oshita ọzo ẹke ono. ⁶ O nweru ẹge ọo-du; mu l'unu anọtaru nshinu mẹ mu -byalephu. Ọdumeka; mu anọkpoonu oge winta; ẹge unu e-du mu ije; tẹ mu je iphe, bu ẹke, mu eje. ⁷ Lẹ kẹ nta-a, mu eswe esweswe-wa b'ẹ tọ dukwa mu t'a sọ lẹ mu l'unu phuru. Mu ari lẹ mu -byalephu bẹ mu l'unu a-nọ nwodu; m'ọ -bunuru uche-obu Nnajiufu.

⁸ Ọbe mu a-nọ lẹ Éfesosu gbururu jeye l'aji Péntikosutu. ⁹ Lẹ Nchileke guhawaru mu ọzo ọhuma tẹ mu jee ozi, oye ẹka jeshia ya ike; e gudekwaru lẹ ndu eme t'ẹphe kposhia mu iya akposhi ha igwe.

Tímoti yẹle Apólosu

¹⁰ Teke Tímoti byaru; unu letakwa ẹnua mee ya t'ọ túsaru ẹhu l'ẹhu unu. L'unu marua l'oojeru Nnajiufu ozi ẹge mbedua eje. ¹¹ Ọo ya bu t'unu be emekwa iya l'ọ bu onye ẹ ta gubedu iphe. Teke ọ lataderu; unu edua ya ije t'ọ lata l'ẹhu-agu; lẹ mu elekwa ẹnua iya lẹ yẹle unwunna ayi ndu ọphunanu a-yi lata.

¹² Ọ buru kẹ Apólosu, bukwapu onye ono, ayi l'iya tukokwapu ejeru Nnajiufu ozi ono; mu kfushikwaru iya ẹya ike tẹ yẹle unwunna ayi ndu ọphunanu tuko yiru bya ajia unu; ọbe ẹ tọ dudu iya t'ọ bya nta-a. Obenu l'ọo-byakwaa teke ọzo du iya.

Okfu, Pọlu gude akpochi iya ishi

¹³ Unu kwabejekwa ẹnua; unu evudoshikwaa ike l'ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráiyisutu; unu mejekwa iphenwoke l'iphe bu iphe unu eme ememe; tẹ Nchileke mekwaa unu t'unu shihu ike; vudoshia ike. ¹⁴ Unu gudeje n-yemobu me iphemiphe ọbule, unu eme ememe.

¹⁵ Unu maru l'ọ bu Sutéfanasu yẹle ndibe iya bẹ bu ndu e vutsukpoo ọzo kfubuta yeru Kuráiyisutu lẹ Akáya; ẹphe afotawa onwẹphe dobe; sọ l'ẹphe a-nọdujelephu eyeru ndu kẹ Nchileke ẹka. ¹⁶ Iphe mu ekfuru unu bu t'ọ buru egbe ndu ono bẹ unu e-meje iphe ẹphe kfuru. Ẹge ono bẹ unu e-meje k'iphe bu kẹ ndu ẹphe l'ẹphe gba mgba eje ozi; l'esekwapu akanya kẹ chochi.

¹⁷ Ẹhu atso mu ẹna l'abyabya, Sutéfanasu yẹle Fochunétosu; mẹ Akáyikosu byaru ẹke-a; kẹ l'abyabya, ẹphe byaru dọwa mu l'ọ bu unubedua byaru. ¹⁸ Ẹphe mewaru t'ẹhu ka mu ogvuru egvuru; kakwapu unubedua ogvuru egvuru. Egbe ndu du ẹge ono bẹ a-dujekwaru unu lẹ nsọ.

¹⁹ Ndu chochi Éshiya ajikwapu unu. Akwíla yẹle Pyirisíla; mẹ ndu chochi, edzukobeje l'ulo ẹphe

gudekpokwa obu ẹphe l'aji unu; mbụ unubẹ ndu unu l'ẹphe tųgbaberu ẹ Kuráýisutu bụru nanụ. ²⁰ Iphe bụ unwunna ayi pẹ ajikotakwaphu unu.

Unu keleje ibe unu ekele; nmata ẹphe akpa.

Ekele ọphu shi l'ẹka Pọlu gẹdegede

²¹ Ekele ọwaa bụkwa mbẹdua gẹdegede gude ẹka mu ede iya; sụ: Ẹ mubẹ Pọlu ekele unu ekele.

²² Onye ẹ-te yeduru Nnajiufu obu; tẹ onye ono bụkwaru onye Nchileke tuphuru l'ọnu. "Marana ta."*

²³ Tẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu meeru unu eze-iphe-ọma.

²⁴ Mu yekotaru unu obu l'unu ha; okfu l'ayi l'unu tųko tųgbabe ẹ Kuráýisutu Jisọsu bụru nanụ.

* **16:22** 16:22 Iphe ọ bụ l'okfu Áramu bụ: "Byiko; Nnajiufu; bya!"

Èkwo k'èbo, Pọlu deru nù Ndu Kórintu

¹ Èkwo-ozì ọwaa shì l'èka mbedua, bụ Pọlu; mubè onye onò, Nchileke kuru; mee mu tẹ mu bụru onye ishi-ozì Kuráyisutu Jisọsu. Onye mu l'iya gba mgba ede èkwo-wa bụ nwanna ayi Tímoti.

Ndu ayi ede iya anụ bụ chọchi Nchileke lẹ Kórintu; mę iphe bụ ndu kẹ Nchileke, nọ lẹ Akáya gbaa mgburumgburu.

² Ayi asụ tẹ Nchileke, bụ Nna ayi yẹle Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu meeru unu eze-iphe-oma; mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu.

Pọlu ekele Nchileke ekele

³ Unu t'ayi kele onye onò, bụ Nchileke; bụkwaruphu Nna kẹ Nnajiufu ayi Jisọsu Kuráyisutu onò ekele. Ọ bụ iya bụ Nna ọphu obu-imiko nk'iya nyiberu anyibe; bya aburu Nchileke, aduje madzụ ike èka èbo-èbo. ⁴ Ọ bụ iya bụ onye aduje ayi ike l'iphe bụ iphe-ẹhuka, ayi ejekpoo ejeje; k'ọphu ayi a-dujekwanu ike ọdu ndu ọdo, eje iphe-ẹhuka ike; m'ò -ruhuru; iphe-ẹhuka ẹphe ọdu ọdagha. Ayi egudekwanu ike onò, Nchileke adu ayi onò gude ọdu ndu ọdo. ⁵ Ọ kwa ẹge ayi yì l'iphe-ẹhuka onò, nyiberu anyibe, Kuráyisutu jeru onò bụ ẹge ayi yìkwaphu l'ike onò, nyiberu anyibe, Kuráyisutu adu ayi onò. ⁶ Ọ -buru l'ayi eje iphe-ẹhuka; unu makwaru l'iphe-ẹhuka onò, ayi eje onò bẹ bụkwa ẹge ee-shi tẹ Nchileke ọdu unu ike; bụkwaruphu ẹge Nchileke e-shi dzọta unu. Teke bụ lẹ Nchileke adukwanu ayi ike; ọo ya bụ l'onò bụ iphe unu e-gude t'obu shihu unu ike teke unu a-ọdu ata nshi; l'eje iphe-ẹhuka onò, ayi eje onò. ⁷ Ọobuje ayi -nyata unu; ayi asụ l'ayi maru l'unu e-vudoshia ike. Iphe ayi arije iya ẹge onò bụ l'ayi marua l'ọ bụ-a ẹge unu yì l'iphe-ẹhuka, ayi eje; bụ ẹge unu yìkwaphu l'ike onò, Kuráyisutu adu ayi onò.

⁸ Ọnwunna ayi; iphe ayi eme t'unu maru bẹ bụkwa k'iphe-ẹhuka, ayi jeru lẹ Èshiya. Ẹhu, a kparu ayi b'a kpatabekwaru ayi; k'ọphu ọ du l'e boru ayi ivu, nyikworu ayi olu. Ọ tsuta-bekwaru ayi l'ẹhu; k'ọphu ayi ẹ-te shidu rìkwadua l'ayi e-mekochaa ọdukwadu ndzụ ọdo. ⁹ Mbụ; l'ayi shi rìkwaa l'e kpewaru ayi nkfugbu. Obenu l'iphe onò shikwa bụru iphe e-me t'ayi ba a-ọdu arì l'ọ bụ ayi a-du ike dzọta onwayi; gbahaa t'ayi woru onwayi ye Nchileke l'èka, bụ iya bụ Nchileke, egudeje ike; mee t'onye nwuhuru

anwùhu shi l'ònwu teta ñodu ndzù. ¹⁰ Ọ dzọtaru ayi l'ẹjo ọgu ono, gage eri ayi ishi ono. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ọo-ñoduje adzọ ayi. Ọo ya bụ ẹke ayi ewojeru ẹnya tupyoo l'ọo-dzọta ayi ọdo. ¹¹ Unubẹdua; unu yekwaruphu ayi ẹka; kfuje nuru ayi Nchileke. Ọo ya bụ k'ọphu aa-dụkwanu l'igwe ekele Nchileke ekele k'ẹhu ayi; ekele iya k'eze-iphe-oma, o meru ayi; l'ọ nwaru olu igweligwe ndu ekfu anụ iya nụ.

Pọlu agbanwe iphe, ọ tọberu k'ememe

¹² Obu ayi meru t'o doo ayi ẹnya l'ẹ ta atujodu umere ayi atujọ; ntuphu-ire ta dụ iya; ketekete m'a -bya l'ẹhu ayi l'unu. Umere ayi daburu adaburu l'ifu Nchileke. Ono aburu iphe ayi gude eku onwayi k'iche. Ẹ tọ bukwa lẹ mmamiphe kẹ madzụ b'o shi; ọ kwa eze-iphe-oma, Nchileke eme. ¹³ Iphe ayi ederu unu kwa iphe unu a-dụ ike guta; maru iphe o kfulu. Mu elekwa ẹnya l'oo-mekochaa dokota unu ẹnya ọhuma; ¹⁴ mbụ iphe ono, ẹ-te dofubebedu unu ẹnya nta-a ono. Unu amaru lẹ mbọku Eswe kẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu ono bẹ oo-nwe iphe unu a-dzọbe ọkpa gude ayi asa nsasa; ayibedua enwekwaruphu iphe ayi a-dzọbe ọkpa gude unubẹdua l'asakwaphu nsasa.

¹⁵ O doru mu ẹnya l'unu gude ayi asa nsasa; bụkwanu iya meru iphe mu sụru lẹ mu a-byaodu bya ajia unu; k'ọphu abyabya mu a-buru uru gbaaru unu ọzo labụ. ¹⁶ Ije mu bụ lẹ mu e-shi l'ibya nk'unu jee Masedóniya. Mu -lade alala; mu abatafua ọdo; k'ọphu unu e-duwa mu ru ije tẹ mu jeshia Judíya. ¹⁷ ?Unu tubesu lẹ mu shi agha onwomu aghagha teke ono, mu shi tọbe ije mu ẹge ono? ?T'unu riru lẹ mu ekfuje iphe nke mu l'ọ bụ ndiphe? L'ọ kwa ndiphe asuje: "Iye;" sụkwaphu: "Wawa" l'ugbo lanụ ono. ¹⁸ Tụswekwa! Ọ kwa ẹge Nchileke l'onwiya bụ onye gbaru t'e gude ire iya ẹka; bụ ẹge iphe mu ekfu gbaru t'e gude iya ẹka. Mbụ lẹ mu -sụ: "Iye" b'ọ bụ "Iye". Mu -sụ: "Wawa" b'ọ bụ "Wawa". ¹⁹ Lẹ Jisọsu Kuráýisutu ono, bụ Nwatibe Nchileke, Sáyilasụ kfulu unu okfu iya; Tímoti ekfuaru iya unu; mbẹdua l'ishi onwomu ekfukwaaru iya phụ unu ono ta bukwa ọgharu-ọ-ghachi; mbụ onye bụ: ọ -sụ: "Iye"; yọ sụkwaphu: "Wawa" l'ugbo lanụ ono. Iphe o gbe bụru kwa lẹ Kuráýisutu ono -sụwa: "Iye" bẹ oomeje iphe o kfulu. ²⁰ Ọo ya bụ lẹ Nchileke shi l'ẹhu Kuráýisutu ono emeebekota iphemiphe ọbule, yẹbe Nchileke kweru ụkwa iya. Ọo ya kparu iphe ayi eshije iya l'ẹka sụ l'ono kwa ẹge ọ dụ, bụ iya bụ "Amenu"; k'ọphu ee-shi ẹge ono kwabẹ Nchileke ugwu. ²¹ Ọ kwa Nchileke bụ onye emeje t'ayi l'unu tuko shi Kuráýisutu l'ẹka vudoshia ike; bukwaru iya phụ ọtaru ayi.

²² O meru ayi iphe-ọhubama; koshi l'ayi bu ndu nk'iya bya eworu Ume-dụ-Nsọ nk'iya ye ayi l'ọkpoma t'ọ bụru itumo iphe oo-mekochaa meeru ayi.

²³ Ọ bu Nchileke; be bu ekebe mu; m'ọ -bụdu ire-lanụ be mu ekfu-a. L'iphe kparu iphe mu haru ọbya Kórintu bụlekwaphu te mu ba abaru unu mbà nshinu ke nwa teke ono. ²⁴ Ayi te emekwa t'ayi tubujeeru unu iphe unu ekweta; keshinu unu vudoshi ike l'ekwekwe, unu kweru ke Kuráiyisutu. Iphe ayi shiberu ite iya gbe bụkwaru t'ayi tuko mee t'ehu kafua unu ọtsoshi ẹna ike.

2

¹ Ọo ya kparu iphe mu gude obu mu l'ọ ha sụ le mu ta abyadu ndu-unu; bya unu ọkpa-tsu aphụ ọdo. ² L'ọ -bụru le mu akpatsu unu aphụ ọdo; ?bụkwanu onye a-nọdu eme t'ehu tsoje mu ẹna; gbahaa ndu ono, mu kpatsuru aphụ ono? ³ Ọo ya kparu iphe mu deru unu ekwo ono; t'ẹ b'ọ bu teke mu byaru; ndu gage e-me t'ehu tsoo mu ẹna; egbe kpatsua mu aphụ. L'iphe doru mu ẹnya bu le teke unu mewaru t'ehu tsoo mu ẹna be ẹhu a-tsokwaphu unubedua ẹna. ⁴ Teke mu shi ede ekwo ono b'o shikwa atsụ mu l'ehu; k'ọphu ẹhu te shidu bụru mu ẹhu. Mbụ l'aphụ jiru mu obu; mu egude ẹnya-mini l'ede iya. Mu te dekwa iya te mu kpatsua unu aphụ. Iphe mu gude dee ya bụ-chikwaa t'ọ bụru iphe e-me t'unu maru le mu yeru unu obu nshinu.

Ọguru onye a huru àhùhù nvu

⁵ Ọ -bụru l'o nweru l'unu ha onye mewaru onye ọdo egbe iphe aphụ ono; unu makwaru l'ẹ tọ bụkwa mu b'o meru iya. Ọ kwa unubedua l'unu ha b'o meru iya. Ọbe mu te jedu iya rụ ekfunuka. Ọ bụlephu l'iphe mu ekfu bu l'o wuduru m'ọ bụwaru unu l'unu ha b'o meru iphe aphụ ono. ⁶ Onye ono be mu ekfukwa l'àhùhù ono, unu ha l'igwe hụa ya ono dụakwa mma; t'ẹ b'a hụhekwa iya ọdo. ⁷ Iphe unu e-gbe mechia nta-a bu t'unu ghakobe gụaru iya nvu; dọ ya ike; e menyaa; aphụ akaria ya ẹka; ẹhu anyihu iya nkọ. ⁸ Ọo ya bu; byiko; iphe unu e-me nta-a bu t'unu mee ya; k'ọphu ọo-maru l'unu yeru iya obu. ⁹ L'iphe mu shi ederu unu l'ekwo phụ kwa te mu dataedu unu; maru: unu emeje-e iphe, bu iphe, mu suru t'unu mee. ¹⁰ L'iphe bu onye unu guru nvu l'iphe o mesweru be mbedua l'ishi onwomu gụakwaru nvu. Iphe bu iphe mu guru madzụ nvu ya; mbụ m'o -nwekwaru iphe mu guru nvu ya be bụkwa l'okfu ẹhu unu be mu nọ l'ifu Kuráiyisutu gụa ya. ¹¹ Ọo ya bu k'ọphu ee-shi ẹge ono kèchia Sétanu ọzo t'ẹ b'o mehe ayi eriri; keshinu ayi majiwaru ẹregede iya ẹnya.

Teke Pọlu nọ lẹ Túrowasu

¹² Lẹ teke ono, mu jeruru Túrowasu je araa ozi-oma ke Kuráýisutu ono be mu ruru je aphọ lẹ Kuráýisutu bọwaru mu ọzo te mu jeeru iya ozi ono. ¹³ Obenu lẹ mu ruru; ẹhu te gvukpooru mu egvuru; kele mu ruru; mu t'aphu nwanna ayi Táýitọsu l'ẹke ono. Ya ndono; mu aparu ẹphe haa; yọ bọru mu oje Masedóniya.

Otso Kuráýisutu atọ okokooko

¹⁴ Mu etu Nchileke ẹpha; yẹbedua, shiwa l'iphe ono, Kuráýisutu meru ono; bọru onye aturu ayi okokooko; k'ọphu bọ: iphe bọ ẹke ayi jeru; e shi l'ẹhu ayi maru onye yẹbe Nchileke bọ. Ọdo bọ k'ọphu ozi-oma ono egvu ẹkemeke ọbule kfurukfuru l'ọ bọ iphe mkpọ iya eshi kwẹkwẹkwe. ¹⁵ E -kfudekpoo ya ekfukfu; mu asu l'ayi du l'ọ bọ iphe, eshi mkpọ, bọ iya bọ lẹ ke ozi-oma ono; kele mkpọ ono shikotaru kwẹkwẹkwe jeye l'ẹke ndu Kuráýisutu adzọta adzọta nọ; jeyekwaphu l'ẹke ndu ọphu ala l'iyi nọ. Iphe ono aburu l'ifu Nchileke be ayi du ẹge ono. ¹⁶ L'ẹhu ke ndu ọphu ala l'iyi be mkpọ ozi-oma ono arukwa ẹpho. O bekwanu l'ẹhu ke ndu ọphu Kuráýisutu adzọta adzọta b'ọ bọ mkpọ iphe emeje te ndzu nọdu. Ọo ya bọ; ?bọ onye ha k'ọje egbe ozi ọphu du ẹge ono? ¹⁷ Ayi te egudekwa ozi-oma ono agba ngho, bọ iphe igweligwe ndu ọdo gude okfu Nchileke eme. Ayibedua, Nchileke ziru-wa egudeje obu iphoro ekfu okfu ono l'ifu Nchileke, bọ iya bọ iphe gbaru ndu ejeru Kuráýisutu ozi l'ememe. Ayi te emekwa t'ayi gude iya rita uru.

3

Akahu ekemu; me ekemu ophungu

¹ ?Ọ du unu l'ayi watawaru oja onwayi ajaja ọdo ọto? ? Bọ t'e dee ekwo l'ayi bọ ndu ire-lanu nu ayi t'ayi nu unu ẹge ndu ọdo anuje unu ọto? ?Tọ bọ t'ayi su unu t'unu nu ayi ekwo, ekoshi l'ayi bọ ndu ire-lanu t'ayi paru ẹge ndu ọdo apajeru ọto? ² Ẹ ọ dukwa ẹge ono. Ọ kwa unubedua l'onwunu bọ ekwo, e deru nu ayi. Ekwo onanu b'e deru ye ayi l'okpoma; t'onyenonu guje iya t'o doo ya ẹnya. ³ Ọ kwa t'unu koshije l'unu bọ ekwo ọphu Kuráýisutu deru nu ayi t'ayi pajeru. Ekwo ọphu ta bukwa mini-ekwo b'e gude dee ya. Iphe e gude dee ya kwa Ume, shi l'ẹka Nchileke; mbukwa Nchileke ọphu nọ ndzu. Ẹke e deru iya ta bukwa lẹ mkpuma, du l'ọ bọ ekwekwekwe. Ẹke e deru iya bukwa l'obu madzu.

⁴ Iphe meru iphe ayi ekfu ege ono bu le Kuráýisutu mewaru t'ayi gudeje ire Nchileke eka. ⁵ Iphe-a, mu ekfu-wa ta bukwa l'o nweru ike, no ayi l'ehu, bu ike k'eka ayi, bu iphe ayi e-gude ekfu l'ayi dzuru edzudzu oje egbe ozi ono. Ike, ayi nweru bukwa Nchileke b'o shi l'eka; ⁶ yebedua, bu iya meru ayi t'ayi dzua ome t'a maru k'ogba-ndzu ophungu iya. E to bukwa ekemu ophu e deru l'ekwo be onu ayi nta-a. O kwa Ume-du-Nso nk'iya be onu ayi. Ishi iya aburu l'ekemu ophu, e deru l'ekwo egbukwa madzu; obenu le Ume Nchileke anuje ndzu.

⁷ Ekemu ndiche ono b'e byiru l'eli mkpuma, du l'o bu ekwekwerekwe. A gufukpokwaaru l'ekemu ono; be Nchileke turu; gude koshi l'onymonye obule nwuhufutaje anwuhu; okfu l'e te mehedu iphe ekemu ono kfuru; ono be dukpooru iche. Obenu l'a nuleruphu ekemu ono; ocha-vii ke Nchileke achaa vii; k'ophu ndu Izurelu ta dudu ike lee Mosisu enya l'ifu. Ocha-vii ono, charu nu ono metsukwaaruru chihu echihu. ⁸ O -buru l'uzo k'ekemu ono shi l'ocha-vii ophu du ege ono; ?buchia uzo ono, bu uzo ke Ume-du-Nso ono t'akafuduaru ogbu nwijnwii; mbu uzo ono, bu: e -shia ya; e nweru ndzu gbururu jeye ono. ⁹ O -buru l'uzo ke ekwekwe ono, meru Nchileke t'o kpee ndiphe nkfugbu ono be egbu nwijnwii ege ono; ?buchia uzo ke Ume-du-Nso ono, eme ndiphe t'ephe buru ndu doberu eka ndoo l'ifu Nchileke ono t'akafuduaru ogbu nwijnwii? ¹⁰ Oo ya bu l'e -kfude iya ekfukfu; mu asu l'ocha-vii ke odungu phu te nwehedu iphe o bu l'eke ocha-vii ke nta-a no. Ocha-vii ke nta-a ono bu ocha-vii, nyiberu anyibe. ¹¹ O -buru l'uzo k'ekemu ono, bu o-nota-o-chihu ono; gbe chaa vii ege ono; oo ya bu le ke Ume-du-Nso; a-karu ocha vii. Ishi iya aburu le nk'iya a-nokwanu jeyewaru.

¹² To du iya bu le keshinu enya nowa ayi l'egbe iphe, du ege ono be ayi evudoshije ike; asa okfu uzo ke Ume-du-Nso ono asasa. ¹³ Ayi ta dukwa l'o bu Mosisu, shi achitaje ulari-ifu; phuchia onwiya te ndu Izurelu ba phu iya ifu; jeye teke ocha-vii ono a-to nwehu nyihu. ¹⁴ Ophu to bukwa l'ephe ta phudu iya. Nchileke kwechikwaruphu ephe enya; okfu l'obuje: ephe agukpowa ekwo akahu ogba-ndzu ono; mbukwa byeyekwa-a ntanu-a; yo du l'e gude egbe ulari ono kwechikwaaphu ephe ifu t'ephe ba ma iphe ephe agu. O bulephu otugbabe onwonye le Kuráýisutu nkinyi iya be a-phufu-ghe ulari ono. ¹⁵ Mbu byeyekwa ntanu-a; be obuje; ephe agu ekwo ekemu Mosisu ono; egomunggo ekwechikwaaphu ephe ege ono. ¹⁶ Obenu l'o dua l'o bu ege ekwo okfu Nchileke kfuru ke Mosisu; su: "L'obuje teke o

gharu Nnajiufu ifu; ulari-ifu ono aphufu.” ¹⁷ O bu Nnajiufu ono bu Ume-du-Nso. O bu eke Ume-du-Nso ke Nnajiufu ono no be ndu no iya nu a-buru ndu a tofuru l'egbu. ¹⁸ Ayibe ndu ono l'ayi ha, bu ndu e-ta dudu iphe phuchiru ayi ifu ono; teke ayi ele ocha-vii ke Nchileke enya; yo gbanwee ayi; k'ophu ayi a-buru ndu du l'o bu onye ono, ayi ele enya ono. Teke ono; ocha-vii ke Nchileke eshi ege ono aka nshinu eje le ndzu ayi. Yo buru onye o shi l'eka bu Nnajiufu ono, bu Ume-du-Nso ono l'onwiya.

4

Ayi du l'o bu ite-ura

¹ Oo ya bu; keshinu Nchileke phuru ayi imiko; bya eworu ozi ono ye ayi l'eka be ike ta byakwa bya agvu ayi l'ejeje iya. ² Iphe ayi jikaru bu iphe, bu iphe-iphere; mbu iphe eeme l'edomi. Eka ayi ta dukwa l'eregede; ayi te ewotaje iphe e-ta budu okfu Nchileke gwakobe l'okfu Nchileke. Iphe ayi emeje bu l'ayi ekfuje okpobe okfu ono; togbo iya eba. Ayi anoduje l'ifu Nchileke eme ege ono; k'ophu onyenonu e-gude ege ono shi l'obu iya; maru egbe ndu ayi bu. ³ L'o -buru l'ozi-oma ono, ayi ezi ono b'e gude iphe kwechia ekwechi; o kwa l'enya ndu ala l'iyi b'e kwechiru iya. ⁴ Setanu, bu iya l'achi mgboko-a be wookwaru eka pyichia ndu, bu e-kwele-te-kwe l'egomunggo; k'ophu oo-me t'ephe ba phu iphoro ono, shi l'ozi-oma ono, echi phachaphacha ono; bu iya bu iphoro ono, ekoshi o-gbu-nwii-nwii ke Kurayisutu ono. Yo buru le Kurayisutu ono b'e gbe phu Nchileke l'onwiya. ⁵ Oo ya bu l'e to bukwa onwayi be ayi anoduje ekfu t'a maru. Onye ayi ekfu t'a maru bukwa Kurayisutu Jisusu; mbu t'a maru l'oo ya bu Nnajiufu; ayibedua l'onwayi aburu ndu ejeru unu ozi l'okfu ehu Jisusu. ⁶ O kwa Nchileke ono, suru t'iphoro shi l'ochi nwua phoo ono; bukwaphu Nchileke, meru t'iphoro iya nwukwaaphu l'ime obu ayi. Oo ya bu ege ndiphe a-maru odu-biribiri ke Nchileke ono, bu iya bu odu-biribiri ono, shi l'ifu Kurayisutu egbu nwiiinwii ono.

⁷ Ayi dulephu l'o bu ite, e gude ura kpua. Nchileke eworu iphe ono, vu oke aswa ono; bu iya bu iphoro iya ono woru dee l'ime ayi. Ishi iya aburu t'a phu l'ike iya ono, nyiberu anyibe ono te shidu ayi l'eka; l'oo yebedua b'o shi l'eka. ⁸ Aanoduje eme ayi iphe otsu-l'ehu tekenteke l'ekemeke obule. Obenu l'e to bukwa l'aakpapyaje ayi ishi. A nonyaa; iphe atsulahaa ayi l'ehu; k'ophu ayi ta amajehedu iphe ayi e-me; obu l'okpoma eshijujelee ayi ike. ⁹ Aakpaje ayi ehu; obu le Nchileke te ebuhajekwanu ayi eka. Eechitsuje ayi l'ali; obu l'e te echigbujedu ayi echigbu. ¹⁰ Mboku-mboku be

ayi ejeje iphe-ẹhuka ono, Kuráyisutu jeru teke ono, ọobyá anwùhu ono; k'ọphu aa-phù ndzù kẹ Jisọsu l'ẹhu ayi. ¹¹ Ẹ tọ dudu teke ayi ẹ-te ebegejeduru ebegeru l'ọnu anwùhu l'okfu ẹhu Jisọsu. Ọo ya bụ k'ọphu aa-phù ndzù, shi l'ẹka Jisọsu l'ẹhu ọwaa, a-nwùhu anwùhu-wa. ¹² Ọo ya bụ l'ọnwu nọ swiru ayi; ndzù eshikwanu l'ọnwu ono swiru unu.

¹³ L'ẹkwo okfu Nchileke b'e deru; sù: "Lẹ mu woru onwomu ye Nchileke l'ẹka. Ọo ya meru iphe mu ekfu okfu iya." Ọ bụ l'ayi kweru kẹ Nchileke ẹge ono meru iphe ayi ekfukwaphu okfu iya. ¹⁴ Ishi iya bụ l'ayi maru lẹ Nchileke ono, meru tẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu shi l'ọnwu teta nọdu ndzù ono e-mekwaphu t'ayi shi l'ọnwu teta nọdu ndzù; okfu l'ayi lẹ Jisọsu tughaberu bụru nanu. Teke ono; yọ tuko ayi l'unu duta bya edobe l'ifu iya. ¹⁵ Iphe ono l'ọ ha tuko bụru l'okfu ẹhu unu; k'ọphu eze-iphe-ọma kẹ Nchileke a-kafua oru igweligwe madzù ẹka. Eze-iphe-ọma ono e-me t'a ka l'igwe ekele Nchileke ekele; shikwaphu ẹge ono kwabẹ iya ugvu.

Ufu ayi nọ l'ẹke Nchileke nọ

¹⁶ Ọo ya bụ l'ike ta abyakpọdua l'agvù ayi l'ozi ono. E gudekwaru l'ẹhu ayi egbedawa egbeda; l'abyawa anwùshihu; obenu lẹ ndzù ọphungu ono, Nchileke nuru ayi ono; bẹ ọonoduje eme; yọ ka ọdu ọphungu ọphungu mbọku-mbọku. ¹⁷ Ishi iya aburu lẹ nwa iphe-ẹhuka-wa, ayi eje, ẹ-ta dudu ẹke ọo-nọ-bebe-wa; e-mekochaa wotaru ayi ugvu, ka l'ugvu, ẹ-ta abyadu bya agvù agvugvu. ¹⁸ Iphe ọbu bụ l'ẹke ayi chiru obu tupyoo; ta budu l'iphe ẹnya ele. Ọ gbe buri l'iphe ẹnya ẹ-te eledu. L'iphe ẹnya ele ta dukwa ẹke ọo-nọ-bebe. Obenu l'iphe ọphu ẹ te gudedu ẹnya ele; a-nọje gbururu jeye.

5

¹ Lẹ ayi marua lẹ teke a fọkataru nwa mkpu-wa, ayi bu l'eliphe-a; mbụ ugwehu ayi-a bẹ ayi nwekwaru-a ugwehu ọphungu, bụ iya bụ ufu ọdo, Nchileke kwataru ayi. Ụlo k'ẹke ono ta bukwa ẹka b'e gude kpua ya. Ọ bụ ụlo ọphu ayi a-nọwaru l'imigwe gbururu jeye. ² Lẹ mgboko-a bẹ ayi anọdujelekwaphu atsù tungu tungu jeye teke ayi a-nọ-bebe. Iphe ẹgu iya anọduje agù ayi aburu teke Nchileke e-me t'ayi wota ugwehu ọphungu ono, Nchileke e-shi l'imigwe nù ayi ono; yee l'ọ bụ uwe. ³ Ayi -yewa ugwehu ọphungu ono l'ọ bụ uwe bẹ ayi ta aduhedu l'ayi gba ọtu l'ifu kẹ Nchileke. ⁴ Lẹ teke ayi nọkwadu l'ime ugwehu-wa, ayi nweru nta-a bẹ ayi atsukwa tungu tungu; yo gbe dū l'ayi vu ivu ẹra. Ẹ tọ bukwa l'ọ dū ayi t'e yefu ayi ugwehu-wa, ayi

nweru nta-a. Iphe ẹgu iya agụ ayi kwa t'e gbe yekwasefua ayi ọdo l'eli iya, bu iya bu ugwehu ọphungu ono. Ọo ya bu; ugwehu ọphungu ono eshi ẹge ono lee ọwaa, e-mekochaa nwuhu anwuhu-wa. ⁵ Ọ kwa Nchileke l'onwiya be bu onye kwakobewaru ayi ke ututuru agbanwe-wa; ke l'ọ nuru ayi Ume-du-Nso; gude koshi ayi l'iphe ono, ya kweru ukwa iya ono be ya e-me.

⁶ Ọ bu iphe ono meru iphe obu eshihuje ayi ike tekenteke; okfu l'ayi maru le teke ayi nokwadu ndzu l'ugwehu ọwaa be ayi nokwadu Nnajiufu ote-anya. ⁷ Iphe ayi gude buru bukwa l'ayi woru onwayi ye Nchileke l'eka; e to bukwa ke l'ayi gudewa anya ayi phu iya. ⁸ Obu kfube ọswa shihu ayi ike. Ọ gega kakwa ayi mma t'ayi gbe paru ugwehu ọwaa haa; lakfube Nnajiufu ono je eburu eburu le nk'iya. ⁹ Ọo ya bu l'iphe ayi tuberu bu t'ayi meje iphe du Nnajiufu ono mma l'obu: ?me ayi no le nk'iya ono; ?me ayi no le mgboko l'eka-a. ¹⁰ L'ayi byafutajekwa bya evudo l'ifu Kuráiyisutu teke oo-kpe ikpe; k'ophu onyenonu a-nata iphe, ruberu iya nu: ?m'ọ bu k'oma; ?m'ọ bu k'ẹji iya. Onyenonu a-nata ugwo iphe o meru teke ọ no ndzu le mgboko-a.

E shi Kuráiyisutu l'eka; eshita Nchileke ọnya

¹¹ Ọ kwa l'ayi atsụ Nnajiufu egvu; okfu l'ayi maru l'ọo ya e-kpe ikpe ono; meru iphe ayi anọduje eme t'ayi kfuta ndiphe yeru iya. Obenu l'ọ bu Nchileke makotaru ẹge ayi gbaeberu; mu arikwaphu l'unubedua l'onwunu gudekwaa obu unu maru ẹge ayi gbaru. ¹² Ayi te emekwa t'a ayi jakposhia onwayi l'ifu unu ọdo. Iphe ayi gbe eme bukwa t'ayi koshi unu iphe kparu iphe unu e-gudeje ayi l'eku onwunu ekuku; k'ophu unu a-majeru onu, unu e-yeru ndu ono, egudeje ẹge madzu gbaru l'eli ẹhu asa nsasa; gbe haa ẹge ẹphe gbaru l'ime obu ẹphe ono. ¹³ ?Unu riru l'ifu swehuru ayi to? Ọ -buru ẹge ọ du ndono be iphe ayi ekfu bukwa l'okfu ẹhu ke Nchileke. ?T'ọ bu l'ifu dua ayi npho to? Ọ -buru l'ifu dua ayi npho; unu amaru l'ọo okfu ẹhu unu be ayi ekfu. ¹⁴ L'iphe bu iya egudeje ayi l'eme ẹge-a, ayi eme-wa bukwa obu ophu Kuráiyisutu yeru ayi. L'iphe, kfubekpoo ọswa doo ayi anya ọgbodo edodo bu l'ọo onye lanu nwuhuru l'okfu ẹhu ọha. Ọo ya bu l'ọo ọha nwuhuru. ¹⁵ Ọ nwu-chiru ọha kpamukpamu onwu; te ndu, no ndzu ba anọhe ndzu ono no-doru iya onwephe. Ọ buchia t'ẹphe nọdu ndzu no-doru iya onye ono, nwu-chiru ẹphe onwu; e meebe; Nchileke emee ya; yo shi l'onwu teta nọdu ndzu ono.

¹⁶ Shita nta-a b'e to duhekwa onye ayi elekwadu anya, ndiphe eleje madzu temanu ayi amaru ẹge onye obu gbaru.

È to nwekwa mę ayi shi lee Kuráýisutu ęnya, ndiphe eleje madzu; maru ęge ọ gbaru; nta-a bę ayi t'elehekwa iya ęge ono. ¹⁷ Ọo ya bụ l'iphe bụ onye yele Kuráýisutu tughabewaru buru nanu bę buwa onye Nchileke keru k'ophungu. È to buhekwa onye o shi buru b'ọ bukwadua. Nta-a b'ọ buakwa onye ophungu. ¹⁸ Iphe-a l'ọ ha bukota Nchileke b'o shi l'ęka. Nchileke shi l'ęka Kuráýisutu mee; yebe Nchileke elebuhu ayi ęnya l'ayi bụ ohogu iya; gbe mee ayi t'ayi buru ndu ọnya iya. Yọ bya eworu ozi k'ome tę ndu ọdo bukwaruphu ndu ọnya iya ye ayi l'ęka. ¹⁹ Ọo ya bụ lę Nchileke shi l'ęka Kuráýisutu; lebuhu ndiphe mgburumgburu ęnya l'ęphe bụ ohogu iya. Ophu tọo gukoheru ephe iphe dụ ęji, ephe anọduje eme iya. Yọ bya ezikwaaphu ayi ozi ono t'ayi woru iya zia ephe; t'ephe shi ęge ono buru ndu ọnya iya.

²⁰ Ọo ya bụ l'ayi bụ ndu nọ-chiru ęnya Kuráýisutu; Nchileke eshi ayi l'ęka arọ ndiphe aroro. Ayi nọ l'ozori Kuráýisutu arọ unu; sụ: Unu kwe tę Nchileke nata unu t'unu buru ọnya iya! ²¹ Kuráýisutu te mebukwaa iphe dụ ęji. Ọ bụ Nchileke meru iya; yo vuta iphe dụ ęji ayi l'okfu ęhu ayi; k'ophu ayi e-shi yebe Kuráýisutu l'ęka tuko bya aburu ndu doberu ęka ndoo ęge Nchileke l'onwiya doberu ęka ndoo.

6

¹ Ayi arọkwa unu aroro; ayibe ndu ayi lę Nchileke gba mgba eje ozi-wa; sụ: keshinu unu natawaru eze-iphe-oma ono, Nchileke eme ono; unu be emekwa iya t'ọ buru iphe mmakanu. ² Lę Nchileke sụkwaru:

“Lę teke gbaru l'onga nchi;
bę ya ngaberu unu nchi.
Yo rua mbọku ndzọta;
ya adzọta unu.”

Unu gebekpoduaphu tę mu karu unu: ọ kwa nta-a b'ọ gbaru l'ónata eze-iphe-oma ophu Nchileke eme. Ọ kwa ntanu bụ mbọku, gbaru t'a dzọta unu.

*Oje iphe-ęhuka;
l'okfu ozi-oma ono*

³ È to dukwa onye ọ dụ ayi t'a sụ l'o kfubyishiru ozi, ayi eje ekfubyishi. Ọ bụ iya meru iphe ayi t'emedu t'o nweru onye a-sụ l'umere ayi gbe buru ukfu dụ iya l'okpa. ⁴ Iphe ayi emejechia bụ l'ayi egudeje iphe bụ iphe byakfutaru ayi ekoshi l'ayi bụ ndu ejeru Nchileke ozi. Ayi ataję nshi mę iphe ọtsu-l'ęhu -byaru ayi; ọdo bụ mę oke mkpa byaru ayi; m'ọ bụ l'aakpa ayi ęhu; ⁵ mę teke echi ayi iphe; l'atụ ayi

mkpóro; l'akú utsu ekpu ayi. Ayi ejegbu onwayi l'ozi; ayi t'edobe ishi l'oshi; l'azé ẹgu. ⁶ Ẹge ayi egudeje ekoshi l'ayi bú ndu ozi ké Nchileke bú l'ome tẹ ẹkworo ba nọ lẹ ndzu ayi; ọdo bú l'okoshi l'ayi maru Nchileke. Ayi atajẹ nshi; nweru obu-ọma. Ayi shi l'ike, Ume-dụ-Nsọ anụ ekoshi iya; shi l'oyeru ndu ọdo obu; mbụ n-yemobu ọphu ẹ-ta bụdu l'eli ọnu b'o shi l'ekoshi iya. ⁷ Ayi shikwaphu l'okfu ire-lanụ; mẹ l'ike, shi l'ẹka Nchileke ekoshi iya. Ngwa-ọgu, ayi akwajẹ onwayi; gude alụ ọgu; gudekwa iya phụ adzọ onwayi l'ọgu bú ome iphe vudo nhamunha l'ifu Nchileke. ⁸ Ayi anọduje ekoshikwaphu l'ayi ejeru Nchileke ozi teke aakwabẹ ayi ugvu mẹ teke eephu ayi iphu; l'ekoshi iya teke eekfubyishi ayi ekfubyishi; l'ekoshikwa iya phụ teke eekfu l'ayi eme ọhuma. O nweru ndu eme ayi l'ayi -bú ndu ẹjo-ire; nweru ndu kweru l'ayi bú ndu ire-lanụ. ⁹ O nweru ndu sụru l'ẹphe ta madụ iphe ayi arị l'obu; yo nwekwaruru ndu ọphu maru iphe ayi arị. Ayi anọduje anwụhu anwụhu; ọbe unu elewaa l'ayi nọlee ndzu. E chijekpoo ayi iphe nshinu; ọbu lẹ Nchileke t'ekwejedu t'e chigbua ayi echigbu. ¹⁰ E mejekpoo t'aphụ ji ayi obu; obenu l'ẹ to nwedu teke ẹhu t'anọduje atsọ ayi. Ayi bú ndu ụkpa; ọbu l'ayi emejelee igweligwe ndu ọdo; ẹphe enweru iphe. Ọduje l'ẹ tọ dudu iphe ayi nweru; ọbu lẹ tọ dukwanu iphe ayi ẹ-te nwedu.

¹¹ Unubẹ ndu ọnya ayi phẹ lẹ Kórintu; ayi kfujaakwaru unu iphemiphe ọbule ekfuja; bya eyeru unu obu yeshiaru iya unu ike. ¹² Ayi ta kpọ-chikwaru unu obu; ọ kwa unubedua gbe kpọ-chiaru ayi obu. ¹³ Nta-a bẹ mu ekfukwaru unu okfu, nna ekfujeru unwu iya; sụ: t'unu yeru ayi obu yeshiaru iya ayi ike ẹge ono, ayi yeru unu obu yeshiaru iya unu ike ono.

Ozelarú iphe, dú Nchileke ẹjì

¹⁴ Unu lẹ ndu ẹ-te kwedu ké Nchileke ba atugbabejekwa. Mbụ; ?nanụ ẹge ndu doberu ẹka ndoo; ẹphe lẹ ndu ẹjo iphe e-shi bụru ẹhu? ?Nanụ ẹge iphoro yẹle ọchi e-shi bụru nanụ? ¹⁵ Kuráyisutu yẹle Obutuswe ta agbakwa mgba chia idzu; mee iphe lanụ. Ọo ya bú; ?buhunu ngunu bẹ onye kweru ké Nchileke yẹle onye ẹ-te kwedu ké Nchileke gba mgba? ¹⁶ ?Nanụ ẹge ee-shi wota eze-ulo Nchileke yẹ l'ulo nte dogbabe l'ekalanu? Ọ kwa ayi bú eze-ulo Nchileke; mbụ Nchileke ọphu nọ ndzu. Lẹ Nchileke kfukwaru iya l'onwiya; sụ:

“Ya e-buru eburu l'ime ẹphe;
tsoru ẹphe eje ẹke ẹphe eje.
Ya a-buru Nchileke ẹphe;
ẹphebedua aburu ndibe iya.”

17 Oo ya meru iphe Nchileke kfukwaruphu; sù:

“Unu fofuta onwunu l'èke
 ephe nọ; bya anọdu iche.
 Unu be ebyijekwa ẹka
 l'iphe e merushiru emerushi
 k'ọphu ya a-nataru unu;

18 unu aburu unwu iya:
 ndu k'unwoke; mę ndu k'unwanyị.
 Yẹbedua aburu nna unu.
 Ono iphe Nnajiufu, bu
 Ọkaribe-Kakọta-Ike ekfu ndono.”

7

1 Ndu mu; keshinu Nchileke kweru ayi ụkwa iphe, dụ ẹge-a; bụkwa t'ayi safukota onwayi iphe bu iphe emeruje ugwehu mę obu madzụ. Unu t'ayi tsuje Nchileke egvu. Unu t'ayi kebe ẹhu dobeje onwayi iche; buri ke Nchileke okpobe abubu; meje iphe o suru t'ayi me.

Ehu-otso ẹna ke Polu

2 Unu gudenu obu iphoro mee t'ayi maru l'ayi nokwadia unu l'obu. E to nwekwa l'unu ha, onye ayi meswewaru; to du onye ayi dephuru; ophu o dukwa unu onye ayi gudeje ughu mee iphe e-te vudodu nhamunha. 3 Iphe-a, mu ekfu-wa ta bukwa le mu aturushi unu aturushi; keshinu mu kfuhawaru unu l'unu nokwa ayi l'obu nshinu. Ayi l'unu bukwa nanu: ?mę ayi no ndzu-o; ?mę ayi nwuhuru anwuhu-o. 4 Mu ta atsujekwa egvu okfuru unu okfu l'ifu. Mu egudeje unu asa nsasa. Ayi no l'iphe-ehuka; ole unu aduje mu ike. Mbụ l'obuje; mu nyata unu; ẹhu atsoo mu ẹna nshinu.

5 Le teke ayi bataru Masedoniya be ẹhu te gvuhekwaru ayi egvuru. Aakpaphelaphu ayi ẹhu ẹhu l'ekemeke obule. Iphe bu ekemeke obule abuleruphu okfu okfu; ayi awaphelaphu obu. 6 Obenu le Nchileke ono, bu onye aduje onye aphu tsuru ono ike be gude-wa abyabya, Tayitosu byaru gude dua ayi ike. 7 E to bulekwa abyabya iya nkinyi iya. Ege o koru ayi lege unu gude dua ya ike; yikwaphu l'iphe duru ayibedua ike. O kfuru ayi loogushi unu ike te mu l'unu phu; l'unu kwaru izimana okpobe akwakwa l'iphe unu meru; odo aburu l'unu agbajeru mu odzori nshinu. Onanu be mekpooru t'ẹhu kafukpoo mu ru otso ẹna nta-a.

8 Le to nwekwa m'o meru t'aphu ji unu obu mbu ekwo-ozu-wa, mu deru-wa; mu ta atakwa onwomu uta le mu deru iya. Teke mu ga ata onwomu uta kwa teke mu phuru le mu gude iya mee t'aphu ji unu obu; m'o -ruhuru; o buleruphu

kẹ nwa teke ono. ⁹ Obenu lẹ nta-a bẹ ẹhu atsokwa mu ẹna. Ẹhu-otso-ẹna mu ta bukwa l'ọo lẹ mu meru; unu agụ aphụ. Ẹhu-otso-ẹna mu bukwa l'aphụ ono mewaru; unu ataa onwunu uta iphe dọ ẹji, unu meru. Egbe aphụ onanu bẹ bukwa aphụ ophi meru t'unu mee iphe dọ Nchileke mma. Ọo ya bụ l'ẹ to nwedu iphe ayi mekataru unu. ¹⁰ L'ọ-buru l'a taru madzọ uta; uta ono -mee onye ono; yo gude nggumaphu iya mee iphe dọ Nchileke mma; bẹ aphụ e-me t'onye ono taa onwiya uta iphe dọ ẹji, o meru; ghaa umere lakfuta Nchileke. Onye ono ta akwahẹdu izimana lẹ ya taru onwiya uta iphe dọ ẹji iya. E shi ẹge ono; Nchileke adzọta onye ono. Obekwanu; ọ-buru lẹ madzọ b'a taru uta; yo gulahaa aphụ; ẹhu eghulahaa ya eghughu; onye ono e-shikwa ẹge ono laa l'iyi. ¹¹ Unu lewaru iphe ogu aphụ ono, dọ Nchileke mma ono meru. Unu lewaru ẹge unu yetaberu ẹhu l'ome t'a maru l'unu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. Unu lewaru ẹge iphe meru nọ nwu-beru unu ọku l'ẹhu. Unu lewaru ẹge unu atsụ-be egvu iphe e-me nọ. Unu lewaru ẹge ọogu-be unu agugu t'unu phụ mu. Unu lewaru ẹge oolube unu l'obu t'unu gbaaru mu ọdzori. Unu lewaru ẹge ọ dọ-be unu t'unu hua onye ono, mesweru nọ ono áhùhù! L'ime iphe ono l'ọ ha bẹ unu koshiru l'ẹ to nwedu ẹke o teru unu.

¹² Ọo ya bụ l'edede, mu deru ẹkwo ono ta bukwa l'okfu ẹka onye ophi mesweru nọ; tọo bụ l'okfu ẹka onye ophi e mesweru emeswe. Iphe mu deturu iya bukwa t'o mee t'unu maru ẹge unu a-gbaberu ayi ọdzori l'ifu Nchileke. ¹³ Ọo ya bụ l'ọodu ayi ike.

A -gufukpooru ike ophi unu dọru ayi; ẹhu kafukpokwaaru ayi lẹ Táyitọsu otso ẹna l'unu tuko l'unu ha mee ya; ẹhu egvuru iya egvuru. ¹⁴ Lẹ mu tukwaru Táyitọsu ọnu unu; gude unu saa nsasa. E megee; yo buleruphu ẹge ono, mu kfuru ono bụ ẹge ọ dọ; unu te mechi mu ifu. Ẹ tọ dudu teke ayi te kfuduru unu oswi-okfu. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ iphe ayi tuko kfukotaru Táyitọsu k'ẹhu unu bụ oswi-okfu. ¹⁵ Ọ bụ iya kparu iphe n-yemobu iya l'ẹke unu nọ akabajẹru oshihu ike teke ọ nyataru ẹge unu l'unu ha atukoje eme iphe mu sọru t'unu mee; mẹ ẹge unu gude ọtsu-egvu; mẹ ẹhu-anmanma nata iya. ¹⁶ Nta-a bẹ ẹhu atsokpoo mu ẹna atsoshi mu iya ike lẹ mu gude ire unu ẹka ọgbodo egude l'iphemiphe ọbule.

8

*Onu iphe kẹ ndu kẹ
Kuráyisutu*

¹ Iphe ayi eme t'unu maru; unwunna mu; bu k'eze-iphe-oma, Nchileke meshiru le chochi, nogbaa le Masedoniya. ² L'eze iphe-ehuka, dakfutaru ephe kwatakwa; data ephe okpobe adata. Obenu l'ehu tsoru ephe ena tsoshia ya ephe ike; k'ophu ephe jaru eka ajaja; jagharu iya eka; nu Nchileke iphe; l'eke ephe gbe akpakwa ukpa akpashi iya ike. ³ Ege mu e-kfubele iya phu bu l'ephe nu ege eka ephe beru; mbu; gbe nuanu nughata ege ono. Ephe tukpooru obu ephe ama ⁴ aru ayi arushi ayi ike t'ayi kweru t'ephe le ndu ke Kurayisutu odo gbaru mgba nuje iphe t'e gude gbataru ndu ke Nchileke, no le Jerusalemu. ⁵ Ephe meberu iphe ono ege ayi e-ta rivubua l'egomunggo. Ephe vuoduru uzo gbeshi bya eworu onwephe ye Nnajiufu l'eka; be ephe bya egbeshi; wokwaruphu onwephe ye ayi l'eka, bukwanu iya bu ege o du Nchileke mma. ⁶ Oo ya kparu iphe ayi roru Tayitosu, bu iya gbuberu ishi oje ozi ono; t'o mekpelekwaphu iphe oome; t'o yekwaru unu eka t'unu jefu ozi ono, unu eje ono l'ishi; mbu ozi ono, unu eje k'iphe-oma ono. ⁷ Iphe, bu iphe unu nweru enweru be unu nwekwaru nwegharu iya eka: ekwekwe be unu kweru kwegharu iya eka; okfu Nchileke be unu ekfu ekfugharu iya eka; maru ke Nchileke magharu iya eka; bya ekebe ehue eye eka; bya eyekwaruphu ayi obu yeshia ya ike. Oo ya bu; unu nukwaphu nugharu iya eka t'e gude eje ozi ono, eeje k'iphe-oma ono.

⁸ Iphe mu ekfu ta bukwa l'o bu atukfube be mu atukfube iya unu. Iphe mu eme bu te mu koshi unu ege ogu-be ndu odo egu t'ephe yeta eka; shikwanu ege ono mee unu t'unu koshi l'obu ophu unu yeru bua ogbodo eyeye be unu yeru iya. ⁹ Okfu l'unubedua makwarua eze-iphe-oma, Nnajiufu ayi Jisosu Kurayisutu meru: l'a makwaru-a le Kurayisutu nweru iphe nshinu; obu l'o woleru-a onwiya mee onye ukpa l'okfu ehue unu. Iphe o meru iya aburu k'ophu oo-shita l'oburu onye ukpa ono; mee t'unu nweru iphe nshinu.

¹⁰ Onu, mu eye l'okfu ono bu l'o karu unu mma nta-t'unu mefufu iphe ono, unu wataru akaphua ono l'ishi; l'e to bulekwa l'oo unubedua vu uzo chia idzu iya; o kwaphu unubedua vu uzo wata iya ememe. ¹¹ Unu kebekwa ehue gudekpele iya phu ege ono gburruru jeye teke unu e-meebe iya. O kwaphu ege o phuru unu aphuphu l'ehu teke unu wataru iya ememe; bu ege emefufu iya a-nodu aphu unu l'ehu. T'iphe unu gude eme iya bulekwaruphu ege eka beru unu. ¹² Le teke bu l'oggu ngu agugu onu Nchileke iphe be Nchileke a-natakwa iphe i nu iya ogbodo anata. Nchileke atuje iphe onyemonye obule nu iya l'ege eka beru onye

obu. E tọ tũkwa iya l'ẹge onye ono ẹ-te nwedu.

¹³ Iphe mu ekfu ta bukwa l'ọo tẹ mu pata ivu ndu ọdo bo unu t'unu vuru; ẹphebedua evuru lẹ nphe. ¹⁴ Obenu lẹ keshinu ọphu unu ka ndu onanu onwe iphe kẹ nwa nta-a; kwa iphe, ka mma; bụ t'unu gbataru ẹphe lẹ mkpa, kparu ẹphe. Teke mkpa kpakwanuru unu; ẹphebedua -nweru nshinu; ẹphe agbataru unu. Ọo ya bụ l'ẹka-utara akwọo ẹka-ibyita; ẹka-ibyita akwọo ẹka-utara l'ẹnya-nhamunha. ¹⁵ Yọ buru iya bụ iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

"Lẹ onye kpotaru nshinu;
te kpoghatadu;
ọphu onye kpotaru nwanshi;
'ekpopetakwanu."

Táyitọsu; mẹ ndu yẹe iya yi

¹⁶ Ayi ekele Nchileke ekele; okfu l'ọ kwaphu ẹge ono, ọophu ayi l'obu t'ayi yeru unu ẹka ono; bụ ẹge ọophukwaphu Táyitọsu. ¹⁷ E tọ bụlekwa l'ọ nataru aroro, ayi roru iya nkinyi iya; ọophukwa iya phu l'ẹhu oye ẹka nshinu, meru iphe ọ bụ iya chileruphu obu iya; lẹ ya a-byakfuta unu. ¹⁸ Ayi eyeru iya nwanna ayi nwoke tẹ yẹle iya yiru. Nwanna ayi nwoke ono bụ onye aakfubekpoo ọswa akwabẹ ugvu l'iphe bụ chọchi lẹ chọchi ha. Yọ buru ẹge o gudekwanu ezi ozi-oma ono kparu iya. ¹⁹ A -gufukpooru onanu; ọ bụ chọchi lẹ chọchi ha fọtaru iya; woru iya ye sụ t'o tsoje ayi je ozi ono, ayi gude agbataru unwanu ayi ono. Ayi egude ozi ono akwabẹ Nnajiufu ugvu; gudekwa iya phu ekoshi l'ọ dọ ayi t'ayi yeta ẹka.

²⁰ Ayi tọkwaru nwẹhu zia obu l'alị; k'ọphu ẹ too nwedu ẹke aa-ta ayi uta ẹge ayi gude eme k'iphe-oma ono, nyiberu anyibẹ, e yeru ayi l'ẹka ono. ²¹ L'iphe ayi tumberu k'ememe bukwa t'ayi mejee iphe dọ ugvu l'ẹnya: ẹ tọ bụlekwa ọphu dọ ugvu l'ẹnya Nnajiufu bẹ ayi emeje nkinyi iya; ọ kwa t'ọ bukwaruphu iphe dọ ugvu l'ẹnya ndiphe.

²² Tẹmanu bẹ ayi eyekwaphu nwanna ayi ọdo t'ẹphe l'iya yiru bya. Nwanna ayi onanu bẹ ayi adajekwa tekenteke; maru l'iphe agu iya nọ bulephu ẹge ya e-me eye ẹka. Nta-a b'ọ kafukpoo ya ru ovu l'ẹhu tẹ ya yeru unu ẹka; okfu l'ọ gude ire unu ẹka kẹ ba ma g'ee-me iya. ²³ A bya lẹ Táyitọsu bẹ mu suru l'ọo ya bụ mu onye ẹbo, bụ iya bụ onye mu l'iya tũko eje ozi-oma ono; gude eyeru unu ẹka-wa. Unwanu ayi ọphunanu, ẹphe l'iya yi phu; bukwanu ẹphe bụ ndu ọphu nọ-chiru ẹnya chọchi lẹ chọchi ha; bukwaruphu ẹphe akwabẹ Kuráiyisutu ugvu. ²⁴ Unu koshikwa ẹphe l'unu yeru ẹphe obu ọkpobe eyeye; k'ọphu iphe, bụ chọchi lẹ

chọchi ha a-makwanu lẹ nsasa, ayi egudeje unu asa bẹ bụ-a l'oruberu iya.

9

Ome iphe-oma

¹ Mu te ejeheduru oderu unu ẹkwo k'iche k'iphe unu a-nu ndu ke Nchileke ophu no lẹ Jerúsalemu. ² L'o doru mu-a ẹnya l'ogogu-a unu agugu t'unu yeta ẹka. Mu gudewa unu asa nsasa l'ifu ndu Masedóniya. Mu sọru ẹphe l'unube unwunna ayi lẹ Akáya kwakọbekwaru k'oye ẹka keshinu akaphu-a. Aphuphu ono, ophu unu l'ẹhu t'unu yeta ẹka ono bẹ phoduru m'o kpalikota ẹphebedua l'ẹphe ha t'ẹphe yeta ẹka. ³ Iphe kparu iphe mu sọru t'unwunna-wa bya bụ tẹ nsasa ono, ayi egudeje unu asa ono ba buru iphe mmakanu. O buchia t'o du ẹge ono, mu kfuru ono: l'unu kwakọbekwaru k'oyeta ẹka. ⁴ Odumeka; o -buru lẹ mu lẹ ndu Masedóniya haru yiru bya bya aphua l'ẹ to dudu ẹge unu kwakọberu; o kwa iya bụ l'iphere a-buru nk'ayi; okfu lẹ mu sọwaru l'unu kwakọbewaru ohuma; ?bụ onye ejeru okfu k'iphere nk'unu. ⁵ Oo ya kparu iphe mu sọru l'o du mma t'unwunna-wa vuru mu uzo byaodu nk'unu; bya evuru uzo kwakọbe iphe ono, unu kweru ukwa anunu ono. Oo ya bụ t'a maru l'unu gude obu unu l'o ha anu iya; l'ẹ ta tufubedu iya unu atukfube.

Ome o-me-l'uko

⁶ Iphe unu a-nyatajẹlephu ndo-o: Bụ l'onye meberu iphe, ha nwanshi l'alị akpatajekwaphu iphe, ha nwanshi. Onye mebekwanuru iphe, ha nshinu akpatajekwanu iphe, ha nshinu. ⁷ T'onyenonu nulephu l'ẹge o chiru l'obu iya. T'ẹ b'o dukwa onye a-nu ophu bu: o -nutsule iya phu; yo gbe bya atalaha onwiya uta. Ophu t'ẹ b'o dukwa onye a-nodu anu iya: l'o bu utu, ya tufutaje. L'o kwa onye gude ehuto-ona nu bẹ Nchileke eyejeru obu. ⁸ Unu makwaru l'oo Nchileke a-du ike meeru unu iphe-oma megharu iya ẹka; mbu k'ophu unu e-nwekotajeru iphe bu iphe mkpa iya duru unu; unu abyakwaphu bya enweru iphe nwegharu iya ẹka; k'ophu unu e-gude iya eme iphe, bu iphe-oma. ⁹ Oo ya bu iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke; su:
 "L'oojaje ẹka ajaja nu ndu ukpa iphe;
 Iphe-oma nk'ia aburu 'agvugvu."

¹⁰ O bu Nchileke, bu iya anuje onye akọ iphe l'alị iphe oomebeje iya; nukwa iya phu nri, oorije bẹ bukwaphu onye a-nu unu iphe mkpa iya duru unu, unu e-mebe. O bu iya bu onye e-me t'iphe unu meberu l'alị mehu; k'ophu unu akafua enwenwe; gude iya kafaru ome iphe-oma ono, unu

eme ono. ¹¹ Oo-me unu t'unu nweru iphe ọkpobe enweru. Unu eshi iya l'eme iphe-oma tekenteke; k'ophu aa-du l'igwe l'ekele Nchileke ekele k'iphe-oma ono, unu shi ayi l'eka meeru ephe ono. ¹² L'ozí-wa, unu eje-wa ta bulekwaá mkpa ke ndu ke Nchileke b'ooome nkinyi iya; oomefukwaaphu t'a du l'igwe ekele Nchileke ekele; ekelegharu iya eka. ¹³ O kwa iphe ono, unu eme ono e-koshi egbe ndu unu bu. Oo ya bu; a du l'igwe jaa Nchileke ajaja. Ishi iya bu l'e to bulekwaá t'unu gude iphe ono, unu meru ono koshi l'unu kwetawaru k'ozí-oma Kuráýisutu ono; unu ekoshikwaphu l'unu emeje iphe ozi-oma ono kfuru. Mbú iya bu l'unu ajájé eka ọkpobe ajaja mee iphe-oma ege eka beru unu; unu eshi ege ono; unu l'ephebedua agbaru mgba l'iphe unu nweru enweru. ¹⁴ Oo ya bu l'ephe e-gude obu ephe ekfu anu Nchileke l'okfu ehu unu; yoo gu ephe agugu t'unu l'ephe phu; okfu l'eze-iphe-oma ke Nchileke nyiberu anyibe l'ehu unu. ¹⁵ Unu t'ayi keleje Nchileke ekele ke iphe-oma iya; mbú iphe-oma ono, etu iya e-ta dudu ono.

10

Polu agbaru ozi iya odzori

¹ Nta-a bukwa mube Polu gedegede arọ unu aroro owaa. A suru l'obuje: mu -nodu unu l'ifu; mu atsu egvu ege mu e-me kfuru unu okfu. Mu -nodulephu ote-nya; ike okfu adu mu. Mu gude odo; gudekwaphu obu-oma ke Kuráýisutu arọ unu aroro su: ² Unu be emekwa te mu gude olu-ike kfulaaharu unu okfu teke mu byaru. L'e ta atukwa iya ego ke wo: ?a maru mu e-kfuru ndu ono, suru l'ayi emephelephu ehu ayi ehu ayi ono okfu ike. ³ A makwaru-a l'ayi bu le mgboko-a; obu l'ayi ta alukwa ogu ege ndu mgboko alu. ⁴ Ngwa-ogu, ayi gude alu ogu nk'ayi ta bukwa ngwa-ogu ke ndu mgboko-a. O bu ngwa-ogu, shi l'eka Nchileke; bya abukwaruphu ngwa-ogu ophu shihuru ejo ike. O bu ngwa-ogu ophu e gude emebyi iphe bu eke ohogu Nchileke domiru obu agburu-ehu iya. Oo ya be ayi gude emebyi ntutego, e-te nweddu ishi. ⁵ Buru iya be ayi gude emebyishi ke oku onwonye ono, e gude atọ-chishi uzo t'e b'a ma Nchileke ono. Iphe bu oriri, madzu arı arıri be ayi aluje; mee ya t'o du ege Kuráýisutu suru t'o du. ⁶ Nta-a be ayi kwabeekwaru akwabe ohu iphe, bu ndu, bu 'anu-le-nchi ahuhu; me unu -wata ome iphe, a suru t'unu meje.

⁷ Iphe unu l'iya eme kwa l'unu t'eleghejedu nya l'iphe eleghe. O -buru l'o nweru unu onye arı l'oo yebedua nwenkinyi iya bu ke Kuráýisutu; t'onye ono ri-phukwa oriri azu; maru l'o bu ege ya bu ke Kuráýisutu bu ege ayibedua

bù iya. ⁸ L'òphu unu e-bebekpo maru bù l'ẹ tọ ẹkwa mu iphere; m'ò -ruhuru; mu kẹbẹ ọswa gudenuka ike ono, Nnajiufu yeru ayi l'ẹka ono asa nsasa. Iphe ono b'ò yekwaru ayi l'ẹka t'ayi gude melia unu emeli. Ẹ tọ nukwa iya ayi t'ọ buru iphe ayi e-gude mebyia unu emebyi. ⁹ Ọo ya bù iphe mu ekfu sù t'unu ba arikwa ẹ mu gude ẹkwo-ozì mu eme tẹ mu yee unu egvu. ¹⁰ O nwekwaru onye gbe sù: "L'ẹkwo-ozì, Pọlu ede adanukajekwa kpaa kpaa; buru okfu, eru madzù l'ẹhu. Teke ayi l'iya nọlephu l'ifu l'ifu ẹge-a; yo gbe buru tsutokongu; okfu iya tee nwehe iphe ọo-bù." ¹¹ T'ò dokwaa egbe onye ono ẹnya l'ọ kwa iphe mu deru l'ẹkwo-ozì teke mu l'unu ta nọdu; bù iphe mu e-me l'ẹka teke mu l'unu nọlephu.

¹² Ọphu ayi ẹ-ta atọdu ama ememe bù t'ayi wota onwayi je agukobe ẹ ndu ono, anọduje atọ ọnu onwẹphe ono. Odo bù t'ayi je ọsu l'ayi l'ẹphe atọ. Ọ bù ẹphebedua eme eswe; ẹphebedua egudeje ibe ẹphe átù onwẹphe; gude ibe ẹphe eleta ẹge ẹphe ha. ¹³ Obenu l'ayibedua t'atọjedu ọnu onwayi tughata iya ẹge Nchileke tẹ-buru; sù t'ayi rua. Ayi atọ-bejelephu ọnu onwayi l'ẹge gbaru ozi, Nchileke doberu ayi t'ayi jee. Ozi ono bẹ ọphu ayi eje l'ẹke unu nọ tẹkọkwa yiru. ¹⁴ Ayi ta atukwa ọnu iphe ayi meru tugharu iya ẹka; keshinu ayi gudewa ozi-ọma Kuráýisutu ono rutsuwa ẹke unu nọ gẹdegede; yọ buru ayi bù ndu vu ọzo gude ozi-ọma ono byakfuta unu. ¹⁵ Ọo ya bù l'ayibedua t'atọjedu ọnu onwayi tughata iya ẹge Nchileke tẹ-buru; sù t'ayi rua. Ayi te egudejekwa ozi, ndu ọdo jeru; asa nsasa. Iphe ayi gbe ele ẹnya iya; bù t'ọ buru l'unu a-ka okweshi ekwekwe ike eje; ayi akafuuru oje ozi, ha nshinu l'ẹke unu nọ; kẹ l'ayi anọdujelephu eme iya ẹge Nchileke sọru t'ayi merua ya. ¹⁶ Ọo ya bù k'ọphu ayi e-zì ozi-ọma ono ziswetatsua ya mkpukpu unu; zikwaru iya ru kwaseru. Ọo ya bù t'ayi ba anọdujekwa nù asa nsasa ozi, onye ọdo jehawaru l'ẹka iya nk'ia.

¹⁷ Ẹkwo okfu Nchileke sọkwaru: "T'onye asa nsasa; gudejekwa iphe Nnajiufu meru l'asa iya." ¹⁸ L'ẹ tọ bukwa onye atọ ọnu onwiya bẹ aagubeje iphe. Onye aagubeje iphe bukwa onye Nnajiufu atọ ọnu iya.

11

*Ndu, ẹ-ta bọdu ọkpobe
ndu ishi-ozì*

¹ Byiko; unu byibekwa ẹka l'ọkpoma tẹ mu kabekpo kfua l'ọ bù onye egomunggo swehuru. Mu makwaru-a l'unu a-taru mu-a nshi. ² Lẹ mu ekokwaru unu okopho

l'ò bụ ẹge-a, Nchileke ekoje-wa. Ishi iya aburu l'unu dū mu l'ò bụ nwamgboko, nwoke ta chikahubua okpa; mbụ nwamgboko, doberu onwiya ògà; mbụ nwamgboko, mu doberu kẹ oke nji; mbukwa k'oke iya onye lanu kpekpekpe, bụ iya bụ Kuráýisutu. ³ Obenu lẹ mu anọduje atsū egvu: ? mẹ t'a gbaghashi dua nū unu obu; merushia uche unu; ukfu, unu kwẹru lẹ Kuráýisutu e-ria mpere. Ọ kwa ẹge ono; bẹ agwo meru; gude ẹregede duphua ívu. ⁴ Ishi iya aburu l'unu egudeje ẹhu-otso-ena kwe k'onye byaru bya awataru unu okfuru kẹ Jisusu ọdo, ẹ-ta bụdu ọphu ayi kfuru unu okfu iya; unu ekwekwaphu nata ume ọdo, dū iche l'ọphu unu natahawaru; bya ekweta ozi-oma ọdo, dū iche l'ọphu unu kwetahawaru.

⁵ L'iphe mu arikwá bụ l'ẹ tọ bukwa mbedua bẹ ẹnya mu gbe bya aka alala ma lẹ ndu ono, ezi unu ozi-oma ono, etu onwẹphe ọ-ka-l'ike phẹ ono. ⁶ Ọ -buru lẹ mu ta madu ẹge eekfufe okfu; mu amaru nū Nchileke okpobe amaru. Ayi shiwa l'uzo, dū iche iche koshi iya unu.

⁷ ?O gbe buru iphe dū ẹji bẹ mu meru lẹ mu wozitaru onwomu ali ẹge ee-shi tẹ Nchileke wolía unu eli; l'ẹ b'o nwe iphe mu sūru t'unu kfuá mu l'ozí-oma Nchileke, mu byaru bya ezia unu. Ono; ?o gbe buru iphe dū ẹji; mu emee ya tọ? ⁸ Teke mu jeru ozi lẹ ndu-unu; bukwa chochi ọdo shi akfufe mu ugwo. O gbe dukwa lẹ mu shi ana ẹphe nfu ẹge ee-shi tẹ mu yeru unu ẹka. ⁹ Ẹ tọ dukwa unu, onye mu kfuchijeru nchi t'o yeru mu ẹka mẹ mkpa -byaru mu teke ono, mu nọ l'ibiyiá nk'unu ono. Ishi iya aburu l'unwunna ayi ndu ọphu shi Masedóniya wotakotaru mu iphe bụ iphe mkpa iya kparu mu. Ọ kwa ẹge mu te shidu buru ivu ẹra nọduru unu teke ono bụ ẹge mu ta abudu iya lẹ mgbe l'ifu. ¹⁰ Mu gude okpobe oswi-okfu kẹ Kuráýisutu, nọ mu l'ẹhu ekwe ukwa l'ẹ to nwekwa madzū nwigbaleke-oma, a muru l'ali Akáya, ha k'ome tẹ nsasa-wa, mu asa-wa buru iphe mmakanu. ¹¹ ? Nanu ẹge e meru bẹ mu yederu onu ẹge ono? ?O bụ lẹ mu te yeduru unu obu tọ? A-o! Ọ kwaphu Nchileke maru lẹ mu yeru-a unu obu.

¹² Mu ta ahakwa ome iphe mu gude l'ẹka eme nta-a. Ọo ya bụ k'ọphu mu e-mekwanu ndu ozi ọphunanu t'ẹ b'o nwehe ẹke ẹphe a-gbabe okpa eku onwẹphe ekuku; sū l'ò bukwapu ẹge ayi ese akanya ozi-oma bụ ẹge ẹphe ese iya. ¹³ ?Unu ta madu lẹ ndu onanu ta kfubedu ọswa buru okpobe ndu ishi-ozí Kuráýisutu? Ẹphe bụ ndu gude ugho eje ozi. Ẹphe ewojeru onwẹphe mee t'a suje l'ẹphe bụ okpobe ndu ishi-ozí Kuráýisutu. ¹⁴ Ẹ tọ buhedu iphe dukwadu biribiri; keshinu Sétanu ewojeruru onwiya mee

t'e tubesu lẹ ya bụ ojozi, Nchileke yeru t'o shi l'ocha-vji l'imigwe bya. ¹⁵ Oo ya bụ l'ẹ tọ bụhedu iphe dọ biribiri lẹ ndu ejeru Sétanu ozi woru onwẹphe mee t'e tubesu l'ẹphe bụ ndu ejeru Nchileke ozi. Teke o ruru mbọku ikperazụ bẹ Nchileke a-gwa ẹphe ọchi iphe ẹphe meru.

Iphe-ẹhuka, Pọlu eje

¹⁶ Tẹ mu lakpọokwaaru azụ l'okfu ivuzọ: t'ẹ b'ọ dọkwa onye a-rije l'ọo egomunggo swehuru mu. O -bụru l'unu ari l'ọo egomunggo bẹ swehuru mu nụ; unu hakpọokwaru tẹ mu kfunyafua l'ọ bụ onye egomunggo swehuru; k'ọphu mu a-kabẹ saa nwa nsasa. ¹⁷ Obenu l'iphe-a, mu ekfu nta-a bẹ mu makwaru-a l'ẹ tọ bụdu Nnajiufu sụru tẹ mu kfu ya. Mu -salahaa nsasa bẹ mu asakwa iya l'ọ bụ onye egomunggo swehuru. ¹⁸ Obenu lẹ keshinu ndiphe egudeje iphe kẹ mgboko-a asa nsasa bẹ mbẹdua a-sakwaphụ nsasa nke mu. ¹⁹ ?Tọ bụhedu okfu l'unu manụkaru iphe kparu iphe unu egudeje ẹhu-ọtso-ẹna haa ndu egomunggo swehuru t'unu l'ẹphe nọdu. ²⁰ Unu atajẹlee nshi nọ-kirishia; teke a nọnyaaru; onye lanụ abya eworu unu mee nwohu iya; onye ọdo abya anọdu; tuko iphe unu nweru riebe; onye ọdo abya erigota unu ẹjo erigota; onye ọdo abya anwuphelahaa unu ẹnya; onye ọphu abya echia unu ẹka l'ishi-nchị. ²¹ Ha! O gbe dọkwa mu iphere ekfukfu; lẹ mbẹdua te nwekwa teke mu a-dụ ike ome unu egbe iphe dọ ẹge ono.

Obenu l'agha: ọwaa, mu abya ekfukfu-wa bụkwa okfu, dọ l'ọ bụ kẹ onye egomunggo swehuru. E -kfudekpoo ya ekfukfu; mu asụ l'iphe bụ iphe ndu ọdo turu ama gude asa nsasa bẹ mbẹdua gudekwaphu asa nsasa nke mu. ²² O -bụru lẹ ndu ono bụ ndu Hibururu; gbẹregbede: mbẹdua bụkwaphu onye Hibururu. Teke bụ l'ẹphe bụ unwu Ízurelụ; gbẹregbede: mbẹdua bụkwaphu onye Ízurelụ. Teke bụ l'ẹphe shi l'eri Ébirihamu; mbẹdua shikwaphu l'eri Ébirihamu. ²³ ?Epehe bụ ndu ejeru Kuráýisutu ozi tọ? ? Bụ onanu bẹ mu te gbe kadụ ẹphe abụbu? Nta-a bẹ mu ekfukpookwa l'ọ bụ onye ọgvu guderu. Mu kakwa iya ẹphe abụbu; ẹge-a, mu gbe ka ẹphe oje ozi Kuráýisutu-wa; bya aka ẹphe oje mkpọro njetọ; a kakwa mu phụ ochi iphe nchito. Ọphu tọ dọkwa teke mu e-te bugejeduru ebugeru l'ọnu anwụhu l'okfu ozi ono. ²⁴ Ugbo ise bẹ ndu Ju chiwaru mu ụkporo ọnu ẹchachi l'ọnu ẹchachi iri-ẹtete ẹphe ono. ²⁵ Ndu kẹ Rómu abya echiwa mu iphe ugbo ẹto; a kpawa mkpuma tụa mu tugbuphodowa mu-a ndzụ nwanshị ugbo lanụ. Ugbo ẹto; bẹ mu nọwa l'ugbo-mini; yo kpua. Yo nweru ọphu mu nọru ujiku ọphu: eswe

l'enyashi lẹ mini. ²⁶ L'igweligwe ije ono, mu jewaru ono bẹ mu lọwaru ishi mu alọlo l'utso, gbaru nū; lọo ishi mu alọlo l'ẹka ndu abali-d'egvu; mẹ l'ẹka ndu Ju ibe mu; mẹ l'ẹka ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. Mu ejewa iphe mini pharu mu l'eze l'obodo; mẹ l'echi-egu; mẹ l'echi eze ẹnimu; mẹ l'ẹka ndu ẹ-ta bụdu okpobe ndu kẹ Kuráýisutu. ²⁷ Mu jewaru ozi, dụ ẹhuka gbuta ẹphuru phee. Ugbo olemole; bẹ mu jewaru iphe mu te dobedu ishi l'oshi. Egu gụwaru mu; ẹkpiri akpo-wa mu nkụ. Mu jewaru ophu mu zẹru ẹgu; nọo l'oyi; mu te nwe iphe owe l'ukfu. ²⁸ ?Mu ele ole agụ? Obenu l'o nwekpeleruphu iphe anọduje akpo mu mgbenya mbọku-mbọku. Iphe ono bụ lẹ mu anọdujekpelephu agba mgbamuiche iphe bụ chọchi kẹ Kuráýisutu l'ẹphe ha. ²⁹ Oobuje; ike -gvụ onye ọdo; yọ bụhukwaruphu mbẹdua b'ọ gvuru. Teke bụ l'o nweru onye dalahuru l'ome iphe dụ ẹji; yọ hụkwa mu phụ ọku l'obu.

³⁰ O -buru lẹ mu safutaje nsasa; iphe mu e-gude asa iya bụkwa iphe ekoshi ẹge ike gvụ-beru mu. ³¹ O kwa Nchileke, bụ Nna kẹ Nnajiufu ono, bụ Jisọsu ono bẹ bụ onye maru l'iphe-a, mu ekfu-wa te nwedu ophu bụ ẹjo-ire. Tẹ ekele bụkwaru nk'ia gbururu jeye lẹ tutu yoyo. ³² Lẹ teke mu nọ lẹ Damásukọsu bẹ gọvano bụ iya nọ-chiru ẹnya Arítasu, bụ eze ndu ono; woru ndu soja ye t'ẹphe nọchia obu-edukfu ono; k'ọphu ee-gude mu. ³³ Tọ dụ iya bụ; e woru mu ye l'ime nkata; pyoo mu l'enu ọzo, nọ l'eli ọpho-mkpuma, e gude kpụ-pheta obodo ono mgburumgburu; mu eshi ẹke ono nahụ iya; gbalaa.

12

Iphe Nchileke koshiru Pọlu l'àphù

¹ A makwarua l'ẹ to nwedu iphe eerita l'ọsa nsasa; obu lẹ mu safutajekwa iya phụ. Nta-a bẹ mu a-wata okfu kẹ ophu àphù; mẹ iphemiphe obule, Nnajiufu koshiru mu.

² O nweru nwoke lanu, mu maru, bụ onye kẹ Kuráýisutu, Nchileke dzuchataru; yo jerua imigwe lẹ mkpo-kfu mkpo-kfu iya k'eto. A nọkwaru afa iri l'eno k'ọphu iphe ono meru. Obenu lẹ mu ta mahedu: o -jeru ẹke ono l'oswiya; tọo phuru iya l'àphù. O bụlephu Nchileke nwenkinyi iya maru ẹge o muru. ³ O bụlephu l'o doru mu ẹnya lẹ nwoke ono bẹ mu maru lẹ Nchileke dzuchataru; worua ya ogbodufu Nchileke. Obenu lẹ mu ta makwa: ?o jeru-a l'onwiya; tọo àphù b'ọ phuru. O kwa Nchileke nwenkinyi iya maru.

⁴ Nwoke ono nọ l'ẹke ono nukota iphe o nuru, kporu madzu okfu; mbụ iphe Nchileke te kwedu tẹ madzu gude onu kfu.

⁵ Oo ya bụ lẹ nwoke ono bẹ mu e-gude asa nsasa. Obenu lẹ

mu te egudedu onwomu asa nsasa; gbahalephu lẹ mu asa nsasa l'ike gvuru mu. ⁶ Ndege mu jeru ọsa nsasa k'onwomu; mę mu tẹ ga abụkwa onye egomunggo swehuru; okfu l'iphe mu gage e-kfu ga abulephu oswi-okfu bẹ mu ga anọdu ekfu. Obenu lẹ mu te ejedu ọsa nsasa; lẹ teke mu jederu ọsa nsasa b'o nweru ndu a-wata ọri lẹ mu ka nshinu karia iphe ẹphe phuru mu l'ẹhu; mę iphe ẹphe nuru, mu kfu.

⁷ Nchileke koshinukaru mu iphe, dugbaa oke biribiri. O bu iya kpataru iphe Nchileke loru iphe o loru ye mu l'ẹhu. Iphe ono aburu mgbaji-ogu; kwaa mu l'ẹhu; k'ophu mu te ejejedu oku onwomu ekuku. Iphe ono anọdu l'o bu ọwaa, aa-su l'ọo ojozi Sétanu byaru bya etsua mu iphe; go-zita mu tẹ mu be ejeje oku onwomu ekuku k'iphe ono, mu phuru l'anya; bya anua lẹ nchi ono. ⁸ Iphe ono bẹ mu kfuwaru nu Nchileke ugbo ẹto; su iya t'o mee t'iphe ono paru mu haa. ⁹ Iphe Nchileke ekfujeru mu aburu: "T'eze-iphe-oma, ya meru mu dzujeeru mu. Lẹ teke irẹ kẹ yebe Nchileke akajẹ mu nshinu l'ẹhu bu teke ike ta nọdu mu." Yọ buru iya bu l'ẹhu atso mu ẹna lẹ mu gude l'ike ta nọdu mu asa nsasa; ege ee-shi tẹ ike kẹ Kuráiyisutu ree mu irẹ l'ẹhu. ¹⁰ Oo ya bẹ mu suru l'ike ono, gvuru mu nu ono bẹ dụwa mu mma. Iphe-iphere, eeme mu; mę iphe ọtsu-l'ẹhu; mę mkpamehu; mę iphe-ẹhuka, aanọduje emekota mu l'okfu ẹhu Kuráiyisutu bẹ dụwa mu mma. O bu teke ike ta nọdu mu; bẹ ike nk'ia akajẹ mu ome irẹ l'ẹhu.

Pọlu agba mgbamuche ndu Kórintu

¹¹ Nta-a bẹ mu meekwaru l'o bu onye egomunggo swehuru. Ole o kwa unubedua kparu iya. L'iphe gbaru unu l'ememe bu l'unu ga anọdu etu mu ẹpha. L'a makwarua lẹ to nwedu iphe mu bu; obu lẹ to bukwa mu; bẹ ẹnya mu kachia alala l'ẹka ndu ono, ezi unu ozi-oma ono; mbu ndu ono, etu onwephe o-ka-l'ike phe ono. ¹² Mu taru nshi meshia iphe-ophulenyia; mę iphe-ophubama, dugbaa biribiri; bya emeshikwaaphu iphe odo, kporu otukota onu iya, ekoshi ike Nchileke l'ẹke unu no. Iphe ono abukotaru iphe mu gude koshi unu lẹ mu bu oswi onye ishi-ozu Kuráiyisutu. ¹³ ?O nweru ọzo odo, mu gbe ka ome chochi odo ohuma, mu t'emeduru unu? ?Bulephu lẹ mu ta sudu unu t'unu kfu mu ugwo? A-oo! Owaa kwa ẹka-l'alị-o; keshinu ono gbe buwaru eji; mu emee ya unu.

¹⁴ Owaa kweekwa ugbo ẹto, mu jikoberu k'obyia ndu unu. Mu -bya bẹ mu t'asukwa t'unu kfu mu ugwo; l'iphe mu achọ abya ta bukwa okpoga unu. O kwa unubedua l'onwunu bẹ mu achọ abya. E to bukwa ẹgirima akpatajẹ

ẹku doberu ndu mọru ẹphe; ọ buchikwaa nne lẹ nna akpatajẹ ẹku doberu unwu ẹphe. ¹⁵ Mu e-gudekpelekwaphu ọkpobe ẹhu-ọtso-ẹna mephushiaru unu iphe mu nweru; ọta ishi onwomu ẹge ee-shi t'ọ dọru unu lẹ mma. ?Unu e-gbe yepeteru mu obu; m'ọ -bọru lẹ mu kafu unu oyeru obu tọo?

¹⁶ O nwekwaru-a unu ndu ọphu haru kwe lẹ mu te shidu bọru unu ivu ẹra. Obenu l'ọ nwekwaruru ndu ekfu lẹ mu shi agbanuka ẹregede; l'ọ bọ ugho bẹ mu gude hata unu l'ọ bọ onye hataru iphe l'ọnya. ¹⁷ ?Nanukpoo ẹge ọbu? ?O nwekpooru iphe bọ ndu ono, mu ziru t'ẹphe byakfuta unu ono, onye ọphu mu gbe shi l'ẹka iya ria unu uru? ¹⁸ Mu rọru Táyitọsu t'ọ bya; bya asu tẹ nwanna ayi ọphu tsoru iya. ?O nweru iphe unu a-su lẹ Táyitọsu byaru bya erita unu? ?Tọ buleduphu umere lanu bẹ mu l'iya eme; ?t'ẹ tọ buleduphu ọkpà lanu bẹ mu l'iya etso?

¹⁹ ?Tọ unu shi keshinu ono rita l'iphe ayi anọduje eme bu ẹge ayi e-meje bya edofu onwayi l'ifu unu tọo? Wawakwa. Iphe ayi anọduje ekfu bẹ ayi ekfuje maru l'ayi ekfu iya l'ifu Nchileke; ọdo bọ l'ayi lẹ Kuráyisutu tųgbaberu bọru nanu. Ọo ya bọ; ndu-mu, ayi yeru obu; iphemiphe ọbule, ayi anọdujekpo eme bẹ ayi anọdujekwa eme t'ayi gude iya mefuta unu. ²⁰ Mu atsukwa egvu; su: ?mu maru tọ bukwanu: mu -byaruta; unu ta aduhe ẹge mu riru l'unu du; mbẹdua ta aduhekwaphu ẹge unu riru lẹ mu du. Mu atsukwa egvu; su: ?Mu ta abyakwanu bya aphu l'unu anọduje aswo-phe uswo; ejiphe ijimẹnya; bọru ndu obu-ọku; l'akpa ẹnya; ephuphe ibe unu iphu; agba ibe unu mgbamu; ekuphe onwunu ekuku; bọru ọku-mkpaka phe. ²¹ Mu atsukwa egvu lẹ mu -bya l'ugbo iya-a bẹ Nchileke e-wozita mu ali l'ifu unu; mu awata ọkwa ẹkwa ekpu igweligwe ndu mehawaru iphe du eji; ẹphe te kwe taa onwẹphe ọta iphe du eji, ẹphe meru; haa ejo umere, rehuru erehu; haa ome ke nwanyi; me t'ẹphe ba buheru ndu iphere gvuru l'ifu.

13

Okwa ikperazu

¹ Abyabya ọwaa, mu abya abyabya-wa kweekwa ugbo ẹto, mu abya unu agbaphe. Ẹkwo okfu Nchileke sukwaru: "L'onye e kuru ikpe b'ẹ ta anmajekwa ikpe; 'abudu l'a du ẹbo; m'ọ bọ ẹto agba iya ekebe." ² Mu nmaakwaru ndu ono, mehawaru ejo iphe ono ọkwa; me ndu ọphunanu l'ẹphe ha. Mu anmakwaru iya ẹphe nta-a, mu ẹ-ta ọdu l'ẹke ono ẹge ono, mu nmaru iya ẹphe teke ono, mu byaru

k'ugbo ẹbo ono. Lẹ mu -bya bẹ mu ta ahakwa ẹphe; lẹ mu ba àhù ẹphe àhùhù. ³ Oo ya bụ; unu eshi ẹge ono maru lẹ Kuráýisutu gude mu-a ekfu okfu; l'unu sùkwaru t'e koshi unu iphe e-me t'unu maru l'o gude mu-a ekfu okfu. Kuráýisutu ono te emejekwa l'ọ bụ onye ike ta nọdu teke oome unu iphe. O gbe bụru iphe oo-me bụ l'oo-koshi ẹge ọkphehu iya habe l'ẹke unu nọ. ⁴ L'a makwaru-a l'ike ta nọdu iya teke a kpopyaberu iya l'oshi-osweru; obenu lẹ nta-a bẹ bụ ike Nchileke b'o gude nọdu ndzụ. Ọ kwaphu ẹge ono, ike shi gvụ iya ono bụ ẹge ọ gvụkwaruphu ayịbedua. Obenu lẹ nta-a bẹ ike kẹ Nchileke e-me; ayi anọdu ndzụ ẹge Kuráýisutu nọ; ike anọdu ayi ẹge ọ nọ iya; k'ọphu ike a-nọ ayi l'iphe bụ iphe ayi emekpooru unu.

⁵ Unu tųjeedukwa onwunu ghachaa; maru ẹge obu unu dų; t'unu shije ẹge ono maru: unu -noshikwaduru-a ike l'ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráýisutu. ?Unu ta madų lẹ Jisọsu Kuráýisutu bu unu ebubu l'ẹhu tọ; gbahalekwaphu l'unu tųwaru onwunu ghachaa; phųa l'unu te kwetahedu; yọ bụru iya bụ l'ẹ to budu unu ebubu l'ẹhu. ⁶ Ọphu mu gude ẹka bụ l'unu e-mekochaa maru l'ayi ta gwọbedu ekwekwe ono, ayi kweru ono. ⁷ Iphe ayi anọduje ekfu anų Nchileke; bụ t'ẹ b'o kwekwa t'unu mee iphe ẹ-ta dųdu mma. Ẹ tọ bụkwa tẹ ayi koshi l'ayi bụ ndu ọma; ọ chikwa-a t'unu meje iphe vudo nhamunha; m'o -ruhuru; ọ -bụru l'ò-dų lẹ ayịbedua bųwa ndu daru adada. ⁸ L'ẹ to nwekwa m'ọ bụ iphe lanų, ayi e-meghe gude mebyia ọkpobe okfu ono. Iphe ayi anọduje eme bụkwa l'ayi anọduje ejeru ọkpobe okfu ono ozi. ⁹ Oo ya bụ l'ẹhu anọduje atso ayi ẹna; m'ọ bụru l'ike ta nọdu ayi; unubedua eshihukwanu ike. Oo ya kparu iphe ayi anọduje ekfufua l'anų Nchileke t'o mee t'ọnodu unu ka mma. ¹⁰ Mu ede iphe-a nta-a, mu l'unu ta nọdu-wa; l'ẹke ono; k'ọphu mu te ejedu ogude ike ono, Nnajiufu yeru mu l'ẹka ono mee unu iphe ọnwú-ọnwú teke mu byaru. Oo ya bụ tẹ mu be egude ike ono, o yeru mu l'ẹka k'ogude melia unu emeli ono gbe hùlahaa unu àhùhù.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

¹¹ Nta-a unwunna mu; unu nọkwa ọhuma. Unu lakwa azụ l'ọnodu, dųebe mma. Unu ngabejekwa nchị l'iphe mu ekfu. T'ọriri unu bụkwaru nanų; unu eburu l'ẹhu-agu. Oo ya bụ tẹ Nchileke ono, yeru ayi obu ono, bụ iya emeje t'ayi buru l'ẹhu-agu ono swikwaru unu eswiru.

¹² Unu keleje ibe unu ekele; nmata ẹphe akpa.

¹³ Iphe bụ ndu kẹ Nchileke l'ibiyia ọwaa ekelekwaphu unu.

¹⁴ T'eze-iphe-oma kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu; obu ọp̄hu Nchileke eyejeru ndibe iya; mę ike ono, Ume-dụ-Nsọ meru t'unu gbaru mgba ono; dzukotakwa oke l'ẹhu unu l'unu ha.

Ekwo, Pọlu deru nọ Ndu Galéshiya

¹ Ekwo-ozí-wa shi l'ẹka mbẹdua, bụ Pọlu, bụ onye e meru tẹ mu bụru onye ishi-ozí Jisọsu Kuráyisutu. Ẹ tọ bụkwa madzụ meru mu iya; ọphu ọ bụkwa madzụ b'ọ shi l'ẹka. Ndu o shi l'ẹka kwa Jisọsu Kuráyisutu; mẹ Nchileke, bụ Nna, bụ iya bụ onye meru tẹ Jisọsu Kuráyisutu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ. ² Ụnwunna ayi, mu l'ẹphe nọ l'ẹke-a bẹ mu l'ẹphe tuko ekele iphe bụ chọchi, nọ lẹ Galéshiya ekele.

³ Iphe mu anọduje ekfu anọ Nchileke, bụ Nna; mẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu bụ t'ẹphe meeru unu eze-ipe-oma; mekwaaphu t'ẹhu dụ unu agu.

⁴ Ọ bụ Kuráyisutu ono gude onwiya chia ẹja; nwuhu; shi ẹge ono safu ayi iphe dụ ẹji, ayi meshiru; ẹge ee-shi t'ọ dzofuta ayi lẹ mgboko-a, iphe dụ ẹji jiru ejiji-wa. Iphe ono aburu uche-obu Nna ayi, bụ Nchileke b'ọ meru ono. ⁵ T'a jaa Nchileke ajaja gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dụ.

Ozi-oma lanu kpui; bẹ nonu

⁶ Iphe ọwaa dukwa mu biribiri l'ọ bụ Nchileke ono, kuru unu tẹ Kuráyisutu shi l'eze-ipe-oma ono, o meru unu dzofuta unu ono b'ẹ ta nọdu ọphu baru ishi; unu egbe agbakutawaru nọ Nchileke ono azụ; gbe aghawanu ifu l'ozí-oma ọdo, gbaru iche. ⁷ E -kfude iya ekfukfu b'ẹ to nwekwa ozi-oma ọdo, nonu. Obenu l'ọ nweru ndu agbaghashi unu obu agbaghashi; mbụ ndu ese t'ẹphe gbanwee ozi-oma kẹ Kuráyisutu ono. ⁸ A-ọ! Ọ -buru l'ọo ayibedua; m'ọ bụ l'ọo ojozi, shi l'imigwe byaru bya ezilahaa unu ozi-oma ọphu yele ono, ayi ziru unu ono ta dakotadu; tẹ Nchileke tų-phukwaa ya l'ọnu. ⁹ Ọ kwa iphe ayi kfuhawaru bẹ mu ekfu ọdo nta-a; sụ: Ọ -nweru onye ezi unu ozi-oma ọphu yele ono, ayi ziru unu ono ta dakotadu; tẹ Nchileke tų-phukwaa onye obu l'ọnu.

¹⁰ Ọ dụ unu lẹ mu eme tẹ mu kfu iphe atsọ ndiphe ẹna lẹ nchị tọ? T'ọ dụ unu lẹ mu eme tẹ ndiphe sụ lẹ mu bụ onye ọma? Wawakwa. Iphe mu eme tẹ mu meje bụkwa iphe a-dụ Nchileke mma. Ndege ọ bụru lẹ mu eme tẹ ndiphe sụ lẹ mu bụ onye ọma; mẹ mu ta ga abukwa nwozi Kuráyisutu.

Ege Pọlu shi bụru onye ishi-ozí

¹¹ Iphe unu a-maru; ụnwunna mu; bụ l'ozí-oma ọphu mu ezije ta bụkwa l'uche-obu madzụ b'ọ shi. ¹² Ishi iya aburu

l'ẹ tọ bụdu madzụ b'o shi l'ẹka; ọphu madzụ 'ezidu mu iya ezizi. Ọ bụ Jisọsu Kuráýisutu koshiru mu onwiya bya eworu ozi-oma ono ye mu l'ẹka.

¹³ Unu nùhawaru-a ẹge ndzụ mu shi dụ teke mu shi eme ome-l'alì, ndu Ju egudeje abaru Nchileke ẹja; nùwa ẹge mu kparu chọchi kẹ Nchileke ẹhu; mbụ shi see ẹge mu e-shi mebyia ya lẹ mkpurophu. ¹⁴ Mu shi etsokotakpolephu ekemu ndu Ju ono ọhuma ẹge a tųru iya. Mu tsokpooru ekemu ono tsotabe iya k'ọphu mu kakọta iya igweligwe ndu mu l'ẹphe bụ ọgbo etsotso; ẹge ono bẹ ome ome-l'alì ndiche ayi phẹ shi anọduje evu mu ẹhu; l'evushi mu iya ike.

¹⁵ Obenu lẹ Nchileke fọtahawaru mu ru tẹmanu b'a mụderu mu; bya egude eze-iphe-oma iya kua mu l'ẹge ọ chọru; ¹⁶ koshi mu Nwa iya ono; k'ọphu mu a-ra kẹ Nwa iya ono arara tẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju nwa ya. Teke iphe ono meru ta dụkwa madzụ, kfu ẹka kfuru ọkpa, mu chikoshiru idzu iya. ¹⁷ Ọphu mu 'ejekwa Jerúsalemu kẹ tẹ mu jekfu ndu vuru mu ụzo bụru ndu ishi-ozí-wa je ẹphe ọkpata ishi. Iphe mu meru bụ lẹ mu gbe tųgbua bahushia Arébiya bya eshi ẹke ono laphushia azụ lẹ Damásukọsu. ¹⁸ A nọlephu afa ẹto; mu atųgbua jeshia Jerúsalemu tẹ mu je amaru onye bụ Pyita. Mu eshi rua; mu l'iya anọ abalì iri l'ise. ¹⁹ Obenu l'ẹ tọ dụkwa ndu ishi-ozí ndu ọphu, mu phuru; gbahaa Jémusu, bụ nwunne Nnajiufu ayi.

²⁰ Ọ bụ Nchileke nwenkinyi iya maru l'iphemiphe ọbule-a, mu nọ iya l'ifu ederu unu-wa ta dudu ọphu bụ ẹjo-ire bẹ mu adzụ.

²¹ Tọ dụ iya bụ; mu atųgbua; yọ bụru mu oje alì Siríya; meebe bya ejee Silísiya. ²² Ẹge-a, mu ekfu-wa ta dükwaa m'ọo iphe bụ chọchi Kuráýisutu lẹ Judíya, mawaru onye mu bụ. ²³ Iphe ẹphe anọlephu lẹ nchì lẹ nchì bụ l'a sųru: "L'onye ono, shi eme ẹphe kpakpawowo ono bẹ araakwa ozi-oma kẹ t'e kweta kẹ Kuráýisutu arara; mbụ ekwekwe ono, o shi eme t'o mebyia emebyi ono." ²⁴ Ọo ya kparu iphe ẹphe ekele Nchileke ekele; l'okfu ẹhu mu.

2

Pọlu ejekfu ndu ishi-ozí ọphu

¹ A nọlephu afa iri l'ẹno; mu lẹ Bánabasu alashia azụ lẹ Jerúsalemu. Mu eduta Táýitọsu; mu l'iya ayíru. ² Iphe kparu iphe mu jeru ẹke ono bụ l'ọo Nchileke koshiru mu iya; sụ tẹ mu je. Mu ekweta jeshia. Mu lẹ ndu ono, bụ ndu ishi ono abya anọ ndzuko kẹ iche. Mu abya eworu ozi-oma ono, mu ziru ndu ẹ-ta bụdu Ju ono tọgboru ẹphe ẹba; k'ọphu akanya, mu sehawaru; mẹ ọphu mu ese nta-a

ta bɔduru mu kẹ mmakanu. Ɛphe azua gbɔruru. ³ Ɛ to nwekwa onye Ɛphe yebutaru t'o bua útsù. Mbù jeyekwa lẹ Táiyitòsu-a, Ɛ-ta bɔdu onye Ju, mu l'iya yi-wa te nwekwa onye yebutaru iya sù l'o bufutaje útsù. ⁴ E guderu l'o nwekwaru-a ndu sùru t'Ɛphe bua ya ugvu; ndu ono bù ndu pyabataru nù; l'eme l'Ɛphe -bù ndu kẹ Kuráýisutu; 'a ma l'Ɛphe ta bɔdu; l'òo ngge bẹ Ɛphe byaru egege t'Ɛphe bya bya egeta Ɛge ayi gbakutaberu ekemu azu; okfu l'ayi bù ndu kẹ Kuráýisutu. Iphe Ɛphe shi achò ɔzo iya bù Ɛge Ɛphe e-me mee ayi t'ayi tsojelephu iphe ekemu Ɛphe kfuru Ɛge ohu anòduje eme iphe onye gbaru iya nù kfuru. ⁵ Ɔle ayi te kwekwa haaru Ɛphe ɔzo; m'ò bù ugbo lanù; Ɛge ee-shi t'ayi kwakoberu unu iphe ono, bù ɔkpobe okfu ono; mbù ozi-oma ono.

⁶ Obenu lẹ ndu ɔphu a sùru l'Ɛphe bù ndu ishi ɔbu; mbù; iphe mu gude ekfu Ɛge-a kwa lẹ mu ta akpadu ishi iphe Ɛphe bù; kele Nchileke te eledu madzù Ɛnya l'ifu. Ndu ono, a sùru l'Ɛphe bù ishi ono ta dukwa iphe ɔdo, Ɛphe sùru tẹ mu yefua l'ozì-oma ono. ⁷ Iphe gbe mee nù bù l'Ɛphe phuru lẹ Nchileke wowaru ozi-oma ono ye mu l'eka tẹ mu je zia ya ndu Ɛ-ta bɔdu ndu Ju; Ɛge ono, o yekwaru iya phù Pyita l'eka t'o je ezia ya ndu Ju ono. ⁸ Kẹ l'òo Ɛge ike kẹ Nchileke meru irè l'ehu Pyita; t'ò bɔru onye ishi-ozì; zia ndu Ju ozi-oma ono; bù Ɛge ike kẹ Nchileke meru mu irè l'ehu; mu aburu onye ishi-ozì; zia ya ndu Ɛ-ta bɔdu ndu Ju. ⁹ Tò dù iya bù; Jémusu; mẹ Pyita; mẹ Jónu, bù ndu ono, a sùru l'òo Ɛphe bù ndu ishi, gudeshi chòchi-wa ike ono abya amaru l'òo Nchileke yeru mu ozi-oma ono l'eka. Ɛphe azua mgbede; bya ekwe mu lẹ Bánabasu l'eka; bya ekweta l'ayi l'Ɛphe a-tùko bɔru nanù. Ayi l'Ɛphe abya atùkokwaphu zua gbɔruru lẹ mu lẹ Bánabasu a-nòdu ezi ndu Ɛ-ta bɔdu ndu Ju ozi-oma ono; t'Ɛphebedua zije iya ndu Ju. ¹⁰ Iphe lanù, Ɛphe sùru t'ayi mee bù t'ayi nyatajẹkwa ndu chòchi, akpa ɔkpa. Onanu bẹ mu kebekpooru Ɛhu eme.

Mba, Pọlu baru Pyita lẹ Ántiyọku

¹¹ Yo be lẹ Pyita byaru Ántiyọku; mu evudo iya l'ifu baaru iya mbà l'edzudzu ɔha; kẹ l'o nweru iphe o meru, teru iya nù. ¹² Lẹ teke ɔdungukpo bẹ Pyita yele ndu Ɛ-ta bɔdu ndu Ju shi erigbaje nri. E meebe; yo be lẹ ndu, Ɛphe lẹ Jémusu nọ byakfutaleru iya phù; yo bufu onwiya; sù lẹ yele ndu ono, Ɛ-ta bɔdu ndu Ju ono te erigbahedu nri. Ishi iya aburu lẹ Pyita atsù ndu Ju ono, sùru l'oniyemonye ɔbule bufutaje útsù ono egvu. ¹³ Ɔnwunna ayi ndu Ju ndu ɔphu abya eyefua Ɛka l'obu-ote Pyita phe ono. Mbù lufu lẹ Bánabasu

bẹ ẹphe jítakwaruphu; yo tsoru ẹphe bukwaruphu ndu obu-ote obu. ¹⁴ Yo be teke mu byaru bya egude ẹnya mu phu; l'ẹphe tee tsodu ozi-oma ono lẹ nhamunha iya; mu evudo l'ifu ndu chochi l'ẹphe ha; sù Pyita: "T'o lewaru ẹge yẹbedua, bụ onye Ju gbe eme umere l'ọ bụ onye ẹ-ta bụdu onye Ju; ?nanuhunu ẹge oo-me yebuta ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju t'ẹphe tsoje ekemu ndu Ju?"

*Ekweta kpau a-dzo ndu Ju;
dzoo ndu ohodo*

¹⁵ Ọ bụ oswi-okfu l'ayibedua b'a muru; ayi aburu ndu Ju; ayi ta bụ ndu ẹ-ta madu ekemu Nchileke; ¹⁶ obekwanu l'ayi marua l'ẹ tọ bụdu ome iphe a turu l'ekemu emeje madzu t'ọ buru onye doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. Onye doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke nwenkinyi bulekwaphu onye woru onwiya ye Jisosu Kuráyisutu l'ẹka. Ọo ya bụ l'ayibedua wowaru onwayi ye Jisosu Kuráyisutu l'ẹka ẹge ayi a-buru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; okfu l'ayi kwetaru ke Jisosu Kuráyisutu; ẹ tọ bukwa okfu l'ayi eme iphe a turu l'ekemu. L'ẹ tọ dukwa onye Nchileke agu l'onye doberu ẹka ndoo; okfu l'onye ono eme iphe a turu l'ekemu. ¹⁷ Keshinu ophu ayibe ndu Ju eme t'ayi lẹ Kuráyisutu tugbabe buru nanu; k'ophu oo-me t'ayi buru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; ọo ya bụ l'ayi kweru l'ayi buhukwaphu ndu eme iphe du eji l'ọ bụ ndu ẹ-ta madu ekemu Nchileke. Teke bụ l'ọ bụ ẹge ono b'ọ du; ?ọ futaru lẹ Kuráyisutu eme t'iphe du eji kafua nshinu tọ? Wawakwa! ¹⁸ Ọ -buru lẹ madzu vuru uzo mee ya t'o doo ẹnya l'ẹ tọ buhedu ome iphe a turu l'ekemu emeje tẹ Nchileke gu madzu l'onye doberu ẹka ndoo; bya ala azu wata iya ememe bẹ onye ono buakwa onye emebi ekemu emebi. ¹⁹ Mu gudeekwa k'otso ekemu bya aphua lẹ mu nwuhuwaru anwuhu; l'ekemu gbuwaru mu egbugbu. Mu abyaakwanu bya eswee ya ẹnya ẹge ee-shi tẹ mu noduru Nchileke ndzu. ²⁰ A kpopyabewaru mu lẹ Kuráyisutu l'oshi-osweru. Ọo ya bụ l'ẹ tọ buhekwa mbedua no ndzu. Ọ buakwa Kuráyisutu no mu ndzu l'ehu. Ndzu ophu mu no nta-a bukwa okfu lẹ mu woru onwomu ye Nwatibe Nchileke l'ẹka kparu iphe mu no iya; mbu Nwatibe Nchileke ono, bụ onye yeru mu obu; woru ndzu iya tua l'okfu ehụ mu ono. ²¹ Mu ta ajikakwa eze-iphe-oma Nchileke. Ndege o -buru l'ọo shita l'ome ekemu bẹ madzu e-shi buru onye doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; m'ọ buru iya bụ l'anwuhu, Kuráyisutu nwuhuru ta ge enwekwa ishi.

3

Ekweta; yele ekemu

¹ Ọwaa ẹge eswe nk'unu hakwanu; unube ndu Galéshiya! ?Bụ onye kabẹ raa unu ẹka l'ifu ẹge ọwaa? ?Tọ budunua unu bẹ mu tuko kẹ anwuhu Jisọsu Kuráýisutu l'oshi-osweru togboru ẹba-wa. ² Iphe lanu, mu aji unu bu: ?Bụ iphe ekemu kfuru bẹ unu meoduru bẹ unu nataderu Ume-dụ-Nsọ ono, unu nataru ono tọo? Wawakwa! Unu nataru Ume-dụ-Nsọ; kẹ l'unu nuru ozi-oma kẹ Kuráýisutu ono bya eworu onwunu ye iya l'ẹka. ³ ?Nanu ẹge e meru bẹ unu gbe bya abụwaru nū ndu eswe ẹge ono? L'odungu bẹ unu gude Ume kẹ Nchileke dube otso Kuráýisutu. ?Buhunu ngunu meru iphe unu paru Ume Nchileke ono haa; gbe dobesu l'ọo ike nk'unu bẹ unu e-gude tsokota Kuráýisutu obu? ⁴ Iphemiphe obule ono, unu gude ẹnya unu phukota ono; ? ọ bu kẹ mmakanu tọo? Ẹ tọ dukwa mu l'ọ bu kẹ mmakanu. ⁵ ?Ọ kwa lẹ Nchileke anọduje anu unu Ume-dụ-Nsọ iya; l'emeshi iphe-ophulenyia l'ẹke unu nọ. ?Ọjikoje iphe ono eme; okfu l'unu eme iphe ekemu kfuru; t'ọ bu-a l'ọo l'unu nuru ozi-oma ono bya eworu onwunu ye Kuráýisutu l'ẹka?

⁶ Unu lewaru iphe ẹkwo okfu Nchileke kfuru lẹ kẹ Ébirihamu. Ọ suru: "Lẹ Ébirihamu woru onwiya ye Nchileke l'ẹka; Nchileke aguaru iya ẹya l'odobe-ẹka-ndo." ⁷ Ọo ya bu l'unu elewa iya-a l'ọo ndu, kweru iphe Nchileke kfuru bẹ bu unwu Ébirihamu. ⁸ Ẹkwo okfu Nchileke mehawaru t'a maru lẹ Nchileke e-me ndu ẹ-ta budu ndu Ju t'ẹphe buru ndu doberu ẹka ndoo; m'ọ -buru l'ẹphe woru onwẹphe ye iya l'ẹka. Nchileke vuhawa ọzo zia Ébirihamu ozi-oma ono; sụ iya: "L'ọo l'ẹka iya bẹ ya e-shi gọoru ndiphe mgburumgburu onu." ⁹ Ọo ya bu lẹ keshinu Ébirihamu woru onwiya ye Nchileke l'ẹka; Nchileke agọoru iya onu; bukwapu ẹge ono bẹ Nchileke a-gọru onu-oma nū iphe bu ndu woru onwẹphe ye iya l'ẹka.

¹⁰ Iphe bu ndu yeru ẹhu l'ome iphe a turu l'ekemu; mbu ndu, suru l'ọo otso ekemu a-dzofuta ẹphe; bẹ bukwa ndu vu onu. Kele e deru l'ẹkwo ekemu; sụ: "L'onye ta tukodu iphe bu iphe, e deru l'ẹkwo ekemu l'ọ ha eme bukwa onye vu onu." ¹¹ Iphe lanu, doru ẹnya ohuma bu l'ẹ tọ dudu onye a-dụ ike gude otso ekemu ono buru onye doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. Okfu l'e deru; sụ: "L'onye woru onwiya ye Nchileke l'ẹka; shi ẹge ono dobe ẹka ndoo a-dzukwaru." ¹² Obenu l'ome iphe a turu l'ekemu yele oworu onwonye ye Nchileke l'ẹka ta dukwa iphe ẹphe ji; okfu l'e dekwaruphu l'ẹkwo; sụ: "Lẹ ndu emeje iphe, bu iphe ekemu kfuru l'ọ ha e-shikwapu ẹge ono nọdu ndzu."

¹³ Kuráýisutu gbafutaru ayi lẹ mburonu, ekemu meru; ayi evuru; keshinu o vuchitaru ayi mburonu ono, ga ge

gbu ayi ono; kẹ l'ẹkwo okfu Nchileke sụkwaru: "L'iphe bụ onye a kfulgburu l'eli oshi bụkwa onye larụ lẹ mburọnu." ¹⁴ Kuráyisutu larụ lẹ mburọnu ono ẹge ee-shi tẹ eze-iphe-oma, Nchileke sụru lẹ ya e-meru Ébirihamu shi l'ẹka kẹ Kuráyisutu Jisọsu rua ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ẹka. Ayịbedua e-shikwaphu l'ekwekwe, ayi kweru kẹ Kuráyisutu nata Ume ono, Nchileke kwehawaru ụkwa lẹ ya a-nụ ayi ono.

*Ekemu; yẹle ụkwa,
Nchileke kweru*

¹⁵ Ụnwunna mu; tẹ mu gudekwa iphe ayi emeje nmaaru unu ẹtu ọwaa: Madzụ -kee ekpe; dee ya edede l'ẹkwo; bya abyaa ya ẹka; b'ẹ tọ dụkwa onye emebyije iya nụ; ọphu ọ dụkwa onye eyekwaje iya iphe. Mbụ; a makwaru-a l'ọo ekpe, madzụ keru. ¹⁶ Ọ kwa Ébirihamu yẹle "o-shi-l'eri iya" bẹ Nchileke kweru ụkwa iphe.

Ẹ tọ sụkwa iya l'ọo "yẹle ndu, bụ o-shi-l'eri iya phẹ;" t'ẹ shi ẹge ono maru l'ọo igwe madzụ.

Ọ sụru l'ọo yẹle "o-shi-l'eri iya", bụ iya bụ l'ọo onye lanụ, bụkwanu iya bụ Kuráyisutu. ¹⁷ Mbụ l'iphe mu ekfu bụ l'ogba-ndzụ ono, shi l'ẹka Nchileke ono bẹ Nchileke kweru ụkwa iphe kweshia ya ike lẹ ya e-me iphe iya kfuru. Ekemu, a nọ-oduru unu afa l'ụkporo afa iri k'ọphu Nchileke kwetsuaru ụkwa ono tẹmanu bẹ ekemu ono byaru; te emebyighekwa ụkwa iphe ono, Nchileke kweru ono. Ẹ to mekwa ụkwa ono, Nchileke kweru ono t'ọ bụru kẹ mmakanụ. ¹⁸ Ndege ọ bụru l'ọo t'ẹ meodu iphe a tūru l'ekemu tẹmanu Nchileke emee iphe o kweru ụkwa iya; m'ẹ tọ ga abụhekwa kẹ l'ọ kweru ụkwa iphe b'ọ gude eme iya. Obenu lẹ Nchileke nūru Ébirihamu iphe, o kweru iya ụkwa iya; okfu l'ọ kwewaru iya ụkwa iya.

¹⁹ ?Buhunu ngunu b'a tū-turu ekemu? Iphe a tū-turu ekemu bụ t'ọ koshi iphe ome ẹjo iphe bụ. A tūru iya; okfu l'ọo-nọdu jeye teke o-shi-l'eri Ébirihamu ono a-bya; bụ iya bụ onye ono, Nchileke kweru ụkwa iphe doberu ono. Ọo Nchileke tūru ekemu ono bya eshi l'ẹka ndu ojozi-imigwe woru iya nụ onye ẹto, bụ Mosisu, nọ-chiru ẹnya madzụ t'ọ tūaru iya ndiphe. ²⁰ L'ọ kwa teke a dū ẹbo eme iphe bẹ aachọje onye-ẹto. Obekwanu l'onye lanụ -ekwe ụkwa iphe bẹ mkpa onye k'ẹto ono ta dūhekwa. Yọ bụru Nchileke bụ onye lanụ ono.

²¹ ?Bụ iya bụ l'ekemu e-chikpo iphe ono, Nchileke kweru ụkwa iya tọ? Wawakwa!

Kẹle ndege o nweru ekemu, a tūru, l'anụ ndzụ; mẹ odobe-ẹka-ndoo eshikwanu l'ome iphe a tūru l'ekemu. ²² Obenu

l'èkwo okfu Nchileke ekoshi lẹ ndiphe mgburumgburu bẹ iphe dọ ẹji nmapyítawaru l'èkpíri. Iphe kparu iphe ookoshi iya ẹge ono; bụ k'òphu iphe ono, Nchileke kweru ụkwa lẹ ya e-meru onye woru onwiya ye Kuráýisutu l'èka ono a-bùleruphu ndu woru onwẹphe ye Kuráýisutu l'èka kpụu bẹ oo-meru iya.

²³ Teke Nchileke taa guhaduaru ayi ụzọ t'ayi woru onwayi ye Kuráýisutu l'èka bẹ ekemu shikwa tuchia ayi l'ọ bụ ndu a tuchiru l'ọka-mkpọro jeye teke Nchileke koshiru ayi ụzọ t'ayi woru onwayi ye Kuráýisutu l'èka. ²⁴ Ọo ya bụ l'ekemu shi edu ayi ụzọ l'ọ bụ onye eleta ẹgíríma ẹnya; dua ayi ẹge ono jeye Kuráýisutu abya; k'òphu ayi a-bùru ndu Nchileke gụru lẹ ndu doberu ẹka ndoo; okfu l'ayi woru onwayi ye Nchileke l'èka. ²⁵ Nta-a, Nchileke guhawaru ayi ụzọ t'ayi kweta kẹ Kuráýisutu-wa bẹ ayi ta nọhekwa l'èka onye ono, eleta ayi ono, bụ iya bụ ekemu.

²⁶ Ọo ya bụ lẹ keshinu unu wowaru onwunu ye Kuráýisutu l'èka; unu l'iya atugbabe-wa bụru nanu bẹ unu bukotawa unwu Nchileke; ²⁷ kẹle teke ono, e meru unu baputizimu; unu lẹ Kuráýisutu atugbabe ono b'e -kfude iya ekfukfu; a sụ l'unu wowaru ndzụ Kuráýisutu yee onwunu l'ọ bụ onye yeru uwe. ²⁸ Mkpọcha kẹ l'onye ọwaa bụ onye Ju; onye ọphu ta bụ onye Ju ta dọhekwa. Ọphu 'ọ dọhekwa mbụ mkpọcha kẹ l'onye ọwaa bụ ohu; onye ọphu abụru amadụ. Ọphu l'onye ọwaa bụ nwoke; onye ọphu abụru nwanyi ta dọhekwaphu; kẹ l'unu l'unu ha shi-wa l'èka Kuráýisutu tugbabe bụru nanu. ²⁹ Ọo ya bụ; ọ -bùru l'unu bụwa ndu kẹ Kuráýisutu bẹ unu bụwa o-shi-l'eri Ébiríhamu; bụ iya bụ ndu iphe ono, Nchileke kweru Ébiríhamu ụkwa iya ono ruberu.

4

¹ Ọwaa iphe, mu e-gude koshi unu iphe, mu ekfu: L'onye bụ iya e-mekochaa ria iphe nna iya bẹ teke ọ bụ nwata bẹ bukwa ẹge eeme ohu bẹ aanọduje eme iya. A makwaru-a l'ọo ya nwe iphemiphe ọbule; ² ọbu lẹ teke ono, ọ bukwa du nwata ono bẹ oonweje onye gude iya nụ, bụ iya bụ onye e-mefuta iya nụ. Yo nwekwaruphu onye a-nọdu eleta iphe, o nweru ẹnya jeye teke ono, nna iya kfuru sụ l'ono bụ teke nwata ono dzuru ogwota iphe iya ono. ³ Ọ bụ ẹge ono b'ọ dọ l'èka nk'ayi. Teke ayi te shidu maru iphe bẹ ọgvu imigwe, achigbaa mgboko-a shi eme ayi ohu ẹphe. ⁴ Yọ bya erua teke gbaru nụ; Nchileke ezi Nwa iya t'ọ bya. Yọ bya aburu madzụ; nwanyi amụa ya. Yọ bụru iphe ekemu sụru tẹ ndu

Ju meje bẹ oomeje; ⁵ t'o shi ẹge ono gbata ndu ekemu keru ẹgbu; k'ophu Nchileke a-nata ayi l'ọ bụ ụnwu iya.

⁶ Yọ bụru okfu l'unu bụwa ụnwu iya meru iphe Nchileke woru Ume kẹ Nwa iya ye ayi l'obu; mbụ Ume ophu emeje ayi t'ayi l'eku Nchileke: "Nna! Nna!" ⁷ Ọo ya bụ l'e shi l'ẹka Nchileke; unu ta bụhe ohu; unu abụwarunu ụnwu Nchileke. Keshinu unu bụwa ụnwu Nchileke; bụ nụ iya bụ l'unu yi-wa lẹ ndu e-ri iphe ono, Nchileke doberu ụnwu iya ono.

Pọlu agba mgbamuche ndu Galéshiya

⁸ Lẹ mbụ; teke unu te shidu maru Nchileke bẹ unu shi bụgbaaru ohu k'iphe ẹ-ta bụdu Nchileke. ⁹ Yo be nta-a, unu byawaru bya amaru Nchileke-wa; waawa; tẹ mu gbe kfua ya ẹge-a: ọ bụchia nta-a, Nchileke mawaru unu-wa bẹ mu sụru: ?nanuhunu ẹge e meru: unu egbe ghakọbe ala azụ alakfu ogvu ono, shi achitsua unu, ẹ-ta dudu ike, nọ iya nụ ono? ?Bụ ngunu meru iphe unu eme t'unu lashia azụ je aburu ohu ẹphe ọdo? ¹⁰ Unu anyatajẹ ụboku; mẹ ọnwa; mẹ ọgè teke iphe meru; mẹ afa; dobegbaa ya iche; unu etubesu l'unu -emewa iya ẹge ono; Nchileke asụ l'unu eme iya ọhuma. ¹¹ Mu awakwaru unu obu; lẹ mu ta madu: ozi ono, mu jeru l'ishi unu ono; ?tọ bụdu mu nụ kẹ mmakanu.

¹² Ụnwunna mu; mu arọ unu t'unu duru ẹge mu dụ; kele mbẹdua dūwa ẹge unu dū. Ẹ tọ dūkwa iphe dū ẹji, unu meru mu. ¹³ Unu marua l'ọo teke ẹhu ẹ-ta dudu mu mma bẹ mu byaru bya ezia unu ozi-oma ono l'odungu. ¹⁴ E gudekwaru l'iphe, shi eme mu nụ shi bụru unu eze iphe-adata; unu ta kpọkwa mu ashị; unu ta jịka mu. Unu gbe metabekwaru mu ọhuma lẹ mu -bụ ojozi-imigwe; m'ọ bụ lẹ mu -bụ Kuráyisutu Jisọsu l'onwiya. ¹⁵ ?Unu meru ẹhu ono, shi tsọo unu ẹna l'okfu ẹhu mu teke ono imagha? Kẹ lẹ mu maru l'ẹ ta atudu iya ẹgo; lẹ ndege ọ bụru lẹ ee-meghe iya teke ono; m'ọ gbe bụru kẹ t'unu swoshia akpuru ẹnya nk'unu chẹe mu. ¹⁶ ?Mu gbe bụwaru nụ onye okfu unu nta-a; okfu lẹ mu ekfuru unu iphe bụ oswi-okfu tọo?

¹⁷ Ndu ono bẹ oovukwa evuvu t'ẹphe kfuta unu yeru onwẹphe. Ọlobu t'unu makwaru l'iphe ẹphe gude eme iya ta adukwa mma. Ẹphe emekwa t'ẹphe chibuta unu t'unu gbafu mu l'ẹhu; tsoru ẹphe. ¹⁸ Ọgba-tso ndu ọdo ta dūkwa ẹji; ọlobu; t'unu gbatsojekwaru ndu ọbu m'ọ -bụru l'ẹphe ekfu iphe dū mma. Unu mejekwa ẹge ono tekenteke; t'ẹ b'ọ bulekwaphu teke mu l'unu nọ. ¹⁹ Ụnwu mu! Mu nọkwa l'iphe-ẹhuka l'okfu ẹhu unu nta-a; l'ọ bụ nwanyi, ime eme. Yọ bụru ẹge ono bẹ mu a-nọ iya jeye teke unu a-dū ẹge

Kuráyisutu dū. ²⁰ Ọ dūle mu phụ t'a sụ lẹ mu l'unu nọ nta-a; mę mu amakwanuru ęge mu ge edobe ọnu ekfuru unu okfu. Nta-a b'ọ jiru mu ęnya ęge mu e-mekpo kẹ ẹhu unu!

Etu ẹhu Héga yele Séra

²¹ Unubẹ ndu ọonoduje agụ mbụ ome iphe ekemu kfuru; unu kaeduru mu: ?unu ta nudu iphe ekemu kfuru ọo?

²² Kẹ l'e dekwaru sụ lẹ Ébirihamu mụturu ęgirima unwoke labụ. Onye lanụ bụ nwanyi, bụ ohu mụturu iya ęya; onye ọphu bụ nwanyi ọphu, bụ amadu mụturu iya ęya. ²³ Onye onanu, bụ ohu muru iya ono b'a tsutaru ime iya; to nwe ukwa, Nchileke kweru swibe l'ẹhu iya kẹ iche. Onye onanu, shi l'ẹka nwanyi ọphu bụ amadu phụ b'a tsutaru ime iya; okfu lẹ Nchileke kweru ukwa l'aa-mụ iya. ²⁴ Bụ iya bụ okfu; mę etu iya. Unwanyi labụ ono, bugbaa nne ẹphe ono nọ-chiru ęnya ọgba-ndzụ labụ, shi l'ẹka Nchileke. Onye ọphu bụ Héga nọ-chiru ęnya iphe ono, Nchileke kweru ukwa iya l'ọgba-ndzụ, shi l'eli Ugwu Sáyinayi, bụ iya bụ l'ẹke ọ turu ekemu nụ Mosisu. Ẹpha nwanyi ono bụ Héga, bukwapu ẹpha Ugwu Sáyinayi ono. Unwu nk'iya b'a muru t'ẹphe buru ohu. ²⁵ Ugwu Sáyinayi ono nọ l'alị Arébiya. Yọ buru Arébiya bụ ẹke unwu nwanwa kẹ Héga bu. Ọ bụ ęge Héga, bụ iya bụ nwanyi ọphu bụ ohu phụ nọ-chiru ęnya Ugwu Sáyinayi bụ ęge ọ nọ-chiru ęnya Jerúsalemu ntanụ-a; kẹle Jerúsalemu, bụ iya bụ ufu ndu Ju; mę ndu nọ iya nụ bẹ ekemu mewaru; ẹphe atuko buru ohu. ²⁶ Obenu lẹ Jerúsalemu kẹ Nchileke, bụ iya bụ Jerúsalemu ọphu nọ l'imigwe ta budu ohu. Ọ bụ yẹbedua bụ nne ayi. ²⁷ Kẹ l'e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

“T'ẹhu tsoo ngu ẹna
 nggube nwanyi,
 keru ekeru, ẹ-ta tsụbua ime!
 Gude ẹhu-otso-ẹna tee ẹswa;
 nggube nwanyi, ẹ-ta madu
 ọhoku ude nwanyi, ime eme;
 kẹle nwanyi ọphu
 e shi gbẹeru azụ phụ;
 a-zụ azuzu karia nwanyi
 ọphu yele nji iya bu ebubu.”

²⁸ Unwunna mu; unubedua bukwapu unwu Nchileke ęge Áyizaku bụ iya. Ọ bụ ęge Nchileke kweru ukwa l'aa-mụ Áyizaku tẹmanu a mụ ya; bụ ęge o kwekwaruphu ukwa l'unu a-buru unwu iya tẹmanu bẹ unu bya aburu iya. ²⁹ Ọ bukwapu ęge ọ dū teke ono bụ ęge ọ dū nta-a. Teke ono bẹ onye onanu, a tsutaru ime iya l'ọ bụ kẹ

ndu ọdo phụ shi anọduje akpa onye ọphunanu, ndzụ iya shi l'ẹka Ume Nchileke phụ ẹhu. Yọ buru ẹge ọ dụ nta-ando. ³⁰ Obenu; ?bụ ngunu bẹ ẹkwo okfu Nchileke kfuru? Ọ sụru: "Chifukwa ohu yele nwa iya. Nwa, shi l'ohu bẹ yele nwa, amadu mụru ta agbakwaru mgba eke iphe nna ẹphe." ³¹ Ọo ya bụ; ụnwunna mu; ayi ta bukwa ụnwu, ohu mụru; ayi bukwa ụnwu kẹ nwanyi ọphu bụ amadu.

5

Unu be ekwekwa; t'e mee unu ohu ọdo

¹ Kuráýisutu tọokwaru ayi l'ẹgbu; sụ t'ayi ba abuhe ohu. Ọo ya bụ t'unu vudoshia ike. Unu be ekwekwa t'o nweru onye e-gude ekemu mee unu t'unu buru ohu ọdo.

² Tẹ mubẹ Pọlu kakwaru iya unu: ọ -buru l'ọ bụ obu útsù bẹ unu gude eme t'unu buru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; ọo ya bunu l'abyabya, Kuráýisutu byaru ta dudu uru, ọ baru unu. ³ Tẹ mu kasakwaa onyemonye ọbule, buru útsù ẹnu-nchị. T'onye buru útsù ẹge ee-shi tẹ Nchileke gụa ya l'onye doberu ẹka ndoo nyatakwa l'o dobefutaje iphe bụ iphe ekemu kfuru l'ọ ha. ⁴ Unubẹ ndu eme tẹ Nchileke gụa unu lẹ ndu doberu ẹka ndoo; okfu l'unu eme iphe ekemu kfuru; unu bufuakwaru onwunu l'ẹke Kuráýisutu nọ. Unu nashiakwaru onwunu eze-iphe-oma kẹ Nchileke. ⁵ A -bya l'ayibedua bẹ iphe ayi dzọberu ọkpa ele ẹnya iya eleshi iya ike lẹ Nchileke a-gụ ayi lẹ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya bukwa l'ayi nataru Ume-dụ-Nsọ; okfu l'ayi woru onwayi ye Kuráýisutu l'ẹka. ⁶ Kẹ l'onye yele Kuráýisutu Jisọsu tųgbaberu buru nanu b'ẹ te ekfuhakwa kẹ l'e buru útsù; ọphu bụ l'ẹ te budu. Iphe eekfu bụ k'oworu onwonye ye Kuráýisutu l'ẹka; mbụ okweta kẹ Kuráýisutu ọphu ayi shi l'obu, ayi yeru ibe ayi ekoshi.

⁷ Unu shikwa etsokotahawa ọzo ono ọhuma. ?Buhunu onye kposhiru unu t'unu ba anọduhe eme iphe bụ ọkpobe okfu ono nta-a? ⁸ Ọphu doru mu ẹnya bụ l'ẹ tọ bụdu Nchileke-wa, bụ iya keru unu-wa bẹ gbe nọdu lẹ mkposhi ono t'unu be emehe ọkpobe okfu ono. ⁹ A nmaru ẹtu; sụ l'ọ bụa nwa-ọchi-l'ẹka iphe ekoje-buredi l'ekolije ishi buredi l'ọphu. ¹⁰ Obenu l'atųgbabe, ayi l'unu tųgbaberu lẹ Nnajiufu bẹ meekwaru t'obu shihu mu ike l'ẹke unu nọ; l'unu a-laa azụ tsochata ọzo; wata ọri iphe mu arị. L'onye ọbu onye ọbu; mbụ onye ono, gbaghashiru unu obu ono bẹ Nchileke a-nmakwa ikpe.

¹¹ Obenu: ụnwunna mu; ọ -buru l'ọo t'e buje útsù bẹ mu ezikwadu; l'ara iya arara; ?buhunu ole bụ kẹ tẹ aakpakwadu mu ẹhu? Ọ buru ẹge ono b'ọ dụ; mẹ arara, mu ara lẹ

Nchileke a-gulephu ayi lẹ ndu doberu ẹka ndoo; okfu lẹ Kuráyisutu nwuhuru l'oshi-osweru ta ga dukwa onye ọ ga abujeru iphe eghughu. ¹² Teke bu lẹ kẹ obu útsù aphunuka ndu ono, agbaghashi unu obu ono l'ẹhu; t'ẹphe jenu je ahashia onwẹphe ahaa.

¹³ Kẹ l'unubẹdua; unwunna mu; b'e kuru t'unu buru ndu a toru l'ẹgbu. A makwarua l'a towaru unu l'ẹgbu. Obenu l'agha: unu ba ahahẹkwa onwunu t'iphe anọduje agụ unu agụgu; mẹ iphe unu ari l'ọkpoma bya ekee unu ẹgbu ọdo. Iphe unu e-me gbe buru t'onnyemonye ọbule yeru ibe iya obu; k'ọphu unu a-nọduje eyeru ibe unu ẹka. ¹⁴ Ishi iya aburu l'ekemu ono l'ọ ha tukurwa kpakoru l'okfu lanu; bu iya bu: "Yeru madzụ ibe ngu obu ẹge i yeru onwongu." ¹⁵ Obenu lẹ teke ọ bu l'unu gbe anọduje eme l'ọ bu anu-ẹgu-ẹgbudu, ẹ-te yeduru ibe iya obu; gbe l'atakashi ibe unu ẹra; anmabushi ibe unu anu; ha! Unu kwabekwa ẹnya; unu 'atuko ibe unu taẹbe; gvụ.

Ume Nchileke; mẹ ẹjo iphe agubebe madzụ

¹⁶ Ọle mbẹdua suru t'unu hakwaa Ume Nchileke t'ookoshije unu ọzo. Ọo ya bu ẹge unu ẹ-te emejedu ẹjo iphe agubebe unu. ¹⁷ L'iphe agubebe madzụ bẹ ta adujekwa Ume Nchileke mma. Ọphu iphe agụ Ume Nchileke ta adujekwanu uche kẹ madzụ mma. Iphe kparu iya nu bu l'ọzo iphe labu ono bẹ duru onwẹphe l'okfu. Yọ buru iya kparu iphe unu ta adujedu ike mee iphe du mma, unu riru k'ememe. ¹⁸ Obenu lẹ teke ọ bu Ume Nchileke ekoshije unu ọzo; ọo ya bu l'ekemu te ekehedu unu ẹgbu.

¹⁹ Iphe shigbaa l'uche madzụ doru ẹnya: mbụ ?tị phudu uru-ali; ?tị phudu ẹjo umere, rehuru erehu; ?tị phudu iphere ọgvu l'ifu; ²⁰ ọgwa iphe aagwa agwagwa; ọgwo ọgvu; osephe okfu; ọlu ọgu; ijimẹnya; obu-ọku; oke-ẹnya; okekashi onwonye akpa iche iche; ²¹ ẹnya-kfurukfuru; ọngunuka mẹe; ori l'angusweshi onwonye ifu; mẹwaru egbe iphe du ẹge ono. Ọ bu egbe iphe shigbaa l'uche madzụ ndono. Tẹ mu lẹkwaa unu ẹka lẹ nchi ẹge mu lohawaru iya unu: ndu eme ẹge ono ta abyakwa bya abahu l'ẹke Nchileke bu eze.

²² Obekwanu l'iphe shigbaa lẹ Ume Nchileke bu: n-yemobu; ẹhu-ẹna; nchi-odu-ndo; ọta-nshi; ome odo; ome ọhuma; ovudoshi ike l'iphe e kfuru; ²³ ome agụ; mẹ ọkpade onwonye. E to nwekwa ekemu, a turu su l'onye meru iphe dugbaa ẹge ono bẹ aa-nma ikpe. ²⁴ Ndu bukwanu ndu kẹ Kuráyisutu Jisusu kpopyabewaru ẹjo iphe agugbaa uche ẹphe; mẹ ẹjo umere ọphu shigbaa ẹphe l'uche l'oshi-osweru. ²⁵ Nchileke shiwa l'ẹka Ume nk'ia; nu ayi ndzu

ophungu. Oo ya bu; unu t'ayi hanuà tẹ Ume ono koshije ayi ụzo. ²⁶ Unu t'ayi be emejelephu iphe ẹge ee-shi t'a jaa ayi ajaja; ayi te emeje iphe e-ghu ibe ayi eghughu; ophu ayi ejjekwaru ibe ayi ijimęnya.

6

Ọku -kọta madzụ

¹ Unwunna mu; teke bu l'o nweru onye ẹka guderu l'ẹke oome iphe ẹ-ta dudu mma; unu koshinu l'ọo Ume Nchileke edu unu; zia obu ali dulata iya azu l'uzo, vudo nhamunha. Obenu; tẹ onyemonye obule letakwa onwiya ęnya t'ẹ b'e nwufuaru iya ye l'ome iphe du ẹji. ² T'onyenonu gbatajeru ibe iya l'iphe atsụ iya l'ẹhu; k'ophu unu e-gude ẹge ono mekotaje ekemu, Kuráyisutu turu. ³ L'onye riru lẹ ya bu iphe; l'ẹke ẹ tọ dudu iphe o bu; onye ono kwa onwiya bẹ oome eswe. ⁴ O kwa t'onyenonu letajeodu onwiya ęnya; maru ẹge umere iya gbaru. Teke i maru ẹge umere ngu gbaru; nggu ewotaje iphe i meru turu yeru umere, gbaru ngu l'ememe. Oo ya bu l'ẹ tii jeheduru owota iphe i meru aturu eyeru kẹ onye ọdo. ⁵ Ishi iya aburu l'onyenonu e-vukwaru iphe o shi emeebe lẹ mgboko-a bya l'ifu Nchileke.

⁶ T'onye eezi ozi-oma kẹ Kuráyisutu ono nujekwa onye ezi iya ęya nụ iphe du mma, o nweru.

⁷ Unu be ekwekwa t'e duphua unu ụzo; lẹ Nchileke ta abukwa onye ẹswé. O kwa iphe bu iphe onye kuru bẹ ọowotaje akpuru iya. ⁸ L'onye eme ẹjo iphe agụ uche iya bẹ a-lakwa l'iyi. Obenu l'onye eme iphe Ume Nchileke ziru iya bẹ Nchileke a-nụ ndzụ gbururu jeye. ⁹ Oo ya bu tẹ ike ba agvukwa ayi l'ome ọhuma; okfu l'ayi e-mekochaa ria uru iya teke o gbaleruphu; mę ayi -gudekpele iya phụ ẹge ayi gude iya. ¹⁰ Oo ya bu; t'ayi mejeru onyemonye obule ọhuma nta-a, ụzo duru ayi k'ememe iya. Ndu, ayi a-katsujekpooru omeru ọhuma ono bu ndu, ayi l'ẹphe tuko buru ndu onu ụlo lanu; okfu l'ayi l'ẹphe tuko-wa woru onwayi ye Kuráyisutu l'ẹka.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

¹¹ Nta-a bẹ mu gudekpoo ẹka mu gededede ederu unu ẹkwo obu. ?Unu ta phudu ẹge akpuru okfu, mu gude ede iya hajẹ kakporo kakporo. ¹² O kwa ndu eme t'a jaa ẹphe ajaja kẹ iphe ẹphe suru l'e mefutaje l'eli ẹhu bu ndu eyebutaje unu t'unu bua utsu. Iphe ẹphe gude eme iya bu tẹ ndu Ju ba kpa ẹphe ẹhu. Ẹphe maru lẹ ndu Ju ga ga akpa ẹphe ẹhu; ndege ẹphe kweru l'ọ bulephu Kuráyisutu ono, nwuhuru l'oshi-osweru ono a-dzofuta ẹphe. ¹³ Ndu

ọbu, bukpooru nụ útsù ọbu ẹ-ba bụ l'ẹphe emejekwanu iphe ekemu kfulu. Iphe meru iphe ọogu ẹphe t'ẹphe mee unu t'unu bua útsù bukwa k'ọphu ẹphe a-sashilaha nsasa l'ẹphe meru; unu emee onwunu iphe-ọhubama l'anụ-ẹhu. ¹⁴ A bya ẹ mbẹdua; mu ta ahakwa ẹ ọsa nsasa l'iphe ọdo; gbahaa k'oshi-osweru Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráiyisutu. Ẹ keshinu ọphu ọ nwụhuru l'oshi-osweru bẹ iphe ẹ mgboko-a ta dūhekwa iphe ọ bụ mu; ẹmanu bẹ mbẹdua dūkwaphu l'ọ bụ onye nwụhuru anwụhu l'ẹke iphe ẹ mgboko-a nọ. ¹⁵ Ẹ l'e buru útsù; te bu; te nwekwa iphe ọ bụ. Iphe bụ iya nụ nwẹnkinyi bụ ọburu onye Nchileke keru k'ọphungu. ¹⁶ Ẹ Nchileke mee t'ẹhu dū iphe bụ ndu etsoje ụzo iya ono, mu koshiru unu ono agu; yọ phụkwaaruphu ẹphe imiko. Ọ bụ ẹphe bụ ọkpobe ndu Ízurelu ẹ Nchileke.

¹⁷ Dube ntanụ; t'ẹ b'ọ dūkwa onye e-kfuchibaa mu nchị ọdo. Ichii iphe ọwaa, mu vu l'ẹhu ẹge-a bẹ bukwa iphe-ọhubama, ekoshi ẹ mu bụ ohu Jisọsu.

¹⁸ Ụnwunna mu; ẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráiyisutu mekwaaru unu eze-iphe-ọma l'unu ha. Ono kwa ẹge ọ dū.

Èkwo, Pòlu deru nù Ndu Éfesosu

¹ Owaa bụ èkwo-ozì, mubè Pòlu ede. Mu bụ onye Nchileke fọtaru; mee mu tẹ mu bụru onye ishi-ozì Kuráýisutu Jisọsu.

Mu ede iya anụ ndu kẹ Nchileke, bu lẹ Éfesosu; mbụ ndu kweru kẹ Kuráýisutu Jisọsu; ephe l'iya atugbabe bụru nanụ.

² Tẹ Nchileke, bụ Nna; mẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-oma; mekwaaphu t'ehu dụ unu agu.

Onu-oma, shi l'èka Kuráýisutu

³ T'ajaja bụru kẹ Nchileke; mbụ Nchileke ono, bụ iya bụ Nna kẹ Nnajiufu ayi Jisọsu Kuráýisutu ono. O bụ l'èka Kuráýisutu ono bẹ onu-oma, dụ l'iche iche ophu shi l'imigwe shi rube ayi èka. ⁴ Tẹmanu Nchileke emee mgboko b'o vuhawa ọzo shi l'atugbabe, ayi lẹ Kuráýisutu tugbaberu fota ayi t'ayi bụru ndu nk'ia; k'ophu ayi a-bụ ndu, dụ nsọ; bụru ndu, e-te nwedụ èkworo l'ifu iya.

⁵ O bụ okfu l'o yeru ayi obu; meru iphe o chihawaru iya achichi dobe: lẹ ya e-shi l'èka Jisọsu Kuráýisutu; nata ayi yeru onwiya t'ayi bụru unwu iya. O bụ ege ono b'o dughawa Nchileke mma l'obu; bukwaruphu ege o tüberu tẹ ya mee ya ndono; ⁶ k'ophu aa-ja iya ajaja kẹ udugburuku eze-iphe-oma nk'ia ono, dụ biribiri, o nuru ayi kẹ mmakanu ono; mbụ ayibe ndu ayi lẹ Nwa iya ono, o yeru obu ono tugbaberu bụru nanụ.

⁷ O bụ mee ono, Kuráýisutu lọkaru l'okfu èka ayi ono b'o gude gbata ayi. Yọ bukwaru iya phụ bụ lẹ Nchileke aguaru ayi nvu l'iphe dụ eji, ayi meru. Eze-iphe-oma ono aburu iphe-oma, kfuibe oswa ha nshinu b'o meru ayi ono; ⁸ mbụ eze-iphe-oma ophu o kfuibe jaa èka ogbodo ajaja meeru ayi.

⁹ O mekwaruphu t'ayi maru iphe; nweru okpobe ego-munggo; k'ophu iphe oome e-doje ayi enya; bụ iya bụ l'o meru; ayi abya amaru iphe ono, shi bụru iphe o domiru edomi, bụ iphe o kwakobehawaru t'o shi l'èka Kuráýisutu medzua. ¹⁰ Iphe ono, Nchileke tüberu lẹ ya e-me teke gbaru nù ono bẹ bụ l'ọo-chigbabekota iphe bụ iphe, o keru ekeke l'ọ ha; bụ iya bụ iphemiphe obule, nọ l'igwe; mẹ ophu nọ l'ali. Yọ bya ewota Kuráýisutu mee ishi iya.

¹¹ O bụ Kuráýisutu bẹ ayi l'iya tugbaberu. Yọ bụru iya meru t'ayi yiru l'iphe ono, o kweru ndu nk'ia ukwa iya

ono. Oo ya kparu iphe Nchileke emekotaje iphemiphe obule ege o tubuhawaru iya; mee ya ege bu uche-obu iya. O bu Nchileke ono vuhawa uzo fotahawa ayi. ¹² Oo ya bu t'ayibedua, bu ndu ophu vuhawa uzo leta enya Kuráiyisutu gudeje umere ayi l'ò ha koshi ege biribiri Nchileke habe nshinu.

¹³ Ege ono b'ò dukwaphu unubèdua, bu ndu e-ta budu ndu Ju. Le teke unu nuleruphu okpobe ozi-oma ono, e ziru unu le Nchileke dzofutawaru unu ono be unu kwetaru ke Kuráiyisutu; Nchileke egude Ume-du-Nso, o kweru ukwa iya mee unu iphe-ohubama; gude koshi l'oo ya nwe unu. ¹⁴ O bu Ume-du-Nso ono ekoshi l'ayi a-natakwa iphe ono, Nchileke kweru ndu nk'iya ukwa iya ono, bu iphe ayi a-nata teke Nchileke a-gbafuta ndu nk'iya; gbafutagekpo ephe ohuma ohuma. T'ayi jaa odu-biribiri Nchileke ajaja!

Polu ekfu anu Nchileke

¹⁵ O bu iphe ono be meru iphe mu ta habua okele Nchileke ekele mkpurumkpuru; shitakpooru teke ono, mu nuru l'unu woru onwunu ye Nnajiufu ayi, bu Jisosu l'eka ono; me le ke obu, unu yekotaru ndu ke Nchileke l'ephe ha. ¹⁶ Mu ekeleje Nchileke ekele; ekfu anu iya l'okfu eka unu tekenteke: ¹⁷ te Nchileke ono, bu Nchileke ke Nnajiufu ayi Jisosu Kuráiyisutu; bu iya bu Nna ono, bu o-ka-le-biribiri ono nu unu Ume-du-Nso, bu iya e-me t'unu maru mmamiphe; yo koshikwaphu unu Nchileke; k'ophu unu a-maru iya. ¹⁸ Mu ekfujekwaru iya phu t'o mee obu unu t'ò phu iphoru nk'iya; k'ophu unu a-maru iphe ono, o kuru unu t'unu le enya iya ono; makwaruphu ege eze iphe ophu o kweru ndu nk'iya ukwa iya habe l'uru; ¹⁹ me ege ike nk'iya ono, e-te nwedu etu ono emebe ire l'ehu ayibe ndu kweru ke Kuráiyisutu. Ike ono, eme ire, bu ayi l'ehu ono be bukwa iphe lanu ye eze ike iya ono, ²⁰ o gude mee Kuráiyisutu t'o shi l'onwu teta nodu ndzu; woru iya dobe l'eka-utara iya; bu iya bu okwa, a kwaberu iya ugvu l'imigwe. ²¹ O bu Kuráiyisutu bu ishi l'eka ono. O kakota iphe, bu o-chi-oha imigwe l'ephe ha; me ndu ekfu iphe emenu l'ephe ha l'imigwe; me iphe, bu ndu, bu ephe; be ike no l'eka l'imigwe; mewaru nnajioha imigwe l'ephe ha. O kwaphu iphe bu ndu bu onyibe nshinu; mbu onyibe k'eliphe-a; me k'eliphe ophu abya nu. ²² Nchileke meru te Kuráiyisutu toko iphemiphe obule dzopyabe l'okpa; woru yebe Kuráiyisutu ono nu chochi t'ò buru chochi ishi l'iphemiphe obule. ²³ O kwa chochi bu ugwehu Kuráiyisutu. Yo buru le chochi be iphe ke Kuráiyisutu dzuru edzudzu. Yo bukwanuru le Kuráiyisutu be iphemiphe obule ke Nchileke dzuru edzudzu.

2

Oshi l'anwuhu; bata lẹ ndzu

¹ O nweru teke unu shi buru ndu nwuhuru anwuhu; okfu l'unu te shidu anuru Nchileke okfu; unu eshi emephe iphe du eji. ² Teke ono; be unu shi etso eka ndiphe. Unu shi anoduje eme iphe epherephere kfuru, bu iya bu onye ishi ophu achị l'ephekerephe; mbu ogvu ono, emeje te madzu kwefuru Nchileke ike ono. ³ Ayi l'ayi ha tukokwaa shi du l'ọ epebedua. Ayi shi tsoru emephe ejo iphe, shi ayi le mee. Iphe ayi emeje abuleruphu iphe du ayi mma l'ehu; me iphe du ayi mma l'uche. Ayibedua shikwaa buru ndu oke ehughu ke Nchileke dakfufutaje l'ọ bu ndu ophunanu.

⁴ Obenu l'obu-imiko ke Nchileke kariru akari. O yeru ayi obu yegharu iya ayi eka. ⁵ Ayi shi l'emeswe, ayi mesweru Nchileke buru ndu nwuhuru anwuhu. Obenu le Nchileke mewaru; ayi le Kuráyisutu atuko bya anodu ndzu. Unu nyatakwa l'ọ bu eze-iphe-oma ke Nchileke b'o gude dzofuta unu. ⁶ Ayi le Kuráyisutu Jisosu tugbaberu buru nanu; Nchileke emee t'ayi teta nodu ndzu; k'ophu ayi l'iya a-tuko achị l'imigwe. ⁷ Iphe kparu iphe o meru iya ege ono bu t'o gude iya koshi ogbo ophu no l'ifu eze-iphe-oma iya, nyiberu anyibe; koshikwaphu ege obu-oma iya, shi l'eka Kuráyisutu Jisosu habe ayi nshinu l'ehu. ⁸ O bu eze-iphe-oma ke Nchileke b'o gude dzota unu. Adzota ono, a dzotaru unu ono shi l'ekwekwe, unu kweru ke Kuráyisutu. E to nwekwa iphe odo, unu eyekwadu iya odo. Adzota ono ta budu obunggo ke iphe unu seru akanya iya. O bulephu iphe-oma, Nchileke meru unu ewoma. ⁹ E to nwekwa iphe bu iphe unu e-gude l'asa nsasa k'egbe iphe unu meru. ¹⁰ O bu Nchileke keru ayi. O shi l'eka Kuráyisutu Jisosu kee ayi; k'ophu ayi a-noduje eje okpobe ozi, du mma ophu o kwakobehawaru ayi t'ayi jeje.

Aabu nanu l'ime Kuráyisutu

¹¹ Oo ya bu; unube ndu e-ta budu ndu Ju; unu nyatakwa iphe unu shi buru teke ohazu. Ndu Ju ekuje unu "ndu akpapyi;" l'eku onwephe "ndu, buru utsu" gude iya l'ekoshi l'ephe bu ndu ke Nchileke. Ole utsu, ephe buru bulephu iphe madzu egudeje eka ebu l'eli eh. ¹² Unu nyatakwa le teke ono be unu te shidu nodu Kuráyisutu l'eka. Unu shi buru ndu ohodo, e-te tsodu le ndu Izurelu. O bu ndu Izurelu ono; be Nchileke fotaru t'ephe buru ndu nk'iya. Eka unu te shidu du l'iphe bu ukwa ono, Nchileke kweshiru ndu nk'iya ono; to nwe iphe unu shi ele enya iya le

mgboko-a. Unu ta ma onye Nchileke bụ. ¹³ Obenu lẹ nta-a bẹ unubẹ ndu ono, shi nọdu Nchileke ote-ẹnya ono bẹ Nchileke shiwa l'atugbabe, unu lẹ Kuráýisutu tugbaberu bụru nanu; kurita unu ntse ntse; Kuráýisutu egude mee, ọ lọkaru l'oshi-osweru swafu iphe dụ ẹji, unu meshiru. ¹⁴ Kuráýisutu l'onwiya bẹ bụ ẹhu-agu nk'ayi; yẹbedua, meru; ayibe ndu Ju; mẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju aburu nanu. Tọ dụ iya bụ; yo shi l'anwuhu, ọ nwuhuru; nwukpofu ndumashi ono, dụ l'ọ bụ ọpho-mkpuma ọphu nonu; bụru ọhogu nọduru ayi l'unu ono. ¹⁵ Kuráýisutu meru tẹ ekemu ndu Ju; mẹ unwu nsọ nsọ; mẹ ome-l'alị, tso iya nụ be erehe ire. Iphe Nchileke eme bụ k'ọphu mba labu ono a-bya aburu ndu lanu k'ọphungu; t'ẹphe l'iya tugbabe bụru nanu; t'o shi ẹge ono mee tẹ nchị dụ ndo; ¹⁶ mẹ tẹ Kuráýisutu shikwaphu l'anwuhu ono, ọ nwuhuru l'oshi-osweru ono; chikpoo ndumashi ono; shikwaphu l'anwuhu kẹ oshi-osweru ono; mee mba labu ono t'ẹphe bụru nanu; k'ọphu oo-dulata ẹphe azu dukfuta Nchileke. ¹⁷ Oo ya meru iphe Kuráýisutu byaru bya ezidzuru madzụ kpamukpamu ozi-oma kẹ ẹhu-agu ono; zia ya unubẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, bụ iya bụ unubẹ ndu shi nọdu Nchileke ote-ẹnya; zikwaa ya phu ndu Ju, bụ ndu ọphu shi nọdu iya ntse ntse. ¹⁸ O bụ l'ẹka Kuráýisutu bẹ ayi l'ayi ha shi; mbụ ayibe ndu Ju; mẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju bya aburu ndu aduje ike gude Umedu-Nsọ lanu bya evudo Nna ono l'ifu.

¹⁹ O bụ iya bụ l'unubẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ta bụhekwa ndu alala; unu ta bụhe mbyamumba. Nta-a bẹ unu bụwa ndu ẹphe lẹ ndibe Nchileke tuko bụru ndu a muru l'ekalanu; unu tukowa bụru ndu onu-ulo Nchileke. ²⁰ Nta-a bẹ Nchileke gudeekwa unubedua akpuli ọlo iya ọphu ndu ishi-ozu; mẹ ndu shi nkfuchiru Nchileke toru ntọ-l'alị iya. Yọ bụru Kuráýisutu Jisosu l'onwiya bụ itso, gude ọlo ono. ²¹ O bụ Kuráýisutu ono bụ onye gudekota ọlo ono l'ọ ha; gudeshia ya ike; bụru iya emeje t'o vua evuvu bụru eze-ulo, e doberu Nnajiufu nsọ. ²² Unubẹ ndu ọphu unu l'iya tugbaberu bụru nanu bẹ ọokpulekwaphu unu lẹ ndu ọphunanu l'ọ bụ ọlo; t'unu bụru eze-ulo ẹke, Ume Nchileke a-bya eburu eburu.

3

Ozi, Pọlu ejeru ndu ọhodo

¹ O bụ iphe ono meru iphe mu anọduje ekfu anu Nchileke mubẹ Pọlu, bụ onye nọru Kuráýisutu Jisosu lẹ mkporo l'ishi unubẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. ² O doru mu ẹnya l'unu anuhawa lẹ Nchileke shiwa l'ome eze-iphe-oma iya ono; ye

mu ozi-wa l'ẹka tẹ mu jee; t'ọ dọru unu lẹ mma. ³ Nchileke woru iphe o shi domia edomi tọgboru mu ẹba tẹ mu maru iya. Mu tsọtahaakwaru ọnu l'okfu ono l'odungu; ọbu lẹ mu gburu iya mkpirikpi. ⁴ Unu -gulephu iphe mu dehawaru l'ẹkwo bẹ unu a-marua ẹge o dotaberu mu ẹnya mbụ iphe kẹ Kuráýisutu ono, Nchileke shi domia edomi ono. ⁵ Teke ndiche bẹ Nchileke te shikwa emeje tẹ ndiphe maru iphe nk'iya ono, o shi domia edomi ono. Obenu lẹ nta-a bẹ Nchileke shiwa l'ẹka Ume-dụ-Nsọ iya tọgbo iya ẹba; k'ọphu ndu ọ fọtaru dobe iche; mbụ ndu ishi-ozí iya; mẹ ndu ekfuchiru iya nù a-marua iphe ono. ⁶ Iphe ono, o shi domia edomi ono bụ l'ọ bụ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju bẹ ẹphe lẹ ndu Ju gba mgba l'ọnu-ọma ọphu shi l'ẹka Nchileke. Ẹphe tuko dzekfua l'ẹhu onye lanu; tuko yiwaru l'ụkwa iphe Nchileke shi l'ẹka Kuráýisutu kwee. Yọ bụru ozi-ọma ono meru t'ayi maru iya nta-a.

⁷ Ọ bụ ozi-ọma ono bẹ mu ese akanya iya. Yọ bụru Nchileke fọtaru mu tẹ mu jeje ozi-ọma ono. Onanu aburu eze-iphe-ọma, Nchileke meru mu ẹwoma. Yo shi ẹge ono koshi mu ẹge ike iya retaberu mu ire l'ẹhu. ⁸ L'iphe bụ ndu ẹnya ẹphe laru lẹ ndu kẹ Nchileke bẹ bụ mu b'ọ katsua alala. Yọ bụlerua mbẹdua bẹ Nchileke gbe meeru eze-iphe-ọma kẹ tẹ mu bụru onye e-tsoru ọhamoha; ekfukashiru mba, ẹ-ta bụdu ndu Ju k'eze-iphe-ọma ono, shi l'ẹka Kuráýisutu, paaru nshinu; k'ọphu bụ l'ọriri madzụ te erudu l'ẹge ọ ha. ⁹ Ọ bụ mu b'ọ ziru tẹ mu mee tẹ ndiphe kparamkparamu phụ ẹge Nchileke eshije eme iphe ọ tumberu. Nchileke, bụ iya tuko iphemiphe ọbule kee chihawaru iphe ono achichi dobe b'ọ kederu mgboko. Obenu l'ọ shiru keshinu teke ono domita iya edomi. ¹⁰ Yọ bụru nta-a bẹ Nchileke shi l'ẹka chochi mee tẹ ndu bụ ọ-chi-ọha imigwe; mẹ ndu ekfu iphe emenu, nọ l'imigwe maru ẹge mmamiphe kẹ Nchileke gbakotabeberu. ¹¹ Nchileke tuko iphemiphe ọbule ono mekota ẹge ọ rihawaru iya ru l'ede-nwede l'ọ bụ ẹge ono bẹ ya e-me iya. Yọ bụru onye o shi l'ẹka mee ya bụ Nnajiufu ayi, bụ Kuráýisutu Jisọsu. ¹² Ọ bụ Jisọsu ono bụ onye ayi kweru nk'iya; ayi l'iya atugbabe bụru nanu; k'ọphu ote ta anọhedu ayi l'obu; ayi enwewaru ọnu-okfu; ayi ta atsọhe ẹnya ọbya ovudo Nchileke l'ifu. ¹³ Ọo ya bẹ mu arọ unu; byiko; t'unu be egudekwa kẹ iphe-ẹhuka-wa, mu eje l'okfu ẹhu unu-wa; t'obu jihu unu oyi lẹ kẹ Kuráýisutu. Ọ bụkotakwa iphe ewotaru unu ugwu.

Obu, Kuráýisutu yeru ayi

¹⁴ Ọ bụ iphe ono meru iphe mu ebyishije ikpere l'alí ekfu anu Nchileke, bụ Nna; ¹⁵ mbụ onye bụ l'ẹka iya bẹ iphe

bụ ikfu l'ikfu, nọ l'imigwe; mę l'eliphe shi gbube ishi ndzụ ęphe. ¹⁶ Mu anọduje ekfu anụ Nchileke t'o shi l'ọdu-biribiri iya, nyiberu anyibe; shi l'ẹka kę Ume-dụ-Nsọ iya nụ unu ike; k'ọphu obu e-shihu unu ike. ¹⁷ Mu ekfujekwaphu anụ Nchileke tę Kuráýisutu kwata ufu; buru eburu l'ime obu unu; keshinu unu kwetawaru nk'ia. Mu ekfujekwaphu anụ Nchileke tę n-yemobu unu mee unu t'unu shihu ike; lopyabe unu ęge ọgvu-oshi alopyabeje oshi, gvuru egvuru t'o shihu ike; mę tę n-yemobu unu ono mekwaaphu unu t'unu shihu ike ęge ntọ-l'alị ọlo emeje ọlo t'o shihu ike. ¹⁸ Ęge unu lę ndu kę Nchileke l'ęphe ha a-duje ike t'o doo unu ęnya ọhuma mbụ ęge adzọta, Kuráýisutu dzọtaru unu hatabe ọsa-ọsa; hatabe ogologo; hatabe l'eli; mę ęge ọ dọta-be ọgvu; ¹⁹ mę t'unu makwaruphu lę n-yemobu kę Kuráýisutu hanuka nshinu. A makwaru-a l'ę tọ dudu teke o nweru onye a-makotaru iya nụ; k'ọphu aa-tukowaru ęge Nchileke gbaru phukota l'ęhu unu.

²⁰ T'ajaja buru kę Nchileke ono, emeje meghata ęge ayi aduje ike sụ t'o meeru ayi; mbụ mee mee ọphu ayi ta rịvudu l'egomunggo; ²¹ t'e shi l'ẹka chọchi kwabę iya ugvu; shikwaphu l'ẹka Kuráýisutu Jisọsu tuje iya ępha gbururu jeye lę tutu yoyo! Ono kwa ęge ọ dụ.

4

Ndu kę Kuráýisutu bụ nanu

¹ Ọ bụ iphe ono kparu iphe mbędua, bụ onye nọ lę mkporo; okfu lę mu ejeru Nnajiufu ozi arọ unu t'unubę ndu kę Nchileke nọdu ndzụ; meje iphe Nchileke tųberu teke ono, ọ fọtaru unu ono. ² Unu wozitaje onwunu alị; unu emeje agu; buru ndu anwagbuje iphe l'obu. Unu nwagbuje iphe ibe unu meru unu l'obu; shi ęge ono koshi ęge unu yeberu ibe unu obu. ³ Unu keshijee ęhu t'unu ba aha ọburu nanu ono, Ume kę Nchileke meru t'unu buru ono. Tę Nchileke mee tę nchị dụ unu ndo; t'unu l'ibe unu buru nanu ęge unu bụ iya. ⁴ Keshinu ayi tųko nata Ume-dụ-Nsọ lanu bę ayi tųkokwaphu buru ugwehu lanu. Ọ bukwapu ęge ono b'ọ bụ iphe lanu bę Nchileke kuru ayi t'ayi le ęnya iya. ⁵ Ọ bụ Nnajiufu lanu bę ayi nweru; buru ekwekwe lanu bę ayi kweru; bukwaruphu baputizimu lanu bę nonu. ⁶ Ọ bụ Nchileke lanu nọ; onye bụ iya bụ Nna ayi l'ayi ha; bya aburu iya nọ-ngokotaru; gudekota onyemonye ọbule eje ozi iya; bya eburu l'ime ayi l'ayi ha.

⁷ Onyemonye ọbule l'ime ayi bę Nchileke mewaru eze-ipe-ọma. Yọ buru ęge Kuráýisutu gude kee ya bụ ęge

a natagbaaru iya. ⁸ Ọ ɗa l'ọ bụ iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ:

“Lẹ teke o gbeshiru lashia l'imigwe
b'o dutaru igweligwe ndu
ọ lɔtaru l'ọgu kpuaru onwiya.

Ọ nuru madzụ iphe ẹwoma.”*

⁹ Ọ bụ ngunu b'ọ bụ mbụ “l'o gbeshiru lashia l'imigwe.” Iphe ọ bụ bụ l'o vuru ọzo shiodu l'igwe nyizita aḷi; bụ iya bụ l'ime ime aḷi kẹ nggodo ọwaa. ¹⁰ Ọo ya bụ l'ọo onye lanu ono, nyizitaru nu ono bukwa iya phu bẹ nyihuru nu; tuko imigwe l'ọ ha nyighaa; k'ọphu ọ tukurọ ẹkemeke ọbule ghakota. ¹¹ Ọ bụ iya bụ onye “nuru madzụ iphe ẹwoma”. Iphe ẹwoma iya ono bụ l'ọ gɔtaru madzụ t'ẹphe haru buru ndu ishi-ozii; gɔta ndu ọdo t'ẹphe buru ndu nkfuchiru Nchileke; gɔta ndu ọdo t'ẹphe buru ndu e-jeje ozi ozi-oma; gɔta ndu ọdo t'ẹphe buru ndu a-nọduje eleta chọchi ẹnya; bya agɔtakwaphu ndu ọdo t'ẹphe buru ndu a-nọduje ezi okfu Nchileke. ¹² Iphe meru iphe o meru iya ẹge ono bụ t'o shi ẹphe l'ẹka; mee ndu kẹ Nchileke k'ọphu ẹphe a-du ike jeeru Kuráyisutu ozi-wa; mẹ k'ọphu ugwehu Kuráyisutu ono, bụ iya bụ chọchi e-tsefuta etsefuta. ¹³ Ọo buru ẹge ono b'ọo-du jeye teke ayi a-tuko buru ndu tugbaberu buru nanu; okfu l'ayi tuko kweta kẹ Nwatibe Nchileke; mẹ kẹ l'ayi tukokwaphu majia ya ẹnya. Ọ bụ iphe e-me t'ayi bukwaruphu ndu e-tsefuta; buru mkpurophu madzụ lanu, dzuru oke ndono. ¹⁴ Iphe, bụ iphe meru tẹ Kuráyisutu dzua oke; e-mekwaphu t'ayi dzua oke; k'ọphu ayi ta abuhedu unwegirima, bụ ndu uphere-onu ndu ẹjo nzizi a-nọduje atuphe nwa-nkata-ẹweji l'ọ bụ ugbo bẹ eyii-mini atunga atunga l'echi ẹnnyimu. Onye vughawaru ẹge ono bẹ ndu ẹjo nzizi te eduphuhekwa; mbụ ndu ẹjo nzizi, egudeje ẹregede mẹ ugho eduphu ndu ọdo ọzo. ¹⁵ Iphe ayibedua e-gbe meje bụ t'ayi kfujee ire-lanu; yeru ibe ayi obu gude ẹge ono evu evuvu l'iphe kpmukpamu; evukfube Kuráyisutu; yebedua, bụ iya bụ ishi ayi. ¹⁶ Ọo ya emeje t'ugwehu ono l'ọ ha dzekfutsua lẹ nkwo iya lẹ nkwo iya; buru nanu. Teke ono bẹ ugwehu l'ọphu a-tuko evu evuvu; shihu ike; keshinu iphe bụ iphe e meru; yọ nọdu l'ẹhu tuko-wa emegbaa ẹge gbaru nu. Ọ bụ ẹge ono bẹ ọo-du l'ẹhu Kuráyisutu mẹ ndu kẹ Nchileke -yeru ibe ẹphe obu.

Ndzụ ọphungu shi l'ẹka Kuráyisutu

¹⁷ Ọo Nnajiufu bẹ ziru mu tẹ mu kfua ya kfushia ya ike; tẹ ndzụ unu ba aduhakwa l'ọ bụ kẹ ndu ẹ-ta madu Nchileke; mbụ ndu egomunggo swehuru; ¹⁸ ọriri ẹphe

* 4:8 4:8 Egvu 68:18.

agbakota tsūbalangu. Ẹphe te enwekwa nke lẹ ndzụ ono, Nchileke anuje ono. Iphe kparu iya nū aburu l'ẹphe kpọ-chiru nchị; to nwe iphe ẹphe maru lẹ kẹ Nchileke obu. ¹⁹ Iphere gvwaru ẹphe l'ifu; ẹphe ewowaru onwẹphe tọgboru umere, rehuru erehu; wata ome mkpakomkpako iphe ọdo, ruhuru aruhu; k'ọphu ẹphe ajitsua tototo ala l'ọru uru-alị, dutsua iche l'iche.

²⁰ Ẹ tọ bukwa egbe iphe ono bụ iphe unu mutaru l'ẹka Kuráyisutu. ²¹ Ọphu doru ẹnya bụ l'unu nūwaru kẹ nk'iya; e zikwaaphu unu iphe, bụ ọkpobe okfu, nọ l'ẹhu Jisosu ono; keshinu unu l'iya tūgbabewaru buru nanu. ²² Ọo ya bụ t'unu haa akahu umere ono, unu shi anọduje eme teke ono, unu te shidu buru ndu kẹ Kuráyisutu ono. Ọ bụ akahu umere ono bẹ ẹgu iya meru unu; unu ta ma l'ọ bụ onwunu bẹ unu aghoru ugho; bukwaru iya phụ emeje; unu alaa l'iyi. ²³ Tẹ Nchileke mee ọkpoma unu; mẹ uche unu t'ọ buru k'ophungu. ²⁴ Unu yekwase umere ophungu ono l'ọ bụ onye yeru uwe; bụ iya bụ umere ophu Nchileke meru; yo yeru umere nk'iya. Egbe umere ono ekoshije onwiya l'okpuberu ndzụ, vudo nhamunha; bya adu Nchileke mma.

²⁵ Ọo ya bụ; unu haa ọdzu-phe ẹjo-ire. T'onyenonu kfujeru ibe iya ire-lanu; okfu l'ayi bukota ndu lanu; likfuru l'ugwehu Kuráyisutu. ²⁶ Teke bụ l'ẹhu ghutaru unu eghughu; unu be ekwekwa t'ẹhu-eghughu ono mee t'unu mee iphe dū ẹji. Unu be ekwekwa t'ẹhu ghua unu eghughu jeye t'enyanywu riba. ²⁷ Unu ba ahakwaru Sétanu ọzo l'ẹhu unu. ²⁸ T'onye ezi iphura haa ya ezizi; gude ẹka iya setaje iphe l'uzo, vudo nhamunha; shi ẹge ono setaje iphe oo-gude yeru ndu ọdo, mkpa nọru ẹka. ²⁹ Unu be ekfujekwaru ibe unu ẹjo okfu. Ọ bụ-chikwaa okfu oma bụ iphe e-shije unu l'onu; bụ iya bụ egbe okfu ophu emeli madzụ emeli; l'akwọkwaphu ndu nuru iya nū lẹ mkpa. ³⁰ Unu be emekwa Ume-dụ-Nsọ iphe ọo-dzurobe adzurobe. Ọ bụ Ume-dụ-Nsọ ono bẹ Nchileke gude mee unu iphe-ohubama; l'ọo ya nwe unu. Ọo ya bụ iphe Nchileke gude ekoshi unu lẹ mboku ono, Nchileke a-gbafuta unu ono nọphu abya. ³¹ Unu tūkokpoo k'ọta ifu kọngukongu; obu-ọku; mẹ ẹhu-eghughu paru haa. Unu ahaa ọra-chije ibe unu nchị; haa okfubyishi ibe unu. Unu be edobejekwaru ibe unu iphe l'obu; m'o -ruhuru; ngunu mee. ³² Ọ buchia t'unu mejeru ibe unu odoo; phujeru ẹphe imiko. Unu agujeeru ibe unu nvu; egbe iya ono, Nchileke shiwa l'ẹka Kuráyisutu gvaru unu ono.

Umere, gbaru ndu kẹ Kuráyisutu

¹ Ọo ya bụ; keshinu ọphu unu bụwa ẹgirima, Nchileke yeru obu; unu muje umere iya t'unu dụ ẹge ọ dụ. ² Tẹ ndzụ unu l'ọ ha koshije l'unu yeru ibe unu obu ẹge ono, Kuráyisutu yeru ayi obu; swee ẹnya lẹ ndzụ iya l'okfu ẹhu ayi; woru onwiya chọaru Nchileke ẹja, dụ Nchileke mma ono.

³ Keshinu unu bụwa ndu kẹ Nchileke b'ẹ tọ gbahẹkwa t'unu ye ẹka l'uru-alị; mẹ l'iphe bụ ẹjo umere, rehuru erehu; m'ọ bụ l'ogvu ẹnya-kfurukfuru. T'ẹ b'o nwekwa ẹjo iphe ono, unu e-jejekpo ophota l'ẹpha l'ẹke unu nọ. ⁴ T'ẹ b'o nwekwa teke unu e-kfuje okfu, rehuru erehu; m'ọ bụ kfuje tųkpotukpotukpo okfu; m'ọ -bụ t'unu tųje ẹjo ntų-okfu. Iphe ono te nwekwa ọphu gbaru unu l'ememe. Iphe unu e-mejechia bụ t'unu gbe keleje Nchileke ekele. ⁵ Unu tųbe nvọ l'ọwaa: l'ẹ to nwekwa onye arų uru-alị; m'ọ bụ onye eme umere, rehuru erehu; m'ọ bụ onye ẹnya-kfurukfuru, byaru bya a-bahụ l'ẹke Kuráyisutu mẹ Nchileke bụ eze; kẹ l'onye ẹnya-kfurukfuru bẹ dukwaa ẹji l'ọ bụ onye agwa nte.

⁶ Unu be ekwekwa t'o nweru onye e-gude mkpọkoro okfu; duphua unu. Ọ kwa iphemiphe ọbule ono akpatajẹ tẹ Nchileke zube ndu ẹ-ta anọduru iya okfu oke ẹhu-eghughu iya. ⁷ Ọo ya bụ t'unu lẹ ndu dụ ẹge ono be emegbajekwa iphe lẹ phuu. ⁸ Unubẹdua shikwaa nọdugbaa l'ẹkpuru-ọchi. Obenu lẹ nta-a, unu lẹ Nnajiufu bya atųgbabewa bųru nanų-wa bẹ unu nọkwa l'iphoro ono. Ọo ya bụ t'unu meje umere, e-koshi l'unu nọ l'iphoro ono. ⁹ L'iphe iphoro akpatajẹ bụ umere ọma; odobe-ẹka-ndoo; mẹ irelanų. ¹⁰ Unu kebe ẹhu mųta ome iphe atsọ Nchileke ẹn. ¹¹ Unu be etsokwa ndu ono; l'eme iphe ẹ-ta badu uru; mbụ iphe ndu nọ l'ọchi emeje. Unu gbe wofutaje iphe ẹphe eme; tųaru ẹphe jalangų l'ifu. ¹² Iphe ono, ẹphe anọduje emebe l'edomi ono bẹ dukpokwaa ẹji; k'ọphu iphere iya te ekwekpodua nų t'e je iya ephota lẹ phuu. ¹³ Teke e wofutakotawaru iphe l'iphoro b'a phųkotawaru ọdudu iphe ọbu; ¹⁴ kẹ l'iphe bụ iphe e wofutakpowaru iphoro bẹ bụwa iphoro l'onwiya. Ọo ya meru iphe aasuje:

“Tehu; mųru ẹnya nggube edzu mgbenya.

Shi l'anwųhu, ị nwųhuru teta; gbeshi;
tẹ Kuráyisutu bųru iphoro;
chiaru ngu l'ọ bụ anwų.”

¹⁵ Ọo ya bụ; t'unu kwakwaa ẹnya l'egbe umere, unu a-nọduje eme nta-a. Unu meje l'ọ bụ ndu maru iphe; be mehe l'ọ bụ ndu ẹ-ta madų iphe. ¹⁶ Teke o nweru nwųzo, unu kpatajẹru k'ome iphe dụ mma; unu ba ahajẹkwa iya t'ọ laa

l'iyi; l'iphe dọ ẹji paakwaru apaa lẹ mgboko nta-a. ¹⁷ Unu ba abụkwa ndu eswe. Unu sejee; maru iphe dọ Nnajiufu mma t'unu mee.

¹⁸ Unu ba angụjekwa męe; k'ọphu ọo-tsụ unu atsutsu. Lẹ męe emejekwa madzụ; yọ zahaa onwiya. Ọ bụ iphe unu e-gbe mee bụ t'unu kwe t'ọ bụru Ume-dụ-Nsọ e-jije unu ẹhu.

¹⁹ Unu gudeje Egvu-ọma; egvu ekele; mę egvu ọdowaru, shitsua Ume-dụ-Nsọ l'ẹka gudeje kfuru ibe unu okfu, e-meje t'obu shihu ẹphe ike. Unu gujeru Nnajiufu egvu ekele; gujekwaru iya phụ Egvu-ọma. Unu gudejekwaphu obu unu l'o ha keleje iya ekele. ²⁰ Unu gudeje ẹpha Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu keleje Nchileke, bụ Nna ekele k'iphemiphe ọbule tekenteke.

Umere, gbaru nwoke yele nyee ya

²¹ Unu wozitaje onwunu alị l'ẹke ibe unu nọ; gude koshi l'unu kwabẹru Kuráýisutu ogvu.

²² Unubẹ unwanyi; unu wozitaje onwunu alị l'ẹke ndu bụ nji unu nọ; gude koshi l'unu wozitaru onwunu alị l'ẹke Nnajiufu, bụ Kuráýisutu nọ. ²³ Ishi iya bụ l'ọ kwa nwoke bụ ishi kẹ nyee ya; ẹge ono ọ bụ Kuráýisutu bụ ishi kẹ chọchi ono. Ọ bụ Kuráýisutu bụ Onye Ndzọta k'ugwẹhu iya ono; mbụ chọchi. ²⁴ Ọ bụ ẹge chọchi wozitaru onwiya alị l'ẹke Kuráýisutu nọ; bụ ẹge unwanyi e-wozitaje onwẹphe alị l'ẹke nji ẹphe nọ l'iphemiphe ọbule.

²⁵ Unubẹ unwoke; unu yeru nyee unu obu ẹge Kuráýisutu yeru chọchi obu; woru ndzụ iya nụ l'okfu ẹka chọchi.

²⁶ Iphe, meru iphe o meru iya ẹge ono bụ: o -gudetsua mini; mę okfu-ọnu iya saghee chọchi t'ọ dọ mma; yo gude iya mee ya t'ọ dọru Nchileke iche; ²⁷ k'ọphu oo-kulataru onwiya chọchi l'ọ bụ nwanyi, eje ọlu nji; mbụ nwanyi, ama mma; to nwe ẹkworo, nọ iya l'ẹhu; ẹhu ta dọ iya ẹlikfuta ẹlikfuta; m'ọ bụ egbe iphe ọdo, dọ ẹge ono; mbụ t'ọ bụru onye dọru Nchileke iche; t'o nwe ẹke ụta nọ iya l'ẹhu lẹ phuu. ²⁸ Ọ bụ ẹge ono bẹ unwoke e-yejeru nyee ẹphe obu ẹge ẹphe yeru onwẹphe. Nwoke, yeru nyee ya obu bụ onwiya b'o yeru iya. ²⁹ Ẹ to nwekwa onye kpọjeru onwiya ashị. Iphe o gbe emeje bụ l'ọonoduje anụ onwiya nri; eleta onwiya ẹnya. Ọ bụ ẹge ono bẹ Kuráýisutu anọduje emeru chọchi;

³⁰ kẹ l'ayi bụgbaa iphe motagbaaru iya l'ẹhu. ³¹ Ishi iya aburu l'e deru iya l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: "Ọ bụ iphe ono kparu iphe nwoke a-ha nna iya; haa nne iya; je yele nyee ya atụgbabe; ẹphe ẹbo ono abya aburu onye lanụ."

³² Iphe ono, Nchileke shi domia edomi ono, e deru l'ẹke-a ono bụkwa ọkpobe katakpụ iphe. Iphe mu phuru l'ẹke ono bụ l'ookfu kẹ Kuráýisutu yẹ chọchi. ³³ Ẹge ono bẹ

ookfukwaruphu unu l'ẹhu l'ẹhu; bụ iya bụ lẹ onyenọnu yefutajeru nyee ya obu ẹge o yeru onwiya; nwanyi, ọnu ekoshije lẹ nji iya duru iya lẹ nsọ.

6

*Umere, gbaru ụnwegirima;
mẹ ndu mụru ẹphe*

¹ Unubẹ ẹgirima; ọ bụ iphe gbaru unu; mbụ t'unu nujeru ndu mụru unu okfu; l'ọ kwa uche-obu Nchileke t'unu meje iya ẹge ono. ² “Kwabeje nna ngu; mẹ nne ngu ugvu;” bụ ekemu ọdungu, Nchileke kweru ụkwa obunggo tukobe. Obunggo ọbu, Nchileke kweru ụkwa iya ọbu bụ: ³ “k'ọphu iphemiphe ọbule a-duru ngu lẹ mma; nggu akakwaaphu nka lẹ mgboko-a.”

⁴ Unubẹ ndu bụ nna; unu be emejekwa ẹgirima unu iphe, e-ghu ẹphe eghughu. Unu gbe hụje ẹphe àhùhù l'ụzo kẹ Kuráyisutu; kpọ-zijeru ẹphe ụzo; shi ẹge ono zụfuta ẹphe.

*Umere, gbaru ndu bụ ohu;
mẹ Nnajiufu ẹphe*

⁵ Unubẹ ndu, bụ ohu; unu gude ọtsu-egvu; mẹ ọkwabe-ugvu nujeru nnajiufu unu kẹ mgboko-a okfu. Unu wofutaje obu; mee iphe, ẹphe ziru unu; l'ọ bụ Kuráyisutu bẹ unu emeru iya. ⁶ T'ẹ b'ọ bụlekwapu teke ẹphe ele unu ẹnya bẹ unu e-jeje ozi; ẹge ee-shi t'ẹphe jaa unu ajaja. Iphe unu e-meje bụ t'unu gudeje ọkpoma unu l'ọ ha; meje iphe nọ Nchileke l'uche, bụ iya bụ iphe gbaru ndu, bụ ohu kẹ Kuráyisutu. ⁷ T'ẹhu tsojekwa unu ẹna t'unu je ozi unu; l'ọ bụ Nnajiufu, bụ Jisọsu bẹ unu ejeru iya. ⁸ Unu nyatakwa lẹ Nnajiufu e-bu onyenọnu nggo iphe dọ mma, o meru: ?m'ị bụ ohu; ?m'ị bụ amadu.

⁹ Unubẹ ndu, bụ nnajiufu; unu mejekwaru ohu unu ọhuma ẹge ono kwaphu. Unu ahaa ẹphe ọnma-pheru ọnwu. Unu nyatakwa l'unu l'ohu unu bụ Nnajiufu lanu ono, bu l'imigwe ono bẹ nwe unu. Yẹbedua te emekwa ele madzụ ẹnya l'ifu.

Ngwa-ọgu, Nchileke anuje

¹⁰ Iphe mu gude akpọchi iya ishi bụ t'unu nọshia ike l'atugbabe, unu lẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu tugbaberu; k'ọphu ike iya ono, nyịberu anyibẹ ono e-me unu t'unu shihu ike. ¹¹ Unu wotakota ngwa-ọgu ọphu shi l'ẹka Nchileke kwaa onwunu; k'ọphu unu a-dụkwanu ike vudoshia ike; lụa ẹjo ẹregede kẹ Obutuswe. ¹² L'ẹ tọ bukwa madzụ mmakanu bẹ ayi l'ẹphe alu. Ndu ayi l'ẹphe alu bukwa ndu ọ-chi-ọha imigwe; mẹ ndu ekfu iphe eme nụ

l'imigwe; me ndu imigwe, nwe mgboko, bu k'èkpuru-õchi õwaa; me ikpetuma ndu soja, nõkota l'imigwe. ¹³ Ọo ya bu t'unu chilikota ngwa-õgu, shi l'èka Nchileke nta-a; k'õphu bu teke èjo ụboku ono byaleruphu; t'unu dụ ike vudo vudoshia ike; t'õ mụaru unu l'iya. Teke unu l'iya lụkpooru iya jeye l'ishi; t'unu vudolee l'èke, unu vudo.

¹⁴ Ọo ya bu t'unu rụkota èhu õhuma. Unu woru irelanụ kee onwunu l'õ bu onye gude akpõ-buleti kebuta uwe iya l'ukfu. Unu eworu odobe-èka-ndoo kpua onwunu l'õ bu uwe-ìgwè ndu l'eje õgu. ¹⁵ Unu gudeshia ozi-õma ke èhu-agu ono ike t'õ bụru akpõkpa, unu yeru tẹ eturu ba lõ unu. ¹⁶ Unu gudefukwaaphu ekwekwe, unu kweru ke Jisõsu t'õ bụru iphe unu e-gbobeje gude l'ezeru onwunu; gude iya nashia akfụ ono, èjo onye ono, bu Obutuswe agba unu ono; mbụ akfụ ono, enwu õku, shi l'èka Sétanu ono. ¹⁷ Unu nata adzõta õphu Nchileke dzõtaru unu t'õ bụru okpu-ìgwè, unu e-kpuru l'ishi. Unu anatakwapu okfu Nchileke t'õ bụru ogu-mbeke, Ume Nchileke yeru unu l'èka. ¹⁸ L'iphemiphe õbule ono be unu a-nõduje ekfuru Nchileke t'õ yeru unu èka. Unu kfujekpelekwaphu nụ Nchileke tekenteke ège Ume-dụ-Nsõ edu unu. Ọo ya bu t'unu mụjeru enya mkpürumkpuru. Unu kfujekwaphu nụ Nchileke l'okfu èka ndu nk'iya. ¹⁹ Unu kfujekwaruphu nụ Nchileke l'okfu èka mu: tẹ Nchileke ye mu okfu l'õnu teke mu ghelijeru õnu k'okfu okfu; tẹ mu ba atsujẹ egvu okfu katakpụ iphe ono, ozi-õma meru t'ayi maru ono. ²⁰ Ọ bu l'okfu ozi-õma ono be mu bu onye Kuráýisutu yeru tẹ mu nõchia enya iya; 'e gudekwaru lẹ nta-a be mu nõ lẹ mkpõro. Ọo ya bu iphe mu ekfu; sụ t'unu kfuje nụ Nchileke: tẹ mu kaa obu; saje ozi-õma ono ège gbaru mu tẹ mu saa ya.

Ekele mkpõ-chi ishi iya

²¹ Mu mawaru lẹ ọo-dụ unu t'unu maru ège mu dụ; me ège mu eme ala nta-a. Nwanna ayi Tikikõsu, ayi yeru obu; mbụ onye e gude ire iya èka l'õzi ke Kuráýisutu; e-kfuwaruru unu iphemiphe õbule; k'õphu unu a-ma ège mu eme ala. ²² Ọ bu iphe meru iphe mu ezi iya t'õ byakfuta unu ndono; k'õphu ọo-kõru unu ège ayi dụ; obu eshikwanua unu ike.

²³ Tẹ Nchileke, bu Nna; me Nnajiufu, bu Jisõsu Kuráýisutu mee t'èhu dụ ndu nk'iya agu; mekwaaphu t'èphe yeru ibe èphe obu; me t'èphe kweta nk'iya. ²⁴ Tẹ Nchileke meeru madzụ kpamukpamu eze-iphe-õma; mbụ iphe bu ndu yeru Nnajiufu ayi, bu Jisõsu Kuráýisutu obu; yeru iya enya gbururu jeye.

Èkwò, Pòlù deru nù Ndu Fílípáyí

¹ Ọ bú mbẹdua, bú Pòlù; mu lẹ Tímoti, bú ndu ejeru Kuráýisutu Jisọsu ozi ede èkwò-ozí ọwaa.

Ndu ayi ede iya anụ bú ndu kẹ Nchileke ono, bu lẹ Fílípáyí l'ẹphẹ ha ono; mbụ ndu ono, ẹphẹ lẹ Kuráýisutu tughaberu buru nanụ ono; mẹ ndu ishi chọchi ẹphẹ; mẹ ndu ejeru chọchi ẹphẹ ozi.

² Tẹ Nchileke, bú Nna ayi; mẹ Nnajiufu, bú Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-ọma; mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu.

Pòlù ekfù anụ Nchileke l'okfù ẹhu ndu Fílípáyí

³ Mu anọdujelephu ekeleru unu Nchileke ono, mu ejeru ozi ono ekele iphe bú tekenteke, mu arị ọriri unu. ⁴ Iphe bú teke mu ekfù anụ Nchileke l'okfù ẹhu unu bẹ mu egudeje ẹhu-ọtso-ẹna ekfù anụ iya. ⁵ Iphe ọbu bú lẹ keshinu mbọku ono, unu nuru ozi-ọma ono bẹ unu shikpelephu yetataru mu ẹka l'òrà ozi-ọma ono arara: t'a nugharu iya gbururu byeye nta-a. ⁶ Iphe lanụ, dooru mu ẹnya ọhuma bú lẹ Nchileke ono, bú iya bú onye wataru ome iphe-ọma ono l'ime unu ono e-gudekpelekwa iya phụ ẹge ono jeye teke oo-mefu iya l'ishi lẹ mbọku ono, Jisọsu Kuráýisutu a-bya ono. ⁷ Ọ bú egbe ọriri, mu arijeru unu ndono. Yọ buru iphe gbaru mu l'ememe ndono; keshinu ọphu unu nọ mu l'obu. Okfù l'unu l'unu ha bẹ ayi l'unu tuko gbaru mgba l'eze-iphe-ọma ono, Nchileke emeru mu lẹ mkpọro-a, mu nọ nta-a; ayi l'unu atukokwaphu gbaru mgba l'eze-iphe-ọma kẹ ọgbaru ozi-ọma ono ọdzori; bya agbakwaruphu mgba l'eze-iphe-ọma kẹ omeje iya t'o shihu ike. ⁸ Ọ kwa Nchileke bẹ bú onye maru l'ọo oswi-okfù bẹ mu ekfù: l'obu unu l'unu ha dụ mu. Obu unu ono, dụ mu nù ono bẹ bukwa l'obu ọphu Kuráýisutu Jisọsu l'onwiya yeru ayi b'o shi.

⁹ Iphe mu anọduje ekfù anuru unu Nchileke bú t'o mee t'obu ono, unu yeru ibe unu ono kaje nshinu akaka akaka eje; mẹ t'unu kafua ọmaru Nchileke ọgbodo amaru; unu amakwaruphu iphe gbaru unu l'ememe l'ifu Nchileke; t'o dokota unu ẹnya. ¹⁰ Ọo ya bú ẹge unu a-dụ ike fọtaje iphe dụ mma; mee; k'ọphu bú: mbọku ono, Kuráýisutu e-kpe ndiphe ikpe ono -rulephu; yoo lewaru l'unu doberu onwunu ọgà; ẹ tọ dughedu iphe ọo-ta unu ọta iya. ¹¹ Yoo lekwaphu l'umere, unu shikpo meta lẹ ndzụ unu l'ọ ha bukota umere,

vudo nhamunha, shi l'eka Jisosu Kuráiyisutu. O bu umere ono e-me tẹ ndiphe kwabẹ Nchileke ugvu; jaa ya ajaja.

Ogude ndzu onye ekoshi l'a no-turu Kuráiyisutu ndzu

¹² Iphe mu eme t'unu maru; unwunna mu; bu l'iphe-a, byakfutaru mu nu-a be gbe kakwaru ome t'ozi-oma ono kafua odzuru mgboko; ¹³ ke l'iphe bu ndu soja, eche nche le ke onye eze; mewaru iphe bu ndu odo be tukowa makotaru nta-a l'oo okfu le mu ejeru Kuráiyisutu ozi b'e gude tua mu mkporo. ¹⁴ Nta-a b'o phodukwaru me iphe bu unwunna, bu ndu wowaru onwephe ye Kuráiyisutu l'eka l'ephe ha; aburu Kuráiyisutu ono be ephe atu ume atukobe. Mbụ yọ bukwaru mkporo-a, a turu mu-wa be kparu iya nu. Obu ka ephe oshihu ike nta-a; katabe iya; k'ophu ephe kafua ora ozi-oma ono arara; to nwe onye ephe atsụ egvu.

¹⁵ A makwaru-a l'o nweru ndu gude ekwò; l'ezi ozi-oma ke Kuráiyisutu ono l'o -bu iphe, eeme l'okfu. Obenu l'o nwekwaru-a ndu ophu gude obu iphoro ezi iya. ¹⁶ Ndu onanu, gude obu iphoro ezi iya ono be gude ke l'ephe yeru Kuráiyisutu obu; ezi iya. Okfu l'ephe maru l'oo ya be kuru mu nu; te mu bya agbajeru ozi-oma ono odzori. ¹⁷ Ndu ophu ezi ozi-oma ono l'o -bu iphe aakpa enya phụ te gudekwa obu iphoro ezi iya. Iphe ephe emelephu bu t'iphe-ehuka, mu eje le mkporo-a, mu no-wa gbe karu nshinu.

¹⁸ Olobu; ?mu eyeru ephe onu. Mbụ; ?m'e -gude obu iphoro ekfu iya-o; ?m'o bu l'o nweru iphe no ndu ekfu iya nu l'okpoma; ephe ekfu iya; iphe o bu iphe o bu; t'e kfua ya nu t'e shi ege ono mee te okfu ehu Kuráiyisutu dzuru mgboko. O kwa iphe ono e-me mu; ehu atsọ mu ena; atsọ iya l'eje. ¹⁹ Okfu le mu maru le keshinu ophu unu anoduje ekfu anu Nchileke l'okfu ehu mu; temanu be Ume ke Jisosu Kuráiyisutu anodujekwaphu eyeru mu eka be mu maru l'ee-mekochaa haa mu. ²⁰ L'iphe mu dobekpooru enya; dobeshia ya ike; bukwaruphu iphe mu ele enya iya bu l'iphe bu ege o du be mu ta abyadu bya emeru iphe-iphere nu onwomu l'iphe bu iphe mu eme ememe. Iphe mu e-gbe shia obu ike l'eme; mbụ l'emekpole iya phụ nta-a ege ono, mu shihawa meta iya ono; bu le mu e-gude ndzu mu; kwabẹ Kuráiyisutu ugvu; ?m'o bu mu le ndzu; ?m'o bu mu l'onwu. ²¹ L'ehu nke mu bukwa: mu -nodu ndzu; mu egudenuphu ndzu mu ekoshi l'oo Kuráiyisutu be mu no-turu iya. Teke bu l'oo anwuhu be mu nwuhuru be gbe bukwaru uru gbaaru mu. ²² Obenu le teke bu le mu -no ndzu le mgboko-a be mu a-kakwa ojetaru Kuráiyisutu ozi. Oo ya bu le mu ta madu ophu mu a-hata. ²³ Uzo iphe

labu ono be mu vudo l'echi; yo tuko alo mu ibe eka ebo-
ebo. Obenu l'ophu agu mu agushi mu ike bu te mu lakfube
Kuráyisutu te mu l'iya nodu. Onanu ka mu mma ugbo
olemole. ²⁴ Obenu l'o kwa l'okfu ehu nk'unu b'o kfubekpo
karu unu mma te mu nodu ndzu; swiru unu. ²⁵ Keshinu
ophu iphe ono doru mu enya be mu maru le mu a-nodu-a
ndzu; swiru unu l'unu ha; yetajeru unu eka t'ehu-otso-ena
unu kafua nshinu; bu iya bu ehu-otso-ena, shi l'eworu, unu
woru onwunu ye Kuráyisutu l'eka. ²⁶ Oo ya bukwanu; teke
mu l'unu nolephu; unu akafuaru onwe iphe unu a-gbabe
okpa gude mu anga; keshinu mu l'unu tuko buru ndu ephe
le Kuráyisutu tugbaberu buru nanu.

²⁷ Iphe lanu ophu bu okpobe iya aburu t'unu mejek-
waphu umere, gbaru onye anu ozi-oma Kuráyisutu ono;
k'ophu bukwanu teke mu du ike bya nk'unu; m'o bu le
mu ta duhedu ike abyabya; mu anulee otu-onu unu: l'unu
vudoshia ike; uche aburu unu nanu. Mu a-nukwaphu l'unu
gude obu lanu ehe onwunu; l'ese ke ekwekwe ono, unu
kweru ono, bu l'ozi-oma ono b'o shi. ²⁸ Unu be kwekwa
t'o nweru iphe ndu okfu unu e-gude eye unu egvu le
phuu. Onanu bebekpokwa buru iphe e-koshi ephe l'oo
ephebedua e-mekochaa laa l'iyi; unubedua aburu ndu aa-
dzota. Yo buru Nchileke a-tuko iya mekota. ²⁹ L'unubedua
be Nchileke mewaru eze-iphe-oma. Eze-iphe-oma ono ta
bulekwaa t'unu woru onwunu ye Kuráyisutu l'eka. O
bukwaphu t'unu gude k'okfu ehu iya jejee iphe-ehuka.
³⁰ Nta-a be mu l'unu gbaakwa mgba alu ugu ono, mu
shihawa alu ono, bukwa iya phu be mu alu nta-a. Teke
ono, mu shi alu iya ono be unu gude enya unu phua ya; ole
nta-a be unu anuwa iya le nchi.

2

Omuta eka Kuráyisutu

¹ Oo ya bu; eworu ono, unu woru onwunu ye Kuráyisutu
l'eka ono; ?o meru; obu eshihu unu ike to? Obu ono, o
yeru unu ono; ?oduje unu ike? Unu le Ume-du-Nso; ?
unu tugbaberu-a buru nanu to? ?Unu anodujee emeru
ibe unu obu-oma; l'aphukwaruphu ephe imiko? ² Oo ya bu
t'unu mee t'ehu-otso-ena mu dzua oke. Ege unu e-shi mee
ya bu te egomunggo buru unu nanu; n-yemobu unu aburu
nanu; obu unu; me uche unu abukwaruphu nanu. ³ Unu ba
akpajekwa enya l'iphemiphe obule, unu eme ememe. Unu
te ekuje onwunu iphe unu ta hadu l'o bu iya. Unu wozitaje
onwunu ali l'eke ibe unu no; k'ophu onyenonu e-wotaje iya
l'onye odo ka iya. ⁴ Te b'o dukwa l'unu ha, onye bulephu t'o

duru iya lẹ mma bẹ ọo-nọduje achọ nkinyi iya. T'onyenonu chojekwa iphe a-duru ndu ọdo lẹ mma. ⁵ T'uche unu yẹle kẹ Kuráyisutu Jisọsu bújeleruphu iphe lanu.

⁶ Lẹ Jisọsu shikpelephu lẹ mbu du l'ọ bu Nchileke. Adudu ono, ọ du l'ọ bu Nchileke ono te nwekwa teke ọ rijeru lẹ yẹle Nchileke ha; m'ọ kwanu l'ọo iphe ya te eswefukwadu ẹnya.

⁷ Iphe o mechiary bu l'ọ chiru obu iya; swee ẹnya l'onodu iya; bya aburu nwozi; a mua ya. Yọ buru madzọ; bya anọo ndzọ lẹ mgboko-a l'ọ bu ayibedua.

⁸ Yọ nọaru Nchileke okfu; wozita onwiya alẹ. Yọ nọ-taberu iya okfu ono; k'ọphu o kwetaru; nwuhu; Bu iya bu anwuhu ono, ọ nwuhuru l'oshi-osweru ono.

⁹ Ọo ya meru iphe Nchileke wolikwanuru iya oreke-imeli: Yọ kakọta iphemiphe ọbule. Yọ bya anu iya ẹpha, kakọta nu l'iphe bu ẹpha;

¹⁰ k'ọphu iphemiphe ọbule, nọ l'imigwe; ọphu nọ lẹ mgboko-a; mẹ ọphu nọ lẹ mkpuli alẹ a-buru: ẹphe -nulephu ẹpha iya ono; ẹphe ebyishi ikpere; baaru iya ẹja;

¹¹ mẹ k'ọphu madzọ kpamukpamu e-kfu l'edzudzu ọha l'ọo Jisọsu Kuráyisutu bu Nnajiufu; shi ẹge ono kwabẹ Nchileke, bu Nna ugu.

Obu iphoro l'ochi mgboko-a

¹² Ọo ya bu; ndu mu yeru obu; teke ono, mu l'unu shi nọdu ono bẹ unu shi anujeleru mu phu okfu. T'ẹ b'ọ bulekwaphu teke mu l'unu nọ bẹ unu a-nujeru mu okfu nkinyi iya. Unu kafukwaaru mu ru ọnuru okfu nta-a, mu nọ unu ote-ẹnya-wa. Unu gude ọtsu-egvu; mẹ ẹhu-anmanma;

kebe ɛhu meje t'adzɔdzo ono, Nchileke dzɔru unu ono ba bu iphe mmakanu. ¹³ L'ɔ kwa Nchileke bɛ bu onye ereshi ire ike l'ɛhu unu. Oo ya emeje t'unu chia idzu ome iphe du iya mma l'obu; bukwaru iya phu emeje t'unu du ike mekota iya ɛge ɔ tɔberu.

¹⁴ Iphemiphe obule, unu eme ememe; unu ba agujekwa aphu eme iya; unu ta alojeru ntutego ye iya; ¹⁵ k'ophu unu a-bu ndu ɛ-te nwedu iphe ɔta, aa-phuta unu l'ɛhu. Unu aburu ndu obu iphoro; bukwaruphu unwu Nchileke; ndu ɛ-ta dudu iphe ɛphe gude merushia onwɛphe l'ɛjo ogbo-wa, egomunggo swehuru-wa. Ogbo-wa bɛ egomunggo swehuru; ɛphe adu-tabe ɛji; k'ophu ɛphe atso age. T'ɔ buru ɛge mkpo-kpodo anɔduje echi l'ɛnyashi; bu ɛge unu a-bu iphoro; l'echiru ndiphe lɛ mgboko-a; ¹⁶ mɛ unu -gude okfu ono, anu ndzu ono ewokfube ɛphe. Unu -emewa ɛge ono; oo ya bu lɛ mu nwewaru iphe mu e-gude eku onwomu mboku ono, Kurayisutu a-bya odo ono; keshinu ophu oso ono, mu gbaɛberu lɛ mu ezi ozi-oma ono ta buhedu mu oso iphoro; akanya ono, mu seeberu ono ta buhe mu nsegbu akanya.

¹⁷ Mu vudo l'ifu Nchileke nta-a l'ɔ bu onye achiru Nchileke ɛja; gude eworu, unu woru onwunu ye Nchileke l'ɛka; mee t'ɔ buru ɛja, mu achi anu Nchileke. E to dukwa m'ɔ -ruhuru e je ewota mee mu; gbashifua l'eli ɛja ono; mbu; ɔ -buru lɛ mu a-nwuhufua anwuhu l'okfu ɛhu unu; bɛ ɛhu a-nɔdulekwa atso mu ɛna; mu l'unu atukolee ete ɛswa. ¹⁸ T'ɔ bukwaruphu ɛge ono bɛ ɛhu a-nɔdu atso unu ɛna; unu etsoru mu tee ɛswa.

Timoti; mɛ Epafurodayitosu

¹⁹ Mu arikwa lɛ mu ta anohedu anono nta-a; mu ezi Timoti t'ɔ bya agbaphee unu. Mu wookwaru iphe ono ye Nnajiufu, bu Jisosu l'ɛka; lɛ mu e-zi iya t'ɔ bya; k'ophu oo-je; lakfuta mu; bya akooru mu ɛge unu eme ala; shi ɛge ono dua mu ike. ²⁰ E to nwehekwa onye odo, mu nweru, du l'ɔ bu Timoti, bu onye oriri ɛhu unu echije ɛhu. ²¹ Ndu ophu l'ɛphe ha bulekwaphu oriri ɛhu ɛphe echije ɛphe ɛhu; ɛphe ta arɔ-vujehakwa iphe ophu buwa kɛ Jisosu Kurayisutu l'oriri. ²² Obenu lɛ Timoti bɛ unu mawaru-a l'o koshiwaru lɛ ya bu onye gbaru t'e gude ire iya ɛka. Unu mawaru-a ɛge o shi tsopheta mu l'ɔ bu ɛge nwata anɔduje etsophe nna iya. Ege ono b'o shi tsota mu; l'eyeru mu ɛka l'ozi ozi-oma-wa. ²³ Oo ya bɛ mu arɔ lɛ mu e-zi Timoti nk'unu ɛgwegwa-a; mɛ mu -malɛruphu ɛge oo-mekochaa mɛaru mu. ²⁴ Temanu bɛ mu gudekwaphu Nnajiufu ɛka lɛ mu ta anohedu odu; mu abya agbaphee unu l'ishi onwomu.

²⁵ Mu rìkwaruphu l'ẹ to nwedu ọzo ọdo, mu e-shi iya ọdo; gbahaa tẹ mu zi nwanna ayi Epafurodáyitosu t'ọ byakfuta unu. Epafurodáyitosu bukwapu onye mu l'iya tuko eje ozi; bukwaruphu onye mu l'iya tukoru alu ọgu ẹhu Kuráýisutu; bukwaru iya phu bu onye ono, unu ziru t'o wotaru mu iphe ono, mkpa iya shi duru mu ono. ²⁶ Mu e-zi iya t'ọ bya nk'unu t'unu l'iya jia; okfu l'obu unu l'unu ha be shiwa teke teru ẹnya duta iya; mbu; yo shiwa teke teru ẹnya tsuta iya l'ẹhu; l'e kfuru unu l'ẹhu te shidu du iya mma. ²⁷ O shikpokwaa daburu l'iphe-ememe l'oswiya; mbu iphe-ememe, phoduru nwa gengu: m'o gbua ya. Obe Nchileke phuru iya imiko. E to bukewaa ya b'ọ phuru imiko ono nwenkinyi iya. O phukwaru iya phu mbedua; o buru abu me aphu atsọ mu ntsoto. ²⁸ Oo ya bu l'o gbe ka mbedua ohe uhere tẹ mu zikebe iya t'ọ bya t'unu l'iya jia; k'ophu ẹhu a-tsokwanu unu ẹna l'unu gude ẹnya unu phua ya ọdo; mbedua agbabuhukwanu mgbamuche iya agbabuhu. ²⁹ Oo ya bu; t'unu gudekwa ẹhu-otso-ẹna gbobe ẹka labu; nata iya l'ọ bu nwanna, unu l'iya me Nnajiufu tukoru tugbabe buru nanu. Unu akwabeje ndu du l'ọ bu iya ugvu; ³⁰ l'ọ phodukwaru nwanshi me ishi iya abaa l'ojeru Kuráýisutu ozi. Yo swee ẹnya le ndu iya; l'emere mu iphe unu gega anodu emere mu ndege unu te buru ote-ẹnya.

3

Okpobe odobe-eka-ndoo

¹ Eke mu a-suberu iya unu ishi; unwunna mu; aburu t'unu teje eswa l'unu le Nnajiufu tugbaberu buru nanu. Odephu iphe mu dehawaru azu ta atsukwa mu l'anu. Mu e-dephu iya azu. Ishi iya aburu l'oo-me t'unu kafia ogude ẹka l'iphe ono, mu kfuhawaru unu ono. ² Unu zelajekwaru ndu ono, ezije ejo iphe ono; mbu ndu ono, bugbaa nkuta-iphura phe ono; mbu ndu ono, ezije t'e gude iphe bua anu-ẹhu; su l'oo egbe ugvu, madzu bufutaje ndono. ³ Iphe mu gude ekfu iphe ono bu l'oo ayibedua be buru okpobe utsu; mbu ayibe ndu ophu gude Ume-du-Nso l'abaru Nchileke aja. Ayi anoduje aja Kuráýisutu Jisosu ajaja ke iphe o meru ayi; mbu; e to bukwa l'ayi edobeje obu l'oo egbe madzu, ayi bu be a-dzo ayi. ⁴ Ndege o keru ama t'a su l'oo egbe madzu, onye bu l'adzotaje iya; me mu asu l'ọ bu mbedua gage enwe iphe mu a-dzobe okpa; su l'oo egbe madzu, mu bu be a-dzo mu nu. O -buru l'o nweru onye ari le ya nweru iphe ya a-dzobe okpa; dobe obu l'oo egbe madzu, ya bu a-dzo iya be mbedua kakwa onye obu enwenwe iya. ⁵ Okfu le mu noleruphu abali esaa k'ophu a muru mu; ke

ęsato iya; e bua mu ętsù. A męru mu; mu abęru nwa ęzurelu gędegede. Ikfu, mu shi bu ikfu Bęjaminu. Mu bu onye Hęburu; mbę ękpobe nwa, ndu Hęburu męru. A -bya lę k'odobę ekemu ndu Ju bę mbędua l'onwomu shi bęru onye Fąrisii. ⁶ Teke a byaru l'iphe bu iya shi kakęta mu ęphų l'obu; mu asų l'iphe mu shi eme, shi kakęta mu ęphų l'obu bu lę mu bu onye shi achi nta chęchi. A -bya lę k'iphe ono, bu iphe ekemu kfuru; sų l'ęo onye meru iya nų; onye ono abęru onye doberu ęka ndoo ono b'ę to nwekwa ęphu aata mu ęta l'ęo ęphu mu mesweru. ⁷ Obekwanu l'iphemiphe ębule ono, bu iphe mu shi anęduje arį l'ęo iphe a-baru mu uru ono bę mu gudeekwa okfu ęhu Kurąyisutu swefukota ęnya; gęru iya ye l'iphe bu mu ę-la-l'iyi. ⁸ Ę tọ bęlekwa ono nkįnyi iya. Iphemiphe ębule ędo bę mu tųko gųkota; yọ bęru mu ę-la-l'iyi. Ishi iya abęru l'uru, ęphu nyįberu ętu ęnu iya bę rubewaru mu ęka; bu iya bu lę Kurąyisutu Jisęsu ono, bu Nnajiufu mu ono bę mu mawaru majia ya ęnya. Ọ bu l'okfu ęhu iya bę mu gude swekota ęnya l'iphemiphe ębule, mu nweru enweru; t'ọ bęru iphe iyi yitaru. Iphemiphe ębule ono dųkotawa mu l'ọ bu ntų-ekpofu l'ęnya; k'ęphu ęo-bęlephu Kurąyisutu bę bu uru, mu e-rita nkįnyi iya; ⁹ mę k'ęphu mu e-koshikwanu lę mu l'iya kwataakwanua tųgbabe ęgbodo atųgbabe bęru nanų. Ọo ya bu l'iphe mu eme ta bųkwa tę mu meje t'a sų lę mu bu onye doberu ęka ndoo; mbę egbe odobę-ęka-ndoo ęphu bu l'ome iphe ekemu kfuru b'o shi. Odobę-ęka-ndoo ęphu mu ekoshi lę mu doberu nta-a bu ęphu shi l'ewota, mu wotaru onwomu ye Kurąyisutu l'ęka. Yọ bęru onanu bu odobę-ęka-ndoo ęphu shi Nchileke l'ęka. Ọ bęlekwapu ndu woru onwęphe ye iya l'ęka bę ęoguje lę ndu doberu ęka ndoo. ¹⁰ Iphe meru iphe mu swekotaru ęnya l'iphe ono, mu nweru ono l'ọ ha; gęru iya ye l'iphe iyi yitaru bu k'ęphu mu a-maru Kurąyisutu; maru ike ono, o gude shi l'ęnwu teta nędu ndzų ono; mę tę mu lę Kurąyisutu tųko gbaru mgba l'iphe-ęhuka ono, ooje ono; mę tę Nchileke mee mu tę mu dų l'ọ bu Kurąyisutu l'anwųhu ono, ę nwųhuru ono; ¹¹ k'ęphu Nchileke e-meru mu iphe mu ele ęnya iya: mbę mee mu tę mu shi l'ęnwu teta nędu ndzų.

Ọgba ęso ala l'ęke, a tųberu

¹² Iphe mu ekfu ta bųkwa l'o ruwaru mu ęka; ędudu bęru lę mu dųkotabebewa mma. Obenu l'iphe mu anęduje eseshi ike; bu tę mu nata obunggo ęso, mu gbaru; okfu lę Kurąyisutu Jisęsu natawaru mu; mee mu tę mu bęru nk'iya. ¹³ Ọnwunna mu; mu te ekfukwa lę mu natawaru obunggo ęso ono. Obenu l'ọ bu iphe lanų; bę mu emeje:

mu atukoje iphe ophu mu ghawaru ye l'azu; zahashia; kebekpelephu ehu agba agbakfube ophu no mu l'uzo ifu. ¹⁴ Mu anoduje ese; te mu gbafu oso ono l'ishi; k'ophu mu a-nata obunggo, tso iya nu. Obunggo ono bu ndzu gbururu jeye ono, Nchileke shi l'eka Kurayisutu Jisosu; kua mu te mu bya anata ono.

¹⁵ Oo ya bu; t'iphe bu ndu, agu onwephe eye le ndu tsefutawaru l'anya Nchileke; t'o bulekwaruphu iphe ono, mu ari ono be ephe a-noduje ari. O -buru l'o nweru ege o bya adu; unu aharu ari iphe odo be Nchileke ekoshikwa iya-a unu; yo doo unu enya. ¹⁶ Oo ya bu; unu t'ayi tsolekwaruphu uzo ono, ayi shihawa tsota ono; mbu uzo, bu iya be ayi tsoru gbabewa oso ono eke, ayi gbareru iya nta-a.

¹⁷ Unwunna mu; unu tuko l'unu ha meje ege mu eme. Ayi ekoshikwa unu iphe unu e-meje. Unu tuko l'unu ha muta umere ndu ono, eme iphe ono, ayi ekoshi unu ono.

¹⁸ Mu kfuhaakwaru unu iphe-a ugbo olemole; nta-a be mu gudekwa enya-mini ekfuphuru iya unu azu; su: l'o nwekwaru igweligwe ndu umere ephe ekoshi l'ephe bu ohogu oshi-osweru ke Kurayisutu. ¹⁹ Ege oo-muru ephe bu l'ephe a-lakota l'iyi. Iphe ephe abaru eja bu iphe a-la ephe l'epho. Yo buru iphe-iphere iya ga aduje ephe; be ephe egudeje eku onwephe ekuku. Yo bukeruphu l'iphe ke mgboko-a be ephe woru obu tukobe. ²⁰ A -bya abya l'ayibedua be eze-ufu ayi nokwa l'imigwe. O bu l'eke ono be Onye Ndzota ono, ayi ele enya iya eleshi iya ike ono eshi bya; bu iya bu Nnajiufu ayi, bu Jisosu Kurayisutu. ²¹ Oo ya bu onye a-gbanwe ugwehu ayi owaa, e-te nwedu iphe o bu-wa; mee ya t'o du l'o bu ugwehu nk'iya, l'egbu nwijnwii. Ike, oo-gude mee ya bu ike ono, o gude mekota iphemiphe obule; ephe atuko nodu iya le mkpuli ono.

4

Odu, Polu adu ndu ke Kurayisutu

¹ Unwunna mu, mu yeru obu; oo ya meru iphe mu suru unu t'unu vudoshia ike l'atugbabe, unu le Nnajiufu tugbaberu buru nanu. Obu unu egbukwa mu egbugbu. O bu unu emeje; ehu atso mu ena; bukwaruphu unubedua be bu iphe ekoshi le mu mekputawaru. Mu yeru unu obu nshinu.

² Mu aru unwunna labu ono, bu iya bu Yuwodiya yele Sintiki t'obu buru ephe nanu; keshinu ephe le Nnajiufu tugbaberu buru nanu. ³ Mu arukwaphu nggubedua, bu ogbodo onya mu, mu le nggu tukoru eje egbe ozi lanu

ono; sù t'i yejeru unwanyi ono ẹka t'ẹphe meje iphe ono, mu suru t'ẹphe me ono. Lẹ mu l'ẹphe tųkokwa eseshi akanya ozikashi ozi-oma ono ike; mẹ Kelémenti; mẹwaru ndu ọdo, bųtsua ndu, ayi l'ẹphe eje ozi ono, bų ndu ẹpha ẹphe nọkota l'ẹkwo, Nchileke deshiru ẹpha ndu, a-nọ ndzu gburruru jeye.

⁴ T'ẹhu tsojekpelekwaphu unu ẹna l'unu lẹ Nnajiufu tųgbaberu bųru nanu. Tẹ mu kfufukwaa ya phų ọdo: t'ẹhu tsojekpelekwaphu unu ẹna.

⁵ Unu gudeje umere unu koshi ndiphe l'unu bų ndu obu-oma. Nnajiufu nọkwa ntse. ⁶ T'ẹ b'ọ dukwa iphe, unu e-je ọchi obu l'ẹka. Iphe unu e-mejehia bų t'unu kfujeru nu Nchileke; kajeru iya iphemiphe ọbule, mkpa iya dųru unu. Teke unu ekfu anų iya; unu etukwa iya phų ẹpha. ⁷ Oo ya bų; ẹhu-agu kẹ Nchileke, bų iphe kariru ẹge madzų e-gude uche maru iya abųru iphe e-wota obu unu; mẹ uche unu; kwachia l'atųgbabe, unu lẹ Kuráyisutu tųgbaberu bųru nanu.

⁸ Ẹke mu e-jebile iya phų; unwunna mu; bų: t'iphe e-shitajelephu unu l'uche bųru ọriri kẹ iphe ono, bųkota ọkpobe okfu ono; mẹ iphe bų iphe gbaru kẹ t'e yeru iya ugvu; mẹ iphe bų iphe vudo nhamunha; mẹ iphe bų iphe ẹ te merudu emeru; mẹ iphe dų mma l'ẹnya; mẹ iphe bų iphe ọnu wųkoru l'ọ dukota mma; mẹ iphe bų iphe, dų ugvu; mẹ iphe bų iphe aaja ajaja. ⁹ Unu meje iphemiphe ọbule ono, mu ziru unu ono; mẹ ọphu unu mųtaru mu l'ẹka; mẹ iphemiphe ọbule ono, unu nųru mu l'ọnu ono; mẹ ọphu unu gude ẹnya unu phųa l'ẹhu mu. Oo ya bų; Nchileke ono, emeje t'unu buru l'ẹhu-agu ono; eswikwanuru unu eswiru.

*Pọlu etu ndu Fílipayi ẹpha;
k'ọhuma, ẹphe meru iya*

¹⁰ Tẹ Nnajiufu lebukwaa ẹka; lẹ nta-a bẹ unu bya bya emewaru mu ọhuma, koshiru mu ọdo l'unu nyatakpo kwaduru mu-a keshinu ime teke ono. Unu ta madųru iphe ẹhu atso mu. Iphe mu ekfu ta bųkwa l'unu ta anọdujedu ekfu okfu ẹhu mu. O gbe bųkwaru ọzo te shidu adųje unu t'unu mee ya l'ẹka. ¹¹ Iphe mu ekfu ta bųkwa l'o nweru iphe ọko iya dųru mu; lẹ mbẹdua mųtaakwaru t'iphe mu nweru: ẹge ọ ha ẹge ọ ha; dzujeeru mu; m'o -ruhuduru ọ dų mu idagha. ¹² Mu maru ẹge aabųjeru onye ẹjo-ẹka; maru ẹge aabųjeru onye ẹka nọ. Iphe bų ẹke mu nọ; ẹke mu nọ; bẹ iphemiphe ọbule ono mewaru mu; to nwehe iphe abųjekwadu mu ẹnya-aphapha: mbų lẹ mu rijiru ẹpho; ọdudu bųru lẹ mu

zẹ ẹgu; ?mu nweru iphe-o; ?mẹ mu te nwe-o; mu anọ-kirishilekwaa. ¹³ Ẹ tọ dudu iphe mu ta adudu ike eme; ke l'ọo Kuráýisutu bú onye emeje tẹ ike k'ememe iya dú mu.

¹⁴ Obenu lẹ teke ono, mu nọ l'iphe-ẹhuka ono bẹ unu nweru obu-oma l'ẹke mu nọ; yetaru mu ẹka. ¹⁵ Tẹmanu bẹ unubẹ ndu Filipayi l'onwunu maru lẹ teke mu watakpọoru ozi ozi-oma ono l'odungu; mbụ teke ono, mu shi lẹ Masedóniya lufuta ono b'ẹ to nwedu chọchi ọdo, mu l'ẹphe tųgbaberu nanu ọdo; gbahaa unubẹdua nwẹnkinyi unu. Ọ bú unubẹdua nwẹnkinyi unu bú ndu shi anuje mu iphe; bukwaruphu unu bú ndu shi anatajẹ iphe shi mu l'ẹka. ¹⁶ Mbụ je akpaa lẹ teke mu shi nọdu lẹ Tesalonáyika bẹ unu shi emejeru mu mkpa mu; mẹ mkpa -byaru mu; mbụ; ẹ tọ bụlekwaawugbo lanu bẹ unu meru mu iya nkinyi iya. ¹⁷ Ẹ tọ bukwa iphe ono, unu anuje mu ono bú iphe mu ele ẹnya iya. Iphe mu gbe ele ẹnya iya kwa t'uru byaru unu bẹrebere; bú iya bú t'unu kafua oshihu ike l'eworu ono, unu woru onwunu ye Kuráýisutu l'ẹka ono. ¹⁸ Mu natawaru iphemiphe ọbule ono, unu nuru Epafurodáyitọsu t'o wotaru mu ono. Iphe ono, unu nuru mu ono bẹ unu nukwaru mu nugharu mu iya ẹka. Oo-dzukpokwaa iphe mu eme iya; tsufu etsufu. Iphe ono, unu nuru mu ono dú l'ọ bú ngweja, eshi kwẹkwẹkwe, mkpọ iya ekpo tųu alakfube Nchileke. Mkpọ iya ono atso Nchileke ẹna; yo gbobe ẹka labu; nata iya ọhuma. ¹⁹ Nchileke ono, mu ejeru ozi ono a-nukota unu iphemiphe ọbule, mkpa iya duru unu. Ọ bú l'ẹka Kuráýisutu Jisọsu bẹ ooshije hata iphe nu ayi; mbụ iphe ono, o nweru ono, bú ọdu-biribiri iya, kariru ọtukota ọnu iya ono; woru nu ayi. ²⁰ T'ọ buri Nchileke ono, bú iya bú Nna ayi ono bẹ ajaja a-bu nk'ia gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dú.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

²¹ Unu jjaru mu iphe bú ndu kẹ Nchileke l'ẹhu l'ẹhu; mbụ ndu ono, ẹphe lẹ Kuráýisutu Jisọsu tųgbaberu buru nanu ono. Unwunna ayi, ndu ọphu mu l'ẹphe nọ l'ẹke-a ajikwaphu unu. ²² Iphe bú ndu kẹ Nchileke, nọ l'ẹke-a l'ẹphe ha ajikwaphu unu; ketekete kẹ ndu ejeru eze, bú Síza ozi.

²³ Tẹ Nnajiufu, bú Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-oma l'unu ha.

Èkwo, Pòlu deru nù Ndu Kòlòsí

¹ O'waa bú èkwo-ozì, mubẹ̀ Pòlu ede. Mu bú onye Nchileke fọtáru; mee mu tẹ̀ mu búru onye ishi-ozì Kuráyisutu Jisọsu. Onye mu l'iya gba mgba ede iya bú nwanna ayi, bú Tímoti.

² Ndu ayi ede iya anù bú ndu kẹ̀ Nchileke; ndu ọ́phu nọ̀ lẹ̀ Kòlòsí; mbù un'wunna ayi ndu ọ́phu woru onwẹ́phe ye Kuráyisutu l'ẹ̀ka; ẹ́phe l'iya atugbabewa búru nanù.

Tẹ̀ Nchileke, bú Nna ayi meeru unu eze-iphe-oma; yo mekwaaphu t'unu buru l'ẹ́hu-agu.

*Okfu anù Nchileke;
l'etu iya ẹ́pha*

³ Ayi anọ́dujelekwaphu etu Nchileke ẹ́pha, bú iya bú Nna kẹ̀ Nnajiufu ayi, bú Jisọsu Kuráyisutu teke ayi ekfu anù iya l'okfu ẹ́hu unu. ⁴ Iphe kparu iya nù bú l'ayi nùwaru k'ekwekwe, unu kweru kẹ̀ Kuráyisutu; nọ́du iya l'ẹ̀ka; unu l'iya atugbabe búru nanù. Ayi abya anùkwaaphu l'unu yeru ndu kẹ̀ Nchileke l'ẹ́phe ha obu. ⁵ Ekwekwe ono, unu kweru kẹ̀ Kuráyisutu ono; mẹ̀ obu ono, unu yeru ndu ọ́do ono bẹ̀ gbabẹ̀ru ọ́kpa l'iphe ono, unu ele ẹ́nya iya ono. Iphe ọ́bu, unu ele ẹ́nya iya ọ́bu bú iphe ono, Nchileke kwakọ́beru unu l'imigwe ono. Yọ̀ búru iphe ono, ọ̀ kwakọ́beru unu l'imigwe ono bẹ̀ bú iphe ọ́bu, e meru; unu amaru teke ono, a byaru bya ezia unu ozi-oma ono, bú ọ́kpobe okfu ono. ⁶ Ozi-oma ono erekwa ire l'ẹ̀kemeke ọ́bule; bya atukokwaphu mgboko jegbaru. Yọ̀ búru ẹ́ge ono bú ẹ́ge o jegbaru l'ẹ̀ke unu nọ̀; l'ere ire lẹ̀ ndzù unu keshinu mbọ́ku, unu nùru iya; yo doo unu ẹ́nya ọ́huma; mbù iphe eze-iphe-oma Nchileke ono bú. ⁷ Ọ̀ bú Epáfurasu, bú onye ayi yeru obu; onye ayi l'iya tũko eje egbe ozi lanù-a bẹ̀ bú onye ziru unu ozi-oma ono. Epáfurasu ono bú onye koshiwaru lẹ̀ ya bú onye e gude ire iya ẹ̀ka l'ọ́jeru Kuráyisutu ozi. Yọ̀ búru iya nọ́chiru ẹ́nya ayi l'ibiyi nk'unu; ⁸ tẹ́manu b'ọ̀ búkwa iya phụ́ kfuru ayi k'obu ono, Ume-dù-Nsọ́ meru; unu eyeru ibe unu ono.

⁹ Ọ́o ya meru iphe ayi ta tų-gbejedu ẹ̀ka l'okfu anù Nchileke l'okfu ẹ́hu unu keshinu teke ono, ayi nùru l'unu wowaru onwunu ye Kuráyisutu l'ẹ̀ka ono. Ayi anọ́duje ekfu anù Nchileke t'o mee unu t'unu makọtajeru iphe bú uche-obu iya; mẹ̀ t'o shi l'ẹ̀ka Ume-dù-Nsọ́ nùkwaphu unu mmamiphe ọ́phu e-meje t'uche-obu iya doo unu ẹ́nya. ¹⁰ Ọ́o

ya bukwanu k'ophu unu a-nòdu emeje umere, e-mekwanu tẹ ndzụ unu l'ò ha buru iphe unu e-gude akwabẹ Nchileke ugvu; unu emekwaphu iphe dụ Nchileke mma l'iphemiphe ọbule, unu eme ememe. Unu eshi ẹge ono meje iphe bu iphe-oma tekenteke; kakwaphu ọma onye Nchileke bu. ¹¹ Ayi anọdujekwaphu ekfu anụ Nchileke sụ t'ò gude ike iya ono, dụ biribiri ono; mee unu t'unu shihu ike ọgbodo esihu; k'ophu unu a-duje ike gude ọta-nshi nwejeru obu l'iphemiphe ọbule, byaru unu. ¹² Ayi ekfuje anụ iya sụ t'ò mee t'unu gudejekwaphu ẹhu-otso-ena tuje Nchileke, bu Nna ẹpha l'iphemiphe ọbule ono. Okfu l'ò bu iya bu onye meru; unu aburu ndu gbaru tẹ unu lẹ ndu nk'ia gbaru mgba l'iphe ọ kwakoberu ndu nk'ia l'ẹke ono, bu iphoro nọkota iya ono, bu iya bu ẹke Nchileke bu eze. ¹³ Okfu l'ò dzọfutawaru ayi l'ẹke ẹkpuru-ochi nweru ike; bya ewota ayi je edobe l'ẹke Nwa iya ono, o yeru obu ono bu eze. ¹⁴ Nchileke shi l'ẹka Nwa iya ono gbata ayi; bya agụkwaaruphu ayi nvụ l'iphe dụ ẹji, ayi meshiru.

Kuráýisutu bu

Ọkaribe-Kakọta-Nu

¹⁵ Ọ bu Kuráýisutu bẹ koshiru ayi egbe onye Nchileke bu; mbụ Nchileke ono, ẹ te egudejedu ẹnya phụ ono. Ọ bu Kuráýisutu ono bẹ Nchileke doberu l'ónodu, kakọta nshinu l'iphe bu iphemiphe ọbule, o meru ememe. Kuráýisutu ono bẹ nọha-oduru bẹ Nchileke meshideru iphemiphe ọbule. ¹⁶ Yọ buru l'ẹka iya bẹ Nchileke shi mekota iphe bu iphemiphe ọbule, bu ọphu nọ l'imigwe; mẹ ọphu nọ lẹ mgboko: ọphu eegudeje ẹnya phụ; mẹ ọphu ẹ te egudejedu ẹnya aphụ; mbụ ndu eze ojozi-imigwe; mẹ ndu bu nnajiọha; mẹ ndu bu eze l'ẹphe ha; mẹ ndu ọphu ekfu iphe eme nụ, nọkota l'imigwe. Ọ bu yẹbedua, bu Kuráýisutu ono bẹ Nchileke shi l'ẹka iya; mee iphemiphe ọbule; buru iya b'ò meru iya doberu. ¹⁷ Yẹbedua l'onwiya vukota iphemiphe ọbule ọzo nọduhawa. Yọ bukwaruphu ike nk'ia b'ò gude mee iphemiphe ọbule, Nchileke meru ememe; yọ nọdukota l'ẹke Nchileke doberu iya. ¹⁸ Ọo ya bu ishi; kpọ-kfuru l'ugwẹhu iya ono; mbụ chọchi. Ọ bu iya bu ẹke ndzụ k'ugwẹhu ono futaru. Yọ bukwaru iya phụ bu onye ivuzọ, Nchileke vutsukpo ọzo mee; yo shi l'ónwu teta nọdu ndzụ; k'ophu ọo-bu iya e-wota ọnodu mbụ l'iphemiphe ọbule, Nchileke meru ememe. ¹⁹ Ọ bu Nchileke bẹ chiru iya l'obu iya; mee t'ò buru l'ẹhu Nwa iya bẹ aa-phukota iphe yẹbe Nchileke bu; ²⁰ mẹ t'ò bukwaruphu l'ẹka Nwa iya ono bẹ ya e-shi mee tẹ yẹle iphemiphe ọbule dụ lẹ mma. Nchileke eshi ẹge ono gude mee ono, Nwa iya lọkaru teke ono, ọ

nwuhuru l'oshi-osweru ono mee tẹ okfu ba dūheru yẹbe Nchileke; mẹ iphemiphe ọbule, o meru ememe. Mbụ l'ọ bụ l'ẹka Nwa iya ono bẹ ya e-shi mee iphemiphe ọbule, nọ l'imigwe; mẹ ọphu nọ lẹ mgboko tẹ yẹle yẹbe Nchileke dū lẹ mma.

²¹ Unubẹdua yikwaphu lẹ ndu ẹphe lẹ Nchileke dū lẹ mma ọbu. Okfu l'ọ nwekwaruphu teke unubẹdua shi anọduje eme umere, koshiru l'unu ta madu Nchileke. Yọ bụru ẹjo iphe unu shi anọduje ari l'oriri; l'eme iya ememe bẹ shi mee unu; unu aburu ọhogu Nchileke. ²² Obenu lẹ nta-a bẹ Nchileke shiwa lẹ ndzụ, Nwa iya shi nọdu l'eliphe-a; mẹ anwuhu, ọ nwuhuru; mee t'unu l'iya dū lẹ mma; k'ọphu Nwa iya ono e-duta unu; unu aburu ndu duru Nchileke iche, ẹ-ta dudu ẹke aata unu uta; ọphu unu 'abudu ndu aamaru ẹjo ẹka; gbururu jeye; yo duta unu bya akfube l'ifu Nchileke ono. ²³ Obenu l'iphe unu mefutaje bụ l'unu ekweshilekwaphu ike l'iphe unu kweru; shihu ike l'ọ bụ ẹge-a ọkpa-ulo emeje ulo; yo shihu ike-wa. Unu be ekwekwe t'ọ nweru onye a-bya emee unu t'unu wofu obu l'iphe ono, unu ele ẹnya iya ono. Mbụ iphe ono, unu shi l'ozima ono, unu nuru ono dube ele ẹnya iya ono. Ozi-oma ono, unu nuru ono bẹ bukwa iya-a bụ ozi-oma ọphu e zibakotaru mgboko mgburumburu; yọ bukwaru iya phụ bẹ Nchileke ziru mbẹdua, bụ Pọlu tẹ mu je ezia ya ndu ọdo.

Ozi, Pọlu ejeru Chọchi

²⁴ Nta-a bẹ ẹhu atsokpoo mu ẹna; kẹ l'ọo okfu ẹhu unu bẹ mu gude eje iphe-ẹhuka-wa. L'ọ kwa iphe-ẹhuka-wa, mu eje nta-wa bẹ mu gude eyeta ẹka; eme t'ọ dzua edzudzu mbụ iphe ọphu phodukwaduru l'iphe-ẹhuka ono, Kuráyisutu gude okfu ẹhu ugwehu iya; mbụ chọchi jee ono. ²⁵ Ọ bụ Nchileke ono, bụ onye fọtaru mu nū tẹ mu bụru nwozi chọchi ono bẹ ziru mu ozi-wa tẹ mu zia unu. Ozi ọbu, o ziru mu ọbu bụ tẹ mu mee unu t'unu tuko iphe ya kfuru makotaru; ²⁶ mu emekwaaphu t'a maru iphe ono, Nchileke tūberu lẹ ya e-me ono. Iphe ono b'ọ shi domia edomi; k'ọphu ẹ to nwebua onye majeru iya nū keshinu ọphu o keru mgboko-a. Obenu l'ọ bya erua nta-a; yọ bya ekoshi iya ndu ọphu bụ ndu nk'iya; ẹphe amaru iya. ²⁷ Nchileke bẹ chihawaru iya achichi dobe: l'ọo ndu bụ ndu nk'iya bẹ ya e-koshi iphe ono, ya shi domia edomi ono. L'ọo ẹphe; bẹ ya e-koshi iya t'ẹphe maru iya. T'ẹphe maru iphe ono, kporu otukota onu iya; bya adu biribiri; bụ iya bụ iphe ọ tūberu lẹ ya e-meru iphe bụ mba, nọ lẹ mgboko-a. Iphe ọbu, o shi domia edomi ọbu bụ lẹ Kuráyisutu bu ebubu l'ime obu unu. Yọ bụru Kuráyisutu ono emeje t'ayi woru ẹnya tupyoo l'ayi

lẹ Nchileke a-gbaru mgba l'ọdu-biribiri iya. ²⁸ Ọ bụ okfu ẹhu Kuráýisutu ono bẹ ayi anọduje ara arara t'onyemonye ọbule nwa ya. Ayi anọduje alọ onyemonye ọbule ẹka lẹ nchi; gude mmamiphe l'ezí onyemonye iphe; k'ọphu ayi e-shi ẹge ono duta onyemonye ọbule t'ọ bụru onye dubebe mma bya l'ifu Kuráýisutu. ²⁹ Ọ bụ iya meru iphe mu anọduje alibashi; kebe ẹhu eme ẹge mu e-shi tẹ mu jeebe ozi ono, Nchileke ziru mu ono. Ike, mu egudeje eje iya bẹ bụ ike ono, Kuráýisutu eyeje mu l'ẹhu ono. Ọo ya bụ ike, ere mu ire l'ẹhu.

2

¹ Iphe mu eme t'unu maru bụ ẹge mu alibashi-be l'okfu ẹhu unu. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ mu alibashi l'okfu ẹhu chọchi, nọ lẹ Layodísiya; męwaru iphe bụ ndu ọdo, ifu mu l'ẹphe ta k'ọgbabuaru. ² Iphe mu gude eme iya ẹge ono bụ k'ọphu obu e-shihu ẹphe ike; mę k'ọphu obu, ẹphe yeru ibe ẹphe e-me t'ẹphe bụru nanu. Ọo ya bụ t'ẹphe bya amaẹbekpooru ọkpobe okfu ono; shi ẹge ono phubebe uru, nyiberu anyibe, nọ l'ọmaru ọkpobe okfu ono. Ọo ya bụ; e shi ẹge ono; iphe ono, Nchileke shi domia edomi ono edoo ẹphe ẹnwa ọhuma. Iphe ọbu, Nchileke shi domia edomi ọbu bụ Kuráýisutu l'onwiya. ³ Ọ bụ yẹbedua, bụ Kuráýisutu ono bẹ Nchileke eshije l'ẹka iya mee tẹ madzụ maẹberu iphe bụ mmamiphe l'ọ ha; makotabebekwaruphu iphe ono, bụ ọkpobe okfu ono l'ọ ha. Iphe ono bụgbaa iphe yẹbe Nchileke domiru edomi l'ime Kuráýisutu ono.

⁴ Iphe mu gude ekfu iphe-a bụ k'ọphu ẹ too nwedu onye e-gude ire-machamacha duswee unu ọzo. ⁵ A makwaru lẹ mu ta nọdu l'ẹke ono, unu nọ ono; ọbu l'ọ kwa l'ẹke ono, unu nọ ono bẹ obu mu nọ. Ẹhu atsokwa mu phụ ẹnwa lẹ mu phuru ẹge unu swikoberu onwunu nanu; mę ẹge unu gude bụru 'e-nwuribe-enwuribe l'eyeye, unu yeru onwunu Kuráýisutu l'ẹka.

Kuráýisutu bụ ishi

⁶ Ọo ya bụ; keshinu unu natawaru Kuráýisutu Jisosu; yọ bụru Nnajiufu unu; t'unu l'iya tųgbabelekwaphu bụru nanu kwaseru. ⁷ T'ọ bụle kwaruphu ẹge oshi agbabeje ọgvu l'ime alị; bụ ẹge unu a-gbabe ọgvu l'ime Kuráýisutu. T'ọ bụru Kuráýisutu a-bụ ọkpa-ọlo, unu a-nọdu akpụ ndzụ unu ẹge aakpuje ọlo; unu akafu okweshi ike l'iphe ono, e ziru unu ono. Unu egudejekwaphu obu unu l'ọ ha keleje Nchileke ekele; ekelegharu iya ẹka.

⁸ Unu kwabekwa ẹnwa t'ẹ b'o nwe onye e-gude mmamiphe nwa ọ-maru-ọmachata; mę ọgho, ẹ-te nwedu ishi; bya

eduswee unu ọ̀zo l'ọ̀kpuberu okfu ono. Iphe ono bụkọta iphe shi l'iphe ndiphe ezi; mę iphe shi l'ẹka ọ̀gvu-imigwe, achị mgboko-a. E tọ bụkwa Kuráýisutu b'o shi l'ẹka. ⁹ Okfu l'ọ̀ bụ l'ẹhu Kuráýisutu ono, byaru bya aburu madzụ ono; bę Nchileke l'onwiya byaru bya edzua oke; ekoshikota onye ya bụ. ¹⁰ Nchileke shi-wa l'ẹka Kuráýisutu ono, unu l'iya tųgbaberu buru nanu ono; mee tę ndzụ unu dzua oke. Yọ buru Kuráýisutu ono bụ onye ishi, kakọta iphe bụ ndu bụ eze imigwe l'ẹphe ha; bya akakọtakwaphu ndu ekfu iphe emenu l'imigwe.

¹¹ Ọ kwa teke ono, unu l'iya bya atųgbabe buru nanu ono b'e buru unu ọ̀tsù; mbụ ọ̀tsù ọ̀phu ẹ-ta bụdu ẹka b'e gude bua ya. Ọ bụ Kuráýisutu l'onwiya bụ onye buru iya unu. Ọ̀tsù ono, o buru unu ono bę bụkwa ugwehu unu l'ọ̀phu b'o yefuru unu l'ọ̀ bụ onye yefuru uwe; mbụ ugwehu unu ono, iphe dụ ẹjị shi faa kutukutu ono. ¹² Lę teke ono, e meru unu baputizimu ono b'a tųkookwa unu lę Kuráýisutu likota elili. Tęmanu bę Nchileke bya atųkokwaphu unu l'iya mee; unu atųko shi l'ọ̀nwu teta nọdu ndzụ. Iphe kparu iya nų aburu l'unu dakoberu ike ono, nọ Nchileke ono; bụ iya bụ ike ono, o gude mee Kuráýisutu: yo shi l'ọ̀nwu teta nọdu ndzụ ono. ¹³ O nweru teke unu shi dụ l'unu nwuhuru anwuhu; okfu l'unu mesweru Nchileke; mę okfu l'unu te shidu buhawa ọ̀tsù ọ̀phu shi l'ẹka Kuráýisutu. Obenu lę nta-a bę Nchileke byawaru bya emee; unu lę Kuráýisutu atųko nọdu ndzụ; yọ gųkotaru ayi nvụ l'iphe bụ iphe dụ ẹjị, ayi meru l'ọ̀ ha. ¹⁴ Ọ tųkowa iphe ono, e deru l'ẹkwo, bụ iya bụ iphe ekoshi l'ayi dakakọtawaru iphe ekemu ono, ọ tųru ono kfulu fuchakota. Mbụ fuchakota iphe ono, e deru ono, shi dųwa l'ọ̀ bụ ọ̀gwo; tọpyita ayi l'ẹkpiri l'ayi ha ono. Nchileke emeebe; bya akpakọ iphe ono kpmukpamu kọpyabe l'oshi-osweru; gude ẹge ono mee ya; yo rebuhu ire. E to nwehedu l'o ree ire ọdo jeyewaru. ¹⁵ Ọ bụ teke ono, Kuráýisutu nwuhuru l'oshi-osweru ono b'o chikporu ike iphe bụ ndu eze, nọkọta l'imigwe l'ẹphe ha; mę ike kę ndu ekfu iphe emenu l'imigwe; kputa ẹphe lę ndzụ; kputa ẹphe l'edzudzu ọha; yębedua atųa okokooko teke ono lę k'emekputa ono, o mekputaru ẹphe ono.

¹⁶ Ọo ya bụ; t'ę b'o nwekwa onye a-bya anọdu akpọchapheru unu mkpọcha l'iphe unu eri eriri; mę l'iphe unu angu angungu. Ọdo bụ t'ę b'o nwekwa onye a-bya bya akpọchalahaaru unu mkpọcha l'ọ̀o ọwaa bụ eswe-iphe, unu e-meje; t'unu dobekwa mbọku ọ̀phu meje eswe-iphe; ọdudu buru l'ọ̀o ọ̀phu bę ee-rije lę Aji Ọnwa Ọphungu; m'ọ̀ bụ kę iphe unu e-meje mbọku ọtu-ume. ¹⁷ Ekemu ndu

Ju ono l'ò ha, e shi t̄a l̄e k̄e iphemiphe ọbule ono b̄e shi dukota l'ò b̄u nwononyo iphe e-mekochaa bya l'uzo ifu. Obenu l'ọphu b̄u ọkpobe iya b̄u Kuráýisutu. ¹⁸ Ọo ya b̄u t'unu be ekwekwa t'ọ nweru onye a-bya akpọshia unu ọnata obunggo ono, Nchileke a-n̄u unu ono. Unu be ekwekwa t̄e ndu ono, ọonoduje at̄sọ ẹn̄a t'ẹphe meje t'a s̄u l'ẹphe wozitaru onwẹphe āl̄i ono naf̄u unu obunggo Nchileke. Ẹphe an̄oduje ekfu t̄e aabaj̄eru ụnwu ojozi-imigwe ẹja; s̄u l'iphe ẹphe dzọberu ọkpa ekfu iya b̄u àph̄ù, ẹphe ph̄uru. Egbe ndu ono an̄odujelephu eku onwẹphe iphe ẹphe ta hadu l'ò b̄u iya. Yọ b̄uleruphu mkpọkoro egomunggo, ẹ-te nwedu ishi b̄e ẹphe an̄oduje ār̄i. ¹⁹ Ẹphe ta anyataj̄edu l'ọ nweru onye b̄u ishi chọchi. L'ò b̄u Kuráýisutu b̄u ishi chọchi; chọchi ab̄uru ugw̄ehu. Unu manar̄ua l'ugw̄ehu l'ò ha dzekfuru l̄e nkwo iya l̄e nkwo iya je akpaa l'akwara, nọkota l'ẹhu; ẹhu edzekfua b̄uru nan̄u. Yọ b̄uru ishi emeje ugw̄ehu ono; yoo vu evuvu ẹge Nchileke t̄uberu. Yọ b̄uru ẹge ọ d̄u l'ẹhu Kuráýisutu ȳele chọchi ndono.

Anw̄uhu; m̄e ọno ndz̄u onye l̄e Kuráýisutu

²⁰ Keshinu unu l̄e Kuráýisutu t̄uko nw̄uhukotawa b̄e Nchileke bọfuakwaru unu l'iphe ọgvu, shi l'imigwe ezi; mb̄u ọgvu ọphu b̄u iya achikota mgboko-a. ?B̄u nḡunu meru iphe unu emekwadua l'ò b̄u ndu b̄ukwadua ndu mgboko-a? ?B̄u nḡunu meru iphe unu emekwadua iphe o kfuru; mb̄u ekemu ono, s̄uru: ²¹ “Be ebyikwa ẹka l̄e nri ọwaa.” “Be edekwa ọnu l'ọwaa.” “Be edenyikwa ẹka l'ọphu.” ²² Iphe b̄u ekemu ono l'ò ha b̄e b̄ulekwaphu iphe madz̄u gude ẹka ezilephu. L'iphe eeri eriri b̄ukwa e -riebewa iya b'ò gv̄uchawaru. ²³ E -kfudekpoo ya ekfukfu b̄e iphe ono, ẹphe ezi ono abujekwa: ẹphe -ezi iya; yọ d̄u l'oo-me t̄e madz̄u nweru mmamiphe. Obenu l'iphe ẹphe an̄oduje ezi b̄ulephu iphe shi l'uche-obu k̄e madz̄u, b̄u iya b̄u iphe ono, ẹphe an̄oduje ezi; s̄u t̄e aabaj̄eru ụnwu ojozi-imigwe ẹja; ọdo b̄u onanu, ẹphe an̄odujekwaphu eme t'a s̄uje l'ẹphe wozitaru onwẹphe āl̄i; m̄e aph̄u, ẹphe an̄oduje an̄u ugw̄ehu ẹphe. Obenu l'iphemiphe ọbule ono te nwekwa ọphu eyejeru ẹphe ẹka t'ẹphe kpadeghee onwẹphe t'ẹgu ẹjo iphe ba agujeshi ẹphe.

3

¹ Keshinu Nchileke mewaru: unu l̄e Kuráýisutu at̄uko shi l'ọnwu teta n̄odu ndz̄u; unu an̄odu-wa ndz̄u ọphungu; unu watan̄u ọcho ẹge unu e-me t'iphe ono, nọ l'imigwe ono rube unu ẹka; mb̄u iphe nọ l'imigwe l'ẹke ono, Kuráýisutu nọ l'ẹka-utara Nchileke ono. ² Unu woru ọriri unu dobe l'iphe

nọ l'eli l'ẹke ono; unu be ewokwaru iya dobe l'iphe nọ lẹ mgboko l'ẹke-a. ³ Ishi iya aburu l'ọ dụwa l'unu nwuhuru anwuhu. Ndzụ unu b'e wowaru domia l'ẹka Kuráýisutu l'ime Nchileke. ⁴ Ọ bụ Kuráýisutu bẹ bụ ọgbodo ndzụ ayi l'ayi ha. Teke ono, Kuráýisutu a-bya ọdo ono bẹ unu e-tsokwa iya phụ bya. Unu l'iya agbakwaruphu mgba l'odu-biribiri nk'iya.

*Ndzụ unu teke ono;
mẹ ndzụ unu nta-a*

⁵ Ọo ya bụ t'unu pyi-gbushia iphe, bụ iphe kẹ mgboko-a ọphu nọkwadua unu ndzụ l'ẹhu; bụ iya bụ: uru-ali; umere, rehuru erehu; ẹgu ẹjo iphe; ijimanya; mẹ ẹnya-kfurukfuru. Ishi iya bụ l'ẹnya-kfurukfuru dulekwaphu ẹji l'è wòtaru iphe ọdo dochia ẹnya Nchileke l'obu madzụ. ⁶ Ọ bụ iphemiphe ọbule ono e-me tẹ oke ẹhu-eghughu kẹ Nchileke dakfu ndu ẹ-ta anuduru iya okfu. ⁷ O nwekwaruphu teke unubedua shi emetsua iphe ono l'ọ ha. Ọ bụ teke ono, unu shi eme iya ono bẹ bụ teke ọbu, iphemiphe ọbule ono shi gude ndzụ unu eme ẹge dụ iya mma.

⁸ Obenu lẹ nta-a, unu buwa ndu kẹ Kuráýisutu-wa bẹ unu a-hakọta iphe ono l'ọ ha. Unu haa ẹhu-eghughu; haa ọkpoma-ọku. Unu be edobejekwaru madzụ ibe unu iphe l'obu; unu ahaa ophuje madzụ iphu. Tẹ okfu erehu be eshijekwa unu l'ọnu. ⁹ Unu ba adzujekwaru ibe unu ẹjo-ire; keshinu unu hakọtawaru akahụ umere ono yele ẹjo ememe, tso iya nụ. ¹⁰ Ọo ya bụ t'unu yee umere ọphungu ono l'ọ bụ onye yeru uwe. Ọ kwa Nchileke ono, nuru unu umere ọphungu ono; a-nọdu eme unu t'unu kafua ọburu ndu o meru k'ọphungu. Ọo ya bụ t'unu makọtaru onye Nchileke bụ; matabe iya; k'ọphu unu a-kafuaru ọdu ẹge ọ dụ kwaseru. ¹¹ Keshinu ọ dụwa ẹge ono b'ẹ ta akpahẹkwa ishi kẹ l'onye ọphu bụ onye Ju; onye ọphu ta bụ. Ta akpahẹ ishi kẹ l'e buru ugwu; te bu. Te ekfuhe kẹ l'onye ọphu bụ onye alala; onye ọphu aburu onye imoswa. Te ekfuhe kẹ l'onye ọphu bụ ohu; onye ọphu aburu amadu. Ẹ to nwehekwa iphe ono ọphu aakpakwadu ishi iya. Ọ buwa Kuráýisutu bụ mkpakọ-lẹ-nphuko. O buwa ebubu l'ime obu unu l'unu hakọta.

¹² Unubedua buwa unwu Nchileke. O yeru unu obu; fọta unu t'unu buru ndu nk'iya. Ọo ya meru iphe unu a-phujeru madzụ ibe unu imiko; mejeru madzụ iphe-oma. Unu wozitaje onwunu ali; unu emeje odo; tajeru iphe nshi. Unu chita iphe ono l'ọ ha yee onwunu l'ọ bụ onye yeru uwe. ¹³ Ibe unu -mee unu ẹji; unu atagbujee ya lẹ nshi. Teke bụ lẹ madzụ meru unu iphe unu a-ta iya ọta; unu aguaru

iya nvụ. Lẹ Nnajiufu guakwaru unu nvụ l'iphe dị ẹji, unu meru. Ọo ya bụ t'unu gujekwaaru ndu ọdo nvụ teke ẹphe mesweru unu. ¹⁴ Ọphu katsukpo nụ l'iphemiphe ọbule ono bụ t'unu yeru ibe unu obu. T'obu ono, unu yeru ibe unu ono swikobe unu; mee unu t'unu tughbabe bụru nanụ ọgbodo aburu. ¹⁵ T'ẹhu-agu ọphu shi l'ẹka Kuráýisutu bụru iya a-nọ unu l'obu; l'eduzi unu ụzo. Okfu l'ọ bụ ẹhu-agu ono kparu iphe Nchileke kukoberu unu t'unu bya aburu ugwehu lanụ. Unu keleje Nchileke ekele k'onanu. ¹⁶ Unu kwe t'ozi ono, shi Kuráýisutu l'ọnu ono bya eburu unu eburu l'obu; dzua ya oke. Unu yejeru ibe unu ẹka; mee t'ozi ono kafua ẹphe ọdo ẹnya. Unu gudeje mmamiphe, Nchileke nuru unu yeru ẹphe ẹka. Unu egudejekwa iya phụ alọ ẹphe ẹka lẹ nchị. Unu gujee Egvu-oma nụ Nchileke; mę egvu ekele; mę egvu mmakanụ ọdo, shikota Ume-dụ-Nsọ l'ẹka. Unu gude obu unu l'ọ ha mekota iphemiphe ọbule ono; shi ẹge ono keleje Nchileke ekele. ¹⁷ Iphe bụ iphe unu eme ememe; mę ọphu unu ekfu ekfukfu; unu gudeje ẹpha Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu eme iya. Unu shijelephu Kuráýisutu l'ẹka l'ekele Nchileke, bụ Nna ekele.

Umere, ee-meje l'ufu ndu kẹ Kuráýisutu

¹⁸ Unubẹ unwanyi; unu wozitaje onwunu alị l'ẹke ndu bụ nji unu nọ; bụ iya bụ iphe gbaru ndu etso ụzo Nnajiufu l'ememe.

¹⁹ Unubẹ unwoke; unu yeru nyee unu obu. Unu be emegbukwa ẹphe emegbu.

²⁰ Unubẹ unwegirima; unu nujeru nne lẹ nna unu okfu l'iphemiphe ọbule, ẹphe ekfuru unu. L'ọ kwa iphe dị Nnajiufu mma ndono.

²¹ Unubẹ ndu ọphu bụ nna; unu be emejekwa unwu unu iphe ẹhu e-ghu ẹphe eghughu; e menyaa; obu dahụ ẹphe ajilakpa.

²² Unubẹ ndu ọphu bụ ohu; unu nujeru ndu bụ Nnajiufu unu kẹ mgboko-a okfu l'iphemiphe ọbule, ẹphe kfuru unu. Unu ba asujekwa l'ọ bụ teke ẹphe ele unu ẹnya bẹ unu e-jeje ozi; k'ọphu ẹphe a-jajẹ unu ajaja. Unu gudeje obu iphoro ejeru ẹphe ozi. Iphe unu e-gude eme iya ẹge ono bụ lẹ Nchileke duru unu lẹ nsọ. ²³ Iphe, bụ iphe e zijeru unu ememe; unu fubeje ifu mee iphe ọbu; nyata l'ọ bụ Nnajiufu ayi bẹ unu emeru iya. Unu be emekwa l'ọ bụ madzụ mmakanụ bẹ unu emeru iya. ²⁴ Unu nyatajẹ l'ọo Nchileke bẹ e-bu unu nggo iya; bụ iya bụ lẹ Nnajiufu a-nụ unu iphe ono, o kwetaru ndu nk'ia ụkwa iya ono. L'ọ kwa Kuráýisutu bẹ bụ ọgbodo Nnajiufu, unu ejeru ozi. ²⁵ Obenu l'onye yeru ẹka l'ẹjo iphe bẹ Nchileke a-kfukwa ụgwo ọphu

gbaru iya nù; m'o -ruhuru; onye obu buru egbe onye ngunu. Lẹ yẹbedua, bụ Nchileke ta dukwa onye oole ẹnya l'ifu.

4

¹ Unubẹ ndu bụ nnajiufu, nweru ohu; unu mejekwaru ohu unu nhamunha; mę iphe ruberu ephe. Unu nyatajekwa l'unubedua nwekwaruphu onye bụ iya bụ Nnajiufu unu, bu l'imigwe.

Iphe unu e-meje

² Unu ba atugbejekwa ẹka l'okfu anụ Nchileke. Unu kwabejekwa ẹnya; tẹ ike ba agvụ unu teke unu ekfu anụ iya. Unu ekelejekwa iya phụ ekele teke unu ekfu anụ iya. ³ Unu kfujekwaruphu nù iya l'okfu ẹhu ayi. Unu kfujeru iya t'ọ gụhaaru ayi ọzo ọhuma t'ayi zijee ozi-oma ono; mbụ t'ayi zije iphe ono, Nchileke shi domia edomi, bụ iya bụ Kuráyisutu l'onwiya. Ọ kwa k'ozí-oma kparu iphe mu nọ lẹ mkpọro nta-a. ⁴ Unu kfujekwaruphu nù iya t'o mee mu tẹ mu dụ ike kfujee t'o doo ndiphe ẹnya l'ẹge ọ gbaru mu l'ekfukfu iya.

⁵ Unu meje umere l'ọ bụ ndu maru iphe, gbaru ephe l'ẹke ndu ẹ-ta bụdu ndu kẹ Kuráyisutu nọ. Unu gudejekwa ọzo, nọru unu zije ozi-oma ono; unu ba ahajekwa ọzo obu t'ọ laa kẹ mmakanu. ⁶ T'okfu unu gujee egugu; yoo tsoje l'ọ bụ iphe únú tsuru; k'ophu oo-heje ndu unu ekfuru iya uhere t'ephe gebejeru unu nchị. Unubedua amajekwanuru ẹge unu e-yejeru onyenonu onu l'aji, ọ jiru unu.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

⁷ Nwanna ayi Tíkikọsu, bụ onye ayi yeru obu e-kfurua unu iphemiphe obule; k'ophu unu a-mawaruru onodu mu. Tíkikọsu bụ onye koshiwaru lẹ ya gbaru kẹ t'e gude ire iya ẹka. Yọ bukwaruphu onye mu l'iya tuko ejeru Nnajiufu ozi ono. ⁸ Mu ziwaru Tíkikọsu ono t'ọ bya akọoru unu ẹge ayi eme emechi; mę t'ọ bya emekwaaphu tẹ obu shihu unu ike. ⁹ Onye yele iya a-yi teke ọo-bya bụ Onésimosu, bụ onye ayi yeru obu; bukwaruphu onye koshiwaru lẹ ya gbaru kẹ t'e gude ire iya ẹka; mbụ Onésimosu k'ufu unu. Ephe ẹbo ono a-kọwaruru unu ẹge iphemiphe obule dụ l'ibyiya ọwaa.

¹⁰ Arisutakọsu, bụ onye mu l'iya tuko nọdu lẹ mkpọro ajikwaphu unu. Yoo jikwaphu unu mbụ Maku, bụ nwa nwanna nna Bánabasus. E zihaakwaru nzi ẹhu iya; yo rua unu lẹ nchị. Teke o shitaru ọzo iya nk'unu; unu koshikwa iya l'ẹhu atso unu ẹna l'ọ byaru. ¹¹ Jisọsu onanu, ẹpha etushi iya bụ Jósutosu ono ajikwaphu unu. Ọ bụ ọmadzu ẹto ono

bẹ̀ bụkwadua ndu Ju, tso mu eje ozi ono, ayi eje; gude ekoshi l'ọ Nchileke bụ eze ono. Ọ bụ ẹphe bẹ anọduje adu mu ike.

¹² Ọojikwaphu unu mbụ Epáfurasu kẹ ufu unu. Yẹbedua bẹ bụkwaphu onye ejeru Kuráyisutu Jisọsu ozi. Oogudeje obu iya l'ọ ha fube ifu l'okfu anụ Nchileke l'okfu ẹhu unu; l'ekfushi iya ike tẹ Nchileke mee unu t'unu ba akpoje laa azu. Yo mekwaaphu t'unu maru umere, gbaru onye kẹ Kuráyisutu ogbodo amaru. Yo mekwaaphu t'o heje unu uhere ome iphe bụ uche-obu Nchileke. ¹³ Mbẹdua ekfukpo l'onwomu lẹ oosekpo akanya ẹhu unu l'eseshi iya ike l'okfu anụ Nchileke ono. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ooseshi akanya ono ike l'okfu anụ Nchileke l'okfu ẹhu ndu Layodísiya; mẹ l'ẹhu ndu Hiyerápolisu. ¹⁴ Onye dọkinta ono, ayi yeru obu ono; mbụ Luku ajikwaphu unu. Yọo jikwaphu unu; mbụ Dímasu.

¹⁵ Unu jikwaaruphu ayi unwunna ayi pẹ ono, nọ lẹ Layodísiya ono. Unu ajikwaaruphu ayi Nimfa; mẹ chọchi ono, edzukobeje lẹ nk'iya ono. ¹⁶ Teke unu gụtsuaru ẹkwo-ozí-wa; unu mekwaa t'o rua ndu Layodísiya ẹka; k'ọphu ẹphebedua a-gụkwa iya phụ. Unu agụkwaaphu ẹkwo-ozí onanu, shi Layodísiya ono. ¹⁷ Unu zia Akíposu lẹ mu sụru t'o keshikwaa ẹhu jekota ozi ono, e ziru iya t'o jee l'ozí ono, ayi ejeru Nnajiufu ono.

¹⁸ Ọ bụ mbẹdua, bụ Pọlu gude ẹka mu ede ọwaa nta-a gude l'ekele unu. Unu ba azahajekwa lẹ mu nọ lẹ mkpọro.

Tẹ Nchileke meeru unu eze-iphe-ọma.

Ĕkwo kẹ mbu, Pọlu deru nù Ndu Tesalonáyika

¹ Ĕkwo-ozì ọwaa shì l'ẹka mbẹdua, bụ Pọlu alaru chọchi Tesalonáyika, bụ ndu kẹ Nchileke, bụ Nna; bya abụkwaruphu ndu kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu. Ndu mu l'ẹphe gbakọru ẹka ede iya bụ Siluvánọsu yẹle Tímoti.

Tẹ Nchileke meeru unu eze-iphe-ọma; yo mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu.

Umere ndu Tesalonáyika;

mẹ ekweta ẹphe

² Tekenteke ayi ekfu anụ Nchileke; bẹ ayi anyatajẹ unu; ekele iya ekele l'okfu ẹka unu l'unu ha. ³ Tekenteke bẹ ayi anyatajẹ unu l'ifu Nchileke, bụ Nna ayi; mbụ nyata ẹge unu gudewa ozi, unu jeru iya; koshi l'unu kweshiru ike l'iphe unu kweru; mẹ ẹge unu gudewa oseshi akanya ike; koshi l'unu yeru iya obu; mẹ ẹge unu gude ọta-nshi; koshi l'unu eleshi ẹnya mbọku ono, Nnajiufu ayi Jisọsu Kuráyisutu a-bya ọdo ono ike. ⁴ Ụnwunna ayi; ayi makwaru-a lẹ Nchileke yeru unu obu; bya afọta unu t'unu buru ndu nk'iya. ⁵ Iphe ọbu bụ l'ayi byaru bya ezia unu ozi-ọma ono; tọ bụ okfu-ọnu nkinyi iya bẹ ayi gude zia ya unu. Nchileke bẹ shikwa iya phụ koshi unu l'ike iya ereshi ire ike. Ume Nchileke ono bẹ yeru ayi ẹka; ayi adu ike mee; unu amaru ọgbodo amaru l'iphe ayi ezi unu bụ oswi-okfu. Umere, ayi meru teke ayi l'unu nọ mewaruru; unu amaru egbe ndu ayi bụ. Ọ kwa ẹge ọo-duru unu lẹ mma meru; ayi emee egbe umere ono. ⁶ Tọ dọ iya bụ; unu abya awata ọmu umere ayi; yọ bwaruru unu ọmu umere Nnajiufu. Ọphu unu te gudekwaru l'unu eje iphe-ẹhuka teke eezi unu ozi-ọma ono; unu egudelee ẹhu-ọtso-ẹna ọphu shi Ume-dụ-Nsọ l'ẹka; nata ozi ono. ⁷ Ọo ya meru iphe unu bya aburu ndu, iphe bụ ndu ọphu wowaru onwẹphe ye Kuráyisutu l'ẹka lẹ Masedóniya; mẹ lẹ Akáya byaru bya awata ọmu ẹka ẹphe. ⁸ Ẹ tọ bụlekwa l'ozì-ọma kẹ Nnajiufu ono, unu ezi ono bẹ dzuru Masedóniya; mẹ Akáya nkinyi iya. E woru, unu woru onwunu ye Nchileke l'ẹka bẹ ngakọtaakwaru ẹkemeke ọbule; k'ọphu ẹ to nwehedu onye ayi a-bya akọlahaaru iya akọru k'iche. ⁹ Iphe bụ ẹke ayi jeru bẹ aanọduje ekfugbaa k'ẹge unu gude meshiaru ayi teke ono, ayi byaru ndu-unu ono. Ẹphe akọkwaaphu ẹge unu gude sefukotawa ẹka l'ogwa iphe aagwa agwagwa; bya aghachiwaru Nchileke ifu; jelahaaru ọkpobe Nchileke ono, nọ ndzọ ono ozi; ¹⁰ bya

awatakwapu ole ɛnya Nwa iya ono, e-shi l'imigwe bya ono; mbu nwa iya ono, bu Jisosu ono, o meru; yo shi l'onwu teta ndu ndzu ono. Oo ya bu onye a-dzo ayi l'oke ehu-eghughu ke Nchileke; mbu l'oke ehu-eghughu ono, Nchileke a-zube ndu eme iphe du eji mboku ikpe ono.

2

Ozi, Polu jeru le Tesalonáyika

¹ Unwunna ayi; unubedua l'onwunu marua l'akpakfuta ono, ayi kpakfutajeru unu ono ta bukwa ke mmakanu. ² Unu makwaru-a egbe iphe-ehuka, ayi jeeberu le Filipayi; makwaruphu ege e gude mee ayi iphe-iphere l'eke ono. Obenu le Nchileke ayi melekwaru-a obu ayi; yo shihu ike; k'ophu ayi byakwaduru bya ezia unu ozi-oma Nchileke ono; ayi te dze le ndu mkpo-byi do-pheru ayi mgburumgburu. ³ Teke ono, ayi aru unu t'unu bya aburu ndu ke Kurayisutu ono be iphe no ayi l'okpoma; ayi aru unu ta bukwa t'ayi bya eduphua unu eduphu; to bu l'o nweru ejo iphe ayi vu l'okpoma; to bu l'oo t'ayi bya egude ugho haru unu ghotu. ⁴ Iphe ayi gbe emeje bu l'ayi ekfuje iphe bu uche-obu Nchileke; okfu le yebedua be lewaru ayi enya; maru l'ayi koshiwaru l'o gbaru ke t'o gude ire ayi aka; bya eworu ozi-oma ono ye ayi l'eka. Ayi te ekfukwa t'o tsoje madzu ena le nchi; gbahaa t'ayi kfujee ya ege oo-du Nchileke mma, bu iya bu onye ono, eletaje ime obu ayi; maru iphe ayi aru ono. ⁵ Unu makwaru-a l'e to nwekpodua teke ayi gude ire-machamacha kfuru yeru unu teke ono, ayi byaru nk'unu ono; ayi te me umere la suru l'oo iphe ayi ta budu be ayi suru l'ayi bu; ege ee-shi t'unu nu ayi iphe. O kwaphu Nchileke a-haru ayi enge iphe-a, ayi ekfu-wa. ⁶ E to nwekwa onye ayi meru k'ophu oo-ja ayi ajaja. Ayi te mekwa t'unu jaa ayi ajaja; ayi te me te ndu odo jaa ayi ajaja. ⁷ Le keshinu ayi bu ndu ishi-ozu Kurayisutu b'o gbakwaru ke t'ayi su t'unu vuta mkpa ehu ayi; obenu l'ayi melekwaru-a unu agu teke ono, ayi no le nk'unu ono. Mbu l'ayi dukpooru unu agu ege nwanyi, eleta unwu iya enya adujeru ephe agu. ⁸ Ayi yeru unu obu nshinu. Oo ya meru iphe ayi chi iya; su l'e to buledua ozi-oma ono, shi Nchileke l'eka ono be ayi l'unu gba mgba; ndzu ayi be ayi l'unu gbakwapu mgba. Iphe obu aburu l'unu nonuka ayi l'obu. ⁹ Unwunna ayi; unu nyatajeka ege ayi seshiberu akanya ike; jeta ozi; ike agvu ayi. Teke ono, ayi ezi unu ozi-oma ono, shi l'eka Nchileke ono be ayi jeru ozi: eswe; l'enyashi; jeta nri, ayi e-ri; t'e b'o du onye ayi a-buru ivu era noduru.

¹⁰ Unubèdua a-nòdukpoo aharu ayi enge. Ège ono kwaphu bè Nchileke a-nòdu aharu iya ayi. Umere, ayi shi emejeru unubè ndu kwetaru l'ozì-òma ono bè gukwaru egugu; vudo nhamunha. È to nwekwa èke ayi metaru iphe aa-ta ayi ùta. ¹¹ Unu makòtaru l'òo ège nna anòduje ehe unwu iya; bù ège ayi shi ehe unu l'èhu l'èhu. ¹² Ayi mewaru unu; obu eshihu unu ike. Ayi adùwa unu ike; kfuwa iya kfushiaru iya unu ike t'unu meje umere, dù Nchileke mma. Òo Nchileke ono bè kuru unu t'unu bya abata l'èke ya bù eze; mèkwaphu t'unu l'iya gbaru mgba nweru òdu-biribiri nk'iya.

¹³ Iphe meru iphe ayi ta atugbejedu èka l'okele Nchileke ekele teke ayi èkfu anù iya bù lè teke unu nùru okfu Nchileke ono, ayi bya ezia unu ono bè unu gbobeleruphu èka labù; nata iya. Unu ta natakwa iya; kua ya okfu madzù. Unu nataru iya l'ò -bù okfu Nchileke; mbù yò bukwaru okfu Nchileke bù iphe ò bù. L'ò kwa Nchileke ono l'ere ire l'ime unubè ndu nataru ozi-òma ono. ¹⁴ Unwunna ayi; ò bù iphe ono, shi m̀aru unu ono bè bù iphe shi m̀aru chòchì kè Nchileke, bù ndu èphe lè Kuráyisutu tugbaberu buru nanù l'alì Judíya. Ò bùlephu ège ndu alì unu eme unu kpakpawowo bù ège ndu alì èphebe ndu Ju shi eme iya èphebedua. ¹⁵ Ò bù ndu Ju ono bè bù ndu gburu Nnajiufu; mbù Jisòsu; gbua ndu nkfuchiru Nchileke; bya achia ayibedua chifu ayi l'alì èphe. Èphe egude ège ono meta iphe ta dùdu Nchileke mma swibe onwèphe; bya aburu ògu, nòru madzù kpamukpamu. ¹⁶ Ège èphe shi buru ògu ono bù l'èphe te kwedu t'ayi zia ndu è-ta bùdu ndu Ju ozi-òma ono; k'òphu Nchileke a-dzò ndu ono, è-ta bùdu ndu Ju ono. È to nwekpodua teke èphe te emetajedu iphe dù èji; yò wò èphe l'èkpiri. Obenu l'oke èhu-eghughu kè Nchileke bè mekocharu dakfukwanu èphe.

Òogu Pòlu t'o je ajià ndu Tesalonáyika

¹⁷ A bya abya l'èhu nk'ayi; unwunna ayi; o teekwaru ènya; k'òphu ayi l'unu phù-beru. Ò bù oswi-okfu l'o tewaru ènya ifu ayi l'unu kpòberu; obenu l'obu ayi nòkwaa l'èke unu nò. Obu unu dùta-beru ayi; k'òphu ayi shiwa teke teru ènya seta ège ayi e-me t'ayi l'unu phù òdo. ¹⁸ Ayi seekwaru ège ayi e-me kpakfuta unu; mbù lè mbèdua, bù Pòlu l'onwomu bè seekwaru abyabya ugbo olemole; òbu lè Sétanu akpòshije iya ayi. ¹⁹ ?O nwekpooru ège ò dù, è-ta bùdu unu nkinyi iya bè bù ndu ayi chiru èka nyanwua; buru unu e-me t'èhu tsòo ayi èna. Ò bù unu l'a-bù obunggo, ayi e-gude l'eku onwayi l'ifu Nnajiufu ayi, bù Jisòsu teke ono,

o-o-bya odo ono. ²⁰ Oo unubedua be bu iphe ee-gude jaa ayi ajaja; bukwaruphu unu bu ehu-otso-ena nk'ayi.

3

¹ Ya ndono; a nonyaa; ayi ta duhe ike tagbua ya le nshi; ayi achipyaa ya l'o ka ayi mma ayibedua t'ayi kwaa le Atensu; ² gbe zia nwanna ayi Timoti. Yebedua bukwapu onye ayi l'iya tukoru ejeru Nchileke ozi; mbu ozi k'ozi-oma ke Kurayisutu. Ayi ziru iya t'o bya emee t'unu vudoshia ike l'iphe unu kweru; yo mekwaaphu t'obu shihu unu ike; ³ k'ophu e too nwedu m'o bu onye lanu l'unu ha, e-gude k'ehu-wa, aakpa unu-wa kpola azu. Unubedua l'onwunu makwaru-a l'ehu ono, aakpaebeje ayi ono be bukotakwa iphe Nchileke makotahawaru l'oo ege o-muru ayi. ⁴ Mbu; me ayi kfukwaru iya unu l'odungu teke ono, ayi no le nk'unu ono l'aa-kpakwa ayi ehu. Unu elewaa l'o duwa ege ono obu; yo buru iphe unu toko makotahawaru. ⁵ Oo ya meru iphe mu nodunyaaru; to kwe te mu tagbukota iya le nshi; mu ezi Timoti t'o bya amaru ege unu vudoshibe ike l'ekwekwe, unu kweru ke Nchileke. O bu egvu be mu tsuhuru; su: ?a maru o-nwuru-oye ono; mbu Setanu te nwuakwarunu unu ye t'unu buhaa ekwekwe ono; akanya ono, ayi seru l'okfu ehu unu ono aburu akanya o-la-l'iyi.

⁶ Obenu le nta-a be Timoti shiwa l'eke unu no lawaa; lakfuta ayi; bya ezia ayi ozi, du mma: l'ekwekwe unu shihuru-a ike; unu eyekwaruphu ibe unu obu. O kokwaruphu ayi l'unu anoduje achiru ayi idzu oma; kooru ayi l'obu ayi du unu nshinu ege ono obu nk'unu dukwapu ayi ono. ⁷ Unwunna ayi; o bu okfu l'unu vudoshi ike l'ekwekwe, unu kweru ke Nchileke kparu iphe obu eshihuje ayi ike l'iphe bu iphe-ehuka, ayi eje; me ehu, aakpaebe ayi. ⁸ L'o kwa nta-a be ndzu byaru ayi l'ikoro; keshinu ophu unu vudoshi ike l'atugbabe, unu le Nnajiufu tugbaberu. ⁹ Mbu; ?nanukpo ege ayi e-bebe wata okele Nchileke ekele ehu unu; me k'ehu ono, o meru; yo tso ayi ena l'ifu yebe Nchileke l'okfu ehu unu ono? ¹⁰ Ayi egudejekwapu obu ayi l'o ha ekfu anu iya: eswe l'enyashi; ekfushiru iya ike t'o mee t'ayi l'unu phu; t'ayi mee eke ekwekwe unu t'eshihudua ike; t'o shihu ike.

¹¹ Nta-a bu te Nchileke, bu Nna ayi l'onwiya; me Nnajiufu ayi, bu Jisosu boru ayi uzo, ayi e-shi abya unu agbaphe. ¹² Te Nnajiufu mekwaaphu t'unu kafa oyeru ibe unu obu; mbu t'unu kfu be oswa yeru ibe unu obu okpobe eyeye; mbu yee ya ke 'ama-ege-e-me iya. Yo bukwaruphu ege ono be unu e-yeru iya iphe bu madzu phuu. O kwa ege

ono bẹ ayibedua yeru iya unu. ¹³ Oo ya bụ k'ophu oo-me t'obu shihu unu ike; unu evudo l'ifu Nchileke, bụ Nna ayi; bụru ndu dukota mma; too nwe eke aa-ta unu ụta teke ono, Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu yẹle ndu nk'iya a-yiru bya ono.

4

Umere, dụ Nchileke mma

¹ Ụnwunna ayi; iphe ọdo, tsofua ya nụ bụ: l'iphe unu mụtaru l'ẹka ayi bụkwa ẹge unu e-shi gude ndzụ unu eme iphe dụ Nchileke mma. Tẹmanu b'ọ bụlekwaphu iphe ono, dụ Nchileke mma ono bẹ unu emekwaphu. Nta-a bẹ ayi gudekwa ẹpha Nnajiufu, bụ Jisọsu arọ unu; ekfushiru iya unu ike t'unu kafuaru ome iphe dụ Nchileke mma l'eje. ² L'unu mawaru-a ọkwa, ayi shi l'ẹka Nnajiufu, bụ Jisọsu nmaaru unu; koshi unu ẹge unu e-meje umere. ³ L'iphe dụ Nchileke mma t'unu meje bụ tẹ ndzụ unu l'ọ ha bụkotaru nk'iya; mbụ t'unu sefu ẹka l'ome kẹ nwanyi. ⁴ Ọdo bụ: unubẹ unwoke; t'onyenononu maru ẹge oo-shi lụa nwanyi l'uzo, vudo nhamunha, bụ iya bụ l'ẹge ọ dụ Nchileke mma; mẹ ẹge ugvu e-tso onye ọbu. ⁵ T'ẹ b'ọ bụkwa ẹgu ojekfu nwanyi a-lọtaje unu; unu eje alụa nwanyi ẹge ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju; mbụ ndu ẹ-ta madụ Nchileke aluje. ⁶ Lẹ kẹ ọlu nwanyi-a, ayi ekfu-wa bụkwa t'ẹ b'ọ dụ onye emeswe ibe iya; ọphu 'ọ dukwa onye e-megbuta ibe iya. Ayi kfuhaakwaru iya unu; rụa ya unu arurù lẹ nchị l'onye eme egbe iphe ono bẹ Nnajiufu a-gwakwa ọchi. ⁷ Lẹ Nchileke te kukwa ayi t'ayi bya emerushije onwayi emerushi. Iphe o kuru ayi bụkwa tẹ ndzụ ayi bụru iphe ayi e-gude kwabẹ iya ugvu. ⁸ Oo ya bụ l'iphe bụ onye jikaru iphe ono, ayi ezi ono ta bụkwa madzụ b'ọ jikaru; ọ kwa Nchileke b'ọ jikaru; mbụ Nchileke ono, anuje unu Ume-dụ-Nsọ iya ono.

⁹ A bya abya lẹ k'oyeru ụnwunna obu: onanu ta bụkwa iphe aa-bya awata oderu unu l'ẹkwo; l'unubedua l'onwunu bẹ Nchileke l'onwiya ziaakwaru ẹge unu e-yejeru ibe unu obu. ¹⁰ Mbụ; yọ bụlekwaphu ẹge e ziru iya unu; bẹ unu shi meta iya. Mbụ l'unu yeru iphe bụ ụnwunna ayi, nọkota lẹ Masedóniya mgburumgburu obu. Obenu l'ayi ekfushikwaru iya phụ unu ike ụnwunna ayi t'unu kafukwaaru ome ẹge ono l'eje. ¹¹ Unu kebejelekwaphu ẹhu buru l'odoo. Unu ekebejelekwaphu ẹhu lepyabe ẹnya l'ozi nk'unu. Unu egudeje ẹka unu seta iphe unu e-gude buru; bụkwa iya-a bụ iphe ayi kfuhawaru unu-wa. ¹² Ọ bụ umere ono bẹ unu a-nọduje eme; bụkwaru iya phụ bụ umere, gbaru unu l'ẹke ndu ẹ-ta bụdu ndu kẹ Kuráýisutu

nọ; k'ọphu ẹphe a-kwabeje unu ugvu; too nwekwanu onye unu a-sụ: l'ọ -bụdu iya bẹ unu te emekwa mkpa, nọru unu.

Abyabya, Nnajiufu a-bya ọdo

¹³ Ụnwunna ayi; iphe ayi eme t'unu maru bụ okfu ẹhu ndu nwuhuru anwuhu; k'ọphu unu ta agudu aphụ iya l'ọ bụ ndu ẹ-te eledu ẹnya l'ẹphe ẹ Kuráýisutu e-mekochaa nọdu. ¹⁴ Ayi kwetaru kweshia ike ẹ Jisọsu bẹ nwuhuru nụ; meebe teta nọdu ndzụ. Ẹge ono bẹ ayi kwetakwaruphu ẹ Nchileke e-shi Jisọsu l'ẹka; mee tẹ ndu, wooduru onwẹphe ye Jisọsu l'ẹka ẹmanu bẹ ẹphe nwuhuderu; t'ẹphe ẹ Jisọsu tuko teta nọdu ndzụ; ẹphe etsoru iya bya.

¹⁵ Iphe ayi ekfuru unu bụ ozi, shi Nnajiufu l'ọnu: l'ayịbedua, bụ ndu ọphu a-nọkwadua ndzụ teke ono, Nnajiufu a-bya ọdo ono te evukwaru ndu ọphu nwuhuhawaru nụ ụzo. ¹⁶ Ishi iya aburu ẹ Nnajiufu l'onwiya e-shikwa l'imigwe alazita l'alị; l'echi mkpu ọgu. Eze onye ishi ojozi Nchileke a-nọdu eku oku; l'egbukwaphu ụpyoku Nchileke. Ọo ya bụ; ndu ono, wooduru onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka bẹ ẹphe nwuhuderu ono evuru ụzo teta; nọdukota ndzụ. ¹⁷ Ẹphe -tetabebelephu; ẹmanu Nchileke adzuchata ayịbedua, bụ ndu ọphu nọkwadu ndzụ teke ono; ayi l'ẹphe abya atuko nmagbabe nọdu l'ime urukpu; jekfushia Nnajiufu, bụ Jisọsu l'ephekerephe; k'ọphu ayi ẹ Nnajiufu a-nọduwaru. ¹⁸ Ọo ya bụ; t'unu gude okfu-a dọa ibe unu ike.

5

Kwaberu abyabya ke Nnajiufu

¹ Ụnwunna ayi; ẹ tọ buhekwaru iphe aa-bya edederu unu l'ekwo sụ unu l'ọo teke ọbu ndọ; ọ dudu l'ọo mbọku ọbu, iphemiphe ọbule ono e-mekota ndọ-ọ. ² L'unubedua makwaru ẹ Eswe ke Nnajiufu a-tukwa madzụ l'ukfu ẹge ono, onye iphura atuje madzụ l'enyashi ono. ³ L'ọ kwa teke ndiphe sụru: "Ha! Ẹ mgboko dukwa agu; ọ buakwa t'onyenonu tusaru ẹhu; wata oje ẹge dụ iya mma;" ono bụ teke bụ: a bya ele ẹnya; íyí aburu phereketengu. Ọ bụ ẹge ozeda ẹku nwata aphushihujeru nwanyi, dụ ime; bụ ẹge íyí ọbu a-phushihu: ẹphe atuko yifukota; too nwe m'ọo onye lanu, a-wafu nụ. ⁴ Obenu l'unubedua ta nọkwa l'ekpuru-ochi; unwan na ayi; ke tẹ mbọku ono, Nnajiufu a-bya ono tū unu l'ukfu l'ọ bụ abyabya onye iphura. ⁵ L'unubedua bẹ bukwa l'ẹke iphoro nọ; mẹ l'ẹke bụ eswe. Ayi ta bukwa ndu bu l'ime ẹnyashi nọ; ayi ta bụ ndu bu l'ekpuru-ochi. ⁶ Ọo ya bụ; keshinu ọ dọwa ẹge ono; t'ayi be kukwaru mgbenya ẹge ndu ọphu ekutsua; t'ayi gbe muchikwaaru ẹnya; t'ẹnya doo

ayi édòdò. ⁷ Ndu eku mgbènya bụ l'enyashi bẹ ẹphe ekuje iya; bụru l'enyashi bẹ ndu anguje mee; l'akpọ kulakula anguje iya. ⁸ Obenu lẹ keshinu ayibedua bụ ndu bu l'ẹke bụ eswe; t'ènya dònúa ayi édòdò; tẹ ekwekwe, ayi kweru yẹle obu, ayi yeru ibe ayi bụru uwe-ígwè, ayi e-yeje; mbụ uwe-ígwè, e-gbochitaje ayi ọkpoma. T'adzọta ono, ayi ele ọnya iya lẹ Nchileke a-dzọta ayi ono bụru iya a-bụ okpu-ígwè, ayi e-kpuru. ⁹ Nchileke ta tũkwa ayi ẹka; t'ayi bụru ndu ya a-zube oke ẹhu-eghughu iya; gbahaa t'ayi bya tẹ ya shi l'ẹka Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráyisutu; dzọọ ayi; ¹⁰ mbụ Jisọsu ono, nwụ-chiru ayi ọnwu ono; k'ọphu bụ: e meebe; ayi l'iya atũko nọdu ndzụ: mẹ ayi -nọ ndzụ; mẹ ayi -nwụhuru anwụhu teke ọo-bya. ¹¹ Oo ya bụ; t'unu meje t'obu shihu ibe unu ike; unu eyekwaruphu ibe unu ẹka t'ẹphe vudoshia ike l'ekwekwe, ẹphe kweru; bụ nụ iya-a bụ iphe-a, unu eme-wa.

Iphe unu e-meje

¹² Ayi arọ unu; ụnwunna ayi; t'unu yejeru iphe bụ ndu ono, ese akanya ẹhu unu ono ugwu; mbụ ndu ono, bụ ẹphe bụ ndu, Nnajiufu fọtaru t'ẹphe bụru ndu ishi unu; bụkwaruphu ndu a-nọdu akpọ-ziru unu ụzo ono. ¹³ Unu egudekwaphu k'ozì ono, ẹphe ejeru unu ono; l'eyeru ẹphe ẹso; yekwaruphu ẹphe obu ọgbodo eyeru; unu l'ibe unu eburu l'ẹhu-agu.

¹⁴ Ayi arọkwaphu unu; ụnwunna ayi t'unu lojee ndu ẹnйiru ozi ẹka lẹ nchị. Ndu ọphu obu ẹ-te gvuduru egvuru bẹ unu e-meje t'obu shihu ike. Unu eyejeru ndu ekwekwe ẹphe te shihudu ike ẹka t'ẹphe kweshia ike. Unu atajẹ nshi l'ẹke onyemonye ọbule nọ. ¹⁵ Unu akwabekwa ọnya t'ẹ b'o nwe l'unu ha, onye e-gude ẹjo iphe gwata ụgwo ẹjo iphe madzụ meru iya; gbahaa t'iphe unu a-nọdujelephu achọ ụzo iya bụru ẹge unu e-shi mejeeru ibe unu ọhuma; mekwaaru iya phụ iphe bụ madzụ kpamukpamu.

¹⁶ T'ẹhu tsojekpelekwaphu unu ẹna tekenteke. ¹⁷ Unu ba atugbejekwa ẹka l'okfu anụ Nchileke mkpurumkpuru. ¹⁸ Unu keleje Nchileke ekele l'iphemiphe ọbule, amuru unu: m'o -ruhuru; ọ dụ ịdagha. Ono kwa iphe Nchileke achọ unu l'ẹka unubedua ndono.

¹⁹ Unu ba akpọshijekwa Ume-dụ-Nsọ iphe oome. ²⁰ Unu ba akpọjekwa iya ẹbo-ẹbo l'afụ; mbụ okfu, ekoshi ozi, Ume-dụ-Nsọ ziru. ²¹ Ọlobu; t'unu datajekwa iphemiphe ọbule adata; fọta iphe ọphu dụ mma; gudepyabeshia ya ẹka ike. ²² Unu sefukota ẹka l'iphemiphe ọbule, bụ ẹjo iphe; m'o -ruhuru; ọ du ịdagha.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

²³ Tẹ Nchileke, bụ iya emeje t'ayi buru l'ẹhu-agu; mee unu t'unu buru ndu nk'iya ogbodo aburu. T'o dobe ndzu unu kpamukpamu; mbụ mẹ uche unu; m'obu unu; m'ẹhu unu; t'o dobe iya ẹge ono t'ẹ b'ọ dụ ẹke uta a-dụ iya jeye teke Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráyisutu a-bya ọdo. ²⁴ Iphe ono bẹ bụ iphe oo-mekota l'ọ ha; okfu l'ọo ya kuru unu; bụkwaruphu onye evudoshije ike l'iphe o kfu.

²⁵ Ụnwunna ayi; unu kfujekwaruphu nụ Nchileke l'okfu ẹhu ayibedua.

²⁶ Unu kelekwa iphe bụ ụnwunna ayi l'ẹphe ha; nmata ẹphe akpa.

²⁷ Unu gụkwaa ẹkwo-ozu-wa; t'o rukota iphe bụ ụnwunna l'ẹphe ha nchi; Nnajiufu anụkwaa iphe-a, mu ekfu-wa.

²⁸ Tẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráyisutu meeru unu eze-
iphe-oma l'unu ha.

Èkwo k'èbo, Pòlu deru nù Ndu Tesalonáyika

¹ Èkwo-ozì ọwaa shì l'èka mbedua, bụ Pòlu alarụ chọchi Tesalonáyika, bụ ndu kẹ Nchileke, bụ Nna ayi; mę Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu. Ndu mu l'ẹphe gbakọru ẹka ede iya bụ Sulivánọsu; mę Tímoti.

² Tẹ Nchileke, bụ Nna; mę Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu meeru unu eze-ìphe-ọma; mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu.

Ikpe, Kuráyisutu e-kpe teke ọ byaru

³ Ụnwunna ayi; ọ dukwa l'ọ bụ ụgwọ; ayi ejiru iya; mbụ l'ayi anọdujelephu ekeleru unu Nchileke ekele; okfu l'ọ bụ iphe gbaru ayi l'ememe. Iphe ọbu bụ l'ekwekwe, unu kweru kẹ Nchileke bẹ eshihulephu ike ọgbodo eshihu eje; obu, unu yeru ibe unu l'ẹhu l'ẹhu akakwaphu nshinu eje ejeje. ⁴ Ọ bụ iya meru iphe ayibedua l'onwayi egudeje unu asa nsasa l'iphe bụ chọchi Nchileke. Ishi nsasa ayi aburu l'unu richiru obu; kwelekwaphu l'iphe unu kweru: l'ẹge ono, eeme unu kpakpawowo ono; mę l'iphe-ẹhuka ono, unu eje ono.

⁵ Ono aburu iphe unu e-gudekwanu ẹka mawaruru nta-a l'ọo oswi-okfu; lẹ Nchileke ekpeje ikpe nhamunha. Ọ bụ iphemiphe ọbule ono, amutsuaru unu ono e-me; unu adu kẹ ọbahu l'ẹke Nchileke bụ eze, bụ iya bụ iphe ọbu, unu anwu onwu iya ọbu. ⁶ Nchileke bẹ bụ onye emeje iphe nhamunha; mbụ l'iphe bụ ndu ono, meru; unu eje iphe-ẹhuka ono l'ẹphe ha bẹ oo-mekwaphu t'ẹphe jee iphe-ẹhuka. ⁷ Unubedua ọbu, aakpa ẹhu nta-a bẹ oo-me; unu enweru onwunu. Yọ bukwaruphu ẹge ono b'oo-me ayibedua. Teke oo-me iphe ono bẹ bụ teke Nnajiufu eshilephu l'imigwe bya yele unwu ojozi-imigwe iya ono, bụ ẹphe e-koshi ẹge ike iya hatabe nshinu ono. ⁸ Oo-gude ọku, ere raphuraphu; shi l'imigwe bya bya agwaa ndu ẹ-ta madu Nchileke ọchi; mę ndu ẹ-te emedu iphe ozi-ọma k'ẹhu Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu kfuru. ⁹ Ọchi ọbu, aa-gwa ẹphe ọbu bụ l'ee-bufu ẹphe l'ifu Nchileke; je edobe ẹphe l'ẹke ẹphe a-nọdu laa l'iyi jeye lẹ tutu yoyo. Ẹke ono bẹ ẹphe a-nọdu; ẹphe ta abyadu bya aphukwadu Nnajiufu ayi ẹnya ọdo; ẹphe ta aphuhe ọdu-biribiri iya; mę ike iya. ¹⁰ Ono bụ iphe e-me mbọku ono, ọo-bya ono; k'ọphu ndu nk'iya; mbụ ndu kwehawaru nk'iya a-kwabẹ iya ugvu; jakwaa ya phụ ajaja. Unubedua l'onwunu bẹ a-nodukwaphu l'ẹke ono,

ndu nk'ia nọ ono; okfu l'unu kwetaru ozi ono, ayi byaru bya ezia unu ono.

¹¹ Oo ya meru iphe ayi anọdujelephu ekfu anọ Nchileke l'okfu ẹka unu; tẹ Nchileke ayi ono mee unu t'unu dọ kẹ ọnodu ndzọ ono, o kuru unu oku iya ono; mẹ t'o gude ike nk'ia; mee t'unu dọ ike mejee iphe dọ mma, agọ unu agọgu ememe; yo mekwaaphu t'o dzua ọkẹ mbọ ndzọ ono, unu nọ ono; okfu l'unu kweru nk'ia. ¹² Oo ya bọ k'ọphu ee-shi l'ẹka unu; kwabẹ ẹpha Nnajiufu ayi, bọ Jisọsu ugvu; Nchileke eshikwanu l'ẹka Nnajiufu ayi, bọ Jisọsu kwabẹ unubedua ugvu. Iphemiphe ọbule ono bẹ Nchileke e-shikota l'eze-iphe-oma iya; mẹ kẹ Nnajiufu, bọ Jisọsu Kuráyisutu mekota.

2

O-chi-nta Kuráyisutu

¹ A bya abya nta-a lẹ kẹ abyabya kẹ Nnajiufu ayi, bọ Jisọsu Kuráyisutu; mẹ kẹ edzuko, ayi e-dzuko; jekfu iya t'ayi l'ia tųgbabe bọru nanọ bẹ ayi arọkwa unu; unwunna ayi; ² t'ẹ b'o jekwa ọtsu unu l'ẹhu; ọphu obu 'awatakebekwa unu ote etete; okfu l'a sọru unu lẹ Eswe kẹ Nnajiufu gbe ruwa. Unu be eyekwa ọnu; mbọ m'o -ruhuduru: o nweru onye byaru bya asọ unu l'ọ iphe Ume-dọ-Nsọ kfuru iya bẹ ya ekfu; ọdudu bọru l'ọ kwa iphe madzọ kfuru iya bẹ ya ekfu; ọdudu bọru l'e deru iya l'ẹkwo-ozí, a sọru l'ọ ayibedua deru iya. ³ Unu be ekwekwa lẹ phuu t'o nweru onye e-duphu unu ọzo; lẹ mbọku ono ta abyakwa jeye teke ọ bya-oduru mbọ teke ono, ndiphe e-kwefuru Nchileke ikẹ ono; mẹ teke ọ byaoduru mbọ Nwa-o-mebyi-ekemu ono, bọ iya bọ onye ono, lafutaje l'iyi ono. ⁴ Ọ -byalephu bẹ ọo-sọ l'ọ bọru kẹ yele iphe bọ iphe ndiphe ekukpo "nchi"; mẹ iphe bọ iphe ndiphe abaru ẹja. Oo-woru onwiya dobe lẹ ya kakọta iphemiphe ọbule nshinu. Oo-jetsubuaru je asugabe onwiya l'eze-ulo Nchileke; sọ l'ọ yebedua bọ Nchileke l'onwiya.

⁵ ?Unu ta nyatahedu lẹ mu kfuhawaru iya unu teke mu l'unu nọ? ⁶ Unubedua l'onwunu makwaru-a iphe akpọshi iya abyabya nta-a. Oo ya bọ lẹ Nwa-o-mebyi-ekemu ono a-byalephu teke ọ gbaru iya l'abyabya. ⁷ Ike ono, ẹ ta phudu l'anya, bọ ike kẹ Nwa-o-mebyi-ekemu ono ereekwanua ire nta-a. Obenu lẹ yebedua t'abyakwa bya abya jeye teke onye ono, sedokwaduru iya nọ ono a-tọchiru iya. ⁸ Oo ya bọ l'ọ bọ teke ono bẹ Nwa-o-mebyi-ekemu ono a-bya; a phugbaru iya; Nnajiufu, bọ Jisọsu egude uphere-ọnu iya gbua ya. Yọ bọru nwınwii ono, Nnajiufu a-nọdu egbu teke ọo-bya ono bẹ bọ mkpakọ iphe e-me Nwa-o-mebyi-ekemu ono; yọ

bùru kpurupyata. ⁹ Abyabya, Nwa-o-mebyi-ekemu ono a-bya bẹ̀ bụkwa l'ike kẹ̀ Sétanu bẹ̀ oo-shi; yọ bya egude ụgho meshilaha iphe-ophuleny; mẹ iphe-ohubama, dughbaa biribiri. ¹⁰ Yo gude iphe bụ ẹjọ ụgho obu-iwe eduphushi ndu ono, bụwa ndu ẹphe l'iya a-la l'iyi ono. Iphe meru iphe ẹphe a-laa l'iyi ono bụkwa l'ẹphe jikaru oyeru okpobe okfu ono obu, bụkwanu iya gẹga dzokwanu ẹphe ono. ¹¹ Oo ya meru iphe Nchileke haru ẹphe; ẹphe eshisweshia ụzo; shiswee ya k'ophu o bụlephu iphe ta bụdu okpobe okfu bẹ ẹphe ekwetaje l'ọ bụ okpobe okfu. ¹² Ẹke o wụkoru aburu l'iphe bụ ndu ono, ẹ-te kwetadu okpobe okfu ono; buchiaru ẹjọ iphe ka ẹphe otso ẹna ono bẹ Nchileke a-nmakota ikpe.

*Nchileke fotaru unu;
t'ọ dzọta unu*

¹³ Ụnwunna ayi; Nnajiufu yekwaru unu obu. O dukwa l'ọ bụ ụgwọ; ayi ejiru iya; bụ iya bụ l'ayi a-nodujekpelephu ekele Nchileke ekele l'okfu ẹhu unu; okfu l'ọ vuhaodururu ụzo fọta unu tẹmanu b'ọ mederu mgboko; k'ophu ọ-dzọfuta unu; mbụ; oo-shikwa l'ẹka Ume-dụ-Nsọ ono, ere ire l'ẹhu unu ono; mẹ ekwekwe ono, unu kweru okpobe okfu ono; dzọo unu. ¹⁴ Ono bụ iphe o shi l'ẹka ozi-oma ono, ayi ziru unu ono kua unu oku iya; tẹ unu lẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu gbaru mgba nweru ọdu-biribiri iya. ¹⁵ Oo ya bụ; ụnwunna ayi; unu vudo vudoshia ike; gudeshia okpobe okfu ono, ayi ziru unu ono ike: mẹ ayi -gude onu kfuaru iya unu; mẹ ayi -deru iya edede l'ekwo-ozu nụ unu.

¹⁶ Nchileke, bụ Nna ayi bẹ koshiwaru ayi lẹ ya yeru ayi obu. O shi l'eze-iphe-oma ono, o meru unu ono dọa unu ike; shiwaru ẹge ono mee t'obu shihu unu ike gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Yọ bya emekwaaphu; ayi amaru ogbodo amaru lẹ Nchileke bẹ a-nụ ayi iphe ono, ayi ele ẹnya iya ono. Tẹ Nchileke ono yẹle Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu ¹⁷ mee t'obu shihu unu ike; mekwaaphu unu t'unu dọ ike ome iphe dọ mma, unu emekpo ememe; kfuje okfu, dọ mma l'onu.

3

Unu kfujeru nụ Nchileke l'okfu ẹhu ayi

¹ Ụnwunna ayi; ẹke, ayi a-sube iya ishi bụ t'unu kfujeru nụ Nchileke l'okfu ẹhu ayi: t'ọ mee t'ozí-oma kẹ Nnajiufu kafua obarahu abarahụ dzuru ekemeke obule egwegwa; a kwabejekwaphu ozi-oma ono ugvu; ẹge ono, unu akwabeje iya ono. ² Unu ekfukwaruphu nụ Nchileke t'ọ dzọo ayi l'ẹka ndu iwe; mẹ l'ẹka ndu ẹjọ madụ; okfu l'ẹ tọ buebedu ndiphe mgburumgburu bẹ kweru k'ozí-oma ono.

³ Obenu lẹ Nnajiufu bụ onye evudoshije ike l'iphe o kfuru. Oo ya bụ onye e-me t'unu shihu ike; tẹ ẹka O-me-njọ ono be ru unu l'ẹhu. ⁴ Obenu l'ayibedua bẹ Nnajiufu mewaru; ayi ta awaheru unu obu. O doru ayi ẹnya l'unu eme-e iphe ayi sūru unu t'unu meje; mbụ l'unu e-meru iya tūgbuwaruru.

⁵ Tẹ Nnajiufu duzia unu ụzo; k'ọphu unu a-kafua ọnodu eyeru Nchileke obu eje l'ifu; mẹ k'ọphu ọta-nshi unu a-bụ ọphu shi l'ẹka Kuráyisutu.

Madzụ jefutaje ozi

⁶ Ụnwunna ayi; iphe ayi gude ẹpha Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu ekfururu unu nta-a bụ: t'unu bujeru ụba yeru iphe bụ nwanna, ẹnйiru ozi nọ; yọ jịka ome iphemiphe ọbule ono, ayi ziru unu t'unu meje ono. ⁷ Iphe ọbu bụ l'unubedua marua l'unu mụtafutaje umere ayi; l'eme ẹge ayi shi eme. Ayi te shikwa buru ndu ẹnйiru ozi teke ayi l'unu shi nọdu. ⁸ M'ẹ to nwekwa onye ayi natajeru iphe ria kẹ ẹwoma. Iphe ayi gbe emeje bụ l'ayi ejetaje ozi: eswe l'ẹnyashi jeye; ike labụ agvụ ayi; k'ọphu ẹ too nwedu l'unu ha, onye ọphu ayi a-pata mkpa ẹhu ayi je ebo t'ọ buru iya ivu ẹra. ⁹ Iphe kparu iphe ayi shi eme iya ẹge ono ta bụkwa l'ẹ tọ gbadu kẹ t'ayi bọ unu mkpa ẹhu ayi. Iphe kparu iphe ayi meru iya bụkwa t'ayi gude umere ayi koshi unu iphe unu e-letaje ẹnya eme. ¹⁰ Mbụ jeyekpokwa lẹ teke ayi shi nọdu lẹ nk'unu bẹ ayi kfuhaakwaru unu iphe-a; kfushia ya ike; sụ unu: "T'ẹ b'e ewojekwaru nri nụ onye ẹnйiru-ozі."

¹¹ Iphe ayi gude ekfu iphe-a bụ l'ayi nụwaru l'o nweru l'unu ha ndu ọphu bụ ndu ẹnйiru ozi; ndu bụlephu o-jeru-okfu-ẹ-te-kudu-ẹphe; to nwe iphe ọdo, ẹphe emeje. ¹² Ndu dū ẹge ono bẹ ayi gudekwa ẹpha Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu ekfururu ẹphe; alọ ẹphe ẹka lẹ nchị; sụ t'ẹphe dobekwaphu onwẹphe ndo; seje akanya ẹhu ẹphe; seta iphe ẹphe e-gude buru.

¹³ Obenu; ụnwunna ayi; tẹ ike ba agvụkwa unu l'ome iphe dū mma.

¹⁴ Teke bụ l'o nweru onye jịkaru lẹ ya te emedu iphemiphe ọbule ono, ayi deru l'ẹkwo-ozі-a ono; unu hụbelekwapu onye ọbu ama; bufu iya; t'ẹ b'o nwekpokwaa iphe unu l'iya e-je emegba; k'ọphu iphere a-dū iya. ¹⁵ Ọlobu; unu be mekwa iya l'a -sūru l'ọ bụ onye okfu unu. Unu lojee ya ẹka lẹ nchị; l'ọo nwanna unu b'ọ bụ.

Mkpọ-chi ishi ẹkwo-ozі-wa

¹⁶ Tẹ Nnajiufu l'onwiya, bụ iya bẹ ẹhu-agu eshije l'ẹka; mee t'ẹhu dūjekpelephu unu agu; t'ọ mejekpelekwaphu

t'èhu dị unu agu ono mkpụrumkpuru l'iphe bụ iphe byaru nụ. Tẹ Nnajiufu nọdu swiru unu l'unu ha.

¹⁷ Ọ bụ mbedua, bụ Ọlu gèdegede gude ẹka mu ede ekele-wa. Ọ bụakwa ẹge mu edeje iya edede. Ọo ya bẹ unu e-gudeje hụbe iphe bụ ẹkwo-ozu, mu deru ama.

¹⁸ Tẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu l'unu ha eze-iphe-oma.

Èkwo kẹ mbu, Pọlu deru nù Tímoti

¹ Èkwo-ozí-wa shi l'ẹka mbedua, bu Pọlu; mbu mube onye ishi-ozí Kuráýisutu Jisọsu. O bu Nchileke ono, bu onye adzoje ayi ono; me Kuráýisutu Jisọsu ono, bu onye ono, ayi ele ẹnya iya ono be ziru mu te mu buru onye ishi-ozí ono.

² Onye mu ede ekwo-wa anu bu nggubedua, bu Tímoti, duwa l'ọ bu nwatibe mu; okfu l'ọo mu; be dutaru ngu nu; nggu abya ekweta l'ọo Kuráýisutu Jisọsu bu Nnajiufu.

Te Nchileke, bu Nna; me Nnajiufu, bu Kuráýisutu Jisọsu meeru ngu eze-iphe-oma; yo phuru ngu imiko; mekwaa-phu t'ehu du ngu agu.

Aalọ ndu ejo nzizi ẹka lẹ nchi

³ Teke ono, mu shi eje Masedóniya ono be mu kfukwaru ngu; byiko; t'i nodukpelekwaphu le Efesosu. L'o nwekwaru ndu no l'ẹke ono ezi iphe tuko bukotaru ejo-ire. Oo ya bu iphe obu, mu ekfu t'i nodu l'ẹke ono gbọ-chijee ephe nchi; t'ephe be zishi iphe e-ta budu okpobe okfu ono. ⁴ Nggu ekfukwaruphu ephe t'ephe ba anojehẹ akophe mkpokoro akọ-ife ndu Ju; me ogushi ndzekfu-ndzekfu epha ndiche; mbu epha, e-ta agvujedu agvugvu. Egbe iphe ono be bulekwaphu ntutego be okpataje. E too yejekwaru madzu ẹka t'ephe mee iphe, Nchileke tuberu t'ephe mee; bu iya bu iphe ayi shi l'ozí-oma ono, ayi kwetaru ono maru. ⁵ Iphe kparu iphe mu nmaru ngu okwa ono be bukwa k'ophu ndu ke Kuráýisutu e-yeru ibe ephe obu. Obu ono, ephe e-yeru ibe ephe ono aburu n-yemobu ophu e gude obu iphoro yee; bya egude obu ophu mawaru iphe, gbaru iya l'ememe; me okweta ke Nchileke ogbodo ekweta yee ya. ⁶ O nweru ndu hawaru shiswee okpobe uzo ono; chebe ifu ichefu; shiwaru ege ono wata okfuphe mkpokoro okfu. ⁷ Ndu ono be ogugu agugu t'ephe buru ndu ezi ekemu Nchileke; l'e-ba bu l'iphe ono, ephe ekfu ono doru ephe ẹnya; e guderu l'ephe ari l'ephe maru iya.

⁸ Ayibedua l'ayi ha be tukokwa makotawaru l'ekemu Nchileke be du mma m'ọ -buru l'eetsokwa iya ege o gbaru t'e tsoje iya. ⁹ Iphe ophu dokwanuru ẹnya aburu l'e to bukwa ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke be Nchileke gude k'ehu ephe tua ekemu ono. Ndu o gbe tua ya doberu bukwa ndu emeyi ekemu ono emeyi; tularu iya ndu ekwefuru iya ikẹ; tularu iya ndu, eme iphe du eji; l'akpo Nchileke ebo-ebo l'afu; tularu iya ndu e-te tsodu uzo Nchileke; tularu iya

ndu ẹ-te nwedu iphe ọphu bụ ke Nchileke m'ọo nanu, ẹphe doberu nsọ; tɔaru iya ndu egbuje nne le nna ẹphe; tɔaru iya ndu mgbugbu-madzu l'ẹphe ha. ¹⁰ A tɔru iya doberu ndu uru-ali; me unwoke, ejekfuje unwoke ibe ẹphe azee-nwoke-ye-nwanyi; bya atua ya doberu ndu apaje madzu l'iphura. A tɔru iya doberu ndu adzufe ejo-ire; me ndu agufe enwa tukobe onwephe l'ishi l'iphe ẹphe mechacharu-a; bya atua ya doberu iphe bụ ndu emeebe iphe ono, bụ iphe adaka okpobe okfu ono, e ziru unu ono adaka. O bụ egbe ndu a tɔru ekemu ono doberu ndono. ¹¹ Okpobe okfu ono, e ziru unu ono be shi l'ozima ono, Jisusu Kurayisutu yeru mu l'eka ono. Ozi-oma ono abukwanuru ozi-oma k'odu-biribiri ke Nchileke ono, bụ Nchileke, dubeberu mma; dzukota oke l'ime onwiya ono.

Polu etu Nchileke ẹpha

¹² Mu etu Nnajiufu ayi, bụ Kurayisutu Jisusu ẹpha. Oo ya be bụ onye meru; mu adu ike oje ozi-wa, mu eje-wa. Mu etu iya ẹpha ono; okfu l'o lewaru enya; phua le mu du k'ophu ya e-gude ire mu aka; fota mu te mu jeeru iya ozi ono. ¹³ A makwaru-a le mu shi anoduje ekfurushi Jisusu Kurayisutu ekfurushi l'odungu; shi anoduje achi nta iya; shikwaphu eme iya iphe-iphere. Obenu le Nchileke be phulekwaru mu-a imiko; okfu l'iphe ono, mu shi eme ono be mu shi eme l'oma-ama. Mu te shidu kwetawa teke ono l'oo Jisusu bu Nnajiufu. ¹⁴ To du iya bu le Nnajiufu ayi, bu Jisusu Kurayisutu ono abya aphuru mu imiko, nyiberu otu onu iya. Yo mee mu; mu abya ekweta l'oo yebedua bu Nnajiufu; mekwaa mu phu; mu abya eyeru ndu odo obu. Onanu aburu iphe oomejeru iphe bu ndu ẹphe l'iya tugbaberu buru nanu. ¹⁵ Okfu-a be bukwa okpobe okfu, ophu gbaru te ndiphe mgburumgburu gbobe aka labu nata iya: le Jisusu Kurayisutu be byaru le mgboko-a te ya bya adzo ndu eme iphe du eji. Yo buru mbedua be bu onye pataru ishi ome iphe du eji ono. ¹⁶ O bu iya meru iphe Jisusu Kurayisutu phuru mu imiko; mee t'o buru l'ehu mu; be ya e-shi koshi ndu odo ege ota-nshi nk'iya habe nshinu. Oo ya bu le Jisusu Kurayisutu be gude ehuru mu ekoshi ndu odo le ya a-dzolee ẹphe; nu ẹphe ndzu gbururu jeye; m'o -ruhuru; iphe du eji, ẹphe meru du eji idagha; m'o -buru-a l'ẹphe woru onwephe ye iya l'eka. ¹⁷ Te ndiphe kwabe Nchileke ugvu; ẹphe ajaa ya ajaja; mbu Nchileke ono, bu eze; yo buru ege ono, o bu eze ono b'oo-buru iya jeyewaru. Oo ya bu Nchileke lanu, nonu nwenkinyi iya; buru Nchileke ophu e-ta anwuhujedu anwuhu; te egudeje enya phu iya. T'a kwabeje iya ugvu; jaa ya ajaja gbururu jeye le tutu yoyo. Ono kwa ege o du.

¹⁸ Tímoti; ọ kwa nggubedua, dụwa l'ọ bụ nwatibe mu; bẹ mu ekfushi iphe-a eye l'ẹka. Iphe mu gude ekfuru ngu iya ẹge ono bụ tẹ mu nyataru ngu iphe ono, ndu nkfuchiru Nchileke kfuru l'ẹhu ngu ono. T'iphe ono, ẹphe kfuru ono mee obu ngu t'o shihu ike; k'ọphu oo-nweeru iphe ii-gude aluru Nchileke ọgu ono, ìluru iya ono. ¹⁹ Kwekpelekwaphu kẹ Kuráýisutu; t'iphemiphe ọbule, iime bujelekwaruphu iphe obu ngu maru ọhuma l'ọo iphe gbaru iya l'ememe. O nwekwaru ndu machacharu-a iphe gbaru ẹphe l'ememe; jịka iya ememe. Yọ bụru iya meru; ekwekwe ọbu, ẹphe kweru kẹ Kuráýisutu ọbu eje avua onwiya l'ákpàà. ²⁰ Ndu haru yiru lẹ ndu ono bẹ bụ Hayimeníyọsu; mẹ Alẹguzánda. Mu wookwaru ẹphe ye Sétanu l'ẹka t'ọ nua ẹphe aphụ; k'ọphu ẹphe a-mụtakwanu l'ẹ tọ dudu mma mbụ okfurushi Nchileke.

2

Ọbaru Nchileke ẹja lẹ Chọchi

¹ Iphe ọdungu, mu ekfu ekfushi iya ike bụ: t'e kfujeru nụ Nchileke t'ọ gbaaru ndu ọdo mkpu; kfujekwaruphu nụ iya t'o mejeeru ẹphe iphe mkpa iya duru ẹphe. T'e kfujekwaruphu nụ iya l'okfu ẹka iphe bụ madzụ kpamukpamu; kelejekwa iya phụ ekele. ² T'e kfujeru nụ Nchileke l'ẹka ndu eze; mẹwaru iphe bụ ndu ishi, achị nụ. Ọo ya bụ k'ọphu nchị a-dụ ayi ndo; ayi eburu l'ẹhu-agu; mẹ k'ọphu ayi a-nọduje anuru Nchileke okfu; eyeru iya ugvu; mẹ k'ọphu ayi a-nọduje eme umere, gbaru ayi l'iphemiphe ọbule, ayi eme ememe. ³ Ọ bụ ono bụ iphe dụ mma; bukwaru iya phụ bụ iphe atsọ Nchileke ẹna; mbụ Nchileke ono, bụ iya bụ onye ono, adzoje ayi ono. ⁴ Ọ dụ Nchileke mma tẹ ya dzọfuta iphe bụ madzụ kpamukpamu; dukwa iya phụ t'a sụ l'iphe bụ madzụ kpamukpamu byakotaru bya amaru iphe ono, bụ ọkpobe okfu ono. ⁵ Ishi iya aburu l'ọ bụ Nchileke lanụ nwenkinyi bẹ nonu. Yọ bukwaruphu onye lanụ nwenkinyi bẹ nọ lẹ mgbaku Nchileke yele madzụ. Onye ono bụ Kuráýisutu Jisọsu, bụhukwaphu madzụ l'onwiya. ⁶ Jisọsu ono woru onwiya chọaru Nchileke ẹja l'okfu ẹhu madzụ kpogbaa; k'ọphu ọo-gbata ndiphe mgburumgburu. Iphe ono aburu iphe meleruphu teke Nchileke l'onwiya suru l'ọo teke oo-me; shi ẹge ono koshi l'ọ bụ uche iya tẹ ya dzọ ndiphe l'ẹphe ha. ⁷ Ọo ya meru iphe ọ fọtaru mu; mee mu tẹ mu bụru onye ishi-ozì iya; k'ọphu mu e-gude ozi-oma ono je araa ya arara l'alì ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju; mu araa ya arara; zia ya ezizi; k'ọphu ẹphe e-kweta ọkpobe okfu ono. Ọ kwa oswi-okfu bẹ mu ekfu-wa. Mu ta adzụkwa iya ẹjo-ire.

⁸ Iphe dụ mu mma bụ t'unwoke kfujekpelephu nù Nchileke l'ekemeke ọbule, ẹphe nọ. T'ẹphe chilihujе ẹka ẹphe; gude obu iphoro ekfu anụ Nchileke. T'ẹhu be eghujekwa ẹphe eghughu; obu ta agbajẹ ẹphe ẹbo teke ẹphe -ekfu anụ Nchileke.

⁹ A bya abya l'unwanyị; iphe dụ mu mma bụ tẹ nwanyi rijee ọriri; maru egbe uwe oo-ye l'ẹhu. Tẹ nwanyi yeje uwe, gbaru iya nụ. T'iphe ẹphe e-gudeje emema onwẹphe bụru iphe e-koshi l'ẹphe doberu onwẹphe ọgà; l'akpadeje onwẹphe. T'ẹ b'ọ bụkwa omekwa ẹgbushi t'ọ bụru iya bụ iphe ẹnya a-nọje eje. T'unwanyị be egudejekwa mkpọla-ododo; mẹ ákà emema onwẹphe. Ẹphe t'eyeje uwe, erenuka ire gude akwa onwẹphe ngwa. ¹⁰ Iphe unwanyị e-gbe mejee bụ: t'ẹphe meje iphe-oma, bụkwanu iya bụ iphe gbaru ndu sụru lẹ Nchileke dūru ẹphe lẹ nsọ l'ememe. ¹¹ T'unwanyị wozitaje onwẹphe alị ọgbodo ewozita; nọduje nwangijingiji muje iphe, eezi ẹphe. ¹² Mu te ekwekwa t'unwanyị zije iphe. Mu te ekwe t'ọ nweru nwanyi, a-nọdu aturu nwoke iphe ọo-nọdu emeje. T'ẹphe nọdujелеkwaphu nwandoo. ¹³ L'ọ kwa Ádamu; bẹ Nchileke vu ụzo mee; b'ọ mederu Ívu. ¹⁴ Iphe ọdo bụ l'ẹ tọ bụkwa Ádamu bẹ Sétanu ghọru ụgho; ọ kwa ọphube nwanyi b'ọ ghọru iya; mee ya; yo mebyia ekemu, Nchileke tūru. ¹⁵ Obenu l'iphe Nchileke e-gude dzọo unwanyị bụ ọmushi unwu; m'ọ -bụkpowaru l'ẹphe vudoshi ike l'ekwekwe, ẹphe kweru kẹ Kuráýisutu; yekwaruphu ndu ọdo obu; bụru ndu kẹ Nchileke ọkpobe abụbu; bya edobekwaphu onwẹphe ọgà.

3

Kẹ ndu ishi Chọchi

¹ Iphe ono, e kfuru ono bụkwa ọkpobe okfu, sụru: L'ọ -bụru l'ọ nweru onye ẹnya dụ tẹ ya bụru onye ishi chọchi; onye ono kwa ọkpobe ozi, dụ mma bẹ agụ iya nụ. ² Onye ishi chọchi bẹ bụfutajekwa onye ẹ ta amaduru ẹjo ẹka. Ọ bụfutaje onye alụ nwanyi lanụ kpụ; bụkwaruphu onye akpadeje onwiya akpade. Ọ bụfutaje onye nweru uche. Ọ mefutaje umere, gbaru onye ishi chọchi. T'onye ọbu bụkwaru onye ooheje uhere ọkwaru onye bataru nk'iya ẹbyee. Ọ bụfutaje onye a-dụ ike ezi ndu ọdo iphe. ³ T'onye ono ba abụkwa onye angunuka mẹ; tọ bụ onye eme ẹhuka. T'onye ono bụchiaru onye eme odoo; onye ta aswojedu uswo. Onye ọbu bụfutajekwa onye ẹ-te yedu ẹnya l'okpoga. ⁴ Onye ono bụfutajekwa onye a-dụ ike leta ufu iya ẹnya ọhuma; bụkwaruphu onye ẹgirima iya anuru okfu; l'akwabekwa iya phụ ugwu. ⁵ Lẹ teke bụ lẹ

madzụ ta dudu ike ọ bụru ishi l'ufu iya; ?nanuhunu ege onye ọbu e-me dū ike bụru onye eleta chọchi kẹ Nchileke ọnya? ⁶ T'onye ono ba abukwa onye bụ-wokwadua b'ọ bya aburu onye kẹ Nchileke; k'ophu onye ọbu ta awatadu otse etsetse; shi ege ono; Nchileke anma iya ikpe ege ọ nmaru iya Sétanu, bụ iya bụ Obutuswe. ⁷ Onye ishi chọchi a-bukwaruphu onye ẹ-te vudu ejo ẹpha l'ẹke ndu ẹ-ta budu ndu chọchi nọ; ọo ya bụ t'ẹ b'ọ nwekwanu onye a-sujekpo l'ọ phuru ejo iphe onye chọchi meru; tẹ Sétanu, bụ Obutuswe be egudebua ya hata onye ishi chọchi l'onya.

Ndu ejeru Chọchi ozi

⁸ Ndu ejeru chọchi ozi bẹ bífutajekwa ndu eeyejeru ugwu; ndu bụ: ẹphe -kfua okfu; a maru l'ẹphe kfuwaru uche-ọbu ẹphe. T'ẹphe ba abukwa ndu ngunukaru mee; ẹphe ta bụ ndu anọduje achọ uru l'uzo, ẹ-ta dudu mma. ⁹ T'ẹphe gude obu ẹphe l'ọ ha gudepyabe okpobe okfu ono, ẹphe kwetaru ono, bụ okpobe okfu ono, Nchileke koshiru ayi ono. T'obu ba awajekwa ẹphe awawa. ¹⁰ T'e vujeodukwaru ọzo data ẹphe adata. Teke a datatsuaru ẹphe; to nwe ẹke, ọnu bọru ẹphe ẹbo; tẹmanu unu eyewaru ẹphe t'ẹphe jejeru chọchi ozi ọbu. ¹¹ Tẹ nyee onye ejeru chọchi ozi bukwaru onye aakwabẹru ugwu. T'ọ bukwaru nwanyi ẹ-ta asudu asu; bukwaruphu onye akpadeje onwiya akpade. T'ọ bụru onye koshiru lẹ ya gbaru t'e gude ire iya ẹka l'iphemiphe ọbule, oome. ¹² T'onye ejeru chọchi ozi bukwaru nwanyi lanu kpau b'ọo-nọdu alu. T'ọ bukwaru onye aduje ike oleta unwu iya; me ufu iya ọnya ọhuma. ¹³ L'ọ -buru lẹ ndu ejeru chọchi ozi bẹ kfube ọswa ejeghe iya ejeghe b'ọ gbakwaru t'a kwabeje ẹphe ugwu, ha nshinu. Ẹphe adujekwanu ike shia obu ike; asa iphe ono, ayi kweru ono kpaa kpaa; mbu iphe ono, ayi kweru l'ayi lẹ Kuráyisutu tughaberu buru nanu ono.

Iphe Nchileke shi domia edomi

¹⁴ Mu arikwá lẹ mu ta anọhedu anono nta-a; mu abyakfuta ngu. ¹⁵ Obenu lẹ mu edekwanuru ngu ẹkwo-ozywa; kele mu ta madu ege oo-me; yo nweru iphe a-kpata; mu akpofua ukfu. Iphe meru iphe mu ederu ngu iya bụ t'i gude iya maru iphe gbaru ndu kẹ Nchileke l'ememe. Chọchi b'i manarua l'ọo ya bụ ufu Nchileke; mbu Nchileke ono, nọ ndzụ ono. Ọ kwa ege itso yele ukfu ulo egudeje ulo; bụ ege chọchi gude okpobe okfu ono. ¹⁶ A tuko kwetakota l'okpuberu okfu ono, Nchileke shi domia edomi ono; mbu okpobe okfu ono, kfube ọswa ha nshinu ọgbodo ahaha ono. Nchileke koshiru iya ayi; ayi ekwetawa iya. Okpobe okfu ọbu bẹ suru:

Lẹ Jisọsu bẹ byaru lẹ
 mgboko-a bya aburu madzụ;
 Ume Nchileke ekoshi
 l'ọ bụ onye doberu ẹka ndoo.
 Ụnwu ojozi-imigwe
 egudewa ẹnya ẹphe phụ iya.
 E kfukotaru iphe bụ
 mbakeshi okfu ẹhu iya.
 Ndiphe ekweta nk'iya.
 Nchileke abya ekuta iya kuba l'imigwe;
 bya akwabẹ iya ugvu,
 ka ugvu.

4

Ndu ẹjo nzizi

¹ Ume Nchileke bẹ ekfuru iya ayi t'ọ gaa ayi ẹnu-nchị
 ọhuma; l'ọ -rudelephu l'oge ikperazụ b'ọ nweru ndu e-wota
 ọkpobe okfu ono, ayi kwetaru ono dochi; wata ọnga nchị
 l'iphe ndu, ọgvu, bu ẹphe l'ẹhu eduphu eduphu ekfu; ẹphe
 awata otso iphe ọgvu ono ezi. ² Ndu ono, etso iphe ọgvu
 ezi ono bẹ ahaje tẹ ndu bụ o-kfuru-iche-eme-iche pẹ gude
 ẹjo-ire, ẹphe anọduje adzushi edusweshi ẹphe. Ndu ẹjo-ire
 ono bẹ obu ẹphe ta amajehakwa iphe gbaru iya l'ememe;
 ẹke ọ dụwa lẹ Sétanu wowaru mkpụrukpu-igwè, ọku nọ
 gude mee ẹphe iphe-ọhubama l'oriri ẹphe; gude koshi l'ọ
 ya nwe ẹphe. ³ Ndu, dụ ẹge ono bẹ iphe ẹphe anọduje
 ezi bụ l'ẹ tọ dudu mma t'a lujee nwanyi; l'ekfukwaphu l'ọ
 nweru egbe nri ọphu ẹ-ta dudu mma tẹ madzụ rije iya.
 Obenu l'ọ kwa-a Nchileke bẹ meru nri ono t'e rije iya eriri;
 mbụ tẹ ndu ono, kweru l'ọ Nchileke bụ Nchileke ẹphe ono
 rije iya; mẹ ẹphe -kelewa iya ekele iya; mbụkwa ndu ono,
 byawaru bya amaru ọkpobe okfu ono. ⁴ Iphemiphe ọbule,
 bụ iphe Nchileke meru bẹ dọtakwa mma kẹ eriri. E to
 nwekwa ọphu gbaru kẹ t'ayi jikaje iya ajika. Ọ kwa iphe ayi
 e-meje bụ t'ayi rijekwaa iphemiphe ọbule; m'ọ -buru-a l'ayi
 kelewaru Nchileke ekele iya. ⁵ Iphe ọbu bụ l'okfu Nchileke;
 mẹ ekfufu ono, e kfuru nụ Nchileke ono bẹ mewaru iya;
 yọ dụ nsọ l'ifu Nchileke.

Ọkpobe onye ozi Kuráyisutu

⁶ Teke i wotaru iphe-a, e kfukotaru ngu-wa; kfuaru iphe
 bụ ụnwunna l'ẹphe ha bẹ bụkwa iya bụ l'ị bụ onye ejeru
 Kuráyisutu ozi; eje iya ọgbodo ejeje. Ọo ya bụ; l'ii-koshi
 l'ọ okfu Nchileke ono, i kwetaru ono; mẹ ọkpobe iphe
 ono, e ziru ngu ono, i shikpelephu tsota ono bẹ bụ nri, i
 gude azụ onwongu. ⁷ Ba angabejekwa nchị lẹ mkpọkoro

akọ-ife, ẹ-te nwedu oswi-okfu, nọ iya nọ lẹ phuu; mbụ akọ tuko bukotaruru iphe mmakanu. Iphe ii-gbe mee bu t'i hùje onwongu àhùhù; k'ophu ii-shi ẹge ono nọdu ndzu, du Nchileke mma. ⁸ O nweru ndu anọduje àhù ugwehu ẹphe àhùhù; k'ophu ẹphe e-shihu ike. Àhùhù ophu aahù ugwehu be uru nọkwa-a. O kwa l'uru, nọ iya nọ ta haduru nshinu. Obenu l'ophu uru, nọ iya nọ gbaru mgburumgburu bu lẹ madzu hùrù obu iya àhùhù; k'ophu obu iya a-nọduje etso Nchileke. Ishi iya abukwanuru lẹ Nchileke kweru ukwa iya; lẹ ndu eme ẹge ono be ya e-meru eze-iphe-oma lẹ ndzu ophu ẹphe nọ nta-a; meeru iya ẹphe lẹ ndzu ophu ẹphe a-nọ l'uzo ifu. ⁹ Okfu ono be bu okfu, e gude ẹka, gbaru t'onymonye obule gbobe ẹka labu nata iya. ¹⁰ Oo ya meru iphe ayi ekebeje ẹhu ese akanya iya eseshi iya ike; okfu l'ayi ele ẹnya Nchileke ono, nọ ndzu ono; mbụ Nchileke ono, bu yẹbedua bu Onye Ndzota ke ndiphe kpamukpamu ono; ketekete ke ndu woru onwẹphe ye iya l'ẹka.

¹¹ Kfuaru ẹphe iphe ono kfushiaru iya ẹphe ike; nggu ezikwaa ya phu ẹphe ezizi. ¹² Be ekwekwa t'o nweru onye a-nwuphe ngu ẹnya; okfu l'i bukwa du nwata. Iphe ii-gbe mee bu t'i meje umere, a-nọdu ekoshi ndu odo ẹge ẹphe a-nọdu emeje iphe ono, iizi ẹphe ono; mekpo iphe iime ememe. Nggu emeje umere, a-nọdu ekoshi ndu odo ẹge ẹphe e-shije yeru ibe ẹphe obu ẹge nggubedua yeru ẹphe. Umere ngu emekwaaphu t'ẹphe kweta ke Nchileke ẹge nggubedua kwetaruru. Ẹphe edobejekwaphu onwẹphe ọgà ẹge i doberu onwongu. ¹³ Iphe ii-nọdujekpelephu eme jeye teke mu a-bya bukwa: t'i gujeru chochi ẹkwo okfu Nchileke; nggu emeje t'obu shihu ẹphe ike; nggu atowashijekwaruphu ẹphe okfu Nchileke t'o doo ẹphe ẹnya. ¹⁴ Ba akwaswekwaru ẹnya l'iphe-oma ono, Nchileke meru ngu teke ono, ndu nkfuchiru Nchileke gude ike, Nchileke nuru ẹphe kfushiaru iya ono; mbụ teke ono, ndu e meru ọgurennya chochi byiberu ngu ẹka l'ishi ono. ¹⁵ Kebekpelekwaphu ẹhu meje iphe ono; nggu efupyabe ifu; meje iya ohuma; k'ophu onymonye obule a-phu ẹge iijekpelephu l'ifu l'ifu. ¹⁶ Kwabekwaru umere ngu ẹnya; nggu akwabekwaruphu ẹnya l'iphe ono, iizi ndu odo ono. Mejelekwaphu iphe ono ẹge ono; ke l'i -mewa iya ẹge ono; nggu adzo onwongu ndzu; dzoo ndu anọduje eme iphe iikfu ndzu.

5

¹ Ba abajekwaru nwoke ọgurennya mba. Iphe ii-meje bu t'i tojee nwehu kfuru yeru iya; l'ọ -bù iya bu nna ngu.

Nggú emejeru unwu-okorọ́bya; l'èphè -bù unwunne ngu. ² Unwanyi oḡurennya bẹ́ ii-mejeru; l'èphè -bù nne ngu. Nggú emejekwaruphu unwu-mgbọ́ko; l'èphè -bù unwunne ngu. Dobebukwaa onwongu oḡà l'èke, ephe nọ́.

Unwanyi, maa tufuru

³ Kwabẹ́jekwa unwanyi, maa tufuru ugu. Nggú eletaje ephe ẹńya; m'ọ́ -bùru l'unwanyi ono te nwehedu ege ephe maru iya onwẹ́phe lẹ́ phuu. ⁴ Teke bú lẹ́ nwanyi, nji iya ta nọ́hedu nweru nwa; oḡudu búru nwa-nwa; tẹ́ eḡirima ono mụ́ta l'ọ́o ephebedua e-vukpooduaru ọ́zo leta ndu ufu ephe ẹńya. L'ọ́ kwa iphe gbaru ndu kẹ́ Nchileke ndono. Oo ya bú; ephe eshi ege ono melataru ndu mụ́ru ephe oḡuma, ndu ono, mụ́ru ephe ono meru ephe. O bú ono bú iphe dọ́mma l'ifu Nchileke. ⁵ Olobu tẹ́ nwanyi, nji iya ta nọ́hedu, e-te nwehedu ege o maru iya onwiya lẹ́ phuu; to nwe onye eleta iya ẹńya; búkwaru Nchileke b'ọ́o-nọ́duje ele ẹńya l'ẹ́ka. Tẹ́ nwanyi ono ba atugbejekwa ẹ́ka l'okfu anụ́ Nchileke: eswe l'enyashi. Iphe ọ́o-nọ́duje ekfuru Nchileke bú t'ọ́ kwọ́o ya lẹ́ mkpa. ⁶ Obenu lẹ́ nwanyi, nji iya ta nọ́hedu oḡphu anọ́dujelephu emelephu iphe bataru iya l'obu bẹ́ nwuhuakwaru anwuhu l'ẹ́ke o nọ́ ndzụ́. ⁷ O bú iphe iikfuru ephe ndono; mbụ́ kfu ya kwata kfushiaru iya ephe ike; k'ọ́phu ephe a-nọ́du eme umere, gbaru ephe. Oo ya bú t'ẹ́ b'ọ́ nwe ẹ́ke aa-phụ́ta ephe ọ́ru. ⁸ Teke bú l'ọ́ nweru onye haru ndu ephe l'iya bú; too leta ephe ẹńya; ketekete ndu oḡphu bú ndu ọ́lo iya gẹ́degede bẹ́ onye ono ekoshikwa lẹ́ ya te kwedu kẹ́ Kurá́yisutu; mbụ́; onye e-te kwedu kẹ́ Kurá́yisutu bẹ́ gbẹ́ kakwa iya nụ́mma.

⁹ Teke ii-nọ́du edeshi ephe unwanyi, maa turu; be edebukwaa ephe ndu oḡphu e-ta anọ́-rudua ọ́kporo afa ugbo ẹ́to; k'ọ́phu a mụ́ru ephe. Onye ii-deje ephe iya búkwa onye bú nwoke lanụ́ nwenkinyi b'ọ́ lujeru. ¹⁰ Tẹ́ nwanyi, ii-de ephe iya l'ẹ́kwo búkwaru nwanyi, ọ́nu wụ́koru l'ome oḡuma nk'iya. T'ọ́ búkwaru nwanyi, zufutawaru unwu iya oḡuma; búru nwanyi, bú o-kwa-ẹ́byee; búkwaruphu nwanyi, gudewa mini kwọ́chawa ndu kẹ́ Nchileke ọ́kpa; búru nwanyi, yewaru ndu eje iphe-ẹ́huka ẹ́ka; búkwaruphu onye wowaru onwiya yekota l'ome iphe bú iphe-ọ́ma mgburumgburu.

¹¹ Be edebukwaa ephe unwanyi, maa tufuru; mbụ́ ndu oḡphu búkwadu unwanyi oḡbanga. Ishi iya aburu l'ọ́obuje teke eḡu iphe aḡuje ephe gụ́taleruphu ephe; ephe aḡbeeru Kurá́yisutu azu; chọ́de ege ephe e-me je aluru nji ọ́do. ¹² Ephe -mee ya ege ono; kwa iya bú lẹ́ Nchileke a-nma ephe ike; okfu l'ephe te mehedu iphe ono, ephe

kweru Kuráyisutu ukwa iya l'òdungu ono. ¹³ Iphe òdo aburu l'unwanyi, nji ephe ta ñohedu; mbu ndu ophu bukwađu unwanyi ogbanga anonyajee; enyiru atua ephe ekwa l'ishi; ephe etsoru kpuphelaaha l'ulo l'ulo. Ophu ka eji aburu l'ephe etsojeru edophe kwekweekwee; buru o-geru-okfu-e-te-kudu-ephe. Ege ono be ephe anoduje ekfukwaphu iphe e-ta gbadu ephe l'ekfukfu. ¹⁴ O kwa iya meru iphe mu suru te unwanyi, maa tufuru; mbu ndu ophu bukwađu unwanyi ogbanga je alutsuaru nji odo; mushia unwu; leta ulo ephe enya. Oo ya bu k'ophu onye ugu ayi ono te enweđu iphe oo-phu ayi l'ehu; gude ekfubyishi ayi. ¹⁵ O nwekwaru-a unwanyi ono, nji ephe ta ñohedu ono ndu ophu gbe hawanu otso Kuráyisutu; ghakobe tsolaaha Sétanu. ¹⁶ Oo ya bu; o -buru l'o nweru nwanyi, kweru ke Kuráyisutu, nweru abubu iya onye ophu maa tufuru; te nwanyi obu letakwa nwanyi ono enya. Te nwanyi obu ba apatakwa mkpa ehunwanyi onanu, maa tufuru ono bya ebo chochi. T'o bulekwaruphu unwanyi, nji ephe ta ñohedu, bu ndu ophu e-te nwehedu ege ephe maru iya onwephe le phuu; be chochi a-noduje eleta enya.

Ndu e meru ogurennya Chochi

¹⁷ Iphe gbaru l'ememe bu t'a kwabeje ndu e meru ogurennya chochi ugu okpobe akwabe; mbukwa ndu ophu egeru chochi ozi ohuma; ketekete ke ndu ono, keberu ehunl'ara okfu Nchileke arara; ezikwa iya phue zizi ono. ¹⁸ L'e dekwaru iya l'ekwo okfu Nchileke; su: "Unu be ekechijekwa eswi onu teke odzoshiru unu witu unu." Bya asukwaphu: "Onye eje ozi be gbakwaru ke onataje ugu ozi, ooje." ¹⁹ O -buru l'o nweru onye suru l'onye e meru ogurennya chochi be meru eji; be eyekwaru onye obu onu; gbahakwaa l'a -du ebo; m'o bu eto agba iya ekebe l'o meru-a iphe obu l'oswiya. ²⁰ Ndu ophu, bu ndu eme iphe du eji; be ii-bajeru mbà l'edzudzu oha. Oo ya bu k'ophu ndu ophunanu atsuhukwanu egvu ome iphe du eji.

²¹ Mu ekfuru ngu iya ekfushiru ngu iya ike; mbu; Nchileke me Kuráyisutu; me unwu ojozi-imigwe ono, o fotaru ono anukwa iya-a; su t'i tukokwa iphe bu iphe-a, mu suru ngu t'i meje-wa l'o ha mekotaje. Ba anmajekwa madzu ikpe teke nggubedua ta maghedua iphe onye obu meru; ophu to nwekwa iphe ii-leje madzu enya l'ifu eme. ²² Riodujekwa iya ariri temanu nggu ebyibe madzu eka l'ishi; be emejekwa iya gburugburu. T'eka ngu ba adukwa l'iphe du eji, ndu odo eme. Dobelekwapu onwongu oga.

²³ T'ẹ b'ọ bụlekwaphu mini nkinyi iya; bẹ ịi-nguje. Ngutajekwa mee nwanshi; l'ògvù ẹpho ngu ono; mẹ l'ẹhuba-dụ-mma ono, anọduje eme ngu tekenteke ono.

²⁴ O nweru ndu iphe dụ ẹji, ẹphe eme bụ iphe dụ ẹji ọphu a tuko elewa-a l'ẹnya; mbụ; o gbekwa dụwanu l'a -suru l'iphe dụ ẹji, ẹphe eme ọbu gbe vuwaru ẹphe ọzo eje tẹ Nchileke nmaa ẹphe ikpe. Yo nwekwaruphu ndu ọphu abuje: a -nọnya-odu; ọmanu iphe dụ ẹji, ẹphe eme avo-lishihu. ²⁵ Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ dụ ome ọhuma. O nweru ọhuma, madzụ emeje; yọ bụru ọhuma ọphu a tuko elewa-a l'ẹnya. Teke bụ l'ọ nwekwanuru ọhuma, e meru, ẹ ta phudu l'odungu; a -nọnyakwaaphu; yọ tuko vọ-lishi.

6

Ndu, bụ ohu

¹ T'iphe bụ ndu bụ ohu gubeje nnajiufu, nwe ẹphe lẹ ndu gbaru t'a kwabeje ugwu. Ọo ya bụ k'ọphu ẹ te ewotadu ẹpha Nchileke; mẹ iphe ono, ayi ezi ono gwọo lẹ ntụ. ² T'ohu ndu ọphu nnajiufu ẹphe bụ ndu kweru kẹ Kuráýisutu be engejekwa nnajiufu ẹphe ẹka l'ishi; l'ẹphe tükokwa bụru unwanu lanu. Iphe ẹphe e-mejehia bụ t'ẹphe gbe kakpooruru ẹphe ojeru ozi ejeshi iya ike; keshinu onye nweru ohu; bya ekwe kẹ Kuráýisutu maru lẹ Nchileke yeru iya obu; yọo nọduje emeru ohu iya ọhuma; gude ebu iya nggo ozi iya ono, oojeshiru iya ike ono.

Tímoti; ọ bụ iphe ono bẹ ịi-nọduje ezi ẹphe. Nggụ anmashijeeru ẹphe ọkwa iya ike t'ẹphe meje iya.

Ejo nzizi; mẹ ọkpobe ẹku

³ Teke o nweru onye ọdo, bya ezide iphe ọdo, gbaru iche; onye ọbu te kwe l'okfu kẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu bụ okfu, anụ ọkpobe ndzụ; mbụ; onye ọbu -jikafua iphe ono, ayi ziru lẹ kẹ ẹge ee-shi etso Nchileke ono; ⁴ onye ono bẹ ekukwa onwiya ekuku; l'ẹ b'ọ nwe iphe ọ maru. Iphe yẹ l'onye ono eme bukwa ntutego; mẹ ọba-phe mbà okfu, ẹ-te nweddu ishi; okfu, bụlephu iphe ọokpataje bụ ẹkwò; madzụ yẹe madzụ ọdzo ẹnya; okfurushi madzụ; ole madzụ ejo ẹnya; ⁵ mẹ ọnodujeru madzụ l'ẹjo oshi. Ndu, dụ ẹge ono bụ ndu egomunggo dahụwaru ajilakpa; bukwaruphu ndu ẹ-ta mahedu ọkpobe okfu ono. Ẹphe anọduje arị l'otso Nchileke bụ ọzo, ẹphe e-shi rita uru.

⁶ Mbụ; yọ bukwaru-a oswi-okfu. Madzụ eritajekwa uru, ha nshinu m'oo -tso Nchileke. Obenu l'ọ kwa m'ọ -bụru l'iphe onye ọbu nweru: ẹge ọ ha ẹge ọ ha edzujeru iya. ⁷ L'ẹ to nwekwa iphe ayi gude bya mgboko-a; ọ kwaphu ẹge ono b'ẹ to nweddu iphe ayi e-gude shi lẹ mgboko-a ala. ⁸ Ọo ya bụ;

ayi -nwewaru nri; bya enweru uwe oye l'èhu; t'o dzujeeru ayi. ⁹ Obenu lẹ ndu anọduje achọ ẹge ee-shi t'ẹphe kpaa ẹku bẹ ejọ iphe ono, ẹphe anọduje achọ ono enwujeru ye l'ome iphe dọ ẹji. Yọ bọru iphe ono abujeru ọnya; hata ẹphe. Igweligwe ejọ iphe agụ ẹphe tọkokwa bọru iphe mmakanu; bọru iya bọ iphe e-butu ẹphe anu hube l'ọku; lọta ẹphe lọ-mia l'ẹke ẹphe a-nọdu mebyihu; lakọta l'iyi. ¹⁰ L'ọ kwa oye ẹnya l'okpoga bẹ bọ ẹke iphemiphe ọbule, bọ ejọ iphe futaru. O nwekwaru ndu bọ okfu l'ẹphe achọ okpoga bẹ ẹphe gudewa iya ru shiswewaru ọzo; haa ekwekwe, ẹphe kweru kẹ Kuráýisutu. Yọ bukwaru iya phụ meru; ẹphe egbe shi ẹge ono gude ẹka ẹphe kpataru onwẹphe iphe-ẹhuka, ha l'igweligwe.

Iphe Tímoti e-meje

¹¹ Obenu l'agha: nggubedua, bọ onye kẹ Nchileke-wa; zelajekwaaru egbe iphe ono l'ọ ha. Keshia ẹhu seje t'ị bọru onye doberu ẹka ndoo; nggu esekwaphu t'ị bọru onye akwabeje Nchileke ugwu. Tẹ ẹka shikwaa ngu ike l'ekwekwe ono, i kweru kẹ Kuráýisutu ono; nggu eyeru ndu ọdo obu. Tajekwaru iphe nshi; nggu adukwaphu agu. ¹² Dulekwaphu l'ọ bọ onye maru ọgba ọso; mbu; keshikpelekwaphu ẹhu gbajẹ ọso-amama ono; bọ iya bọ ọso, gbaru onye kweru kẹ Kuráýisutu. Kebe ẹhu gbajẹ iya; k'ọphu ị-gbaru ẹke a tuburu t'a gbarua; nata obunggo ọso ono, bọ iya bọ ndzọ gbururu jeye. O bọ kẹ ndzọ gbururu jeye ono bẹ Nchileke kuru ngu t'ị bya enweru teke ono, i vudo l'ifu igwe ọha raa ya tororo; l'ị kwetaru ọkpobe okfu kẹ Kuráýisutu ono. ¹³ Oo l'ifu Nchileke ono, bọ Nchileke ọphu anuje iphemiphe ọbule ndzọ; mẹ l'ifu kẹ Kuráýisutu ono, vudo l'ifu Páyileti gbaaru ọkpobe okfu ono ekebe ono; ọo l'ifu ẹphe; bẹ mu nọ l'ekfu iya ekfushiru ngu iya ike sụ: ¹⁴ t'ị tọkojelekwaphu iphe mu kfuru ngu l'ọ ha meje. T'ẹ b'ọ dukwa ẹke ii-tsoswe iya m'ọo ẹkalanu; k'ọphu ẹ too nwedu ẹke aa-ta ngu uta jeye teke Nnajiufu ayi, bọ Jisọsu Kuráýisutu a-bya ọdo. ¹⁵ O -rulephu teke gbaru nọ bẹ Nchileke e-me t'a phugbaru Kuráýisutu ọbu; mbu Nchileke ono, dọberu mma; dzukota oke l'ime onwiya; bọru yẹbedua nwenkinyi iya bọ Nnajiọha; bọru Eze, kakọta iphe bọ ndu eze; bọru Nnajiufu, kakọta iphe bọ ndu bọ nnajiufu. ¹⁶ Oo ya nkinyi iya bọ onye ẹ-ta byadu bya anwuhu anwuhu. Ẹke o bu bẹ iphoro, nọ iya nọ te ekwejekwa tẹ madzọ jenyabe iya ntse. Ẹ to nwekwa madzọ nwigbaleke-oma, gudejewa ẹnya phụ iya; ọphu to nwekwa onye byaru bya a-phụ iya. T'ọ bọru iya bẹ ndiphe a-kwabeje

ugvu; ike ono, bụ 'o-nwe-agvugvu ono aburu nk'iya. Ono kwa ege o dụ.

¹⁷ A bya lẹ kẹ ndu nweru iphe l'eli mgboko-a: iphe ii-kfuru ephe kfushiaru iya ephe ike bụ t'ephe be egudekwa iya eku onwephe ekuku; ophu ephe 'edobejekwa obu l'iphe ono, e-te nwedu ege o-o-ño-bebe ono. T'ephe dobechia obu ephe lẹ Nchileke ono, bụ o-me-l'uko ono. Nchileke anukotaje ayi iphemiphe obule; nụ ayi k'etsubo iya; ege oo-me t'ehu tsomahu ayi. ¹⁸ Tẹ ndu nweru iphe meje iphe dụ mma; mbụ t'ephe mejekpoo iphe dụ mma tekenteke; t'ephe bụru o-me-l'uko; yoo heje ephe uhare t'ephe lẹ ndu odo gbaru mgba l'iphe ephe nweru. ¹⁹ O bụ teke ephe eme ege ono; bụ iya bụ l'ephe e-nweru okpobe iphe. Ishi iya aburu l'ephe e-shi ege ono kpata ogbodo iphe kuberu onwephe; mbụ ogbodo iphe ophu a-noduru ephe jeyewaru l'uzo ifu. Oo ya bụ k'ophu bụ teke o ruleruphu; ephe anata ndzu ono, bụ okpobe ndzu ono.

²⁰ Byiko Tímoti; kwabelekwaruphu iphe ono, e yeru ngu l'eka ono enya. Nggụ eletaje enya t'ẹ b'i kfuje mkpokoro okfu, bụ iphe eswe; tii tụ-pheje mkpokoro ntutego, bụ iphe madzụ ahajeru sụ l'ọ bụ mmamiphe; l'ẹ b'ọ bụ mmamiphe.

²¹ O nweru ndu anoduje ari l'ephe maru mmamiphe; ephe egude ege ono phua ụzo l'ekwekwe ono, ayi kweru ono.

Tẹ Nchileke meeru unu eze-iphe-oma.

Èkwo k'èbo, Pòlu deru nù Tímoti

¹ Èkwo-ozì-wa shì l'èka mbèdua, bụ Pòlu; mubè onye Nchileke kuru; mee tẹ mu bụru onye ishi-ozì Kuráyisutu Jisọsu. Ọ bụ Nchileke onò bẹ zìru mu tẹ mu je ekfuaru ndiphe kẹ ọkpobe ndzụ onò, ọ kweru ụkwa iya lẹ ya e-shì l'èka Kuráyisutu Jisọsu nù ayì onò.

² Onye mu ede iya anụ bụ nggùbedua, bụ Tímoti onò, mu yeru obu onò; mbụ nggùbe onye onò, dụwa l'ọ bụ nwa mu onò.

Tẹ Nchileke, bụ Nna; mẹ Nnajiufu ayì, bụ Kuráyisutu Jisọsu meeru ngu eze-iphe-oma; yọ phụaru ngu imiko; mekwaaphu t'èhu dụ ngu agu.

Pòlu etu Nchileke ẹpha; l'adụkwaphu Tímoti ike

³ Mu etu Nchileke ẹpha; yèbedua onò, mu gude obu iphoro ejeru ozì ẹge nna mu oche phẹ jeru iya ẹya; obu ta awa mu awawa. Iphe bụ teke mu ekfu anụ Nchileke: eswe l'enyashi bẹ mu anyatajẹ tua ya ẹpha l'okfu ẹhu ngu. ⁴Tímoti; mu nyatakwaru-a ẹnya-mini onò, gbakahuru ngu l'ẹnya onò. Yọ bụru iya meru iphe obu ngu egbu mu egbugbu. Mbụ; l'ọ kfube agushi mu ike tẹ mu lẹ nggu phufua ọdo; k'ophu ẹhu-otso-ena e-jikwanu mu ọkpoma. ⁵ Mu anyatajẹkwa ọkpobe ekwekwe onò, i kweru kẹ Nnajiufu ayì onò. Ekwekwe onò bẹ nne ngu oche; mbụ Lóyìsu; mẹ nne ngu; mbụ Yunáyìsu vuhaodu ngu ru ụzọ kweta. Yo dokwaa mu phụ ẹnya l'ọ kwaphu ẹge onò bẹ nggùbedua kwetarù. ⁶ Ọ kwa iya meru iphe mu anyataru ngu iya; sụ t'ì mekwaa iphe-oma onò t'ò reje ire; bụ iya bụ iphe-oma onò, Nchileke shì l'èka onò, mu byiberu ngu l'ishi onò; nù ngu teke onò, mu kfuru nù Nchileke l'okfu ẹka ngu onò. ⁷ Lẹ Ume-dụ-Nsọ onò, Nchileke nuru ayì onò ta bụkwa Ume, emeje t'ayi atsụ egvu. Ume-dụ-Nsọ, ọ nuru ayì bụ ophu anụje ayì ike; Ume, emeje t'ayi yeru ibe ayì obu; bya aburu Ume, emeje t'ayi dụ ike kpade onwayì.

⁸ Ọo ya bụ; t'ẹ b'ọ dukwa ngu iphere okfuru ndiphe l'ì bụ kẹ Nnajiufu ayì. Ophu iphere mbèdua, e gude okfu ẹhu iya tua mkpọro-a 'adujekwa ngu. Iphe ì-gbe mee bụ t'ì jee òkè iphe-ẹhuka nke ngu l'iphe-ẹhuka onò, ayì eje l'okfu ozì-oma onò. Nchileke bẹ e-mekwa ngu-a tẹ ike ejeje iya dụ ngu. ⁹ Ọ bụ Nchileke onò bụ onye dzọru ayì; kua ayì t'ayi bya aburu ndu nk'ìya. Ishì iya ta bụkwa l'ọo kẹ iphe-oma, ayì metaru l'onwayì. Ishì iya bụlekwaphu

l'ò bụ iphe ọ túbèhawaru l'ò bụ ẹge ono bẹ ya e-me iya. Ọ bụlèkwaphu eze-iphe-oma, o meru ayi. Eze-iphe-oma ono b'o shihaakwaru l'ẹka Kuráiyisutu Jisọsu mehaodururu ayi; bẹ yẹbe Nchileke mederu mgboko-a. ¹⁰ Obenu lẹ nta-a b'ò bya emee; a phụgbaru eze-iphe-oma ono; okfu lẹ Kuráiyisutu Jisọsu ono, bụ Onye Ndzọta ayi ono bẹ byawaru l'eli mgboko-a; bya emebiwa ike kẹ anwụhu. Nta-a b'o shiwa l'ozì-oma ono mee tẹ ndzụ ono lụfuta iphoro; mbụ; ndzụ ono, bụ: a -nòduwa iya; ta anwụhuhe anwụhu ono.

¹¹ Ọ kwa Nchileke ono bẹ fọtaru mu tẹ mu bụru onye a-nòdu ara ozi-oma ono arara; bụru onye ishi-ozì iya; bya abụkwaruphu onye ezi iya ezizi. ¹² Ọ kwa iphe ono kparu iphe mu ejekota iphe-ẹhuka-wa, mu eje-wa; ọphu to gbe bụkwa l'iphèrè iya aduje mu. Ishi iya aburu lẹ mu maru onye mu woru onwomu ye l'ẹka; yo doo mu ẹnà ọhuma l'òo-dụ ike kwakọbe iphe ono, o yeru mu l'ẹka ono jeye mbọku ikpe ono. ¹³ Tsotakpelekwaphu ọkpobe okfu ono, i nuru mu l'ònu ono t'ò bụru iya a-nòduje akpọzìru ngu ọzo ẹge ii-shije ekfu okfu. Gudekpelekwaphu ekwekwe ono, i kweru kẹ Kuráiyisutu ono; mẹ obu ono, i yeru ndu ọdo ono ẹge iigude iya. Iphe ono bẹ tükokwa bụru iphe shikota l'atugbabe ono, ayi lẹ Kuráiyisutu Jisọsu tughaberu bụru nanu ono. ¹⁴ Kwabèlekwaruphu ẹnà l'ọkpubèru okfu ono, Ume-dụ-Nsọ yeru ngu l'ẹka ono. Ọ kwa Ume-dụ-Nsọ ono, bu ayi l'ime ono e-me ngu; nggu adu ike letakota iya ẹnà.

¹⁵ Mgbẹ ì marua lẹ ndu kẹ Èshiya, mu l'ẹphe ayije eje ozi-a bẹ gbadowaru mu nu l'ẹphe ha; gbakashihu; mbụ jeye lẹ Fáyigelosu; mẹ Hemójinizu. ¹⁶ Tẹ Nnajiufu phuru ndibe Onẹsiforosu imiko; okfu l'ò bụ iya shi anòduje adu mu ike; iphèrè mu ta dụ iya ẹge-a, mu nọ lẹ mkpọro-a. ¹⁷ Teke o rutaru Rómu; b'ò wataru mu achọcho jeye teke ọ phuru mu. ¹⁸ Tẹ Nnajiufu yetabukwaaru iya ẹka; tẹ Nchileke phuru iya ru imiko mbọku ikpe ono. Nggubèdua l'onwongu bẹ marua ẹge o yetaberu mu ẹka lẹ Éfesọsu.

2

Ọkpobe onye alu ọgu ẹhu Kuráiyisutu

¹ Ọo ya bụ; nggubèdua bụ nwa mu; kwekwa tẹ Nchileke mee ngu t'i gude eze-iphe-oma ono, shi l'ẹka Kuráiyisutu Jisọsu ono shihu ike. ² Ì nwaru-a iphemiphe ọbule ono, mu kfuru l'edzudzu ọha ono. Woru iya ye l'ẹka ndu koshiwaru l'ẹphe gbaru t'e gude ire ẹphe ẹka, bụkwanu ndu a-dụ ike zikwaa ya phụ ndu ọdo.

³ Jekwaa òkè iphe-ẹhuka nke ngu l'okfu ẹhu Kuráiyisutu Jisọsu, bụ iphe gbaru ọkpobe onye alu ọgu ẹhu Kuráiyisutu

ono. ⁴ Ẹ to nwekwa onye soja, nọ l'ẹke ọgu shihuru ike, ekweje t'oriri k'ẹhu iya loru iya ye l'ome iphe ndu ẹ-ta bụdu ndu soja eme. Iphe ọonoduje ese bụ tẹ ya mee iphe a-nọdu atso onye ishi, deru ẹpha iya l'ẹkwo ẹna. ⁵ Ọdo aburu l'onye agba ọso b'ẹ te ebujekwa nggo k'onye katsua agbagba l'ọso ono; m'ọ -bụdu l'o mekotaru iphe a sūru l'onye agba ọso ono mefutaje. ⁶ Ọ bụ onye akọ okfu; l'eseshi akanya ike bẹ gbaru kẹ t'o vujeru ọzo ria iphe shi l'okfu ọbu. ⁷ Rilekwaphu iphemiphe ọbule ono, mu ekfu ono ariri; lẹ Nnajiufu e-yekwaru ngu-a ẹka; mee t'iphe ono l'ọ ha dokota ngu ẹnya.

⁸ Nyatakwa Jisosu Kuráyisutu ono, Nchileke meru; yo shi l'onwu teta nọdu ndzụ ono. Ọ bụ l'eri Dévidi bẹ Jisosu ono shi. Yọ buri iphe ono bụ iphe ozi-oma ono, mu ezi ono ekfu. ⁹ Ọ bụ okfu lẹ mu ezi ozi-oma ono; meru iphe mu eje iphe-ẹhuka-wa, mu eje-wa; mbụ; l'a tutsuwaru; tūwa mu mkpakọbe lẹ mù -bụ onye metaru ejo iphe. Ọlobu; a -tutsua mu iya; ?a tūhunuru iya ozi-oma ono tọo? Wawakwa! Ẹ to nwekwa onye ha k'ọtu ozi-oma ono mkpakọbe. ¹⁰ Ọ bụ iphe ono meru iphe mu gude k'okfu ẹhu ndu ono, Nchileke ọtaru ono l'atagbukota iphemiphe ọbule ono lẹ nshi; k'ọphu Nchileke e-shi l'ẹka Kuráyisutu dzọkwaaphu ẹphe; shi ẹge ono nū ẹphe ndzụ, dū biribiri, ẹ-ta agvudu agvugvu. ¹¹ Okfu-a bẹ bukwa okfu, e gude ẹka, sūru:

“L'ọ -buri l'ayi lẹ Kuráyisutu;
 bẹ tukuru nwuhukota;
 bẹ ayi l'iya a-tukokwaphu
 nọdukota ndzụ.

¹² Ọ -buri l'ayi atagbukotaje
 iphemiphe ọbule lẹ nshi;
 bẹ ayi lẹ Jisosu
 a-tukokwaphu buri eze.
 Ọ -buri l'ayi sūru l'ayi
 ta madu onye ọ bụ;
 b'ọo-sukwaphu lẹ
 ya ta madu ndu ayi bụ.

¹³ Ọ -buri l'ayi te
 evudoshijedu ike l'iphe
 ayi kfuru;
 bẹ yẹbedua evudoshijekwa
 ike l'iphe o kfuru;
 kẹle ẹ tọo gbanwejedu iphe o kfuru.”

Onye e kweru l'oojema ozi ejema

¹⁴ Nyatajeru ẹphe iphemiphe ọbule ono; nggu anọduje ifu Nchileke kfuru iya ẹphe kfushiaru iya ẹphe ike; t'ẹphe ba anọdujekwa abaphe mbà l'okfu, ẹ-te nwedu ishi. Ẹ to

nwekwa uru, nọ iya nụ. O bụlekwa emebiyi bẹ oomebyije ndu anụ iya nụ. ¹⁵ Keshia ẹhu koshije ẹphe lẹ Nchileke datawaru ngu; gwa ngu l'ị bụ onye gbaru kẹ t'i jejeru iya ozi; l'ị bụ nwozi, iphere ozi, ooje ta dudu; bụru onye anọduje ezima ọkpobe okfu ono ezima; l'ewotaje iya togbo; yọ daburu ifu. ¹⁶ Nnggu ezelajee t'ẹ b'i tsojeshi ekfu mkpọkoro okfu, bụ iphe éswè. Ishi iya aburu l'egbe okfu ono e-me; ndu anụ iya nụ alalahaa azụ-azụ; ẹphe te eyeheru Nchileke ugwu. ¹⁷ Iphe ẹphe ezi aduje l'ọ bụ ejo ọnya, anọduje aba l'atabushi anụ. Ndu tso lẹ ndu ono bụ Hayimeníyosu; mẹ Filítosu. ¹⁸ Ẹphe hawaru otso ọkpobe okfu ono; sụ lẹ ndu nwuhuru anwuhu gbe shiwa l'onwu teta nọdu ndzụ. Ẹphe egude ẹge ono; nweru ndu ọphu ẹphe haru enwunga enwunga; shi ẹge ono nwufu ẹphe l'ekwekwe, ẹphe kweru kẹ Nchileke. ¹⁹ Obenu lẹ ntọ-l'alị ọlo ono, shihuru ike ono, Nchileke toru ono bẹ bụkwanu 'enwuribe-enwuribe. Iphe-ọhubama, Nchileke deru lẹ ntọ-l'alị ọlo ono bụ: "Nnajiufu maru ndu bụ ndu nk'ia." Iphe ọdo, o dekwaru iya phụ bụ: "T'iphe bụ onye sụru lẹ ya bụ kẹ Nnajiufu sefukwa ẹka l'ome ejo iphe."

²⁰ L'eze-ọlo, ha nshinu ta bụlekwapu ite, dọ iche iche, e gude mkpọla-ododo yẹle ope, aswa iya ha nshinu kpushia ba anọje iya nụ kpụ. Iphe a pyishiru l'oshi; mẹ ọphu a kpushiru l'ura anọjekwa iya phụ. Ndu bụ iphe aajajẹ ajaja; ndu aburu iphe e gude eme iphe mmakanụ. ²¹ Ọo ya bụ; ọ -buru l'ọ nweru onye safukotaru onwiya ejo iphe ono, mu gushiru ono; ọ kwa iya bụ l'onye ọbu dọwa l'ọ bụ ite ono, aajajẹ ajaja ono; mbụ l'onye ọbu bẹ bụkotawa kẹ Nnajiufu; l'agaru Nnajiufu ono ọkpobe mkpa; bụru onye e doberu kwabẹ; t'ọ dọ ike ojeru Nchileke iphe bụ ọkpobe ozi, eejeru iya ejeru. ²² Ọo ya bụ; gbalajẹeru ẹgu ome ejo iphe ono, anọduje agụ unwu-okorọbya ono. Iphe ii-mejehia bụ t'i keshia ẹhu meje t'i bụru onye doberu ẹka ndoo; kwetakpelekwaphu kẹ Kuráyisutu ono, i kwetaru ono. Nnggu eyeru ndu ọdo obu; nnggu lẹ madzụ eburu lẹ nchị ndo. O bụ iphe ono bẹ nnggu lẹ ndu ono, egudeje obu iphoro akwaku Nnajiufu ono a-tụkoje eme. ²³ Be eyejekwa ọnu lẹ ntutego éswè, bụ iphe ẹ-te nwedu ishi. L'ị makwaru-a l'egbe iphe ono bẹ bụlephu uswo bẹ ọokpa-tsuje. ²⁴ Lẹ nwozi kẹ Nnajiufu bụfutaje onye ẹ-ta aswojedu uswo; onye emeru onyemonye ọbule odo; onye maru ẹge eezije iphe; bụru onye atagbujẹ iphe lẹ nshi teke e meru iya eji. ²⁵ O bụfutaje onye ewozitaje onwiya alị; l'akpo-ziru ndu agbajẹ iya agbagba-okfu ọzo. L'ọ nwekwaru ẹge oo-me; Nchileke eyeru ẹphe ẹka; ẹphe ataa onwẹphe ọta ejo iphe ẹphe ono;

lakfuta iya; bya amakotaru okpobe okfu ono. ²⁶ Teke ono; enya abya ephohu ephe; ephe anahu onya ono, Obutuswe hataru ephe ono, bu iya shi mee ephe; ephe eme iphe bu uche-obu ke Obutuswe ono.

3

Umere ndiphe l'oge ikperazu

¹ Iphe lanu, ii-maru bu l'o -rulephu l'oge ikperazu be okpobe iphe-ehuka a-byakwa. ² Teke ono be ndiphe a-bulephu onyenonu: yo buru onwiya be oo-yeru obu nwenkinyi; ephe aburu ndu nchamenya okpoga; buru e-te-aja-onwephe; kulahaa onwephe ekuku; ndu anoduje ephu ndu odo iphu; o-karia nne le nna ephe eka; o-ritoma phe; buru ndu e-te nwedu iphe adujeru ephe le nsu. ³ Ephe a-buru ndu madzu du ash; ndu iphe ta agvujedu l'obu; ndu nkfurushi; ndu obu-oku; ndu eme igiri l'o bu anu-egu-egbudu; buru ndu iphe du mma aduje ash. ⁴ Ephe a-buru o-nwuru-oye-phe; ekfu-ba-nu-phe; ndu anoduje eku onwephe iphe ephe ta hadu l'o bu iya; ndu ka oye obu l'iphe atso ephe ena; paru oyeru Nchileke obu haa. ⁵ Ephe anoduje eme l'ephe -bu ndu kwetaru ke Nchileke; obu l'ephe te ekwetajedu le Nchileke ere ire. Byiko; bukwaru uba yeru ndu du ege ono. ⁶ O bu ndu du ege ono ahajeru abaphe l'ulo l'ulo; edusweshi unwanyi, e-te nwedu egomunggo; mbu unwanyi, metashiwaru ejo iphe; yo kwowaru ephe ehu. Iphe alophe egbe unwanyi ono aburu egu ejo iphe, dugbaa iche iche, anoduje agu ephe. ⁷ Egbe unwanyi ono be onoduje ehe uhare t'ephe muta iphe; obu l'ephe t'abyakwanu bya adu ike tapyabe atapyabe; maru okpobe okfu ono ogbodo amaru. ⁸ Ndu ono, anoduje edusweshi unwanyi ono be no-chiru okpobe okfu ono uzo l'o bu ege Janesu yele Jambirisu no-chiru iya Mosisu teke ndiche. Ndu ono, anoduje edusweshi unwanyi ono be egomunggo ephe dahwaru ajilakpa; ekwekwe, ephe kweru ke Nchileke aburu ekwekwe, daru l'eba l'enya ke Nchileke. ⁹ Obenu le ndu ono te nwedu eke ephe ejebe; ndiphe aphukota l'ephe bu ndu eswe; bu iya bu ege madzu kparamupamu phukotaru le Janesu; me Jambirisu be bu ndu eswe.

Iphe Polu gude akpochi ekwo-ozu-wa ishi

¹⁰ Obenu le nggubedua be tsowaru iphe mu ezi; l'emewa umere mu. Yo bukwaruphu iphe mu tuberu le ndzu mu; be bu iphe i wopyaberu; yo buru iphe i tuberu le ndzu nke ngu. Yo buru iphe mu kwetaru; b'i kwetakwaruphu. I phukwaruphu ege mu atajeru iphe nshi; phukwaaphu

ẹge mu yetaberu ndu ọdo obu; mẹ ẹge mu angagbutabeje iphe l'obu. ¹¹ I makwaru-a k'ẹhu ono, a kparu mu ono; mẹ iphe-ẹhuka ono, mu jeeberu ono l'ọ ha, bu iya bu iphe tuko dakfukota mu le Antiyoku; Ayikóniyomu; mẹ le Lisutura. Egbe iphe-ẹhuka, mu jeeberu ta dukwa k'ekfukfu! Obenu le Nnajiufu be dzokotalekwaru mu-a l'iphemiphe obule ono. ¹² Mbụ l'iphe bu ndu ọogukpo t'ephe le Kuráýisutu Jisosu tugbabe buru nanu t'ephe nodu ndzu, du Nchileke mma be aa-kpakotakwaphu ẹhu. ¹³ Obenu le ndu bu ejo madzu; mẹ ndu anọduje agho ugho l'ephe ha be a-nodulekwaphu aka eji akaka akaka l'ome ejo iphe, ephe eme; shi ẹge ono edusweshi ndu ọdo; ndu ọdo edusweshikwaphu ephebedua. ¹⁴ Olobu; nggubedua l'onwongu; vudoshilekwaphu ike l'okpuberu okfu ono, e ziru ngu ono, bu iya bu iphe i kwetaru; okfu l'i makotaru ndu bu ephe ziru ngu iya. ¹⁵ Nggụ anyatakwapu l'i shikpelephu le dedeedee; makotaru iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke. O bu iphe ono, e deru l'ekwo okfu Nchileke ono be a-du ike mee ngu t'i maru mmamiphe; k'ophu Nchileke e-shi l'ekwekwe, i kweru ke Kuráýisutu Jisosu dzoo ngu. ¹⁶ Iphe, bu iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke be shikota l'eka Ume Nchileke. Mkpa iya du k'ogudeje iya zia okpobe okfu ono; mẹ k'ogudeje iya koshi madzu eke, o meru iphe du eji; mẹ k'ogudeje iya kpo-zia madzu egomunggo; mẹ k'ogudeje iya zufuta madzu te onye obu buru onye doberu eka ndoo l'ifu Nchileke; ¹⁷ k'ophu onye ke Nchileke e-dzu oke; kwabe akwabe k'ojeru Nchileke iphe bu okpobe ozi, noru iya nu.

4

¹ Nyatakwa le Kuráýisutu Jisosu ono, bu iya e-kpe ndu, no ndzu; mẹ ndu, nwuhuru anwuhu ikpe ono be a-bya ọdo ujiku lanu; bya ekoshi l'oo ya bu eze. Oo ya bu; mu nookwa l'ifu Nchileke ye le ifu Kuráýisutu Jisosu ono ekfuru ngu iya ekfushiru ngu iya ike ² t'i raje ozi-oma Nchileke ono arara; ?m'ọ -du ndu iraru iya ntse anunu-o; ?m'ọ -bu l'e to dudu iya ephe-o. Letajelekwaphu ozi ngu enya. Koshije madzu eke onye obu mesweru; baje ru onye meru eji mba. Gudejekwa ota-nshi mee t'obu shihu ephe ike; ophu i hajekwa ephe ozi iphe. ³ Ishi iya bu l'o nweru teke ndiphe e-mekochaa jikalahaa okpobe okfu ono, ayi ezi ono. Yo buleruphu egu ejo iphe, agu ephe; be ephe a-gbatoru. Ephe achikoo ndu ọdo t'ephe bya ezije ephe iphe, atso ephe ena le nchi. ⁴ Ephe te ekwehedu ochebe nchi l'okpuberu okfu ono. Yo buru ophu ephe e-chebe

nchị bụ akọ-ife. ⁵ Ọle; tẹ nggubedua kpadejekwa onwongu l'iphemiphe ọbule. Iphe-ẹhuka -byaru ngu; taaru iya nshi. T'ozì, a-nọduru ngu nụ bụru ọra ozi-oma ono arara. Jeje ozi, gbaru ngu nụ; l'ị bụkwa nwozi Nchileke.

⁶ Lẹ mbedua bẹ ndzụ mu dụakwa l'ọ bụ ẹjà, mu achiẹbewa achiẹbe. Iphe mu ekfu bụ l'ọ gbawaru mu l'alala. ⁷ Mu mewaru ike mu l'oso ono. Mu gbaruwaru ẹke, a tuburu. Mu vudoshiwa ike l'ekwekwe ono, mu kweru kẹ Kuráyisutu ono. ⁸ Iphe phọduru nụ nta-a aburu tẹ Nchileke bua mu nggo, o dobehawaru kwabẹru mu lẹ k'oso ono; mbụ lẹ Nnajiufu ono, bụ onye ekpeje ikpe nhamunha ono bẹ a-gụ mu l'onye doberu ẹka ndoo mbọku ikpe ono. Ẹ tọ bụlekwaa mbedua nkinyi mu; bẹ oo-bu nggo ono; oo-bukotakwa iya phụ iphe bụ ndu gude obu ẹphe l'ọ ha ngabẹru abyabya iya.

Ozi, Pọlu ziru Tímoti k'iche

⁹ Malẹkwaruphu ẹge ii-me byakfuta mu ẹgwegwa. ¹⁰ Lẹ Dímasu bẹ haakwaru mu nụ tųgbua; okfu l'iphe kẹ mgbokowa bẹ ka iya lẹ mkpa; karia Nchileke. Ọ tųgbuwaru jeshia Tesalonáyika. Kẹrésensu bẹ jeru Galéshiya; Táytọsu eje Daluméshe. ¹¹ Nta-a bụkwa Luku nkinyi iya bẹ nọ swiru mu nụ. Tẹ nggu lẹ Maku yikwaru teke ịi-bya; lẹ mkpa iya dükwaru mu t'ọ bya eyejeru mu ẹka. ¹² Tíkikọsu bẹ mu zikwaru Éfesọsu. ¹³ Ị -byade; chitakwaru mu uwe-ukpo mu phụ, mu haru lẹ kẹ Kápọsu lẹ Túrowasu phụ. Nggu achitakwaru mu phụ iphe bụ ẹkwo phụ l'ọ ha; ketekete ndu onanu, e gude akpọ anụ mee ono.

¹⁴ Alẹguzánda, ọphu akpụ ọzu bẹ mekwaru mu ejo iphe ẹ-ta adudu kẹ ekfukfu. Ọo Nnajiufu bẹ a-kfukota iya ọgwo iphe o meru. ¹⁵ Zelakwaaru iya nggubedua l'onwongu; l'ọ kfubekpokwaa ọswa nọ-chia ozi-wa, ayi eje-wa anọ-chi.

¹⁶ Ẹgọ ọdungu ono, mu vudo l'ulo-ikpe gọo ono b'ẹ to nwekwa m'ọ bụ onye lanụ, gbaru yeru mu nụ. Iphe bụ madzụ kpamukpamu tükolekwaphu buhaa mu ẹka. Tẹ Nchileke; byiko; ba agukwaru iya ẹphe l'ọo ejo iphe; ẹphe emee ya. ¹⁷ Ọ bụ Nnajiufu bụ onye vudonyabe mu nụ; l'eyeru mu ọkpu-ikike; k'ọphu mu e-zikota ozi ono l'ọ ha tẹ ndiphe mgburumgburu nųgbaru iya. Ọ kwa iya bụ onye nafutaru mu l'ejo ọnodu. ¹⁸ Ọ kwaphu Nnajiufu ono bẹ a-nafuta mu l'iphe bụ ejo iphe l'ọ ha; dua mu gubalangu je edobe l'ẹke, ọ bụ eze l'imigwe. T'ajaja bụru nk'ia gburruru jeye lẹ tutu yoyo! Ono kwa ẹge ọ dụ.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

¹⁹ Jiaru mu Pyirisíla yẹle Akwíla; mẹ ndibe Onẹsiforosu. ²⁰ Ẹrásutosu bẹ kwakwaru lẹ Kórintu. Tirófimosu bẹ

mu hakwaru lẹ Milétusu; okfu l'ẹhu ta dudu iya mma.

²¹ Keshikwaa ẹhu byaodu temanu winta afua.

Yúbulosu ajikwa ngu phụ. Yọo jikwa ngu phụ mbụ Púdẹnsu; mẹ Láyinọsu; mẹ Kulódiya; mẹwaru ụnwunna ayi ndu ophunanu l'ẹphe ha.

²² Tẹ Nnajiufu chee ngu ndzụ.

Nchileke emeeru unu l'unu ha eze-iphe-oma.

Ekwo, Pọlu deru nu Táyitọsu

¹ Ekwo-ozí ọwaa shi l'ẹka mbeḍua, bụ Pọlu, bụ onye ejeru Nchileke ozi; bukwaruphu onye ishi-ozí Jisọsu Kuráýisutu.

Nchileke ọtáru mu; bya ezia mu tẹ mu mee tẹ ndu ono, ọ ọtáru, wowaru onwẹphe ye iya iya l'ẹka ono kabaa oshihu ike; mu emekwaaphu t'ẹphe maru iphe bụ ọkpobe okfu kẹ Nchileke; ² okfu l'ayi tuko ele ẹnya ndzụ gbururu jeye ono. Ndzụ gbururu jeye ono bẹ Nchileke, bụ onye ẹ-ta adzujedu ẹjo-ire kfuhaodururu lẹ ya a-nụ ayi; tẹmanu bẹ mgboko dūbederu. ³ Yo be teke gbalẹru nū; Nchileke, bụ Onye Ndzọta ayi emee t'e shi l'ozí-ọma iya; maru ndzụ ono, o kweru ukwa iya ono. Ozi-ọma iya ono b'o woru ye mu l'ẹka; tẹ mu tọwashiaru iya ndiphe t'o doo ẹphe ẹnya.

⁴ Mu ede ẹkwo-wa anụ ngu nggube Táyitọsu, bụ ọgbodo nwa mu; okfu l'i kwetaru ẹge mu kwetaru: l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu.

Tẹ Nchileke, bụ Nna; mẹ Kuráýisutu Jisọsu, bụ Onye Ndzọta ayi meeru ngu eze-iphe-ọma; mekwaaphu t'ẹhu dū ngu agu.

Ozi Táyitọsu lẹ Kirítu

⁵ Iphe kparu iphe mu haru ngu lẹ Kirítu bụ t'i mefufu iphe phoduru nū; nggu aguta ndu a-buru ndu ọgurenya chọchi lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu ẹge ono, mu kfuhawaru ngu iya ono. ⁶ Tẹ ndu, ịi-guta bukwaru ndu ẹ-te mejedu iphe aa-ta ẹphe uta; ndu alụ-gbaa nwanyi nanu nanu nwenkinyi. Ẹphe a-buru ndu unwegirima ẹphe wowaru onwẹphe ye Kuráýisutu l'ẹka; ndu ẹ ta amaduru unwegirima ẹphe ẹjo ẹka l'ẹphe eme gaphugaphugaphu; ẹphe ta bụ ndu bụ 'anuma-anuma. ⁷ L'onye ishi chọchi bụfutajekwa onye ẹ-te emedu iphe aa-ta iya uta; keshinu ọ bụ onye ishi, eleta ozi Nchileke ẹnya. Ọ bụfutajekwaphu onye ẹ-ta bụdu ọ-chia-ọ-kele-onwiya; onye obu-ọku; onye angunuka mẹe; onye eme ẹhuka; onye ẹkpiri ogude ugho eri madzụ uru aduje.

⁸ Onye obu bụfutajechia ọ-kwa-ẹbyee; onye yeru obu l'iphe dū mma; onye nweru egomunggo; onye doberu ẹka ndoo; onye umere iya ekoshi l'ọ bụ onye duru Nchileke iche; buru onye akpadeje onwiya akpade. ⁹ Ọ bụfutaje onye vudoshi ike l'okfu ono, a maru l'ọ gbaru k'ogude ẹka ẹge e ziru iya ẹya ono; k'ọphu ọo-dū ike gude ozi ọkpobe okfu ono, eezi ezizi ono dūa ndu ọdo ike ọgbodo adūdū; k'ọphu ọo-dū

ike gudeje iya koshi ndu jikaru iphe oozi ẹke e jeberu; ọzo akpọ-swehu ẹphe.

¹⁰ L'o nwekwaru igweligwe ndu, bu o-kwefuru-ikè phe; mbu ndu gude mkpokoro okfu; me ugho l'aghota ndu odo; ketekete ke ndu Ju, byawaru bya aburu ndu ke Kuráiyisutu.

¹¹ T'a gbọ-bujekwaru okfu ye egbe ndu ono l'onu; ke l'ẹphe egudeje ozi iphe, ẹphe ta ge ezidu; agbaghashi ufu ndiphe; ẹge ee-shi t'ẹphe rita uru; mbu ndu iphere gvuru l'ifu.

¹² L'onye lanu le ndu Kiritu, bu onye ẹphe suru l'o bu onye agbaje aja sukwaru: "Le ndu Kiritu shikwa l'odungu buleruphu atukporoku; ẹjo anu-egu-egbudu phe; ndu ẹnyiru, ẹkpiri egbu egbugbu." ¹³ Iphe ono, nwoke ono kfuru ono aburu okpobe okfu. Oo ya bu; bashiaru ẹphe mbà ike; te ekweta, ẹphe kwetaru buru okpobe ekweta; ¹⁴ t'ẹphe ba angabehe nchi l'ako-ife ndu Ju; me l'ekemu, ndu jikaru okpobe okfu ono turu l'onwẹphe. ¹⁵ Ndu obu guru iphoro l'ifu Nchileke be anoduje edo nsọ. Obenu le ndu merushiru onwẹphe emerushi; mbu ndu e-te kwedu ke Kuráiyisutu te nwekwa iphe ẹphe edo nsọ. Uche ẹphe ruhuwaru aruhu; ẹjo iphe ta awahe ẹphe obu. ¹⁶ Ẹphe anoduje ekfu l'ẹphe maru Nchileke; obu l'ẹphe egudeje umere ẹphe ekoshi l'ẹphe ta madu iya. Ẹphe bu ndu aakpofu akpofu; ndu e-ta nuduru madu okfu; bya abukwaruphu 'o-ga-le-mkpa, e-te nwedu iphe du mma, ẹphe duru ike ememe.

2

Okpobe okfu, eezi ezizi

¹ Obenu; nggubedua l'onwongu: te iphe iizi ye l'okpuberu okfu ono, eezi ezizi, anuje okpobe ndu ono dakotakwa.

² Zia unwoke ndu ophu ka obu nwogurennya t'iphe ẹphe eme dojekwaa ẹphe ẹnya. T'ẹphe meje umere, koshiru l'o gbaru t'e yejeru ẹphe ugvu; ẹphe akpadeje onwẹphe akpade. T'ekwekwe, ẹphe kweru ke Kuráiyisutu; me nyemobu ẹphe; me ota-nshi ẹphe buru okpobe iya. ³ Nggu ekfukwaruphu unwanyi ndu ophu ka obu nwogurennya t'ẹphe meje umere, ekoshi le Nchileke duru ẹphe le nsọ. T'ẹphe ba asujekwa asu; ẹphe ta bu ndu anguruma. Iphe, ẹphe e-mejehia bu t'ẹphe gbe zije iphe du mma. ⁴ Oo ya bu k'ophu ẹphe e-shi ẹge ono; zua unwanyi ndu ophu bukwalu unwanyi ogbanga t'ẹphe yejeru nji ẹphe; me ẹgirima ẹphe obu. ⁵ Ẹphe eshikwaphu ẹge ono; zua ẹphe t'ẹphe nweru egomunggo; dobe onwẹphe oga; kwakobeje ulo ẹphe; buru ndu obu-oma; l'anuru nji ẹphe okfu; t'e shi ẹge ono t'e b'e gude okfu ẹhu ẹphe mee okfu Nchileke iphemmanu.

⁶ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ii-kfuru ẹnwu-okorọbya t'ẹphe kpadeje onwẹphe. ⁷ Mee onwongu; k'ọphu ịi-buru onye ee-letaje ẹnya; l'ome umere ọma. Teke iizi iphe; nggu agbanwujee ifu; gude ire-lanụ zije iya ọgbodo ezizi. ⁸ Kfuje okfu, nweru ishi; mbụ okfu, ẹ ta avọchadu avọcha; nggu eshi ẹge ono mee ndu okfu ngu iphe-iphere; k'ọphu ẹphe ta amadụ ẹjo iphe ẹphe e-gude ekfurushi ayi.

⁹ Kfujeru ndu ọphu bụ ohu t'ẹphe nujeru ndu gbaru ẹphe nụ okfu; t'iphe bụ iphe ẹphe eme ememe bujeru iphe a-dụ nnajiufu ẹphe mma l'ọkpoma. T'ẹphe ba agbajekwa ẹphe okfu; ¹⁰ ẹphe te emeje ẹka-ntubu. Ọ bụ t'ẹphe koshijechia l'ẹphe bụ ndu gbaru t'e gude ire ẹphe ẹka ọgbodo egude l'iphemiphe ọbule. Ọo ya bụ k'ọphu ee-shi l'umere ẹphe l'ọ ha; melia iphe eezi ezizi kẹ Nchileke, bụ Onye Ndzọta ayi ono.

¹¹ Lẹ Nchileke koshiakwaru eze-iphe-ọma iya; bụ iya bụ eze-iphe-ọma, ọ dū iya t'o gude dzọta onyemonye ọbule. ¹² Eze-iphe-ọma ono bẹ ezi ayi ẹge ayi e-shi haa ọnodu ndzụ, ugvu Nchileke ta nọdu; mẹ ẹge ayi e-shi nahụ ẹgu ẹjo iphe kẹ mgboko. Eze-iphe-ọma ono ezikwaphu ayi ẹge ayi e-shije kpade onwayi; bụru ndu doberu ẹka ndoo; yejeru Nchileke ugvu lẹ mgboko-a. ¹³ Ayi nọokwa kwabẹru mbọku ẹhu-ọtso-ena ono, bụ iya bụ iphe ono, ayi ele ẹnya iya ono. Ọ bụ mbọku ono e-koshi ọdu-biribiri kẹ Ọkaribe, bụ Nchileke ono, bụ Onye Ndzọta ayi ono; bụ iya bụ Jisọsu Kuráýisutu. ¹⁴ Ọ bụ Jisọsu Kuráýisutu ono bẹ bụ onye woru onwiya chọaru Nchileke ẹja l'okfu ẹka ayi; k'ọphu oo-shi ẹge ono gbata ayi l'ẹka iphe dū ẹji; mẹ t'ọ sachaa obu ayi t'ayi bụru ndu nk'ia; mee ayi ndibe iya; t'ayi bụru ndu ome iphe dū mma a-nọduje anma ẹhu anmanma.

¹⁵ Tụko iphe ono kfushia; nggu egude iya kasaa madzụ ẹnu-nchị; nggu egudekwa iya phụ koshije madzụ ẹke o mesweru; t'i dulata iya azụ. T'ẹ b'ọ dukwa onye e-me ngu l'ẹ to nwedu iphe ị bụ.

3

Umere, gbaru ndu kẹ Kuráýisutu

¹ Nyatajeru ẹphe t'ẹphe nọduje ndu ishi, achị nụ; mẹ ndu ekfu iphe eme nụ l'ẹka. Ẹphe anujeru ẹphe okfu; bụru ndu kwakọberu onwẹphe k'ọje iphe bụ ozi, buhuru ẹsa. ² T'ẹ b'o nwekwa onye ẹphe e-kfujeru ẹjo okfu; ẹphe ta swoje uswo. T'ẹphe gbe buchiaru ndu obu-ọma; l'emeru onyemonye ọbule odoo. ³ L'ayịbedua l'onwayi nwekwaru teke ayi shi bụru ndu eswe; ndu ẹ-te nwedu onye ẹphe anụru okfu; ndu e dusweru ọzo kẹ Kuráýisutu; ndu shi

buru ohu ẹgu ejo iphe anọduje agugbaa madzụ; mę ohu ẹkpiri iphe dugbaa iche iche. Iphe ayi shi eshibeje ite iya mbọku-mbọku abụleruphu ẹjo ọriri; mę ogvu ẹnya-kfurukfuru. Ayi shi buru ndu dọ ndu ọdo ashị; madzụ ibe ayi adukwaphu ayi ashị. ⁴ Ọbe ọ bya ebe teke Nchileke, bụ Onye Ndzọta ayi koshiru ayi obu-oma iya mę ẹge o yeberu ayi obu; ⁵ yọ dzọta ayi. Adzọta ono ta bukwa l'ọo iphe ayi metaru l'oma; ọ bụlephu imiko, ọophuru ayi. Adzọta ono shi l'asasa, ọ saru obu ayi; tẹ Ume-dụ-Nsọ mee ayi t'ayi buru ndu a mụru ọdo; mekwaaphu ndzụ ayi t'ọ buru ndzụ ọphungu. ⁶ Nchileke shi l'ẹka Jisọsu Kuráiyisutu, bụ Onye Ndzọta ayi; kwatakpọ nụ ayi Ume-dụ-Nsọ ono nshinu nshinu; ⁷ t'ayi buru ndu o gude eze-iphe-oma nk'ia gụa lẹ ndu doberu ẹka ndoo l'ifu iya; mę ndu e-nweru òkè lẹ ndzụ gbururu jeye, bụ iphe ayi ele ẹnya iya. ⁸ Okfu-a bụ okfu, e gude ẹka.

Iphe mu eme tẹ mu karu ngu bụ t'i kfu ya; kfushia ya ike; k'ọphu ndu ọphu wowaru onwẹphe ye Nchileke l'ẹka e-yeru ẹhu l'ome iphe dọ mma. Iphe-a bukota iphe buhuru ẹsa ọkpobe ebuhu; bya abukwaruphu iphe ákwọ madzụ lẹ mkpa. ⁹ Obenu l'agha: zelaaru ntụtego, ẹ-te nwedu ishi. Zelaaru ọtu ẹgo ndzekfu-ndzekfu ẹpha, shi lẹ ndiche; mę ọswo-phe uswo; jeye mę ọba-phe mbà k'iphe shi l'ekemu. Egbe ntụtego ono bukota iphe ẹ-te nwedu iphe ọ bụ; to nwe iphe eerita iya. ¹⁰ Tẹ nggu l'onye ebukataje ndu ọphu oo-bukata lẹ chọchi be nwekwa iphe nggu l'ia emegbakwadu m'ị -nmawaru iya ọkwa iya ugbo lanu; gaa lẹ k'ẹbo; to kwe. ¹¹ Makwaru l'egbe onye ono gbajọhuakwaru agbajọhu. Oomewa iphe dọ ẹji; makwaru l'ime obu iya lẹ ya bụwa onye ikpe nmaru.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

¹² Mu -zilephu Átemasu; m'ọ bụ Tíkikọsu t'ọ bya; keshik-waa ẹhu; byakfuta mu lẹ Nikópolisu ẹgwegwa; l'ọ kwa l'ẹke ono; bẹ mu tuburu lẹ mu a-nọ l'oge winta-wa, aabya abahụ-wa. ¹³ Keshikwaa ẹhu yeru Zinasu, bụ onye lọya; mę Apólosu ẹka; t'ẹphe tųgbua ije ẹphe. Nukwa ẹphe iphe bụ iphe mkpa iya dọru ẹphe; t'ẹ b'ọ nwe iphe ọko iya a-dọru ẹphe. ¹⁴ Mee unwunna ayi t'ẹphe mụta oje ozi, dọ mma; k'ọphu ee-shije iya dzọo madzụ lẹ mkpa, kparu iya nụ. Ẹphe 'emedu iya ẹge ono; t'ẹphe makwaru l'ọzi ẹphe ọbu te nwekwa iphe ọ bụ.

¹⁵ Iphe bụ ndu mu l'ẹphe nọ l'ẹke-a ekele ngu. Kelekota ndu yeru ayi obu, bụ ndu ayi l'ẹphe tųko kwetakota kẹ Nnajiufu.

Tẹ Nchileke meeru unu eze-iphe-oma l'unu ha.

Ekwo, Pọlu deru nu Fayilímọnu

¹ Ọ bụ mbẹdua, bụ Pọlu, bụ onye e gude okfu ẹhu Kuráýisutu Jisọsu tụa mkpọro bẹ mu lẹ nwanna ayi, bụ Tímoti gba mgba ede ẹkwo-ozí-wa.

Onye ayi ede iya anụ bụ nggube onye ono, ayi yeru obu ono; mbụ Fayilímọnu; nggube onye ayi lẹ nggu tuko ejeru Kuráýisutu ozi. ² Ndu ayi edekwa iya phụ anụ bụ Akwíya, bụ nwunne ayi nwanyi; mẹ Akíposu, ayi l'íya tuko alụ ọgu ẹhu Kuráýisutu; mẹ iphe bụ chọchi ono, edzukobeje l'ulo ngu ono.

³ Tẹ Nchileke, bụ Nna ayi; mẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu meeru unu eze-iphe-oma; mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu.

*Pọlu ekele Nchileke ekele;
l'okfu ẹhu Fayilímọnu*

⁴ Mu anọduje etu Nchileke ono, mu ejeru ozi ono ẹpha: t'o lee ẹka l'iphe bụ teke mu ekfu anụ iya l'okfu ẹhu ngu. ⁵ Iphe ọbu bukwa lẹ mu anụ l'i yekotaru ndu kẹ Nchileke obu l'ẹphe ha; l'anụkwaphu l'i wotaru onwongu ye Nnajiufu, bụ Jisọsu l'ẹka. ⁶ Iphe mu anọduje ekfu anụ Nchileke bụ t'o mee t'i gude anọno ono, i nọ l'ẹka Nnajiufu ono; mee tẹ nggu lẹ ndu ọdo tųgbabe buru nanụ ọkpobe abubu; mbụ iphe bụ ndu ono, wotakwaruphu onwẹphe ye Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu l'ẹka ono. Ọo ya bụ; nggu eshikwanu ẹge ono kafuaru oma iphe bụ iphe-oma, gbaru ayi l'ememe; k'ọphu aa-nọdu akwabẹ Kuráýisutu ugvu. ⁷ Nwanna mu; obu ono, i yeru ndu kẹ Nchileke ono kwa iya katsukpo ome t'ẹhu tsọ mu ẹna. O mekwaruphu; obu aka mu oshihu ike. Iphe, kparu iya nụ aburu l'ọ l'ẹka ngu b'e shi; ẹhu awata ovo ndu kẹ Nchileke ọku.

*Pọlu arọ Fayilímọnu arọro;
l'okfu ẹhu Onésimosu*

⁸ Ọo ya meru iphe mu arọ ngu arọro; 'e gudekwaru l'ọ gbaru-a kẹ tẹ mu kfujeru ngu ẹge ọnu ha mu; okfu lẹ mu bụ kẹ Kuráýisutu; mbụ tẹ mu gude olu ike kajúru ngu iphe gbaru ngu l'ememe. ⁹ Ọbe l'ọ bụ n-yemobu ono kparu iphe mu a-nọdunuphu l'arọ ngu arọro; m'o be kẹ tẹ mu gude olu ike kfuru ngu okfu ono. Ọ kwa mbẹdua, bụ Pọlu, bụwa nwoke ọgurennya; nọdu lẹ mkpọro nta-a; okfu lẹ mu ejeru Kuráýisutu ozi arọ ngu iphe ono. ¹⁰ Ọ kwa arọ

ẹhu Onésimosu bẹ mu arọ ngu ono. Onésimosu ono bẹ ɖakwa l'ọ bụ nwatibe mu; kẹ l'ọ bụ mu; bẹ kfutaru iya yeru Kuráýisutu. Ọ kwa lẹ mkpọro l'ẹke-a bẹ mu nọdu kfuta iya yeru Kuráýisutu ọbu. ¹¹ L'ọdungu b'ọ shi bụru 'ọ-ga-lẹ-mkpa kẹ madzụ Obenu lẹ nta-a bẹ ọogawaru ngu mkpa; agakwaruphu mbẹdua.

¹² Nta-a bẹ mu edufuakwa iya t'ọ lata azụ lẹ nke ngu. Ọ bụkpokwa onye nọ mu l'obu nshinu. Ọ nọ-tabẹ mu l'obu; k'ọphu ọ ɖuwa l'ọ bụ mbẹdua l'onwomu alakfuta ngu. ¹³ Mu shikwa rịa lẹ mu a-ha iya tẹ mu l'iya nọdu l'ẹke-a; k'ọphu ọo-nọdu emeru mu iphe ị ga nọdu emeru mu lẹ mu nọ lẹ mkpọro-a, mu nọ-a; okfu lẹ mu ezi ozi-oma Nchileke. ¹⁴ Mu ariẹbe iya ẹge ono; bya asụ: wawa; lẹ mu te esededu iya tẹ mu l'iya nọdu; l'ẹ-ba bụ lẹ mu kfuru ngu iya t'i kweta; t'ẹ b'ọ ɖụ l'ẹ guderu ngu egude; nggu eme iphe-oma, yẹlẹ ẹhu ngu a-ɖụ l'okfu. Ọ -bụru nggubedua tūru obu ngu ama emeru mu iphe-oma; onanu akalẹphu mma l'ọo l'obu ngu b'ọ shi.

¹⁵ Mu -jeshia ekfukfu; mu asụ l'ọ gbe ɖụ l'agbafụ, ọ gbafuru lẹ nke ngu kẹ nwa teke ono bẹ bụ ẹge nggu l'iya e-mekochaa bupyabewaru jeye. ¹⁶ A makwaru-a l'ọ bụ ohu; ọbu l'ẹ tọ bụhekwa ohu k'ẹge ono nta-a. Ọ kaakwa ohu mma. Nta-a b'ọ bụakwa nwanna ayi, ayi yeru obu; ketekete kẹ mbẹdua. Nggubedua a-kakwa iya rụ oyeru obu; keshinu ọphu ọ bụ madzụ ibe ngu; bya abụkwaruphu onye yẹlẹ Nnajiufu tūgbabewaru bụru nanụ.

¹⁷ Ọ bụ iphe ono meru iphe mu sūru ngu: ọ -būruphu l'i wotaru mu lẹ mu bụ onye nggu l'iya tūko ejeru Kuráýisutu ozi; nata iya ọkpobe anata ẹge ị ga anata mu ndẹge ọ -būru l'ọo mu byaru. ¹⁸ Teke bụ l'ọ nweru iphe ɖụ ẹji, ọ meru ngu; ọdudu bụru l'ọ -nweru ụgwo, ọ ji ngu; tūko iya bo mu. ¹⁹ Ọ bụ mbẹdua a-kfụ ngu iya. Ọ kwa mbẹdua, bụ Pọlu bẹ gude ẹka mu ede iphe-a; sụ t'ị haa: lẹ mu a-kfụ ngu iya-a. Mu te ejekwaru ngu rụ okfuru l'i ji mu ụgwo; mbụ l'i ji mu ụgwo ndzụ ngu l'ọ ha. ²⁰ Iye-o; iphe mu ekfu nwanna mu; byiko; bụ t'ị yeru mu rụ ẹka. Lẹ keshinu ayi tūko bụru ndu kweru kẹ Nnajiufu; meeru tẹ meji nmakfuru mu anmakfuru; keshinu ayi lẹ Kuráýisutu tūgbaberu bụru nanụ.

²¹ Iphe mu gude ederu ngu ẹkwo-wa kwa lẹ mu maru l'i-meru mu-a iphe mu sūru t'ị meeru mu; mbụ meru k'etsutsu iya ye iya. ²² Iphe ọdo, mu ekfufua bụ t'ị kwakọbekwaru mu ẹke, mu a-nọdu; lẹ mu arikwá lẹ Nchileke e-mekwaru-a unu iphe ono, unu ekfu anụ iya ono. Mbụ l'oo-mekwaa tẹ mu bya; k'ọphu mu l'unu a-phụ.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

²³ Epáfurasu ajikwa ngu phụ. Mu l'iya bẹ tọkokwa nõdu lẹ mkpọro l'ẹke-a l'okfu ẹhu Kuráyisutu Jisọsu. ²⁴ Ẹphe ajikwa ngu phụ mbụ Maku yẹle Arisutákọsu; mẹ Dímasu; mẹ Luku. Ndu ono bẹ mu l'ẹphe tọko nõdu l'ẹke-a ejeru Nchileke ozi.

²⁵ Tẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráyisutu meeru unu eze-
iphe-ọma.

Ekwo, E deru nù Ndu Híburu

Nchileke shi l'ònu Nwa iya kfua okfu

¹ Lẹ teke ọhazu bẹ Nchileke shi l'uzo, dọ iche iche zia ndu ekfuchiru iya nù; ẹphe ekfuru nù ndiche ayi phẹ ugbo olemole. ² Yo be nta-a, bụwa oge ikperazu-wa; yọ bụru onye bụ Nwa iya b'o gude kfuru nù ayi. Ọ bụ l'ẹka Nwa iya ono b'o shi mee mgboko mgburumgburu. Yọ fọtakwaphu Nwa iya ono; sù l'ọo ya bụ ishi k'iphemiphe ọbule. ³ Nwatibe iya ono egbu nwịnwii; shi ẹge ono ekoshi l'ọ bụkwaphu ẹge ono; bẹ Nchileke egbu nwịnwii. I -phụwa Nwatibe iya ono; b'ị phụwaru Nchileke. Okfu, Nwatibe iya ono kfuru ereshi ire ike. Yọ bụru ire ono, okfu iya ere ono; b'o gude gudekota mgboko mgburumgburu. Ọ safutsuaru ndiphe iphe dọ ẹji, ẹphe meru; gbeshi je adugaru anọdu l'imigwe l'ẹka-utara Nchileke, bụ iya bụ onye kakọta ike.

Nwa ono ka ojozi-imigwe

⁴ Nwa ono bẹ Nchileke meru; yọ nyibekota iphe bụ unwu ojozi-imigwe. Yọ bụkwaruphu ẹge ono bẹ ẹpha, Nchileke guru iya, bụ iya bụ Nwa kẹ Nchileke kangokwaruphu ẹpha k'iphe bụ unwu ojozi-imigwe. ⁵ Lẹ Nchileke te nwekwa ojozi-imigwe ọphu ọ sụjeru:

“Ọ bụ nggu bụ Nwa iya;

tsube ntanụ;

bẹ ya bụakwa Nna ngu.”

Ọphu 'onwekwa ojozi-imigwe,

ọ sụjeru:

“Ya a-buru ngu Nna;

nggubedua aburu iya nwa.”

Ọ bụlekwaphu kẹ Jisọsu; bẹ Nchileke kfujeru ẹge ono.

⁶ Tẹmanu; teke Nchileke abya ọsu ọkpara iya ono t'ọ bata lẹ mgboko; b'ọ suru:

“T'iphe bụ unwu-ojozi

Nchileke l'ẹphe ha

bajekwaru iya ẹja.”

⁷ A bya l'ẹka k'unwu ojozi-imigwe; bẹ iphe Nchileke kfuru bụ:

“Ya mewaru unwu

ojozi-imigwe iya;

ẹphe adugbaa l'ọ bụ

pherephere; bụru ndu ozi,

dugbaa l'ọ bụ ọku,

enwu raphuraphu.”

⁸ A bya lẹ kẹ Nwa iya ọbu; Nchileke asụ:

“Ya sụru ngu nggube Nchileke:

Ọ bụ ẹge ị bụ eze nta-a

bẹ ịi-buru iya gbururu

jeye lẹ tutu yoyo.

Ii-dobe ẹka ngu ndo;

l'achị ẹke ị bụ eze.

⁹ Iphe vudo nhamunha

dụ ngu mma.

Iphe ẹ-te vudodu

nhamunha adụ ngu ashị.

Ọ bụ iya meru iphe

Nchileke ono, bụ Nchileke

ngu ono fọtaru ngu;

bya akwabe ngu ugvu;

mee: ẹhu atso ngu ẹna;

Mbụ ugvu;

mẹ ẹhu-otso-ẹna ọphu

ka k'ibe ngu phe.”

¹⁰ Nchileke abyakwa bya ekua ya “Nnajiufu”; sụ:

“Lẹ mbulembu kpọoru;

bụ nggube Nnajiufu keru alị;

kee iphemiphe ọbule,

nọ iya nụ.

Nggụ abya egude ẹka ngu kee igwe;

mẹ iphemiphe ọbule,

nọ iya nụ.

¹¹ Iphemiphe ọbule ono

e-mekochaa yifukota.

Obenu lẹ nggubedua

a-nọlee ẹge ị nọ.

Iphemiphe ọbule ono

e-mekochaa kashihu l'ọ bụ uwe.

¹² Teke ono; nggu aphukoo

ya aphuko; phufu l'ọ bụ

onye phufuru ukpo.

A bya agbanwee ya.

Obenu lẹ nggubedua

bụ onye ị bụ; bẹ ịi-buru;

buru iya jeye lẹ tutu yoyo.”

¹³ ?Nanụ ojozi-imigwe ọphu Nchileke sụjeru:

“Nọdu iya l'ẹka-utara

jeye teke ya e-me ndu

ọhogu ngu t'ẹphe buru

iphe ịi-dzọpyabe l'ọkpa.”

¹⁴ Ụnwu ojozi-imigwe; ?ẹphe ta tũkodu buru ndu ojozi, ẹ ta aphudu l'ẹnya, ejegbaaru Nchileke ozi; bya aburu ndu Nchileke yeru t'ẹphe bya eyeru ndu oo-mekochaa dzọta ẹka.

2

Ndzọta, paru apaa

¹ Ọo ya meru iphe ayi yefutaje ẹhu l'okfu ono, ayi nuru ono; t'ayi ba akponyaa galagala; kpofu. ² Ọ -buru l'ozi ono, unwu ojozi-imigwe zihawaru ono be meru t'a maru l'okfu ono du ire; iphe bu onye kwefuru ikè; jika iya; eshiwa l'ajika ono jee n-nawere, bu iphe gbaru ẹphe; ³ ? nanu ẹge ayibedua e-shi nahu ikpe iya; m'ọ -buru l'ẹ to nwedu iphe ayi guberu eze ndzofuta ono. Ndzofuta ono bu Nnajiufu l'onwiya be vu uzo kfua okfu iya; ndu nuru iya ẹya l'onu abya ekepyiaru iya ayi aku. ⁴ Nchileke l'onwiya koshikwaruphu l'ọ bu oswi-okfu teke ono, o gude ike iya meshia iphe-ọhubama, dugbaa biribiri; bya eworu iphe-oma, shigbaa l'ẹka Ume-du-Nsọ keshikwaaruphu ndu kweru nk'ia ẹge ọ du iya mma l'uche te ya kee ya.

Jisosu ekoshi uzo ndzọta

⁵ L'ẹ to bukwa unwu ojozi-imigwe be Nchileke meru t'ẹphe bugbaaru ishi le mgboko ono, e-mekochaa byanu ono, bu iya bu mgboko ono, ayi ekfu okfu iya ono. ⁶ Iphe Nchileke mechiaru be dunua l'ọ bu iphe e kfuru l'ekwo okfu iya; su:

"Nggube Nchileke;

?bu ngunu; be madu bu

ke t'i rije oriri ẹhu iya.

?Bu ngunu b'ọ bu

ke t'i letaje iya ẹnya.

⁷ I meru iya; yo laa ali l'ẹke

unwu ojozi-imigwe no.

Ọ bu l'ẹ to ladu ali ono

ophu baru nwishi.

I kwaberu iya ugvu;

bya emee ya;

yo nweru ẹnya l'ọ bu

onye eze.

⁸ Nggu abya emee ya;

yo dzopyabekota iphemiphe obule,

i keru ekeke l'okpa."

Keshinu o meru madu; yo dzopyabekota iphemiphe obule l'okpa; bunu iya bu l'ẹ to nwedu m'ọ bu iphe lanu, ọ gufuru. Obenu le nta-a b'ẹ ta phudua ẹge madu shi buru

ishì iphemiphe òbule. ⁹ Ọ bụchia Jisọsu bẹ ayi phuru lẹ Nchileke meru: yọ laa alì l'ẹke unwu ojozi-imigwe nọ; òbule ẹ tọ ladu alì obu nọo ọdu. Iphe meru iphe ọ laru alì ono aburu ẹge oo-shita l'eze-iphe-oma ọphu Nchileke eme; nwuhu l'okfu ẹhu onyemonye òbule. Ayi phuru iya ẹge Nchileke kwabẹru iya ugwu; bya emee ya; yo nweru ẹnya l'ọ bụ ẹge eemeje onye eze t'o nweru ẹnya; okfu l'o jeru iphe-ẹhuka; nwuhu. ¹⁰ Iphemiphe òbule shi l'ẹka Nchileke; yọ buru iya bụ ishi k'iphemiphe òbule. Yọ buru yẹbedua, bụ Nchileke b'ọ gbaru l'oshi l'iphe-ẹhuka, Jisọsu jeru; mee t'iphe gbaru onye ishi, ekoshi ndiphe ọzo ndzọfuta dzugbaa òkè l'ẹhu iya. Ọo ya bụ ẹge Jisọsu ono, ekoshije ndiphe ọzo, ya e-shi dzọta ẹphe ono e-shikwaphu l'iphe-ẹhuka ono, o jeru ono; mee ndu ha l'igweligwe t'ẹphe buru ndu kẹ Nchileke; ndu ẹphe lẹ Nchileke a-tuko egbu nwiiinwii.

¹¹ L'ọ kwa yẹbedua, bụ Jisọsu emeje tẹ madzụ dọebe mma l'ifu Nchileke. Ndu ono, o meru t'ẹphe dọebe mma ono bẹ ẹphe l'iya tükokwaru shi lẹ nna lanu ono. Ọo ya meru iphe-iphere ta adujedu iya oku ẹphe unwunna iya. ¹² Ọ sükwaru:

“Lẹ ya e-me t'unwunna iya
maru nggube Nchileke;
Ya e-vudo l'ẹke ndu
nke ngu dzuru;
tua ngu ẹpha.”

¹³ Yọ sükwaphu: “Ọo Nchileke bẹ ya e-woru onwiya ye l'ẹka.” Yọ sükwaphu ọdo: “Ọ kwa iya ndọ-ọ nọ l'ẹke-a yẹle unwegirima ono, Nchileke nuru iya ono.”

¹⁴ Keshinu unwegirima ono bụgbaa madzụ, kfu ẹka kfururu ọkpa bẹ Jisọsu gbeshileruphu; bya aburu madzụ ẹge ẹphe bụ. Ishi iya aburu k'ọphu oo-shi l'anwuhu ono, ọ nwuhuru ono; mebyia ike kẹ Obutuswe, bụ Sétanu; keshinu ọ bụ Sétanu ono bẹ shihawa bataru ike, anwuhu gude ere ire. ¹⁵ Jisọsu eshi l'anwuhu ono, ọ nwuhuru ono; tọo ẹphe l'ẹgbu; mbụ ndu ono, shi keshinu ẹphe lufutaru eliphe nọduta l'ẹphe bụ ohu; okfu l'ẹphe atsụ egwu anwuhu. ¹⁶ Iphe doru ẹnya bụ l'ẹ tọ bụdu unwu ojozi-imigwe b'ọ byaru tẹ ya yeru ẹka. Ọ bụ o-shi-l'eri Ẹbirihamu phẹ b'ọ byaru tẹ ya yeru ẹka, bụ iya bụ ẹge ẹkwo okfu Nchileke kfururu. ¹⁷ Ọo ya meru iphe ọ bụ iphe ruberu iya erube l'ọ byafutaje bya aburu madzụ ẹge unwunna iya bụ l'iphemiphe òbule; k'ọphu oo-shi ẹge ono buru onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja, bụ onye obu-imiko; bükwaruphu onye e gude ire iya ẹka l'iphemiphe òbule, oomeru Nchileke. E shikwanu ẹge ono tẹ Nchileke guaru

ndiphe nvu l'iphe du eji, ephe meru l'o ha. ¹⁸ Yebedua l'onwiya be jewaru iphe-ehuka; yo bukwaru iya phu iphe-adata. Oo ya meru iphe oduje ike yeru ndu iphe-adata byakfutaru nta-a aka.

3

Jisosu kakwa Mosisu

¹ Oo ya bu; unwunna mu, bu ndu Nchileke kukwaruphu t'unu buru ndu nk'iya; unu rijekponua oriri ke Jisosu ono, bu onye ishi-ozu; me onye ishi ndu achijeru Nchileke aja; m'a -bya l'iphe ono, ayi suru l'o bu okpobe okfu ono. ² Le yebedua koshilekwaruphu Nchileke ono, fotaru iya t'o buru onye ishi ndu achijeru Nchileke aja ono le ya bu onye gbaru t'e gude ire iya aka. Yo bukwaruphu ege ono be Mosisu koshikwaruphu Nchileke le ya gbaru t'e gude ire iya aka l'ozu, o jeru ndu Izurelu l'ephe ha; mbu ndu Izurelu, bu ephe bu ndu onu ulo Nchileke. ³ O bu ege ono, aakaje okwabe onye kpuru ulo uguv me l'ulo obu, o kpuru obu bu ege o gbaru t'a ka oja Jisosu ajaja me le Mosisu. ⁴ A makwaru-a l'e to nwedu ulo, e-ta budu madzu kpuru iya; obenu l'oo Nchileke bu onye mekwanuru iphemiphe obule. ⁵ Mosisu bulekwapu nwozi kp. O koshiru Nchileke le ya gbaru ke t'e gude ire iya aka l'ozu, o jeru ndu Izurelu l'ephe ha; mbu ndu onu ulo Nchileke. Yo buru iya koshiru iphe Nchileke mekocharu mee l'uzo ifu. ⁶ A byakwanu le Kurayisutu: yo buru iya bu Nwa, eleta ulo Nna iya enya. Nna iya ono bu Nchileke. Yo koshikwapu Nchileke le ya gbaru t'e gude ire iya aka. Yo bukwanuru ayibedua bu ndu onu ulo iya obu; m'o -bukwaru l'okpoma shihuru ayi ike; ayi edobe obu l'iphe ono, ayi ele enya iya ono.

Nchileke e-me te ndu nk'iya tata ume

⁷ Ume-du-Nso kfukwaru; su:
 "Teke unu nuru olu Nchileke ntanu owaa;
⁸ Unu ba akpo-chikwa obu ege
 ndiche unu phe shi
 kpochia ya teke ono,
 ephe kwefuru Nchileke ikè
 l'echi-egu ono;
 mbu teke ono, ephe shi
 anoduje adata Nchileke adata ono.
⁹ O bu l'eke ono;
 be ndiche unu phe nodu;
 data iya adata; ngee ya okpa l'ishi;
 l'eke ephe phukwaru-a

iphe ya meshiru l'ime ụkporo afa labụ.

¹⁰ Yọ bụru iya meru iphe ndu
ogbo ono kpatsuru iya iwe.
Ya asụ nụ: 'L'ẹphe
ari-sweje oriri ari-swe;
l'ẹphe te ekwedua shia ụzo,
ya sụru t'ẹphe shia.'

¹¹ Yọ bụru iya bụ l'ẹphe
akpatsua ya oke
ẹhu-eghughu.

Ya eribua ya; sụ: 'L'ẹphe ta
abyadụ bya abata l'ẹke
yele ẹphe a-nọdu tuta ume.' "

¹² Oo ya bụ; ụnwunna mu; unu kwabekwaru onwunu
enya t'ẹ b'o nwe onye a-bụ onye ejo okpoma l'unu; too nwe
onye a-bụ onye te ekwetajedu iphe Nchileke ekfu; k'ophu
onye ono ta ahadu otso Nchileke ono, bụ Nchileke, nọ ndzu
ono. ¹³ Iphe unu a-nọdu emechia bụ t'unu kfushijeru ibe
unu okfu ike mbọku-mbọku, e kukpooru "Ntanụ" t'ẹphe
haa iphe dụ ẹji; t'ẹ b'o nwe onye iphe dụ ẹji e-duphu; kpọ-
chia ya obu; t'ẹ b'ọ nụ olu Nchileke. ¹⁴ L'ayi tükokwa bụru
ndu kẹ Kuráýisutu, bụ ndu ẹphe lẹ Kuráýisutu a-tuko gbaru
mgba l'iphe kẹ Kuráýisutu m'ọ -bụru l'ayi vudoshikpelephu
ike l'iphe ono, ayi shi l'odungu dobe okpoma ono jeye
l'ikperazu.

¹⁵ Keshinu e deru l'ekwo okfu Nchileke; sụ:
"Ntanụ ọwaa; teke unu nuru
olu Nchileke;
Unu ba akpọ-chikwa obu
ẹge ndiche unu phẹ shi
kpọ-chia ya teke ono,
ẹphe kwefuru iya ikè ono."

¹⁶ ?Bụ ndu ole bẹ nuebetsuaru olu Nchileke; bya ekwe-
furu iya ikè? ?Tọ bụhedu ndu ono, Mosisu dufutaru l'ali
Íjiputu ono? ¹⁷ ?Bụ ndu ole bẹ kpatsukpeleruphu Nchileke
ẹhu-eghughu ụkporo afa labụ? ?Tọ bụdu ndu meru iphe
dụ ẹji; meebe; nwushihukota l'echi-egu? ¹⁸ ?Bụ ndu ole
b'o riburu angụ l'ẹphe ta abyadụ bya abata l'ẹke ẹphe l'iya
a-nọdu tuta ume? O bụ ndu ono, ẹ-te kwedu ome iphe o
kfuru ono. ¹⁹ Oo ya bunu l'ayi phụwaru l'iphe kparu iphe
ẹ to kwedu t'ẹphe bata t'ẹphe l'iya tuta ume bụ l'ẹphe te
kwedu; mee ẹge o kfuru.

4

¹ Oo ya bụ lẹ keshinu Nchileke kwewaru ayi ụkwa l'ayi
a-bahụ l'ẹke ayi l'iya a-nọdu tuta ume; bunu iya bụ t'ayi

tsuje egvu; kwabẹ ẹnya; t'ẹ b'o nwe onye aa-sụ l'o metaru iphe a-kpata t'ẹ b'o ru ẹke ono. ² L'ọ kwaphu ẹge ono, ndiche ono, Mósisu duru ụzo l'echi-ẹgu nuru ozi-oma kele Nchileke eme tẹ ya dzọta ẹphe ono bụ ẹge ayibedua nuru iya nta-a. Obenu l'okfu ono, ẹphe nuru ono te nweduru, ọ baru ẹphe. Ishi iya aburu l'ẹphe nuberu ukwa, Nchileke kweru; bya emee l'ẹphe ta ndu iya. ³ L'ọ bụlekwaphu teke ayi nuru ozi Nchileke ono; kweta bẹ ayi a-bahụ l'ẹke ono, ayi l'iya a-nọdu tuta ume ono. L'o kfukwaru kẹ ndu ẹ-te kwedu ome iphe o kfuluru; sụ:

“Epe kpatsuru iya oke ẹhu-eghughu;

Ya eribua ya; sụ:

‘L'ẹphe ta abyadu bya abahu

l'ẹke ẹphe l'iya a-nọdu tuta ume.’ ”

Yo kfu ya ẹge ono l'ẹke ozi iya gbe gvuhaakwanu l'o metsuaru mgboko. Ayi maru l'o shi teke ono kwabataru t'a bahụ l'ẹke ono. ⁴ L'o nwekwaru ẹke o kfuluru kfukuta mboku k'ẹsaa l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: “Yo be lẹ mboku k'ẹsaa; Nchileke atuta ume k'iphemiphe obule, o keru.” ⁵ Obenu l'o kfukwaruphu l'ekalanu ono; sụ: “Epe ta abyadu bya abahu l'ẹke ẹphe l'iya a-nọdu tuta ume.” ⁶ Keshinu ndu vuru ụzo nua ozi-oma lẹ Nchileke eme tẹ ya dzofuta ẹphe ta bahudu l'ẹke ono; okfu l'ẹphe te kwedu; mee ẹge Nchileke kfuluru; bunu iya bụ l'uzo nokwadia l'ẹke ono; k'ophu oonwe ndu a-bahụ iya nụ. ⁷ Oo ya meru iphe Nchileke gbeshikwaru; bya eworu mboku odo dobe, bụ iya bụ “Ntanu”. A bya anokpoo anono; l'abahu ono ruhutsuaru; bẹ Nchileke shi l'onu onye eze ẹphe kẹ ndiche; mbụ Dévidi; kfu okfu iya l'ẹke ono, e kfuaharu ono; sụ:

“Ntanu owaa; teke unu nuru

olu Nchileke;

Unu ba akpo-chikwa obu.”

⁸ L'ẹ tọ bukwa alị Ízurelu phụ, Jóshuwa du ẹphe bahụ teke ndiche phụ bẹ ookfu okfu iya. Ndege ọ buru lẹ Jóshuwa duwa ẹphe bahụ l'ẹke obu, ẹphe lẹ Nchileke a-nọdu tuta ume obu, Nchileke ekfu okfu iya obu; mẹ Nchileke ta ge ekfuhekwa k'odobu mboku odo. ⁹ Oo ya bụ l'iphe ono, Nchileke kfuluru ono ekoshi lẹ teke ndu nk'iya a-bahụ l'ẹke ono, ẹphe lẹ Nchileke a-nọdu; tuta ume ono abyakwadu abyabya; mbụ otuta ume ophu ẹphe a-tuta ogbodo atuta l'ifu iya. ¹⁰ L'iphe bụ onye bahuru l'ẹke ono, onye lẹ Nchileke a-nọdu tuta ume ono bẹ a-tuta ume iphe bụ ozi, o shi eje l'ọ ha; ẹge Nchileke tutakwaruphu ume lẹ mboku, kwe iya ẹsaa, o ketsuaru mgboko. ¹¹ Oo ya bụ; t'ayi kebe ẹhu bahụ l'ẹke yele ndu nk'iya a-nọdu tuta ume ono. T'ẹ b'o

nwekwa l'ayi ha onye e-je okwefuru Nchileke ike ege ndu Ịzurelu kwefuru iya teke ndiche phụ; ephe ta bahụhe.

¹² L'okfu Nchileke nọkwa ndzụ; l'ere ire. O kakwa ogu-mbeke, atsụ nkọ ifu labụ ọtsu nkọ. Ọotsushi nkọ ike; k'ophu ọosujaje madzụ; sụ-rua mgbaku ọkpu yele umi-ọkpu; mbụ sụ-rutsua eke obu madzụ nọ; uche iya anọdu iya. Ọovofutaje iphe madzụ arị arịri jeyekpo l'ege madzụ gbaru l'ime obu iya. ¹³ Ophu to nwe iphe nọ lẹ mgboko, nweru ophu Nchileke e-ta phudu. Iphemiphe obule, nọ lẹ mgboko bẹ gbakọta ọtu; daburu eba l'ifu Nchileke. Yọ buru Nchileke ono bụ onye ayi vudofutaje l'ifu iya; koshikota iphe ayi meru.

Jisosu bụ Okaribe lẹ ndu ishi, achijeru Nchileke eja

¹⁴ Oo ya bụ; unu t'ayi kwata gudeshia iphe ono, ayi sūru l'ọ bụ ọkpobe okfu ono ike; kẹ l'ayi nweru okaribe onye ishi ndu achijeru Nchileke eja; onye tuko igwe l'ophu swekota; je anoduru l'imigwe l'eke Nchileke l'onwiya nọ. Onye ono bụ Jisosu, bụ Nwatibe Nchileke. ¹⁵ Eze onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke eja ono, ayi nweru ono ta bukwa onye e-ta madu eke atsụ ayi l'ehu; m'o -tee ayi. Onye ayi nweru bụ onye iphe-adata, dugbaa iche l'iche byakfutawaru teke o nọ lẹ mgboko. Iphe adata byakfutawaru iya ege ono, ọobyakfutaje ayi ono; ophu to me iphe du eji. ¹⁶ Oo ya bụ; t'ayi buhaa onwayi eka jerua l'ifu aba-eze Nchileke, bụ eke ọonoje emeru ayi eze-iphe-oma; k'ophu ọo-phuru ayi imiko; meeru ayi eze-iphe-oma; yeru ayi eka me mkpa -byaru ayi.

5

¹ L'iphe bụ onye ishi ndu achijeru Nchileke eja l'ephe ha bukwa madzụ edzukobeje; shi l'ime onwephe; fota iya; woru iya mee onye a-nodujeru oha l'ifu Nchileke. Iphe ephe afotaje iya bụ ege ee-shi t'ọ nuje Nchileke iphe madzụ nuru iya; gwojekwaruphu Nchileke ngweja k'iphe du eji, ephe meru. ² Yebedua egudaje obu eguda; etso ndu eshiswe uzo; okfu l'ephe bụ ndu e-ta madu iphe; keshinu yebedua l'onwiya ahajekwaruphu meswee teke eenwu iya eye t'o mee iphe du eji. ³ Keshinu yebedua bukwaphu onye emeswejenu b'ọ chifutajenuruphu Nchileke eja k'iphe du eji, yebedua l'onwiya meru, bụ iya bụ ege ono, ọochijekwaphu eja l'okfu ehu oha ono; mbụ ndu meru iphe du eji.

⁴ Iphe ọdo bụ: lẹ to nwekwa onye egbeshije; fota onwiya; kwabẹ onwiya uguv k'oburu onye ishi ndu achijeru

Nchileke eja. Ọ bụ onye Nchileke l'onwiya fọtaru abujeru iya, bụ iya bụ ege ọ fọtaru Éronu teke ndiche.

⁵ Ọ kwaphu ege ono b'ẹ tọ bụdu Kuráyisutu gbeshileru-phu; kwabẹ onwiya ugvu k'ome onwiya onye ishi ndu achijeru Nchileke eja. Iphe meru nù buchia lẹ Nchileke sùru iya:

“Ọ bụ nggu bụ Nwa iya;

tsube ntanu;

bẹ ya bụakwa Nna ngu.”

⁶ Yọ byakwa bya ekfua l'ẹke ọdo; sù:

“Ìi-buru onye achijeru

Nchileke eja

gbururu jeye lẹ tutu yoyo,

ẹge Melikizedeku bụ iya.”*

⁷ Teke Jisọsu shi buru l'eliphe ọwaa b'o shi anọduje akwa ẹkwa akwashì ẹnya-mini; gude ekfu anu Nchileke; l'arọ iya; mbụ Nchileke, bụ onye bụ iya a-du ike dzọfuta ayi l'ẹka anwuhu. Yo kfuwa nù iya; Nchileke anua olu iya; keshinu ọphu ọ bụ onye ewozitaje onwiya ali; kwabẹ Nchileke ugvu.

⁸ A makwaru-a l'ọ bụ Nwa Nchileke; ọbu l'ọ bụ iphe-ẹhuka, o jekotaru b'o gude mụta iphe ọ bụ mbụ ome iphe Nchileke sùru t'e meje. ⁹ Yọ buri lẹ Jisọsu ono tuko-oduru ẹge Nchileke tuberu medzukota b'ọ bya aburu onye adzọtaje iphe bụ ndu eme iphe o kfururu; ẹphe aburu ndu ọ dzọtaru gbururu jeyewaru; ¹⁰ keshinu ọphu Nchileke bya afọtawa iya; mee ya onye ishi ndu achijeru Nchileke eja gbururu jeye lẹ tutu yoyo; ẹge Melikizedeku bụ iya.†

Ọnma ọkwa lẹ k'ọla azu

¹¹ O nweru igweligwe iphe ayi gage kfu phota iphe ọwananu; ọle ọotsu l'ẹhu ẹge ee-shi kọoru iya unu. Ishi iya aburu l'iphe te edojedu unu ẹnya ẹgwegwa. ¹² Obenu l'e -kfudekpoo ya ekfukfu nta-a b'ọ gbaakwaru k'ọphu unu ga bụwa ndu ezi ndu ọdo iphe. Obenu l'unu gbe la azu bya aburu ndu gbaru k'ọphu aa-nọduje ezi unu iphe gbaru kẹ t'unu mahawaru iya l'okfu Nchileke. Unu dukwadu l'ọ bụ unwegirima, eeche ẹra. Yọ buri unubẹ ndu gbaru kẹ t'unu bụwaru ndu bụ ọgurennya, eriwa nri. ¹³ Onye eechekwadu ẹra bụkwa nwata. E tọ kwadua ẹnya; k'ọphu ọo-ma iphe du eji; mẹ iphe du mma. ¹⁴ Obenu lẹ nri bụ kẹ ndu bụwa ọgurennya; ndu a zufutawaru ẹphe amawaru iphe; k'ọphu bụ: ẹphe -lee iphe ẹnya; ẹphe amaru: ?ọ du mma; ?tọ du eji?

* 5:6 5:6 Egvu 110:4. † 5:10 5:10 Egvu 110:4.

6

¹ Oo ya bụ t'ayi haa umere unwegirima l'ozi ono, e ziru ayi lẹ kẹ Kuráyisutu ono; wata ọmu iphe e-me t'ayi bụru ọgurennya; wofu obu l'ọri l'ọo iphe, ayi metaru bẹ Nchileke e-gude dzọo ayi; ² mbụ iphe dụ l'ọ bụ k'ome baputizimu; kẹ obyibe madzụ ẹka l'ishi; kẹ l'onyemonye ọbule e-mekochaa shi l'onwu teta; mẹ k'ikpe, Nchileke e-kpe ndiphe mbọku ikperazụ. ³ Unu t'ayi kwaseru l'ọmu iphe e-me t'ayi bụru ọgurennya, ozi ono doru ẹnya. Ndu ọphunanu bẹ ayi e-mekochakwaa mee; m'ọ -bụru l'ọ dụ Nchileke mma t'ayi mee ya.

⁴ ?Nanụ ẹge ee-shi mee onye shi etsohawa iphoro kẹ Nchileke; nonyaa; haa ya; t'ọ latakwadu azụ? Onye ono bẹ shiwa bụru iphoro kẹ Nchileke shi edu iya. Yọ bya anatawa iphe-oma, shi l'ẹka Nchileke; bya ayiru lẹ ndu gba mgba lẹ Ume-dụ-Nsọ. ⁵ Onye ono machacharu-a l'okfu Nchileke dụ mma; tẹmanu b'o gudekwaphu ẹhu iya; phụ ẹge ike kẹ mgboko ọphu abyanụ erebe ire. ⁶ Yọ tuko iphe ono maẹbekotaru; bya agbakutaru Nchileke azụ. Ẹka ta gakwa iya ẹge onye ono e-mekwadu taa onwiya uta; latakwadu azụ ọdo; byakfuta Nchileke; keshinu ọphu o lebeziwaru ẹnya akpopyabe Nwatibe Nchileke l'oshi-osweru ọdo; eme iya iphe-iphere l'edzudzu ọha.

⁷ Alị, amịchataje mini, igwe achijeru iya tekenteke; l'egudejekwa iya phụ eme t'iphe a kuru iya baaru ndu kuru iya nụ uru bẹ Nchileke a-gọkwaru ọnu-oma nụ. ⁸ Obenu l'alị ọphu bụlephu ẹwu-ogvu yẹe ọgarama-mbo bẹ efuje iya nụ bẹ bụ mkpọkoro alị. Alị onanu phoduru nwanshi; Nchileke atụ iya ọnu. Ee-mekochaa; yọ bụru ọku a-dzụfu iya.

⁹ Ndu mu yeru obu; ayi ekfukwa-a ẹge-a bụ oswi-okfu; ọbu l'ayi makwaru-a l'unu e-tsoru-a ọzo ọphu ka mma, e-me tẹ Nchileke dzọfuta unu. ¹⁰ Lẹ Nchileke te nwekwa onye oomeje iphe l'ọzo, ẹ-ta bụdu lẹ nhamunha iya. Ẹ tọo zahakwa ozi, unu jeru; tọo zaha ẹge unu gude yehawaru unwunna ẹka; mẹ ọphu unu eyekwaphu nta-a. Iphe ono tuko ekoshi l'unu yeru iya obu. ¹¹ Iphe agụ ayi bụ t'onyemonye ọbule l'unu ha meje koshi ẹge kẹ Nchileke aphụ-be iya l'ẹhu; t'onyemonye ọbule meje iya ẹge ono jeye l'ikperazụ; ẹge iphe unu ele ẹnya iya erua unu ẹka. ¹² Iphe ayi ese bukwa t'unu ba bụru ndu ẹniruru. Unu mụtachia umere ndu ono, gude ekwekwe, ẹphe kweru okfu Nchileke; mẹ nshi, ẹphe ata; nata iphe ono, Nchileke kwegbaaru ukwa iya ono.

Ukwa kẹ Nchileke kwa kamenu

¹³ Teke ono, Nchileke kweru Ébirihamu ụkwa iphe ono bẹ bụkwa onwiya b'o gude riaru iya angụ iya. O gude onwiya ria angụ ono; okfu l'ẹ to nwehedu onye ọdo, kafua ya nshinu, ọo-ga egude ria ya. ¹⁴ Ya ndono; yọ sụ Ébirihamu: "Ya a-gọru ngu ọnu-ọma; bya emee t'ụnwu ngu kfulube ọswa ha l'igwe." ¹⁵ E meebe; Ébirihamu ataa nshi; yọ bụru iya bụ l'ọ taa nshi ono tata iphe-ọma ono, Nchileke kweru iya ụkwa iya ono. ¹⁶ Onye eri angụ bụ ẹpha onye ka iya nshinu bẹ oogudeje ria ya; ẹmanu bẹ ọobuje: a -gụwaru ẹnwa ye l'okfu, ndiphe ekfukpo ekfukfu; k'ẹgo ebuhu. ¹⁷ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ Nchileke shi eme t'o doo ẹphe ẹnya; mbụ ndu ono, a-nata iphe ono, o kweru ụkwa iya ono: l'ẹ to nwedu lẹ ya agbanwee iphe ya tumberu k'ememe. Yọ bụru iya meru iphe o riru angụ ye l'ụkwa iphe ono, o kweru ono. ¹⁸ Nchileke kweru ayi ụkwa iphe; bya eria angụ ye iya. Ụzo iphe labụ ono bụtsua iphe ta agbanwejedu agbanwe; bụkwaruphu iphe Nchileke ta byadụ bya adzuru ẹjo-ire ye. Ọo ya bụ ẹge obu e-shihu ayi ike; ayibe ndu gbakfutaru iya nụ t'ọ dzọo ayi; t'ayi be eje ọbo obu ẹbo kẹ wo: ?a maru: ?ọo-nụ ayi iphe ono, ayi ele ẹnya iya ono. ¹⁹ Iphe ono, ayi ele ẹnya iya ono emeje t'obu nguru ayi anguru. Iphe ono, ayi ele ẹnya iya ono wotaru ayi lipyabe l'ẹke Nchileke nọ l'onwiya; k'ọphu ee-shi ẹge ono mee: t'ayi bahụ l'ime ime eze-ulo iya ono, bụ iya bụ ẹke Nchileke l'onwiya nọ l'imigwe. ²⁰ Ọ bụ Jisọsu bụ onye vuru ụzo bahụ l'ẹke ono l'okfu ẹhu ayi; okfu l'ọo ya bụwa onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. Yọ bụru iphe ọo-buru ndono gbururu jeye lẹ tutu yoyo, bụ iya bụ ẹge Melikizedeku bụ iya.*

7

Melikizedeku bụ eze; bụru onye achijeru Nchileke ẹja

¹ Melikizedeku ono, ayi ekfuru ono shi bụru eze ndu Salemu teke ndiche; bya aburu onye achijeru Nchileke ẹja; mbụ Nchileke, bụ Ọkaribe-Kakọta-Nụ. Teke ono, Ébirihamu phẹ shi ọgu, ẹphe gbushiru ndu eze l'alata ono bẹ Melikizedeku ono jeru iya ndzuta. Yẹle iya edzudalephu; yọ gọru ọnu-ọma nụ Ébirihamu. ² Ébirihamu abya eworu iphemiphe ọbule, ọ lutaru l'ọgu; kee ụzo iri; nụ iya ụzo lanụ. A -kọdekpo ẹpha Melikizedeku bẹ iphe kẹ mbụ, ọ bụ bụ: "Onye eze, doberu ẹka ndoo." Iphe ọdo, ẹpha iya bụ bụ: "Onye eze ẹhu-agu;" keshinu ọ bụ eze ndu Salemu. Iphe Salemu bụ abụkwanuru: "Ẹhu-agu". ³ Melikizedeku te nwedu nne; to nwe nna; to nwe ikfu, o shi eshishi. A bya

* 6:20 6:20 Egvu 110:4.

ele ɛnya; yọ ɲoduwa. Ẹ ta mụdu iya amumu; tọ nwuhu anwuhu. Oo ya bu l'ọ dụwa l'ọ bu Nwatibe Nchileke; ke l'ọ buwa onye achijeru Nchileke ẹja gbururu jeye le tutu yoyo.

⁴ Unu lewaru ẹge Melikizedeku ono buṭa-be oke madzụ. O buṭa-be oke madzụ k'ọphu o gbe buru yẹbedua be Ẹbirihamu ono, bu ya bu onyiche ayi ono gbe kee iphe o lṭaru l'ọgu ọzo iri; woru ọzo lanu nu iya. ⁵ O kwa ndu achijeru Nchileke ẹja; mbu ndu shi l'awa Lívayi nwenkinyi be ekemu Mosisu suru te ndu Ízurelu kejee iphe ephe ọzo iri; woru ọzo lanu nu ephe. Yọ buru ephe; be ekemu kfuru su t'ephe nataje unwunne ephe iphe ono; mbu ẹke ephe l'ephe gbe tukokwa buru unwu Ẹbirihamu. ⁶ Obenu le Melikizedeku ta buṭu o-shi-l'eri Lívayi. Ẹbirihamu ono egbe wolerua iphe o nweru; kee ọzo iri; woru ọzo lanu nu iya. Melikizedeku abya agoru onu-oma nu Ẹbirihamu; mbu Ẹbirihamu ono, bu onye Nchileke kweshiru ukwa iphe ono. ⁷ Ẹ ta tudu ego ke t'a maru: onye ago onu-oma; ?o ka onye ọogoru iya nshinu ọo? ⁸ A -bya l'ehu ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono; mbu ndu ono, shi l'awa Lívayi ono; unu aphu l'ọ bu ndu e-mekochaa nwuhu anwuhu be anataje ọzo lanu l'ọzo iri ono. Teke a byakwanuru l'ehu ke Melikizedeku; unu aphu l'ọ bu onye ekwo okfu Nchileke kfuwaru l'ẹ tọ nwuhudu anwuhu be nataru iya nu. ⁹ E-jeshia ya ekfukfu; a phu le teke ono, Ẹbirihamu keru iphe iya ọzo iri; nu Melikizedeku ọzo lanu ono; be buwa Lívayi ono, unwu iya anataje utu nta-a ono; be shi l'eka Ẹbirihamu nukwa iya phu Melikizedeku. ¹⁰ A makwaru-a le Lívayi b'ẹ ta mukpoduanu teke ono. Obenu l'ọ ɲowa l'ehu ochechoroche iya ono; mbu Ẹbirihamu teke ono, Ẹbirihamu keru iphe iya ọzo iri; nu Melikizedeku ọzo lanu ono.

¹¹ O kwa le ndu achijeru Nchileke ẹja; mbu ndu shi l'awa Lívayi ɲo be Nchileke turu ekemu iya; nu ndu Ízurelu. Obenu l'ozi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono jeru ta dudu ike mee t'iphe Nchileke tuberu le k'ẹge ndiphe e-meje bata l'ẹke ya ɲo medzua ẹge o tuberu iya. Ndege o -buru l'ozi, ephe jeru duru ike mee iphe ono; me ta ge ejehekwa okfu okfu onye odo, a-chijeru Nchileke ẹja odo, bu iya bu Kuráyisutu. Onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono te shikwa l'okpa Ẹronu, bu iya bu l'awa Lívayi. Oo ya bu l'ẹ te ge ejehedu okfu okfu onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mbu onye ophu du l'ọ bu Melikizedeku.* ¹² Obenu le teke Nchileke gbanwewaru ndu achijeru iya ẹja; bya afo ndu odo, a-chijeru iya ẹja; mbu ndu yele ndu ophunanu

* 7:11 7:11 Egvu 110:4.

ẹ-ta gbahedu; ọọ ya bụ l'ọ gbanwefutaje ekemu phụ, ọ tūhawaru phụ. ¹³ Nnajiufu ayi, bụ Kuráýisutu, bụ iya bụ onye eekfukpo okfu iya-a bẹ shikwa l'ikfu ọdo iche; ọphu to nwe onye ikfu ẹphe, jejeru ozi k'ọchiru Nchileke ẹja l'ẹnya-ngweja Nchileke. ¹⁴ A makwaru-a l'a mụru iya; yọ bụru onye ikfu Júda; to nwe teke Mósísu photajeru Júda teke o kfuru okfu kẹ ndu achijeru Nchileke ẹja.

Onye ọdo, achijeru Nchileke ẹja l'ọ bụ Melikízedeku

¹⁵ L'ọzi, ndu achijeru Nchileke ẹja, shi l'eri Lívayi jeru ta dukwa ike mee t'iphe Nchileke tūberu lẹ k'ẹge ndiphe e-meje bata l'ẹke ya nọ medzua ẹge ọ tūberu iya. Ọọ ya meru; yọ kafua odo ẹnya teke ono, onye ọdo ono, achijeru Nchileke ẹja ono lufutaru; bụ iya bụ onye ọphu dū l'ọ bụ Melikízedeku.† ¹⁶ Abubu ọphu ọ bụ onye achijeru Nchileke ẹja nk'iya ta bụhekwa nsọ nsọ; mẹ ekemu ekemu, madzū tūshiru dobe b'o gude bụru iya. Ọ kwa ike kẹ ndzū gbururu jeye ọphu ọ nọ b'o gude bụru onye achijeru Nchileke ẹja. ¹⁷ L'iphe ono b'e dekwaru l'ẹkwo okfu Nchileke; sụ: “Ìi-buru onye achijeru Nchileke ẹja gbururu jeye lẹ tutu yoyo, bụ iya bụ ẹge Melikízedeku bụ iya.” ¹⁸ Ekemu phụ, Nchileke tūhawaru phụ bẹ Nchileke nwuchiakwaru; okfu l'ẹ too redu ire; bya aburu mkpọkpo iphe. ¹⁹ Iphe o gude dū ẹge ono bụ l'ekemu Mósísu ono te nwedu onye ọ dūru ike mee t'ọ dūebe mma l'ifu Nchileke. Nta-a bẹ ayi elewa ẹnya iphe ka mma. Yọ bụru iphe ono, ka mma ono, ayi ele ẹnya iya ono bẹ ayi shiwa ejekfube Nchileke ntse.

²⁰ Iphe ọdo, tso iya nū bụ lẹ Nchileke rikwaruphu angū ye iya. Ndu ọphunanu b'e meru ndu achijeru Nchileke ẹja; k'ori angū ta nọ iya. ²¹ Obenu lẹ Jisọsu bẹ Nchileke meru onye achijeru Nchileke ẹja; bya eribua ya teke ono, ọ sūru iya:

“Nnajiufu ribuakwaru iya;
 ọphu ya ta agbanwekwa
 iphe ya tūberu k'ememe.
 Ìi-buru onye achijeru
 Nchileke ẹja jeyewaru.”

²² Yọ bụru angū ono, Nchileke riru ono meru Jisọsu; yọ bụru onye Nchileke gude koshi l'ogba-ndzū ọwaa, ya riru angū ye-wa ka akahū iya phū mma.

²³ Iphe ọdo bụ lẹ ndu achijeru Nchileke ẹja, bụ ndu ọphu shi l'eri Lívayi ha igweligwe. Ọobuje onye ọphu a fọtaru; yọ bya ejee ozi k'ọchiru Nchileke ẹja ono jeye; yọ kahū. Onye ọdo abya anọ-chikwaa ya phū; okfu l'anwūhu te ekwejedu t'e jee ozi ono kwasewaruru. ²⁴ Obenu lẹ Jisọsu bụkpelephu

onye achijeru Nchileke eja bushia ya ike; okfu lẹ yẹbedua a-nọwaru gbururu jeye. ²⁵ Yọ buru iphe ono meru iphe ọduje ike dzọo ndu shi iya l'ẹka byakfuta Nchileke; mbu dzọo ẹphe t'ẹphe nọdu ndzụ gbururu jeye. Iphe ono bẹ ọduje ike mee; okfu lẹ yẹbedua nọwa ndzụ gbururu jeye; l'ekfu anụ Nchileke l'okfu ẹka ẹphe.

²⁶ Oo ya bu l'ọo Jisọsu bu onye ishi ndu achijeru Nchileke eja, bu iya bu egbe onye achijeru Nchileke eja, bu onye ọphu mkpa iya duru ayi. O bu onye du iche l'ifu Nchileke. Uta ta nọdu iya l'ẹhu; to nwe iphe du eji, o mejeru. Nchileke shi l'ẹke ndu emeje iphe du eji nọ; ọfuta iya iche; bya ewota iya doghakota iphe bu igweli l'ọ ha. ²⁷ Ndu ọphunanu, bu ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja, bu ndu shi l'eri Lívayi phụ shi anọduje achị eja mbọku-mbọku. Ẹphe shi anọduje achị eja ono k'iphe du eji, ẹphe meru; l'achitukwaru iya phụ ọha l'ọphu. Obenu lẹ Jisọsu bẹ mkpa iya ta dudururu kẹ t'ọ chia eja k'onwiya l'ọ bu ẹphebedua. O chiru nk'ia ugbo lanu; sefu ẹka: ugbo lanu ono bu ọphu o gude onwiya chia. ²⁸ Ekemu kẹ Mósisu bukwa madzụ mmakanu b'ọ suru t'ẹphe buru ndu ishi, a-chijeru Nchileke eja; mbu madzụ mmakanu, ahajeru meswee l'onwẹphe. Obenu l'a nọnyaaru; Nchileke abya eria angu phụ; shi ẹge ono nwuchi ekemu ono; bya afọta Nwa Nchileke; mee ya onye ishi ndu achijeru yẹbe Nchileke eja. Yẹbedua, bu Nwa Nchileke ono bẹ medzuwaru iphemiphe ọbule lẹ k'ẹge ndiphe e-meje bata l'ẹke Nchileke nọ ẹge Nchileke tumberu iya. Iphe ono b'o medzuwaru ẹge ọo-du gbururu jeye lẹ tutu yoyo.

8

Jisọsu bu onye ishi ndu achijeru Nchileke eja nk'ayi

¹ Iphe bu ishi iphe ono, ayi ekfu ono bu l'ayi nweru egbe onye ishi ndu achijeru Nchileke eja ọphu, bu iya bu Kurávisutu; onye ọphu nọ anọno l'imigwe l'ẹka-utara aba-eze Okaribe-Kakọta-Nu. ² Yẹbedua eje ozi k'ochiru Nchileke eja nk'ia l'ẹke Nchileke nọ gẹdegede, bu iya bu l'eze-ulo Nchileke ọphu nọ l'imigwe. Ulo onanu ta bụdu madzụ gude ẹka mee ya. O bürú Nchileke l'onwiya meru iya.

³ Nchileke fọtaru iphe bu ndu ishi ndu achijeru iya eja; t'ẹphe nuje iya iphe ndiphe nuru iya; ọdo bu t'ẹphe chijekwaru iya phụ eja. Oo ya bunu l'ọ gbaru t'o nweru iphe onye ishi ndu achijeru Nchileke eja nk'ayi, bu iya bu Kurávisutu e-gudenu chiaru Nchileke eja. ⁴ Ndege Kurávisutu ono nọ lẹ mgboko-a; mẹ ta g'e kwepokwaanu

t'ò bũru onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; keshinu ndu achijeru Nchileke ẹja kẹ mgboko-a achijeru iya ẹya l'ẹge a turu iya l'ekemu ndu Ju. ⁵ Iphe ẹphe emeje l'ẹke aachijeru Nchileke ẹja kẹ mgboko-a bũkwa iphe yeru ọphu onye ishi ndu ono, achijeru Nchileke ẹja nk'ayi ono eme l'imigwe. Kẹ mgboko-a bũkwa nwonyonyo iya nk'iya l'imigwe. Lẹ teke Mósísu shi eme t'ò kpọbe ọlọ-ẹkwà ono, e shi achijeru Nchileke ẹja ono teke ndiche bẹ Nchileke sũkwaru iya: "Nyatakwa; mekota ọlọ ono t'ò dũlephu ẹge ono, ya turu ngu ọnu iya l'eli ugvu ono." ⁶ Obenu l'ẹge ọ dũ nta-a bẹ Nchileke ziwaru Jisọsu oje ozi kẹ ọchijeru Nchileke ẹja; mbũ ozi ọphu ọkwa iya kfube ọswa ka nshinu ma lẹ kẹ ndu ọphunanu, bũlephu ndu achijeru Nchileke ẹja phũ. Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ọgba-ndzũ ọphu shi iya l'ẹka, o gude jigbabe Nchileke; mẹ madzũ kfube ọswa ka akahũ iya phũ mma; keshinu ọphu o shi l'ọgba-ndzũ ọwaa; kwee ayi ọkwa iphe ka mma ma l'ọphu o shi l'ọphunanu kwee.

⁷ Ndẹge ọ -bũ l'uta ta nọdu l'ọgba-ndzũ kẹ ọdungu phũ; m'ẹ tọ ge ejekwa iya edocha; k'ọphu oo-je ọgba ndzũ ọdo. ⁸ Obenu lẹ Nchileke taru ndu nk'iya uta teke ndiche ono; sũ ẹphe:

"L'ọ nwekwaru-a teke
aa-nọnyaa;

yẹbedua yẹle ndu Ízurelu;
mẹ ikfu Júda agbaa ndzũ
ọphu a-bũru k'ọphungu.

⁹ Ono ta aduhedu l'ọ bũ
ndzũ ọphu yẹle ndiche
ẹphe gbaru teke ono,
ya kpũtaru ẹphe l'ẹka;
kpũfuta lẹ Íjiputu ono.
L'e mekochakwaaru;
ẹphe emebyia ndzũ,
ẹphe l'iya gbaru.
Yọ bũru iya meru iphe
ya te yeheduru ẹphe ọnu."

Ono iphe Nnajiufu ekfu ndono.

¹⁰ Nnajiufu asũkwaphu:

"Ọwaa bũ ndzũ yẹle ndu
ọnu-ọlọ Ízurelu a-gba
m'ọ -rulephu teke ono:
Ekemu iya bẹ ya a-tũshi;
ye ẹphe l'egomunggo;
dee ya ode ẹkwo l'obu ẹphe;
k'ọphu ẹphe a-majẹru iphe

ya sūru t'ēphe mee.
 Ya a-būru Nchileke ēphe;
 ēphe abūru ndibe iya.

11 E to nwehedu onye
 ejekwadu ozi ibe iya;
 m'ò bụ zilahaa nwunne iya
 t'ò 'Maru Nnajiufu.'
 Ishi iya abūru l'ēphe l'ēphe
 ha; a-tūkowa maru iya;
 mbū iphe bụ ēge ēphe ha:
 nwata l'ogurennya.

12 Ya a-phūru ēphe imiko
 l'emeswe,
 ēphe mesweshiru iya;
 To nwehe lē ya
 anyatakwadū iphe dū ēji,
 ēphe meshiru iya ọdo."

13 Keshinu ophu Nchileke kweshiru ukwa iphe ophu dū ēge
 ono l'ogba-ndzū ophu bụ k'ophungu; bñnu iphe o bụ bụ lē
 k'odungu phū b'o wowaru nwuchi l'ò bụ iphe kahūwaru
 akahū. Tēmanu bē iphe bụ iphe kahūwaru akahū; tsūwa
 ume te nwekwa ēge ọo-nọ-bebe; yo chihu.

9

1 Ndzū odungu ono, Nchileke yele ndu nk'iya gbaru ono
 nwekwaru nsọ nsọ, eedoje teke aabaru Nchileke ēja; bya
 enwekwaruphu ọlo, madzū gude ēka mee, aanoduje teke
 aachiru Nchileke ēja. ² Ọlo ono, aachijeru Nchileke ēja
 ono b'e gude ekwa mee. L'ọlo ono bē eze ime ọlo labū
 nọ. K'odungu b'e kuru Eke-dū-Nsọ. Iphe e shi edobeje
 l'ime iya bụ iphe aatukobejegbaa urọku; teburu; mē buredi,
 dūru Nchileke nsọ. ³ A -bya l'ime ọlo ono k'ēbo: bụ iphe
 e gude tubuta iya bụ ekwa. Iphe eekuje ēke onanu bụ
 Eke-Kakọta-odu-Nsọ. ⁴ Iphe anọje iya nū bụ ẹnya-ngweja
 insensu. Iphe e gude mee ẹnya-ngweja insensu ono bụ
 mkpọla-ododo. Okpoko Ogba-ndzū Nchileke nọkwa iya
 phū. E gudekwaphu mkpọla-ododo wukota okpoko ono
 mgburumgburu. Iphe nọ l'okpoko ono bụ ite, a wūru lē
 mkpọla-ododo. Iphe nọ l'ime ite ono abūru mana. Mgboro
 Éronu nọkwa iya phū; mbū mgboro ono, e gbutaru dobe;
 yọ wata oru iru; wata ọtsu igu; wata amimi ono. Iphe
 ọdo, nọfukwaa ya phū bụ ekwekwerekwe mkpuma labū,
 Nchileke deru ekemu iri ono. ⁵ Iphe nọ l'eli okpoko ono
 abūru unwu ojozi-imigwe labū, eekuje Cherobimu, ekoshije
 lē Nchileke nọ l'ēke ono. Epe eworu ēba ēphe sakaa;
 gude gbochita ēke ono, Nchileke aphūjeru ndu nk'iya imiko;

guaru ẹphe nvu l'iphe du ẹji, ẹphe meru ono. O bu l'ẹ to budu nta-a be mu a-bya akolahaaru unu ẹge ẹke ono gbaru nanu nanu.

⁶ Yo buru ẹke ono, e meru ẹge ono be ndu achijeru Nchileke ẹja abahuje l'ime ime ulo ke odungu ono mbokum-boku; je ejee ozi k'ochiru Nchileke ẹja, gbaru ẹphe. ⁷ A bya l'ime ulo k'ẹbo phu: bulephu onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja nwenkinyi iya abahuje iya. Abahu ono, ọobahuje iya ono bukwa ugbo lanu kpuu l'afa. Ophu to byakwa bya abahu iya obu; m'o -gudedu mee, oo-gude chia ẹja ẹhu onwiya; nwefu iphe du ẹji, o meru; mekwaphu mee ophu oo-gude chia ẹja; nwefu iphe du ẹji ophu ndu ke Nchileke meshiru; l'amagu ama. ⁸ Iphe Ume-du-Nso gude iphe ono eme t'o doo ẹnya bu le keshinu ẹke ono, madzu gude ẹka mee, aachijeru Nchileke ẹja ono nokwadia b'e ta guhadua Eke-Kakota-odu-Nso te onyemonye obule bahu.

⁹ Eke ono, aachijeru Nchileke ẹja ono be dukwa ududu etu, ekoshi iphe eme nta-a, bu iya bu l'iphemiphe obule, a nuru Nchileke; me iphe bu ẹja, a chiru iya ta ahadu ke mee t'obu onye abaru Nchileke ẹja haa ya onma ikpe. ¹⁰ Iphemiphe obule ono, e gude abaru Nchileke ẹja ono bukota iphe ke mgboko-a b'e gude eme iya. O tuko buru nsọ nsọ, eedogbaa ala le ke nri; me k'iphe aangụ angungu; mekpọ ke nsọ nsọ, no ọsashi iphe e gudegbaa mee k'oba ẹja ono. O tuko bu leruphu nsọ nsọ ke mgboko-a, Nchileke suru t'e tsoje jeye teke ya e-koshi uzo ophungu, ee-shije abaru iya ẹja.

¹¹ Obenu le nta-a be Kurayisutu byawaru bya aburu onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mbu onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja l'uzo ono, ka mma, Nchileke koshiwaru nta-a. Eke o jeru ozi k'ochiru Nchileke ẹja nk'iya kakwa nshinu; bya abukwaruphu ẹke Nchileke ka ogude mee t'iphe ya tuberu le k'odzota ndiphe medzua l'ẹge ya tuberu iya. Eke ono ta nodu le mgboko owaa; keshinu e-to budu ẹke madzu gude ẹka mee. ¹² O kwa ugbo lanu nwenkinyi be Kurayisutu bahu le Eke-Kakota-odu-Nso ono. E to gudekwa mee egu; m'o bu k'eswi; bahu; je ochiru Nchileke ẹja. O kwa mee nk'iya b'o gude je achiaru Nchileke ẹja l'okfu ẹhu ayi; shi ẹge ono gbata ayi l'eka iphe du ẹji; k'ophu ayi a-buru ndu a toru l'egbu gbururu jeye le tutu yoyo.

¹³ L'odungu be ọobuje e -wotawa mee egu; m'o bu mee eswi; m'o bu ntụ ada-eswi, a kporu oku; woru phephee ndu mebyiru nsọ ekemu; yo mee ndu obu; ẹphe adu mma l'ẹge nsọ, tso ekemu ẹphe gude du. ¹⁴ Keshinu ophu o du ẹge ono l'oswiya be mee ke Kurayisutu a-kafukwaaru ore ire. Kurayisutu ono shi l'eka Ume Nchileke ono, a-no jeyewaru ono woru onwiya chiaru Nchileke ẹja, e-te nwedu

ẹke ntujo nọ iya. Mee nk'iya ono a-kafukwaaru ọsacha obu ayi t'ọ dụ mma l'ifu Nchileke; k'ọphu ayi a-hakwanu ome iphe Nchileke e-kperu ayi nkfugbu; gbe letachia ẹnya l'ozí Nchileke, bú Nchileke, nọ ndzụ.

¹⁵ Yọ búru iphe ono meru iphe ọ bú Kuráyisutu jig-babekota Nchileke yẹle madzụ l'ọgba-ndzụ ọphungu ono. Oo ya bú ẹge ndu Nchileke fọtaru e-shikwanu l'ẹka Kuráyisutu; nọdu ndzụ ọphungu ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono gbururu jeyewaru. Iphe meru iphe ẹphe a-nọdu ndzụ ọphungu bú lẹ Kuráyisutu nwụhuwaru; shi ẹge ono gbata ẹphe l'iphe dụ ẹji, ẹphe meeberu teke ono, ọgba-ndzụ kẹ ọdungu phụ, shi l'ẹka Nchileke phụ shi erekwadu ire.

¹⁶ Ụkwa, Nchileke kweru tukobe l'ọgba-ndzụ nk'iya dukwa l'ọ bú ekpe, e keru ekeke. L'ọbujukwa e -kee ekpe bẹ aavọjeedukwa iya t'a maru: onye keru ekpe ọbu; ?ọ nwụhuwaru; tẹmanu yo nweru ẹge ee-me iphe iya ọbu. ¹⁷ L'ekpe, madzụ keru te evujekwa ire teke onye keru iya nọ nọkwadua ndzụ. Teke ooreje ire kwa mẹ onye ọbu nwụhulephu. ¹⁸ Oo ya meru iphe ọ bú mee b'e gude mee ọgba-ndzụ ọdungu phụ; yo relaha ire. ¹⁹ Iphe ọdungu bú lẹ Mósísu kfuru ndu Ízurelu iphe bú nsọ nsọ, nọtsua l'ekemu ono l'ọ ha. Yo gbeshi; bya ewota oshi isopu yẹ ẹji aturu; ẹji aturu ono bẹ eemeje yoo ke uswuswe. Yọ bya ewota iya tsee lẹ mee unwu eswí nshii; mẹ mee eghu; bya atsekwa ya phụ lẹ mini; bya egude iya phegbaru l'ekwo, e deru ekemu ono; bya ephegbakwaru iya phụ iphe bú ndu ono l'ẹphe ha. ²⁰ Teke ọo-nọdu ephe iya; yo kfushi: "Ọwaa bú mee, ekoshi lẹ ndzụ, unu lẹ Nchileke gbaru vuwa ire; mbụ ọgba-ndzụ ono, o shi koshi unu iphe unu e-me; ẹge yẹbedua e-mekwanu iphe ya kfuru ono." ²¹ Yọ bukwaruphu ẹge ono bẹ Mósísu meru; bya eworu mee ono phegbaru l'ụlo ono, e gude ẹkwa mee ono, bú iya bú ụlo ono, aanọduje chọaru Nchileke ẹja ono; bya ephegbakwaru iya phụ l'iphe bú iphe, e gude abaru Nchileke ẹja. ²² Mbụ; e -tsodekpoo ya ẹge ekemu dụ; b'ọ phọdukwaru nwanshí mẹ iphemiphe ọbule abụkotaru mee bẹ eegudeje mee ya t'ọ safụ; dụ mma. Tọ bụhenu l'ee-gbe gụaru madzụ nvụ l'iphe dụ ẹji, o meru; m'ọ búdu l'o nweru iphe e gburu; lọkaa mee ya.

Eja Kuráyisutu enwefuje iphe dụ ẹji, e meru

²³ O bú iphe gbaru l'ememe t'e shi l'uzo nsọ nsọ ono; lọka-odu mee ono; mee tẹ iphemiphe ọbule ono, tuko búru iphe yeru ọkpobe iya ọphu nọ l'imigwe phụ; búru iphe gbufuru egbufu; dụ mma. Obenu l'ọkpuberu iphe ono, nọ l'imigwe

ono bú iphe gbaru iya nù bú ngweja ophu tũko kakõta ophu eegbuje anù; gude chĩa mma. ²⁴ L'ẹke Kuráyisutu bahuru ta bukwa ẹke aachijeru Nchileke ẹja, ophu bú madzũ gude ẹka mee ya; mbũ ẹke yeru ọkpobe iya phũ. Eke ọ bahuru bú l'imigwe gẹdegede, bú iya bú ẹke ọ nọ l'ifu Nchileke; ekfu okfu ẹhu ayi. ²⁵ Onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja kẹ ndu Ju egudeje mee, ẹ-ta búdu kẹ yẹbe onye ishi ono; bahũ lẹ Ẹke-Kakõta-ọdu-Nsọ afa l'afa; je ọchi ẹja. Obenu lẹ Kuráyisutu ta bahũdu l'ẹke ono iphe ka ugbo lanũ. Ọ bú ugbo lanũ nwẹnkinyi b'ọ bahuru iya; woru onwiya chĩa ẹja. ²⁶ Ndege o jeshiaru ọchi ẹja ono: ọ -chĩtsua ya t'ọ chikwazi iya ọdo; m'o jee iphe-ẹhuka k'o-jetsua-o-jekwazi; keshinu teke Nchileke keru mgboko. Obekwanu l'iphe o gbe mee bú l'ọ gbadeleruphu lẹ mgboko abyawa agvugvu; tẹ Nchileke kpee ndiphe ikpe; yọ bya bya ejee iphe-ẹhuka ono ugbo lanũ; sefu ẹka; woru onwiya chĩaru ayi ẹja; nwũhu; shi ẹge ono safu iphe dũ ẹji, ayi meru l'ọ ha. ²⁷ Iphe nọru onyemonye ọbule bú l'onyemonye ọbule nwũhufutaje anwũhu ugbo lanũ. Ọ -nwũhutsulephu; iphe ọdo, e-tso iya nù bú lẹ Nchileke e-kpe iya ikpe. ²⁸ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ Kuráyisutu gude onwiya chĩa ẹja ugbo lanũ nwẹnkinyi; nwũhu; k'ophu oo-shi ẹge ono; nwefu iphe dũ ẹji, igwe ọha meru. Oo-mekochakwaa bya k'ugbo ẹbo; obenu l'ọ -byalephu k'ugbo ẹbo ono b'ẹ tọ byatuhekwaru iya iphe dũ ẹji; iphe ọobyá bukwa t'ọ bya dzõta ndu eche iya nù.

10

¹ Ekemu ndu Ju bú iphe dũ l'ọ bú nwinyokinyoki nwonyonyo iphe dũ mma, Nchileke tũberu, ya e-me l'uzo ifu. Ekemu ono te ekoshibebejekwa iphemiphe ọbule ono, Nchileke e-mekochaa mee l'uzo ifu ono. Ndu etso iphe a tũru l'ekemu ono abyajẹ bya achĩaru Nchileke ẹja afa l'afa. Ẹphe -byatsua; ẹphe abyakwaphu ọdo ọchi egbe ẹja lanũ ono. Ọo ya kparu iphe ekemu ono ta abyadũ bya a-dũ ike mee tẹ ndu etso iya nù búru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. ?Oo-me imagha mee ya; l'ẹke ẹphe gbe abyajẹ ọchi ẹja ọbu afa l'afa: a -chĩtsua; a chikwazikwa iya phũ ọdo? ² Ndege ndu ono, achijeru Nchileke ẹja ono shi-wa l'ọchi ẹja ono; gbuchafu ugbo lanũ; búwaru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; mẹ ẹphe ahawa ọwa-phe obu iphe dũ ẹji, ẹphe meru; hakwanũa ọchi ẹja anũ Nchileke. ³ Obenu l'iphe emeje nù bú l'ọo ẹja ono, ẹphe anọduje achĩ ono emeje t'ẹphe nyata iphe dũ ẹji ẹphe afa l'afa. ⁴ Lẹ mee eswi; mẹ mee egħu ta ahakwa k'ọsafu iphe dũ ẹji, madzũ emeebe.

⁵ Yò b́uru iphe ono kparu iphe teke Kuráýisutu abya lẹ mgboko b'ò sùru Nchileke:

“È tii ledu ẹńya t'e wota iphe
gbua; gude chíaru ngu ẹ́ja;
m'ò bú t'e gworu iphe nù ngu.
Iphe i gbe mechia ab́uru
l'i meru iya; ya ab́uru madzù;
nweru ẹ́hu ọ́phu ya e-wota
gude chíaru ngu ẹ́ja.

⁶ Ngweja-ukfuru;
mẹ́ ngweja iphe-ẹ́ji;
te nwekwa ọ́phu ì chọ́ru.

⁷ Tọ́ dù iya bú; ya asù:
'Ọ́o yẹ́bedua ndọ́-ọ́; Nchileke:
ya byawaru tẹ́ ya mee
iphe bú uche-obu ngu:
tẹ́ ya mee ẹ́ge e deru nk'íya l'ẹ́kwo ekemu.' ”

⁸ Iphe ono, o kfuru ono b'o vuru ọ́zo; sù: “Iphe e wotaru; gude chíaru ngu ẹ́ja; ẹ́ja, a chíru; nù ngu; jeye lẹ́ ngweja-ukfuru; mẹ́ ngweja iphe-ẹ́ji; iphe ono l'ọ́ ha te nwedù ọ́phu iile ẹńya iya; to nwe ọ́phu jiru ngu ẹ́pho.” Ọ́ bú iphe o kfuru ndono; e guderu l'ẹ́ja ono l'ọ́ ha bẹ́ aachìkpelekwaphu l'ẹ́ge a t́uru ekemu; sù t'a chíje iya. ⁹ Yo kfuebe ẹ́ge ono; bya asù: “Ọ́o yẹ́bedua ndọ́-ọ́; Nchileke; ya byawaru tẹ́ ya mee iphe bú uche-obu ngu.” Tọ́ dù iya bú; Nchileke abya at́uko akahù ngweja dochi; bya eworu ẹ́ja kẹ́ Kuráýisutu dochia ẹńya iya. ¹⁰ Ọ́ bú okfu lẹ́ Jisọ́su Kuráýisutu meru iphe ono, bú uche-obu Nchileke t'o mee ono; meru iphe ayi bú ndu ọ́ safùru iphe dù ẹ́ji, ayi meshiru. Iphe dù ẹ́ji, ayi meshiru b'ọ́ safùru teke ono, o gude onwiya chíja ẹ́ja ugbo lanù; sefu ẹ́ka ono.

¹¹ A -bya l'ọ́gba-ndzù k'ọ́dungu bẹ́ iphe bú onye achìru Nchileke ẹ́ja evudoje; eje ozi k'ọ́chìru Nchileke ẹ́ja mbọ́ku-mbọ́ku. Egbẹ́ ẹ́ja, ọ́ chíhawaru; yọ́ chíkwatakwa iya phù ọ́do tekenteke. Obenu l'egbe ẹ́ja ono ta abyadù bya a-dù ike safu iphe dù ẹ́ji. ¹² Kuráýisutu abyakwanù bya achì nk'íya; chíja ugbo ẹ́ja lanù; safu iphe dù ẹ́ji. Onanu ab́uru ẹ́ja, ọ́ chíru, a-nọ́duwaru ere ire jeyewaru. Yọ́ chíebe iya; bya eje anọ́-zita l'ẹ́ka-utara Nchileke. ¹³ Yọ́ b́uru ẹ́ke ono bẹ́ ọ́o-nọ́du jeye teke Nchileke e-woru ndu ọ́hogu kẹ́ yẹ́be Kuráýisutu mee t'ẹ́phe b́uru iphe ọ́o-dzọ́pyabe l'ọ́kpa. ¹⁴ Tọ́ dù iya bú; yo shi ẹ́ge ono b́uru ugbo ẹ́ja lanù b'ọ́ chíru; gude iya mee tẹ́ ndu ọ́ safùru iphe dù ẹ́ji, ẹ́phe meshiru b́uru ndu doberu ẹ́ka ndoo l'ífu Nchileke gbururu jeye lẹ́ tutu yoyo.

¹⁵ Lẹ́ Ume-dù-Nsọ́ koshikwaruphu ayi l'iphe ono bú oswi-okfu; okfu l'o vuru ọ́zo; sù:

16 “Qwaa bu ndzu, Nnajiufu
 kfuru le yele unwu Izurelu a-gba;
 me mboku ono -rulephu,
 bu ege Nnajiufu kfuru.
 Ekemu iya be ya a-tu;
 yetsua ephe l'okpoma.
 Ya e-de iya ege eedeje
 ekwo l'egomunggo ephe.”

17 Yo gbeshikwa odo bya asu: “Le ya ta abyahedu bya anyatakwadu iphe du eji, ephe meshikotaru; me ejo iphe, ephe mekotaru.” 18 Oo ya bu le teke o bu le Nchileke guwaru ndu nk'iya nvu l'iphemiphe obule ono; be mkpa ochi eja k'osafu iphe du eji ta duhekwa.

Okpirita Nchileke ntse

19 Nta-a; unwunna mu; keshinu ophu ayi buhawaru onwayi eka k'oshi le mee, Jisosu bahu le Eke-Kakota-odu-Nso ono; 20 b'o gudeekwa ugwehu iya; guhaaru ayi uzo ophungu ophu anu ndzu. Yo buru ugwehu iya ono no onodu ekwa ono, eegechitaje eke eeshije abahu Eke-Kakota-odu-Nso. Ekwa ono meeberu; lajahu ebo; shi ege ono ekoshi l'anwuhu, Kurayisutu nwuhuru guhawaru ayi uzo t'ayi bahu l'eke ono, Nchileke no ono. 21 Ayi nweru onye ishi ndu achijeru Nchileke eja, bu iya be eze-ulo Nchileke no l'eka. Keshinu ayi nweru onye ishi ndu achijeru Nchileke eja, du ege ono; onye bu iya be ndu onu ulo Nchileke no l'eka; 22 bunu iya bu t'ayi gude obu ayi l'o ha; mbu obu, kweshikpooru ike le Nchileke a-nata ayi; gude kpirita iya ntse-ntse. Le Jisosu gudeekwa mee ya; phegbaru l'obu ayi; k'ophu bu l'e to nwehedu m'o bu akpuru iphe lanu, du eji, a-nodu awajekwadu ayi okpoma. Ayi dukwa l'o bu ndu o gude mini, doru edodo saa. 23 Unu t'ayi kwata gudeshia iphe ono, ayi suru l'ayi ele enya iya ono ike; t'ayi ba atuhe onwayi nwa-nkata-eweji l'iphe ono, ayi ele enya iya ono; le Nchileke yebedua, kweru ayi ukwa iphe ono evudoshijekwa ike l'iphe o kfuru. 24 Unu t'ayi yejeru ehu l'iphe a-duru ibe ayi le mma; k'ophu ayi e-meje ndu odo t'ephe yejeru ibe ephe obu; me t'ephe meje iphe du mma. 25 Unu t'ayi ba ahakwa odzukobeje l'ekalanu ono, ayi edzukobeje ono. Unu t'ayi ba ahakwa iya; wata agbala. L'o nwekwaru ndu, hawaru mee ya; yo duwa l'o bu ozi; noduru ephe; l'ephe a-nodu agbalaje tekenteke. Unu t'ayi be emeshi ege ono. Iphe ayi e-gbe emeje bu t'ayi meje te okpoma shihu ibe ayi ike; ketekete ege-a unu phuru le Eswe ke Nnajiufu dukwa ntse-a.

²⁶ Mbù: nta-a, ayi mawaru iphe bú òkpobe okfu ono; bya elebezi ẹnya eme iphe dù eji b'ẹ to nwehekwa ngweja, asafukwadu iphe dù eji, ayi meru. ²⁷ O gbe búru iphe lanù, nonu nwenkinyi bú ọtsu-egvu k'iphe e-me nù, bú iya bú egvu ikpe Nchileke. L'ọ kwa ejo ọku ono, eme ẹnari ono bẹ bú ọku ọphu e-mebyishi iphe bú ndu kwefuru Nchileke ike. ²⁸ Oobujekwa madzù -dakaa ekemu Mósisu; a -dùwa ẹbo; m'ọ bú ẹto gbaa ya ekebe; a nma iya ikpe; woru onye ọbu megbua. Ẹ ta phujekwaru iya imiko. ²⁹ O -búru l'eemegbuje onye dakaru ekemu Mósisu emegbu; unu lewaru ẹge ọo-dù onye kpọru Nwatibe Nchileke ẹbo-ẹbo l'afù. Onye ono bẹ Nchileke a-kafukwaaru ọgwa ọchi; mbù onye wotaru mee Nwa Nchileke; mee iphe mmakanù; mbù mee ono, Kuráyisutu gude mee tẹ ọgba-ndzù Nchileke yẹle madzù vuru ire ono; l'ẹke ọ búkwaphu mee ono b'o gude sachaa onye ọbu; t'onye ọbu búru onye dẹbe mma l'ifu Nchileke. Onye kpọru Nwa Nchileke ẹbo-ẹbo l'afù búakwa Ume-dù-Nsọ, emejeru ayi eze-iphe-ọma bẹ ọogwo l'ẹja. Egbe onye ono bẹ Nchileke a-kakpọkwaaru ọgwa ọchi. ³⁰ L'ayi makwaru onye ono, kfuru; sù: "L'ọo yẹbedua e-melata; búru iya bẹ ọkfu ọgwo nọ l'ẹka." Yọ sùkwaphu ọdo: "L'ọo yẹbe Nnajiufu e-kpe ndibe iya ikpe." ³¹ Mbù l'onye Nchileke ono, nọ ndzù ono nmaru ikpe búakwa ejo iphe byaru iya.

³² Unu nyatakwa ẹge o shi dùru unu lẹ mbùlembu teke ono, unu phùru iphoro kẹ Nchileke ono. Unu nyatakwa ẹge unu gude jee iphe-ẹhuka, ha igweligwe; unu atalẹ nshi; unu te kwe t'iphe ono kapyabẹ unu ẹka. ³³ O nwetsukwaaru teke e shi achije unu ọchi; mee unu iphe-iphere l'edzudzu ọha; nweru teke shi abuje: a -kpadu unubẹdua egbe ẹhu ono; unu asù l'unu nọduwa ọhuma; l'unu lẹ ndu ọphu aakpa iya a-tùko jee iphe-ẹhuka ọbu. ³⁴ Unu aphù-tabejeru ndu, nọ lẹ mkpọro l'ọ -bù unu nọ lẹ mkpọro ọbu. Aanakọtaje unu iphe unu nweru lẹ mgboko; unu egudelee ẹhu-ọtso-ẹna; tagbua ya lẹ nshi; okfu l'unu maru l'unu nweruru iphe ọdo, kafua mma, bú iphe ọphu a-nọduwaru gbururu jeye. ³⁵ Ọo ya bú; t'ọkpoma shihulekwaphu unu ike ẹge o shihuru iya unu. T'obu ba agbakwa unu ẹbo; lẹ Nchileke e-mekochakwaa kfua unu ọgwo iya l'iphe ha nshinu. ³⁶ Iphe mkpa iya dùru unu bú ọta-nshi; k'ọphu unu e-mejekwanu iphe bú uche-ọbu Nchileke; shi ẹge ono nata iphe o kweru ọkwa iya. ³⁷ L'ọ dukwaa l'ọ bú ẹkwo okfu Nchileke, sùru:

"L'ọ phọduakwarua nwanshì;
onye ono,

byafútaje nù ono abya.

È ọtọ kpọhekwa ụkfu.

38 L'onye woru onwiya ye

Nchileke l'ẹka;

shi ẹge ono dobe ẹka ndoo a-dzụkwaru.

Ọ -bụru l'onye ono

tsulalaru azụ; b'ẹ ọtọ dụkwa

yẹbe Nchileke mma l'obu."

39 Obekwanu l'ayi ta bụdu ndu ọphu tsularu azụ, a-la l'iyi. Ayi bụ-chia ndu ọphu kwetaru nù; woru onwayi ye iya l'ẹka; ẹge ee-shi t'ọ dzọọ ayi; t'ayi nweru ndzụ gbururu jeye.

11

Iphe okweta ke Nchileke bu

¹ Iphe ono, bụ ekweta ono bụ ogudeshi ẹka ike l'iphe madzụ ele ẹnya iya; bya amakpọoru l'iphe ono, ẹ ta phudu l'ẹnya ono nọphu l'oswiya. ² Ndiche ayi phẹ bụ l'ephe kwetaru ke Nchileke; meru iphe ephe bụ ndu Nchileke sụru l'ephe meru ọhuma.

³ Ọ bụ ekweta, ayi kwetaru ke Nchileke; meru iphe o doru ayi ẹnya lẹ mgboko-a bụ okfu, Nchileke kfuru l'ọnu b'o gude mee ya; mbụ l'iphemiphe ọbule-a, ẹnya elegbaa-wa bụ okfu, Nchileke kfuru l'ọnu b'o shi; mbụ okfu, e kfuru l'ọnu, ẹ ta phudu l'ẹnya.

⁴ Ọ bụ ekweta, Ébẹlu kwetaru ke Nchileke; meru iphe ọ chịru Nchileke ẹja, ka ke Kenu, bụ nwanne iya. Yọ bụru ekweta ono meru iphe Nchileke nataru ẹja ono, ọ chịru iya ono; gude koshi l'ọ bụ onye doberu ẹka ndoo l'ifu yẹbe Nchileke. Yọ bụru ekweta, Ébẹlu kwetaru ke Nchileke; meru iphe iphe o meru ezilee ayi iphe byeye nta-a; l'ọ nwụhutsuaru.

⁵ Ọ bụ ekweta, Ínọku kwetaru ke Nchileke; meru iphe ọ nọkwaduru ndzụ; Nchileke abya ewolita iya t'ẹ b'ọ nwụhushi anwụhu lẹ phuu; to nwehe onye phuru iya nù; kele Nchileke woliwaru iya. Ẹkwo okfu Nchileke sụru lẹ Ínọku shi emeje iphe dụ Nchileke mma l'obu; b'o wolideru iya woba l'imigwe. ⁶ L'ẹ to nwekwa onye a-dụ ike ome iphe dụ Nchileke mma l'obu; m'ọ -bụdu l'onye ọbu kwetaoduru lẹ Nchileke nọ. L'onye akpịrita Nchileke ntse vufutajeodukwa ụzo kweta lẹ Nchileke nọ; kwetakwaphu l'oobuje ndu acho iya nù nggo.

⁷ Ọ bụ ekweta, Nówa kwetaru ke Nchileke; meru iphe ọ ngabẹru nchị teke Nchileke nmaru iya ọkwa iphe e-mekochaa mee nù, bụ iya bụ iphe ẹ to gudedua ẹnya iya phụ. Yo mee iphe Nchileke kfuru: kua eze ụgbo, Nchileke

gude dzọ yẹ ndibe iya ndzụ. Yo shi ẹge ono koshi madzụ l'umere ndiphe dọ ẹji. Yọ buru ekweta ono meru iphe Nchileke guru iya l'onye doberu ẹka ndoo; kele Nchileke aguje ndu kwetaru nk'ia lẹ ndu doberu ẹka ndoo.

⁸ Ọ bú ekweta, Ébirihamu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe o meru ẹge Nchileke kfuru teke o kuru iya. Yọ tųgbua; lufu jeshia alí, Nchileke kweru iya ụkwa lẹ ya a-nụ iya t'ọ buru nk'ia. Ébirihamu shi l'alí iya tųgbua ije; l'ẹ b'ọ ma ẹke ooje. ⁹ Ọ bú ekweta, o kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe o je eburu l'alí ono, Nchileke kweru iya ụkwa iya ono. Yọ buru iya l'ọ bú onye laru iya alala. Ụlo, yẹ Áyizaku; mẹ Jékọpu shi ebuje abụleruphu ụlo, e gude ẹkwa mee. Ẹphebedua bẹ Nchileke kwekwaruphu ụkwa iphe lanụ ono, o kweru Ébirihamu ono. ¹⁰ L'iphe Ébirihamu ele ẹnya iya bú eze obodo ono, a tọru ntọ-l'alí iya k'ọphungu, oo-nwewaruru gbururu jeye ono; mbụ eze obodo ọphu bú Nchileke gude ẹka iya tụa ẹge ọo-dụ; bya egude ẹka iya kpụa ya l'onwiya.

¹¹ Yọ buru ekweta, Séra l'onwiya kwetaru kẹ Nchileke; mekwaruphu; yọ buru yẹbe nwanyi, nọru; tọ tsúbua ime jeye yọ nọghaa teke gbaru iya l'ọtsuta ime bẹ Nchileke meleru-a; yọ tsuta ime. Ishi iya aburu l'o doberu Nchileke l'onye evudoshije ike l'iphe o kweru ụkwa iya. ¹² Yọ buru iphe ono meru iphe ọ bú nwoke lanụ ono; mbụ Ébirihamu mekocharu buru nna, mụru igwe ọha; lẹ nwoke ọphu shi kahụwa akahụ; mbụ dụwa l'ọ bú onye nwuhuru anwuhu. Ụnwu iya emeebe; bya ajaa àjàjà; l'ọ bú mkpọ-kpodo, nọ l'igwe; mbụ l'ọ bú eveve mgbogidi ẹnimu; buru 'aguta aguta.

¹³ Iphe bú ndu ono, a gushikotaru ono gudeshi ẹka ike l'iphe ono, Nchileke kweru ẹphe ụkwa iya ono jeye ẹphe anwushihu. Iphe ono, Nchileke kwegbaarú ẹphe ụkwa iya ono te rukwa ẹphe ẹka l'ẹphe nọkwadu ndzụ. Obenu l'ẹphe phukotaru iphe ono, nọkwadu ote-ẹnya ono; bya etee ẹswa iya. Ẹphe ekweta l'ẹphe l'ẹphe bú mbyamumbya; bya aburu ndu kpafutaru uri lẹ mgboko. ¹⁴ Ndu ekfu ẹge ono bú iphe ẹphe ekoshi bú l'ẹphe achọkwadu alí, e-mekochaa buru nk'ẹphe achọcho. ¹⁵ Ndege obu obodo phụ, ẹphe shi lufuta phụ shi aduje ẹphe; mẹ ẹphe achọlahaa ụzo; laphushia azu. ¹⁶ Obenu l'ẹke ẹnya dọ ẹphe bú l'obodo ọphu ka mma, bú iya bú obodo ọphu nọ l'imigwe. Yọ buru iya meru iphe-iphere te emedu Nchileke l'ẹphe kuru iya Nchileke ẹphe; okfu l'ọ kwakọberu ẹphe obodo kẹ imigwe.

¹⁷ Ọ bú ekweta, Ébirihamu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe o dutaru nwatibe iya; mbụ Áyizaku t'ọ je egbua; gude

chíaru Nchileke eja teke ono, Nchileke mejeru tẹ ya data iya ono. Yọ bọru Ébiriham ono, Nchileke kweru ụkwa lẹ ya a-nụ iya nwata ono; bẹ gbeshiru nụ duta nwa nanụ iya ono jeshia ọchiru Nchileke eja. ¹⁸ Nchileke kweru Ébirihamu ụkwa: “L'ọo Áyizaku bẹ oo-shi mụshia ụnwu nwanwanwaranwa.” Yọ bọru nwa lanụ ono; mbụ Áyizaku bẹ Ébirihamu dutaru; gude jeshia ọchiru Nchileke eja. ¹⁹ Iphe Ébirihamu phuru abuleruphu lẹ Nchileke a-dụa ike mee Áyizaku t'o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; bünü iya bụ l'e-kfude iya ekfukfu bẹ Áyizaku dụwa l'ọ bụ onye shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; keshinu o mekocharu; tsoru Ébirihamu lata azụ.

²⁰ Ọ bụ ekweta, Áyizaku kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ọ gọru ọnu-ọma nụ Jékọpu yẹe Íso; bya ekwetakwaphu l'ọnu ono, ya gọru ono e-rekota ẹge ya gọru iya.

²¹ Ọ bụ ekweta, Jékọpu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ọ gọru ọnu-ọma nụ ụnwu Jófẹfu l'ẹhu l'ẹhu; b'ọ nwụhuderu. Yo vudo evudo; woru mgboro iya tsube l'alị; fozita l'eli iya; baaru Nchileke eja l'ọogo ọnu-ọma ono.

²² Ọ bụ ekweta, Jófẹfu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ọ tẹmanu yọ nwụhude b'o kfuru lẹ ndu Ízurẹlu e-mekochaa shi l'alị Íjiputu wufu; lashia alị, Nchileke kweru ẹphe ụkwa iya. Yọ bya ekoshikwaphu ẹphe ẹge ẹphe e-me ọkpụ iya teke ẹphe wufuderu.

²³ Ọ bụ ekweta, nne lẹ nna Mósísu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ẹphe domiru Mósísu ọnwa ẹto l'a mụtsuaru iya; okfu l'ẹphe leri iya ẹnya; yọ bọru nwata, dụ ugu; ẹphe ta tsụ egvu omebyi ekemu, eze ndu Íjiputu turu sụ t'e gbujee iphe bụ nwata nwoke, onye Ju mụru k'ọphungu.

²⁴ Ọ bụ ekweta, Mósísu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe teke o vufutaru b'ọ jikaru t'ẹ b'e kujehi iya nwatibe nwanwanyi eze ndu Íjiputu. ²⁵ Ọ hataru otsoru ụnwu Nchileke; jee iphe-ẹhuka; ma l'ọnodu l'ẹhu-ọtso-ẹna; eme iphe dụ ẹji; mbụ ẹhu-ọtso-ẹna ọphu ẹ-te nwedu ẹke ọnono-bebe. ²⁶ Iphe ọ kweru ẹka bụ l'ọ -bọru l'aakpa iya ẹhu l'okfu ẹka Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ụkwa iya l'ọo-bya lẹ mgboko ono b'ọ ka iya mma ma lẹ ya nwekotaru ẹku, nọ l'alị Íjiputu mgburumgburu. Ishi iya abọru l'ẹnya dụ iya l'obunggo ọphu nọ l'ụzo ifu.

²⁷ Yọ bọru ekweta, Mósísu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ọ haru Íjiputu; tugbua; tọ tsụ egvu l'ẹhu e-ghu eze ndu Íjiputu ono eghughu. Yo tsua ẹka l'ọkpoma; nọ-kirishia; l'à sùrù l'ọ gude ẹnya iya phụ Nchileke; l'ẹ-ba bụ lẹ Nchileke bụ

onye eegudeje ęnya phụ. ²⁸ O bụ ekweta, Mósísu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe o gbuberu ishi kẹ Ají Esweta teke ono, ọ sụru ndu Ízurelụ l'ẹphe ha t'ẹphe woru mee nwaťuru phegbaa l'iphe bụ ọnu ibo ẹphe; tẹ onye mgbugbu-madzụ, byaru ogbushi ndu bụ ọkpara ndu Íjiputu ba dụ ọkpara kẹ ndu Ízurelụ, oo-gbu.

²⁹ O bụ ekweta, ndu Ízurelụ kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ẹphe wụlahuru l'echi Eze Ғnyimu Uswe; eje l'ogbodali l'ọ bụ onye eje l'echi esu-ọzo. Ndu Íjiputu ejeshia esweswe; mini erigbushikota ẹphe.

³⁰ O bụ ekweta, ndu Ízurelụ kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe ụpho-mkpuma, e gude kpụ-pee Jériko mgburumburu daru lẹ ndu Ízurelụ jephetsuaru iya mgburumburu abalị ẹsaa. ³¹ O bụ ekweta, nwanyi ọkpara ono; mbụ Réhabu kwetaru kẹ Nchileke; meru iphe a haru iya; ta tukohe yẹle ndu kwefuru Nchileke ike gbushia; okfu l'ọ domiru ndu Ízurelụ ono, byaru ngge lẹ Jériko ono; shi ẹge ono dzọo ẹphe.

³² ?Mu e-le ole agụ? ?Bụ teke ole bẹ mu a-nọdu gụshiwaru Gídiyọnu pẹ; mẹ Béraku; Sámusínu; Jéfuta; mękpo Dévidi pẹ; Sámuwelu; męwaru ndu nkfuchiru Nchileke? ?Teke ole bẹ mu a-nọdu kọkota akọ ẹge ẹphe kwetaberu kẹ Nchileke? ³³ O bụ ekweta, ẹphe kwetaru kẹ Nchileke bẹ meru iphe ẹphe tsoru mbakeshi ọgu; lụkota ẹphe kpamu. Yọ bụru ekweta ono bẹ ẹphe shi egudeje eme ndu alị ẹphe t'ẹphe meje iphe vudo nhamụnha; gude iya phụa ẹge Nchileke shi meeru ẹphe iphe o kweru ẹphe ụkwa iya; gude iya mekwaaphu agụ, gage egbu ẹphe; to nwe ọphu duru ike kụhaa ọnu akụhaa; ³⁴ bya egude iya dzọnyia ọku, ada ririri; bya egude iya nahụ ndu gude ogu-mbeke achị ẹphe k'egbugbu. Ẹphe shi bụru ndu ike ta nọdu; e metsukwanua; ẹphe abya aburu ndu ike nọ. Ẹphe shi bụru ọ-karia-ẹka l'ọgu; k'ọphu ẹphe shi achije ndu ọhodo nanụ nanụ. ³⁵ Ụnwanyi, kwetaru nụ phuru ndibe ẹphe, nwụshihuru nụ l'ẹphe shi l'ọnwu tetagbaa nọdu ndzụ.

O nweru ndu ọphu e meru l'iwe jeye ẹphe anwụshihu. Ẹphe ahata; l'ọ be kẹ t'ẹphe jịka Nchileke ẹge ee-shi t'a haa ẹphe t'ẹphe gbalaa; t'e gbuchikwaa ẹphe t'ẹphe nwụshihu. Iphe kparu iya nụ bụ l'ẹphe ele ęnya lẹ Nchileke e-mekochaa mee t'ẹphe teta nọdu ndzụ ọphu ka mma. ³⁶ O nweru ndu ọphu a jaru ewena; chia ẹphe iphe; nweru ndu ọphu a turu mkpakọbe; chịta ẹphe je eye lẹ mkpọro. ³⁷ O nweru ndu ọphu a tugbushiru lẹ mkpuma; nweru ndu ọphu e kwobuhuru ẹbo; nweru ndu ọphu e gude mma gbushia.

Èphe eshi etsojeru aghaphelephu; iphe èphe shi eyeje l'èhu aburu akpọ eghu. Èphe kparu ukpa; a kpaà èphe èhu; mee èphe; èphe ejee iphe-èhuka. ³⁸ Mgboko dũta-be èji k'ọphu bu l'è tọ gbadu k'ọphu èphe a-nọkota iya. Èphe shi anọduje aghaphe l'echi-ègu, è te budu ebubu; mę l'èke eze ugvu nọgbaa. Èphe eshi ebuje l'ọgba mę l'enu.

³⁹ Ndu-wa tũkokwa buru ndu ekwo okfu Nchileke ekoshi l'èphe bu ndu Nchileke suru l'èphe shi eme ọhuma. Yọ buru ekweta, èphe kwetaru kę Nchileke ono kparu iya. Èphe anọ-o jeye; iphe ono, Nchileke kweru ukwa iya ono te rukwa èphe èka. ⁴⁰ Iphe meru iphe ọ dũ ege ono bu lę Nchileke achiru ayi idzu, ọphu ka mma. Iphe ọ tũberu bu l'oo-wota ayi l'èphe tũgbabe; mee ayi ugbo lanu t'ayi tũko buru ndu dzuru oke; dũebe mma l'ifu iya.

12

Nchileke ehe ayi l'ọ bu nna

¹ A bya l'èhu k'ayi bedua; iphe bu ndu ono tũkookwaru nọ-pheru ayi mgburumburu l'ọ bu onye urukpu nọ-pheru mgburumburu. Èphe tũko eme t'ayi maru iphe okweta kę Nchileke ono bu. Ọo ya bu t'ayi hakwaa iphe bu iphe alọla ayi azu; haa iphe bu iphe dũ èji ono, è-te kwedu ayi ọha èka ono. T'ayi byibe èka l'ọkpoma; maa ọso-amama ono, nọru ayi ono; ² tũbekpelephu Jisọsu ẹnya; agba ọso ono; l'ọo ya bu onye ivuzọ ọso k'okweta kę Nchileke ono; buru iya e-me t'ayi gbaa ya; gbafu iya l'ishi. Yẹbedua mawaru èhu-otso-ena, Nchileke doberu iya. Yọ buru iphe ono meru iphe o kwetaru; jee iphe-èhuka jeye; a kọpyabe iya l'oshi-osweru; yọ nwuhu; ọphu iphe-iphere, e shi l'egbe anwuhu ono, ọ nwuhuru ono mee ya te nwe iphe ọ bu iya. Nta-a b'ọ jewaru je adugaru l'èka-utara aba-eze Nchileke.

³ Unu rijekponua kę Jisọsu ono, tũko iphe-èhuka ono jeebe ono. Ọ tũko èjo ememe, ndu eme iphe dũ èji meru iya; mę èjo okfu, èphe kfuru iya dagbukota lę nkichi. Unu nyataję iya; k'ọphu ike ta agvudu unu. Ọdo bu t'unu ba su l'unu ta agbahedu ọso ono. ⁴ L'ọgu, unu l'iphe dũ èji alu bę unu ta alurukwaa; k'ọphu unu a-lu iya jeye; e gbushia unu egbushi. ⁵ ?Unu zahawaru okfu ono, Nchileke kfuru, o gude mee t'obu shihu unu ike l'unu bu unwu iya ono tọ? Ọ suru:

“Nwa mu; ba arikuwa l'ahuhù,
 Nnajiufu ahù ngu te nwedu iphe ọ bu;
 ọphu i gudekwa l'ọ baru
 ngu mba; wata ọla azu-azu.

⁶ L'ọ kwa onye Nnajiufu yeru

obu bẹ ọohùje àhùhù;
 bụru onye ọ nataru t'ọ bụru nwa iya;
 bẹ oochije ẹchachi."

⁷ Ọo ya bụ; teke Nchileke àhù unu àhùhù; unu tajẹkwa nshi; l'àhùhù ono bụkwa àhùhù, nna ahùje nwa iya t'ọ maru iphe. Ọ kwa àhùhù, Nchileke àhù unu ndono; okfu l'unu bụ unwu iya. ?Unu phujeru nwa, nna iya ẹ-ta hùdu àhùhù t'ọ maru iphe? ⁸ Teke ọ bụ lẹ Nchileke ta ahùdu unu àhùhù t'unu maru iphe ẹge ọohù unwu iya ọdo; ọo ya bụ l'unu ta abudu ọkpobe unwu iya. Unu bụ ndu a gbataru l'okpara. ⁹ Ọobuje teke ndu bụ nna ayi kẹ mgboko-a echi ayi ẹchachi; ayi eyeleru-a ẹphe ugvu. ?Buchia Nna ayi ọphu bu l'imigwe bẹ ayi ta akafuduaru oworu onwayi nụ; shi ẹge ono nweru ndzụ. ¹⁰ Ndu bụ nna ayi kẹ mgboko-a ahùta-bejelephu ayi àhùhù nwa afa olemole ẹge dụ ẹphe mma. Obenu lẹ Nchileke ahùje ayi àhùhù; k'ọphu ọo-duru ayi lẹ mma; t'ayi dubebe mma l'ọ bụ yẹbedua. ¹¹ Ọobuje teke aahù ayi àhùhù t'ayi maru iphe; yoo hụ ayi oku teke ono; ẹhu ta atso ayi ẹna. Ndu, a hùrù àhùhù; hùta; ẹphe amaru iphe; emetsujekwaa bụru ndu eme ọhuma; bụkwaruphu ndu ẹhu emetsujee dụ agu.

Onma okwa

¹² Ọo ya bụ; unu vudoshia ike l'ekwekwe ono, unu kweru kẹ Nchileke ono. L'ọ dụakwa l'ẹka tsushiru unu ume; dụwa l'okpa afu unu kwẹkwẹkwè. Unu lochia ẹka ono, tsushiru unu ume ono alochichi; unu emee okpa ono, afu unu kwẹkwẹkwè ono t'o shihutsua unu ike. ¹³ Unu tuko iphe bụ iphe a-nochi unu ọzo; wofu; k'ọphu unu tee medu tẹ ndu ọphunanu, dụwa l'ọ bụ ndu okpa nwushihuru anwushihu phụ paru okfu Nchileke ono haa. L'ọ kwa l'ọzo, vudo nhamunha bẹ okpa, nwuhuru anwuhu e-teta.

¹⁴ Unu kebe ẹhu meje iphe e-me t'unu l'onnyemonye ọbule nọdu lẹ nchị ọdu-ndo; bụru ndu dụ nsọ; l'onnye ta adudu nsọ ta abyakwa bya aphụ Nchileke. ¹⁵ Iphe unu a-kwaberu ẹnya bụ t'ẹ b'o nwe onye a-gbakutaru eze-iphe-oma kẹ Nchileke azu. Unu eletakwaphu ẹnya t'ẹ b'o nwe onye a-bya adu l'ọ bụ ọgbaragba-oshi, atso ile; kpofuta l'ẹke unu nọ; bya aghaswashilaha unu ẹhu; shi ẹge ono merushia igwe ọha. ¹⁶ Unu letakwa ẹnya t'ẹ b'o nwe onye a-nọdu eme kẹ nwanyi; too nwe onye a-nọduje elegbu iphe kẹ Nchileke l'ẹnya l'ọ bụ ịso. Lẹ ịso gudekwa oji tototo kẹ nri; kweta tẹ nwunne iya bụwaruru okpara, yẹbedua, bụ ịso shi bụru; l'okfu tẹ ya ria ugbo nri lanu. ¹⁷ L'unu manarua l'e metsuaru; yọ cholahaa tẹ nna iya gọoru iya ọnu-oma. A sụ iya l'ọ gbawaru iya l'azu; okfu l'ẹ to nwehedu ẹge oo-shikwadu mekwaa iphe o

mebyihawaru emebyi. Yo gude ɛnya-mini; ɕọọ ọnu-ọma nna iya ono; to nwehe.

¹⁸ Ẹke unu byaru ta bukwa Ugwu Sáyínayi, unu e-byi ẹka l'ọ bu ndu Ízurelu teke ono, Nchileke turu ẹphe ekemu ono. Ẹ tọ bukwa l'ọku ono, enwu raphuraphu ono bẹ unu byaru; tọ bu l'ọchi ono; m'ọ bu ẹke ono gbahuru tsabalangu ono. Ẹ tọ bukwa l'eze pherephere ono; ¹⁹ tọ bu ọda ọpyoku ono; m'ọ bu olu ono, daru l'ọ bu egbe-igwe ono bẹ unu nuru. Lẹ teke ndu Ízurelu nuru olu ono bẹ ẹphe rọkwaru t'ẹ b'o kfuhekwa ọdo. ²⁰ Ishi iya aburu l'ekemu, Nchileke turu bẹ ẹphe suru l'ọ kariru ẹphe ẹka; bu iya bu ekemu ono, suru: "Lẹ to nwedu m'ọ -ruhuru; ọ buru anu bẹ ẹhu iya chiru l'eze ugwu ono; t'a tugbua ya lẹ mkpuma." ²¹ Iphe ẹphe phuru l'ẹke ono dunuka biribiri; k'ọphu Mosisu suru: "Lẹ ya atsushikwa egwu ike; k'ọphu ẹhu anma iya anmanma." Ẹ tọ bukwa egbe ẹke ono bẹ unu byaru.

²² Ẹke unu gbe bya bukwa Ugwu Záyonu; mbu obodo kẹ Nchileke; Nchileke ọphu nọ ndzu. Ẹke unu byaru bukwa obodo ọphu ẹpha iya bu Jerúsalemu ọphu nọ l'imigwe; unu byakfutaru unwu ojozi-imigwe ọphu bu 'aguta-aguta. ²³ Ẹke unu byaru bukwa ẹke unwu Nchileke, o dobekotaru l'onodu ndu bu ọkpara dzukoberu; ẹhu atso ẹphe ẹna; mbu ndu e deru ẹpha ẹphe l'ekwo l'imigwe. Unu byakfutakwaru Nchileke; onye bu iya e-kpe onyemonye ọbule ikpe. Ndu unu byakfutaru bu ndu nwuhuhawaru nu, doberu ẹka ndoo; ndu Nchileke meru t'ẹphe dufubebe mma l'ifu iya. ²⁴ Onye unu byakfutaru bukwa Jisosu; onye bu iya jigbabe Nchileke yele madzu l'ogba-ndzu ọphungu ono. Unu byakfutakwaphu mee ono, ọ lọkaru l'oshi-osweru ono, bu mee ọphu ekoshi iphe ọphu ka kẹ Ébẹlu mma.

²⁵ Ọo ya bu t'unu kwabenuphu ɛnya t'unu ba ajika ọngaberu onye ono, ekfu okfu ono nchi. Lẹ keshinu ndiche ayi phe ta nahudu ikpe Nchileke; okfu l'ẹphe ta ngadu nchi l'iphe ono, a loru ẹphe ẹka lẹ nchi lẹ mgboko-a ono bẹ ayibedua ta anahukwa; m'ọ -buru l'ayi jikaru onye ono, nọ l'imigwe, alọ ayi ẹka lẹ nchi ono. ²⁶ Teke ndiche ono bẹ olu iya nmakotaru eliphe mgburumgburu jijiji; obenu lẹ nta-a b'o kfuwaru: "L'ọo ugbo lanu bẹ ya a-nmafua eliphe jijiji; nmakota nmaa imigwe." ²⁷ Nchileke suru: "L'ọ bufua ugbo lanu." Ugbo lanu ono, o kfuru ono koshiru l'iphe ono, o meeberu ono bẹ oo-mekota t'ọ nmaa jijiji; yo wofu iya. Ọo ya bu k'ọphu ọphu ta nmadu jijiji a-nodu.

²⁸ Ọo ya bu t'ayi keleje Nchileke ekele; okfu l'ọ nwaru ayi ẹke ọ bu eze; mbu ẹke te nwedu iphe ha k'onma iya jijiji. T'ayi keleje iya; gude ọdu-biribiri iya; wozita onwayi ali;

kwabeje iya ugvu; ²⁹ lẹ Nchileke ayi bukwa oku, te nwedu iphe odzu-phodoje.

13

Ome iphe du Nchileke mma

¹ Unu ba ahakwa oyeru ibe unu obu ono, bu iya bu obu ono, unu gude okfu l'unu shiwa l'eka Kuráyisutu buru unwunna; yeru ibe unu ono. ² Unu ba azahakwa okwajeru ndu byaru abyabya ebyee okpobe akwakwa. L'o nwekwaru ndu gudetsu-a l'ephe akwaru ndu byaru abyabya ebyee; kwaaru unwu ojozi-imigwe ebyee; ephe ta ma. ³ Unu nyatajekwa ndu mkporo; t'o dujekwa unu l'o bu unu no le mkporo obu. Unu nyatajekwa ndu eje iphe-ehuka; t'o dujekwa unu l'o bu unu eje iphe-ehuka obu.

⁴ Te ndu alu alulu mejekwa alulu, ephe; k'ophu o-buru iphe e-te nwedu onye a-nodu amaru iya ejo eka. Te nwoke yele nyee ya ba adukwa onye ophu e-ri ogori; shi ege ono merushia onwephe. Le nwoke, eme ke nwanyi; m'o bu nwanyi, eme ke nwoke; me ndu eri ogori be Nchileke a-nmakwa ikpe.

⁵ Unu be eyenukakwa enya l'okpoga. T'iphe unu nweru dzujukwaaru unu. Le Nchileke kfuakwaru iya l'onwiya; su: "Le ya ta ahakwa ngu eka; ya te ebuhaa ngu eka." ⁶ Oo ya bu; unu t'ayi kfushijenu okfu-a ike; kfuje iya l'e-ba atsu egvu:

"L'o kwa Nnajiufu bu
 onye eyeru mu eka;
 to nwe le mu atsua egvu.
 ?Bu onye e-me mu ngunu."

⁷ Unu nyataje ndu ono, vu uzo koshi unu uzo ono; bu iya bu ndu ono, ziru unu ozi-oma Nchileke ono. T'egomunggo rukwaa unu ali; t'unu nyata ege ephe shi anoduje eme teke ephe no ndzu; jeye ephe anwuhu. T'ekwekwe, unu kweru ke Nchileke dukwa l'o bu nk'ephe. ⁸ Jisosu Kuráyisutu bu onye ono, o bu ono b'o bu unyaphua; ya b'o bu ntanu; ya bu o-bu gbururu jeye le tutu yoyo. E too gbanwejedu agbanwe. ⁹ Unu be ekwekwa t'iphe eezi ezizi, dutsua iche iche shi uswe bya akpobyia unu uzo. O du mma t'ayi gude eze-iphe-oma, Nchileke eme; t'obu shihu ayi ike. Ome nsq nsq nri, eeri eriri te emekwa t'obu shihu ayi ike; l'e to nwebukwaa onye tsojeru iya ege ono, o yejeru eka.

¹⁰ Ayi nweru enya-ngweja Nchileke; mbu ophu ndu achikwaduru Nchileke eja l'ulo, e gude ekwa mee; ta hadu ke ria iphe shi iya nu. ¹¹ Onye, bu onye ishi ndu achijeru

Nchileke eja; egudeje mee anụ bahụ lẹ Ẹke-Kakọta-ọdu-Nsọ t'ẹphe gude iya chĩa eja; nwefu iphe dụ eji. Obenu l'anụ ono, e gbuwaru egbugbu ono; bẹ eewotaje lufu l'ọdu ndu Ízurelụ; je akpọo ya ọku. ¹² Ọ bụ iphe ono meru iphe Jisọsu nọkwaruphu l'azụ mkpụkpu; jee iphe-ẹhuka; nwụhu; ẹge ee-shi t'o gude mee ya; safu iphe dụ eji, ndiphe meru. ¹³ Ọo ya bụ; unu t'ayi jekfube iya l'azụ mkpụkpu; t'a tuko ayi l'iya mee iphe-iphere. ¹⁴ L'ẹ to nwekwa obodo, ayi nweru lẹ mgboko-a, bụ obodo ọphu a-nọduwaru jeye. Ọ bụchia iphe meru nụ bụ l'ayi achọ obodo ọphu abya nụ. ¹⁵ Ọo ya bụ; t'ẹ b'o nwekwa teke ayi a-hajẹ otushi Nchileke ẹpha. Tẹ otushi ẹpha ono bụru eja, ayi shi Jisọsu l'ẹka achi anụ iya. Ọ bụ ẹpha ono, ayi etushi iya ono a-bụ iphe shi ayi l'ọnu, ekoshi l'ayi bụwa ndu nk'iya. ¹⁶ Unu ba ahakwa ome iphe dụ mma; unu taa ha ogudeje iphe unu nweru eyeru ibe unu ẹka; l'ọ kwa egbe ngweja ono bụ ọphu dụ Nchileke mma.

¹⁷ Unu meje iphe ndu ishi unu sụru t'unu mee; m'o - ruhuru; ọotsu unu l'ẹhu ememe. L'ọ kwa ndu ono, bụ ndu ishi ono bẹ anọduje eche ndzụ unu; keshinu ẹphe emekochaa vudo l'ifu Nchileke; doo ẹge ẹphe jetaberu ozi ẹhu unu. Teke unu emewa iphe ẹphe sụru t'unu meje bẹ ẹphe e-gude ẹhu-otso-ena; jee ozi ẹphe ono. Ọdumeka bẹ ẹphe a-nọdukwa atsụ ude l'ime obu ẹphe; eme iya. Ono te nwekwa uru, unu erita iya.

¹⁸ Unu kfujekwa nuru ayi Nchileke. Ọphu ayi makpọoru bụ l'obu ta awadu ayi awawa; to nwe teke ẹ tọ bụleduphu t'ayi mee iphe dụ mma l'iphemiphe ọbule, ayi eme bẹ ayi eshibeje ite iya. ¹⁹ Iphe mu arọshikpoo unu ike; unwunna mu; bụ t'unu kfuje nụ Nchileke; tẹ Nchileke kwe tẹ mu byakfuta unu ẹgwegwa.

Okfu anụ Nchileke

²⁰ Tẹ Nchileke ono, bụ iya emeje t'ẹhu dụ agu ono; yekwaru unu ẹka. Ọo ya meru tẹ Nnajiufu ayi Jisọsu Kuráýisutu shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; bụ iya bụ onye shi l'anwụhu, ọ nwụhuru bụru eze onye eche ayi ẹge eecheje aturu. Yọ bụru mee, ọ lọkaru teke ono, ọ nwụhuru ono b'o gude mee ukwa ono, Nchileke kwere tukobe l'ogba-ndzụ yele madzụ ono t'o vuru ire jeyewaru. ²¹ Tẹ Nchileke ono mee t'unu nweru iphemiphe ọbule, bụ iphe dụ mma; t'unu meje uche-obu iya. Tẹ Nchileke shikwaphu l'ẹka Jisọsu Kuráýisutu mee iphe dụ iya mma l'obu ayi. Tẹ ajaja bụru kẹ Kuráýisutu gbururu jeye lẹ tutu yoyo! Ono kwa ẹge ọ dụ.

Okfu, eegude akpochi iya ishi

²² Ọ kwa arọro bẹ mu arọ unu; ụnwunna mu; sụ t'unu takwaa nshi; nụa ozi-wa; l'ẹkwo-wa, mu deru unu-wa ta dụkwa ogologo. Ọo ya bụ t'o mee t'obu shia unu ike. ²³ Iphe mu eme t'unu maru bụ ẹ nwanna ayi Tímoti, e shi tuchia ẹ mkpọro b'a haakwaru. Ọ -byanụ ẹgwegwa bẹ mu l'iya a-yíru-a teke mu a-bya unu agbaphe.

²⁴ Unu kelekotaru mu iphe bụ ndu ishi unu; mẹ iphe bụ ndu kẹ Nchileke. Ụnwunna ayi ndu Ítali ekelekwaphu unu.

²⁵ Tẹ Nchileke meeru unu eze-iphe-ọma l'unu ha.

Ekwo, Jémusu deru

¹ Mbèdua, bụ Jémusu, bụ nwozi kẹ Nchileke; mę nwozi kẹ Nnajiufu, bụ Jisosu Kuráýisutu ekele ndu kẹ Nchileke, dzuru mgboko ekele.

Ekwekwe; mę mmamiphe

² Ụnwunna mu; teke iphe dụ l'ọga l'ọga byaru tẹ ya data unu; unu wotaje iya t'ọ bụru iphe ote ẹswa; ³ kẹ l'unu mawaru l'a -data unu adata kẹ ekwekwe, unu kweru bę unu e-shi iya mụta ọtaru iphe nshi. ⁴ Unu takpẹlephu nshi tafu iya l'ishi; ẹge unu a-dụebe mma; dzukwaaphu oke ẹge ẹ tọo dudu iphe a-phodu unu l'ẹhu. ⁵ O -nweru l'unu ha onye mmamiphe pehuru; t'onye ono sụ Nchileke t'ọ nụ iya mmamiphe. Ọo-nụ iya ẹya; kẹle Nchileke bụ o-me-l'uko; l'egudeje obu iphoro anụ onyemonye ọbule iphe ọ sụru t'ọ nụ iya. ⁶ Ọlobu; t'onye ono kwetakwa l'iphe ookfu tẹ Nchileke nụ iya bę ọo-nụ iya. T'obu ba agbakwa iya ẹbo; l'onye obu agba ẹbo dukwa l'ọ bụ akpara-mini eze ẹnyimu, bụ pherephere anọduje atunga iya. Ọ -turu iya jee ifu; yọ turu iya laa azu. ⁷ T'egbe onye ono ba arikwa l'o nweru iphe ya a-nata l'ẹka Nnajiufu; ⁸ kẹ l'onye egomunggo agba ẹbo te evudoshijekwa ike l'iphe bụ iphe oome ememe.

Ụkpa; mę ẹku

⁹ Tẹ nwanna, akpa ụkpa saje nsasa k'emeli, Nchileke meliru iya. ¹⁰ T'onye ọphu bụ oke amadu sajekwaphu nsasa mę Nchileke -meda iya. Okfu l'onye ono e-rifu l'ọ bụ igu oshi; ¹¹ kẹ l'ọobuje: ẹnyanwu -haa; wata ochishi ike; ẹwu anwua kpaa; igu iya erishihu. Mma iya agvu. Ono bụ ẹge oke amadu a-gbabuhukwaphu l'ẹke ọono lẹ mgbaphe.

Adata yele onwu eye

¹² Ọnu-oma bụ k'onye taru nshi teke iphe-adata dakfutaru iya; okfu lẹ teke a datatsuaru iya; tọ da; bę aa-nụ iya ndzụ, bụ obunggo, Nchileke sụru lẹ ya e-bu ndu, yeru iya obu. ¹³ Ọo ya bụ; onye iphe-adata dakfutaru; ome ẹjo iphe -wata iya agugu; t'onye ono ba asukwa l'ọo Nchileke enwu iya eye tẹ ya mee ẹjo iphe. L'ẹ tọ dukwa onye Nchileke enwuje eye t'ọ mee ẹjo iphe; tọ dụ onye enwu Nchileke eye t'ọ mee ẹjo iphe. ¹⁴ Ọ bụ ome ẹjo iphe, agụ madzụ edetaje onye ọbu ye; ẹjo iphe ono anmata iya l'ọnya. ¹⁵ Teke ẹgu ẹjo iphe ono

tsutaru ime; yò m̀̀a iphe d̀̀u ẹ̀ji. Iphe d̀̀u ẹ̀ji ono -kalephu; yò m̀̀a anwùhu.

¹⁶ Unwunna mu, mu yeru obu; unu be eshiswekwa ̀̀zo. ¹⁷ Iphe, b̀̀u iphe, aaǹ̀u aǹ̀unu, d̀̀u mma; m̀̀e iphe ẹ̀woma, ẹ̀-te nwedu nt̀̀po b̀̀ukwa l'imigwe b'o shikota. O shi l'ẹ̀ka Nna, meshiru iphoro, ǹ̀o l'imigwe; b̀̀u iya b̀̀u Nna ọ̀phu ẹ̀-te chinyajedua echichi; nyìhu l'ọ̀ b̀̀u ẹ̀nyanwu; k'ọ̀phu aa-sù l'ọ̀ -nyihu b̀̀e ọ̀chi a-gbaa. ¹⁸ Ọ̀ ch̀̀ru obu iya; gude okfu ono, b̀̀u ọ̀kpobe okfu ono m̀̀a ayi t'ayi b̀̀uru ndu ọ̀dungu l'iphe b̀̀u iphe o keru ekeke.

*Onu-iphe-lẹ-nchi;
m̀̀e ememe iya*

¹⁹ Unwunna mu, mu yeru obu; unu nyatakwa ọ̀waa: T'onyenonu b̀̀ukwaru onye egebejeodu nchi; t'iphe eekfu doo ya ẹ̀nya; tẹ̀manu yo yede iya ọ̀nu. T'onye ono ba ab̀̀ukwa onye obu-ọ̀ku; ²⁰ kẹ̀ l'iphe eeme l'ẹ̀hu-eghughu ta b̀̀ukwa iphe vudo nhamunha l'ifu Nchileke. ²¹ Ọ̀o ya b̀̀u; unu shi ishi laǹ̀u t̀̀fu onwunu iphe b̀̀u umere, d̀̀u oyi; m̀̀e iphe b̀̀u iphe ashì, unu eme; zia obu l'alì nata okfu ono, a k̀̀waru l'ime ọ̀kpoma unu l'ọ̀ b̀̀u onye k̀̀ru akpuru iphe ono. Ọ̀ kwa okfu ono a-d̀̀u ike dzofuta unu.

²² Ọ̀lobu: unu b̀̀ukwaru ndu eme okfu ono ememe; unu ba ab̀̀ukwaru ndu aǹ̀u iya aǹ̀unu nk̀̀nyi iya; l'ono b̀̀ukwa ome onwunu eswe. ²³ L'onye aǹ̀lephu okfu ono; too me iya ememe yekwaru nwoke, eleje ẹ̀ge ifu gbaru iya l'onyo; ²⁴ o -lege l'iya ph̀̀; yò paru iya t̀̀gbo lufushia; zahaakwaphu ẹ̀ge ya shi gbaa. ²⁵ Obenu l'onye enyoje ekemu ono, ẹ̀-te nwedu nt̀̀jo ono; mb̀̀u ekemu ono, emeje t'e nweru onwonye ono; o -fuberu iya ifu tekenteke; ọ̀phu 'ọ̀ b̀̀udu ọ̀-ǹ̀tsua-ọ̀-ǹ̀kirishia; ọ̀ -b̀̀uru onye emeje iya ememe; onye ono b̀̀e Nchileke e-gude k'iphe oome ọ̀oru ọ̀nu.

²⁶ Onye arì lẹ̀ ya b̀̀u onye kẹ̀ Nchileke l'ẹ̀ b̀̀o tajẹ̀ ire iya ẹ̀ra; onye ono b̀̀ukwa eswe b̀̀e oome onwiya. Onye ono b̀̀e kẹ̀ Nchileke ọ̀phu oome b̀̀ukwa iphe mmanu. ²⁷ Obenu l'onye kẹ̀ Nchileke ọ̀phu Nchileke, b̀̀u Nna kweru l'ọ̀ b̀̀u ọ̀kpobe iya; b̀̀uru ọ̀phu ẹ̀ te merudu emeru b̀̀u: ọ̀kwo ndu a t̀̀ru ogbe lẹ̀ mkpa; oyeru unwanyi, mma t̀̀furu ẹ̀ka; ọ̀waa osefu ẹ̀ka l'ẹ̀jo iphe kẹ̀ mgboko.

2

Onma ọ̀kwa kẹ̀ ọ̀bo madzu ẹ̀bo

¹ Unwunna mu; t'unubedua, b̀̀u ndu kweru kẹ̀ Nnajiufu ayi, b̀̀u Jisosu Kuráyisutu; mb̀̀u Nnajiufu, d̀̀u biribiri; unu ba abojekwa madzu ẹ̀bo. ² T'a -sù l'umadzu ẹ̀bo bataru lẹ̀ ndzuko unu; onye laǹ̀u b̀̀u oke amad̀̀, gba echi-mkpola;

bya akwaa onwiya bugebe; onye ọp̄hu abụru onye ụkpa; yee nkaraba uwe. ³ Teke unu ka ọkwabe onye ọp̄hu kwaru ngwa phụ ugwu; sụ iya: “T’ọ ọ̀kwa ẹhu;” bya ekoshi iya oshi ọo-nọdu; bya asụ onye k’ụkpa phụ: “T’o vudo l’ẹke ono;” m’ọ kwanu: “T’ọ bya anọdu l’alì l’iku ọkpa mu ẹke-a;” ⁴ tọ dū iya bụ l’ikpe nmaru unu; kẹ l’unu abọwa madzụ ẹbo l’ime onwunu; bya egude ẹjọ ọkpoma ekpe ikpe.

⁵ Unu gebeduduphu nchị; ụnwunna mu, mu yeru obu: ?tọ bụdunua ndu ụkpa lẹ mgboko-a bẹ Nchileke ọtaru t’ephe bụru ndu e-shi l’ekwekwe, ephe kweru; nweru iphe l’ifu Nchileke; bụkwaruphu ndu e-nweru ẹke ọ bụ eze, bụ iphe ọ sụru lẹ ya a-nụ ndu yeru iya obu-a? ⁶ Obenu l’ẹ to nwedu iphe unu guberu ndu ụkpa. ?Tọ bụdunua ndu oke amadu anọduje akpa unu ẹhu-a? ?Tọ bụdunua ephe akpụjeru unu je edobe l’ifu ndu ikpe-e! ⁷ ?Tọ bụdunua ephe anọduje ekfubyishi ẹgiri ẹpha ono, unu aza ono ekfubyishi?

⁸ Teke unu emewa ekemu ono, shi l’ẹka Nchileke, bụ eze ono; bẹ unu emewa ọhuma, bụ iya bụ ekemu ono, nọ l’ekwo okfu Nchileke ono, sụru: “T’i yeru madzụ ibe ngu obu ẹge i yeru onwongu.” ⁹ Obenu l’ọ -bụru l’unu abọje madzụ ẹbo bẹ unu emekwa ẹjọ iphe; ekemu anmakwaphu unu ikpe l’ọ bụ ndu mebyiru ekemu. ¹⁰ L’onye mekotaru iphe ekemu ono kfuru l’ọ ha; mephodo iya nanụ bẹ ikpe nmaakwaru l’o mebyikotawaru ekemu ono l’ọ ha. ¹¹ L’ọ bụkwapu onye ono, sụru t’ẹ b’i rishi ogori; sụru t’ẹ b’i gbushi ọchi. Ọ -bụru l’ẹ tii ridu ogori; l’egbu ọchi; b’i bụakwa onye emebyi ekemu. ¹² Ọo ya bụ t’unu kfuje okfu; unu emeje umere l’ọ bụ ndu, ee-mekochaa gude ekemu ono, emeje t’e nweru onwonye ono kpee ikpe. ¹³ L’onye ta aphuduru ibe iya imiko bẹ Nchileke ta aphukwaru imiko mbọku ono, oo-kpe ikpe ono. Obenu l’onye aphujeru madzụ imiko ta atsuhedu ikpe Nchileke egvu.

Iphe bụ l’e kweru kẹ Nchileke

¹⁴ Ụnwunna mu; ?nanụkpo uru, ọo-baru onye sụru lẹ ya kweru kẹ Nchileke; ọp̄hu ookoshidu iya l’umere iya? Egbe ekwekwe ono; ?ọo-dzọfuta iya tọo? ¹⁵ Ọ -bụru lẹ nwanna ngu kẹ nwoke m’ọ bụ kẹ nwanyi bẹ agbawa-a ọtu; tọ phụ nri kpua akpo; ¹⁶ onye lanụ l’ime unu asụ iya: “T’ọ ọ̀kwa ẹhu-o! T’ọ laa je anyaru ọku; rijia ẹpho”; l’ẹ b’ọ nụ iya iphe bụ mkpa ẹhu iya; ?bụ egbe uru ngunu bẹ nọkpoo l’egbe iphe ono? ¹⁷ Ọ bụ ẹge ono bẹ ekwekwe dū. Ekwekwe, e kweru kẹ Nchileke; ọp̄hu eekoshidu iya l’umere bẹ bụkwa iphe nwuhuru anwuhu l’onwiya.

¹⁸ T’e wota iya l’o -nweru onye sụru mu: “L’onye ọwaa kwekwaru kẹ Nchileke; umere k’onye ọphunanu adu ugwu;”

iphe mu e-kfuru iya bụ: “T’o koshiedu mu ekwekwe, o kweru kẹ Nchileke; m’o -koshidu mu iya l’umere iya. Mbèdua e-gudekwanu umere mu koshi iya lẹ mu kweru kẹ Nchileke.” ¹⁹ I kweru lẹ Nchileke bụ Nchileke lanụ; nggu emekwaa ọhuma. Ọ kwa ẹge ono bẹ ọgvu kwegbaaru; gude iya nmagbaru ruuru. ²⁰ Ọlobu; nggube onye mmanu-a; ?iimekpo t’a karu ngu akaru l’ekwekwe, e kweru kẹ Nchileke; ọphu eekoshidu iya l’umere bụ iphe iphòrò tọ? ²¹ ?Nanụ ẹge onye iche ayi; mbụ Ébirihamu gude bụru onye doberu ẹka ndoo l’ifu Nchileke? O shi l’iphe o meru. L’o gude Áyizaku, bụ nwa iya je egbugbu tẹ ya gude chiaru Nchileke ẹja l’ẹnya-ngweja. ²² ?Unu ta phudu ẹge ekwekwe, o kweru kẹ Nchileke yele ememe iya dagbaru? Ekwekwe, o kweru bẹ iphe ono, o meru ono koshiru l’ekwekwe ono dzuru oke. ²³ Ọo ya bụ ẹge iphe e deru l’ekwo okfu Nchileke eree, e deru; sụ: “Lẹ Ébirihamu kweru kẹ Nchileke; Nchileke aguaru iya ẹya l’odobe-ẹka-ndo; gụa ya ọnya yẹbe Nchileke.” ²⁴ Unu phukwa l’ọo l’umere madzụ b’e gude agụ iya l’onye doberu ẹka ndoo; ẹ tọ bukwa ekwekwe nwenkinyi iya.

²⁵ Ọ kwaphu ẹge kẹ nwanyi ọkpara ono; mbụ Réhabu dū ndono. Ọ kwaphu umere iya kpataru iphe Nchileke gūru iya l’onye doberu ẹka ndoo; kẹ l’o kweru t’ẹphe bata mbụ ndu Ju, e ziru ozi; bya eyeru ẹphe ẹka; ẹphe eshia ụzo ọdo laa.

²⁶ Ọo ya bụ l’ọo ẹge madzụ, ume ta nọdu bụ iphe nwuhuru anwuhu bụ ẹge ekwekwe, e kweru kẹ Nchileke; ọphu eekoshidu iya l’umere bukwapu iphe, nwuhuru anwuhu.

3

Ire bụ ọgu

¹ Ụnwunna mu; unu ba adukwa l’igwe bụru ndu ezije iphe. L’unu marua lẹ ayibedua, ezije iphe-a bẹ Nchileke a-kakwa okpeshi ikpe ike. ² Ayi l’ayi ha eshisweje ụzo l’igweligwe. Ọ kwa onye te kfuswebua okfu bẹ dūeberu mma. Ọ bụ egbe onye ono akpadekotaje onwiya.

³ Ọ -būru l’ayi egudeje igwe ọnu-inya; gagbabe inya ọnu t’o meje iphe ayi sūru t’o mee bẹ ayi eshije ẹge ono alọ-zì inya ọbu t’o shia ẹke ayi tūberu. ⁴ Ọdo bụ ụgbo-mini, bụ pherephere anọduje eme iya; yọo gba. Unu lewaru ẹge ọ habe nshinu; yọ bụru oke pherephere anọduje apa iya l’ẹje; ọle ọ kwa nwa bakpabakpa eku-ụgbo bẹ eegudeje anga iya t’o shia ẹke onye ishi, anga iya nū gọberu.

⁵ Ọ kwaphu ẹge ono bẹ ire bụ nwiphe nshiji, motaru madzụ l'ẹhu. Ọle ọonoduje etu onwiya ikpa. ?Unu phuru ẹge ẹgbudu habe nshinu l'echi-ẹgu? Obenu l'ọo akpuru ichechọku lanu adzujẹ obotegu. ⁶ Ire bụ akpuru ichechọku. Ire nọchiru ẹnya iphe bụ ẹjo iphe, nọ lẹ mgboko-a l'ẹhu ayi. Ire ekfurushije ugwehu madzụ mgburumgburu; l'alotajekwaphu ọku ali-maa; tsobe lẹ ndzụ madzụ; yọ dzua ya dzufu. O shijelephu teke a muru onye ono dzua jeye teke ọo-nọ-bebe.

⁷ E tọ dudu egbe anu-egu-egbudu; m'ọ bụ nwenu; ọdumeka buru unwu anu, awu awuwu l'ali; m'ọ bukwanu unwu iphe, bu lẹ mini, ẹ ta ago-tajeghedu agota; yo buru l'ufu; tọ dukwa nu ọphu ẹ ta gotawaru; yo buru l'ufu. ⁸ Obenu l'ire ta dudu madzụ, tsuru iya agota. Ọ bụ ẹjo iphe ẹ-te kwedu ogude ẹka; temanu b'ọ du l'ọ bụ ẹzẹ ẹjo agwo, ẹ-tee dobejedu onye ọ taru ndzụ.

⁹ Ọ kwa ire ono bẹ ayi gude aja Nchileke ono, bụ Nna bya aburu Nnajiufu ono ajaja. Ọ kwa iya phụ bẹ ayi gude atụ ibe ayi ọnu; mbukwa madzụ ọphu Nchileke meru; yọ du l'ọ bụ yẹbe Nchileke. ¹⁰ Ọ bụ ọnu ono kwaphu bẹ ọgo ọnu-oma shi; mburonu eshikwa iya phụ. Unwunna mu; ẹ tọ bukwa ẹge ono b'ọ gbaru t'ọ du. ¹¹ ?Akọ kojeru unu lẹ nggele lanu atsofutaje mini, atso utso-mini; bya atsofutakwaphu mini, atso age l'ugbo lanu? ¹² Unwunna mu; ?unu phujeru ẹke uchokoro miru akpuru igbogo? ?T'unu phujeru ẹke ube miru uchokoro? Ono kwaphu ẹge ẹ te ekutadu mini, atso utso-mini lẹ mmaswi.

Mmamiphe, shi l'imigwe

¹³ ?O nweru onye ọ du l'ọ maru mmamiphe; nweru egomunggo l'unu ha? T'onye ono koshiedu iya l'ome umere oma yele ome agù, shi lẹ mmamiphe. ¹⁴ Teke bukwanu l'ọo ijimanya jiru unu obu; obu aburu unu age; unu aburu ndu mkpamanya; unu be ejekwa otu onwunu ẹpha kẹ mmamiphe; kẹ l'ọ bụ ẹjo-ire bẹ unu gude mebyia ọkpobe okfu ono. ¹⁵ Egbe mmamiphe ono te eshikwa l'imigwe; ọ kwa mmamiphe ndiphe. E to shikwa Ume Nchileke l'ẹka; ọ kwa mmamiphe, shi Sétanu l'ẹka. ¹⁶ Iphe ọbu bụ l'ọo ẹke ijimanya; mẹ mkpamanya nọ bẹ mkpaka nọkwaphu; tọ du egbe ẹjo iphe ta nọru iya nu.

¹⁷ Obenu lẹ mmamiphe ọphu shi l'imigwe bẹ du iche. Mmamiphe ono bẹ onye nweru iya nu dueberu mma; l'eme odo; l'eme ọnu-utso; l'ekweje t'a chia iphe l'idzu. Onye ono aphuru madzụ imiko; nweru umere oma l'ẹke madzụ nọ. E

tọ kpọchajedu mkpọcha; ọphu 'ọ bụdu okfuru-iche-eme-iche. ¹⁸ Akpuru ndu, edokwa edokwa amịtajẹ bụ ndzụ, vudo nhamunha l'ifu Nchileke.

4

Oshita ndiphe ọnya

¹ ?Bụ awe bẹ ọba-phe mbà yẹle osephe okfu shigbaa unu? Eke ẹphe shigbaa unu bụ l'iphe ẹgu iya alofu unu ọgvu ẹkpiri. ?Tọ dụ iya bụ iphe, unu ẹya alaji l'ẹhu unu? ² Ọobuje teke iphe agụ unu; ẹka te eru iya unu; unu egude kẹ iphe ono gbua ọchi; jia ijimęnya: nkata te enwe okfu. Unu awata ose okfu; balahaa mba. Iphe agụ unu; bẹ unu ta aphujedu ụzo iya; okfu l'unu ta asujedu Nchileke t'ọ nụ iya unu. ³ Unu asuje t'a nụ unu iphe; ta nụ iya unu; kẹ l'iphe, unu vu l'obu gude arọ iya bụ ẹjo ọriri; ẹge unu ee-shi mee ẹhu unu ẹhu unu. ⁴ Unubẹ ndu-a, ẹ te gudedu ire ẹphe ẹka l'ọ bụ unwanyi, eri ogori-a! ?Unu ta madụ l'onye eshita iphe-ọtso-ẹna kẹ mgboko-a ọnyà bẹ bụwa ọhogu Nchileke? Ọo ya bụ l'iphe bụ onye hataru tẹ yẹle ndiphe l'eshi ọnya emekwa onwiya ọhogu Nchileke. ⁵ ?T'unu arije l'iphe e deru l'ẹkwo okfu Nchileke bụ kẹ mmakanụ tọ? Bụ iya bụ ọphu sụru: "Lẹ Nchileke eko okopho ume ono, o yeru t'o buru l'ime ayi ono." ⁶ Obenu lẹ ndu e gude ire ẹphe ẹka bẹ Nchileke anuje iphe-ọma, ka nshinu. Ọo ya kparu iphe ẹkwo okfu Nchileke sụru:

"Lẹ Nchileke akfuchije ndu
eku onwẹphe ekuku ụzo.
Ndu ọphu wozitaru
onwẹphe alị; bẹ oomejeru
eze-iphe-ọma."*

⁷ Ọo ya bụ t'unu wota onwunu ye Nchileke l'ẹka. Unu kfuchia Obutuswe ụzo; unu aphụ l'ọo-gbaru unu ọso. ⁸ Unu byakfuta Nchileke ntse; unu aphụ l'ọo-byakfutakwaphu unu ntse. Unu kwọo onwunu ẹka unubẹ ndu ẹjo iphe. Unu mekwaa obu unu t'ọ dụ Nchileke mma unubẹ ndu obu agba ẹbo. ⁹ T'o rua unu l'ẹhu; t'aphụ ji unu obu. Unu kwaa ẹkwa; tẹ nchịchochi bụru unu aphụ; ẹhu-ẹna aburu unu iphere. ¹⁰ Unu wozita onwunu alị l'ifu Nchileke; oo-gude ẹka iya woliala unu eli.

Aanna ọkwa k'okfurushi nwanna

¹¹ Unwunna mu; unu be ekfurushijekwa ibe unu; onye ekfubyishi nwanna iya; m'ọ kwanu onye gude obu iya l'anma nwanna iya ikpe bẹ bụkwa ekemu bẹ ookfubyishi;

* 4:6 4:6 Ẹtu 3:34.

bukwaruphu ekemu l'onwiya b'o gbe ekpe ikpe. I - kpedekwanu ekemu ikpe; ọo ya bụ l'ẹ tii mehedu iphe ekemu ono kfulu; gbahaa l'ị bụwa onye ikpe. ¹² Ọ bụ onye lanu nkinyi iya bụ onye atuje ekemu; buri iya nkinyi iya bụ onye ikpe. Ọ bụ iya nkinyi iya aduje ike dzofuta; buri iya aduje ike mebyia. ?Bụ onye be irije l'ị bụ; nggube, onye anma ibe ngu ikpe?

Aanma okwa ke nsasa

¹³ Unu ngabe nchi unube ndu asuje: "Le ntanu m'o bu echile be unu e-je mkpukpu, du egaphu; noo l'eke ono mkpurophu afa; gbaa ngho; rita uru." ¹⁴ Obenu l'unu ta makwa ege echile a-du. ?Bu ngunu be ndzu unu bu? Ndzu unu dukwa l'o bu enwuru-oku, ekpolihuje; kpa tui; a - nolephu nwanshi; yo phukashihu. ¹⁵ Iphe gbe gbaa t'unu kfujee bu: "O -buri uche-obu Nchileke be ayi a-nodu ndzu; gbaaru owaa; gbaaru ophu." ¹⁶ Obenu owaa be unu gbe etse etsetse; l'asashi nsasa. Unu ta madu l'egbe ekuku ono l'o ha bu ejo iphe.

¹⁷ Ọo ya bu; l'iphe bu onye machacharu-a iphe, du mma, gbaru iya l'ememe; to me iya b'o buakwa onye obu ome iphe du eji.

5

Okwa, aanmaru ndu nweru iphe

¹ A bya abya nta-a le ke unube ndu nweru iphe. Unu ngabe nchi. Unu kwashia enya-mini; unu echia mkpu k'ejo aphu, a-byaru unu. ² Eku unu l'o ha be buakwa iphe reshihuru ereshihu. Ngwa unu; be nra ripyashigekwaru. ³ Okpoga unu; me mkpola unu gbaakwaru egba. O bu egba iya ono e-vudo agba unu ekebe. Oo-kepyashi anu-ehu unu l'o bu oku. Nta-a be unu kparu eku kuberu onwunu l'ikperazu-wa. ⁴ Ndu, jeru unu ozi l'egu be unu gudewa ugho kpmia ugwo, unu ga akfu ephe. Aphu, ephe agu be ruakwaru ligwe; mkpu ke ndu, kpataru unu iphe unu meberu l'ali be ngashiwaru Nchileke, bu Okaribe-Kakota-Ike nchi angashi. ⁵ Unu buwa le mgboko-a; tusaru ehui; l'eriphe ova ova; emephelephu iphe charu unu l'okpoma. Unu riwaru; gbaa ebà l'o bu anu-ebà; chaa too; kwaberu mboku, ee-gbu unu. ⁶ Unu nmaru onye, doberu eka ndoo ikpe; woru iya gbua; to yeru unu onu.

Ota-nshi; me okfu anu Nchileke

⁷ Unwunna mu; ọo ya bu t'unu takpelekwaphu nshi jeye teke Nnajiufu a-bya. Unu phuwaru ege onye koru okfu ataje nshi; kwaberu iphe o meberu l'ali. Otaje nshi; ngaberu

mini ọdungu. Yọ taa nshi jeye l'ụboku ephefu. ⁸ Unubẹdua; unu takwaphu nshi; obu eshihu unu ike. Ishi iya aburu lẹ teke Nnajiufu a-bya ụakwa ntse.

⁹ Ụnwunna mu; unu ba agụjekwaru ibe unu aphụ ẹge Nchileke ẹ-te ekpedu unu ikpe. Unu lekwa l'onye ikpe nọokwa ntse.

¹⁰ Ụnwunna mu; unu nyatajẹkwa ndu nkfuchiru Nchileke, shi gude ẹpha Nnajiufu ayi kfu okfu. Unu gude ẹphe; mụta ọtaru iphe-ẹhuka nshi. ¹¹ Unu eleenua: ọ kwa ndu taru nshi bẹ ayi ekuje ndu a ọru ọnu-oma nụ. Unu nụwaru ọta-nshi kẹ Jobu; unu anụkwaaphu ẹge Nnajiufu gude kfu ya ụgwo l'ikperazu. Lẹ Nnajiufu bụ onye obu-imiko; bụkwaruphu ọ-gba-mkpu.

¹² Ọphu katsuana; ụnwunna mu; bụ t'unu be erijekwa angu. Ọphu ọ ụkwa iphe ọdo, unu e-gude ria angu: m'ọ bụ igwe; m'ọ bụ alị. Teke unu sụru: "Iye" t'ọ bụkwaru: iye. Teke unu sụru: "Wawa" t'ọ bụkwaru: wawa; k'ọphu Nchileke ta anmadu unu ikpe.

¹³ ?O nweru l'unu ha, onye eje iphe-ẹhuka? T'onye ọbu kfuru nụ Nchileke. ?O nweru l'unu ha onye ẹhu atso ẹna? T'onye ọbu gụ egvu; gude jaa Nchileke ajaja. ¹⁴ ? O nweru l'unu ha, onye iphe-ememe eme? T'onye ọbu kukoo ndu, e meru ọgurenya chọchi t'ẹphe bya ekfuru nụ Nchileke l'ifu iya. T'ẹphe gude ẹpha Nnajiufu wụ ya ya manụ l'ishi. ¹⁵ L'okfu, e kfuru nụ Nchileke; bya ekweta l'oo-me bẹ a-dzotakwa onye iphe-ememe eme; Nnajiufu e-me; yọ gbakerehu. Teke bụ l'o meru iphe ụ ẹji bẹ aa-guru iya ẹya nvu.

¹⁶ Ọo ya bụ; unu koshijeeru ibe unu iphe ụ ẹji, unu meru. Unu kfujekwaruphu nụ Nchileke l'okfu ẹhu ibe unu; ẹge ee-me t'ẹhu ụ unu mma. Okfu, onye doberu ẹka ndoo kfuru nụ Nchileke bẹ erejekwa; takposhia alị. ¹⁷ Eláyija; ?tọ bụdu madzụ, kfu ẹka kfuru ọkpa ẹge ayibedua kfu? O kfuru nụ Nchileke kfushia ya ike; sụ t'igwe b'egeda mini l'alị. Kẹ mini aburu kperengu afa ẹto l'onwa ishingu. ¹⁸ Yọ bya ekfuru nụ Nchileke ọdo; igwe abya enwushi mini; iphe a kuru l'alị awata amishi ọdo.

¹⁹ Ụnwunna mu; o -nweru l'unu ha onye shisweru ụzo l'ọkpuberu okfu ono; onye ọdo edulata iya azu l'uzo, vudo nhamunha; ²⁰ t'onye ono maru l'onye dulataru onye meru iphe ụ ẹji azu t'ẹ b'o shishi ẹjo ụzo; onye ono, shisweru ụzo ono bẹ aa-dzofuta obu iya l'ẹka onwu; gụkwaaru iya nvu l'igweligwe iphe ụ ẹji.

Ĕkwo kẹ mbụ, Pyita deru

¹ Ĕkwo-ozí-wa bẹ shi l'ẹka mbẹdua, bụ Pyita, bụ onye ishi-ozí Jisọsu Kuráýisutu.

Ndu mu ede iya anụ bụ unubẹ ndu Ju ono l'unu ha, a chikashiru l'alí unu; unu agbakashihu laa ọhodo je eburu ono. Ndu je eburu lẹ Póntusu; ndu eje eburu lẹ Galéshiya; Kapadósiya; Éshiya mẹ lẹ Bitíniya. ² Mbụ unubẹ ndu, Nchileke, bụ Nna ọtaru; mee unu; unu aburu ndu nk'iya. Nchileke ọtaru unu; okfu l'o bebehaduru l'odungu maru l'unu a-buru ndu nk'iya. Yọ bya ezi Ume-dụ-Nsọ; yo mee unu; unu aburu nk'iya; k'ọphu unu a-nọdu anujeru Jisọsu Kuráýisutu okfu; mẹ k'ọphu Jisọsu ono e-gude mee ya safukota unu iphe, bụ iphe dụ ẹji, unu meshiru l'ọ ha.

Tẹ Nchileke mee t'eze-iphe-oma nk'iya rube unu ẹka; rube iya unu k'anyinyi iya. Yọ mekwaaphu t'unu buru l'ẹhu-agu ọgbodo eburu.

Ole ẹnya ndzụ gbururu jeye

³ Unu t'ayi jaa Nchileke ajaja. Ọo ya bụ Nna kẹ Nnajiufu ayi Jisọsu Kuráýisutu! Ọ phụwaru ayi imiko, nyiberu anyibẹ. Ọ mewaru Jisọsu Kuráýisutu; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; shi ẹge ono mụa ayi ọdo. Nta-a bẹ ayi elewa ẹnya ndzụ ọphungu, ayi a-nọ gbururu jeye lẹ tutu yoyo.

⁴ Ayi elekwaphu ẹnya l'ayi l'unu e-mekochaa tuko gbaru mgba nweru iphe-oma, Nchileke doberu unu l'imigwe; mbụ iphe-oma ọphu ẹ-ta hadu kẹ rehu erehu; tọ ha kẹ mebyihu emebyihu; tọ ha kẹ kahụ akahụ. ⁵ Ọ bụ okfu l'unu woru onwunu ye Jisọsu l'ẹka meru iphe oogudeje ike iya akwachi unu t'ẹ b'o nwe iphe e-me unu jeye teke oo-koshi unu lẹ ya dzotahawaruru unu. Yọ bukwanuru l'ikperazụ bẹ oo-koshi iya unu ọbu.

⁶ Ono bebekpo buru iphe unu a-nọdu ete ẹswa iya; a makwaru-a l'unu jefutaje iphe-ẹhuka, dutsua iche iche, bụ iphe a-data unu adata. Obenu l'ono bụa kẹ nwa nta-a; ẹ tọ dukwa ẹge ọo-nọ-bebe. ⁷ Iphe kparu iphe unu jefutaje iphe-ẹhuka ono bụ t'e gude iya maru l'ekwekwe, unu kweru kẹ Kuráýisutu ta bụdu ekwekwe nggogo. Unu lewaru mkpọla-ododo. Mkpọla-ododo bụ iphe vu oke aswa. Obenu l'o mebyihujekwanu emebyihu. Yọ bụlekwaru-a l'ọku b'aahuje iya; gude data iya t'a maru: ?ọ bụa ọkpobe

iya t'ẹ tọ bụdu? Ọ kwaphu ẹge ono bẹ aa-data ekwekwe, unu kweru t'a maru: ? ọ bụ ọkpobe ekwekwe; t'ọ bụ ekwekwe nggogo. Ekwekwe ono bẹ unu manaru-a l'aswa iya ka aswa mkpọla nshinu. A -datatsua ya; ọ -bụru ọkpobe ekwekwe bẹ unu kweru; a jaa unu ajaja; mee t'unu gbufu chalahaa l'ọ bụ iphoro, shi Nchileke l'ẹka; a kwabekwaphu unu ugvu. Yọ bụru mbọku ono, Jisọsu Kuráýisutu a-bya ono b'ọo-dụkota ẹge ono. ⁸ Unu yeru Jisọsu obu l'ẹ-ba bụ l'unu gudejewa ẹnya unu phụ iya. Unu ewotawa onwunu ye iya l'ẹka; l'ẹ-ba bụ l'unu gude ẹnya unu ele iya nta-a. Ọo ya meru iphe unu e-te ẹswa; tee ẹswa, ẹtu iya ẹ-ta dudu; ⁹ kẹ l'unu eritawa uru, nọ l'ekweta, unu kwetaru, bụ iya bụ lẹ Kuráýisutu a-dzọfuta unu.

¹⁰ Lẹ ndu nkfuchiru Nchileke kfuakwaru kẹ adzọta ono, Nchileke a-dzọta unu ono. Ẹphe shi tọo nwẹhu ese t'ọ doo ẹphe ẹnya; t'ẹphe maru ẹge kẹ adzọdzo ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono e-shi ree; mẹ t'ẹphe makwaruphu egbe teke ọbu, oo-re ọbu. ¹¹ Ẹphe seru t'ẹphe maru ọgè teke iphe ono e-re; maru ẹge oo-shi ree; mbụ iphe ono, Ume Kuráýisutu, bu ẹphe l'ẹhu shi ama ẹka ala ono; tsube l'iphe-ẹhuka, Kuráýisutu e-je; jeye l'ugvu, Nchileke a-kwabẹ iya teke o jetsuaru iphe-ẹhuka ono. ¹² Nchileke abya emee ndu nkfuchiru iya ono; ẹphe amaru l'ozì ono, ya ziru ẹphe ono ta bụdu ozi ẹhu ẹphe; l'ọo unubedua b'e ziru iya ẹphe t'ẹphe bya ezia. Unu shiakwa l'ẹka ndu ozi ono, bụ ẹphe bya ezia ya unu ono maru iya nta-a. Ẹphe byaru bya egude ike kẹ Ume-dụ-Nsọ zia ya unu. Ume-dụ-Nsọ ono bụ Nchileke bẹ shi l'imigwe ye iya ẹphe l'ẹhu. Ozi ono, e ziru unu ono bẹ agutsukwaa agụ unwu ojozi-imigwe. Yọ dụ ẹphe t'a sụ l'ọ nweru ẹge ee-me t'ọ doo ẹphe ẹnya.

Umere, dụ Nchileke mma

¹³ Ọo ya bụ t'unu mee obu unu t'ọ kwabẹ akwabẹ l'ọ bụ onye liru onwiya anụma l'ukfu; unu kpadeje onwunu akpade; unu elekwaphu ẹnya eze-iphe-oma ono, Nchileke emeru unu teke ono, Jisọsu Kuráýisutu e-koshilephu onwiya ono. ¹⁴ Teke unu te shidu maru ọkpobe okfu ono bẹ bụ ẹgu ẹjo iphe, shi anọduje agụ unu shi kpuru unu l'ẹka. Keshinu ọphu unu bu-wa ndu anuru Nchileke okfu; unu be kwehekwa t'ẹgu ẹjo iphe ono kpukwaduru unu ẹge ono, o shihawa kpuru unu ono. ¹⁵ Iphe unu e-gbe mee bụ t'unu shi l'iphemiphe ọbule, unu eme koshi l'unu dụ nsọ; lẹ Nchileke ono, bụ iya kuru unu ono dükwa nsọ. ¹⁶ L'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; sụ lẹ Nchileke sụru: "Unu bụkwaru ndu dụ nsọ; lẹ yẹbedua, bụ Nchileke bẹ dükwa nsọ."

¹⁷ Ọbujẹ teke unu ekfu anụ Nchileke; unu eku iya Nna; mbụ Nchileke ono, bụ iya ekpeje onyemonye ọbule ikpe l'ẹge iphe onye ọbu meru dụ dụ-chi ono. Ẹ too kpekwa ikpe nk'iyā ele madzụ ẹnya l'ifu. Ọo ya bụ t'unu gude ndzụ unu l'ọ ha tsujẹ iya egvu lẹ mgboko ọwaa, a byaru abyabya-a. ¹⁸ Unu marua iphe o phuru Nchileke t'ọ gbata unu l'ẹka ẹjọ umere ono, mkpa iya ẹ-ta dudu ono; mbụ umere ono, unu mụtaru l'ẹka ndu ono, mụru unu ono. Iphe o gude kfuā aswa ishi unu; gbata unu ta bụkwa iphe emebyihuje emebyihu l'ọ bụ mkpọla-ọcha m'ọ bụ mkpọla-ododo. ¹⁹ Iphe o gude gbata unu bụkwa mee ono, vu oke aswa ono, bụ iya bụ mee Kuráiyisutu. Kuráiyisutu dụ l'ọ bụ nwaturu, e gude agba ẹja, ẹ-te nweđu ẹke ụta nọ iya l'ẹhu; ẹkworo ta nọ iya ẹya. ²⁰ Ọ bụ iphe ono bẹ Nchileke gude fọta iya. Ọ fọtaha-oduru iya ru; bẹ yẹbe Nchileke mederu mgboko. Yọ bya erua l'oge ikperazụ-wa; yo gude okfu ẹhu unu koshi iya ndiphe. ²¹ Ọ bụ Kuráiyisutu ono bẹ unu shi l'ẹka iya woru onwunu ye Nchileke l'ẹka; mbụ Nchileke ono, bụ iya meru iya; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; bụkwaru iya phụ kwabẹru iya ugvu ono shi l'imigwe ono. Ọo ya bụ l'unu nọwa Nchileke l'ẹka; elekwaphu ẹnya l'ọo ya a-dzọ unu.

²² Unu anọduje eme iphe ọkpobe okfu ono kfuru. Unu shiwa ẹge ono safukota iphe bụ iphe dụ ẹji lẹ ndzụ unu; k'ọphu unu yewaru unwunna unu obu. Obu ono, unu yeru unwunna unu ono ta bụlekwa iwe-l'obu; ọchi-l'ọnu-eze. Unu ba ahakwa oyeru ibe unu obu. Unu kebeje ẹhu gude obu unu l'ọ ha yeru ibe unu obu. ²³ Ishi iya aburu lẹ Nchileke mụwaru unu ọdo; bya anụwa unu ndzụ ọphungu. Ndzụ, unu nọ nta-a te shikwa l'ẹka ndu mụru unu, bụ ọ-nọta-ọ-laa. Ndzụ unu nta-a shiwa Nchileke, bụ ojejoje l'ẹka. Ndzụ ono bụ l'okfu-ọnu Nchileke b'o shi. Okfu-ọnu Nchileke bụ okfu, nọ ndzụ; bụru ẹge ono bẹ ọo-nọ iya jeye lẹ tutu yoyo. ²⁴ Ọo ya meru iphe ẹkwọ okfu Nchileke sụru:

“Madzụ l'ọo ha dụ l'ọ bụ ẹwu.

Mma kẹ madzụ adụ l'ọ bụ
igu, ẹwu ono tsushiru.

Ẹwu ono -kpọwa nkụ;
igu iya ono erishihi; dashia.

²⁵ Obenu l'okfu Nnajiufu a-nọ
gbururu jeye lẹ tutu yoyo.”*

Ọ bụ okfu ono bụ ozi-oma ono, a bya ezia unu ono.

2

Mkpuma, nọ ndzụ; mẹ Mba, dụ nsọ

* 1:25 1:24-25 Azá 40:6-9.

¹ Oo ya bu t'unu sefukota eka l'iphe bu ejo iphe l'o ha. T'e b'o nwehekwa unu onye a-dzuje ejo-ire; unu ta abuhe o-kfuru-iche-eme-iche phe; unu haa enya-kfurukfuru; unu ahakwaaphu okfubyishi madzu ibe unu. ² T'o buru ege egu era anoduje agu unwegirima, a muru k'ophungu bu ege egu okfu Nchileke a-noduje agu unu; mbu okfu Nchileke ono, e te merushidu emerushi ono; k'ophu unu e-vu; vukfuta ndzofuta unu. ³ O bu iya bu iphe obu, e deru l'ekwo okfu Nchileke; su: "L'unu le Nnajiufu be megbawaru iphe; unu aphwa l'o bunuka onye obu-oma."

⁴ Unu byakfuta Nnajiufu ono. O bu iya bu mkpuma, no ndzu, Nchileke gude tua okpa-ulo iya. Mkpuma ono, no ndzu ono be ndiphe ofuru tufaa l'o bu 'o-ga-le-mkpa. Olobu; unu lewaru! L'enya Nchileke b'o gbe bukwaru iya b'o ofataru kwabe iya ugvu. ⁵ Unu dulephu l'o bu mkpuma, no ndzu, e gude akpu ulo; jeru byakfuta iya te Ume Nchileke gude unu kpu eze-ulo Nchileke ono, ookpu ono. Te Jisu Kurayisutu l'onwiya mee unu t'unu buru ndu achijeru Nchileke eja; t'unu buru ndu a-noduje anu Nchileke ngweja, du iya mma. ⁶ L'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; su le Nchileke kfuru okfu ehuru Kurayisutu; su:

"Lekwa; le ya fotaakwaru
mkpuma lanu, du iya ugvu.
Mkpuma ono be ya egvube
t'o buru itso, guderu iya Zayonu.
Iphe bu onye dakoberu
mkpuma ono te nwedu
l'oo-kwaa izimana."

⁷ O kwa l'ehu ke unubedua, wowaru onwunu ye Kurayisutu l'eka be mkpuma ono bu iphe aakwabe ugvu. Obenu; l'ehu ke ndu ophu e-te kwedu woru onwephe ye Kurayisutu l'eka; be

"Mkpuma ono, ndu akpu ulo jikaru ono;
bu iya mekocharu bya aburu
itso, gude ulo ono."

⁸ L'ekwo okfu Nchileke b'e dekwaruphu; su:

"Le mkpuma ono bukwa
mkpuma, a-noduje adu ndiphe ukfu;
bukwaruphu mkpuma,
a-buru ephe e -vukota;
a daa."

Iphe a-kpa iphe oo-noduje adu ephe ukfu bu l'ephe te ekwetadu okfu Nchileke. O bu iya meru iphe o dufutaje ephe ukfu ege ono.

⁹ Obenu l'unubedua bu ndu Nchileke gude eka iya fota. O bu unubedua bu ndu achijeru Nchileke eja; mbu Nchileke

ono, bu eze ono. O bu unu bu mba, du nso; mbu ndu Nchileke fotaru; mee ndu nk'iya gedegede; k'ophu unu eme t'a maru l'iphemiphe obule, Nchileke meshiru be bu iphe gbaru te ndiphe kwabe ya ugvu ya; mbu Nchileke ono, bu ya kuru unu kufuta unu l'ochi; bya ekuru unu ye l'iphoro nk'iya ono, du biribiri ono. ¹⁰ O nweru teke e to nwe du iphe unu shi buru. Obenu le nta-a be unu buakwa ndu ke Nchileke. O nweru teke unu te shidu maru ege Nchileke bu-tabbe onye obu-imiko. Obenu le nta-a b'o koshiwaru unu obu-imiko ya obu; unu aphu-wa ya.

Umere ndu, Kuráyisutu toru l'egbu

¹¹ Ndu mu yeru obu; unu buakwa ndu laru alala le mgboko-a; unu byakwaru ya abyabya. O kwa ya meru iphe mu ekfuru ya unu ekfushiru ya unu ike; su unu byiko; t'unu ba apakwaru onwunu togboru egu ejo iphe du iche l'iche, anoduje agu madzu agugu ememe. O bu ndzu ophungu ono, Nchileke nuru unu ono be egu ejo iphe ono anoduje etso ogu. ¹² Unu mejeru ndu e-te kwetadua ke Nchileke umere oma; k'ophu bu; o -nweru m'o bu teke ephe jederu okfu l'unu bu ndu eme eji; ephe elewaa ege umere unu dubbe mma. Ephe egudewa ya ru jaa Nchileke ajaja mboku ono, Nchileke a-bya ephe okpe ikpe ono.

¹³ Unu be ekwefujekwa ikè ome iphe, bu iphe govumenti, achi nu suru t'e mee. Unu gudeje ke l'unu yeru Nnajiufu obu me ya. O -buru l'oo eze, bu ya bu ishi kpoo-gbaa nweru iphe o suru t'e mee; unu mejekwaa ya. ¹⁴ Teke o bu l'oo ndu govano ya nweru iphe ephe suru t'e mee; unu mekwaa ya. Le ndu ono buakwa ndu o yeru t'ephe hujee ndu eme eji ahuhù; ephe ajakwaaphu ndu ophu eme iphe du mma ajaja l'edzudzu oha. Unu ba ajikajekwa l'unu te emedu iphe ephe kfuru. ¹⁵ Okfu l'o bu iphe du Nchileke mma l'obu t'unu gude umere oma, unu eme; mechishia eswe eswe ono, ndu e-ta madu iphe anoduje ekfu ono. ¹⁶ Kuráyisutu be toshiakwaru unu l'egbu. Obenu le to buakwa l'a tofuru unu l'egbu; unu enweru onwunu a-kpata iphe unu e-woru onwunu togboru ome iphe du eji. Iphe unu e-gbe mee buakwa t'unu meje umere, gbaru ndu ejeru Nchileke ozi. ¹⁷ Unu kwabeje onyemonye obule ugvu. Unu yejeru iphe bu unwunna, unu l'ephe kweru ke Kuráyisutu obu. Unu tsuje Nchileke egvu; unu akwabeje onye bu eze ugvu.

Iphe-ehuka, Kuráyisutu jeru; bu ayi iphe-leta-mee

¹⁸ Unube ndu ejeru madzu ozi; unu wozitaje onwunu ali l'eke ndu bu nnajiufu unu no; kwabeje ephe ugvu; unu emeje iphe bu iphe ephe ziru unu ememe. T'e b'o bulekwa

onye ophu nnajiufu iya nweru obu-oma; duru iya agu b'a-noduje akwabe iya ugvu nwenkinyi. T'onye ophu nnajiufu iya duru ehuka kwabejekwa iya phu ugvu. ¹⁹ Nchileke be ehuru atsojekwa ena teke unu gude l'unu bu ndu nk'ia richia obu eje iphe-ehuka; mbu iphe-ehuka inyigirinyi, e meru unu; unu eje. ²⁰ Mbu; me to gbakwa ke t'a jaa unu ajaja l'unu richiru obu eje iphe-ehuka teke eechi unu iphe l'iphe unu meru-a eji. O kwa teke unu meru iphe du mma; eechi unu iphe iya; unu -richia obu teke ono: iya-a! Ehu atsoo Nchileke ena. ²¹ Okfu l'o bu oje iphe-ehuka; mbu egbe iya ophu du Nchileke mma be Nchileke kuru unu oku iya. Le Kurayisutu l'onwiya be gudekwaphu okfu ehuru unu jee iphe-ehuka; yo shi ege ono; buwaru iphe-leta-mee b'o meru doberu unu; k'ophu unu a-mutakwanu umere iya. ²² O kwa iya bu iphe obu, e dehawaruru l'ekwo okfu Nchileke; su: "Le to nwekwa-a iphe du eji, o mejeru; t'o bu l'o dzujeru ejo-ire." ²³ E phuwakwaru iya iphu; obu l'e to phulatabukwaa. O jeru iphe-ehuka; obu l'e to nwehu onye o chijeru aka l'iri-ise. Iphe o gbe mee bu l'o woru onwiya ye Nchileke l'eka; mbu Nchileke ono, bu onye ophu ikpe nk'ia bu ikpe, du maa ono. ²⁴ Kurayisutu l'onwiya be vutaru iphe du eji, ayi meru l'o hakota l'ehuru iya teke ono, a kopyaberu iya l'oshi-osweru ono; k'ophu ayi a-du l'o bu ndu nwuhuru anwuhu l'eke ome iphe du eji no; te ndzu, ayi a-no bu chiaru iphe a-nodu ekoshi l'ayi buwa ndu Nchileke guru le ndu doberu aka ndoo l'ifu iya. O bu uswiru echachi ono, e chiru iya ono be Nchileke gude mee t'unu korohu. ²⁵ L'unu shikwa agha ririri l'o bu aturu, phuru uzo; obu le nta-a be unu latawaru azu byakfuta onye ono, eche unu l'o bu aturu, bukwa iya phu bu onye eleta ndzu unu enya ono.

3

Umere, gbaru ndu alu alulu

¹ Ege ono kwaphu; unubedua, bu unwanyi, alutsua nji; unu wozitaje onwunu ali l'eke ndu bu nji unu no; k'ophu bukwanu teke bu l'o nweru nji unu phe ono, bu ndu e-ta angabjedu nchi l'okfu Nchileke; ephe -phukwanua umere, unu eme; ephe abya emelaha okfu, Nchileke kfuru. Yo bukwanuru umere unu ono e-me; ephe abya emelaha okfu ono, Nchileke kfuru ono; m'o -ruhuru; to nwekpoonu okfu, unu kfuru nu ephe; ² ke l'ephe e-gudewaru enya ephe ele umere, e-ta dudu eke uta no iya, unu eme eyeru ephe; okfu l'unu atsu Nchileke egvu. ³ T'iphe oriri iya e-chije unu ehuru ba abukwa ege unu e-shi memaa onwunu emema t'unu ma mma. T'iphe unu e-fujeru l'oriri iya ba abukwa ege

unu e-me swengashia ẹgbushi unu; me ẹge unu e-shi gude unwu iphe e gude mkpola meshia; mewaru iphe dutsua ẹge ono, bugbaa iphe vu oke aswa gude emema onwunu; ophu 'o bukwa ẹge unu e-shi eye uwe, vu oke aswa. ⁴ T'iphe oriri iya e-chijechia unu ẹhu bukwaru ẹge unu e-shi mee obu unu t'o du mma; k'ophu ime obu ono, ẹ te egudejedu ẹnya phua ono a-nodu ama mma; mbu mma ophu ta byadu l'ala alala jeyewaru. Mma ono bu ome odo; me oji obu oyi. Iphe ono l'o ha be tukokwa buru iphe vu oke aswa l'ifu Nchileke; ⁵ ke l'o bu ẹge ono be unwanyi shi egudeje eme mma nk'ephe teke ndiche. Ephe shi ewojeru onwephe doberu Nchileke iche. Mbu l'o bulephu Nchileke be ephe shi anoduje ele ẹnya l'eka. Ephe shi ewozitaje onwephe ali l'eke nji ephe no. ⁶ O bu ẹge ono be Sera wozitaru onwiya ali l'eke Ebirhamu no. Yo buru iphe ono meru iphe o shi emeje iphe Ebirhamu kfuru; l'akwabe iya ugvu; shi ekuje iya nnajiufu. Unubedua bukwa okpobe unwu Sera; m'o -buru l'unu emee iphe du mma; unu te ekwejehe t'o nweru iphe a-nodu eyejekwadu unu egvu.

⁷ Unube ndu ophu bu unwoke, alutsua nwanyi; unu mejekwaruphu unyomu unu umere, du mma; unu l'ephe aburu ẹhu l'alulu, unu alu. Unu mejeeru ephe umere, du mma; keshinu unu marua l'unwanyi be uvo ta nodu l'o bu unwoke. Unu leta ephe ẹnya; mejeeru ephe iphe mkpa iya duru ephe. Unu kwabeje ephe ugvu, gbaru ephe. Okfu l'o bu unu l'ephe a-tuko shi l'eka Nchileke gbaru mgba nata eze-iphe-oma ono, bu iya bu ndzu tutu yoyo ono. Unu tuko meje umere, du ẹge ono; k'ophu umere unu ta anochidu unu uzo t'unu be ekfushiru nu Nchileke.

Ome madzu t'o jee iphe-ehuka inyigirinyi

⁸ Eke mu a-suchi okfu mu ono ishi bu t'egomunggo unu buru nanu; t'iphe-ehuka, byaru ibe unu rujee unu l'ehu ẹge o ruru iya onye obu, o byaru. Unu eyekwaruphu ibe unu obu; l'unu tukokwa buru ndibe Nchileke; unu buru ndu obu-imiko; unu aburu ndu ewozitaje onwunu ali l'eke ibe unu no. ⁹ Madzu -meje unu ejo iphe; unu be egudejekwa ejo iphe gwata onye obu ugwo iya. E -phujee unu iphu; unu be ephulatakwa. Iphe unu e-mejechia bu t'unu gbe gojeru onu-oma nu onye obu; l'iphe Nchileke kuru unu oku iya kwa te ya goru onu-oma nu unu. ¹⁰ L'ekwo okfu Nchileke b'e dekwaru; su:

"Iphe bu onye oogu t'o kaa nka;
mboku-mboku aburu iya k'oma;
t'onye ophu be egudenuphu ire iya tu ikpoki;
ophu odzujekwa ejo-ire.

11 T'onye ono ghaaru ẹjo iphe azu;
 watachia ome iphe du mma.
 Yo kebe ẹhu choje iphe bu:
 o -mee ya; nchi adu ndo;
 O -phua iphe obu;
 t'ẹ b'ọ tugbekwa iya ẹka.

12 Le Nnajiufu, bu Nchileke
 anodujelekwa eleta ndu
 doberu ẹka ndoo ẹnya;
 ngabekwaphu nchi l'iphe
 ẹphe ekfuru iya teke ẹphe ekfu anu iya.
 Obenu le ndu ẹjo iya ono;
 be ọoghajeru azu."

13 Nta-a-e! ?Nanukpoo onye e-mekata unu m'ọ -buru l'oohe unu uhere ome iphe vudo nhamunha? 14 Mbu; ọ -buru-a l'unu eme iphe vudo nhamunha; meru iphe aapakfuta unu iphe-ẹhuka; unu be eyekwa onu; le Nchileke a-gokwaru-a unu onu. Unu ba atsujekwa madzu egvu; ọphu obu 'awajekwa unu mini. 15 Iphe unu e-gbe meje bu t'unu gudeje obu unu l'ọ ha kwabe Kuráyisutu, bu Nnajiufu unu ugvu; gude koshi l'ọ bu iya bu Nnajiufu unu obu. Unu kwabeje akwabe tekenteke; 'amakwaru ama o -nweru onye jiru unu iphe ono, unu ele ẹnya iya ono: t'unu yeeru iya okpobe onu; koshi iya iphe kparu iphe unu ele ẹnya iphe ono, unu ele ẹnya iya ono. 16 Teke unu eyeru onye obu onu ono; unu zijekwaa obu l'ali yeeru iya ẹya; unu emekwaphu ekoshi ẹphe le Nchileke duru unu le nsọ. Unu meje iya ẹge ono; k'ọphu obu ta awajedu unu awawa; k'ọphu bukwanu: o -nweru ndu ekfuru unu ẹjo okfu; unu egudekwanu umere oma ono, unube ndu ke Kuráyisutu eme ono meru iphere kpua ndu obu. 17 L'ọ kakwa mma te madzu jee iphe-ẹhuka; okfu l'ooome iphe du mma; m'ọ -buru l'ọ bu ẹge ono be du Nchileke mma; karia l'ọ bu ẹjo iphe onye obu meru be onwu onwu iya. 18 Unu nyatakwa iphe meru l'ẹhu Kuráyisutu. Yẹbedua be jekwaru iphe-ẹhuka. O bu iphe du ẹji, ndiphe eme be kpataru iphe o jeru iphe-ẹhuka jeye yo nwuhu. Anwuhu ono b'ọ nwuhuru ugbo lanu; sefu ẹka. Yẹbe onye ono, doberu ẹka ndoo ono anwu-chiaru ndu ẹ-te dobedu ẹka ndoo onwu; k'ọphu oo-duta ayi dukfuta Nchileke. Ndiphe be gburu ugwehu mmakanu, bu iya bu ugwehu Kuráyisutu. Obekwanu le Ume Nchileke meru Ume iya; yo nodu ndzu. 19 Yo buru Ume ke Nchileke ono b'ọ gude bahushia le ndu maa jekfube ndu maa ono, a tuchiru le mkporo ono; je ekfuaru ẹphe okfu Nchileke. 20 Le teke ndiche ono, Nówa kuru eze ugbo ono be ndu ke teke ono

jìkakwaru ɔngabe nchì l'iphe Nchileke ekfu; Nchileke ataa nshi ngakɔtaru ɛphe; tɔ dɔ; jeye teke ɔ nɔnyaaru; haa mini t'o rigbushia ɛphe. M'ɔ bɔlekwaphu nwa ndu ɛ-ta badu nwishi bɛ bahuru l'eze ugbo ono. ɛphe dɔ umadzu ɛsato nwɛnkinyi bahu iya. Nchileke eshi lɛ mini ono, ugbo ese eli l'eli iya ono; dzɔo ɛphe. ²¹ Mini ono bɛ dɔ ududu mini, e gude eme baputizimu. Baputizimu-wa, a nmaru l'ɛtu-wa ta adujekwa ike safu ayi inyi, nɔ ayi l'ɛhu; ɔ bɔlekwaphu l'ayi egudeje iya arɔ Nchileke t'ɔ sachaa obu ayi t'ɛ b'ɔ nɔdu awa ayi awawa. Yɔ buru l'eteta, Kuráyisutu tetaru nɔdu ndzɔ bɛ ooshije dzɔo ayi. ²² Yo tetatsua ono; lashia l'imigwe je anɔdu l'ɛka-utara Nchileke, bu Nna. ɔ bu l'ɛke ono b'ɔ nɔdu buru eze; l'achì iphe bu ojozi-imigwe l'ɛphe ha; mɛ iphemiphe ɔbule, ike nɔ l'ɛka; mɛ iphe bu ndu ishi l'imigwe.

4

Ndzɔ ɔphungu

¹ Kuráyisutu bɛ jeru iphe-ɛhuka teke ɔ nɔ lɛ mgboko. ɔo ya bu t'ɔ bɔlekwaruphu ɛge kɛ iphe-ɛhuka dɔ Kuráyisutu bu ɛge ɔo-duje unu; mbɔ t'unu kwakɔbekwa k'oje iphe-ɛhuka unubɛdua. L'ɛ to nwekwa onye jeebejeru egbe iphe-ɛhuka ono lɛ mgboko-a, jekwadu je awata ome ɛjo iphe ɔdo. ² ɔo ya bu t'unu watalɛkwaphu ome iphe bu uche-obu Nchileke; unu egudekpele iya phɔ ɛge ono tugbua kɛ nwa nta-a, unu nɔkwadua lɛ mgboko-a; haa otso ɛgu ɛjo iphe, a-gɛbe ndiphe. ³ Unu lewaru egbe teke unu shi meta iphe ndiphe ono, ɛ-ta madu Nchileke ono eme. Nta-a bɛ unu metashiakwaru iya. Lɛ keshinu teke ono bɛ unu shi nɔduta ndzɔ; unu te nwe iphere. Unu eshi woru onwunu tɔgboru iphe bu ɛgu ome ɛjo iphe, agɔ unu; mbɔ; unu eshi angunuka mɛɛ; shi eri l'angu-sweshi onwunu ifu; shi tsokpeleruphu ɛkemeke ɔbule achɔ-phe ɛke unu a-ngɔ mɛɛ; l'agwaphelepɔ iphe bu iphe aagwa agwagwa; mɛ ɔgvu, bu iphe, dɔ Nchileke ashì. ⁴ Nta-a b'o gbekwa bya adu ndu ono, ɛ-ta madu Nchileke ono biribiri l'unu te etsojehedu ɛphe emephe ɛjo ememe ono; unu te etsojehe ɛphe nɔdu ndzɔ ɔ-la-l'iyi ono nta-a. ɔo ya emeje ɛphe ekfubyishi unu. ⁵ Obenu lɛ mbɔku, Nchileke e-kpe ikpe abyakwaa. ɔ bu mbɔku ono bɛ ɛphe a-bya evudo Nchileke l'ifu; gude ɔnu ɛphe; shi ishi lanɔ dokotaru iya iphe ɛphe meru lɛ mgboko-a; mbɔ Nchileke ono, gbe kwakɔbehawa k'okpe ndu nwuhuru anwuhu; mɛ ndu nɔ ndzɔ ikpe ono. ⁶ ɔ kwa iya meru iphe Kuráyisutu jeru je zia ndu nwuhuru anwuhu ozi-ɔma ono. ɔ bu oswi-okfu l'ɛphe nwuhuru

anwuhu; obu le Kuráyisutu be jeleru-a je ezia ephe ozi-oma; okfu l'anwuhu ono, ephe nwuhuru ono bukwa ikpe, Nchileke nmaru madzu kparamukpamu. Iphe meru iphe o je ezia ephe ozi-oma ono bu le Nchileke be meru t'a maeduru: ?ephe a-nata ozi-oma ono; nweru egbe ndzu ophu yebedua, bu Nchileke nweru?

Gude iphe-oma, Nchileke meru ngu jeeru iya ozi

⁷ Teke mgboko-a; me iphemiphe obule, no iya nu a-gvu be dukwa ntse. Oo ya bu t'unu kpadejekwa onwunu; enya edo unu edodo; k'ophu unu a-duje ike okfu anu Nchileke. ⁸ Ophu, bukwanu iya ka; aburu t'unu yejeru ibe unu obu okpobe eyeye. L'egbe n-yemobu ono emejekwa t'a guaru madzu nvu l'igweligwe iphe du eji, o meshiru. ⁹ Unu kwajeeru ibe unu ebyee. Olobu t'unu be egudejekwa ngumaphu akwa iya. ¹⁰ Keshinu ophu Nchileke mewaru unu eze-iphe-oma, du iche iche; nutsukwaaphu unu iphe-oma l'ehu l'ehu; o kwa iya bu t'onyenonu l'unu ha wota iphe-oma, ophu Nchileke nuru iya gude mee iphe a-garu ibe iya le mkpa. O kwa teke unu eme iya ege ono be bu iya bu l'unu bu okpobe ndu letaru enya l'iphe-oma, Nchileke nuru unu. ¹¹ O -nweru onye ekfu okfu; t'onye obu kfuje l'iya phu l'a -suru l'oo Nchileke l'onwiya ekfu iya. O -nweru onye l'eyetaru ndu odo eka; t'onye obu yejeru madzu eka nshinu l'ege Nchileke nu-taberu iya ike; k'ophu ee-shikwanu l'iphe bu iphe ayi eme ememe; ndiphe eshi l'eka Jisosu Kuráyisutu kwabe Nchileke ugvu; mbu Jisosu Kuráyisutu ono, eze ike, ha nshinu bu nk'iya ono. Yo bukwaru iya phu b'o gbaru t'a kwabe ugvu gbururu jeye le tutu yoyo! Ono kwa ege o du.

Iphe-ehuka, ndu ke Kuráyisutu eje

¹² Ndu mu yeru obu; t'ejo iphe-ehuka ono, abyakfutaje unu ono ba adujekwa unu biribiri. Egbe oke iphe-ehuka ono bukwa iphe e gude eme t'a maru: ?unu noshirua ike l'eka Nchileke. Unu ba arijekwa l'iphe-ehuka ono, byakfutaru unu ono be bu iphe etu iya ta dudu. E to kwa unu bu obebe. ¹³ Iphe unu e-gbe mee bu t'ehu tsoje unu ena l'unu tuko gbaru mgba eje egbe iphe-ehuka ono, Kuráyisutu jeru ono. E -mekochakwanua; t'ehu kfube oswa tsoo unu ena; tsoshikpoo ya unu ike mboku ono, Nchileke e-koshi odu-biribiri Kuráyisutu ono; mbu unu akfube oswa gude obu unu l'o ha tee eswa. ¹⁴ T'ehu tsoje unu ena teke ndiphe ekfutoshi unu; okfu l'unu bu ndu ke Kuráyisutu. Ishi iya bu l'o bu teke unu eje egbe iphe-ehuka ono be Ume Nchileke ono, bu iya emeje t'unu gbaru mgba l'odu-biribiri Nchileke ono a-nopyabewaru unu l'ehu jeyewaru. ¹⁵ Olobu t'e b'o

nwekwa l'unu ha, onye e-je iphe-ẹhuka; okfu l'onye ọbu gburu madzụ; ọ dudu buru l'ọ zitaru iphura; ọ dudu buru l'ọ ejo iphe ọdo, onye ọbu meru bẹ ọonwu ọonwu iya; ọ dudu buru okfu l'onye ọbu bụ onye okfu. T'egbe iphe-ẹhuka, dū ẹge ono ba abyakfutakwa unu. ¹⁶ O gbe -buru teke bụ l'unu eje iphe-ẹhuka; okfu l'ọ l'unu bụ ndu kẹ Kuráýisutu; t'iphere iya ba adukwa unu. Iphe unu e-me bụ t'unu kelejehia Nchileke ekele; l'ọ ẹpha Kuráýisutu bẹ eeku unu.

¹⁷ Lẹ teke Nchileke e-kpe ndiphe ikpe bẹ ruakwaru nū. Ọ kwa ndu ọphu bụ ndibe Nchileke b'oo-vu ọzo dàbẹ iya l'ẹhu. Ọ -buru l'ọ bụ ayibedua bẹ Nchileke a-dube okpe ikpe ono; ?nanụkpo ẹge ọo-dū ndu ono, jikaru okfu Nchileke ono? ¹⁸ L'e dekwaru l'ekwo okfu Nchileke; sụ:

“Ọ -buru l'ẹge Nchileke e-me
dzọta onye doberu ẹka ndoo;
dū l'ọ bụ iphe, e shiru l'ọku;
?nanụ ẹge ọo-muru ndu,
ẹ-ta tsudu Nchileke egvu;
mẹwaru ndu ọphu, ẹ-ta
nụduru iya okfu?”

¹⁹ Ọo ya bụ t'iphe bụ ndu eje iphe-ẹhuka l'ẹge ọ dū Nchileke t'ẹphe jee ya; mejekwa umere ọma; ẹphe eworu ndzụ ẹphe ye Nchileke l'ẹka; mbụ Nchileke ono, bụ iya keru ẹphe; bukwaruphu onye evudoshije ike l'iphe o kfuru ono.

5

Oleta ndu Chochi ẹnya

¹ Iphe-a, mu abya ekfukfu-wa buakwa ndu e meru ọgurennya chochi bẹ mu ekfu eyeru. Lẹ mbẹdua, bụ Pyita bẹ bukwapu onye e meru ọgurennya chochi ẹge e meru unubẹdua. A gufukpooru ono; mbẹdua bẹ gudekwaphu ẹnya mu phukota iphe-ẹhuka ono, Kuráýisutu jeru ono kpakparakpamu. Mu abukwaruphu onye yi lẹ ndu, ẹphe lẹ Kuráýisutu a-gbaru mgba nweru ọdu-biribiri Kuráýisutu, bụ iphe Nchileke e-me t'a phugbaru teke ẹ-te tehedu ẹnya.

² Unu letakwa ẹphe ẹnya ẹge ono, onye eche aturu eletaje aturu iya ẹnya ono. Unu melekwa iya phụ t'ọ buru iphe shi unu l'obu. Unu be emekwa iya l'ọ bụ iphe e yebutaru unu eyebuta t'unu mee. Unu woru obu unu l'ọ ha ye l'oje ozi ono; unu ba anọdukwa eje iya dobe ẹnya l'uru, unu e-rita iya. Ono bukwa iphe-iphere. ³ Unu be emekwa ndu ono, Nchileke yeru unu l'ẹka ono l'à -suru l'ẹphe bụ ohu, unu gbaru agbagba; unubẹdua aburu ndu nwe ẹphe. T'umere unu buru iphe ẹphe e-letaje ẹnya eme ẹphebedua. ⁴ Ọo ya

búkwanu; teke Kuráýisutu ono, bú iya bú ishi lẹ ndu eche aturu ono a-bya ekoshi onwiya; yọ nù unu ndzú gbururu jeye; mbú obunggo, dọ biribiri, ẹ-te nwedu l'o mebyihu emebyihu.

⁵ Ẹge ono bẹ mu ekfukwaruphu unubẹ ndu ọphu ẹphe eleta ẹnya. Unu wozitaje onwunu alì l'ẹke ndu ono, e meru ọgurennya chọchi ono nọ. Iphe mu e-kfuleruphu unu l'unu ha bú t'iphemiphe ọbule, unu eme koshijekwa l'unu ewozitaje onwunu alì l'ẹke ibe unu nọ; t'unu yejeru ibe unu ugvu; unu eyejekwaruphu ibe unu ẹka. L'ẹkwo okfu Nchileke sùkwaru:

“Lẹ Nchileke ajikaje ndu
eku onwẹphe ekuku.
Ndu ọphu wozitaru

onwẹphe alì; bẹ oomejeru eze-iphe-ọma.”*

⁶ Ọo ya bú t'unu wozita onwunu alì l'ifu Nchileke, onye bú iya bú Ọkaribe-Kakọta-Ike; k'ọphu oo-woli unu eli teke gbaru nù. ⁷ Unu tọkoje iphemiphe ọbule, atsù unu l'ẹhu ye Nchileke l'ẹka; l'ẹnya iya ta alufujekwa alufu l'ẹke unu nọ.

⁸ T'ẹnya rua onyemonye ọbule alì; unu cheje nche. L'onye ọhogu unu; mbú Sétanu tsokwaru aghaphe; ede ekiri l'ọ bú agù; achọ onye ọo-labushi alabushi; taa. ⁹ Unu be ekwekwa haaru iya ọzo; unu vudoshia ike l'ekwekwe, unu kweru kẹ Nchileke; l'unu makwaru-a l'unwunna unu l'ẹphe ha lẹ mgboko-a bẹ tọkokwaphu eje egbe iphe-ẹhuka ono. ¹⁰ Ọ bú Nchileke ono l'onwiya bú onye iphe bú eze-iphe-ọma l'ọ ha shikota l'ẹka. Ọ bú iya kuru unu t'unu lẹ Kuráýisutu tųgbabe búru nanù. T'unu l'iya tųko nọdukota l'ẹkalanu, bú ẹke ọdu-biribiri iya ono, ta agvųjedu agvųgvu ono nọ. Ọo ya bú lẹ teke unu jeleruphu iphe-ẹhuka ono nwanshì; yẹbedua l'onwiya emee unu; unu adẹbe mma. Oo-me unu; unu eshihu ike; mekwaaphu unu; unu akafúa ovudoshi ike lẹ kẹ Kuráýisutu, unu kweru. ¹¹ T'iphe bú ike búru nk'iya gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dọ.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

¹² Ọ kwa nwakpuru okfu olemole bẹ mu gude deeru unu ẹkwo-ozì-wa. Ọ kwa Sulivánọsu, bú nwanna ayi, mu maru l'ọ bú onye e gude ire iya ẹka bẹ gude ẹka iya deeru mu ẹkwo-ozì-wa. Mu ederu iya unu; gude iya adù unu ike; emekwaphu tẹ mu gude iya kfuru unu l'iphemiphe ọbule ono bẹ tọkokwa búru eze-iphe-ọma, shi l'ẹka Nchileke. Unu vudoshia ike l'eze-iphe-ọma ono.

¹³ Ndu kẹ Nchileke, nọ lẹ Bábyilonu; mbú ndu chọchi kẹ ẹke ono, bú ndu Nchileke fọtakwaruphu ẹge ọ fọtaru

* 5:5 5:5 Ẹtu 3:34.

unubedua ajikwaphu unu. Maku, bu nwa mu ajikwaphu unu. ¹⁴Unu kejekwa ibe unu ekele; gude n-yemobu nmata ephe akpa.

Tę Nchileke mee t'unube ndu unu le Kuráyisutu tųgbaberu buru nanu l'unu ha buru l'ehu-agu.

Ekwo k'ẹbo, Pyita deru

¹ Ekwo-ozí-wa shi l'ẹka mbedua, bu Sáyimonu Pyita. Mu bu onye ejeru Jisosu Kuráyisutu ozi; bya abụkwaruphu onye ishi-ozí iya.

Ndu mu ede iya anụ bu unubẹ ndu ono, kwetaru woru onwunu ye Nchileke l'ẹka ẹge ono, ayịbedua kwetakwaruphu ono. Ekwekwe ono, ayi l'ayi ha kwetaru ono bẹ shi Jisosu Kuráyisutu l'ẹka. Jisosu Kuráyisutu ono bu Nchileke; bya abụkwaruphu Onye Ndzota ayi. O kwa l'o nwenukaru obuoma; meru iphe o kwetaru t'ayi l'unu tuko kwetakota nk'iya ẹnya-nhamunha.

² Mu ekfukwaru Nchileke t'o mee t'unu kafua omaru yẹbe Nchileke; yo mekwaaphu t'unu kafua omaru Nnajiufu ayi, bu Jisosu ogbodo amaru eje. T'eze-iphe-oma; mę ẹhu-agu, shi iya l'ẹka rubekwa unu ẹka; yo rubekwa iya k'etsushi iya.

Nchileke kuru unu; fota unu

³ Ayi maru Nnajiufu ono; maghee ya amaghe; mbu onye ono, bu iya kuru ayi t'ayi bya t'ayi l'iya gbaru mgba l'odubiribiri iya; mę l'iphe-oma ono, onoduje eme ono. O bu amama ono, ayi maru iya ono bẹ Nchileke shi gude eze ike nk'iya; nu ayi iphe bu iphe mkpa iya duru ayi l'o ha; t'ayi gude noduru iya ndzu; l'emekwaphu umere, ekoshi l'ayi akwabẹ iya ugvu. ⁴ O bu eze ike iya ono b'o gudekwaphu kweshia ayi ukwa iphe, dukota mma ogbodo adudu; mbu ukwa iphe kariru otu onu iya. Oo ya bu k'ophu unu e-gudekwanu k'ukwa iphemiphe obule ono, o kweshiru ayi ono ghaaru omebyishi onwonye ono, ndu mgboko-a emebyishi onwephe ono azu. Ishi iya aburu l'ephe eyeebeje onu l'egu ejo iphe anoduje agu ephe. Unu gudekwaphu k'iphe ono, o kweshiru unu ukwa iya ono t'unu lẹ Nchileke gbaru mgba meje umere oma ono, oome ono. ⁵ Oo ya bu t'unu kebeje ẹhu see t'unu meje umere oma yekwa l'ekwekwe, unu kweru kẹ Nchileke. Iphe, unu e-yekwa l'umere oma ono aburu omu t'iphe dojee unu ẹnya. ⁶ Iphe, unu e-yekwa lẹ k'iphe-odo-ẹnya aburu t'unu kpadeje onwunu. Iphe, unu e-yekwa l'okpade onwonye aburu otaru iphe nshi. Iphe unu e-yekwa l'otaru iphe nshi aburu t'unu kwabeje Nchileke ugvu. ⁷ Iphe, unu e-yekwa l'okwabe Nchileke ugvu aburu oyeru unwunna, unu

l'èphe tũko ye onwunu l'èka Kuráyisutu obu. Iphe, unu e-yekwa l'oyeru unwunna obu abũru t'unu yeru onyemonye obule obu. ⁸ O -bũru l'egbe umere ono bẽ unu hawaru t'ò bũru Ƴra, raru unu; bẽ unu ta abũhekwa 'ò-ga-lẽ-mkpa. Yo gbe mee t'amama, unu maru Nnajiufu ayi, bũ Jisõsu Kuráyisutu ka unu ore irè l'èhu. ⁹ Teke bũkwanu l'o nweru onye woru onwiya ye Kuráyisutu l'èka; iphe ono kparamkparamu t'erubewa iya èka; onye ono dũkwa l'ò bũ onye ishi; mbũ l'onye obu ta aphũdu Ƴzo. Onye ono bẽ gbekwanu zahawanu l'òo Jisõsu bẽ safukotaru iya iphe dũ èji ono, o metakotaru kpube onwiya teke ono, ẽ too woduaru onwiya ye Kuráyisutu l'èka ono.

¹⁰ Oo ya bũ; unwunna mu; o kwa unu bũ ndu Nchileke kuru; fõta unu; bya emee unu; t'unu bũru unwu iya. O bũ iya kparu iphe unu e-kebeje èhu eme t'unu gude umere unu ekoshi l'unu bũphu unwu iya obu l'oswiya; lẹ teke unu emewa iphe ono l'ò ha bẽ ẽ-to nwehekwa l'unu eshiswee Ƴzo. ¹¹ O -bũru l'unu emewa iya ège ono b'ẽ tò dũhekwa iphe a-nò-chighe unu Ƴzo t'unu ba abahũshi l'èke Nnajiufu, bũ Jisõsu Kuráyisutu bũ eze gbururu jeye; mbũ Jisõsu Kuráyisutu ono, bũ iya bũ Onye Ndzõta ayi ono.

¹² O kwa iya kparu iphe mu eme tẹ mu nyatajẹkpeleruphu unu iphemiphe obule ono; è guderu l'unu makõtawaru iya; bya evudoshiwa ike l'òkpuberu okfu ono, e ziru unu ono. ¹³ Mu arĩ l'ò ka mma tẹ mu nyatakõtaru unu iphemiphe obule ono nta-a, mu nõkwadu-a ndzũ-wa; gude iya yeshiru unu ókú. ¹⁴ Ishi iya abũru lẹ mu marua l'oge nka-ezekuna mu eruwa; bũ iya bũ ège Nnajiufu, bũ Jisõsu Kuráyisutu koshiru mu. ¹⁵ Mu e-keshikpelephu èhu anyataru iya unu; k'ophu bũ l'unu ta azahahèdu iya azaha; mbũ je akpaa lẹ teke mu ta nõhedu.

Ugvu, Nchileke kwabèru Kuráyisutu

¹⁶ Lẹ teke ayi ziru unu k'ike Jisõsu Kuráyisutu, bũ Nnajiufu ayi; mbũ iya bũ ike ono, oo-gude bya odo ono; b'ẽ tò bũkwa ako-ife, madzũ rĩtaru l'oriri iya; bẽ ayi kòru unu. Ayibedua gudekpokwaa ẹnya ayi phũ ọdu-biribiri iya. ¹⁷ Ayi l'iya tũkoru nõdu l'èke ono teke Nchileke kwabèru iya ugvu; bya anũ iya ọdu-biribiri, dũ egvu; teke olu, shi l'ọdu-biribiri ophu kakõta nũ sũru: "Owaa bũ Nwata iya kẹ nwoke, ya yeru iya obu. Oomeje; èhu atso iya ẹnà." ¹⁸ Ayibedua nũkwaru olu ono, shi l'imigwe kfu iphe ono; kẹ l'ayi tsokwanu nõdu l'ugvu ono, dũ nsõ ono.

¹⁹ O kwa iya kparu iphe ayi kafũaru okweshi ike; l'iphemiphe obule ono, ndu nkfuchiru Nchileke kfuhawaru ono bẽ bũkota okpobe okfu l'ò ha. Unu ngabejekwa nchi;

mee iphe ẹphe kfulu; l'ọ b̄tsukwaa ya ph̄ b̄ l'unu eme ọhuma. Iphe ọbu b̄ l'oz̄i ẹphe ono b̄ b̄ iphoro; n̄du l̄ mgboko-a, iphe d̄ ẹji meru; ȳ gbahukota oswi k̄ ts̄balangu-wa. Iphoro ono a-n̄dulephu jeye nchi ab̄hu; Kur̄á̄yisutu abya ọdo. Kur̄á̄yisutu ono a-d̄ulephu l'ọ b̄ mkp̄o-kpodo nchi-ab̄hu, an̄duje echi pam̄pamu l̄ ẹr̄igeri nchi-ab̄hu. Oo-me; iphoro iya ono angak̄ota unu obu. ²⁰ Obenu l'ọphu k̄atsukpo n̄, b̄ ọphu unu e-bebekpoodu maru b̄ l'ẹ t̄ d̄d̄u onye a-d̄u ike gude uche k'ẹka iya maru iphe iphe ono, ndu nkfuchiru Nchileke deru l'ẹkwo okfu Nchileke ono b̄. ²¹ Ishi iya ab̄ru l'oz̄i ono, ndu nkfuchiru Nchileke shi an̄duje ezi teke ndiche ono ta b̄du iphe ẹphe r̄italeruphu l'uche ẹphe. Ọ b̄ Ume-d̄u-Ns̄o edu ẹphe; ẹphe ekfua okfu, shi l'ẹka Nchileke.

2

Ndu ẹjo nzizi

¹ L̄ teke ndiche b'ọ nwejehaakwaru ndu s̄ru l'ẹphe b̄ ndu nkfuchiru Nchileke l'ẹke ndu Íz̄urelu n̄; l'ẹphe ẹ-ba b̄ iya. Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ d̄ nta-a. O nwekwaru ndu a-n̄du l'ẹke unu n̄; s̄ l'ẹphe b̄ ndu ezi ọkpobe okfu ono; l'ẹphe ẹ-ba b̄ iya. Ȳ b̄ru ọkpobe okfu ono b̄ ẹphe gude ẹregede gwak̄obe iya ẹjo-ire. Iphe b̄ onye -kwetaru ẹjo-ire ono; yo mee onye ọbu: ȳ laa l'iyi. Ndu ẹjo-ire ono a-j̄ikatsuaru j̄ika Nnajiufu ayi, b̄ Jis̄osu, b̄ iya gbaf̄utaru ẹphe l'ẹka iphe d̄ ẹji ono, ẹphe shi eme ono. Ọ b̄ iphe ono meru iphe, iphe d̄ ẹji, ẹphe meshiru a-tukoru ẹphe l'ishi; ẹphe alaa l'iyi ẹgwegwa. ² Ikpetuma madz̄u e-mekochaa tsolahaa ẹphe; melahaa ẹjo ememe. Ȳ b̄ru iphe ẹphe a-n̄du emeebetsua b̄ ndu ẹ-ta b̄du ndu k̄ Nchileke e-gude wata okfubyishi ọkpobe okfu ono, b̄ iya b̄ ọzo k̄ Nchileke ono, ayi etso ono ekfubyishi. ³ Ndu ono, an̄duje ezi unu iphe ẹ-ta b̄du ọkpobe okfu ono b̄ b̄lekwaphu ẹkp̄iri okpoga b̄ eshitaje ẹphe ifu. Ẹphe -gbeshi; ẹphe at̄ko ẹjo-ire, n̄ l̄ mgboko dz̄ushia w̄shiru unu. Ẹphe eshi ẹge ono; gh̄ota unu l'ugh̄o; ria unu ọkpobe okpoga. Obenu l'ẹ ta an̄hekwa ọphu baru nwishi; Nchileke anma egbe ndu ono ikpe. Ishi iya ab̄ru l̄ Nchileke kfuhawaru iya r̄u teke ndiche l'iphe ono, b̄ iya e-gbu ẹphe ono t'ekujekwa mgb̄nya.

⁴ Unu nyatakwa iphe Nchileke meru teke ndiche. L̄ Nchileke ta ahakwa un̄wu ojozi-imigwe, meru iya iphe d̄ ẹji t'ẹphe riru iya. Ọ t̄ru ẹphe chee l'ọku al̄-maa. Ẹke ono b'a t̄ru ẹphe mkp̄oro dobe l'ẹke, ọchi gbaru ts̄balangu t'ẹphe n̄du ngab̄ru mb̄oku ikpe. ⁵ Ọ kwaphu ẹge ono b̄

Nchileke ta hadu ndu ono, meru iya ẹjo iphe teke ndiche ono t'ẹphe righaru iya; gbahaa l'o gude utso bya atuko unwu eliphe rigbushia; okfu l'ẹphe te yeduru yẹbe Nchileke ugvu. Ndu ọ dzọfutaru abuleruphu Nówa yẹ l'umadzu ẹsaa ọdo kpau. Nówa ono raru iya ndiphe arara t'ẹphe nujeru Nchileke okfu. ⁶ Nchileke abyakwaphu bya anma Sódomu mẹ Gómóra ikpe; mee ya; ọku adzufukota iya; yọ buru ntụ; chihu lẹ mgboko. Iphemiphe ọbule ono bẹ Nchileke meru; gude koshi ndu ẹ-ta akwabedu Nchileke ugvu egbe iphe ya e-me ẹphe. ⁷ Yọ buleruphu nwoke lanu; mbu Lótu bẹ Nchileke dzọru l'alị ono, ndu eme ẹjo ememe bu ono. Lótu ono bu onye doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. Umere ono, rehuru erehu, ndu alị ono shi anọduje eme ono eshi akpoje iya mgbenya. ⁸ Ẹ to nweddu mbọku, mutaru amuta, nwoke ono te shiru aphurushije ẹnya; anughashi nchị l'ẹjo ememe, ndu ono shi anọduje emeebe; k'ọphu bu l'ẹjo ememe, o shi egudeje ẹnya phua; mẹ ọphu o shi anuje lẹ nchị shi anọduje ahushi iya ọku ike l'obu; kẹ l'ọ bu onye ẹ-ta dudu ẹke, aata iya uta. ⁹ Ono ekoshi lẹ Nnajiufu marua ẹge ooshije dzọo ndu, woru onwẹphe ye iya l'ẹka; ẹ ẹge o shi yeru ẹphe ẹka; t'ẹphe nahu iphe-ẹhuka, byakfutaru ẹphe. Ọ makwaruphu ẹge oo-shije tuchia ndu eme iphe du ẹji l'ẹke ẹphe a-nọdu jeye mbọku ikpe; t'a nua ẹphe aphu. ¹⁰ Iphe ẹphe anọduje achọ bu t'ẹphe mee iphe, bu iphe, ẹgu iya enwu ẹphe raphuraphu l'ẹhu; gude merushia onwẹphe.

Ndu ẹjo nzizi ono agbabeje ọkpa l'alị; l'eku onwẹphe ẹbyi; buru ndu ẹ-ta atsujedu egvu okfubyishi ndu ono, ẹ ta aphujedu l'ẹnya l'o-gbu-nwii-nwii imigwe ono.

¹¹ Unwu ojozi-imigwe kakwa ndu ono ike ọgbodo akaka; kakwaphu ẹphe onweru Ume. Obenu l'ẹphe te ejejekwa je anọdu l'ifu Nchileke ekfurushi ẹphe; l'ẹphe meru ẹji. ¹² Iphe bu ndu ono, anọduje ezi iphe ẹ-ta budu ọkpobe okfu ono dulephu l'ọ bu anu-egu-egbudu, ẹ-te nwekpodua egomunggo lẹ phuu. Amumu, a mushiru iya lẹ mgboko-a bu t'ọ bya anọdu t'a hajẹ iya l'onya; gbua. Ọ bu iphe ẹ-te dodu ẹphe ẹnya bẹ ẹphe egudeje ekfubyishi ekfubyishi. Yọ buru ẹge eegbuje anu-egu-egbudu; bu ẹge ee-gbu ẹphe; ẹphe alaa l'iyi. ¹³ Ono aburu uru, ẹphe e-rita l'ẹjo iphe ono, ẹphe yeru ẹka ono ndono. L'echi oke-eswe labu bẹ ẹphe anọdujeele eme t'ẹphe ria iphe ono, ẹgu iya enwu ẹphe raphuraphu l'ẹhu ono; iphere taa du ẹphe. Ẹphe eme iya; yọ tsọ ẹphe. Ẹphe bukwa iphere nọduru unu; m'ọ -buru l'unu a-hajẹ ẹphe t'unu l'ẹphe tuko eri nri teke unu dọkoberu eri nri. Ẹphe -nọdu; ẹphe ajakposhi unu; unu ta amaru l'ẹphe aghọru unu ugho. ¹⁴ Ọobuje; ẹphe -

gude ɛnya phụ nwanyi; yọo gu ɛphe t'a sụ l'ɛphe lẹ nwanyi ọbu zẹwaru. Ẹ tọ dudu teke ẹgu ome ẹjo iphe agụ-buhuje ɛphe agụ-buhu. Nta-a nta-a; ɛphe edetawa ndu ọphu ẹ-ta nọshidu ike l'iphe ɛphe kweru; ɛphe adaaru ɛphe l'onya. Iphe doru ɛphe ɛnya bụlephu ẹge ɛphe e-shi kpaa okpoga. Ono bẹ ɛphe metawaru; yo ria ɛphe ari ẹhu. Obekwanu lẹ Nchileke tūwaru ɛphe onu. ¹⁵ Ẹphe paru ọkpobe ọzo ono, vudo nhamunha ono haa; l'agha ririri. Ẹphe emewa egbe umere, Bẹlamu, bụ onye nkfuchiru Nchileke meru teke ndiche. Bẹlamu ono bụ nwatibe Bósoru. Iphe Bẹlamu shi yeru ɛnya teke ọ nọ bụlephu okpoga. O yetaberu okpoga ɛnya; k'ọphu bụ l'o shi abuje: ọ -phụchachaa iphe dụ ẹji; ọ -mawaru l'okpoga e-ru iya ẹka mẹ ya -mee ya; yo jelee je emee ya: tẹ ya chita okpoga ria. ¹⁶ Nchileke abya abaaru iya mbà iphe ono, oome ono; l'ọ kwa iphe dụ ẹji bẹ oome; l'ẹ to kwedu anuru yẹbe Nchileke okfu; to nwe ishi. A nonyaa; nkakfụ-igara, a machacharu-a l'ẹ too kfujedu okfu; ekfua okfu l'ọ bụ madzụ; t'e gude kposhia onye nkfuchiru Nchileke ono ome umere onye ọgvu ono, ọchoho ọzo ememe ono.

¹⁷ Ndu ono, ezi iphe ẹ-ta bụdu ọkpobe okfu ono bụ 'o-ga-lẹ-mkpa bẹ ɛphe bụ. Ẹphe dụ l'ọ bụ nwogvu, mini tahuru. Ẹphe adukwaphu l'ọ bụ egbe iya ọwaa, abuje: igwe -ruebe eruru k'ọchi mini; pherephere ephekashia ya-a. Nchileke bẹ nmaakwaru ɛphe ikpe. Ẹke ɛphe a-nọdu bẹ gbaru tsabalangu. Yọ buri ɛphe b'a kwakoberu ẹke ono, gbaru tsabalangu ono. ¹⁸ Ẹphe anodujelephu ekfu l'ọ bụ ɛphe katsua amama; l'ọ bụ ɛphe katsua amama. Okfu, shi ɛphe l'onu abujeru mkpokoro okfu. Ẹphe egudeje iphe ono, ẹgu iya enwu ɛphe raphuraphu l'ẹhu, riwaru ɛphe ari l'ẹhu ono gbaa onya; hata ndu ono, bughokwadia bẹ ɛphe nahuru ndiphe ono, eshiswe ọzo, ɛphe l'ɛphe shi buri iphe lanu ono. ¹⁹ Ẹphe ekweje ɛphe ukwa: l'onye emewa iphe ɛphe ezi bụlephu iphe, dụ onye ọbu mma bẹ ọo-nọduje eme. Obenu l'ẹphebedua l'ishi onwẹphe te gbe bukwa l'ẹphe nwe onwẹphe. Ẹphebedua bụ ohu umere, rehuru erehu ono, ɛphe anọduje eme ono. Kẹ l'ọ bụ iphe eme madzụ eriri bẹ onye ọbu bụ ohu iya. ²⁰ Ndu ono nwekwaru-a teke ɛphe shi maru Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráyisutu ọgbodo amaru; bụ iya bụ Onye Ndzọta ayi ono. Mbụ; ɛphe te eshihe ẹjo ọzo ono, emerushije unwu eliphe emerushi ono. A nonyalephu; ẹjo umere ono, ɛphe shi hawa ememe ono; ala azu bya eria ɛphe ari l'ẹhu ọdo; ka ɛphe ike; mee ɛphe eriri. Ọ kwa iya bụ l'onodu onye ono abya aka ẹji; karia ẹge ọ dūhawa l'odungu. ²¹ Mbụ l'agha: ọ ga kakwaru onye ono mma l'ẹ tọ mabukpoonu ọzo, bụ: madzụ -shia ya;

Nchileke agwa ya l'onye doberu eka ndoo; karia l'onye ono matsuaru uto ke Nchileke; meebe bya ala azu; haa omeje ekemu ono, Nchileke turu iya ono. ²² O kwa iya bu l'iphe ono, aanmaje l'etu ono be reru l'ehu onye obu; mbu etu ono, aanmaje; su: "Le madzu bu nkuta laru azu l'enwa iya." Etu odo aburu: "Ezi, a ghugeeru ehu; yo je agwo onwiya l'epoto." O bu ege ono be ndu ono du.

3

Uboku ke Nnajiufu

¹ Ndu mu yeru obu; owaa ekweekwa ekwo-ozu ebo, mu dewaru nu unu. L'ime ekwo-ozu labu ono be mu dewaru; gude yeshiru unu oku; nyataru unu t'unu riye oriri iphemiphe obule ono, e ziru unu ono. ² Unu nyatajeka okfu ono, ndu nkfuchiru Nchileke kfuru le teke ndiche ono; mbu ndu ono, du nsu ono. Unu anyatakwapu iphe ono, Nnajiufu, bu Onye Ndzota shi l'eka ndu ishi-ozu iya zia unu ono. ³ Iphe, e-bebekpoodu doo unu enya bu le temanu te mgboko-a gv; b'o nwekwaru ndu e-mekochaa buru ndu etadujedu ike kpade onwephe l'egu ejo iphe, enwu ephe raphuraphu l'ehu. Iphe ephe anoduje eme bu l'ephe anoduje aja unu ewena. ⁴ Ephe ekfushi: "L'ephe etukwa le Jisusu kweru unu ukwa le ya a-bya odo. ?Nanuhunu iya obu nta-a? Nna ephe oche phe nwushihukotaakwaru l'ephe ha; to byakwa. Iphemiphe obule adulekwaa ege o du keshinu Nchileke keru mgboko byeye nta-a; e to dukwa iphe gbanwejeru nu. ?Ngunu mehunuru iphe e to byahedu obu?" ⁵ Ndu ono be lebezichacharua enya jika jinyia enya l'ephe ta aridu oriri iphe ono, Nchileke meru teke ndiche ono. L'o bulekwapu okfu, Nchileke kfuru l'onu kpu b'o gude mee igwe; me ali. Ali shi le mini bya anodu; yo buru mini ono meru iphe a no ndzu le mgboko. ⁶ Odo aburu le Nchileke meru; igwe achia mini; rigbushikota iphe shi nodu le mgboko ophu shi nodu teke ono; yo buru kpurupyata. ⁷ Igwe owaa, ayi no le mkpuli iya-a; me ali owaa, ayi dzoberu okpa-a be bukwa Nchileke ono be gude okfu-onu iya sede iya t'o nodu jeye mboku oku e-kepyashi iya. Mboku ono, oku e-ke iya ono bu mboku oke ikpe Nchileke. O bu mboku ono be aa-nma ndu etaduduru iya okfu ikpe; mee ephe; ephe aburu kpurupyata.

⁸ Obenu l'agha; ndu mu yeru obu; o nweru iphe lanu, unu a-tube nvo. Iphe obu bu le Nnajiufu ono ta dukwa l'o bu ayibedua. L'enya nk'ia be ujiku lanu dulekwa iya-a l'o bu unukurunu afa; unukurunu afa adu iya l'o bu ujiku lanu. ⁹ Iphe ndiphe ahajeru aru bu le Nnajiufu anonukawa

anono; l'abyabya ono, o kweru ukwa le ya a-bya ono b'e to byahedu. Obenu l'e to dudu ege ono. Iphe o kweru ukwa iya b'o mefutajekwa. Iphe kparu iphe e to byadu keshinu ono be bukwa nshi b'o taru unu. E to dudu onye du iya t'o laa l'iyi. Iphe du iya mma bu t'onnyemonye obule taa onwiya uta iphe du eji, o meru; ghaa umere lakfuta yebe Nchileke.

¹⁰ Iphe e-dolephu unu enya bu le Eswe ke Nnajiufu atukwa madzu l'ukfu l'o bu abyabya onye iphura. Mboku ono be igwe e-deru girigirigiri; mihu. Iphemiphe obule, nokota l'igwe: mkpo-kpodo; me onwa; me enyanwu be oku e-kekota. Mgboko kparamkamu me akanya, ndiphe seru kube l'ime iya be oku e-kepyashikota. ¹¹ Oo ya bu; keshinu unu mawaru l'iphemiphe obule, nokota le mgboko-a bukota iphe oku e-kepyashikota; unu kwabekwaruphu onwunu enya; meje umere, gbaru unu l'ememe. Unu nujeru Nchileke okfu; unu eworu ndzu unu l'o ha ye iya l'eka; t'o bukotaru nk'iya. ¹² Unu chileruphu enya ye l'uzo; ngaberu mboku, Nchileke a-bya emebyia mgboko-a. Unu gude okpoma unu l'o ha; kebe eh; l'ejeru Nchileke ozi; te mboku ono byakebe egwegwa. Mboku ono be Nchileke a-tu oku l'igwe; okpomoku a-kari eka; k'ophu iphe bu mkpo-kpodo; me onwa; me enyanwu a-dazeshihukota. ¹³ Obenu le Nchileke kwekwaru ayi ukwa le ya e-mefuta igwe ophungu; me mgboko ophungu eke buphu ndu doberu eka ndoo l'ifu yebe Nchileke bu ndu e-buru iya nu nwenkinyi. Yo buru mgboko ophungu ono be ayi ele enya iya obu.

¹⁴ Oo ya bu; ndu mu yeru obu; keshinu unu ele enya mboku ono; unu keshijekwa eh; mee t'unu duebe mma; t'e b'o nwe iphe aa-ta unu uta iya l'ifu Nchileke. Unu le Nchileke adu le mma. ¹⁵ Unu nyatakwa l'iphe meru iphe Nchileke atakwadu nshi; ngabekwadu; to mebyiwa mgboko bu l'oomekwadu te ya haaru unu uzo t'unu bya te ya dzoo unu. O kwaphu iphe ono be nwanna ayi Polu, ayi yeru obu dehaakwaruphu unu l'ekwo-ozu, o detaru unu. Yo buru Nchileke be nuru iya mmamiphe, o gude dee ya. ¹⁶ L'iphe bu ekwo-ozu, o deru l'o ha be o kfukotakwaru okfu iphe-a, emekochaa mee nu-wa l'iphe bu eke o kfuru okfu gbaa okpa l'iphe-a. Iphe ono, Polu deshuru ono nwekwaru ndu ophu te edofujedu madzu enya. Yo buru iphe ono kparu iphe ndu e-ta madu iphe; mbu ndu e-te vudoshidu ike l'ekwekwe, epe kweru ke Nchileke ewojeru iya ghaa igharafu, buhukwaa ege epe aghashije igweligwe iphe odo, e deru l'ekwo okfu Nchileke. Yo buru ege ono be epe eshije; gude eka epe; meta o-la-l'iyi tukobe onwephe l'ishi.

¹⁷ Ọo ya bụ; ndu mu yeru obu; keshinu ọp̄hu unu vuwa ụzo makọtaru iphemiphe ọbule ono; unu kwabẹkwaru onwunu ẹn̄ya tẹ ndu ẹjọ-ụboku ono be eduswe unu; t'ẹp̄he be eme t'unu kweta l'ẹjọ-ire ono, ẹp̄he anọduje adzushi ono bẹ bụ ọkpobe okfu. T'ẹp̄he be eme t'ọkpa chifu unu; t'unu lufu l'ọkpuberu okfu ono, unu vudo vudoshia ike ono; zahaa ọkpobe okfu ono, unu kwetaru ono. ¹⁸ Ip̄he unu emechia bụ t'unu maru Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráýisutu, bụ iya bụ Onye Ndzọta ayi. Unu akafua ya ọmaru ọkpobe amaru l'ẹje. Unu amuta umere iya; k'ọp̄hu unu a-dụ ẹge ọ dụ. Ọ kwa yẹbedua nwenkinyi bụ onye aa-nọdu akwabẹ ugwu mbọku-mbọku gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dụ.

Ekwo ke mbu, Jõnu deru

Okfu, bu ndzu shi l'eka Nchileke

¹ Iphe ayi ede l'ekwo-ozu-wa bukwa k'onye ono, epha iya bu Okfu Nchileke, bu iya bu ke okfu ono, bu ndzu, shi l'eka Nchileke ono. Okfu ono, anuje ndzu ono be shikpoo le mbulembu noduta. Ayi nukpooru iya le nchi; bya egudewa enya ayi phu iya; gbua ya igo; bya ebyikwaa ya phu eka.

² Onye ono, bu ndzu ono be Nchileke meru; e gude enya phu ya; ayibedua aphuwa iya. Yo buru iya be ayi aturu unu onu iya-a. Mbù; l'iphe ayi akoru unu bu ke ndzu gbururu jeye ono. Ndzù ono be yele Nchileke, bu Nna shihakpowa noduta. Nchileke abya ekoshi iya ayi; mee; ayi amaru iya. ³ O bu iphe ono, ayi phuru l'enya; bya anua le nchi ono be ayi akokwaruphu unu-wa: t'ayi l'unu tugbabe onwayi. Atugbabe ono bu atugbabe ophu ayi le Nchileke, bu Nna; me Nwa iya, bu Jisosu Kuráyisutu tugbaberu.

⁴ Iphe ayi gude ederu unu iphe-a aburu k'ophu ehu a-tso ayi l'unu ena; tsoufu iya l'ishi.

Nchileke bu iphoro, ngaru egu

⁵ O bu ozi, ayi nuru yebedua, bu Kuráyisutu l'onu be ayi akoru unu-wa: bu iya bu le Nchileke bu iphoro; ochi ta nodu iya le phuu. ⁶ Teke ayi suru l'ayi l'iya tugbaberu onwayi; l'eke ayi nokwadu l'ochi bukwa ejo-ire be ayi adzu; ophu ayi te emedu ire-lanu. ⁷ Obenu le teke ayi bu l'iphoro ege yebedua no l'iphoro; oo ya bu l'ayi l'ibe ayi tugbaberu; mee Jisosu, bu iya bu Nwa Nchileke asafukotaje ayi iphe du eji, ayi meru l'o ha.

⁸ Teke ayi suru l'ayi te medu iphe du eji bukwa onwayi be ayi eme eswe; okpobe okfu ono ta anu ayi l'ehu. ⁹ Teke bukwanu l'ayi koshiru iphe du eji, ayi meshiru be oo-guru ayi nvu l'iphe du eji ono l'o ha; bya asafukota ayi iphe bu ejo umere, ayi eme; keshinu ophu o bu onye evudoshije ike l'iphe o kweru ukwa iya; bya abukwaruphu onye doberu eka ndoo. ¹⁰ Teke ayi suru l'ayi te medu iphe du eji be ayi mewaru iya onye ntuphu-ire; okfu iya ta no ayi l'ehu.

2

Kuráyisutu bu o-kwo ayi le mkpa

¹ Ụnwegirima mu; iphe-a kpmụkpamu bẹ mu edekwaru unu t'unu be emeje iphe dụ ẹji. Teke bukwanu l'o -nweru onye meru iphe dụ ẹji bẹ ayi nwekwaru-a onye ekfuchiru ayi l'ifu Nna ayi. Onye ono bụ Jisọsu Kuráýisutu, bụ onye doberu ẹka ndoo. ² Jisọsu ono woru onwiya chia ẹja ọha; gude nwefu iphe dụ ẹji, ayi meru; jeye mẹ iphe dụ ẹji ọphu ndiphe mgburumgburu meru; ẹ tọ bụlekwa ọphu ayịbedua meru nwenkinyi iya.

³ Ọ -bụru l'ayi emeje iphe Nchileke tūru ekemu t'e meje; ọo ya bụ; yo doo ayi ẹnya l'ayi maru onye ọ bụ mbụ Nchileke. ⁴ Onye sūru lẹ ya maru Nchileke; ọphu oomedu iphe Nchileke tūru l'ekemu t'e meje; onye ono bukwa onye ntuphu-ire; ọkpobe okfu ta nọ iya l'ẹhu. ⁵ Obenu l'onye emeje iphe Nchileke kfuru bẹ bụ onye yeru iya obu; yekpooru iya ẹya; yefu iya l'ishi. Ọ bụ iphe ono bụ iphe e-me t'ayi maru l'ayi l'iya tūgbaberu bụru nanu. ⁶ Onye sūru lẹ yẹle Nchileke tūgbabewaru b'ọ gbaru t'ọ nọdu egbe ndzu ono, Jisọsu shi nọdu ono.

Ekemu Ọphungu

⁷ Ndu ọnya mu, nọ mu l'obu; ekemu-wa, mu ederu unu-wa ta bụhekwa ekemu ọphungu. Ọ kwa akahụ ekemu, unu shikpo lẹ mbụlembu nweru. Akahụ ekemu ono bụ ozi, unu nūhawaru. ⁸ Obenu l'e -kfude iya ekfukfu; mu asụ lẹ mu edekwaru-a unu ekemu ọphungu. ?Tọ bụdu ekemu ọphungu bẹ mu ederu unu l'ẹke ọkpobe okfu ono b'e gbe elewa l'ẹhu Kuráýisutu mẹ l'ẹhu unubedua; okfu l'ọchi agvụwa agvugvu; ọgbodo iphoro egbe shiwa unu l'ẹhu byawa bya anọdu.

⁹ Onye sūru lẹ ya nọ l'iphoro ono; nwanna iya adukwadu iya-a ashị bẹ bukwa l'ẹkpuru-ọchi b'ọ nọkwadua byeye nta-a. ¹⁰ Onye yeru nwanna iya obu; nọ l'iphoro ono; tọ dụ iphe oomeje, bụ iphe e-me t'onye ọdo dalahụ l'ome iphe dụ ẹji. ¹¹ Obenu l'onye nwanna iya dukwadu ashị; onye ono bụ l'ẹkpuru-ọchi b'ọ nọ; l'ejelephu ntsutso ntsutso l'ime ẹkpuru-ọchi ono; tọ ma ẹke o cheberu ifu; okfu l'ọchi ono meru; ẹnya agbakọta iya tsūbalangu.

¹² Mu ede ẹkwo-wa anụ unubẹ ndu bụ ụnwegirima; okfu lẹ Nchileke gudewa k'ẹhu Jisọsu; gụaru unu nvụ l'iphe dụ ẹji, unu meshiru. ¹³ Mu ede ẹkwo-wa anụ unubẹ ndu bụ nna; okfu l'unu maru onye ono, shiru lẹ mbụlembu nọduta ono. Mu edekwa iya phụ anụ unubẹ ndu bụ unwu-okoroḅya; kẹ l'unu mekputawaru ẹjo onye ono, bụ Obutuswe.

¹⁴ Mu ede iya anụ unubẹ ụnwegirima; okfu l'unu maru Nna ono. Mu ede iya anụ unubẹ ndu bụ nna; okfu l'unu

maru onye ono, shiru lẹ mbụlembu nọduta ono. Mu ede iya anụ unubẹ unwu-okorọbya; okfu l'unu shihuru ike; okfu Nchileke eburu unu eburu l'ẹhu; unu emekputawa ẹjo onye ono; mbụ Obutuswe.

¹⁵ Unu be eyekwaru mgboko-a obu; unu tee yeru iya iphe nọ l'ime iya. Onye yeru mgboko-a obu te yekwaru Nchileke, bụ Nna obu. ¹⁶ Ishi iya bụ l'iphe bụ iphe nọ lẹ mgboko-a kpamụkpamu, bụ iya bụ ẹgu ẹjo iphe, agugbaa madzụ; mę ẹgu k'onweru iphemiphe ọbule, ẹnya phuru; jeyekpo mę oku onwonye ọ-ka-l'ike l'iphe kẹ mgboko-a; iphe ono l'ọ ha te nwekwa ọphu shi l'ẹka Nna. O shikotakwa lẹ mgboko. ¹⁷ Mgboko-wa; mę iphe nọ iya nụ, bụ iphe agugbaa madzụ tükokwa abyawa ephushihukota. Obenu l'onye eme iphe bụ uche-obu Nchileke bẹ a-nọdu ndzụ gbururu jeye lẹ tutu yoyo.

Ọ-chị-nta Kuráýisutu

¹⁸ Unwu mu; teke ikperazụ abyaakwa. Unu nụhaakwaru lẹ Ọ-chị-nta Kuráýisutu a-bya; mbụ l'e -kfude iya ekfukfu bẹ igweligwe ndu-achị-nta Kuráýisutu byaakwaru. Ọo ya meru iphe ayi maru lẹ nta-a bụ-wa teke ikperazụ. ¹⁹ Ndu ono bẹ ayi l'ẹphe shikwa nọduhawa. Ẹphe anonyaa bya alufushia. Obenu l'ẹ tọ dukwa teke ẹphe bujeru ayi. Ndege ẹphe bụru ayi; mę ayi l'ẹphe anodukwaa. Obenu l'ẹphe lufuru; k'ọphu ọo-buru iphe doru ẹnya l'ẹ tọ dudu l'ẹphe ha m'ọ bụ onye lanụ, bụ ayi.

²⁰ Obenu l'unubedua bẹ Kuráýisutu yewaru Ume-dụ-Nso l'ẹhu; unu amakotaru iphe bụ ọkpobe okfu ono. ²¹ Iphe mu gude ederu unu ẹkwo-wa ta bukwa l'unu ta madu ọkpobe okfu ono. Iphe mu gude ede iya gbe bukwaru l'unu maru ọkpobe okfu ono; makwaruphu l'ẹjo-ire; m'o -ruhuru; ọ dọ idagha ta bụdu l'ọkpuberu okfu bẹ ooshije.

²² ?Buhunu onye bụ onye ọbu, pataru ishi kẹ ẹjo-ire, ẹ-ta bụdu onye te ekwetadu l'ọo Jisọsu bụ Kuráýisutu ọbu, Nchileke kweru ukwa iya ọbu? Ọ bụ onye bụ Ọ-chị-nta Kuráýisutu ndono; mbụ onye ono, jikaru Nna; jika Nwa ono. ²³ Ishi iya aburu l'iphe bụ onye jikaru Nwa; jikaakwaru Nna. Obenu l'onye kwetaru kẹ Nwa bẹ woakwaruphu onwiya tųgbabe l'ẹhu Nna.

²⁴ A bya l'unubedua; iphe mu ekfu bụ t'ozì ono, unu nųwaru shitakpo lẹ mbụlembu ono nọshilekwaphu unu ike l'ọkpoma; t'unu gudeshia ya ike. Ọ -buru l'iphe ono, unu nųru shitakpo lẹ mbụlembu ono bẹ nọshiru-a unu ike l'ọkpoma; ọo ya bụ; unu lẹ Nwa; mę Nna atųgbabe bụru nanụ ẹge unu tųgbaberu iya kwasẹru. ²⁵ Ọwaa bụ iphe

Kuráýisutu kweru ayi ụkwa iya: bụ iya bụ ndzụ gbururu jeye.

²⁶ Ono bụkwa kẹ ndu eme t'ẹphe mee unu iphuruphuru-ẹnya; duswee unu ụzo l'iphe kẹ Kuráýisutu bẹ mu deru unu ono. ²⁷ Obenu l'unubedua bẹ Nchileke yewaru Ume-dụ-Nsọ nk'iya l'ẹhu. Mkpa onye ọdo, e-zi unu iphe ta aduhekwaru unu; keshinu ọphu Ume ono ezikota unu iphemiphe ọbule; iphe ono, oozu ono aburu ọkpobe okfu; to nwe ẹjo-ire, nọ iya nụ. Ọo ya bụ; t'unu lẹ Kuráýisutu tughabekwa bụru nanu ẹge unu tughaberu iya kwaseru. Ọ kwa iphe Ume ono ziru ndono.

²⁸ Unwu mu; unu l'iya tughabekwa bụru nanu ẹge unu bụ iya; k'ọphu bụ teke o koshileruphu onwiya; t'obu shihu ayi ike; t'ayi be egude iphere; tsuhu egvu teke ọo-nọdu abya. ²⁹ Teke bụ l'unu maru lẹ Nchileke bụ onye doberu ẹka ndoo; t'o dokwaaphu unu ẹnya l'onymonye ọbule, eme iphe nhamunha bẹ bụ nwa, Nchileke muru.

3

Ayi bụ unwu Nchileke

¹ Unu phwaru ẹge Nchileke, bụ Nna yetaberu ayi obu kẹ t'o kua ayi unwu iya; yọ bụkwaru iphe ayi bụ ndono. Iphe kparu iphe ndiphe ta madu ayi bụ l'ẹphe ta madu Nchileke.

² Ndu ọnya mu; nta-a bẹ ayi bụkwa unwu Nchileke. Obenu l'iphe ayi e-mekochaa bụru te gbe alufutakwaa. Iphe ayi maru bulekwaphu lẹ teke Kuráýisutu byaleruphu bẹ ayi adu ẹge ọ dọ; keshinu ọ bulephu ẹge ọ dọ bẹ ayi a-phụ iya.

³ Ọo ya bụ; onye nọ Kuráýisutu l'ẹka; ele ẹnya abyabya iya ono a-bujeru onye obu guru iphoro; lẹ Jisọsu ọbu l'onwiya bẹ bụkwa onye obu guru iphoro.

⁴ Iphe bụ onye meru iphe dọ ẹji bẹ ikpe nmaakwaru l'o mebyiru ekemu Nchileke; kẹ l'ome iphe dọ ẹji bẹ bụ omebyi ekemu Nchileke. ⁵ Unu marua l'ọ bụ Kuráýisutu ọbu byaru t'ọ bya ewofu madzụ iphe dọ ẹji, o meshiru l'ẹhu; yebedua l'onwiya te nwekwa nụ iphe dọ ẹji, nọ iya l'ẹhu.

⁶ Ẹ to nwekwa onye yele Kuráýisutu tughaberu bụru nanu, emejekwadu iphe dọ ẹji; ọphu tọ dukwa onye emeje iphe dọ ẹji, phujewaru iya nụ; k'ọphu ọ bụru k'ọmaru iya amaru.

⁷ Unwu mu; unu be kwekwa t'o nweru onye e-me unu iphuruphuru-ẹnya; duswee unu ụzo l'iphe kẹ Kuráýisutu. L'iphe bụ onye eme iphe nhamunha bẹ bụkwa onye doberu ẹka ndoo ẹge Kuráýisutu doberu. ⁸ Onye eme iphe dọ ẹji bụkwa kẹ Obutuswe; kele Obutuswe shikpooru lẹ mbulembu omeswe Nchileke. Iphe Nwatibe Nchileke byaturu bụkwa t'o mebyia iphe Obutuswe eme emebyi.

⁹ Iphe bú onye Nchileke múru te emejehakwa iphe dú ẹ́jì; okfu lẹ́ Ume Nchileke erewa iya ire l'ẹ́hu; to nwe ẹ́ge oo-shi l'emekwadu iphe dú ẹ́jì; keshinu ọ́ búwa Nchileke múru iya. ¹⁰ Ọ́waa ẹ́ge ee-shi maru ndu bú ụ́nwu Nchileke; mẹ́ ndu bú ụ́nwu kẹ́ Obutuswe; iphe bú onye ẹ́-te emedu iphe nhamunha te shikwa lẹ́ Nchileke; ọ́phu onye ẹ́-te yeduru nwanna iya obu te shikwaphu lẹ́ Nchileke.

Oyeru ibe onye obu

¹¹ Unu makwaru l'ozì-oma ono, e shi lẹ́ mbùlembu zita unu ono bú t'ayi yeru ibe ayi obu. ¹² T'ayi ba adúkwa l'ọ́ bú Kenu. Lẹ́ Kenu nọ́kwa l'ẹ́ka ẹ́jo onye ono; mbù Obutuswe; gbua nwunne iya. ?Bù ngunu kparu iphe o gburu nwunne iya? Iphe kparu iya nù bú lẹ́ Kenu bẹ́ umere iya dú ẹ́jì; umere kẹ́ nwunne iya abùru umere, vudo nhamunha.

¹³ Ụ́nwunna mu; t'ẹ́ b'ọ́ dúkwa unu biribiri l'unu dú ndiphe ashì. ¹⁴ Iphe ayi e-bebekpodua maru bú l'ayi shi nwùhu anwùhu; ọ́bu l'ayi shiwa l'ọ́nwu ono lufuta; bahù lẹ́ ndzù. Iphe kparu iphe ayi maru l'ọ́ bú ẹ́ge ọ́ dú ndono bú l'ayi yeru ụ́nwunna ayi, ndu ayi l'ẹ́phe tuko kweta kẹ́ Nchileke obu. Onye ẹ́-te yeduru madzù ibe iya obu nwùhukwaru anwùhu ẹ́ge ọ́ nwùhuru. ¹⁵ Iphe bú onye nwanna iya dú ashì buakwa ọ́chì b'o gburu. Unu manarua l'onye gburu ọ́chì bẹ́ ndzù gbururu jeye ta anọ́du l'ẹ́hu. ¹⁶ Ọ́waa ẹ́ge ayi shi maru iphe bú n-yemobu ndọ́-ọ́: lẹ́ Kuráýisutu haru t'e gbua ya; l'okfu ẹ́hu ayi. Ọ́o ya bú l'ayìbedua b'o rubekwaruphu ọ́haje t'e gbua ayi; l'okfu ẹ́hu onye ayi l'iya tuko nọ́du Nchileke l'ẹ́ka. ¹⁷ Obenu lẹ́ teke bú l'o nweru onye ẹ́ku kẹ́ mgboko-a byaru; yọ́ phúkwaal'onye yẹ́le iya tuko nọ́du Nchileke l'ẹ́ka bẹ́ mkpa byaru; o be kẹ́ t'ọ́ gbaaru iya mkpu; yo woru ẹ́nya kugbabe; ?nanukpoo iphe egbe onye ono a-gbabe ọ́kpa; sù lẹ́ ya yeru Nchileke obu? ¹⁸ Ụ́nwu mu; t'ayi be egudejelekwaphu ọ́nu nkìnyi iya ekfu l'ayi yeru ibe ayi obu. T'ayi gudeje umere; koshi l'onye ọ́waa bẹ́ ayi yeru obu l'oswiya.

T'ayi shihu ike l'ifu Nchileke

¹⁹ Ayi -mee ẹ́ge ono; ọ́o ya bú; ayi egude iya maru l'ayi shi-a lẹ́ Nchileke ono, bú ọ́kpobe okfu l'onwiya ono. Yọ́ búwaru iya rù bẹ́ ayi e-gude mee t'obu kafuaru ayi oshihu ike l'ifu Nchileke; ²⁰ m'o -nweru teke obu awa ayi awawa; kẹ́le Nchileke kakwa obu ayi nshinu; bya abúkwaruphu onye maru iphemiphe ọ́bule. ²¹ Ndu ọ́nya mu, nọ́ mu l'obu; ọ́ -bùru l'obu ta awajẹ́du ayi awawa; ọ́o ya bú l'ayi ta atsuhedu egvu l'ifu Nchileke. ²² Iphe bú iphe ayi sùru t'ọ́ nù ayi bẹ́ ayi anatajẹ́ l'ẹ́ka iya; okfu l'ayi emeje ekemu, ọ́ tùru; l'emeje

iphe ðu iya mma. ²³ Ekemu ono, Nchileke tūru t'ayi meje ono bu t'ayi woru onwayi ye Nwa iya ono l'ẹka; mbu Jisosu Kuráýisutu; me t'ayi yeru ibe ayi obu. Ono bu ekemu o tūru ayi; su t'ayi meje. ²⁴ Iphe, bu onye emeje iphe Nchileke kfuru be buakwa l'ime Nchileke; Nchileke ebukwaruphu l'ime iya. Iphe ayi egudeje maru le Nchileke bu l'ime ayi bu Ume iya ono, o nuru ayi ono.

4

Dataodujeodu Ume obu

¹ Ndu onya mu; e to buẹbekwa ndu suru le Ume Nchileke bu ephe l'ehu a-buje; ephe -kfua okfu; unu ekweta l'o bu oswi-okfu. Unu dataodujekwa iya adata t'unu maru: Ume obu; ? o shia le Nchileke? L'o nwekwaru ndu wufutaru; dzuru mgboko nta-a. Iphe ndu ono anoduje ekfu abukotajelephu ejo-ire; ephe asu l'ephe ekfuchiru Nchileke. ² Owaa ege unu e-gudeje maru Ume ophu shi l'eka Nchileke ndo-o: Iphe bu onye kfuru l'edzudzu oha; su le Kuráýisutu Jisosu byaruphu bya aburu madzu l'oswiya le mgboko-a; unu maru le Ume, bu onye ono l'ehu bua Ume, shi l'eka Nchileke. ³ Iphe bu onye e-te ekwejedu ekfu le Jisosu Kuráýisutu byaru-a bya aburuphu madzu l'oswiya le mgboko-a; unu maru le Ume, bu onye ono l'ehu te shidu Nchileke l'eka. Ume, bu onye ono l'ehu bu ume k'onye ono, bu O-chi-nta Kuráýisutu ono. Unu nuhaakwaru l'oomekochaa bya. O byaakwaru. Mbu; o nookwa le mgboko anono.

⁴ Obenu; unwu mu; unubedua shikwa le Nchileke. Ndu ono, gude ugho su l'ephe ekfuchiru Nchileke ono be unu mekputaakwaru. Ishi iya aburu le Ume Nchileke ophu bu unu l'ehu be kakwa ume ke O-chi-nta Kuráýisutu ono, bu iya achi mgboko-a ekuku. ⁵ Ndu ono, anoduje agho-phe ugho l'ephe ekfuchiru Nchileke ono be shikwa le mgboko-a. Oo ya bu l'iphe ephe anoduje ekfu be shi l'egomunggo ndu ke mgboko-a. Yo buru iya meru iphe ndiphe ekweje le nk'ephe bu iya. ⁶ Ayibedua bukwa ke Nchileke. Yo buru ndu maru Nchileke bu ndu ekweje le nk'ayi bu iya. Ndu e-ta budu ke Nchileke te ekwejekwa le nk'ayi bu iya. O kwa ege ono be ayi eshije amakahu Ume ophu bu onye ekfu okpobe okfu l'ehu ye le ophu bu onye adzu ejo-ire l'ehu.

Nchileke bu n-yemobu

⁷ Ndu onya mu; unu t'ayi tuko yeru ibe ayi obu; le n-yemobu shikwa l'eka Nchileke; temanu be onye yeru ibe iya obu be bukwa onye Nchileke muru; bya abukwaruphu onye maru Nchileke. ⁸ Onye te yeduru ibe iya obu ta makwa

Nchileke; kele Nchileke bukwa n-yemobu l'onwiya. ⁹ Ege Nchileke gude koshi ayi ege ya yetaberu ayi obu bu l'o ziru Nwa lanu, o muru t'o bya le mgboko-a; k'ophu ayi e-shi iya l'eka nodu ndzu. ¹⁰ Eke n-yemobu owaa gude du iche bu l'e to budu ayibedua yeru Nchileke obu; o bu-chia Nchileke be koshiru l'oo yebedua yeru ayi obu. Ege o gude koshi iya bu l'o ziru Nwa iya t'o bya eworu onwiya chia eja oha; gude nwefu iphe du eji, ayi meru.

¹¹ Ndu onya mu; keshinu Nchileke yeberu ayi obu ege ono b'o gbakwaru t'onnyemonye obule yegbaaru ibe iya obu. ¹² Nchileke ta dubukwaa onye phujewaru iya nu. Obenu l'ayi -yewaru ibe ayi obu; oo ya bu; Nchileke ebukwanuru ayi eburu l'ehu; n-yemobu Nchileke edzukwaaphu ayi oke l'ehu.

¹³ Le Nchileke nuru ayi Ume nk'iya gedegede. Yo buru Ume iya ono, o nuru ayi ono meru iphe ayi maru le Nchileke bu ebubu l'ime ayi; ayibedua ebukwaruphu l'ime iya. ¹⁴ Ayi gudeekwa enya ayi phu; bya ekfuwaru iya onnyemonye obule: le Nna yeru Nwatibe iya t'o bya aburu Onye Ndzota, adzoje ndiphe. ¹⁵ Oo ya bu l'iphe, bu onye duwaru ike vudo l'edzudzu oha; kfuwa le Jisusu bu Nwatibe Nchileke b'a maleruphu le Nchileke buwa iya ebubu l'ehu; onye obu ebukwaruphu Nchileke l'ehu. ¹⁶ Ayi maakwaru le Nchileke yeru ayi obu; ayi abya ewowaru onwayi ye iya l'eka; okfu l'ayi kwetaru l'o yeruphu ayi obu l'oswiya.

Nchileke bukwa n-yemobu l'onwiya. Oo ya bu l'onnye gude n-yemobu buru be bu-wa ebubu l'ime Nchileke; Nchileke ebukwaruphu l'ime onye obu. ¹⁷ Iphe e-koshi le n-yemobu dzuru edzudzu l'ehu ayi bu l'obu e-shihu ayi ike mboku ikpe ono. Ishi iya aburu l'o bu ege ndzu Kurayisutu du bu ege ndzu ayi dukwaphu le mgboko-a. ¹⁸ Onye yeru onye odo obu ta atsujekwa iya egvu. N-yemobu ophu bu ogbodo iya achifuje-chikwa iphe bu otsu-egvu l'o ha. Okfu le madzu -emewa iphe; l'atsu egvu b'o mawaru l'aa-hu iya ahuhu. Oo ya bu l'onnye ono be obu ophu o yeru te dzudu edzudzu.

¹⁹ Ayi yeru Nchileke obu; okfu le yebedua vuoduru uzo yeru ayi obu. ²⁰ O -buru le madzu be nwanna iya du ashi; l'eke onye obu sukwaru le ya yeru Nchileke obu be bukwa ejo-ire be onye obu adzu. ?Nanu ege o bu onye yele iya bu nwanna, bu onye oole enya b'e to yeduru obu; yo gbe buru Nchileke, e to phudu be oo-gbe yeru obu? ²¹ Jisusu yebedua l'onwiya tukwaru ekemu-wa su t'onnye yeru Nchileke obu yekwaruphu nwanna iya obu.

5

Okokooko, ayi atụ ekpu iphe mgboko

¹ Iphe bụ onye kwetaru l'ọo Jisọsu bụ Onye Ndzọta ọbu, Nchileke kweru ụkwa iya lẹ ya e-zi t'ọ bya ọbu; bụakwa nwa Nchileke. Ọdo bụ l'iphe, bụ onye yeru onye mụru nwa obu; atụkojekwa onye ọbu yẹle nwa iya ono yekotaru obu. ² Ayi -yeru Nchileke obu; l'eme ekemu, ọ tūru; ọo ya bụ; ayi amaru l'ayi yeru unwu Nchileke obu. ³ L'iphe ekoshije l'ayi yeru Nchileke obu bụkwa omeje iphe bụ iphe Nchileke tūru l'ekemu; sū t'e meje. Iphe ọ tūru l'ekemu iya ono ta bụkwa l'ọotsu l'ẹhu ememe. ⁴ Iphe bụ onye Nchileke mụru emekputaje iphe kẹ mgboko; ka iya ike. Yọ bụru okfu l'ayi wowaru onwayi ye Nchileke l'ẹka; meru iphe ayi mekputawaru iphe mgboko; tūru okokooko kpua ya. ⁵ ?Bụ onye dū idagha atuje okokooko kpua iphe mgboko? Ọ bụ onye kwetaru l'ọo Jisọsu bụ Nwatibe Nchileke?

Ọgbaru Jisọsu ekebe

⁶ Ọ kwa Jisọsu Kuráyisutu bụ onye ono, byaru nū ono. Teke ọ byaru b'o gude mini; gude mee. E tọ bụlekwaphu mini kpūu b'o gude bya; o gude mini; gude mee bya. Onye ekoshi l'iphe ono bụ oswi-okfu bụ Ume Nchileke; kẹ l'ọ bụ Ume Nchileke l'onwiya bụ oswi-okfu ono. ⁷ Ọo ya bụ l'ẹphe dū ẹto agbaru Jisọsu ekebe: ⁸ bụ iya bụ Ume Nchileke; ọwaa mini; ọwaa mee. Ekebe ẹphe ẹto ono awụkolephu nanū. ⁹ Yọ bụru ẹge Nchileke shi ekoshi lẹ Jisọsu bụ Nwa iya ndono. Ayi ekwetaje ekebe, madzū agba. Ekebe kẹ Nchileke gbe kakwaru oshihu ike. ¹⁰ Ọo ya bụ l'iphe bụ onye kwetaru kẹ Nwatibe Nchileke ono bẹ ekebe iya ono nọwa l'ọkpoma. Onye ẹ-te kwetadu kẹ Nchileke ono bẹ meekwaru Nchileke onye ntuphu-ire; okfu l'ẹ to kwetadū l'iphe Nchileke ekfu lẹ kẹ Nwa iya ono bụ oswi-okfu. ¹¹ Ekebe ono bẹ bụ lẹ Nchileke nūru ayi ndzū gbururu jeye; ndzū ono abūru l'ẹhu Nwa iya ono b'o shi. ¹² Onye yẹle Nwatibe Nchileke ono tūgbaberu bụru nanū; nweekwaru ndzū ono. Onye yẹle Nwatibe Nchileke ono ta tūgbabedu bụru nanū; te nweekwa ndzū ono.

Ndzū gbururu jeye

¹³ Iphe-a, mu ede-wa bụkwa unubedua, woru onwunu ye Nwatibe Nchileke ono l'ẹka bẹ mu ederu iya: t'unu makwanūru l'unu nwewaru ndzū gbururu jeye ono. ¹⁴ Obu esihuje ayi ike l'ifu Nchileke; kẹ l'ọonuje olu ayi; m'ọ -būru-a l'iphe ayi sūru t'ọ nū ayi bẹ ayi kfuru ẹge ọ bụ uche-obu iya. ¹⁵ Ọo ya bụ lẹ keshinu ayi maru l'ọonuje olu ayi l'iphe

bù iphe ayi sùru t'ò nù ayi bè ayi manarua l'ayi natawaru iphe obu, ayi sùru t'ò nù ayi obu.

¹⁶ O -nweru onye phuru nwanna iya l'èke oome iphe dù èji; mbù egbe iphe dù èji ophu ta bùdu: e -mee ya; yo gbua onye meru iya nù; t'onye ono kfukwaru nù Nchileke l'okfu èhu nwanna iya ono; tẹ Nchileke woru ndzù nù nwanna iya ono, meru iphe dù èji ono. O nwekwaru iphe dù èji ophu bù: e -mee ya; yo gbua onye meru iya nù. Mu ta sùkwa t'e kfuje nù Nchileke l'egbe iphe dù èji onanu. ¹⁷ Iphe bù iphe e meru l'uzo, è-ta bùdu nhamunha iya buakwa iphe dù èji. Obenu l'o nwekwaru iphe dù èji ophu ta bùdu: e -mee ya; yo gbua onye meru iya nù.

¹⁸ Ayi mawaru l'iphe, bù onye Nchileke mụwaru te emejudu iphe dù èji. Iphe emeje nù bù lẹ Jisosu, bù iya bù Nwa Nchileke anọduje eleta onye ono enya; t'èjo onye ono; mbù Obutuswe be ebyi iya èka.

¹⁹ Ayi maakwaru l'ayi bù kẹ Nchileke; lẹ ndiphe mgburumburu bè èjo onye ono; mbù Obutuswe turu gbirimu; swechia.

²⁰ Ophu ayi maru bù lẹ Nwatibe Nchileke ono byaru; bya emee t'enya sahu ayi; k'ophu ayi byaru bya amaru onye ono, bù iya bù okpobe Nchileke ono. Onye ono, bù okpobe Nchileke ono bè ayi l'iya tugbaberu buru nanu, bù iya bù Jisosu Kurájisutu. O bù yèbedua l'onwiya bù okpobe Nchileke ono; buru iya bù ndzù gbururu jeye ono.

²¹ Unwu mu; unu be ekwekwa t'o nweru iphe unu a-hajẹ t'ò bya anọ-chia enya Nchileke l'ime okpoma unu.

Ekwo k'ẹbo, Jónu deru

¹ Ekwo-ozí ọwaa shi l'ẹka mube onye e meru ọgurenya chọchi. Onye mu ede iya anụ bụ eze-nwanyi ono, Nchileke fọtaru ono yele ndibe iya. Eze-nwanyi ono yele ndibe iya be mu yeru obu; okfu le mu l'ẹphe tukowa bya amaru ọkpobe okfu ono. E to kwa mbedua nkinyi mu yeru ẹphe obu obu. Iphe bụ ndu mawaru ọkpobe okfu ono be yekotakwaruphu ẹphe obu. ² Iphe kparu iphe ayi yeru iya obu ẹge ono bụ l'ọkpuberu okfu ono buwa ayi ebubu l'ẹhu. Yọ buru ẹge ono be oo-buwaruru; swiru ayi gbururu jeye le tutu yoyo.

³ Te Nchileke, bụ Nna yele Nwa iya; mbụ Jisọsu Kuráýisutu meeru ayi eze-iphe-oma; phuru ayi imiko; mee te nchi du ayi ndo; t'ayi gude ire-lanụ; me n-yemobu tugbabe buru nanu ẹge ayi tugbaberu.

Okpobe okfu; me n-yemobu

⁴ Ehu tsoru mu ena nshinu le mu haru phu ndibe ngu ndu ophu eme okpobe okfu ono ẹge Nna suru t'ayi meje iya. ⁵ Nta-a bụ iphe mu arọ nggube eze-nwanyi bụ t'ayi yeru ibe ayi obu. E to bukwa le mu ederu ngu ekemu ophungu; gbahaa ono, ayi natahawaru shitakpooru le mbulembu ono, bụ iya bụ t'ayi yeru ibe ayi obu. ⁶ Iphe bụ n-yemobu ndo-o: bụ t'iphe ayi e-mejekpelephu jeye teke ayi a-no-bebe ndzu le mgboko-a bujeleruphu iphe Nchileke suru t'e meje. Iphe obu, Nchileke suru t'e meje obu abulekwaruphu ekemu ono, unu shi l'odungu nta ono, bụ iya bụ t'unu yeru ibe unu obu.

⁷ Ndu egudeje ẹregede; duswee madzu ọzo wufutaakwaru dzuru ekemeke obule le mgboko; mbụ ndu jikaru le Jisọsu byaruphu bya aburu madzu l'oswiya le mgboko-a. O bụ egbe onye ono egudeje ẹregede; duswee madzu ọzo; buru egbe onye ono bụ O-chi-nta Kuráýisutu obu. ⁸ Iphe unu a-kwabeleruphu enya iya bụ t'unu be eme t'iphe ono, unu jeru ozi iya ono nahu unu tufahu ke mmakanu. Unu kwaberu onwunu enya; k'ophu unu a-natadzu obunggo unu anatadzu.

⁹ Iphe bụ onye l'eme iphe odo l'atukobe l'ophu Kuráýisutu ziru; too me iya ẹge o ziru iya; onye ono ta bukwa onye yele Nchileke tugbaberu buru nanu. Onye emekwanu iphe ono, Kuráýisutu ziru ono; l'emele iya phu ẹge o ziru iya; onye ono be yele Nchileke; me Nwa iya, bụ Jisọsu tugbaberu

buru nanu. ¹⁰ O -nweru onye byakfutaru unu; ophu 'o budu iphe ono, e ziru ayi ono b'o gude bya; unu be ekwekwa t'o yeru unu ishi l'ulo; unu ba ajijekpokwaa ya nu m'o bu: ?i duphu mma? ¹¹ L'onye aji iya ?i duphu mma? be yele iya dukwa ebo; gbaru l'ejo iphe oome.

¹² Mu nweru igweligwe iphe mu gage ederu unu. Obenu l'e to budu ekwo yele mini-ekwo be mu e-gude dekotaru iya unu. Iphe mu gbe ari bu le mu e-gbe kpakfuta unu; ayi l'unu ekfugbawaru l'ifu l'ifu; k'ophu ehu a-tsokwanu ayi ena; tsoku iya ayi l'ishi.

¹³ Unwegirima nwanna ngu nwanyi, bu onye Nchileke fotaru ekelekwaa ngu phu.

Ekwo k'eto, Jónu deru

¹ Ekwo-ozí ọwaa shi l'ẹka mube onye e meru ọgurenya chọchi. Onye mu ede iya anụ bu onye ono, mu yeru obu ono, bu iya bu Gáyọsu; okfu le mu l'iya tukowaru bya amaru ọkpobe okfu ono.

² Ọnya mu; mu ekfujekwa anụ Nchileke t'o mekwaa t'iphemiphe ọbule duru ngu le mma; yo mekwaaphu t'ọ buru ẹhu-ba-du-mma nwenkinyi bu iphe uko iya a-duje ngu; mbu ege mu mawaru-a l'ogbodo ndzu ngu ono, no l'ime obu ngu ono be ẹhu dukwaphu mma. ³ Ẹhu tsoru mu ẹna nshinu teke o nweru unwunna, byaru bya akọoru mu l'i vudoshikwaduru-a ike l'okpuberu okfu ono; ndzu ngu l'ọ ha abukotaleruphu ndzu ire-lanu. ⁴ E to nwekwa iphe ọdo, a-kajefua mu ome t'ẹhu tsọ mu ẹna; t'a gufu le mu nuru l'unwu mu; be ndzu ephe bukotalephu ndzu ire-lanu.

Aaja Gáyọsu ajaja

⁵ Ọnya mu; iikoshijekwa l'ọ gbaru t'e gude ire ngu ẹka l'iphe iimekpooru unwunna ayi; mbukpo jeye me unwunna, byaru abyabya. ⁶ Ephe koru chochi-wa ke nyemobu nke ngu. Byiko; yejekwaru ephe ẹka teke ephe gbeshiru ije ephe. Mejekpelekaruphu ephe iphe jiru Nchileke epho. ⁷ Le keshinu ephe gbeshiru ije k'okfu ẹhu Kuráýisutu b'ẹ to nwekwa iphe ephe kwejewaru nata l'ẹka ndu ẹ-ta budu ndu ke Kuráýisutu. ⁸ Ọo ya bu le ndu du ege ono be gbaru t'ayi yejeru ẹka; t'ọ buru iya bu l'ayi l'ephe tuko gbaru mgba l'eje ozi ke ọkpobe okfu ono.

Dayótirifisu; me Dimítiriýosu

⁹ O nweru nwekwo-ozí, mu deru nu chochi; obu le Dayótirifisu, bu onye woru onwiya dobe l'ishi te eyeduru mu onu. ¹⁰ Ọo ya bu le mu -bya be mu e-wofuta iphe oomeebe, bu iya bu mkpokoro okfu, eshije iya l'onu, oogudeje adzushi ejo-ire ekpu ayi. Onanu te dzu iya; yo gbeshi ọdo; bya ajika t'unwunna ba abya t'ephe le ndu chochi jia; bya akposhikwaphu unwunna t'ephe le ndu chochi ba ji; bya ebufu ephe le chochi.

¹¹ Ọnya mu; ba mukwa ẹka ejo iphe; mukwaa ẹka iphe-oma. O kwa onye eme ohuma bu ke Nchileke. Onye eme eji ta phubukwaa Nchileke.

¹² Dimítiriyosu bẹ ọnu wụkoru l'ome-ọhuma nk'iya. Ọ kwaphụ ẹge ono bẹ ọkpobe okfu ono l'onwiya aja iya; ayịbedua l'onwayi l'ajakwa iya phụ. Unubẹdua marua l'ajaja, ayi aja iya bẹ bụkwa oswi-okfu.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

¹³ Iphe, mu ga e-de hakwa l'igwe; ọbu l'ẹ tọ bụdu mkpishi-ẹkwo; mẹ mini-ẹkwo bẹ mu e-gude dekotaru ngu iya. ¹⁴ Mu arikwa lẹ mu ta anọhedu ọphu baru ishi; mu akpakfuta ngu; mu lẹ nggu ekfugbawaru l'ifu l'ifu.

¹⁵ T'ẹhu dukwa ngu agu.

Ọnyà ngu phẹ ajikwa ngu phụ. Jikwaaruphu ayi ndu ọnyà ayi phẹ l'ẹhu l'ẹhu-o.

Ekwo, Judu deru

¹ Ekwo-ozí-wa shi l'ẹ́ka mbẹ́dua, bú Judu; onye ejeru Jisọ́su Kuráýisutu ozi; búkwaruphu nwanne Jémusu.

Ndu mu ede iya anụ bú iphe bú unubẹ ndu ono, Nchileke kuru; mee unu; unu aburu ndu nk'íya ono. Nchileke ono, bú Nna ono bẹ yeru unu obu; unu abúkwaruphu ndu, Jisọ́su Kuráýisutu kwakọberu t'ẹ́ b'ọ́ dụ iphe e-me unu; t'unu nọdu ngabẹru abyabya kẹ yẹbẹ Jisọ́su Kuráýisutu ono.

² Tẹ Nchileke phúkwaaru unu imiko; yo mee t'ẹ́hu dụ unu agu; yo yekwaruphu unu obu. T'ọ́ tuko iphe ono meeru unu; mbụ meeru iya unu k'etsutsu iya.

Ndu ẹjo nzizi

³ Ndu ọnya mu, nọ mu l'obu; iphe ivuzọ, mu shi ríja lẹ mu e-deru unu l'ẹ́kwo-ozí-wa bú k'adzọdzo ono, Nchileke dzọru ayi l'ayi ha; gude koshi lẹ ya yeru ayi obu ono. Obenu lẹ mu byaru bya arí-phu ọriri azụ; sụ l'o nweru iphe ọdo, kachia mkpa, mu e-deru unu. Iphe ono, kachia mkpa ono bú tẹ mu rọ-chia unu; rọshia unu ike t'unu bya awata ọgbaru ọkpobe okfu ono, Nchileke ziru ndu nk'íya ono ọdzori. Mbụ ọkpobe okfu ono, Nchileke ziru t'ayi kweta; sụ t'ẹ́ b'ọ́ dụkwa onye e-wofu iya iphe ewofu; tọ́ dụ onye e-yekwa iya iphe eyekwa ono. ⁴ Iphe mu gude ekfu iya bú l'ọ́ haru nweru ndu ẹ-ta akwabẹdu Nchileke ugvu. Egbe ndu ono tọru nwẹhu pyabata l'ẹ́ke unu nọ; l'ẹ́ ba ma. Ẹphe anọduje ezi l'ọ́ dọ́ma tẹ madzụ meje umere, rehuru erehu; keshinu ọphu Nchileke bú onye emeje eze-iphe-ọma. Ẹphe ajíkaje Jisọ́su Kuráýisutu ono, bú iya bú Nnajiufu ayi nkịnyí iya ono; bya abúkwaru iya phụ nkịnyí iya bú onye gude ndzụ ayi. Lẹ teke ndiche b'e dehaakwaru iya rụ l'ẹ́kwo okfu Nchileke; sụ: Lẹ Nchileke a-nma ẹphe ikpe iphe ono, ẹphe meru ono.

⁵ Iphemiphe ọbule ono kpamụkpamu bẹ unu makọtakpooru ọhuma ọhuma; ọbu l'iphe mu emelephu tẹ mu nyataru unu bú lẹ teke ndiche bẹ Nnajiufu dzọkwaru ndu nk'íya teke ono, ẹphe shi buru l'alí Íjiputu ono. O meru; ẹphe awufuta l'alí ono. O dzọebekwaru ẹphe ono; ọbu l'e meebekwaru; yo gbushilee ndu ọphu ẹ-te kwedu woru onwẹphe ye iya l'ẹ́ka. ⁶ Unu nyatakwa ẹge ọ dakfuru unwu ojozi-imigwe ono l'ẹ́phe ha, bú ndu ọphu kwefuru ike l'ẹ́phe ta anọpyabedu l'ẹ́ke Nchileke doberu ẹphe t'ẹ́phe

chije. Ẹphe jikakwaruphu l'ẹphe te ebuduru l'ẹke Nchileke sùru t'ẹphe buru l'imigwe. Ẹnwu ojozi-imigwe ono l'ẹphe ha bẹ Nchileke ṭakwaru mkp̣oro mgbe-'agṿu-agṿu. Ọ cḥiru ẹphe ye l'ẹkpuru-ochi ẹke gbahuru ẹjo tṣubalangu. Yọ buru ẹke ono bẹ ẹphe a-n̄odu jeye l'oke ụboku ono; mḅu mḅoku ono, Nchileke a-nma ẹphe ikpe. ⁷ Unu nyatakwap̣hu ẹge ọ dakfuru Sódomu m̄e Gómóra; m̄waru iphe b̄u obodo obodo, ẹphe l'ẹphe naru ọnu ẹgu. Ndu ono l'ẹphe ha woru onw̄ephe ye l'ome k̄e nwanyi; m̄waru iphe ọdo, anyi ishi ẹdzu. Nchileke kp̄okwaru ẹphe ọku; yọ buru ẹge ono b'ọo-n̄u ẹphe aph̄u jeye l̄e tutu yoyo. Iphe ono aburu iphe Nchileke gude alọ ndiphe kpam̄kpamu ẹka l̄e nch̄i.

⁸ Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ du ndu ono, ezi ẹjo-ire ono. Ẹphe aroje nr̄o, emeje; ẹphe emerushia onw̄ephe emerushi. Ndu, n̄o l'ishi aduje ẹphe ash̄i. Ndu ono, ẹ ta aph̄udu l'ẹnya l'ogbu nw̄inwii imigwe ono bẹ ẹphe an̄oduje ekfubyishi ekfubyishi. ⁹ Ekfubyishi ono, ẹphe ekfubyishi ndu ono ta dukwa m'ọ b̄u Máyikelu, b̄u onye ishi ẹnwu-ojozi l'imigwe, t̄uru iya ama k'ememe. Mb̄u l̄e teke ono, Máyikelu ȳele Sétanu at̄u ẹgo onye a-pata odzu Mósisu ono bẹ Máyikelu ta t̄ukwa iya ama k'ọphu Sétanu iphu. Iphe o kfuleruphu Sétanu bukwa: "T'ọ buru Nchileke a-baru ngu mba!" ¹⁰ Obenu l̄e ndu ono b̄u iphe ẹ-te dodu ẹphe ẹnya b̄e ẹphe an̄oduje ekfubyishi. Ẹphe du l'ọ b̄u an̄u-ẹgu-ẹgbudu, ẹ-te nwedu egomunggo, b̄ulephu iphe aḡu iya n̄u b̄e ọomaje; yọ b̄uleruphu iphe ono b̄e oomeje. Ọ b̄u iphe aḡu ẹphe; b̄e ẹphe an̄oduje eme. Yọ buru iya e-gbu ẹphe. ¹¹ Nsh̄obukwaa ẹphe! Ọ b̄u ẹjo ụzo ono, Kenu tsoru teke ndiche ono b̄e ẹphe etsokwap̣hu; mb̄u iphe ono, o meru, kparu iphe o gburu nwunne iya ono. Ndu ọwaa bukwa ncham̄nya okpoga b̄e kparu iphe ẹphe shisweru ụzo ono, vudo nham̄nha ono. Ẹphe emelaha iphe ono, B́elamu meru teke ndiche ono. Yọ bukwaruphu ẹge Kóra kwefuru Nchileke íkè; b̄u ẹge ẹphe wataru ememe. Ẹphe a-lakwanu l'iyi ẹge ọ laru. ¹² Ọbuj̄e: ẹphe -bya an̄onyabe unu l'eri nri l'ẹke unu d̄okoberu; t̄ugbabe nri eri gude ekoshi l'unu yeru onwunu obu; ẹphe aburu iphe-iphere n̄oduru unu. Iphere ta aduj̄edu ẹphe l'ọ b̄ulephu onw̄ephe; b̄e ẹphe letaru ẹnya. Ẹphe du l'ọ b̄u urukpu, ph̄erephere ph̄ekashiru; egbe iya ọwaa b̄u: igwe -ruebetsua eruru; ph̄erephere ephekashia ya; igwe ta ach̄ihe mini ọbu. Ẹphe du l'ọ b̄u oshi-ọmi, ẹ-ta amij̄edu nebyi teke gbaru iya n̄u. Egbe ndu ono b̄e ọnwu gbuwaru l'ono-ndzu. Ẹ t̄o b̄uledua ugbo anw̄uhu lan̄u b̄e ẹphe nw̄uhuru; k̄e l'ẹ fefuwaru ẹphe tufaa ẹge-a, eefufuje oshi-wa. ¹³ Ẹphe dukwap̣hu l'ọ b̄u eyii-mini, ha nshinu, at̄u l'eze ẹnyimu. Ishi

iya aburu l'aaphukotaje ejo umere ono, rehuru erehu, ephe eme ono; l'ọ bu eke uphu-mini tselihuru. Ephe adu l'ọ bu mkpo-kpodo, phuru ọzo. Obenu l'eke Nchileke kwakoberu ephe bukwanu tsabalangu eke agba ejo ọchi. Yọ buru eke ono be ephe a-nodu jeye le tutu yoyo.

¹⁴ Ọ kwa Ínọku bu onye ọgbo k'esaa l'eri Adamu. Ínọku be Nchileke kfukwaru le ndu ono a-byakwa. Ọo ya kparu iphe Ínọku deru; su: "Unu lenu! Nnajiufu be yele ndu nk'iya, bu 'aguta aguta, shi l'imigwe a-yiru bya; ¹⁵ bya ekpee ndiphe l'ephe ha ikpe. Oo-koshikota iphe bu ndu ono, e-ta madu Nchileke ono iphemiphe obule, ephe meru, bu iphe du eji. Yo gude emeswe ono, ephe mesweru iya ono nma ephe ikpe; l'ephe ta akwabedu iya ugvu; bya anmakwaphu ephe ikpe k'iphe bu ejo okfu, ephe gude kfubyishia epha iya!"

¹⁶ Ndu ono abuje: iphe -byaru ephe; ephe awata ọgu aphu; l'ata Nchileke uta. Ephe eworu onwephe togboru egu ejo iphe, agubebe ephe. Iphe eshije ephe l'onu abuleruphu oja onwonye mkpokoro ajaja. Ephe -phuwa l'o nweru uru, ephe e-rita madu l'eka; ephe awata ọjakposhi onye obu.

Okwa ke ovudoshi ike

¹⁷ Ọlobu; ndu ọnya mu; iphe mu eme t'unu maru bu t'unu nyatajelephu iphemiphe obule ono, ndu ishi-ozí Nnajiufu ayi Jisosu Kuráýisutu vuhawa ọzo kfuaru unu ono. ¹⁸ Mbụ iphe ono, ephe shi anoduje aguru unu ọgu egvu ono, bu iya bu: "L'o -rudelephu teke mgboko-a a-gvu; b'o nwetsuaru ndu a-nodu aja unu ewena. Iphe ephe a-nodu awogo eka iya; bu ege ephe e-shi mee iphe egu iya enwu ephe raphuraphu l'ehu; mbụ iphe egu iya agụ ephe; okfu l'ephe ta akwabedu Nchileke ugvu." ¹⁹ Ndu eme ege ono; bu ephe akpataje t'ogbo bua onwephe ebo; wata okpa iche iche. Ọ kwa egu iphe, no le mgboko-a, l'agụ ephe; be kpụ ephe l'eka; e to bukwa Ume-du-Nso gude ndu ephe. ²⁰ Ọlobu; ndu ọnya mu; unu vudoshikwaa ike l'ekwekwe ono, du iche, unu kweru ono; mbụ ekwekwe ono, shi Nchileke l'eka ono. Unu gude ekwekwe ono vuje evuvu. Unu hajee te Ume-du-Nso koshije unu ege unu e-kfuje anu Nchileke. ²¹ Unu nopyabelekwaphu le n-yemobu ono, Nchileke yeru unu ono. Unu anodukwaphu ngaberu Nnajiufu, bu Jisosu Kuráýisutu t'ọ phuaru unu imiko; mekwaaphu t'unu nodu ndu gbururu jeye.

²² Unu phujekwaaruru ndu obu agbakwadu ebo imiko.

²³ Egbe ndu ono be unu e-yetajeru eka; lofuta ephe l'oku. Unu aphujekwaaruphu ephe imiko; mbụ ndu ono, bu ejo

iphe, agụ ẹphe; bẹ gude ndzụ ẹphe ono. Ọlobu; unu ba akwaswejekwaru ẹphe ẹnya teke unu aphuru ẹphe imiko ọbu. Unu kpọjekwaa iphemiphe ọbule, bụ nk'ẹphe ashi; mbụ je akpaa l'uwe, ẹphe yewaru l'ẹhu; bụ iya bụ iphe ẹphe emekpo ememe, bụ iphe ẹjo ọriri ẹphe ono merushiwaru emerushi.

T'a jaa Nchileke ajaja

²⁴ T'ayi tua Nchileke ẹpha; mbụ onye ono, bụ iya; bẹ iphe bụ ike kpakoru l'ẹka ono. Ọ bụ iya bụ onye aduje ike mee t'unu ba ada; bukwaru iya phụ e-me t'ẹ b'ọ dụ iphe aa-ta unu uta iya teke oo-kuta unu dobe l'ọdu-biribiri iya, bụ ẹke ẹhu a-nọdu atsọwaru unu ẹna. ²⁵ T'ayi tua ya ẹpha; l'ọ bụ iya nkinyi iya; bẹ bụ Nchileke; buri l'ẹka Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu Kuráiyisutu; bẹ oo-shi dzọo ayi. T'ọdu-biribiri; ọburu Ọkaribe-Kakọta-Nụ; ike; ọbu ishi, ọ bụha-oduru tẹmanu; bẹ mgboko bya anọdu; buri nk'iya nta-a; bukwaruphu nk'iya jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ dụ.

Iphe Jisosu Kuráýisutu koshiru Jõnu lẹ Àphù

¹ Iphe e deru l'ẹkwo-wa; bụ iphe Jisosu Kuráýisutu koshiru ndu ejeru Nchileke ozi. Ọ bụ Nchileke; bẹ wotaru iphe-a, o shi domishia edomi-wa; koshi Jisosu Kuráýisutu; k'ọp̄hu Jisosu ono e-mekwanu tẹ ndu ono, ejeru Nchileke ozi ono maru iphe ẹ-ta anọhedu ọp̄hu, baru nwishi nta-a; yo mee. Tọ dọ iya bụ lẹ Jisosu Kuráýisutu ezi ojozi-imigwe iya; t'ọ je ekoshikota Jõnu, bụ onye ejeru iya ozi iphe ono; yo mee tẹ Jõnu tũko iya maru. ² Ọ bụ iphe, bụ iphe, Jõnu phuru b'ọ tũko l'ọ ha kfushibebe-wa. Yọ bũru l'ẹkwo-wa l'ẹka; bẹ Jõnu tũko okfu ono, Nchileke kfuru ono dekota. Iphe ono l'ọ ha bũkota ọkpobe okfu, Jisosu Kuráýisutu ono koshikotaru iya. ³ Ọnu-ọma bụ k'iphe bụ onye agụ ẹkwo-wa, e deru okfu-a, e kfuchiru Nchileke-wa. Ọnu-ọma abũru kẹ ndu nũru iya nũ; ngabẹ nchị; eme iya ememe. Lẹ teke iphemiphe ọbule-a, aabya ekfukfu-wa e-me dũakwa ntse.

Jõnu ekele Chọchi ẹsaa

⁴ Ọ bụ mbẹdua, bụ Jõnu bẹ ekele unubẹ chọchi ẹsaa ono, nọkota l'alị Ẹshiya ono ekele.

T'eze-iphe-ọma; mẹ ẹhu-agu, shi l'ẹka Nchileke tsokwa unu. Mbụ Nchileke ono bụ onye nọ ndzũ nta-a; bũru onye shihawa nọduta tẹmanu mgboko adube; bũkwaruphu onye ono, abya nũ ono. T'eze-iphe-ọma, shi iya l'ẹka; mẹkwaphu ọp̄hu shi l'ẹka Ume ẹsaa ono, anọduje l'ifu aba-eze ono bũru nk'unu jeyewaru. ⁵ Eze-iphe-ọma; mẹ ẹhu-agu ono shikwaphu l'ẹka Jisosu Kuráýisutu, bụ onye evudoshije ike l'iphemiphe ọbule, ookfuru ayi. Ọ bụ iya bụ onye ọdungu, Nchileke meru; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzũ; bũkwaru iya phũ bẹ bụ onye achị iphe bụ ndu bụ eze l'eliphe-a.

Ọ yeru ayi obu. Yọ bũru obu ono, o yeru ayi ono meru iphe ọ nwũ-chiru ayi ọnwu, ayi gega nwũ. Yọ bũkwaruphu mee ya b'ọ gude tọshia ayi ẹgbu ono, iphe dọ eji shi kee ayi ono. ⁶ Yọ bya emee ayi; ayi abũru eze; k'ọp̄hu ayi a-bũ ndu achijeru Nchileke ẹja; l'ejekwaruphu Nchileke, bụ Nna iya ozi. T'ajaja; mẹ ike bũru kẹ Jisosu Kuráýisutu gbururu jeye lẹ tutu yoyo! Ono kwa ẹge ọ dọ.

⁷ Unu lekwaphu l'ọ nọkwa l'urukpu l'abya. Iphe, bụ madzũ kpamũkpamu e-gudekota ẹnya ẹphe phũ iya. Iphe bụ ndu ono, tũru iya arwa ono a-phũkwa iya phũ. Iphe, bụ

ndu, nòkòta lẹ mgboko-a a-ra ejo ẹkwa; l'ẹke meji a-tòfu ẹphe m'ò -byalẹphu. Ọ bụ iphe e-me nù ndono! Ono kwa ẹge ọ du.

⁸ Nnajiufu, bụ Nchileke; bụru iya bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike; mbụ onye ono, nọ ndzụ nta-a; bụru iya bụ onye shihawa nọduta ẹmanu bẹ mgboko dọberu; bụru iya bụ onye ono, abya nù ono. Ọ bụ Nchileke ono bẹ sọru: "L'ọo ya bụ Onye Ivuzọ bya aburu Onye Ikperazu."

Jonu aphụ Jisọsu l'àphù

⁹ Ọ bụ mbẹdua bụ Jonu, bụ nwanna unu. Mu bụ onye mu l'unu tuko bụru nanu lẹ Jisọsu. Ọ bụ iya meru iphe mu l'unu atukoje ejekota iphe bụ iphe-ẹhuka-wa, ayi eje-wa. Mu l'unu atukojekwaphu ataru iphe nshi; yọ bụkwaruphu ẹge ono bẹ ayi a-tuko gbaru mgba nweru mgboko ọphungu ono, e-shi Nchileke l'ẹka ono. L'ọ nweru teke ọbu, a kpọjeru mu je edobe lẹ Ikfuli Pátumosu. Ishi iya aburu lẹ mu ara okfu Nchileke arara; yefuaru lẹ mu anọduje ekfuru ndiphe ke ọkpobe iphe ono, Jisọsu Kuráýisutu koshiru mu ono. ¹⁰ Yo be mbọku Chọchi; Ume Nchileke abya eji mu ẹhu. Mu awata ọphu àphù; bya anụa olu ọbu, adalẹphu igiri-igiri l'ọ bụ ọpyoku l'uzo azu mu. ¹¹ Olu ono asu mu: "Jonu! Tẹ mu tukokwa iphemiphe ọbule-a, mu abya aphuphu-a dekota l'ẹkwo. Mu -deebe iya; tẹ mu zilaaru iya ọzo chọchi ẹsaa-wa, ya abya agushi-wa. Wo tẹ mu zilaaru iya chọchi Éfesọsu; chọchi Suména; chọchi Pégamọmu; chọchi Tayitáyira; chọchi Sádísu; chọchi Filadélufiya; mękwaphu chọchi Layodísiya."

¹² Mu abya aghaa ẹnya tẹ mu phuedu onye ono, ekfu eyeru mu ono; phua urọku ẹsaa. Urọku ẹsaa ono bẹ bụ mkpọla-ododo b'e gude mekota iya. ¹³ L'echi urọku ẹsaa ono b'ọ nweru onye vudo iya nù, dulephu l'ọ bụ madzụ. Uwe, o yeru bụ uwe-nlọkpuru, akpa iya l'okpurukpu-ọkpa. O gudekwaphu akpọ-buleti, e meru lẹ mkpọla-ododo kebuta uwe iya ono l'ume. ¹⁴ Ẹgbushi, nọ iya l'ishi bẹ achalẹphu degedege l'ọ bụ eji aturu, maru ọcha ọcha; mbụ chatakpọkwaa l'ọ bụ eberugo. Ọphu bụ ẹnya iya achalẹphu l'ọ bụ ire-ọku, enwu enwunwu. ¹⁵ Ọkpa iya ẹphe ẹbo enwulephu zii l'ọ bụ mkpuru-ígwè, ama mma, a huru l'ọ-tata-kfukfu ọku jeye yọ chaa achacha; mbụ hua ya jeye yọ gbuchafu. Olu iya adalẹphu l'ọ bụ ẹphuphu eze mini, l'atso gbudugbudu teke o kfuru okfu. ¹⁶ L'ẹka-utara iya b'ọ chi mkpọ-kpodo ẹsaa. Ogu-mbeke, atsu nkọ ifu labu eshi iya l'onu lufuta. Ifu onye ono bẹ egbulephu oswi ke nwijnwii l'ọ bụ ẹnyanwu teke ẹnyanwu laru l'echi-ishi. ¹⁷ Mu aphule iya phụ; daa kpube ifu l'iku ọkpa iya; dabuleruphu l'ọ bụ

onye nwùhuru anwùhu. Yò bya ebyibe mu ẹka-ùtara iya; sù mu: “Tẹ mu ba atsùshi egvu; l'ò kwa yẹbedua bụ Onye Ivuzò bya aburu Onye Ikperazu. ¹⁸ Ọ kwa yẹbedua bụ onye nọ ndzụ gbururu jeye. Abyabya, ya byaru l'òdungu bükwa tẹ ya nwùhu anwùhu. Ya anwùhuakwanua ọbu. Ọle; tẹ mu lekwa: lẹ nta-a bẹ ya nọkwa ndzụ gbururu jeye. Ọ kwa iya gude ire-igodo, eegudeje tūhaa ẹke ọnwu nọ; mẹ ire-igodo, eegudeje tūhaa aḷi-maa. ¹⁹ Wo l'iphe mu e-me nta-a bụ tẹ mu dee iphemiphe ọbule-a, mu phụwaru-wa l'ẹkwo. Mu -deebe iya; tẹmanu mu edee iphe ọphu ekoshi ẹge iphe dụ nta-a; tẹmanu mu abyakwaphu bya edee iphe ọphu e-mekwanu l'uzo ifu. ²⁰ A bya abya lẹ mkpọ-kpodo ẹsaa-wa, ya chị l'ẹka-ùtara-wa; mẹ urọku ẹsaa ono, e gude mkpọla-ododo mee ono; ono bẹ ya abya tẹ ya karu mu iphe ọ nọ-chiru ẹnya iya. Lẹ mkpọ-kpodo ẹsaa ono bẹ nọ-chiru ẹnya unwu ojozi-imigwe; mbụ unwu ojozi-imigwe, anọduje eletagbaa chọchi ẹsaa ono ẹnya. Urọku ẹsaa ono bẹ nọ-chiru ẹnya chọchi ẹsaa ono.

2

Ozi, e ziru Chọchi Ẹfesosu

¹ “Iphe mu e-de l'ẹkwo nù ojozi-imigwe, eleta chọchi Ẹfesosu ẹnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, onye ono, chị mkpọ-kpodo ẹsaa l'ẹka-ùtara ono ziru; mbụ onye ono, ejephe l'echi urọku ẹsaa ono, e gude mkpọla-ododo mee ono. ² Lẹ ya makọtakwaru-a iphemiphe ọbule, unu emeje l'ọ ha. Ya makwaru-a ẹge unu jeshiberu ozi ike; mẹ ẹge unu tataberu iphe nshi. Ya makwaru-a l'unu te ekwejedu tẹ ndu ẹjo madzụ shita ẹke unu nọ. Unu datakọtawaru iphe bụ ndu ono, sùru l'ẹphe bụ ndu ishi-ozì; l'ẹphe ẹ-ba bụ iya ono. Unu abya amaru l'ẹphe ta abudu iya; l'ẹphe bụ ndu ntuphu-ire. ³ Ya makwaru-a l'unu atajeru iphe nshi; l'unu jewaru iphe-ẹhuka, ha nshinu l'okfu ẹka iya; unu ta la azụ.

⁴ Obenu l'o nweru ọru, ya phutaru unu l'ẹhu. Ọru ọbu, unu vu ọbu bụ l'ẹ tọ bụhedu ẹge unu shi yeberu iya obu l'òdungu bụ ẹge unu yeru iya ẹya nta-a. ⁵ Ọ kwa iya phụ bụ; t'unu nyatakwa ẹke unu jeberu; ụzo akpọ-swehu unu. Unu takwaaphu onwunu ụta iphe dụ ẹji, unu meru; ghaa umere lakfuta Nchileke; bya emelaha iphe ono, unu shihawa eme l'òdungu ono. Ọdumeka bẹ ya a-byakfutakwa unu. Ya -byakwanu; ya ewofu urọku nk'unu l'ẹke ọ nọ; gbahalẹkwaphu l'unu taru onwunu ụta. ⁶ Obenu l'iphe ya aja unu ajaja iya bụ l'ẹjo iphe ono,

èphe eme; mbù ndu ọgbo Níkolasu ono bẹ unu kpọru ashì. Yọ bukwaruphu ẹge yẹbedua kpọru iya ashì ndono.

⁷T'onye nweru ẹnu-nchì ngabẹkwaphu nchì; nua iphe-a, Ume Nchileke ekfuru iphe bụ chọchi lẹ chọchi ha-wa!

Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; bẹ ya e-kwe t'ọ wọta akpuru oshi ono, emeje t'a nọdu ndzụ ono ria; mbù oshi ono, gvuru l'ogbodufu Nchileke ono.

Ozi, e ziru Chọchi Suména

⁸“Iphe mu e-de l'ẹkwo nù ojozi-imigwe, eleta chọchi Suména ẹnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, onye ono, bụ iya bụ Onye Ivuzọ; bụru Onye Ikperazụ ono ziru; mbù onye ono, abyabya, ọ byaru l'ọdungu bụ tẹ ya nwùhu; nwùhutsua; bya anọdu ndzụ ọdo ono. ⁹Ya makwaru-a l'unu eje iphe-ẹhuka; makwaru-a l'unu akpa ụkpa. Ọbu l'e -kfude iya ekfukfu; bẹ unu nwekwaru iphe ọkpobe enwenwe l'imigwe. Ya makwaru-a kẹ ekfubyishi ono, ndu ẹjo-ire ono, sùru l'èphe bụ ndu Ju; l'èphe ẹ-ba bụ iya ono anọduje ekfubyishi unu. Ndu dọ ẹge ono ta bukwa ndu Ju lẹ phuu. Iphe ẹphe bụ kwa ndzuko ndu abajeru Sétanu ẹja. ¹⁰Unu abyakwa oje iphe-ẹhuka nta-a. Ọlobu; unu ba atsukwa egvu. Unu lekwa lẹ Obutuswe abyaakwa t'ọ haru unu chita je atushia mkpọro; k'ọphu aa-data unu. Adata ọbu, aa-data unu ọbu bụ l'unu e-je iphe-ẹhuka abalì iri mkpurophu. Ọlobu; unu nọdukpelekwaphu yẹbedua l'ẹka ẹge unu nọ iya nọshia ya ẹya ike; mbukwa m'o -ruhuru; ee-meta unu iphe-ẹhuka ọbu jeye ishi unu abaa ya. Unu nọdukpelekwaa iya phụ l'ẹka ẹge unu nọ iya ẹya; e -meebe bẹ ya e-kpubekwa unu okpu-eze, ekoshi l'unu mekputawaru. Okpu-eze ono bụ ndzụ gbururu jeye.

¹¹T'onye nweru ẹnu-nchì ngabẹkwa nchì; nua iphe-a, Ume Nchileke ekfuru iphe bụ chọchi lẹ chọchi ha-wa!

Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa bụ onye ẹ te ekwedu t'ọnwu k'ugbo ẹbo ono gbua.

Ozi, e ziru Chọchi Pégamọmu

¹²“Iphe mu e-de l'ẹkwo nù ojozi-imigwe, eleta chọchi Pégamọmu ẹnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, onye ono, gude ogu-mbeke ono, atsu nkọ ifu labụ ono ziru. ¹³Ya makwaru-a ẹke unu bu; mbù l'unu bu l'ẹke ono, Sétanu achì ono. Obenu l'unu anọdujekpelephu ekfu tekenteke l'edzudzu ọha l'ọo mbedua bụ Nnajiufu ọphu unubedua maru. Ọphu unu ta lufutabua ya l'ẹka m'ọo ugbo lanù; mbù jeye mẹ teke ono, e gburu Ántipasú; okfu l'o vudo l'edzudzu ọha; kfu l'ọo

mbèdua bẹ ya nọ l'ẹka ono. Ántipasú eshi ẹge ono koshi lẹ ya bụ onye gbarú kẹ tẹ ya gude ire iya ẹka; mbụ yọ bụkwarú l'ifu unu; bẹ iphe ono meru l'ẹke ono, Sétanu bu ebubu ono. ¹⁴ Obenu l'ọ nwekwaru ụnwu iphe olemole, bụ ọru, ya phutaru unu l'ẹhu. O nwekwaru ndu, unu l'ẹphe nọ l'ẹke ono; l'eme ẹjọ iphe ẹphe mụtáru l'ẹka Bèlamu. Ọ kwa Bèlamu ono bẹ ziru eze, bụ Bèlaku teke ndiche ono ẹge oo-shi duphua ụnwu Ízurelú ọzo; duru ẹphe ye l'ome ẹjọ iphe. Yo mee ụnwu Ízurelú; ẹphe erilahaa iphe a gbarú ẹja; mekwaaphu ẹphe; ẹphe awata ọfarushi onwẹphe; ẹphe l'ụnwanyi. ¹⁵ Ọ kwaphu ẹge ono b'ọ nweru unu; ndu ọphu amụ iphe ono, ndu ọgbo Níkolasu ezi ono. Ndu ọgbo Níkolasu ono bụkwaphu ndu eme ẹjọ iphe l'ọ bụ Bèlamu. ¹⁶ Ọ kwa iya bụ t'unu taa onwunu ụta iphe dụ ẹji, unu meru; ghaa umere lakfuta Nchileke; sefu ẹka l'ẹjọ iphe ono l'ọ ha. Ọdumeka bẹ ya a-byakfutakwa unu ẹgwegwa; bya egude ogu-mbeke ono, shi iya l'ọnu ono bya etso ndu ono, eme ẹjọ iphe ono ọgu.

¹⁷ T'onye nweru ẹnu-nchị ngabekwa nchị; nua iphe-a, Ume Nchileke ekfuru iphe bụ chọchi lẹ chọchi ha-wa!

Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; bẹ ya a-haru nri ono, Nchileke domiru edomi l'imigwe ono nụ. Nri ono bụ mana bẹ eekuje iya. Ya a-nụkwaphu onye ono mkpuma ọcha, e deru ẹpha ọphungu. Ẹpha ono te nweđu onye ọdo, ama iya nụ; gbahaa onye ọbu, a nuru iya nkinyi iya.

Ozi, e ziru Chọchi Tayitáyira

¹⁸ "Iphe mu e-de l'ẹkwo nụ ojozi-imigwe, eleta chọchi Tayitáyira ẹnya bụ:

Ọwaa bụ ozi, Nwatibe Nchileke ono ziru; mbụ onye ono, ẹnya iya dulephu l'ọ bụ ire-ọku, enwu enwunwu ono; mbụ onye ono, ọkpa iya phẹ ẹbo enwulephu zii l'ọ bụ mkpụrukpu-ígwè, ama mma, e fucharu efucha; yo gbuchafu egbuchafu ono. ¹⁹ Ya makotakwaru-a iphemiphe ọbule, unu anọduje eme l'ọ ha; maru ẹge unu gude yeberu ndu ọdo obu. Ya makwaruphu l'unu nọkwadu iya-a l'ẹka ẹge unu nọ iya; makwaruphu ẹge unu gude ejeshiberu iya ozi ike; mẹ ẹge unu gude atatabe nshi. Ya makwaru-a l'iphe ọphu unu eme nta-a bẹ danyikotaru iphe ọphu unu shi eme l'ọdungu.

²⁰ Obenu l'ọ nweru ọru, ya phutaru unu l'ẹhu. Ọru ọbu, unu vu ọbu bụ l'unu haru nwanyi ono; mbụ Jézebelú; yọ nọdu unu l'ẹhu. L'ẹjọ nwanyi ono bẹ asuje lẹ ya ekfuchiru Nchileke; ọbu l'iphe oozi ndu ejeru mu ozi bulephu ẹjọ-ire. Yọ buri iphe ono, oozi ono bẹ oogudeje ederu ẹphe eye; t'ẹphe wata ọfarushi onwẹphe; ẹphe

l'unwanyi. Yo gudekwa iya phù eme ephe t'ephe rije iphe a gbaru eja. ²¹ Ya hakpòoru iya; yò nòo òdu; ege ee-shi t'ò taa onwiya ùta iphe dù eji, oome; ghaa umere lakfuta Nchileke. Obenu l'ẹ to kwedu taa onwiya ùta; haa ùru-alì onò, òoru onò. ²² Unu lekwa lẹ ya abyaakwa tẹ ya tũru iya chee l'ùlo. Ndu onò, ejekfuje iya azẹe onò bẹ ya e-me t'ephe jee oke iphe-ẹhuka, ha nshinu; gbahakwaa l'ephe taru onwephe ùta iphe dù eji, ephe eme; haa otso nwanyi onò. ²³ Ùnwu iya l'ephe ha bẹ ya e-chigbushikota kpakparakpamu. O kwanu iya bụ k'ophu iphe bụ chọchi lẹ chọchi ha a-makwanũru l'òo mbèdua bẹ bụ onye onò, enyochaje uche-obu madzũ; nyochaa òkpoma iya; maru iphe nọ iya l'egomunggo onò. Ya a-nùkotagekpoo unu l'unu ha l'onye l'onye iphe gbaru unu l'ẹhu l'ẹhu. Onyemonye òbule bẹ ya a-nù iphe l'ẹge iphe o metaru dù dù-chi.

²⁴ A bya abya l'unubẹ ndu òphu bukwaphu lẹ Tay-itáyira: unubèdua te kwekwa tsoru l'ẹjo iphe onò, ndu onò ezi onò. Unubèdua bukwa ndu òphu ẹ-ta madu iphe onò, o nweru ndu ahajeru sù l'òo iphe e domigbaaru edomi l'ẹhu Sétanu onò. Unubèdua te nwehekwa iphe òdo, ya a-sùkwadu t'unu mee. ²⁵ Obenu l'ẹge ò dù ege ò dù; unu gudeshikpelekwa iya phù ike; mbù iphemiphe òbule onò, bụ nk'unu onò jeye teke ya a-bya òdo. ²⁶ O kwa onye luru ògu onò; mekputa; l'anũru iya okfu l'ozì onò jeye l'ikperazũ; bẹ ya e-ye ike l'ẹka t'ò buru ishi; l'achì iphe bụ mbakeshi. ²⁷ O bụ ege Nna iya yeru iya ike l'ẹka; bụ ege ya eyekwa phù ephe ike l'ẹka. Ephe e-gude mgbòro-ìgwè; chĩa iphe bụ mbakeshi ege eze achije mkpukpu iya; ephe emee mba onò l'ephe ha; ephe adù l'ò bụ ite-ura, e tsuru yògiri-yogiri. ²⁸ Ndu onò, ya yeru ike l'ẹka onò bẹ ya a-nùfukwaaphu Mkpò-kpodo nchi-abòhu.

²⁹ T'onye nweru ẹnu-nchì ngabekwa nchì; nua iphe-a, Ume Nchileke ekfuru chọchi lẹ chọchi ha-wa!

3

Ozi, e ziru Chọchi Sádìsu

¹ "Iphe mu e-de l'ẹkwo nù ojozi-imigwe, eleta chọchi Sádìsu ẹnya bụ:

Owaa bụ ozi, onye onò, bụ iya gude Ume ẹsaa onò, shi Nchileke l'ẹka onò; mẹ mkpò-kpodo ẹsaa phù ziru. Ya makwaru-a iphe bụ iphe unu emeje l'ò ha. Lẹ aanòdujeru eku unu ndu nọ ndzũ; obenu l'unu bụ ndu nwũhuru anwũhu. ² O phòduakwaru-a nwanshì nta-a; iphe òbu, unu nweru òbu anwunyahughee ẹnya. Oo ya bụ t'unu

lutehukwaphu mụru ẹn̄ya; kwab̄eru iya ẹn̄ya; k'òphu ọ̀o-jakerehu. Ya dataakwaru unu; ph̄uwa l'iphemiphe ọ̀bule, unu eme ta d̄udu ọ̀phu unu metabewaru ẹ̀ge gbaru n̄ l'ifu Nchileke. ³ Ọ̀o ya b̄u t'unu nyataj̄ekwaphu ozi-ọ̀ma ono, unu n̄uru l̄e nch̄i unu; kwetakwaphu ono. Unu vudoshikwaaphu ike l'iphe ozi-ọ̀ma ono ekfu. Unu atakwaaphu onwunu ụta iphe d̄u ẹ̀ji, unu eme; ghaa umere lakfuta Nchileke. Ọ̀ -b̄ukwaru l'unu te elutehudu m̄uru ẹn̄ya b̄e ya a-t̄ukwa unu l'ukfu; mb̄u byal̄ephu l'ọ̀ b̄u onye iphura, ẹ̀-te nwed̄u onye amaj̄e teke ọ̀obȳa. Ọ̀o ya b̄u l'unu ta abyad̄u bya ama egbe teke ọ̀bu, ya a-byakfuta unu ọ̀bu.

⁴ Obenu l'o nwekwaru-a ụmadzu olemole, unu l'ephe n̄o l̄e Sád̄isu l'ẹ̀ke ono, e-te merushidu onw̄ephe. Ọ̀ b̄u ndu ono e-ye uwe ọ̀cha; ȳeb̄edua ȳele ephe eburu eburu; okfu l'ọ̀ b̄u iphe ruberu ephe ndono. ⁵ Ọ̀ kwa onye l̄uru ọ̀gu ono; mekputa; b̄e Nchileke e-ye uwe ọ̀cha ono. Onye ono b̄e ya ta abyakwa bya efuchafu ep̄ha iya l'ẹ̀kwo ẹ̀ke e desh̄iru ep̄ha ndu a-n̄o ndz̄u gbururu j̄eye. Ya e-vudo l'ifu Nna iya; m̄e l'ifu ụnwu-oj̄ozi Nna iya ono, n̄o l'imigwe ono raa ya arara: l'onye ono b̄e b̄ukwa onye n̄o iya l'ẹ̀ka.

⁶ T'onye nweru ẹn̄u-nch̄i ngab̄ekwa nch̄i; n̄ua iphe-a, Ume Nchileke ekfuru ch̄ochi l̄e ch̄ochi ha-wa!

Ozi, e ziru Ch̄ochi Filad̄elufiya

⁷ "Iphe mu e-de l'ẹ̀kwo n̄u oj̄ozi-imigwe, eleta ch̄ochi Filad̄elufiya ẹn̄ya b̄u:

Ọ̀waa b̄u ozi, onye ono, d̄u ns̄o; mb̄u onye ono, b̄u iya b̄u ọ̀kpobe onye ire-lan̄u ono ziru. Onye ono b̄u iya gude ire-igodo eze, b̄u Dévidi; mb̄u onye b̄u iya ab̄uj̄e: ọ̀ -ḡuh̄awa ụzo; to nwehedu onye ọ̀do, hakwadu k'aguchi iya. Teke b̄u l'ọ̀o aguchi b'ọ̀ guch̄iru iya; to nwehedu onye ọ̀do, a-ḡuha iya n̄u. ⁸ Ya makwaru-a iphemiphe ọ̀bule, unu eme l'ọ̀ ha. Unu lekwa l̄e ya guhaakwaru ụzo gheberu unu ọ̀nu. Ẹ̀ to nwekwa onye ha k̄e aguchi iya. Ya makwaru-a l'ike ta hadu unu nsh̄inu. Obekwanu l'unu vudoshilekwaphu ike l'okfu ono, ya kfuru ono; l'emekwa iya ph̄u ememe; unu ta t̄ubua ẹ̀go l'unu ta b̄udu ndu nk'iya. ⁹ Unu lekwa ndu ono, b̄u ọ̀gbo, abaj̄eru S̄étanu ẹ̀ja ono; mb̄u ndu ono, egudeje ẹ̀jo-ire s̄u l'ephe b̄u ndu Ju; l'ephe ẹ̀-ba b̄u iya ono. Ndu ono b̄e ya e-me: ephe abya ebyishi ikpere l'ifu unu; baaru unu ẹ̀ja. Ọ̀ b̄u ẹ̀ge ono b̄e ya e-shi mee; ephe amaru l̄e ya yeru unu obu. ¹⁰ L'o nwekwaru iphe-ẹ̀huka a-dakfuta ndu bu l'eliphe mgburumgburu. Iphe-ẹ̀huka ono a-datak̄ota madz̄u kpam̄ukpamu. Teke iphe-ẹ̀huka ono byaru b̄e ya

a-kwachikwa-a unu t'ẹ b'o nwe iphe e-me unu. Ishi iya aburu l'unu doberu obu l'iphe ono, ya ziru unu ono, bu iya bu t'unu vudoshia ike; unu atajeru iphemiphe obule nshi. ¹¹ Ya ta anohekwa ophu baru nwishi nta-a; ya abya. Unu gudeshikwaa iphe ono, bu nk'unu ono ike; k'ophu ẹ too nwedu onye a-nyichata unu okpu-eze ono, bu iya bu ndzu gbururu jeye ono, Nchileke e-gude bua unu nggo ono. ¹² O kwa onye luru ogu ono; mekputa; be ya e-me t'o du l'o bu itso lanu l'itso, gude eze-ulo Nchileke iya. Yo buru l'ẹke ono be onye obu a-noduwaru jeye le tutu yoyo. Ya abya edee onye obu epha Nchileke iya ono l'atatifu; dekwaa ya phu epha obodo ke Nchileke iya ono, bu iya bu Jerusalemu ophungu ono. Obodo ono bu l'imigwe l'ẹke Nchileke iya ono no be oo-shi bya. Ya abya edefukwaaphu epha ophungu ke yebedua l'atatifu onye ono.

¹³ T'onye nweru enu-nchi ngabekwa nchi; nua iphe-a, Ume Nchileke ekfuru chochi le chochi ha-wa!

Ozi, e ziru Chochi Layodisiya

¹⁴ "Iphe mu e-de l'ekwo nu ojozi-imigwe, eleta chochi Layodisiya enya bu:

Owaa bu ozi, o ziru mbu onye ono, epha iya bu: 'Ono kwa ege o du' ono; mbu onye ono, gbaru t'e gude ire iya eka l'iphemiphe obule, ookfu ono; buru iya bu onye kfuru ayi okpobe okfu Nchileke; bukwaru iya phu bu onye iphemiphe obule, Nchileke keru le mgboko-a shi l'eka. ¹⁵ Ya makotakwaru-a iphe bu iphe unu eme l'o ha. Ya makwaru-a l'unu te kfukahudu ibyiya ophu unu vudo; t'a maru iya. L'unu te gudedu obu unu l'o ha etso iya; unu te kfukahukwanu l'unu ta budu ndu nk'iya. Obenu l'o dukwanu iya t'a su l'unu nolephu le nanu: l'unu gude obu unu l'o ha etso iya; ophu bu l'unu ta budu ndu nk'iya. ¹⁶ Oo ya bu; keshinu unu te vudodu l'unu gude obu unu l'o ha etso iya; unu te vudo l'unu ta budu ndu nk'iya be ya a-jikakwa unu tengu. ¹⁷ Unu anoduje asa nsasa l'unu nweru iphe; l'iphe ekwebukwaaru unu; to nwe iphe uko iya duru unu. Olobu; nsho unu; unu ta maduru l'unu du k'oyoru oshi; ke l'unu akpa ukpa; l'atsu ishi; agba otu. ¹⁸ Oo ya bu l'okwa, ya anmaru unu bu t'unu byachia bya azuta iya mkpola-ododo, a nuwaru anunu l'oku; k'ophu oo-me t'unu buru ndu nweru iphe. Unu abyakwaphu bya anmata iya uwe ocha yeje; t'unu ba agbahe otu. Unu azutakwa iya phu ogvu-enya; tee l'enya unu ono; wata ophu uzo. ¹⁹ L'o kwa iphe bu ndu ya yeru obu be ya abajeru mba; hua ephe ahuhu t'ephe maru iphe. Oo ya bu; unu guderu obu unu l'o ha meje ege ono, ya kfuru

unu ono; unu ataa onwunu ụta iphe dụ eji, unu eme; ghaa umere lakfuta Nchileke. ²⁰ Unu lekwa! Ya vudokwa l'ọnu ụlo; akụ ẹka l'ibo. Onye -nuru olu iya; guhaaru iya ụlo; ya abata yẹle onye ọbu erigba nri: onye eria k'ibe iya; onye eria k'ibe iya.

²¹ O kwa onye luru ọgu ono; mekputa; bẹ ya e-kwe t'ọ nonyabe iya l'aba-eze iya; bụ iya bụ ẹge-a, ya luru ọgu; yẹbedua; mekputa; bya anonyabe-wa Nna iya l'aba-eze nk'iya-a.

²² T'onye nweru ọnu-nchị ngabekwa nchị; nua iphe-a, Ume Nchileke ekfuru chọchi lẹ chọchi ha-wa!"

4

Ọbaru Nchileke ẹja l'imigwe

¹ Tọ dụ iya bụ; onanu emebelephu; mu abyakwa bya elee ẹn्या; phua ụzo, gheru ọnu l'imigwe.

Olu ono, kfuhawaru yeru mu l'odungu ono; mbụ olu ono, ada l'ọ bụ upyoku ono asụ mu: "Tẹ mu nyibata l'eli ẹke-a tẹ ya koshi mu iphe mefutaje nụ l'uzo ifu." ² E ji ekfu-wa; Ume Nchileke abya ejile mu phụ ẹhu. Mu abya elee ẹn्या; yo nweru aba-eze, nọ l'imigwe l'ẹke ono. Yo nwekwaruphu onye dugaru iya nụ. ³ Onye ọbu, dugaru l'aba-eze ọbu bẹ ifu egbulephu mụrumuru l'ọ bụ mkpuma ọbu, vu oke aswa, iphoro iya te ekwejedu t'e lee ya ẹn्या. Iphe eekuje mkpuma ono bụ jásùpà. Ifu onye ono achakwa vji l'ọ bụ egbe mkpuma ọbu, ereshikwaphu ire ike, ekeje uswuswe, eekuje kàniliyànù. Iphe nọ-pheru aba-eze ono mgburumgburu bụ evu-mini, eekwaphu onyingu-onyingu l'ọ bụ egbe mkpuma ọbu, vu oke aswa, eeku iya bụ émèràlùdù. ⁴ O nweru ukporo aba-eze l'aba-eze ọno ọdo, nọ-pheru aba-eze ono mgburumgburu. Ndu bụ ọgurennya adu ukporo l'ẹno dугatsuaru l'aba-eze ono. Ẹphe eyekota uwe ọcha, achagbaa pemu-pemu l'ẹhu l'ẹhu; kputsuaru okpu-eze l'ishi. Okpu-eze ono l'ọ ha bẹ bukota mkpọla-ododo b'e gude meshia ya. ⁵ Ebemu-igwe eshi l'aba-eze ono l'eku oswi kẹ mọremu! Mọremu! Igwe l'ede edede; agba agbagba; atụ egbe-igwe. Itsoku itsoku ụzo ẹsaa anodugbaa l'ifu aba-eze ono; l'enwu oku; bụ iya bụ Ume ẹsaa ono, shi l'ẹka Nchileke ono. ⁶ Iphe ọdo, nọfukwaaphu l'ifu aba-eze ono bụ iphe ọbu, dụ l'ọ bụ eze ẹnyimu. Eze Ẹnyimu ono bẹ aphụ ụzo l'ọ bụ iphe e gude onyo mee.

O nweru ụzo iphe ọno, nọgbaa ndzu, nọ l'echi aba-eze ono. Iphe ono abya anọ-phakwaaphu aba-eze ono mgburumgburu. Iphe ọno ọbu bẹ tuko ẹkemeke ọbule l'iphe bụ ẹhu iya mokashia ẹn्या: ifu l'azu. ⁷ Kẹ odungu

l'iphe ẹno ono, nọgbaa ndzụ ono bẹ dulephu l'ọ bụ agụ. Kẹ ẹbo adulephu l'ọ bụ oke-eswi. K'eto nweleruphu ifu l'ọ bụ madzụ. Ophu kwe iya ẹno bẹ ifu nk'iya dulephu l'ọ bụ ugo, ephe ephephe. ⁸ Iphe ono, nọgbaa ndzụ ono; ephe ẹno bẹ nwetsuaru ẹbà ishingu ishingu l'ẹhu l'ẹhu. O kwaphu ẹge ono bẹ ẹnya tukuru ephe ẹhu dzuru; mbụ jeye lẹ mkpuli ẹbà iya ono. Eswe l'enyashi bẹ ephe anọkotaje l'egvu; l'agụ:

“O dụ nsọ; o dụ nsọ; o dụ nsọ;

mbụ Nnajiufu ono,

bụ Nchileke, bụ iya

bụ Okaribe-Kakọta-Ike.

O bụ iya bụ Nchileke ono,

shikpelephu nọduta;

buru iya nọ nta-a;

buru iya bụ onye ono, abya nụ ono.”

⁹ Iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ephe ẹno agụkpelephu egvu; aja onye ono, nọ ndzụ gbururu jeye ono, bụ iya dugaru l'aba-eze ono ajaja. Ephe agụkwa iya phụ gude akwabẹ iya ugvu; gude iya etu iya ẹpha. Yọo buje; ephe gulephu egvu ono; ¹⁰ ọphube ụkporo ndu bụ ọgurenya lẹ ndu bụ ọgurenya ẹno ono adashia; kpubetsua ifu l'alị l'ifu onye ono, nọ l'aba-eze ono; mbụ onye ono, bụ iya nọ ndzụ gbururu jeye ono; l'abaru iya ẹja. Ephe abya ekpushia okpu-eze ephe dobegbaa l'ifu aba-eze ono; l'agụ egvu; asuje:

¹¹ “O bụ nggu bụ Nnajiufu ayi;

buru nggu bụ Nchileke ayi!

O bụ nggu bẹ iphe bụ ajaja;

ugvu; mẹ ike bụ nke ngu.

Ishi iya aburu l'ọo nggu

keru iphemiphe ọbule;

buru l'ọ bụ uche-obu ngu t'ephe nọdu;

meru iphe ephe nọ;

buru iphe e keru ekeke dobe.”

5

Nwaturu ono; mẹ ẹkwo, a gwọru agwọgwo

¹ Tọ dụ iya bụ; mu abya aphua l'o nweru ẹkwo, a gwọru agwọgwo, o pa l'ẹka mbụ onye ono, dugaru l'aba-eze ono. Ẹkwo ono b'e deru iphe: ifu mẹ azụ. A gwọo ya agwọgwo; gude iphe-ọhubama ẹsaa nyachishia ya. ² Mu aphua ojozi-imigwe lanu, e yeru ike, ha nshinu l'ẹka; ẹke ọora iya arara arashi iya ike; asuje: “?Bụ onye bụ onye lefuru onwiya ẹnya lẹ ya gbaru k'onnyashi iphe-ọhubama ono, e gude nyachishia ẹkwo ono, a gwọru agwọgwo ono; ?onye a-bya anyashia ya; phushia ya?” ³ To nwe m'ọ bụ onye lanu l'imigwe; mẹ

lẹ mgboko; m'ọ bụ l'ime alị, dūru ike phushia ẹkwo ono, a gwọru agwọgwo ono; ọphu ọ buru kẹ lee ẹnya l'ime iya. ⁴ Mu awata ọra ẹkwa; rashia ya ike; kẹ l'ẹ to nwedu onye a phuru, gbaru k'ọphushi ẹkwo ono; ọphu ọ buru kẹ ole ẹnya l'ime iya. ⁵ Tọ dū iya bụ; onye lanu lẹ ndu bụ ọgurennya ono asu mu: "Tẹ mu ba arashi ẹkwa." Wo mu: "Tẹ mu lekwa; l'onye ono, ẹpha iya bụ Agụ, shi l'ikfu Júda ono, bụ iya bụ O-shi-l'eri Dévidi bẹ lụakwaru ọgu ono; mekputawa. Ọ kwa iya bụ onye a-dū ike nyashia iphe-ọhubama ẹsaa ono, e gude nyachishia ẹkwo ono; woru iya phushia."

⁶ Tọ dū iya bụ; mu abya aphua Nwaturu ono l'ẹke o vudo lẹ mgbaku aba-eze ono yele iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ẹphe ẹno. Yo vudokpelephu l'ifu ụkporo ndu bụ ọgurennya lẹ ndu bụ ọgurennya ẹno ono. Nwaturu ono bẹ dūkpelephu l'e gbujehawaru iya ru egbugbu; gude chia ẹja. Nwaturu ono bẹ furu mpo ẹsaa; mokwaaphu ẹnya ẹsaa, bụ iphe nọ-chigbaaru ẹnya Ume ẹsaa Nchileke; mbụ Ume ẹsaa, Nchileke zikashikotawaru t'ẹphe dzuru eliphe mgburumburu. ⁷ Nwaturu ono atugbua jekfube onye ono, dugaru l'aba-eze ono; bya anata iya ẹkwo ono, a gwọru agwọgwo, ọ pa l'ẹka-utara ono. ⁸ Yo wotalephu ẹkwo ono; iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ẹphe ẹno; mẹ ụkporo ndu bụ ọgurennya lẹ ndu bụ ọgurennya ẹno ono abya abukotaru Nwaturu ono pẹ l'ifu; baaru iya ẹja. Ndu bụ ọgurennya ono apatsuaru eze une l'ẹhu l'ẹhu; mẹ eze efere, e gude mkpola-ododo kpọtua. Iphe nọgbaa l'efere ono bụ insensu. Enwuru-ọku insensu ono nọ-chiru ẹnya ekfukfu ono, unwu Nchileke anọduje ekfu anu yebe Nchileke ono. ⁹ Ya ndono; ndu bụ ọgurennya ono agukpelephu egvu ọphungu asuje: "Ọ bụ nggu gbaru

k'owota ẹkwo ono;
nyashia ya iphe-ọhubama
ono, e gude
nyachishia ya ono.
E gburu ngu egbugbu;
nggu egudewa mee ngu
gbataru Nchileke madzụ;
mbụ ndu shigbaa l'iphe,
bụ ikfu, dū l'iche iche;
iphe bụ okfu-alị ndu,
dū iche iche;
mkpukpu lẹ mkpukpu ha;
mẹ iphe bụ mbakeshi phuu.

¹⁰ I mewaru ẹphe;
ẹphe abugbaaru eze;
mekwaaphu ẹphe;

èphe abụgbaaru ndu
achijeru Nchileke ayi eja.
Yọ buru èphe a-nọdu achị mgboko.”

¹¹ Ya ndono; mu abya aphua unwu ojozi-imigwe, ha l'igwe. Mu anukwaaphu olu èphe. Unwu ojozi-imigwe ono karikwaru unukurunu ugbo olemole; mbu l'èphe hakpoo l'igwe; k'ophu ẹ to nwedu onye ha ke guta èphe l'ogu. Èphe atuko l'èphe ha; èphe l'iphe ono, nọgbaa ndzu ono èphe ẹno; me ndu bu ogurennya ono; do-pee aba-eze ono mgburumburu. ¹² Èphe azu egvu azushi iya ike; asuje:

“Nwaturu ono, e gburu;
gude chia eja ono
gbakwaru t'iphe, bu ike;
iphe, bu mmamiphe;
iphe, bu ẹku; ugvu;
iphe bu ajaja; odu-biribiri;
me onu-oma buru nk'iya!”

¹³ Mu anua eke iphe bu iphe Nchileke keru ekeke dobe l'imigwe; me ophu o keru dobe l'eliphe; me ophu o keru dobe l'ime ali; me ophu o keru dobe l'eze enyimu tukoru azu egvu asuje:

“T'iphe bu onu-oma;
ugvu; ajaja;
obu ishi k'iphemiphe obule
bukotaru k'onye ono,
dugaru l'aba-eze ono;
me Nwaturu ono gbururu
jeye le tutu yoyo!”

¹⁴ Iphe ono, nọgbaa ndzu ono èphe ẹno atuko zu: “Ono kwa ege o du-o!” Ukporo ndu bu ogurennya le ndu bu ogurennya ẹno ono abukotaru pee; kpube ifu; baaru onye ono, dugaru l'aba-eze ono; me Nwaturu ono eja.

6

Iphe-ohubama, e gude nyachishia ekwo ono

¹ To du iya bu; mu aphua teke Nwaturu ono bya bya anyafu k'odungu l'uzo iphe-ohubama esaa ono, e gude nyachishia ekwo ono. Mu anua ege nanu l'uzo iphe ẹno ono, nọgbaa ndzu ono gude olu, daru l'o bu egbe-igwe; su: “Ngwaa!” ² Mu abya elee enya; phua inya ocha. Onye agba inya ono aparu uta, eegudeje agba akfu. Onye ono b'e kpuberu okpu-eze l'ishi. Yo dugaru l'eli inya ono gbachia; yo buru iya oje ugu. Yo jeshia olu ndu ohogu iya ege oolujehawa èphe.

³ Nwaturu ono abyakwa bya anyafu iphe-ohubama k'èbo l'uzo iphe-ohubama esaa ono, e gude nyachishia ekwo ono. Mu anua ege k'èbo l'uzo iphe eno ono, nogbaa ndzu ono suru: "Ngwaa!" ⁴ Inya odo alufutakwa. Yo buru inya, eke uswuswe l'ò bu oku. Onye dugaru l'eli iya b'a paru ogumbeke, ha nshinu pee. E zi iya t'o je emee te ndiphe tsoje ibe ephe ugu; gbushije ibe ephe; k'ophu ehu-agu ta abyahedu bya anodukwadu l'eliphe.

⁵ Nwaturu ono abyakwa bya anyafu iphe-ohubama k'eto l'iphe-ohubama ono. Mu anua ege k'eto l'iphe eno ono, nogbaa ndzu ono suru: "Ngwaa!" Mu abya elee enya; phua inya ojingu. Onye dugaru l'eli iya aparu iphe eegudeje eme t'a maru ege era iphe beru. ⁶ Mu anua iphe dulephu l'ò bu olu madzu l'echilabu uzo iphe eno ono, nogbaa ndzu ono. Yo suje: "L'iphe e-retabe ire; k'ophu bu le nji, e gude aswa ozi ujiku lanu gota bulephu onye lanu nwenkinyi b'oo-ji ephe. Echa, e gude aswa ozi ujiku lanu wuta aburu umadzu eto kpuu b'oo-ji ephe.* O bulephu t'e b'e mebyikwa manu yele mee emebi!"

⁷ Nwaturu ono abyakwa bya anyafu iphe-ohubama ono k'eno ya. Mu anua eke iphe ono, nogbaa ndzu ono k'eno suru: "Ngwaa!" ⁸ Mu abya elee enya; phua inya, nwaru anwanwa l'ò bu odzu. Onye dugaru l'eli iya aburu Anwuhu gedegede. Iphe etso iya l'azu aburu Ali-maa. A bya ekèè eliphe uzo eno; woru uzo lanu ye ephe l'eka t'ephe gude ugu-mbeke; me ejo-egu; me mgbonwu; me ejo anu-egu-egbudu gbushia ephe.

⁹ To du iya bu; Nwaturu ono abya anyafu iphe-ohubama ono k'ise. Mu aphua enya-ngweja Nchileke l'eke ono. Iphe jiru mkpuli eke ono, aachijeru Nchileke eja ono aburu maa ndu ono, e gburu l'ike ono; okfu l'ephe kwetaru iphe okfu Nchileke kfur; me okfu l'ephe shi anoduje eme ekoshi l'ephe bu ke Nchileke. ¹⁰ Ephe atuko l'ephe ha l'ara iya arashi iya ike; su: "Nnajiufu-e! O bu nggu bu onye du nsò; buru nggu bu onye emeje iphe ege i kfu iya. ?Nanu ege aa-no-tabe; temanu nggu ekpe-e ndu bu l'eliphe ikpe; gwata ephe ugwo egbu-gbu-wa, ephe gbushiru ephe-wa?" ¹¹ To du iya bu; a bya ekeshikotaru ephe uwe-nlokpuru, a chagbaa pemu-pemu l'ehu l'ehu; bya asu ephe: "T'ephe noduru tuta ume, ephe atuta. Ephe ataa nshi; ngabefua nwanshi; l'ephe tee dzukwaa." Wo ephe: "T'ephe tutakpelephu ume ono jeye teke ephe e-dzu edzudzu; temanu. L'ò kwa ege ono, e gbushiru ephebedua ono bu ege e gbufutajekwaphu

* 6:6 6:6 Iphe a kwata dee l'okfu Giriku; l'eke-a ta bukwa nji; me echa. Iphe eekfu okfu iya kwa "witu", bu iphe eegudeje eme buredi; me "bali" eerijekwaphu eriri.

igweligwe ndu ọdo l'eliphe; mbụ ndu ono, bukwapu unwunna ephe; l'ejeru Nchileke ozi ege ono, ephebedua jeru iya eya ono."

¹² Mu aphua teke o nyafuru iphe-ohubama ono k'ishingu. Ali awata onma jijiji anmashi iya ike. Enyanwu ejikputa; jihu ke hunyihunyi l'o bu uwe-aphu. Onwa l'ophu agho; kekota robongu l'o bu mee.[†] ¹³ Mkpọ-kpodo, no l'igwe adashi l'o bu oshi figu, erishihu akpuru, e-ta kadu akaka teke oke pherephere ephe; l'anma iya yikayika. ¹⁴ Igwe agwolephu l'o bu utute; gwofu; a phu-beru iya. A tuko iphe bu ugvu; me ikfuli, no nu wofu l'eke, o shi nodugbaa. ¹⁵ Ya ndono; iphe bu ndu eze ke eliphe; ndu oke amadu phe; ndu ishi soja; ndu nweru iphe; ndu okpehu no; mekpọ onyemonye obule: ohu me amadu atuko l'ephe ha je edomishia onwephe l'ogba; me le mgbaku mkpuma, nogbaa l'eke ugvu no. ¹⁶ Ephe echikutsua ugvu ono; me eze mkpuma ono: "T'o zee zepyabe ephe; domia ephe t'onye ono, dugaru l'aba-eze ono ba phu ephe; me te Nwaturu ono ba azube ephe oke ehu-eghughu iya. ¹⁷ Ishi iya aburu le mboku oke ehu-eghughu onye ono, dugaru l'aba-eze ono; me ke Nwaturu ono a-dakfuta ndiphe be ruwaru nu. ?Bu onye ha k'okpofu iya l'ifu nta-a?"[‡]

7

Ndu, e meru iphe-ohubama l'atatifu

¹ E meebelephu; mu abya aphua ojozi-imigwe eno ege ephe vudo l'uzo eke ali jeberu; igwe ejebe uzo eno. Ojozi ono ephe eno alo-gudetsua pherephere, eshije l'uzo eke ono; t'e b'o phehe le mgboko. To nwehe pherephere, ephe le mgboko; too phe l'ali; too phe le mini; too phe l'oshi. ² Mu abya aphua ojozi-imigwe ọdo; l'eke o shi l'uzo enyanwuhata ephe abya. Ojozi ono be gude iphe shi l'eka Nchileke ono, no ndzu ono; mbu iphe eegudeje eme iphe-ohubama l'ehu. Yo bya araa ya arara rashia ya ike; asuje ojozi eno phu, Nchileke ziru t'ephe je emebyishia ali; mebyishia mini phu; ³ su ephe: "T'ephe be emebyiodukwa ali; m'o bu mini; m'o bu oshi. Iphe odungu, ephe e-vuoduru uzo mee bukwa t'ephe meodu iphe bu ndu ejeru Nchileke ayi ozi iphe-ohubama l'atatifu." ⁴ A kọo umadzu ole, e meru iphe-ohubama Nchileke ono; mu anua ya. Ephe du ukporo unu madzu ugbo iri l'esato.* Ndu ono shikota l'iphe bu ikfu unwu Izurelu iche l'iche. ⁵ Ndu e meru iphe-ohubama ono l'ikfu ke Jıda du

[†] 6:12 6:12 Jów 2:31; Ndu 2:20.

[‡] 6:17 6:17 Jów 2:31.

* 7:4 7:4 Iphe o bu bu 144,000.

ụkporo ụnu l'ụnu iri.†
 Ndu k'ikfu Rúbẹnu dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Gádu dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.

6 Ndu k'ikfu Ásha dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Náfutali dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Manáse dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.

7 Ndu k'ikfu Símiyọnu dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Lívayi dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Ísaka dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.

8 Ndu k'ikfu Zébulọnu dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Jósefu dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.
 Ndu k'ikfu Bénjaminu dụ
 ụkporo ụnu l'ụnu iri.

Ikpoto ndu ọdo, bu 'aguta aguta

9 E meebe; mu abya elee ọnya; phua ikpoto ndu, nmaru ẹkfurekfu; k'ọphu bu l'ẹ to nwedu onye, ha ke guta ẹphe l'ogu. Ndu ono bu ndu shikota l'iphe bu mbakeshi; shi l'iphe, bu ikfu l'ikfu, nonu; shi l'iphe bu mkpukpu le mkpukpu; me l'iphe bu okfu-ali, du iche l'iche le mgboko. Ẹphe atuko l'ẹphe ha yekota uwe-nlokpuru, acha ucha; vudokota l'ifu aba-eze ono; me l'ifu Nwaturu ono; patsuru igu l'eka. ¹⁰ Ẹphe atuko ara iya arara arashi iya ike; asuje: "Adzozo ono, a dzoro ayi ono bukwa l'eka Nchileke ayi b'o shi; mbu Nchileke ono, bu iya dugaru l'aba-eze ono. Adzozo ono eshikwaphu l'eka Nwaturu ono." ¹¹ Ojozi-imigwe ono l'ẹphe ha atuko bya adọ-pee aba-eze ono mgburumburu; ọ-pee ndu bu ọgurenya ono mgburumburu; ọ-phakwaaphu iphe ẹno ono, nọgbaa ndu ono mgburumburu. Unwu ojozi-imigwe ono l'ẹphe ha abya aburu pee l'ifu aba-eze ono; baaru Nchileke ẹja; ¹² asuje: "Ono kwa ẹge ọ du! T'iphe bu onu-oma, aago agogo; me ajaja; me mmamiphe; me ekele; me ụgvu; me ike; me agburu-ẹhu buru ke Nchileke ayi gbururu jeye le tutu yoyo. Ono kwa ẹge ọ du!"

† 7:5 7:5 Iphe ọ bu bu 12,000.

¹³ Ya ndono; onye lanụ lẹ ndu bu ọgurennya ono aji mu: “?O du mu l’o bu ndu ole be ndu ono, e yetsuaru uwe-nlokpuru, acha ucha ono bu? ?O du mu l’o bu awe be epe shi?”

¹⁴ Mu asu iya: “Nwoke oma; me mu ta makwa. Su iya t’o kanuru mu ndu epe bu.”

Yo su mu: “Ndu-wa bukwa ndu ono, shi l’ejo oke iphe-ehuka ono lufuta. Epe gude-wa mee Nwaturu ono, shi l’eka Nchileke ono saa uwe-nlokpuru epe ono; yoo cha ege ono. ¹⁵ Oo ya meru iphe epe vudo l’ifu aba-eze Nchileke; l’abaru iya eja eswe l’enyashi l’ime eze-ulo iya. Yo buru onye ono, dugaru l’aba-eze ono be anonyabeje epe; l’echi epe; t’e b’o nwe iphe e-me epe. ¹⁶ Egu ta abyahedu bya agukwadu epe; mini ta aguhe epe. Anwu ta abyahakwa bya echi epe odo; to nwehe okpomoku iphe odo, byakwadu bya ekpo epe. ¹⁷ Ishi iya aburu le Nwaturu ono, no l’echi aba-eze ono a-odu eleta epe enya l’o bu onye eche aturu, letaru aturu iya enya. Oo-dujeru epe je eke mini, anuje ndu futaru. Nchileke a-tuko iphe, bu enya-mini, no epe l’anya fuchaa.”

8

Iphe-ohubama k’esaa, e gude nyachishia ekwo ono

¹ To du iya bu; Nwaturu ono anyafulephu iphe-ohubama ono ke esaa, e gude nyachishia ekwo ono; ekemeke obule l’imigwe adakota shikongu; buru rigbidingu jeye iphe ha l’o bu nkere-ebo awa lanu. ² Ya ndono; mu abya aphua ojozi-imigwe esaa ono, evudoje l’ifu Nchileke ono. A bya achee epe upyoku esaa.

³ Ojozi-imigwe odo abyatashia eke ono; byade; gude efere, e gude mkpola-ododo mee. Yo buru l’efere ono be aakpoje insensu oku. Ojozi-imigwe ono abya evudo l’anya-ngweja Nchileke ono. Enya-ngweja insensu ono dulephu l’o bu okpokoro, e gude mkpola-ododo mee. To du iya bu; a bya anu ojozi-imigwe ono insensu, ha nshinu t’o gwakobe enwuru-oku iya l’ekfukfu ono, ndu ke Nchileke anoduje ekfu anu Nchileke ono t’o tuko kpolihu kpoo tuu kpokfube Nchileke. ⁴ To du iya bu; enwuru-oku insensu ono; me ekfukfu ono, ndu ke Nchileke ekfuje anu Nchileke ono ekpolihu; shi ojozi-imigwe ono l’eka kpoo tuu lakfushia Nchileke. ⁵ Ya ndono; ojozi-imigwe ono ewota efere ono; bya eshi l’anya-ngweja Nchileke ono vo-jia ya oku; woru iya tuu l’eliphe. Mgboko aswokobe; igwe l’ede edede; l’agba agbagba; l’atu egbe-igwe; ebemu-igwe l’eku oswi ke meremu meremu; ali l’anma jijiji.

Uppyoku

⁶ Ya ndono; ojozi-imigwe ẹsaa ono, chì ụpyoku ẹsaa ono abya akwakọbe k'ogbu ụpyoku ẹphe.

⁷ Ojozi-imigwe kẹ ọdungu abya egbua ụpyoku nk'iya. Aka-mini; mẹ ọku, a gwakọberu mee awatawaphu achìchi l'ọ bụ mini l'eliphe. Ọku ékèé eliphe ụzo ẹto; kepyashia ụzo lanụ; bya ékèé oshi ụzo ẹto; kepyashia ụzo lanụ; bya atụko iphe bụ ẹwu onyingu kepyashikota.

⁸ Ojozi-imigwe k'ẹbo abya egbua ụpyoku nk'iya. A bya aparu iphe ọbu, dụ l'ọ bụ eze ugwu, ha nshinu, enwu ọku raphuraphu chee l'eze ẹnyimu, nọkota l'eliphe. Eze ẹnyimu ékèé ụzo ẹto; ụzo lanụ abụkotaru mee. ⁹ Iphe, bụ iphe, nọ ndzụ, bu lẹ mini ékèé ụzo ẹto; ụzo lanụ anwushihukota. Ugbọ-mini ékèé ụzo ẹto; ụzo lanụ emebyishihukota.

¹⁰ Ojozi-imigwe k'ẹto abya egbua ụpyoku nk'iya. Eze mkpọ-kpodo, enwu raphuraphu l'ọ bụ ọku itsu-ọku eshi l'imigwe bya adaa; kèléphu iphe bụ mini l'ọ ha; mẹ iphe bụ ọgba-mini ụzo ẹto; daa l'ụzo lanụ. ¹¹ Ẹpha mkpọ-kpodo ono bụ "Age". Mini, nọ lẹ mgboko ékèé ụzo ẹto; ụzo lanụ awata ọtso ile l'ọ bụ age. Ikpetuma ndu ngutaru mini ono, bụ ndu nọ lẹ mgboko anwushikota. Ishi iya aburu lẹ mini ono atso ile.

¹² Ojozi-imigwe k'ẹno abya egbua ụpyoku nk'iya. E kèé ẹnyanwu ụzo ẹto; chia ụzo lanụ iphe. Bya ékèé ọnwa ụzo ẹto; chia ụzo lanụ iphe. Bya ékèé mkpọ-kpodo ụzo ẹto; chia ụzo lanụ iphe; k'ọphu ụzo lanụ l'iphoro ẹphe gbahuru ọchi. Eswe ékèé ụzo ẹto; iphoro ta nọhe l'ụzo lanụ. Yọ bụkwaruphu ẹge ono b'ọ dakfuru ẹnyashi; mbụ yo kèé ẹto; ụzo lanụ akafukpooru ọgba ọchi.

¹³ Mu abya elee ẹnya; phua ugo lanụ; ẹke oophe l'akpamigwe. Ugo ono ara iya arara l'arashi iya ike; asuje: "Nshọ unwu-eliphe! Nshọ unwu-eliphe! Aphù atsuru ndu bu lẹ mgboko teke ojozi-imigwe ẹto ono, phọduru nụ ono e-gbufua ụpyoku ọphu ẹphe abya egbugbu!"

9

¹ Tọ dụ iya bụ; ojozi-imigwe k'ise abya egbua ụpyoku nk'iya. Mu aphua mkpọ-kpodo, shihawa l'imigwe daa lẹ mgboko. E woru ire-igodo, eegudeje tūhaa ẹke eeshije enyiba l'ime Iduma Maa nụ iya. ² Mkpọ-kpodo ono abya atūhaa ẹke eeshije nyiba lẹ Iduma Maa ono. Iduma ono awata okpo ẹnwuru-ọku; l'ò bụ ẹke a kọberu ọ-tata-kfukfu ọku. Ẹnwuru-ọku ono emee ẹnyanwu; mẹ akpamigwe; yọ gbaa tsụbalangu.* ³ Ya ndono; igube eshi

* 9:2 9:2 Jów 2:10.

l'ẹnwuru-ọku ono zelihi; zeba l'eliphe. Igube ono b'e meru t'ọ dū ike meje iphe ahụ ọku l'ọ bụ onye akpị gbaru. ⁴ A sụ igube ono t'ẹ b'ọ nwekwa iphe oo-me ẹwu, nọ l'eliphe; too mebyi oshi; ọphu o nwekwa iphe futaru l'ali, mkpẹkwo nọ, oo-mebyi. Lẹ ndu ọo-nọdu anụ aphụ bukwapu ndiphe ono, ẹ te medu iphe-ọhubama Nchileke l'atatu ono. ⁵ Igube ono b'e ziru t'ọ nua ndiphe aphụ ọnwa ise. Ọlobu t'ẹ b'ọ nwekwa onye oo-gbu egbu. Obenu l'ẹjo ẹhu, ọo-kpa ndiphe bẹ e-selephu ẹphe esese ẹge akpị eseje onye ọ gbaru. ⁶ L'ime ọnwa ise ono bẹ ndiphe a-cho anwuhu; ẹphe ta aphụ iya. Ẹgu t'ẹphe nwushihu a-nọdu agụ ẹphe; obenu lẹ anwuhu phehuwaru; gbalaa.

⁷ Igube ono bẹ dutsulephu l'ọ bụ inya, a kwawaru ngwa k'oje ọgu. Iphe nọtsua ya l'ishi bẹ dutsua l'ọ bụ okpu-eze, e gude mkpọla-ododo mee. Ifu iya adutsua l'ọ bụ ifu madzu.† ⁸ Ẹgbushi, nọ iya l'ishi bẹ hatsulephu ogologo-ogologo l'ọ bụ ẹgbushi unwanyi. Eze, nọ iya l'ọnu adutsulephu l'ọ bụ eze agụ.‡ ⁹ O yeshiru iphe l'ume; gude gbobudo obu iya l'ọ bụ uwe-igwè, ndu eje ọgu eyeje gude gbobudo ọkpoma. Igidi, o gude ẹbà iya ede dulephu l'ọ bụ ọda igweligwe ugbo-inya; mẹ igweligwe inya kpụ eje ọgu. ¹⁰ Igube ono bẹ nwetsukwaaru ọde, oogudeje agba agbagba l'ọ bụ akpị. Ẹke ike nọ iya, bụ iya bụ ike ono, oo-gude nua madzu aphụ ọnwa ise ono aburu l'ude iya ono; b'ọ kpakoru. ¹¹ Onye eze ẹphe aburu ojozi-imigwe ono, bụ iya bẹ Iduma Maa ono nọ l'ẹka. Ẹpha ojozi-imigwe ono l'okfu Hibururu bụ Abádonu; l'okfu Giriku b'ọ bụ Apóliyonu, bụ iya bụ Onye mgbu-gbu-madzu.

¹² Ya ndono; ẹjo iphe-ẹhuka kẹ ọdungu eswee; yọ phọdukwaru ọzo ẹjo iphe-ẹhuka labu ọdo.

¹³ Tọ dū iya bụ; ojozi-imigwe kẹ ishinguru abya egbua upyoku nk'iya. Mu anụa olu, shi l'ẹnya-ngweja Nchileke ono, e gude mkpọla-ododo mee ono. Okfu ono b'e kfuru l'ishi iya ọwaa; kfua ya l'ishi iya ọphu; kfua ya l'ishi iya ọphu; kfua ya l'ishi iya ọphu: ọzo ẹnọ l'ẹnya ẹke ono. A tuko nukota iya ugbo lanu. Ẹnya ẹke ono abuleruphu l'ifu Nchileke gededede b'ọ nọ. ¹⁴ Olu ono asụ ojozi-imigwe k'ishinguru ono, bụ iya gude upyoku ono: "T'ọ tshikota ojozi ẹnọ ono, e keru ẹgbu dobe l'iku Eze Ẹnyimu Yufurétisu ono." ¹⁵ Ya ndono; a paru ojozi ẹnọ ono wehakota. Iphe e meru ẹphe doberu bụ k'ọphu ẹphe e-mee iphe ono, a suru t'ẹphe mee ono l'oge teke ono gededede; mbụ l'awa ono gededede; lẹ mbọku ono gededede; l'ọnwa ono gededede; mẹ l'afa ono gededede. Iphe a suru t'ẹphe mee bụ t'ẹphe

† 9:7 9:7-9 Jów 2:4-5. ‡ 9:8 9:8 Jów 1:6.

kèè ndiphe ụzo ẹto; tuko ụzo lanu gbushikota. ¹⁶ A su mu le ndu soja ophu agba inya be du ukporo miliyonu iri. ¹⁷ Ya ndono; mu aphua ndu, agba inya l'aphu ono; bya aphua inya, ephe agbatsua. Uwe-igwe, ndu ono yetsuaru l'obu be ekegbaa l'o bu oku; l'ekekwapu onyingu-onyingu; l'ekekwapu ododo-ododo. Inya ono be ishi iya dutsulephu l'o bu ishi agu. Oku, enwu raphuraphu; me enwuru-oku; me nshi-egbe eshi iya l'onu awushi. ¹⁸ Yo buru ụzo mgbonwu ẹto ono, bu iya bu oku; enwuru-oku; me nshi-egbe b'e gude kèè ndiphe ẹto; tuko ụzo lanu gbushikota. ¹⁹ Eke ike notsua inya ono bu l'onu; me le mgbodzu. Mgbodzu adukota iya l'o bu agwo bya enwegbaaru ishi. Yo buru ishi ono be oogudeje emeru madzu ehu.

²⁰ Obenu le ndiphe ta takwa onwephe uta iphe du eji, ephe eme; mbu nwa ndu ophu mgbonwu ono gbuphodoru. Ephe ta ghakwa umere; lakfuta Nchileke. Ephe ta ha ome ejo iphe, ephe eme; ephe ta ha obaru ogvu; me iphe a pyiru apyipyi eja; mbu iphe ephe gudetsua mkpola-ododo; me mkpola-ocha; me ope; me mkpuma; me oshi mee. Mbu iphe tuko buru iphe e-ta aphudu ụzo; to o n' iphe le nchi; too je ije. ²¹ Ophu ephe 'atakwu nu onwephe uta ejo iphe ono; ghaa umere lakfuta Nchileke; ophu ephe 'ahakwa ogbu ochi; ephe ta ha oto nshi; ephe ta ha ofarushi onwephe ephe l'unwanyi; ephe ta ha ozi iphura.

10

Ojozi-imigwe, gude nwa ekwo, a gworu agwogwo

¹ To du iya bu; mu abya aphua ojozi-imigwe odo, e yeru ike, ha nshinu l'ehu; yo shi l'imigwe alazita le mgboko; urukpu agbaphee ya mgburumburu. Evu-mini agbaphee ya l'ishi. Ifu acha l'iya phu pemu-pemu l'o bu enyanwu. Okpa iya phe ebo adukota l'o bu oku, enwu enwunwu; mbu oku, kpuru nmororo l'o bu ogwodogwo oshi, ha l'o bu ngunu. ² Iphe o gude l'eka aburu nwa ekwo, a gworu agwogwo; obu l'a phushiwaru iya aphushi. Yo woru okpa eka-utara iya dzobe l'eli eze enyimu; woru k'eka-ibyita dzobe l'eli nggodo. ³ Yo bya araa ya arara rashia ya ike. Ora iya adulephu l'o bu ekiri agu. Yo ralephu ora ono; egbe-igwe esaa ono eyelahaaru iya onu. ⁴ Mu emekwadia te mu dee iphe egbe-igwe esaa ono kfuru; mu anua olu, shi l'imigwe; su: "T'e b'o dukwa onye mu e-kfuru iphe, ụzo egbe-igwe esaa ono kfuru; ophu o dukwa ophu mu e-de edede."

⁵ Ya ndono; ojozi-imigwe ono, mu phuru ono, dzọberu ọkpa lanu l'eze ẹnọyimu; dzọbe nanu l'eli nggodo ono abya apalia ẹka-utara iya imeli; ⁶ gude ẹpha Nchileke ono, nọ ndzọ gbururu jeye ono ria angu; mbu Nchileke ono, bu iya meru igwe me iphemiphe ọbule, nọ iya nu; mee eliphe me iphemiphe ọbule, nọ iya nu; mee eze ẹnọyimu me iphemiphe ọbule, nọ iya nu. Yọ buru ẹpha Nchileke ono b'ọ gude ria angu; sọ: "O ruwaru teke Nchileke e-me iphe ọ tọberu; lẹ to nwehekwa ke ọkpokwadu ukfu. ⁷ Ọ kwa teke ojozi-imigwe k'ẹsaa ono gbuwaru ọpyoku nk'ia be Nchileke e-medzukota iphe ono, ọ chihawaruru dobe l'obu iya ono; mbu ẹge o kfukotaru iya ndu shi ejeru iya ozi, bu ndu ekfuchiru iya nu lẹ ya e-me."

⁸ Tọ du iya bu; olu ono, shihawa l'imigwe kfuru yeru mu ono; abyakwa bya ekfuru yeru mu ọdo; sọ mu: "Tẹ mu je anata nwekwo ono, a phushiru aphushi, o gude; mbu ojozi-imigwe ono, dzọberu ọkpa lanu l'eli eze ẹnọyimu; dzọbe ọphu l'eli nggodo ono."

⁹ Ya ndono; mu atugbuwa; jekfube ojozi-imigwe ono je asu iya t'ọ nu mu nwekwo ono. Yọ sọ mu: "Tẹ mu nata iya taa. Lẹ mu -taebe iya; be ọo-tsokwa mu ile jeye l'akurepho. Obenu lẹ teke mu ata iya b'ọo-nọdukwa atso mu l'ọ bu manu-engu l'onu."

¹⁰ Mu abya anata iya ekwo ono; taa. Teke mu ata iya be ọotsole mu phu l'ọ bu manu-engu l'onu. Mu elebale iya phu ọhu ẹpho; yọ tsoo mu ile jeye l'akurepho. ¹¹ Ya ndono; yo nweru onye sọru mu: "Lẹ mu kfuchifutajeru Nchileke l'iphe bu mbakeshi; ndu ekfu okfu, du iche iche; ikfu l'ikfu ha; me lẹ ndu eze ndu eze."

11

Umadzu labu, ara okfu Nchileke arara

¹ Ya ndono; a bya eworu gbarara oshi, eegudeje atọ iphe nu mu; sọ mu: "Tẹ mu gbeshi je atọ iphe l'eze-ulo Nchileke; me ime ẹke ono, e doberu ẹnọy-ngweja Nchileke ono; mu agua ndu anọduje iya l'abaru Nchileke ẹja ọgu. ² Ọlobu; tẹ mu ba atokwa l'echi ogbodufu ono, nọ-pheru eze-ulo ono mgburumgburu ono; l'ono b'e doberu iphe bu mbakeshi. Ẹphe egude ọkpa dzọo obodo ono, du nsọ ono pyakapyaka ukporo onwa labu l'onwa labu. ³ Ono bu teke ya e-zi umadzu labu, a-nọdu ekfuchiru iya nu. Umadzu labu ono e-yegbaa uwe-aphu. Yọ buru unu abali ẹto l'ukporo abali ẹto* be ẹphe e-gude zikota ozi, Nchileke ziru ẹphe."

* 11:3 11:3 Iphe ọ bu bu 1,260.

⁴ Ùmadzu labù ono bẹ bụ oshi olivu labù ono; mẹ urọku labù ono, gvuru Nnajiufu ono, nwe mgboko ono l'ifu. ⁵ O - nweru onye jeru tẹ ya meka ẹphe iphe; ọku eshi ẹphe l'ọnu lufuta; bya eworu onye ọbu yele ndu ẹphe l'iya achi ẹjo idzu lanu kegbushia; mbu ndu ono, buwa ohogu ẹphe ono. Iphe bu onye jeru tẹ ya meka ẹphe iphe b'ẹ ta ahakwa t'ẹ be kegbu iya l'ọku, shi ẹphe l'ọnu. ⁶ E yekwaruphu ẹphe ike l'eka; t'ẹphe guchia akpamigwe; k'ọphu bu lẹ mini ta achidu l'alị teke ono, ẹphe ekfuchikwaduru Nchileke ono. E yekwaruphu umadzu labù ono ike; t'ẹphe duje ike mee mini; t'ọ buru mee; mẹ t'ẹphe gudejekwaphu iphe-ememe, du ẹphe mma gbuje ndiphe mgbonwu ẹge du ẹphe mma.

⁷ Ẹphe -ziebelephu ozi ono, Nchileke ziru ẹphe t'ẹphe bya ezia ono bẹ ẹjo anu-egu-egbudu ọbu e-shi l'ime Iduma Maa ono lufuta bya etso umadzu ẹbo ono ọgu. Oo-mekputa ẹphe; woru ẹphe gbushia. ⁸ Odzu ẹphe awushiru lẹ mbaduzo eze obodo ono, bu ẹke a kpopyaberu Nnajiufu ẹphe l'oshi-osweru. Ẹpha mkpukpu, e gude anma ẹtu ẹhu obodo ono bu Sodomu m'ọ bu Ijiputu. ⁹ Odzu umadzu labù ono b'ẹ te ekwekwa t'e lia. Ndu shi l'iphe bu mba; mẹ l'ikfu, du iche iche; mẹ ndu ekfu okfu-alị, du iche iche; mẹ iphe bu mbakeshi a-wukotaru bya aphu odzu ono. Yọ buru ẹge aa-phu odzu ono ndono abalị ẹto lẹ mkpirikpi iya. ¹⁰ Iphe bu ndu bu lẹ mgboko-a bẹ ẹhu a-nodu atso ẹna l'e gburu umadzu labù ono. Ẹphe abya agbaa aji iya; gwoo iphe jeeru ibe ẹphe l'aji; okfu l'e gburu umadzu labù ono, ekfuchiru Nchileke ono; mbu ndu ono, shi akpa ndu mgboko ẹhu nshinu ono. ¹¹ Ya ndono; lẹ mu aphu àphù ono bẹ mu phuru l'a notsuleruphu abalị ẹto lẹ mkpirikpi iya ono; Nchileke aturu ume-ndzu ye umadzu labù ono l'ẹhu; ẹphe eteta; gbeshi nodu ndzu ọdo. Iphe bu ndu phuru ẹphe atsulahaa egvu atsushi iya ike. ¹² Tọ du iya bu; umadzu labù ono anu olu-oku, e shi l'imigwe kua kushia ya ike; sụ: "Unu bata l'eka-a!" Ndu ohogu ẹphe ono ele ẹphe ẹnya; ẹphe anodu l'urukpu; bahu l'imigwe. ¹³ Teke onophu; alị awata onma jijiji. Obodo ono ẹkèè ọzo iri; ọzo lanu eyifukota. Ndu alị-onma-jijiji ono gburu du unu madzu iri ẹsaa l'ukporo madzu iri.† Meji agbabuhu ndu ophu phoduru nu; ẹphe awata oja Nchileke kẹ imigwe ajaja.

¹⁴ Ẹjo iphe-ẹhuka k'ẹbo ono agaa. Olobu; unu lekwa; l'ọphu kwe iya ẹto habekwaa; yọ phushihu.

Upyoku kẹ ẹsaa

¹⁵ Ya ndono; ojozi-imigwe k'ẹsaa abya egbua upyoku nk'iya. Olu, du l'igwe awata ekfushi l'imigwe l'asuje: "L'ọ

† **11:13** 11:13 Iphe ọ bu bu 7,000.

nta-a bẹ ike kẹ ọbu eze lẹ mgboko bụ kẹ Nchileke ayi; mẹ kẹ Kuráyisutu iya ono. Ọo-buru eze; chĩa gbururu jeye lẹ tutu yoyo!" ¹⁶ Ụkporo ndu bụ ọgurenya lẹ ndu bụ ọgurenya ẹno ono, nọgbaa l'aba-eze ẹphe l'ifu Nchileke ono adagbaa kfube ifu; baaru Nchileke ẹja. ¹⁷ Ẹphe agụlahaa egvu; asuje:

“Ẹphe ekele ngu ekele
 Nnajiufu, bụ Nchileke,
 bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike.
 Nggube Nchileke, nọ ndzụ nta-a;
 shihawa nọduta tẹmanu;
 bẹ mgboko dúbederu.
 Ẹphe ekele ngu; kẹ l'i
 gudewa ike ngu ono,
 paru ẹka ono l'achị.

¹⁸ Iphe bụ mbakeshi
 kwefuwaru ngu íkè;
 Yo ruwaru mbụ teke
 ii-gude oke ẹhu-eghughu ngu;
 kpee ndu nwuhuru anwuhu ikpe;
 mẹ teke ii-bu ndu ozi ngu
 l'ẹphe ha nggo ozi, ẹphe jeru ngu;
 Mbụ ndu ekfuchiru ngu nụ;
 ndu nke ngu l'ẹphe ha;
 mẹ iphe bụ ndu ị dọru lẹ nsọ l'ẹphe ha:
 onye ukfu l'onye nta.
 Teke ii-mebyishi ndu ono,
 emebyishi mgboko ono ruakwaru!”

¹⁹ Ya ndono; a bya agụhaa eze-ulo Nchileke ono, nọ l'imigwe ono. A phụa Okpoko Ọgba-ndzụ ono, shi Nchileke l'ẹka ono l'ime eze-ulo ono. Igwe l'eku ebemu oswi kẹ mọremu mọremu; l'agba agbagba; ede edede; atụ egbe-igwe. Alị awata ọnma jijiji. Oke aka-mini adashị.

12

Nwanyi ono yẹ ẹjo agiyi ono

¹ Tọ dọ iya bụ; a nọnyaa; eze iphe-ọhubama awata ome l'imigwe. Yo nweru nwanyi ọbu, yeru ẹnyanwu ẹge eeyeje uwe. Yo vudo l'eli ọnwa; kpuru mkpọ-kpodo iri l'ẹbo l'ishi l'ọ bụ onye kpu okpu-eze. ² Nwanyi ono bẹ abyawa ezeda. Ime l'emeshi iya ike; k'ọphu bụ l'ọora ẹkwa.

³ Iphe-ọhubama ọdo awata ome l'imigwe. Yọ buru ẹjo agiyi bẹ lufutaru nụ. Eze ẹjo agiyi ono l'eke uswuswe. O nweru ishi ẹsaa; fua mpo iri; kputsuaru okpu-eze l'ishi iya

ono ẹphe ẹsaa l'ẹhu l'ẹhu. ⁴ Yo gude ọdzu iya kèè mkpọ-kpodo, nọ l'igwe ọzo ẹto; chikoshia ọzo lanu; yọ kuru l'alì. Yọ bya evudo nwanyi ono, abya ezeda ono l'ifu; k'ọphu bu: o bebe ezedakwada; tẹ ya pata nwata iya lee. ⁵ Nwanyi ono abya ezeda; mọ nwata-nwoke, bu iya e-mekochaa buru eze; gude mgboro-igwè chia iphe bu mbakeshi ẹge eze achije mkpukpu iya. Tọ du iya bu; a bya adzuchata nwata ono; gude iya wokfube Nchileke l'aba-eze iya. ⁶ Nwanyi ono agbalaa; gbaba l'echi-ẹgu. L'echi-ẹgu ono bẹ Nchileke memahawaru iya ẹke oo-buru t'e leta iya ẹnya; l'anu iya nri jeye teke unu abali ẹto l'ukporo abali ẹto e-swe.

⁷ Iphe ono emeebelephu; ọgu adaa l'imigwe l'ẹke ono. Máyikelu; mẹ ndu ojozi iya etso ẹjo agiyi ono ọgu. Eze ẹjo agiyi ono yele ndu ojozi nk'iya awota ẹphe ọgu. ⁸ Máyikelu phẹ emekputa ẹjo agiyi ono yele ndu ojozi iya. To nwehe ẹke e kweru t'ẹphe nọdu l'imigwe. ⁹ A chifu ẹjo agiyi ono l'imigwe. O kwa ẹjo agiyi ono bẹ bu agwo ndiche phu. O bu iya bu Obutuswe m'ọ bu Sétanu, bu iya anọduje eduphushi ndiphe kpamukpamu. A chifu iya l'imigwe l'ẹke ono; chidata iya lẹ mgboko yele ndu ojozi iya l'ẹphe ha.

¹⁰ Mu anu mkpu, eechi l'imigwe echishi iya ike; asuje: "O mukwaru: Nchileke dzokwaru ayi obu-o! Nchileke koshiakwaru nta-a l'ọo ya l'achi iphemiphe obule. Lẹ Eze ono, Nchileke ziru; yọ bya ono, bu iya bu Kuráyisutu bẹ koshiakwaru ike iya nta-a. A chifuwaru onye mgbanu ono, shi anọduje edophe edo unwunna ayi l'ifu Nchileke: eswe l'enyashi; l'ekfuru iya l'onye ọphu meswekwaru; onye ọphu emeswee ono. ¹¹ Iphe unwunna ayi phẹ gude mekputa Sétanu bu mee Nwaturu ono; mẹ arara ono, ẹphe evudoje l'edzudzu oha ara okpobe okfu kẹ Nchileke ono. Ishi iya aburu l'ẹphe sweru ẹnya lẹ ndzu; su l'ọ -buru anwuhu; ẹphe anwuhu iya. ¹² Oo ya bu; t'imigwe tee ẹswa! Tẹ ndu bu iya nu tekwaaphu ẹswa! Olobu; nshobukwanua nggube eliphe l'ọ ha; nshoo nggube eze ẹnymu; okfu lẹ Obutuswe gudewa ẹhu-eghughu byakfuta unu; keshinu o mawaru l'oge iya nk'iya duwa tso-kengu."

¹³ Eze ẹjo agiyi ono aphulephu l'e shiwa l'imigwe chidata iya l'eliphe; yọ chilahaa nta nwanyi ono, mọru nwata nwoke ono. ¹⁴ A bya achee nwanyi ono ẹba eze ugo: ẹka labu t'o gude phehu; nahu ẹjo agiyi ono; lashia l'echi-ẹgu ẹke o bu; je ebua l'ẹke ono; t'a zua ya afa ẹto lẹ mkpirikpi iya. To nwehe iphe agwo ono jekwaduru iya ememe. ¹⁵ Tọ du iya bu; agwo ono awata ogbo mini l'onu; mini ono atso l'ọ bu eze nggele. Iphe oome aburu tẹ mini ono buru utso; kpota nwanyi ono. ¹⁶ Ali eyeru nwanyi ono ẹka; ghechaa

onu; tũko mini ono, ẹjo agiyi ono gbọru ono ngũkota. ¹⁷ Ẹhu eghulaha ẹjo agiyi ono eghughu; l'okfu ẹhu nwanyi ono. Yọ tũgbua jekfushia unwu nwanyi ono ndu ophu wuduru nu ọgu. Ndu obu, o je etso ọgu obu bukwanu ndu doberu obu; l'eme iphe Nchileke sũru t'ẹphe meje; me ndu vudoshi ike l'okpuberu okfu ono, Jisosu meru; a maru ono. ¹⁸ Ya ndono; ẹjo agiyi ono atũgbua je evudo le mgbogidi eze ẹnymu.

13

Ẹjo anu-egu-egbudu labu

¹ Ya ndono; mu abya aphua ẹjo anu-egu-egbudu, shi l'eze ẹnymu ono lufuta. Ẹjo anu-egu-egbudu ono furu mpo iri; nweru ishi esaa. Yo kpuru okpu-eze le mpo iya ono l'ehu l'ehu; ẹphe iri. L'ishi iya ono l'o ha b'e dekotaru ẹpha, ekfubyishi Nchileke ekfubyishi. ² Ẹjo anu-egu-egbudu ono, mu phuru ono dulephu l'o bu oduma. Okpa iya du l'o bu okpa biye. Onu iya adu l'o bu k'agu. Eze ẹjo agiyi phu abya eworu ike ke yebedua ye ẹjo anu-egu-egbudu ono, shi le mini ono l'eka; bya anukwa iya phu aba-eze iya; su iya t'o mejelephu iphe du iya mma. ³ Ishi ẹjo anu-egu-egbudu ono nanu be ichii onya, e gburu iya be teke e gburu iya ẹya b'o ga anwuhukwa. Obenu l'onya ono kpo huwaru iya. Ẹjo anu-egu-egbudu ono adu ndiphe mgburumgburu biribiri; ẹphe etsolaha ya. ⁴ Ndiphe abalahaaru ẹjo agiyi ono ẹja; okfu l'o wowaru ike iya ye ẹjo anu-egu-egbudu ono l'eka. Ẹphe abakwaruphu ẹjo anu-egu-egbudu ono ẹja asuje: “? Nanu onye odo, du l'o bu ẹjo anu-egu-egbudu-a. ?Nanu onye a-du ike kpo fu iya l'ifu k'otso iya ọgu.”

⁵ A haa ẹjo anu-egu-egbudu ono t'o kfuje ẹge onu ha iya. Yoo jakposhi onwiya; gude ẹge ono ekfubyishi Nchileke ekfubyishi. A hakwaaru iya phu ẹhu t'o meje iphe du iya k'ememe l'ime ukporo onwa labu l'onwa ẹbo. ⁶ Yo wata ophu Nchileke iphu; l'ekfubyishi ẹpha Nchileke ekfubyishi; ekfubyishikwaphu ẹke Nchileke bu ebubu; mewaru ndu bu l'imigwe. ⁷ Nchileke ahaa ya; t'o tso ndu ke yebe Nchileke ọgu; mekputa ẹphe. A nu iya ike t'iphe bu ikfu l'ikfu ha; iphe bu mbakeshi; iphe bu ndu okfu-ali, du l'iche iche; me ndiphe l'ẹphe ha; yoo meje ẹphe; t'ẹphe meje iphe o sũru t'ẹphe mee. ⁸ Iphe bu ndu, bu l'eliphe mgburumgburu a-nodu abaru ẹjo anu-egu-egbudu ono ẹja; mbu ndu ẹ te dedu ẹpha ẹphe l'ekwo Nwaturu ono, e gburu l'okfu ẹka oha ono; bu iya bu ekwo ono, e deshuru ẹpha ndu a-nodu gbururu jeye ono be a-nodu abaru iya ẹja ono.

⁹ T'onye nweru ọnu-nchị nwa ya. ¹⁰ Iphe bu onye Nchileke tuwaru ọka l'aa-tu mkporo b'a tufu-taje mkporo. Iphe bu onye o tuwaru ọka l'ee-gbu le mma; b'e gbufutaje le mma. O kwa iya bu l'unwu Nchileke koshifutaje l'ephe bu ndu ata nshi; nodu Nchileke l'eka ege ephe no iya ọya noshia ya ike.

¹¹ To du iya bu; mu abya aphua ejo anu-egu-egbudu odo, shi l'ime ali mifuta. Yebedua furu mpo labu lo bu ke nwaturu; olu iya adu lo bu ke ejo agiyi. ¹² Yo bya egude ike ejo anu-egu-egbudu phu; melahaa iphe bu ege du iya mma l'ifu ejo anu-egu-egbudu ke odungu phu. Yo bya emee; ndiphe abalahaaru ejo anu-egu-egbudu k'odungu phu eja; mbu anu onanu, onya, e shi gbu ya l'ishi gage gbu iya; obu lo kpohuhawaru iya. ¹³ Ejo anu-egu-egbudu k'ebono emeshilephu eze iphe-ophuleny. Mbu yoo meebeje oku; yo shi l'igwe bya adaa l'ali l'ifu ndiphe. ¹⁴ Yo gude eze iphe-ophuleny ono, a haru iya to meje l'ifu ejo anu-egu-egbudu k'odungu phu dumphushia iphe bu madzu kpamukpamu le mgboko. Yo su ndiphe t'ephe kpa ntekpe, dulephu lo bu ejo anu-egu-egbudu k'odungu phu; bageru iya eja; mbu ntekpe, du lo bu ejo anu-egu-egbudu phu, e gburu ejo onya l'ishi; yo nyaa ya phu. ¹⁵ A bya ekwe t'ejo anu-egu-egbudu k'ebono turu ume-ndzu ye ntekpe ono, a kpuru, dulephu lo bu ejo anu-egu-egbudu k'odungu phu l'ehu; to nodu ndzu; du ike l'ekfu okfu. Yo mee; e gbushikota ndu e-te kwedu baaru yebe ntekpe ono, a kpuru; yo du lo bu ejo anu-egu-egbudu ono eja. ¹⁶ Ejo anu-egu-egbudu k'ebono eyebuta iphe bu madzu kpamukpamu: onye ha nshinu me onye ha nwanshi; onye nweru iphe me onye e-te nwedu iphe; ohu me amadu; e mekota ephe iphe-ophubama l'ekata-utara; mo bu l'atatifu; ¹⁷ k'ophu e to nwedu onye a-zu aswa; to nwe onye e-re aswa erere; gbahaa l'onye obu b'e meru iphe-ophubama k'ejo anu-egu-egbudu ono. Iphe-ophubama ono be bu epha ejo anu-egu-egbudu ono; mo bukwanu ogu, no onodu epha iya obu.

¹⁸ O bu eke-a be gbaru te madzu koshi le ya nweru mmamiphe. T'onye nweru egomunggo je aria ugu epha ejo anu-egu-egbudu ono jeye teke oo-maru iphe ogu ono bu; okfu l'ogu ono bukwapu epha madzu. Ugu obu bu "666", bu iya bu unu l'ukporo ugbo iri leto l'ishingu.

14

Egvu, ndu a gbataru azu

¹ Ya ndono; mu abya elee ọnya; phua Nwaturu ono l'eke o vudo le Ugvu Zayonu. Ndu vudonyabe iya nu l'eke ono

dụ ụkporo ụnu madzụ ugbo iri l'ēsato;* bụ ndu e deru ẹpha Nwaturu ono; mę ẹpha kę Nna iya l'atatifu. ² Mu abya anụa okfu, a nọ l'imigwe kfu. Olu ono adalẹphu l'ọ bụ ẹke eze mini aphụ gbudugbudu; l'adakwaphu l'ọ bụ ẹke igwe ede edede; l'atụ egbe-igwe. Yọo dakwaphu l'ọ bụ ẹke ndu akpoje une chigbaa eze une; l'akpo. ³ Igweligwe ndu ono bę vudo l'ifu aba-eze phụ; mę l'ifu iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ẹphe ẹno; mę l'ifu ndu bụ ọgurenya ono; agụ egvu ọphungu ono. To nwe onye ọdo, duru ike ọmuta egvu ono; a gufulephu ụkporo ụnu ụmadzụ iri l'ēsato ono, bụ ndu ono, a gbataru l'eliphe ono. ⁴ Ndu ono bụ ndu ẹ te emerubua onwẹphe emeru l'ẹhu nwanyi; ndu doberu onwẹphe ọgà l'ọ bụ nwamgboko, nwoke ta chikahubua ọkpa. Ọ bụ ẹphe bụ ndu bụlephu Nwaturu ono bę ẹphe anọduje awụ etso; l'eje iphe, bụ ẹke ooje. Ndu ono bụ ndu a gbafutaru l'ẹke ndiphe nọ; mee ẹphe: ẹphe adu l'ọ bụ ẹja, a chiru nụ Nchileke yele Nwaturu ono. ⁵ Ẹphe bụ ndu ẹ-te nwedu onye a-sụ l'ẹphe dzujeru ejo-ire; to nwe iphe, a ta ẹphe ụta iya.

Unwu ojozi-imigwe ẹto

⁶ Tọ dụ iya bụ; mu abya aphụa ojozi-imigwe ọdo, ephekwanu oreke-imeli. Yo gude ozi-oma ono, a-nọ gbururu jeye lẹ tutu yoyo ono tẹ ya je ezia ndiphe mgburumgburu; bụ iya bụ iphe bụ mbakeshi lẹ mgboko; iphe, bụ ikfu l'ikfu ha; iphe, bụ ndu ekfu iphe bụ okfu-alị, dụ iche iche, nọ lẹ mgboko-a; mę iphe bụ ndu, nọkota lẹ mgboko. ⁷ Ojozi-imigwe ono ara iya arara arashi iya ike; asuje: "Unu tsujekwa Nchileke egvu! Unu akwabejekwa iya ugvu; lẹ teke oo-kpe ikpe ruakwaru! Unu bajekwaru Nchileke ẹja; okfu l'ọ bụ iya meru igweli; mee alị; mee eze ẹnymu; mekwaaphu iphe bụ ọgba-mini!"

⁸ Ojozi-imigwe ọdo, kwe iya ẹbo ephetsoru k'odungu phụ; l'asuje: "Obodo ono, a maru ẹpha iya ono; mbụ Bábyilonu bę ike gvụakwaru. Ike gvụakwaru Bábyilonu ono, bụ iya cheru iphe bụ mbakeshi mee k'omerushi onwonye lẹ nwanyi; shi iya kpakota oke ẹhu-eghughu, Nchileke!"

⁹ Ojozi-imigwe ọdo, kwe ndu ọphunanu ẹto epheru tsoru ẹphe; l'arakwa iya phụ arashi iya ike; asuje: "Onye abaru ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu phụ ẹja; mę ntẹkpe ono, a kpuru; yọ dụ l'ọ bụ iya ono; mę onye kweru t'e mee ya iphe-ọhubama l'atatifu; ọdudu bụru l'ẹka; ¹⁰ onye ọbu bę Nchileke a-nmakwa ikpe. Iphe-ẹhuka, onye ọbu e-je yele ikpe, a-nma iya e-tsule iya phụ pyaapya l'ọ bụ onye nguru mee, ẹ ta gwadụ mini. Onye ono ta byadụ bya a-nahụ oke ẹhu-eghughu kę Nchileke! Ee-gude ọku, ere raphuraphu mę

* 14:1 14:1 Iphe ọ bụ bụ 144,000.

nshì-egbe; nua onye ọbu aphụ l'ifu ụnwu ojozi-imigwe, ụ nso; mę l'ifu Nwaturu ono. ¹¹ Ọku ono, ee-gude nua ẹphe aphụ ono bę ẹnwuru-ọku iya a-nọdulephu ekpo tututu; kpuchia nanu; limobe ala l'imeli gbururu jeye lę tutu yoyo. Ndu ono b'ę ta byakpọdua bya aha t'ẹphe tuta ume m'ọo ugbo lanu: eswe l'enyashi; mbu ndu ono, abajeru ẹjo anu-ẹgu-ẹgbudu ono ẹja; abakwaru iya phu ntekpe ono, a kpuru; yo du l'ọ bu iya ono; mę iphe bu onye kweru; e mee ya iphe-ọhubama ono, ekoshi ẹpha ẹjo anu-ẹgu-ẹgbudu ono."

¹² Ọ kwa iya bu l'ụnwu Nchileke koshifutaje l'ẹphe bu ndu ata nshi; mbu ndu emeje iphe Nchileke kfuru; mę ndu nọ Jisosu l'ẹka.

¹³ Mu abya anua okfu, a nọ l'imigwe kfua; sụ: "Tę mu dee iphe-a l'ekwo: Onu-oma bu ke ndu a-nwuhu shita nta-a tugburu; mbu ndu a-nwuhu nu; okfu l'ẹphe woru onwẹphe ye Nnajiufu l'ẹka."

Ume Nchileke analita iya; sụ: "Ọo ya-a! Ọ bu ẹge ọ du ndono! Ehu a-nọdu atso ẹphe ẹna l'oswiya; okfu l'ozi, ẹphe jeru bę ẹphe jefuwaru l'ishi; l'atutawa ume. Yo buru ẹge ono bę ee-bukwanu ẹphe nggo ozi ono, ẹphe jeru ono."

Aakpata ndiphe l'ọ bu onye akpata iphe e meberu l'ali

¹⁴ Ya ndono; mu abya elee ẹnya; phu urukpu ọcha. Mu aphua onye dugaru anodu l'urukpu ọcha ono. Onye ono, dugaru iya nu ono adulephu l'ọ bu madzu; kpuru okpu-eze, e gude mkpola-ododo mee; bya apakwaruphu mma, atsu nkọ l'ẹka. ¹⁵ Ojozi-imigwe ọdo eshi l'eze-ulo Nchileke lufuta; bya araku onye ono, dugaru l'eli urukpu ọcha ono; sụ iya: "Wota mma ngu ono kpatakota iphe e meberu l'ali; l'ọ gbaakwaru teke aa-kpata iya. Ishi iya aburu l'iphe e meberu lę mgboko bę chashiakwarunu; gbawa teke aa-kpata iya!" ¹⁶ Tọ du iya bu; onye ono, dugaru l'eli urukpu ono abya ewota mma iya ono tuta l'eliphe. Mma ono akpaa ndiphe ẹge aakpaje iphe e meberu l'ali.

¹⁷ Yo nwekwaruphu ojozi-imigwe ọdo, shikwaphu l'eze-ulo Nchileke ono, nọ l'imigwe ono lufuta. Yẹbedua egudekwaphu mma, atsu nkọ.

¹⁸ Ojozi-imigwe ọdo eshikwaphu l'ẹnya-ngweja Nchileke ono; lufuta. Yẹbedua aburu ojozi-imigwe ọphu e ziru t'ọ gude ọku mebyia mgboko. Yo kua ojozi-imigwe ọphunanu, gude mma, atsu nkọ phu oku; kushia ya ẹya ike; sụ iya: "Gude mma ngu ono, atsu nkọ ono byibushikota nebyi vayinu ono, nọ lę mgbo vayinu, tuko mgboko dzuru ono; lę nebyi iya chashikotaakwaru!" ¹⁹ Tọ du iya bu l'ojozi-imigwe ono ewota mma iya ono tuta l'eliphe. Mma ono

atùko nebyi vayinu ghebushikota; bya achiru iya ye lẹ phorokoto ẹke aadzoshije mee l'akpuru vayinu. Iphe ono aburu ẹtu, ekoshi oke ẹhu-eghughu Nchileke. ²⁰ A bya adzoshibebe mee l'akpuru vayinu ono l'ẹke aadzoshije iya l'azu mkpukpu; mee ono aburu mee madzu. Mee ono atsọo l'ọbu nggele tugburu iphe ruru ukporo manyiru iri. Yọ byakwaaphu utso; hatabe ogvu k'ọphu bu l'ọo-wo inya l'olu me inya -ruba iya.

15

*Unwu ojozi-imigwe;
me mgbonwu esaa*

¹ Ya ndono; mu abya aphua iphe-ohubama, du biribiri ọdo, eme l'imigwe. Iphe ono bu lẹ mu phuru ojozi-imigwe esaa, gude ọzo mgbonwu esaa. Mgbonwu ono be bu ejo iphe-ehuka ke ikperazu, Nchileke e-wokfuta ndiphe. Teke ọzo mgbonwu esaa ono gvuleruphu; oke ẹhu-eghughu Nchileke agvu.

² Mu aphukwaaphu iphe du l'ọ bu eze ẹnimu, egbu ngerengere, e woru onyo yele ọku, enwu enwunwu gwakobe. Mu aphukwaaphu ndu luharu ọgu; mekputawa ejo anu-egu-egbudu ono yele ntekpe ono, a kpuru; yo du l'ọ bu iya ono. Ndu ono abukwaruphu ndu jikaru l'ephe ta akwabedu ọgu ono, nochiru ẹnya epha ejo anu-egu-egbudu ono ugvu. Ephe evudonyabe eze ẹnimu ono, du l'ọ bu onyo ono; pagbaaru eze une, Nchileke nuru ephe l'eka.

³ Ephe ebyi egvu Mosisu, bu nwozi Nchileke; me egvu ke Nwaturu ono; asuje:

“Ọ bu nggu; Nchileke;

bu Okaribe-Kakota-Ike.

Oru ngu du egvu; du biribiri!

Ọ bu nggu bu eze k'iphe bu mbakeshi.

Uzo ngu vudo nhamunha;

buru okpobe uzo;

nggube Eze ojeje.

⁴ Nnajiufu; ?bu onye bu onye

a-su lẹ ya ta atsudu ngu egvu?

?Bu onye ha k'ogheli onu;

su lẹ ya ta akwabedu epha ngu ugvu?

Ọ bu nggubedua nwenkinyi ngu

bu onye du nsọ.

Iphe bu mbakeshi a-bya abaaru ngu eja.

Ishi iya aburu lẹ madzu kparamu;

be phukotawaru l'iphemiphe obule,

iime be vudo nhamunha.”

⁵ E meebe; mu abya elee ɛnya; phɔa eze-ulo Nchileke l'imigwe; l'ɛke a guharu ime iya aguha. Mbù ime ɛke ono, ɔlo ono, e gude ɛkwa mee, bɔ Nchileke b'o shi l'ɛke ono nɔ; bɔ iya bɔ ɔlo-ɛkwà ono, nɔ-chiru ɛnya ɔgba-ndzɔ ono, shi Nchileke l'ɛka ono. ⁶ Ʋnwu ojozi-imigwe ɛsaa ono, bɔ ɛphe gude mgbɔnwu ɛsaa ono eshi l'eze-ulo Nchileke ono lɔfuta; yegbaa uwe ɔcha, achatsɔa biribiri. Ʋphe egude akpɔ-buleti, e meru lɛ mkpɔla-ododo kebudotsua uwe ono l'ume. ⁷ Ya ndono; onye lanɔ l'iphe ɛno ono, nɔgbaa ndzɔ ono abya eworu efere ɛsaa, e meru lɛ mkpɔla-ododo nɔ ojozi ɛsaa ono. Iphe jiru efere ono abɔru oke ɛhu-eghughu Nchileke; mbù Nchileke ono, nɔ ndzɔ gbururu jeye ono. ⁸ Ʋnwuru-ɔku ekposhilephu; ji ɔlo ono pyimu; okfu l'ɔdu-biribiri Nchileke mɛ ike iya bɛ nɔ l'ɛke ono. To nwe onye dɔru ike ɔbahu l'ɔlo ono jeye teke ɔzo mgbɔnwu ɛsaa ono, ojozi-imigwe ɛsaa phɔ gude phɔ gvɔ-oduru.

16

Efere ɛsaa, e yejishiru oke ɛhu-eghughu Nchileke

¹ Tɔ dɔ iya bɔ; mu anɔa olu, e shi l'eze-ulo Nchileke ono chia l'e chiru mkpu; sɔ ojozi-imigwe ɛsaa ono: “Unu je ewota ɛjo iphe-ɛhuka ono, shi l'oke ɛhu-eghughu Nchileke ono; mbù ɛjo iphe-ɛhuka ono, nɔ l'efere ɛsaa ono; je awɔshikota lɛ mgboko mgburumgburu!”

² Ojozi-imigwe kɛ ɔdungu abya atɔgbua; je awɔshi ɛjo iphe-ɛhuka ɔphu nɔ l'efere nk'iya lɛ mgboko. Ʋjo ɔnya, eme ɛjo ɛhuka abalaha iphe bɔ ndu ono, e meru iphe-ɔhubama k'ɛjo anɔ-ɛgu-ɛgbudu ono; mɛ ndu abaru ntɛkpe ono, a kpɔru, dɔlephu l'ɔ bɔ ɛjo anɔ-ɛgu-ɛgbudu ono ɛja.

³ Ojozi-imigwe k'ɛbo abya atɔgbua; je awɔshi ɛjo iphe-ɛhuka ɔphu nɔ l'efere nk'iya l'eze ɛnyimu. Mini, nɔ l'eze ɛnyimu aghɔo mee; dɔlephu l'ɔ bɔ mee onye nwɔhuru anwɔhu. Iphe bɔ iphe nɔ ndzɔ l'ime mini anwɔshihukota.

⁴ Ojozi-imigwe k'ɛto atɔgbua; je awɔshi ɛjo iphe-ɛhuka ɔphu nɔ l'efere nk'iya lɛ nggele; mɛ iphe bɔ ɔgba-mini l'ɔ ha. Mini aghɔo; bɔkotaru mee. ⁵ Mu anɔa ɛke ojozi-imigwe, bɔ iya eche iphe bɔ mini nche; sɔru: “Nggɔbe Nchileke, dɔ nsɔ! Mbù nggɔbe onye ono, nɔnu; bɔru onye nɔhawa nɔ; bɛ mgboko dɔbederu. Ikpe-wa, i nmaru ndiphe-a; bɛ koshiru l'i bɔ onye ekpeje ikpe nhamunha! ⁶ Lɛ ndu ono, bɔ ɛphe gbushiru ndu nke ngu; bya egbushia ndu ekfuchiru ngu l'ifu ɛphe ono; mbù gbushia ɛphe; lɔkaa mee ɛphe ono b'i nɔkwaruphu mee t'ɛphe ngɔa. Iphe ono, i meru ndiphe ono abɔru iphe gbaru ɛphe ndono!” ⁷ Ya ndono; mu anɔa olu, shi l'ɛnya-ngweja Nchileke; sɔ: “Ono

kwa ẹge ọ dọ-o! Nnajiufu, bụ Nchileke bẹ bụkwa iya bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike-o! L'ikpe, i kperu ndiphe bẹ bụlephu ọkpobe ikpe; bụkwaruphu ikpe, dọ maa."

⁸ Tọ dọ iya bụ; ojozi-imigwe k'eno abya atugba; je awushi ẹjo iphe-ẹhuka ọphu nọ l'efere nk'iya l'enyanywu. E mee enyanywu; okpomọku iya erebushilaha madzụ anụ; k'ọphu oomeje anụ madzụ; yọ dọ l'ọ bụ iphe a hụberu l'ọku. ⁹ Ejo okpomọku ono erebushi ndiphe anụ. Ndiphe awata ọko Nchileke ọnu; mbụ yẹbedua, kweru t'egbe ẹjo iphe-ẹhuka ono byakfuta ẹphe. Ọphu ẹphe 'atakwanu onwẹphe ụta; k'ọphu ẹphe a-ghaa umere lakfuta Nchileke; bya akwabeje iya ugvu.

¹⁰ Ojozi-imigwe k'ise abya atugba; je awushi ẹjo iphe-ẹhuka ọphu nọ l'efere nk'iya l'aba-eze ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono. Ọchi aburu bẹe; gbachishikota iphe bụ ndu kwetaru t'ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono bụru eze ẹphe. Ndiphe awata ọta kpukpurukpu k'ẹjo iphe-ẹhuka ono, ẹphe eje ono. ¹¹ Ẹphe awata ọphu Nchileke imigwe iphu kẹ iphe ono, aphugbaa ẹphe ụphu ono; mẹ k'ẹjo ọnya ono, aba ẹphe ono. Obenu l'ẹphe ta takwanu onwẹphe ụta; paru ẹjo iphe ẹphe eme haa; lakfuta Nchileke.

¹² Tọ dọ iya bụ; ojozi-imigwe kẹ ishingu abya atugba; je awushi ẹjo iphe-ẹhuka ọphu nọ l'efere nk'iya lẹ Eze Ẹnyimu Yufurétisu. Eze Ẹnyimu ono atashihukota; esu-uzo abya a-nodu iya; k'ọphu ndu eze, shi l'uzo enyanywu-ahata e-sweje iya. ¹³ Mu abya aphua ọgvu ẹto, dutsua l'ọ bụ ẹwo; ẹke ọolufutagbaa. Nanụ eshi ẹjo agiyi ono l'ọnu lufuta; nanụ eshi ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono l'ọnu lufuta; nanụ eshi onye ono, gude ụgho edusweshi ndiphe ụzo ono l'ọnu lufuta; mbụ onye ono, adzụ ẹjo-ire; sụ lẹ ya bụ onye nkfuchiru Nchileke ono. Ọgvu ono, dutsua l'ọ bụ ẹwo ono eshikota ẹphe l'ọnu lufutagbaa. ¹⁴ Ọgvu ẹto ono bẹ shikota l'ẹka Sétanu. Ọ bụ ọgvu, emegbaa iphe-ọphuleny. Yo jekfubekota iphe bụ ndu eze ndiphe l'ẹphe ha; je achikobe ẹphe t'ẹphe dzukobe l'ẹkalanu kẹ ọgu; kwabẹru mbọku ono, Nchileke ono, bụ iya bụ Ọkaribe-Kakọta-Ike ono a-bya ekoshi ndiphe onye ya bụ.

¹⁵ Jisọsu sụkwaru: "Unu lekwa; l'ọ kwa ẹge abyabya onye iphura atuje madzụ l'ụkfu; bụ ẹge ya a-tụ unu l'ụkfu! Ọnu-oma bụ k'onye mụ ẹnya; kwakọbe uwe iya; k'ọphu ẹ tọ gbaduru ọtu mbọku ono; iphere aburu nk'iya!"

¹⁶ Ya ndono; ọgvu ẹto ono, shi l'ẹka Sétanu ono abya emee ndu eze kẹ mgboko-a l'ẹphe ha; ẹphe abya akpakọ l'ẹke ọbu, eekuje Amagėdonu l'okfu Hibur.

17 Ojozi-imigwe k'èsaà abya atugbua; je awushi èjo iphe-èhuka òphu nò l'efere nk'ìya lẹ phèrèphèrè. Yo nweru olu, shi l'aba-eze ono, nò l'ime eze-ùlo Nchileke ono chia mkpu; sù: "E mewaru iya!" 18 Ebemu-igwe ekulahaà oswi kẹ mèremu mèremu! Igwe l'ede edede; l'atù egbe-igwe; l'agbakwaphu agbagba. Alì l'anma jijiji egbe iya òphu ta nmabùà keshinu Nchileke keru madzù. 19 Obodo ono, a maru èpha iya ono; mbù Bábyilonu etsukahu ụzo èto. Iphe bụ obodo òdo, nòkòta lẹ mgboko adakashihu; yifu. Nchileke anyata obodo ono, a maru èpha iya ono; mbù Bábyilonu; bya agbèè ya mée l'okoro, e yejiru oke èhu-eghughu kẹ yèbe Nchileke eyeji; bụ iya bụ ikpe, ò nmaru iya. 20 Iphe bụ ikfuli, nònu emishihukota. Iphe bụ ugvu, nònu te nwehe òphu a phụkwaduru. 21 Eze aka-mini, anyìtsua era l'ò bụ mkpuma, eegwe uswe eshigbaa l'igweli ala bèrebere l'alì; atugbushi ndiphe. Ndiphe ebulahaaru Nchileke ònu; okfu l'eze aka-mini ono anụ èphe aphù. Ishi iya abùru l'iphe-èhuka, aka-mini ono pakfutaru èphe kporu ège aa-nòdu atù ònu iya.

17

Eze nwanyi òkpara ono

1 Tò dù iya bụ; ojozi lanù l'ojozi-imigwe èsaà phù, shi gude efere oke èhu-eghughu èsaà phù abyakfuta mu; bya asù mu: "Tẹ mu bya tẹ ya je ekoshi mu ège ee-shi nmaa eze nwanyi òkpara ono ikpe, bụ iya bụ obodo ono, nò l'èke ono nggele zaru l'igwe ono. 2 Lẹ ndu eze, achì mgboko bè èphe l'ìya zèkòtaakwaru. L'iphe bụ uru-alì, ndiphe mgburumgburu èphe l'obodo ono rùkotaru bè atsùkwa èphe atsùtsu l'ò bụ mée."

3 Ume Nchileke abyakwa bya eji mu èhu pyìmu. Ojozi-imigwe ono abya eduta mu jeshia l'echi-ègu. Èke ono bè mu phùru nwanyi, dugaru l'eli èjo anụ-ègu-ègbudu òbu, eke uswuswe. L'èhu èjo anụ-ègu-ègbudu ono l'ò ha b'e deshìru èpha, ekfubyishi Nchileke ekfubyishi. Èjo anụ-ègu-ègbudu ono bè nweru ishi èsaà; nweru mpo iri. 4 Ngwa, nwanyi ono kwaru abùru kpowula kpowula uwe uswe. Iphe, o gude memaa onwiya abùru iphe, e meru lẹ mkpòla-ododo. Echi-èka iya; mẹ mgbubu-olu iya bụ ndu òphu vugbaa oke aswa. Iphe ò pa l'èka abùru okoro, e gude mkpòla-ododo mee. Iphe jiru okoro ono abùru èjo ahùma; mẹ iphe dù ideyideyi, shi l'uru-alì, nwanyi ono arùbebe. 5 A bya edee ya èpha l'atatifu gèdegede. Èpha ono bụ èpha, è to nwedù onye mahawaru iya nù. Òwaa ège e deru iya: "Bábyilonu ono, a maru amaru ono; bụ iya bụ nne iphe bụ ndu agba òkpara;

mẹ iphe bụ ndu eme ahuma lẹ mgboko.” ⁶ Mu abya elee ẹnya; phua ẹge nwanyi ono ngukotsuaru mee madzu; yoo me iya l'anya. Ndu o nguru mee ephe bụ ndu kẹ Nchileke ono, e gburu l'ike; okfu l'ephe kweru l'oo Jisosu bụ Nnajiufu ephe ono.

Mu aphua eze nwanyi okpara ono; yọ dukpoo mu biribiri nshinu. ⁷ Ojozi-imigwe ono asu mu: “?Ngunu meru iphe o du mu biribiri? Wo mu te mu gebe te ya karu mu iphe no lẹ nwanyi ono, e-ta buda madzu l'o ha maru iya; mekpoo k'ejo anu-egu-egbudu ono, nweru ishi esaa; me mpo iri ono, bu iya pa iya ono. ⁸ Ejo anu-egu-egbudu ono, mu phuru ono be shikwa nodu ndzu; obu l'e to nhekwa ndzu nta-a. O wuduakwaru-a nwanshi nta-a; yo shi lẹ Iduma Maa ono lufuta; bya alaa l'iyi. Ndu ono, bu l'eliphe ono, e te dedu epha ephe l'ekwo, e deshiru epha ndu a-no ndzu gburruru jeye keshinu Nchileke meru mgboko ono; be odukota biribiri teke ephe phuleruphu ejo anu-egu-egbudu ono. Iphe obu aburu l'o shi nodu ndzu; to nhe iya nta-a. Obenu l'oo-mekochakwaa nodu ndzu odo.

⁹ “Onanu aburu iphe gbaru te madzu koshi lẹ ya nweru egomunggo; l'arije iphe ariri t'o doo ya ẹnya. Ishi esaa ono be no-chiru ẹnya ugvu esaa, nwanyi ono dugaru adugaru l'eli iya. ¹⁰ Iphe odo, o no-chifuaru ẹnya iya bu ndu eze esaa. Umadzu ise lẹ ndu eze esaa ono ta nhekwa. Onye lanu l'ime ephe be nokwada; onye lanu ta alufutada. O -lufutalephu be aa-ha iya t'o nodu kpoo ukfu nwanshi. ¹¹ A bya abya l'ejo anu-egu-egbudu ono, shi nodu ndzu; to nhe iya nta-a ono: yebdua be bu onye eze k'esato. Ole yele ndu eze esaa ophunanu be nokwaa l'oshi lanu; mbu l'oo-mekochakwaa laa l'iyi.

¹² “Mpo iri ono, mu phuru ono be no-chiru ẹnya ndu eze iri, bukwanu ndu eze, e te ezidua t'ephe bya achilaha ndiphe. Ee-me ephe l'ejo anu-egu-egbudu ono te ike nodu ephe nshinu; k'ophu ephe l'ejo anu-egu-egbudu ono agbaru mgbu; buru eze; chia ndiphe nwawa lanu kpuu. ¹³ Ndu eze ono be obu ephe a-bukotaje nanu. Ephe ewota ike ephe; me abubu ono, ephe bu eze ono ye ejo anu-egu-egbudu ono l'eka. ¹⁴ Ephe atuko l'ephe ha; idzu aburu ephe nanu; ephe etso Nwaturu Nchileke pu ogu. Obenu lẹ Nwaturu ono e-mekputa ephe. Ishi iya aburu lẹ Nwaturu Nchileke be bu iya bu Nnajiufu, kakota iphe bu ndu bu nnajiufu ike; bukwaruphu Eze, kakota iphe bu ndu bu ndu eze ike. Iphe bu ndu ono, Nchileke kuru; fota ono; mbu ndu ono, nopyaberu iya l'eka ono e-mekputakwaphu ephe.”

15 Ya ndono; ojozi-imigwe ono asụ mu: “?Mu phụwaru mini ono, nwanyi ọkpara ono dugaru adugaru ono? Mini ono bẹ nọ-chiru ẹnya iphe bụ mkpukpu; nọ-chia ẹnya igweligwe madzụ; nọ-chia ẹnya iphe bụ mbakeshi; bya anọ-chia ẹnya ndu shi l'iphe bụkota okfu-alị ndu, dụ iche iche, nọ lẹ mgboko. 16 Ejo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono; mę mpo iri ono, mu phuru ono bẹ bụ ndu nwanyi ọkpara ono dụ ashị. Ẹphe a-natakotakpoo ya iphe o nweru enweru l'ọ ha; yọ gbaru ọtu daburu. Ẹphe eria anụ iya; gude ọku kepyashia ya ekepyashi. 17 Iphe ọbu aburu l'ọo Nchileke bẹ yeru ẹphe egbe ọriri ono l'ọkpoma; t'ọ guje ẹphe agugu t'ẹphe medzukota iphe Nchileke tumberu, bụ iya bụ tẹ ndu ono gbakọ ẹka; t'ọkpoma buru ẹphe nanụ. K'ophu ẹphe e-wota abubu ono, ẹphe bụ eze ono ye ẹjo anụ-ẹgu-ẹgbudu ono l'ẹka; t'ọ buru eze; gude ẹka ike chije ẹphe jeye teke iphe Nchileke kfulu e-rekota.

18 “Nwanyi ono, mu phuru ono bẹ bụ iya bụ obodo ono, a maru ẹpha iya ono; mbụ obodo ono, bụ iya achikota iphe bụ ndu eze ndiphe mgburumburu ono.”

18

Ike gvụwaru Bábyilonu

1 E metsua; mu abya aphua ojozi-imigwe ọdo, shi l'imigwe phezita. Ojozi-imigwe onanu bẹ Nchileke yeru ike, ha nshinu l'ẹka. Ojozi-imigwe onanu enwua vaa-a; mee eliphe mgburumburu; yo chi phoo phoo. 2 Yọ raa ya arara rashia ya ike; sụ: “Ike gvụakwaru Bábyilonu! Ike gvụakwaru Bábyilonu! Obodo ono, a maru ẹpha iya ono; mbụ Bábyilonu bẹ ike gvụakwaru nta-a. Bábyilonu buakwa ẹke mkpakọ iphe bụ Obutuswe l'ọ ha laru je eburu. Ọ buakwa ẹke unwu-ojozi Sétanu l'ẹphe ha kpakoru; mę ẹke iphe bụ unwenu ẹjo ọra; mę unwenu, dukota ndiphe ashị kpakoru l'ẹphe ha. 3 Ishi iya aburu l'iphe bụ mbakeshi lẹ mgboko ngụwaru mę ya ono, bụ iya bụ uru-alị ono, nwanyi ono arụ ono. Tẹmanu bẹ yele ndu eze, achị ndiphe zekotawaru. Iphe bụ ndu agba ikike ngho lẹ mgboko-a mgburumburu bẹ shiakwa l'ẹku ono, nwanyi ono nweru, kporu ọtukota ọnu iya ono báhú; bụgbaaru eze.”

4 Tọ dụ iya bụ; mu anua olu ọdo, shi l'imigwe asuje:

“Ndu nke mu; unu lufutakwa
nwanyi ono;
mbụ Bábyilonu l'ẹhu;
t'unu be eje eye ẹka l'ejo
iphe ono, oome ono;
Ọdumeka bẹ unu l'iya

a-gbakwaru mgba
 lẹ mgbonwu, a-byakfuta iya nụ.

⁵ L'ẹjo iphe o meru kụkwaru
 l'ikpo; ha l'eli l'ọ bụ ugvu,
 je etsu ishi l'igwe.
 Nchileke nyatakwaru-a
 ẹjo iphe iya l'ọ ha.

⁶ T'e mee ya ẹge o meru ndu ọdo;
 kfua ya ụgwo iya nkfulabu.
 T'e gude męe, atsu atsutsu
 l'ọ bụ nk'iya ugbo labu
 gbajiaru iya okoro, o gude
 gbęe ndu ọdo męe t'ọ ngua.

⁷ T'a gwaa ya ọchi;
 nua ya aphụ, ha l'ọ bụ
 ọdu-biribiri, ọ nuru
 onwiya; mę k'oburu ọva ọva.
 Ọonoduje apali onwiya:
 'L'ọo ya bụ eze-nwanyi;
 lẹ ya ta bụdu nwanyi,
 maa tufuru;
 ya ta abya l'ede ọnu l'aphụ!'

⁸ Ọo ya meru iphe ọ bụ
 ujiku lanu bę mgbonwu ono,
 tuko nọdu ngaberu iya
 ono a-byakfuta iya;
 bụ iya bụ: ẹjo iphe-ememe;
 aphụ; mę ẹjo-ẹgu.
 Ọ bụ ọku e-kegbu iya;
 kẹ l'ọ bụ Nnajiufu,
 bụ Nchileke; mbu onye
 ike iya paru apaa;
 bụ iya nmaru iya ikpe."

⁹ Ọo ya bụ lẹ ndu eze ndiphe ono, bụ ndu ono, ẹphe l'iya shi azeje ono; mę ndu ono, ẹphe l'iya atukoje emegbaa ẹjo iphe agụ ẹphe ono; ndu ono bę a-ra ẹkwa iya. Aphụ e-ji ẹphe ọkpoma; l'okfu ẹka iya teke ẹphe phuleruphu ẹge ẹnwuru-ọku kpolihuru l'obodo ono; ẹke ọku adzupuyashi iya. ¹⁰ Ẹphe e-vudoru ote-ẹnya; ele iphe amuru obodo ono; l'ẹke ẹphe a-nodukwanu atsu egvu, aphụ, aanu obodo ono. Ẹphe evudoru ote-ẹnya asuje: "Tẹ njo gbakwa ẹgbudu! Iphe ọwaa ta dukwa k'ekfukfu. M'ọo nggube Bábyilonu, bụ obodo, a maru ẹpha ngu; bya a makotaru l'ị bụ obodo, shihuru ike bę bụwaphu awa lanu b'e gude nma ngu ikpe; nggu aburu kpurupyata ẹge-a, ị bụ iya-a!"

11 Ndu agba ikike nghọ l'eliphe a-rakwaphu ẹjọ ẹkwa nk'ẹphe; gụa aphụ obodo ono; okfu l'ẹ to nwehedu onye a-zụkwadu ngwa-aswa ẹphe. 12 Ẹ to nwehedu onye a-zụje ẹphe mkpọla-ododo ẹphe; mẹ mkpọla-ọcha ẹphe; to nwehe onye a-zụje ogbu mụrumuru mkpuma ẹphe, bụ mkpuma, vugbaa oke aswa; mẹwaru mgbubu-olu ẹphe. To nwehe onye a-zụje ẹphe ẹkwa ọcha ẹphe; mẹ ẹkwa uswe ẹphe; mẹ gẹbere gẹbere iya ndu ọphu eere oke aswa; mẹ ụvara-nggidi uswe ẹphe; mẹwaru ụnwu oshi ẹphe, eshije mkpọ, bụ iphe ẹphe erekota erere; metsua iphe e gude eze-enyi meshia; metsua iphe e gude oshi, vu oke aswa mee; metsua ọphu e meru l'opu; ọphu e meru l'ígwè; mẹ ọphu e meru lẹ mkpuma mabụlu. 13 Mẹ mkpẹkwo sinamọnu; ụnwu iphe ọdo, eshi mkpọ; insensu; mēeru; furakinsensu; mēe; mē manụ, eeri iphe; ntụ akpe, e tsuru etsutsu; akpe l'onwiya; eswi; aturu; inya; mē turoku, e gude inya akpụ; mē ohu; mbụ madzụ gēdegede. 14 Ndu nghọ ono a-suje obodo ono: "Ha! Nta-a bẹ iphe bụ akpuru oshi ono, shi anọduje agụ ngu agụgu ono b'ẹ te nwehekwa ọphu nọnu. Ẹku ono, i shi kpaa kuberu onwongu ono bẹ yifuakwaru nta-a. Iphemiphe ọbule, atsoje ngu ẹna; buru iphe ama ngu mma gvụakwaru; ọphu tọ bụkwa l'ị bya bya aphụkwadu iya ọdo!" 15 Ndu nghọ ono, shi agbataje nghọ iphemiphe ọbule; je eree l'obodo ono; rita iya uru, ha nshinu ono bẹ e-vudotsua ya ote-ẹnya ote-ẹnya; l'ẹke ẹphe a-nọdu atsụ egvu-aphụ ono, aanụ obodo ono. Ẹphe a-ra ẹjọ ẹkwa; gụa aphụ; asuje: 16 "Tẹ njọ gbakwa ẹgbudu! Iphe ọwaa ta dukwa k'ekfukfu! M'ọo nggube eze obodo ono, a maru ẹpha ngu ono, shi eyeje uwe ọcha; nmaru ẹkwa uswe; mẹ ụvara-nggidi uswe; gude iya kwamaa onwongu akwama; byakwaphu bya egude iphe e meru lẹ mkpọla memaa onwongu emema; woru echị, ere ire doo l'ẹka; woru mgbubu doo onwongu l'olu 17 bẹ bụwaphu awa lanụ kpụu b'e gude mekota ẹku ngu ono l'ọ ha; yọ buru iphe iyi yitaru ẹge-a, o yitaru iya-a!"

Iphe bụ ndu ishi ụgbo-mini l'ẹphe ha; ndu egudeje ụgbo eje iphe; ndu anga ụgbo; mẹ ndu egudeje ụgbo tsoru eze ẹnyimu agba nghọ l'ẹphe ha eje evudotsua ote-ẹnya ote-ẹnya; 18 ele ẹnwuru-ọku obodo ono ẹnya. Ẹphe echia mkpu; asuje: "L'ẹ to nwebukwaa obodo ọdo, dejeru ude, a maberu ẹpha iya ẹge a maru obodo-a!" 19 Ẹphe ekpota ẹja kpua onwẹphe l'ishi; l'echi mkpu; ara ẹkwa; agụ aphụ; asuje: "Tẹ njọ gbakwa ẹgbudu! Iphe ọwaa ta dukwa k'ekfukfu. ?Ị sụ l'ọo obodo-a, a maru ẹpha iya-a bẹ dū ẹge-a? Mbụ nggube obodo-a, bụ ẹku ono, ị kparu,

kpòru ọtukota ọnu iya ono bẹ iphe bụ ndu nweru ugbo-
mini egudeje agba oke nghọ shikota ngu l'ẹka báhú. ?
M'ọ bụwaphu awa lanụ kpụu b'e gude mee ya; yọ bụru
kpurupyata ẹge-wa, ọ bụ iya-a."

²⁰ Ndu bu l'imigwe; unu teje ẹswa l'obodo ono, a maru
ẹpha iya ono yifuwaru. Unu teje ẹswa unubẹ ndu bụ ndu
kẹ Nchileke; mẹ ndu ishi-ozì; mẹ ndu ekfuchiru Nchileke.
Unu teje ẹswa; lẹ Nchileke bẹ nmawaru iya ikpe ẹjọ iphe
ono, o meru unu ono!

²¹ Ya ndono; ojozi-imigwe lanụ, agburu-ẹhu nọ abya
apalia eze mkpuma ọbu, ha nshinu l'ọ bụ o-ji-l'ẹka mkpuma;
pata iya chee l'eze ẹnyimu; sụ: "Ono ẹge ee-gude agburu-
ẹhu; pata obodo ono, a maru ẹpha iya ono; mbụ Bábyilonu
chee l'ẹke, to nwedu onye a-phụkwadu iya ọdo. ²² Ẹ to
nwekwa onye bya anụkwadu ọda nkwa; m'ọ bụ nụkwadua
ẹke aagụ egvu; m'ọ bụ ẹke aaphụ opu-inya; m'ọ bụ ụpyoku
lẹ nggube obodo ono ọdo lẹ phuruphurukpoo. Ẹ to nwe-
hekwa onye eme nka, nweru ọphu, a bya aphụkwadu l'ime
ngu ọdo. Tọ bụhe l'aa-nụkwadu ọda ikwe-nri l'ime ngu ọdo.
²³ Ẹ to nwehekwa l'iphoro ọku urọku enwukwadua jaa l'ime
ngu ọdo. Uzere kẹ l'eeke nwanyi nji; ọdudu bụru l'a lutaru
nwanyi b'ẹ ta byahẹkwa bya eme l'ime ngu ọdo. Ishi iya
aburu l'ọ bụ ndu ono, shi buru l'ime ngu agba nghọ ono bẹ
bụ ẹphe shi bụru ndu nweru ẹnya l'eliphe-a. Nggụ egudewa
ọgwu; dumphushikota iphe bụ madzụ l'iphe bụ mbakeshi
mgburumgburu!"

²⁴ Yọ bụru lẹ Bábyilonu b'a phuru mee ndu nkfuchiru
Nchileke; mẹ mee ndu ọdo, bụ ndu kẹ Nchileke; mękpo
mee iphe bụ ndu ono, e gburu egbugbu l'eliphe l'ẹphe ha
ono.

19

¹ Onanu emetsulephu; mu anụ iphe ọdo, ada l'imigwe.
Yọo dalẹphu l'ọ bụ olu-egvu, a dọ igwe agụ. Egvu, ẹphe agụ
aburu: "T'ajaja bụru kẹ Nchileke. L'adzọdzo, a dzọru ayi;
bụkwa iya b'ọ shi l'ẹka. Ọo ya b'ọ gbaru kẹ t'ayi kwabẹ ugvu,
kakọta ugvu. Ọ bụ yẹbe Nchileke ono bẹ kakọta iphemiphe
ọbule ike. ² L'ikpe, ọ nmaru ndiphe b'ọ nmakwaru l'o-
ruberu-iya; bụru ikpe, dọ maa. Ọ nmaru eze nwanyi ọkpara
phụ ikpe; mbụ nwanyi ono, gude ọkpara, ọogba; mee unwu
eliphe l'ẹphe ha; ẹphe aburu kpurupyata phụ. Nchileke
bẹ gwataakwaru iya ugwo mee ndu kẹ Nchileke ono, o
gbushiru ono, bụ iya bụ ndu ono, ọchi ẹphe tukoru iya
l'ishi ono." ³ Ẹphe abyakwa bya azụa egvu ọdo; sụ: "T'ajaja
bụru kẹ Nchileke-o! Ẹnwuru-ọku obodo ono, ọku adzụ ono
bẹ ekpo tųu; ala l'imeli. Yọ bụru ẹge ono b'oo-kpo jeye lẹ

tutu yoyo.” ⁴ Ùkporo ndu bù ọgurennya lẹ ndu bù ọgurennya ẹno phụ; mẹ iphe ono, nọgbaa ndzụ ono ẹphe ẹno adatsua kfupyabe ifu; baaru Nchileke ẹja; mbụ Nchileke ono, nọ l'aba-eze ono. Ẹphe asụ: “Ono kwa ẹge ọ dụ! T'ajaja buru kẹ Nchileke-o!”

Ome ẹswa-nwanyi ọphungu

⁵ Ya ndono; yo nweru olu, shi l'aba-eze ono chia mkpu; sụ: “Unubẹ ndu ejeru Nchileke ozi l'unu ha; unu jaa Nchileke ajaja! Unu kele iya ekele; unubẹ ndu atsụ iya egvu: onye ukfu l'onye nta!” ⁶ Tọ dụ iya bụ; mu abya anụa olu-egvu, a dụ l'igwe agụ. Olu-egvu ẹphe ono adalẹphu l'ọ bụ ẹphuphu eze mini, aphụ wọwowo. Yọo dakwaphu l'ọ bụ ẹphuphu igweli, agba agbagba. Iphe ẹphe agụ aburu: “T'ajaja buru kẹ Nchileke! Nnajiufu ayi, bụ Nchileke ono, bụ Okaribe-Kakọta-Ike ono bẹ koshiakwaru l'ọo ya bụ eze, achikota iphemiphe ọbule nta-a! ⁷ T'ẹhu tsọo ayi ẹna; t'ayi tee ẹswa teshia ya ike; t'ayi jaa ya ajaja kẹ ọdu-biribiri iya! Lẹ nta-a bẹ onye ono, bụ Nwaturu Nchileke ono b'o ruakwaru l'ọlu nwanyi. Nwanyi ọbu, ọobya alulu ọbu bẹ kwaakwaru onwiya ngwa ngaberu iya. ⁸ Nchileke kwewaru tẹ nwanyi ono yee uwe ọcha, acha pemu-pemu, ẹ-te nwedu ẹke e meruru iya emeru.” Uwe ọcha ono bụ umere, vudo nhamunha, unwu Nchileke eme.

⁹ Tọ dụ iya bụ; ojozi-imigwe ono asụ mu: “Tẹ mu dee iphe-a l'ẹkwo: Ọnu-ọma bụ kẹ ndu e kuru t'ẹphe tsoru lẹ nri ẹswa-nwanyi ono, Nwaturu Nchileke eje alulu ono.” Yo kfuebe ẹge ono; bya asukwaphu: “Okfu ono kwa Nchileke gude ọnu iya kfua ya; Nchileke ta bukwa onye adzujẹ ejoire.”

¹⁰ Tọ dụ iya bụ; mu abya aburu pẹ l'ifu ojozi-imigwe ono; gashia tẹ mu baaru iya ẹja. Yọ sụ mu: “Wawakwa! Tẹ mu be ejekwa ememe! L'ọ kwa ẹge mbẹdua; mu l'unwunna mu phẹ bụ ndu ejeru Nchileke ozi bụ ẹge yẹbedua bukwapu onye ejeru Nchileke ozi; mbụ unwunna mu ono, bụ ẹphe; bẹ Jisọsu koshiru ọkpobe okfu nk'iya ono. Bachiaru Nchileke ẹja!”

L'ọkpuberu okfu ono, Jisọsu koshiru ayi ono bẹ bukwa l'ẹka Ume Nchileke b'o shi; mbụ Ume Nchileke ono, bụ iya emeje tẹ madzụ kfuchijeru Nchileke ono.

Onye dugaru l'eli inya ọcha

¹¹ Mu abya aphua ẹke imigwe kpuharu; gheru ọnu; bya aphua inya ọcha, nọ iya nụ. Yo nweru onye dugaru l'eli inya ono. Ẹpha onye ono, dugaru l'eli inya ọcha ono aburu: “O-me-g'o-kfuru”; bya abukwaruphu “Ọkpobe Okfu”. Yoo kpeje ikpe lẹ nhamunha iya; l'alukwaphu ọgu l'uzo, dụ

nhamunha. ¹² Iphoro ɛnya iya dulephu l'ò bu iphoro oku, enwu enwunwu. Yo kpuru okpu-eze, ha igwe l'ishi iya. O nwekwaruphu ɛpha, e deshuru iya l'èhu. ɛpha ono te nwedu onye ọdo, maru iya nù; gbahalephu yèbedua nwɛnkinyi iya. ¹³ Uwe nlokpuru, o yeru b'a tseru lè mee. ɛpha onye ono aburu "Okfu Nchileke ono". ¹⁴ Iphe bu ndu soja imigwe abya egude uwe ọcha, acha pemu-pemu; to nwe ẹke e meruru iya emeru; kwaa onwephe ngwa. ɛphe atuko l'ephe ha nodu l'eli inya ọcha; l'awu etso onye ono, dugaru l'eli inya ọcha ono. ¹⁵ Iphe eshije onye ono l'onu lufuta bu ogu-mbeke, atsù nkọ, bu iphe oo-gude lua iphe bu mbakeshi lè mgboko. Yọ bya aburu eze ephe; gude mgboro-igwè achi ephe ẹge eze achije mkpukpu iya-a. Ọo ya a-dzoshi mɛɛ vayinu l'eke ono, aadzoshije mɛɛ l'akpuru vayinu ono. Iphe ono aburu ɛtu, ekoshi eze oke ɛhu-eghughu kẹ Nchileke, bu Okaribe-Kakota-Ike. ¹⁶ E dee ɛpha l'uwe, o yeru; dekwaa ya ɛya phu l'utakfu. ɛpha iya ono bu: "Eze, kakota ndu eze; mɛ Nnajiufu, kakota ndu bu nnajiufu."

¹⁷ Ya ndono; mu abya aphua ojozi-imigwe, vudo l'ɛnyanwu. Yo chia mkpu chishia ya ike; gude kukoo iphe bu unwenu, ephe l'akpamigwe; sù ephe: "Unu phee bya edzukota; t'unu ria orimori, daru unu; orimori, bu l'eka Nchileke b'o shi. ¹⁸ Unu bya avukaa anu ndu eze; anu ndu ishi soja; anu ndu soja; anu inya; anu ndu agba iya nù; mɛ anu ndiphe mgburumburu: ohu mɛ amadu; onye ukfu l'onye nta."

¹⁹ Mu abya aphua ejo anu-egu-egbudu ono; mɛ ndu eze ndiphe mgburumburu ẹge ephe chitawaru ndu soja ephe chikobe l'ekalanu; kẹ t'ephe bya etso onye ono, dugaru l'eli inya ọcha ono ogu yele ndu soja iya. ²⁰ A kpua ejo anu-egu-egbudu ono lè ndzu; kpukwaaphu onye ono, egudeje ugho edusweshi ndiphe; l'adzù ejo-ire lè ya bu onye nkfuchiru Nchileke; l'è b'ò bu iya ono. Ọ bu iya bu onye ono, shi anoduje ejo anu-egu-egbudu ono l'ifu; emeshi iphe-ophulenyà, bu iya bu iphe ono, o gude ghota ndu ono, kweru t'e mee ephe iphe-ophubama k'ejo anu-egu-egbudu ono; mɛ ndu ono, shi abaru ntekpe ono, a kpuru; yọ dù l'ò bu anu ono eja. A kpukwaruphu; kpua onye ugho ono, adzùje ejo-ire; sù lè ya ekfuchiru Nchileke ono yele ejo anu-egu-egbudu ono lè ndzu je achiru ye l'eze-iduma, bu oku nshi-egbe l'enwu iya taphutaphu. ²¹ Onye ono, dugaru l'eli inya ọcha ono abya egude ogu-mbeke ono, shi iya l'onu alufuta ono; gude tuko ndu ophu phoduru nù gbushikota. Iphe bu unwenu, nọ lè mgboko-a edzukoo; bya avua anu

èphe avuvu; rijishia èpho.

20

Unu afa labu; l'ukporo afa iri

¹ Tò dù iya bù; mu abya aphua ojozi-imigwe, shi l'imigwe abya. Yo gude ire-igodo, eegudeje atuha onu Iduma Maa ono l'eka; chikwaruphu eze gwogirigwo. ² Yò bya azulephu èjo agiyi ono gbirimu, bù iya bù agwò teke ndiche ono, bukwa iya phù bù Obutuswe; bya aburu Sétanu ono. Ojozi-imigwe ono abya azude iya; kee ya ègbu. Ègbu ono, e keru iya ono bè bù ège ono b'òo-nò iya unu afa labu l'ukporo afa iri. ³ Ojozi-imigwe ono aparu iya chee l'ime Iduma Maa ono. Yo chetsua ya; bya eworu iya guchia; woru iya tuchia; k'ophu è to nwedu onye ha k'atuhaa iya. Oo ya bù t'è b'ò dumphushihe ndiphe odo jeye teke unu afa labu l'ukporo afa iri ono e-swe. Teke unu afa labu l'ukporo afa iri ono swetsuaru; a tuhaa ya t'ò tusaru èhu nwanshi.

⁴ Ya ndono; mu abya aphutsua aba-eze aba-eze; mè ndu dugagbaaru iya nù. Ndu ono, dugagbaaru iya nù ono bè bù ndu, a fòtaru t'èphe kpee ikpe. Mu aphua maa ndu e butatsuaru ishi; okfu l'èphe vudo l'edzudzu oha; kfu l'ò Jisòsu bù Nnajiufu; mèkwaphu okfu l'èphe shi anòduje ara okfu Nchileke arara. O bù èphebedua bù ndu è-te kwetadu baaru èjo anù-ègu-ègbudu phù èja; èphe te kwe baaru ntèkpe iya ono, a kpuru; yò dù l'ò bù yèbe èjo anù-ègu-ègbudu ono èja; ophu èphe 'ekwekwaphu t'e mee èphe iphe-òhubama k'èjo anù-ègu-ègbudu ono l'atatifu; m'ò bukwanu t'e mee ya èphe l'eka. Èphe tetatsuaru nòdu ndzù odo; èphe lè Kuráiyisutu atùko bùwaru eze; chia unu afa labu l'ukporo afa iri. ⁵ Eteta onanu, ndu ono, e bufutsuaru ishi tetaru ono aburu eteta k'òdungu, Nchileke meru; madzù eteta nòdu ndzù. Ndu ophu, phòduru nù lè ndu ono, nwùhuru anwùhu ono te nwekwa onye ophu tetaru nù jeye unu afa labu l'ukporo afa iri ono agvù. ⁶ Onu-oma bù k'onye ono, e-tso lè ndu odungu ono, Nchileke e-me; èphe eshi l'onwu teta nòdu ndzù ono. Iphe obu aburu lè ndu ono b'a fòtaru t'èphe lè Nchileke buru l'èkalanu. Ndu ono bè onwu n-nwùlabu te enwehedu iphe oome èphe. O bù èphe a-buru ndu achijeru Nchileke èja; mè ndu achijeru Kuráiyisutu èja. Èphe lè Kuráiyisutu a-tùko bùru eze; gbaru mgba chia mgboko unu afa labu l'ukporo afa iri.

Eemekputa Sétanu

⁷ Teke unu afa labu l'ukporo afa iri ono gvuleruphu; a tòfu Sétanu l'ègbu ono; paru iya haa. Yò lufuta lè mkporo ono, a turu iya ono. ⁸ Yo shi èke ono byatashikwaa

bya eduphushilaha iphe bu mbakeshi, no le mgboko mgburumburu, bu iya bu Gogu yele Megoğu. Yo chikobe ephe l'ekalanu t'ephe kwakobe k'ogu. Ndu bu: a -gua ephe oгу; ephe ahalephu l'o bu eveve mgbogidi enyimu. ⁹ Ya ndono; mu anodukwaphu l'aphu ono; phua ege ndu ono adzogbaa kporomu; kporomu; kporomu le phorokoto mgboko; je ano-pee eke ono, ndu ke Nchileke doru ono mgburumburu; no-phekwaaphu obodo ono, Nchileke yeru obu ono. Obenu l'oku shilephu l'imigwe nwua ke phoo; bya eworu ephe kegbushia. ¹⁰ A bya ewota Obutuswe ono, bu iya anoduje eduphushi ephe ono; chee l'eze-iduma ono, bu oku nshi-egbe enwule iya phu taphutaphu ono, bu iya bu eke ejo anu-egu-egbudu phu; me onye ejo-ire phu, suru le ya ekfuchiru Nchileke phu no. Yo buru eke ono be ephe a-nodu; a nua ephe chikikfuu: eswe l'enyashi gbururu jeye le tutu yoyo.

Ikpe Ikperazu

¹¹ To du iya bu; mu abya aphua eze aba-eze ocha; phukwaaphu onye dugaru iya nu. Ali yele igwe afota oso shi iya l'ifu gbafo; gbalaa; to nwehe eke ali ye igwe ono a-nodu. ¹² Mu aphukwaaphu iphe bu ndu nwuhuru anwuhu: onye ukfu l'onye nta; eke ephe vudogbaa l'ifu aba-eze ono. Yo nweru ekwo, e kpuhagbaaru ekpuha. Ekwo ono b'e deshuru iphe bu iphe onyemonye obule mejekpooru le mgboko-a. A byakwaphu bya ekpuhaa ekwo odo. Onanu; mbu ekwo b'e deshuru epha ndu a-nodu ndzu gbururu jeye. Yo buru iphe e deru l'ekwo ono b'e gude ekpe ndu nwuhuru anwuhu ikpe l'ege iphe onyemonye obule meru du. ¹³ Eze Enyimu abya achifuta iphe bu ndu mini rijekpooru. Anwuhu ye ali-maa abya achifuta iphe bu ndu onwu gbujekpooru. A tuko ephe l'ephe ha kpee ikpe: onyemonyenonu l'ege gbaru iphe o meru. ¹⁴ A bya ewota anwuhu ye ali-maa chiru ye l'eze-iduma ono, oku enwu taphutaphu ono. Yo buru iduma ono, oku enwu taphutaphu ono be bu onwu n-nwulabu. ¹⁵ Iphe bu onye e ta phudu epha iya l'ekwo ono, e deshuru epha ndu a-nodu ndzu gbururu jeye ono b'e cheru l'eze-iduma ono, oku enwu taphutaphu ono.

21

Imigwe ophungu yele mgboko ophungu

¹ To du iya bu; mu abya aphua igwe ophungu yele ali ophungu; ke l'igwe ophu shihawa nodu ta nohedu; ali

ophu shihawa nọdu ta nọhe. Eze Ẹnyimu ta nọhe. ² Mu abya aphụa Obodo ono, dụ nsọ ono, bụ iya bụ Jerúsalemu ophungu l'ẹke o shi l'imigwe l'ẹke Nchileke nọ l'alazita. E memakpele iya phụ l'ọ bụ nwanyi, aabya oke nji k'ophungu; mbụ nwanyi, a kwawaru ngwa ẹge ọo-dụ tẹ yele nji iya yiru. ³ Mu anụa olu, a nọ l'aba-eze ono chia ochi mkpu; sụ: "Ọwaa ufu Nchileke ndọ-ọ! Nta-a bẹ Nchileke byaakwaru ọnodu swiru madzụ eswiru. Nta-a bụakwa ẹke madzụ bu bụ ẹke Nchileke e-buru; madzụ aburu ndibe iya. Nchileke l'onwiya e-swiru ẹphe eswiru; buru Nchileke ẹphe. ⁴ Oo-fuchagekpo ẹphe ẹnya-mini l'ẹnya. Ọnwu ta anọhedu ọdo; ophu ọtso-aphụ ta anọhe. Ẹ ta arahedu ẹkwa ọdo; to nwehe iphe ome madzụ ẹhuka, a-nọkwadu nụ; okfu l'iphemiphe ọbule ono, shi nọdukota nụ ono gvụwaru."

⁵ Tọ dụ iya bụ; onye ono, dụgaru l'aba-eze ono asụ: "Lekwa! Lẹ nta-a bẹ ya emeekwa iphemiphe ọbule t'ọ bụkotaru iphe ophungu!" Yọ sụkwa mu phụ: "Tẹ mu tuko okfu ono dee l'ẹkwo; kẹ l'ọ bụkota ọkpobe okfu; bụkwaruphu okfu, gbaru kẹ t'e gude iya ẹka." ⁶ Yọ sụkwa mu phụ: "L'e meekwaru iya. Ọ kwa yebe Nchileke bụ Onye Ivuzọ; buru iya bụ Onye Ikperazụ; bụ iya bụ l'ọo ya bụ ogbube ishi iphemiphe ọbule; buru iya bụ ẹke iphemiphe ọbule jeberu. Iphe bụ onye mini agụ bẹ ya e-chebe mini kẹ mmanu. Ẹke mini ọbu, ya e-chebe onye ọbu shi bụkwa l'ẹke mini, anụ ndzụ gbururu jeye futaru. ⁷ Ọ kwa onye luru ọgu ono; mekputa; bẹ yebe Nchileke e-meru iphe-ọma-wa: Iphe-ọma ọbu bụ lẹ Ya a-buru Nchileke onye ono; onye ono aburu nwa kẹ yebe Nchileke.

⁸ "Obenu l'ophube ndu ono, atsụ egvu ẹnya ono; ndu ono, ẹ-te evudoshijedu ike l'iphe ẹphe kfuru ono; ndu ono, tsonyaaru Nchileke; tsuphu azụ ono; ndu ono, egbu madzụ ono; ndu ono, eme kẹ nwanyi ono; ndu ono, atọ nshi ono; ndu ono, agwa nte ono; ndu ono, adzujẹ ejo-ire ono; ndu ono l'ẹphe ha bẹ iphe nọdu swiru ẹphe bụ eze-iduma ono, ọku; mẹ nshị-egbe enwu taphutaphu ono; bụ iya bụ ọnwu n-nwụlabu."

Jerúsalemu ophungu

⁹ Tọ dụ iya bụ; ojozi-imigwe lanụ l'ime ojozi ẹsaa ono, shi gude efere ẹsaa ono, ụzo mgbonwu ẹsaa ikperazụ phụ nọ phụ abyakfuta mu bya asụ mu: "Tẹ mu bya tẹ ya koshi mu nwanyi ophungu ọbu, abya ọla nji k'ophungu ọbu, bụ iya bụ nyee Nwaturu Nchileke ono." ¹⁰ Ume Nchileke abya ejile mu phụ ẹhu. Ojozi-imigwe ono eduta mu; je enyihu ephekerephe eze ugwu ọbu, ha l'eli l'ọ bụ ngunu; je ekoshi mu obodo ono, dụ nsọ ono, bụ iya bụ Jerúsalemu; l'ẹke o shi

l'imigwe ẹke Nchileke nọ alazita l'alì. ¹¹ O-gbu-nwii-nwii ke Nchileke emee ya; yọ chakọtalephu oswi ke pemu-pemu. Iphoro iya achakọtalephu pemu-pemu l'ọ bụ ke mkpuma ọbu, bụ iya be aswa katsua; mbụ iphoro iya adulephu l'ọ bụ ke mkpuma ọbu, eke uswuswe, aza jásùpà. Mkpuma ono anọduje aphụ onyo; l'ama mma. ¹² Obodo ono b'e gude ọpho-mkpuma kpụ-pheta mgburumgburu. Ọpho-mkpuma ono ahalephu l'eli ọkpobe ahaha. E bua ya ọnu-uzo iri l'ẹbo. E ye ọnwu ojozi-imigwe iri l'ẹbo t'ẹphe cheje ọnu-uzo ono nche. L'ọnu-uzo iri l'ẹbo ono b'e degbaaru ẹpha ikfu iri l'ẹbo ono, nọ le Ízurelu ono l'ẹhu l'ẹhu. ¹³ Yọ duje ọnu-uzo ẹto ẹto l'uswe iya lanu. Ọphu cheru ifu l'ibiyia ke ẹnyanwu-ahata b'e buru ọnu-uzo ẹto; bua ọnu-uzo ẹto l'ọphu cheru ifu l'uzo ẹnyanwu-ariba; bua ọnu-uzo ẹto l'ọphu cheru ifu l'uzo isheli; bya ebua ọnu-uzo ẹto l'ọphu cheru ifu l'uzo ọhuda. ¹⁴ Yọ buru mkpuma iri l'ẹbo; b'e gude tya ọkpa-alì ọpho-mkpuma ono mgburumgburu. Mkpuma ono ẹphe iri l'ẹbo b'e deshiru ẹpha ndu ishi-ozì iri l'ẹbo; bụ iya bụ ndu ishi-ozì Nwaturu Nchileke ono.

¹⁵ Ojozi-imigwe ono, shi ekfu eyeru mu nù ono be gude iphe e meru le mkpọla-ododo, du ogologo. Iphe ono, du ogologo ono be eegudeje atọ iphe. Ojozi-imigwe ono emekwanu te ya bya atọ obodo ono; maru ẹge ogologo iya yele ọsa iya ha. ¹⁶ Yọ tọkwaaphu ọnu-uzo ono; mewardu ọpho-mkpuma ono, e gude kpụ-pheta iya mgburumgburu ono. Obodo ono be nweru mgberemeku ẹno, halephu ẹnya-nhamunha. Ojozi-imigwe ono abya egude iphe ono, du ogologo ono; tọ obodo ono. Ogologo obodo; l'ọsa iya; me l'eli iya ahalephu ẹnya-nhamunha. Ogologo iya ono du unu manyiru ugbo ẹto l'ụkporo manyiru iri l'ise.* ¹⁷ Yọ byakwaphu bya atọ ọpho-mkpuma iya; igbi iya adu ụkporo ntụ-ọkpa labu le ntụ-ọkpa ẹsato† l'ẹge madzu atọje iphe. Yọ buru ẹge ono be ojozi-imigwe ono tọru iya. ¹⁸ Iphe e gude kpua ọpho-mkpuma ono; bụ mkpuma jásùpà. Ọphube obodo ono l'onwiya b'e gude mkpọla-ododo mee; yoo gbu ngerengere l'ọ bụ onyo. ¹⁹ Ọphube ọkpa-alì iya b'e gudetsua mkpuma, dutsua iche iche, egbukwaphu ngerengere; l'ereshi ire ike gude memaa; yọ ma ntumatu. Mkpuma ono

ke ọdungu bụ jásùpà
k'ẹbo bụ sáfàya
k'ẹto bụ ágètù
k'ẹno bụ ẹmèràlùdù

* **21:16** 21:16 Iphe, e deru l'ẹke-a l'okfu Giriku; bụ 12,000 stadia. † **21:17** 21:17 Iphe, e deru l'ẹke-a l'okfu Giriku; bụ 144 cubit.

20 k'ise aburu ónikùsù
 k'ishingu bù kànéliyànù
 k'èsaà aburu kírísòlàyítù
 k'èsatò aburu bérìlù
 kẹ tete aburu tópàzù
 k'iri aburu kírísòpùràsù
 k'iri lẹ nanù bù jásìntù
 k'iri l'ẹbo bù ámìtìsùtù.

21 Onu-uzo iri l'ẹbo ono aburu mgbubu iri l'ẹbo, vu oke aswa b'e gude mee ya. Ogu-nggamgbo, e yeshiru iya ẹphe iri l'ẹbo l'ẹhu l'ẹhu abukotaru mgbubu lanu b'e gude mee ya. Ogborogbo-uzo uzo, no l'ime obodo ono aburu okpobe mkpola b'e gude mee ya. Yoo gbu ngerengere l'ọ bu onyo.

22 Mu ta phukwa eze-ulo Nchileke l'obodo ono. Iphe kparu iphe ẹ to nwedu eze-ulo Nchileke, no iya nu bu lẹ Nnajiufu, bu Nchileke, bu iya bu Okaribe-Kakota-Ike yele Nwaturu ono buwa eze-ulo Nchileke k'obodo ono. ²³ Obodo ono be mkpa ẹnyanwu me onwa ta duhekwa. Ishi iya aburu l'o-gbu-nwii-nwii Nchileke be echiwa l'ime iya; Nwaturu Nchileke ono aburu iphoro, e gude aphu uzo. ²⁴ O bu iphoro, shi l'obodo ono be iphe bu mbakeshi e-gude ndu ndzu. Iphe bu ndu eze, nokota lẹ mgboko e-vuko ọdu-biribiri ẹphe; vubata l'obodo ono. ²⁵ Onu-uzo obodo ono e-ghekotajeru onu tekenteke; kẹ l'enyashi ta anodu l'ẹke ono. ²⁶ Iphe bu mbakeshi a-tuko ọdu-biribiri ẹphe, nweru enweru vuta bya akube l'obodo ono; ẹphe akwabe obodo ono ugu. ²⁷ Obenu l'ẹ to nwekwanu ẹjo iphe, a-du ike bahu l'obodo ono. Onye eme ahuma; m'ọ bu onye ẹjo-ire b'ẹ te ekwekwa t'ọ bahu iya. Ndu a-bahu iya nu nwenkinyi bulekwaphu ndu, Nchileke deru ẹpha ẹphe l'ekwo Nwaturu ono, bukwanu ẹke ono, e deshiru ẹpha ndu a-no ndzu gbururu jeye ono.

22

¹ To du iya bu; ojozi-imigwe ono abyakwaphu bya ekoshi mu nggele obu, bu iya bu mini obu, anuje ndzu gbururu jeye obu. Mini ono edoo risanguu; l'aphu onyo. Yo buru ẹke mini ono shi atsofuta bu l'aba-eze Nchileke yele kẹ Nwaturu ono. ² Mini ono atsokepelephu l'echi esu-uzo obodo ono. Oshi ono, anuje ndzu gbururu jeye ono egvugbaaru l'iku nggele ono ẹka labu. Ugbo iri l'ẹbo be oshi ono amije nebyi, du iche iche afa l'afa. Omije iya l'onwa l'onwa. Yo buru mkpekwo oshi ono be aakpataje gude mebe iphe bu mbakeshi ogvu l'iphe eme ẹphe; ẹphe adu mma. ³ E to nwedu iphe Nchileke buru onu nu, byakwadu bya anodu l'obodo ono.

Iphe a-nòdu l'obodo ono bụ aba-eze Nchileke mę kę Nwaturu ono. Ndu ejeru iya ozi a-nòdu abaru iya ęja. ⁴ Ndu ono, ejeru iya ozi ono a-phuje iya ifu l'ifu. ępha iya bę eedetsua ęphe l'atatifu. ⁵ ęnyashi ta anòhedu. Mkpa iphoro k'urọku; m'ọ bụ k'ęnyanwu ta aduhekwaru ęphe ọdo; okfu lę Nnajiufu, bụ Nchileke a-buru ęphe iphoro. ęphebedua a-buru eze; chĩa gbururu jeye lę tutu yoyo.

Abyabya Jisọsu

⁶ Ya ndono; ojozi-imigwe ono asụ mu: "Okfu-a l'ọ ha bụkotakwa ọkpobe okfu; bụru okfu, gbaru kę t'e gude iya ęka. Lę Nnajiufu, bụ iya bụ Nchileke ono, anųje ndu ono, ekfuchiru iya nų Ume iya ono; bę ziakwaru ojozi-imigwe t'ọ bya ekoshi ndu ejeru Nnajiufu ono ozi iphe ę ta anòhedu ọphu baru nwishi nta-a; yo mee."

⁷ Jisọsu sụkwaru: "Lekwa-a. Lę ya abyakwa nta-a. Ọnu-oma bụ k'onye emeje iphemiphe ọbule-a, e deru l'ękwo-wa, e deshiru iphe, bụ iphe-a, e kfuru kfuchiaru yębe Jisọsu Kuráyisutu-wa."

⁸ Ọ bụ mbedua, bụ Ọnu gędegede bụ onye gude nchị mu nųkota iphe-a l'ọ ha; bya egude ęnya mu phųkota iya. Mu anųebe l'iya phų lę nchị; phųebe l'iya phų l'ęnya; bụru ojozi-imigwe ono, koshiru mu iphe ono pę l'ifu, tę mu baaru iya ęja. ⁹ Yọ sụ mu: "Wawakwa! Tę mu be ejekwa ememe! Sụ mu: m'ọ kwa ęge mbedua mu l'unwunna mu bụ ndu ejeru Nchileke ozi bę bụkwaphu ęge yębedua bụ onye ejeru Nchileke ozi; mbụ unwunna mu bụkwa ndu ono, ekfuchiru Nchileke; mę ndu ọdo, bụ ndu emeje iphe ękwo-wa kfuru. Wo mu l'ọ bụ Nchileke bę mu a-bachiaru ęja!"

¹⁰ Jisọsu asụ mu: "T'ę b'ọ nwekwa okfu-a l'ọ ha, e deshiru l'ękwo-wa m'ọo nanų ọphu mu e-domi edomi. Lę teke iphe-a l'ọ ha e-mekota bę duakwa ntse. ¹¹ Sụ t'iphe bụ onye eme ęjo iphe; kwelekwapu ęka l'ęjo iphe oome. T'onye umere iya eshi nshi; kwelekwapu ęka l'ęjo umere, eshi nshi, oome. Tę ndu ọphu doberu ęka ndoo l'ifu Nchileke; kwelekwa iya phų ęka ęge ono tųgburu. Onye ọphu doberu onwiya nsọ; edobelekwapu onwiya nsọ ęge o doberu iya tųgburu."

¹² "Unu lekwa! Lę yębe Jisọsu abyaakwa nta-a nta-a! Ya -byadę bę ya e-gude obunggo, ya e-bu onyenonu l'ęge iphe o meru dų." ¹³ Ọ bụ yębedua bụ Álufa; bụru Omęga; mbụ l'ọo ya bụ Onye Ivuzọ; bụru Onye Ikperazụ. Ọ bụ iya bụ ogbube ishi k'iphemiphe ọbule; bụru iya bụ ęke iphemiphe ọbule jeberu.

¹⁴ "Ọnu-oma bụ kę ndu asaję uwe-nlọkpuru ęphe; yọo cha pemu-pemu. L'ọ kwa ndu ono bę ee-kwe t'ęphe ria akpuru,

oshi ono, anuje ndzụ gbururu jeye ono mītaru. Yọ buru ndu ono bẹ ee-kwe t'ẹphe shi l'ọnu-uzo; bahu l'ime obodo ono, Nchileke nọ ono. ¹⁵ Obenu lẹ ndu ono, bu nkuta uru-ali ono; ndu nshi; ndu ono, afarushi onwẹphe ẹphe l'unwanyi ono; ndu mgbugbu-madzu; ndu agwa nte; ndu ntumatu; ndu ono l'ẹphe ha ta abyadu bya abahu l'obodo ono. Oo l'azu iya bẹ ẹphe a-nodu.

¹⁶ "L'oo yẹbedua, bu Jisosu gẹdegede bẹ ziru ojozi-imigwe iya t'ọ bya emee t'unubẹ chochi makotaru iphemiphe obule-a. Ya bu o-shi-l'eri Dévidi; bya eshikwaphu l'awa iya. Ya bukwaphu Mkpọ-kpodo nchi-abohu ono, anoduje eke papapa ono."

¹⁷ Ume Nchileke yele nwanyi ophungu ono tukoru l'ekfu; su: "Bya-o!"

T'iphe bu onye nuru iphe-a; su: "Bya-o!"

T'onye ẹgu-mini agu byakwa! T'onye o du t'ọ bya byakwa t'e kee ya ẹya ke mmakanu t'ọ ngua. O bu mini ono anuje ndzụ gbururu jeye.

Ekele mkpọ-chi ishi iya

¹⁸ Mbẹdua, bu Jonu alo iphe bu onye anu okfu-a, e dekotaru l'ekwo-wa ẹka lẹ nchi; mbu l'ekwo-wa, e deru iphemiphe obule, e kfuru kfuchiaru Nchileke-wa. Iphe bu onye yekwaru iphe l'iphe-a, e deru l'ekwo-wa bẹ Nchileke e-yekwakwaruphu iphe l'iphe bu ẹjo iphe-ẹhuka, e kfukotaru okfu iya l'ekwo-wa; tuko iya byabẹ onye obu l'ishi.

¹⁹ Teke bu l'o nweru onye wofuru iphe l'ekwo-wa, e deru iphemiphe obule-a, e kfuchiru Nchileke-wa bẹ Nchileke e-wofukwaphu okẹ iphe onye ono l'akpuru, o mītaru; mbu oshi ono, anuje ndzụ gbururu jeye ono, bu iya bu oshi ono, e kfuru okfu iya l'ekwo-wa ono; bya ewofukwaphu okẹ iphe k'onye obu l'obodo ono, du nsọ ono, bukwaphu iphe e kfuru okfu iya l'ekwo-wa.

²⁰ O bu onye ono, meru t'a maru iphemiphe obule-a, bu okpobe okfu-a bẹ suru: "Iyee! Ya abyaa lẹ ntse ntse-e."

Ono kwa ẹge o du. "Byiko bya; Nnajiufu, bu Jisosu!"

²¹ Tẹ Nnajiufu, bu Jisosu meeru unu eze-iphe-oma l'unu ha. Ono kwa ẹge o du.